VIIMSE AJA PÜHADE
JEESUSE KRISTUSE
KIRIK

MORMONI RAAMAT • TEINE TESTAMENT JEESUSEST KRISTUSEST

MORMONI RAAMAT

TEINE TESTAMENT JEESUSEST KRISTUSEST

Mormoni Raamat

TEINE TESTAMENT
JEESUSEST KRISTUSEST

© 2011 Kõik õigused kuuluvad
Intellectual Reserve, Inc-le.

Trükitud Saksamaal 06/2022

19932011

Translation of the Book of Mormon

Estonian

ISBN: 978-1-59297-657-7 (Paperback 34406 124)

Mormoni Raamat

MORMONI KÄEGA

PLAATIDELE KIRJUTATUD ARUANNE

VÕETUD NEFI PLAATIDELT

Mispärast, see on lühendus Nefi rahva ja ka laamanlaste ülestähendusest – Kirjutatud laamanlastele, kes on Iisraeli koja jääk, ja samuti juudile ja paganale – Kirjutatud käsu kohaselt ning samuti prohvetliku kuulutamise ja ilmutuse vaimus – Kirjutatud ja kinni pitseeritud ning Issanda hoole alla peidetud, et neid ei hävitataks – Et tulla Jumala anni ja väega esile selle tõlkimiseks – Moroni käega kinni pitseeritud ja Issanda hoole alla peidetud, et ettenähtud ajal paganate kaudu esile tulla – Nende tõlkimiseks Jumala anniga.

Lühendus võetud ka Eteri raamatust, mis on ülestähendus Jeredi rahvast, kes hajutati ajal, mil Issand segas inimeste keele, kui nad ehitasid torni, et saada taevasse – Selleks, et näidata Iisraeli koja jäägile, milliseid suuri asju on Issand teinud nende isadele, ja et nad võiksid teada Issanda lepinguid, et nad ei ole mitte igaveseks kõrvale heidetud – Ja samuti juudi ja pagana veenmiseks, et Jeesus on Kristus, Igavene Jumal, kes teeb end ilmsiks kõikidele rahvastele – Ja nüüd, kui selles on vigu, siis on need inimeste vead; mispärast, ärge mõistke hukka Jumala asju, et teid võidaks leida plekita Kristuse kohtujärje ees.

Joseph Smith noorema
originaaltõlge plaatidelt inglise keelde
Esimene ingliskeelne trükk anti välja
USAs New Yorgi osariigis Palmyras 1830. aastal

Välja andnud
Viimse Aja Pühade
Jeesuse Kristuse Kirik
USA, Utah, Salt Lake City

JOONEALUSTES MÄRKUSTES JA PÜHAKIRJAJUHIS KASUTATUD LÜHENDID JA NIMETUSED

Vana Testament

1Ms	1. Moosese
2Ms	2. Moosese
3Ms	3. Moosese
4Ms	4. Moosese
5Ms	5. Moosese
Jos	Joosua
Km	Kohtumõistjate
Rt	Rutt
1Sm	1. Saamueli
2Sm	2. Saamueli
1Kn	1. Kuningate
2Kn	2. Kuningate
1Aj	1. Ajaraamat
2Aj	2. Ajaraamat
Esr	Esra
Ne	Nehemja
Est	Ester
Ii	Iiob
Ps	Psalmid (Laulud)
Õp	Õpetussõnad
Kg	Koguja
Ül	Ülemlaul
Js	Jesaja
Jr	Jeremija
Nl	Nutulaulud
Hs	Hesekiel
Tn	Taaniel
Ho	Hoosea
Jl	Joel
Am	Aamos
Ob	Obadja
Jn	Joona
Mi	Miika
Na	Nahum
Ha	Habakuk
Sf	Sefanja
Hg	Haggai
Sk	Sakarja
Ml	Malakia

Uus Testament

Mt	Matteuse
Mk	Markuse
Lk	Luuka
Jh	Johannese
Ap	Apostlite teod
Rm	Roomlastele
1Kr	1. korintlastele
2Kr	2. korintlastele
Gl	Galaatlastele
Ef	Efeslastele
Fl	Filiplastele
Kl	Koloslastele
1Ts	1. tessalooniklastele
2Ts	2. tessalooniklastele
1Tm	1. Timoteosele
2Tm	2. Timoteosele
Tt	Tiitusele
Fm	Fileemonile
Hb	Heebrealastele
Jk	Jaakobuse
1Pt	1. Peetruse
2Pt	2. Peetruse
1Jh	1. Johannese
2Jh	2. Johannese
3Jh	3. Johannese
Jd	Juuda
Ilm	Ilmutuse

Mormoni Raamat

1Ne	1. Nefi
2Ne	2. Nefi
Jb	Jaakobi
En	Enose
Jm	Jaaromi
Om	Omni
Mrs	Mormoni sõnad
Mo	Moosia
Al	Alma
Hl	Heelamani
3Ne	3. Nefi
4Ne	4. Nefi
Mr	Mormoni
Et	Eteri
Mn	Moroni

Õpetus ja Lepingud

ÕL	Õpetus ja Lepingud
At 1	Ametlik teadaanne nr 1
At 2	Ametlik teadaanne nr 2

Kallihinnaline Pärl

Ms	Moosese
Aabr	Aabrahami
JSM	Joseph Smith – Matteuse
JSA	Joseph Smith – ajalugu
UA	Usuartiklid
JST	Joseph Smithi tõlge
PJ	Pühakirjajuht

HEEB	alternatiivne tõlge heebrea keelest
ST	idioomide ja keeruliste tõlgenduste selgitus
EHK	tähis, mis annab teada täiendavatest sõnadest vanaaegsete väljendite tähenduse selgitamiseks

SISSEJUHATUS

Mormoni Raamat on Piibliga analoogne pühakiri. See on ülestähendus Jumala läbikäimisest Ameerika muistsete elanikega ja sisaldab igavikulise evangeeliumi täiust.

Raamatu on kirjutanud paljud muistsed prohvetid prohvetliku kuulutamise ja ilmutuse vaimus. Nende kuldplaatidele kirjutatud sõnu on tsiteerinud ja lühendanud Mormoni-nimeline prohvet-ajaloolane. Ülestähendus annab aruande kahest suurest tsivilisatsioonist. Üks tuli Jeruusalemmast 600 eKr ja jagunes hiljem kaheks rahvaks, keda tuntakse nefilaste ja laamanlastena. Teine tuli palju varem – ajal, mil Issand segas keeled Paabeli torni juures. See rühm on tuntud jeredlastena. Tuhandete aastate pärast olid kõik peale laamanlaste hävinenud ja nemad on ühdeteks ameerika indiaanlaste esivanemateks.

Mormoni Raamatus ülestähendatud kroonivaks sündmuseks on Issanda Jeesuse Kristuse isiklik teenimistöö nefilaste hulgas varsti pärast tema ülestõusmist. See toob esile evangeeliumi õpetused, kirjeldab päästmisplaani ja räägib inimestele, mida nad peavad tegema, et leida rahu selles elus ja igavest päästmist tulevases elus.

Kui Mormon oli oma kirjatöö lõpetanud, andis ta aruande edasi oma pojale Moronile, kes lisas sellele mõned oma sõnad ning peitis plaadid Kumoora künkasse. 21. septembril 1823. aastal ilmus sama Moroni, sedakorda ülendatud ülestõusnud isikuna, prohvet Joseph Smithile ja juhendas teda muistsete ülestähenduste suhtes ja nende ettemääratud tõlkimisel inglise keelde.

Lõpuks anti plaadid Joseph Smithile, kes tõlkis need Jumala anni ja väega. See ülestähendus on nüüd välja antud paljudes keeltes kui uus ja täiendav tunnistaja, et Jeesus Kristus on elava Jumala Poeg ja et kõik, kes tulevad tema juurde ja kuuletuvad tema evangeeliumi seadustele ja talitustele, võivad saada päästetud.

Prohvet Joseph Smith ütles selle ülestähenduse kohta järgmist: „Ma ütlesin vendadele, et Mormoni Raamat on korrektsem igast raamatust maa peal ja meie usundi päiskivi ning et inimene saab selle õpetuste järgi elades Jumalale ligemale kui ühegi teise raamatu abil."

Lisaks Joseph Smithile võimaldas Issand veel üheteistkümnel ise kuldplaate näha ja olla erilised tunnistajad Mormoni Raamatu tõepärasusest ja jumalikkusest. Nende kirjalikud tunnistused järgnevad kui „Kolme tunnistaja tunnistus" ja „Kaheksa tunnistaja tunnistus."

Me kutsume üles kõiki inimesi kõikjal lugema Mormoni Raamatut, mõtisklema selles sisalduva sõnumi üle oma südames ja küsima

seejärel Jumalalt, Igaveselt Isalt, Kristuse nimel, kas see raamat on õige. Need, kes seda järgivad ja küsivad usus, saavad tunnistuse selle tõepärasusest ja jumalikkusest Püha Vaimu väel. (Vt Moroni 10:3–5.)

Need, kes saavad Pühalt Vaimult sellise jumaliku tunnistuse, saavad sama väe läbi ka teada, et Jeesus Kristus on maailma Päästja, et Joseph Smith on tema ilmutaja ning prohvet nendel viimastel päevadel ja et Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik on taas kord maa peale rajatud Issanda kuningriik, ettevalmistuseks Messia teisele tulemisele.

KOLME TUNNISTAJA TUNNISTUS

OLGU TEADA kõikidele rahvustele, hõimudele, keeltele ja rahvastele, kelleni see raamat jõuab, et meie oleme Isa Jumala ja meie Issanda Jeesuse Kristuse armu läbi näinud plaate, mis sisaldavad seda ülestähendust, mis on Nefi rahva ja samuti nende vendade laamanlaste ning samuti Jeredi rahva ülestähendus, kes tulid torni juurest, millest on räägitud. Ja me teame samuti, et need on tõlgitud Jumala anni ja väega, sest tema hääl on seda meile teatanud; mispärast me teame kindlalt, et see raamat on õige. Ja me tunnistame samuti, et me oleme näinud uurendusi, mis on plaatidel, ja neid on meile näidatud Jumala ja mitte inimese väega. Ja me teatame tõesõnu, et Jumala ingel tuli taevast alla ning tõi ja asetas plaadid meie silmade ette, nii et me vaatasime ja nägime plaate ja uurendusi nendel ja me teame, et see on Isa Jumala ja meie Issanda Jeesuse Kristuse armust, et me nägime ning anname tunnistust, et need asjad on õiged. Ja meie silmis on see imepärane. Ometi käskis Issanda hääl meid, et me peaksime sellest tunnistust andma; mispärast, et olla kuulekad Jumala käskudele, me anname tunnistuse nendest asjadest. Ja me teame, et kui me oleme ustavad Kristuses, siis me puhastame oma rõivad kõikide inimeste verest ja meid leitakse Kristuse kohtujärje ees plekita ja me võime elada koos temaga taevais igavesti. Ja au olgu Isale ja Pojale ja Pühale Vaimule, kes on üks Jumal. Aamen.

OLIVER COWDERY
DAVID WHITMER
MARTIN HARRIS

KAHEKSA TUNNISTAJA TUNNISTUS

Olgu teada kõikidele rahvustele, hõimudele, keeltele ja rahvastele, kelleni see raamat jõuab, et Joseph Smith noorem, selle raamatu tõlkija, on näidanud meile plaate, millest on räägitud, mis paistavad olevat kullast; ja me hoidsime oma käes nii palju lehti, kui eelmainitud Smith tõlkis, ja me nägime ka nendel olevaid uurendusi, mis kõik paistavad olevat muistse aja töö ja hoolikalt valmistatud. Ja me anname tõesõnu tunnistust, et eelmainitud Smith näitas neid meile, sest me oleme näinud ja hoidnud ja teame kindlalt, et eelmainitud Smith on saanud plaadid, millest me oleme rääkinud. Ja me anname oma nimed maailmale, et tunnistada kogu maailmale seda, mida me oleme näinud. Ja me ei valeta – olgu Jumal meile tunnistajaks!

Christian Whitmer
Jacob Whitmer
Peter Whitmer noorem
John Whitmer
Hiram Page
Joseph Smith vanem
Hyrum Smith
Samuel H. Smith

PROHVET JOSEPH SMITHI TUNNISTUS

Prohvet Joseph Smithi enda sõnad Mormoni Raamatu saamisloo kohta on järgmised:

„Kahekümne esimese septembri õhtul [1823] … hakkasin palvetama ja paluma Kõikvõimsat Jumalat. …

Nõnda Jumala poole hüüdes nägin ma oma tuppa ilmuvat valgust. See muutus üha heledamaks, kuni tuba oli valgem kui keskpäeval. Ja kohe ilmus mu voodi kõrvale üks isik, kes seisis õhus, sest ta jalad ei puudutanud põrandat.

Ta kandis oivaliselt valget, avarat rüüd. See oli valgem kui ükski maine asi, mida ma olin kunagi näinud; ka ei usu ma, et midagi maapealset saaks teha nii ääretult valgeks ja hiilgavaks. Ta käed ja käsivarred olid paljad kuni pisut ülespoole randmeid. Ka ta jalalabad ja sääred olid paljad kuni veidi ülespoole pahkluid. Samuti olid katmata tema pea ja kael. Ma märkasin, et ta ei kandnud muud riietust kui see rüü, kuna see oli nii palju avatud, et võisin näha tema rinda.

Mitte ainult tema rüü ei olnud äärmiselt valge, vaid kogu tema olemus oli sõnulseletamatult kirgas ja tema pale oli tõepoolest kui välgusähvatus. Terve tuba oli äärmiselt valge, kuid mitte nii ere kui tema vahetu ümbrus. Algul, kui ma teda vaatasin, lõin ma kartma, kuid mu hirm kadus kiirelt.

Ta kutsus mind nimepidi ning ütles mulle, et ta on Jumala juurest minule saadetud sõnumitooja ja et tema nimi on Moroni, et Jumalal on minu jaoks töö ja et minu nime hakatakse pidama nii heaks kui ka halvaks kõikide rahvuste, hõimude ja keelte seas ehk siis minust hakatakse kõnelema nii head kui ka halba kõikide rahvaste seas.

Ta ütles, et maasse on talletatud üks kuldplaatidele kirjutatud raamat, mis jutustab selle mandri endistest asukatest ja sellest, kust nad pärit on. Veel ütles ta, et see raamat sisaldab igavikulist evangeeliumi oma täiuses, sellisena, nagu Päästja selle neile muistsetele asukatele andis;

ja veel teatas ta, et plaatidega koos on peidetud kaks kivi hõbekaarte küljes ja et kinnitatuna rinnakilbile moodustavad need kivid niinimetatud Uurimi ja Tummimi; ja et muistsel ehk endisel ajal tegi nende kivide enda valduses pidamine ja kasutamine inimesest nägija ning et Jumal on need varuks pannud selle raamatu tõlkimise tarvis.

* * * * * * *

Veel ütles ta mulle, et kui ma saan need plaadid, millest ta rääkinud oli (sest aeg, mil ma pidin need saama, polnud veel kätte jõudnud), ei tohi ma neid ja samuti rinnakilpi koos Uurimi ja Tummimiga näidata mitte kellelegi peale nende, kellele mul neid näidata kästakse; et kui ma

seda teen, siis mind hävitatakse. Kui ta mulle plaatidest rääkis, avati mu vaimusilmad nii, et ma võisin näha kohta, kuhu plaadid olid talletatud, ning seda niivõrd selgelt ja täpselt, et ma tundsin selle koha hiljem seda külastades ära.

Pärast seda, kui ta oli mulle nendest asjadest rääkinud, nägin ma, et valgus hakkas toas järjest rohkem kogunema minule kõnelenud isiku ümber, kuni tuba jäi taas pimedaks, välja arvatud tema vahetu ümbrus; ja korraga ma nägin, nagu oleks otse taevasse avanenud koridor ja ta tõusis üles, kuni kadus minu silmist täiesti ning tuba jäi sama pimedaks, nagu see oli enne selle taevase valguse ilmumist.

Ma lamasin, mõeldes selle nähtuse ainulaadsusest ja imestades suuresti selle üle, mida see ebaharilik sõnumitooja mulle oli rääkinud, kui keset oma mõtiskelu avastasin äkki, et mu tuba hakkab taas valgenema, ja näis, et hetkega oli seesama taevane sõnumitooja taas mu voodi kõrval.

Ta hakkas kõnelema ja rääkis taas neidsamu asju, mida oli rääkinud oma esimese külastuse ajal, ilma vähimagi muudatuseta. Pärast seda teatas ta mulle suurtest kohtuotsustest, mis maa peale tulevad ja mis toovad endaga kaasa suurt hävingut nälja, mõõga ja taudide läbi ja et need rängad kohtuotsused tulevad maa peale selles põlvkonnas. Pärast nende asjade rääkimist tõusis ta taas ülesse nagu varemgi.

Selleks ajaks olid mu muljed niivõrd tugevad, et uni oli silmist kadunud ja ma lamasin, olles täiesti hämmeldunud selle üle, mida ma olin nii näinud kui kuulnud. Milline oli aga mu üllatus, kui märkasin sedasama sõnumitoojat taas enda voodi kõrval seismas ja kuulsin teda mulle kordamas või üle rääkimas kõike seda, mida ta oli rääkinud ennegi; ning ta lisas hoiatuse, öeldes mulle, et Saatan üritab (kasutades ära minu isa perekonna vaesust) viia mind kiusatusse võtta need plaadid rikastumise eesmärgil. Ta keelas mul seda teha, öeldes, et mul ei tohi olla nende plaatide saamiseks muud ajendit kui Jumala austamine ja mul ei tohi olla ühtki teist eesmärki peale tema kuningriigi ehitamise, vastasel juhul ma neid ei saa.

Pärast seda kolmandat külastust tõusis ta taas taevasse nagu ennegi ja ma jäin tõsiselt mõtisklema äsja kogetu kummalisuse üle. Peaaegu kohe pärast seda, kui taevane sõnumitooja oli minu juurest kolmandat korda lahkunud, kires kukk ja ma avastasin, et koidab päev, nii et meie vestlused pidid olema kestnud terve selle öö.

Veidi aja pärast tõusin ma oma voodist ja läksin nagu tavaliselt tegema vajalikke päevatoimetusi, kuid püüdes töötada nagu harilikult, leidsin end olevat niivõrd kurnatud, et mu jõuvarud olid täiesti otsas. Minu isa, kes töötas koos minuga, märkas, et minuga on midagi korrast ära, ja käskis mul koju minna. Ma hakkasin maja poole minema, kuid üritades

ronida üle seda põldu piirava aia, kus me olime, rauges mu jõud täiesti ja ma langesin abituna maha ning olin mõnda aega täiesti oimetu.

Esimene asi, mida ma suudan meenutada, oli hääl, mis minuga rääkis, hüüdes mind nimepidi. Ma vaatasin üles ja nägin enda pea kohal seismas sama sõnumitoojat, ümbritsetuna valgusest nagu varemgi. Ta kordas taas kõike, mida ta mulle eelmise öö jooksul oli öelnud, ja käskis mul minna oma isa juurde ja rääkida temale nägemusest ning käskudest, mis ma olin saanud.

Ma kuuletusin – ma läksin tagasi põllule oma isa juurde ja kandsin talle ette kogu loo. Ta vastas mulle, et see on Jumalast, ja käskis mul minna ja teha nii, nagu sõnumitooja oli käskinud. Ma lahkusin põllult ja läksin kohta, kuhu sõnumitooja ütluse järgi olid plaadid hoiule pandud, ning sinna saabudes tundsin ma selle paiga otsekohe ära, kuna nägemus sellest oli olnud niivõrd selge.

New Yorgi osariigis Ontario maakonnas Manchesteri küla lähedal on üks üsna suur küngas, selle ümbruskonna kõrgeim. Selle künka läänepoolsel küljel tipu lähedal üsna suure kivi all lebasid kivikasti hoiule pandud plaadid. See kivi oli pealt kumer, keskelt paksem ning äärte suunas õhenev, nii et selle keskmine osa oli maapinnal näha, kuid äär oli ümberringi kaetud mullaga.

Eemaldanud mulla, hankisin ma kangi, mille asetasin kivi ääre alla ja tõstsin selle vähese vaevaga üles. Ma vaatasin sisse ja nägin seal tõesti plaate, Uurimit ja Tummimit ning rinnakilpi, nagu sõnumitooja oli öelnud. Kast, milles need lebasid, oli tehtud mingisuguse tsemendiga ühendatud kividest. Kasti põhjas olid diagonaalselt asetatud kaks kivi ja nendel lebasid plaadid ning teised kaasasolevad esemed.

Ma üritasin neid välja võtta, kuid sõnumitooja keelas mind ja teatas mulle taas, et aeg nende esiletoomiseks ei ole veel saabunud ega tule enne nelja aastat alates sellest hetkest; aga ta ütles mulle, et ma pean tulema sellesse kohta täpselt ühe aasta pärast ja et tema kohtub seal minuga, ning et ma pean seda tegema igal aastal, kuni saabub aeg plaatide kättesaamiseks.

Saadud käsu kohaselt läksin ma iga aasta möödudes sinna tagasi ja iga kord leidsin ma sealt eest sellesama sõnumitooja, ning iga meie vestluse ajal sain ma temalt juhtnööre ning teadmisi selle kohta, mida Issand teha kavatseb ja kuidas ning mil viisil tuleb viimastel päevadel juhtida tema kuningriiki.

* * * * * * *

Lõpuks saabus aeg plaatide, Uurimi ja Tummimi ning rinnakilbi saamiseks. Septembrikuu kahekümne teisel päeval tuhande kaheksasaja kahekümne seitsmendal aastal läksin ma nagu tavaliselt pärast

järjekordse aasta möödumist kohta, kuhu need asjad olid hoiule pandud. Sama taevane sõnumitooja loovutas need minule korraldusega, et ma vastutan nende eest ja kui ma need hooletusest või oma lohakusest kaotan, siis lõigatakse mind ära; aga kui ma teen kõik, mis minu võimuses, et neid hoida, kuni tema, sõnumitooja, taas nendele järele tuleb, siis neid kaitstakse.

Peagi sain ma teada põhjuse, miks ma olin saanud sellised ranged korraldused nende plaatide kaitsmiseks ning miks sõnumitooja oli öelnud, et kui ma olen lõpetanud selle, mida minu käest nõutakse, tuleb tema neile järele. Sest niipea, kui saadi teada, et need minul on, hakati tegema kõige pingutustnõudvamaid ponnistusi, et neid minult kätte saada. Sellel eesmärgil võeti abiks iga kavalus, mida vaid välja mõelda suudeti. Tagakiusamine muutus kibedamaks ja ägedamaks kui varem ja rahvajõugud olid pidevas valvelolekus, et neid võimaluse korral minult kätte saada. Kuid Jumala tarkuse abil jäid need turvaliselt minu kätte, kuni olin nende abil lõpetanud selle, mida minu käest nõuti. Kui sõnumitooja vastavalt kokkuleppele neile järele tuli, loovutasin ma need temale ja need on tema valduses kuni tänaseni, mis on maikuu teine päev tuhande kaheksasaja kolmekümne kaheksandal aastal."

Täieliku ülestähenduse lugemiseks vaadake Joseph Smith – ajalugu, Kallihinnaline Pärl ja *History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints* (Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku ajalugu), 1. köide, peatükid 1 kuni 6.

See muistne ülestähendus, mis toodi maast esile nõnda nagu põrmust rääkivate inimeste hääl ja mis tõlgiti kaasaegsesse keelde Jumala anni ja väega, nagu on tõendatud jumaliku kinnitusega, anti esmakordselt välja maailmale inglise keeles 1830. aastal nime all *The Book of Mormon.*

LÜHIKE SELGITUS

MORMONI RAAMATU KOHTA

Mormoni Raamat on püha ülestähendus muistse Ameerika rahvastest ja on uurendatud metallist lehtedele. Raamatus endas on juttu nelja liiki metallplaatidest:

1. **Nefi plaadid,** mida oli kahte sorti: väikesed plaadid ja suured plaadid. Esimesed olid pühendatud rohkem vaimsetele küsimustele ning prohvetite teenimistööle ja õpetustele, samas kui teised olid täidetud peamiselt nende inimeste ilmaliku ajalooga (1. Nefi 9:2–4). Ent Moosia ajast peale sisaldasid ka suured plaadid suuremaid vaimse tähtsusega sõnumeid.
2. **Mormoni plaadid,** mis koosnevad Mormoni tehtud lühendusest Nefi suurtelt plaatidelt koos paljude kommentaaridega. Need plaadid sisaldasid ka Mormoni jätkatud ajalookirjeldust ja tema poja Moroni täiendusi.
3. **Eteri plaadid,** millel on ära toodud jeredlaste ajalugu. Selle ülestähenduse lühendas Moroni, kes paigutas vahele omapoolseid märkusi ja liitis selle ülestähenduse üldise ajalooga pealkirja all „Eteri raamat".
4. **Vaskplaadid,** mis Lehhi rahvas tõi kaasa Jeruusalemmast aastal 600 eKr. Need sisaldasid „viit Moosese raamatut … ja samuti juutide ülestähendust algusest peale kuni Juuda kuninga Sidkija valitsemisaja alguseni välja; ja samuti pühade prohvetite prohvetlikke kuulutusi" (1. Nefi 5:11–13). Mormoni Raamatus esineb nendelt plaatidelt palju tsitaate, mis pärinevad Jesajalt ja teistelt Piibli ja veel muudeltki prohvetitelt.

Mormoni Raamat sisaldab viitteist peamist osa või jagu, mida kõiki peale ühe nimetatakse raamatuteks, mis on nime saanud oma peamise autori nime järgi. Esimene osa (esimesed kuus raamatut, lõpetades Omniga) on tõlge Nefi väikestelt plaatidelt. Omni ja Moosia raamatute vahel on lisa nimega Mormoni sõnad. See lisa seob väikestele plaatidele uurendatud ülestähendusi Mormoni lühendusega suurtelt plaatidelt.

Kõige pikem osa, Moosiast kuni Mormoni 7. peatükini kaasa arvatud, on tõlge Mormoni lühendusest Nefi suurtelt plaatidelt. Lõpposa Mormoni 8. peatükist kuni raamatu lõpuni on uurendanud Mormoni

poeg Moroni, kes pärast oma isa eluloo ülestähenduse lõpetamist lühendas jeredlaste ülestähenduse (Eteri raamatuna) ja lisas hiljem osad, mida tuntakse Moroni raamatuna.

Umbes aastal 421 pKr pitseeris Moroni, viimane nefilaste prohvet-ajaloolane, püha ülestähenduse ja peitis selle Issandale, et see toodaks esile viimsel ajal, nagu Jumala hääl oli ennustanud tema muistsete prohvetite kaudu. Aastal 1823 pKr külastas seesama Moroni, siis juba ülestõusnud isikuna prohvet Joseph Smithi ja andis hiljem need uurendatud plaadid temale.

Käesolev trükk: Mormoni Raamatu viimastes ingliskeelsetes trükkides on kordunud mõned väikesed vead. Käesoleva tõlke aluseks on korrigeeritud ingliskeelne tekst, mis lähtub prohvet Joseph Smithi toimetatud trükieelsetest käsikirjadest ja esialgsetest väljaannetest.

RAAMATUTE NIMED JA JÄRJEKORD

Mormoni Raamatus

Nimi	*Lehekülg*
Esimene Nefi raamat	1
Teine Nefi raamat	59
Jaakobi raamat	131
Enose raamat	151
Jaaromi raamat	154
Omni raamat	156
Mormoni sõnad	159
Moosia raamat	162
Alma raamat	232
Heelamani raamat	419
Kolmas Nefi	463
Neljas Nefi	527
Mormoni raamat	532
Eteri raamat	553
Moroni raamat	587

PÜHAKIRJAJUHT

Sissejuhatus

Teemade tähestikuline loend

ILLUSTRATSIOONID

1. *Issand Jeesus Kristus*
   Heinrich Hofmanni maal

2. *Prohvet Joseph Smith*
   Alvin Gittinsi maal
   Vt „Prohvet Joseph Smithi tunnistus", lk ix–xii.

3. *Lehhi avastab Liahoona*
   Arnold Fribergi maal
   Vt 1. Nefi 16, lk 37–40.

4. *Lehhi ja tema rahvas saabuvad tõotatud maale*
   Arnold Fribergi maal
   Vt 1. Nefi 18, lk 45–48.

5. *Alma ristib Mormoni vetes*
   Arnold Fribergi maal
   Vt Moosia 18, lk 202–205.

6. *Laamanlane Saamuel kuulutab prohvetlikult*
   Arnold Fribergi maal
   Vt Heelamani 16, lk 460–462.

7. *Jeesus Kristus külastab Ameerika mandrit*
   John Scotti maal
   Vt 3. Nefi 11, lk 486–489.

8. *Moroni matab maha nefilaste ülestähenduse*
   Tom Lovelli maal
   Vt Mormoni 8, lk 545–549.

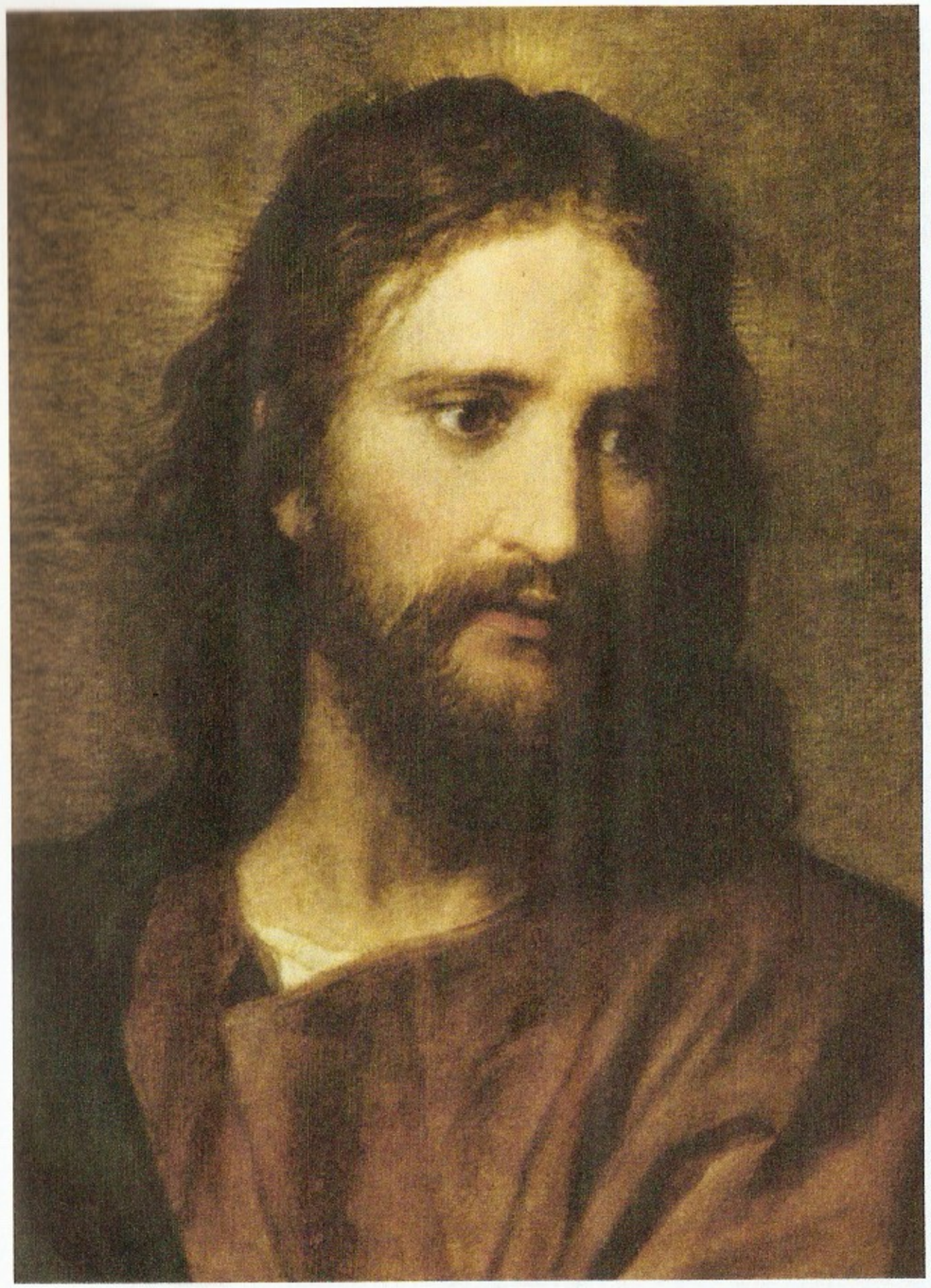

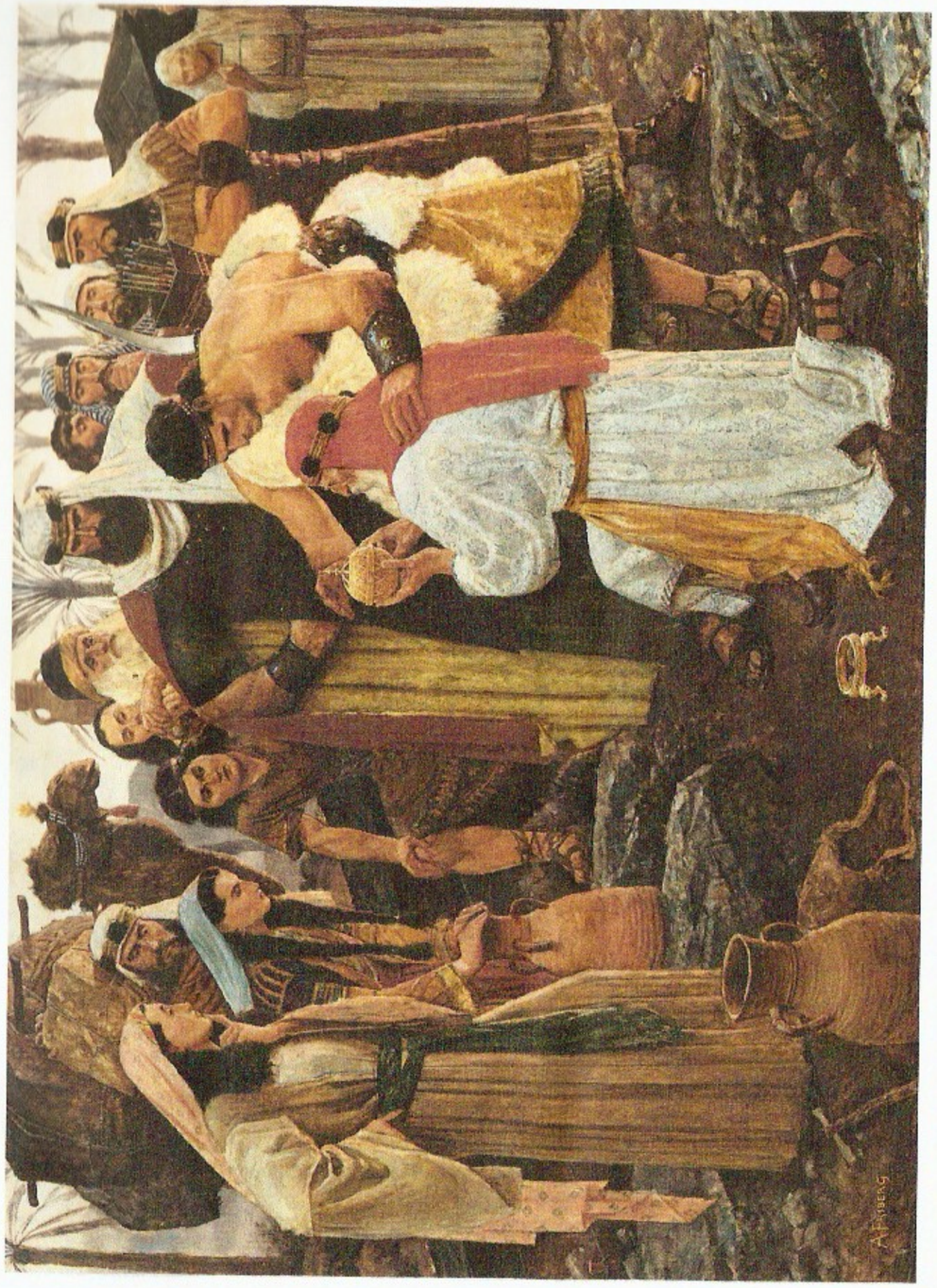

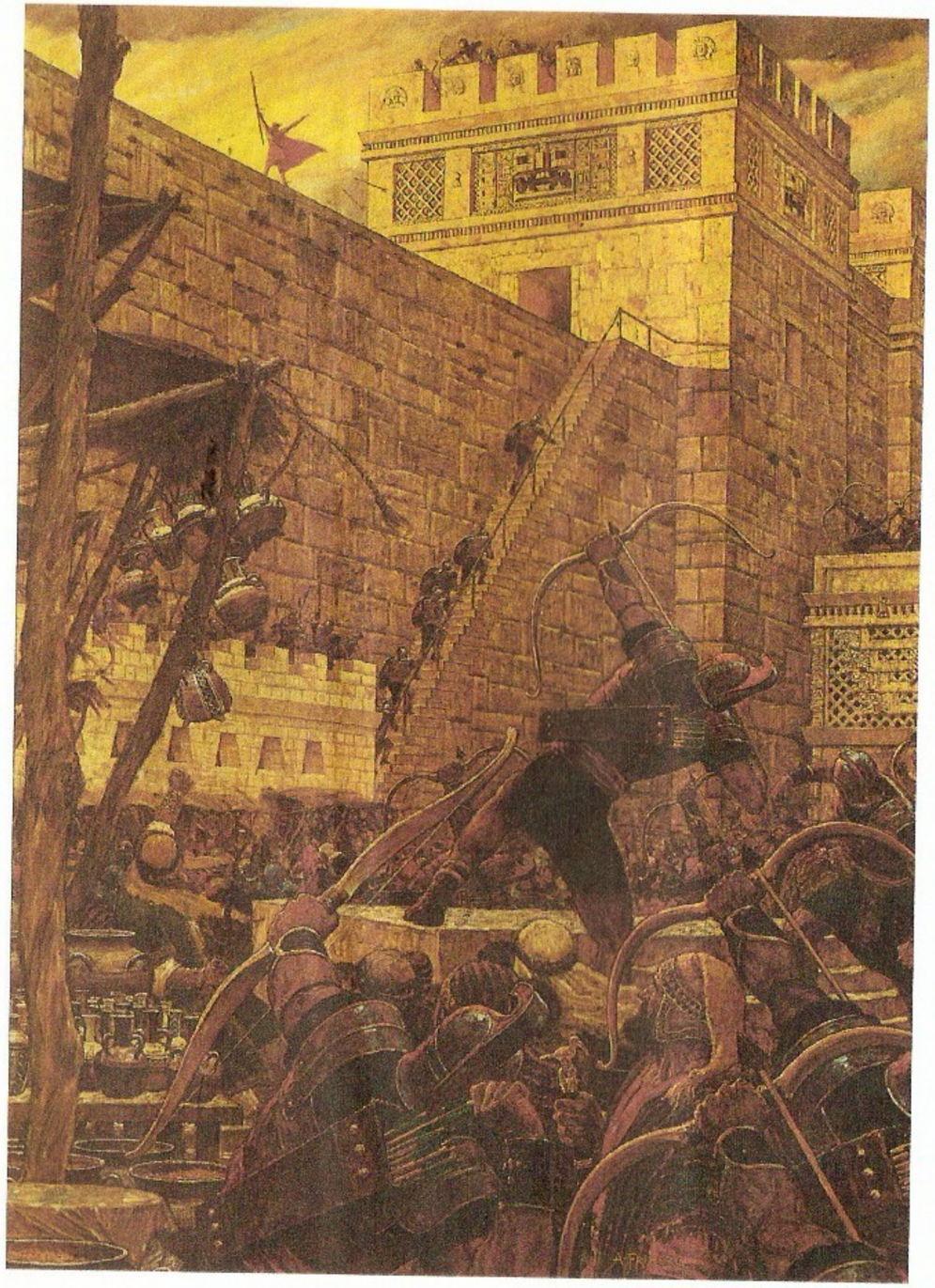

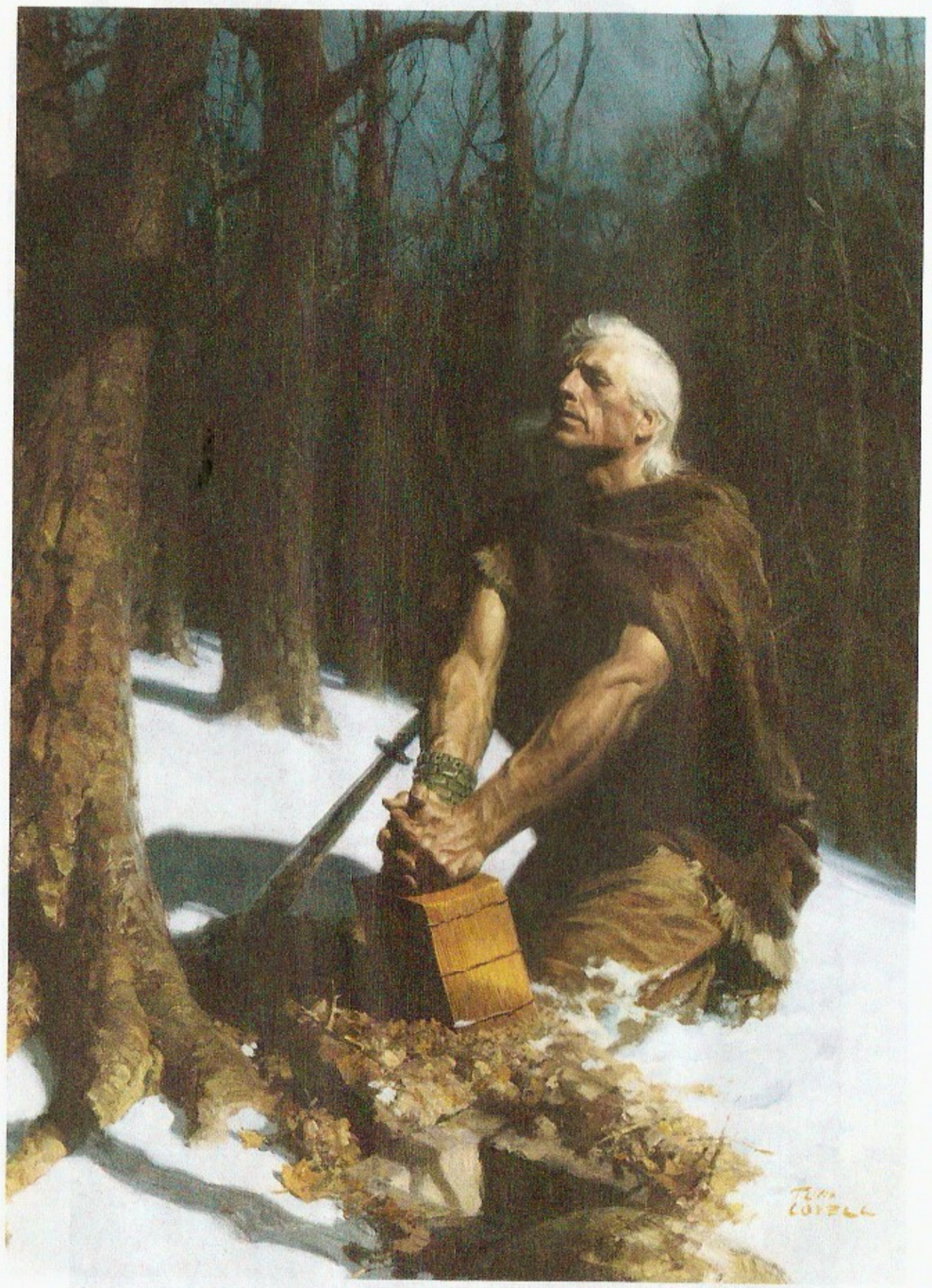

Esimene Nefi raamat

TEMA VALITSEMINE JA TEENIMISTÖÖ

Aruanne Lehhist ja tema naisest Saariast ning tema neljast pojast, keda kutsutakse (alates kõige vanemast) Laamaniks, Lemueliks, Samiks ja Nefiks. Issand hoiatab Lehhit, et ta lahkuks Jeruusalemma maalt, kuna ta kuulutab rahvale prohvetlikult nende süütegude kohta ja nad püüavad võtta temalt elu. Ta teeb oma perekonnaga kolmepäevase rännaku kõnnumaale. Nefi võtab oma vennad kaasa ja pöördub tagasi Jeruusalemma maale juutide ülestähenduste järele. Aruanne nende kannatustest. Nad võtavad naiseks Ismaeli tütred. Nad võtavad oma perekonnad ja lahkuvad kõnnumaale. Nende kannatused ja vaevad kõnnumaal. Nende liikumise kulg. Nad jõuavad suurte vete äärde. Nefi vennad hakkavad talle vastu. Ta ajab nad segadusse ja ehitab laeva. Nad nimetavad selle koha Külluslikuks. Nad ületavad suured veed tõotatud maale ja nii edasi. See on Nefi aruande järgi ehk teiste sõnadega: mina, Nefi, kirjutasin selle ülestähenduse.

1. PEATÜKK

Nefi alustab ülestähendust oma rahvast. Lehhi näeb nägemuses tulesammast ja loeb prohvetlike kuulutuste raamatust. Ta ülistab Jumalat, kuulutab ette Messia tulekut ja kuulutab prohvetlikult Jeruusalemma peatsest hävitamisest. Juudid kiusavad teda taga. Ligikaudu 600 eKr.

MINA, [a]Nefi, olles sündinud [b]headest [c]vanematest, seepärast [d]õpetati mind mõningal määral kõiges, mida minu isa teadis, ja olles näinud palju [e]kannatusi oma päevade jooksul, ometi olles Issanda poolt kõrgelt soositud kõik oma päevad; jah, omades suurt teadmist Jumala headusest ja [f]saladustest, seepärast teen ma [g]ülestähenduse oma tegemistest oma päevil.

2 Jah, ma teen ülestähenduse oma isa [a]keeles, mis koosneb juutide teadmistest ja egiptlaste keelest.

3 Ja ma tean, et ülestähendus, mida ma teen, on [a]õige ja ma teen seda omaenda käega ja ma teen seda oma teadmiste järgi.

4 Sest sündis Juuda kuninga [a]Sidkija [b]esimese valitsemisaasta alguses (minu isa Lehhi oli elanud [c]Jeruusalemmas kõik oma päevad); ja selsamal aastal tuli sinna

[1. NEFI]
1 1 *a* PJ Nefi, Lehhi poeg.
b Õp 22:1.
c ÕL 68:25, 28.
PJ Lapsevanemad.
d En 1:1; Mo 1:2–3.
PJ Õpetaja, õpetama.
e PJ Vastandlikkus, vastuseis.
f PJ Jumala saladused.
g PJ Pühakirjad.
2 *a* Mo 1:2–4; Mr 9:32–33.
3 *a* 1Ne 14:30; Mo 1:6; Et 5:1–3; ÕL 17:6.
4 *a* 2Aj 36:10; Jr 52:3–5; Om 1:15.
b PJ Kronoloogia – 598 eKr.
c 1Aj 9:3.

palju [d]prohveteid, kuulutades rahvale prohvetlikult, et nad peavad meelt parandama või see suur linn [e]Jeruusalemm peab saama hävitatud.

5 Mispärast, sündis, et minu isa [a]Lehhi palus teel olles Issandat, jah, nimelt kogu oma [b]südamest oma rahva eest.

6 Ja sündis, et kui ta palus Issandat, ilmus [a]tulesammas ja jäi seisma tema ette kaljule ning ta nägi ja kuulis palju; ja tänu asjadele, mida ta nägi ja kuulis, vabises ja värises ta üliväga.

7 Ja sündis, et ta läks tagasi oma majja Jeruusalemmas ja heitis oma voodisse, olles [a]haaratud Vaimust ja neist asjadest, mida ta oli näinud.

8 Ja olles nõnda Vaimust haaratud, viidi ta [a]nägemuses ära, koguni nii, et ta nägi [b]taevaid avanemas ja ta mõistis, et ta nägi Jumalat istumas oma troonil ümbritsetuna arvututest inglite hulkadest laulmise ja oma Jumala ülistamise meeleolus.

9 Ja sündis, et ta nägi Ühte taeva keskelt alla laskumas, ja ta nägi, et tema [a]sära oli suurem kui keskpäevasel päikesel.

10 Ja ta nägi temale järgnemas veel [a]kahtteist ja nende sära ületas tähtede oma taevavõlvil.

11 Ja nad tulid alla ja käisid mööda maa pinda; ja esimene tuli ja seisis minu isa ees ja andis temale [a]raamatu ning käskis tal lugeda.

12 Ja sündis, et seda lugedes täitus ta Issanda [a]Vaimuga.

13 Ja ta luges, öeldes: Häda, häda Jeruusalemmale, sest ma olen näinud sinu [a]jäledusi! Jah, ja palju asju luges minu isa [b]Jeruusalemma kohta – et see ja selle elanikud hävitatakse; paljud hukkuvad mõõga läbi ja paljud [c]viiakse ära vangidena Babüloni.

14 Ja sündis, et kui minu isa oli lugenud ja näinud palju suuri ja imepäraseid asju, hüüdis ta Issandale mitmeid asju nagu: Suured ja imepärased on Sinu tööd, oo Issand, Kõikvõimas Jumal! Sinu troon on kõrgel taevais ja Sinu vägi ja headus ja halastus on üle kõikide maailma elanike, ja kuna sa oled halastav, ei lase sa sündida, et need, kes [a]tulevad Sinu juurde, hukkuvad!

15 Ja niiviisi kõneledes kiitis minu isa oma Jumalat, sest ta hing rõõmustas ja kogu ta süda oli paisunud asjade tõttu, mida

4 *d* 2Kn 17:13–15; 2Aj 36:15–16; Jr 7:25–26. PJ Prohvet.
e Jr 26:18; 2Ne 1:4; Hl 8:20.
5 *a* PJ Lehhi, Nefi isa.
b Jk 5:16.
6 *a* 2Ms 13:21; Hl 5:24, 43; ÕL 29:12; JSA 1:16.
7 *a* Tn 10:8; 1Ne 17:47; Ms 1:9–10; JSA 1:20.
8 *a* 1Ne 5:4. PJ Nägemus.
b Hs 1:1; Ap 7:55–56; 1Ne 11:14; Hl 5:45–49; ÕL 137:1.
9 *a* JSA 1:16–17.
10 *a* PJ Apostel.
11 *a* Hs 2:9.
12 *a* ÕL 6:15.
13 *a* 2Kn 24:18–20; 2Aj 36:14.
b 2Kn 23:27; 24:2; Jr 13:13–14; 2Ne 1:4.
c 2Kn 20:17–18; 2Ne 25:10; Om 1:15.
14 *a* Al 5:33–36; 3Ne 9:14.

ta oli näinud, jah, mida Issand oli temale näidanud.

16 Ja nüüd, mina, Nefi, ei tee täielikku aruannet asjadest, mis mu isa on kirjutanud, sest ta on kirjutanud palju asju, mida ta nägi nägemustes ja unenägudes; ja samuti on ta kirjutanud palju asju, mida ta [a]prohvetlikult kuulutas ja rääkis oma lastele, millest ma ei tee täielikku aruannet.

17 Aga ma teen aruande oma tegemistest oma päevade jooksul. Vaata, ma [a]lühendan oma isa [b]ülestähenduse plaatidele, mis ma olen teinud omaenda kätega; mispärast, pärast seda, kui ma olen lühendanud oma isa ülestähenduse, teen ma aruande omaenda elust.

18 Seepärast, ma tahan, et te teaksite, et pärast seda, kui Issand oli näidanud nii palju imepäraseid asju minu isale Lehhile, jah, Jeruusalemma [a]hävitamise kohta, vaata, ta läks välja inimeste sekka ja hakkas [b]prohvetlikult kuulutama ning teatama neile asju, mida ta oli nii näinud kui ka kuulnud.

19 Ja sündis, et juudid [a]pilkasid teda nende asjade pärast, mida ta nende kohta tunnistas; sest ta tõepoolest tunnistas nende pahelisusest ja nende jäledustest; ja ta tunnistas, et asjad, mida ta nägi ja kuulis, ja samuti asjad, mida ta oli lugenud raamatust, tegid selgelt ilmsiks kellegi [b]Messia tuleku ja ka maailma lunastuse.

20 Ja kui juudid neid asju kuulsid, said nad tema peale vihaseks; jah, just nagu vana aja prohvetite peale, keda nad olid [a]välja ajanud ja kividega loopinud ja tapnud; ja nad püüdsid ka temalt elu võtta. Aga vaata, mina, Nefi, näitan teile, et Issanda õrn [b]halastus saab osaks kõigile neile, kelle ta on välja valinud nende usu pärast, et teha nad vägevaks koguni pääsemise väeni välja.

2. PEATÜKK

Lehhi viib oma perekonna kõnnumaale Punase mere äärde. Nad jätavad oma vara maha. Lehhi toob Issandale ohverduse ja õpetab oma poegi käskudest kinni pidama. Laaman ja Lemuel nurisevad oma isaga. Nefi on sõnakuulelik ja palvetab usus; Issand räägib temale ja ta valitakse valitsema oma vendade üle. Ligikaudu 600 eKr.

Sest vaata, sündis, et Issand rääkis minu isale, jah, just nimelt unenäos ning ütles temale: Õnnistatud oled sina, Lehhi, nende asjade pärast, mida sa oled teinud; ja kuna sa oled olnud ustav ja kuulutanud sellele rahvale asju, mis ma sul käskisin, vaata, nad püüavad [a]võtta su elu!

16 *a* 1Ne 7:1.
17 *a* 1Ne 9:2–5.
b 1Ne 6:1–3; 19:1–6; 2Ne 5:29–33; ÕL 10:38–[illegible]
18 *a* 2Ne 25:9–10; ÕL 5:20.
b PJ Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine.
19 *a* 2Aj 36:15–16; Jr 25:4; 1Ne 2:13; 7:14.
b PJ Messias.
20 *a* Hl 13:24–26.
b Al 34:38; ÕL 46:15. PJ Halastav, halastus.
2 1 *a* 1Ne 7:14.

2 Ja sündis, et Issand [a]käskis minu isa, just nimelt [b]unenäos, et ta peab [c]võtma oma perekonna ja lahkuma kõnnumaale.

3 Ja sündis, et ta oli Issanda sõnale [a]kuulelik, mispärast, ta tegi, nagu Issand teda oli käskinud.

4 Ja sündis, et ta lahkus kõnnumaale. Ja ta jättis maha oma maja ja oma pärandmaa ja oma kulla ja oma hõbeda ja oma hinnalised asjad ja ei võtnud kaasa mitte midagi muud kui oma pere ja toiduvarud ning telgid ja [a]lahkus kõnnumaale.

5 Ja ta jõudis ääremaale [a]Punase mere kalda lähedal ja ta rändas kõnnumaal, ääremaal, mis on lähemal Punasele merele; ja ta rändas kõnnumaal oma perekonnaga, kuhu kuulusid minu ema Saaria ja mu vanemad vennad, kes olid [b]Laaman, Lemuel ja Sam.

6 Ja sündis, et kui ta oli rännanud kõnnumaal kolm päeva, püstitas ta oma telgi [a]orgu veejõe äärde.

7 Ja sündis, et ta ehitas [a]kividest [b]altari ja tegi ohverduse Issandale ning [c]tänas Issandat, meie Jumalat.

8 Ja sündis, et ta nimetas selle jõe Laamaniks ja see voolas Punasesse merre; ja org asus ääremaal selle suudme lähedal.

9 Ja kui minu isa nägi, et jõe vesi voolab Punase mere allikasse, rääkis ta Laamanile, öeldes: Oo, et sa oleksid nagu see jõgi, voolates pidevalt kõige õigemeelsuse allikasse!

10 Ja ta rääkis samuti Lemuelile: Oo, et sa oleksid nagu see org, kindel ja vankumatu ja kõrvalekaldumatu Issanda käskudest kinnipidamisel!

11 Nüüd, seda ütles ta Laamani ja Lemueli kangekaelsuse pärast, sest vaata, nad [a]nurisesid paljudes asjades oma [b]isaga, kuna ta oli [c]nägemustega mees ja oli juhtinud nad välja Jeruusalemma maalt, jättes maha nende pärandmaa ja nende kulla ja nende hõbeda ja nende hinnalised asjad, et hukkuda kõnnumaal. Ja seda, nad ütlesid, on ta teinud oma südame rumalate ettekujutuste pärast.

12 Ja nõnda, Laaman ja Lemuel, kes olid kõige vanemad, nurisesid oma isaga. Ja nad nurisesid, kuna nad ei [a]tundnud selle Jumala tegusid, kes oli nad loonud.

13 Ka ei uskunud nad, et Jeruusalemm, see suur linn, võiks saada [a]hävitatud prohvetite sõnade järgi. Ja nad sarnanesid juutidega Jeruusalemmas, kes püüdsid võtta mu isa elu.

2 *a* 1Ne 5:8; 17:44.
b PJ Unenägu.
c 1Ms 12:1; 2Ne 10:20; Et 1:42; Aabr 2:3.
3 *a* PJ Kuulekas, kuulekus, kuuletuma.
4 *a* 1Ne 10:4; 19:8.
5 *a* 1Ne 16:14; ÕL 17:1.
b PJ Laaman.
6 *a* 1Ne 9:1.
7 *a* 2Ms 20:25; 5Ms 27:5–6.
b 1Ms 12:7–8; 2Ms 24:4; Aabr 2:17.
c PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.
11 *a* 1Ne 17:17.
PJ Nurisema.
b Õp 20:20.
c 1Ne 5:2–4.
12 *a* Ms 4:6.
13 *a* Jr 13:14; 1Ne 1:13.

14 Ja sündis, et mu isa rääkis nendele Lemueli orus [a]väega, olles täis Vaimu, kuni nende kehad hakkasid tema ees [b]värisema. Ja ta ajas nad segadusse, nii et nad ei julgenud talle vastu hakata, mispärast, nad tegid, nagu ta neid käskis.

15 Ja mu isa elas telgis.

16 Ja sündis, et mina, Nefi, olles ülimalt noor, ent ometi suurt kasvu, ja mul oli ka suur soov tunda Jumala [a]saladusi, mispärast, ma hüüdsin Issanda poole; ja vaata, ta [b]kõneles minuga ja [c]pehmendas minu südant, nii et ma [d]uskusin kõiki sõnu, mis minu [e]isa oli rääkinud; mispärast, mina ei hakanud talle vastu nagu minu vennad.

17 Ja ma rääkisin Samile, tehes talle teatavaks asju, mis Issand oli oma Püha Vaimu läbi mulle ilmsiks teinud. Ja sündis, et ta uskus minu sõnu.

18 Ent vaata, Laaman ja Lemuel ei tahtnud mu sõnu kuulda võtta, ja olles [a]kurb nende kõvasüdamelisuse pärast, hüüdsin ma Issanda poole nende eest.

19 Ja sündis, et Issand rääkis minule, öeldes: Õnnistatud oled sina, Nefi, sinu [a]usu pärast, sest sa oled mind südame vagaduses usinasti otsinud.

20 Ja kuivõrd te peate kinni minu käskudest, saadab teid [a]edu ja teid juhitakse tõotatud [b]maale, jah, nimelt maale, mille ma olen teie jaoks ette valmistanud; jah, maale, mis on kõikidest maadest parim.

21 Ja kuivõrd sinu vennad sulle vastu hakkavad, [a]lõigatakse nad Issanda juurest ära.

22 Ja kuivõrd sina pead kinni minu käskudest, tehakse sinust sinu vendade [a]valitseja ja õpetaja.

23 Sest vaata, päeval, mil nad mulle vastu hakkavad, [a]nean ma nad koguni valusa needusega ja nad ei saa mingit võimu sinu seemne üle muidu, kui ka nemad mulle vastu hakkavad.

24 Ja kui on nõnda, et nad hakkavad mulle vastu, saab neist [a]roosk sinu seemnele, et [b]ärgitada neid mäletamise radadele.

3. PEATÜKK

Lehhi pojad pöörduvad tagasi Jeruusalemma, et saada kätte vaskplaadid. Laaban keeldub plaate ära andmast. Nefi õhutab ja julgustab oma vendi. Laaban varastab nende vara ja püüab neid tappa. Laaman

14 *a* PJ Vägi.
b 1Ne 17:45.
16 *a* PJ Jumala saladused.
b Ps 8:5; Al 17:10; ÕL 5:16.
PJ Ilmutus.
c 1Kn 18:37; Al 5:7.
d 1Ne 11:5.
e PJ Isa, surelik; Prohvet.
18 *a* Al 31:24; 3Ne 7:16.
19 *a* 1Ne 7:12; 15:11.
20 *a* Jos 1:7; 1Ne 4:14; Mo 1:7.
b 5Ms 33:13–16; 1Ne 5:5; 7:13; Ms 7:17–18.
PJ Tõotatud maa.
21 *a* 2Ne 5:20–24; Al 9:13–15; 38:1.
22 *a* 1Ms 37:8–11; 1Ne 3:29.
23 *a* 5Ms 11:28; 1Ne 12:22–23; ÕL 41:1.
24 *a* Jos 23:13; Km 2:22–23.
b 2Ne 5:25.

ja Lemuel peksavad Nefit ja Sami ning ingel noomib neid. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja sündis, et mina, Nefi, läksin Issandaga rääkimast tagasi oma isa telki.

2 Ja sündis, et ta rääkis minule, öeldes: Vaata, ma nägin [a]unenägu, milles Issand käskis mind, et sina ja su vennad peate pöörduma tagasi Jeruusalemma.

3 Sest vaata, Laabanil on juutide ülestähendus ja ka minu esiisade [a]sugupuu ja need on uurendatud vaskplaatidele.

4 Mispärast, Issand on käskinud mind, et sina ja su vennad peaksite minema Laabani maja juurde ja leidma need ülestähendused ja tooma need siia kõnnumaale.

5 Ja nüüd, vaata, sinu vennad nurisevad, öeldes, et see on raske asi, mida ma neilt nõuan; aga vaata, mitte mina ei ole seda nendelt nõudnud, vaid see on Issanda käsk.

6 Seepärast mine, mu poeg, ja Issand soosib sind, sest sina ei ole [a]nurisenud.

7 Ja sündis, et mina, Nefi, ütlesin oma isale: Ma [a]lähen ja teen seda, mida Issand on käskinud, sest ma tean, et Issand ei anna inimlastele ühtegi [b]käsku ilma, et ta [c]valmistaks neile tee, et nad võiksid täide saata seda, mida ta neil käsib.

8 Ja sündis, et kui mu isa oli kuulnud neid sõnu, oli ta ülimalt rõõmus, sest ta teadis, et Issand oli mind õnnistanud.

9 Ja mina, Nefi, ja minu vennad asusime oma telkidega kõnnumaal teele, et minna üles Jeruusalemma maale.

10 Ja sündis, et kui me olime jõudnud üles Jeruusalemma maale, pidasime mina ja minu vennad üksteisega nõu.

11 Ja me [a]heitsime liisku – kes meist peaks minema Laabani maja juurde. Ja sündis, et liisk langes Laamanile; ja Laaman läks Laabani maja juurde ning rääkis temaga, kui ta istus oma majas.

12 Ja ta küsis Laabanilt ülestähendusi, mis olid uurendatud vaskplaatidele, mis sisaldasid minu isa [a]sugupuud.

13 Ja vaata, sündis, et Laaban sai vihaseks ja viskas ta enda juurest välja; ja ta ei tahtnud, et ta saaks need ülestähendused. Mispärast, ta ütles talle: Vaata, sa oled röövel ja ma tapan su.

14 Ent Laaman põgenes ta juurest ja jutustas meile, mida Laaban oli teinud. Ja me muutusime ülimalt kurvaks ja mu vennad olid valmis minema tagasi minu isa juurde kõnnumaale.

15 Ent vaata, ma ütlesin nendele nõnda: Nii tõesti, kui Issand elab, ja nii tõesti, kui meie elame, me ei lähe tagasi meie isa juurde kõnnumaale enne, kui me oleme

3 2*a* PJ Unenägu.
3*a* 1Ne 5:14.
6*a* PJ Kiriku juhtide toetamine.
7*a* 1Sm 17:32; 1Kn 17:11–15.
PJ Kuulekas, kuulekus, kuuletuma; Usk.
b PJ Jumala käsud.
c 1Ms 18:14; Fl 4:13; 1Ne 17:3, 50; ÕL 5:34.
11*a* Ne 10:35; Ap 1:26.
12*a* 1Ne 3:3; 5:14.

teinud seda, mida Issand on meil käskinud!

16 Mispärast, olgem ustavad Issanda käskudest kinnipidamisel; seepärast mingem meie isa [a]pärandmaale, sest vaata, ta jättis maha kulda ja hõbedat ja kõiksugu rikkust. Ja seda kõike tegi ta Issanda [b]käskude pärast.

17 Sest ta teadis, et Jeruusalemm peab saama [a]hävitatud selle elanike pahelisuse pärast.

18 Sest vaata, nad on [a]hüljanud prohvetite sõnad. Mispärast, kui minu isa peaks maal edasi elama pärast seda, kui tal on [b]kästud maalt põgeneda, vaata, ta saaks samuti hukka. Mispärast, on paratamatu, et ta põgeneb maalt välja.

19 Ja vaata, me peame saama need [a]ülestähendused vastavalt Jumala tarkusele, et võiksime hoida oma laste jaoks oma isade keelt;

20 ja samuti, et me võiksime [a]hoida nende jaoks sõnu, mis on kõikide pühade prohvetite suuga räägitud; mis on neile antud Jumala Vaimu ja väe läbi maailma algusest peale kuni praeguse ajani välja.

21 Ja sündis, et niiviisi kõneledes veensin ma oma vendi, et nad oleksid ustavad Jumala käskudest kinnipidamisel.

22 Ja sündis, et me läksime oma pärandmaale ja kogusime kokku oma [a]kulla ja oma hõbeda ja oma hinnalised asjad.

23 Ja pärast seda, kui me olime need asjad kokku kogunud, läksime me taas Laabani maja juurde.

24 Ja sündis, et me läksime Laabani juurde sisse ja palusime, et ta annaks meile ülestähendused, mis on uurendatud [a]vaskplaatidele, mille eest me oleksime temale andnud oma kulla ja oma hõbeda ja kõik oma hinnalised asjad.

25 Ja sündis, et kui Laaban nägi meie vara, ja et see oli ülimalt suur, [a]himustas ta seda nõnda, et ta viskas meid välja ja saatis oma teenijad meid tapma, et ta võiks meie vara endale saada.

26 Ja sündis, et me põgenesime Laabani teenijate eest ja olime sunnitud oma vara maha jätma, ja see langes Laabani kätte.

27 Ja sündis, et me põgenesime kõnnumaale ja Laabani teenijad ei saanud meid kätte ja me peitsime end kaljukoopasse.

28 Ja sündis, et Laaman oli minu peale vihane ja ka minu isa peale; ja samuti oli Lemuel, sest tema võttis kuulda Laamani sõnu. Mispärast, Laaman ja Lemuel rääkisid palju [a]karme sõnu meile, oma noorematele vendadele, ja peksid meid koguni kaikaga.

29 Ja sündis, et kui nad meid kaikaga peksid, vaata, tuli Issanda

16*a* 1Ne 2:4.
b 1Ne 2:2; 4:34.
17*a* 2Aj 36:16–20; Jr 39:1–9; 1Ne 1:13.
18*a* PJ Vastuhakk.
b 1Ne 16:8.
19*a* Om 1:17; Mo 1:2–6.
20*a* PJ Pühakirjad – Pühakirju tuleb hoida.
22*a* 1Ne 2:4.
24*a* 1Ne 3:3.
25*a* PJ Himustama.
28*a* 1Ne 17:17–18.

[a]ingel ja seisis nende ette ja rääkis neile, öeldes: Miks te peksate oma nooremat venda kaikaga? Kas te ei tea, et Issand on valinud tema [b]valitsejaks teie üle ja seda teie süütegude pärast? Vaata, minge taas üles Jeruusalemma ja Issand annab Laabani teie kätte.

30 Ja pärast seda, kui [a]ingel oli meile rääkinud, ta lahkus.

31 Ja pärast seda, kui ingel oli lahkunud, hakkasid Laaman ja Lemuel [a]taas nurisema, öeldes: Kuidas on võimalik, et Issand annab Laabani meie kätte? Vaata, ta on vägev mees ja ta saab käskida viitkümmend, jah, ta saab koguni tappa viiskümmend; miks siis mitte meid?

4. PEATÜKK

Issanda käsul tapab Nefi Laabani ja saab siis kavalusega vaskplaadid. Soram otsustab ühineda Lehhi perekonnaga kõnnumaal. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja sündis, et ma rääkisin oma vendadele, öeldes: Mingem taas üles Jeruusalemma ja olgem [a]ustavad Issanda käskudest kinnipidamisel, sest vaata, ta on vägevam kui terve maa, miks siis mitte [b]vägevam kui Laaban ja tema viiskümmend, jah, või koguni tema kümned tuhanded?

2 Seepärast mingem üles; olgem [a]tugevad nagu [b]Mooses; sest ta tõepoolest rääkis Punase [c]mere vetele ja need jagunesid siia- ja sinnapoole ja meie isad tulid läbi, välja vangistusest, mööda kuiva maad ja vaarao väed järgnesid ning uppusid Punase mere vetes.

3 Nüüd, vaata, te teate, et see on tõsi; ja te teate ka, et [a]ingel on teile rääkinud; mispärast, kas te saate kahelda? Mingem üles; Issand on võimeline meid vabastama just nagu meie isasidki ning hävitama Laabani just nagu egiptlasedki.

4 Nüüd, kui ma olin öelnud need sõnad, olid nad ikka veel vihased ja nurisesid ikka edasi; ometi nad järgnesid mulle üles, kuni me jõudsime Jeruusalemma müüride vahelt välja.

5 Ja see toimus ööpimeduses ja ma lasin neil peita end müüridest väljapoole. Ja pärast seda, kui nad olid end ära peitnud, hiilisin mina, Nefi, linna ja läksin edasi Laabani maja poole.

6 Ja Vaim [a]juhtis mind, sest ma ei [b]teadnud ette, mida ma peaksin tegema.

7 Ometi ma läksin edasi, ja kui ma jõudsin Laabani maja lähedale, nägin ma ühte meest ja ta oli minu ette maha langenud, sest ta oli veinist joobnud.

29 *a* 1Ne 4:3; 7:10.
PJ Inglid.
b 1Ne 2:22.
30 *a* 1Ne 16:38.
31 *a* PJ Nurisema.
4 1 *a* PJ Julge, julgus; Usk.
b 1Ne 7:11–12.
2 *a* 5Ms 11:8.
b PJ Mooses.
c 2Ms 14:21; 1Ne 17:26; Mo 7:19.
3 *a* 1Ne 3:29–31; 7:10.
6 *a* PJ Inspiratsioon, inspireerima; Püha Vaim.
b Hb 11:8.

8 Ja kui ma tema juurde läksin, avastasin ma, et see oli Laaban.

9 Ja ma nägin tema [a]mõõka ja ma tõmbasin selle tupest välja; ja selle käepide oli puhtast kullast ja selle valmistusviis oli ülimalt oskuslik, ja ma nägin, et selle tera oli kõige hinnalisemast terasest.

10 Ja sündis, et Vaim [a]sundis mind, et ma pean Laabani tapma; ent ma ütlesin oma südames: Mitte kunagi ei ole ma valanud inimese verd. Ja ma kohkusin tagasi ja soovisin, et ma ei peaks teda tapma.

11 Ja Vaim ütles mulle taas: Vaata, [a]Issand on andnud ta sinu kätte. Jah, ja ma teadsin ka, et ta oli püüdnud võtta minu enda elu; jah, ja et ta ei taha kuulda võtta Issanda käske ning ta oli samuti ära [b]võtnud meie vara.

12 Ja sündis, et Vaim ütles mulle taas: Tapa ta, sest Issand on andnud ta sinu kätte!

13 Vaata, Issand [a]surmab [b]pahelised, et tuua esile oma õigemeelsed eesmärgid. On [c]parem, et hukkub üks inimene, kui et terve rahvas kaldub uskmatusse ja hukkub.

14 Ja nüüd, kui mina, Nefi, olin kuulnud neid sõnu, tulid mulle meelde Issanda sõnad, mida ta rääkis mulle kõnnumaal, öeldes nii: [a]Kuivõrd sinu seeme peab kinni minu [b]käskudest, saadab neid tõotatud [c]maal [d]edu.

15 Jah, ja ma mõtlesin ka, et nad ei saa kinni pidada Issanda käskudest Moosese seaduse järgi, ilma et neil oleks see seadus.

16 Ja ma teadsin ka, et [a]seadus on uurendatud vaskplaatidele.

17 Ja taas, ma teadsin, et Issand on andnud Laabani minu kätte sellel põhjusel, et ma võiksin saada ülestähendused vastavalt tema käskudele.

18 Seepärast ma kuuletusin Vaimu häälele ja võtsin Laabanil juustest kinni ja lõin tal pea otsast tema enda [a]mõõgaga.

19 Ja pärast seda, kui ma olin tema enda mõõgaga tal pea otsast löönud, võtsin ma Laabani riided ja panin need endale selga, jah, koguni iga pisiasja; ja ma vöötasin tema kaitserüü oma niuete ümber.

20 Ja pärast seda, kui ma olin nõnda teinud, läksin ma Laabani varakambrisse. Ja kui ma läksin Laabani varakambri poole, vaata, nägin ma Laabani [a]teenijat, kellel olid varakambri võtmed. Ja ma käskisin teda Laabani häälega, et ta tuleks minuga varakambrisse.

21 Ja ta pidas mind oma isandaks Laabaniks, sest ta nägi riideid ja ka minu niuetele vöötatud mõõka.

22 Ja ta rääkis mulle juutide vanematest, teades, et tema isand

9 *a* 2Ne 5:14; ÕL 17:1.
10 *a* Al 14:11.
11 *a* 1Sm 17:41–49.
b 1Ne 3:26.
13 *a* 1Ne 17:33–38; ÕL 98:31–32.
b PJ Paheline, pahelisus.
c Al 30:47.
14 *a* Om 1:6; Mo 2:22; Et 2:7–12.
b PJ Jumala käsud.
c 1Ne 17:13–14; Jb 2:12.
d 1Ne 2:20.
16 *a* PJ Moosese seadus.
18 *a* 1Sm 17:51.
20 *a* 2Ne 1:30.

Laaban oli olnud ööpimeduses väljas nende seas.

23 Ja ma rääkisin temaga, nagu oleksin ma Laaban.

24 Ja ma rääkisin talle ka seda, et pean viima uurendused, mis on [a]vaskplaatidel, oma vanematele vendadele, kes on väljaspool müüre.

25 Ja ma andsin talle ka käsu, et ta järgneks mulle.

26 Ja tema, arvates, et ma rääkisin kiriku vendadest ja et ma olen tõepoolest see Laaban, kelle ma olin tapnud, mispärast ta järgnes mulle.

27 Ja ta rääkis mulle mitmeid kordi juutide vanematest, kui ma läksin oma vendade poole, kes olid väljaspool müüre.

28 Ja sündis, et kui Laaman mind nägi, oli ta ülimalt hirmunud, ja samuti Lemuel ja Sam. Ja nad põgenesid minu eest, sest nad pidasid mind Laabaniks ja arvasid, et ta on mu tapnud ja püüab ka nende elu võtta.

29 Ja sündis, et ma hüüdsin neile järele ja nad kuulsid mind; mispärast, nad lõpetasid minu juurest põgenemise.

30 Ja sündis, et kui Laabani teenija nägi minu vendi, hakkas ta värisema ja oli valmis minu eest põgenema ja pöörduma tagasi Jeruusalemma linna.

31 Ja nüüd, mina, Nefi, olles suurt kasvu mees ja samuti olles saanud Issandalt palju [a]jõudu, seepärast ma võtsin Laabani teenija kinni ja hoidsin teda, et ta ei saaks põgeneda.

32 Ja sündis, et ma rääkisin temaga, et kui ta võtab kuulda minu sõnu, siis nii tõesti, kui Issand elab ja mina elan, just nõnda, et kui ta võtab kuulda meie sõnu, me jätame ta ellu.

33 Ja ma rääkisin temale, just nimelt [a]vandega, et ta ei pea kartma; et kui ta tuleb koos meiega alla kõnnumaale, on ta vaba mees nagu meiegi.

34 Ja ma rääkisin talle ka, öeldes: Tõesti, Issand on [a]käskinud meil seda teha; ja kas me ei peaks mitte olema usinad Issanda käskudest kinnipidamisel? Seepärast, kui sa tuled alla kõnnumaale minu isa juurde, saab sinu koht olema koos meiega.

35 Ja sündis, et [a]Soram sai sõnadest, mida ma rääkisin, julgust. Nüüd, Soram oli selle teenija nimi, ja ta lubas, et ta läheb alla kõnnumaale minu isa juurde. Jah, ja ta andis meile ka vande, et ta jääb sellest ajast peale meiega.

36 Nüüd, me soovisime, et ta jääks meiega sel põhjusel, et juudid ei saaks meie kõnnumaale põgenemisest teada, et nad ei jälitaks ega hävitaks meid.

37 Ja sündis, et kui Soram oli andnud meile [a]vande, kadusid meie kartused tema suhtes.

24 *a* 1Ne 3:12, 19–24; 5:10–22.
31 *a* Mo 9:17; Al 56:56.
33 *a* PJ Vanne.
34 *a* 1Ne 2:2; 3:16.
35 *a* 1Ne 16:7; 2Ne 5:5–6. PJ Soram, soramlased.
37 *a* Jos 9:1–21; Kg 5:3. PJ Vanne.

38 Ja sündis, et me võtsime vaskplaadid ja Laabani teenija ning lahkusime kõnnumaale ja läksime oma isa telgi juurde.

5. PEATÜKK

Saaria kaebab Lehhi üle. Mõlemad rõõmustavad oma poegade tagasituleku üle. Nad toovad ohvriande. Vaskplaadid sisaldavad Moosese ja prohvetite kirjutusi. Plaadid määratlevad Lehhit kui Joosepi järglast. Lehhi kuulutab prohvetlikult oma seemnest ja plaatide hoidmisest. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja sündis, et pärast seda, kui me olime jõudnud kõnnumaale meie isa juurde, vaata, ta oli täis rõõmu ja ka minu ema [a]Saaria oli ülimalt rõõmus, sest ta oli tõepoolest meie pärast leinanud.

2 Sest ta oli arvanud, et me olime kõnnumaal hukkunud; ja ta oli ka kaevanud minu isa üle, rääkides temale, et ta on nägemustega mees, öeldes: Vaata, sina oled juhtinud meid välja meie pärandmaalt ja minu poegi ei ole enam ning me hukkume kõnnumaal.

3 Ja niiviisi kõneledes oli minu ema kaevanud mu isa üle.

4 Ja oli sündinud, et minu isa rääkis temale, öeldes: Ma tean, et ma olen [a]nägemustega mees, sest kui ma ei oleks [b]nägemuses näinud Jumala asju, ei oleks ma saanud tundma Jumala headust, vaid oleksin jäänud Jeruusalemma ja oleksin hukkunud koos oma vendadega.

5 Aga vaata, ma olen saanud tõotatud [a]maa, mille üle ma rõõmustan; jah, ja ma [b]tean, et Issand päästab mu pojad Laabani käest ja toob nad taas alla meie juurde kõnnumaale.

6 Ja niiviisi kõneledes trööstis minu isa Lehhi minu ema Saariat meie suhtes ajal, mil meie olime kõnnumaal teel üles Jeruusalemma maale, et saada kätte juutide ülestähendused.

7 Ja kui me olime jõudnud tagasi minu isa telki, vaata, nende rõõm oli täielik ja minu ema sai tröösti.

8 Ja ta rääkis, öeldes: Nüüd, ma tean kindlalt, et Issand on [a]käskinud minu mehel põgeneda kõnnumaale; jah, ja ma tean ka kindlalt, et Issand on kaitsnud mu poegi ja päästnud nad Laabani käest ning andnud neile väe, mille abil nad said [b]täide viia selle, mida Issand oli neil käskinud. Ja niiviisi ta rääkis.

9 Ja sündis, et nad rõõmustasid üliväga ja ohverdasid Issandale [a]ohvri ja põletusohvreid ning [b]tänasid Iisraeli Jumalat.

10 Ja pärast seda, kui nad olid

5 1 *a* PJ Saaria.
4 *a* 1Ne 2:11.
b 1Ne 1:8–13. PJ Nägemus.
5 *a* 1Ne 2:20; 18:8, 22–23. PJ Tõotatud maa.
b PJ Usk.
8 *a* 1Ne 2:2.
b 1Ne 3:7.
9 *a* Mo 2:3; 3Ne 9:19–20. PJ Moosese seadus.
b PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.

tänanud Iisraeli Jumalat, võttis minu isa Lehhi ülestähendused, mis olid uurendatud [a]vaskplaatidele, ja uuris neid algusest peale.

11 Ja ta nägi, et need sisaldasid viit Moosese [a]raamatut, mis andsid aruande maailma loomisest ja samuti Aadamast ja Eevast, kes olid meie esimesed vanemad;

12 ja samuti juutide [a]ülestähendust algusest peale kuni Juuda kuninga Sidkija valitsemisaja alguseni välja;

13 ja samuti pühade prohvetite prohvetlikke kuulutusi algusest kuni [a]Sidkija valitsemisaja alguseni välja; ja samuti palju prohvetlikke kuulutusi, mida on räägitud [b]Jeremija suuga.

14 Ja sündis, et minu isa Lehhi leidis [a]vaskplaatidelt ka oma isade sugupuu; mispärast ta sai teada, et ta on [b]Joosepi järeltulija; jah, nimelt selle Joosepi, kes oli [c]Jaakobi poeg, kes [d]müüdi Egiptusesse ja keda [e]hoidis Issanda käsi, et ta võiks hoida oma isa Jaakobit ja kogu tema kodakonda näljasurmast.

15 Ja sama Jumal, kes oli neid hoidnud, [a]juhtis neid ka välja vangistusest ja välja Egiptusemaalt.

16 Ja nõnda avastas minu isa Lehhi oma isade sugupuu. Ja ka Laaban oli [a]Joosepi järglane, mispärast tema ja ta isad olid pidanud ülestähendusi.

17 Ja nüüd, kui mu isa nägi kõiki neid asju, täitus ta Vaimuga ja hakkas prohvetlikult kuulutama oma seemne kohta –

18 et need vaskplaadid tulevad esile kõikidele rahvustele, hõimudele, keeltele ja rahvastele, kes on tema seemest.

19 Mispärast, ta ütles, et need vaskplaadid ei [a]hävi kunagi; ka ei tuhmu need aja jooksul. Ja ta kuulutas prohvetlikult oma seemne kohta palju asju.

20 Ja sündis, et mina ja mu isa olime siiamaani kinni pidanud neist käskudest, mis Issand oli meile andnud.

21 Ja me olime saanud ülestähendused, mida Issand oli meil käskinud saada, ja uurinud neid ning leidnud, et need on ihaldusväärsed; jah, meile koguni suure [a]väärtusega, nii et me saame [b]hoida Issanda käsud meie lastele.

22 Mispärast, oli Issanda tarkus, et me peame neid endaga kaasas kandma, kui me rändame kõnnumaal tõotatud maa poole.

10 *a* 1Ne 4:24, 38; 13:23.
PJ Vaskplaadid.
11 *a* 1Ne 19:23.
PJ Pentateuh.
12 *a* 1Aj 9:1.
PJ Pühakirjad.
13 *a* 2Kn 24:18; Jr 37:1.
b Esr 1:1; Jr 36:17–32; 1Ne 7:14; Hl 8:20.
14 *a* 1Ne 3:3, 12.
PJ Vaskplaadid.
b 2Ne 3:4; Al 10:3.
PJ Joosep, Jaakobi poeg.
c PJ Jaakob, Iisaki poeg.
d 1Ms 37:29–36.
e 1Ms 45:4–5.
15 *a* 2Ms 13:17–18; Am 3:1–2; 1Ne 17:23–31; ÕL 103:16–18; 136:22.
16 *a* 1Ne 6:2.
19 *a* Al 37:4–5.
21 *a* PJ Pühakirjad – Pühakirjade väärtus.
21 *b* 2Ne 25:26.

6. PEATÜKK

Nefi kirjutab Jumala asjadest. Nefi eesmärk on veenda inimesi tulema Aabrahami Jumala juurde ja saama päästetud. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja nüüd, mina, Nefi, ei esita oma isade sugupuud oma ülestähenduse [a]selles osas ega ka mingil muul ajal nendel [b]plaatidel, mida ma kirjutan, sest see on esitatud ülestähenduses, mida pidas minu [c]isa; mispärast, ma ei kirjuta seda selles raamatus.

2 Sest on küllalt, kui ma ütlen, et me oleme [a]Joosepi järglased.

3 Ja ma ei pea oluliseks, et ma oleksin täpne täieliku aruande andmisel kõikidest minu isa asjadest, sest neid ei saa kirjutada [a]nendele plaatidele, sest ma soovin seda ruumi, et saaksin kirjutada Jumala asjadest.

4 Sest kogu minu kavatsus on [a]veenda inimesi [b]tulema Aabrahami Jumala ja Iisaki Jumala ja Jaakobi Jumala juurde ja saama päästetud.

5 Mispärast, ma ei kirjuta asjadest, mis on [a]meelepärased maailmale, vaid asjadest, mis on meelepärased Jumalale ja nendele, kes ei ole maailmast.

6 Mispärast, ma annan oma seemnele käsu, et nad ei täidaks neid plaate asjadega, mis ei ole inimlastele väärtuslikud.

7. PEATÜKK

Lehhi pojad pöörduvad tagasi Jeruusalemma ja kutsuvad Ismaeli ja tema kodakonda nendega oma teekonnal ühinema. Laaman ja teised hakkavad vastu. Nefi õhutab oma vendi, et neil oleks usku Issandasse. Nad seovad ta köiega kinni ja plaanivad teda hävitada. Ta vabastatakse usu väel. Tema vennad paluvad andestust. Lehhi ja tema kaaslased ohverdavad ohvri ja põletusohvreid. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja nüüd, ma soovin, et te teaksite, et pärast seda, kui minu isa Lehhi oli lõpetanud [a]prohvetliku kuulutamise oma seemne kohta, sündis, et Issand rääkis talle taas, öeldes, et ei ole hea, kui tema, Lehhi, viib kõnnumaale ainult omaenda perekonna, vaid et tema pojad peaksid võtma [b]naiseks [c]tütreid, et nad võiksid tõotatud maal Issandale seemet üles kasvatada.

2 Ja sündis, et Issand [a]käskis teda, et mina, Nefi, ja minu vennad peame minema taas tagasi Jeruusalemma maale ja tooma sealt kõnnumaale Ismaeli ja tema perekonna.

3 Ja sündis, et mina, Nefi, läksin

6 1 *a* 2Ne 4:14–15.
b 1Ne 9:2.
c 1Ne 1:16–17; 19:1–6.
2 *a* 1Ne 5:14–16.
3 *a* Jb 7:27; Jm 1:2, 14; Om 1:30.
4 *a* Jh 20:30–31. Vt Mormoni Raamatu tiitelleht.
b 2Ne 9:41, 45, 51.
5 *a* 1Ts 2:4; Mrs 1:4.
7 1 *a* 1Ne 5:17–19.
b PJ Abielu.
c 1Ne 16:7.
2 *a* 1Ne 16:7–8.

oma vendadega [a]taas kõnnumaale, et minna üles Jeruusalemma.

4 Ja sündis, et me läksime Ismaeli majja ja võitsime Ismaeli silmis poolehoiu, nii et me rääkisime temale edasi Issanda sõnad.

5 Ja sündis, et Issand pehmendas Ismaeli ja ka tema kodakonna südant, nii et nad asusid koos meiega teele kõnnumaale meie isa telgi poole.

6 Ja sündis, et kui me rändasime kõnnumaal, vaata, Laaman ja Lemuel ja kaks Ismaeli tütardest ja kaks Ismaeli [a]poega ja nende pered hakkasid meile vastu; jah, minu, Nefi ja Sami ja oma isa Ismaeli ja tema naise ja tema kolme ülejäänud tütre vastu.

7 Ja sündis, et selle vastuhakuga nad soovisid tagasi pöörduda Jeruusalemma maale.

8 Ja nüüd, mina, Nefi, tundes [a]kurvastust nende kõvasüdamelisuse pärast, seepärast ma rääkisin neile, jah, nimelt Laamanile ja Lemuelile, öeldes: Vaata, te olete minu vanemad vennad ja kuidas on nõnda, et te olete nii kõva südamega ja nii pimedad oma meeles, et on vaja, et mina, teie noorem vend, pean teile rääkima, jah, ja olema teile eeskujuks?

9 Kuidas on nii, et te ei ole kuulda võtnud Issanda sõna?

10 Kuidas on nii, et te olete [a]unustanud, et te olete näinud Issanda inglit?

11 Jah, ja kuidas on nii, et te olete unustanud, milliseid suuri asju on Issand meie heaks teinud, [a]päästes meid Laabani käest, ja samuti, et meie võisime saada ülestähendused?

12 Jah, ja kuidas on nii, et te olete unustanud, et Issand võib teha inimlaste heaks kõiki [a]asju oma tahtmist mööda, kui on nõnda, et nad rakendavad temasse [b]usku? Mispärast, olgem talle ustavad.

13 Ja kui on nõnda, et me oleme temale ustavad, saame me tõotatud [a]maa; ja millalgi tulevikus saate te teada, et Issanda sõna Jeruusalemma [b]hävitamise kohta läheb täide, sest kõik asjad, mida Issand on rääkinud Jeruusalemma hävitamise kohta, peavad täide minema.

14 Sest vaata, Issanda Vaim lakkab varsti nendega heitlemast; sest vaata, nad on [a]hüljanud prohvetid ja [b]Jeremija on nad vanglasse heitnud. Ja nad on püüdnud võtta mu isalt [c]elu, nii et nad on ta maalt välja ajanud.

15 Nüüd, vaata, ma ütlen teile, et kui te lähete tagasi Jeruusalemma, hukkute ka teie koos nendega. Ja nüüd, kui te nõnda otsustate, siis minge üles maale ja pidage meeles sõnad, mis ma teile räägin, et

3 *a* 1Ne 3:2–3.
6 *a* 2Ne 4:10.
8 *a* Al 31:2; Ms 7:41.
10 *a* 5Ms 4:9; 1Ne 3:29; 4:3.
11 *a* 1Ne 4.
12 *a* 1Ne 17:50; Al 26:12.
b 1Ne 3:7; 15:11.
13 *a* 1Ne 2:20.
PJ Tõotatud maa.
b 2Kn 25:1–21; 2Ne 6:8; 25:10; Om 1:15; HI 8:20–21.
14 *a* Hs 5:6; 1Ne 1:18–20; 2:13.
PJ Vastuhakk.
b Jr 37:15–21.
c 1Ne 2:1.

kui te lähete, siis hukkute ka teie; sest nõnda sunnib Issanda Vaim mind rääkima.

16 Ja sündis, et kui mina, Nefi, olin rääkinud oma vendadele need sõnad, said nad minu peale vihaseks. Ja sündis, et nad panid oma käe minu külge, sest vaata, nad olid ülimalt vihased ja nad [a]sidusid mu köitega kinni, sest nad püüdsid võtta minult elu, jättes mind kõnnumaale metsloomade õgida.

17 Ent sündis, et ma palusin Issandat, öeldes: Oo Issand, nõnda nagu mul on sinusse usku, päästa mind mu vendade käest; jah, anna mulle koguni jõudu, et ma võiksin [a]purustada need köidikud, millega ma seotud olen.

18 Ja sündis, et kui ma olin öelnud need sõnad, vaata, pääsesid köidikud mu kätelt ja jalgadelt lahti ning ma seisin oma vendade ees ja rääkisin neile taas.

19 Ja sündis, et nad olid taas minu peale vihased ja püüdsid oma kätt minu külge panna; ent vaata, üks Ismaeli [a]tütar, jah, ja ka tema ema ja üks Ismaeli poeg palusid minu vendi, nii et nad leebusid oma südames; ja nad ei püüdnud enam minult elu võtta.

20 Ja sündis, et nad olid kurvad oma pahelisuse pärast, nii et nad kummardusid minu ees maha ja palusid mind, et ma andestaksin neile selle, mis nad olid minule teinud.

21 Ja sündis, et ma [a]andestasin neile siiralt kõik, mis nad olid teinud, ja õhutasin neid, et nad paluksid Issandalt, oma Jumalalt, andestust. Ja sündis, et nad tegid nii. Ja pärast seda, kui nad olid palunud Issandat, jätkasime me taas oma teekonda isa telgi poole.

22 Ja sündis, et me jõudsime alla oma isa telgi juurde. Ja kui mina ja mu vennad ja kogu Ismaeli koda olime alla minu isa telgi juurde jõudnud, [a]tänasid nad Issandat, oma Jumalat, ja nad ohverdasid temale [b]ohvri ning põletusohvreid.

8. PEATÜKK

Lehhi näeb nägemust elupuust. Ta sööb selle vilja ja soovib, et tema pere teeks samuti. Ta näeb raudkäsipuud, kitsast ja ahast teerada ning pimeduse udu, mis ümbritseb inimesi. Saaria, Nefi ja Sam söövad vilja, aga Laaman ja Lemuel keelduvad. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja sündis, et me olime kogunud kokku kõiksugu erinevaid seemneid, nii kõiksugu teravilja kui ka kõiksugu viljade seemneid.

2 Ja sündis, et ajal, mil mu isa viibis kõnnumaal, rääkis ta meile, öeldes: Vaata, ma olen [a]näinud unenägu ehk teiste sõnadega – ma olen näinud [b]nägemust.

3 Ja vaata, selle pärast, mida

16 *a* 1Ne 18:11–15.
17 *a* Al 14:26–[illegible].
19 *a* 1Ne 16:7.
21 *a* PJ Andestama.
22 *a* PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.
b 1Ne 5:9.
b 1Ne 10:17.
PJ Nägemus.

2 *a* PJ Ilmutus; Unenägu.

ma nägin, on mul põhjust rõõmustada Issanda üle [a]Nefi ja samuti Sami pärast, sest mul on põhjust oletada, et nemad ja ka paljud nende seemnest saavad päästetud.

4 Ent vaata, teie pärast, [a]Laaman ja Lemuel, kardan ma üliväga, sest vaata, ma mäletan, et ma nägin oma unes pimedat ja sünget kõnnumaad.

5 Ja sündis, et ma nägin ühte meest, ja ta oli riietatud valgesse [a]rüüsse; ja ta tuli ja seisis minu ette.

6 Ja sündis, et ta rääkis minule ja käskis mul endale järgneda.

7 Ja sündis, et kui ma temale järgnesin, nägin ma end pimedal ja süngel tühermaal.

8 Ja pärast seda, kui ma olin rännanud mitmeid tunde pimedas, hakkasin ma paluma Issandat, et ta [a]halastaks minu peale vastavalt oma õrna halastuse rohkusele.

9 Ja sündis, et pärast seda, kui ma olin Issandat palunud, nägin ma suurt ja avarat [a]välja.

10 Ja sündis, et ma nägin ühte [a]puud, mille [b]vili oli ihaldusväärne, kuna teeb inimese õnnelikuks.

11 Ja sündis, et ma läksin ja sõin selle puu [a]vilja; ja ma nägin, et see oli kõige magusam, üle kõige, mida ma eales olin maitsnud. Jah, ja ma nägin, et selle puu vili oli valge, [b]valgem kõigest, mida ma eales olin näinud.

12 Ja kui ma sõin selle puu vilja, täitis see mu hinge ülimalt suure [a]rõõmuga; mispärast, mul tekkis [b]soov, et ka mu pere sööks seda, sest ma teadsin, et see on kõikidest teistest viljadest [c]ihaldusväärsem.

13 Ja kui ma vaatasin ringi, et ehk leian ma ka oma pere, nägin ma [a]veejõge; ja see voolas edasi ja oli selle puu lähedal, mille vilja ma sõin.

14 Ja ma vaatasin, et näha, kust see tuleb, ja ma nägin selle lätet veidi maad eemal; ja selle lätte juures nägin ma teie ema Saariat ja Sami ja Nefit; ja nad seisid, nagu nad ei teaks, kuhu neil tuleb minna.

15 Ja sündis, et ma viipasin neile; ja ma ütlesin neile ka valju häälega, et nad tuleksid minu juurde ja sööksid vilja, mis on kõikidest teistest viljadest ihaldusväärsem.

16 Ja sündis, et nad tulid minu juurde ja sõid samuti seda vilja.

17 Ja sündis, et ma soovisin, et ka Laaman ja Lemuel tuleksid ja sööksid selle vilja; mispärast, ma pöörasin oma silmad jõe lätte poole, et ehk õnnestub mul neid näha.

18 Ja sündis, et ma nägin neid, aga nad ei [a]tahtnud tulla minu juurde ega süüa seda vilja.

3 *a* 1Ne 8:14–18.
4 *a* 1Ne 8:35–36.
5 *a* JSA 1:30–32.
8 *a* PJ Halastav, halastus.
9 *a* Mt 13:38.
10 *a* 1Ms 2:9; Ilm 2:7; 22:2; 1Ne 11:4, 8–25. PJ Elupuu.
b Al 32:41–43.
11 *a* Al 5:34.
b 1Ne 11:8.
12 *a* PJ Rõõm.
b Al 36:24.
c 1Ne 15:36.
13 *a* 1Ne 12:16–18; 15:26–29.
18 *a* 2Ne 5:20–25.

19 Ja ma nägin [a]raudkäsipuud, ja see ulatus mööda jõekallast ja viis puuni, mille juures ma seisin.

20 Ja ma nägin ka [a]kitsast ja ahast teerada, mis kulges raudkäsipuu kõrval kuni puuni välja, mille juures ma seisin; ja samuti viis see allika lättest mööda suurele ja avarale [b]väljale, mis oli nagu maailm.

21 Ja ma nägin arvutuid inimhulki, kelledest paljud pürgisid edasi, et pääseda [a]teerajale, mis viis puuni, mille juures ma seisin.

22 Ja sündis, et nad tulid ja hakkasid minema mööda teerada, mis viis puu juurde.

23 Ja sündis, et tõusis [a]pimeduse udu, jah, tõepoolest ülimalt tihe pimeduse udu, nii et need, kes olid teerajale läinud, kaotasid oma tee, nii et nad kaldusid kõrvale ja jäid kadunuks.

24 Ja sündis, et ma nägin veel teisi edasi pürgimas, ja nad tulid ning haarasid kinni raudkäsipuu otsast; ja nad pürgisid edasi läbi pimeduse udu, klammerdudes raudkäsipuu külge, kuni jõudsid kohale ja sõid selle puu [a]vilja.

25 Ja pärast seda, kui nad olid söönud selle puu vilja, vaatasid nad ringi otsekui [a]häbenedes.

26 Ja ka mina vaatasin ringi ja nägin teisel pool veejõge suurt ja [a]ruumikat hoonet ja see seisis otsekui õhus, kõrgel maa kohal.

27 Ja see oli täis inimesi, nii vanu kui noori, nii mehi kui naisi ja nende riietusviis oli ülimalt peen; ja nad [a]suhtusid pilkavalt ja näitasid näpuga nende peale, kes olid tulnud ja sõid puu vilja.

28 Ja pärast seda, kui nad olid [a]maitsnud seda vilja, [b]häbenesid nad nende pärast, kes neid halvustasid, ja nad [c]langesid ära keelatud radadele ning jäid kadunuks.

29 Ja nüüd mina, Nefi, ei räägi [a]kõiki oma isa sõnu.

30 Aga lühidalt kirjutades, vaata, ta nägi veel teisi rahvahulki edasi pürgimas, ja nad tulid ja haarasid [a]raudkäsipuu otsast kinni ja nad pürgisid edasi oma teel kogu aeg raudkäsipuust tugevalt kinni hoides, kuni nad jõudsid kohale ja langesid maha ja sõid selle puu vilja.

31 Ja ta nägi ka teisi [a]rahvahulki kobamas oma teed selle suure ja ruumika hoone poole.

32 Ja sündis, et paljud neist uppusid [a]allika sügavustesse ja paljud kadusid tema vaateväljast, uidates võõrastel teedel.

33 Ja suur oli rahvahulk, kes sisenes sellesse imelikku hoonesse. Ja pärast seda, kui nad olid sellesse

19 *a* Ps 2:9; Ilm 12:5; JST, Ilm 19:15; 1Ne 8:30; 11:25; 15:23–24.
20 *a* Mt 7:14; 2Ne 31:17–20.
b Mt 13:38.
21 *a* PJ Tee.
23 *a* 1Ne 12:17; 15:24.
24 *a* 1Ne 8:10–12.
25 *a* Rm 1:16; 2Tm 1:8; Al 46:21; Mr 8:38.
26 *a* 1Ne 11:35–36; 12:18.
27 *a* PJ Uhkus.
28 *a* 2Pt 2:19–22.
b Mk 4:14–20; 8:38; Lk 8:11–15; Jh 12:42–43.
c PJ Usust taganemine.
29 *a* 1Ne 1:16–17.
30 *a* 1Ne 15:23–24.
31 *a* Mt 7:13.
32 *a* 1Ne 15:26–29.

hoonesse sisse astunud, näitasid nad põlastavalt [a]näpuga minu ja nende peale, kes samuti seda vilja sõid, aga me ei pööranud neile tähelepanu.

34 Need on minu isa sõnad: Kõik need, kes neile [a]tähelepanu pöörasid, langesid ära.

35 Ja [a]Laaman ja Lemuel ei söönud seda vilja, ütles mu isa.

36 Ja sündis, et pärast seda, kui mu isa oli rääkinud kõik sõnad oma unenäost ehk nägemusest, mida oli palju, ütles ta meile, et nende asjade tõttu, mida ta nägemuses nägi, kardab ta üliväga Laamani ja Lemueli pärast; jah, ta kartis, et nad heidetakse Issanda juurest minema.

37 Ja ta õhutas neid seejärel kogu [a]vanemliku õrnusega, et nad võtaksid kuulda tema sõnu, et ehk on Issand nende vastu halastav ega heida neid ära; jah, mu isa jutlustas neile.

38 Ja pärast seda, kui ta oli neile jutlustanud ja neile ka mitmeid asju prohvetlikult kuulutanud, käskis ta neil pidada kinni Issanda käskudest ning lõpetas neile rääkimise.

9. PEATÜKK

Nefi teeb kaks kogumikku ülestähendusi. Mõlemaid nimetatakse Nefi plaatideks. Suuremad plaadid sisaldavad ilmalikku ajalugu; väiksemad käsitlevad peamiselt pühasid asju. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja kõiki neid asju nägi ja kuulis ja rääkis minu isa, kui ta elas telgis Lemueli [a]orus, ja ka väga palju muid asju, mida ei saa nendele plaatidele kirjutada.

2 Ja nüüd, nagu ma olen öelnud nende plaatide kohta, vaata, need ei ole plaadid, millele ma teen täieliku aruande oma rahva ajaloost; sest [a]plaatidele, millele ma teen täieliku aruande oma rahvast, olen ma andnud Nefi nime; mispärast, neid kutsutakse Nefi plaatideks minu enda nime järgi; ja ka neid plaate kutsutakse Nefi plaatideks.

3 Ometi olen ma saanud Issandalt käsu, et ma pean tegema need plaadid eriliseks [a]otstarbeks, et nendele peab olema uurendatud aruanne minu rahva [b]teenimistööst.

4 Teistele plaatidele peab olema uurendatud aruanne kuningate valitsemisajast ja minu rahva sõdadest ja tülidest; mispärast need plaadid on suuremalt osalt teenimistööst ja [a]teised plaadid on suuremalt osalt kuningate valitsemisajast ja minu rahva sõdadest ja tülidest.

5 Mispärast, Issand on käskinud mul teha need plaadid talle

33 *a* PJ Tagakiusamine.
34 *a* 2Ms 23:2.
35 *a* 1Ne 8:17–18; 2Ne 5:19–24.
37 *a* PJ Lapsevanemad; Perekond.
9 1 *a* 1Ne 2:4–6, 8, 14–15; 16:6.
2 *a* 1Ne 19:2, 4; Jb 3:13–14; Mrs 1:2–11; ÕL 10:38–40.
PJ Plaadid.
3 *a* ÕL 3:19.
b 1Ne 6:3.
4 *a* Jb 1:2–4; Mrs 1:10.

teadaoleval [a]targal otstarbel, millist otstarvet mina ei tea.

6 Ent Issand [a]teab kõiki asju algusest peale, mispärast, ta valmistab ette tee kõikide tema tööde täideviimiseks inimlaste seas, sest vaata, temal on kogu [b]vägi kõikide oma sõnade täidesaatmiseks. Ja nõnda see on. Aamen.

10. PEATÜKK

Lehhi ennustab, et babüloonlased võtavad juudid vangi. Ta jutustab Messia, Päästja, Lunastaja tulekust juutide sekka. Lehhi jutustab ka selle tulekust, kes peab ristima Jumala Talle. Lehhi jutustab Messia surmast ja ülestõusmisest. Ta võrdleb Iisraeli hajutamist ja kogumist õlipuuga. Nefi räägib Jumala Pojast, Püha Vaimu annist ja vajadusest õigemeelsuse järele. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja nüüd, mina, Nefi, jätkan [a]nendel plaatidel aruannet oma tegemistest ja oma valitsemisajast ja teenimistööst; mispärast, et oma aruannet jätkata, pean ma natuke rääkima oma isa asjadest ja samuti oma vendadest.

2 Sest vaata, sündis, et pärast seda, kui mu isa oli lõpetanud jutustamise oma [a]unenäost ja samuti õhutanud neid usinusele, rääkis ta neile juutidest –

3 et pärast seda, kui nad hävitatakse, nimelt see suur linn [a]Jeruusalemm, ja paljud [b]viiakse ära vangidena [c]Babüloni, [d]pöörduvad nad Issanda poolt heaksarvatud ajal taas tagasi, jah, nimelt tuuakse nad vangistusest tagasi; ja pärast seda, kui nad tuuakse tagasi vangistusest, võtavad nad taas oma pärandmaa enda valdusesse.

4 Jah, nimelt [a]kuussada aastat sellest ajast arvates, kui minu isa lahkus Jeruusalemmast, kasvatab Issand Jumal juutide seas üles [b]prohveti – nimelt [c]Messia ehk teiste sõnadega maailma Päästja.

5 Ja ta rääkis samuti prohvetitest, kui paljud neist olid [a]tunnistanud nendest asjadest selle Messia, kellest ta oli rääkinud, ehk selle maailma Lunastaja kohta.

6 Mispärast, kogu inimsugu oli kadunud ja [a]langenud seisundis ja oleks igavesti, kui nad ei toetuks sellele Lunastajale.

7 Ja ta rääkis ka [a]prohvetist, kes tuleb enne Messiat, et valmistada Issandale teed –

8 jah, ta koguni läheb ja hüüab

5 *a* 1Ne 19:3; Mrs 1:7; Al 37:2, 12, 14.
6 *a* 2Ne 9:20; ÕL 38:2; Ms 1:6, 35.
PJ Kõiketeadev.
b Mt 28:18.
10 1 *a* 1Ne 9:1–5; 19:1–6; Jb 1:1–4.
2 *a* 1Ne 8.
3 *a* Est 2:6; 2Ne 6:8; Hl 8:20–21.
b 2Ne 25:10.
PJ Kronoloogia – 587 eKr.
c Hs 24:2; 1Ne 1:13; Om 1:15.
d Jr 29:10; 2Ne 6:8–9.
4 *a* 1Ne 19:8; 2Ne 25:19; 3Ne 1:1.
b 1Ne 22:20–21.
c PJ Messias.
5 *a* Jb 7:11; Mo 13:33; Hl 8:19–24; 3Ne 20:23–24.
6 *a* PJ Aadama ja Eeva langemine.
7 *a* 1Ne 11:27; 2Ne 31:4.

kõnnumaal: [a]Valmistage Issandale teed, tehke tasaseks tema teerajad, sest teie hulgas seisab üks, keda te ei tunne, ja ta on vägevam kui mina, kelle kingapaelu ma ei ole vääriline lahti tegema. Ja palju rääkis minu isa selle asja kohta.

9 Ja minu isa ütles, et ta ristib [a]Betaabaras, teisel pool Jordanit; ja ta ütles ka, et ta [b]ristib veega; koguni, et ta ristib Messia veega.

10 Ja pärast seda, kui ta on ristinud Messia veega, näeb ta ja annab tunnistust, et ta on ristinud Jumala [a]Talle, kes võtab ära maailma patud.

11 Ja sündis, et pärast seda, kui mu isa oli rääkinud neid sõnu, kõneles ta mu vendadele evangeeliumist, mida juutide seas jutlustatakse, ja ka juutide [a]uskmatusse [b]kaldumisest. Ja pärast seda, kui nad on [c]tapnud Messia, kes peab tulema, ja pärast seda, kui ta on tapetud, [d]tõuseb ta surnuist ja teeb ennast [e]Püha Vaimu kaudu ilmsiks paganatele.

12 Jah, mu isa rääkis tõepoolest palju paganatest ja ka Iisraeli kojast, et neid võrreldakse [a]õlipuuga, mille oksad murtakse ära ning [b]hajutatakse kogu maa pinnal.

13 Mispärast, ta ütles, on paratamatu, et meid juhitakse üheskoos tõotatud [a]maale, et läheks täide Issanda sõna, et meid hajutatakse kogu maa pinnal.

14 Ja pärast seda, kui Iisraeli koda on hajutatud, [a]kogutakse nad taas kokku; või lühidalt, pärast seda, kui [b]paganad on saanud evangeeliumi täiuse, poogitakse [c]õlipuu loomulikud oksad ehk Iisraeli koja jääk tagasi ehk nad tulevad teadmisele tõelisest Messiast, oma Issandast ja oma Lunastajast.

15 Ja niiviisi kõneledes kuulutas mu isa prohvetlikult ja rääkis minu vendadele, ja ka palju muid asju, millest ma ei kirjuta selles raamatus, sest ma olen kirjutanud nendest nii palju, kui pidasin otstarbekaks, oma [a]teises raamatus.

16 Ja kõik need asjad, millest ma olen rääkinud, toimusid siis, kui mu isa elas telgis Lemueli orus.

17 Ja sündis, et pärast seda, kui mina, Nefi, olin kuulnud kõiki oma isa [a]sõnu asjadest, mida ta nägi [b]nägemuses, ja ka sellest, mida ta jutustas Püha Vaimu väel, millise väe ta sai usu läbi Jumala Pojasse – ja Jumala Poeg on [c]Messias, kes peab tulema –, soovisin

8 *a* Js 40:3; Mt 3:1–3.
9 *a* Jh 1:28.
b PJ Ristija Johannes.
10 *a* PJ Jumala Tall.
11 *a* Mr 5:14.
b Jb 4:14–18.
c PJ Jeesus Kristus; Ristilöömine.
d PJ Ülestõusmine.
e PJ Püha Vaim.
12 *a* 1Ms 49:22–26; 1Ne 15:12; 2Ne 3:4–5; Jb 5; 6:1–7.
PJ Issanda viinamägi; Õlipuu.
b 1Ne 22:3–8.
PJ Iisrael – Iisraeli hajutamine.
13 *a* 1Ne 2:20.
PJ Tõotatud maa.
14 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
b 1Ne 13:42; ÕL 14:10.
c Jb 5:8, 52, 54, 60, 68.
15 *a* 1Ne 1:16–17.
17 *a* En 1:3; Al 36:17.
b 1Ne 8:2.
c PJ Messias.

mina, Nefi, et ka mina võiksin näha ja kuulda ja teada neid asju Püha Vaimu väel, mis on Jumala [a]and kõigile neile, kes teda [c]usinalt otsivad nii [f]vanadel aegadel kui ka ajal, mil ta end inimlastele ilmsiks teeb.

18 Sest tema on [a]seesama eile, täna ja igavesti; ja tee on valmistatud kõikidele inimestele maailma rajamisest peale, kui on nõnda, et nad parandavad meelt ja tulevad tema juurde.

19 Sest see, kes usinalt otsib, leiab; ja Jumala [a]saladused avatakse neile [b]Püha Vaimu väel nii praegustel kui ka vanadel aegadel; ja nii vanadel aegadel kui ka tulevastel aegadel; mispärast, Issanda [c]kulg on üks igavene ring.

20 Seepärast pea meeles, oo inimene, et kõikide sinu tegude eest tuuakse sind [a]kohtumõistmisele.

21 Mispärast, kui te olete oma [a]prooviaja päevil püüdnud teha kurja, siis ei leita teid Jumala kohtujärje ees [b]puhtana, ja miski, mis pole puhas, ei saa elada koos Jumalaga; mispärast, te peate saama igaveseks kõrvale heidetud.

22 Ja Püha Vaim annab mulle volituse, et mul tuleb neid asju rääkida ja mitte endale hoida.

11. PEATÜKK

Nefi näeb Issanda Vaimu ja talle näidatakse nägemuses elupuud. Ta näeb Jumala Poja ema ja saab teada Jumala alandumisest. Ta näeb Jumala Talle ristimist, teenimistööd ja ristilöömist. Ta näeb ka Talle kaheteistkümne apostli kutsumist ja teenimistööd. Ligikaudu 600–592 eKr.

Sest sündis, et pärast seda, kui ma olin soovinud saada teada asjadest, mida mu isa oli näinud, ja uskudes, et Issand saab need minule teatavaks teha, kui ma istusin, [a]mõtiskledes oma südames, [b]viidi mind Issanda Vaimus ära, jah, ülimalt kõrge [c]mäe otsa, millist ma ei olnud kunagi varem näinud ja mille peale ma polnud kunagi varem oma jalaga astunud.

2 Ja Vaim ütles mulle: Vaata, mida sa soovid?

3 Ja ma ütlesin: Ma soovin näha asju, mida [a]nägi mu isa.

4 Ja Vaim ütles mulle: Usud sa, et su isa nägi seda [a]puud, millest ta rääkis?

5 Ja mina ütlesin: Jah, sa tead, et ma [a]usun kõiki oma isa sõnu.

6 Ja kui ma olin öelnud need sõnad, hüüdis Vaim valju häälega: Hosianna Issandale, kõige

17 *d* PJ Püha Vaim.
e Mn 10:4–5, 7, 19.
f ÕL 20:26.
18 *a* Hb 13:8; Mr 9:9; ÕL 20:12.
PJ Jumal, Jumalus.
19 *a* PJ Jumala saladused.
b PJ Püha Vaim.
c Al 7:20; ÕL 3:2; 35:1.
20 *a* Kg 12:14; 2Ne 9:46.
PJ Viimane kohtumõistmine.
21 *a* Al 34:32–35.
b 1Kr 6:9–10; 3Ne 27:19; ÕL 76:50–62; Ms 6:57.
11 1 *a* ÕL 76:19.
PJ Mõtisklema.
b 2Kr 12:1–4; Ilm 21:10; 2Ne 4:25; Ms 1:1.
c 5Ms 10:1; Et 3:1.
3 *a* 1Ne 8:2–34.
4 *a* 1Ne 8:10–12; 15:21–22.
5 *a* 1Ne 2:16.

kõrgemale Jumalale, sest tema on Jumal üle terve [a]maa, jah, tõepoolest üle kõige! Ja õnnistatud oled sina, Nefi, sest sa [b]usud kõige kõrgema Jumala Pojasse; mispärast, sa saad näha asju, mida sa oled soovinud.

7 Ja vaata, sulle antakse [a]märgiks see asi, et pärast seda, kui sa oled näinud puud, mis kandis vilja, mida sinu isa maitses, näed sa ka ühte meest taevast alla laskumas ja sa näed teda oma silmaga; ja pärast seda, kui sa oled teda näinud, annad sa [b]tunnistust, et ta on Jumala Poeg.

8 Ja sündis, et Vaim ütles mulle: Vaata! Ja ma vaatasin ja nägin puud, ja see oli nagu see [a]puu, mida mu isa oli näinud, ja selle ilu oli kaugelt suurem, jah, see ületas kogu ilu ja oli [b]valgem kui tuisanud lumi.

9 Ja sündis, et pärast seda, kui ma olin näinud seda puud, ütlesin ma Vaimule: Ma näen, et sa oled näidanud mulle seda puud, mis on [a]väärtuslikum kui kõik muu.

10 Ja ta ütles mulle: Mida sa soovid?

11 Ja ma ütlesin talle: Teada selle [a]tähendust – sest ma räägisin temaga nagu inimene räägib; sest ma nägin, et tal oli inimese [b]kuju; ometi sellele vaatamata ma teadsin, et see oli Issanda Vaim, ja ta rääkis minuga, nagu üks inimene räägib teisega.

12 Ja sündis, et ta ütles mulle: Vaata! Ja ma vaatasin ringi, et teda näha, ja ma ei näinud teda, sest ta oli minu juurest lahkunud.

13 Ja sündis, et ma vaatasin ja nägin suurt Jeruusalemma linna ja ka teisi linnu. Ja ma nägin Naatsareti linna, ning [a]Naatsareti linnas ma nägin ühte [b]neitsit, ja ta oli ülimalt kena ja valge.

14 Ja sündis, et ma nägin [a]taevaid avanemas ja ingel tuli alla ja seisis minu ette; ja ta ütles mulle: Nefi, mida sa näed?

15 Ja ma ütlesin talle: Ühte neitsit, ilusaimat ja kauneimat kõikidest teistest neitsitest.

16 Ja ta ütles mulle: Tead sa Jumala suurt alandumist?

17 Ja ma ütlesin talle: Ma tean, et ta armastab oma lapsi; ometi ma ei tea kõikide asjade tähendust.

18 Ja ta ütles mulle: Vaata, [a]neitsi, keda sa näed, on liha järgi Jumala Poja [b]ema.

19 Ja sündis, et ma nägin, et ta viidi Vaimus ära; ja pärast seda, kui ta oli [a]Vaimus mõneks ajaks ära viidud, rääkis ingel minule, öeldes: Vaata!

20 Ja ma vaatasin ja nägin taas neitsit, kandmas oma kätel [a]last.

21 Ja ingel ütles minule: Vaata

6 *a* 2Ms 9:29; 2Ne 29:7; 3Ne 11:14; Ms 6:44.
b PJ Uskuma, usuline tõekspidamine.
7 *a* PJ Tunnustäht.
b PJ Tunnistus.
8 *a* 1Ne 8:10.
b 1Ne 8:11.
9 *a* 1Ne 11:22–25.
11 *a* 1Ms 40:8.
b Et 3:15–16.
13 *a* Mt 2:23.
b Lk 1:26–27; Al 7:10.
PJ Maarja, Jeesuse ema.
14 *a* Hs 1:1; 1Ne 1:8.
18 *a* Js 7:14; Lk 1:34–35.
b Mo 3:8.
19 *a* Mt 1:20.
20 *a* Lk 2:16.

Jumala [a]Talle, jah, tõepoolest Igavese [b]Isa [c]Poega! Tead sa selle [d]puu tähendust, mida su isa nägi?

22 Ja ma vastasin temale, öeldes: Jah, see on Jumala [a]armastus, mis valgub laiali inimlaste südameis; mispärast, see on kõikidest asjadest kõige ihaldusväärsem.

23 Ja ta rääkis mulle, öeldes: Jah, ja kõige [a]rõõmustavam hingele.

24 Ja kui ta oli öelnud need sõnad, ütles ta mulle: Vaata! Ja ma vaatasin ja ma nägin Jumala Poega [a]käimas inimlaste seas; ja ma nägin paljusid langemas maha tema jalge ette ning teda kummardamas.

25 Ja sündis, et ma nägin, et [a]raudkäsipuu, mida mu isa oli näinud, oli Jumala sõna, mis viis [b]elavate vete allikale ehk [c]elupuu juurde; millised veed kujutavad Jumala armastust; ja ma nägin ka, et elupuu kujutas Jumala armastust.

26 Ja ingel ütles minule taas: Vaata ja näe Jumala [a]alandumist!

27 Ja ma vaatasin ja [a]nägin maailma Lunastajat, kellest minu isa oli rääkinud, ja ma nägin ka [b]prohvetit, kes peab valmistama temale teed. Ja Jumala Tall läks ja tema [c]ristis ta; ja kui ta oli ristitud, nägin ma taevaid avanemas ja Püha Vaimu [d]tuvi kujul taevast alla tulemas ja tema peale jäämas.

28 Ja ma nägin, et ta läks edasi, teenides inimeste seas [a]väega ja suures hiilguses; ja rahvahulgad olid kogunenud teda kuulama; ja ma nägin, et nad ajasid ta endi seast minema.

29 Ja ma nägin temale järgnemas veel [a]kahtteist. Ja sündis nii, et nad viidi Vaimus minu palge eest ära ja ma ei näinud neid.

30 Ja sündis, et ingel rääkis mulle taas, öeldes: Vaata! Ja ma vaatasin ja nägin taevaid taas avanemas ja ma nägin [a]ingleid laskumas inimlaste sekka ning nad teenisid nende seas.

31 Ja ta rääkis mulle taas, öeldes: Vaata! Ja ma vaatasin ja nägin Jumala Talle kõndimas inimlaste seas. Ja ma nägin rahvahulki, kes olid haiged ja keda vaevasid kõiksugu tõved ja [a]kuradid ning [b]rüvedad vaimud; ja ingel rääkis ja näitas minule kõiki neid asju. Ja nad tehti [c]terveks Jumala Talle väel ning kuradid ja rüvedad vaimud aeti välja.

32 Ja sündis, et ingel rääkis mulle taas, öeldes: Vaata! Ja ma vaatasin ja nägin Jumala Talle, et inimesed

21 *a* PJ Jumala Tall.
b PJ Jumal, Jumalus – Jumal, Isa.
c PJ Jeesus Kristus.
d 1Ne 8:10; Al 5:62.
PJ Elupuu.
22 *a* PJ Armastus.
23 *a* PJ Rõõm.
24 *a* Lk 4:14–21.
25 *a* 1Ne 8:19.
b PJ Elav vesi.
c 1Ms 2:9; Al 32:40–41; Ms 4:28, 31.
26 *a* 1Ne 11:16–33.
27 *a* 2Ne 25:13.
b Mt 11:10; 1Ne 10:7–10; 2Ne 31:4.
c PJ Ristima, ristimine.
d PJ Tuvikujuline tunnustäht.
28 *a* ÕL 138:25–26.
29 *a* PJ Apostel.
30 *a* PJ Inglid.
31 *a* Mk 5:15–20; Mo 3:5–7.
PJ Kurat.
b PJ Vaim – Kurjad vaimud.
c PJ Tervendama, tervenemine.

olid ta kinni võtnud; jah, maailm oli [a]kohut mõistnud igavikulise Jumala Poja üle; ja ma nägin ja annan tunnistust.

33 Ja mina, Nefi, nägin, et ta tõsteti üles [a]ristile ja [b]tapeti maailma pattude pärast.

34 Ja pärast tema tapmist nägin ma maapealseid rahvahulki, et nad olid kogunenud, et võidelda Talle apostlite vastu, sest nii nimetas kahtteist Issanda ingel.

35 Ja maapealsed rahvahulgad olid kokku kogunenud; ja ma nägin, et nad olid suures ja ruumikas [a]hoones, sarnases hoones, mida oli näinud minu isa. Ja Issanda ingel rääkis mulle taas, öeldes: Vaata maailma ja selle tarkust; jah, vaata, Iisraeli koda on kokku kogunenud, et võidelda Talle kaheteistkümne apostli vastu.

36 Ja sündis, et ma nägin ja annan tunnistust, et see suur ja ruumikas hoone oli maailma [a]uhkus; ja see langes kokku ja selle langemine oli ülimalt suur. Ja Issanda ingel rääkis mulle taas, öeldes: Selline hävitus saab osaks kõikidele rahvustele, hõimudele, keeltele ja rahvastele, kes võitlevad Talle kaheteistkümne apostli vastu.

12. PEATÜKK

Nefi näeb nägemuses tõotatud maad, selle elanike õigemeelsust, süütegusid ja langust; Jumala Talle tulekut nende sekka; kuidas kaksteist jüngrit ja kaksteist apostlit Iisraeli üle kohut mõistavad; ja nende vastikut ja roojast olukorda, kes kalduvad uskmatusse. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja sündis, et ingel ütles mulle: Vaata ja näe enda seemet ja ka oma vendade seemet! Ja ma vaatasin ja nägin tõotatud [a]maad; ja ma nägin rahvahulki, jah, arvult koguni nii palju kui mereliiva.

2 Ja sündis, et ma nägin rahvahulki, kes olid kokku kogunenud üksteisega võitlema; ja ma nägin [a]sõdu ja kuuldusi sõdadest ning suuri tapatalguid mõõgaga minu rahva seas.

3 Ja sündis, et ma nägin paljusid põlvkondi hukkumas sellel maal sõdadele ja tülidele omasel kombel; ja ma nägin paljusid linnu, jah, koguni nii palju, et ma ei jõudnud neid kokku lugeda.

4 Ja sündis, et ma nägin tõotatud maa palgel [a]pimeduse [b]udu; ja ma nägin välku ja kuulsin müristamist ja maavärisemist ja kõiksugu käratsemist; ja ma nägin, et maa ja kaljud lõhenesid; ja ma nägin mägesid varisemas tükkideks; ja ma nägin maa tasandikke murtuna; ja ma nägin paljusid linnu sügavusse [c]vajununa; ja ma nägin, et paljud olid põlenud tules; ja ma nägin paljusid, mis varisesid kokku sealse maavärina tõttu.

32 *a* Mk 15:17–20.
33 *a* Jh 19:16–19; Mo 3:9–10; 3Ne 27:14.
PJ Rist.
b PJ Lepitama, lepitus.
35 *a* 1Ne 8:26; 12:18.
36 *a* PJ Uhkus.
12 1 *a* PJ Tõotatud maa.
2 *a* En 1:24; Mr 8:7–8.
PJ Sõda.
4 *a* 1Ne 19:10.
b Hl 14:20–28.
c 3Ne 8:14.

5 Ja sündis, et pärast seda, kui ma nägin neid asju, nägin ma [a]pimeduse vinet maa pinnalt kadumas; ja vaata, ma nägin rahvahulki, kes ei olnud Issanda suurte ja hirmsate kohtumõistmiste tagajärjel langenud.

6 Ja ma nägin taevaid avanemas ja Jumala [a]Talle taevast alla laskumas; ja ta tuli alla ning näitas ennast neile.

7 Ja ma nägin ka ja annan tunnistust, et Püha Vaim langes veel [a]kaheteistkümne peale, ja et Jumal nad pühitses ja valis.

8 Ja ingel rääkis mulle, öeldes: Vaata, kaksteist Talle jüngrit, kes on valitud teenima sinu seemne seas!

9 Ja ta ütles mulle: Mäletad sa Talle [a]kahtteist apostlit? Vaata, nemad on need, kes hakkavad [b]kohut mõistma Iisraeli kaheteistkümne suguharu üle; mispärast, nad mõistavad kohut sinu seemne kaheteistkümne jumalasulase üle, sest te olete Iisraeli kojast.

10 Ja need [a]kaksteist jumalasulast, keda sa näed, mõistavad kohut sinu seemne üle. Ja vaata, nad on õigemeelsed igavesti, sest tänu nende usule Jumala Tallesse on nende [b]rõivad tema veres valgeks tehtud.

11 Ja ingel ütles mulle: Vaata! Ja ma vaatasin ja nägin [a]kolme põlvkonda, kes surid õigemeelsena, ja nende rõivad olid valged just nagu Jumala Tall. Ja ingel ütles mulle: Need on valgeks tehtud Talle veres nende usu tõttu temasse.

12 Ja mina, Nefi, nägin samuti paljusid [a]neljandast põlvkonnast, kes surid õigemeelsena.

13 Ja sündis, et ma nägin maa peal kokku kogunenud rahvahulki.

14 Ja ingel ütles mulle: Vaata oma seemet ja ka oma vendade seemet.

15 Ja sündis, et ma vaatasin ja nägin, et rahvas, kes oli minu seeme, oli kokku kogunenud rahvahulkadena minu vendade [a]seemne vastu; ja nad olid kogunenud kokku lahingut pidama.

16 Ja ingel rääkis mulle, öeldes: Vaata seda [a]roojase vee allikat, mida nägi sinu isa; jah, nimelt [b]jõge, millest ta rääkis, ja selle sügavused on [c]põrgu sügavused.

17 Ja [a]pimeduse udu on kuradi kiusatused, mis teevad inimlaste silmad [b]pimedaks ja südamed kõvaks ning juhivad neid ära [c]laiale teele, nii et nad hukkuvad ja on eksinud.

18 Ja see suur ja ruumikas [a]hoone, mida su isa nägi, on inimlaste

5 *a* 3Ne 8:20; 10:9.
6 *a* 2Ne 26:1, 9; 3Ne 11:3–17.
7 *a* 3Ne 12:1; 19:12–13.
9 *a* Lk 6:13.
b Mt 19:28; ÕL 29:12.
PJ Viimane kohtumõistmine.
10 *a* 3Ne 27:27; Mr 3:18–19.
b Ilm 7:14; Al 5:21–27; 13:11–13; 3Ne 27:19–20.
11 *a* 2Ne 26:9–10; 3Ne 27:30–32.
12 *a* Al 45:10–12; Hl 13:5, 9–10; 3Ne 27:32; 4Ne 1:14–27.
15 *a* Mr 6.
16 *a* PJ Roojasus.
b 1Ne 8:13; 15:26–29.
c PJ Põrgu.
17 *a* 1Ne 8:23; 15:24; ÕL 10:20–32.
b PJ Usust taganemine.
c Mt 7:13–14.
18 *a* 1Ne 8:26; 11:35–36.

asjatud [b]ettekujutused ja [c]uhkus. Ja neid eraldab suur ja hirmuäratav [d]kuristik; jah, nimelt Igavese Jumala ja Messia [e]õigluse sõna, Messia, kes on Jumala Tall, kellest Püha Vaim annab tunnistust maailma algusest peale kuni praeguse ajani ja nüüdsest ajast peale ja igavesti.

19 Ja kui ingel rääkis neid sõnu, ma vaatasin ja nägin, et minu vendade seeme sõdis minu seemne vastu vastavalt ingli sõnale; ja ma nägin, et minu seemne uhkuse ja kuradi [a]kiusatuste pärast saab mu vendade seeme [b]võimu minu seemne rahva üle.

20 Ja sündis, et ma vaatasin ja nägin oma vendade seemne rahvast, et nad olid võtnud võimust minu seemne üle; ja nad läksid rahvahulkadena teele maa palgel.

21 Ja ma nägin neid kogunenult rahvahulkadesse; ja ma nägin nende seas [a]sõdu ja kuuldusi sõdadest; ja ma nägin mitmeid põlvkondi suremas sõdade ja sõjakuulduste keskel.

22 Ja ingel ütles mulle: Vaata, need [a]kalduvad uskmatusse!

23 Ja sündis, et ma nägin, et kui nad olid uskmatusse kaldunud, muutusid nad [a]tumedaks ja vastikuks ja [b]roojaseks rahvaks täis [c]laiskust ja kõiksugu jäledusi.

13. PEATÜKK

Nefi näeb nägemuses kuradi kiriku asutamist paganate seas, Ameerika avastamist ja asustamist, Piibli paljude selgete ja hinnaliste osade kadumist, sellest tulenevat paganate usutaganemist, evangeeliumi taastamist, viimse aja pühakirja ilmumist ja Siioni ülesehitamist. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja sündis, et ingel rääkis mulle, öeldes: Vaata! Ja ma vaatasin ning nägin palju rahvaid ja kuningriike.

2 Ja ingel ütles mulle: Mida sa näed? Ja ma ütlesin: Ma näen palju rahvaid ja kuningriike.

3 Ja ta ütles mulle: Need on paganate rahvad ja kuningriigid.

4 Ja sündis, et ma nägin [a]paganate rahvaste seas [b]suure kiriku asutamist.

5 Ja ingel ütles mulle: Vaata kiriku asutamist, mis on kõige jäledam kõikidest teistest kirikutest, mis [a]surmab Jumala pühi, jah, ja piinab neid ja seob nad kinni ja ikestab neid [b]raudikkega ning viib nad vangistusse.

6 Ja sündis, et ma nägin seda [a]suurt ja jäledat kirikut; ja ma nägin [b]kuradit, et tema oli selle asutaja.

7 Ja ma nägin ka [a]kulda ja hõbedat ja siidi ja purpurriiet ning

18 *b* Jr 7:24.
c PJ Uhkus.
d Lk 16:26; 1Ne 15:28–30.
e PJ Õiglus.
19 *a* PJ Kiusatus.
b Jm 1:10; Mrs 1:1–2.
21 *a* Mr 8:8; Mn 1:2.
PJ Sõda.
22 *a* 1Ne 15:13; 2Ne 26:15.
23 *a* 2Ne 26:33.
b 2Ne 5:20–25.
c PJ Tegevusetus.
13 4 *a* PJ Paganad.
b 1Ne 13:26, 34; 14:3, 9–17.
5 *a* Ilm 17:3–6; 1Ne 14:13.
b Jr 28:10–14.
6 *a* ÕL 88:94.
PJ Kurat – Kuradi kirik.
b 1Ne 22:22–23.
7 *a* Mr 8:36–38.

peenelt põimitud linast ja kõiksugu kallihinnalisi rõivaid; ja ma nägin palju hoori.

8 Ja ingel rääkis mulle, öeldes: Vaata, kuld ja hõbe ja siid ja purpurriie ja peenelt põimitud linane ja kallihinnalised rõivad ja hoorad on selle suure ja jäleda kiriku [a]ihaldused.

9 Ja samuti, selleks et saada maailma kiitust, [a]hävitavad nad Jumala pühasid ja viivad neid vangistusse.

10 Ja sündis, et ma vaatasin ja nägin paljusid vesi; ja need lahutasid paganaid minu vendade seemnest.

11 Ja sündis, et ingel ütles mulle: Vaata, Jumala viha on sinu vendade seemne peal!

12 Ja ma vaatasin ja nägin paganate seas ühte meest, kes oli eraldatud minu vendade seemnest paljude vetega; ja ma nägin Jumala [a]Vaimu, et see tuli alla ning mõjutas seda meest, ja ta läks paljudele vetele, koguni minu vendade seemne juurde välja, kes olid tõotatud maal.

13 Ja sündis, et ma nägin Jumala Vaimu, et see mõjutas teisigi paganaid; ja nad läksid üle paljude vete vangistusest välja.

14 Ja sündis, et ma nägin mitmeid paganate [a]rahvahulki tõotatud [b]maal; ja ma nägin Jumala viha, et see oli minu vendade seemne peal; ja neid [c]hajutati paganate ees ja neid löödi.

15 Ja ma nägin Issanda Vaimu, et see oli paganate peal, ja neid saatis edu ning nad said maa endale [a]pärandmaaks; ja ma nägin, et nad olid valged ning ülimalt kenad ja [b]ilusad nagu minu rahvas, enne kui nad [c]tapeti.

16 Ja sündis, et mina, Nefi, nägin, et paganad, kes olid läinud välja vangistusest, alandasid ennast Issanda ees ja Issanda vägi oli [a]nendega.

17 Ja ma nägin, et paganad, kellest nad põlvnesid, olid kogunenud nii vee kui ka maa peal, et sõdida nende vastu.

18 Ja ma nägin, et Jumala vägi oli nendega, ja samuti, et Jumala viha oli kõigi nende peal, kes olid kogunenud nende vastu võitlema.

19 Ja mina, Nefi, nägin, et paganad, kes olid vangistusest välja tulnud, [a]vabastati Jumala väel kõikide teiste rahvaste käest.

20 Ja sündis, et mina, Nefi, nägin, et neid saatis maal edu; ja ma nägin [a]raamatut, mida nende seas levitati.

21 Ja ingel ütles mulle: Kas sa tead selle raamatu tähendust?

22 Ja ma ütlesin temale: Ma ei tea.

8 *a* Ilm 18:10–24; Mr 8:35–38.
9 *a* Ilm 13:4–7.
12 *a* PJ Inspiratsioon, inspireerima.
14 *a* 2Ne 1:11; Mr 5:19–20.
b PJ Tõotatud maa.
c 1Ne 22:7–8.
PJ Iisrael – Iisraeli hajutamine.
15 *a* 2Ne 10:19.
b 2Ne 5:21.
c Mr 6:17–22.
16 *a* ÕL 101:80.
19 *a* 2Ne 10:10–14; 3Ne 21:4; Et 2:12.
20 *a* 1Ne 14:23.

23 Ja ta ütles: Vaata, see lähtub juudi suust. Ja mina, Nefi, nägin seda, ja ta ütles mulle: [a]Raamat, mida sa näed, on [b]juutide [c]ülestähendus, mis sisaldab Issanda lepinguid, mida ta on sõlminud Iisraeli kojaga; samuti sisaldab see mitmeid pühade prohvetite prohvetlikke kuulutusi; ja see on ülestähendus nagu need uurendused, mis on [d]vaskplaatidel, kuigi neid ei ole seal nii palju; ometi sisaldab see Issanda lepinguid, mis ta on sõlminud Iisraeli kojaga; mispärast, neil on paganate jaoks suur väärtus.

24 Ja Issanda ingel ütles mulle: Sa nägid, et see raamat lähtub juudi suust; ja kui see väljus juudi suust, sisaldas see Issanda evangeeliumi täiust, kellest need kaksteist apostlit tunnistust annavad; ja nad annavad tunnistust vastavalt tõele, mis on Jumala Talles.

25 Mispärast, need sõnad lähevad puhtal kujul [a]juutidelt [b]paganatele vastavalt tõele, mis on Jumalas.

26 Ja pärast seda, kui need lähevad Talle kaheteistkümne apostli kaudu juutidelt [a]paganatele, näed sa selle [b]suure ja jäleda [c]kiriku asutamist, mis on jäledam kõikidest teistest kirikutest; sest vaata, nad on Talle evangeeliumist ära [d]võtnud palju osi, mis on [e]selged ja kõige hinnalisemad; ja samuti on nad ära võtnud mitmeid Issanda lepinguid.

27 Ja seda kõike on nad teinud, et moonutada Issanda õigeid teid, et nad võiksid teha inimlastel silmad pimedaks ja südamed kõvaks.

28 Mispärast, sa näed, et kui see raamat on selle suure ja jäleda kiriku käest läbi käinud, et paljud selged ja hinnalised asjad on ära võetud sellest raamatust, mis on Jumala Talle raamat.

29 Ja pärast seda, kui need selged ja hinnalised asjad on ära võetud, levib see kõikidele paganarahvastele; ja kui see on levinud kõikidele paganarahvastele, jah, koguni üle paljude vete, mida sa oled näinud, paganate kaudu, kes on tulnud välja vangistusest, sa näed – nende paljude selgete ja hinnaliste asjade pärast, mis on raamatust ära võetud, mis olid inimlaste arusaamisele selged vastavalt selgusele, mis on Jumala Talles – nende asjade pärast, mis on Talle evangeeliumist välja võetud, ülimalt suur hulk komistab, jah, nii et Saatanal on nende üle suur võim.

30 Ometi sa näed, et paganad, kes tulid välja vangistusest ja tõsteti Jumala väe läbi üle kõikide teiste rahvaste maa palgel, mis on kõikidest maadest parim, ja mis on see maa, mille kohta Issand Jumal on

23 *a* 1Ne 13:38; 2Ne 29:4–12.
b 2Ne 3:12.
c PJ Pühakirjad.
d 1Ne 5:10–13.
25 *a* 2Ne 29:4–6; ÕL 3:16.
PJ Juudid.
b PJ Paganad.
26 *a* Mt 21:43.
b 1Ne 13:4–6; 14:3, 9–17.
c PJ Usust taganemine – Varajase kristliku kiriku usust taganemine.
d Mr 8:33; Ms 1:41.
e 1Ne 14:20–26; UA 1:8.

teinud lepingu sinu isaga, et tema seeme võiks saada selle oma [a]pärandmaaks; mispärast, sa näed, et Issand Jumal ei lase sündida, et paganad hävitavad täielikult sinu seemne, kes on [b]segunenult sinu vendade seas.

31 Ka ei lase ta sündida, et paganad [a]hävitavad sinu vendade seemne.

32 Ka ei lase Issand Jumal sündida sellel, et paganad jäävad igavesti sellesse hirmsasse pimeduse seisundisse, milles sa näed neid olevat, nende selgete ja kõige hinnalisemate osade pärast Talle evangeeliumist, mida on varjanud see [a]jäle kirik, mille asutamist sa nägid.

33 Mispärast Jumala Tall ütleb: Ma olen halastav paganate vastu, nuheldes Iisraeli koja jääki suure kohtumõistmisega.

34 Ja sündis, et Issanda ingel rääkis mulle, öeldes: Vaata, Jumala Tall ütleb, et pärast seda, kui ma olen nuhelnud Iisraeli koja [a]jääki – ja see jääk, millest ma räägin, on sinu isa seeme – mispärast, pärast seda, kui ma olen neid kohtumõistmisega nuhelnud ja löönud neid paganate käega, ja pärast seda, kui paganad [b]komistavad üliväga Talle [c]evangeeliumi kõige selgemate ja hinnalisemate osade pärast, mida on varjanud see jäle kirik, mis on hoorade ema, ütleb Tall: Sel päeval olen ma paganate vastu halastav, nii et ma [d]toon omaenda väe kaudu nendele suure osa oma evangeeliumist, mis on selge ja hinnaline, ütleb Tall.

35 Sest vaata, ütleb Tall: Ma teen ennast ilmsiks sinu seemnele, et nad kirjutaksid palju asju, mida ma neile kuulutan, mis on selged ja hinnalised; ja pärast seda, kui sinu seeme on hävitatud ja uskmatusse kaldunud, ja ka sinu vendade seeme, vaata, [a]need asjad peidetakse, et tulla esile paganatele Talle anni ja väega.

36 Ja neis saab olema kirjas minu [a]evangeelium, ütleb Tall, ja minu [b]kalju ja minu pääste.

37 Ja [a]õnnistatud on need, kes püüavad tol päeval esile tuua minu [b]Siionit, sest neil saab olema Püha Vaimu and ja [c]vägi; ja kui nad [d]peavad vastu kuni lõpuni, tõstetakse nad üles viimasel päeval ja nad saavad päästetud Talle igavikulisse [e]kuningriiki; ja kes iganes [f]kuulutab rahu, jah, sõnumeid suurest rõõmust, kui armsad on nad mägede peal.

30 *a* PJ Tõotatud maa.
b Al 45:10–14.
31 *a* 2Ne 4:7; 10:18–19; Jb 3:5–9; Hl 15:12; 3Ne 16:8–9; Mr 5:20–21.
32 *a* PJ Kurat – Kuradi kirik.
34 *a* PJ Joosep, Jaakobi poeg.
b 1Ne 14:1–3; 2Ne 26:20.
c PJ Evangeelium.
d ÕL 10:62.
PJ Evangeeliumi taastamine.
35 *a* 2Ne 27:6; 29:1–2.
PJ Mormoni Raamat.
36 *a* 3Ne 27:13–21.
b Hl 5:12; 3Ne 11:38–39.
PJ Kalju.
37 *a* ÕL 21:9.
b PJ Siion.
c PJ Püha Vaimu and.
d 3Ne 27:16.
PJ Vastu pidama.
e PJ Selestiline hiilgus.
f Js 52:7; Mo 15:14–18; 3Ne 20:40.

38 Ja sündis, et ma nägin oma vendade seemne jääki ja ka Jumala Talle [a]raamatut, mis lähtus juudi suust, ja et see tuli paganatelt minu vendade seemne [b]jäägile.

39 Ja pärast seda, kui see oli neile esile tulnud, nägin ma teisi [a]raamatuid, mis tulid esile Talle väega paganatelt neile, et [b]veenda paganaid ja minu vendade seemne jääki ja ka juute, kes olid hajutatud kogu maa pinnal, et prohvetite ja Talle kaheteistkümne apostli ülestähendused on [c]õiged.

40 Ja ingel rääkis mulle, öeldes: Need [a]viimased ülestähendused, mida sa oled näinud paganate seas, [b]kinnitavad [c]esimeste õigsust, mis tulevad Talle kaheteistkümnelt apostlilt ja teevad teatavaks need selged ja hinnalised asjad, mis on nendest ära võetud; ja teevad teatavaks kõikidele suguharudele, keeltele ja rahvastele, et Jumala Tall on Igavese Isa Poeg ja maailma [d]Päästja ja et kõik inimesed peavad tulema tema juurde või muidu ei saa neid päästa.

41 Ja nad peavad tulema vastavalt sõnadele, mis kehtestatakse Talle suuga; ja Talle sõnad tehakse teatavaks sinu seemne ülestähendustes samahästi kui Talle kaheteistkümne apostli ülestähendustes; mispärast need mõlemad saavad [a]üheks, sest on [b]üks Jumal ja üks [c]Karjane üle kogu maa.

42 Ja tuleb aeg, mil ta teeb ennast ilmsiks kõikidele rahvastele, nii [a]juutidele kui ka paganatele; ja kui ta on ennast juutidele ja ka paganatele ilmsiks teinud, siis teeb ta ennast ilmsiks paganatele ja ka juutidele, ja [b]viimane saab esimeseks ja [c]esimene saab viimaseks.

14. PEATÜKK

Ingel jutustab Nefile õnnistustest ja needustest, mis langevad paganate peale. On ainult kaks kirikut: Jumala Talle Kirik ja kuradi kirik. Suur ja jäle kirik kiusab taga Jumala pühasid kõikide rahvaste seas. Apostel Johannes kirjutab maailma lõpust. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja sünnib, et kui [a]paganad võtavad kuulda Jumala Talle sel päeval, mil ta teeb ennast nendele ilmsiks sõnas ja ka [b]väes, tõelistes tegudes, et kõrvaldada nende [c]komistuskivid –

38 *a* 1Ne 13:23; 2Ne 29:4–6.
b Mr 5:15.
39 *a* PJ Pühakirjad – Prohvetlikud kuulutused pühakirjade esiletulekust.
b Hs 37:15–20; 2Ne 3:11–12.
c 1Ne 14:30.
40 *a* 2Ne 26:16–17; 29:12.
PJ Mormoni Raamat.
b Mr 7:8–9.
c PJ Piibel.
d Vt Mormoni Raamatu tiitelleht. Ms 1:6.
41 *a* Hs 37:17.
b 5Ms 6:4; Jh 17:21–23; 2Ne 31:21.
c PJ Hea Karjane.
42 *a* ÕL 90:8–9; 107:33; 112:4.
b Jb 5:63.
c Lk 13:30; 1Ne 15:13–20.
14 1 *a* 3Ne 16:6–13.
PJ Paganad.
b 1Ts 1:5; 1Ne 14:14; Jb 6:2–3.
c Js 57:14; 1Ne 13:29, 34; 2Ne 26:20.

2 ega tee oma südant kõvaks Jumala Talle vastu, siis loetakse nad sinu isa seemne hulka; jah, nad [a]loetakse Iisraeli koja hulka ja nad saavad olema [b]õnnistatud rahvas tõotatud maal igaveseks; kunagi enam ei viida neid vangistusse ja Iisraeli koda ei aeta enam segadusse.

3 Ja see suur [a]auk, mille on kaevanud neile see suur ja jäle kirik, mille on asutanud kurat ja tema lapsed, et ta võiks juhtida inimeste hinged alla põrgusse – jah, see suur auk, mis on kaevatud inimeste hävitamiseks, saab täidetud nendega, kes selle kaevasid, nende lõplikuks hävituseks, ütleb Jumala Tall; mitte hinge hävitamiseks, vaid selle viskamiseks sellesse [b]põrgusse, millel ei ole lõppu.

4 Sest vaata, see on kuradi vangistust mööda ja ka vastavalt Jumala õiglusele kõikide nende suhtes, kes panevad tema ees toime pahelisust ja jäledusi.

5 Ja sündis, et ingel rääkis mulle, Nefile, öeldes: Sa oled näinud, et kui paganad meelt parandavad, siis on nendega kõik hästi; ja sa tead ka Issanda lepinguid Iisraeli kojaga ja sa oled ka kuulnud, et kes iganes meelt ei [a]paranda, peab hukkuma.

6 Seepärast, [a]häda paganatele, kui saab nõnda olema, et nad teevad oma südame kõvaks Jumala Talle vastu.

7 Sest tuleb aeg, ütleb Jumala Tall, mil ma teen inimlaste seas suure ja [a]imepärase töö; töö, mis on igavikuline kas ühest või teisest küljest – veenmaks neid rahule ja igavesele [b]elule või jätmaks neid nende kõvasüdamelisusesse ja meelepimedusse, nii et nad langevad vangistusse ja ka hävituse kätte nii ajalikult kui ka vaimselt vastavalt [c]vangistusele kuradi võimuses, millest ma olen rääkinud.

8 Ja sündis, et kui ingel oli rääkinud need sõnad, ütles ta mulle: Mäletad sa Isa [a]lepinguid Iisraeli kojaga? Ma ütlesin talle: Jah!

9 Ja sündis, et ta ütles mulle: Vaata ja näe seda suurt ja jäledat kirikut, mis on jäleduste ema ja mille asutaja on [a]kurat!

10 Ja ta ütles mulle: Vaata, on ainult [a]kaks kirikut; üks on Jumala Talle kirik ja [b]teine on kuradi kirik; mispärast, see, kes ei kuulu Jumala Talle kirikusse, kuulub sellesse suurde kirikusse, mis on jäleduste ema; ja ta on kogu maa [c]hoor.

11 Ja sündis, et ma vaatasin ja

2 *a* Gl 3:7, 29; 2Ne 10:18–19; 3Ne 16:13; 21:6, 22; Aabr 2:9–11.
b 2Ne 6:12; 10:8–14; 3Ne 16:6–7; 20:27.
3 *a* 1Ne 22:14; ÕL 109:25.
b PJ Hukka mõistma, hukkamõist; Põrgu.
5 *a* PJ Meeleparandus.
6 *a* 2Ne 28:32.
7 *a* Js 29:14; 1Ne 22:8; 2Ne 27:26; 29:1–2; ÕL 4:1.
PJ Evangeeliumi taastamine.
b PJ Igavene elu.
c 2Ne 2:26–29; Al 12:9–11.
8 *a* PJ Aabrahami leping.
9 *a* 1Ne 15:35; ÕL 1:35.
PJ Kurat.
10 *a* 1Ne 22:23.
b 1Ne 13:4–6, 26.
c Ilm 17:5, 15; 2Ne 10:16.

nägin kogu maa hoora ja ta istus paljude [a]vete peal; ja [b]tal oli võim üle terve maa, kõikide rahvuste, hõimude, keelte ja rahvaste seas.

12 Ja sündis, et ma nägin Jumala Talle kirikut, ja selle liikmeid oli [a]vähe selle hoora pahelisuse ja jäleduste pärast, kes istus paljude vete peal; ometi ma nägin, et Talle kirik, kes olid Jumala pühad, oli samuti [b]kogu maa pinnal ja nende võim maa pinnal oli väike selle suure hoora pahelisuse pärast, keda ma nägin.

13 Ja sündis, et ma nägin, et see suur jäleduste ema kogus kokku rahvahulki kogu maa pinnal kõikide paganarahvaste hulgast, et [a]sõdida Jumala Talle vastu.

14 Ja sündis, et mina, Nefi, nägin Jumala Talle väge, et see laskus Talle kiriku pühade peale ja Issanda lepingurahva peale, kes olid hajutatud kogu maa pinnal, ja nad olid relvastatud õigemeelsuse ja Jumala [a]väega suures auhiilguses.

15 Ja sündis, et ma nägin, et Jumala viha oli [a]valatud välja selle suure ja jäleda kiriku peale, nii et seal olid sõjad ja kuuldused sõdadest maa kõikide [b]rahvuste ja hõimude seas.

16 Ja kui kõikide rahvaste seas, kes kuulusid jäleduste emale, algasid [a]sõjad ja kuuldused sõdadest, rääkis ingel mulle, öeldes: Vaata, Jumala viha on hoorade ema peal; ja vaata, sa näed kõiki neid asju –

17 ja kui saabub [a]päev, mil Jumala [b]viha on valatud välja hoorade ema peale, mis on terve maa suur ja jäle kirik, mille asutaja on kurat, siis sel päeval algab Isa [c]töö, et valmistada teed tema [d]lepingute täitmiseks, mida ta on teinud oma rahvaga, kes on Iisraeli kojast.

18 Ja sündis, et ingel rääkis mulle, öeldes: Vaata!

19 Ja ma vaatasin ja nägin ühte meest, ja ta oli riietatud valgesse rüüsse.

20 Ja ingel ütles mulle: Vaata, [a]üks Talle kaheteistkümnest apostlist!

21 Vaata, tema näeb ja kirjutab ülejäänu nendest asjadest, jah, ja samuti palju asju, mis on olnud.

22 Ja ta kirjutab ka maailma lõpust.

23 Mispärast, asjad, mida ta kirjutab, on õiged ja tõde; ja vaata, need on kirjas selles [a]raamatus, mida sa nägid välja tulemas juudi suust; ja ajal, mil need tulid välja juudi suust, ehk ajal, mil see raamat tuli

11 *a* Jr 51:13; Ilm 17:15.
b ÕL 35:11.
12 *a* Mt 7:14; 3Ne 14:14; ÕL 138:26.
b ÕL 90:11.
13 *a* Ilm 17:1–6; 18:24; 1Ne 13:5; ÕL 123:7–8.
14 *a* Jb 6:2; ÕL 38:32–38.
15 *a* ÕL 1:13–14.
b Mk 13:8; ÕL 87:6.
16 *a* 1Ne 22:13–14; Mr 8:30.
17 *a* PJ Viimsed ajad, viimsed päevad.
b 1Ne 22:15–16.
c 3Ne 21:7, 20–29. PJ Evangeeliumi taastamine.
d Mr 8:21, 41. PJ Aabrahami leping.
20 *a* Ilm 1:1–3; 1Ne 14:27.
23 *a* 1Ne 13:20–24; Mr 8:33.

välja juudi suust, olid asjad, mis olid kirjutatud, selged ja puhtad ja kõige [b]hinnalisemad ja kõikidele inimestele kerged mõista.

24 Ja vaata, asjad, mida see Talle [a]apostel kirjutab, on paljud asjad, mida sa oled näinud; ja vaata, sa näed ka ülejäänut.

25 Aga seda, mida sa nüüd edaspidi näed, ära kirjuta, sest Issand Jumal on pühitsenud Jumala Talle apostli, et tema need [a]kirja paneks.

26 Ja samuti teised, kes on olnud, ta on näidanud neile kõiki asju ja nad on need kirja pannud; ja need on kinni [a]pitseeritud, et tulla esile oma eheduses vastavalt tõele, mis on Talles, Issanda poolt heaksarvatud ajal Iisraeli kojale.

27 Ja mina, Nefi, kuulsin ja annan tunnistust, et Talle apostli nimi oli ingli sõnul [a]Johannes.

28 Ja vaata, minul, Nefil, keelati kirjutada ülejäänud asjadest, mida ma nägin ja kuulsin; mispärast, asjadest, mida ma olen kirjutanud, on mulle küllalt; ja ma olen kirjutanud ainult väikese osa asjadest, mida ma nägin.

29 Ja ma annan tunnistust, et ma nägin asju, mida nägi minu [a]isa, ja Issanda ingel tegi need mulle teatavaks.

30 Ja nüüd, ma teen lõpu rääkimisele asjadest, mida ma nägin ajal, mil ma olin vaimus ära viidud; ja kuigi kõik asjad, mida ma nägin, ei ole kirja pandud, on asjad, mis ma olen kirja pannud, [a]õiged. Ja nõnda see on. Aamen.

15. PEATÜKK

Lehhi seeme saab viimsel ajal evangeeliumi paganatelt. Iisraeli kogunemist võrreldakse õlipuuga, millele poogitakse uuesti külge loomulikud oksad. Nefi tõlgendab nägemust elupuust ja räägib Jumala õiglusest paheliste lahutamisel õigemeelsetest. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja sündis, et pärast seda, kui mina, Nefi, olin olnud vaimus ära viidud ja näinud kõiki neid asju, läksin ma tagasi oma isa telki.

2 Ja sündis, et ma nägin oma vendi ja nad vaidlesid üksteisega asjade üle, mida minu isa oli neile rääkinud.

3 Sest ta rääkis neile tõepoolest palju tähtsaid asju, mis on raskesti [a]mõistetavad, kui mitte küsida Issandalt; ja kuna nende süda oli kõva, seepärast ei vaadanud nad Issanda poole, nagu oleksid pidanud.

4 Ja nüüd, mina, Nefi, olin kurb nende kõvasüdamelisuse pärast ja samuti asjade pärast, mida ma olin näinud, ja teadsin, et need peavad möödapääsmatult sündima inimlaste suure pahelisuse pärast.

5 Ja sündis, et mu kannatused

23 *b* 1Ne 13:28–32.
24 *a* Et 4:16.
25 *a* Jh 20:30–31; Ilm 1:19.
26 *a* 2Ne 27:6–23; Et 3:21–27; 4:4–7; ÕL 35:18; JSA 1:65.
27 *a* Ilm 1:1–3.
29 *a* 1Ne 8.
30 *a* 2Ne 33:10–14.
15 3 *a* 1Kr 2:10–12; Al 12:9–11.

võtsid mind oma võimusesse, sest ma tundsin, et mu [a]kannatused on kõigist suuremad minu rahva [b]hävituse pärast, sest ma olin näinud nende langemist.

6 Ja sündis, et pärast seda, kui ma olin saanud [a]jõudu, rääkisin ma oma vendadega, soovides neilt teada saada nende sõnavahetuse põhjust.

7 Ja nad ütlesid: Vaata, me ei suuda mõista neid sõnu, mida meie isa on rääkinud õlipuu loomulikest okstest ja samuti paganatest!

8 Ja ma ütlesin neile: Kas te olete [a]küsinud Issandalt?

9 Ja nad ütlesid mulle: Ei ole, sest Issand ei tee meile sellist asja teatavaks.

10 Vaata, mina ütlesin neile: Kuidas on nõnda, et te ei pea kinni Issanda käskudest? Kuidas on nõnda, et te hukkute oma [a]kõvasüdamelisuse pärast?

11 Kas te ei mäleta, mida Issand on öelnud? – Kui te ei tee oma südant kõvaks ja [a]palute minult usus, uskudes, et te saate, pidades usinalt kinni minu käskudest, tehakse need asjad teile kindlasti teatavaks.

12 Vaata, ma ütlen teile, et Issanda Vaim, kes oli meie isas, võrdles Iisraeli koda õlipuuga; ja vaata, kas meid ei ole mitte ära murtud Iisraeli kojast ja kas me ei ole mitte Iisraeli koja [a]oks?

13 Ja nüüd, see, mida meie isa peab silmas loomulike okste külgepookimisega paganate täiuse kaudu, on see, et viimsel ajal, kui meie seeme on [a]kaldunud uskmatusse, jah, mitmeid aastaid ja mitu põlvkonda pärast seda, kui [b]Messias tehakse kehas ilmsiks inimlastele, siis tuleb Messia [c]evangeeliumi täius paganatele ja [d]paganatelt meie seemne jäägile –

14 ja sel päeval saab meie [a]seemne jääk teada, et nad on Iisraeli kojast ja et nad on Issanda [b]lepingurahvas; ja siis nad saavad teada ja tulevad teadmisele oma esiisadest ja ka [c]teadmisele oma Lunastaja evangeeliumist, mida ta nende isadele kuulutas; mispärast, nad saavad teadmise oma Lunastajast ja tema õpetuse täpsetest üksikasjadest, et nad teaksid, kuidas tulla tema juurde ja saada päästetud.

15 Ja kas nad siis sel päeval ei rõõmusta ega ülista oma igavikulist Jumalat, oma [a]kaljut ja oma päästet? Jah, kas nad siis sel päeval ei

5 *a* PJ Vastandlikkus, vastuseis.
b En 1:13; Mr 6:1.
6 *a* Ms 1:10; JSA 1:20, 48.
8 *a* Mo 26:13; Al 40:3.
PJ Palve.
10 *a* PJ Usust taganemine.
11 *a* Jk 1:5–6; En 1:15; Mn 7:26; ÕL 18:18.
PJ Paluma.
12 *a* 1Ms 49:22–26; 1Ne 10:12–14; 19:24.
PJ Lehhi, Nefi isa.
13 *a* 1Ne 12:22–23; 2Ne 26:15.
b PJ Messias.
c PJ Evangeelium.
d 1Ne 13:42; 22:5–10; ÕL 14:10.
PJ Paganad.
14 *a* 2Ne 10:2; 3Ne 5:21–26; 21:4–7.
b PJ Aabrahami leping.
c 2Ne 3:12; 30:5; Mr 7:1, 9–10; ÕL 3:16–20. Vt ka Mormoni Raamatu tiitelleht.
15 *a* PJ Kalju.

saa jõudu ja kosutust tõelisest [b]viinapuust? Jah, kas nad ei tule siis Jumala õigesse lambatarasse?

16 Vaata, ma ütlen teile: Jah, neid peetakse taas meeles koos Iisraeli kojaga; nad [a]poogitakse õlipuu loomuliku oksana tõelise õlipuu külge.

17 Ja see on see, mida meie isa silmas peab; ja ta peab silmas, et see ei sünni mitte enne, kui paganad on nad hajutanud; ja ta peab silmas, et see tuleb paganate vahendusel, et Issand võiks näidata oma väge paganatele just sel põhjusel, et juudid ehk Iisraeli koda ta [a]hülgavad.

18 Mispärast, meie isa ei rääkinud mitte ainult meie seemnest, vaid ka kogu Iisraeli kojast, viidates lepingule, mis peab täituma viimsel ajal; millise lepingu tegi Issand meie isa Aabrahamiga, öeldes: Sinu [a]seemne kaudu saavad õnnistatud kõik maa suguharud.

19 Ja sündis, et mina, Nefi, rääkisin neile palju neist asjust; jah, ma rääkisin neile juutide [a]taastamisest viimsel ajal.

20 Ja ma selgitasin neile [a]Jesaja sõnu, kes rääkis juutide ehk Iisraeli koja taastamisest; ja pärast seda, kui nad on taastatud, ei aeta neid enam segadusse ega hajutata taas. Ja sündis, et ma rääkisin oma vendadele palju sõnu, nii et nad rahunesid ja [b]alandasid end Issanda ees.

21 Ja sündis, et nad rääkisid mulle taas, öeldes: Mida tähendab see asi, mida meie isa nägi unenäos? Mida tähendab see [a]puu, mida ta nägi?

22 Ja ma ütlesin neile: See kujutab [a]elupuud.

23 Ja nad ütlesid mulle: Mida tähendab see [a]raudkäsipuu, mida meie isa nägi, mis viis puu juurde?

24 Ja ma ütlesin neile, et see on Jumala [a]sõna, ja kes iganes Jumala sõna kuulda võtavad ja sellest tugevalt [b]kinni peavad, need ei hävi kunagi; ka ei suuda [c]kiusatused ega [d]vastase tulised [e]nooled nende üle võimust võtta, et neid pimedaks teha selleks, et neid hävingusse juhtida.

25 Mispärast, mina, Nefi, õhutasin neid pöörama [a]tähelepanu Issanda sõnadele; jah, ma õhutasin neid kogu oma hinge jõuga ja kõigi oma võimetega, mis mul olid, et nad pööraksid tähelepanu Jumala sõnale ja hoiaksid alati meeles pidada kõiges kinni tema käskudest.

26 Ja nad ütlesid mulle: Mida tähendab see [a]veejõgi, mida meie isa nägi?

15 *b* 1Ms 49:11; Jh 15:1.
16 *a* Jb 5:60–68.
17 *a* PJ Ristilöömine.
18 *a* 1Ms 12:1–3; Aabr 2:6–11.
19 *a* 1Ne 19:15.
PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
20 *a* 1Ne 19:23.
b 1Ne 16:5, 24, 39.
21 *a* 1Ne 8:10–12.
22 *a* 1Ne 11:4, 25; Ms 3:9.
23 *a* 1Ne 8:19–24.
24 *a* PJ Jumala sõna.
b 1Ne 8:30; 2Ne 31:20.
c 1Ne 8:23.
PJ Kiusatus.
d PJ Kurat.
e Ef 6:16; ÕL 3:8; 27:17.
25 *a* ÕL 11:2; 32:4; 84:43–44.
26 *a* 1Ne 8:13.

27 Ja ma ütlesin neile, et [a]vesi, mida mu isa nägi, on [b]roojasus; ja tema meel oli sedavõrd neelatud teistest asjadest, et ta ei pannud tähele vee roojasust.

28 Ja ma ütlesin neile, et hirmus [a]kuristik lahutab pahelised elupuust ja ka Jumala pühadest.

29 Ja ma ütlesin neile, et see kujutab seda hirmsat [a]põrgut, mis – nagu ingel mulle ütles – on valmistatud pahelistele.

30 Ja ma ütlesin neile, et meie isa nägi samuti, et Jumala [a]õiglus eraldas pahelised õigemeelsetest ja selle sära sarnanes leegitseva tule säraga, mis tõuseb üles Jumala poole igavesest ajast igavesti, ja sel ei ole lõppu.

31 Ja nad ütlesid mulle: Kas see tähendab keha piinu [a]prooviaja päevil või tähendab see hinge lõplikku seisundit pärast ajaliku keha [b]surma või räägib see asjadest, mis on ajalikud?

32 Ja sündis, et ma ütlesin neile, et see kujutab nii ajalikke kui ka vaimseid asju, sest saabub päev, mil nende üle mõistetakse kohut nende [a]tegude põhjal; jah, nimelt tegude põhjal, mida nende ajalik keha on teinud nende prooviaja päevil.

33 Mispärast, kui nad peaksid [a]surema oma pahelisuses, peavad nad saama kõrvale [b]heidetud vastavalt vaimsetele asjadele, mis puutuvad õigemeelsusesse; mispärast, nad tuleb viia seisma Jumala ette [c]kohtumõistmiseks nende [d]tegude järgi; ja kui nende teod on olnud roojasus, siis on nemadki paratamatult [e]roojased; ja kui nad on roojased, siis on paratamatu, et nad ei saa [f]elada Jumala kuningriigis; kui nõnda, siis peaks ka Jumala kuningriik olema roojane.

34 Aga vaata, ma ütlen teile, Jumala kuningriik ei ole [a]roojane, ja miski, mis pole puhas, ei saa siseneda Jumala kuningriiki; mispärast peab olema paratamatult valmistatud roojasuse koht selle jaoks, mis on roojane.

35 Ja selline koht on valmistatud, jah, nimelt see hirmuäratav [a]põrgu, millest ma olen rääkinud, ja selle rajaja on [b]kurat; mispärast inimhingede lõplik seisund on elada Jumala kuningriigis või olla välja heidetud vastavalt sellele [c]õiglusele, millest ma olen rääkinud.

36 Mispärast, pahelised on eraldatud õigemeelsetest ja samuti ka sellest [a]elupuust, mille vili on

27 *a* 1Ne 12:16.
b PJ Roojasus.
28 *a* Lk 16:26; 1Ne 12:18; 2Ne 1:13.
29 *a* PJ Põrgu.
30 *a* PJ Õiglus.
31 *a* Al 12:24; 42:10; Hl 13:38.
b Al 40:6, 11–14.
32 *a* PJ Teod.
33 *a* Mo 15:26; Mn 10:26.
b Al 12:12–16; 40:26.
c PJ Viimane kohtumõistmine.
d 3Ne 27:23–27.
e 2Ne 9:16; ÕL 88:35.
f Ps 15:1–5; 24:3–4; Al 11:37; ÕL 76:50–70; Ms 6:57.
34 *a* PJ Roojasus.
35 *a* 2Ne 9:19; Mo 26:27. PJ Põrgu.
b 1Ne 14:9; ÕL 1:35.
c PJ Õiglus.
36 *a* 1Ms 2:9; 2Ne 2:15.

kõige hinnalisem ja [b]ihaldusväärsem kõikidest teistest viljadest; jah, ja see on [c]suurim kõikidest Jumala [d]andidest. Ja nõnda ma rääkisin oma vendadele. Aamen.

16. PEATÜKK

Pahelised peavad tõde karmiks. Lehhi pojad abielluvad Ismaeli tütardega. Liahoona näitab neile teed kõnnumaal. Aeg-ajalt kirjutatakse Liahoonale Issanda sõnumid. Ismael sureb; tema perekond nuriseb kannatuste üle. Ligikaudu 600–592 eKr.

Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui mina, Nefi, olin lõpetanud rääkimise oma vendadele, vaata, nad ütlesid mulle: Sa oled kuulutanud meile karme asju, rohkem, kui me suudame kanda.

2 Ja sündis, et ma ütlesin neile, et ma tean, et ma olen rääkinud karme asju paheliste vastu vastavalt tõele; ja õigemeelsed olen ma õigeks mõistnud, ja tunnistanud, et nad tõstetakse üles viimsel päeval; mispärast, [a]süüdlased peavad [b]tõde karmiks, sest see [c]lõikab neile otse südamesse.

3 Ja nüüd, minu vennad, kui te oleksite õigemeelsed ja oleksite valmis kuulda võtma tõde ning pöörama sellele tähelepanu, et te võiksite [a]kõndida laitmatult Jumala ees, siis te ei nuriseks tõe üle ega ütleks: Sa räägid meie vastu karme asju.

4 Ja sündis, et mina, Nefi, õhutasin innukalt oma vendi, et nad peaksid kinni Issanda käskudest.

5 Ja sündis, et nad [a]alandasid end Issanda ees, nii et ma tundsin nende pärast rõõmu ja suurt lootust, et nad kõnnivad õigemeelsuse radadel.

6 Nüüd, kõike seda öeldi ja tehti, kui mu isa elas telgis orus, millele ta pani nimeks Lemuel.

7 Ja sündis, et mina, Nefi, võtsin ühe Ismaeli [a]tütardest [b]naiseks; ja ka mu vennad võtsid Ismaeli tütarde seast endale naised; ja ka [c]Soram võttis naiseks Ismaeli kõige vanema tütre.

8 Ja nõnda oli mu isa täitnud kõik Issanda käsud, mis talle antud olid. Ja ka mind, Nefit, oli Issand ülimalt õnnistanud.

9 Ja sündis, et Issanda hääl rääkis minu isale ööpimeduses ja käskis tal järgmisel päeval kõnnumaal teele asuda.

10 Ja sündis, et kui minu isa hommikul tõusis ja läks telgi uksele, nägi ta oma suureks imestuseks maas ümmargust hoolikalt valmistatud [a]kera; ja see oli puhtast vasest. Ja selle kera sees oli kaks

36 *b* 1Ne 8:10–12; Al 32:42.
c ÕL 6:13.
d ÕL 14:7.
PJ Igavene elu.
16 2 *a* Jh 3:20; 2Ne 33:5; En 1:23; H[illegible]14:10.
PJ Süü.
b Õp 15:10; 2Ne 1:26; 9:40; Hl 13:24–26.
c Ap 5:33; Mo 13:7.
3 *a* ÕL 5:21.
PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
5 *a* 1Ne 16:24, 39; 18:4.
7 *a* 1Ne 7:1.
b PJ Abielu.
c 1Ne 4:35; 2Ne 5:5–6.
10 *a* Al 37:38–46.
PJ Liahoona.

osutit, ja üks näitas suunda, kuhupoole me peaksime kõnnumaal minema.

11 Ja sündis, et me korjasime kokku kõik asjad, mis meil oli vaja kõnnumaale kaasa võtta, ja kogu ülejäänud toiduvaru, mis Issand oli meile andnud; ja me võtsime kõiksugu seemneid, mida me saime kõnnumaale endaga kaasa võtta.

12 Ja sündis, et me võtsime oma telgid ja lahkusime kõnnumaale üle Laamani jõe.

13 Ja sündis, et me rändasime neli päeva enam-vähem kagulõuna suunas, ja me püstitasime taas oma telgid, ning nimetasime selle paiga Saseriks.

14 Ja sündis, et me võtsime oma vibud ja nooled ning läksime kõnnumaale oma peredele toidupoolist küttima; ja pärast seda, kui me olime oma perede jaoks toidupoolist küttinud, pöördusime me tagasi oma perede juurde kõnnumaale, paika nimega Saser. Ja me liikusime kõnnumaal taas edasi, järgides sama suunda, püsides kõnnumaa kõige viljakandvamates osades, mis olid *Punase mere läheduses.

15 Ja sündis, et me rändasime mitmeid päevi, küttides tee kõrval toidupoolist oma vibude ja nooltega ning oma kivide ja lingudega.

16 Ja me järgisime kera *juhatusi, mis suunasid meid kõnnumaa viljakandvamatesse osadesse.

17 Ja pärast seda, kui me olime rännanud mitmeid päevi, lõime me oma telgid mõneks ajaks üles, et võiksime taas end puhata ja oma peredele toidupoolist muretseda.

18 Ja sündis, et kui mina, Nefi, läksin toidupoolist küttima, vaata, ma murdsin oma vibu, mis oli tehtud puhtast *terasest; ja pärast seda, kui ma olin oma vibu murdnud, vaata, mu vennad olid minu vibu kaotamise pärast minu peale vihased, sest me ei saanud toidupoolist.

19 Ja sündis, et me pöördusime tagasi oma perede juurde ilma toidupooliseta, ja kuna nad olid rändamisest väga kurnatud, kannatasid nad toidupuuduse pärast palju.

20 Ja sündis, et Laaman ja Lemuel ning Ismaeli pojad hakkasid üliväga nurisema oma kannatuste ja vaevade üle kõnnumaal; ja ka minu isa nurises Issanda, oma Jumalaga; jah, ja nad kõik olid ülimalt kurvad, nurisedes koguni Issandaga.

21 Nüüd, sündis, et kuna mu vennad vaevasid mind, Nefit, mu vibu kaotamise pärast ja et nende vibud olid kaotanud vetruvuse, hakkas olema ülimalt raske, jah, nõnda, et me ei saanud hankida mingit toidupoolist.

22 Ja sündis, et mina, Nefi, rääkisin oma vendadele palju, kuna nad olid taas oma südame kõvaks teinud, *kaevates koguni Issanda, oma Jumala üle.

14 *a* ÕL 17:1.
16 *a* 1Ne 16:10, 16, 26; 18:12; Al 37:38–46.
18 *a* 2Sm 22:35.
22 *a* 2Ms 16:8; 4Ms 11:1.

23 Ja sündis, et mina, Nefi, tegin puust vibu ja sirgest kepist noole; mispärast, ma varustasin end vibu ja noolega, lingu ja kividega. Ja ma ütlesin oma *isale: Kuhu ma peaksin minema, et leida toidupoolist?

24 Ja sündis, et ta *küsis Issandalt, sest nad olid alandanud end minu sõnade pärast, sest ma ütlesin neile palju asju kogu oma hinge jõuga.

25 Ja sündis, et mu isale tuli Issanda hääl ja teda tõepoolest *talitseti, kuna ta oli tõstnud nurinat Issanda vastu, nii et ta langes sügavasse kurvastusse.

26 Ja sündis, et Issanda hääl ütles talle: Vaata kera peale ja näe, mida on kirjutatud!

27 Ja sündis, et kui mu isa nägi asju, mis olid kera peale kirjutatud, kartis ja värises ta üliväga, ja samuti mu vennad ning Ismaeli pojad ja meie naised.

28 Ja sündis, et mina, Nefi, nägin osuteid, mis olid kera sees, et need töötasid vastavalt *usule ja usinusele ning tähelepanule, mis me nende suhtes osutasime.

29 Ja nendel oli kirjas ka uus kiri, mida oli kerge lugeda, mis andis meile *mõista Issanda teedest; ja seda kirjutati ja muudeti aegajalt vastavalt usule ja usinusele, mida me sellele pühendasime. Ja nõnda me näeme, et [b]väikeste vahenditega saab Issand täide viia suuri asju.

30 Ja sündis, et mina, Nefi, läksin üles mäe tippu vastavalt juhtnööridele, mis kera peal anti.

31 Ja sündis, et ma tapsin metsloomi, nii et ma sain meie peredele toidupoolist.

32 Ja sündis, et ma läksin tagasi meie telkide juurde, kandes metsloomi, mis ma olin tapnud; ja kui suur oli nende rõõm nüüd, kui nad nägid, et ma olin saanud toidupoolist! Ja sündis, et nad alandasid end Issanda ees ja tänasid teda.

33 Ja sündis, et me jätkasime taas oma teekonda, rännates peaaegu samas suunas kui alguses; ja pärast seda, kui me olime rännanud mitmeid päevi, püstitasime me taas oma telgid, et võiksime mõnda aega peatuda.

34 Ja sündis, et *Ismael suri ja maeti kohta, mida nimetati Nahomiks.

35 Ja sündis, et Ismaeli tütred leinasid üliväga oma isa kaotuse ja neile kõnnumaal osaks saanud *kannatuste pärast; ja nad nurisesid minu isaga, kuna tema oli nad Jeruusalemma maalt välja toonud, öeldes: Meie isa on surnud, jah, ja meie oleme rännanud palju mööda kõnnumaad ning oleme kannatanud palju kannatusi, nälga, janu ja kurnatust, ja pärast kõiki neid

23 *a* 2Ms 20:12; Mo 13:20.
24 *a* PJ Palve.
25 *a* Et 2:14.
PJ Nuhtlema, nuhtlemine.
28 *a* Al 37:40.
PJ Usk.
29 *a* PJ Mõistma, mõistus.
b 2Kn 5:13; Jk 3:4; Al 37:6–7, 41; ÕL 123:16.
34 *a* 1Ne 7:2–6.
35 *a* PJ Vastandlikkus, vastuseis.

kannatusi tuleb meil kõnnumaal nälga surra.

36 Ja nõnda nad nurisesid minu isaga ja ka minuga ning soovisid pöörduda tagasi Jeruusalemma.

37 Ja Laaman ütles Lemuelile ning ka Ismaeli poegadele: Vaata, [a]tapkem meie isa ja ka meie vend Nefi, kes on võtnud endale õiguse olla meie [b]valitseja ja meie õpetaja, kuigi meie oleme tema vanemad vennad.

38 Nüüd, ta ütleb, et Issand on temaga rääkinud, ja samuti, et teda on teeninud [a]inglid. Aga vaata, me teame, et ta valetab meile; ja ta jutustab meile neid asju ja teeb palju asju oma kavala kunsti abil, et ta võiks meie silmi petta, mõeldes, et ehk õnnestub tal meid viia mingile tundmatule kõnnumaale; ja pärast seda, kui ta on meid ära viinud, on ta mõelnud teha ennast kuningaks või valitsejaks meie üle, et ta võiks talitada meiega oma tahtmist ja heaksarvamist mööda. Ja niiviisi ärgitas mu vend Laaman nende südameid vihale.

39 Ja sündis, et Issand oli meiega, jah, tõepoolest, Issanda hääl tuli ja rääkis neile palju sõnu ja [a]talitses neid ülimalt; ja pärast seda, kui Issanda hääl oli neid talitsenud, pöörasid nad oma viha ära ning parandasid meelt oma pattudest, nii et Issand õnnistas meid taas toidupoolisega, nii et me ei hukkunud.

17. PEATÜKK

Nefil kästakse ehitada laev. Tema vennad seisavad talle vastu. Ta õhutab neid, jutustades Jumala tegemistest Iisraeliga. Nefi täitub Jumala väega. Tema vendadel keelatakse teda puutuda, et nad ei kuivaks ära nagu närbunud pilliroog. Ligikaudu 592–591 eKr.

Ja sündis, et me asusime taas teele mööda kõnnumaad; ja sellest ajast peale läksime peaaegu ida suunas. Ja me rändasime ja kahlasime kõnnumaal läbi paljudest kannatustest ja meie naised sünnitasid kõnnumaal lapsi.

2 Ja nii suured olid Issanda õnnistused meile, et kuigi me toitusime kõnnumaal [a]toorest lihast, andsid meie naised külluslikult rinnapiima oma lastele ja olid tugevad, jah, koguni nagu mehed; ja nad hakkasid taluma oma teekonda ilma nurinata.

3 Ja nõnda me näeme, et Jumala käsud peavad saama täidetud. Ja kui on nõnda, et inimlapsed [a]peavad kinni Jumala käskudest, kosutab ta neid ja tugevdab neid ja varustab neid vahenditega, millega nad saavad korda saata seda, mida ta neil käskinud on; mispärast, ta [b]varustas meid vahenditega sel ajal, mil me viibisime kõnnumaal.

4 Ja me viibisime kõnnumaal

37 *a* 1Ne 17:44.
PJ Mõrv.
b 1Ms 37:9–11; 1Ne 2:22; 18:10.
38 *a* 1Ne 3:30–31; 4:3.
39 *a* PJ Nuhtlema, nuhtlemine.
17 2 *a* 1Ne 17:12.
3 *a* Mo 2:41; Al 26:12.
PJ Kuulekas, kuulekus, kuuletuma.
b 1Ne 3:7.

mitmeid aastaid, jah, koguni kaheksa aastat.

5 Ja me jõudsime maale, mille me nimetasime Külluslikuks, kuna seal oli palju vilju ja ka mett; ja kõik need asjad oli Issand ette valmistanud, et me ei hukkuks. Ja me nägime merd, mille me nimetasime Irreantumiks, mis tähendab tõlgitult paljud veed.

6 Ja sündis, et me püstitasime mere äärde oma telgid; ja kuigi meil oli olnud palju [a]kannatusi ja raskusi, jah, koguni nii palju, et me ei jõua neist kõigist kirjutada, olime me ülimalt rõõmsad, kui jõudsime mere äärde; ja me nimetasime selle paiga Külluslikuks selle viljade rohkuse pärast.

7 Ja sündis, et kui mina, Nefi, olin olnud seal Külluslikus maal mitmeid päevi, tuli Issanda hääl minule, öeldes: Tõuse ja mine üles mäele! Ja sündis, et ma tõusin ning läksin üles mäele ja hüüdsin Issanda poole.

8 Ja sündis, et Issand rääkis mulle, öeldes: Sa pead ehitama laeva [a]sel viisil, nagu ma sulle näitan, et ma võiksin viia sinu rahva üle nende vete.

9 Ja ma ütlesin: Issand, kuhu ma peaksin minema, et leida sulatamiseks maaki, et võiksin teha tööriistu, millega ehitada laev sel viisil, nagu sa oled mulle näidanud?

10 Ja sündis, et Issand ütles mulle, kuhu ma peaksin minema, et leida maaki, et ma võiksin valmistada tööriistad.

11 Ja sündis, et mina, Nefi, tegin loomanahkadest lõõtsa, millega puhuda tuld; ja pärast seda, kui ma olin teinud lõõtsa, et ma võiksin sellega tuld puhuda, lõin ma kaht kivi vastamisi, et võiksin süüdata tule.

12 Sest siiani ei olnud Issand lubanud meil palju tuld teha, kui me rändasime kõnnumaal, sest ta ütles: Ma teen teie toidu maitsvaks, nii et teil ei ole vaja seda [a]küpsetada;

13 ja ma olen teile ka valguseks kõnnumaal ja ma [a]valmistan teie ees tee, kui on nõnda, et te peate kinni minu käskudest; mispärast, kuivõrd te peate minu käskudest kinni, juhitakse teid [b]tõotatud maa suunas ning te saate [c]teadma, et see, kes teid juhib, olen mina.

14 Jah, ja Issand ütles samuti: Pärast tõotatud maale saabumist saate te [a]teadma, et mina, Issand, olen [b]Jumal; ja et mina, Issand, päästsin teid hävitusest; jah, et mina tõin teid välja Jeruusalemma maalt.

15 Mispärast, mina, Nefi, püüdsin pidada kinni Issanda käskudest ja õhutasin oma vendi ustavusele ja usinusele.

16 Ja sündis, et ma tegin tööriistad maagist, mille ma sulatasin välja kaljust.

6 *a* 2Ne 4:20.
8 *a* 1Ne 18:2.
12 *a* 1Ne 17:2.
13 *a* Al 37:38–39.
b 1Ne 2:20; Jb 2:12.
c 2Ms 6:7.
14 *a* 2Ne 1:4.
PJ Tunnistus.
b ÕL 5:2.

17 Ja kui minu vennad nägid, et ma hakkan laeva [a]ehitama, hakkasid nad minuga nurisema, öeldes: Meie vend on rumal, sest ta arvab, et ta oskab ehitada laeva; jah, ta arvab ka, et ta võib ületada need suured veed.

18 Ja nõnda kaebasid mu vennad minu üle ja soovisid, et nad ei peaks vaeva nägema, sest nad ei uskunud, et mina võiksin ehitada laeva; samuti ei uskunud nad, et mind juhendas Issand.

19 Ja nüüd, sündis, et mina, Nefi, olin ülimalt kurb nende kõvasüdamelisuse pärast; ja nüüd, kui nad nägid, et ma muutusin kurvaks, olid nad oma südames rõõmsad, nii et nad [a]naersid minu üle, öeldes: Me teadsime, et sa ei oska laeva ehitada, sest me teadsime, et sul napib otsustusvõimet, mispärast, sa ei suuda teha nii suurt tööd.

20 Ja sa oled nagu meie isa, juhitud oma südame rumalatest [a]ettekujutustest; jah, ta on juhtinud meid välja Jeruusalemma maalt ja me oleme rännanud mööda kõnnumaad kõik need aastad; ja meie naised on rüganud, olles lapseootel, ja nad on sünnitanud kõnnumaal lapsi ning talunud kõike muud kui surma; ja neil oleks olnud parem surra enne Jeruusalemmast lahkumist, kui taluda kõiki neid kannatusi.

21 Vaata, me oleme kannatanud kõnnumaal kõik need aastad, mis me oleksime võinud tunda rõõmu oma varast ja oma pärandmaast; jah, ja me oleksime olnud õnnelikud.

22 Ja me teame, et inimesed, kes olid Jeruusalemma maal, olid [a]õigemeelsed inimesed, sest nad pidasid kinni Issanda määrustest ja kohtuotsustest ning kõigist tema käskudest vastavalt Moosese seadusele; mispärast, me teame, et nad on õigemeelsed inimesed; ja meie isa on nende üle kohut mõistnud ja viinud meid ära, kuna me võtsime kuulda ta sõnu; jah, ja meie vend on tema sarnane. Ja niiviisi kõneledes nurisesid ja kaebasid mu vennad meie üle.

23 Ja sündis, et mina, Nefi, rääkisin neile, öeldes: Kas te usute, et meie isasid, kes olid Iisraeli lapsed, oleks vabastatud egiptlaste käest, kui nad ei oleks kuulda võtnud Issanda sõnu?

24 Jah, kas te arvate, et neid oleks vabastatud orjusest, kui Issand ei oleks käskinud Moosest, et ta nad orjusest [a]vabastaks?

25 Nüüd, te teate, et Iisraeli lapsed olid [a]orjuses; ja te teate, et nad olid koormatud [b]kohustustega, mis olid rängad kanda; mispärast, te teate, et nende jaoks oli paratamatult hea, et nad orjusest vabastataks.

26 Nüüd, te teate, et [a]Mooses sai Issandalt käsu teha seda suurt tööd; ja te teate, et tema [b]sõna peale

17 *a* 1Ne 18:1–6.
19 *a* PJ Tagakiusamine.
20 *a* 1Ne 2:11.
22 *a* 1Ne 1:13.
24 *a* 2Ms 3:2–10; 1Ne 19:10; 2Ne 3:9; 25:20.
25 *a* 1Ms 15:13–14.
b 2Ms 1:11; 2:11.
26 *a* Ap 7:22–39.
b 2Ms 14:21–31; 1Ne 4:2; Mo 7:19; Hl 8:11; ÕL 8:3; Ms 1:25.

jagati Punase mere veed sinna ja tänna ning nad läksid läbi mööda kuiva maad.

27 Aga te teate, et egiptlased, kes olid vaarao sõjavägi, uppusid Punasesse merre.

28 Ja te teate samuti, et neid toideti kõnnumaal [a]mannaga.

29 Jah, ja te teate samuti, et Mooses oma sõnaga vastavalt temas olnud Jumala väele [a]lõi kaljut ja sellest tuli vesi, nii et Iisraeli lapsed said oma janu kustutada.

30 Ja vaatamata sellele, et neid juhiti, et Issand, nende Jumal, nende Lunastaja, käis nende ees, juhatades neid päeval ja andes neile valgust ööpimeduses ning tehes nende heaks kõik, mis inimesel oli [a]otstarbekas saada, tegid nad oma südame kõvaks ja meele pimedaks ja [b]laimasid Moosest ning tõelist ja elavat Jumalat.

31 Ja sündis, et oma sõna [a]kohaselt ta hävitas neid; ja oma sõna kohaselt ta [b]juhtis neid; ja oma sõna kohaselt ta tegi neile kõiki asju; ja midagi ei tehtud muidu kui tema sõna järgi.

32 Ja pärast seda, kui nad olid ületanud Jordani jõe, tegi ta nad vägevaks, et nad võisid maa lapsed [a]välja ajada, jah, hajutada neid kuni hävitamiseni.

33 Ja nüüd, kas te arvate, et selle maa lapsed, kes olid tõotatud maal, kelle meie isad välja ajasid, kas te arvate, et nad olid õigemeelsed? Vaata, ma ütlen teile: Ei.

34 Kas te arvate, et meie isad oleksid olnud paremad kui nemad, kui nad oleksid olnud õigemeelsed? Ma ütlen teile: Ei.

35 Vaata, Issand peab kõike [a]liha võrdseks; see, kes on [b]õigemeelne, seda Jumal [c]soosib. Aga vaata, see rahvas oli kõrvale heitnud Jumala iga sõna ja nad olid oma süüs küpsed; ja Jumala viha oli oma täiuses nende peal; ja Issand needis selle maa nende vastu ja õnnistas selle meie isadele; jah, ta needis selle neile nende hävituseks ning ta õnnistas selle meie isadele, et nad saaksid selle üle võimu.

36 Vaata, Issand on [a]loonud [b]maa, et see saaks [c]asustatud, ja ta on loonud oma lapsed, et nad võtaksid selle oma valdusesse.

37 Ja ta [a]kasvatab üles õigemeelse rahva ja hävitab paheliste rahvad.

38 Ja ta juhib õigemeelsed ära hinnalistele [a]maadele ja pahelised ta [b]hävitab ning neab maa nende jaoks nende endi pärast.

39 Ta valitseb kõrgel taevais, sest

28 *a* 2Ms 16:4, 14–15, 35; 4Ms 11:7–8; 5Ms 8:3; Mo 7:19.
29 *a* 2Ms 17:6; 4Ms 20:11; 5Ms 8:15; 1Ne 20:21.
30 *a* ÕL 18:18; 88:64–65.
b 2Ms 32:8; 4Ms 14:2–3; Hs 20:13–16; ÕL 84:23–25.
31 *a* 4Ms 26:65.
b 1Ne 5:15; ÕL 103:16–18.
32 *a* 4Ms 33:52–53; Jos 24:8.
35 *a* Ap 10:15, 34; Rm 2:11; 2Ne 26:23–33.
b Ps 55:23; 1Ne 22:17.
c 1Sm 2:30; Ps 97:10; 145:20; Al 13:4; ÕL 82:10.
36 *a* PJ Loodu, looma.
b PJ Maa.
c Js 45:18; Aabr 3:24–25.
37 *a* Õp 14:34; 1Ne 4:13; Et 2:10; ÕL 117:6.
38 *a* PJ Tõotatud maa.
b 3Ms 20:22.

see on tema aujärg ja see maa on tema [a]jalajäri.

40 Ja ta armastab neid, kes tahavad teda endale Jumalaks. Vaata, ta armastas meie isasid ja ta sõlmis nendega [a]lepingu, jah, nimelt Aabrahami, [b]Iisaki ja [c]Jaakobiga; ja ta pidas meeles neid lepinguid, mis ta oli sõlminud, mispärast, ta tõi nad välja [d]Egiptuse maalt.

41 Ja ta nuhtles neid kõnnumaal oma sauaga, sest nad tegid oma südame [a]kõvaks just nagu teiegi; ja Issand nuhtles neid nende süütegude pärast. Ta saatis nende sekka mürgised [b]lendmaod ja pärast seda, kui neid salvati, valmistas ta mooduse, et nad saaksid [c]terveks; ja kogu vaev, mis neil näha tuli, oli vaadata; ja selle mooduse lihtsuse ehk selle [d]kerguse tõttu oli palju neid, kes hukkusid.

42 Ja aeg-ajalt tegid nad oma südame kõvaks ja [a]laimasid [b]Moosest ja samuti Jumalat; ometi te teate, et nad juhiti tema võrratu väega tõotatud maale.

43 Ja nüüd, pärast kõike seda on kätte jõudnud aeg, et nad on muutunud paheliseks, jah, peaaegu küpsuseni välja; ja ma ei tea rohkem, kui et sel päeval on nad valmis oma hävinguks, sest ma tean, et see päev saabub kindlasti, et nad peavad saama hävitatud peale mõnede üksikute, kes viiakse vangistusse.

44 Mispärast, Issand [a]käskis minu isal lahkuda kõnnumaale; ja juudid tahtsid temalt ka elu võtta, jah, ja ka [b]teie olete tahtnud temalt elu võtta; mispärast, te olete oma südames mõrvarid ja olete nende sarnased.

45 Te olete [a]kärmed toime panema süütegusid, kuid pikaldased meeles pidama Issandat, oma Jumalat. Te olete näinud [b]inglit ja ta rääkis teile; jah, te olete aeg-ajalt kuulnud ta häält ja ta on rääkinud teile vaikse, tasase häälega, aga te olite [c]tundetud, nii et te ei suutnud tema sõnu tunda; mispärast, ta on rääkinud teile nagu kõuehäälel, mis pani maa rappuma, otsekui see lõheneks.

46 Ja te teate ka, et oma kõikvõimsa sõna [a]väel võib ta panna maa kaduma; jah, ja te teate, et oma sõnaga võib ta lasta teha konarlikud paigad siledaks ja siledad purustatakse. Oo siis, miks on nii, et te saate olla nii kõvasüdamelised?

47 Vaata, mu hing on täis ahastust teie pärast ja mu süda valutab; ma kardan, et teid heidetakse igaveseks kõrvale. Vaata, ma olen [a]täis Jumala Vaimu, nii et mu kehas pole [b]jõudu.

39 *a* Js 66:1; ÕL 38:17; Aabr 2:7.
40 *a* PJ Aabrahami leping.
b 1Ms 21:12; ÕL 27:10.
c 1Ms 28:1–5.
d 5Ms 4:37.
41 *a* 2Kn 17:7–23.
b 4Ms 21:4–9; 5Ms 8:15; Al 33:18–22.
c Jh 3:13–15; 2Ne 25:20.
d Al 37:44–47; Hl 8:15.
42 *a* 4Ms 14:1–12. PJ Vastuhakk.
b ÕL 84:23–24.
44 *a* 1Ne 2:1–2.
b 1Ne 16:37.
45 *a* Mo 13:29.
b 1Ne 4:3.
c Ef 4:19.
46 *a* Hl 12:6–18.
47 *a* Mi 3:8.
b 1Ne 19:20.

48 Ja nüüd, sündis, et kui ma olin rääkinud need sõnad, said nad minu peale vihaseks ja tahtsid mind heita meresügavustesse; ja kui nad tulid, et oma kätt minu külge panna, rääkisin ma neile, öeldes: Kõigeväelise Jumala nimel ma käsin teid, et te ei [a]puudutaks mind, sest ma olen täis Jumala [b]väge, koguni minu liha hävimiseni välja; ja kes iganes paneb oma käe minu külge, [c]kuivab ära just nagu kuivanud pilliroog ja saab Jumala väe ees eimillekski, sest Jumal lööb teda.

49 Ja sündis, et mina, Nefi, ütlesin neile, et nad ei tohiks enam nuriseda oma isaga; ka ei tohiks nad keelduda koos minuga vaeva nägemast, sest Jumal on mind käskinud, et ma ehitaksin laeva.

50 Ja ma ütlesin neile: [a]Kui Jumal oleks käskinud mul teha ükskõik mida, siis suudaksin ma seda. Kui ta peaks mind käskima, et ma ütleksin sellele veele: Ole sina maa! saaks see maaks; ja kui ma seda ütleksin, siis nii ka sünniks.

51 Ja nüüd, kui Issandal on selline suur vägi ja ta on teinud nii palju imesid inimlaste seas, miks ta siis ei võiks [a]juhendada mind, kuidas ma pean ehitama laeva.

52 Ja sündis, et mina, Nefi, ütlesin oma vendadele palju asju, nii et nad sattusid segadusse ega suutnud minuga vaielda; ja nad ei julgenud ka panna kätt minu külge ega mind sõrmegagi puudutada koguni mitmeid päevi. Nüüd, nad ei julgenud seda teha, kartes, et nad kuivavad minu ees ära, nii võimas oli Jumala [a]Vaim ja nõnda oli see neile mõjunud.

53 Ja sündis, et Issand ütles mulle: Siruta taas käsi oma vendade poole ja nad ei kuiva sinu ees! Aga ma panen nad värisema, ütles Issand, ja seda ma teen, et nad teaksid, et mina olen Issand, nende Jumal.

54 Ja sündis, et ma sirutasin käe oma vendade poole ja nad ei kuivanud minu ees, ent Issand pani nad värisema, nimelt sõna kohaselt, mida ta oli rääkinud.

55 Ja nüüd, nad ütlesid: Me teame kindlalt, et Issand on sinuga, sest me teame, et see on Issanda vägi, mis meid värisema pani. Ja nad langesid minu ette maha ja olid valmis mind [a]kummardama, ent ma ei lubanud neil seda teha, öeldes: Ma olen teie vend, jah, nimelt teie noorem vend, mispärast, kummardage Issandat, oma Jumalat, ja austage oma isa ja ema, et teie [b]elu oleks pikk maal, mille Issand, teie Jumal, teile annab.

18. PEATÜKK

Laev saab valmis. Mainitakse Jaakobi ja Joosepi sündi. Rühm asub laevale, et sõita tõotatud maale. Ismaeli pojad ja nende naised pidutsevad ja

48 *a* Mo 13:3.
b 2Ne 1:26–27.
PJ Vägi.
c 1Kn 13:4–7.
50 *a* Fl 4:13; 1Ne 3:7.
51 *a* 1Ms 6:14–16; 1Ne 18:1.
52 *a* PJ Püha Vaim.
55 *a* Ap 14:11–15.
b 2Ms 20:12; Mo 13:20.

hakkavad üheskoos vastu. Nefi seotakse kinni ja hirmuäratav torm ajab laeva tagasi. Nefi vabastatakse ja tema palve tagajärjel torm lakkab. Inimesed saabuvad tõotatud maale. Ligikaudu 591–589 eKr.

Ja sündis, et nad kummardasid Issandat ja tulid minuga; ja me töötlesime puitu hoolikal viisil. Ja Issand näitas mulle aeg-ajalt, kuidas ma peaksin laeva jaoks puitu töötlema.

2 Nüüd, mina, Nefi, ei töödelnud puitu sel kombel, nagu inimesed olid õppinud, ka ei ehitanud ma laeva inimeste kombe järgi, vaid ehitasin selle viisil, mida Issand oli mulle näidanud; mispärast, see ei olnud inimeste kombe järgi.

3 Ja mina, Nefi, läksin sageli mäele ja [a]palusin sageli Issandat, mispärast Issand [b]näitas mulle suuri asju.

4 Ja sündis, et kui ma olin laeva valmis saanud vastavalt Issanda sõnale, nägid minu vennad, et see on hea ja et selle valmistusviis on ülimalt oskuslik; mispärast, nad [a]alandasid end taas Issanda ees.

5 Ja sündis, et minu isale tuli Issanda hääl, öeldes, et me peame tõusma ja minema laeva.

6 Ja sündis, et järgmisel päeval, pärast seda, kui me olime valmis pannud kõik asjad – palju puuvilju ja [a]liha kõnnumaalt ja külluses mett ning toiduvarusid vastavalt sellele, kuidas Issand oli meid käskinud – läksime me laevale kogu oma koormaga ja oma seemnetega ning kõigi asjadega, mis me olime enestega kaasa võtnud, igaüks oma vanuse kohaselt; mispärast, me läksime kõik laeva koos oma naiste ja oma lastega.

7 Ja nüüd, minu isale sündis kõnnumaal kaks poega; vanemale pandi nimeks [a]Jaakob ja nooremale [b]Joosep.

8 Ja sündis, et pärast seda, kui me olime kõik laevale läinud ja võtnud kaasa oma toiduvarud ja asjad, mida meil oli kästud, sõitsime me [a]merele ja tuul tõukas meid [b]tõotatud maa suunas.

9 Ja pärast seda, kui tuul oli meid juba mitmeid päevi edasi tõuganud, vaata, hakkasid minu vennad ja Ismaeli pojad ja ka nende naised lõbutsema; nii et nad hakkasid tantsima ja laulma ja labaselt rääkima, jah, kuni selleni välja, et nad unustasid, millise väe läbi neid on sinnamaale toodud; jah, nad olid üles puhutud ülima labasuseni.

10 Ja mina, Nefi, hakkasin tundma ülimalt suurt hirmu, et Issand saab meie peale vihaseks ja karistab meid meie süütegude pärast, nii et meresügavused meid neelavad; mispärast, mina, Nefi, hakkasin nendega tõsiselt rääkima, ent vaata, nad [a]vihastasid minu peale, öeldes: Me ei taha, et meie noorem vend meie üle [b]valitseb.

18 3 *a* PJ Palve.
b PJ Ilmutus.
4 *a* 1Ne 16:5.
6 *a* 1Ne 17:2.
7 *a* 2Ne 2:1.
b 2Ne 3:1.
8 *a* 2Ne 10:20.
b 1Ne 2:20.
PJ Tõotatud maa.
10 *a* 1Ne 17:17–55.
b 1Ms 37:9–11; 1Ne 16:37–38; 2Ne 1:25–27.

11 Ja sündis, et Laaman ja Lemuel võtsid ja sidusid mu köitega kinni ning kohtlesid mind äärmiselt julmalt; ometi [a]lasi Issand sel juhtuda, et ta võiks näidata oma väge, et läheksid täide tema sõnad, mida ta oli rääkinud paheliste kohta.

12 Ja sündis, et pärast seda, kui nad olid mu kinni sidunud, nii et ma ei saanud end liigutada, lakkas töötamast [a]kompass, mille Issand oli valmistanud.

13 Mispärast, nad ei teadnud, mis suunas nad peaksid laeva tüürima, nii et tõusis suur torm, jah, suur ja hirmuäratav maru ning meid [a]aeti vetel tagasi kolm päeva; ja neid valdas ülimalt suur hirm, et nad upuvad merre; ometi nad ei vabastanud mind.

14 Ja neljandal päeval, mil meid tagasi aeti, muutus maru ülimalt rängaks.

15 Ja sündis, et meresügavused olid valmis meid neelama. Ja pärast seda, kui meid oli vetel neli päeva tagasi aetud, hakkasid mu vennad [a]nägema, et Jumala kohtumõistmised on nende peal ja nad peavad hukkuma, kui nad oma süütegudest meelt ei paranda; mispärast, nad tulid minu juurde ja päästsid lahti köidikud, mis olid minu randmete ümber, ja vaata, mu randmed olid ülimalt üles paistetanud; ka mu pahkluud olid tublisti paistes ja need valutasid väga.

16 Ometi vaatasin ma oma Jumala poole ja [a]ülistasin teda päev läbi ning ei nurisenud Issandaga oma kannatuste pärast.

17 Nüüd, minu isa Lehhi oli rääkinud neile palju asju, ja samuti [a]Ismaeli poegadele, ent vaata, nad ähvardasid igaühte, kes mind kaitses; ja minu vanemad, olles vanadusest nõrgad ja kannatanud palju südamevalu oma laste pärast, tundsid end halvasti, jah, jäädes koguni haigevoodisse.

18 Oma südamevalu ja suure mure ning minu vendade süütegude pärast olid nad viidud koguni selleni välja, et nad olid siit ajast lahkumas, et kohata oma Jumalat; jah, nende hallid juuksed olid valmis laskuma alla põrmu; jah, mure tõttu olid nad koguni märga hauda heitmise äärel.

19 Ja ka Jaakob ja Joosep, olles noored ja vajades palju kosutust, olid kurvad oma ema kannatuste pärast; ja ka [a]minu naise ja laste pisarad ja palved ei pehmendanud minu vendade südant nii, et nad oleksid mu lahti päästnud.

20 Ja miski muu kui Jumala vägi, mis ähvardas neid hävitamisega, ei oleks suutnud pehmendada nende südant; mispärast, kui nad nägid, et meresügavused on valmis neid neelama, parandasid nad meelt sellest, mida nad olid teinud, nii et nad päästsid mu lahti.

21 Ja sündis, et pärast seda, kui nad olid mu lahti päästnud, vaata,

11 *a* Al 14:11.
12 *a* 1Ne 16:10, 16, 26; 2Ne 5:12; Al 37:38–47; ÕL 17:1.
13 *a* Mo 1:17.
15 *a* Hl 12:3.
16 *a* Al 36:28.
17 *a* 1Ne 7:4–20.
19 *a* 1Ne 7:19; 16:7.

ma võtsin kompassi ja see töötas, nagu ma soovisin. Ja sündis, et ma palusin Issandat, ning kui ma olin palunud, vaikisid tuuled, torm rauges ja saabus suur vaikus.

22 Ja sündis, et mina, Nefi, juhtisin laeva, nii et me seilasime taas tõotatud maa suunas.

23 Ja sündis, et kui me olime seilanud mitmeid päevi, saabusime me [a]tõotatud maale ja läksime maale ning püstitasime oma telgid ja andsime sellele nimeks tõotatud maa.

24 Ja sündis, et me hakkasime maad harima ja hakkasime seemneid külvama; jah, me panime maha kõik oma seemned, mis me olime kaasa toonud Jeruusalemma maalt. Ja sündis, et need kasvasid ülimalt hästi; mispärast, me olime rikkalikult õnnistatud.

25 Ja sündis, et me leidsime tõotatud maal kõnnumaal rännates, et metsades oli kõiksugu metsloomi, nii veiseid kui härgi, ning eesleid ja hobuseid, ning kitsi ja metskitsi ja kõiksugu inimesele kasulikke metsloomi. Ja me leidsime igat liiki maaki, nii kulda, hõbedat kui ka vaske.

19. PEATÜKK

Nefi teeb metallist plaadid ja märgib üles oma rahva ajaloo. Iisraeli Jumal tuleb kuussada aastat pärast seda, kui Lehhi lahkus Jeruusalemmast.

Nefi jutustab Tema kannatustest ja ristilöömisest. Juudid on põlatud ja hajutatud kuni viimse ajani, mil nad pöörduvad tagasi Issanda juurde. Ligikaudu 588–570 eKr.

Ja sündis, et Issand käskis mind, mispärast ma tegin metallist plaadid, et võiksin nende peale uurendada ülestähenduse oma rahvast. Ja [a]plaatidele, mis ma tegin, uurendasin ma oma [b]isa ülestähendused ja samuti meie rännakud kõnnumaal ja mu isa prohvetlikud kuulutused; samuti olen ma nende peale uurendanud palju iseenda prohvetlikke kuulutusi.

2 Ja ajal, mil ma neid tegin, ei teadnud ma, et saan Issandalt käsu [a]nende plaatide valmistamiseks; mispärast, minu isa ülestähendused ja tema isade sugupuu ja suurem osa meie ettevõtmistest kõnnumaal on uurendatud neile esimestele plaatidele, millest ma rääkisin; mispärast, asjad, mis toimusid enne, kui ma tegin [b]need plaadid, on tegelikult üksikasjalisemalt kirjas esimestel plaatidel.

3 Ja pärast seda, kui ma olin teinud need plaadid käsu kohaselt, sain mina, Nefi, käsu, et teenimistöö ja prohvetlikud kuulutused, nende selgemad ja hinnalisemad kohad, tuleb kirjutada [a]nendele plaatidele; ja et seda, mida on kirjutatud, säilitataks minu rahva juhendamiseks, kes hakkab maad

23 *a* Pj Tõotatud maa.
19 1 *a* Pj Plaadid.
b 1Ne 1:16–17; 6:1–3.
2 *a* 2Ne 5:30.
b 1Ne 9:1–5.
3 *a* Jb 1:1–4; 3:13–14; 4:1–4.

valdama, ja samuti teistel [b]tarkadel otstarvetel, mis otstarbed on teada Issandale.

4 Mispärast, mina, Nefi, tegin teistele plaatidele ülestähenduse, mis annab aruande või mis annab põhjalikuma aruande minu rahva sõdadest, tülidest ja hävitamistest. Ja seda ma tegin ja andsin oma rahvale käsu selle kohta, mida neil tuleb teha pärast seda, kui ma olen lahkunud; ja et need plaadid tuleb anda edasi ühelt põlvelt teisele ehk ühelt prohvetilt teisele seni, kuni Issand käsib teisiti.

5 Ja minu nende plaatide [a]tegemise aruanne antakse hiljem; ja vaata, ma jätkan vastavalt sellele, mida ma olen rääkinud, ja seda ma teen, et pühamad asjad [b]säiliksid minu rahvale teadmiseks.

6 Ometi ei kirjuta ma plaatidele midagi muud kui seda, mida ma pean [a]pühaks. Ja nüüd, kui ma eksin, siis eksisid koguni vana aja inimesed; mitte et ma tahaksin end välja vabandada teiste inimestega, küll aga tahan ma end välja vabandada omaenda ihuliku [b]nõrkusega.

7 Sest seda, mis on mõne inimese hinnangul suure väärtusega nii ihule kui ka hingele, peavad teised [a]taas eimillekski ja trambivad jalge alla. Jah, koguni Iisraeli Jumala enda [b]trambivad inimesed oma jalge alla; ma ütlen, et trambivad jalge alla, ent tahaksin öelda teiste sõnadega – nad peavad teda eimillekski ega võta kuulda tema nõuandvat häält.

8 Ja vaata, ta [a]tuleb vastavalt ingli sõnadele [b]kuussada aastat pärast minu isa lahkumist Jeruusalemmast.

9 Ja maailm oma süütegude tõttu mõistab ta eimillekski; mispärast, nad annavad talle rooska ja ta talub seda; ja nad löövad teda ning ta talub seda. Jah, nad [a]sülitavad tema peale ning ta talub seda oma armastava helduse ja kannatlikkuse pärast inimlaste vastu.

10 Ja meie isade [a]Jumal, nende, kes [b]viidi välja Egiptusest, välja orjusest ja keda ta samuti hoidis kõnnumaal, jah, Aabrahami ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal [d]annab end vastavalt ingli sõnadele inimesena paheliste inimeste kätte, et ta [e]tõstetaks üles vastavalt [f]Seenoki sõnadele ja [g]löödaks risti vastavalt

3 *b* 1Ne 9:4–5; Mrs 1:7; ÕL 3:19–20; 10:1–51.
5 *a* 2Ne 5:28–33.
b Pj Pühakirjad – Pühakirju tuleb hoida.
6 *a* Vt Mormoni Raamatu tiitelleht.
Pj Püha.
b Mr 8:13–17; Et 12:23–28.
7 *a* 2Ne 33:2; Jb 4:14.
b Pj Vastuhakk.
8 *a* Pj Jeesus Kristus – Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta.
b 1Ne 10:4; 2Ne 25:19.
9 *a* Js 50:5–6; Mt 27:30.
10 *a* 2Ne 26:12; Mo 7:27; 27:30–31; Al 11:38–39; 3Ne 11:14–15.
b 2Ms 3:2–10; 6:6; 1Ne 5:15; ÕL 136:22.
c 1Ms 32:10; Mo 7:19; ÕL 136:21.
Pj Jehoova.
d Pj Lepitama, lepitus.
e 3Ne 27:14.
f Al 33:15; 34:7; Hl 8:19–20; 3Ne 10:15–16.
Pj Pühakirjad – Kadunud pühakirjad; Seenok.
g 2Ne 6:9; Mo 3:9.
Pj Ristilöömine.

Neumi sõnadele ning maetaks [h]hauakambrisse vastavalt [i]Seenose sõnadele, mis ta rääkis kolmepäevasest [j]pimedusest, mis on tema surma märgiks nendele, kes elavad meresaartel, eriti nendele, kes on Iisraeli [k]kojast.

11 Sest prohvet kõneles nõnda: Issand Jumal [a]kõneleb tõepoolest sel päeval tervele Iisraeli kojale, ühtedele oma häälega nende õigemeelsuse pärast nende suureks rõõmuks ja päästmiseks ja teistele oma väe [b]kõuemürina ja välkudega, tormi, tule ja suitsuga ning [c]pimeduse vine ja [d]maa avamise ning [e]mägede tõstmisega.

12 Ja [a]kõik see peab kindlasti sündima, ütleb prohvet [b]Seenos. Ja maa [c]kaljud peavad lõhenema; ja kuna maa ägab, siis on paljud meresaarte kuningad mõjutatud Jumala Vaimust, hüüdmaks: Looduse Jumal kannatab!

13 Ja nende kohta, kes on Jeruusalemmas, ütleb prohvet, et nad saavad kõikidelt inimestelt [a]rooska, kuna nad [b]löövad risti Iisraeli Jumala ja pööravad ära oma südame, hüljates tunnustähed ja imeteod ning Iisraeli Jumala väe ja hiilguse.

14 Ja kuna nad pööravad oma südame ära, ütleb prohvet, ja on ära [a]põlanud Iisraeli Püha, ekslevad nad lihas ja hukkuvad ning saavad [b]pahameelepuhangu ja [c]pilkamise osaliseks ning on vihatud kõigi rahvaste seas.

15 Ometi, kui saabub päev, ütleb prohvet, mil nad enam ei [a]pööra oma südant Iisraeli Püha vastu, siis tuletab ta meelde [b]lepingud, mis ta sõlmis nende isadega.

16 Jah, siis tuletab ta meelde [a]meresaared; jah, kõik need inimesed, kes on Iisraeli kojast, [b]kogun ma kokku, ütleb Issand, vastavalt prohvet Seenose sõnadele, maa neljast ilmakaarest.

17 Jah, ja terve maa [a]näeb Issanda päästet, ütleb prohvet; kõik rahvused, hõimud, keeled ja rahvad saavad õnnistatud.

18 Ja mina, Nefi, olen kirjutanud need asjad oma rahvale, et ehk ma võin neid veenda, et nad peaksid meeles Issandat, oma Lunastajat.

19 Mispärast, ma räägin tervele Iisraeli kojale, kui on nõnda, et nad saavad endale [a]need asjad.

20 Sest vaata, mu hing on rahutu nende pärast, kes on Jeruusalemmas, mis kurnab mind koguni

10 *h* Mt 27:60; Lk 23:53; 2Ne 25:13.
i Jb 6:1; Hl 15:11.
PJ Seenos.
j 1Ne 12:4–5; Hl 14:20, 27; 3Ne 8:3, 19–23; 10:9.
k 3Ne 16:1–4.
11 *a* 3Ne 9:1–22; ÕL 5:16.
b Hl 14:20–27; 3Ne 8:5–23.
c Lk 23:44–45; 3Ne 8:19–20.
d 2Ne 26:5.
e 3Ne 8:10.
12 *a* Hl 14:20–28.
b Jb 5:1.
c Mt 27:51.
13 *a* Lk 23:27–30.
b 2Ne 10:3.
14 *a* Js 53:3–6; Mo 14:3–6.
b PJ Juudid.
c 5Ms 28:37; 1Kn 9:7; 3Ne 16:9.
15 *a* 1Ne 22:11–12.
b PJ Aabrahami leping.
16 *a* 1Ne 22:4; 2Ne 10:21.
b Js 49:20–22.
PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
17 *a* Js 40:4–5.
19 *a* En 1:16; Mr 5:12; 7:9–10.

nõnda, et kõik mu liigesed on nõrgad, sest kui Issand ei oleks olnud halastav ega oleks näidanud mulle nende olukorda just nagu vana aja prohvetitelegi, siis oleksin ka mina hukkunud.

21 Ja ta näitas tõepoolest [a]vana aja prohvetitele kõike, mis neisse [b]puutus; ja ta näitas ka paljudele seda, mis puutub meisse; mispärast, on paratamatu, et me teame sellest, mis neisse puutus, sest see on kirjutatud vaskplaatidele.

22 Nüüd, sündis, et mina, Nefi, õpetasin oma vendadele neid asju; ja sündis, et ma lugesin neile palju asju, mis on uurendatud [a]vaskplaatidele, et nad teaksid Issanda tegudest teistel maadel vana aja inimeste seas.

23 Ja ma lugesin neile palju asju, mis on kirjas Moosese [a]raamatutes; aga et ma võiksin täielikumalt veenda neid uskuma Issandasse, nende Lunastajasse, lugesin ma neile seda, mille on kirja pannud prohvet [b]Jesaja, sest ma [c]kõrvutasin kõiki pühakirju meiega, et need oleksid meile [d]kasuks ja õpetuseks.

24 Mispärast, ma rääkisin neile, öeldes: Kuulake prohveti sõnu, teie, kes te olete Iisraeli koja jääk, [a]oks, kes on ära murtud; kuulake prohveti sõnu, mis on kirjutatud kogu Iisraeli kojale, ja kõrvutage neid enestega, et teil oleks lootus nagu teie vendadel, kellest te olete ära murtud; sest niiviisi on prohvet kirjutanud.

20. PEATÜKK

Issand ilmutab oma eesmärgid Iisraelile. Iisrael valiti kannatuste ahjus ja peab minema välja Babülonist. Võrdle Jesaja 48. Ligikaudu 588–570 eKr.

Võtke kuulda ja kuulge seda, Jaakobi koda, keda kutsutakse Iisraeli nimega ja kes on tulnud Juuda vetest ehk [a]ristimise vetest, kes vannuvad Issanda nime juures ja hüüavad Iisraeli Jumalat, siiski ei vannu nad mitte tões ega õigemeelsuses.

2 Ometi nimetavad nad end [a]püha linna järgi, aga nad ei [b]toetu Iisraeli Jumalale, kes on Vägede Issand; jah, Vägede Issand on ta nimi.

3 Vaata, [a]endisi asju olen ma algusest peale kuulutanud; ja need on lähtunud minu suust ja mina näitasin neid. Ma näitasin neid äkki.

4 Ja ma tegin seda, sest ma teadsin, et [a]sa oled kangekaelne ja sinu kaelasooned on raudsed ja sinu laup vaskne;

5 ja ma olen koguni algusest peale sinule kuulutanud; enne,

21 *a* 2Kn 17:13; Am 3:7.
PJ Prohvet.
b 3Ne 10:16–17.
22 *a* 1Ne 22:1.
23 *a* 2Ms 17:14; 1Ne 5:11; Ms 1:40–41.
b 1Ne 15:20; 2Ne 25:4–6; 3Ne 23:1.
c PJ Pühakirjad – Pühakirjade väärtus.
d 2Ne 4:15.
24 *a* 1Ms 49:22–26; 1Ne 15:12; 2Ne 3:4–5.
20 1 *a* PJ Ristima, ristimine.
2 *a* Js 52:1.
PJ Jeruusalemm.
b ST looda.
3 *a* Js 46:9–10.
4 *a* ST Iisrael.

kui see sündis, näitasin ma sulle neid; ja ma näitasin neid, et sa ei ütleks: Minu [a]ebajumal tegi seda, ja minu nikerdatud kuju ja mu valatud kuju on seda käskinud.

6 Sa oled näinud ja kuulnud kõike seda; ja kas sa ei tahaks seda kuulutada? Ja seda, et ma olen näidanud sinule uusi asju sellest ajast saadik, koguni peidetud asju, ja sina ei teadnud neid.

7 Need on loodud praegu ja mitte algusest peale; neid ei kuulutatud sulle koguni enne seda päeva, kui sa nendest kuulsid, et sa ei ütleks: Vaata, ma teadsin seda.

8 Jah, ja sa ei kuulnud; jah, sa ei teadnud; jah, sel ajal ei olnud sinu kõrv avatud, sest ma teadsin, et sa käituksid väga reetlikult ja sind oli emaüsast peale nimetatud [a]üleastujaks.

9 Ometi, oma [a]nime pärast hoian ma oma viha tagasi ja oma kiituse pärast taltsutan ma ennast, et ma sind ära ei lõikaks.

10 Sest vaata, ma olen sind puhastanud, ma olen sind valinud [a]kannatuste ahjus.

11 Iseenda pärast, jah, iseenda pärast teen ma seda, sest ma ei luba oma [a]nime rüvetada ja ma ei [b]anna oma au teisele.

12 Võtke mind kuulda, oo Jaakob ja Iisrael, mu kutsutu, sest mina olen see; mina olen [a]esimene ja mina olen ka viimane.

13 Ka on minu käsi [a]pannud aluse maale ja mu parem käsi on laotanud taevad. Ma kutsun neid ja nad astuvad üheskoos ette.

14 Kõik teie, kogunege ja kuulake; kes nende seast on kuulutanud neile neid asju? Issand on teda armastanud; jah, ja ta [a]täidab oma sõna, mis ta on nende kaudu kuulutanud; ja [b]Babüloniga toimib ta oma heaksarvamise järgi ja ta käsivars tuleb kaldealaste peale.

15 Samuti ütleb Issand: Mina, Issand, jah, ma olen rääkinud; jah, ma olen kutsunud teda kuulutama, ma olen tema toonud ja ta teeb oma tee edukaks.

16 Tulge minu juurde; ma ei ole rääkinud [a]salaja; algusest peale, sellest ajast saadik, kui seda kuulutati, olen ma rääkinud; ja Issand Jumal ja ta Vaim on mind saatnud.

17 Ja nõnda ütleb Issand, sinu [a]Lunastaja, Iisraeli Püha: Mina olen tema saatnud, Issand, sinu Jumal, kes õpetab sulle, mis on kasulik, kes [b]juhib sind teel, kus sa peaksid käima, on teinud seda.

18 Oo, oleksid sa kuulda võtnud mu [a]käske – siis oleks su rahu olnud kui jõgi ja su õigemeelsus nagu mere lained.

5 *a* PJ Ebajumala kummardamine.
8 *a* Ps 58:4.
9 *a* 1Sm 12:22; Ps 23:3; 1Jh 2:12.
10 *a* PJ Vastandlikkus, vastuseis.
11 *a* Jr 44:26.
b Js 42:8; Ms 4:1–4.
12 *a* Ilm 1:17; 22:13. PJ Alfa ja Oomega; Esmasündinu.
13 *a* Ps 102:26. PJ Loodu, looma.
14 *a* 1Kn 8:56; ÕL 64:31; 76:3.
b PJ Paabel.
16 *a* Js 45:19.
17 *a* PJ Lunastaja.
b PJ Ilmutus; Inspiratsioon, inspireerima.
18 *a* Kg 8:5.

19 Sinu [a]seeme oleks olnud kui liiv, sinu niuete vili nagu liivaterad selles; tema nime ei oleks pidanud mitte ära lõikama ega minu eest hävitama.

20 [a]Minge välja Babülonist, põgenege kaldealaste seast, kuulutage lauldes, teatage seda, tooge see kuuldavale maa äärele; ütelge: Issand on lunastanud oma [b]teenija Jaakobi.

21 Ja nad ei tundnud [a]janu; ta juhatas nad läbi kõrbete; ta lasi neile [b]kaljust vett voolata; ta lõhestas ka kalju ja veed purskasid välja.

22 Ja hoolimata sellest, et ta on teinud kõike seda ja veelgi enam, ei ole [a]rahu pahelistel, ütleb Issand.

21. PEATÜKK

Messias saab valguseks paganatele ja vabastab vangid. Iisrael kogutakse väga viimsetel päevadel. Kuningad on neile lapsehoidjaks. Võrdle Jesaja 49. Ligikaudu 588–570 eKr.

Ja taas: Võtke kuulda, oo teie Iisraeli koda, kõik teie, kes te olete ära murtud ja välja aetud minu rahva karjaste pahelisuse pärast; jah, kõik teie, kes te olete ära murtud ja laiali hajutatud, kes olete minu rahvas, oo Iisraeli koda. Kuulake mind, oo [a]saared, ja võtke kuulda, [b]kauged rahvad; Issand on kutsunud mind emaüsast, alates mu emaihust on ta maininud mu nime.

2 Ja ta on teinud mu suu terava mõõga sarnaseks; oma käe varju on ta peitnud mind ja teinud mind lihvitud nooleks; oma nooletupes on ta mind peitnud;

3 ja ta ütles mulle: Sina oled mu [a]teenija, oo Iisrael, kelles ma saan ülistatud.

4 Siis ma ütlesin: Ma olen asjata vaeva näinud, ma olen kulutanud oma jõudu eimillekski ja asjata; kindlasti on mu õigus Issandaga ja mu töö mu Jumalaga.

5 Ja nüüd, ütleb Issand – kes mind emaüsast saadik [a]kujundas, et ma oleksin tema teenija, et tuua Jaakob taas tema juurde – kuigi Iisrael ei ole kogutud, olen ma siiski hiilgav Issanda silmis ja mu Jumal on mu jõud.

6 Ja ta ütles: See on kerge asi, et sinust saab mu teenija, et kasvatada üles Jaakobi [a]suguharud ja taastada Iisraeli hoitud. Ma annan sind ka [b]valguseks [c]paganatele, et sa võiksid olla mu pääste maa äärteni välja.

7 Nõnda ütleb Issand, Iisraeli Lunastaja, tema Püha, sellele, keda inimene põlgab, sellele,

19 *a* 1Ms 22:15–19; Ho 2:1.
20 *a* Jr 51:6; ÕL 133:5–14.
b Js 44:1–2, 21.
21 *a* Js 41:17–20.
b 2Ms 17:6; 4Ms 20:11; 1Ne 17:29; 2Ne 25:20.
22 *a* PJ Rahu.
21 1 *a* 1Ne 22:4; 2Ne 10:20–22.
b ÕL 1:1.
3 *a* 3Ms 25:55; Js 41:8; ÕL 93:45–46.
5 *a* Js 44:24.
6 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kaksteist suguharu.
b ÕL 103:8–10; Aabr 2:10–11.
c 3Ne 21:11.

keda rahvad jälestavad, valitsejate teenijale: Kuningad näevad ja tõusevad püsti, ka vürstid kummardavad Issanda pärast, kes on ustav.

8 Nõnda ütleb Issand: Ma olen kuulnud teid meelepärasel ajal, oo meresaared, ja olen teid aidanud päästepäeval, ja ma hoian teid ja annan teile oma [a]teenija rahvale lepinguks, üles ehitama maad ja jagama mahajäetud pärisosi;

9 et sa võiksid öelda [a]vangidele: Tulge välja; ja nendele, kes istuvad [b]pimeduses: Näidake end! Nad leiavad toitu teedel ja kõikides kõrgetes paikades on nende [c]söödamaa.

10 Ei ole neil nälga ega janu ega tee neile liiga ei kuumus ega päike, sest see, kes nende peale halastab, juhib neid; ta juhatab nad koguni veeallikatele.

11 Ja ma teen kõik oma mäed teeks ja minu [a]maanteed saavad kõrgeks.

12 Ja siis, oo Iisraeli koda, vaata, [a]nad tulevad kaugelt; ennäe, ühed põhjast ja läänest ning teised Siinimimaalt.

13 [a]Laulge, oo taevad; ja rõõmusta, oo maa; sest nende jalad, kes on idas, tehakse kindlaks; ja hakake laulma, oo mäed; sest neid ei lööda enam; sest Issand on trööstinud oma rahvast ja halastab oma vaevatute peale.

14 Aga vaata, Siion on öelnud: Issand on mind maha jätnud ja mu Issand on mind unustanud – aga ta näitab, et ta ei ole.

15 Sest kas [a]naine unustab oma imiku, et tal ei ole halastust oma lihase poja vastu? Jah, nemad võivad [b]unustada, ometi ei unusta mina sind, oo Iisraeli koda.

16 Vaata, ma olen märkinud sind oma [a]peopesadesse; sinu müürid on mu ees pidevalt.

17 Sinu lapsed kiirustavad sinu hävitajate vastu; ja need, kes sind [a]rüüstasid, lähevad sinust eemale.

18 Tõsta oma silmad ja vaata ringi; kõik nad [a]kogunevad ning tulevad sinu juurde. Ja nii tõesti, kui ma elan, ütleb Issand, kannad sa kindlasti neid kõiki kui kaunistusi ja seod nad endale ümber koguni nagu mõrsja.

19 Sest sinu laastatud ja mahajäetud paigad ja sinu hävitatud maa on nüüd elanikele liiga kitsas ja kaugel ära on need, kes sind neelasid.

20 Lapsed, kelle sa saad pärast oma esimeste kaotamist, ütlevad taas sulle kõrva: See paik on mulle liiga kitsas; tee mulle ruumi, et ma võiksin elada!

21 Siis ütled [a]sa oma südames:

8 *a* 2Ne 3:6–15; 3Ne 21:8–11; Mr 8:16, 25.
9 *a* PJ Surnute päästmine.
b 2Ne 3:5.
c Hs 34:14.
11 *a* Js 62:10; ÕL 133:23–32.
12 *a* Js 43:5–6.
13 *a* Js 44:23.
15 *a* PJ Naine.
b Js 41:17; Al 46:8; ÕL 61:36.
16 *a* Sk 13:6.
17 *a* 3Ne 21:12–20.
18 *a* Mi 4:11–13.
21 *a* ST Siion.

Kes on need mulle andnud, nähes, et ma olen kaotanud oma lapsed ja olen [b]üksik, vang ja sinna-tänna eksleja? Ja kes on need üles kasvatanud? Vaata, ma olin üksi jäetud; need, kus on nad olnud?

22 Nõnda ütleb Issand Jumal: Vaata, ma tõstan oma käe [a]paganatele ja püstitan oma [b]lipu rahvastele; ja nad toovad su poegi oma [c]kätel ja sinu tütreid kantakse nende õlgadel.

23 Ja [a]kuningad on su [b]lapsehoidjaiks ja nende emandad sulle ammedeks; nad kummardavad silmili maha su ette ja lakuvad põrmu su jalgadelt; ja sa saad teadma, et mina olen Issand; sest ei jää häbisse need, kes mind [c]ootavad.

24 Sest kas vägevalt võetakse saak või vabastatakse [a]seaduslikud vangid?

25 Ent nõnda ütleb Issand: Koguni vägevalt võetakse vangid ja hirmsate saak vabastatakse; sest mina väitlen sellega, kes väitleb sinuga, ja ma päästan sinu lapsed.

26 Ja ma [a]söödan neid, kes sind rõhuvad, nende eneste lihaga; nad joobuvad omaenese verest nagu magusast veinist ja kogu liha saab [b]teadma, et mina, Issand, olen sinu Päästja ja sinu Lunastaja, Jaakobi [c]Vägev.

21 *b* Js 54:1; Gl 4:27.
22 *a* Js 66:18–20.
b Js 11:12; 18:3.
c 1Ne 22:8; 2Ne 10:8–9.
23 *a* Js 60:16.
b 1Ne 22:6.
c 2Ne 6:13; ÕL 98:2; 133:10–11, 45.
24 *a* 1Ne 21:25.
26 *a* 1Ne 22:13–14.
b Mo 11:22.
c PJ Jehoova.

22. PEATÜKK

Iisrael hajutatakse kogu maa pinnal. Paganad hoolitsevad Iisraeli eest ja kosutavad teda evangeeliumiga viimsetel päevadel. Iisrael kogutakse ja päästetakse ning pahelised põlevad kui kõrred. Kuradi kuningriik hävitatakse ja Saatan seotakse. Ligikaudu 588–570 eKr.

22 1 Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui mina, Nefi, olin lugenud neid asju, mis olid uurendatud [a]vaskplaatidele, tulid mu vennad minu juurde ja ütlesid mulle: Mida see tähendab, mida sa lugesid? Vaata, kas seda peaks mõistma vastavalt vaimsetele asjadele, mis sünnivad vastavalt vaimule ja mitte lihale?

2 Ja mina, Nefi, ütlesin neile: Vaata, need tehti [a]ilmsiks prohvetile [b]Vaimu häälega; sest Vaimu kaudu on [c]prohvetitele teatavaks tehtud kõik asjad, mis sünnivad inimlastele lihas.

3 Mispärast, asjad, mida ma olen lugenud, puutuvad mõlemasse, nii [a]ajalikku kui ka vaimsesse; sest paistab, et varem või hiljem [b]hajutatakse Iisraeli koda kogu maa pinnal ja ka kõikide rahvaste sekka.

4 Ja vaata, on paljud, kes on juba kadunud nende teadmusest, kes

c PJ Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine.
3 *a* ÕL 29:31–34.
b 1Ne 10:12–14; 2Ne 25:14–16.
PJ Iisrael – Iisraeli hajutamine.
22 1 *a* 1Ne 19:22; 2Ne 4:2.
2 *a* PJ Püha Vaim.
b 2Pt 1:19–21.

on Jeruusalemmas. Jah, suurem osa kõigist [a]suguharudest on ära [b]viidud; ja nad on hajutatud sinnatänna mere [c]saartele; ja kus nad on, ei tea meist keegi; me teame vaid seda, et nad on ära viidud.

5 Ja sellest ajast saadik, kui nad ära viidi, on neid asju nende kohta prohvetlikult kuulutatud, ja ka nende kohta, keda edaspidi hajutatakse ja aetakse segadusse Iisraeli Püha pärast; sest nad teevad oma südame kõvaks tema vastu; mispärast, nad hajutatakse kõigi rahvaste sekka ja nad on kõikide inimeste [a]viha all.

6 Ometi, pärast seda, kui [a]paganad on nende eest [b]hoolitsenud ja Issand on tõstnud oma käe paganate kohale ja seadnud nad lipuks, ja nende [c]lapsi on kantud nende kätel ja nende tütreid on kantud nende õlgadel, vaata, need asjad, millest on räägitud, on ajalikud; sest nõnda on Issanda lepingud meie isadega; ja sellega mõeldakse meid tulevastel päevadel ja ka kõiki meie vendi, kes on Iisraeli kojast.

7 Ja see tähendab, et tuleb aeg, et pärast seda, kui terve Iisraeli koda on hajutatud ja segadusse aetud, et Issand Jumal kasvatab [a]paganate seas üles vägeva rahva; jah, tõepoolest selle maa palgel, ja nad [b]hajutavad meie seemne.

8 Ja pärast seda, kui meie seeme on hajutatud, hakkab Issand Jumal tegema [a]imepärast tööd [b]paganate seas, mis on meie seemnele suure [c]väärtusega; mispärast, seda võrreldakse nende kosutamisega paganate poolt ja kandmisega nende kätel ning õlgadel.

9 Ja see saab [a]väärtuslikuks ka paganatele; ja mitte ainult paganatele, vaid [b]kogu Iisraeli [c]kojale, sest see teeb teatavaks taeva Isa [d]lepingud Aabrahamiga, öeldes: Sinu [e]seemne kaudu saavad [f]õnnistatud kõik maa suguharud.

10 Ja ma soovin, mu vennad, et te teaksite, et kõik maa suguharud ei saa olla õnnistatud, kui ta ei [a]paljasta oma käsivart kõigi rahvaste silme all.

11 Mispärast, Issand Jumal jätkab oma käsivarre paljastamist kõigi rahvaste silme all, et tuua esile oma lepingud ja oma evangeelium nendele, kes on Iisraeli kojast.

12 Mispärast, ta toob nad taas välja vangistusest ja nad [a]kogutakse nende pärandmaadele; ja

4 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kümme kadunud suguharu.
b 2Ne 10:22.
c 1Ne 21:1; 2Ne 10:8, 20.
5 *a* 1Ne 19:14.
6 *a* PJ Paganad.
b 1Ne 21:23.
c 1Ne 15:13.
7 *a* 3Ne 20:27.
b 1Ne 13:12–14; 2Ne 1:11.
8 *a* Js 29:14; 1Ne 14:7; 2Ne 27:26.
PJ Evangeeliumi taastamine.
b 2Ne 10:10–11; 3Ne 16:4–7; Mr 5:19.
c 1Ne 15:13–18; 3Ne 5:21–26; 21:7.
9 *a* 1Ne 14:1–5.
b 2Ne 30:1–7.
c 2Ne 29:13–14.
d 5Ms 4:31.
e PJ Aabrahami leping.
f 1Ms 12:2–3; 3Ne 20:27; Aabr 2:9–11.
10 *a* Js 52:10.
12 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.

nad tuuakse välja varjust ja [b]pimedusest; ja nad saavad teada, et [c]Issand on nende [d]Päästja ja nende Lunastaja, Iisraeli [e]Vägev.

13 Ja selle suure ja [a]jäleda kiriku, kogu maa hoora veri pöördub nende enda pea peale; sest nad [b]sõdivad isekeskis ja mõõk nende enda [c]käest langeb nende enda pea peale ja nad joobuvad omaenda verest.

14 Ja kõik [a]rahvad, kes sõdivad sinu vastu, oo Iisraeli koda, pööratakse üksteise vastu ja nad [b]langevad ise sellesse auku, mille nad kaevasid, et meelitada lõksu Issanda rahvast. Ja kõik, kes [c]sõdivad Siioni vastu, hävitatakse, ja see suur hoor, kes on moonutanud Issanda õigeid teid, jah, see suur ja jäle kirik variseb [a]põrmu ning selle langemine saab olema suur.

15 Sest vaata, ütleb prohvet, kiirelt tuleb aeg, mil Saatanal ei ole enam mingit võimu inimlaste südamete üle; sest see päev tuleb varsti, mil kõik uhked ja need, kes tegutsevad paheliselt, on kui [a]kõrred, ja saabub päev, mil nad peavad saama [b]põletatud.

16 Sest varsti tuleb aeg, mil Jumala [a]viha valatakse täiuses kõikide inimlaste peale; sest ta ei lase sündida, et pahelised hävitavad õigemeelsed.

17 Mispärast, ta [a]hoiab [b]õigemeelseid oma väega, olgu koguni nõnda, et tema viha peab täiuses tulema, ja õigemeelseid tuleb hoida koguni nende vaenlaste hävitamiseni tulega. Mispärast, õigemeelsed ei pea kartma; sest prohvet ütleb nõnda: Nad päästetakse, olgu koguni nagu tulega.

18 Vaata, minu vennad, ma ütlen teile, et see peab sündima varsti; jah, koguni peab tulema veri ja tuli ja suitsuvine; ja on paratamatu, et see sünnib selle maa pinnal ja see tuleb inimestele lihas, kui on nõnda, et nad teevad oma südame kõvaks Iisraeli Püha vastu.

19 Sest vaata, õigemeelsed ei hukku; sest kindlasti peab tulema aeg, mil kõik need, kes võitlevad Siioni vastu, lõigatakse ära.

20 Ja Issand valmistab kindlasti oma rahvale tee, et täide saata Moosese sõnad, mida ta rääkis, öeldes: Issand, teie Jumal kasvatab teile [a]prohveti, minu sarnase; teda kuulake kõiges, mis ta teile ütleb. Ja sünnib, et kõik need, kes ei taha kuulata seda prohvetit, [b]lõigatakse rahva seast ära.

21 Ja nüüd, mina, Nefi, teatan

12 *b* PJ Pimedus, vaimne.
c 2Ne 6:10–11.
d PJ Päästja.
e PJ Jehoova.
13 *a* PJ Kurat – Kuradi kirik.
b 1Ne 14:3, 15–17.
c 1Ne 21:26.
14 *a* Lk 21:10
b Js 60:12; 1Ne 14:3; ÕL 109:25.
c 2Ne 10:13; 27:3.
d Js 25:12.
15 *a* Js 5:23–24; Na 1:10; Ml 3:19; 2Ne 15:24; 26:4–6; ÕL 64:23–24; 133:64.
b Ps 21:10; 3Ne 25:1; ÕL 29:9.
PJ Maa – Maa puhastamine.
16 *a* 1Ne 14:17.
17 *a* 2Ne 30:10; Ms 7:61.
b 1Ne 17:33–40.
20 *a* Jh 4:19; 7:40.
b ÕL 133:63.

teile, et see [a]prohvet, kellest Mooses rääkis, on Iisraeli Püha; mispärast, ta mõistab [b]kohut õigemeelselt.

22 Ja õigemeelsed ei pea kartma, sest nemad on need, keda ei aeta segadusse. Vaid see on kuradi kuningriik, mis ehitatakse üles inimlaste seas, milline kuningriik on rajatud nende seas, kes on lihas –

23 sest kiirelt saabub aeg, mil kõik [a]kirikud, mis on üles ehitatud kasu saamiseks, ja kõik, mis on ehitatud selleks, et saada võimu liha üle, ja need, mis on ehitatud, et võita [b]lugupidamist maailma silmis, ja need, kes taotlevad liha himusid ja maailma asju ning panevad toime kõiksugu süütegusid; jah, lühidalt, kõik need, kes kuuluvad kuradi kuningriiki, on need, kes peavad kartma ja lõdisema ja [c]värisema; nemad on need, kes peavad põrmu langema, ja nemad on need, kes peavad [d]hävima kui kõrred; ja see on vastavalt prohveti sõnadele.

24 Ja kiirelt saabub aeg, mil õigemeelseid juhitakse kui [a]vasikaid ja Iisraeli Püha peab valitsema ülemvõimus väe ja võimu ning suure hiilgusega.

25 Ja ta [a]kogub oma lapsed maa neljast ilmakaarest; ja ta loeb kokku oma lambad ja nad tunnevad teda; ja on üks lambatara ja üks [b]karjane; ja ta toidab oma lambaid ja temas nad leiavad endale [c]söödamaa.

26 Ja tema rahva õigemeelsuse pärast ei ole [a]Saatanal mingit võimu; mispärast, teda ei vabastata [b]mitmeid aastaid, sest tal pole mingit võimu inimeste südamete üle, sest nad elavad õigemeelsuses ja [c]valitseb Iisraeli Püha.

27 Ja nüüd, vaata, mina, Nefi, ütlen teile, et kõik see peab sündima lihas.

28 Ent vaata, kõik rahvused, hõimud, keeled ja rahvad elavad julgelt Iisraeli Pühas, kui on nõnda, et nad meelt [a]parandavad.

29 Ja nüüd, mina, Nefi, lõpetan; sest ma ei söanda enam sellel teemal rohkemat rääkida.

30 Mispärast, minu vennad, ma tahan, et te teaksite, et see, mis on kirjutatud [a]vaskplaatidele, on õige; ja need tunnistavad, et inimene peab olema sõnakuulelik Jumala käskudele.

31 Mispärast, te ei pea arvama, et mina ja mu isa oleme ainukesed, kes on tunnistanud ja ka õpetanud seda. Mispärast, kui te olete sõnakuulelikud [a]käskudele ja peate vastu kuni lõpuni, saate te viimsel päeval päästetud. Ja nõnda see on. Aamen.

21 *a* 5Ms 18:15, 18; Ap 3:20–23; 1Ne 10:4; 3Ne 20:23.
b Ps 98:9; Ms 6:57.
23 *a* 1Ne 14:10; 2Ne 26:20.
PJ Preestripettus.
b Lk 6:26; Al 1:3.
c 2Ne 28:19.
d 2Ne 26:6.
24 *a* Am 6:4; Ml 3:20; 3Ne 25:2.
25 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
b PJ Hea Karjane.
c Ps 23.
26 *a* Ilm 20:2; Al 48:17; ÕL 43:31; 45:55; 88:110; 101:28.
PJ Kurat.
b Jb 5:76.
c PJ Millennium.
28 *a* PJ Andestama; Meeleparandus.
30 *a* 2Ne 4:2.
31 *a* Mt 19:17.
PJ Jumala käsud.

Teine Nefi raamat

Aruanne Lehhi surmast. Nefi vennad hakkavad talle vastu. Issand hoiatab Nefit, et ta peab lahkuma kõnnumaale. Tema teekond kõnnumaal ja nii edasi.

1. PEATÜKK

Lehhi kuulutab prohvetlikult vabaduse maast. Tema seemet hajutatakse ja lüüakse, kui nad hülgavad Iisraeli Püha. Ta õhutab oma poegi panema selga õigemeelsuse kaitserüü. Ligikaudu 588–570 eKr.

JA nüüd, sündis, et pärast seda, kui mina, Nefi, olin lõpetanud oma vendade õpetamise, rääkis ka meie [a]isa Lehhi neile palju asju ja tuletas nendele meelde, kui suuri asju Issand on neile teinud, tuues nad välja Jeruusalemma maalt.

2 Ja ta rääkis neile nende [a]vastuhakust vete peal ja Jumala halastusest nende ellujätmisel, et meri neid ei neelanud.

3 Ja ta rääkis neile ka tõotatud maast, mille nad olid saanud – kui halastav oli Issand olnud, hoiatades meid, et me peaksime Jeruusalemma maalt põgenema.

4 Sest vaata, ütles ta, ma olen näinud [a]nägemust, millest ma tean, et [b]Jeruusalemm on hävitatud; ja kui me oleksime jäänud Jeruusalemma, oleksime meie samuti [c]hukkunud.

5 Aga, ütles ta, vaatamata meie kannatustele oleme me saanud [a]tõotatud maa, maa, mis on kõikidest maadest [b]parim; maa, mille kohta Issand Jumal on teinud minuga lepingu, et see maa saab minu seemne pärisosaks. Jah, Issand on andnud [c]lepinguga selle maa minule ja minu lastele igaveseks ning samuti ka kõikidele nendele, kes Issanda käega juhitakse välja teistelt maadelt.

6 Mispärast, mina, Lehhi, kuulutan prohvetlikult vastavalt Vaimule, mis on minu sees, et [a]keegi ei tule sellele maale ilma, et Issanda käsi neid tooks.

7 Mispärast, see [a]maa on pühitsetud selle jaoks, kelle ta toob. Ja kui on nõnda, et nad teenivad teda vastavalt käskudele, mis ta on andnud, siis on see neile [b]vabaduse maa; mispärast, neid ei viida kunagi vangistusse; ent kui nõnda sünnib, siis on see süütegude tõttu; sest kui maa kubiseb süütegudest, saab see olema nende pärast

[2. NEFI]
1 1 *a* PJ Patriarh.
2 *a* 1Ne 18:9–20.
4 *a* PJ Nägemus.
b 2Kn 24:14–15; Jr 44:2; 1Ne 1:4; Hl 8:20.
c Al 9:22.
5 *a* PJ Tõotatud maa.
b Et 2:9–10.
c PJ Leping.
6 *a* 2Ne 10:22.
7 *a* Mo 29:32; Al 46:10, 20.
b 2Ne 10:11.
PJ Vaba, vabadus.

[c]neetud, aga õigemeelsete jaoks on see õnnistatud igavesti.

8 Ja vaata, tark on hoida seda maad veel varjul teiste rahvaste teadmuse eest; sest vaata, paljud rahvad ujutaksid selle maa üle, nii et sinna ei jääks enam ruumi pärisosa jaoks.

9 Mispärast, mina, Lehhi, olen saanud lubaduse, et [a]kuivõrd need, kelle Issand Jumal toob välja Jeruusalemma maalt, peavad kinni tema käskudest, saadab neid selle maa palgel [b]edu; ja neid hoitakse varjus kõikide teiste rahvaste eest, et nad võiksid võtta selle maa oma valdusesse. Ja kui on nõnda, et nad [c]peavad kinni tema käskudest, on nad selle maa palgel õnnistatud ja pole kedagi, kes neid häiriks või võtaks neilt nende pärandmaad; ja nad elavad julgelt igavesti.

10 Ent vaata, kui tuleb aeg, et nad kalduvad uskmatusse, pärast seda, kui nad on Issanda käest vastu võtnud nii suured õnnistused – kui nad teavad maailma ja kõigi inimeste loomisest, teades Issanda suurtest ja imepärastest töödest maailma loomisest peale; kui neile on antud vägi teha kõiki asju usus; kui neil on kõik käsud algusest peale ja nad on toodud tema lõpmatu headusega sellele väärtuslikule tõotatud maale – vaata, ma ütlen, kui saabub päev, mil nad hülgavad Iisraeli Püha, tõelise [a]Messia, oma Lunastaja ja oma Jumala, vaata, lasuvad nende peal tema kohtumõistmised, kes on õiglane.

11 Jah, ta toob nende juurde [a]teised rahvad ja annab võimu nendele, ja ta võtab neilt ära nende maavaldused, ja ta laseb neid [b]hajutada ja lüüa.

12 Jah, ühest põlvkonnast teise on nende seas [a]verevalamised ja suured nuhtlused; mispärast, mu pojad, ma tahan, et te peaksite meeles; jah, ma tahan, et te võtaksite kuulda mu sõnu.

13 Oo, et te ärkaksite; ärkaksite sügavast unest, jah, koguni [a]põrgu-unest ja raputaksite endalt jubedad [b]ahelad, millega te olete seotud, mis on ahelad, mis seovad inimlapsi, nii et nad viiakse ära vangidena alla igavesse hädа ja viletsuse [c]kuristikku.

14 Ärgake! Ja tõuske põrmust ning kuulake oma võbiseva [a]vanema sõnu, kelle jäsemed te peate varsti panema külma ja vaiksesse [b]hauda, kust ei pöördu tagasi ükski rändur; veel mõned päevad ja ma lähen [c]kõige maailma teed.

15 Ent vaata, Issand on [a]lunastanud mu hinge põrgust; ma olen näinud tema hiilgust ja tema

7 *c* Al 45:10–14, 16; Mr 1:17; Et 2:8–12.
9 *a* 2Ne 4:4; Al 9:13.
b 5Ms 29:8.
c PJ Kuulekas, kuulekus, kuuletuma.
10 *a* PJ Messias.
11 *a* 1Ne 13:12–20; Mr 5:19–20.
b 1Ne 22:7.
12 *a* Mr 1:11–19; 4:11.
13 *a* PJ Põrgu.
b Al 12:9–11.
c 1Ne 15:28–30; HI 3:29–30.
14 *a* PJ Lapsevanemad.
b PJ Surm, füüsiline.
c Jos 23:14.
15 *a* Al 36:28.
PJ Lepitama, lepitus.

[b]armastuse [c]käsivarred on igavesti ümber minu.

16 Ja ma soovin, et teil oleks meeles täita Issanda [a]määrusi ja kohtuotsuseid; vaata, see on vaevanud mu hinge algusest peale.

17 Aeg-ajalt on mu süda olnud murest raske, sest ma olen kartnud, et teie kõvasüdamelisuse pärast toob Issand, teie Jumal, teie peale oma [a]viha täiuse, nii et teid [b]lõigatakse ära ja hävitatakse igaveseks;

18 või et teie peale tuleb [a]mitmeks põlveks needus ja teid nuheldakse mõõga ja näljaga ning vihatakse ja juhitakse [b]kuradi tahtmist ja vangistust mööda.

19 Oo mu pojad, ärgu tulgu need asjad teie peale, vaid olge Issanda valitud ja [a]soositud rahvas! Ent vaata, tema tahtmine sündigu; sest tema [b]teed on õigemeelsus igavesti.

20 Ja ta on öelnud: [a]Kuivõrd te peate kinni minu [b]käskudest, saadab teid maal [c]edu, aga kuivõrd te ei pea kinni minu käskudest, lõigatakse teid minu juurest ära.

21 Ja nüüd, et minu hing teie üle rõõmustaks ja mu süda jätaks selle maailma, tundes head meelt teie pärast, et ma ei peaks minema hauda kurvastuse ja murega, siis tõuske põrmust, mu pojad, ja olge [a]mehed, olge kindlad [b]üksmeeles ja südames, ühinenud kõigis asjades, et te ei langeks vangistusse.

22 Et teid ei neetaks valusa needusega; ja samuti, et te ei tõmbaks endale [a]õiglase Jumala meelepaha enda hävinguks, jah, mõlema, hinge ja keha igaveseks hävinguks.

23 Ärgake, mu pojad; pange selga õigemeelsuse [a]kaitserüü! Raputage maha ahelad, millega te olete seotud, ja tulge välja varjust ning tõuske põrmust!

24 Ärge hakake enam vastu oma vennale, kelle nägemused on olnud hiilgavad ja kes on käskudest kinni pidanud sellest ajast saadik, kui me lahkusime Jeruusalemmast; ja kes on olnud tööriistaks Jumala käes, et tuua meid tõotatud maale; sest kui poleks olnud teda, oleksime me kõnnumaal [a]nälja tõttu hukkunud; ometi olete püüdnud teie temalt elu [b]võtta; jah, ja ta on kannatanud teie pärast palju muret.

25 Ja ma kardan ja värisen üliväga teie pärast, et tal tuleb taas kannatada, sest vaata, te olete süüdistanud teda, et ta on püüdnud saada teie üle väge ja [a]võimu; kuid ma tean, et ta ei ole püüdnud

15 *b* Rm 8:39.
PJ Armastus.
c Jb 6:5; Al 5:33; 3Ne 9:14.
16 *a* 5Ms 4:5–8; 2Ne 5:10–11.
17 *a* 2Ne 5:21–24; Al 3:6–19.
b Mo 12:8.
18 *a* 1Ne 12:20–23.
b PJ Kurat.
19 *a* PJ Valitu.
b Ho 14:10.
20 *a* Jm 1:9; Mo 1:6–7; Al 9:13–14.
b 3Ms 26:3–14; Jl 2:23–26.
c Ps 67:7; Mo 2:21–25.
21 *a* 1Sm 4:9; 1Kn 2:2.
b Ms 7:18.
22 *a* ÕL 3:4.
23 *a* Ef 6:11–17.
24 *a* 1Ne 16:32.
b 1Ne 16:37.
25 *a* 1Ms 37:9–11.

saada ei väge ega võimu teie üle, vaid ta on taotlenud Jumala au ja teie endi igavest heaolu.

26 Ja te olete nurisenud selle üle, et ta on olnud teiega otsekohene. Te ütlete, et ta on olnud [a]terav; te ütlete, et ta on olnud teie peale vihane; kuid vaata, tema teravus oli temas olnud Jumala sõna väe teravus; ja see, mida te nimetate vihaks, oli tõde vastavalt sellele, mis on Jumalas, mida ta ei saanud tagasi hoida, kuulutades julgelt teie süütegudest.

27 Ja on paratamatu, et Jumala [a]vägi on temaga, koguni selleni välja, et tema käsib ja teie peate kuuletuma. Ent vaata, see ei olnud tema, vaid see oli Issanda [b]Vaim, mis oli temas, mis [c]avas ta suu kõnelemiseks, nii et ta ei saanud seda sulgeda.

28 Ja nüüd, mu poeg Laaman ja ka Lemuel ja Sam ja samuti mu pojad, kes on Ismaeli pojad, vaadake, kui te võtate kuulda Nefi häält, siis te ei hukku. Ja kui te võtate teda kuulda, siis ma jätan teile [a]õnnistuse, jah, nimelt oma esimese õnnistuse.

29 Aga kui te ei võta teda kuulda, võtan ma oma [a]esimese õnnistuse ära, jah, tõepoolest oma õnnistuse, ja see jääb siis tema peale.

30 Ja nüüd, Soram, ma räägin sinule: Vaata, sa oled Laabani [a]teenija; ometi on sind Jeruusalemma maalt välja toodud ja ma tean, et sa oled mu poja Nefi tõeline sõber igavesti.

31 Mispärast, kuna sa oled olnud ustav, saab sinu seeme õnnistatud koos tema [a]seemnega, nii et nad elavad selle maa palgel kaua ja neid saadab edu; ja mitte miski peale süütegude nende seas ei või kahjustada ega segada nende edu selle maa palgel igavesti.

32 Mispärast, kui te peate kinni Issanda käskudest, siis on Issand pühitsenud selle maa, et sinu seemnel oleks siin koos minu poja seemnega turvaline.

2. PEATÜKK

Lunastus tuleb Püha Messia kaudu. Valikuvabadus on oluline olemasoluks ja arenguks. Aadam langes, et inimesed võiksid olla. Inimesed on vabad valima vabadust ja igavest elu. Ligikaudu 588–570 eKr.

Ja nüüd, Jaakob, ma räägin sinule: Sina oled minu [a]esmasündinu minu viletsuspäevadel kõnnumaal. Ja vaata, oma lapsepõlves oled sa kannatanud vaeva ja palju muret oma vendade jõhkruse pärast.

2 Ometi, Jaakob, minu esmasündinu kõnnumaal, sa tunned Jumala suurust ja ta pühitseb sinu kannatused sinule kasuks.

3 Mispärast, õnnistatud saab sinu

26 *a* Õp 15:10; 1Ne 16:2; Mn 9:4; ÕL 121:41–43.
27 *a* 1Ne 17:48. *b* ÕL 121:43. *c* ÕL 33:8.
28 *a* PJ Esmasünniõigus.
29 *a* Aabr 1:3.
30 *a* 1Ne 4:20, 35.
31 *a* 2Ne 5:6.
2 1 *a* 1Ne 18:7.

hing; ja sa elad julgelt oma venna Nefiga; ja sinu päevad kuluvad sinu Jumala teenistuses. Mispärast, ma tean, et sind on lunastatud sinu Lunastaja õigemeelsuse tõttu; sest sa oled näinud, et kui aeg saab täis, tuleb ta inimestele päästet tooma.

4 Ja sa oled oma nooruses [a]näinud tema hiilgust; mispärast, sa oled õnnistatud just nagu need, keda ta teenib lihas; sest Vaim on seesama eile, täna ja igavesti. Ja tee on ette valmistatud inimese langemisest peale ja pääste on [b]vabalt saadaval.

5 Ja inimesed on saanud piisavalt juhatust, et [a]eristada head halvast. Ja inimestele on antud seadus. Ja seaduse järgi ei ole ükski liha [b]õigeks mõistetud ehk seaduse järgi on inimesed [c]ära lõigatud. Jah, ajaliku seaduse järgi olid nad ära lõigatud; ja ka vaimse seaduse järgi kaotavad nad selle, mis on hea, ning saavad igavesti õnnetuks.

6 Mispärast, [a]lunastus tuleb Pühas [b]Messias ja tema kaudu, sest tema on täis [c]armu ja tõde.

7 Vaata, ta annab end [a]patuohvriks, et täita seaduse nõudmised kõikide nende eest, kellel on murtud süda ja kahetsev vaim, ja mitte kellegi teise eest ei saa seaduse [b]nõudmisi täita.

8 Mispärast, kui tähtis on teha need asjad teatavaks maailma elanikele, et nad võiksid teada, et ükski liha ei saa elada Jumala juures [a]muidu, kui ainult Püha Messia teenete ja halastuse ja armulikkuse läbi, kes annab ära oma elu lihas ja võtab selle taas Vaimu väe läbi, et ta võiks teoks teha surnute [b]ülestõusmise, olles esimene, kes tõuseb.

9 Mispärast, ta on esikvili Jumalale, kuivõrd ta [a]kostab kõikide inimlaste eest; ja need, kes temasse usuvad, saavad päästetud.

10 Ja kuna kostetakse [a]kõikide eest, tulevad kõik inimesed Jumala juurde; mispärast, nad seisavad tema ees, et ta [b]mõistaks nende üle kohut vastavalt tõele ja [c]pühadusele, mis temas on. Mispärast, seaduse nõudmised, mis Püha on andnud määratud karistuse pealepanemiseks, milline määratud karistus on vastand sellele määratud õnnele, et täita [d]lepituse nõudmised –

11 sest on paratamatu, et kõigis

4 *a* 2Ne 11:3; Jb 7:5. *b* PJ Arm.
5 *a* Mn 7:16. *b* Rm 3:20; 2Ne 25:23; Al 42:12–16. PJ Õigeks mõistma, õigeksmõistmine. *c* 1Ne 10:6; 2Ne 9:6–38; Al 11:40–45; 12:16, 24; 42:6–11; Hl 14:15–18.
6 *a* 1Ne 10:6; 2Ne 25:20; Al 12:22–25. PJ Lunastusplaan. *b* PJ Messias. *c* Jh 1:14, 17; Ms 1:6.
7 *a* PJ Lepitama, lepitus. *b* Rm 10:4.
8 *a* 2Ne 25:20; 31:21; Mo 4:8; 5:8; Al 38:9. *b* 1Kr 15:20; Al 7:12; 12:24–25; 42:23. PJ Ülestõusmine.
9 *a* Js 53:1–12; Mo 14:12; 15:8–9.
10 *a* PJ Lunastaja. *b* PJ Viimane kohtumõistmine. *c* PJ Pühadus. *d* 2Ne 9:7, 21–22, 26; Al 22:14; 33:22; 34:9.

asjades on [a]vastandlikkus. Kui ei oleks nõnda, mu esmasündinu kõnnumaal, siis ei saaks olla ei õigemeelsust ega pahelisust, ei pühadust ega viletsust, ei head ega halba. Mispärast, kõik asjad peavad olema paratamatult tervikuks ühendatud, mispärast, kui kõik oleks ainult üks ja sama, peaks see jääma kui surnuks; sellel ei oleks ei elu ega surma, ei rikutust ega rikkumatust, ei õnne ega viletsust, ei tajumist ega tajumatust.

12 Mispärast, see oleks loodud eimillekski; mispärast selle loomisel ei oleks mingit [a]otstarvet. Mispärast, see hävitaks Jumala tarkuse ja tema igavesed eesmärgid ja samuti Jumala väe ja halastuse ja [b]õigluse.

13 Ja kui te ütlete, et ei ole [a]seadust, siis te ütlete ka, et ei ole pattu. Kui te ütlete, et ei ole pattu, siis te ütlete ka, et ei ole õigemeelsust. Ja kui ei ole õigemeelsust, siis ei ole ka õnne. Ja kui ei ole õigemeelsust ega õnne, siis ei ole karistust ega viletsust. Ja kui neid asju ei ole, siis [b]ei ole Jumalat. Ja kui ei ole Jumalat, siis ei ole meid ega ka maad; sest siis ei oleks saanud olla asjade loomist, ei tegutsema ega mõjutatud saama; mispärast, kõik oleks kadunud olematusse.

14 Ja nüüd, mu pojad, ma räägin teile neid asju teie kasuks ja õpetuseks; sest Jumal on olemas ja ta on [a]loonud kõik asjad, nii taevad kui maa ja kõik, mis neis on, nii asjad, mis tegutsevad, kui asjad, mis on [b]mõjutatavad.

15 Ja et viia täide oma igavesed [a]eesmärgid inimese suhtes, siis pärast seda, kui ta oli loonud meie esimesed vanemad ja väljaloomad ja taevalinnud ja lühidalt kõik asjad, mis on loodud, oli paratamatu, et oleks olemas vastandlikkus; nimelt [b]keelatud [c]vili vastandina [d]elupuule; üks magus ja teine kibe.

16 Mispärast, Issand Jumal andis inimesele vabaduse ise [a]tegutseda. Mispärast, inimene ei saanud ise tegutseda ilma, et teda [b]ahvatleks üks või teine.

17 Ja mina, Lehhi, pean arvama selle põhjal, mida ma olen lugenud, et Jumala [a]ingel vastavalt sellele, mis on kirjutatud, on taevast [b]langenud, mispärast, temast sai [c]kurat, kuna ta otsis seda, mis on Jumala silmis halb.

18 Ja kuna ta oli taevast langenud ning saanud alatiseks õnnetuks, [a]püüdis ta samuti õnnetuks teha kogu inimkonda. Mispärast, ta ütles [b]Eevale, jah, nimelt see

11 *a* ÕL 29:39; 122:5–9.
PJ Vastandlikkus, vastuseis.
12 *a* ÕL 88:25–26.
PJ Maa – Loodud inimese jaoks.
b PJ Õiglus.
13 *a* 2Ne 9:25.
b Al 42:13.
14 *a* PJ Loodu, looma.
b ÕL 93:30.
15 *a* Js 45:18; Al 42:26; Ms 1:31, 39.
b 1Ms 2:16–17; Ms 3:17.
c 1Ms 3:6; Al 12:21–23.
d 1Ms 2:9; 1Ne 15:22, 36; Al 32:40.
16 *a* 2Ne 10:23; Al 12:31.
PJ Valikuvabadus.
b ÕL 29:39–40.
17 *a* PJ Kurat.
b Js 14:12; 2Ne 9:8; Ms 4:3–4; Aabr 3:27–28.
c PJ Kurat.
18 *a* 2Ne 28:19–23; 3Ne 18:18; ÕL 10:22–27.
b PJ Eeva.

vana madu, kes on kurat, kes on kõikide [c]valede isa, mispärast ta ütles: Söö seda keelatud vilja ja sa ei sure, vaid saad olema nagu Jumal, [d]teades head ja halba!

19 Ja pärast seda, kui Aadam ja Eeva olid [a]söönud keelatud vilja, aeti nad [b]Eedeni aiast välja maad harima.

20 Ja neile sündisid lapsed; jah, tõepoolest, kogu maa [a]perekond.

21 Ja [a]inimlaste päevi pikendati Jumala tahtmist mööda, et nad võiksid [b]parandada meelt kuni nad on lihas; mispärast, nende seisund sai [c]prooviseisundiks ja nende aega pikendati vastavalt käskudele, mis Issand Jumal inimlastele andis. Sest ta andis käsu, et kõik inimesed peavad meelt parandama, sest ta näitas kõikidele inimestele, et nad on [d]kadunud oma vanemate üleastumise pärast.

22 Ja nüüd, vaata, kui Aadam ei oleks käsust üle astunud, ei oleks ta langenud, vaid oleks jäänud edasi Eedeni aeda. Ja kõik asjad, mis on loodud, oleksid pidanud jääma samasse seisundisse, milles nad olid pärast nende loomist; ja need oleksid pidanud nii jääma igaveseks ja olema ilma lõputa.

23 Ja nad ei oleks saanud [a]lapsi; mispärast nad oleksid jäänud süütuse seisundisse, tundmata rõõmu, sest nad ei tundnud viletsust; tegemata head, sest nad ei tundnud pattu.

24 Ent vaata, kõik asjad on tehtud tema tarkuse järgi, kes [a]teab kõiki asju.

25 [a]Aadam [b]langes, et inimesed võiksid olla, ja inimesed [c]on, et nad võiksid tunda [d]rõõmu.

26 Ja [a]Messias tuleb, kui aeg saab täis, et ta võiks [b]lunastada inimlapsed langemisest. Ja kuna nad on langemisest lunastatud, on nad saanud igavesti [c]vabaks, eristades head halvast, et tegutseda ise ja mitte lasta end mõjutada muust kui vaid [d]seaduse karistusest sellel suurel ja viimsel päeval vastavalt käskudele, mis Jumal on andnud.

27 Mispärast, inimesed on [a]vabad vastavalt lihale ja neile on antud kõik asjad, mis on inimesele otstarbekad. Ja nad on vabad, et [b]valida vabadust ja [c]igavest elu kõikide inimeste suure Vahemehe kaudu või valida vangistus ja surm vastavalt kuradi vangistusele ja väele, sest tema püüab teha kõik inimesed sama õnnetuks, nagu ta ise on.

18 *c* 2Ne 28:8; Ms 4:4.
d 1Ms 3:5; Al 29:5; Mn 7:15–19.
19 *a* Al 12:31.
PJ Aadama ja Eeva langemine.
b PJ Eedeni aed.
20 *a* ÕL 138:38–39.
21 *a* Al 12:24; Ms 4:23–2[illegible]
b Al 34:32.
PJ Meeleparandus.
c PJ Surelik, surelikkus.
d Jb 7:12.
23 *a* Ms 5:11.
24 *a* PJ Jumal, Jumalus.
25 *a* PJ Aadam.
b Ms 6:48.
PJ Aadama ja Eeva langemine.
c PJ Surelik, surelikkus.
d Ms 5:10.
PJ Inimene, inimesed; Rõõm.
26 *a* PJ Messias.
b PJ Lunastusplaan.
c Al 42:27; Hl 14:30.
d PJ Seadus.
27 *a* Gl 5:1; Ms 6:56.
b PJ Valikuvabadus.
c PJ Igavene elu.

28 Ja nüüd, minu pojad, ma tahan, et te vaataksite suure [a]Vahemehe poole ja võtaksite kuulda tema suuri käske; ja oleksite ustavad tema sõnadele ning valiksite igavese elu tema Püha Vaimu tahtmist mööda;

29 ega valiks igavest surma liha tahtmist ja halba mööda, mis selles on, mis annab kuradi vaimule väe [a]vangistada, et viia teid alla [b]põrgusse, et ta võiks valitseda teie üle omaenda kuningriigis.

30 Ma olen rääkinud need mõned sõnad teile kõigile, mu pojad, oma prooviaja viimsetel päevadel ja ma olen valinud hea osa vastavalt prohveti sõnadele. Mul ei ole muud eesmärki kui teie hingede igavikuline heaolu. Aamen.

3. PEATÜKK

Egiptusesse viidud Joosep nägi nägemuses nefilasi. Ta kuulutas prohvetlikult Joseph Smithist, viimse aja nägijast; Moosesest, kes peab vabastama Iisraeli, ja Mormoni Raamatu ilmumisest. Ligikaudu 588–570 eKr.

Ja nüüd, ma räägin sinule, Joosep, mu [a]viimasena sündinu. Sa sündisid minu kannatuste kõnnumaal, jah, sinu ema sünnitas sind minu kõige suurema mure päevadel.

2 Ja pühitsegu Issand selle [a]maa, mis on kõige hinnalisem maa, ka sinule, pärisosaks sinule ja pärisosaks sinu seemnele koos sinu vendadega sinu turvalisuse nimel igavesti, kui on nõnda, et te peate kinni Iisraeli Püha käskudest.

3 Ja nüüd, Joosep, mu viimasena sündinu, kelle ma olen välja toonud oma kannatuste kõnnumaalt, Issand õnnistagu sind igavesti, sest sinu seemet ei [a]hävitata täielikult.

4 Sest vaata, sina oled minu niuete vili; ja mina olen selle [a]Joosepi järglane, kes viidi [b]vangina Egiptusesse. Ja suured olid Issanda lepingud, mis ta sõlmis Joosepiga;

5 mispärast, Joosep [a]nägi tõepoolest meie aega. Ja ta sai Issandalt lubaduse, et tema niuete viljast kasvatab Issand Jumal üles Iisraeli kojale [b]õigemeelse [c]oksa; mitte Messia, vaid oksa, mis murtakse ära, kuid mida peetakse ometi meeles Issanda lepingutes, et [d]Messias saaks neile ilmsiks tehtud viimsel ajal väe vaimus, et tuua nad välja [e]pimedusest valgusesse – jah, välja varjatud pimedusest ja välja vangistusest vabadusse.

28 *a* PJ Vahemees, vahendaja.
29 *a* Rm 6:16–18; Al 12:11.
b PJ Põrgu.
3 1 *a* 1Ne 18:7.
2 *a* 1Ne 2:20.
PJ Tõotatud maa.
3 *a* 2Ne 9:53.
4 *a* 1Ms 39:1–2; 45:4; 49:22–26; 1Ne 5:14–16.
b 1Ms 37:29–36.
5 *a* JST, 1Ms 50:24–38; 2Ne 4:1–2.
b Jb 2:25.
c 1Ms 49:22–26; 1Ne 15:12; 19:24.
PJ Issanda viinamägi.
d 2Ne 6:14; ÕL 3:16–20.
e Js 42:16.

6 Sest Joosep tõepoolest tunnistas, öeldes: Issand, minu Jumal, kasvatab üles [a]nägija, kes on parim nägija minu [b]niuete viljale.

7 Jah, Joosep tõepoolest ütles: Nõnda ütleb Issand minule: Ma kasvatan sinu niuete viljast üles parima [a]nägija; ja ta saab olema sinu niuete vilja seas kõrgelt hinnatud. Ja ma annan temale käsu, et ta teeks töö sinu niuete viljale, oma vendadele, mis on neile suure väärtusega, kuni selleni välja, et toob nad teadmisele lepingutest, mis ma olen teinud sinu isadega.

8 Ja ma annan talle käsu, et ta ei teeks [a]muud tööd kui seda tööd, mida mina tal käsin. Ja ma teen tema oma silmis suureks, sest ta teeb minu tööd.

9 Ja ta on suur nagu [a]Mooses, kelle, ma olen öelnud, kasvatan ma teile üles, et [b]vabastada oma rahvas, oo Iisraeli koda.

10 Ja Moosese ma kasvatan üles, et vabastada sinu rahvas Egiptuse maalt.

11 Aga nägija kasvatan ma üles sinu niuete viljast; ja ma annan temale [a]väe tuua esile minu sõna sinu niuete seemnele – ja mitte ainult, et tuua esile minu sõna, ütleb Issand, vaid et ka veenda neid minu sõnas, mida on nende seas juba levitatud.

12 Mispärast, sinu niuete vili [a]kirjutab ja [b]Juuda niuete vili [c]kirjutab; ja see, mida kirjutab sinu niuete vili, ja samuti see, mida kirjutab Juuda niuete vili, kasvab kokku, et [d]lükata ümber valeõpetused ja vaigistada tülid ja kehtestada sinu niuete vilja seas rahu ning [e]tuua nad viimsel ajal [f]teadmisele oma isadest ja ka teadmisele minu lepingutest, ütleb Issand.

13 Ja nõrkusest tehakse ta tugevaks sel päeval, mil mu töö algab kõikide minu rahvaste seas, et taastada sind, oo Iisraeli koda, ütleb Issand.

14 Ja nõnda kuulutas Joosep prohvetlikult, öeldes: Vaata, seda nägijat Issand õnnistab, ja need, kes püüavad teda hävitada, aetakse segadusse, sest see lubadus, mille ma olen Issandalt saanud oma niuete vilja kohta, täitub. Vaata, ma olen kindel selle lubaduse täitumises.

15 Ja teda [a]kutsutakse minu järgi; ja see on tema isa [b]nime järgi. Ja ta saab minu sarnaseks; sest see, mille Issand toob esile tema käega, toob Issanda väe läbi pääste minu rahvale.

16 Jah, nõnda kuulutas Joosep prohvetlikult: Ma olen selles asjas kindel, nimelt nagu ma olen kindel Moosese kohta antud lubaduses;

6 *a* 3Ne 21:8–11; Mr 8:16.
PJ Nägija.
b ÕL 132:30.
7 *a* PJ Smith, Joseph, noorem.
8 *a* ÕL 24:7, 9.
9 *a* Ms 1:41.
b 2Ms 3:7–10; 1Ne 17:24.
11 *a* ÕL 5:3–4.
12 *a* PJ Mormoni Raamat.
b 1Ne 13:23–29.
c PJ Piibel.
d Hs 37:15–20; 1Ne 13:38–41; 2Ne 29:8; 33:10–11.
e Mn 1:4.
f 1Ne 15:14; 2Ne 30:5; Mr 7:1, 5, 9–10.
15 *a* ÕL 18:8.
b JSA 1:3.

sest Issand on mulle öelnud: Ma [a]hoian sinu seemet igavesti.

17 Ja Issand ütles: Ma kasvatan üles Moosese ja ma annan temale väe tema sauas; ja ma annan talle kirjutamisvõime. Siiski ma ei vabasta ta keelt, et ta räägiks palju, sest ma ei tee teda vägevaks kõnelemises. Aga ma [a]kirjutan talle oma seaduse omaenda käe sõrmega; ja ma teen temale [b]eestkõneleja.

18 Ja Issand ütles mulle veel: Ma kasvatan üles sinu niuete viljale; ja ma teen talle eestkõneleja. Ja mina, vaata, ma lasen tal kirjutada sinu niuete vilja kirjatöö sinu niuete viljale; ja sinu niuete eestkõneleja kuulutab seda.

19 Ja sõnad, mis ta kirjutab, on sõnad, mida ma pean oma tarkuses otstarbekaks minema sinu niuete [a]viljale. Ja sinu niuete vili oleks otsekui hüüdnud neile [b]põrmust; sest ma tean nende usku.

20 Ja nad [a]hüüavad põrmust; jah, nimelt meeleparandust oma vendadele koguni pärast seda, kui neist on läinud mööda paljud põlvkonnad. Ja sünnib, et nende hüüd kostab koguni nende sõnade lihtsuses.

21 Nende usu tõttu lähevad nende [a]sõnad edasi minu suust nende vendadele, kes on sinu niuete vili; ja nende sõnade nõrkuse teen ma tugevaks nende usuga, et meeles pidada minu lepingut, mille ma tegin sinu isadega.

22 Ja nüüd, vaata, mu poeg Joosep, niiviisi [a]kuulutas prohvetlikult minu vana aja isa.

23 Mispärast, tänu sellele lepingule, oled sa õnnistatud; sest sinu seemet ei hävitata, sest nad võtavad kuulda raamatu sõnu.

24 Ja nende seast tõuseb esile üks vägev, kes teeb palju head nii sõnas kui teos, olles Jumala käes tööriistaks, et teha ülimalt suure usuga vägevaid imetegusid ja et teha seda, mis on Jumala silmis suur, tuues Iisraeli kojale ja sinu vendade seemnele suurt taastamist.

25 Ja nüüd, õnnistatud oled sina, Joosep. Vaata, sa oled väike, mispärast, võta kuulda oma venna Nefi sõnu ja sinule sünnib tõepoolest vastavalt sõnadele, mis ma olen rääkinud. Pea meeles oma sureva isa sõnu! Aamen.

4. PEATÜKK

Lehhi annab nõu oma järeltulevatele põlvedele ja õnnistab neid. Ta sureb ja maetakse. Nefi rõõmutseb Jumala headuse üle. Nefi paneb oma lootuse igavesti Issanda peale. Ligikaudu 588–570 eKr.

Ja nüüd, mina, Nefi, räägin nendest prohvetlikest kuulutustest,

16 *a* 1Ms 45:1–8.
17 *a* 5Ms 10:2, 4; Ms 2:1.
b 2Ms 4:16.
19 *a* ÕL 28:8.
b Js 29:4; 2Ne 27:13; 33:13; Mr 9:30; Mn 10:27.
20 *a* 2Ne 26:16; Mr 8:23.
21 *a* 2Ne 29:2.
22 *a* 2Ne 3:5.

mis minu isa on rääkinud [a]Joosepist, kes viidi ära Egiptusesse.

2 Sest vaata, ta tõepoolest kuulutas prohvetlikult kogu oma seemne kohta. Ja [a]prohvetlikest kuulutustest, mis ta kirjutas, ei ole palju suuremaid. Ja ta kuulutas prohvetlikult meist ja meie tulevastest põlvkondadest; ja need on kirjutatud vaskplaatidele.

3 Mispärast, kui mu isa oli lõpetanud rääkimise Joosepi prohvetlikest kuulutustest, kutsus ta Laamani lapsed – tema pojad ja tema tütred – ning ütles nendele: Vaadake, mu pojad ja mu tütred, kes te olete minu [a]esmasündinu pojad ja tütred, ma soovin, et te hoiaksite oma kõrvad lahti minu sõnadele.

4 Sest Issand Jumal on ütelnud seda: [a]Kuivõrd te peate kinni minu käskudest, saadab teid sellel maal edu; ja kuivõrd te ei pea kinni minu käskudest, lõigatakse teid minu juurest ära.

5 Aga vaadake, mu pojad ja mu tütred, ma ei saa minna oma hauda ilma, et ma jätaksin teile [a]õnnistuse; sest vaata, ma tean, et kui teid on kasvatatud kõndima õigel [b]teel, siis ei lahku te sellelt.

6 Mispärast, kui te olete neetud, vaata, ma jätan teile oma õnnistuse, et see needus võetaks teilt ära ja vastutus pandaks teie vanemate [a]peade peale.

7 Mispärast, minu õnnistuse tõttu ei [a]lase Issand Jumal sündida, et te hukkute; mispärast, ta on teie ja teie seemne vastu [b]halastav igavesti.

8 Ja sündis, et pärast seda, kui minu isa oli lõpetanud rääkimise Laamani poegadele ja tütardele, lasi ta tuua enda ette Lemueli pojad ja tütred.

9 Ja ta rääkis nendele, öeldes: Vaadake, mu pojad ja mu tütred, kes te olete mu teise poja pojad ja tütred; vaadake, ma jätan teile sama õnnistuse, mille ma jätsin Laamani poegadele ja tütardele; mispärast, teid ei hävitata täielikult, vaid lõpuks saab teie seeme õnnistatud.

10 Ja sündis, et kui mu isa oli lõpetanud nendele rääkimise, vaata, rääkis ta [a]Ismaeli poegadele; jah, ja koguni tervele tema kodakonnale.

11 Ja pärast seda, kui ta oli lõpetanud nendele rääkimise, rääkis ta Samile, öeldes: Õnnistatud olete sina ja sinu seeme, sest sina pärid maa nagu sinu vend Nefi. Ja sinu seeme arvatakse tema seemne hulka; ja sina saad olema otsekui sinu vend ja sinu seeme otsekui tema seeme; ja sina oled õnnistatud kõik oma päevad.

12 Ja sündis, et pärast seda, kui mu isa Lehhi oli rääkinud kogu oma kodakonnale vastavalt oma

4 1 *a* 1Ms 39:1–2.
2 *a* 2Ne 3:5.
3 *a* PJ Esmasündinu.
4 *a* 2Ne 1:9.
5 *a* PJ Patriarhaalsed õnnistused.
b Õp 22:6.
6 *a* ÕL 68:25–29.
7 *a* 2Ne 30:3–6; ÕL 3:17–18.
b 1Ne 13:31; 2Ne 10:18–19; Jb 3:5–9; Hl 15:12–13.
10 *a* 1Ne 7:6.

südame tunnetele ja Issanda Vaimule, mis oli temas, ta jäi vanaks. Ja sündis, et ta suri ja ta maeti maha.

13 Ja sündis, et ei kulunud kuigi palju päevi pärast tema surma, kui Laaman ja Lemuel ja Ismaeli pojad said minu peale vihaseks Issanda manitsuste pärast.

14 Sest mina, Nefi, olin sunnitud rääkima neile vastavalt tema sõnale; sest ma olin rääkinud neile palju asju, nagu ka minu isa enne oma surma; palju nendest sõnadest on kirjutatud minu [a]teistele plaatidele; sest rohkem ajalugu puudutav osa on kirjutatud minu teistele plaatidele.

15 Ja [a]nendele siin ma kirjutan oma hinge asju ja palju pühakirjakohti, mis on uurendatud vaskplaatidele. Sest minu hing tunneb heameelt pühakirjadest ja mu süda [b]mõtiskleb nende üle ja kirjutab need oma lastele [c]õppimiseks ja kasuks.

16 Vaata, minu [a]hing tunneb heameelt Issanda asjade üle; ja mu [b]süda mõtiskleb pidevalt asjade üle, mida ma olen näinud ja kuulnud.

17 Ometi, vaatamata Issanda suurele [a]headusele, et ta näitas mulle oma suuri ja imepäraseid töid, hüüab mu süda: Oo, milline [b]armetu inimene ma olen! Jah, mu süda on kurb mu liha pärast; mu hing on ahastuses minu süütegude pärast.

18 Minu ümber on kiusatused ja patud, mis mind nii kergesti [a]tõkestavad.

19 Ja kui ma ihkan rõõmustada, oigab mu süda mu pattude pärast; ometi ma tean, kelle peale ma olen lootnud.

20 Mu Jumal on olnud mu tugi; ta on juhtinud mind läbi minu kannatustest kõnnumaal; ja ta on hoidnud mind suure sügavuse vete peal.

21 Ta on täitnud mind oma [a]armastusega, koguni minu liha hävimiseni välja.

22 Ta on segadusse ajanud minu [a]vaenlased, pannes nad minu ees värisema.

23 Vaata, ta on kuulnud minu hüüet päeval ja [a]nägemustega on ta andnud mulle teadmist öösel.

24 Ja päeval olen ma saanud tema ees julgust vägevas [a]palves; jah, ma olen saatnud oma hääle üles kõrgustesse; ja inglid tulid alla ning teenisid mind.

25 Ja tema Vaimu tiivad on [a]kandnud mu keha ära ülimalt kõrgetele mägedele. Ja minu silmad on näinud suuri asju; jah, nimelt liiga suuri inimese jaoks; seepärast kästi mul sellest mitte kirjutada.

14 *a* 1Ne 1:16–17; 9:4.
15 *a* 1Ne 6:4–6.
b PJ Mõtisklema; Pühakirjad.
c 1Ne 19:23.
16 *a* PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.
b PJ Süda.
17 *a* 2Ne 9:10; ÕL 86:11.
b Rm 7:24.
18 *a* Rm 7:21–23; Hb 12:1; Al 7:15.
21 *a* PJ Armastus.
22 *a* 1Ne 17:52.
23 *a* PJ Nägemus.
24 *a* Jk 5:16; 1Ne 2:16.
25 *a* 1Ne 11:1; Ms 1:1–2.

26 Oo, siis, kui ma olen näinud nii suuri asju, kui Issand oma suures alandumises inimlaste heaks on tulnud inimeste juurde nii suure halastusega, [a]miks peab minu süda nutma ja minu hing viibima kurbuse orus ning minu liha hääbuma ja minu jõud raugema minu kannatuste pärast?

27 Ja miks peaksin ma [a]alistuma patule oma liha pärast? Jah, miks pean ma järele andma [b]kiusatustele, et kurjal oleks koht minu südames, et hävitada minu [c]rahu ja vaevata minu hinge? Miks olen ma vihane oma vaenlase pärast?

28 Ärka, mu hing! Ära närtsi kauem patus! Rõõmusta, oo minu süda, ja ära enam anna paika minu hinge [a]vaenlasele!

29 Ära vihastu taas minu vaenlaste pärast! Ära rauge, mu jõud, minu kannatuste pärast!

30 Rõõmusta, oo minu süda, ja hüüa Issanda poole ja ütle: Oo Issand, ma ülistan sind igavesti; jah, minu hing rõõmustab sinu üle, minu Jumal ja minu [a]päästekalju.

31 Oo Issand, lunastad sa minu hinge? Vabastad sa mind minu vaenlaste käest? Teed sa mind selliseks, et ma hakkan värisema [a]patu ilmnemisel?

32 Olgu põrgu väravad minu ees pidevalt suletud, sest minu [a]süda on murtud ja minu vaim kahetsev! Oo Issand, ära sulge oma õigemeelsuse väravaid minu ees, et ma võiksin [b]kõndida madala oru radadel, et ma võiksin kindlalt püsida tasasel teel.

33 Oo Issand, ümbritsed sa mind oma õigemeelsuse rüüga? Oo Issand, valmistad sa tee minu põgenemiseks mu vaenlaste eest? Teed sa minu teeraja sirgeks minu ees? Ja ära aseta komistuskive minu teele, vaid puhasta minu tee minu ees ja ära takista minu teed, vaid minu vaenlase teid.

34 Oo Issand, ma olen usaldanud sind ja ma [a]usaldan sind igavesti. Ma ei [b]looda lihalikule käsivarrele, sest ma tean, et neetud on see, kes [c]loodab lihalikule käsivarrele. Jah, neetud on see, kes loodab inimese peale ehk teeb liha oma käsivarreks.

35 Jah, ma tean, et Jumal annab [a]heldelt sellele, kes palub. Jah, mu Jumal annab minule, kui ma ei [b]palu [c]vääriti; seepärast ma tõstan oma hääle üles sinu poole; jah, ma hüüan sind, mu Jumal, minu õigemeelsuse [d]kalju. Vaata, minu hääl tõuseb sinu poole igavesti, minu kalju ja minu igavikuline Jumal. Aamen.

26 *a* Ps 43:5.
27 *a* Rm 6:13.
b PJ Kiusatus.
c PJ Rahu.
28 *a* PJ Kurat.
30 *a* 1Kr 3:11.
PJ Kalju.
31 *a* Rm 12:9; Al 13:12.
32 *a* PJ Murtud süda.
b PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
34 *a* PJ Usaldama.
b Ps 44:7–9.
c Jr 17:5; Mr 3:9; 4:8.
35 *a* Jk 1:5.
b PJ Palve.
c Hl 10:5.
d 5Ms 32:4.

5. PEATÜKK

Nefilased eralduvad laamanlastest, täidavad Moosese seadust ja ehitavad templi. Oma uskmatuse pärast lõigatakse laamanlased Issanda juurest ära, nad neetakse ja neist saab nefilastele roosk. Ligikaudu 588–559 eKr.

Vaata, sündis, et mina, Nefi, hüüdsin palju Issanda, oma Jumala poole oma vendade [a]viha pärast.

2 Ent vaata, nende viha minu vastu suurenes, nii et nad püüdsid võtta minult elu.

3 Jah, nad nurisesid minuga, öeldes: Meie noorem vend mõtleb meie üle [a]valitseda; ja meil on olnud tema pärast palju katsumusi; mispärast, surmakem ta nüüd, et meid ei vaevataks enam tema sõnade pärast. Sest vaata, me ei taha lasta tal olla meie valitseja, sest valitsemine selle rahva üle kuulub meile, kes me oleme vanemad vennad.

4 Nüüd, ma ei kirjuta nendele plaatidele kõiki sõnu, millega nad minuga nurisesid. Ent on küllalt, kui öelda, et nad püüdsid võtta minult elu.

5 Ja sündis, et Issand [a]hoiatas mind, et mina, [b]Nefi, lahkuksin nende seast ja põgeneksin kõnnumaale ja samuti kõik need, kes tahavad minna koos minuga.

6 Mispärast, sündis, et mina, Nefi, võtsin oma pere, ja samuti [a]Sorami ning tema pere ja Sami, oma vanema venna ning tema pere, ja Jaakobi ja Joosepi, oma nooremad vennad, ja ka oma õed ja kõik need, kes tahtsid tulla koos minuga. Ja kõik need, kes tahtsid tulla minuga, olid need, kes uskusid Jumala [b]hoiatusi ja ilmutusi; mispärast, nad võtsid kuulda minu sõnu.

7 Ja me võtsime oma telgid ja kõiksugu asjad, mis meil oli võimalik võtta, ning rändasime mitmeid päevi kõnnumaal. Ja kui me olime rännanud mitmeid päevi, panime me oma telgid üles.

8 Ja minu rahvas tahtis, et me nimetaksime selle paiga [a]Nefiks; mispärast, me nimetasime selle Nefiks.

9 Ja kõik need, kes olid minuga, otsustasid kutsuda end Nefi [a]rahvaks.

10 Ja me jälgisime, et peame kõigis asjus kinni Issanda kohtuotsustest ja määrustest ja käskudest vastavalt Moosese [a]seadusele.

11 Ja Issand oli meiega ning meid saatis ülim edu, sest me külvasime seemneid ja me korjasime taas rikkaliku saagi. Ja me hakkasime kasvatama pudulojuste ja veisekarju ja kõiksugu loomi.

12 Ja mina, Nefi, olin kaasa võtnud ka ülestähendused, mis on uurendatud [a]vaskplaatidele, ja

5 1 *a* 2Ne 4:13–14.
3 *a* 1Ne 16:37–38; Mo 10:14–15.
5 *a* PJ Inspiratsioon, inspireerima.
b Mo 10:13.
6 *a* 1Ne 4:35; 16:7; 2Ne 1:30–32.
b PJ Hoiatama, hoiatus.
8 *a* Om 1:12, 27; Mo 9:1–4; 28:1.
9 *a* Jb 1:13–14.
10 *a* 2Ne 11:4. PJ Moosese seadus.
12 *a* Mo 1:3–4. PJ Plaadid.

samuti [b]kera ehk [a]kompassi, mis oli Issanda käega valmistatud minu isale vastavalt sellele, mis on kirjutatud.

13 Ja sündis, et meid hakkas saatma ülim edu ja me hakkasime maal paljunema.

14 Ja mina, Nefi, võtsin Laabani [a]mõõga ja tegin selle järgi palju mõõku kartuses, et rahvas, keda kutsuti [b]nüüd laamanlasteks, võiks meile kallale tungida ja meid hävitada, sest ma teadsin nende viha minu ja mu laste ja nende vastu, keda kutsuti minu rahvaks.

15 Ja ma õpetasin oma rahvast ehitama hooneid ja töötlema igal viisil puud ja [a]rauda ja vaske ja pronksi ja terast ja kulda ja hõbedat ja hinnalisi metalle, mida oli suurel hulgal.

16 Ja mina, Nefi, ehitasin [a]templi; ja ma tegin selle Saalomoni [b]templi eeskujul, ainult et seda ei ehitatud nii paljudest [c]hinnalistest asjadest, sest neid sellel maal ei leidunud, mispärast, seda ei saanud ehitada Saalomoni templi sarnaseks. Kuid ehitusstiil oli nagu Saalomoni templil ja valmistusviis ülimalt oskuslik.

17 Ja sündis, et mina, Nefi, lasin oma rahval olla [a]töökas ning oma kätega vaeva näha.

18 Ja sündis, et nad tahtsid, et mina oleksin nende [a]kuningas. Aga mina, Nefi, soovisin, et neil ei oleks kuningat; ometi tegin ma nende heaks kõik, mis oli minu võimuses.

19 Ja vaata, minu vendade jaoks olid Issanda sõnad täide läinud, mida ta nende kohta rääkis, et minust saab nende [a]valitseja ja nende [b]õpetaja. Mispärast, ma olin olnud nende valitseja ja õpetaja vastavalt Issanda käskudele kuni selle ajani, mil nad püüdsid minult elu võtta.

20 Mispärast, oli täide läinud Issanda sõna, mida ta rääkis mulle, öeldes nii: Kuivõrd nad ei taha [a]võtta kuulda sinu sõnu, lõigatakse nad Issanda juurest ära. Ja vaata, nad [b]lõigati tema juurest ära.

21 Ja ta lasi nende peale tulla [a]needusel, jah, nimelt raskel needusel nende süütegude pärast. Sest vaata, nad olid teinud oma südamed tema vastu kõvaks, nii et need olid muutunud kui räni-kiviks; mispärast, kuna nad olid valged ja ülimalt kenad ja [b]veetlevad, lasi Issand Jumal nende [c]nahal muutuda tumedaks, et nad ei oleks minu rahvale ahvatlevad.

22 Ja nõnda ütleb Issand Jumal: Ma lasen neil muutuda sinu rahvale [a]vastikuks, kui nad ei paranda meelt oma süütegudest.

12 *b* Mo 1:16.
c 1Ne 16:10, 16, 26; 18:12, 21; Al 37:38–47; ÕL 17:1.
14 *a* 1Ne 4:9; Jb 1:10; Mrs 1:13.
b PJ Laamanlased.
15 *a* Et 10:23.
16 *a* PJ Tempel, Issanda koda.
b 1Kn 6; 2Aj 3.
c ÕL 124:26–27.
17 *a* 1Ms 3:19; ÕL 42:42.
18 *a* Jb 1:9, 11.
19 *a* 1Ne 2:22.
b PJ Õpetaja, õpetama.
20 *a* 2Ne 2:21.
b Al 9:14.
21 *a* PJ Needma, needus.
b 4Ne 1:10.
c 2Ne 26:33; 3Ne 2:14–16.
22 *a* 1Ne 12:23.

12 Ja õnnistatud on [a]paganad, need, kellest prohvet on kirjutanud, sest vaata: kui on nõnda, et nad parandavad meelt ja ei võitle Siioni vastu ega ühine selle suure ja [b]jäleda kirikuga, saavad nad päästetud; sest Issand Jumal täidab oma [c]lepingud, mis ta on teinud oma lastega; ja sellel põhjusel on prohvet need asjad kirja pannud.

13 Mispärast, need, kes võitlevad Siioni ja Issanda lepingurahva vastu, lakuvad nende jalgadelt põrmu ja Issanda rahvas ei jää [a]häbisse. Sest Issanda rahvas on need, kes teda [b]ootavad, sest nad ootavad ikka Messia tulekut.

14 Ja vaata, vastavalt prohveti sõnadele seab Messias end taas [a]teistkordselt neid tagasi võitma; mispärast, ta teeb ennast nendele [b]ilmsiks väes ja suures hiilguses, et [c]hävitada nende vaenlased, kui tuleb päev, mil nad usuvad temasse; ja ei hävitata kedagi, kes temasse usub.

15 Ja need, kes temasse ei usu, [a]hävitatakse [b]tule ja tormiga, maavärisemise ja verevalamise ning [c]katku ja näljaga. Ja nad saavad teada, et Issand on Jumal, Iisraeli Püha.

16 [a]Sest kas vägevalt võetakse saak või vabastatakse [b]seaduslik vang?

17 Ent nõnda ütleb Issand: Tõepoolest, [a]vägevalt võetakse vangid ja hirmsate saak vabastatakse, sest [b]Vägev Jumal [c]vabastab oma lepingurahva. Sest nõnda ütleb Issand: Mina väitlen nendega, kes väitlevad sinuga –,

18 ja ma söödan neid, kes sind rõhuvad, nende eneste lihaga, ja nad joobuvad omaenese verest nagu magusast veinist, ja kogu liha saab teadma, et mina, Issand, olen sinu Päästja ja sinu [a]Lunastaja, Jaakobi [b]Vägev.

7. PEATÜKK

Jesaja räägib Messia nimel. Messial on õpetatute keel. Ta annab oma selja löörjatele. Teda ei aeta segadusse. Võrdle Jesaja 50. Ligikaudu 559–545 eKr.

Jah, sest nõnda ütleb Issand: Kas ma olen sind enda juurest ära saatnud või olen ma sind igavesti hüljanud? Sest nõnda ütleb Issand: Kus on teie ema lahutuskiri? Kellele olen ma sind saatnud või missugusele oma võlausaldajatest olen ma sind müünud? Jah, kellele olen ma sind müünud? Vaata, oma

12 *a* 1Ne 14:1–2; 2Ne 10:9–10.
b PJ Kurat – Kuradi kirik.
c PJ Aabrahami leping.
13 *a* 3Ne 22:4.
b Js 40:31; 1Ne 21:23; ÕL 133:45.
14 *a* Js 11:11; 2Ne 25:17; 29:1.
b 2Ne 3:5.
c 1Ne 22:13–14.
15 *a* 2Ne 10:16; 28:15; 3Ne 16:8.
PJ Viimsed ajad, viimsed päevad.
b Jb 6:3.
c ÕL 97:22–26.
16 *a* Js 49:24–26.
b ST Issanda lepingurahvas, vt s 17.
17 *a* 1Ne 21:25.
17 *b* PJ Jehoova.
c 2Kn 17:39.
18 *a* PJ Lunastaja.
b 1Ms 49:24; Js 60:16.

süütegude pärast olete te end ära [a]müünud ja teie üleastumiste pärast on teie ema ära saadetud.

2 Mispärast, kui ma tulin, ei olnud ühtki inimest; kui ma [a]hüüdsin, jah, ei vastanud keegi. Oo Iisraeli koda, kas mu käsi on mingil moel lühemaks tehtud, et see ei saa lunastada, või kas mul pole jõudu, et vabastada? Vaata, oma sõitlusega ma kuivatan [b]mere, ma teen nende [c]jõed kõnnumaaks ja panen nende [d]kalad haisema, sest veed on kuivanud ja need surevad janusse.

3 Ma riietan taevad [a]pimedusega ja annan neile [b]kotiriide katteks.

4 Issand Jumal on andnud mulle õpetatute [a]keele, et ma teaksin, kuidas rääkida sinule sõna õigel ajal, oo Iisraeli koda. Kui te olete kurnatud, äratab ta hommik hommiku järel. Ta äratab minu kõrva kuulma õpetatute kombel.

5 Issand Jumal avas mu [a]kõrva ja ma ei olnud mässuline, ka ei taganenud ma ära.

6 Ma andsin oma selja [a]löörjatele ja oma põsed nendele, kes katkusid karvu. Ma ei peitnud oma nägu häbi ja sülje eest.

7 Sest Issand Jumal aitab mind, seepärast ei aeta mind segadusse. Seepärast olen ma oma näo teinud kui ränikiviks ja ma tean, et ma ei jää häbisse.

8 Ja Issand on mu lähedal ja ta mõistab mu õigeks. Kes tahab minuga võidelda? Seisku me kõrvuti. Kes on mu vastane? Las ta tuleb minu juurde ja ma löön teda oma suu jõuga.

9 Sest Issand Jumal aitab mind. Ja kõik need, kes mind [a]süüdi mõistavad, vaata, kõik nad vananevad kui rüü ja koi sööb nad ära.

10 Kes teie hulgast kardab Issandat, kes kuuletub tema teenija [a]häälele, kes kõnnib pimeduses ja on ilma valguseta?

11 Vaadake, teie kõik, kes te süütate tule, kes end ümbritsete sädemetega, kõndige oma [a]tule paistel ja sädemetes, mis te olete süüdanud! Minu käest tuleb teile see – te heidate puhkama murelikuna.

8. PEATÜKK

Viimsetel päevadel Issand tröostib Siionit ja kogub kokku Iisraeli. Lunastatud tulevad Siionisse suure rõõmu keskele. Võrdle Jesaja 51 ja 52:1–2. Ligikaudu 559–545 eKr.

Võtke mind kuulda, teie, kes te järgnete õigemeelsusele! Vaadake [a]kaljut, millest te olete raiutud, ja kivimurdu, millest te olete murtud!

2 Vaadake Aabrahami, oma [a]isa,

7 1 *a* PJ Usust taganemine.
2 *a* Õp 1:24–25; Js 65:12; Al 5:37.
b 2Ms 14:21; Ps 106:9; ÕL 133:68–69.
c Jos 3:15–16.
d 2Ms 7:21.
3 *a* 2Ms 10:21.
b Ilm 6:12.
4 *a* Lk 2:46–47.
5 *a* ÕL 58:1.
6 *a* Mt 27:26; 2Ne 9:5.
9 *a* Rm 8:31.
10 *a* ÕL 1:38.
11 *a* Km 17:6.
8 1 *a* PJ Kalju.
2 *a* 1Ms 17:1–8; ÕL 132:49.

ja [b]Saarat, teda, kes teid sünnitas; sest teda üksi ma kutsusin ja ma õnnistasin teda.

3 Sest Issand trööstib [a]Siionit; ta trööstib kõiki selle asustamata paiku; ja ta teeb selle [b]kõnnumaa Eedeni sarnaseks ja selle kõrbe nagu Issanda aiaks. Seal on rõõm ja õnn, tänuavaldused ja kiidulaulu kõla.

4 Võtke mind kuulda, minu rahvas, ja hoidke oma kõrvad lahti, oo mu hõimud, sest minust läheb välja [a]seadus ja ma teen oma kohtumõistmise [b]valguseks rahvale!

5 Minu õigemeelsus on ligidal; minu [a]pääste on läinud välja ja minu käsi mõistab kohut rahva üle. [b]Saared ootavad mind ja nad loodavad minu käsivarre peale.

6 Tõstke oma silmad taeva poole ja vaadake alla maa peale; sest [a]taevad [b]kaovad kui suits ja maa [c]vananeb kui rüü ja need, kes seal elavad, surevad samal viisil. Aga minu pääste on igaveseks ja minu õigemeelsust ei tühistata.

7 Võtke mind kuulda teie, kes te tunnete õigemeelsust; rahvas, kelle südamesse ma olen kirjutanud oma seaduse; [a]ärge kartke inimeste etteheiteid ja ärge kohkuge nende sõimust!

8 Sest neid sööb koi nagu rüüd ja uss sööb neid nagu villa. Aga minu õigemeelsus on igaveseks ja minu pääste põlvest põlve.

9 Ärka, ärka! Ehi ennast [a]jõuga, oo Issanda käsivars; ärka nagu muistseil päevil! Eks olnud see sina, kes raius lõhki Rahabi ja haavas lohet?

10 Eks olnud see sina, kes kuivatas mere, suure sügavuse veed, kes tegi [a]meresügavikud teeks, et lunastatud saaksid üle minna?

11 Seepärast, Issanda [a]lunastatud pöörduvad tagasi ning tulevad [b]lauldes Siionisse; ja nende pea peal on igavikuline rõõm ja pühadus ning neile saab osaks õnn ja rõõm; mure ja [c]lein põgenevad ära.

12 [a]Mina olen see; jah, mina olen see, kes teid trööstib. Vaata, kes oled sina, et sa peaksid [b]kartma inimest, kes sureb, või inimese poega, kes tehakse [c]rohu sarnaseks?

13 Ja [a]unustad Issanda, enda looja, kes on laotanud taevad ja rajanud maale alused, ja oled kartnud alati, iga päev rõhuja viha pärast, nagu oleks ta valmis hävitama? Ja kus on rõhuja viha?

14 Pagendatud vang ootab, et ta kiiresti vabastataks ja et ta ei sureks augus ega puuduks tal leib.

15 Aga mina olen Issand, sinu Jumal, kelle [a]lained mühavad; Vägede Issand on minu nimi.

2 *b* 1Ms 24:36.
3 *a* PJ Siion.
b Js 35:1–2, 6–7.
4 *a* EHK õpetus. Js 2:3.
PJ Evangeelium.
b PJ Valgus, Kristuse valgus.
5 *a* PJ Päästmine, pääste.
b 2Ne 10:20.
6 *a* 2Pt 3:10.
b HEEB hajuvad. Ps 102:26–28.
c HEEB laguneb.
7 *a* Ps 56:5, 12; ÕL 122:9.
9 *a* ÕL 113:7–8.
10 *a* Js 35:8.
11 *a* PJ Lunastama, lunastus.
b Js 35:10.
c Ilm 21:4.
12 *a* ÕL 133:47; 136:22.
b Jr 1:8.
c Js 40:6–8; 1Pt 1:24.
13 *a* Jr 23:27.
15 *a* 1Ne 4:2.

16 Ja ma panin oma sõnad sulle suhu ja peitsin su oma käe varju, et püstitada taevad ja rajada maale alused ja et ütelda Siionile: Vaata, sina oled mu [a]rahvas!

17 Ärka, ärka, tõuse üles, oo Jeruusalemm, kes sa oled joonud Issanda käest tema [a]viha [b]karikast – sa oled joonud ära värisemise peekri sademe –

18 ja ei olnud tal talutajat kõigi oma sünnitatud poegade seas ega kedagi, kes võtaks tal käest kinni kõigi tema üles kasvatatud poegade seas.

19 Sinu juurde on tulnud need kaks [a]poega, kes tunnevad sulle kaasa – sinu laastamine ja hävitus ning nälg ja mõõk – ja kelle kaudu ma sind trööstin?

20 Sinu pojad peale nende kahe on nõrkenud; nad lamavad kõikidel tänavanurkadel; nagu metsik pull võrgus on nad täis Issanda viha, sinu Jumala sõitlust.

21 Seepärast kuule nüüd seda, sa vaevatu ja [a]joobnu, aga mitte veinist:

22 nõnda ütleb sinu Issand, Issand ja sinu Jumal [a]kostab oma rahva eest; vaata, ma olen võtnud sinu käest värisemise karika, oma viha peekri sademe; seda ei ole sul enam vaja juua.

23 Aga [a]ma annan selle nende kätte, kes sind vaevavad, kes on ütelnud sinu hingele: Kummardu, et saaksime sinust üle käia – ja sa oled oma keha maha heitnud nagu maapinnaks ja nagu tänavaks nendele, kes käisid üle.

24 [a]Ärka, ärka, ehi end oma [b]jõuga, oo [c]Siion! Pane selga oma ilusad riided, oo Jeruusalemm, püha linn! Sest nüüdsest peale ei [d]tule sinu sisse enam ümberlõikamatu ega see, kes pole puhas.

25 Raputa end põrmust; [a]tõuse üles, istu, oo Jeruusalemm; vabasta end oma kaela [b]köidikutest, oo vangistatud Siioni tütar!

9. PEATÜKK

Juudid kogutakse kokku kõikidele oma tõotatud maadele. Lepitus lunastab inimese langemisest. Surnute kehad tulevad välja hauast ja nende vaimud põrgust ja paradiisist. Nende üle mõistetakse kohut. Lepitus päästab surmast, põrgust, kuradi käest ja lõputust piinast. Õigemeelsed päästetakse Jumala kuningriiki. Pattude eest on kehtestatud karistused. Väravavalvuriks on Iisraeli Püha. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja nüüd, mu armsad vennad, ma olen lugenud neid asju, et te teaksite Issanda [a]lepinguid, mille ta on sõlminud kogu Iisraeli kojaga –

16 *a* 2Ne 3:9; 29:14.
17 *a* Lk 21:24.
b Js 29:9; Jr 25:15.
19 *a* Ilm 11:3.
21 *a* 2Ne 27:4.
22 *a* Jr 50:34.
23 *a* Sk 12:9.
24 *a* Js 52:1–2.
b ÕL 113:7–8.
c PJ Siion.
d Jl 4:17.
25 *a* ST tõuse põrmust ja võta väärikalt istet, olles viimaks lunastatud.
b ÕL 113:9–10.
9 1 *a* PJ Aabrahami leping.

2 et ta on rääkinud juutidele oma pühade prohvetite suuga lausa algusest peale, põlvest põlve, kuni tuleb aeg, mil nad [a]taastatakse Jumala tõelisesse kirikusse ja lambatarasse; kui nad [b]kogutakse koju oma [c]pärandmaadele ja seatakse sisse kõikidel oma tõotatud maadel.

3 Vaata, mu armsad vennad, ma räägin teile neid asju, et te võiksite rõõmustada ja [a]tõsta oma pea püsti igaveseks õnnistuste pärast, mis Issand Jumal annab teie lastele.

4 Sest ma tean, et teie olete uurinud palju, paljud teist, et saada teada tulevasi asju; mispärast ma tean, et teie teate, et meie liha peab kaduma ja surema; ometi, oma [a]kehas näeme me Jumalat.

5 Jah, ma tean, et te teate, et ta näitab ennast kehas nendele, kes on Jeruusalemmas, kust me tulime; sest on otstarbekas, et see sünnib nende seas; sest suur [a]Looja on pidanud vajalikuks alluda lihas inimesele ja surra [b]kõikide inimeste eest, et kõik inimesed võiksid saada alluvaks temale.

6 Sest nagu surm on tulnud kõikidele inimestele, et täita suure Looja halastavat [a]plaani, peab paratamatult olema ka [b]ülestõusmise vägi, ja ülestõusmine peab inimesele tulema [c]langemise tõttu; ja langemine tuli üleastumise tagajärjel; ja kuna inimesest sai langenud, [d]lõigati nad Issanda juurest ära.

7 Mispärast, peab paratamatult olema [a]lõputu [b]lepitus – kui ei oleks lõputut lepitust, ei saaks rikutus riietuda rikkumatusega. Mispärast, [c]esimene kohtuotsus, mis inimesele langetati, [d]jääks lõputult kestma. Ja kui nõnda, jääks see liha oma emasse maasse mädanema ja lagunema, et enam mitte tõusta.

8 Oo Jumala [a]tarkust, tema [b]halastust ja [c]armu! Sest vaata, kui see [d]liha enam ei tõuseks, siis peaksid meie vaimud saama selle ingli alamaks, kes [e]langes Igavese Jumala ees ja sai [f]kuradiks, et enam mitte tõusta.

9 Ja meie vaimud peaksid muutuma tema sarnaseks ja meist saaksid kuradid, kuradi [a]inglid, et meid [b]heidetaks välja oma Jumala juurest ja et jääda koos [c]valede isaga viletsusse nagu ta ise; jah, selle olendiga, kes [d]pettis meie

2 *a* 2Ne 6:11.
PJ Evangeeliumi taastamine.
b PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
c 2Ne 10:7–8.
PJ Tõotatud maa.
3 *a* JST, Ps 24:7–10.
4 *a* Ii 19:26; Al 11:41–45; 42:23; Hl 14:15; Mr 9:13.
5 *a* PJ Loodu, looma.
b Jh 12:32; 2Ne 26:24; 3Ne 27:14–15.
6 *a* PJ Lunastusplaan.
b PJ Ülestõusmine.
c PJ Aadama ja Eeva langemine.
d 2Ne 2:5.
7 *a* Al 34:10.
b PJ Lepitama, lepitus.
c Mo 16:4–5; Al 42:6, 9, 14.
d Mo 15:19.
8 *a* Ii 12:13; Aabr 3:21.
PJ Tarkus.
b PJ Halastav, halastus.
c PJ Arm.
d ÕL 93:33–34.
e Js 14:12; 2Ne 2:17–18; Ms 4:3–4; Aabr 3:27–28.
f PJ Kurat.
9 *a* Jb 3:11; Al 5:25, 39.
b Ilm 12:7–9.
c PJ Valetamine.
d 1Ms 3:1–13; Mo 16:3; Ms 4:5–19.

esimesi vanemaid, kes [e]muutis end peaaegu valguse [f]ingliks ja ärgitab inimlapsi üles sõlmima [g]salajasi mõrvaliite ja kõiksugu salajastele pimedusetöödele.

10 Oo, kui suur on meie Jumala headus, kes valmistab tee meie põgenemiseks selle hirmsa koletise haardest; jah, selle koletise, [a]surma ja [b]põrgu, mida ma nimetan keha surmaks ja ka vaimu surmaks!

11 Ja meie Jumala, Iisraeli Püha [a]vabastamisviisi tõttu annab see [b]surm, millest ma olen rääkinud, mis on ajalik, üle oma surnud; milline surm on haud.

12 Ja see [a]surm, millest ma olen rääkinud, mis on vaimne surm, annab üle oma surnud; milline vaimne surm on [b]põrgu; mispärast, surm ja põrgu peavad üle andma oma surnud ja põrgu peab üle andma oma vangistatud vaimud ning haud peab üle andma oma vangistatud kehad; ja inimeste kehad ja [c]vaimud [d]taastatakse teineteisele; ja see toimub Iisraeli Püha ülestõusmise väe läbi.

13 Oo, kui suurepärane on meie Jumala [a]plaan! Sest teisest küljest peab Jumala [b]paradiis üle andma

9 *e* 2Kr 11:14; Al 30:53.
f ÕL 129:8.
g PJ Salajased liidud.
10 *a* Mo 16:7–8; Al 42:6–15.
b PJ Põrgu.
11 *a* PJ Vabastaja.
b PJ Surm, füüsiline.
12 *a* PJ Surm, vaimne.
b ÕL 76:81–85.
c PJ Vaim.
d PJ Ülestõusmine.
13 *a* PJ Lunastusplaan.
b ÕL 138:14–19.
PJ Paradiis.
c Al 11:43.
d PJ Surematu, surematus.
e PJ Täiuslik.
f ÕL 130:18–19.
14 *a* Mo 3:25; Al 5:18.
b PJ Süü.
c Mr 9:5.
d PJ Õigemeelne, õigemeelsus, õigsus.
e Õp 31:25.
f PJ Puhas, puhtus.
g ÕL 109:76.
15 *a* PJ Viimane kohtumõistmine.
b Ps 19:10; 2Ne 30:9.
16 *a* 1Kn 8:56; ÕL 1:38; Ms 1:4.
b ÕL 56:11.
c PJ Roojasus.
d 1Ne 15:33–35; Al 7:21; Mr 9:14; ÕL 88:35.

õigemeelsete vaimud ja haud peab üle andma õigemeelsete kehad; ja vaim ja keha [c]saavad taas taastatud teineteisele; ja kõik inimesed muutuvad kadumatuks ja [d]surematuks ja nad on elavad hinged, kellel on [e]täiuslik [f]teadmine nagu meil lihas, ainult et siis on meie teadmine täiuslik.

14 Mispärast, meil on siis [a]täiuslik teadmine kogu meie [b]süüst ja meie puhtusetusest ja meie [c]alastiolekust; ja õigemeelsetel on siis täiuslik teadmine nende rõõmust ja nende [d]õigemeelsusest, olles [e]riietatud [f]puhtusega, jah, nimelt õigemeelsuse [g]rüüga.

15 Ja sünnib, et kui kõik inimesed on läinud sellest esimesest surmast ellu, nii et neist on saanud surematud, peavad nad ilmuma Iisraeli Püha [a]kohtujärje ette; ja seejärel tuleb [b]kohtumõistmine, ja siis tuleb nende üle kohut mõista Jumala püha kohtumõistmise järgi.

16 Ja nii tõesti, kui Issand elab, sest seda on rääkinud Issand Jumal ja see on tema igavene [a]sõna, mida ei saa [b]tühistada, et need, kes on õigemeelsed, on endiselt õigemeelsed; ja need, kes on [c]roojased, on endiselt [d]roojased; mispärast,

need, kes on roojased, on [e]kurat ja tema inglid ja nad lähevad ära [f]igavikulisse tulle, mis on nende jaoks valmistatud, ja nende piin on nagu [g]tule- ja väävlijärv, mille leek tõuseb üles igavesest ajast igavesti ja sellel ei ole lõppu.

17 Oo meie Jumala suurust ja [a]õiglust! Sest ta viib täide kõik oma sõnad, ja need on tulnud välja tema suust ja tema seadus peab saama täidetud.

18 Aga vaata, õigemeelsed, [a]pühad, kes kuuluvad Iisraeli Pühale, need, kes on uskunud Iisraeli Pühasse, need, kes on vastu pidanud maailma [b]ristidele ja põlastanud selle teotust, need [c]pärivad Jumala [d]kuningriigi, mis on valmistatud nende jaoks maailma [e]rajamisest peale, ja nende rõõm on [f]igavesti täielik.

19 Oo meie Jumala, Iisraeli Püha halastuse suurust! Sest tema [a]päästab oma pühad selle [b]hirmsa koletise – kuradi, surma ja [c]põrgu – käest ja sellest tule- ja väävlijärvest, mis on lõputu piin.

20 Oo, kui suur on meie Jumala [a]pühadus! Sest ta [b]teab kõiki asju ja ei ole midagi, mida ta ei tea.

21 Ja ta tuleb maailma, et ta võiks [a]päästa kõik inimesed, kui nad võtavad kuulda tema häält; sest vaata, ta kannatab kõikide inimeste valusid, jah, iga elusolendi [b]valusid, nii meeste, naiste kui laste, kes kuuluvad [c]Aadama peresse.

22 Ja ta kannatab seda, et ülestõusmine võiks saada osaks kõikidele inimestele, et kõik võiksid seista tema ees sel suurel kohtupäeval.

23 Ja ta käsib kõiki inimesi, et nad peavad meelt [a]parandama ja saama [b]ristitud tema nimel, omades täiuslikku usku Iisraeli Pühasse, või muidu ei saa neid päästa Jumala kuningriiki.

24 Ja kui nad ei paranda meelt ega usu tema [a]nimesse ega saa ristitud tema nimel ega [b]pea vastu lõpuni, peavad nad olema [c]neetud; sest seda on rääkinud Issand Jumal, Iisraeli Püha.

25 Mispärast, ta on andnud [a]seaduse; ja kus ei ole antud [b]seadust, ei ole karistust; ja kus ei ole karistust, ei ole süüdimõistmist; ja kus ei ole süüdimõistmist, seal on Iisraeli Püha halastusel õigus nad lepituse tõttu endale nõuda, sest nad on vabastatud tema väe läbi.

16 *e* PJ Kurat.
f Mo 27:28.
g Ilm 21:8; 2Ne 28:23; ÕL 63:17.
17 *a* PJ Õiglus.
18 *a* PJ Püha.
b Lk 14:27.
c ÕL 45:58; 84:38.
d PJ Ülendus.
e Al 13:3.
f PJ Igavene elu.
19 *a* ÕL 108:8.
b 1Ne 15:35.
c PJ Põrgu.
20 *a* PJ Pühadus.
b Al 26:35; ÕL 38:2.
21 *a* PJ Päästmine, pääste.
b ÕL 18:11; 19:18.
c PJ Aadam.
23 *a* PJ Meeleparandus.
b PJ Ristima, ristimine. Kristuse nime võtmine enda peale.
24 *a* PJ Jeesus Kristus –
b PJ Vastu pidama.
c PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
25 *a* Jk 4:17.
PJ Seadus.
b Rm 4:15; 2Ne 2:13; Al 42:12–24.
PJ Vastutama, vastutav, vastutus.

26 Sest [a]lepitus rahuldab tema [b]õigluse nõuded kõikide nende suhtes, kellele [c]ei ole [d]seadust antud, nii et nad on päästetud selle hirmsa koletise – surma ja põrgu ja kuradi käest ning tule- ja väävlijärvest, mis on lõputu piin; ja nad on taastatud selle Jumala juurde, kes andis neile [e]hingamise, kes on Iisraeli Püha.

27 Ent häda sellele, kellele on [a]seadus antud, jah, kellel on kõik Jumala käsud nagu meil ja kes nendest üle astub ja raiskab ära oma prooviaja päevad, sest hirmus on tema olukord!

28 Oo, kui kaval on kurja [a]plaan! Oo seda inimeste [b]tühisust ja nõrkust ja rumalust! Kui nad on [c]õpetatud, siis nad mõtlevad, et nad on [d]targad ega võta kuulda Jumala [e]nõuannet, sest nad heidavad selle kõrvale, arvates, et nad teavad isegi; mispärast, nende tarkus on rumalus ja neil ei ole sellest mingit kasu. Ja nad hukkuvad.

29 Ent õpetatud olla on hea, kui nad [a]võtavad kuulda Jumala [b]nõuandeid.

30 Aga häda [a]rikastele, kes on rikkad selle poolest, mis kuulub maailmale! Sest kuna nad on rikkad, põlgavad nad [b]vaeseid ja kiusavad taga vagasid ja nende süda on nende varanduste juures; mispärast, nende varandus on nende jumal. Ja vaata, ka nende varandus kaob koos nendega.

31 Ja häda kurtidele, kes ei taha [a]kuulda; sest nad hukkuvad.

32 Häda pimedatele, kes ei taha näha, sest ka nemad hukkuvad.

33 Häda neile, kes on südames ümber lõikamata, sest teadmine nende süütegudest lööb neid viimsel päeval.

34 Häda [a]valetajale, sest tema visatakse alla [b]põrgusse.

35 Häda mõrvarile, kes tahtlikult [a]tapab, sest ta [b]sureb.

36 Häda neile, kes [a]hooravad, sest nad visatakse alla põrgusse.

37 Jah, häda neile, kes [a]kummardavad ebajumalaid, sest kõikide kuradite kurat tunneb nende üle heameelt.

38 Ja lühidalt, häda kõikidele nendele, kes surevad oma pattudes; sest nad [a]pöörduvad tagasi Jumala juurde ja näevad tema palet ning jäävad oma pattudesse.

39 Oo mu armsad vennad, pidage meeles, kui hirmus on astuda üles selle Püha Jumala vastu, ja samuti

26 *a* 2Ne 2:10; Al 34:15–16.
PJ Lepitama, lepitus.
b PJ Õiglus.
c Mo 3:11.
d Mo 15:24; ÕL 137:7.
e 1Ms 2:7; ÕL 93:33; Aabr 5:7.
27 *a* Lk 12:47–48.
28 *a* Al 28:13.
b PJ Tühine, tühisus.
c Lk 16:15; 2Ne 26:20; 28:4, 15.
d Õp 14:6; Jr 8:8–9; Rm 1:22.
PJ Tarkus; Uhkus.
e Al 37:12.
PJ Nõuanne.
29 *a* 2Ne 28:26.
b Jb 4:10.
30 *a* Lk 12:34; 1Tm 6:10; ÕL 56:16.
b PJ Vaene.
31 *a* Hs 33:30–33; Mt 11:15; Mo 26:28; ÕL 1:2, 11, 14; Ms 6:27.
34 *a* Õp 19:9.
PJ Aus, ausus; Valetamine.
b PJ Põrgu.
35 *a* 2Ms 20:13; Mo 13:21.
b PJ Surmanuhtlus.
36 *a* 3Ne 12:27–29.
PJ Kõlbeline puhtus.
37 *a* PJ Ebajumala kummardamine.
38 *a* Al 40:11, 13.

kui hirmus on järele anda selle [a]kavala meelitustele. Pidage meeles, et [b]lihalik mõtteviis on [c]surm ja vaimne mõtteviis on [d]igavene [e]elu!

40 Oo mu armsad vennad, hoidke kõrvad lahti mu sõnadele! Pidage meeles Iisraeli Püha suurust! Ärge öelge, et ma olen rääkinud teie vastu karme asju; sest kui te seda ütlete, laimate te [a]tõde; sest ma olen rääkinud teie Looja sõnu. Ma tean, et tõe sõnad on [b]karmid kõige selle vastu, mis pole puhas; ent õigemeelsed ei karda neid, sest nemad armastavad tõde ja ei värise.

41 Oo, siis, mu armsad vennad, [a]tulge Issanda, Püha juurde! Pidage meeles, et tema rajad on õigemeelsed! Vaata, inimesele on [b]tee [c]kitsas, aga selle suund on tema ees sirge ja [d]väravavalvuriks on Iisraeli Püha; ja ta ei palka sinna ühtegi teenijat; ja ei ole muud teed kui värava kaudu, sest teda ei saa petta, sest tema nimi on Issand Jumal.

42 Ja kes koputab, sellele ta avab; ent [a]targad ja õpetatud ja need, kes on rikkad, kes on oma õppimise ja tarkuse ja rikkuse pärast [b]ennast täis – jah, need on need, keda ta põlgab; ja kui nad ei loobu nendest asjadest ega arva ennast Jumala ees [c]rumalaks ega lasku [d]alandlikkuse sügavustesse, ei ava ta neile.

43 Aga see, mis kuulub tarkadele ja mõistlikele, [a]peidetakse nende eest igaveseks – jah, see õnn, mis on valmistatud pühadele.

44 Oo mu armsad vennad, pidage mu sõnu meeles! Vaata, ma võtan ära oma riided ja raputan neid teie ees; ma palun oma Päästejumalat, et ta vaataks mind oma [a]kõikenägeva silmaga; mispärast, viimsel päeval, kui kõikide inimeste üle mõistetakse kohut nende tegude põhjal, saate te teadma, et Iisraeli Jumal tunnistas, et ma [b]raputasin teie süüteod oma hingelt ja seisan tema ees säravana ja olen [c]vaba teie verest.

45 Oo mu armsad vennad, pöörduge ära oma pattudest; raputage enestelt maha selle [a]ahelad, kes tahab teid kõvasti kinni siduda; tulge Jumala juurde, kes on teie [b]päästekalju.

46 Valmistage oma hing ette selleks hiilgavaks päevaks, mil [a]õigus antakse õigemeelsetele, nimelt [b]kohtupäevaks, et te ei

39 *a* 2Ne 28:20–22; 32:8; Mo 2:32; 4:14; Al 30:53.
b Rm 8:6.
PJ Lihalik.
c PJ Surm, vaimne.
d PJ Igavene elu.
e Õp 11:19.
40 *a* PJ Tõde.
b 1Ne 16:2; 2Ne 28:28; 33:5.
41 *a* 1Ne 6:4; Jb 1:7; Om 1:26; Mn 10:30–32.
b 2Ne 31:17–21; Al 37:46; ÕL 132:22, 25.
c Lk 13:24; 2Ne 33:9; Hl 3:29–30.
d 2Ne 31:9, 17–18; 3Ne 14:13–14; ÕL 43:7; 137:2.
42 *a* Mt 11:25.
b PJ Uhkus.
c 1Kr 3:18–21.
42 *d* PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
43 *a* 1Kr 2:9–16.
44 *a* Jb 2:10.
b Jb 1:19.
c Jb 2:2; Mo 2:28.
45 *a* 2Ne 28:22; Al 36:18.
b PJ Kalju.
46 *a* PJ Õiglus.

kohkuks tagasi tohutu hirmuga; et te ei mäletaks täiuslikult oma tohutut [c]süüd ega oleks sunnitud hüüdma: Pühad, pühad on sinu kohtuotsused, oo Issand, [d]Kõigeväeline Jumal – aga ma tean oma süüd; ma olen üle astunud sinu seadusest ja mu üleastumised on minu; ja kurat on saanud mu endale, nii et ma olen saagiks tema hirmsale viletsusele.

47 Ent vaadake, mu vennad, kas on otstarbekas, et ma pean äratama teid nägema nende asjade hirmsat tõelisust? Vaevaksin ma teie hingi, kui teie meeled oleksid puhtad? Kas ma peaksin teile rääkima selgelt vastavalt tõe selgusele, kui te oleksite patust vabastatud?

48 Vaadake, kui te oleksite pühad, räägiksin ma teile pühadusest; aga et te ei ole pühad ja te vaatate minu kui õpetaja peale, siis on paratamatult otstarbekas, et ma [a]õpetan teile [b]patu tagajärgedest.

49 Vaata, mu hing jälestab pattu ja mu süda tunneb heameelt õigemeelsusest ning ma [a]ülistan oma Jumala püha nime.

50 Tulge, minu vennad, igaüks, kel on janu, tulge [a]vetele; ja see, kel ei ole raha, tulgu ja ostku ning söögu; jah, tulgu ostku veini ja piima ilma [b]rahata ja ilma hinnata.

51 Mispärast, ärge raisake raha selle peale, mis on väärtusetu, ega [a]nähke vaeva sellega, mis ei rahulda! Võtke mind usinalt kuulda ja pidage meeles neid sõnu, mida ma rääkisin; ja tulge Iisraeli Püha juurde ning [b]toituge rõõmuga sellest, mis ei hävi ega saa rikneda ja laske oma hingel tunda heameelt rammusast!

52 Vaadake, mu armsad vennad, pidage meeles oma Jumala sõnu; paluge teda pidevalt päeval ja [a]tänage tema püha nime ööpimeduses! Laske oma südamel rõõmustada!

53 Ja vaadake, kui suured on Issanda [a]lepingud ja kui suur on tema alandumine inimlaste ees; ja oma suuruse ja oma armu ning [b]halastuse pärast on ta lubanud meile, et meie seemet ei hävitata lihas täielikult, vaid et ta hoiab neid; ja tulevastes põlvedes saavad nad õigemeelseks [c]oksaks Iisraeli kojale.

54 Ja nüüd, mu vennad, ma tahan teile rääkida rohkem, kuid oma ülejäänud sõnu kuulutan ma teile homme. Aamen.

10. PEATÜKK

Juudid löövad oma Jumala risti. Nad hajutatakse, kuni nad hakkavad temasse uskuma. Ameerika saab olema

46 *b* PJ Viimane kohtumõistmine.
c Mo 3:25.
d 1Ne 1:14; Ms 2:1.
48 *a* Al 37:32.
b PJ Patt.
49 *a* 1Ne 18:16.
50 *a* PJ Elav vesi.
b Al 42:27.
51 *a* Js 55:1–2.
b 2Ne 31:20; 32:3; 3Ne 12:6.
52 *a* PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.
53 *a* PJ Leping.
b PJ Halastav, halastus.
c PJ Issanda viinamägi.

vabaduse maa, kus ei valitse ükski kuningas. Lepitage end Jumalaga ja saage pääste osaliseks läbi tema armu. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja nüüd, mina, Jaakob, räägin teile taas, mu armsad vennad, sellest õigemeelsest [a]oksast, millest ma olen rääkinud.

2 Sest vaata, [a]lubadused, mis me oleme saanud, on lubadused, mis on meile antud lihas; mispärast, nagu mulle näidatud on, hukkuvad paljud meie lastest lihas uskmatuse pärast, ometi on Jumal halastav paljude vastu; ja meie lapsed taastatakse, et nad võiksid jõuda selleni, mis annab neile õige teadmise nende Lunastajast.

3 Mispärast, nagu ma teile juba ütlesin, on paratamatult otstarbekas, et Kristus – sest möödunud ööl ütles [a]ingel mulle, et see on tema nimi – peab [b]tulema juutide sekka, nende sekka, kes on pahelisem osa maailmast; ja nad [c]löövad tema risti – sest seda on meie Jumal pidanud vajalikuks, ja maa peal ei ole ühtegi teist rahvast, kes [d]lööks risti oma [e]Jumala.

4 Sest kui vägevaid [a]imesid tehtaks teiste rahvaste seas, parandaksid nad meelt ja teaksid, et tema on nende Jumal.

5 Ent [a]preestripettuse ja süütegude pärast teevad nemad Jeruusalemmas oma kaelad tema vastu kangeks, nii et ta lüüakse risti.

6 Mispärast, nende süütegude pärast tabavad neid hävitused, näljahädad, taudid ja verevalamine; ja need, keda ei hävitata, [a]hajutatakse kõikide rahvaste sekka.

7 Ent vaata, nõnda ütleb [a]Issand Jumal: [b]Kui saabub päev, mil nad usuvad minusse, et mina olen Kristus, siis olen ma sõlminud nende isadega lepingu, et nad taastatakse lihas maa peale nende pärandmaadele.

8 Ja sünnib, et nad [a]kogutakse kokku nende pikast hajutatusest, [b]meresaartelt ja neljast maailma osast; ja minu silmis, ütleb Jumal, on paganate rahvad lugupeetud, [c]kandes nad tagasi nende pärandmaadele.

9 [a]Jah, paganate kuningad on neile lapsehoidjaiks ja nende emandad neile ammedeks; mispärast, Issanda [b]lubadused on paganatele suured; sest ta on seda öelnud, ja kes saab vastu vaielda?

10 1 *a* 1Ne 15:12–16; 2Ne 3:5; Jb 5:43–45.
2 *a* 1Ne 22:8; 3Ne 5:21–26; 21:4–7.
3 *a* 2Ne 25:19; Jb 7:5; Mn 7:22.
b PJ Jeesus Kristus – Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta.
c 1Ne 11:33; Mo 3:9; ÕL 45:52–53.
d Lk 23:20–24.
e 1Ne 19:10.
4 *a* PJ Ime.
5 *a* Lk 22:2.
PJ Preestripettus.
6 *a* 1Ne 19:13–14.
PJ Iisrael – Iisraeli hajutamine.
7 *a* PJ Issand.
b 2Ne 25:16–17.
8 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
b 1Ne 22:4; 2Ne 10:20–22; ÕL 133:8.
c 1Ne 22:8.
9 *a* Js 49:22–23.
b 1Ne 22:8–9; ÕL 3:19–20.

10 Aga vaata, see maa, ütleb Jumal, saab sinu pärandmaaks ja [a]paganad on sellel maal õnnistatud.

11 Ja see maa saab [a]vabaduse maaks paganatele; ja sellel maal ei saa olema [b]kuningaid, kes tõuseksid paganate üle.

12 Ja ma kindlustan selle maa kõikide teiste rahvaste vastu.

13 Ja see, kes [a]sõdib Siioni vastu, [b]hukkub, ütleb Jumal.

14 Sest see, kes tõstab minu vastu kuninga, hukkub, sest mina, Issand, taeva [a]kuningas, olen nende kuningas ja ma olen igavesti [b]valguseks neile, kes kuulavad minu sõnu.

15 Mispärast, sel põhjusel, et saaksid täidetud minu [a]lepingud, mis ma olen sõlminud inimlastega, mis ma nendele täide viin, kuni nad on lihas, pean ma hävitama [b]salajased [c]pimeduse- ja mõrva- ja jäledusetööd.

16 Mispärast, see, kes võitleb [a]Siioni vastu, peab hukkuma, olgu ta juut või pagan, ori või vaba, mees või naine; sest [b]need on need, kes on kogu maa hoor; sest [c]need, kes ei ole [d]minu poolt, on [e]minu vastu, ütleb meie Jumal.

17 Sest ma [a]täidan oma lubadused, mis ma olen andnud inimlastele, mis ma neile täide viin, kuni nad on lihas.

18 Mispärast, mu armsad vennad, nõnda ütleb meie Jumal: Ma vaevan sinu seemet paganate käega; ometi ma pehmendan [a]paganate südant, nii et nad on neile nagu isad; mispärast, paganad saavad [b]õnnistatud ja [c]loetud Iisraeli koja hulka.

19 Mispärast, ma [a]pühitsen selle maa sinu seemnele ja nendele, kes loetakse sinu seemne hulka, alatiseks, nende pärandmaaks; sest see on kõikidest maadest parim maa, ütleb mulle Jumal, mispärast ma tahan, et kõik inimesed, kes seal elavad, kummardaksid mind, ütleb Jumal.

20 Ja nüüd, mu armsad vennad, nähes, et meie halastav Jumal on andnud meile nii suure teadmise kõikidest nendest asjadest, pidagem teda meeles ja heitkem kõrvale oma patud ning ärgem laskem pead norgu, sest meid ei ole minema heidetud; ometi [a]on meid välja aetud meie pärandmaalt; ent meid on juhitud [b]paremale maale, sest Issand on teinud mere meile [c]teeks ja me oleme [d]meresaarel.

10 *a* 2Ne 6:12.
11 *a* PJ Vaba, vabadus.
b Mo 29:31–32.
13 *a* 1Ne 22:14, 19.
b Js 60:12.
14 *a* Al 5:50; ÕL 38:21–22; 128:22–23; Ms 7:53.
b PJ Valgus, Kristuse valgus.
15 *a* PJ Leping.
b Hl 3:23.
PJ Salajased liidud.
c PJ Pimedus, vaimne.
16 *a* PJ Siion.
b 1Ne 13:4–5.
c 1Ne 14:10.
d 1Ne 22:13–23; 2Ne 28:15–32; 3Ne 16:8–15; Et 2:9.
e Mt 12:30.
17 *a* ÕL 1:38.
18 *a* Lk 13:28–30; ÕL 45:7–30.
b Ef 3:6.
c Gl 3:7, 29; 1Ne 14:1–2; 3Ne 16:13; 21:6, 22; 30:2; Aabr 2:9–11.
19 *a* 2Ne 3:2.
20 *a* 1Ne 2:1–4.
b 1Ne 2:20.
PJ Tõotatud maa.
c 1Ne 18:5–23.
d Js 11:10–12.

21 Aga suured on Issanda lubadused neile, kes on [a]meresaartel; mispärast, kuna on öeldud saartel, peab neid paratamatult olema rohkem kui see siin, ja need on samuti asustatud meie vendadega.

22 Sest vaata, Issand Jumal on aeg-ajalt Iisraeli kojast pärinejaid oma tahtmist ja heaksarvamist mööda eemale [a]juhtinud. Ja nüüd, vaata, Issand peab meeles kõiki, kes on ära murtud, mispärast ta peab meeles ka meid.

23 Seepärast, olge oma südames rõõmsad ja pidage meeles, et te olete [a]vabad [b]toimima oma tahtmist mööda – et [c]valida tee igavikulisse surma või tee igavesse ellu!

24 Mispärast, mu armsad vennad, allutage end Jumala tahtele ja mitte kuradi ega liha tahtele; ja pidage meeles, et pärast seda, kui olete end allutanud Jumalale, saate te [a]päästetud ainult tänu Jumala armule ja Jumala [b]armu läbi.

25 Mispärast, äratagu Jumal teid surmast ülestõusmise väel ja ka igavikulisest surmast [a]lepituse väel, et teid saaks vastu võtta Jumala igavesse kuningriiki, et te võiksite ülistada teda jumalikus armus. Aamen.

11. PEATÜKK

Jaakob nägi oma Lunastajat. Moosese seadus on Kristuse võrdkuju ja tõestab, et ta tuleb. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja nüüd, [a]Jaakob rääkis minu rahvale tookord palju rohkem asju; ometi olen ma lasknud [b]kirja panna vaid need, sest nendest asjadest, mis ma olen kirja pannud, on mulle küllalt.

2 Ja nüüd, mina, Nefi, kirjutan veel [a]Jesaja sõnu, sest minu hing tunneb heameelt tema sõnadest. Sest ma kõrvutan tema sõnu oma rahvaga ja ma saadan need laiali kõikidele oma lastele, sest ta nägi tõepoolest minu [b]Lunastajat, just nagu minagi olen teda näinud.

3 Ja minu vend Jaakob on samuti teda [a]näinud, nagu minagi olen teda näinud; mispärast, ma saadan nende sõnad laiali oma lastele, et tõestada, et minu sõnad on õiged. Mispärast, [b]kolme sõnadega, on Jumal ütelnud, teen ma kindlaks oma sõna. Ometi saadab Jumal rohkem tunnistajaid ja ta tõestab kõik oma sõnad.

4 Vaata, minu hing tunneb heameelt selle üle, kui ma [a]tõestan oma rahvale, et Kristus tõepoolest [b]tuleb; sest sellel põhjusel on

21 *a* 1Ne 19:15–16; 22:4.
22 *a* 1Ne 22:4.
23 *a* PJ Valikuvabadus.
b 2Ne 2:16.
c 5Ms 30:19.
24 *a* PJ Päästmine, pääste.
b PJ Arm.
25 *a* PJ Lepitama, lepitus.
11 1 *a* 2Ne 6:1–10.
b 2Ne 31:1.
2 *a* 3Ne 23:1.
b PJ Lunastaja.
3 *a* 2Ne 2:3; Jb 7:5.
b 2Ne 27:12; Et 5:2–4; ÕL 5:11.
4 *a* 2Ne 31:2.
b Jb 4:5; Jm 1:11; Al 25:15–16; Et 12:19.

antud Moosese [c]seadus; ja kõik asjad, mis Jumal on maailma algusest peale inimestele andnud, on tema võrdkujud.

5 Ja minu hing tunneb ka heameelt Issanda [a]lepingute üle, mis ta on teinud meie isadega; jah, minu hing tunneb heameelt tema armu ja tema õigluse ja väe ja halastuse, suure ja igavese surmast päästmise plaani üle.

6 Ja minu hing tunneb heameelt selle üle, kui ma tõestan oma rahvale, et kui [a]Kristus ei tuleks, peaksid kõik inimesed hukkuma.

7 Sest kui [a]ei ole Kristust, siis ei ole ka Jumalat; ja kui ei ole Jumalat, siis ei ole meid, sest siis ei oleks saanud olla mingit [b]loomist. Ent Jumal on olemas ja ta on Kristus ja ta tuleb, kui tema aeg saab täis.

8 Ja nüüd, ma kirjutan mõned Jesaja sõnad, et kes iganes minu rahva seast neid sõnu näeb, võiks ülendada oma südant ja rõõmustada kõikide inimeste üle. Nüüd, need on need sõnad ja te võite neid kõrvutada enestega ja kõikide inimestega.

12. PEATÜKK

Jesaja näeb viimse aja templit, Iisraeli kogumist ja millenniumi kohtumõistmist ja rahu. Uhked ja pahelised alandatakse teisel tulemisel. Võrdle Jesaja 2. Ligikaudu 559–545 eKr.

Sõna, mida [a]Jesaja, Aamotsi poeg, [b]nägi Juuda ja Jeruusalemma kohta.

2 Ja viimsetel päevadel sünnib, et Issanda [a]koja [b]mägi rajatakse [c]mägede tippu ja ülendatakse kõrgemale küngastest, ja kõik rahvad voolavad ta juurde.

3 Ja paljud rahvad lähevad ning ütlevad: Tulge ja mingem üles Issanda mäele, Jaakobi Jumala kotta, ja ta õpetab meile oma teid ja me [a]kõnnime tema radu; sest Siionist väljub [b]seadus ja Jeruusalemmast Issanda sõna.

4 Ja tema [a]mõistab kohut rahvaste keskel ja noomib paljusid rahvaid; ja nad taovad oma mõõgad sahkadeks ja piigid sirpideks – rahvas ei tõsta mõõka rahva vastu ega õpi nad enam sõdima.

5 Oo Jaakobi koda, tulge ja kõndigem Issanda valguses; jah, tulge, sest te kõik olete [a]eksinud, igaüks oma pahelisele teele!

4 *c* 2Ne 5:10.
5 *a* PJ Aabrahami leping.
6 *a* Mo 3:15.
7 *a* 2Ne 2:13.
b PJ Loodu, looma.
12 1 *a* Nefi tsiteerib vaskplaatidelt Jesaja 2.–14. peatükki 2Ne 12–24 sõnastuses tuleb ette veidi märgatavaid erinevusi.
b HEEB *khazah*, st „nägi nägemusena". See tähendab, et Jesaja sai oma sõnumi nägemuse kaudu Issandalt.
2 *a* PJ Tempel, Issanda koda.
b Jl 4:17.
PJ Siion.
c ÕL 49:25.
3 *a* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
b HEEB õpetus.
PJ Evangeelium.
4 *a* 2Ne 21:2–9.
5 *a* 2Ne 28:14; Mo 14:6; Al 5:37.

6 Seepärast, oo Issand, oled
sa hüljanud oma rahva, Jaakobi
koja, sest nad on [a]täis idamaa
kombeid ja võtavad kuulda en-
nustajaid [b]vilistite kombel ning
tunnevad [c]heameelt võõramaa
laste üle.

7 Nende maa on täis ka hõbedat
ja kulda ja nende varandustel ei
ole lõppu; nende maa on täis ka
hobuseid ja nende sõjavankritel
pole otsa.

8 Nende maa on täis ka [a]ebajuma-
laid; nad kummardavad oma
kätetööd, seda, mis on teinud
nende enda sõrmed.

9 Ja tavaline inimene ei [a]kum-
mardu ja tähtis inimene ei alanda
ennast, seepärast, ära anna talle
andeks!

10 Oo te pahelised, minge kalju
sisse ja [a]peitke ennast põrmu, sest
Issanda kartus ja tema kõrge
hiilgus tabavad teid!

11 Ja sünnib, et inimese kõrk olek
alandatakse ja inimese upsakus
painutatakse, ja sel päeval ülen-
datakse üksnes Issand.

12 Sest Vägede Issanda [a]päev tu-
leb peagi kõikide rahvaste peale,
jah, kõigi peale; jah, [b]uhkete ja
kõrkide peale ning kõigi peale,
kes on tõusnud kõrgele, ja nad
alandatakse.

13 Jah, Issanda päev tuleb kõigi
Liibanoni seedrite peale, sest need
on kõrged ja uhked, ja kõigi Baa-
sani tammede peale.

14 Ja kõigi kõrgete mä-
gede peale ja kõigi küngaste
peale ja kõigi rahvaste peale,
kes on uhked, ja kõigi inimeste
peale;

15 ja iga kõrge torni peale ja iga
kindlustatud müüri peale;

16 ja kõigi [a]merelaevade peale ja
kõigi Tarsise laevade peale ja kõige
peale, mida on ilus vaadata.

17 Ja inimeste kõrkus painuta-
takse ja inimeste upsakus alan-
datakse; ja [a]sel päeval ülendatakse
üksnes Issand.

18 Ja ebajumalad kaotab ta
täielikult.

19 Ja nad poevad kaljulõhedesse
ja mullakoobastesse, sest neid va-
ldab Issanda kartus ja neid tabab
tema kõrge hiilgus, kui ta tõuseb
maad hirmsasti raputama.

20 Sel päeval [a]viskab inimene
oma hõbedased ebajumalad ja
oma kuldsed ebajumalad, mis ta
endale kummardamiseks on tei-
nud, muttidele ja nahkhiirtele;

6 *a* ST neil on ees idamaa õpetu-
sed, võõrad tõekspidamised.
Ps 106:35.
b PJ Vilistid.
c HEEB löövad käed
ehk sõlmivad
lepingu.
8 *a* PJ Ebajumala
kummardamine.
9 *a* ST Jumala ees; ta
kummardab selle
asemel ebajumalaid.
10 *a* Al 12:14.
12 *a* PJ Jeesuse Kristuse
teine tulemine.
b Ml 3:19;
2Ne 23:11;
ÕL 64:24.
16 *a* Kreekakeelne (Sep-
tuaginta) versioon
sisaldab väljendit,
mis heebreakeelses
versioonis puudub
ja vastupidi;
2Ne 12:16 sisaldab
mõlemaid
väljendeid.
Ps 48:8;
Hs 27:25.
17 *a* ST päeval, mis
Issand tuleb
hiilguses.
20 *a* HEEB viskab
minema.

21 et pugeda kaljupragudesse
ja kivilõhedesse, sest neid valdab
Issanda kartus ja neid tabab tema
kõrge hiilgus, kui ta tõuseb maad
hirmsasti raputama.

22 Ütelge end lahti [a]inimesest,
kellel on vaid hingeõhk ninasõõr-
meis, sest teda ei saa ju pidada
millekski!

13. PEATÜKK

Juudat ja Jeruusalemma karistatakse nende sõnakuulmatuse pärast. Issand kostab oma rahva eest ja mõistab tema üle kohut. Siioni tütred neetakse ja neid piinatakse nende ilmalikkuse pärast. Võrdle Jesaja 3. Ligikaudu 559–545 eKr.

Sest vaata, Issand, Vägede Issand,
võtab Jeruusalemmalt ja Juudalt
toe ja toetuse, kogu leivatoetuse
ja kogu veetoe,

2 sangari ja sõjamehe, kohtu-
mõistja ja prohveti, ettenägeliku
ja muistse,

3 viiekümne pealiku ja lugu-
peetud mehe ja nõuandja ja osava
võluri ja lausuda oskaja.

4 Ja ma panen lapsed neile vürs-
tideks ning imikud valitsevad
nende üle.

5 Ja inimesed rõhuvad üksteist ja
igaüks oma ligimest; laps käitub
uhkelt muistse vastu ja vääritu
austatu vastu.

6 Kui mees haarab oma isakoja
vennast ja ütleb: Sul on rõivad, ole
meile valitsejaks ja ära lase sellel
[a]laostumisel tulla oma käe alla –

7 sel päeval ta vannub, öeldes: Ei
ole minust [a]tervekstegijat, sest mu
kojas ei ole leiba ega rõivaid; ärge
pange mind rahvale valitsejaks!

8 Sest Jeruusalemm on [a]varemetes ja Juuda on [b]langenud, kuna
nende keeled ja teod on olnud
Issanda vastu, et ärritada tema
aulisi silmi.

9 Nende näoilme tunnistab
nende vastu ja kuulutab, et nende
patt on just nagu [a]Soodom ja nad
ei saa seda varjata. Häda nende
hingedele, sest nad on tasunud
iseendale halvaga!

10 Ütelge õigemeelsetele, et
nendega on kõik [a]hästi, sest
nad saavad süüa oma tegude
vilja!

11 Häda pahelistele, sest nad
hukkuvad, sest nad saavad tasu
oma kätetöö eest!

12 Ja mu rahvas, lapsed on nende
rõhujaks ja naised valitsevad
nende üle. Oo mu rahvas, need,
kes sind [a]juhivad, panevad sind
eksima ja hävitavad su radade
suuna!

13 Issand tõuseb [a]nõutama õigust
ja asub kohut mõistma rahvale.

22 *a* ST lakake toetumast
surelikule inime-
sele; tal pole mingit
võimu võrreldes Ju-
malaga. Ms 1:10.
13 6 *a* Js 3:6.
7 *a* HEEB (haava) siduja;
st ma ei suuda
lahendada teie
probleeme.
8 *a* Jr 9:10.
b Nl 1:3.
9 *a* 1Ms 19:1, 4–7, 24–25.
PJ Homoseksuaalsus.
10 *a* 5Ms 12:28.
12 *a* Js 9:15.
13 *a* HEEB võidelda.
Mi 6:2;
ÕL 45:3–5.

14 Issand läheb kohtusse oma rahva vanemate ja nende [a]vürstidega; sest te olete [b]söönud tühjaks [c]viinamäe ja [d]vaestelt [e]röövitu oma kodades.

15 Mida te mõtlete? Te peksate mu rahva tükkideks ja rõhute vaeste nägu, ütleb Issand, Vägede Jumal.

16 Pealegi ütleb Issand: Kuna Siioni tütred on upsakad ja kõnnivad kõrkide kaelte ja liiderlike silmadega, kõndides astuvad [a]tippides ja kõlistavad jalarõngaid –

17 seepärast teeb Issand Siioni tütarde pealae kärnaseks ja Issand [a]paljastab nende salajased kohad.

18 Sel päeval võtab Issand ära kõlisevate ehete ilu ja [a]laubaehted ja kuu sarnased [b]ümmargused rõngad;

19 ketid ja käevõrud ja [a]rätid;

20 peamähised ja jalaehted ja peapaelad, lõhnatoosid ja kõrvarõngad;

21 sõrmused ja ninarõngad;

22 [a]kallid riided ja pealisrüüd ja pearätikud ja kukrud;

23 [a]peeglid ja peene linase riide ning peakatted ja loorid!

24 Ja sünnib, et magusa lõhna asemel on lehk; ning vöö asemel [a]nöör; ning palmitud juuste asemel kiilaspea; ning peene [b]pihiku asemel kotiriidest ürp; ilu asemel [c]põletusmärk!

25 Su mehed langevad mõõga läbi ja su sangarid sõjas!

26 Ja ta väravad kurdavad ja leinavad; ja ta on tühi ja ta istub maa peal.

14. PEATÜKK

Siion ja tema tütred lunastatakse ja puhastatakse tuhandeaastase rahuriigi ajal. Võrdle Jesaja 4. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja sel päeval haaravad seitse naist kinni ühest mehest, öeldes: Me sööme omaenese leiba ja kanname omaenese riideid; lase meid ainult hüüda sinu nime järgi, et võtta ära meie [a]häbi.

2 Sel päeval on Issanda [a]oks kaunis ja hiilgav; maa vili on suurepärane ja nägus nende silmis, kes on Iisraelist pääsenud.

3 Ja sünnib, et neid, kes on Siionis alles jäänud ja jäävad

14 *a* HEEB valitsejate või juhtidega.
b HEEB hävitanud või põletanud.
c Js 5:7.
d 2Ne 28:12–13.
e ST ebaseaduslikult omandatu.
16 *a* ST lühikeste, kiirete sammudega, teeseldult.
17 *a* HEEB teeb avalikuks; idioom tähendusega „häbistama".
18 *a* Võimalik, et juuksevõrgud. Usaldatavad teatmeallikad pole alati salmides 18–23 kirjeldatud naiste ehete puhul samal arvamusel.
b ST kuusirbikujulised ehted.
19 *a* HEEB loorid.
22 *a* HEEB uhked riided.
23 *a* EHK läbipaistvad riided.
24 *a* HEEB räbal.
b EHK pikk kleit.
c EHK häbimärk (orja märk).
14 1 *a* ST vallalisuse ja lastetuse häbimärk.
2 *a* Js 60:21; 2Ne 3:5; Jb 2:25.

Jeruusalemma, hüütakse pühaks, igaüht, kes on Jeruusalemmas pandud elavate kirja.

4 [a]Kui Issand on maha [b]pesnud Siioni tütarde saasta ja puhastanud Jeruusalemma keskelt ta veresüü kohtu- ning [c]põletusvaimuga.

5 Ja Issand loob Siioni mäe kõikide elupaikade ning sealse kogunemispaiga kohale [a]pilve ja suitsu päevaks ning leegitseva tulepaistuse ööpimeduse ajaks; sest kogu Siioni auhiilguse kohal saab olema kaitsevari.

6 Ja katus on varjuks päeva palavuse eest ja [a]pelgupaigaks ning ulualuseks tormi ja vihma eest.

15. PEATÜKK

Issanda viinamägi (Iisrael) laastatakse ja tema rahvas hajutatakse. Nende usust taganenud ja hajutatud seisukorras saavad neile osaks hädad. Issand tõstab lipu ja kogub Iisraeli. Võrdle Jesaja 5. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja siis ma laulan oma armsamale oma armsama [a]laulu tema viinamäest. Mu armsamal on viinamägi väga viljakal mäenõlvakul.

2 Ja ta tarastas selle ja korjas sealt kokku kivid ning istutas sinna parimad [a]viinapuud; ja ehitas selle keskele torni ja tegi sinna ka surutõrre; ja ta ootas, et see annaks viinamarju, ja see andis metsikuid viinamarju.

3 Ja nüüd, oo Jeruusalemma elanikud ja Juuda mehed: Mõistke kohut, ma palun teid, minu ja mu viinamäe vahel!

4 Mida rohkemat oleks saanud teha mu viinamäele, mida ma olen jätnud tegemata? Mispärast, kui ma ootasin, et ta annab viinamarju, andis ta metsikuid viinamarju.

5 Ja nüüd, minge; ma räägin teile, mida ma teen oma viinamäega – ma [a]kisun maha selle aia ja see süüakse tühjaks; ja ma lammutan maha selle müüri ja see tallatakse maha.

6 Ja ma laastan selle; seda ei kärbita ega kaevata, vaid ta kasvatab [a]kibuvitsu ja ohakaid; ja ma keelan ka pilvi temale [b]vihma sadamast.

7 Sest Iisraeli koda on Vägede Issanda [a]viinamägi ja Juuda mehed tema valitud istik; ja ta ootas [b]kohtumõistmist, ent vaata, tuli rõhumine; õigemeelsust, aga vaata, tuli hädakisa.

8 Häda neile, kes liidavad [a]koja kojale, kuni enam ei jää paikagi,

4 *a* ST kui Issand on puhastanud maa.
b PJ Pesema, pesemine.
c Ml 3:2–3; 3:19.
5 *a* 2Ms 13:21.
6 *a* Js 25:4; ÕL 115:6.
15 1 *a* ST prohvet loob laulu või luulelise tähendamissõna viinamäest, näidates Jumala halastust ja Iisraeli tundetust.
2 *a* Jr 2:21.
5 *a* Ps 80:13.
6 *a* Js 7:23; 32:13.
b Jr 3:3.
7 *a* PJ Issanda viinamägi.
b EHK õiglust.
8 *a* Mi 2:1–2.

et nad saaksid olla [b]üksi keset maad!

9 Minu kõrvus ütles Vägede Issand: Tõesti, paljud kojad jäävad tühjaks ning suured ja kaunid linnad elaniketa.

10 Jah, kümme adramaad viinamäge annab ainult [a]üheksa kannu ja viiest vakast seemnest saab pool vakka.

11 Häda neile, kes tõusevad hommikul vara, et vägijooki [a]taga ajada; kes jätkavad hilja ööni, kuni [b]vein paneb nad õhetama!

12 Ja harfid ja lüürad, trummid ja vilepillid ja vein on nende pidustustel, aga Issanda tegusid nad ei [a]märka ja tema kätetööd nad ei näe.

13 Seepärast, mu rahvas läheb vangistusse, kuna sel pole [a]tarkust; ja tema auväärsed mehed näevad nälga ja ta rahvahulgad närbuvad janust.

14 Seepärast, põrgu on ennast laiendanud ja ajanud oma suu otsatumalt pärani; ja nende hiilgus ja nende rohkus ja nende toredus ning see, kes rõõmustab, langevad sinna.

15 Ja inimene painutatakse, sangar alandatakse ning suureliste silmad alandatakse.

16 Aga Vägede Issand on [a]kohut mõistes kõrge ja Jumal, kes on püha, saab pühitsetud õigemeelsuses.

17 Siis söövad talled omasoodu ja lihavate jäätmaal söövad võõrad.

18 Häda neile, kes tõmbavad [a]tühisuse köitega enestele süüd ja nagu [b]vankrinööridega pattu;

19 kes ütlevad: [a]Tõtaku tema, tehku oma tööd kiiresti, et me saaksime [b]näha; ja liginegu ning tulgu Iisraeli Püha nõu, et me saaksime teada.

20 Häda neile, kes [a]kutsuvad halba heaks ja head halvaks; kes teevad [b]pimeduse valguseks ja valguse pimeduseks; kes teevad kibeda magusaks ja magusa kibedaks!

21 Häda neile, kes iseenese silmis on [a]targad ja iseenese meelest arukad!

22 Häda neile, kes on vägevad veini jooma ja vahvad mehed vägijooki segama;

23 kes meelehea eest annavad õiguse pahelistele ja [a]võtavad õigemeelselt õigemeelsuse!

24 Seepärast, nagu [a]tuli hävitab [b]kõrred ja [c]kuluhein vajub kokku leegis, nõnda kõduneb nende juur ja nende õied muutuvad tolmuks,

b ST üksi elama jääda. Rikkad maaomanikud võtavad enda valdusesse vaeste talukohad.
10 *a* Hs 45:10–11.
11 *a* Õp 23:30–32.
b PJ Tarkuse Sõna.
12 *a* Ps 28:5.
13 *a* Ho 4:6.
PJ Teadmised.
16 *a* PJ Jeesus Kristus – Kohtumõistja.
18 *a* PJ Tühine, tühisus.
b ST nad on seotud oma pattude külge nagu loomad koorma külge.
19 *a* Jr 17:15.
b ST nad ei usu Messiasse, enne kui teda näevad.
20 *a* Mn 7:14, 18; ÕL 64:16; 121:16.
b 1Jh 1:6.
21 *a* Õp 3:5–7; 2Ne 28:15.
23 *a* ST jätavad ta ilma tema seadusega ette nähtud õigustest.
24 *a* Ob 1:18; Ml 3:19–20; 2Ne 20:17.
b Jl 2:5; 1Ne 22:15, 23; 2Ne 26:4, 6; ÕL 64:23–24; 133:64.
c Lk 3:17; Mo 7:29–31.

sest nad on hüljanud Vägede Issanda seaduse ja on [d]põlanud Iisraeli Püha sõna.

25 Seepärast, Issanda [a]viha süttis põlema oma rahva vastu; ja ta sirutas välja oma käe nende vastu ja lõi neid; ja mäed vabisesid; ja nende puruksrebitud laibad olid keset tänavaid. Selle kõige juures ei ole ta viha ära pöördunud, vaid ta käsi on alles välja sirutatud.

26 Ja ta tõstab [a]lipu kaugetele rahvastele, kutsub neid [b]vilepuhanguga maa äärest; ja vaata, nad [c]tulevad kiiresti tõtates; ükski nende seas ei ole kurnatud ega komista.

27 Ükski ei tuku ega maga; ei vallandu ka vöö nende niuetelt ega katke nende kingapael;

28 nende nooled on teritatud ja kõik nende vibud painutatud, ja nende hobuste kabjad on tugevad kui tulekivi, ja nende rattad nagu tuulispask; nende möirgamine on otsekui lõvil.

29 Nad möirgavad nagu noored [a]lõvid; jah, nad möirgavad ja haaravad saagist ning viivad ära kindlasse kohta, ja päästjat ei ole.

30 Ja sel päeval möirgavad nad nende vastu nagu merekohin, ja kui nad vaatavad maale, vaata, on seal pimedus ja mure, ja valgus taevais on kustunud.

16. PEATÜKK

Jesaja näeb Issandat. Jesaja patud andestatakse. Ta kutsutakse prohvetlikult kuulutama. Ta kuulutab prohvetlikult, et juudid hülgavad Kristuse õpetused. Jääk pöördub tagasi. Võrdle Jesaja 6. Ligikaudu 559–545 eKr.

Sel [a]aastal, mil kuningas Ussija suri, ma nägin ka Issandat istumas troonil, kõrgel ja uhkel, ja tema [b]kuuepalistused täitsid templi.

2 Sellest kõrgemal seisid [a]seeravid; igaühel oli kuus tiiba; kahega ta kattis oma palet ja kahega ta kattis oma jalgu ja kahega ta lendas.

3 Ja üks hüüdis teisele ning ütles: Püha, püha, püha on Vägede Issand; kogu maa on täis tema au!

4 Ja [a]uksepiidad vabisesid hüüdja häälest ning koda täitus suitsuga.

5 Siis ütlesin ma: Häda mulle, sest ma olen [a]kadunud; sest ma olen mees, kelle huuled pole puhtad, ja elan rahva keskel, kelle huuled pole puhtad; sest mu silmad on näinud Kuningat, Vägede Issandat.

6 Siis lendas mu juurde üks seeravitest ja tal oli käes elav [a]süsi, mille ta pihtidega oli võtnud altarilt.

24 *d* 2Sm 12:7–9.
25 *a* ÕL 63:32; Ms 6:27.
26 *a* PJ Lipp.
b EHK kogunemiskutse. Js 7:18; 29:2.
c PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
29 *a* 3Ne 21:12–13.
16 1 *a* ST u 750 eKr.
b ST kuueäär.
2 *a* PJ Keerub.
4 *a* HEEB lävepakud värisesid.
5 *a* HEEB eemaldatud; st teadlikkus tema enda ja ta rahva pattudest rabas teda.
6 *a* ST puhastamise võrdkuju.

7 Ja ta asetas selle mu suule ning ütles: Ennäe, see puudutas sinu huuli ja su [a]süü on ära võetud ning su patt puhastatud.

8 Samuti kuulsin ma Issanda häält ütlemas: Keda ma läkitan ja kes meie eest läheks? Siis ma ütlesin: Siin ma olen, läkita mind!

9 Ja tema ütles: Mine ja ütle sellele rahvale – Kuulake tõesti, aga nad ei mõistnud; ja nähke tõesti, aga nad ei taibanud.

10 Aja rasva selle rahva süda ja tee raskeks ta kõrvad ning sule ta silmad – et ta oma silmadega ei näeks ja kõrvadega ei [a]kuuleks ja oma südamega ei mõistaks ja ei pöörduks ega paraneks.

11 Siis ma ütlesin: Kui kauaks, Issand? Ja tema vastas: Kuni linnad on rüüstatud, elanikest ilma, ja kojad inimtühjad ja maa täielikult laastatud.

12 Ja Issand on [a]saatnud inimesed kaugele ära, sest on suur mahajäetus keset maad.

13 Aga on veel kümnes osa, ja nad tulevad tagasi ja hävitatakse ära nagu niinepuu ja tamm, mille känd jääb nendesse, kui nad langetavad oma lehed; nii on selle [a]känd püha seeme.

17. PEATÜKK

Efraim ja Süüria peavad sõda Juuda vastu. Kristus sünnib neitsist. Võrdle Jesaja 7. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja sündis, et Juuda kuninga Ahase päevil, kes oli Ussija poja Jootami poeg, sündis, et Süüria kuningas Retsin ja Iisraeli kuningas Pekah, Remalja poeg, läksid üles Jeruusalemma poole, et sõdida selle vastu; aga nad ei suutnud seda vallutada.

2 Ja Taaveti kojale anti teada ja öeldi, et Süüria on liidus [a]Efraimiga. Ja siis vabises tema süda ja ta rahva süda, otsekui metsapuud vabisevad tuule käes!

3 Siis ütles Issand Jesajale: Mine nüüd vastu Ahasele, sina ja su poeg [a]Sear-Jaasub, ülemise tiigi veejuhtme otsa juurde, vanutaja välja maanteele!

4 Ja ütle temale: Vaata ette ja ole tasa; [a]ära karda, ja su süda ärgu mingu araks nende kahe suitseva tukiotsakese pärast – Süüria Retsini ja Remalja poja vihapalangu pärast!

5 Seepärast, et Süüria, Efraim ja Remalja poeg on pidanud sinu vastu halba nõu, öeldes:

6 Mingem üles Juuda vastu ja tehkem talle meelepaha ja jaotagem

7 *a* PJ Pattude andekssaamine.
10 *a* Mt 13:14–15.
12 *a* 2Kn 17:18, 20.
13 *a* ST nagu puu, mis jääb ellu ja võib anda seemneid ka siis, kui tema lehed on laiali pillutatud.

17 2 *a* ST Kogu Põhja-Iisraeli kutsuti tähtsaima põhjapoolse suguharu Efraimi nime järgi.
3 *a* HEEB jääk pöördub tagasi.
4 *a* ST ära lase rünnakul end ärevusse ajada; neil kahel kuningal pole eriti tuld järele jäänud.

see endi vahel ning seadkem seal Taabali poeg kuningaks!

7 Nõnda ütleb Issand Jumal: See ei lähe korda ega sünni.

8 Sest Süüria pea on Damaskus ja Damaskuse pea on Retsin; ja veel kuuekümne viie aasta pärast saab Efraim kui rahvas purustatud.

9 Ja Efraimi pea on Samaaria ja Samaaria pea on Remalja poeg. Kui te ei taha [a]uskuda, siis te ei püsi.

10 Pealegi rääkis Issand taas Ahasele, öeldes:

11 Küsi enesele Issandalt, oma Jumalalt, [a]tunnustähte; küsi seda alt sügavustest või ülalt kõrgustest!

12 Aga Ahas ütles: Ma ei küsi ega [a]kiusa Issandat.

13 Ja ta ütles: Kuulge nüüd, oo Taaveti koda; ons teil veel vähe inimeste vaevamisest, et te ka mu Jumalat vaevate?

14 Seepärast, Issand annab ise teile tunnustähe – Vaata, [a]neitsi saab käima peale ja toob poja ilmale ning paneb temale nimeks [b]Immaanuel.

15 Võid ja mett sööb ta, et ta mõistaks põlata halba ja valida head.

16 Sest enne, kui [a]laps mõistab põlata halba ja valida head, on maa, mida sa põlgad, maha jäetud oma [b]mõlemast kuningast.

17 Issand laseb [a]tulla sinule ja su rahvale ning su isa kojale päevi, milliseid ei ole olnud [b]Efraimi, Assuri kuninga Juudast lahkumise päevast saati.

18 Ja sünnib, et sel päeval [a]kutsub Issand vilepuhanguga kärbseid Egiptuse kaugeimast paigast ja mesilasi Assuri maalt.

19 Ja need tulevad ning laskuvad laastatud orgudesse ja kaljulõhedesse ja kõigile ohakatele ja kõigile põõsastele.

20 Sel päeval [a]lõikab Issand noaga, mis on palgatud teiseltpoolt jõge, läbi Assuri [b]kuninga pea- ja jalgade karvad ning hävitab habemegi ära.

21 Ja sel päeval sünnib, et mees [a]peab mullikat ja kahte lammast.

22 Ja sünnib, et piimaanni rohkuse pärast ta sööb võid, sest võid ja mett söövad kõik, kes maale alles on jäänud.

23 Ja sel päeval sünnib, et iga paik, kus oli tuhat viinapuud, tuhat [a]hõbeseeklit väärt, jääb kibuvitstele ja ohakaile.

24 Inimesed lähevad sinna noolte ja vibudega, sest kogu maa on täis kibuvitsu ja ohakaid.

25 Ja mitte ühelegi mäele, mida praegu kõblastega rohitakse, ei minda enam kibuvitste ja ohakate kartuse pärast; need jäävad

9 *a* 2Aj 20:20.
11 *a* PJ Tunnustäht.
12 *a* ST pane proovile.
14 *a* PJ Neitsi.
b HEEB Jumal on meiega. PJ Immaanuel.
16 *a* 2Ne 18:4.
b 2Kn 15:30; 16:9.
17 *a* 2Aj 28:19–21.
b 1Kn 12:16–19.
18 *a* EHK annab märku, kutsub kokku. Js 5:26.
20 *a* ST võõrsissetungija tühjendab maa asukatest.
b 2Kn 16:5–9.
21 *a* ST alles jäävad vaid mõned, kes on isemajandajad.
23 *a* EHK hõberaha.

härgade uitepaigaks ja [a]väiksema karja tallermaaks.

18. PEATÜKK

Kristus on kui komistuskivi ja pahanduskalju. Otsige Issandat, mitte kädistavaid nõidasid. Pöörduge seaduse ja tunnistuse poole juhatuse saamiseks. Võrdle Jesaja 8. Ligikaudu 559–545 eKr.

Pealegi Issanda sõna ütles mulle: Võta enesele suur tahvel ja kirjuta sellele inimese sulega [a]Maher-saalal-haas-basi kohta!

2 Ja ma võtsin endale ustavad [a]tunnistajad üles tähendama: preester Uurija ja Sakarja, Jeberekja poja.

3 Ja ma läksin [a]prohveti naise juurde; ja tema sai käima peale ning tõi poja ilmale. Siis Issand ütles mulle: Pane temale nimeks Maher-saalal-haas-bas!

4 Sest vaata, enne kui [a]poiss [b]oskab hüüda isa ja ema, viiakse Damaskuse rikkus ja Samaaria [c]saak Assuri kuninga ette.

5 Ja Issand rääkis minuga veelgi, öeldes:

6 Nõnda nagu see rahvas põlgab [a]Siiloa hiljukesi voolavaid vesi ning tunneb rõõmu [b]Retsinist ja Remalja pojast;

7 nüüd seepärast, vaata, Issand laseb tulla [a]nende peale jõe vägevad ja suured veed, nimelt Assuri kuninga ja kogu ta hiilguse, ja ta tuleb üles üle kõikide oma kanalite ja voolab üle kõigist oma kallastest.

8 Ja ta [a]läbib Juuda; ta tulvab ja ujutab üle, ta ulatub kaelani välja; ja tema tiibade sirutus täidab su maa, nii lai kui see ongi, oo [b]Immaanuel!

9 Ühinege, oo inimesed, ja teid purustatakse tükkideks; ja hoidke oma kõrvad lahti, kõik kauged maad; pange vöö vööle ja teid purustatakse tükkideks; pange vöö vööle ja teid purustatakse tükkideks!

10 Pidage üheskoos nõu – ja see läheb tühja; kõnelge sõna – ja see ei lähe täide, [a]sest Jumal on meiega.

11 Sest nõnda rääkis Issand minuga tugeva käega ja hoiatas mind kõndimast sellesinase rahva teed mööda, öeldes:

12 Ärge nimetage [a]vandenõuks kõike, mida seesinane rahvas nimetab vandenõuks; ärge kartke ka, mida tema kardab ega tundke hirmu.

25 *a* HEEB lambad või kitsed.

18 1 *a* ST häving läheneb.
2 *a* PJ Tunnistaja, tunnistus.
3 *a* ST oma naise.
4 *a* 2Ne 17:16.
b Js 8:4.
c 2Kn 15:29.
6 *a* 1Ms 49:10; JST, 1Ms 50:24.
b Js 7:1.
7 *a* ST esmalt Põhja-Iisraeli peale.
8 *a* ST Assur tungib ka läbi Juuda.
b PJ Immaanuel.
10 *a* ST Juuda (Immaanueli maa) säästetakse. Ps 46:8.
12 *a* ST Juuda ei tohi loota turvalisuse saavutamisel teistega sõlmitud salaplaanidele.

13 Pidage pühaks Vägede Issandat ennast, ja tema olgu teie [a]kartus ja tema olgu teie hirm!

14 Ja tema on [a]pühamuks; aga [b]komistuskiviks ja pahanduskaljuks mõlemale Iisraeli kojale, lõksuks ja püüdepaelaks Jeruusalemma elanikele.

15 Ja paljud neist [a]komistavad ja langevad ja vigastavad end, ja püütakse kinni ja võetakse lõksu.

16 Seo kinni tunnistus, pitseeri [a]seadus mu jüngrites!

17 Ja mina ootan Issandat, kes [a]peidab oma palge Jaakobi koja eest, ja loodan tema peale.

18 Vaata, mina ja lapsed, kelle Issand mulle on andnud, oleme [a]tunnustähtedeks ja imetegudeks Iisraelis Vägede Issandalt, kes elab Siioni mäel.

19 Ja kui nad teile ütlevad: Pöörduge nende poole, kellel on [a]surnute vaimud, ja [b]nõidade poole, kes kädistavad ja pomisevad – [c]kas rahvas ei peaks pöörduma oma Jumala poole, et elavad võiksid kuulda [d]surnutest?

20 Seaduse ja tunnistuse poole; ja kui nad ei [a]kõnele vastavalt sellele sõnale, siis on see seepärast, et neis pole valgust.

21 Ja seal nad siis [a]uitavad, vaevatud ja näljased; ja sünnib, et nälga tundes nad ärritavad ennast ja neavad oma kuningat ja oma Jumalat ning tõstavad pilgu üles.

22 Ja nad vaatavad maa peale ja näevad muret ja pimedust ja ahistuse hämarust ning tõugatakse pimedusse.

19. PEATÜKK

Jesaja räägib messialikult. Inimesed pimeduses näevad suurt valgust. Meile sünnib laps. Ta on Rahuvürst ja valitseb Taaveti aujärjel. Võrdle Jesaja 9. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ometi ei ole hämarus selline, nagu see oli tema vaeva ajal, kui ta algul kergelt vaevas Sebuloni [a]maad ja Naftali maad ja pärast vaevas valusamalt Punase mere äärseid Jordani-taguseid Galilea rahvaid.

2 Inimesed, kes kõndisid [a]pimeduses, on näinud suurt valgust; need, kes elavad surmavarju maal, neile on paistnud valgus.

3 Sa oled paljundanud rahva ja [a]suurendanud rõõmu – nad

13 *a* ST olge Jumala ees alandlikud ja aupaklikud.
14 *a* Hs 11:15–21.
b 1Pt 2:4–8; Jb 4:14–15.
15 *a* Mt 21:42–44.
16 *a* HEEB õpetused. PJ Evangeelium.
17 *a* Js 54:8.
18 *a* ST Jesaja ja tema poegade nimede tähendused antud järjekorras: „Jehoova päästab", „Ta kiirustab tagant saaki" ja „Jääk pöördub tagasi". 2Ne 17:3; 18:3.
19 *a* 3Ms 20:6.
b ST võlujad, ennustajad.
c 1Sm 28:6–20.
d EHK surnute nimel.
20 *a* ST the vaimudega suhtlejad (vt ka s-d 21–22).
21 *a* ST Iisrael viiakse vangistusse, kuna nad ei kuula.

19 1 *a* Mt 4:12–16.
2 *a* „Hämarus" ja „pimedus" olid usust taganemine ja vangistus; „suur valgus" on Kristus.
3 *a* Js 9:2.

rõõmustavad sinu ees, otsekui ollakse rõõmsad lõikuseajal ja otsekui inimesed hõiskavad saaki jagades.

4 Sest sa oled murdnud tema koorma ikke ja tema õla kepi, tema sundija vitsa.

5 Sest sõjamehe iga lahing on segadusekäraga ja veres veeretatud vammusega; aga see sünnib põlemise ja tuleroaga.

6 Sest meile on sündinud [a]laps, meile on antud poeg ja tema õlgadel on [b]valitsemine; ja talle pannakse nimeks Imeline, Nõuandja, [c]Vägev Jumal, [d]Igavene Isa, [e]Rahuvürst.

7 [a]Valitsemise laienemine ja rahu on [b]otsatu Taaveti aujärjel ja tema kuningriigi üle, et seda kinnitada ja rajada kohtu ja õiglusega nüüdsest ajast peale, nimelt igavesti. Vägede Issanda agarus teeb seda.

8 Issand läkitas oma sõna Jaakobile ja see on valgustanud [a]Iisraeli.

9 Ja kõik rahvad saavad teada, nimelt Efraim ja Samaaria elanikud, kes ütlevad upsakusest ja südame ülbusest:

10 Telliskivid on varisenud, aga me ehitame tahutud kividest; metsviigipuud on maha raiutud, aga me paneme seedrid asemele.

11 Seepärast teeb Issand tugevaks [a]Retsini vastased tema vastu ja ühendab tema vaenlased;

12 süürlased ees ja vilistid taga; ja nad [a]õgivad Iisraeli avatud suuga. Selle kõige juures ei ole ta [b]viha ära pöördunud, vaid ta käsi on veel välja sirutatud.

13 Sest rahvas ei ole [a]pöördunud tema poole, kes neid peksab, ega otsi nad Vägede Issandat.

14 Seepärast lõikab Issand Iisraelilt ühel päeval pea ja saba, oksa ja varre.

15 Muistne, tema on pea; ja prohvet, kes õpetab valesid, on saba.

16 Selle rahva juhid panevad neid eksima; ja need, keda nad juhivad, hävitatakse.

17 Seepärast ei tunne Issand rõõmu ta noortest meestest ega [a]halasta isata laste ja lesknaiste peale, sest igaüks neist on silmakirjatseja ja kurjategija, ja iga suu räägib [b]rumalusi. Selle kõige juures ei ole ta viha ära pöördunud, vaid ta [c]käsi on veel välja sirutatud.

18 Sest pahelisus põleb nagu tuli; see õgib kibuvitsad ja ohakad ning süütab metsarägastikud ja need kerkivad haihtuva suitsuna.

19 Vägede Issanda raevust on maa pimenenud ja rahvas on otsekui tuleroog; [a]ükski inimene ei heida armu oma vennale.

20 Ja ta näppab parema käega

6 *a* Js 7:14; Lk 2:11.
b Mt 28:18.
c Tt 2:13–14.
d Al 11:38–39, 44.
e Jh 14:27.
7 *a* PJ Valitsus.
b Tn 2:44.
8 *a* ST Järgnev ettekuulutav sõnum (s-d 8–21) oli hoiatuseks kümnele põhjapoolsele suguharule, keda kutsuti Iisraeliks.
11 *a* 2Kn 16:5–9.
12 *a* 2Kn 17:6, 18.
b Js 5:25; 10:4.
13 *a* Am 4:6–12.
17 *a* PJ Halastav, halastus.
b 2Ne 9:28–29.
c Jb 5:47; 6:4.
19 *a* Mi 7:2–6.

ja on näljane; ja ta [a]sööb vasaku käega ja nad ei saa isu täis; iga inimene sööb oma käsivarre liha –

21 [a]Manasse [b]Efraimi ja Efraim Manasset, nemad üheskoos on Juuda vastu. Selle kõige juures ei ole ta viha ära pöördunud, vaid ta käsi on veel välja sirutatud.

20. PEATÜKK

Assuri hävitus on kujund paheliste hävitamisest teisel tulemisel. Vähesed inimesed jäetakse alles pärast seda, kui Issand tuleb taas. Jaakobi jääk pöördub sel päeval tagasi. Võrdle Jesaja 10. Ligikaudu 559–545 eKr.

Häda neile, kes annavad ebaõiglasi seadusi ja kes panevad kirja kibeduse, mille nad on määranud;

2 et väänata abivajajate õigusemõistmist ja võtta ära [a]õigus mu rahva viletsailt, et [b]lesknaised saaksid neile saagiks ja et nad saaksid paljaks riisuda isatuid lapsi.

3 Ja mida te teete [a]nuhtlemispäeval ja laastamises, mis tuleb kaugelt? Kelle juurde te põgenete abi saama? Ja kuhu jätate oma hiilguse?

4 Ilma minuta põlvitavad nad koos vangidega ja langevad koos tapetutega. Selle kõige juures ei ole ta viha ära pöördunud, vaid ta käsivars on veel välja sirutatud!

5 Oo assurlane, minu viha vits, ja kepp nende käes on [a]nende meelepaha.

6 Ma läkitan tema [a]silmakirjaliku rahva vastu, ja teda ma käsin oma vihaaluse rahva käest võtta noosi ja võtta saagi ja tallata nad maha nagu uulitsapori.

7 Aga tema ei kavatse nõnda ja nõnda ei mõtle ta süda, vaid temal on südames hävitada ja lõigata ära rahvaid, ja mitte väheseid.

8 Sest ta ütleb: Kas pole mu vürstid kõik kuningad?

9 Eks Kalno ole nagu Karkemis? Eks Hamat ole nagu Arpad? Eks Samaaria ole nagu Damaskus?

10 Nii nagu mu [a]käsi rajas ebajumalate kuningriigid, ja kelle nikerdatud kujud olid üle Jeruusalemma ja Samaaria omadest;

11 eks ma või siis talitada ka Jeruusalemma ja selle ebajumalatega nõnda, nagu ma talitasin Samaaria ja selle ebajumalatega?

12 Mispärast, sünnib, et kui Issand on lõpetanud kogu oma töö Siioni mäel ja Jeruusalemmas, siis ma nuhtlen [a]Assuri kuninga visa südame [b]vilja ja tema suureliste silmade kõrkust.

13 Sest [a]ta ütleb: Ma tegin seda oma käe rammuga ja oma tarkusest; sest ma olen taibukas; ja ma nihutasin rahvaste piirid ja riisusin

20 *a* 5Ms 28:53–57.
21 *a* PJ Manasse.
b PJ Efraim.
c PJ Juuda.
20 2 *a* EHK õ[illegible]lus.
b PJ Lesknaine.
3 *a* ST karistuspäeval.
5 *a* Js 10:5.
6 *a* ST Iisraeli vastu.
10 *a* ST Assuri kuninga käsi (s-d 10–11).
12 *a* Sf 2:13.
b ST hooplemine.
13 *a* ST Assuri kuningas (s-d 13–14).

nende varandused ja surusin maha elanikud nagu vapper mees;

14 ja mu käsi leidis rahvaste rikkuse otsekui linnupesa; ja nagu korjatakse mahajäetud mune, nõnda ma korjasin kogu maa ja ei olnud kedagi, kes oleks lehvitanud tiibu või teinud suu lahti või piiksatanud.

15 [a]Kas hoopleb [b]kirves selle ees, kes temaga raiub? Kas suurustab saag saagija ees? Nagu viibutaks vits ennast oma ülestõstja vastu või nagu kergitaks kepp iseennast, otsekui ta ei olekski puust!

16 Seepärast läkitab Issand, Vägede Issand, tema priskete sekka kõhetust; ja tema [a]hiilguse alla süütab ta põlemise nagu lõõmava tule.

17 Ja Iisraeli valgus muutub tuleks ja tema Püha leegiks, mis ühe päevaga põletab ja õgib ta ohakad ja kibuvitsad;

18 ja hävitab tema metsa ja viljaka välja hiilguse ühes [a]hinge ja kehaga; ja nad on nagu siis, kui lipukandja nõrkeb.

19 Ja [a]allesjäänud puid tema metsas on nii vähe, et laps võib need kirja panna.

20 Ja [a]sel päeval sünnib, et Iisraeli jääk ja need, kes on pääsenud Jaakobi [b]kojast, ei [c]toetu enam sellele, kes teda lõi, vaid toetuvad ustavalt Issandale, Iisraeli Pühale.

21 [a]Jääk pöördub, jah, nimelt Jaakobi jääk, vägeva Jumala poole.

22 Sest kuigi su rahvast, Iisrael, oleks otsekui mereliiva, siiski pöördub nende jääk; otsustatud [a]hävitusele järgneb [b]õigemeelsusetulv.

23 Sest [a]hävituse teeb Vägede Issand Jumal teoks, nimelt kogu maal.

24 Seepärast, nõnda ütleb Vägede Issand Jumal: Oo mu rahvas, kes sa elad Siionis, ära karda assurlast; ta peksab sind vitsaga ja Egiptuse [a]kombel tõstab su vastu oma kepi.

25 Sest veel pisut ja mu meelepahal on lõpp, ja mu viha on nende hävitamises.

26 Ja Vägede Issand keerutab ta kohal rooska otsekui [a]Midjani löömisel Oorebi kaljul ja nagu ta kepp oli mere kohal, nii ta tõstab selle üles Egiptuse kombel.

27 Ja sel päeval sünnib, et tema [a]koorem võetakse su õlgadelt ja tema ike su kaela pealt, ja ike hävitatakse [b]võidmise pärast.

15 *a* Kõik kõnekujundid selles salmis esitavad sama küsimuse: Kas üks inimene (st Assuri kuningas) saab edu saavutada Jumala vastu?
b ST prohvet võrdleb kuningat tööriistaga.
16 *a* ST Assuri kuningas (ka s-d 17–19).
18 *a* ST Assur haihtub täielikult.
19 *a* ST Assuri sõjaväe jääk.
20 *a* ST viimsel ajal.
b Am 9:8–9.
c ST looda.
21 *a* Js 11:11–12.
22 *a* ÕL 63:34.
PJ Maailm – Maailma lõpp.
b ST isegi karistuse tulles on halastus saadaval.
23 *a* ST laseb tulla otsustatud hävitusel.
24 *a* ST nagu Egiptlased läinud aegadel. 2Ms 1:13–14.
26 *a* 1Ms 25:1–2; Km 7:25.
27 *a* Js 14:25.
b PJ Võitu.

28 [a]Ta on tulnud Ajjatisse, läbinud Migroni; Mikmassi on ta jätnud oma varustuse.

29 Nad on läbinud kuru; neil on Gebas öömaja; Raama on hirmul; Sauli Gibea on põgenenud.

30 Tõsta oma häält, oo Gallimi tütar; las seda kuuleb Laisa, oo vaene Anatot!

31 Madmena on ümber kolinud; Geebimi elanikud on kogunenud põgenemiseks.

32 Aga ta peatub Nobes sel päeval, ta viipab käega Siioni tütre mäe, Jeruusalemma künka poole.

33 Vaata, Issand, Vägede Issand, laasib oksad hirmu jõul; ja [a]kõrgeks kasvanud raiutakse maha; ja upsakad alandatakse.

34 Ja metsarägastiku ta lõikab maha raudkirvega, ja Liibanon langeb vägeva läbi.

21. PEATÜKK

Iisai tiivi (Kristus) mõistab kohut õigemeelsuses. Tuhandeaastase rahuriigi ajal katab maad Jumala tundmine. Issand tõstab lipu ja kogub kokku Iisraeli. Võrdle Jesaja 11. Ligikaudu 559–545 eKr.

Aga [a]Iisai [b]tüvest tõuseb [c]võrse, ja tema juurtest kasvab võsu.

2 Ja tema peal hingab Issanda [a]vaim, tarkuse ja mõistmise vaim, nõu ja väe vaim, Issanda tundmise ja kartuse vaim;

3 ja annab talle kiire mõistmise Issanda kartuses; ja ta ei [a]mõista kohut oma silma nägemise järgi ega noomi oma kõrvade kuulmise järgi.

4 Vaid ta [a]mõistab viletsaile kohut õigemeelsuses ja [b]noomib maa [c]tasaseid võrdsuses; ja ta lööb oma suu vitsaga maad ja surmab oma huulte puhanguga pahelised.

5 Ja õigemeelsus on tal vööna niuetel ja ustavus vööna [a]puusadel.

6 Hunt elab koos tallega ja leopard magab kitsekese kõrval; ja vasikas ja noor lõvi ja nuumveis üheskoos; ning pisuke laps juhib neid.

7 Ja lehm ja karu söövad koos karjamaal; nende pojad magavad üheskoos; ja lõvi sööb õlgi nagu veis.

8 Ja imik mängib rästiku uru juures ja pisike laps sirutab oma käe mürkmao pessa.

9 Nad ei tee [a]paha ega kahju kogu mu pühal mäel, sest maa on täis Issanda [b]tundmist, nagu veed katavad merepõhja.

28 *a* ST Tuuakse välja Assuri sõjavägede liikumine Jeruusalemma suunas; seejärel (s-d 33–34) kirjeldatakse kujundlikult, mida Issand nende vastu ette võtab.
33 *a* Hl 4:12–13.

21 1 *a* Iisai oli Taaveti isa; sellega viidatakse kuninglikule Taaveti sugupuule, kus sünnib lõpuks Jeesus. Mi 5:1; Hb 7:14.
PJ Iisai.
b ÕL 113:1–2.
c ÕL 113:3–4.
2 *a* Js 61:1–3.
3 *a* Jh 7:24.
4 *a* Ps 72:2–4; Mo 29:12.
b HEEB otsustab (kellegi üle).
c PJ Tasadus, tasane.
5 *a* EHK pihal.
9 *a* Js 2:4.
PJ Millennium.
b ÕL 101:32–33; 130:9.

10 Ja [a]sel päeval on seal Iisai [b]juur, kes seisab rahvaile lipuks; [c]selle juurde püüdlevad [d]paganad ja tema puhkepaik saab auliseks.

11 Ja sel päeval sünnib, et Issand sirutab veel [a]teist korda oma käe, et tagasi saada oma rahva jääki, kes on järele jäänud, Assurist ja Egiptusest ja Patrosest ja Kuusist ja Eelamist ja Sinearist ja Hamatist ja meresaartelt.

12 Ja ta tõstab rahvaile [a]lipu ja kogub Iisraeli [b]hüljatud ja [c]korjab maailma neljast nurgast kokku Juuda pillutatud.

13 Lakkab ka Efraimi [a]kadestamine ja lõigatakse ära Juuda vastased; Efraim ei [b]kadesta [c]Juudat ja Juuda ei rõhu Efraimi.

14 Aga nad [a]lendavad siis vilistite turjale läände; nad riisuvad üheskoos idamaalasi; nad panevad oma käe Edomi ja Moabi külge; ja Ammoni lapsed kuuletuvad neile.

15 Ja Issand [a]hävitab sootuks Egiptuse mere keele; ning oma vägeva tuulega viipab oma kätt üle jõe ja lööb selle seitsmeks ojaks ja laseb inimestel kuiva jalaga üle minna.

16 Ja siis on [a]maantee tema rahva jäägile, kes Assurist järele jääb, otsekui Iisraelil oli päeval, mil ta Egiptusemaalt välja tuli.

22. PEATÜKK

Tuhandeaastase rahuriigi ajal ülistavad kõik inimesed Issandat. Ta elab nende keskel. Võrdle Jesaja 12. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja sel päeval sa ütled: Oo Issand, ma ülistan sind; kuigi sa olid vihane minu peale, on su viha pöördunud ja sa trööstid mind.

2 Vaata, Jumal on mu pääste; ma [a]usaldan teda ega karda, sest Issand [b]Jehoova on mu jõud ja mu kiidulaul; ja samuti on ta saanud minu päästeks.

3 Seepärast, te ammutate rõõmuga [a]vett päästeallikaist.

4 Ja sel päeval te ütlete: [a]Ülistage Issandat, hüüdke tema nime, kuulutage tema tegusid rahva seas, mainige, et tema nimi on ülendatud!

5 [a]Laulge Issandale, sest tema on teinud suurepäraseid asju; see on teada kogu maal!

10 *a* ST viimsel ajal. JSA 1:40.
b Rm 15:12; ÕL 113:5–6.
c EHK tema juurde.
d ÕL 45:9–10.
11 *a* 2Ne 6:14; 25:17; 29:1.
12 *a* PJ Lipp.
b 3Ne 15:15; 16:1–4.
c Ne 1:9; 1Ne 22:10–12; ÕL 45:24–25. PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
13 *a* Jr 3:18.
b Juuda ja Efraimi suguharud olid ajalooliselt vastased (pärast 1Kn 12:16–20 aset leidnud sündmusi). Viimsel ajal see vaen kaob. Hs 37:16–22. PJ Kade, kadedus.
c PJ Juuda.
14 *a* ST ründavad vilistite territooriumiks olevaid läänenõlvu.
15 *a* Sk 10:11.
16 *a* Js 35:8; ÕL 133:27.
22 2 *a* Mo 4:6; Hl 12:1.
b 2Ms 15:2; Ps 83:19. PJ Jehoova.
3 *a* PJ Elav vesi.
4 *a* PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.
5 *a* ÕL 136:28.

6 [a]Hüüa ja hõiska, sina, Siioni elanik; sest suur on Iisraeli Püha teie keskel!

23. PEATÜKK

Babüloni hävitus on kujund hävitamisest teise tulemise ajal. See on viha ja kättemaksu päev. Babülon (maailm) langeb alatiseks. Võrdle Jesaja 13. Ligikaudu 559–545 eKr.

[a]Babüloni [b]koorem, mida Jesaja, Aamotsi poeg nägi.

2 Tõstke [a]lipp kõrgele mäele, hüüdke neile valjusti, [b]viibake käega, et nad läheksid sisse suursuguste väravaist!

3 Ma olen käskinud oma [a]pühitsetuid, ma olen ka kutsunud oma sangarid, sest minu viha ei ole nende peal, kes rõõmustavad minu suuruse üle.

4 Rahvahulkade hääl mägedes on nagu vägeva rahva oma, [a]kokkukogunenud rahvaste [b]kuningriikide kärarikas hääl; Vägede Issand vaatab üle lahingu sõjaväge.

5 Nad tulevad kaugelt maalt, taevapiirilt, jah, Issand ja tema meelepaha relvad, et hävitada kogu maa.

6 Uluge, sest Issanda päev on lähedal; see tuleb kui hävitus Kõigeväeliselt.

7 Seepärast lõtvuvad kõik käed; iga inimese süda lööb araks;

8 ja nad kardavad; valukihvatused ja kurbus haaravad neid, nad on hämmeldunud üksteise üle; nende palged on kui leegid.

9 Vaata, Issanda päev tuleb hirmsana, raevu ja tulise vihaga, et laastada maa; ja ta [a]hävitab patused sellelt.

10 Sest taevatähed ja tähtkujud taevas ei kiirga enam valgust; [a]päike on tõustes pime ja kuu ei lase oma valgusel särada.

11 Ja mina [a]karistan maailma halva eest ja pahelisi nende süü eest; mina lasen [b]ülbete kõrkusel lakata ja peatan kohutavate upsakuse.

12 Mina teen [a]inimesed kallimaks puhtast kullast; nimelt inimese kallimaks Oofiri kullast.

13 Seepärast, ma panen taevad vankuma, ja maa [a]liigub oma paigast Vägede Issanda raevus ja tema tulise viha päeval.

14 Ja see on otsekui peletatud metskits ja nagu lambad, kelle eest keegi ei hoolitse; ja iga inimene pöördub oma rahva juurde ja igaüks põgeneb omale maale.

15 Igaüks, kes on uhke, torgatakse läbi; jah, ja igaüks, kes on

6 *a* Js 54:1; Sf 3:14.
23 1 *a* Pahelise Babüloni ajaloolise hävinguga, millest kuulutavad prohvetlikult Js 13 ja 14, iseloomustatakse kogu pahelise maailma lõpukku hävingut. ÕL 133:5, 7, 14. PJ Paabel.
b ST hukatussõnum.
2 *a* PJ Lipp.
b ST lehvitage, andke märku.
3 *a* ST pühasid.
4 *a* Sk 12:3.
b Sk 14:2–3.
9 *a* PJ Maa – Maa puhastamine.
10 *a* PJ Maailm – Maailma lõpp.
11 *a* Ml 3:19.
b ÕL 64:24.
12 *a* Js 4:1–4.
13 *a* PJ Maa – Maa lõplik seisund.

ühinenud pahelistega, langeb mõõga läbi.

16 Nende lapsed rebitakse tükkideks nende eneste silme all; nende kojad rüüstatakse ja nende naised teotatakse.

17 Vaata, ma ärgitan nende vastu meedlased, kes ei hooli hõbedast ega kullast ega tunne nad heameelt selle üle.

18 Nende nooled purustavad noored mehed tükkideks; ja neil ei ole halastust ihuvilja vastu; nende silmad ei heida armu lastele.

19 Ja Babülon, kuningriikide hiilgus, kaldealaste uhke [a]kaunidus, saab [b]Soodoma ja Gomorra sarnaseks, kui need Jumal segi paiskas.

20 Seda ei [a]asustata enam iialgi ega elata seal põlvest põlve; ei löö sinna araablane telki üles ja karjased ei lase seal puhata oma karjal.

21 Vaid seal lebavad kõnnumaa [a]metsikud loomad; ja nende kojad on täis ulguvaid olevusi; ja seal asuvad öökullid; ja seal tantsivad [b]sikujalgsed.

22 Ja nende laastatud [a]kodades uluvad saarte metsikud loomad ja meeldivates paleedes [b]lohed; ja tema aeg on liginemas, ja tema päevi ei pikendata. Sest ma hävitan tema kiirelt; jah, sest ma olen oma rahva vastu halastav, aga pahelised hukkuvad.

24. PEATÜKK

Iisrael kogutakse kokku ja tunneb rõõmu tuhandeaastasest rahust. Lutsifer visati taevast välja vastuhaku pärast. Iisrael võidutseb Babüloni (maailma) üle. Võrdle Jesaja 14. Ligikaudu 559–545 eKr.

Sest Issand halastab Jaakobi peale ja [a]valib taas Iisraeli ja asustab nad nende omale maale; ja [b]võõrad liituvad nendega ja hoiavad ühte Jaakobi kojaga.

2 Ja [a]rahvad võtavad ning toovad neid nende kohale; jah, kaugelt maa ääreni välja; ja nad pöörduvad tagasi nende [b]tõotatud maadele. Ja Iisraeli koda valdab neid ja Issanda maa on [c]teenijatele ja ümmardajatele; nad võtavad vangi oma vangistajad ja valitsevad oma rõhujate üle.

3 Ja sel päeval sünnib, et Issand annab sulle [a]rahu sinu murest ja sinu kartusest ning raskest orjusest, milles sa pidid teenima.

4 Ja sel päeval sünnib, et sa võtad üles selle õpetussõna [a]Babüloni kuninga vastu ja ütled: Kuidas on rõhujale lõpp tulnud, kuldne linn lakanud!

19 *a* ST edevus.
b 1Ms 19:24–25; 5Ms 29:22; 2Ne 13:9.
20 *a* Jr 50:3, 39–40.
21 *a* Js 34:14–15.
b HEEB sokud või kurjad vaimud.
22 *a* HEEB paleedes.
b HEEB (võib-olla) šaakalid või metsikud koerad.
24 1 *a* Sk 1:17.
b Js 60:3–5, 10.
2 *a* ST teised rahvad tulevad Iisraelile appi.
b PJ Tõotatud maa.
c Js 60:14.
3 *a* Jos 1:13; ÕL 84:24.
4 *a* PJ Paabel.

5 Issand on katki murdnud paheliste kepi, võimutsejate valitsuskepid.

6 Tema, kes rahvaid lõi raevus lõputute löökidega, tema, kes rahvusi valitses vihas, on taga kiusatud ja mitte keegi ei takista.

7 Kogu maa tõmbab hinge ja vaikib; nad rõkatavad [a]laulma.

8 Jah, sinust tunnevad rõõmu küpressid ja ka Liibanoni seedrid, öeldes: Sest ajast, kui sa [a]lamad, ei tule ükski [b]langetaja üles meie vastu.

9 [a]Põrgu on all liikvel sinu pärast, et võtta sind vastu su tulekul; ta ärgitab sinu pärast üles [b]surnud, nimelt kõik maa juhid; ta on lasknud nende aujärgedelt üles tõusta kõik rahvaste kuningad.

10 Kõik nad räägivad ja ütlevad sulle: Kas sinagi oled jäänud jõuetumaks nagu meie? Oled sa saanud meie sarnaseks?

11 Alla hauda on tõugatud su toredus; su lüürade helinat ei kuulda; su alla on laotatud ussikesi ja sind katavad ussid.

12 [a]Kuidas oled sa alla langenud taevast, oo [b]Lutsifer, hommiku poeg! Oled paisatud maha, sina, kes nõrgestasid rahvaid!

13 Sest sa ütlesid oma südames: [a]Mina tõusen taevasse, kõrgemale Jumala tähtedest ma ülendan oma aujärje; ma istun ka kogunemismäele kaugel [b]põhjas;

14 ma tõusen pilvede kõrgustike kohale; ma saan Kõigekõrgema sarnaseks.

15 Siiski sind tuuakse alla põrgusse, [a]haua äärele.

16 Kes näevad sind, [a]silmitsevad sind, vaatlevad sind kaalutlevalt ja ütlevad: Kas see on mees, kes pani maa värisema, kes pani kuningriigid vabisema?

17 Ja tegi maailma kõnnumaa sarnaseks ja hävitas selle linnad ning ei avanud oma vangide koda?

18 Kõik rahvaste kuningad, jah, kõik neist lamavad hiilguses, igaüks [a]omaenda kojas.

19 Aga sina oled nagu [a]põlatud oks eemale heidetud oma hauast ja nagu jääk nendest, kes on tapetud, mõõgaga läbi pistetud, kes paisatakse alla [b]kivimurdu nagu jalge alla tallatud laip.

20 Sind ei maeta koos nendega, sest sa oled hävitanud oma maa ja tapnud oma rahva; [a]kurja tegijate [b]seeme ei saa iialgi nimekaks.

7 *a* Js 55:12.
8 *a* ST suremas.
b HEEB (puu)raiuja pole tulnud meie vastu.
9 *a* PJ Põrgu.
b ST maisest kehast vabanenud vaimud.
12 *a* ÕL 76:26.
b HEEB koidutäht, koidupoeg. Pahelise maailma (Babüloni) valitsejast räägitakse kui Lutsiferist, kogu pahelisuse valitsejast.
PJ Kurat; Lutsifer.
13 *a* Ms 4:1–4.
b ST jumalate elupaik babüloonlaste uskumuse järgi. Ps 48:3.
15 *a* 1Ne 14:3.
16 *a* HEEB vaatavad sinu peale kõõrdi ja heidavad sulle halba valgust.
18 *a* ST oma perekonna hauas.
19 *a* ST kõrvale heidetud oks, kärbitud ja ära visatud.
b ST kõige põhja.
20 *a* PJ Paheline, pahelisus.
b Ps 21:11–12; 37:28.

21 Valmistage tema laste jaoks tapatalgud nende isade [a]süütegude pärast, et nad ei tõuseks ega valdaks maad ega täidaks maailma palet linnadega.

22 Sest mina tõusen üles nende vastu, ütleb [a]Vägede Issand, ja ma lõikan Babülonilt ära [a]nime ja jäägi ja poja ja [b]vennapoja, ütleb Issand.

23 Ma teen ta hüüpide [a]omandiks ja laugasteks, ja ma pühin ta ära hävitusluuaga, ütleb Vägede Issand.

24 Vägede Issand on vandunud, öeldes: Tõesti, nagu ma olen mõtelnud, nõnda see sünnib; ja nagu ma olen kavatsenud, läheb see korda –

25 et ma toon [a]assurlase oma maale ja tallan ta jalge alla oma [b]mägedel; siis on tema [c]ike võetud nende pealt ja tema koorem võetud nende õlgadelt.

26 See on kavatsus, mis on kavatsetud kogu maa kohta, ja see on käsi, mis on sirutatud [a]kõigi rahvaste kohale.

27 Sest Vägede Issand on nii kavatsenud ja kes teeb selle tühjaks? Ja tema käsi on välja sirutatud ja kes pöörab selle tagasi?

28 [a]Aastal, mil kuningas [b]Ahas suri, oli see ettekuulutus.

29 Ära rõõmusta, kogu Palestiina, et murtud on vits, mis sind lõi; sest mao juure seest väljub mürkmadu ja tema vili on lõõmav lendmadu.

30 Ja vaeste esmasündinud söövad ning abivajajad heidavad julgelt puhkama; ja sinu juure ma tapan näljaga, ja ta surmab su jäägi.

31 Ulu, oo värav; kisenda, oo linn; sina, kogu Palestiina, oled lagunenud; sest põhja poolt tuleb suits ja keegi ei ole üksi tema määratud aegadel.

32 Mida vastavad siis rahvaste sõnumitoojad? Et Issand on rajanud [a]Siioni ja tema rahva [b]vaesed [c]loodavad selle peale.

25. PEATÜKK

Nefi rõõmutseb selguse üle. Jesaja prohvetlikke kuulutusi mõistetakse viimsetel päevadel. Juudid tulevad tagasi Babülonist, löövad risti Messia ning nad hajutatakse ja saavad rooska. Nad taastatakse, kui nad usuvad Messiasse. Ta tuleb esmalt kuussada aastat pärast seda, kui Lehhi lahkus Jeruusalemmast. Nefilased peavad kinni Moosese seadusest ja usuvad Kristusesse, kes on Iisraeli Püha. Ligikaudu 559–545 eKr.

21 *a* 2Ms 20:5.
22 *a* Õp 10:7.
b Ii 18:19.
23 *a* Js 34:11–15.
25 *a* Jutt läheb Assuri rünnakult Assuri kokkuvarisemisele Juudas 701 eKr (s-d 24–27). 2Kn 19:32–37; Js 37:33–38.
b ST Juuda ja Iisraeli mäed.
c Js 10:27.
26 *a* ST lõpuks kukutatakse nõnda kõik maised rahvad.
28 *a* ST u 720 eKr; seda ettekuulutust või hukatussõnumit kuulutati prohvetlikult vilistite kohta; Juuda on samal ajal kaitstud.
b 2Kn 16:20.
32 *a* PJ Siion.
b Sf 3:12.
c EHK otsivad sealt varju.

Nüüd, mina, Nefi, räägin veidi nendest sõnadest, mida ma olen kirjutanud, mida on räägitud Jesaja suuga. Sest vaata, Jesaja rääkis palju asju, mida paljudel minu rahvast on [a]raske mõista, sest nad ei tunne juutide prohvetliku kuulutamise viisi.

2 Sest mina, Nefi, ei ole neile palju õpetanud juutide kombeid, sest nende [a]tööd olid pimedusetööd ja nende teod olid jäleduseteod.

3 Mispärast, ma kirjutan oma rahvale, kõikidele nendele, kes edaspidi selle vastu võtavad, mida ma kirjutan, et nad võiksid teada Jumala kohtuotsustest, et need tulevad kõikide rahvaste peale vastavalt sõnadele, mis ta on rääkinud.

4 Mispärast, võtke kuulda, oo mu rahvas, kes on Iisraeli kojast, ja hoidke oma kõrvad lahti minu sõnadele; sest kuigi Jesaja sõnad ei ole selged teile, on need ometi selged kõikidele nendele, kes on täis [a]prohvetliku kuulutamise [b]vaimu. Ent ma annan teile prohvetliku kuulutuse vastavalt vaimule, mis on minus; mispärast, ma kuulutan nüüd prohvetlikult vastavalt [c]selgusele, mis on olnud minuga sellest ajast saadik, kui ma tulin oma isaga Jeruusalemmast; sest vaata, minu hing tunneb heameelt selgest kõnest oma rahvale, et nad võiksid õppida.

5 Jah, ja minu hing tunneb heameelt [a]Jesaja sõnadest, sest ma tulin välja Jeruusalemmast ja minu silmad on näinud [b]juutide asju ja ma tean, et juudid mõistavad prohvetite asju ja ei ole ühtegi teist rahvast, kes mõistaks asju, mida on räägitud juutidele nagu nemad, muidu kui neid on õpetatud juutide kommete kohaselt.

6 Ent vaata, mina, Nefi, ei ole oma lapsi õpetanud juutide kommete kohaselt; ent vaata, mina ise olen elanud Jeruusalemmas, mispärast ma tunnen sealset ümbrust; ja ma olen maininud oma lastele Jumala kohtuotsusi, mis on [a]tabanud juute, oma lastele vastavalt kõigele sellele, mis Jesaja on rääkinud, ja ma ei kirjuta seda.

7 Aga vaata, ma jätkan omaenda prohvetliku kuulutusega oma [a]selgust mööda; milles, ma tean, ei saa ükski inimene eksida; ometi päevil, mil Jesaja prohvetlikud kuulutused täide lähevad, teavad inimesed kindlalt, ajal, mil need sünnivad.

8 Mispärast, need on inimlastele [a]väärtuslikud; ja see, kes arvab, et ei ole, eriti neile tahan ma rääkida ja piirdun sõnadega oma [b]rahvale; sest ma tean, et need

25 1 *a* 2Ne 25:5–6.
2 *a* 2Kn 17:13–20.
4 *a* PJ Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine.
b PJ Püha Vaim.
c 2Ne 31:3; 33:5–6; Jb 4:13.
5 *a* 1Ne 19:23; 3Ne 23:1.
b PJ Juudid.
6 *a* 2Ne 6:8; Hl 8:20–21.
7 *a* 2Ne 32:7; Al 13:23.
8 *a* PJ Pühakirjad – Pühakirjade väärtus.
b En 1:13–16; Mr 5:12–15; ÕL 3:16–20.

on nende jaoks suure väärtusega [c]viimsetel päevadel; sest sel päeval nad mõistavad neid; mispärast, ma olen need kirjutanud nende heaks.

9 Ja nagu üks põlvkond on hävitatud juutide seas süü pärast, just samuti on neid [a]hävitatud põlvest põlve vastavalt nende süütegudele; ja mitte kunagi ei ole kedagi nendest hävitatud muidu, kui et Issanda prohvetid poleks seda neile [b]ette kuulutanud.

10 Mispärast, neile teatati nende peale tulevast hävitusest kohe pärast mu isa Jeruusalemmast lahkumist; ometi tegid nad oma südame kõvaks; ja vastavalt minu prohvetlikule kuulutusele on nad [a]hävitatud, välja arvatud need, kes on [b]viidud ära vangidena Babüloni.

11 Ja nüüd, seda ma räägin vaimu pärast, mis on minus. Ja kuigi nad on ära viidud, pöörduvad nad taas tagasi ja valdavad Jeruusalemma maad; mispärast, nad [a]taastatakse taas oma pärandmaadele.

12 Aga vaata, neil on sõdu ja kuuldusi sõdadest ja kui saabub päev, mil Isa [a]Ainusündinu, jah, nimelt taeva ja maa Isa, teeb end nendele ilmsiks lihas, vaata, nad hülgavad tema oma süütegude ja oma kõvasüdamelisuse ja oma kangekaelsuse tõttu.

13 Vaata, nad [a]löövad ta risti; ja pärast seda, kui ta on [b]kolm päeva [c]hauakambris lamanud, [d]tõuseb ta surnuist, tervekstegemine tiibades; ja kõik need, kes usuvad tema nimesse, saavad päästetud Jumala kuningriiki. Mispärast, mu hing tunneb heameelt temast prohvetlikult kuulutades, sest ma olen [e]näinud tema päeva ja mu süda ülistab tema püha nime.

14 Ja vaata, sünnib, et pärast seda, kui [a]Messias on tõusnud surnuist ja on end oma rahvale ilmsiks teinud, kõigile, kes usuvad tema nimesse, vaata, Jeruusalemm [b]hävitatakse taas; sest häda neile, kes võitlevad Jumala ja tema kiriku rahva vastu.

15 Mispärast, [a]juudid [b]hajutatakse kõikide rahvaste sekka; jah, ja samuti [c]Babülon hävitatakse; mispärast, teised rahvad hajutavad juudid.

16 Ja pärast seda, kui nad on hajutatud ja Issand Jumal on andnud neile rooska teiste rahvaste kaudu mitme põlve vältel, jah, koguni põlvest põlve, kuni neid on veendud [a]uskuma Kristusesse, Jumala Pojasse, ja lepitusse, mis on lõpmatu kogu inimkonnale – ja kui tuleb päev, mil nad usuvad Kristusesse ja kummardavad Isa tema nimel puhta südame ja puhaste

8 *c* PJ Viimsed ajad, viimsed päevad.
9 *a* Jr 39:4–10; Mt 23:37–38.
b Am 3:7; 1Ne 1:13.
10 *a* 1Ne 7:13; 2Ne 6:8; Om 1:15; Hl 8:20–21.
b 2Kn 24:14; Jr 52:3–16.
11 *a* Esr 1:1–4; Jr 24:5–7.
12 *a* PJ Ainusündinu.
13 *a* Lk 23:33.
b Lk 24:6–7; Mo 3:10.
c Jh 19:41–42; 1Ne 19:10.
d PJ Ülestõusmine.
e 1Ne 11:13–34.
14 *a* PJ Messias.
b Lk 21:24; JSM 1:1–18.
15 *a* PJ Juudid.
b Ne 1:8–9; 2Ne 10:6.
c PJ Paabel.
16 *a* 2Ne 10:6–9; 30:7; Mr 5:14.

kätega ega oota enam teist Messiat, siis, sel ajal saabub päev, mil neil on paratamatult otstarbekas neid asju uskuda.

17 Ja Issand sirutab oma käe taas teist korda välja, et [a]taastada oma rahvas nende kadunud ja langenud seisukorrast. Mispärast, ta jätkab [b]imepärase töö ja imeteo tegemist inimlaste hulgas.

18 Mispärast, ta toob nendele esile oma [a]sõnad, millised sõnad [b]mõistavad kohut nende üle viimsel päeval, sest need antakse neile selleks, et [c]veenda neid tõelises Messias, kelle nad hülgasid; ja et veenda neid, et nad ei pea enam ootama Messia tulekut, sest ei ole kedagi tulemas, muidu kui see on [d]vale Messias, kes petab inimesi; sest on ainult üks Messias, kellest prohvetid on rääkinud, ja see Messias on see, kelle juudid hülgavad.

19 Sest vastavalt prohvetite sõnadele [a]Messias tuleb [b]kuussada aastat sellest ajast, kui mu isa lahkus Jeruusalemmast; ja vastavalt prohvetite sõnadele ja ka Jumala [c]ingli sõnale saab tema nimeks Jeesus Kristus, Jumala Poeg.

20 Ja nüüd, mu vennad, ma olen rääkinud selgelt, nii et te ei saa eksida. Ja nii tõesti, kui elab Issand Jumal, kes [a]tõi Iisraeli Egiptusemaalt välja ja andis Moosesele väe, et ta [b]tervendaks rahvad pärast seda, kui mürgised maod olid neid hammustanud, kui nad pööravad oma silmad [c]mao poole, mille ta nende ees üles tõstis, ja samuti andis temale väe, et ta lööks [d]kaljut ja sellest purskaks vett; jah, vaata, ma ütlen teile, et nii, nagu need asjad on õiged, ja nii tõesti, kui Issand Jumal elab, ei ole taeva all antud ühtegi muud [e]nime kui see Jeesus Kristus, kellest ma olen rääkinud, kelle kaudu inimene võib saada päästetud.

21 Mispärast, sel põhjusel on Issand Jumal mulle lubanud, et neid asju, mida ma [a]kirjutan, peetakse ja hoitakse ning need pärandatakse põlvest põlve minu seemnele, et võidaks täide viia Joosepile antud lubadus, et tema seeme ei [b]hukku iial niikaua, kui maailm püsib.

22 Mispärast, need asjad lähevad põlvest põlve, niikaua, kui maailm püsib; ja need lähevad Jumala tahtmist ja heaksarvamist mööda; ja nende rahvaste üle, kelle valduses need on, [a]mõistetakse kohut

17 *a* 2Ne 21:11–12; 29:1. PJ Evangeeliumi taastamine.
b Js 29:14; 2Ne 27:26; 3Ne 28:31–33.
18 *a* 2Ne 29:11–12; 33:11, 14–15.
b PJ Viimane kohtumõistmine.
c 2Ne 26:12–13.
d PJ Kristusevastane.
19 *a* PJ Jeesus Kristus – Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta.
b 1Ne 10:4; 3Ne 1:1, 13.
c 2Ne 10:3.
20 *a* 2Ms 3:7–10; 1Ne 17:24, 31; 19:10.
b Jh 3:14; 1Ne 17:41.
c 4Ms 21:8–9; Al 33:19; Hl 8:14–15.
d 2Ms 17:6; 4Ms 20:11; 1Ne 17:29; 20:21.
e Ho 13:4; Ap 4:10–12; Mo 5:8; Ms 6:52. PJ Päästja.
21 *a* 2Ne 27:6–14.
b Am 5:15; 2Ne 3:16; Al 46:24–27.
22 *a* 2Ne 29:11; 33:10–15; 3Ne 27:23–27.

nende järgi vastavalt sõnadele, mis on kirjutatud.

23 Sest me näeme usinasti vaeva, et kirjutada, [a]veenmaks meie lapsi ja ka meie vendi uskuma Kristusesse ning saama lepitatud Jumalaga; sest me teame, et pärast kõike, mida me saame [b]teha, saame me päästetud [c]armu läbi.

24 Ja kuigi me usume Kristusesse, me [a]peame kinni Moosese seadusest ja ootame vankumatult Kristust, kuni seadus on täidetud.

25 Sest sellel põhjusel oli [a]seadus antud; mispärast see seadus on meile [b]surnud ja me oleme elavaks tehtud Kristuses meie usu pärast; siiski me täidame seadust käskude pärast.

26 Ja me [a]räägime Kristusest, me rõõmustame Kristuses, me jutlustame Kristusest, me [b]kuulutame prohvetlikult Kristusest ja me kirjutame vastavalt oma prohvetlikele kuulutustele, et meie [c]lapsed võiksid teada, millisest allikast nad võiksid otsida [d]andestust oma pattudele.

27 Mispärast, me räägime seadusest, et meie lapsed võiksid teada, et seadus on elutu; ja nemad, teades seaduse elutusest, võiksid oodata seda elu, mis on Kristuses, ja teada, mis põhjusel seadus anti. Ja pärast seda, kui seadus on Kristuses täidetud, et neil poleks vaja siis oma südant tema vastu kõvaks teha, kui seadus peaks kõrvale heidetama.

28 Ja nüüd, vaata, mu rahvas, te olete [a]kangekaelne rahvas; mispärast, ma olen rääkinud teile selgelt, et te ei saaks valesti aru. Ja sõnad, mis ma olen rääkinud, seisavad [b]tunnistusena teie vastu; sest need on piisavad, et [c]õpetada igale inimesele õiget teed; sest õige tee on uskuda Kristusesse ja teda mitte eitada; sest teda eitades te eitate ka prohveteid ja seadust.

29 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, et õige tee on uskuda Kristusesse ja teda mitte eitada; ja Kristus on Iisraeli Püha; mispärast te peate tema ees kummarduma ja kummardama teda kõigest oma [a]väest, meelest ja jõust ja kogu oma hingest; ja kui te seda teete, ei aeta teid mingil juhul välja.

30 Ja kuivõrd on otstarbekas, peate te pidama kinni Jumala toimetustest ja [a]talitustest, kuni seadus, mis anti Moosesele, saab täidetud.

26. PEATÜKK

Kristus teenib nefilaste seas. Nefi näeb ette oma rahva hävitust. Nad räägivad

23 *a* PJ Laps, lapsed.
b Jk 2:14–26.
PJ Teod.
c Rm 3:23–24; 2Ne 2:4–10; Mo 13:32; Al 42:12–16; ÕL 138:4.
PJ Arm.
24 *a* Jb 4:4–5.
25 *a* PJ Moosese seadus.
b Rm 7:4–6.
26 *a* Jb 4:12; Jm 1:11; Mo 3:13.
b Lk 10:23–24.
c PJ Laps, lapsed.
d PJ Pattude andekssaamine.
28 *a* Mo 3:14.
b PJ Tunnistus.
c 2Ne 33:10.
29 *a* 5Ms 6:5; Mk 12:29–31.
30 *a* PJ Talitused.

põrmust. Paganad ehitavad üles valekirikuid ja salajasi liite. Issand keelab inimestele preestripettuse. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja pärast seda, kui Kristus on surnuist [a]tõusnud, [b]näitab ta end teile, mu lapsed ja mu armsad vennad; ja sõnad, mis ta teile räägib, saavad olema [c]seadus, mida te peate täitma.

2 Sest vaata, ma ütlen teile, et ma olen näinud, et palju põlvkondi sureb ja on suured sõjad ja tülid minu rahva hulgas.

3 Ja pärast seda, kui Messias tuleb, antakse mu rahvale [a]tunnustähed tema [b]sünnist ja samuti ka tema surmast ja ülestõusmisest; ja suur ja kohutav on see päev pahelistele, sest nad hukkuvad; ja nad hukkuvad seepärast, et nad ajavad välja prohvetid ja pühad ning loobivad neid kividega ja surmavad nad; mispärast pühade [c]vere hüüd kostab maa seest üles Jumalani, nende vastu.

4 Mispärast, see päev, mis tuleb, [a]põletab kõik need, kes on uhked ja kes tegutsevad paheliselt, ütleb Vägede Issand, sest nad on kui kõrred.

5 Ja maa sügavus [a]neelab need, kes tapavad prohveteid ja pühasid, ütleb Vägede Issand; ja [b]mäed katavad neid ja keeristuuled viivad nad ära ja hooned langevad nende peale ja purustavad nad tükkideks ning jahvatavad nad tolmuks.

6 Ja neid nuheldakse kõuemürina ja välgu ja maavärisemise ja kõiksugu hävitusega, sest Issanda viha tuli on süttinud nende vastu ja nad on kui kõrred, ja see päev, mis tuleb, hävitab nad, ütleb Vägede Issand.

7 Oo seda valu ja mu hingepiina mu rahva langenute kaotuse pärast! Sest mina, Nefi, olen seda näinud ja see peaaegu hävitab mind Issanda ees; kuid ma pean oma Jumalale hüüdma: Sinu teed on [a]õiglased!

8 Ent vaata, õigemeelsed, kes võtavad kuulda prohvetite sõnu ega hävita neid, vaid ootavad vankumatus usus, et Kristus täidab need tunnustähed, mis on antud, hoolimata kõigest [a]tagakiusamisest – vaata, nemad on need, kes [b]ei hukku.

9 Vaid nendele [a]ilmub Õigemeelsuse Poeg ja teeb nad [b]terveks ning neil saab olema [c]rahu koos temaga, kuni on surnud [d]kolm põlvkonda ja paljud [e]neljandast põlvkonnast on surnud õigemeelsuses.

10 Ja kui need asjad on

26 1 *a* 3Ne 11:1–12.
b 1Ne 11:7; 12:6.
c 3Ne 15:2–10.
3 *a* 1Ne 12:4–6.
PJ Tunnustäht.
b PJ Jeesus Kristus – Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta.
c 1Ms 4:10; 2Ne 28:10; Mr 8:27.
4 *a* 3Ne 8:14–24; 9:3, 9.
5 *a* 1Ne 19:11; 3Ne 10:14.
b 3Ne 8:10; 9:5–8.
7 *a* PJ Õiglus.
8 *a* PJ Tagakiusamine.
b 3Ne 10:12–13.
9 *a* 3Ne 11:8–15.
b 3Ne 17:7–9.
c 4Ne 1:1–4.
d 1Ne 12:11–12; 3Ne 27:30–32.
e Al 45:10–12; Hl 13:9–10.

möödunud, tuleb mu rahvale kiire [a]hävitus; sest vaatamata mu hingevalule olen ma seda näinud; mispärast, ma tean, et see sünnib; ja nad müüvad end eimillegi eest, sest oma uhkuse ja rumaluse tasuks lõikavad nad hävitust; sest kuna nad alistuvad kuradile ja valivad pigem pimedusetööd kui valguse, seepärast peavad nad minema alla [b]põrgusse.

11 Sest Issanda Vaim ei [a]heitle inimestega alati. Ja kui Vaim lakkab inimesega heitlemast, siis tuleb kiire hävitus, ja see kurvastab mu hinge.

12 Ja nagu ma rääkisin [a]juutide [b]veenmisest, et Jeesus on [c]tõepoolest Kristus, siis on paratamatu, et ka paganad oleksid veendunud, et Jeesus on Kristus, Igavene Jumal;

13 ja et ta teeb end [a]Püha Vaimu väel ilmsiks kõikidele nendele, kes usuvad temasse; jah, igale rahvusele, hõimule, keelele ja rahvale, tehes inimlaste hulgas vägevaid imesid, tunnustähti ja imetegusid vastavalt nende usule.

14 Aga vaata, ma kuulutan teile prohvetlikult [a]viimsetest päevadest; nendest päevadest, mil Issand Jumal [b]toob need asjad inimlastele esile.

15 Pärast seda, kui minu seeme ja minu vendade seeme on kaldunud uskmatusse ja paganad on neid löönud; jah, pärast seda, kui Issand Jumal on nende ümber nende vastu laagri üles löönud ning piiranud neid muldvalliga ja püstitanud nende vastu kindluseid; ja pärast seda, kui nad on alandatud madalale põrmu kuni selleni välja, et neid ei ole enam; ometi õigemeelsete sõnad pannakse kirja ja ustavate palveid kuuldakse ja kedagi neist, kes on kaldunud uskmatusse, ei unustata.

16 Sest need, kes on hävitatud, [a]räägivad neile maa seest, ja nende kõne kuuldub madalalt põrmust ja nende hääl tuleb nagu surnu vaimu väljakutsujalt; sest Issand Jumal annab talle väe, et ta võib nendest sosistada; see tuleb just nagu maa seest; ja nende kõne sosistab põrmust.

17 Sest nõnda ütleb Issand Jumal: Nad [a]panevad kirja need asjad, mida tehakse nende seas, ja need kirjutatakse ja pitseeritakse raamatusse, ja need, kes on kaldunud uskmatusse, ei saa neid, sest nad [b]püüavad hävitada Jumala asju.

18 Mispärast, otsekui need, kes on hävitatud, on hävitatud kiiresti; ja nende hirmsate rohkus on nagu [a]aganad, mis kaovad – jah, nõnda

10 *a* Al 45:9–14; Mr 8:1–9.
b PJ Põrgu.
11 *a* Et 2:15.
12 *a* 2Ne 30:7; Mr 5:14.
PJ Juudid.
b 2Ne 25:18.
c Mr 3:21.
13 *a* PJ Püha Vaim.
14 *a* PJ Viimsed ajad, viimsed päevad.
b PJ Evangeeliumi taastamine.
16 *a* Js 29:4; Mn 10:27; Ms 7:62.
PJ Mormoni Raamat.
17 *a* 2Ne 29:12.
b En 1:14.
18 *a* Mr 5:16–18.

ütleb Issand Jumal: See sünnib silmapilkselt, äkki –

19 ja sünnib, et need, kes on kaldunud uskmatusse, saavad [a]löödud paganate käega.

20 Ja paganad on oma enesehinnangu tõttu [a]uhkust täis ja on [b]komistanud oma [c]komistuskivi suuruse pärast, nii et nad on ehitanud üles palju [d]kirikuid; ometi põlastavad nad Jumala väge ja imesid ning jutlustavad iseendile omaenese tarkust ja omaenese [e]õpetust, et nad võiksid saada kasu ja [f]rõhuda vaeseid.

21 Ja on ehitatud palju kirikuid, mis tekitavad [a]kadedust ja riidu ning vihkamist.

22 Ja on ka [a]salajasi liite just nagu vanal ajal vastavalt kuradi vandenõule, sest tema on kõige selle asutaja; jah, tapmiste ja pimedusetööde asutaja; jah, ja ta talutab neid, linane köieke kaela ümber, kuni seob nad oma tugevate köitega igaveseks.

23 Sest vaadake, mu armsad vennad, ma ütlen teile, et Issand Jumal ei tööta pimeduses.

24 Ta ei tee midagi muidu, kui et see on maailmale kasuks; sest ta [a]armastab maailma kuni selleni välja, et ta annab omaenda elu, et ta võiks tõmmata [b]kõik inimesed enda juurde. Mispärast, ta ei käsi mitte ühtegi, et nad ei võtaks osa tema päästest.

25 Vaata, kas ta hüüab kellelegi, öeldes: Tagane minust? Vaata, ma ütlen teile: Ei; vaid ta ütleb: [a]Tulge minu juurde, kõik te maa ääred, [b]ostke piima ja mett ilma rahata ja ilma hinnata!

26 Vaata, on ta käskinud kellelgi palvemajast või jumalakummardamise kojast lahkuda? Vaata, ma ütlen teile: Ei!

27 On ta käskinud kedagi, et nad ei võtaks osa tema [a]päästest? Vaata, ma ütlen teile: Ei; vaid ta on [b]andnud selle tasuta kõikidele inimestele; ja ta on käskinud oma rahvast, et see veenaks kõiki inimesi [c]meeleparandusele.

28 Vaata, kas on Issand käskinud kedagi, et nad ei võtaks osa tema headusest? Vaata, ma ütlen teile: Ei; vaid [a]kõikidel inimestel on eesõigus, ühel samuti kui teisel, ja kellelgi ei ole keelatud.

29 Ta käsib, et ei tohi olla [a]preestripettust; sest vaata, preestripettus on selline, et inimesed jutlustavad ja esitavad end valgusena maailmale, et nad võiksid saada kasu ja maailma [b]kiitust; kuid nad ei taotle Siioni heaolu.

30 Vaata, seda on Issand keelanud; mispärast, Issand Jumal

19 *a* 3Ne 16:8–9; 20:27–28.
20 *a* PJ Uhkus.
b 1Ne 13:29, 34.
PJ Usust taganemine.
c Hs 14:4.
d 1Ne 14:10; 22:23; Mr 8:28.
e Mr 9:7–8; 2Ne 9:28.
f Js 3:15; 2Ne 13:15.
21 *a* PJ Kade, kadedus.
22 *a* PJ Salajased liidud.
24 *a* Jh 3:16.
b 3Ne 27:14–15.
25 *a* Al 5:33–35; 3Ne 9:13–14.
b Js 55:1–2.
27 *a* PJ Päästmine, pääste.
b Ef 2:8; 2Ne 25:23.
27 *c* PJ Meeleparandus.
28 *a* Rm 2:11; 1Ne 17:33–35.
29 *a* PJ Preestripettus.
b ÕL 121:34–37.

on andnud käsu, et kõikidel inimestel oleks [a]ligimesearmastust, milline ligimesearmastus on [b]armastus. Ja kui neil ei ole ligimesearmastust, siis ei ole nad mitte midagi. Mispärast, kui neil oleks ligimesearmastust, siis nad ei laseks töötegijal Siionis hukkuda.

31 Aga töötegija [a]Siionis näeb vaeva Siioni heaks; sest kui nad näevad vaeva [b]raha eest, nad hukkuvad.

32 Ja taas on Issand Jumal [a]käskinud, et inimesed ei tohi mõrvata; et nad ei tohi valetada; et nad ei tohi varastada; et nad ei tohi tarvitada Issanda, oma Jumala nime [b]asjata; et nad ei tohi olla kadedad; et nad ei tohi kanda viha; et nad ei tohi tülitseda üksteisega; et nad ei tohi hoorata ja et nad ei tohi teha midagi neist asjadest, sest see, kes neid teeb, hukkub.

33 Sest ükski nendest süütegudest ei lähtu Issandast, sest tema teeb seda, mis on hea inimlaste hulgas; ta ei tee midagi muidu, kui et see on inimlastele selge; ja ta kutsub neid kõiki enda juurde tulema ja saama osa tema headusest; ja ta ei [a]tõrju tagasi kedagi, kes tuleb tema juurde, ei musta ega valget, orja ega vaba, meest ega naist; ja ta mäletab [b]paganaid; ja kõik on Jumalale [c]ühesugused, nii juudid kui ka paganad.

27. PEATÜKK

Viimsetel päevadel katab maad pimedus ja usust taganemine. Mormoni Raamat tuleb esile. Kolm tunnistajat tunnistavad raamatust. Õpetatud mees ütleb, et ta ei saa lugeda pitseeritud raamatut. Issand teeb imepärase töö ja imeteo. Võrdle Jesaja 29. Ligikaudu 559–545 eKr.

Aga vaata, [a]viimsetel päevadel ehk paganate päevadel – jah, vaata, kõik paganate rahvad ja samuti juudid, need, kes tulevad siia maale, ja need, kes on teistel maadel, jah, tõepoolest kõigil maailma maadel, vaata, nad on joobunud süüst ja kõiksugu jäledustest –

2 ja kui see päev tuleb, siis nuhtleb Vägede Issand neid äikese ja maavärisemise ja suure mürina ja tormi ja marutuulega ning hävitava [a]tuleleegiga.

3 Ja kõik [a]rahvad, kes [b]sõdivad Siioni vastu ja kes teda ahistavad, on kui öine unenägu; jah, nad on just nagu nälgiv mees, kes näeb und, ja vaata, ta sööb, aga ta ärkab ja ta hing on tühi; või nagu janus mees, kes näeb und, ja vaata, ta joob, aga ta ärkab, ja vaata, ta on nõrk ja ta hingel on isu; jah, just samuti on kõikide rahvahulkadega, kes sõdivad Siioni mäe vastu.

4 Sest vaata, kõik teie, kes te panete toime süütegusid, peatuge

30 *a* Mn 7:47–48.
PJ Ligimesearmastus.
b PJ Armastus.
31 *a* PJ Siion.
b Jb 2:17–19; ÕL 11:7; 38:39.
32 *a* PJ Jumala käsud.
b PJ Pühaduseteotus.
33 *a* Ap 10:9–35, 44–45.
b Al 26:37.
c Rm 2:11; 1Ne 17:35.
27 1 *a* PJ Viimsed ajad, viimsed päevad.
2 *a* Js 24:6; 66:15–16; Jb 6:3; 3Ne 25:1.
3 *a* Js 29:7–8.
b 1Ne 22:14.

ja imestage, sest te hüüate ja nutate; jah, te olete joobnud, aga mitte veinist; te vaarute, aga mitte vägijoogist.

5 Sest vaata, Issand on valanud teie peale sügava une vaimu. Sest vaata, te olete sulgenud oma silmad ja te olete hüljanud prohvetid; ja teie valitsejad ja nägijad on ta varjanud teie süü pärast.

6 Ja sünnib, et Issand Jumal toob [a]teile [b]raamatu sõnad ja need on nende sõnad, kes on uinunud.

7 Ja vaata, raamat on [a]pitseeritud ja raamatus on [b]ilmutus Jumalalt maailma algusest peale kuni selle [c]lõpuni.

8 Mispärast, nende asjade tõttu, mis on kinni [a]pitseeritud, [b]ei anta asju, mis on pitseeritud, inimeste pahelisuse ja jäleduse päevil. Mispärast seda raamatut hoitakse nende eest.

9 Aga raamat antakse ühele [a]mehele ja ta annab selle raamatu sõnad, mis on nende sõnad, kes on uinunud põrmus, ja ta annab sõnad ühele [b]teisele;

10 aga neid sõnu, mis on pitseeritud, ta ei anna, ka ei anna ta raamatut. Sest raamat on pitseeritud Jumala väe läbi ja ilmutust, mis oli pitseeritud, hoitakse raamatus kuni Issanda poolt heaksarvatud ajani, et nad võiksid esile tulla, sest vaata, need ilmutavad kõik asjad maailma rajamisest peale kuni selle lõpuni.

11 Ja saabub päev, mil raamatu sõnu, mis olid pitseeritud, loetakse majade katustel; ja neid loetakse Kristuse väe läbi; ja kõik asjad [a]ilmutatakse inimlastele, mis kunagi on olnud inimlaste keskel ja mis eales saavad olema, koguni maa lõpuni välja.

12 Mispärast, sel päeval, mil raamat antakse mehele, kellest ma olen rääkinud, peidetakse see raamat maailma silmade eest, et kellegi silmad ei näeks seda, välja arvatud, et [a]kolm [b]tunnistajat näevad seda Jumala väel lisaks temale, kellele raamat antakse; ja nad tunnistavad raamatu ja selle sisu õigsusest.

13 Ja keegi muu ei näe seda kui vaid mõned üksikud Jumala tahtmist mööda, et tunnistada tema sõnast inimlastele; sest Issand Jumal on öelnud, et ustavate sõnad peavad rääkima otsekui [a]surnuist.

14 Mispärast, Issand Jumal jätkab raamatu sõnade esiletoomist; ja nii paljude tunnistajate suuga, nagu ta seda heaks peab, kinnitab ta oma sõna, ja häda sellele, kes [a]hülgab Jumala sõna!

15 Aga vaata, sünnib, et Issand

6 *a* Jm 1:2; Mr 5:12–13.
b 2Ne 26:16–17; 29:12.
PJ Mormoni Raamat.
7 *a* Js 29:11–12; Et 3:25–27; 4:4–7.
b Mo 8:19.
c Et 13:1–12.
8 *a* Et 5:1.
b 3Ne 26:9–12; Et 4:5–6.
9 *a* ÕL 17:5–6.
b JSA 1:64–65.
11 *a* Lk 12:3; Mr 5:8; ÕL 121:26–31.
12 *a* 2Ne 11:3; Et 5:2–4; ÕL 5:11, 15; 17:1.
b 5Ms 19:15.
13 *a* 2Ne 3:19–20; 33:13–15; Mn 10:27.
14 *a* 2Ne 28:29–30; Et 4:8.

Jumal ütleb temale, kellele ta annab raamatu: Võta need sõnad, mis ei ole pitseeritud, ja anna need ühele teisele, et ta võiks neid näidata õpetatule, öeldes: [a]Loe seda, ma palun sind! Ja õpetatu ütleb: Too see raamat siia ja ma loen neid!

16 Ja nüüd, maailma au pärast ja et saada [a]kasu, ütlevad nad seda, ja mitte Jumala au pärast.

17 Ja mees ütleb: Ma ei saa raamatut tuua, sest see on pitseeritud.

18 Siis ütleb õpetatu: Ma ei saa seda lugeda.

19 Mispärast sünnib, et Issand Jumal annab taas raamatu ja selle sõnad temale, kes ei ole õpetatud; ja mees, kes ei ole õpetatud, ütleb: Ma ei ole õpetatud.

20 Siis ütleb Issand Jumal temale: Õpetatu ei loe neid, sest nad on hüljanud need, ja ma saan ise teha oma tööd; mispärast sa loe neid sõnu, mis ma sulle annan.

21 [a]Ära puutu neid asju, mis on pitseeritud, sest ma toon nad esile minu poolt heaksarvatud ajal; sest ma näitan inimlastele, et ma saan ise teha oma tööd.

22 Mispärast, kui sa oled lugenud need sõnad, mis ma olen sul käskinud, ja saanud [a]tunnistajad, keda ma olen sulle lubanud, siis pitseeri raamat taas kinni ja peida see ära minu jaoks, et ma võiksin hoida sõnu, mida sa ei ole lugenud, kuni ma omaenese tarkuses pean sobivaks ilmutada kõik asjad inimlastele.

23 Sest vaata, mina olen Jumal; ja ma olen [a]imede Jumal; ja ma näitan maailmale, et ma olen [b]seesama eile, täna ja igavesti; ja ma töötan inimlaste hulgas ainult [c]vastavalt nende usule.

24 Ja sünnib taas, et Issand ütleb temale, kes loeb sõnu, mis on temale antud:

25 [a]Kuna see rahvas läheneb mulle suuga ja [b]austab mind huultega, aga on oma südame minust kaugele viinud, ja mind kartma on neid õpetanud inimeste [c]ettekirjutused –

26 seepärast, ma jätkan selle rahva seas [a]imepärase töö, jah, [b]imepärase töö ja imeteo tegemist, sest nende tarkade ja õpetatute tarkus hävib ja nende mõistlike mõistmine peidetakse.

27 Ja [a]häda neile, kes püüavad tõsiselt peita oma nõu Issanda eest! Ja nende teod on pimeduses ja nad ütlevad: Kes meid näeb ja kes meid tunneb? Ja nad ütlevad veel: Kindlasti peetakse teie asjade pahempidi pööramist sarnaseks [b]pottsepa saviga. Aga vaata, ma näitan neile, ütleb Vägede Issand, et ma tean kõiki nende tegusid. Sest kas töö ütleb oma tegija kohta: Tema ei ole mind teinud? Või ütleb kuju oma vormija kohta: Tal ei ole mõistmist?

28 Aga vaata, ütleb Vägede Issand: Ma näitan inimlastele, et läheb veel vaid veidi aega, kui Liibanon muudetakse viljakaks väljaks ja viljakat välja hakatakse pidama metsaks.

29 [a]Ja sel päeval kuulevad kurdid raamatu sõnu ja pimedate silmad näevad välja varjust ja pimedusest!

30 Ja [a]tasaste arv kasvab ja nende [b]rõõm on Issandas, ja vaesed inimeste seas rõõmustavad Iisraeli Püha üle.

31 Sest nii tõesti, kui Issand elab, nad näevad, et [a]hirmus on saanud eimillekski, et pilkaja on hävitatud ja ära on lõigatud kõik, kes otsivad võimalusi süütegudeks;

32 ja need, kes teevad inimesest [a]süüdlase sõna pärast ja seavad püünise sellele, kes noomib [b]väravas, ja eimillegi pärast [c]tõrjuvad kõrvale õiglase.

33 Seepärast, nõnda ütleb Issand, kes lunastas Aabrahami, Jaakobi koja kohta: Jaakob ei jää nüüd häbisse ega kahvatu nüüd tema nägu.

34 Aga kui ta [a]näeb oma lapsi, minu kätetööd, enda seas, nad pühitsevad minu nime ja pühitsevad Jaakobi Püha ning kardavad Iisraeli Jumalat.

35 Ka need, kes [a]eksisid vaimus, hakkavad mõistma, ja neile, kes nurisesid, saab [b]selgeks õpetus.

28. PEATÜKK

Palju valekirikuid ehitatakse viimsetel päevadel. Need õpetavad valesid, asjatuid ja rumalaid õpetusi. Valeõpetajate pärast on palju usust taganemist. Kurat raevutseb inimeste südametes. Ta õpetab kõiksugu valeõpetusi. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja nüüd, vaadake, mu vennad, ma olen rääkinud teile nii, nagu Vaim on mind sundinud; mispärast, ma tean, et need sõnad peavad kindlasti täide minema.

2 Ja asjad, mida [a]raamatust välja kirjutatakse, on inimlastele suure [b]väärtusega, ja eriti meie seemnele, kes on Iisraeli koja jääk.

3 Sest sel päeval sünnib, et [a]kirikud, mis on üles ehitatud, ja mitte Issandale, mil üks ütleb teisele: Vaata, mina, mina olen Issanda oma; ja teised ütlevad: Mina, mina olen Issanda oma; ja nõnda ütleb igaüks, kes on ehitanud kirikud, ja mitte Issandale –

4 ja nad vaidlevad üksteisega; ja nende preestrid vaidlevad üksteisega ja õpetavad oma [a]õppimise kohaselt ja eitavad Püha

15 *a* Js 29:11–12; JSA 1:65.
16 *a* PJ Preestripettus.
21 *a* Et 5:1.
22 *a* PJ Mormoni Raamatu tunnistajad.
23 *a* PJ Ime.
b Hb 13:8.
c Hb 11; Et 12:7–22.
25 *a* Js 29:13.
b Mt 15:8.
c 2Ne 28:31.
26 *a* 1Ne 22:8; 2Ne 29:1–2. PJ Evangeeliumi taastamine.
b Js 29:14; 2Ne 25:17.
27 *a* Js 29:15.
b Jr 18:6.
29 *a* Js 29:18.
30 *a* PJ Tasadus, tasane.
b ÕL 101:36.
31 *a* Js 29:20.
32 *a* Lk 11:54.
b Am 5:10.
c 2Ne 28:16.
34 *a* Js 29:23–24.
35 *a* 2Ne 28:14; ÕL 33:4.
b Tn 12:4.
28 2 *a* PJ Mormoni Raamat.
b 1Ne 13:34–42; 22:9; 3Ne 21:6.
3 *a* 1Kr 1:10–13; 1Ne 22:23; 4Ne 1:25–29; Mr 8:28, 32–38.
4 *a* 2Ne 9:28.

Vaimu, kes annab selle, mida öelda.

5 Ja nad [a]eitavad Jumala, Iisraeli Püha [b]väge; ja nad ütlevad inimestele: Võtke kuulda meid ja kuulge meie õpetust; sest vaata, tänapäeval [c]ei ole Jumalat, sest Issand ja Lunastaja on oma töö lõpetanud ja ta on andnud oma väe inimestele.

6 Vaadake, võtke kuulda minu õpetust; kui nad ütlevad, et Issanda käega on korda saadetud ime, siis ärge uskuge seda; sest praegusel ajal ei ole ta [a]imede Jumal; ta on oma töö lõpetanud.

7 Jah, ja on paljusid, kes ütlevad: [a]Söö, joo ja ole rõõmus, sest homme me sureme; ja meiega on kõik hästi.

8 Ja samuti saab olema paljusid, kes ütlevad: Söö, joo ja ole rõõmus; ometi karda Jumalat – ta [a]mõistab õigeks vähese patustamise; jah, [b]valeta pisut, kasuta ära teist tema sõnade pärast, kaeva [c]auk oma naabrile; see ei tee mingit kahju; ja tee kõike seda, sest homme me sureme; ja kui on nõnda, et me oleme süüdi, siis Jumal peksab meid mõne hoobiga ja lõpuks saame me päästetud Jumala kuningriiki.

9 Jah, ja saab olema paljusid, kes õpetavad niiviisi valesid ja asjatuid ja [a]rumalaid [b]õpetusi ja on südameis iseennast täis ja püüavad kõvasti oma nõu Issanda eest peita; ja nende tööd on pimeduses.

10 Ja pühade [a]veri hüüab maa seest nende vastu.

11 Jah, kõik nad on [a]teelt eksinud; neist on saanud [b]rikutud!

12 [a]Uhkuse ja valeõpetajate ja valeõpetuse pärast on nende kirikud muutunud rikututeks ja nende kirikud on kõrgid; uhkuse pärast on nad iseennast täis.

13 Nad [a]röövivad [b]vaeseid oma peente pühamute pärast; nad röövivad vaeseid oma peente rõivaste pärast; ja nad kiusavad taga tasaseid ja südames vaeseid, sest oma [c]uhkuses on nad iseennast täis.

14 Nad on [a]kangekaelsed ja ajavad nina püsti; jah, ja uhkuse ja pahelisuse ja jäleduste ja hooramise tõttu on nad kõik [b]eksiteele läinud peale mõne üksiku, kes on Kristuse alandlikud järgijad; ometi juhitakse neid nii, et paljudel juhtudel nad eksivad, kuna neid on õpetatud inimeste õpetuste järgi.

15 Oo [a]targad ja õpetatud ja rikkad, kes on oma südame [b]uhkuses iseennast täis, ja kõik need, kes jutlustavad valeõpetusi, ja kõik need, kes hooravad ja moonutavad

5 *a* 2Ne 26:20.
b 2Tm 3:5.
c Al 30:28.
6 *a* Mr 8:26; 9:15–26.
7 *a* 1Kr 15:32; Al 30:17–18.
8 *a* Mr 8:31.
b ÕL 10:25; Ms 4:4.
PJ Valetamine.
c Õp 26:27; 1Ne 14:3.
9 *a* Hs 13:3; Hl 13:29.
b Mt 15:9.
10 *a* Ilm 6:9–11; 2Ne 26:3; Mr 8:27; Et 8:22–24; ÕL 87:7.
11 *a* Hl 6:31.
b Mr 8:28–41; ÕL 33:4.
12 *a* Õp 28:25.
13 *a* Hs 34:8.
b Hl 4:12.
c Al 5:53.
14 *a* Õp 21:4.
b Js 53:6.
15 *a* Õp 3:5–7.
b PJ Uhkus.

Issanda õiget teed: [a]häda, häda, häda olgu nendele, ütleb Issand Jumal, Kõigeväeline, sest nad heidetakse alla põrgusse!

16 Häda nendele, kes [a]tõrjuvad kõrvale õiglase eimillegi pärast ja laimavad seda, mis on hea, ja ütlevad, et sel ei ole mingit väärtust! Sest saabub päev, mil Issand Jumal nuhtleb kiirelt maa elanikke; ja sel päeval, mil nad on süüs [b]täiesti küpsed, nad hukkuvad.

17 Aga vaata, kui maa elanikud parandavad meelt oma pahelisusest ja jäledustest, siis neid ei hävitata, ütleb Vägede Issand.

18 Aga vaata, see suur ja jäle kirik, kogu maa [a]hoor, peab [b]maha varisema ja suur peab olema ta langemine.

19 Sest kuradi kuningriik peab [a]kõikuma ja need, kes sinna kuuluvad, peavad olema paratamatult meeleparanduseks üles ärgitatud või muidu [b]kurat haarab neist oma igavikuliste [c]ahelatega ja nad ärgitatakse vihale ning hukkuvad.

20 Sest vaata, sel päeval ta [a]raevutseb inimlaste südameis ja ärgitab neid vihale selle vastu, mis on hea.

21 Ja teisi ta [a]rahustab ja suigutab nad lihalikku turvatundesse, nii et nad ütlevad: Siionis on kõik hästi; jah, Siionit saadab edu, kõik on hästi – ja nõnda petab [b]kurat nende hingi ning juhib neid ettevaatlikult ära alla põrgusse.

22 Ja vaata, teised ta meelitab ära ja räägib neile, et [a]põrgut ei ole; ja ta ütleb nendele: Ma ei ole mingi kurat, sest teda ei ole olemas – ja nõnda ta sosistab neile kõrva, kuni ta haarab neist oma hirmsate [b]ahelatega, millest pole mingit pääsu.

23 Jah, nad on surma ja põrgu haardes; ja surm ja põrgu ja kurat ja kõik, mis on nende võimuses, peavad seisma Jumala trooni ees ja nende üle tuleb [a]mõista kohut nende tegude järgi, kust nad peavad minema kohta, mis on neile ette valmistatud, nimelt [b]tule- ja väävlijärve, mis on lõputu piin.

24 Seepärast, häda neile, kes on Siionis ükskõiksed!

25 Häda sellele, kes hüüab: Kõik on hästi!

26 Jah, häda sellele, kes [a]võtab kuulda inimeste õpetusi ja eitab Jumala väge ning Püha Vaimu andi!

27 Jah, häda sellele, kes ütleb: Me oleme saanud ja ei [a]vaja rohkemat!

28 Ja lühidalt, häda kõigile nendele, kes värisevad ja [a]vihastavad Jumala tõdede pärast! Sest vaata, see, kes on ehitanud [b]kaljule, võtab

15 *c* 3Ne 29:5.
16 *a* Js 29:21.
b Et 2:9–10.
18 *a* Ilm 19:2.
b 1Ne 14:3, 17.
19 *a* 1Ne 22:23.
b Al 34:35.
c Al 12:11.
20 *a* ÕL 10:20–27.
21 *a* Mr 8:31.
b 2Ne 9:39.
22 *a* PJ Põrgu.
b Al 36:18.
23 *a* PJ Jeesus Kristus – Kohtumõistja; Viimane kohtumõistmine.
b 2Ne 9:16, 19, 26.
26 *a* 2Ne 9:29.
27 *a* Al 12:10–11.
28 *a* 2Ne 9:40; 33:5.
PJ Vastuhakk.
b Mt 7:24–27.
PJ Kalju.

selle vastu rõõmuga; ja see, kes on ehitanud liivasele alusele, väriseb hirmust, et ta langeb.

29 Häda sellele, kes ütleb: Me oleme saanud Jumala sõna ja me [a]ei vaja [b]rohkem Jumala sõna, sest meil on küllalt!

30 Sest vaata, nõnda ütleb Issand Jumal: Ma annan inimlastele rea rea peale, õpetuse [a]õpetuse peale, natuke siin ja natuke seal, ja õnnistatud on need, kes võtavad kuulda minu õpetusi ja avavad oma kõrva minu nõuannetele, sest nemad õpivad [b]tarkust; sest sellele, kes [c]võtab vastu, ma annan [d]rohkem, ja nendelt, kes ütlevad: Meil on küllalt, neilt võetakse ära seegi, mis neil on.

31 Neetud on see, kes paneb oma [a]lootuse inimese peale ehk teeb liha oma käsivarreks ehk võtab kuulda inimeste õpetusi muidu, kui juhul, kui nende õpetused on antud Püha Vaimu väel.

32 [a]Häda paganatele, ütleb Vägede Issand Jumal! Sest olgugi, et ma päevast päeva sirutan neile oma käe, eitavad nad mind; ometi olen ma nende vastu halastav, ütleb Issand Jumal, kui nad parandavad meelt ja tulevad minu juurde, sest mu [b]käsi on päev läbi välja sirutatud, ütleb Vägede Issand Jumal.

29. PEATÜKK

Paljud paganad hülgavad Mormoni Raamatu. Nad ütlevad: Me ei vaja mingit muud Piiblit. Issand räägib paljudele rahvastele. Ta mõistab maailma üle kohut raamatute põhjal, mida kirjutatakse. Ligikaudu 559–545 eKr.

Aga vaata, on paljud – sel päeval, mil ma jätkan [a]imepärase töö tegemist nende hulgas, et ma võiksin oma [b]lepinguid meeles pidada, mis ma olen sõlminud inimlastega, et ma [c]teist korda võiksin oma käe välja sirutada oma rahva tagasisaamiseks, kes on Iisraeli kojast.

2 Ja samuti, et ma võiksin meeles pidada lubadusi, mis ma olen andnud sulle, Nefi, ja ka sinu isale, et ma pean meeles sinu seemet; ja et sinu [a]seemne sõnad tulevad minu suust sinu seemnele; ja minu sõnad [b]kostuvad puhanguna maa äärteni välja [c]lipuks minu rahvale, kes on Iisraeli kojast.

3 Ja mu sõnade puhangu tõttu ütlevad paljud paganad: [a]Piibel!

29 *a* 2Ne 29:3–10.
b 2Ne 27:14; Et 4:8.
30 *a* Js 28:9–13; ÕL 98:12.
b PJ Tarkus.
c Lk 8:18.
d Al 12:10; ÕL 50:24.
31 *a* ÕL 1:19–20.
32 *a* 1Ne 14:6.
b Jb 5:47; 6:4.
29 1 *a* 2Ne 27:26. PJ Evangeeliumi taastamine.
b PJ Aabrahami leping.
c 2Ne 6:14; 21:11–12; 25:17. PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
2 *a* 2Ne 3:18–21.
b Js 5:26; 2Ne 15:26; Mn 10:28.
c 1Ne 21:22. PJ Lipp.
3 *a* 1Ne 13:23–25. PJ Mormoni Raamat; Piibel.

Piibel! Meil on Piibel ja ei saa olla mingit muud Piiblit.

4 Aga nõnda ütleb Issand Jumal: Oo rumalad, nad saavad Piibli ja see tuleb [a]juutidelt, minu muistselt lepingurahvalt! Ja kuidas nad tänavad [b]juute [c]Piibli eest, mis nad neilt saavad? Jah, mida paganad sellega mõtlevad? Kas neil on meeles juutide mure, valu ja vaev ning nende usinus minu ees paganatele pääste toomisel?

5 Oo te paganad, kas te olete meeles pidanud juute, minu muistset lepingurahvast? Ei, aga te olete neid neednud ja olete neid [a]vihanud ega ole püüdnud neid tagasi tuua. Aga vaata, ma pööran kõik need asjad teie endi peade peale, sest mina, Issand, ei ole unustanud oma rahvast.

6 Sa rumal, kes sa ütled: [a]Piibel, meil on Piibel ja me ei vaja mingit muud Piiblit! Kas te olete saanud Piibli kelleltki muult kui juutidelt?

7 Kas te ei tea, et rahvaid on rohkem kui üks? Kas te ei tea, et mina, Issand, teie Jumal, olen [a]loonud kõik inimesed, et ma pean meeles neid, kes on [b]meresaartel; ja et ma valitsen ülal taevais ja all maa peal; ja et ma toon oma sõna inimlastele; jah, koguni kõikidele maa rahvastele?

8 Mispärast te siis nurisete, et saate rohkem minu sõna? Kas te ei tea, et [a]kahe rahva tunnistus on teile [b]tunnistajaks, et mina olen Jumal, et ma pean meeles ühte rahvast samamoodi kui teist? Mispärast, ma räägin samu sõnu ühele rahvale samuti nagu teiselegi. Ja kui kaks [c]rahvast saavad üheks, siis ka kahe rahva tunnistused saavad üheks.

9 Ja ma teen seda, et ma võiksin tõestada paljudele, et ma olen [a]seesama eile, täna ja igavesti ja et ma räägin oma sõnu omaenda tahtmist mööda. Ja kuna ma olen rääkinud ühe [b]sõna, ei pea te arvama, et ma ei saa enam rääkida teist; sest mu töö ei ole veel lõpetatud; ega saa lõpetatud enne, kui on inimesel lõpp ega ka tollest ajast peale ja igavesti.

10 Mispärast, kuna teil on Piibel, ei pea te oletama, et see sisaldab kõiki minu [a]sõnu; ka ei pea te oletama, et ma ei ole lasknud rohkem kirjutada.

11 Sest ma käsin [a]kõiki inimesi nii idas kui ka läänes ja nii põhjas kui ka lõunas ja meresaartel, et nad [b]paneksid kirja sõnad, mida ma neile räägin; sest [c]raamatute põhjal, mida kirjutatakse, ma [d]mõistan kohut maailma üle, iga

4 *a* ÕL 3:16.
b PJ Juudid.
c PJ Juuda – Juuda puutükk.
5 *a* 3Ne 29:8.
6 *a* 1Ne 13:38.
7 *a* PJ Loodu, looma.
b 1Ne 22:4.
8 *a* Hs 37:15–20; 1Ne 13:38–41; 2Ne 3:12.
b Mt 18:16. PJ Tunnistaja, tunnistus.
c Ho 2:2.
9 *a* Hb 13:8.
b PJ Ilmutus.
10 *a* PJ Pühakirjad – Prohvetlikud kuulutused pühakirjade esiletulekust.
11 *a* Al 29:8.
b 2Tm 3:16.
c PJ Eluraamat.
d 2Ne 25:22; 33:11, 14–15. PJ Viimane kohtumõistmine.

inimese üle tema tegude järgi vastavalt sellele, mis on kirjutatud.

12 Sest vaata, ma räägin [a]juutidele ja nad panevad selle kirja; ja ma räägin samuti nefilastele ja nemad [b]panevad selle kirja; ja ma räägin samuti teistele Iisraeli koja suguharudele, keda ma olen ära juhtinud, ja nemad panevad selle kirja; ja ma räägin samuti [c]kõikidele maailma rahvastele ja nemad panevad selle kirja.

13 Ja sünnib, et [a]juudid saavad nefilaste sõnad ja nefilased saavad juutide sõnad; ja nefilased ja juudid saavad Iisraeli kadunud suguharude sõnad; ja Iisraeli [b]kadunud suguharud saavad nefilaste ja juutide sõnad.

14 Ja sünnib, et minu rahvas, kes on Iisraeli [a]kojast, kogutakse koju nende maavaldustele; ja samuti minu sõna kogutakse [b]üheks. Ja ma näitan neile, kes sõdivad minu sõna vastu ja minu rahva vastu, kes on Iisraeli [c]kojast, et mina olen Jumal ja et ma tegin Aabrahamiga [d]lepingu, et ma pean meeles tema [e]seemet [f]igavesti.

30. PEATÜKK

Usulepöördunud paganad arvatakse ühte lepingurahvaga. Paljud laamanlased ja juudid usuvad sõna ja muutuvad meeldivateks. Iisrael taastatakse ja pahelised hävitatakse. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja nüüd, vaadake, mu armsad vennad, ma tahan teile rääkida; sest mina, Nefi, ei taha lasta teil arvata, et teie olete õigemeelsemad, kui saavad olema paganad. Sest vaata, ilma Jumala käskudest kinnipidamiseta hukkute te kõik ühtviisi; ja nende sõnade pärast, mis on räägitud, pole teil tarvis arvata, et paganad saavad hävitatud sootuks.

2 Sest vaata, ma ütlen teile, et nii paljud paganad, kes parandavad meelt, on Issanda [a]lepingurahvas; ja nii paljud [b]juudid, kes ei paranda meelt, on kõrvale heidetud; sest Issand ei sõlmi lepingut mitte kellegi muuga kui nendega, kes [c]parandavad meelt ja usuvad tema Pojasse, kes on Iisraeli Püha.

3 Ja nüüd, ma tahan natuke veel kuulutada prohvetlikult juutide ja paganate kohta. Sest pärast seda, kui see raamat, millest ma olen rääkinud, tuleb välja ja on kirjutatud paganatele ning uuesti kinni pitseeritud Issandale, [a]usuvad paljud sõnu, mis on kirjutatud; ja nad [b]viivad need edasi meie seemne jäägile.

12 *a* 1Ne 13:23–29.
b 1Ne 13:38–42; 2Ne 26:17.
c 2Ne 26:33.
13 *a* Mr 5:12–14.
b PJ Iisrael – Iisraeli kümme kadunud suguharu.
14 *a* Jr 3:17–18.
b Hs 37:16–17.
c 1Ne 22:8–9.
d 1Ms 12:1–3; 1Ne 17:40; 3Ne 20:27; Aabr 2:9. PJ Aabrahami leping.
e ÕL 132:30.
f 1Ms 17:7.
30 2 *a* Gl 3:26–29.
b Mt 8:10–13. PJ Juudid.
c PJ Meeleparandus.
3 *a* 3Ne 16:6–7.
b 1Ne 22:8–9.

4 Ja siis meie seemne jääk saab meist teada, kuidas me Jeruusalemmast välja tulime ja et nad on juutide järglased.

5 Ja Jeesuse Kristuse evangeeliumi kuulutatakse [a]nende seas; mispärast, [b]neile taastatakse [c]teadmine nende esiisadest ja samuti teadmine Jeesusest Kristusest, mida teati nende esiisade seas.

6 Ja siis nad rõõmustavad, sest nad saavad teada, et see on neile õnnistuseks Jumala käest; ja nende silmadelt hakkab langema pimeduse loor; ja ei möödu palju põlvkondi nende seas, kui neist on saanud puhas ja [a]meeldiv rahvas.

7 Ja sünnib, et [a]juudid, kes on hajutatud, [b]hakkavad samuti uskuma Kristusesse ja nad hakkavad maa palgel kogunema; ja kõik, kes usuvad Kristusesse, muutuvad samuti meeldivaks rahvaks.

8 Ja sünnib, et Issand Jumal alustab oma tööd kõikide rahvuste, hõimude, keelte ja rahvaste seas, et täide viia oma rahva taastamine maa peal.

9 Ja [a]Issand Jumal [b]mõistab õigemeelsusega kohut vaeste üle ja noomib võrdselt maailma [c]tasaseid. Ja ta lööb oma suu vitsaga maad ja oma huulte hingeõhuga ta surmab pahelised.

10 Sest kiirelt tuleb [a]aeg, kui Issand Jumal põhjustab inimeste seas suure [b]jaotuse ja pahelised ta hävitab; ja ta [c]heidab armu oma rahvale, jah, olgu või nõnda, et ta peab [d]hävitama pahelised tulega.

11 Ja [a]õigemeelsus on tal vööna niuetel ja ustavus vööna puusadel.

12 Ja siis [a]elab hunt koos tallega ja leopard magab kitsekese kõrval; ja vasikas ja noor lõvi ja nuumveis üheskoos; ning pisuke laps juhib neid.

13 Ja lehm ja karu söövad koos karjamaal; nende pojad magavad üheskoos; ja lõvi sööb õlgi nagu veis.

14 Ja imik mängib rästiku uru juures ja pisike laps paneb oma käe mürkmao pessa.

15 Nad ei tee paha ega kahju kogu mu pühal mäel, sest maa on täis Issanda tundmist, nagu veed katavad merepõhja.

16 Mispärast, [a]kõikide rahvaste asjad tehakse [b]teatavaks; jah, kõik asjad tehakse teatavaks inimlastele.

17 Ei ole midagi salajast, mida ei [a]ilmutataks; ei ole ühtki pimedusetööd, mis ei tuleks ilmsiks valguses; ja maa peal ei ole midagi pitseeritud, mida ei päästeta lahti.

5 *a* 3Ne 21:3–7, 24–26.
b ÕL 3:20.
c 1Ne 15:14; 2Ne 3:12; Mr 7:1, 9–10.
6 *a* ÕL 49:24; 109:65.
7 *a* 2Ne 29:13–14.
b 2Ne 25:16–17.
9 *a* Js 11:4–9.
b 2Ne 9:15.
c PJ Tasadus, tasane.
10 *a* PJ Viimsed ajad, viimsed päevad.
b ÕL 63:53–54.
c Ms 7:61.
d 1Ne 22:15–17, 23. PJ Maa – Maa puhastamine.
11 *a* Js 11:5–9.
12 *a* Js 65:25. PJ Millennium.
16 *a* ÕL 101:32–35; 121:28–29.
b Et 4:6–7.
17 *a* ÕL 1:2–3.

18 Mispärast, kõik asjad, mis on ilmutatud inimlastele, saavad sel päeval ilmutatud; ja Saatanal [a]ei ole enam võimu inimlaste südamete üle pikaks ajaks. Ja nüüd, mu armsad vennad, ma teen oma sõnadele lõpu.

31. PEATÜKK

Nefi jutustab, miks Kristus ristiti. Inimesed peavad järgnema Kristusele, saama ristitud, saama Püha Vaimu ja pidama vastu lõpuni, et saada päästetud. Meeleparandus ja ristimine on väravaks kitsale ja ahtale teerajale. Igavese elu saavad need, kes pärast ristimist peavad kinni käskudest. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja nüüd, mina, Nefi, lõpetan [a]prohvetliku kuulutamise teile, mu armsad vennad. Ja ma saan kirjutada ainult mõnedest asjadest, mida ma tean, mis kindlasti sünnivad; ka ei saa ma kirjutada rohkemat kui mõned mu venna Jaakobi sõnad.

2 Mispärast, piisab sellest, mis ma olen kirjutanud, peale mõne sõna, mis ma pean rääkima Kristuse [a]õpetusest; mispärast, ma räägin teile selgelt vastavalt minu prohvetliku kuulutamise selgusele.

3 Sest minu hing tunneb heameelt selgusest, sest niiviisi töötab Issand Jumal inimlaste seas. Sest Issand Jumal annab mõistmisele [a]valgust, sest ta räägib inimestele vastavalt nende [b]keelele ja nende mõistmisele.

4 Mispärast, ma soovin, et te peaksite meeles, et ma olen rääkinud teile sellest [a]prohvetist, keda Issand mulle näitas, kes ristib Jumala [b]Talle, kes võtab ära maailma patud.

5 Ja nüüd, kui Jumala Tall, tema, kes on püha, peab saama [a]ristitud veega, et täita kogu õigemeelsust, oo, siis kui palju enam on vaja meile, kes me ei ole pühad, et meid ristitaks, jah, just nimelt veega!

6 Ja nüüd, ma tahaksin teilt küsida, mu armsad vennad, mismoodi täitis Jumala Tall kogu õigemeelsuse, saades veega ristitud?

7 Kas te ei tea, et ta oli püha? Aga sellele vaatamata tema, olles püha, näitab inimlastele, et vastavalt lihale ta alandab ennast Isa ees ja tunnistab Isale, et ta on temale [a]sõnakuulelik tema käskudest kinnipidamisel.

8 Mispärast, pärast seda, kui ta oli ristitud veega, laskus Püha Vaim ta peale [a]tuvi [b]kujul.

9 Ja taas, see näitab inimlastele, kui kitsas on tee ja ahtake [a]värav, mille kaudu nad peavad sisenema, tema näidates neile eeskuju.

18 *a* Ilm 20:1–3; Et 8:26.
31 1 *a* 2Ne 25:1–4.
2 *a* 2Ne 11:6–7.
3 *a* PJ Valgus, Kristuse valgus.
b ÕL 1:24.
4 *a* 1Ne 10:7; 11:27.
PJ Ristija Johannes.
b PJ Jumala Tall.
5 *a* Mt 3:11–17.
PJ Ristima, ristimine.
7 *a* Jh 5:30.
PJ Kuulekas, kuulekus, kuuletuma.
8 *a* PJ Tuvikujuline tunnustäht.
b 1Ne 11:27.
9 *a* 2Ne 9:41; 3Ne 14:13–14; ÕL 22:4.

10 Ja ta ütles inimlastele: [a]Järgnege mulle! Mispärast, mu armsad vennad, kas me saame [b]järgneda Jeesusele, ilma et meil oleks tahtmist kinni pidada Isa käskudest?

11 Ja Isa ütles: Parandage meelt, parandage meelt ja saage ristitud mu armastatud Poja nimel!

12 Ja samuti, mulle tuli Poja hääl, öeldes: Sellele, kes on ristitud minu nimel, [a]annab Isa Püha Vaimu nagu minule; mispärast, [b]järgnege minule ja tehke seda, mida te olete näinud mind tegemas!

13 Mispärast, mu armsad vennad, ma tean, et kui te järgnete Pojale kogu südamest ega tegutse Jumala ees silmakirjalikkuse ja pettusega, vaid tõsise kavatsusega, parandades meelt oma pattudest, tunnistades Isale, et te tahate võtta enda peale Kristuse nime [a]ristimise kaudu – jah, järgnedes oma Issandale ja oma Päästjale vette vastavalt tema sõnale, vaata, siis te saate Püha Vaimu; jah, siis tuleb [b]ristimine tule ja Püha Vaimuga; ja siis te saate rääkida inglite [c]keeles ja hõisata ülistusi Iisraeli Pühale.

14 Aga vaadake, mu armsad vennad, nõnda tuli Poja hääl minule, öeldes: Pärast seda, kui te olete meelt parandanud oma pattudest ja tunnistanud Isale vees ristimisega, et te tahate kinni pidada minu käskudest, ja olete saanud ristimise tule ja Püha Vaimuga ja saate rääkida uues keeles, jah, tõepoolest inglite keeles, ja kui te pärast seda peaksite mind [a]eitama, oleks teile [b]parem, kui te ei oleks mind tundnud.

15 Ja ma kuulsin häält Isa juurest ütlemas: Jah, minu armsa sõnad on õiged ja ustavad. See, kes peab vastu lõpuni, see päästetakse.

16 Ja nüüd, mu armsad vennad, ma tean seega, et kui inimene ei [a]pea vastu lõpuni elava Jumala Poja [b]eeskuju järgides, ei saa ta päästetud.

17 Mispärast, tehke seda, mida ma olen teile rääkinud, mida ma olen näinud teie Issandat ja teie Lunastajat tegemas; sest mulle on seda näidatud sellel põhjusel, et te võiksite teada väravat, mille kaudu teil tuleb sisse astuda. Sest värav, mille kaudu teil tuleb sisse astuda, on meeleparandus ja [a]ristimine veega; ja seejärel tuleb teie [b]pattude andekssaamine tule ja Püha Vaimuga.

18 Ja siis te olete sellel [a]kitsal ja ahtal [b]teerajal, mis viib igavesse ellu; jah, te olete astunud sisse värava kaudu; te olete teinud

10 *a* Mt 4:19; 8:22; 9:9.
b Mn 7:11; ÕL 56:2.
12 *a* PJ Püha Vaimu and.
b Lk 9:57–62; Jh 12:26.
13 *a* Gl 3:26–27.
b PJ Püha Vaimu and; Tuli.
c 2Ne 32:2–3.
14 *a* Mt 10:32–33; Al 24:30; ÕL 101:1–5.
PJ Andeksandmatu patt.
b 2Pt 2:21.
16 *a* Al 5:13; 38:2; ÕL 20:29.
b PJ Jeesus Kristus – Jeesuse Kristuse eeskuju.
17 *a* Mo 18:10.
PJ Ristima, ristimine.
b PJ Pattude andekssaamine.
18 *a* 1Ne 8:20.
b Õp 4:18.
PJ Tee.

vastavalt Isa ja Poja käskudele; ja te olete saanud Püha Vaimu, kes [c]tunnistab Isa ja Poja kohta, millega täitub tema antud lubadus, et kui te seda teerada pidi sisse astute, siis te selle ka saate.

19 Ja nüüd, mu armsad vennad, pärast seda, kui te olete jõudnud sellele kitsale ja ahtale teerajale, ma tahaksin küsida, kas kõik on [a]tehtud? Vaata, ma ütlen teile: Ei, sest te ei oleks jõudnud siiamaani muidu kui Kristuse sõna kaudu, vankumatu [b]usuga temasse ja [c]toetudes täielikult selle teenetele, kes on vägev päästma.

20 Mispärast, te peate Kristuses püsivana edasi [a]pürgima täiusliku [b]lootuse sära ja [c]armastusega Jumala ja kõikide inimeste vastu. Mispärast, kui te edasi pürgite, toitudes rõõmuga Kristuse sõnast, ning [d]peate vastu lõpuni, vaata, nõnda ütleb Isa: Te saate igavese elu.

21 Ja nüüd, vaadake, mu armsad vennad, see on see [a]tee; ja taeva all ei ole antud [b]ühtegi teist teed ega [c]nime, mille kaudu inimene võib saada päästetud Jumala kuningriiki. Ja nüüd, vaata, see on Kristuse [d]õpetus ning ainus ja õige õpetus [e]Isast ja Pojast ja Pühast Vaimust, kes on [f]üks Jumal ilma lõputa. Aamen.

32. PEATÜKK

Inglid räägivad Püha Vaimu väel. Inimesed peavad palvetama ja omandama enda jaoks teadmisi Pühalt Vaimult. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja nüüd, vaadake, mu armsad vennad, ma eeldan, et te juurdlete mõningal määral oma südames selle üle, mida te peaksite tegema pärast seda, kui te olete sisenenud teed pidi. Aga vaadake, miks te juurdlete nende asjade üle oma südames?

2 Kas te ei mäleta, et ma ütlesin teile, et pärast seda, kui te olete [a]saanud Püha Vaimu, võite te rääkida inglite keeles? Ja nüüd, kuidas te võiksite rääkida inglite [b]keeles muidu, kui Püha Vaimuga?

3 [a]Inglid räägivad Püha Vaimu väel; mispärast, nad räägivad Kristuse sõnu. Mispärast, ma ütlen teile: [b]Toituge rõõmuga Kristuse sõnadest; sest vaata, Kristuse sõnad ütlevad teile kõik, mida te peate tegema.

4 Mispärast, pärast seda, kui ma olen rääkinud need sõnad, kui te ei mõista neid, siis on see seepärast, et te ei [a]küsi ega koputa; mispärast, teid ei ole toodud valgusesse, vaid te peate hukkuma pimeduses.

18 *c* Ap 5:29–32.
19 *a* Mo 4:10.
b PJ Usk.
c ÕL 3:20.
20 *a* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
b PJ Lootus.
c PJ Armastus.
d PJ Vastu pidama.
21 *a* Ap 4:10–12; 2Ne 9:41; Al 37:46; ÕL 132:22, 25.
b Mo 3:17.
c PJ Jeesus Kristus – Kristuse nime võtmine enda peale.
d Mt 7:28; Jh 7:16–17.
e PJ Jumal, Jumalus.
f 3Ne 11:27, 35–36.
PJ Ühtsus.
32 2 *a* 3Ne 9:20.
b 2Ne 31:13.
3 *a* PJ Inglid.
b Jr 15:16.
4 *a* PJ Paluma.

5 Sest vaata, ma ütlen teile taas, et kui te sisenete teed pidi ja saate Püha Vaimu, siis see näitab teile kõik, mida te peate tegema.

6 Vaata, see on Kristuse õpetus ja rohkem õpetust ei anta enne, kui ta [a]ilmutab ennast teile lihas. Ja kui ta ilmutab end teile lihas, tuleb teil tähelepanelikult teha seda, mida ta teile ütleb.

7 Ja nüüd, mina, Nefi, ei või rohkem öelda; Vaim takistab mind rääkimast ja mind on jäetud leinama inimeste [a]uskmatuse ja pahelisuse ja teadmatuse ja kangekaelsuse pärast; sest nad ei taha otsida teadmist ega mõista suurt teadmist, kui see on neile antud [b]selgusega, koguni nii selgelt, kui sõna saab olla.

8 Ja nüüd, mu armsad vennad, ma tajun, et te juurdlete ikka veel oma südameis; ja mind kurvastab, et ma pean sellest asjast rääkima. Sest kui te võtaksite kuulda Vaimu, kes õpetab inimest [a]palvetama, te teaksite, et te peate palvetama; sest [b]halb vaim ei õpeta inimest palvetama, vaid õpetab teda, et ta ei pea palvetama.

9 Ent vaadake, ma ütlen teile, et te peate alati [a]palvetama ja mitte nõrkema; et te ei peaks tegema Issandale midagi, palvetamata kõigepealt Isa poole Kristuse [b]nimel, et ta pühitseks teie tegevuse teie jaoks, et teie tegevus võiks olla teie hinge [c]heaoluks.

33. PEATÜKK

Nefi sõnad on õiged. Need tunnistavad Kristusest. Need, kes usuvad Kristusesse, usuvad Nefi sõnadesse, mis seisavad kui tunnistaja kohtulaua ees. Ligikaudu 559–545 eKr.

Ja nüüd, mina, Nefi, ei saa kirjutada kõiki asju, mida õpetati mu rahva seas; ega ole ma kirjas nii [a]vägev kui kõnes; sest kui inimene [b]kõneleb Püha Vaimu väel, siis kannab Püha Vaimu vägi selle inimlaste südameni.

2 Aga vaata, on paljud, kes [a]teevad oma südame Püha Vaimu vastu kõvaks, nii et sel ei ole neis kohta; mispärast, nad heidavad kõrvale paljud asjad, mis on kirjutatud, ja peavad neid eimillekski.

3 Aga mina, Nefi, olen kirjutanud, mida ma olen kirjutanud, ja ma pean seda suureks [a]väärtuseks ja eriti oma rahva jaoks. Sest ma [b]palvetan pidevalt nende eest päeval ja minu silmad niisutavad nende pärast patja ööpimeduses; ja ma hüüan usus oma Jumala poole, ja ma tean, et ta kuuleb mu hüüdu.

4 Ja ma tean, et Issand Jumal

6 *a* 3Ne 11:8.
7 *a* PJ Uskmatus.
b 2Ne 31:2–3; Jb 4:13.
8 *a* PJ Palve.
b Mo 4:14.
PJ Kurat.
9 *a* 3Ne 20:1; ÕL 75:11.
b Ms 5:8.
c Al 34:27.
33 1 *a* Et 12:23–24.
b ÕL 100:7–8.
2 *a* Hl 6:35–36.
3 *a* PJ Pühakirjad – Pühakirjade väärtus.
b En 1:9–12; Mrs 1:8.

pühitseb mu palved minu rahva kasuks. Ja need sõnad, mida ma olen nõrkuses kirjutanud, tehakse neile [a]tugevaks, sest see [b]veenab neid tegema head; see annab neile teada nende isadest; ja see räägib Jeesusest ja veenab neid temasse uskuma ja lõpuni vastu pidama, mis on [c]igavene elu.

5 Ja see räägib [a]valjult patu vastu vastavalt tõe [b]selgusele; mispärast, ükski inimene ei ole vihane sõnade peale, mida ma olen kirjutanud, peale selle, kes on kuradi vaimust.

6 Ma rõõmutsen selguse üle; ma rõõmutsen tõe üle; ma rõõmutsen oma Jeesuse üle, sest tema on [a]lunastanud mu hinge põrgust.

7 Mul on [a]ligimesearmastus oma rahva vastu ja suur usk Kristusesse, et ma kohtan palju hingi määrdumatult tema kohtujärje ees.

8 Mul on ligimesearmastus [a]juutide vastu – ma ütlen juudid, sest ma mõtlen neid, kellest ma põlvnen.

9 Mul on ka ligimesearmastus [a]paganate vastu. Ent vaata, neist mitte kellegi suhtes ei saa mul olla lootust, kui nad ei saa [b]lepitatud Kristusega ja ei astu sisse [c]ahtast väravast ja ei [d]kõnni [e]kitsal teerajal, mis viib ellu, ning ei jätka sellel rajal kuni prooviaja päeva lõpuni.

10 Ja nüüd, mu armsad vennad ja samuti juudid ja kõik te maa ääred, võtke kuulda neid sõnu ja [a]uskuge Kristusesse; ja kui te ei usu neid sõnu, siis uskuge Kristusesse. Ja kui te usute Kristusesse, usute te nendesse [b]sõnadesse, sest need on Kristuse [c]sõnad ja ta on andnud need minule; ja need [d]õpetavad kõiki inimesi, et nad peavad tegema head.

11 Ja kui need ei ole mitte Kristuse sõnad, siis otsustage ise – sest Kristus näitab teile viimsel päeval [a]väe ja suure hiilgusega, et need on tema sõnad; ja teie ja mina seisame näotsi tema [b]kohtujärje ees; ja te saate teadma, et tema on käskinud mul neid asju kirjutada vaatamata minu nõrkusele.

12 Ja ma palun Isa Kristuse nimel, et paljud meist, kui mitte kõik võiksid saada päästetud tema [a]kuningriiki sel suurel ja viimsel päeval.

13 Ja nüüd, mu armsad vennad, kõik need, kes on Iisraeli kojast, ja kõik te maa ääred, ma räägin teile nagu üks põrmust [a]hüüdev hääl: Hüvasti, kuni saabub see suurpäev!

4 *a* Et 12:26–27.
b Mn 7:13.
c PJ Igavene elu.
5 *a* 1Ne 16:1–3; 2Ne 9:40.
b 2Ne 31:3; Jb 4:13.
6 *a* PJ Lunastama, lunastus.
7 *a* PJ Ligimesearmastus.
8 *a* PJ Juudid.
9 *a* PJ Paganad.
b PJ Lepitama, lepitus.
c 2Ne 9:41.
d PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
e Hl 3:29–30; ÕL 132:22.
10 *a* PJ Uskuma, usuline tõekspidamine.
10 *b* PJ Mormoni Raamat.
c Mn 10:27–29.
d 2Ne 25:28.
11 *a* Et 5:4; Mn 7:35.
b Ilm 20:12; Mn 10:34.
12 *a* PJ Selestiline hiilgus.
13 *a* Js 29:4; 2Ne 26:16.

14 Ja teie, kes te ei taha osa saada Jumala headusest ja lugu pidada juutide [a]sõnadest ja ka minu [b]sõnadest ja sõnadest, mis tulevad Jumala Talle suust, vaata, ma jätan teiega hüvasti igaveseks, sest need sõnad [c]mõistavad teid viimsel päeval süüdi.

15 Sest see, mis ma pitseerin maa peal, tuuakse teie vastu [a]kohtulaua ees; sest nõnda on Issand mind käskinud ja ma pean kuuletuma. Aamen.

NEFI VENNA

Jaakobi raamat

Tema jutluse sõnad tema vendadele. Ta ajab segadusse mehe, kes tahab kukutada Kristuse õpetust. Mõned sõnad Nefi rahva ajaloost.

1. PEATÜKK

Jaakob ja Joosep püüavad veenda inimesi uskuma Kristusesse ja kinni pidama tema käskudest. Nefi sureb. Nefilaste seas võimutseb pahelisus. Ligikaudu 544–421 eKr.

SEST vaata, sündis, et viiskümmend ja viis aastat oli möödunud ajast, kui Lehhi lahkus Jeruusalemmast; mispärast, Nefi andis mulle, [a]Jaakobile, [b]käsu [c]väikeste plaatide kohta, mille peale need asjad on uurendatud.

2 Ja ta andis mulle, Jaakobile, käsu, et ma peaksin kirjutama nendele plaatidele mõned asjad, mida ma pean kõige hinnalisemaks; et ma ei peaks käsitlema – muidu kui pinnapealselt – selle rahva ajalugu, keda kutsutakse Nefi rahvaks.

3 Sest ta ütles, et tema rahva ajalugu peaks olema uurendatud tema teistele plaatidele ja et ma peaksin hoidma neid plaate ja andma need edasi oma seemnele põlvest põlve.

4 Ja kui tuleb ette jutlustamist, mis on püha, või ilmutust, mis on vägev, või prohvetlikku kuulutamist, siis nende [a]peamised punktid tuleb mul uurendada nendele plaatidele ja käsitleda seda nendel nii palju kui võimalik Kristuse pärast ja meie rahva pärast.

5 Sest usu ja suure ärevuse tõttu oli meile tõepoolest meie rahva

14 *a* PJ Piibel.
b PJ Mormoni Raamat.
c 2Ne 29:11; Et 4:8–10.
15 *a* Mrs 1:11.
[JAAKOBI]
1 1 *a* PJ Jaakob, Lehhi poeg.
b Jb 7:27.
c 2Ne 5:28–33; Jb 3:13–14.
PJ Plaadid.
4 *a* ST kaalukamad, tähtsad asjad.

kohta ilmsiks tehtud, mis peab neile [a]sündima.

6 Ja meil oli ka palju ilmutusi ja rohke prohvetliku kuulutamise vaim, mispärast, me teadsime [a]Kristusest ja tema kuningriigist, mis peab tulema.

7 Mispärast me nägime usinalt vaeva oma rahva seas, et me võiksime neid veenda [a]tulema Kristuse juurde ja osa saama Jumala headusest; et nad võiksid pääseda tema [b]rahusse; et mingil põhjusel ta oma vihas ei peaks vanduma, et nad ei [c]pääse sinna, nii nagu [d]nurina ajal kiusatuse päevil, kui Iisraeli lapsed olid [e]kõnnumaal.

8 Mispärast, annaks Jumal, et me võiksime veenda kõiki inimesi, et nad ei [a]hakkaks vastu Jumalale ega [b]ässitaks teda vihale, vaid et kõik inimesed usuksid Kristusesse ja peaksid silmas tema surma ja kannaksid tema [c]risti ja taluksid maailma pilget; mispärast, mina, Jaakob, võtan endale kohustuse täita oma venna Nefi käsku.

9 Nüüd, Nefi hakkas vanaks jääma ja mõistis, et ta peab varsti [a]surema; mispärast, ta [b]võidis nüüd ühe mehe kuningaks ja valitsejaks oma rahva üle vastavalt [c]kuningate valitsemistele.

10 Rahvas, kes oli Nefit üliväga armastanud, kuna ta oli olnud neile suureks kaitsjaks ja käsitanud neid kaitstes Laabani [a]mõõka ning oli näinud kõik oma päevad vaeva nende heaolu nimel –

11 mispärast, rahvas soovis tema nime meeles pidada. Ja igaühele, kes tuli valitsema tema asemel, andis rahvas nimeks teine Nefi, kolmas Nefi ja nii edasi vastavalt kuningate valitsemistele ja nõnda kutsus neid rahvas, ükskõik missugune nimi neil muidu oli.

12 Ja sündis, et Nefi suri.

13 Nüüd, inimesed, kes ei olnud [a]laamanlased, olid [b]nefilased; ometi nimetati neid nefilasteks, jaakoblasteks, jooseplasteks, [c]soramlasteks, laamanlasteks, lemuellasteks ja ismaellasteks.

14 Ent mina, Jaakob, ei erista neid edaspidi nende nimede järgi, vaid ma [a]kutsun laamanlasteks neid, kes püüavad hävitada Nefi rahvast, ja neid, kes on Nefi vastu sõbralikud, kutsun ma [b]nefilasteks ehk Nefi [c]rahvaks vastavalt kuningate valitsemisele.

15 Ja nüüd, sündis, et teise kuninga valitsemise ajal tegi Nefi rahvas oma südame kõvaks ja lubas endale omajagu pahelisi harjumusi

5 *a* 1Ne 12.
6 *a* 1Ne 10:4–11; 19:8–14.
7 *a* 2Ne 9:41; Om 1:26; Mn 10:32.
b PJ Puhkus ja rahu.
c 4Ms 14:23; 5Ms 1:35–37; ÕL 84:23–25.
d Hb 3:8.
e 4Ms 26:65; 1Ne 17:23–31.
8 *a* PJ Vastuhakk.
b 1Ne 17:30; Al 12:36–37; Hl 7:18.
c JST, Mt 16:25–26; Lk 14:27.
9 *a* 2Ne 1:14.
b PJ Võidma.
c 2Ne 6:2; Jm 1:7.
10 *a* 1Ne 4:9; 2Ne 5:14; Mrs 1:13; Mo 1:16; ÕL 17:1.
13 *a* En 1:13; ÕL 3:18.
b PJ Nefilased.
c 1Ne 4:35; 4Ne 1:36–37.
14 *a* Mo 25:12; Al 2:11.
b 2Ne 4:11.
c 2Ne 5:9.

nii nagu vana aja Taavet, soovides endale palju [a]naisi ja liignaisi, ja samuti tema poeg Saalomon.

16 Jah, ja nad hakkasid ka otsima palju kulda ja hõbedat ja olid mõningal määral uhkust täis.

17 Mispärast mina, Jaakob, andsin neile need sõnad, kui ma õpetasin neid [a]templis, olles esmalt saanud oma [b]ülesande Issandalt.

18 Sest mind, Jaakobit, ja minu venda Joosepit [a]pühitseti selle rahva preestriteks ja õpetajateks Nefi käega.

19 Ja me suurendasime oma [a]ametit Issandale, võttes enesele [b]vastutuse, võttes vastutamise rahva pattude eest enda peale, kui me ei õpeta nendele Jumala sõna kogu usinusega; mispärast, nähes vaeva kõigest väest, ei tuleks nende [c]veri meie riiete peale; muidu tuleb nende veri meie riiete peale ja meid ei tunnistata viimsel päeval määrdumatuks.

2. PEATÜKK

Jaakob mõistab hukka rikkusearmastuse, uhkuse ja voorusetuse. Inimesed võivad otsida rikkust oma kaasinimeste aitamiseks. Jaakob mõistab hukka volituseta mitmenaisepidamise. Issand tunneb heameelt naiste kõlbelisest puhtusest. Ligikaudu 544–421 eKr.

SÕNAD, mida Jaakob, Nefi vend, rääkis Nefi rahvale pärast Nefi surma:

2 Nüüd, mu armsad vennad, mina, Jaakob, vastavalt vastutusele, mis lasub minul Jumala ees, täie tõsidusega oma ametit suurendada ja et ma võiksin puhastada oma riided teie pattudest, tulen ma üles templisse täna päeval, et ma võiksin kuulutada teile Jumala sõna.

3 Ja te teate ise, et ma olen siiani olnud usin oma kutseametis, ent täna rõhub mind palju suurem soov ja mure teie hingede heaolu pärast, kui mul on olnud senini.

4 Sest vaata, siiani olete te olnud kuulekad Issanda sõnale, mida ma olen teile andnud.

5 Kuid vaata, võtke mind kuulda ja teadke, et taeva ja maa kõikvõimsa Looja abiga saan ma teile rääkida teie [a]mõtetest, seda, kuidas te hakkate tegutsema patus, milline patt paistab minule väga jäle, jah, ja jäle Jumalale.

6 Jah, see, et ma pean tunnistama teile teie südame pahelisusest, kurvastab mu hinge ja paneb mind häbiga mu Looja eest tagasi kohkuma.

7 Ja samuti kurvastab mind see, et ma pean tarvitama teie suhtes nii palju [a]teravaid sõnu teie naiste ja laste juuresolekul, kelledest paljude tunded on ülimalt õrnad ja

15 *a* ÕL 132:38–39.
17 *a* 2Ne 5:16.
PJ Tempel, Issanda koda.
b PJ Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt.
18 *a* 2Ne 5:26.
19 *a* PJ Amet, ametikandja.
b ÕL 107:99–100.
PJ Majapidaja.
c 2Ne 9:44.
2 5 *a* Al 12:3; ÕL 6:16.
PJ Jumal, Jumalus.
7 *a* ÕL 121:43.

puhtad ja [b]hellad Jumala ees, mis on Jumalale meelepärane;

8 ja ma arvan, et nad on tulnud siia üles, et kuulata Jumala meeldivat [a]sõna, jah, sõna, mis parandab haavatud hinge.

9 Mispärast, mu hinge rõhub see, et range käsu pärast, mille ma olen saanud Jumalalt, olen ma sunnitud manitsema teid vastavalt teie kuritegudele, et suurendada nende haavu, kes on juba haavatud, selle asemel, et neid lohutada ja nende haavad parandada; ja et neile, kes ei ole haavatud, on selle asemel, et toituda rõõmuga meeldivast Jumala sõnast, valmis pistodad, et läbi torgata nende hing ja haavata nende õrna meelt.

10 Ent vaatamata ülesande suurusele pean ma tegema vastavalt Jumala rangele [a]käsule ja rääkima teile teie pahelisusest ja jäledustest nende juuresolekul, kes on südamelt puhtad ja murtud südamega, ning Kõikvõimsa Jumala [b]läbitungiva pilgu all.

11 Mispärast, ma pean rääkima teile tõtt vastavalt Jumala sõna [a]selgusele. Sest vaata, kui ma küsisin Issandalt, nii tuli sõna mulle, öeldes: Jaakob, mine homme üles templisse ja kuuluta sõna, mille ma sulle annan, sellele rahvale.

12 Ja nüüd, vaadake, mu vennad, see on see sõna, mida ma teile kuulutan, et paljud teist on hakanud otsima kulda ja hõbedat ja kõiksugu kallihinnalisi [a]metalle, millest see maa, mis on teile ja teie seemnele tõotatud [b]maaks, kubiseb kõige külluslikumalt.

13 Ja hoolitsuse käsi on teile naeratanud kõige meeldivamalt, nii et te olete saanud palju rikkust; ja kuna mõned teist on saanud rikkalikumalt kui teie vennad, siis te olete oma südames uhkust [a]täis; ja te olete kangekaelsed ja upsakad oma rõivaste hinnalisuse pärast ja kiusate taga oma vendi, sest te arvate, et te olete nendest paremad.

14 Ja nüüd, mu vennad, kas te arvate, et Jumal mõistab teid selles asjas õigeks? Vaadake, ma ütlen teile: Ei. Vaid ta mõistab teid süüdi, ja kui te jätkate visalt nendes asjades, siis tuleb tema kohtumõistmine kiiresti teie peale.

15 Oo, et ta näitaks teile, et ta võib teid läbi torgata ja et üheainsa pilguga võib ta teid põrmu paisata!

16 Oo, et ta vabastaks teid sellest süüteost ja jäledusest! Ja oo, et te kuulaksite tema käsusõnu ega laseks oma südame [a]uhkusel hävitada oma hinge!

17 Mõelge oma vendadele nagu enestele ja olge tuttavad kõigiga ja [a]heldekäelised oma omandiga, et [b]nemad võiksid olla rikkad nagu teiegi!

7 *b* PJ Vooruslikkus.
8 *a* Al 31:5.
10 *a* PJ Jumala käsud.
b 2Ne 9:44.
11 *a* 2Ne 25:4; 31:2–3.
12 *a* 1Ne 18:25; Hl 6:9–11; Et 10:23.
b 1Ne 2:20.
PJ Tõotatud maa.
13 *a* Mr 8:35–39.
16 *a* PJ Uhkus.
17 *a* PJ Armuannid; Heaolu tagamine.
b 4Ne 1:3.

18 Aga enne, kui te otsite [a]rikkust, otsige Jumala [b]kuningriiki!

19 Ja pärast seda, kui te olete saanud lootuse Kristuses, te saate rikkust, kui te seda otsite; ja te otsite seda kavatsusega [a]teha head – et riietada neid, kes alasti, et sööta näljaseid ja vabastada vange ning anda abi haigeile ja vaevatuile.

20 Ja nüüd, mu vennad, ma olen rääkinud teile uhkusest; ja need teie seast, kes on vaevanud oma naabrit ja teda taga kiusanud, sest te olite oma südames uhked asjade pärast, mis Jumal on andnud teile, mida te ütlete selle kohta?

21 Kas te ei arva, et niisugused asjad on jäledad temale, kes lõi kõik liha? Ja tema silmis on üks olevus sama väärtuslik kui teine. Ja kõik liha on põrmust; ja selsamal otstarbel on ta nad loonud, et nad peaksid kinni tema [a]käskudest ja ülistaksid teda igavesti.

22 Ja nüüd, ma lõpetan kõnelemise uhkusest. Ja kui ma ei peaks teile rääkima suuremast kuritööst, rõõmustaks mu süda teie pärast üliväga.

23 Aga Jumala sõna rusub mind teie suuremate kuritööde pärast. Sest vaata, nõnda ütleb Issand: See rahvas hakkab kasvama süütegudes; nad ei mõista pühakirju, sest nad katsuvad vabandada oma hooramist sellega, mis on kirjutatud Taavetist ja tema pojast Saalomonist.

24 Vaata, Taavetil ja [a]Saalomonil oli tõepoolest palju [b]naisi ja liignaisi, mis oli mulle jäledus, ütleb Issand.

25 Mispärast, nõnda ütleb Issand: Ma olen oma käe väel juhtinud selle rahva välja Jeruusalemma maalt, et ma võiksin kasvatada endale üles [a]õigemeelse oksa Joosepi niuete viljast.

26 Mispärast, mina, Issand Jumal, ei lase sel rahval teha nagu need vanal ajal.

27 Mispärast, mu vennad, kuulge mind ja võtke kuulda Issanda sõna: Sest ühelgi mehel teie seas ei tohi olla rohkem kui [a]üks naine ja mitte ühtegi liignaist;

28 sest mina, Issand Jumal, tunnen heameelt naiste [a]kõlbelisest puhtusest. Ja hooramine on minu ees jäledus, nõnda ütleb Vägede Issand.

29 Mispärast, pidagu see rahvas kinni minu käskudest, ütleb Vägede Issand, või saagu see maa nende pärast [a]neetud.

30 Sest kui ma tahan endale [a]seemet üles kasvatada, ütleb Vägede Issand, annan ma oma rahvale käsu, ent muidu võtku nad kuulda neid asju.

18 *a* 1Kn 3:11–13; Mk 10:17–27; 2Ne 26:31; ÕL 6:7.
PJ Rikkus.
b Lk 12:22–31.
19 *a* Mo 4:26.
21 *a* ÕL 11:20; Aabr 3:25–26.
24 *a* 1Kn 11:1; Ne 13:25–27.
b 1Kn 11:1–3; Esr 9:1–2; ÕL 132:38–39.
25 *a* 1Ms 49:22–26; Am 5:15; 2Ne 3:5; Al 26:36.
PJ Lehhi, Nefi isa.
27 *a* ÕL 42:22; 49:16.
PJ Abielu.
28 *a* PJ Kõlbeline puhtus.
29 *a* Et 2:8–12.
30 *a* Ml 2:15; ÕL 132:61–66.

31 Sest vaata, mina, Issand, olen näinud muret ja kuulnud oma rahva tütarde leina Jeruusalemma maal, jah, ja kõikidel oma rahva maadel nende meeste pahelisuse ja jäleduste pärast.

32 Ja ma ei lase sündida, ütleb Vägede Issand, et selle rahva kenade tütarde hüüded, kelle ma olen juhtinud välja Jeruusalemma maalt, tuleksid üles minule minu rahva meeste vastu, ütleb Vägede Issand.

33 Sest nad ei juhi mu rahva tütreid vangidena ära nende õrnuse pärast, ilma et ma nuhtlen neid valusa needusega, koguni hävituseni välja; sest nad ei tohi [a]hoorata nagu need vanal ajal, ütleb Vägede Issand.

34 Ja nüüd, vaadake, mu vennad, te teate, et need käsud anti meie isale Lehhile; mispärast, te olete neid varem teadnud ja te olete sattunud suure süüdimõistmise alla, sest te olete teinud neid asju, mida te ei oleks pidanud tegema.

35 Vaadake, te olete pannud toime [a]suuremaid süütegusid kui meie vennad laamanlased. Te olete murdnud oma õrnade naiste südamed ja kaotanud oma laste usalduse oma halva eeskuju pärast nende ees; ja nende südamete nuuksed tõusevad üles Jumalale teie vastu. Ja Jumala sõna ranguse pärast, mis tuleb alla teie vastu, on paljud südamed surnud sügavatest haavadest läbistatutena.

3. PEATÜKK

Südamelt puhtad saavad Jumala meeldiva sõna. Laamanlaste õigemeelsus ületab nefilaste oma. Jaakob hoiatab hooruse, kiimaluse ja kõikide pattude eest. Ligikaudu 544–421 eKr.

ENT vaata, mina, Jaakob, tahan rääkida teile, kes te olete südamelt puhtad. Vaadake kindlameelselt Jumala poole ja palvetage tema poole ülimalt suure usuga, ja ta lohutab teid teie kannatustes ja kostab teie eest ning saadab õigluse alla nende peale, kes püüavad teid hävitada.

2 Oo kõik teie, kes te olete südamelt puhtad, tõstke oma pea ja võtke vastu Jumala meeldiv sõna ja toituge rõõmuga tema armastusest, sest kui teie meel on [a]kindel, võite te seda teha igavesti.

3 Ent häda, häda teile, kes te ei ole südamelt puhtad, kes te olete tänasel päeval Jumala ees [a]roojased, sest kui te ei paranda meelt, on see maa teie pärast neetud; ja laamanlased, kes ei ole roojased nagu teie, kuid on ometi [b]neetud valusa needusega, annavad teile rooska koguni hävinguni välja.

4 Ja kiirelt tuleb aeg, et kui te ei paranda meelt, saavad nad teie pärandmaa endale ja Issand Jumal [a]juhib õigemeelsed teie seast ära.

33 *a* PJ Iha, iharus; Seksuaalne kõlblusetus.
35 *a* Jb 3:5–7.
3 2 *a* Al 57:26–27.
3 *a* PJ Roojasus.
b 1Ne 12:23.
4 *a* Om 1:5–7, 12–13.

5 Vaadake, laamanlased, teie vennad, keda te vihkate nende roojasuse pärast ja needuse pärast, mis on tulnud nende nahale, on õigemeelsemad kui teie, sest nad ei ole [a]unustanud Issanda käsku, mis anti meie isale – et neil võib olla vaid üks naine ja liignaisi mitte ühtegi ja nende seas ei tohi olla hooramist.

6 Ja nüüd, nad jälgivad, et peavad sellest käsust kinni; mispärast, sellest käsust kinnipidamise tõttu Issand Jumal neid ei hävita, vaid on nende vastu [a]halastav, ja ühel päeval saavad nad õnnistatud rahvaks.

7 Vaata, nende mehed [a]armastavad oma naisi ja nende naised armastavad oma mehi; nende mehed ja naised armastavad oma lapsi; ja nende uskmatus ja viha teie vastu on nende isade süütegude pärast; mispärast, kui palju paremad te olete neist oma suure Looja silmis?

8 Oo mu vennad, ma kardan, et kui te ei paranda meelt oma pattudest, siis on nende nahk valgem kui teie oma, kui teid tuuakse koos nendega Jumala aujärje ette.

9 Mispärast, ma annan teile käsu, mis on Jumala sõna, et te ei laimaks neid enam nende tumeda naha pärast ega laimaks neid nende roojasuse pärast, vaid pidage meeles endi roojasust ja meenutage, et nemad said roojaseks oma isade pärast.

10 Mispärast, tuletage meelde oma [a]lapsi, kuidas te olete kurvastanud nende südant eeskuju pärast, mille te olete neile seadnud; ja pidage samuti meeles, et oma roojasuse pärast võite te viia oma lapsed hävitusse ja nende patud kuhjatakse viimsel päeval teie pea peale.

11 Oo mu vennad, võtke kuulda minu sõnu; äratage oma hinge võimed; raputage end, et te võiksite [a]ärgata surmaunest, ja vabastage end [b]põrgupiinadest, et teist ei saaks kuradi [c]inglid, kes visatakse sellesse tule- ja väävlijärve, mis on teine [d]surm.

12 Ja nüüd, mina, Jaakob, rääkisin palju muid asju Nefi rahvale, hoiatades neid [a]hooruse ja [b]kiimaluse ja kõiksugu pattude eest, jutustades neile nende hirmsatest tagajärgedest.

13 Ja mitte sajandikkugi selle rahva tegudest, kes on nüüd arvukaks kasvanud, ei saa [a]nendele plaatidele kirjutada; aga palju nende tegudest on kirjutatud suurematele plaatidele, ja nende sõjad ja nende tülid ja nende kuningate valitsemised.

14 Neid plaate kutsutakse Jaakobi plaatideks ja need on tehtud Nefi käega. Ja ma lakkan kõnelemast neid sõnu.

5 *a* Jb 2:35.
6 *a* 2Ne 4:3, 6–7; HI 15:10–13.
7 *a* PJ Armastus; Perekond.
10 *a* PJ Laps, lapsed.
11 *a* Al 5:6–9.
b PJ Põrgu.
c 2Ne 9:8–9.
d PJ Surm, vaimne.
12 *a* PJ Hooramine.
b PJ Himu; Paheline, pahelisus.
13 *a* 1Ne 19:1–4; Jb 1:1–4.

4. PEATÜKK

Kõik prohvetid kummardasid Isa Kristuse nimel. Aabrahami Iisaki ohverdamine oli Jumala ja tema Ainusündinu võrdkuju. Inimesed peavad lepitama end Jumalaga Lepituse kaudu. Juudid hülgavad aluskivi. Ligikaudu 544–421 eKr.

Nüüd, vaata, sündis, et mina, Jaakob, olles sõnas palju oma rahvast teeninud, (ja ma võin vaid veidi oma sõnadest kirja panna, kuna meie sõnade plaatidele uurendamine on raske) ja me teame, et see, mida me kirjutame plaatidele, peab jääma;

2 aga ükskõik, mida me kirjutame millelegi muule kui plaatidele, peab hävima ja kaduma; aga me saame kirjutada plaatidele mõned sõnad, mis annavad meie lastele ja samuti meie armsatele vendadele vähesel määral teadmist meist ehk nende isadest –

3 nüüd, selle üle me rõõmustame ja me näeme usinalt vaeva, et neid sõnu plaatidele uurendada, lootes, et meie armsad vennad ja me lapsed võtavad need vastu tänuliku südamega ja vaatavad neid, et nad võiksid rõõmu ja mitte kurbuse ega põlgusega saada teada oma esimestest vanematest.

4 Sest selle kavatsusega me oleme need asjad kirja pannud, et nad võiksid teada, et me [a]teadsime Kristusest ja meil oli lootus tema hiilgusele mitusada aastat enne tema tulekut; ja mitte ainult meil endil ei olnud lootus tema hiilgusele, vaid ka kõikidel nendel pühadel [b]prohvetitel, kes olid enne meid.

5 Vaata, nad uskusid Kristusesse ja [a]kummardasid Isa tema nimel, ja ka meie kummardame Isa tema nimel. Ja selle kavatsusega me peame kinni Moosese [b]seadusest, kuna see [c]suunab meie hinge tema poole; ja sel põhjusel on see pühitsetud meile õigemeelsuseks, just nagu arvati Aabrahamile kõnnumaal tema sõnakuulelikkus Jumala käskudele oma poja Iisaki ohverdamisel, mis on Jumala ja tema [d]Ainusündinud Poja võrdkuju.

6 Mispärast, me uurime prohveteid ja meil on palju ilmutusi ning [a]prohvetliku kuulutamise vaim; ja kuna meil on kõik need [b]tunnistajad, saame me lootust ja meie usk muutub kõikumatuks, nii et me saame tõepoolest Jeesuse [c]nimel [d]käskida ja koguni puud kuuletuvad meile või mäed või mere lained.

7 Ometi näitab Issand Jumal meile me [a]nõrkusi, et me võiksime teada, et meil on vägi teha

4 4 *a* PJ Jeesus Kristus.
b Lk 24:25–27; Jb 7:11; Mo 13:33–35; ÕL 20:26.
5 *a* Ms 5:8.
b 2Ne 25:24; Jm 1:11; Mo 13:27, 30; Al 25:15–16.
PJ Moosese seadus.
c Gl 3:24.
d 1Ms 22:1–14; Jh 3:16–18.
PJ Ainusündinu.
6 *a* PJ Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine.
b PJ Tunnistaja, tunnistus.
c Ap 3:6–16; 3Ne 8:1.
d PJ Vägi.
7 *a* Et 12:27.

neid asju tema armust ja suurest alandumisest inimlasteni.

8 Vaata, suured ja imepärased on Issanda tööd. Kui [a]läbiuurimatud on tema [b]saladuste sügavused; ja on võimatu, et inimene võiks välja uurida kõik tema teed. Ja ükski inimene ei [c]tea tema [d]teid muidu, kui et see oleks talle ilmutatud; mispärast, vennad, ärge põlake Jumala ilmutusi.

9 Sest vaata, tema [a]sõna väel tuli [b]inimene maa pinnale, milline maa loodi tema sõna väel. Mispärast, kui nüüd Jumal oli võimeline rääkima ja maailm sai; ja rääkima ja inimene loodi; oo, miks siis mitte võimeline käskima [c]maad või oma kätetööd selle pinnal oma tahtmist ja heaksarvamist mööda?

10 Mispärast, vennad, ärge püüdke Issandale [a]nõu anda, vaid saada nõu tema käest! Sest vaadake, te teate ise, et tema annab nõu [b]tarkuses ja õigluses ja suures halastuses üle kõigi tema tööde.

11 Mispärast, armsad vennad, saage lepitatud temaga Kristuse, tema [a]ainusündinud Poja [b]lepituse kaudu ja te võite saada osaks [c]ülestõusmise vastavalt ülestõusmise väele, mis on Kristuses, ja olla esitatud Jumala ees kui Kristuse [d]esikvili, omades usku ja saanud hea lootuse hiilgusele tema kaudu, enne kui ta end lihas ilmsiks teeb.

12 Ja nüüd, armsad, ärge imestage, et ma räägin teile neid asju; sest miks mitte [a]rääkida Kristuse lepitusest ja saada temast täiuslikku teadmist, samuti nagu saada teadmist ülestõusmisest ja tulevast maailmast?

13 Vaadake, mu vennad, see, kes kuulutab prohvetlikult, kuulutagu inimestele mõistetavalt, sest [a]Vaim räägib tõde ega valeta. Mispärast, see räägib asjadest, nagu need tõepoolest [b]on, ja asjadest, nagu need tõepoolest saavad olema; mispärast, meie hingede päästmiseks on need asjad meile [c]selgelt ilmsiks tehtud. Aga vaata, me ei ole ainsad tunnistajad nendest asjadest, sest Jumal rääkis neist ka vana aja prohvetitele.

14 Aga vaata, juudid olid [a]kangekaelne rahvas; ja nad [b]põlgasid selguse sõnu ja tapsid prohvetid ja otsisid asju, mida nad ei võinud mõista. Mispärast, nende [c]pimeduse pärast, milline pimedus tuli märgist möödavaatamisest, peavad nad tingimata langema, sest

8 *a* Rm 11:33–36.
b ÕL 19:10; 76:114.
PJ Jumala saladused.
c 1Kr 2:9–16; Al 26:21–22.
PJ Teadmised.
d Js 55:8–9.
9 *a* Mr 9:17; Ms 1:32.
b PJ Inimene, inimesed, loodu, looma.
c Hl 12:8–17.
10 *a* 2Ne 9:28–29; Al 37:12, 37; ÕL 3:4, 13.
b PJ Kõiketeadev; Tarkus.
11 *a* Hb 5:9.
b PJ Lepitama, lepitus.
c PJ Ülestõusmine.
d Mo 15:21–23; 18:9; Al 40:16–21.
12 *a* 2Ne 25:26.
13 *a* PJ Püha Vaim; Tõde.
b ÕL 93:24.
c Al 13:23.
14 *a* Mt 23:37–38; 2Ne 25:2.
b 2Kr 11:3; 1Ne 19:7; 2Ne 33:2.
c Js 44:18; Rm 11:25.

Jumal on nendelt ära võtnud oma selguse ja andnud neile palju asju, mida nad [d]ei või mõista, sest nad soovisid seda. Ja kuna nad seda soovisid, on Jumal seda teinud, et nad komistaksid.

15 Ja nüüd, Vaim juhib mind, Jaakobit, prohvetlikult kuulutama, sest Vaimu mõjutuse läbi, mis on minus, ma tajun, et juutide [a]komistamise tõttu nad [b]hülgavad [c]kivi, millele nad võiksid ehitada ja omada kindlat alust.

16 Aga vaata, vastavalt pühakirjadele saab see [a]kivi suureks ja viimaseks ja ainukeseks kindlaks [b]aluseks, millele juudid saavad ehitada.

17 Ja nüüd, mu armsad, kuidas on see võimalik, et pärast seda, kui nad on hüljanud kindla aluse, saavad nad [a]veel kunagi sellele ehitada, nii et sellest võiks saada nende nurgakivi?

18 Vaadake, mu armsad vennad, ma avan teile selle saladuse, kui minu kindlust Vaimus mingil moel ei kõigutata ning ma ei komista, kuna olen teie pärast ülearu rahutu.

5. PEATÜKK

Jaakob tsiteerib Seenost väärис- ja metsõlipuu mõistukujust. Need on Iisraeli ja paganate sarnased. Iisraeli hajutamine ja kogumine on ennustavalt kujutatud. Vihjeid tehakse nefilastele ja laamanlastele ja kogu Iisraeli kojale. Paganad poogitakse Iisraelisse. Lõpuks viinamägi põletatakse. Ligikaudu 544–421 eKr.

VAADAKE, mu vennad, kas te ei mäleta, et olete lugenud prohvet [a]Seenose sõnu, mida ta rääkis Iisraeli kojale, öeldes:

2 Võtke kuulda, oo Iisraeli koda, ja kuulge minu, Issanda prohveti sõnu!

3 Sest vaata, nõnda ütleb Issand: Ma võrdlen sind, oo [a]Iisraeli koda, otsekui [b]väärisõlipuuga, mille mees võttis ja hoolitses selle eest oma [c]viinamäel; ja see kasvas ja jäi vanaks ning hakkas [d]kõdunema.

4 Ja sündis, et viinamäe peremees läks välja ja nägi, et ta õlipuu hakkas kõdunema, ja ta ütles: Ma kärbin seda ja kaevan selle ümbert ja hoolitsen selle eest, et ehk ta siis ajab välja noori ja õrnu võrseid ja ei hävine.

5 Ja sündis, et ta kärpis seda ja kaevas selle ümbert ja hoolitses selle eest vastavalt oma sõnale.

6 Ja sündis, et paljude päevade pärast hakkas see mõningal määral noori ja õrnu võrseid ajama; aga vaata – puu latv hakkas surema.

7 Ja sündis, et viinamäe peremees

14 *d* 2Ne 25:1–2.
15 *a* Js 8:13–15; 1Kr 1:23; 2Ne 18:13–15.
b 1Ne 10:11.
c PJ Kalju; Nurgakivi.
16 *a* Ps 118:22–23.
b Js 28:16; HI 5:12.
17 *a* Mt 19:30; ÕL 29:30.
5 1 *a* PJ Seenos.
3 *a* Hs 36:8.
PJ Iisrael.
b Rm 11:17–24.
PJ Õlipuu.
c ÕL 101:44.
PJ Issanda viinamägi.
d PJ Usust taganemine.

nägi seda ja ta ütles oma teenijale: Selle puu kaotamine kurvastab mind; mispärast, mine ja murra [a]metsõlipuu oksi ja too need siia minule; ja me murrame ära need peamised oksad, mis hakkavad kuivama, ja viskame need tulle, et need ära põleksid.

8 Ja vaata, ütleb viinamäe isand, ma võtan ära paljud nendest noortest ja õrnadest võrsetest ja poogin need, kuhu tahan; ja sellest pole midagi, kui on nõnda, et puu juur hävineb; ma võin endale hoida selle vilja; mispärast, ma võtan need noored ja õrnad võrsed ning poogin need, kuhu tahan.

9 Võta sina metsõlipuu oksad ja poogi need nende [a]asemele ja need, mis ma olen ära murdnud, viskan ma tulle ning põletan, et nad ei koormaks mu viinamäe pinnast.

10 Ja sündis, et viinamäe isanda teenija tegi vastavalt viinamäe isanda sõnadele ja pookis külge [a]metsõlipuu oksad.

11 Ja viinamäe isand lasi selle ümbert kaevata ja seda kärpida ja selle eest hoolitseda, öeldes oma teenijale: Mind kurvastab, kui ma peaksin kaotama selle puu; mispärast, ma olen teinud seda, et ehk ma saan hoida selle juuri, et need ei hävine, et ma võiksin hoida neid endale.

12 Mispärast, mine oma teed, vaata puu järele ja hoolitse ta eest vastavalt minu sõnadele!

13 Ja need [a]asetan ma oma viinamäe kõige madalamasse osasse, kuhu iganes ma tahan, see ei puutu sinusse; ja mina teen seda, et ma võiksin hoida endale puu loomulikud oksad; ja samuti, et ma võiksin endale nende viljad tulevaks aastaajaks tallele panna, sest see kurvastab mind, kui ma peaksin kaotama selle puu ja selle viljad.

14 Ja sündis, et viinamäe isand läks oma teed ja peitis väärisõlipuu loomulikud oksad kõige madalamatesse viinamäe osadesse, mõned ühte ja mõned teise kohta oma tahtmist ja heaksarvamist mööda.

15 Ja sündis, et möödus palju aega ja viinamäe isand ütles oma teenijale: Tule, lähme viinamäele, et me võiksime viinamäel tööd teha.

16 Ja sündis, et viinamäe isand ja samuti teenija läksid viinamäele tööd tegema. Ja sündis, et teenija ütles oma isandale: Näe, vaata siia; vaata puud!

17 Ja sündis, et viinamäe isand vaatas ja nägi puud, mille külge metsõlipuu oksad olid poogitud; ja see oli kasvanud ja hakanud [a]vilja kandma. Ja ta nägi, et see oli hea ja selle vili sarnanes loomuliku viljaga.

18 Ja ta ütles teenijale: Vaata, metsõlipuu oksad on imanud endasse niiskuse selle juurtest, nii et juur on toonud esile palju jõudu; ja selle juure suure jõu pärast on metsikud oksad kandnud väärt vilja. Nüüd,

7 *a* Rm 11:17, 24.
9 *a* Rm 1:13.
10 *a* PJ Paganad.
13 *a* 1Ne 10:12.
17 *a* Jh 15:16.

kui me ei oleks neid oksi külge pookinud, oleks see puu hävinud. Ja nüüd, vaata, ma panen tallele palju vilja, mis see puu on kandnud, ja selle vilja ma panen tallele tulevaks aastaajaks iseendale.

19 Ja sündis, et viinamäe isand ütles teenijale: Tule, lähme viinamäe kõige madalamasse ossa ja vaatame, kas ka puu loomulikud oksad on palju vilja kandnud, nii et ma võiksin selle vilja endale tulevaks aastaajaks tallele panna.

20 Ja sündis, et nad läksid sinna, kuhu isand oli peitnud puu loomulikud oksad, ja ta ütles teenijale: Vaata neid; ja ta nägi, et [a]esimene oli kandnud palju vilja; ja ta nägi ka, et see oli hea. Ja ta ütles teenijale: Võta selle vili ja pane see tallele tulevaks aastaajaks, et ma võiksin hoida seda endale; sest vaata, ütles ta, ma olen nii pikka aega selle eest hoolitsenud ja see on kandnud palju vilja.

21 Ja sündis, et teenija ütles oma peremehele: Kuidas see sündis, et sa tulid siia seda puud või seda puu oksa istutama? Sest vaata, see oli kõige viletsam koht kogu viinamäel!

22 Ja viinamäe isand ütles temale: Ära anna mulle nõu; ma teadsin, et see oli üks vilets maatükk; mispärast, ma ütlesin sulle: Ma olen hoolitsenud selle eest nii pikka aega ja sa näed, et see on kandnud palju vilja.

23 Ja sündis, et viinamäe isand ütles oma teenijale: Vaata siia; vaata, ma olen istutanud veel teisegi puuoksa; ja sa tead, et see koht maast oli viletsam kui esimene. Aga vaata puud. Ma olen hoolitsenud selle eest nii pikka aega ja see on kandnud palju vilja; seepärast, korja see kokku ja pane tallele tulevaks aastaajaks, et ma võin hoida seda endale.

24 Ja sündis, et viinamäe isand ütles taas oma teenijale: Vaata siia ja näe veel ühte [a]oksa, mille ma olen istutanud; vaata, ka selle eest olen ma hoolitsenud ja see on vilja kandnud.

25 Ja ta ütles teenijale: Vaata siia ja näe seda viimast! Vaata, selle olen ma istutanud [a]heale maatükile ja ma olen hoolitsenud selle eest nii pikka aega, ja ainult osa puust on kandnud väärt vilja ja [b]teine osa puust on kandnud metsikut vilja; vaata, ma olen hoolitsenud selle puu eest nagu teistegi eest.

26 Ja sündis, et viinamäe isand ütles teenijale: Murra ära need oksad, mis ei ole kandnud head [a]vilja, ja viska need tulle!

27 Aga vaata, teenija ütles temale: Kärbime seda ja kaevame selle ümbert ja hoolitseme selle eest pisut kauem, et ehk kannab see sinule head vilja, et sa saaksid panna seda tallele tulevikuks.

28 Ja sündis, et viinamäe isand ja

20 *a* Jb 5:39.
24 *a* Hs 17:22–24; Al 16:17; 3Ne 15:21–24.
25 *a* 1Ne 2:20. *b* 3Ne 10:12–13.
26 *a* Mt 7:15–20; Al 5:36; ÕL 97:7.

viinamäe isanda teenija hoolitsesid kogu viinamäe vilja eest.

29 Ja sündis, et hulk aega oli möödunud ja viinamäe isand ütles oma [a]teenijale: Tule, lähme viinamäele, et võiksime taas viinamäel tööd teha! Sest vaata, [b]aeg läheneb ja [c]lõpp tuleb varsti; mispärast, ma pean endale vilja tulevaks ajaks tallele panema.

30 Ja sündis, et viinamäe isand ja teenija läksid viinamäele ja nad jõudsid puu juurde, mille loomulikud oksad olid ära murtud ja metsikud oksad olid asemele poogitud; ja vaata, puu oli [a]kõiksugu viljade all lookas!

31 Ja sündis, et viinamäe isand maitses vilju, igat sorti vastavalt selle hulgale. Ja viinamäe isand ütles: Vaata, kogu selle pika aja oleme me hoolitsenud selle puu eest ja ma olen endale tulevikuks tallele pannud palju vilja.

32 Aga vaata, seekord on see kandnud palju vilja ja mitte [a]ükski neist pole hea. Ja vaata, seal on kõiksugu halbu vilju; ja mul ei ole sellest mingit kasu hoolimata kõigest meie vaevast; ja nüüd, mind kurvastaks, kui peaksin selle puu kaotama.

33 Ja viinamäe isand ütles teenijale: Mida me teeme puuga, et ma võiksin taas hoida sellest endale head vilja?

34 Ja teenija ütles oma peremehele: Vaata, kuna sa pookisid külge metsõlipuu oksad, on need toitnud juuri, nii et need on elus ega ole mitte hävinud; mispärast sa näed, et need on veel head.

35 Ja sündis, et viinamäe isand ütles oma teenijale: Mul pole sellest puust mingit kasu ja mul pole selle juurtest mingit kasu seni, kuni see kannab halba vilja.

36 Ometi ma tean, et juured on head, ja omal eesmärgil olen ma neid hoidnud; ja oma suure tugevuse tõttu on need seni kandnud metspuu okstel head vilja.

37 Ent vaata, metsikud oksad on kasvanud ja puu juurte [a]üle võimust võtnud; ja seepärast, et metsikud oksad on üle kasvanud puu juurtest, on see kandnud palju halba vilja; ja seepärast, et see on kandnud nii palju halba vilja, sa näed, et see hakkab hävima ja on peagi küps tulleviskamiseks, kui me ei tee sellega midagi, et seda hoida.

38 Ja sündis, et viinamäe isand ütles oma teenijale: Mingem alla kõige madalamatesse viinamäe osadesse ja vaatame, kas loomulikud oksad on samuti kandnud halba vilja!

39 Ja sündis, et nad läksid alla kõige madalamatesse viinamäe osadesse. Ja sündis, et nad nägid, et loomulike okste vili oli samuti rikutud; jah, [a]esimese ja teise ja samuti viimase, ja nad olid kõik rikutud.

40 Ja viimase puu [a]metsik vili oli üle kasvanud puu sellest osast,

29 *a* ÕL 101:55; 103:21. *b* PJ Viimsed aj[illegible], viimsed päevad. *c* 2Ne 30:10; Jb 6:2.
30 *a* PJ Usust taganemine.
32 *a* JSA 1:19.
37 *a* ÕL 45:28–30.
39 *a* Jb 5:20, 23, 25.
40 *a* Mr 6:6–18.

mis kandis head vilja, kuni selleni välja, et see oks kuivas ja suri.

41 Ja sündis, et viinamäe isand nuttis ja ütles teenijale: [a]Mida rohkemat ma oleksin saanud oma viinamäe heaks teha?

42 Vaata, ma teadsin, et kõik viinamäe vili peale nende on rikutud. Ja nüüd, need, mis kandsid ükskord head vilja, on samuti rikutud; ja nüüd, ükski mu viinamäe puu ei kõlba millekski muuks kui maharaiumiseks ja tulleviskamiseks.

43 Ja vaata seda viimast, mille oks on kuivanud, mille ma istutasin [a]heale maatükile; jah, nimelt sellele, mis oli kõikidest minu viinamäe maatükkidest parim!

44 Ja sa nägid, et ma samuti lõikasin maha selle, mis [a]koormas seda maatükki, et ma võiksin istutada selle puu selle asemele.

45 Ja sa nägid, et osa sellest kandis head vilja ja osa sellest kandis metsikut vilja; ja kuna ma ei murdnud selle oksi ega visanud neid tulle, vaata, need on võtnud võimust hea oksa üle, nii et see on kuivanud.

46 Ja nüüd, vaata, vaatamata kõigele hoolele, mis me oleme kandnud minu viinamäe eest, on selle puud rikutud, nii et need ei kanna head vilja; ja ma olen lootnud neid hoida, et endale tulevikuks selle vilja tallele panna. Aga vaata, need on saanud metsõlipuu sarnaseks ja need ei väärt muud kui [a]maharaiumist ja tulleviskamist; ja nende kaotamine kurvastab mind.

47 Aga mida rohkemat ma oleksin saanud oma viinamäel teha? Kas ma olen langetanud käe, et ma pole selle eest hoolitsenud? Ei, ma olen selle eest hoolitsenud ja ma olen selle ümbert kaevanud ja ma olen seda kärpinud ja ma olen seda väetanud; ja mu käsi on olnud välja [a]sirutatud peaaegu päev läbi, ja [b]lõpp läheneb. Ja mind kurvastab, et ma pean maha raiuma kõik oma viinamäe puud ja viskama need tulle, et need põletada. Kes see on, kes mu viinamäe ära rikkus?

48 Ja sündis, et teenija ütles oma peremehele: Kas see ei ole mitte sinu viinamäe puude kõrgus – kas mitte oksad ei ole üle kasvanud juurtest, mis on head? Ja kuna oksad kasvasid üle oma juurtest, vaata, need kasvasid kiiremini, kui juurtel oli jõudu, võttes jõu enesele. Vaata, ma ütlen: Kas see ei ole põhjuseks, miks sinu viinamäe puud on rikutud?

49 Ja sündis, et viinamäe isand ütles teenijale: Mingem ja raiugem maha viinamäe puud ning visakem need tulle, et need ei koormaks mu viinamäe pinnast, sest ma olen teinud kõik. Mida rohkemat ma oleksin saanud oma viinamäe heaks teha?

50 Aga vaata, teenija ütles viinamäe isandale: Heida sellele veel veidi [a]armu!

41 *a* 2Ne 26:24.
43 *a* 2Ne 1:5.
44 *a* Et 13:20–21.
46 *a* 3Ne 27:11.
47 *a* 2Ne 28:32; Jb 6:4.
b PJ Maailm – Maailma lõpp.
50 *a* Jb 5:27.

51 Ja isand ütles: Jah, ma heidan sellele veel veidi armu, sest mu viinamäe puude kaotamine kurvastab mind.

52 Mispärast, võtkem nende [a]oksi, mis ma istutasin oma viinamäe kõige madalamasse ossa, ja pookigem need puusse, millest need pärinesid, ja lõigakem puu küljest ära need oksad, mille vili on kõige kibedam, ja pookigem puu loomulikud oksad nende asemele.

53 Ja seda ma teen, et puu ei häviks, et ehk ma võin hoida endale selle juuri omal eesmärgil.

54 Ja vaata, loomulike okstega puu juured, mis ma istutasin, kuhu tahtsin, on veel elus; mispärast, et ma võiksin hoida neid samuti omal eesmärgil, ma võtan selle puu oksi ja [a]poogin need nende külge. Jah, ma poogin nende külge nende emapuu oksad, et ma võiksin hoida ka juured iseendale, et kui need on küllalt tugevad, siis ehk võivad need kanda mulle head vilja ja ma võin siiski rõõmutseda oma viinamäe vilja üle.

55 Ja sündis, et nad võtsid loomulikust puust, mis oli muutunud metsikuks, ja pookisid loomulike puude külge, mis olid samuti muutunud metsikuks.

56 Ja nad võtsid ka loomulikest puudest, mis olid muutunud metsikuks, ja pookisid nende emapuu külge.

57 Ja viinamäe isand ütles teenijale: Ära murra puudelt muid metsikuid oksi kui vaid kõige kibedamaid; ja nende külge poogi vastavalt sellele, mis ma olen ütelnud!

58 Ja me hoolitseme taas viinamäe puude eest; me kärbime nende oksi ja murrame puude küljest need oksad, mis on küpsed, mis peavad hävima, ja viskame need tulle.

59 Ja seda ma teen, et ehk saavad selle juured jõudu, kuna need on head, ja et okste vahetamisega hea võiks saada võitu halva üle.

60 Ja sellepärast olen ma hoidnud loomulikke oksi ja nende juuri, ja kuna ma olen pookinud loomulikud oksad taas nende emapuu külge ja hoidnud nende emapuu juuri, et ehk võiksid mu viinamäe puud taas kanda head [a]vilja, ja et ma võiksin taas rõõmu tunda oma viinamäe viljast, ja et ehk ma võiksin üliväga rõõmustada, et ma olen hoidnud alles esikvilja juured ja oksad –

61 mispärast, mine ja kutsu [a]teenijad, et me võiksime usinasti kogu jõust viinamäel [b]vaeva näha, et võiksime valmistada tee, et võiksin taas lasta kasvada loomulikul viljal, milline loomulik vili on hea ja kõikidest teistest viljadest kõige hinnalisem.

62 Mispärast, mingem ja nähkem kogu jõust vaeva sel viimasel korral, sest vaata, lõpp läheneb ja see on viimane kord, kui ma kärbin oma viinamäge.

63 Poogi külge oksad; alusta

52 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
54 *a* 1Ne 15:12–16.
60 *a* Js 27:6.
61 *a* Jb 6:2; ÕL 24:19.
b ÕL 39:11, 13, 17.

[a]viimastest, et need võiksid olla esimesed, ja et esimesed võiksid olla viimased; ja kaeva puude ümbert, nii vanade kui ka noorte, esimeste ja viimaste; ja viimaste ja esimeste, nii et kõik võiksid saada veel üks kord hooldatud viimast korda.

64 Mispärast, kaeva nende ümbert ja kärbi neid ja väeta neid veel üks kord – viimast korda, sest lõpp läheneb! Ja kui nõnda on, et need viimased poogitud kasvavad ja kannavad loomulikku vilja, siis valmistage hendele tee, et need võiksid kasvada.

65 Ja kui need hakkavad kasvama, siis eemaldage oksad, mis kannavad kibedat vilja vastavalt heade tugevusele ja suurusele; ja ärge [a]eemaldage kõiki halbu oksi korraga, et juured ei oleks liiga tugevad poogitu jaoks ja see poogitu häviks ja ma kaotan oma viinamäe puud.

66 Sest oma viinamäe puude kaotamine kurvastab mind; mispärast puhastage ära halvad vastavalt sellele, nagu head kasvavad, nii et juur ja latv võivad olla võrdse jõuga, kuni head ületavad halvad ja halvad on maha raiutud ja tulle visatud, et need ei koormaks mu viinamäe pinnast; ja nõnda ma pühin ära halva oma viinamäelt.

67 Ja loomuliku puu oksad ma poogin taas loomuliku puu külge.

68 Ja loomuliku puu oksad ma poogin loomuliku puu okste külge ja nõnda ma toon nad taas kokku, et nad kannaksid loomulikku vilja ja saaksid üheks.

69 Ja halvad [a]visatakse ära; jah, nimelt välja kogu mu viinamäe alalt, sest vaata, ma kärbin oma viinamäge ainult see üks kord.

70 Ja sündis, et viinamäe isand saatis oma [a]teenija ja teenija läks ja tegi nii, nagu isand oli teda käskinud, ja ta tõi teisi teenijaid; ja neid oli [b]vähe.

71 Ja viinamäe isand ütles neile: Minge ja nähke viinamäel [a]vaeva kogu jõust! Sest vaadake, see on [b]viimane kord, kui ma hoolitsen oma viinamäe eest, sest lõpp on peaaegu käes ja järgmine aastaaeg tuleb kiiresti; ja kui te näete koos minuga vaeva kogu jõust, siis on teil [c]rõõmu viljast, mille ma panen endale tallele ajaks, mis varsti saabub.

72 Ja sündis, et teenijad läksid ja nägid kogu jõust vaeva; ja viinamäe isand nägi samuti vaeva koos nendega ja nad kuuletusid viinamäe isanda käskudele kõigis asjus.

73 Ja viinamäel hakkas taas olema loomulikku vilja ning loomulikud oksad hakkasid kasvama ja edenema ülimalt hästi; ja metsikuid oksi hakati ära murdma ja ära viskama; ja nad hoidsid puu

63 *a* 1Ne 13:42; Et 13:10–12.
65 *a* ÕL 86:6–7.
69 *a* 1Ne 22:15–17, 23; 2Ne 30:9–10.
70 *a* ÕL 101:55; 103:21.
b 1Ne 14:12.
71 *a* Mt 21:28; Jb 6:2–3; ÕL 33:3–4.
b ÕL 39:17; 43:28–30.
c ÕL 18:10–16.

juurt ja latva võrdsena vastavalt selle jõule.

74 Ja nõnda nad tegid usinalt tööd viinamäe isanda käskude järgi seni, kuni halvad said viinamäelt välja heidetud ja isand oli hoidnud endale puud, mis kandsid loomulikku vilja; ja neist sai kui [a]üks tervik ja viljad olid võrdsed ja viinamäe isand oli hoidnud endale loomuliku vilja, mis oli temale kõige hinnalisem algusest peale.

75 Ja sündis, et kui viinamäe isand nägi, et tema vili on hea ja et tema viinamägi ei ole enam rikutud, kutsus ta kokku oma teenijad ja ütles neile: Vaadake, viimast korda oleme me hoolitsenud mu viinamäe eest ja te näete, et ma olen teinud oma tahtmist mööda ja olen hoidnud alles loomuliku vilja, mis on hea, otsekui see oli alguses. Ja [a]õnnistatud olete teie, kuna te olete töötanud usinalt koos minuga mu viinamäel ja olete pidanud kinni mu käskudest ja olete toonud mulle taas [b]loomulikku vilja, et mu viinamägi ei ole enam rikutud ja halb on minema heidetud; vaadake, tänu mu viinamäe viljale saate te rõõmustama koos minuga.

76 Sest vaata, [a]pikaks ajaks panen ma endale tallele oma viinamäe vilja järgmiseks aastaajaks, mis tuleb kiiresti; ja viimast korda olen ma hoolitsenud oma viinamäe eest ja kärpinud seda ja kaevanud seda ning väetanud seda; mispärast ma panen endale tallele vilja pikaks ajaks vastavalt sellele, mis ma olen rääkinud.

77 Ja kui tuleb aeg, et mu viinamäele tuleb taas halb vili, siis lasen ma nii hea kui ka halva kokku korjata; ja hea vilja hoian ma endale ja halva viskan ma ära selle omasse paika. Ja siis tuleb see [a]aastaaeg ja lõpp ja ma lasen oma viinamäe [b]põletada tulega.

6. PEATÜKK

Issand saab viimsetel päevadel Iisraeli tagasi. Maailm põletatakse tulega. Inimesed peavad järgnema Kristusele, et vältida tule- ja väävlijärve. Ligikaudu 544–421 eKr.

JA nüüd, vaadake, mu vennad, nagu ma teile ütlesin, et ma kuulutan prohvetlikult; vaadake, see on minu prohvetlik kuulutus – et asjad, mida prohvet [a]Seenos rääkis Iisraeli kojast, milles ta võrdles neid väärisõlipuuga, peavad kindlasti sündima.

2 Ja päev, mil ta teist korda taas oma rahva [a]tagasisaamiseks käe välja sirutab, on päev, jah, nimelt viimane kord, kui Issanda [b]teenijad lähevad välja tema [c]väes,

74 *a* ÕL 38:27.
75 *a* 1Ne 13:37.
b PJ Iisrael.
76 *a* 1Ne 22:24–26.
PJ Millennium.
77 *a* Ilm 20:2–10; ÕL 29:22–24; 43:29–33; 88:110–116.
b PJ Maailm – Maailma lõpp.
6 1 *a* Jb 5:1.
2 *a* 1Ne 22:10–12; ÕL 110:11.
PJ Evangeeliumi taastamine.
b Jb 5:61.
c 1Ne 14:14.

et [d]hoolitseda ja kärpida tema [e]viinamäge; ja pärast seda tuleb varsti [f]lõpp.

3 Ja kui õnnistatud on need, kes on teinud usinalt tööd tema viinamäel; ja kui neetud on need, kes visatakse välja nende omasse kohta! Ja maailm [a]põletatakse tulega.

4 Ja kui halastav on meie Jumal meie vastu, sest ta peab meeles [a]Iisraeli koda, nii juuri kui ka oksi, ja tema [b]käed on olnud päev läbi nende poole sirutatud; ja nad on [c]kangekaelne ja puiklev rahvas; kuid kõik, kes ei tee oma südant kõvaks, saavad päästetud Jumala kuningriiki.

5 Mispärast, mu armsad vennad, ma anun teid tõesõnu, et te parandaksite meelt ja tuleksite kogu südamest ja [a]hoiaksite Jumala poole, nii nagu tema hoiab teie poole. Ja ärge tehke oma südant kõvaks, kui ta halastav [b]käsivars on välja sirutatud teie poole päeva valguses.

6 Jah, täna, kui te kuulete tema häält, ärge tehke oma südant kõvaks, sest miks te tahate [a]surra?

7 Sest vaadake, pärast seda, kui teid on toidetud Jumala hea sõnaga päev läbi, kas te kannate siis halba vilja, et teid peab maha [a]raiuma ja tulle viskama?

8 Vaadake, kas te hülgate need sõnad? Kas te hülgate prohvetite sõnad; ja kas te hülgate kõik sõnad, mis on räägitud Kristusest, pärast seda, kui nii paljud on rääkinud temast, ja eitate Kristuse head sõna ja Jumala väge ja [a]Püha Vaimu andi ja summutate Püha Vaimu ja pilkate suurt lunastusplaani, mis on valmistatud teie jaoks?

9 Kas te ei tea, et kui te teete neid asju, siis lunastuse ja ülestõusmise vägi, mis on Kristuses, toob teid seisma häbi ja hirmsa [a]süüga Jumala [b]kohtulaua ette?

10 Ja vastavalt [a]õigluse väele, sest õiglust ei saa eitada, te peate ära minema sellesse [b]tule- ja väävlijärve, mille leegid on kustutamatud ja mille suits tõuseb üles igavesest ajast igavesti, milline tule- ja väävlijärv on [c]lõputu [d]piin.

11 Oo, siis, mu armsad vennad, parandage meelt ja sisenege [a]kitsast väravast ning jätkake teerajal, mis on ahtake, kuni te saate igavese elu!

12 Oo, olge [a]targad; mida rohkemat saan ma öelda?

13 Lõpuks, ma jätan teiega hüvasti, kuni kohtan teid Jumala meeldiva kohtulaua ees, milline kohtulaud lööb pahelisi [a]kohutava õuduse ja hirmuga. Aamen.

2 *d* Jb 5:71.
e PJ Issanda viinamägi.
f 2Ne 30:10.
3 *a* 2Ne 27:2; Jb 5:77; 3Ne 25:1.
4 *a* 2Sm 7:24.
b Jb 5:47.
c Mo 13:29.
5 *a* PJ Ühtsus.
b Al 5:33–34; 3Ne 9:14.
6 *a* Hs 18:21–23.
7 *a* Al 5:51–52; 3Ne 27:11–12.
8 *a* PJ Püha Vaimu and.
9 *a* PJ Viimane kohtumõistmine.
b Mo 15:26.
PJ Süü.
10 *a* PJ Õiglus.
b 2Ne 28:23.
PJ Põrgu.
c ÕL 19:10–12.
d PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
11 *a* 2Ne 9:41.
12 *a* Mr 9:28.
13 *a* Al 40:14.

7. PEATÜKK

Serem eitab Kristust, vaidleb Jaakobiga, nõuab tunnustähte ja teda lüüakse Jumalast. Kõik prohvetid on rääkinud Kristusest ja tema lepitusest. Nefilased elasid üle oma päevad nagu rändajad, viletsuses sündinuna ja laamanlaste vihaalusena. Ligikaudu 544–421 eKr.

JA nüüd, sündis, et pärast mõne aasta möödumist tuli Nefi rahva sekka mees, kelle nimi oli Serem.

2 Ja sündis, et ta hakkas rahva seas jutlustama ja neile kuulutama, et Kristust ei tule. Ja ta jutlustas palju asju, mis rahvale meeldis, ja ta tegi seda, et ta võiks kukutada Kristuse õpetust.

3 Ja ta tegi usinalt tööd, et ta võiks juhtida inimeste südameid eksiteele, nii et ta eksitas mitmeid südameid; ja teades, et minul, Jaakobil, on usk Kristusesse, kes tuleb, otsis ta sageli võimalust, et ta saaks minu juurde tulla.

4 Ja ta oli õpetatud, nii et tal oli täiuslik teadmine inimeste keelest; mispärast, ta võis kasutada palju meelitusi ja suurt kõne võimu vastavalt kuradi võimule.

5 Ja ta lootis kõigutada minu usku hoolimata paljudest [a]ilmutustest ja paljudest asjadest, mis ma olin selle kõige kohta näinud, sest ma olin tõepoolest näinud ingleid ja nad olid mind teeninud. Ja samuti olin ma kuulnud Issanda häält mulle aeg-ajalt rääkimas tõeliste sõnadega; mispärast, mind ei saanud kõigutada.

6 Ja sündis, et ta tuli minu juurde ja rääkis minuga sel viisil, öeldes: Vend Jaakob, ma olen palju otsinud võimalust, et sinuga rääkida, sest ma olen kuulnud ja ka tean, et sa käid üsna palju ringi, jutlustades seda, mida te nimetate evangeeliumiks või Kristuse õpetuseks.

7 Ja sa oled eksiteele juhtinud suure osa sellest rahvast, et nad moonutavad Jumala õiget teed ega [a]täida Moosese seadust, mis on õige tee; ja nad pööravad Moosese seaduse mingi isiku kummardamiseks, kes, nagu te ütlete, tuleb mitmesaja aasta pärast. Ja nüüd, vaata, mina, Serem, teatan sulle, et see on Jumala pilkamine, sest ükski inimene ei tea niisugustest asjadest, sest ta [b]ei saa rääkida tulevastest asjadest. Ja niiviisi vaidles Serem minuga.

8 Aga vaata, Issand Jumal valas minu hinge oma [a]Vaimu, nii et ma ajasin ta kõikides tema sõnades segadusse.

9 Ja ma ütlesin temale: Kas sa eitad Kristust, kes tuleb? Ja ta ütles: Kui Kristus oleks olemas, ma ei salgaks teda; aga ma tean, et Kristust ei ole ega ole olnud ega saa kunagi olema.

10 Ja ma ütlesin temale: Kas sa usud pühakirju? Ja ta ütles: Jah.

11 Ja ma ütlesin temale: Siis sa ei mõista neid, sest nad tõepoolest tunnistavad Kristusest. Vaata, ma

7 5 *a* 2Ne 11:3; Jb 2:11.
7 *a* Jb 4:5.
b Al 30:13.
8 *a* PJ Inspiratsioon, inspireerima.

ütlen sulle, et ükski prohvetitest ei ole kirjutanud ega [a]prohvetlikult kuulutanud ilma sellest Kristusest rääkimata.

12 Ja see ei ole kõik – see on minule ilmsiks tehtud, sest ma olen kuulnud ja näinud, ja see on ka minule ilmsiks tehtud [a]Püha Vaimu väel; mispärast, ma tean, et kui mingit lepitust ei oleks, siis terve inimkond peab olema [b]kadunud.

13 Ja sündis, et ta ütles mulle: Näita mulle [a]tunnustähte selle Püha Vaimu väel, millest sa nii palju tead!

14 Ja ma ütlesin temale: Kes ma selline olen, et peaksin kiusama Jumalat, et näidata sulle tunnustähte sellest, mis on [a]tõsi, ja sa tead seda? Siiski sa tahad seda salata, sest sa oled [b]kuradist. Ometi sündigu mitte minu tahtmine, vaid kui Jumal sind lööb, siis olgu see sinule tunnustäheks, et tal on võim nii taevas kui ka maa peal ja samuti, et Kristus tuleb. Ja sündigu sinu tahtmine, oo Issand, ja mitte minu!

15 Ja sündis, et kui mina, Jaakob, olin rääkinud need sõnad, tuli tema peale Issanda vägi, nii et ta langes maha. Ja sündis, et tema eest hoolitseti mitmeid päevi.

16 Ja sündis, et ta ütles rahvale: Kogunege homme, sest ma suren; mispärast, ma tahan rääkida rahvale enne, kui ma suren.

17 Ja sündis, et järgmisel päeval oli rahvahulk kogunenud kokku, ja ta rääkis neile selgelt ja eitas seda, mida ta oli neile õpetanud, ja tunnistas Kristusest ja Püha Vaimu väest ning inglite teenimisest.

18 Ja ta rääkis neile selgelt, et ta oli [a]kuradi võimust [b]petetud. Ja ta rääkis põrgust ja igavikust ning igavesest karistusest.

19 Ja ta ütles: Ma kardan, et ma olen teinud [a]andeksandmatut pattu, sest ma olen valetanud Jumalale; sest ma eitasin Kristust ja ütlesin, et ma uskusin pühakirju; ja need tõepoolest tunnistavad temast. Ja kuna ma olen nõnda valetanud Jumalale, kardan ma väga, et minu olukord on [b]hirmus; aga ma tunnistan üles Jumalale.

20 Ja sündis, et kui ta oli öelnud need sõnad, ta ei saanud enam rääkida ja [a]heitis hinge.

21 Ja kui rahvahulk oli tunnistajaks, et ta rääkis neid asju, kui ta oli hinge heitmas, olid nad ülimalt hämmastunud, nii et Jumala vägi laskus nende peale ja [a]vallutas nad nii, et nad langesid maha.

22 Nüüd, see oli mulle, Jaakobile, meele järele, sest ma olin palunud

11 *a* Ilm 19:10; 1Ne 10:5; Jb 4:4; Mo 13:33–35; ÕL 20:26. PJ Jeesus Kristus.
12 *a* PJ Jumal, Jumalus – Jumal, Püha Vaim; Püha Vaim. *b* 2Ne 2:21.
13 *a* Mt 16:1–4; Al 30:43–60. PJ Tunnustäht.
14 *a* Al 30:41–42. *b* Al 30:53.
18 *a* PJ Kurat. *b* Al 30:53. PJ Petma, pettus.
19 *a* PJ Andeksandmatu patt. *b* Mo 15:26.
20 *a* Jr 28:15–17.
21 *a* Al 19:6.

seda oma Isalt, kes on taevas; sest ta oli kuulnud mu hüüdmist ja vastanud mu palvele.

23 Ja sündis, et rahu ja Jumala armastus olid taas taastatud rahva seas ning nad [a]uurisid pühakirju ega võtnud enam kuulda selle pahelise mehe sõnu.

24 Ja sündis, et palju vahendeid oli leiutatud laamanlaste [a]tagasivõitmiseks ja taastamiseks tõe tundmisele, aga see kõik oli [b]asjatu, sest nemad tundsid heameelt [c]sõdadest ja [d]verevalamisest ja nende [e]viha meie, nende vendade vastu, oli igavene. Ja nad püüdsid meid lakkamatult relva jõuga hävitada.

25 Mispärast, Nefi rahvas kindlustas end nende vastu relvadega ja kogu oma jõuga, usaldades Jumalat ja oma [a]päästekaljut, mispärast, nad olid seni oma vaenlaste võitjad.

26 Ja sündis, et mina, Jaakob, hakkasin vanaks jääma, ja selle rahva ülestähendusi kirjutatakse Nefi [a]teistele plaatidele, mispärast, ma lõpetan selle ülestähenduse, teatades, et ma olen kirjutanud vastavalt oma parimale teadmisele, öeldes, et meie aeg on möödunud ja ka meie [b]elu möödus, nagu see oleks olnud unenägu, meie olles üksildane ja tõsine rahvas, rändurid, Jeruusalemmast välja aetud, sündinud viletsuses kõnnumaal ja oma vendade vihaalused, mis põhjustas sõdu ja tülisid; mispärast, me veetsime oma päevad leinates.

27 Ja mina, Jaakob, nägin, et ma pean varsti minema oma hauda, mispärast, ma ütlesin oma pojale [a]Enosele: Võta need plaadid! Ja ma rääkisin temale asjadest, mida mu vend Nefi oli mul [b]käskinud, ja ta lubas kuuletuda käskudele. Ja ma lõpetan nendele plaatidele kirjutamise, milline kirjatöö on olnud vähene; ja ma jätan lugejaga hüvasti, lootes, et paljud mu vennad võivad mu sõnu lugeda. Jumalaga, vennad!

Enose raamat

Enos palvetab vägevalt ja saab oma patud andeks. Issanda hääl tuleb tema meelde, lubades laamanlastele päästet tulevikupäevil. Nefilased püüdsid laamanlasi õigele teele pöörata. Enos rõõmustab oma Lunastajas. Ligikaudu 420 eKr.

23 *a* Al 17:2.
24 *a* En 1:20. *b* En 1:14. *c* Mo 10:11–18. *d* Jm 1:6; Al 26:23–25. *e* 2Ne 5:1–3; Mo 28:2.
25 *a* PJ Kalju.
26 *a* 1Ne 19:1–6; Jm 1:14–15. PJ Plaadid. *b* Jk 4:14.
27 *a* En 1:1. *b* Jb 1:1–4.

VAATA, sündis, et mina, [a]Enos, tundes oma isa, et [b]ta oli õiglane mees – sest ta õpetas mulle oma [c]keelt ja ka kasvatas mind Issanda [d]hoolitsuse ja manitsuse all – ja õnnistatud olgu seepärast mu Jumala nimi –

2 ja ma jutustan teile [a]heitlusest, mis mul oli Jumala ees, enne kui ma sain oma patud [b]andeks.

3 Vaata, ma läksin küttima metsloomi metsades; ja sõnad, mida ma olin tihti kuulnud oma isa rääkimas igavesest elust ja pühade [a]rõõmust, [b]vajusid sügavale mu südamesse.

4 Ja mu hing [a]nälgis ja ma [b]põlvitasin maha oma Looja ette ja hüüdsin teda vägevas [c]palves ja anumises omaenda hinge eest; ja päev läbi ma hüüdsin teda; jah, ja kui öö tuli, ma ikka veel tõstsin oma hääle kõrgele, et see ulatus taevasse.

5 Ja mulle tuli [a]hääl, öeldes: Enos, sinu patud on sulle andeks antud ja sa saad õnnistatud.

6 Ja mina, Enos, teadsin, et Jumal ei või valetada; mispärast, mu süü oli ära pühitud.

7 Ja ma ütlesin: Issand, kuidas on see sündinud?

8 Ja ta ütles mulle: Sinu [a]usu pärast Kristusesse, keda sa ei ole kunagi varem kuulnud ega näinud. Ja palju aastaid möödub, enne kui ta end lihas ilmsiks teeb; mispärast, mine, sinu usk on sind [b]terveks teinud!

9 Nüüd, sündis, et kui ma olin kuulnud neid sõnu, hakkasin ma [a]soovima oma vendade, nefilaste heaolu; mispärast, ma [b]valasin Jumalale välja kogu oma hinge nende pärast.

10 Ja kuni ma nõnda vaimus heitlesin, vaata, tuli mu [a]meelde taas Issanda hääl, öeldes: Ma külastan su vendi vastavalt nende usinusele minu käskudest kinnipidamisel. Ma olen [b]andnud nendele selle maa ja see on püha maa; ja ma ei [c]nea seda muidu kui süütegude pärast; mispärast, ma külastan su vendi, nagu ma olen öelnud, ja nende üleastumised toon ma kurvastusega alla nende endi peade peale.

11 Ja pärast seda, kui mina, Enos, olin kuulnud neid sõnu, muutus mu usk Issandasse kõikumatuks ja ma palvetasin tema poole paljude pikkade heitlustega mu vendade laamanlaste eest.

12 Ja sündis, et pärast seda, kui ma olin [a]palvetanud ja näinud vaeva kogu usinusega, Issand

[ENOSE]
1 1 *a* PJ Enos, Jaakobi poeg.
b 2Ne 2:2–4.
c 1Ne 1:1–2.
d Ef 6:4.
2 *a* 1Ms 32:25–33; Al 8:10.
PJ Meeleparandus.
b PJ Pattude andekssaamine.
3 *a* PJ Rõõm.
b 1Ne 10:17–19; Al 36:17–21.
4 *a* 2Ne 9:51; 3Ne 12:6.
b PJ Austus.
c PJ Palve.
5 *a* PJ Ilmutus.
8 *a* Et 3:12–13.
PJ Usk.
b Mt 9:22.
9 *a* 1Ne 8:12; Al 36:24.
b 2Ne 33:3; Mrs 1:8; Al 34:26–27.
10 *a* PJ Inspiratsioon, inspireerima; Meel.
b 1Ne 2:20.
c Et 2:7–12.
12 *a* Mr 5:21; 9:36.

ütles mulle: Sinu usu pärast annan ma sulle vastavalt sinu [b]soovile.

13 Ja nüüd, vaata, see oli soov, mis ma temalt soovisin – et kui juhtub, et minu rahvas, nefilased, peaksid langema üleastumiste küüsi ja mingil moel [a]hävitatakse ja laamanlasi ei hävitata, et Issand Jumal [b]hoiaks alles minu rahva, nefilaste ülestähenduse; olgu koguni nõnda tema püha käe väel, et see [c]toodaks mõnel tulevasel päeval esile laamanlastele, et ehk saaks neid [d]tuua päästele –

14 sest praegu on meie võitlused neid õigesse usku tagasi võita [a]asjatud. Ja nad vandusid oma vihas, et kui oleks võimalik, [b]hävitaksid nad meie ülestähendused ja meid ning ka kõik meie isade pärimused.

15 Mispärast, teades, et Issand Jumal suudab alles [a]hoida meie ülestähendused, ma hüüdsin ta poole pidevalt, sest ta oli öelnud mulle: Mida iganes sa küsid usus, uskudes, et sa saad seda Kristuse nimel, seda sa ka saad.

16 Ja mul oli usku ja ma hüüdsin Jumalale, et ta [a]hoiaks alles [b]ülestähendused, ja ta tegi minuga lepingu, et ta [c]toob need esile laamanlastele tema poolt heaksarvatud ajal.

17 Ja mina, Enos, teadsin, et see sünnib vastavalt lepingule, mille ta oli teinud; mispärast mu hing rahunes.

18 Ja Issand ütles mulle: Su isad on samuti palunud minult seda ja neile tehakse vastavalt nende usule, sest nende usk oli nagu sinulgi.

19 Ja nüüd, sündis, et mina, Enos, käisin ringi Nefi rahva seas, kuulutades prohvetlikult tulevastest asjadest ja tunnistades asjadest, mida ma olin kuulnud ja näinud.

20 Ja ma annan tunnistust, et Nefi rahvas püüdis usinalt taastada laamanlasi õigesse Jumala usku. Aga meie [a]vaev oli asjatu: nende viha oli kindel ja nad olid juhitud oma halvast loomusest, nii et nad muutusid metsikuks ja julmaks ja [b]verejanuliseks rahvaks täis [c]ebajumalakummardamist ja roojasust; süües metsloomi, elades telkides ja rännates ringi kõnnumaal lühikesed nahkvööd niuete ümber ja pügatud peaga; ja nende vilumus oli [d]vibu ja saabli ja kirve käsitsemises. Ja paljud nendest ei söönud midagi muud kui toorest liha; ja nad püüdsid meid pidevalt hävitada.

21 Ja sündis, et Nefi rahvas haris põldu ja [a]kasvatas kõiksugu teravilja ja vilju ning pudulojuste ja veisekarju ja kõiksugu

12 *b* Ps 37:4; 1Ne 7:12; Hl 10:5.
13 *a* Mr 6:1, 6.
b Mrs 1:6–11; Al 37:2.
c Al 37:19; Et 12:22; ÕL 3:18.
d Al 9:17.
14 *a* Jb 7:24.
b Mr 6:6.
15 *a* PJ Pühakirjad – Pühakirju tuleb hoida.
16 *a* 3Ne 5:13–15; ÕL 3:19–20; 10:46–50.
b PJ Mormoni Raamat.
c 2Ne 27:6.
20 *a* Mn 9:6.
b Jm 1:6.
c Mo 9:12.
PJ Ebajumala kummardamine.
d Mo 10:8.
21 *a* Mo 9:9.

erinevaid kariloomade karju ning kitsi ja metskitsi ja ka palju hobuseid.

22 Ja meie hulgas oli ülimalt palju [a]prohveteid. Ja rahvas oli üks [b]kangekaelne rahvas, kel oli raskusi mõistmisega.

23 Ja oli vaid ülim [a]karmus, [b]jutlustamine ja prohvetlik kuulutamine sõdadest ja tülidest ja hävitustest ning pidev surma ja igaviku kestvuse ja Jumala kohtumõistmiste ja väe ja kõigi nende asjade [c]meeldetuletamine – nende [d]pidev ärgitamine, et hoida neid Issanda kartuses. Ma ütlen, et vaid need asjad ja rääkimise ülimalt suur selgus oli see, mis hoidis neid kiirest hävitusest. Ja niiviisi ma kirjutan nendest.

24 Ja ma nägin oma päevade jooksul sõdu nefilaste ja laamanlaste vahel.

25 Ja sündis, et ma hakkasin vanaks jääma ja ükssada ja seitsekümmend ja üheksa aastat oli möödunud sellest ajast, kui meie isa Lehhi [a]lahkus Jeruusalemmast.

26 Ja ma nägin, et ma pean varsti minema oma hauda, olles olnud Jumala väest mõjutatud sellele rahvale jutlustama ja prohvetlikult kuulutama, ja kuulutama sõna vastavalt tõele, mis on Kristuses. Ja ma olen kuulutanud seda kõik oma päevad ja olen selle üle rõõmu tundnud rohkem kui millegi muu üle maailmas.

27 Ja varsti ma lähen oma [a]puhkepaika, mis on minu Lunastaja juures, sest ma tean, et temas ma puhkan. Ja ma rõõmustan selle päeva üle, kui mu [b]surelikkus riietub [c]surematusesse ja ma seisan tema ees; siis ma näen hea meelega ta palet ja ta ütleb mulle: Tule minu juurde, sa õnnistatud, minu Isa [d]eluasemetes on sulle koht valmistatud! Aamen.

JAAROMI RAAMAT

Nefilased peavad Moosese seadust, ootavad Kristuse tulemist ja neid saadab maal edu. Paljud prohvetid näevad vaeva, et hoida rahvast tõe teel. Ligikaudu 399–361 eKr.

NÜÜD, vaata, mina, Jaarom, kirjutan mõned sõnad vastavalt oma isa Enose käsule, et meie [a]sugupuud jätkata.

2 Ja kuna [a]need plaadid on

22 *a* Mrs 1:16–18.
b Jm 1:3.
23 *a* 1Ne 16:2; 2Ne 33:5.
b PJ Jutlustama.
c Hl 12:3.
d Jm 1:12; Al 31:5.
25 *a* 1Ne 2:2–4.
27 *a* PJ Puhkus ja rahu.
b PJ Surelik, surelikkus.
c PJ Surematu, surematus.
d Jh 14:2–3; Et 12:32–34; ÕL 72:4; 98:18.

[JAAROMI]
1 1 *a* 1Ne 3:12; 5:14.
2 *a* Jb 3:14; Om 1:1.

[b]väikesed ja kuna need asjad on [c]kirjutatud meie vendade [d]laamanlaste kasusaamise eesmärgil, mispärast, on paratamatu, et ma kirjutan vähe; aga ma ei kirjuta oma prohvetlikust kuulutamisest ega oma ilmutustest. Sest mida saan ma kirjutada rohkemat, kui on kirjutanud minu isad? Sest kas nad ei ole ilmutanud päästmisplaani? Ma ütlen teile: Jah; ja minu arvates sellest piisab.

3 Vaata, on otstarbekas, et selle rahva seas palju ära tehtaks nende kõvasüdamelisuse ja nende kõrvade kurtuse ja nende meelepimeduse ning nende [a]kangekaelsuse pärast; ometi on Jumal nende vastu ülimalt halastav ega ole neid veel maa palgelt ära [b]pühkinud.

4 Ja meie seas on palju neid, kes on saanud palju [a]ilmutusi, sest nad ei ole mitte kõik kangekaelsed. Ja kõik, kes ei ole kangekaelsed ja kel on usku, on [b]osaduses Püha Vaimuga, kes ilmutab inimlastele vastavalt nende usule.

5 Ja nüüd, vaata, on möödunud kakssada aastat ja Nefi rahvas on maal tugevaks kasvanud. Nad jälgisid, et [a]peavad kinni Moosese seadusest ja pühitsesid [b]hingamispäeva Issandale. Ja nad ei [c]teotanud ega [d]pilganud pühadust. Ja maa seadused olid ülimalt ranged.

6 Ja nad olid levinud üle suure osa maa palge, ja samuti laamanlased. Ja nemad olid ülimalt arvukamad kui need, kes olid nefilased; ja nad armastasid [a]mõrva ja jõid metsloomade verd.

7 Ja sündis, et nad tulid mitmeid kordi sõdima meie, nefilaste vastu. Aga meie [a]kuningad ja meie juhid olid vägevad mehed Issanda usus ja nad õpetasid rahvale Issanda teid; mispärast, me panime laamanlastele vastu ja ajasime nad [b]oma maadelt välja ja hakkasime kindlustama oma linnu või erinevaid kohti oma pärandmaal.

8 Ja meid sai ülimalt palju ja me levisime üle terve maa palge ning saime ülimalt rikkaks kulla ja hõbeda ja hinnaliste asjade ja peene puutöö, hoonete ja töövahendite ning samuti raua ja vase ja pronksi ja terase poolest, tehes kõiksugu erinevaid tööriistu maa viljelemiseks ja [a]sõjariistu – jah, teravaotsalisi nooli ja nooletuppesid ja piike ja odasid, ning kõiki ettevalmistusi sõjaks.

9 Ja olles nõnda valmistunud laamanlaste kohtamiseks, ei olnud neil meie vastu edu. Aga Issanda sõna läks täide, mida ta rääkis me isadele, öeldes nii: Kuivõrd te peate kinni minu käskudest, saadab teid sellel maal edu.

2 *b* 1Ne 6:1–6.
c PJ Pühakirjad – Pühakirjade väärtus.
d 2Ne 27:6; Mr 5:12.
3 *a* En 1:22–23.
b Et 2:8–10.
4 *a* Al 26:22; Hl 11:23; ÕL 107:18–19.
PJ Ilmutus.
b PJ Püha Vaim.
5 *a* 2Ne 25:24; Al 34:13–14.
b 2Ms 35:2.
PJ Hingamispäev.
c PJ Pühaduseteotus.
d PJ Jumalateotus, Jumalat teotama.
6 *a* Jb 7:24; En 1:20.
7 *a* Jb 1:9, 11, 15.
b Mrs 1:14.
8 *a* Mo 10:8.

10 Ja sündis, et Issanda prohvetid ähvardasid Nefi rahvast vastavalt Jumala sõnale, et kui nad ei pea käskudest kinni, vaid langevad üleastumiste küüsi, [a]hävitatakse nad maa palgelt.

11 Mispärast, prohvetid ja preestrid ja õpetajad nägid usinalt vaeva, õhutades rahvast kogu kannatlikkusega usinusele, õpetades Moosese [a]seadust ja seda, milleks see anti, veendes neid [b]ootama Messiat ning uskuma tema tulekusse, nagu [c]olekski ta juba tulnud. Ja niiviisi nad õpetasid neid.

12 Ja sündis, et nii tehes nad hoidsid neid maa palgelt [a]hävitamisest, sest nad [b]torkisid nende südameid sõnaga, ärgitades neid pidevalt meeleparandusele.

13 Ja sündis, et kakssada ja kolmkümmend ja kaheksa aastat oli möödunud – palju aega väldanud sõdadele ja tülidele ja lahkhelidele omasel kombel.

14 Ja mina, Jaarom, ei kirjuta rohkem, sest plaadid on väikesed. Aga vaadake, mu vennad, te võite pöörduda Nefi [a]teiste plaatide juurde, sest vaata, nendele on uurendatud ülestähendused meie sõdadest vastavalt kuningate kirjatööle või sellele, mis nad lasid kirjutada.

15 Ja ma loovutan need plaadid oma poja Omni kätte, et need oleksid hoitud vastavalt mu isade [a]käskudele.

10 *a* 1Ne 12:19–20; Om 1:5.
11 *a* Jb 4:5; Al 25:15–16.
b 2Ne 11:4; Et 12:18–19.
c 2Ne 25:24–27; Mo 3:13; 16:6.
12 *a* Et 2:10.
b Al 31:5.
14 *a* 1Ne 9:2–4.
15 *a* Jb 1:1–4.

Omni raamat

Omni, Amaron, Kemis, Abinadom ja Amaleki peavad kõik üksteise järel ülestähendusi. Moosia avastab Sarahemla rahva, kes tuli Jeruusalemmast Sidkija päevadel. Moosia pannakse kuningaks nende üle. Muleki järglased Sarahemlas olid avastanud Koriantumri, viimase jeredlase. Kuningas Benjamin järgneb Moosiale. Inimesed peaksid pakkuma oma hinged ohvriannina Kristusele. Ligikaudu 323–130 eKr.

1 VAATA, sündis, et mina, Omni, sain oma isalt Jaaromilt käsu, et peaksin kirjutama mõningal määral nendele plaatidele, et meie sugupuud hoida –

2 mispärast, ma tahan, et te teaksite, et oma päevade jooksul ma võitlesin palju mõõgaga, et hoida oma rahvast, nefilasi, langemast oma vaenlaste, laamanlaste kätte. Aga vaata, ma ise olen paheline inimene ja ma ei ole kinni pidanud

Issanda seadustest ega käskudest, nagu ma oleksin pidanud tegema.

3 Ja sündis, et kakssada ja seitsekümmend ja kuus aastat on möödunud ja meil oli palju rahuaegu ja meil oli palju tõsiseid sõdu ja verevalamisi. Jah, ja lühidalt on möödunud kakssada ja kaheksakümmend ja kaks aastat ja ma olen hoidnud neid plaate vastavalt mu isade [a]käskudele ja ma andsin need oma pojale Amaronile. Ja ma lõpetan.

4 Ja nüüd, mina, Amaron, kirjutan sellest, millest iganes ma kirjutan, mida on vähe, oma isa raamatusse.

5 Vaata, sündis, et kolmsada ja kakskümmend aastat on möödunud ja pahelisem osa nefilasi on [a]hävitatud.

6 Sest Issand ei lase sündida pärast seda, kui ta oli juhtinud nad välja Jeruusalemma maalt ning ei lasknud ja hoidis neid langemast nende vaenlaste kätte; jah, ta ei lase sündida, et ei osutu õigeks ta sõnad, mis ta rääkis meie isadele, öeldes nõnda: Kuivõrd te ei pea kinni minu käskudest, ei saada teid sellel maal edu.

7 Mispärast, Issand nuhtles neid suure karistusega; ometi heitis ta armu õigemeelsetele, et nad ei hukkuks, vaid päästis nad nende vaenlaste käest.

8 Ja sündis, et ma loovutasin plaadid oma vennale Kemisile.

9 Nüüd, mina, Kemis, kirjutan nii vähe, kui kirjutan, samasse raamatusse, mis mu vendki, sest vaata, ma nägin, mis ta viimati kirjutas; ja ta kirjutas seda omaenda käega ja ta kirjutas seda päeval, mil ta need plaadid mulle loovutas. Ja niiviisi me säilitame ülestähendusi, sest see vastab meie isade käskudele. Ja ma lõpetan.

10 Vaata, mina, Abinadom, olen Kemisi poeg. Vaata, sündis, et ma nägin palju sõdu ja tülisid oma rahva, nefilaste ja laamanlaste vahel; ja ma olen võtnud omaenda mõõgaga elu paljudelt laamanlastelt oma vendade kaitseks.

11 Ja vaata, selle rahva ülestähendused on uurendatud nendele plaatidele, mis on kuningate käes ühest põlvkonnast teise; ja ma ei tea ühtegi ilmutust ega prohvetlikku kuulutust peale selle, mis on kirjutatud; mispärast, piisab sellest, mis on kirjutatud. Ja ma lõpetan.

12 Vaata, mina olen Amaleki, Abinadomi poeg. Vaata, ma tahan rääkida teile natuke Moosiast, kes pandi Sarahemla maa kuningaks; sest vaata, kui Issand oli teda hoiatanud, et ta põgeneks ära [a]Nefi maalt ja kõik, kes tahavad kuulda võtta Issanda häält, peaksid samuti [b]lahkuma koos temaga maalt kõnnumaale –

13 ja sündis, et ta tegi nii, nagu Issand oli teda käskinud. Ja kõik, kes tahtsid kuulda võtta Issanda häält, lahkusid maalt kõnnumaale ja neid juhiti paljude jutluste ja

[OMNI]
1 3 *a* Jb 1:1–4; Jm 1:15.
5 *a* Jm 1:9–10.
12 *a* 2Ne 5:6–9.
b Jb 3:4.

prohvetlike kuulutustega. Ja neid manitseti pidevalt Jumala sõnaga ja juhiti tema käe väel läbi kõnnumaa, kuni nad jõudsid maale, mida nimetatakse Sarahemla maaks.

14 Ja nad avastasid rahva, keda kutsuti [a]Sarahemla rahvaks. Nüüd, Sarahemla rahva hulgas tõusis suur rõõm; ja ka Sarahemla rõõmustas üliväga, kuna Issand oli saatnud Moosia rahva koos [b]vaskplaatidega, mis sisaldasid juutide ülestähendusi.

15 Vaata, sündis, et Moosia avastas, et Sarahemla [a]rahvas lahkus Jeruusalemmast ajal, mil Juuda kuningas [b]Sidkija viidi ära vangina Babüloni.

16 Ja nad rändasid kõnnumaal ja toodi Issanda käega üle suurte vete maale, kust Moosia nad leidis, ja nad olid elanud seal sellest ajast saadik.

17 Ja selleks ajaks, mil Moosia nad leidis, olid nad kasvanud ülimalt rohkearvuliseks. Ometi oli neil olnud palju sõdu ja tõsiseid tülisid ning neid oli aeg-ajalt langenud mõõga läbi; ja nende keel oli rikutud ning nad ei olnud kaasa toonud ühtegi [a]ülestähendust; ja nad eitasid oma Looja olemasolu ning Moosia ega Moosia rahvas ei suutnud neid mõista.

18 Ent sündis, et Moosia lasi neile õpetada oma keelt. Ja sündis, et pärast seda, kui neile oli õpetatud Moosia keelt, koostas Sarahemla oma esiisade sugupuu vastavalt oma mälule; ja need on üles kirjutatud, aga mitte nendele plaatidele.

19 Ja sündis, et Sarahemla ja Moosia rahvas [a]ühinesid ja [b]Moosia määrati nende kuningaks.

20 Ja Moosia päevil sündis, et temale toodi suur kivi sellel olevate uurendustega ja ta [a]tõlkis uurendused Jumala anni ja väega.

21 Ja need andsid aruande ühest [a]Koriantumrist ja tema rahva tapetutest. Ja Koriantumri avastas Sarahemla rahvas ja ta elas koos nendega üheksa kuud.

22 See mainis mõne sõnaga ka tema esiisasid. Ja tema esimesed vanemad tulid [a]torni juurest ajal, mil Issand [b]segas inimeste keele; ja neile langes osaks Issanda karmus vastavalt tema kohtumõistmistele, mis on õiglased; ja nende [c]luud lebavad hajali põhjapoolsel maal.

23 Vaata, mina, Amaleki, sündisin Moosia päevil ja ma olen elanud, et näha tema surma; ja [a]Benjamin, tema poeg, valitseb tema asemel.

24 Ja vaata, kuningas Benjamini päevil olen ma näinud ränka sõda ja palju verevalamist nefilaste ja laamanlaste vahel. Aga vaata, nefilased saavutasid nendega

14 *a* PJ Sarahemla.
b 1Ne 3:3, 19–20; 5:10–22.
15 *a* Mo 25:2.
b Jr 39:1–10; Hl 8:21.
17 *a* Mo 1:2–6.
19 *a* Mo 25:13.
b Om 1:12.
20 *a* Mo 8:13–19.
PJ Nägija.
21 *a* Et 12:1.
PJ Koriantumr.
22 *a* Et 1:1–5.
b 1Ms 11:6–9; Mo 28:17; Et 1:33.
22 *c* Mo 8:8.
23 *a* Mrs 1:3.

võrreldes suure ülekaalu, jah, nii et kuningas Benjamin ajas nad Sarahemla maalt välja.

25 Ja sündis, et ma hakkasin vanaks jääma ja kuna mul ei ole seemet ja teades, et kuningas [a]Benjamin on Issanda ees õiglane mees, mispärast, ma [b]loovutan need plaadid temale, õhutades kõiki inimesi tulema Jumala, Iisraeli Püha juurde ja uskuma prohvetlikesse kuulutustesse ja ilmutustesse ja inglite teenimisse ja keelte kõnelemise andi ja keelte tõlkimise andi ja kõikidesse asjadesse, mis on [c]head, sest kõik hea tuleb Issandalt, ja see, mis on halb, tuleb kuradilt.

26 Ja nüüd, mu armsad vennad, ma soovin, et te [a]tuleksite Kristuse juurde, kes on Iisraeli Püha, ja saaksite osa tema päästest ja tema lunastuse väest. Jah, tulge tema juurde ja [b]pakkuge kogu oma hing [c]ohvriannina temale ja jätkake [d]paastumises ja palves ja pidage vastu lõpuni; ja nii tõesti, kui Issand elab, teid päästetakse.

27 Ja nüüd, ma tahaksin rääkida veidi teatud hulgast, kes läksid välja kõnnumaale, et pöörduda tagasi Nefi maale, sest neid oli suur hulk, kes soovisid oma pärandmaad enda valdusse võtta.

28 Mispärast, nad läksid välja kõnnumaale. Ja kuna nende juht oli üks tugev ja vägev mees ja kangekaelne mees, mispärast ta põhjustas nende seas tüli; ja nad kõik [a]tapeti kõnnumaal peale viiekümne, ja need pöördusid taas tagasi Sarahemla maale.

29 Ja sündis, et nad võtsid kaasa veel üsna suure hulga teisi ning nende teekond läks taas kõnnumaale.

30 Ja minul, Amalekil, oli vend, kes läks samuti nendega ja ma ei ole neist sellest saadik midagi kuulnud. Ja ma olen valmis heitma oma hauda; ja [a]need plaadid on täis. Ja ma lõpetan oma kõne.

25 *a* Mrs 1:17–18; Mo 29:13.
b Mrs 1:10.
c Al 5:40; Et 4:12; Mn 7:15–1[illegible]
26 *a* Jb 1:7; Al 29:2; Mn 10:32.
b PJ Ohverdus.
c 3Ne 9:20.
d PJ Paast, paastumine.
28 *a* Mo 9:1–4.
30 *a* 1Ne 6:1–6.

Mormoni sõnad

Mormon lühendab Nefi suured plaadid. Ta paneb väikesed plaadid teiste plaatidega kokku. Kuningas Benjamin kehtestab maal rahu. Ligikaudu 385 pKr.

[Mormoni sõnad]

1 JA nüüd, mina, [a]Mormon, olles valmis loovutama ülestähenduse, mis ma olen teinud, oma poja Moroni kätte, vaata, ma olen olnud tunnistajaks peaaegu

1 *a* 3Ne 5:9–12; Mr 1:1–4; 8:1, 4–5.
PJ Mormon, Nefi rahva prohvet.

kogu minu rahva, nefilaste hävitamisele.

2 Ja see on [a]mitusada aastat pärast Kristuse tulekut, kui ma loovutan need ülestähendused oma poja kätte; ja ma oletan, et tema on tunnistajaks mu rahva täielikule hävitamisele. Aga andku Jumal, et ta võiks selle üle elada, et ta võiks kirjutada üht-teist nendest ja üht-teist Kristusest, et ehk ühel päeval tuleb see neile [b]kasuks.

3 Ja nüüd, ma räägin veidi sellest, mida ma olen kirjutanud, sest pärast seda, kui ma olin teinud [a]lühenduse Nefi [b]plaatidest kuni selle kuningas Benjamini valitsemiseni, kellest Amaleki rääkis, ma otsisin [c]ülestähenduste seas, mis olid loovutatud minu kätte, ja ma leidsin need plaadid, mis sisaldasid seda väikest prohvetite aruannet Jaakobist kuni selle kuningas [d]Benjamini valitsemiseni ja ka palju Nefi sõnu.

4 Ja asjad, mis on nendel plaatidel, teevad mulle [a]heameelt tänu prohvetlikele kuulutustele Kristuse tulemisest; ja mu esiisad teadsid, et paljud nendest on täide läinud; jah, ka mina tean, et kõik asjad, mis on meie kohta prohvetlikult kuulutatud kuni tänase päevani välja, on täide läinud ja et kõik, mis puudutab tulevikku, peab kindlasti sündima –

5 mispärast, ma valisin välja [a]need asjad, et lõpetada oma ülestähendus nendega, millise ülestähenduse ülejäänud osa ma võtan Nefi [b]plaatidelt; ja ma ei saa kirjutada [c]sajandikku osagi oma rahva asjust.

6 Kuid vaata, ma võtan need plaadid, mis sisaldavad neid prohvetlikke kuulutusi ja ilmutusi, ning panen need kokku oma ülejäänud ülestähendusega, sest minu jaoks on need parimad ja ma tean, et need on parimad ka mu vendade jaoks.

7 Ja ma teen seda [a]targal eesmärgil, sest nii sosistatakse mulle vastavalt Issanda Vaimu mõjutusele, mis on minus. Ja nüüd, mina ei tea kõiki asju, aga Issand [b]teab kõiki asju, mis on tulemas; mispärast, ta mõjutab mind, et ma teeksin tema tahtmist mööda.

8 Ja minu [a]palve Jumalale on mu vendade eest, et nad võiksid ükskord taas tundma õppida Jumalat, jah, Kristuse lunastust, et nad võiksid ükskord taas olla [b]meeldiv rahvas.

9 Ja nüüd, mina, Mormon, jätkan, et lõpetada oma ülestähendus, mille ma võtan Nefi plaatidelt, ja ma teen seda vastavalt teadmisele

2 *a* Mr 6:5–6.
b ÕL 3:16–20.
3 *a* ÕL 10:44.
b ÕL 10:38–40.
c Mo 1:6; Hl 3:13–15; Mr 4:23.
d Om 1:23.
4 *a* 1Ne 6:5.
5 *a* ST asjad, mis teevad talle heameelt, mida mainitakse salmis 4.
b 1Ne 9:2.
c 3Ne 5:8–11; 26:6–12.
7 *a* 1Ne 9:5; 19:3; ÕL 3:12–20; 10:1–19, 30–47.
b PJ Kõiketeadev.
8 *a* 2Ne 33:3–4; En 1:11–12.
b 2Ne 30:6.

ja mõistmisele, mis Jumal on mulle andnud.

10 Mispärast, sündis, et kui Amaleki oli [a]loovutanud need plaadid kuningas Benjamini kätte, ta võttis ja pani need kokku [b]teiste plaatidega, mis sisaldasid ülestähendusi, mis olid edasi antud [c]kuningate kaudu põlvest põlve kuni kuningas Benjamini päevadeni.

11 Ja need anti kuningas Benjaminist edasi põlvest põlve, kuni need sattusid [a]minu kätte. Ja mina, Mormon, palun Jumalat, et neid hoitaks sellest ajast peale ja edaspidi. Ja ma tean, et need hoitakse alles, sest nendele on kirjutatud suuri asju, mille järgi minu rahva ja nende vendade üle [b]mõistetakse kohut sel suurel ja viimsel päeval vastavalt Jumala sõnale, mis on kirjutatud.

12 Ja nüüd, sellest kuningas Benjaminist – tema enda rahva seas oli mõningal määral tülisid.

13 Ja sündis ka, et laamanlaste sõjaväed tulid Nefi [a]maalt, et sõdida tema rahva vastu. Aga vaata, kuningas Benjamin kogus kokku oma sõjaväed ja seisis nende vastu; ja ta võitles oma käe jõuga Laabani [b]mõõgaga.

14 Ja nad sõdisid Issanda jõul oma vaenlaste vastu, kuni olid tapnud mitmed tuhanded laamanlased. Ja sündis, et nad sõdisid laamanlaste vastu, kuni nad olid ajanud nad välja kõikidelt oma pärandmaadelt.

15 Ja sündis, et pärast seda, kui seal oli olnud [a]valekristuseid ja nende suud olid kinni pandud ja neid oli karistatud vastavalt nende kuritegudele;

16 ja pärast seda, kui rahva keskel olid olnud valeprohvetid ja valejutlustajad ja õpetajad ja kõiki neid oli karistatud vastavalt nende kuritegudele; ja pärast seda, kui seal oli olnud palju tüli ning palju siirdumisi laamanlaste poolele, vaata, sündis, et kuningas Benjamin pühade [a]prohvetite abiga, kes olid tema rahva keskel –

17 sest vaata, kuningas Benjamin oli [a]püha mees ja ta valitses oma rahvast õigemeelsuses; ja maal oli palju pühasid mehi ja nad rääkisid Jumala sõna [b]väe ja võimuga; ja nad kasutasid palju [c]teravust rahva kangekaelsuse pärast –

18 mispärast, nende abiga kuningas Benjamin, tehes tööd kogu ihurammust ja kõigest hingejõust nagu ka prohvetid, kehtestas taas kord maal rahu.

10 *a* Om 1:25, 30.
b 1Ne 9:4.
c Jm 1:14.
11 *a* 3Ne 5:8–12; Mr 1:1–5.
b 2Ne 25:18; 29:11; 33:11–15; 3Ne 27:23–27.
13 *a* Om 1:12.
b 1Ne 4:9; 2Ne 5:14; Jb 1:10; Mo 1:16; ÕL 17:1.
15 *a* PJ Kristusevastane.
16 *a* En 1:22.
17 *a* Al 13:26.
b Al 17:2–3.
c Mn 9:4; ÕL 121:41–43.

Moosia raamat

1. peatükk

Kuningas Benjamin õpetab oma poegadele nende isade keelt ja prohvetlikke kuulutusi. Nende usk ja ühiskondlik kord on säilinud tänu mitmetel plaatidel säilitatud ülestähendustele. Moosia valitakse kuningaks ja tema hoida antakse ülestähendused ja teised asjad. Ligikaudu 130–124 eKr.

JA nüüd, ei olnud enam tülisid kogu Saraheimla [a]maal kõigi inimeste hulgas, kes kuulusid kuningas Benjaminile, nii et kuningas Benjaminil oli pidev rahu kõigi tema ülejäänud päevade jooksul.

2 Ja sündis, et tal oli kolm poega ja ta pani neile nimeks Moosia, Helorum ja Heelaman. Ja ta lasi neile [a]õpetada kõike oma esiisade [b]keelest, et neist seeläbi võiksid saada mõistjad mehed ja et nad võiksid tunda prohvetlikke kuulutusi, mida räägiti nende esiisade suuga, mis loovutati neile Issanda käega.

3 Ja samuti õpetas ta neile ülestähendustest, mis on uurendatud vaskplaatidele, öeldes: Mu pojad, ma tahan, et te peaksite meeles, et kui ei oleks neid [a]plaate, mis sisaldavad neid ülestähendusi ja neid käske, oleksime me olnud nüüdki, käesoleval ajal, [b]teadmatuses, mitte teades Jumala saladusi.

4 Sest meie isa Lehhi ei oleks saanud kõiki neid asju meeles pidada, et õpetada neid oma lastele muidu kui nende plaatide abil; sest kuna temale oli õpetatud egiptlaste [a]keelt, seepärast oskas ta lugeda neid uurendusi ja õpetada neid oma lastele, et nad seeläbi saaksid õpetada neid oma lastele, täites niiviisi Jumala käske kuni praeguse ajani välja.

5 Ma ütlen teile, mu pojad, et kui ei oleks neid asju, mida on pidanud ja [a]hoidnud Jumala käsi, et me võiksime [b]lugeda ja mõista tema [c]saladusi ja hoida tema käske alati oma silme ees, siis oleksid juba meie esiisad kaldunud uskmatusse ja me oleksime olnud nagu me vennad laamanlased, kes ei tea nendest asjadest midagi ega usu neid koguni siis, kui neile neid õpetatakse, nende [d]isade pärimuste pärast, mis ei ole õiged.

6 Oo mu pojad, ma tahan, et te peaksite meeles, et need sõnad on õiged, ja samuti, et need ülestähendused on [a]õiged. Ja vaata, ka Nefi plaadid, mis sisaldavad meie isade ülestähendusi ja sõnu ajast, mil nad lahkusid Jeruusalemmast, kuni praeguseni, ja needki on õiged; ja me võime teada nende

[MOOSIA]
1 1 *a* Om 1:13.
2 *a* Mo 4:14–15; ÕL 68:25, 28.
b Mr 9:32.
3 *a* PJ Plaadid.
b Al 37:8–9.
4 *a* JSA 1:64.
5 *a* PJ Pühakirjad – Pühakirju tuleb hoida.
b 5Ms 6:6–8.
c PJ Jumala saladused.
d Mo 10:11–17.
6 *a* 1Ne 1:3; 2Ne 33:10–11; Mn 10:27.

paikapidavusest, sest need on meie silme ees.

7 Ja nüüd, mu pojad, ma tahan, et teil oleks meeles neid usinalt [a]uurida, et teile sellest kasu tõuseks; ja ma tahan, et te [b]peaksite kinni Jumala käskudest, et teid saadaks maal [c]edu vastavalt Issanda [d]lubadustele, mis ta andis meie esiisadele.

8 Ja kuningas Benjamin õpetas oma poegadele palju muid asju, mida ei ole kirjutatud selles raamatus.

9 Ja sündis, et kui kuningas Benjamin oli lõpetanud oma poegade õpetamise, jäi ta vanaks ja ta nägi, et tal tuleb peagi minna kõige maailma teed; seepärast, ta pidas otstarbekaks anda kuningriik ühele oma poegadest.

10 Seepärast, ta lasi Moosia enda ette tuua ja need on need sõnad, mis ta rääkis temale, öeldes: Mu poeg, ma tahan, et sa saadaksid läkituse üle kogu selle maa kõikidele nendele inimestele ehk Sarahemla [a]rahvale ja Moosia rahvale, kes elavad sellel maal, et neid saaks seeläbi kokku koguda; sest homme ma kuulutan sellele oma rahvale omaenda suuga, et sina oled selle rahva [b]kuningas ja valitseja, kelle Issand, meie Jumal, on meile andnud.

11 Ja pealegi annan ma sellele rahvale [a]nime, millega neid võib eristada kõikidest teistest rahvastest, keda Issand Jumal on Jeruusalemma maalt välja toonud; ja seda ma teen seepärast, et nad on olnud usin rahvas Issanda käskudest kinnipidamisel.

12 Ja ma annan neile nime, mida kunagi ei kustutata muidu kui [a]üleastumise pärast.

13 Jah, ja pealegi ma ütlen sulle, et kui see Issanda kõrgelt soositud rahvas peaks langema [a]üleastumiste küüsi ja muutuma paheliseks ja abielurikkujaks rahvaks, siis Issand loovutab nad, nii et seetõttu nad jäävad [b]nõrgaks nagu nende vennadki ja ta ei [c]hoia neid enam oma võrratu ja imepärase jõuga, nagu ta on siiani hoidnud meie isasid.

14 Sest ma ütlen sulle, et kui ta ei oleks sirutanud oma kätt meie isade hoidmiseks, siis nad oleksid langenud laamanlaste kätte ja langenud nende viha ohvriks.

15 Ja sündis, et pärast seda, kui kuningas Benjamin oli teinud lõpu nendele oma pojale öeldud sõnadele, andis ta temale kohustuse kõigi riigiasjade suhtes.

16 Ja pealegi andis ta talle ka kohustuse ülestähenduste suhtes, mis on uurendatud [a]vaskplaatidele; ja ka Nefi plaatide suhtes; ning samuti Laabani [b]mõõga ja [c]kera ehk suunanäitaja suhtes, mis juhtis meie esiisasid läbi

7 *a* PJ Pühakirjad.
b Mo 2:22; Al 50:20–22.
c Ps 122:6; 1Ne 2:20.
d Al 9:12–14.
10 *a* Om 1:14.
b Mo 2:30.
11 *a* Mo 5:8–12.
12 *a* PJ Patt.
13 *a* Hb 6:4–6.
b Hl 4:24–26.
c ÕL 103:8–10.
16 *a* Mo 1:3.
b 1Ne 4:8–19; Mrs 1:13; ÕL 17:1.
c 1Ne 16:10.

kõnnumaa, mis oli valmistatud Issanda käega, et see neid juhiks, igaühte vastavalt tähelepanule ja usinusele, mis nad selle suhtes osutasid.

17 Seepärast, kui nad ei olnud ustavad, siis ei saatnud neid edu ega jõudnud nad ka oma teel edasi, vaid [a]aeti tagasi ja nad tõmbasid endile Jumala meelepaha; ja seepärast löödi neid näljaga ning raskete kannatustega, et ärgitada neid oma kohust meeles pidama.

18 Ja nüüd, sündis, et Moosia läks ja tegi, nagu ta isa oli teda käskinud, ja kuulutas kõigile inimestele, kes olid Sarahemla maal, et nad võiksid end kokku koguda, et minna üles templi juurde, et kuulata sõnu, mis tema isa neile räägib.

2. PEATÜKK

Kuningas Benjamin kõneleb oma rahvale. Ta jutustab oma valitsemise võrdõiguslikkusest, erapooletusest ja vaimsusest. Ta annab nendele nõu teenida oma Taevast Kuningat. Need, kes hakkavad Jumalale vastu, kannatavad hingepiina nagu kustutamatut tuld. Ligikaudu 124 eKr.

Ja sündis, et pärast seda, kui Moosia oli teinud, nagu ta isa oli teda käskinud, ja oli saatnud läkituse üle kogu maa, kogunes kõik rahvas üle kogu maa kokku, et minna üles templi juurde kuulama sõnu, mida kuningas Benjamin neile räägib.

2 Ja rahvast oli ääretult palju kuni selleni välja, et neid ei loetud kokku; sest neid oli saanud ülimalt palju ja nad olid kasvanud sellel maal rohkearvuliseks.

3 Ja nad tõid kaasa ka oma kariloomade [a]esmasündinuid, et nad võiksid tuua [b]ohvrit ja [c]põletusohvreid [d]vastavalt Moosese seadusele.

4 Ja et nad võiksid ka tänada Issandat, oma Jumalat, kes oli neid toonud välja Jeruusalemma maalt ja kes oli neid päästnud nende vaenlaste käest ja oli [a]määranud õiglased mehed nende [b]õpetajateks ja ka õiglase mehe nende kuningaks, kes oli kehtestanud rahu Sarahemla [c]maal ja kes oli õpetanud neid Jumala käskudest [d]kinni pidama, et nad võiksid rõõmustada ja olla täidetud [e]armastusega Jumala ja kõikide inimeste vastu.

5 Ja sündis, et kui nad jõudsid üles templi juurde, püstitasid nad selle ümber oma telgid, iga mees oma [a]perekonnaga, kuhu kuulusid tema naine ja tema pojad ja tema tütred ja nende pojad ja nende tütred kõige vanemast kuni kõige nooremani, iga perekond omaette.

17 *a* 1Ne 18:12–13.
2 3 *a* 1Ms 4:4.
b PJ Ohverdus.
c 1Ne 5:9.
d 2Ne 25:24; Al 30:3; 34:13–14.
4 *a* PJ Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt.
b Mo 18:18–22.
PJ Õpetaja, õpetama.
c Om 1:12–15.
d Jh 15:10.
e PJ Armastus.
5 *a* PJ Perekond.

6 Ja nad püstitasid oma telgid templi ümber; igal mehel oli [a]telgiava templi poole, et nad võiksid seega jääda telki ja kuulata sõnu, mida kuningas Benjamin neile räägib.

7 Kuna rahvahulk oli nii suur, et kuningas Benjamin ei saanud neid kõiki õpetada templi seinte vahel, seepärast lasi ta püstitada torni, et seeläbi tema rahvas võiks kuulda sõnu, mida ta neile räägib.

8 Ja sündis, et ta hakkas rääkima oma rahvale tornist ja nad ei saanud kõik kuulda tema sõnu rahvahulga suuruse tõttu; seepärast ta lasi sõnad, mis ta rääkis, üles kirjutada ja saatis need edasi nendele, kes ei olnud tema hääle ulatuses, et ka nemad võisid saada tema sõnad.

9 Ja need on sõnad, mis ta [a]rääkis ja lasi üles kirjutada, öeldes: Mu vennad, kõik teie, kes te olete kokku kogunenud; teie, kes võite kuulda mu sõnu, mida ma räägin teile tänasel päeval, sest ma ei ole käskinud teil siia tulla, et [b]suhtuda hoolimatult sõnadesse, mida ma räägin, vaid et te [c]võtaksite mind kuulda ja avaksite oma kõrvad, et te võiksite kuulda, ja oma [d]südamed, et te võiksite mõista, ja oma [e]meeled, et Jumala [f]saladused avaneksid teile nähtavaks.

10 Ma ei ole käskinud teil siia tulla, et te [a]kardaksite mind või et te mõtleksite, et mina ise olen enam kui surelik inimene.

11 Aga ma olen nagu teiegi aldis kõiksugu jõuetusele kehas ja meeles; ometi on see rahvas mind valinud ja mu isa on mind pühitsenud ja Issanda käsi on mul lasknud olla selle rahva valitseja ja kuningas; ja tema võrratu vägi on mind üleval pidanud ja hoidnud, et teenida teid kõigest väest, meelest ja jõust, mis Issand on mulle andnud.

12 Ma ütlen teile, et kuna mul on lastud veeta oma päevad teie teenistuses koguni kuni selle ajani välja ja ma ei ole teilt palunud [a]kulda ega hõbedat ega mingit muud rikkust;

13 ka ei ole ma lasknud sündida, et te oleksite aheldatud vangikodadesse või et te paneksite üksteist orjusesse või et te peaksite tapma või röövima või varastama või rikkuma abielu; ja ma ei ole tõepoolest lubanud teil teha midagi pahelist, vaid olen õpetanud teid, et te peate kinni pidama Issanda käskudest kõiges selles, milles ta on teid käskinud –

14 ja ma ise olen tõepoolest teinud [a]tööd omaenda kätega, et ma võiksin teid teenida ja et te ei oleks koormatud maksudega ja et teile ei saaks osaks midagi, mis oleks raske kanda – ja kõikide nende asjade kohta, mis ma olen rääkinud, olete te ise tunnistajad tänasel päeval.

6 *a* 2Ms 33:8–10.
9 *a* Mo 8:3.
b ÕL 6:12.
c PJ Kuulda võtma.
d Mo 12:27; 3Ne 19:33.
e PJ Meel.
f PJ Jumala saladused.
10 *a* PJ Kartus.
12 *a* Ap 20:33–34.
14 *a* 1Kr 9:18.

15 Siiski, mu vennad, ma ei ole teinud neid asju, et hoobelda, ja ei räägi ma seda, et teid seeläbi süüdistada; vaid ma jutustan teile neid asju, et te võiksite teada, et ma võin tänasel päeval anda vastust Jumala ees puhta [a]südametunnistusega.

16 Vaata, ma ütlen teile, et kuigi ma ütlesin, et olen veetnud oma päevad teie teenistuses, ma ei taha hoobelda, sest ma olen ainult olnud Jumala teenistuses.

17 Ja vaata, ma räägin teile neid asju, et te võiksite õppida [a]tarkust; et te võiksite õppida, et kui te olete oma [b]kaasinimeste [c]teenistuses, te olete ainult oma Jumala teenistuses.

18 Vaata, te olete nimetanud mind oma kuningaks ja kui mina, keda te nimetate oma kuningaks, näen vaeva, et teid [a]teenida, kas siis teiegi ei peaks nägema vaeva, et teenida üksteist?

19 Ja samuti, vaata, kui mina, keda te nimetate oma kuningaks, kes on veetnud oma elupäevad teie teenistuses ja on ometi olnud Jumala teenistuses, väärin teilt mingit tänu, oo, kuidas te peaksite siis [a]tänama oma taevast Kuningat!

20 Ma ütlen teile, mu vennad, et kui te peaksite andma kogu tänu ja [a]ülistuse, milleks te olete kogu oma hingest võimelised, sellele [b]Jumalale, kes on teid loonud ja teid üleval pidanud ja hoidnud ning pannud teid rõõmustama ja lasknud teil elada üksteisega rahus –

21 ma ütlen teile, et kui te teeniksite teda, kes on loonud teid algusest peale ja kaitseb teid päevast päeva, andes teile õhku hingamiseks, et te võiksite elada ja liikuda ja tegutseda oma [a]tahtmist mööda; ja koguni toetades teid ühest hetkest teise – ma ütlen, kui te teeniksite teda kogu hingest, oleksite te ometi [b]tühised teenijad.

22 Ja vaata, kõik, mis ta teilt nõuab, on see, et [a]peate kinni tema [b]käskudest; ja ta on lubanud teile, et kui te peate tema käskudest kinni, saadab teid sellel maal edu; ja ta ei [c]muuda kunagi seda, mida ta on öelnud; seepärast, kui te [d]peate kinni tema käskudest, õnnistab ta teid ja annab teile edu.

23 Ja nüüd, esiteks on ta loonud teid ja andnud teile teie elu, mille eest te olete tema võlglased.

24 Ja teiseks ta nõuab, et te teeksite, nagu ta on teid käskinud; kui te nii teete, ta [a]kohe õnnistab teid ja seepärast on ta teile tasunud. Ja te olete ikka veel tema võlglased, ja te olete ja jääte tema võlglasteks igavesest ajast igavesti;

15 *a* PJ Südametunnistus.
17 *a* PJ Tarkus.
b PJ Vend, vennad; Õde.
c Mt 25:40; Jk 1:27; ÕL 42:29–31.
PJ Teenima, teenimine.
18 *a* Mt 20:26–27.
19 *a* PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.
20 *a* 1Ne 18:16.
b PJ Jumal, Jumalus.
21 *a* PJ Valikuvabadus.
b Lk 17:7–10.
22 *a* 3Ms 25:18–19; 2Ne 1:9.
b PJ Jumala käsud.
22 *c* ÕL 3:1–2.
d ÕL 14:7; 58:2–3.
24 *a* PJ Õnnistama, õnnistatud, õnnistus.

seepärast, mille üle on teil siis hoobelda?

25 Ja nüüd, ma küsin: on teil midagi enda kohta kosta? Ma vastan teile: Ei. Te ei saa öelda, et te olete väärt niigi palju kui maa põrm; ometi olete [a]te loodud maa [b]põrmust; aga vaata, see kuulub temale, kes teid lõi.

26 Ja mina, tõepoolest mina, keda te nimetate oma kuningaks, ei ole sugugi parem kui teie ise, sest ka mina olen põrmust. Ja te näete, et ma olen vana ja olen valmis loovutama seda surelikku keha tema emakesele maale.

27 Seepärast, nagu ma teile ütlesin, et ma olen teid teeninud, [a]kõndides puhta südametunnistusega Jumala ees, just nõnda olen ma lasknud teil seegi kord kokku koguneda, et mind võiks leida süüta ja et teie [b]veri ei tuleks minu peale, kui ma astun Jumala ette, et ta mõistaks minu üle kohut selle põhjal, mis ta on käskinud mul teie suhtes teha.

28 Ma ütlen teile, et ma olen lasknud teil koguneda, et ma võiksin [a]puhastada oma riided teie verest nüüd, praegusel ajal, kui ma olen hauda minemise äärel, et ma võiksin minna rahus ja mu surematu [b]vaim võiks ühineda [c]kooridega ülal ja laulda ülistuslaule õiglasest Jumalast.

29 Ja pealegi ma ütlen teile, et ma olen lasknud teil koguneda, et teile teatada, et ma ei saa enam olla teie õpetaja ega teie kuningas;

30 sest praegugi, püüdes teile rääkida, tudiseb kogu mu keha üliväga; ent Issand Jumal toetab mind ja laseb mul teile rääkida ja on mind käskinud, et ma teataksin teile tänasel päeval, et teie kuningaks ja valitsejaks on minu poeg Moosia.

31 Ja nüüd, mu vennad, ma soovin, et te teeksite, nagu te olete siiani teinud. Nagu te olete kinni pidanud minu käskudest ja ka mu isa käskudest ning teid on saatnud edu ja teid on hoitud langemast teie vaenlaste kätte, just samamoodi, kui te peate kinni mu poja käskudest ehk Jumala käskudest, mis antakse teile mu poja kaudu, saadab teid sel maal edu ja teie vaenlased ei saa teie üle võimust.

32 Aga oo, mu rahvas, hoiduge, et teie hulgas ei tõuseks [a]tülisid ja te ei otsustaks kuuletuda halvale vaimule, millest rääkis mu isa Moosia.

33 Sest vaata, häda on kuulutatud sellele, kes otsustab kuuletuda sellele vaimule; sest kui ta otsustab teda järgida ja jääb oma pattudesse ja sureb neis, joob ta omaenda hingele [a]needust; sest ta saab oma palgaks [b]igavikulise karistuse, olles üle astunud Jumala seadusest vastuoksa omaenese teadmisele.

25 *a* PJ Loodu, looma.
b 1Ms 3:19; Jb 2:21.
27 *a* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
b Jb 1:19.
28 *a* Jb 2:2.
b PJ Vaim.
c Mr 7:7.
32 *a* 3Ne 11:29–30.
33 *a* PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
b ÕL 19:6, 10–12.

34 Ma ütlen teile, et teie seas ei ole mitte ühtegi peale teie väikeste laste, kes ei ole saanud õpetust neis asjus, kes ei tea, et te olete igaveseks oma taevase Isa võlglased, et anda talle kõik, mis teil on ja mis te olete; ja on ka õpetatud ülestähendustest, mis sisaldavad prohvetlikke kuulutusi, mida pühad prohvetid on rääkinud koguni selle ajani välja, mil meie isa Lehhi lahkus Jeruusalemmast;

35 ja samuti kõike, mida meie isad on siiani rääkinud. Ja samuti vaata, nad rääkisid seda, mida Issand oli neile käskinud; seepärast, see on õige ja tõde.

36 Ja nüüd, ma ütlen teile, mu vennad, et kui pärast seda, kui te teate ja teile on õpetatud kõiki neid asju, te peaksite üle astuma ja minema vastu sellele, mis on räägitud, et te eemaldate ennast Issanda Vaimust, nii et tal ei ole teis kohta, et juhtida teid tarkuse radadel, et te võiksite olla õnnistatud, edukad ja hoitud –

37 ma ütlen teile, et inimene, kes seda teeb, [a]hakkab avalikult vastu Jumalale; seepärast ta soovib kuuletuda halvale vaimule ja saab vaenlaseks kõigele õigemeelsusele; seepärast, Issandal ei ole temas kohta, sest tema ei ela [b]templites, mis ei ole pühad.

38 Seepärast, kui see inimene ei [a]paranda meelt ja jääb ning sureb Jumala vaenlasena, siis äratavad jumaliku [b]õigluse nõuded tema surematus hinges selge tunde ta enda [c]süüst, mis paneb teda Issanda ees tagasi kohkuma ja täidab ta rinna süü ja valu ja ahastusega, mis on nagu kustutamatu tuli, mille leek tõuseb igavesest ajast igavesti.

39 Ja nüüd, ma ütlen teile, et [a]halastusel ei ole mingit nõuet selle inimese suhtes; seepärast on tema lõplik saatus kannatada lõpmatut piina.

40 Oo, kõik te vanad mehed, ja ka teie, noored mehed, ja teie, väikesed lapsed, kes võivad mõista mu sõnu, sest ma olen rääkinud teile selgelt, et te võiksite aru saada; ma palun, et te ärkaksite ja tuletaksite [a]meelde nende hirmsat olukorda, kes on langenud üleastumiste küüsi.

41 Ja pealegi ma soovin, et te mõtleksite nende õnnistatud ja [a]rõõmsa olukorra peale, kes peavad kinni Jumala käskudest. Sest vaata, nad on [b]õnnistatud kõiges, nii ajalikes kui ka vaimsetes asjades, ja kui nad peavad [c]ustavalt vastu kuni lõpuni, võetakse nad vastu [d]taevasse, et nad seeläbi elaksid koos Jumalaga lõputus õnnes. Oo, pidage meeles, pidage meeles, et need asjad on õiged; sest seda on rääkinud Issand Jumal!

37 *a* Mo 3:12; Hl 8:24–25.
PJ Vastuhakk.
b Al 7:21.
38 *a* PJ Meeleparandus.
b PJ Õiglus.
c PJ Süü.
39 *a* Al 34:8–9, 15–16.
PJ Halastav, halastus.
40 *a* Al 5:18.
41 *a* 4Ne 1:15–18.
PJ Rõõm.
b PJ Õnnistama, õnnistatud, õnnistus.
c ÕL 6:13.
d PJ Taevas.

3. PEATÜKK

Kuningas Benjamin jätkab oma kõnet. Kõigeväeline Issand teenib inimeste seas savielamus. Veri tuleb igast poorist, kui ta teeb lepituse maailma pattude eest. Tema nimi on ainus nimi, mille kaudu tuleb pääste. Inimesed võivad maha jätta maise inimese ja saada pühaks lepituse kaudu. Paheliste piin on kui tule- ja väävlijärv. Ligikaudu 124 eKr.

Ja taas, mu vennad, ma paluksin teie tähelepanu, sest mul on teile veel mõnevõrra kõneleda, sest vaata, mul tuleb rääkida teile asjadest, mis on tulemas.

2 Ja asjad, millest ma teile räägin, on mulle teada antud Jumala [a]ingli kaudu. Ja ta ütles mulle: Ärka; ja ma ärkasin, ja vaata, ta seisis mu ees.

3 Ja ta ütles mulle: Ärka ja kuula sõnu, mis ma sulle räägin; sest vaata, ma olen tulnud, et kuulutada sulle [a]rõõmusõnumeid suurest rõõmust.

4 Sest Issand on kuulnud sinu palveid ja on hinnanud sinu õigemeelsust ja on saatnud mind sulle kuulutama, et sa võiksid rõõmustada ja et sa võiksid kuulutada oma rahvale, et ka nemad võiksid täituda rõõmuga.

5 Sest vaata, tuleb aeg, ja see ei ole kaugel, mil [a]Issand, Kõigeväeline, kes valitseb, kes oli ja on kogu igavikust kogu igavikuni, tuleb väega taevast alla inimlaste sekka ja elab [b]savielamus ning käib ringi inimeste seas, tehes vägevaid [c]imesid nagu haigete tervekstegemine, surnute ülesäratamine, jalutute kõndimapanemine, pimedate nägijakstegemine ning kurtide kuulmapanemine ja kõiksugu tõbede ravimine.

6 Ja ta ajab välja [a]kuradeid ehk halbu vaime, kes elavad inimlaste südameis.

7 Ja ennäe, ta kannatab [a]kiusatusi ja kehalist valu, [b]nälga, janu ja kurnatust koguni rohkem, kui inimene suudab [c]kannatada ilma, et ta sureb; sest vaata, [d]verd tuleb igast poorist, nii suur on tema [e]ahastus tema rahva pahelisuse ja jäleduste pärast.

8 Ja tema nimi on [a]Jeesus Kristus, Jumala [b]Poeg, taeva ja maa [c]Isa, kõige Looja algusest peale; ja tema [d]ema nimi on [e]Maarja.

9 Ja vaata, ta tuleb omade juurde, et [a]pääste võiks tulla inimlastele nimelt [b]usu läbi tema nimesse; ja koguni pärast kõike seda nad peavad teda inimeseks ja ütlevad, et temas on [c]kurat, ja annavad talle [d]rooska ning [e]löövad ta risti.

3 2 *a* PJ Inglid.
3 *a* Lk 2:10–11.
5 *a* PJ Jehoova.
b Mo 7:27; Al 7:9–13.
c Mt 4:23–24; Ap 2:22; 1Ne 11:31.
PJ Ime.
6 *a* Mk 1:32–34.
7 *a* PJ Kiusatus.
b Mt 4:1–2.
c ÕL 19:15–18.
d Lk 22:44.
e Js 53:4–5.
8 *a* PJ Jumal, Jumalus – Jumal, Poeg.
b Al 7:10.
c Hl 14:12; 3Ne 9:15.
d Mt 1:16; 1Ne 11:14–21.
e PJ Maarja, Jeesuse ema.
9 *a* PJ Päästmine, pääste.
b PJ Usk.
c Jh 8:48.
d Mk 15:15.
e Lk 18:33; 1Ne 19:10; 2Ne 10:3.
PJ Ristilöömine.

10 Ja [a]kolmandal päeval ta [b]tõuseb surnuist ja vaata, ta seisab, et maailma üle [c]kohut mõista; ja vaata, kõik see sünnib, et inimlastele saaks osaks õigemeelne kohtumõistmine.

11 Sest vaata, ja samuti tema [a]veri [b]lepitab nende patud, kes on [c]langenud Aadama üleastumise tõttu, kes on surnud, teadmata Jumala tahet nende suhtes, ehk kes on [d]teadmatult patustanud.

12 Aga häda, häda sellele, kes teab, et ta [a]hakkab vastu Jumalale! Sest päästet ei tule mitte ühelegi sellisele muidu, kui vaid meeleparanduse ja usu läbi [b]Issandasse Jeesusesse Kristusesse.

13 Ja Issand Jumal on saatnud oma pühad prohvetid kõikide inimlaste sekka, et kuulutada neid asju kõikidele hõimudele, rahvustele ja keeltele, et seeläbi igaüks, kes usub, et Kristus tuleb, seesama võiks saada oma patud [a]andeks ja võiks rõõmustada ülisuure rõõmuga, [b]otsekui oleks ta nende keskele juba tulnud.

14 Ometi Issand Jumal nägi, et tema rahvas on kangekaelne rahvas, ja ta määras neile seaduse, nimelt Moosese [a]seaduse.

15 Ja ta näitas neile oma tulekust palju tunnustähti ja imetegusid ja [a]võrdkujusid ja tähendusi; ja ka pühad prohvetid rääkisid neile tema tulekust; ja ometi tegid nad oma südame kõvaks ega mõistnud, et Moosese [b]seadusest pole mingit kasu muidu, kui tema vere lepituse kaudu.

16 Ja kui oleks koguni võimalik, et väikesed [a]lapsed võiksid teha pattu, siis neid ei saaks päästa; aga ma ütlen teile, et nad on [b]õnnistatud; sest vaata, nagu nad Aadamas ehk loomu poolest langevad, just samamoodi lepitab Kristuse veri nende patud.

17 Ja pealegi ma ütlen teile, et [a]ei ole antud ühtegi teist nime ega ühtegi teist teed ega moodust, mille kaudu võib [b]pääste inimlastele osaks saada, kui ainult [c]Kristuse, Kõigeväelise Issanda nimes ja selle kaudu.

18 Sest vaata, ta mõistab kohut ja ta kohtumõistmine on õiglane; ja imik, kes sureb oma imikupõlves, ei hävi; aga inimesed joovad needust oma hingedele muidu, kui siis, kui nad alandavad end ja [a]saavad väikeste laste sarnasteks ning usuvad, et pääste oli ja on ja tuleb Kristuse, Kõigeväelise Issanda [b]lepitavas veres ja selle kaudu.

10 *a* Mt 16:21; 2Ne 25:13; Hl 14:20–27.
b PJ Ülestõusmine.
c PJ Kohtumõistmine, kohut mõistma.
11 *a* PJ Veri.
b PJ Lepitama, lepitus.
c PJ Aadama ja Eeva langemine.
d 2Ne 9:25–26.
12 *a* Mo 2:36–38; Hl 8:25.
PJ Vastuhakk.
b PJ Issand.
13 *a* PJ Pattude andekssaamine.
b 2Ne 25:24–27; Jm 1:11.
14 *a* PJ Moosese seadus.
15 *a* PJ Jeesus Kristus – Kristuse võrdkujud või sümbolid.
b Mo 13:27–32.
16 *a* PJ Laps, lapsed.
b Mn 8:8–9.
17 *a* Ap 4:10–12; 2Ne 31:21.
b PJ Päästmine, pääste.
c PJ Jeesus Kristus – Kristuse nime võtmine enda peale.
18 *a* Mt 18:3.
b Mo 4:2; Hl 5:9.

19 Sest [a]loomupärane inimene on Jumala vaenlane ja on seda olnud Aadama [b]langemisest saadik ning saab olema igavesest ajast igavesti, kui ta ei [c]alistu Püha [d]Vaimu kutsele ega jäta maha loomupärast inimest ja ei saa [e]pühaks Issanda Kristuse lepituse kaudu ning ei saa [f]lapse sarnaseks – alistuvaks, tasaseks, alandlikuks, kannatlikuks, täis armastust, tahtlikuks alluda kõigile asjadele, mida Issand näeb sobivaks talle määrata, just nagu laps allub oma isale.

20 Ja pealegi, ma ütlen teile, et tuleb aeg, mil [a]teadmine Päästjast levib [b]kõikide rahvuste, hõimude, keelte ja rahvaste seas.

21 Ja vaata, kui see aeg kätte jõuab, ei leita peale väikeste laste mitte kedagi Jumala ees [a]süüta muidu, kui vaid meeleparanduse ja usu läbi Issanda, Kõigeväelise Jumala nimesse.

22 Ja koguni praegusel ajal, mil sa oled õpetanud oma rahvale asju, mida Issand, sinu Jumal, on sind käskinud, koguni siis ei leita neid Jumala silmis enam süüta muidu, kui vastavalt sõnadele, mis ma olen sulle rääkinud.

23 Ja nüüd, ma olen rääkinud sõnu, mida Issand Jumal on mul käskinud.

24 Ja nõnda ütleb Issand: Need seisavad kohtupäeval selge tunnistusena selle rahva vastu; mistõttu neile mõistetakse kohut, igale inimesele tema tegude järgi, olgu need head või olgu need halvad.

25 Ja kui need on halvad, siis seatakse nad silmitsi hirmsa [a]pildiga nende oma süüst ja jäledustest, mis paneb neid tagasi kohkuma Issanda juurest [b]viletsusse ja lõputusse piina, kust nad ei saa enam tagasi pöörduda; seepärast on nad joonud needust omaenda hingedele.

26 Seepärast, nad on joonud Jumala viha karikast, mida õiglus võis neile keelata sama vähe, kui see võis takistada [a]Aadamat langemast, kuna ta sõi keelatud [b]vilja; seepärast, [c]halastus ei saa neid enam kunagi endale nõuda.

27 Ja nende [a]piin on kui [b]tule- ja väävlijärv, mille leegid on kustutamatud ja mille suits tõuseb ülespoole igavesest ajast igavesti. Nii on Issand käskinud mul rääkida. Aamen.

4. PEATÜKK

Kuningas Benjamin jätkab oma kõnet. Pääste tuleb Lepituse pärast. Uskuge

19 *a* 1Kr 2:11–14; Mo 16:2–3.
PJ Loomupärane inimene.
b PJ Aadama ja Eeva langemine.
c 2Aj 30:8.
d Mn 10:4–5.
PJ Püha Vaim.
e PJ Püha.
f 3Ne 9:22.
20 *a* ÕL 3:16.
b PJ Misjonitöö.
21 *a* PJ Vastutama, vastutav, vastutus.
25 *a* Al 5:18; 12:14–15.
b Mr 8:38.
26 *a* Mr 9:12.
b 1Ms 3:1–12; 2Ne 2:15–19; Al 12:21–23.
c PJ Halastav, halastus.
27 *a* PJ Süü.
b 2Ne 9:16; Jb 6:10; ÕL 76:36.

Jumalasse, et saada päästetud. Olge ustavad, et teie pattude andekssaamine jääks kestma. Jagage oma varandust vaestega. Tehke kõik asjad tarkuses ja vastavalt korrale. Ligikaudu 124 eKr.

Ja nüüd, sündis, et kui kuningas Benjamin oli lakanud rääkimast neid sõnu, mis Issanda ingel oli temale andnud, heitis ta oma pilgu üle rahvahulga ja vaata, nad olid maha langenud, sest neid oli vallanud Issanda [a]kartus.

2 Ja nad olid näinud end oma [a]lihalikus olukorras koguni maa põrmust [b]tühisemana. Ja nad kõik hüüdsid valju häälega kui ühest suust, öeldes: Oo, halasta ja kasuta Kristuse [c]lepitavat verd, et me võiksime saada andeks oma patud ja et meie südamed võiksid saada puhastatud, sest me usume Jeesusesse Kristusesse, Jumala Pojasse, kes [d]lõi taeva ja maa ja kõik asjad, kes tuleb alla inimlaste keskele.

3 Ja sündis, et kui nad olid rääkinud need sõnad, tuli nende peale Issanda Vaim ja nad täitusid rõõmuga, saades [a]andeks oma patud ja saades [b]meelerahu oma ülimalt suure [c]usu pärast, mis neil oli Jeesusesse Kristusesse, kes pidi tulema vastavalt sõnadele, mis kuningas Benjamin oli neile rääkinud.

4 Ja kuningas Benjamin avas taas oma suu ja hakkas neile rääkima, öeldes: Mu sõbrad ja vennad, mu sugulased ja mu rahvas, ma paluksin taas teie tähelepanu, et te võiksite kuulda ja mõista mu ülejäänud sõnu, mis ma teile räägin.

5 Sest vaata, kui teadmine [a]Jumala headusest on sel hetkel äratanud teis arusaamise teie tühisusest ja teie väärtusetust ja langenud olukorrast –

6 ma ütlen teile, et kui te olete tulnud [a]teadmisele Jumala headusest ja ta võrratust väest ja tema tarkusest ja ta kannatlikkusest ja ta pikameelsusest inimlaste vastu ning samuti [b]lepitusest, mis on olnud valmistatud maailma [c]rajamisest peale, et seeläbi võiks tulla pääste sellele, kes paneb oma [d]lootuse Issandale ja on usin kinni pidama tema käskudest ning jätkab usus koguni oma elu lõpuni välja, ma mõtlen sureliku keha elu –

7 ma ütlen, et see on inimene, kellele saab osaks pääste lepituse kaudu, mis on valmistatud maailma rajamisest peale kogu inimkonnale, kes Aadama [a]langemisest saadik kunagi olid või kes praegu on või kes iganes saavad olema koguni maailma lõpuni välja.

8 Ja see on moodus, mille kaudu pääste tuleb. Ja ei ole [a]muud

4 1 *a* PJ Kartus.
2 *a* PJ Lihalik.
b Hl 12:7–8.
c Mo 3:18; Hl 5:9.
d PJ Loodu, looma.
3 *a* PJ Pattude andekssaamine.
b PJ Südametunnistus.
c PJ Usk.
5 *a* Ms 1:10.
6 *a* PJ Jumal, Jumalus.
6 *b* PJ Lepitama, lepitus.
c Mo 15:19.
d Ps 36:8; 2Ne 22:2; Hl 12:1.
PJ Usaldama.
7 *a* PJ Aadama ja Eeva langemine.
8 *a* Ap 4:12; 2Ne 31:21; Mo 3:17.

päästet kui see, millest on räägitud; ka ei ole teisi tingimusi, mille varal inimene võib saada päästetud, peale nende tingimuste, millest ma olen teile rääkinud.

9 Uskuge Jumalasse; uskuge, et ta on ja et ta lõi kõik asjad nii taevas kui ka maa peal; uskuge, et tal on kõik [a]tarkus ja kõik vägi nii taevas kui ka maa peal; uskuge, et inimene ei [b]mõista kõiki asju, mida Issand võib mõista!

10 Ja taas uskuge, et te peate [a]parandama meelt oma pattudest ja need maha jätma ning alandama end Jumala ees; ja paluge siira südamega, et ta [b]andestaks teile; ja nüüd, kui te [c]usute kõike seda, siis vaadake, et te seda [d]teete.

11 Ja taas ma ütlen teile, nagu ma olen varemgi öelnud, et kui te olete tulnud teadmisele Jumala hiilgusest ehk kui te olete tundnud tema headust ja olete [a]maitsnud tema armastust ja olete saanud [b]andeks oma patud, mis toob teie hinge sellist ülisuurt rõõmu, just samuti ma tahan, et te mäletaksite ja peaksite alati meeles Jumala suurust ja oma [c]tühisust ning tema [d]headust ja pikameelsust teie, vääritute olevuste vastu, ja alandage ennast koguni [e]alandlikkuse sügavustesse, [f]hüüdes Issanda nime iga päev ja seistes kindlana usus sellesse, mis peab tulema, millest on räägitud ingli suuga.

12 Ja vaata, ma ütlen teile, et kui te teete seda, rõõmustate te alati ja täitute Jumala [a]armastusega ning [b]saate alati oma patud andeks; ja te kasvate teadmises tema hiilgusest, kes teid lõi, ehk teadmises sellest, mis on õige ja tõde.

13 Ja te ei ole seda meelt, et üksteisele kahju teha, vaid et elada [a]rahus ja anda igale inimesele nii, nagu tema puhul õiglane.

14 Ja te ei lase oma [a]lastel nälgida või olla alasti ja ei lase neil üle astuda Jumala seadustest ja [b]kakelda ja riielda üksteisega ning teenida kuradit, kes on patu peremees ehk kes on see halb vaim, kellest meie isad on rääkinud ja kes on kõige õigemeelsuse vaenlane.

15 Vaid te [a]õpetate neid [b]kõndima tõe ja arukuse teid mööda; te õpetate neid üksteist [c]armastama ja üksteist teenima.

16 Ja ka teie ise [a]aitate neid, kes vajavad teie abi; te jagate oma vara sellega, kes abi vajab, ja te ei lase [b]kerjusel teid asjata paluda ega saada teda ära hukkuma.

17 Võib-olla te [a]ütlete: See inimene

9 *a* Rm 11:33–34; Jb 4:8–13.
b Js 55:9.
10 *a* PJ Meeleparandus.
b ÕL 61:2.
c Mt 7:24–27.
d 2Ne 31:19–21.
11 *a* Al 36:24–26.
b PJ Pattude andekssaamine.
c Ms 1:10.
d 2Ms 34:6; Mn 8:3.
e PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
f PJ Palve.
12 *a* PJ Armastus.
b Mo 4:26; Al 4:13–14; 5:26–35; ÕL 20:31–34.
13 *a* PJ Rahutegija.
14 *a* 1Tm 5:8; ÕL 83:4.
b PJ Tüli.
15 *a* ÕL 68:25–28; Ms 6:58.
PJ Õpetaja, õpetama.
b PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
c Mo 18:21.
16 *a* PJ Ligimesearmastus; Teenima, teenimine.
b 5Ms 15:7–11; Õp 21:13; Js 10:1–2.
17 *a* Õp 17:5.

on ise tõmmanud enda peale oma viletsuse, seepärast ma peatan oma käe ega anna temale oma toitu ega jaga temaga oma vara, nõnda et ta ei peaks kannatama, sest tema karistused on õiglased –

18 aga ma ütlen sulle, oo inimene, kes iganes seda teeb, sel on suur põhjus meelt parandada; ja kui ta ei paranda meelt sellest, mis ta on teinud, hukkub ta igaveseks ja tal ei ole mingit osa Jumala kuningriigis.

19 Sest vaata, kas me pole mitte kõik kerjused? Kas me mitte kõik ei sõltu samast Isikust, nimelt Jumalast, kõige selle vara poolest, mis meil on, nii toidu kui ka riiete ja kulla ja hõbeda ja kõiksugu oma rikkuse poolest?

20 Ja vaata, nüüdki, praegusel ajal, olete te hüüdnud tema nime ja anunud, et saada andeks oma patud. Ja kas ta on lasknud teil anuda asjata? Ei, ta on valanud oma Vaimu teie peale ja on lasknud teie südametel täituda [a]rõõmuga ning pannud lukku teie suud, nii et te ei võinud leida sõnu – nii ülimalt suur oli teie rõõm.

21 Ja nüüd, kui Jumal, kes on teid loonud, kellest te sõltute oma elus ja kõiges, mis teil on ja mis te olete, annab teile kõik, mis on õige, mida te palute usus, uskudes, et te seda saate, oo, siis kui väga te peaksite [a]jagama oma vara, mis teil on, üksteisega!

22 Ja kui te [a]mõistate kohut inimese üle, kes palub teilt teie vara, et mitte hukkuda, ja te mõistate ta süüdi – kui palju õiglasem on teie endi süüdimõistmine, kui te [b]keeldute jagamast oma varandust, mis ei kuulu teile, vaid Jumalale, kellele kuulub ka teie elu; ja ometi te ei palu ega paranda meelt sellest, mida te olete teinud.

23 Ma ütlen teile – häda sellele inimesele, sest ta varandus hävib koos temaga; ja nüüd, ma ütlen neid asju neile, kes on [a]rikkad selles, mis puutub sellesse maailma.

24 Ja taas ma ütlen vaestele, teile, kellel ei ole ja ometi on piisavalt, et tulla toime päevast päeva; ma mõtlen kõiki teid, kes ütlevad ära kerjusele, kuna teil ei ole; ma tahaksin, et te ütlete oma südames: Ma ei anna seepärast, et mul ei ole, aga kui mul oleks, ma [a]annaksin.

25 Ja nüüd, kui te ütlete seda oma südames, te jääte süütuks, aga muidu te olete [a]süüdi mõistetud ja teie süüdimõistmine on õiglane, sest te himustate seda, mida te ei ole saanud.

26 Ja nüüd, kõigi nende asjade pärast, millest ma olen teile rääkinud – see tähendab, et teie patud oleksid päevast päeva andeks antud, et te võiksite [a]kõndida süütuna Jumala ees – ma tahan, et te

20 *a* PJ Rõõm.
21 *a* PJ Heaolu tagamine; Teenima, teenimine.
22 *a* Mt 7:1–2; Jh 7:24.
b 1Jh 3:17.
23 *a* ÕL 56:16.
24 *a* Mk 12:44.
25 *a* ÕL 56:17.
26 *a* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
26 *b* Jb 2:17–19.

[b]jagaksite oma varandust [c]vaestega, iga inimene vastavalt sellele, mis tal on, [d]toites näljaseid, riietades neid, kes on alasti, külastades haigeid ja leevendades nende olukorda nii vaimselt kui ka ajalikult vastavalt nende puudusele.

27 Ja vaadake, et kõiki neid asju tehtaks targalt ja korrakohaselt, sest ei ole nõutud, et inimene jookseks [a]kiiremini, kui tal on jõudu. Ja taas – on otstarbekas, et ta oleks usin, et ta seeläbi võiks võita tasu; seepärast, kõik asjad peavad olema tehtud korra kohaselt.

28 Ja ma tahan, et te peaksite meeles, et kes iganes teie hulgast laenab oma naabrilt, peab tagastama asja, mis ta on laenanud, nagu ta on kokku leppinud, või muidu sa teed pattu ja sa paned võib-olla ka oma naabri pattu tegema.

29 Ja lõpuks, ma ei saa teile üles lugeda kõiki asju, millega te võite pattu teha, sest viise ja mooduseid selleks on mitmesuguseid, koguni selleni välja, et ma ei jõua neid üles lugeda.

30 Aga niipalju ma saan teile ütelda, et kui te ei [a]jälgi ennast ja oma [b]mõtteid ja oma [c]sõnu ja oma tegusid ning ei pea kinni Jumala käskudest ega jätka usus sellesse, mida te olete kuulnud meie Issanda tulemisest, koguni oma elu lõpuni välja, peate te hukkuma. Ja nüüd, oo inimene, pea seda meeles ja ära hukku!

5. PEATÜKK

Usu läbi saavad pühad Kristuse poegadeks ja tütardeks. Neid kutsutakse siis Kristuse nime järgi. Kuningas Benjamin õhutab neid olema vankumatud ja kõrvalekaldumatud heades tegudes. Ligikaudu 124 eKr.

Ja nüüd, sündis, et kui kuningas Benjamin oli nii rääkinud oma rahvale, saatis ta sõnumi nende hulka, soovides saada teada oma rahvalt, kas nad uskusid sõnu, mida ta oli neile rääkinud.

2 Ja nad kõik hüüdsid ühel häälel, öeldes: Jah, me usume kõiki sõnu, mida sa oled meile rääkinud, ja samuti me teame nende kindlust ja tõesust tänu kõigeväelise Issanda Vaimule, mis on põhjustanud meis ehk meie südametes vägeva [a]muutuse, nii et meil ei ole enam mingit tahet teha [b]halba, vaid teha pidevalt head.

3 Ja ka meie ise oleme Jumala lõpmatu headuse ja tema Vaimu ilmsikstegemiste kaudu saanud suuri nägemusi sellest, mis on tulemas, ja kui oleks otstarbekas, võiksime me kõigist asjadest prohvetlikult kuulutada.

27 *c* Sk 7:10; Al 1:27. PJ Armuannid.
d Js 58:10–11; ÕL 104:17–18.
27 *a* ÕL 10:4.
30 *a* Al 12:14. PJ Valvama, vahimehed.
b Mk 7:18–23. PJ Mõtted.
c Mt 15:18–20.
PJ Pühaduseteotus.
5 2 *a* Al 5:14. PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti.
b Al 19:33.

4 Ja see on usk, mis meil on olnud sellesse, mida meie kuningas on meile rääkinud, mis on toonud meid sellele suurele teadmisele, mille üle me rõõmustame nii ülimalt suure rõõmuga.

5 Ja me tahame sõlmida [a]lepingu oma Jumalaga, et teeme tema tahtmist ja oleme sõnakuulelikud tema käskudele kõigis asjades, mida ta meil käsib, kõik meie ülejäänud päevad, et me ei tõmbaks enda peale [b]lõputut piina, nii nagu [c]ingel on rääkinud, et me ei jooks Jumala vihakarikast.

6 Ja nüüd, need on sõnad, mida kuningas Benjamin soovis nendelt kuulda, ja seepärast ta ütles neile: Te olete rääkinud sõnu, mida ma soovisin, ja leping, mille te olete teinud, on õigemeelne leping.

7 Ja nüüd, selle lepingu tõttu, mille te olete teinud, kutsutakse teid Kristuse [a]lasteks, tema poegadeks ja tema tütardeks; sest vaata, sel päeval on ta teid vaimselt [b]sünnitanud, sest te ütlete, et teie [c]südamed on muutunud usu läbi tema nimesse; seepärast, te olete [d]sündinud temast ja olete saanud tema [e]poegadeks ja tema tütardeks.

8 Ja selle nimetuse all te olete tehtud [a]vabaks ja ei ole [b]ühtegi teist nimetust, mille kaudu te võite vabaks saada. Ei ole ühtegi teist [c]nime antud, mille kaudu tuleb pääste; seepärast, ma tahan, et te [d]võtaksite enda peale Kristuse nime, kõik teie, kes te olete teinud lepingu Jumalaga, et te oleksite sõnakuulelikud kuni oma elu lõpuni.

9 Ja sünnib, et kes iganes seda teeb, leitakse Jumala paremalt käelt, sest ta teab nime, mille järgi teda kutsutakse, sest teda kutsutakse Kristuse nime järgi.

10 Ja nüüd, sünnib, et kes iganes ei võta enda peale Kristuse nime, peab olema kutsutud mõne [a]teise nimega; seepärast, ta leiab end Jumala [b]vasakult käelt.

11 Ja ma tahan, et te peaksite samuti meeles, et see on [a]nimi, mille ma ütlesin, et ma annan teile, mida ei kustutata mitte iialgi muidu kui üleastumise pärast; seepärast, pange tähele, et te üle ei astu, et seda nime teie südametest ei kustutataks.

12 Ma ütlen teile: ma tahan, et teil [a]oleks meeles tema nime alati oma südames kirjas hoida, et teid ei leitaks Jumala vasakult käelt, vaid et te kuuleksite ja tunneksite häält, millega teid kutsutakse, ja samuti nime, millega ta teid kutsub.

13 Sest kuidas võib inimene

5 *a* Mo 18:10.
b Mo 3:25–27.
c Mo 3:2.
7 *a* Mo 27:24–26; Ms 6:64–68.
PJ Jumala pojad ja tütred.
b PJ Sündinud.
c PJ Süda.
d Mo 15:10–11.
PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti.
e ÕL 11:30.
8 *a* Rm 6:18; Gl 5:1; Hl 14:30.
b Ap 4:10, 12; Al 21:9.
c Mo 26:18.
d Ap 11:26; Al 46:15.
10 *a* Al 5:38–39.
b Mt 25:33.
11 *a* Mo 1:11–12.
PJ Jeesus Kristus – Kristuse nime võtmine enda peale.
12 *a* ÕL 18:23–25.

[a]tunda isandat, keda ta ei ole teeninud ja kes on talle võõras ja on kaugel ta südame mõtetest ja kavatsustest?

14 Ja taas – kas inimene võtab eesli, kes kuulub ta naabrile, ja hoiab seda? Ma ütlen teile: Ei; ta koguni ei kannata seda, et ta sööb ta karja hulgas, vaid ajab ta minema ning heidab ta välja. Ma ütlen teile, et just samuti on teie olukord, kui te ei tunne nime, mille järgi teid kutsutakse.

15 Seepärast, ma tahan, et te oleksite vankumatud ja kõrvalekaldumatud, alati tulvil häid tegusid, et Kristus, Issand Kõigeväeline Jumal, võiks teid endale [a]pitseerida, et teid võidaks viia taevasse, et te võiksite saada igavikulise pääste ja igavese elu tema tarkuse ja väe ja õigluse ja halastuse läbi, kes on [b]loonud kõik asjad taevas ja maa peal, kes on Jumal üle kõige. Aamen.

6. PEATÜKK

Kuningas Benjamin paneb kirja inimeste nimed ja määrab preestrid neid õpetama. Moosia valitseb õigemeelse kuningana. Ligikaudu 124–121 eKr.

Ja nüüd, kuningas Benjamin pidas otstarbekaks pärast rahvale kõnelemise lõpetamist, et ta peab [a]üles kirjutama kõikide nende nimed, kes olid sõlminud Jumalaga lepingu, et nad peavad kinni tema käskudest.

2 Ja sündis, et ei olnud mitte ühtegi hinge peale väikeste laste, kes polnud teinud lepingut ega võtnud enda peale Kristuse nime.

3 Ja taas sündis, et kui kuningas Benjamin oli kõik selle lõpule viinud ja oli pühitsenud oma poja [a]Moosia valitsejaks ja kuningaks oma rahva üle, ja oli andnud temale kõik juhendid kuningriigi kohta ja ka [b]määranud preestrid inimesi [c]õpetama, et nad seeläbi võiksid kuulda ja teada Jumala käske, ja ärgitama neid meeles pidama oma [d]vannet, mille nad olid andnud, saatis ta rahvahulga ära, ja nad pöördusid igaüks oma perekonnaga tagasi oma kodudesse.

4 Ja [a]Moosia hakkas valitsema oma isa asemel. Ta asus valitsema kolmekümne aasta vanuselt, mis kokku oli umbes nelisada ja seitsekümmend kuus aastat [b]ajast, kui Lehhi lahkus Jeruusalemmast.

5 Ja kuningas Benjamin elas veel kolm aastat ja ta suri.

6 Ja sündis, et kuningas Moosia kõndis Issanda teid mööda ja täitis tema kohtuotsuseid ja tema määrusi ja pidas kinni tema käskudest kõigis asjades, mis iganes ta temal käskis.

7 Ja kuningas Moosia lasi oma rahval maad harida. Ja ka tema ise haris maad, et oma rahvale seeläbi

13 *a* Mo 26:24–27.
15 *a* PJ Kutsumine ja väljavalimine; Pühitsemine.
b Kl 1:16; Mo 4:2; Al 11:39.
6 1 *a* ÕL 128:8.
3 *a* Mo 1:10; 2:30.
b PJ Ametisse pühitsema.
c Al 4:7.
d Mo 5:5–7.
4 *a* PJ Moosia, Benjamini poeg.
b 1Ne 1:4.

[a]mitte koormaks olla, et ta võiks teha kõiges vastavalt sellele, nagu ta isa oli teinud. Ja kogu tema rahva seas ei olnud kolm aastat mingeid tülisid.

7. PEATÜKK

Ammon leiab Lehhi-Nefi maa, kus Limhi on kuningas. Limhi rahvas on laamanlaste käes orjuses. Limhi jutustab nende ajalugu. Prohvet (Abinadi) oli tunnistanud, et Kristus on kõigi asjade Jumal ja Isa. Need, kes külvavad roojasust, lõikavad keeristuult, ja need, kes panevad oma lootuse Issandale, vabastatakse. Ligikaudu 121 eKr.

Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui kuningas Moosial oli olnud kolm aastat pidev rahu, tuli tal soov saada teada nendest inimestest, kes [a]läksid elama Lehhi-Nefi maale ehk Lehhi-Nefi linna; sest ta rahvas ei olnud neist midagi kuulnud sest ajast saadik, kui nad lahkusid [b]Sarahemla maalt; seepärast, nad väsitasid teda oma küsimustega.

2 Ja sündis, et kuningas Moosia lubas, et kuusteist nende tugevatest meestest võiksid minna Lehhi-Nefi maale, et koguda teateid oma vendade kohta.

3 Ja sündis, et järgmisel päeval nad alustasid oma matka ja nendega oli kaasas üks Ammon, kes oli tugev ja vägev mees ja Sarahemla järglane, ja ta oli ka nende juht.

4 Ja nüüd, nad ei teadnud, millises suunas nad peaksid kõnnumaal matkama, et jõuda Lehhi-Nefi maale; seepärast nad ekslesid kõnnumaal mitmeid päevi; nad ekslesid koguni nelikümmend päeva.

5 Ja kui nad olid ekselnud nelikümmend päeva, jõudsid nad ühele künkale, mis asub [a]Siilomi maast põhja pool, ja nad püstitasid sinna oma telgid.

6 Ja Ammon võttis kolm oma venda, ja nende nimed olid Amaleki, Heelem ja Hem, ning nad läksid alla [a]Nefi maale.

7 Ja vaata, nad kohtasid nende inimeste kuningat, kes elasid Nefi maal ja Siilomi maal; ja kuninga valvurid piirasid nad ümber ja võtsid ja sidusid nad kinni ning nad pandi vanglasse.

8 Ja sündis, et kui nad olid kaks päeva vanglas olnud, toodi nad taas kuninga ette ja vabastati köidikuist; ja nad seisid kuninga ees ja said loa või pigem käsu, et nad peavad vastama küsimustele, mida ta neile esitab.

9 Ja ta ütles neile: Vaata, ma olen [a]Limhi, Noa poeg, kes oli Seenifi poeg, kes tuli Sarahemla maalt, et pärida seda maad, mis oli nende isade maa, kes tehti kuningaks rahva hääle kaudu.

10 Ja nüüd, ma soovin teada seda põhjust, mistõttu te olite nii julged linnamüüride lähedale tulema, kui mina ise olin oma valvuritega väravast väljas?

7 *a* 2Kr 11:9.
1 *a* Om 1:27–30.
b Om 1:13.
5 *a* Mo 9:6, 8, 14.
6 *a* 2Ne 5:8.
9 *a* Mo 11:1.

11 Ja nüüd, ma olen lasknud teid elus hoida sel põhjusel, et ma saaksin teid küsitleda, muidu oleksin ma lasknud oma valvuritel teid surmata. Teil on luba rääkida.

12 Ja nüüd, kui Ammon nägi, et tal on lubatud rääkida, ta läks ja kummardus kuninga ees ja uuesti tõustes ta ütles: Oo kuningas, ma olen tänasel päeval väga tänulik Jumala ees, et ma olen veel elus ja mul on lubatud rääkida; ja ma katsun rääkida julgelt;

13 sest ma olen kindel, et kui te oleksite mind tundnud, ei oleks te lasknud mul kanda neid köidikuid. Sest mina olen Ammon ja ma olen [a]Sarahemla järglane ja olen tulnud Sarahemla maalt, et pärida meie vendade järele, kelle Seenif tõi sellelt maalt välja.

14 Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui Limhi oli kuulnud Ammoni sõnu, oli ta ülimalt rõõmus ja ta ütles: Nüüd, ma tean kindlalt, et mu vennad, kes olid Sarahemla maal, on ikka veel elus. Ja nüüd, ma rõõmustan ning homme lasen ma ka oma rahval rõõmustada.

15 Sest vaata, me oleme laamanlaste käes orjuses ja [a]maksustatud maksudega, mis on rasked kanda. Ja vaata, nüüd, meie vennad vabastavad meid orjusest ehk laamanlaste käest ja me saame neile orjadeks, sest on parem, kui me oleme nefilaste orjad, kui maksta andamit laamanlaste kuningale.

16 Ja nüüd, kuningas Limhi andis oma valvuritele käsu, et nad ei seoks enam Ammonit ega tema vendi kinni, vaid ta lasi neil minna künkale, mis oli põhja pool Siilomit, ja tuua oma vennad linna, et nad saaksid süüa ja juua ning end vaevarikkast teekonnast välja puhata, sest nad olid kannatanud palju; nad olid kannatanud nälga, janu ja kurnatust.

17 Ja nüüd, sündis, et järgmisel päeval saatis kuningas Limhi kogu oma rahvale läkituse, et nad seeläbi koguneksid [a]templi juurde, et kuulda sõnu, mida ta neile räägib.

18 Ja sündis, et kui nad olid end kokku kogunud, rääkis ta neile sel viisil, öeldes: Oo teie, mu rahvas, tõstke pea ja leidke tröösti, sest vaata, aeg on lähedal või ei ole väga kaugel, kui me ei ole enam oma vaenlaste võimu all vaatamata meie paljudele pingutustele, mis on olnud asjata; ometi ma usun, et meil on teha veel üks otsustav pingutus.

19 Seepärast, tõstke oma pea ja rõõmustage ning pange oma lootus [a]Jumalale, sellele Jumalale, kes oli Aabrahami ja Iisaki ja Jaakobi Jumal; ja samuti see Jumal, kes [b]tõi Iisraeli lapsed Egiptusemaalt välja ja lasi neid kõndida mööda kuiva maad läbi Punase mere ning toitis neid [c]mannaga, et nad kõnnumaal ei hukkuks; ja palju muid asju tegi ta nende heaks.

20 Ja taas, seesama Jumal on

13 *a* Om 1:12–15.
15 *a* Mo 19:15.
17 *a* 2Ne 5:16.
19 *a* 2Ms 3:6; 1Ne 19:10.
b 2Ms 12:40–41; Al 36:28.
c 2Ms 16:15, 35; 4Ms 11:7–8; Jos 5:12.

toonud meie isad [a]välja Jeruusalemma maalt ja on üleval pidanud ja hoidnud oma rahvast kuni praeguse ajani välja; ja vaata, meie süütegude ja jäleduste pärast on ta saatnud meid orjusesse.

21 Ja te kõik olete täna tunnistajad, et Seenif, kes pandi selle rahva üle kuningaks, kuna ta oli liiga [a]agar oma esiisade maad pärima, seepärast lasi ta end petta kuningas Laamani kavalusel ja osavusel, kes oli astunud lepingusse kuningas Seenifiga ja oli loovutanud osa oma maast ehk nimelt Lehhi-Nefi linna ja Siilomi linna ning nende ümberkaudse maa –

22 ja kõike seda ta tegi sel ainsal põhjusel, et [a]panna see rahvas oma võimu alla ehk orjusesse. Ja vaata, praegusel ajal maksame me laamanlaste kuningale andamit: pool meie maisi ja meie odra ja koguni kogu meie kõiksugu teravilja kogusest ja pool meie pudulojuste ja veisekarjade juurdekasvust; ja koguni poole kõigest, mis meil on või mis on meie valduses, nõuab laamanlaste kuningas meilt või meie elu.

23 Ja nüüd, kas seda ei ole raske kanda? Ja kas ei ole see meie kannatus suur? Nüüd, vaata, kui suur põhjus on meil leinamiseks!

24 Jah, ma ütlen teile, meil on tõepoolest suur põhjus leinata, sest vaata, kui paljud meie vendadest on tapetud ja nende verd on valatud asjata ja kõik see on süütegude pärast.

25 Sest kui see rahvas ei oleks langenud üleastumiste küüsi, ei oleks Issand lasknud sellel suurel kurjusel nende peale tulla. Ent vaata, nad ei võtnud kuulda tema sõnu, vaid nende keskel tõusid tülid kuni selleni välja, et nad valasid endi seas verd.

26 Ja Issanda [a]prohveti on nad tapnud; jah, Jumala valitud mehe, kes rääkis neile nende pahelisusest ja jäledustest ja kuulutas prohvetlikult paljudest asjadest, mis on tulemas; jah, nimelt Kristuse tulemisest.

27 Ja kuna ta ütles neile, et Kristus on [a]Jumal, kõigi asjade Isa, ja ütles, et ta võtab endale inimese kuju ja see on see [b]kuju, mille järgi inimene alguses loodi ehk teiste sõnadega ta ütles, et inimene loodi Jumala kuju järgi ja et Jumal tuleb alla inimlaste keskele ja võtab enda peale liha ja vere ja käib mööda maa pinda ringi –

28 ja nüüd, kuna ta seda ütles, surmasid nad tema ja tegid veel palju muid asju, mis tõi nende peale Jumala viha. Seepärast, kes imestab, et nad on orjuses ja et neid on tabanud valusad kannatused?

29 Sest vaata, Issand on ütelnud: Ma ei [a]aita oma rahvast nende üleastumise päeval, vaid ma tõkestan nende teed, et neid ei saada edu

20 *a* 1Ne 2:1–4.
21 *a* Mo 9:1–3.
22 *a* Mo 10:18.
26 *a* Mo 17:12–20.
27 *a* PJ Jumal, Jumalus.
b 1Ms 1:26–28; Et 3:14–17; ÕL 20:17–18.
c Mo 13:33–34; 15:1–4.
29 *a* 1Sm 12:15; 2Aj 24:20.

ja nende teod on kui komistuskivi nende ees.

30 Ja taas ta ütleb: Kui mu rahvas külvab [a]roojasust, siis nad [b]lõikavad selle aganaid keeristuules ja selle mõju on mürk.

31 Ja taas ta ütleb: Kui mu rahvas külvab roojasust, siis nad lõikavad [a]idatuult, mis toob silmapilkset hävitust.

32 Ja nüüd, vaata, Issanda lubadus on täidetud ning te olete löödud ja vaevatud.

33 Aga kui te [a]pöördute Issanda poole kogu südamest ja panete oma lootuse temale ja teenite teda kogu oma meele usinusega, kui te teete seda, vabastab ta teid orjusest omaenda tahtmist ja heaksarvamist mööda.

8. PEATÜKK

Ammon õpetab Limhi rahvast. Ta saab teada jeredlaste kahekümne neljast plaadist. Nägijad suudavad tõlkida muistse aja ülestähendusi. Ükski anne ei ole vägevam nägijaks olemisest. Ligikaudu 121 eKr.

Ja sündis, et pärast seda, kui kuningas Limhi lõpetas oma rahvale kõnelemise, sest ta kõneles nendele palju asju ja ainult mõned neist olen ma kirjutanud sellesse raamatusse, ta jutustas oma rahvale kõigest, mis puudutas nende vendi, kes olid Sarahemla maal.

2 Ja ta lasi Ammonil rahvahulga ees püsti tõusta ja jutustada neile kõik, mis oli juhtunud nende vendadele sellest ajast, kui Seenif läks maalt välja, kuni selle ajani välja, mil ta ise maalt lahkus.

3 Ja ta jutustas neile ka viimased sõnad, mida kuningas Benjamin oli neile õpetanud, ja selgitas neid kuningas Limhi rahvale, nii et nad mõistaksid kõiki sõnu, mis ta rääkis.

4 Ja sündis, et pärast seda, kui ta oli kõike seda teinud, saatis kuningas Limhi rahvahulga ära ja lasi igaühel koju tagasi minna.

5 Ja sündis, et ta lasi tuua plaadid, mis sisaldasid tema rahva [a]ülestähendust sellest ajast, mil nad lahkusid Sarahemla maalt, Ammoni ette, et ta võiks neid lugeda.

6 Nüüd, niipea kui Ammon oli ülestähendust lugenud, küsis kuningas temalt, kas ta oskab tõlkida keeli, ja Ammon vastas, et ei oska.

7 Ja kuningas ütles temale: Kurvastades oma rahva kannatuste pärast, lasin ma neljakümnel ja kolmel minu rahva seast võtta ette teekond kõnnumaale, et seeläbi nad võiksid leida Sarahemla maa, et me võiksime paluda, et meie vennad vabastaksid meid orjusest.

8 Ja nad olid kõnnumaal mitmeid päevi ära eksinud, kuid olid ometi usinad ja ei leidnud Sarahemla maad, vaid pöördusid tagasi sellele maale, ränanud maal, mis asus paljude vete keskel, avastades

30 *a* PJ Roojasus.
b Gl 6:7–8; ÕL 6:33.
31 *a* Jr 18:17; Mo 12:6.
33 *a* Mr 9:6.
8 5 *a* Mo 9–22.

maa, mis oli kaetud inimeste ja loomade luudega ja kaetud ka kõiksugu hoonete varemetega, avastades maa, mida oli rahvastanud rahvas, mis oli sama arvukas kui Iisraeli väed.

9 Ja tunnistuseks, et need asjad, millest nad rääkisid, on õiged, on nad kaasa toonud [a]kakskümmend neli plaati, mis on täidetud uurendustega, ja need on puhtast kullast.

10 Ja vaata, samuti on nad kaasa toonud [a]rinnakilpe, mis on suured, ning need on [b]pronksist ja vasest ning on täiesti korralikud.

11 Ja taas, nad on kaasa toonud mõõku, mille käepidemed on hävinud ja mille terad on paksult kaetud roostega, ja maal ei leidu kedagi, kes oleks võimeline tõlkima seda keelt ehk uurendusi, mis on plaatidel. Seepärast ma ütlesin sulle: Kas sa oskad tõlkida?

12 Ja ma ütlen sulle taas: Kas sa tunned kedagi, kes oskab tõlkida? Sest ma soovin, et need ülestähendused tõlgitaks meie keelde; sest ehk annavad need meile teadmist rahva jäägist, kes on hävitatud, kellelt need ülestähendused saadi; või ehk annavad need meile teadmist sestsamast rahvast, kes on hävitatud, ja ma soovin teada saada nende hävitamise põhjust.

13 Nüüd, Ammon ütles temale: Ma võin kindlasti rääkida sinule, oo kuningas, mehest, kes oskab need ülestähendused [a]tõlkida; sest temal on, millega ta saab vaadata ja tõlkida kõiki ülestähendusi, mis on pärit muistsest ajast; ja see on Jumalalt saadud and. Ja neid asju nimetatakse [b]tõlkijateks ja ükski inimene ei tohi vaadata nendesse, ilma et teda kästaks – et ta ei vaataks seda, mida ta ei tohi näha, ja ei hukkuks. Ja keda iganes kästakse neisse vaadata, seda kutsutakse [c]nägijaks.

14 Ja vaata, nende inimeste kuningas, kes elavad Sarahemla maal, on mees, kes on saanud käsu seda teha ja kellel on see suur and Jumalalt.

15 Ja kuningas ütles, et nägija on suurem kui prohvet.

16 Ja Ammon ütles, et nägija on ilmutaja ja ka prohvet; ja ühelgi inimesel ei saa olla suuremat andi muidu kui juhul, kui tal on Jumala vägi, mida ei saa olla ühelgi inimesel; kuid inimesel võib olla Jumalalt antud suur vägi.

17 Aga nägija võib teada asjust, mis on möödunud, ja ka asjust, mis on tulemas, ja nende kaudu ilmutatakse kõik asjad või õigemini – nende kaudu tehakse ilmsiks salajased asjad ja tulevad päevavalgele peidetud asjad ja tehakse teatavaks tundmatud asjad ning ka asjad, mida muidu ei teataks, tehakse nende kaudu teatavaks.

18 Nii on Jumal valmistanud vahendid, et inimene usu läbi võiks teha vägevaid imesid; seepärast

9 *a* Et 1:1–2.
10 *a* Et 15:15.
b Et 10:23.
13 *a* Mo 28:10–17.
b PJ Uurim ja Tummim.
c PJ Nägija.

saab ta suureks kasuks oma kaasinimestele.

19 Ja nüüd, kui Ammon oli rääkimise lõpetanud, rõõmustas kuningas üliväga ja tänas Jumalat, öeldes: Kahtlemata on nendel plaatidel üks [a]suur saladus ja need tõlkijad on kahtlemata valmistatud eesmärgil, et avaldada kõik niisugused saladused inimlastele.

20 Oo, kui imepärased on Issanda tööd ja kui kaua jätkub tal kannatust oma rahvaga; jah, ja kui pime ja läbitungimatu on inimlaste mõistmine, sest nad ei taha otsida tarkust ega soovi, et see neid valitseks!

21 Jah, nad on kui metsik lambakari, kes põgeneb karjuse eest ja jookseb laiali, ja metsloomad ajavad taga ja õgivad neid.

Seenifi ülestähendus – Aruanne tema rahvast alates ajast, mil nad lahkusid Sarahemla maalt, kuni ajani, mil nad vabastati laamanlaste käest.

Hõlmab peatükid 9–22 (kaasa arvatud).

9. PEATÜKK

Seenif juhib rühma Sarahemlast Lehhi-Nefi maad oma valdusesse võtma. Laamanlaste kuningas lubab neil pärida maa. Toimub sõda laamanlaste ja Seenifi rahva vahel. Ligikaudu 200–187 eKr.

Mina, Seenif, olles õpetatud kõiges nefilaste keeles ja omades teadmist Nefi [a]maast ehk meie isade esimesest pärandmaast ja olles saadetud salakuulajana laamanlaste keskele, et ma võiksin välja uurida nende sõjalised jõud, et meie sõjavägi võiks neid rünnata ja nad hävitada – aga kui ma nägin seda, mis oli nende seas head, soovisin ma, et neid ei hävitataks.

2 Seepärast, ma tülitsesin oma vendadega kõnnumaal, sest ma tahtsin, et meie valitseja teeks nendega lepingu; aga tema, karm ja verejanuline mees, käskis mind tappa; kuid mind päästeti suure verevalamise läbi, sest isa võitles isa vastu ja vend venna vastu, kuni suurem osa meie sõjaväest oli kõnnumaal hävitatud ja meie, need meist, kellele heideti armu, pöördusime tagasi Sarahemla maale, et jutustada seda lugu nende naistele ja nende lastele.

3 Ja siiski, olles üliagar pärima meie isade maad, kogusin ma kokku kõik, kes soovisid minna maad oma valdusesse võtma, ja me alustasime taas teekonda kõnnumaale, et minna maale, kuid meid tabasid nälg ja valusad kannatused, sest me olime pikaldased meeles pidama Issandat, oma Jumalat.

4 Ometi püstitasime me pärast mitmepäevast kõnnumaal rändamist oma telgid paika, kus meie vennad tapeti, mis oli meie isade maa läheduses.

19 *a* Et 3:21–28; 4:4–5.
9 1 *a* 2Ne 5:5–8; Om 1:12.

5 Ja sündis, et koos nelja mehega läksin ma taas linna kuninga juurde, et ma võiksin teada kuninga meeleolu ja et ma võiksin teada, kas ma võin oma inimestega sinna maale minna ja selle rahus oma valdusesse võtta.

6 Ja ma läksin sisse kuninga juurde ja ta tegi minuga lepingu, et ma võin saada oma valdusesse Lehhi-Nefi maa ja Siilomi maa.

7 Ja ta käskis samuti oma rahval maalt lahkuda, ja mina ja minu rahvas läksime sellele maale, et me võiksime selle oma valdusesse võtta.

8 Ja me hakkasime ehitama maju ja parandama linnamüüre, jah, nimelt Lehhi-Nefi linna ja Siilomi linna müüre.

9 Ja me hakkasime maad viljelema, jah, koguni kõiksugu seemnetega, maisi ja nisu ja odra ja nease ja šeumi seemnetega ning kõiksugu puuvilja seemnetega; ja me hakkasime maal paljunema ja meid hakkas saatma edu.

10 Nüüd, kuningas Laaman loovutas maa meie valdusesse, et oma osavuse ja kavalusega minu rahvast [a]orjastada.

11 Seepärast sündis, et kui me olime elanud maal kaksteist aastat, hakkas kuningas Laaman muutuma rahutuks, kartes, et mu rahvas kasvab mingil kombel maal tugevaks ja et nad ei saa nende üle võimu ega neid orjastada.

12 Nüüd, nad olid laisk ja [a]ebajumalaid kummardav rahvas; seepärast soovisid nad meid orjastada, et nad võiksid ise elada ülekülluses meie kätetööst; jah, et nad võiksid toituda rõõmuga meie karjadest nurmedel.

13 Seepärast sündis, et kuningas Laaman hakkas oma rahvast ärgitama, et nad tülitseksid minu rahvaga; seepärast hakkas maal olema sõdasid ja tülisid.

14 Sest minu kolmeteistkümnendal valitsemisaastal Nefi maal, kaugel Siilomi maast lõunas, kui mu rahvas oli jootmas ja söötmas oma karju ja harimas oma maad, ründas neid suur hulk laamanlasi ja hakkas neid tapma ning ära viima nende karju ja maisi nende põldudelt.

15 Jah, ja sündis, et kõik, keda ei tabatud, põgenesid koguni Nefi linna välja ja hüüdsid minu poole, et saada kaitset.

16 Ja sündis, et ma relvastasin nad vibude ja noolte, mõõkade ja saablite ja nuiade ja lingude ja kõikvõimalike relvadega, mida me oskasime välja mõelda, ja mina ja minu rahvas läksime võitlema laamanlaste vastu.

17 Jah, me läksime välja Issanda jõul, et võidelda laamanlaste vastu; sest mina ja minu rahvas hüüdsime vägevalt Issandat, et ta vabastaks meid meie vaenlaste käest; sest meid oli äratatud mäletama meie isade vabastamist.

18 Ja Jumal [a]kuulis meie hüüdeid

10 *a* Mo 7:21–22.
12 *a* En 1:20.
PJ Ebajumala kummardamine.
18 *a* Mo 29:20.

ja vastas meie palvetele ning me läksime edasi tema väes; jah, me läksime laamanlastele vastu ja ühe päeva ja öö jooksul me surmasime kolm tuhat ja nelikümmend kolm; me surmasime neid kuni sinnamaani välja, et olime ajanud nad meie maalt minema.

19 Ja ma ise oma kätega aitasin matta nende surnuid. Ja vaata, meie suureks kurvastuseks ja kurtmiseks oli kakssada ja seitsekümmend üheksa meie vendadest tapetud.

10. PEATÜKK

Kuningas Laaman sureb. Ta rahvas on metsik ja julm ning usub valedesse pärimustesse. Seenif ja tema rahvas saavutavad nende üle võidu. Ligikaudu 187–160 eKr.

Ja sündis, et me hakkasime taas kuningriiki rajama ja hakkasime taas rahus maad valdama. Ja ma lasin valmistada kõiksugu sõjariistu, et seeläbi oleks mul mu rahva jaoks relvi, kui laamanlased peaksid taas minu rahva vastu sõdima tulema.

2 Ja ma panin valvurid ümber maa, et laamanlased ei tuleks taas ootamatult meile kallale ega hävitaks meid; ja nõnda kaitsesin ma oma rahvast ja oma karjasid ja hoidsin neid langemast meie vaenlaste kätte.

3 Ja sündis, et meie isade maa oli meie valduses mitu aastat; jah, kakskümmend ja kaks aastat.

4 Ja ma lasin meestel maad viljeleda ja kasvatada kõiksugu [a]teravilja ning kõiksugu erinevaid vilju.

5 Ja ma lasin naistel kedrata ja vaeva näha ja töötada ja valmistada kõiksugu peent linast riiet; jah, ja igasugust [a]riiet, et me võiksime riietada oma paljast ihu; ja nõnda saatis meid maal edu – nõnda oli meil maal kestev rahu kakskümmend ja kaks aastat.

6 Ja sündis, et kuningas [a]Laaman suri ja tema poeg hakkas tema asemel valitsema. Ja ta hakkas ärgitama oma rahvast minu rahvale vastu hakkama; seepärast nad hakkasid sõjaks valmistuma ja tulema võitlema minu rahva vastu.

7 Aga ma olin saatnud oma salakuulajad välja ümber [a]Semloni maa, et ma võiksin avastada nende ettevalmistused, et ma oleksin valvel nende vastu, nii et nad ei ründaks minu rahvast ega hävitaks neid.

8 Ja sündis, et nad tulid põhja poolt Siilomi maad oma arvukate hulkadega, mehed [a]relvastatud [b]vibudega ja nooltega ja mõõkadega ja saablitega ja kividega ja lingudega; ja nende pead olid paljaks pöetud ja nad olid vöötatud nahkvööga nende niuete ümber.

9 Ja sündis, et ma lasin peita oma rahva naised ja lapsed

10 4 *a* Mo 9:9.
5 *a* Al 1:29.
6 *a* Mo 9:10–11; 24:3.
7 *a* Mo 11:12.
8 *a* Jm 1:8.
b Al 3:4–5.

kõnnumaale; ja ma lasin ka kõigil oma vanadel meestel, kes suutsid relvi kanda, ja ka kõigil oma noortel meestel, kes olid võimelised relvi kandma, kokku koguneda, et laamanlaste vastu lahingusse minna; ja ma rivistasin nad, iga mehe tema vanuse järgi.

10 Ja sündis, et me läksime võitlema laamanlaste vastu; ja mina, tõepoolest mina oma vanas eas, läksin võitlema laamanlaste vastu. Ja sündis, et me läksime võitlema Issanda [a]jõul.

11 Nüüd, laamanlased ei teadnud midagi Issandast ega Issanda jõust; seepärast nad sõltusid nende oma jõust. Ometi olid nad tugev rahvas, mis inimese jõusse puutub.

12 Nad olid [a]metsik ja julm ja verejanuline rahvas, uskudes oma [b]isade pärimustesse, mis on see – nad uskusid, et neid oli Jeruusalemma maalt välja aetud nende esiisade süütegude pärast ja et nende vennad olid neid kõnnumaal ebaõiglaselt kohelnud ja et neid koheldi ka merd ületades ebaõiglaselt.

13 Ja taas, et neid koheldi ebaõiglaselt nende [a]esimesel pärandmaal pärast seda, kui nad olid mere ületanud, ja kõike seda seepärast, et Nefi oli Issanda käskudest kinnipidamisel ustavam – seepärast oli ta Issanda [b]soosingus, sest Issand kuulis ta palveid ja vastas nendele, ja ta võttis kõnnumaal teekonna juhtimise enda peale.

14 Ja ta vennad olid tema peale vihased, sest nad ei [a]mõistnud Issanda tegemisi; nad olid ka vete peal tema peale [b]vihased, sest nad tegid oma südame Issanda vastu kõvaks.

15 Ja taas, nad olid tema peale vihased, kui nad olid saabunud tõotatud maale, sest nad ütlesid, et ta võttis rahva [a]valitsemise nende käest ära; ja nad püüdsid teda tappa.

16 Ja taas, nad olid tema peale vihased, sest ta lahkus kõnnumaale, nagu Issand oli teda käskinud, ja võttis kaasa [a]ülestähendused, mis on uurendatud vaskplaatidele, sest nad ütlesid, et ta [b]röövis neid.

17 Ja nõnda on nad õpetanud oma lapsi, et nad vihkaksid neid ja tapaksid neid ja et nad rööviksid ja rüüstaksid neid ja teeksid kõik, mis nad võivad, et neid hävitada; seepärast on neil igavene vihavaen Nefi laste vastu.

18 Selsamal põhjusel on kuningas Laaman mind petnud oma kavala ja valeliku osavusega ja oma ilusate lubadustega, nii et ma olen selle oma rahva toonud sellele maale, et nad võiksid nad hävitada; jah, ja need mitmed aastad oleme me sel maal kannatanud.

19 Ja nüüd, kui mina, Seenif, olin jutustanud kõik need asjad laamanlastest oma rahvale, ergutasin ma neid sõdima kõigest jõust, pannes oma usalduse Issandale; seepärast, me võitlesime nendega mees mehe vastu.

20 Ja sündis, et me ajasime nad taas meie maalt välja; ja me tapsime neid suurtes tapatalgutes koguni nii palju, et me ei lugenud neid kokku.

21 Ja sündis, et me pöördusime taas tagasi oma maale ja mu rahvas hakkas taas oma karju valvama ja oma maad viljelema.

22 Ja nüüd, mina andsin vanas eas kuningriigi üle ühele oma poegadest, seepärast, ma ei ütle enam midagi. Ja Issand õnnistagu mu rahvast! Aamen.

11. PEATÜKK

Kuningas Noa valitseb pahelisuses. Ta naudib prassivat eluviisi oma naiste ja liignaistega. Abinadi kuulutab prohvetlikult, et rahvas satub orjusesse. Kuningas Noa püüab võtta tema elu. Ligikaudu 160–150 eKr.

Ja nüüd, sündis, et Seenif andis kuningriigi üle Noale, ühele oma poegadest; seepärast hakkas Noa valitsema tema asemel; ja ta ei kõndinud oma isa teid mööda.

2 Sest vaata, ta ei pidanud kinni Jumala käskudest, vaid kõndis iseenda südamesoovide järgi. Ja tal oli palju naisi ja [a]liignaisi. Ja ta [b]lasi oma rahval patustada ja teha seda, mis on Issanda silmis jäledus. Jah, ja nad [c]hoorasid ja panid toime kõiksugu pahelisust.

3 Ja ta kogus maksuna ühe viiendiku kõigest, mis nad omasid, ja viiendiku nende kullast ja nende hõbedast, ja viiendiku nende [a]sifist ja nende vasest ja nende pronksist ja nende rauast; ja viiendiku nende noortest nuumloomadest; ja samuti viiendiku nende viljast.

4 Ja kõike seda ta võttis, et ennast ja oma naisi ja oma liignaisi ülal pidada; ja ka oma preestreid ja nende naisi ja nende liignaisi; sedaviisi oli ta muutnud kuningriigi asju.

5 Sest ta kõrvaldas kõik need preestrid, keda tema isa oli ametisse pühitsenud, ja pühitses uued nende asemele, sellised, kes olid oma südames uhkust täis.

6 Jah, ja nõnda peeti neid ülal nende laiskuses ja nende ebajumalakummardamises ja nende hooramistes maksude kaudu, mis kuningas Noa oli määranud oma rahvale; nõnda nägi rahvas ülimalt suurt vaeva, et pidada ülal pahelisust.

7 Jah, ja ka nendest said ebajumalakummardajad, sest kuningas ja preestrid petsid neid asjatute ja meelitavate sõnadega, sest nad rääkisid neile meelitavaid asju.

8 Ja sündis, et kuningas Noa ehitas palju toredaid ja avaraid hooneid ning kaunistas need peene puutööga ja kõiksugu

---

10 *a* PJ Usaldama.
12 *a* Al 17:14.
b 2Ne 5:1–3.
13 *a* 1Ne 18:23.
b 1Ne 17:35.
14 *a* 1Ne 15:7–11.
b 1Ne 18:10–11.
15 *a* 2Ne 5:3.
16 *a* 2Ne 5:12.
b Al 20:10, 13.

11 2 *a* Jb 3:5.
b 1Kn 14:15–16; Mo 29:31.
c 2Ne 28:15.
3 *a* HEEB seotud sõnad: omadussõna „läikiv"; tegusõna „metalliga katma".

hinnaliste kullast ja hõbedast ja rauast ja pronksist ja sifist ja vasest asjadega;

9 ja samuti ehitas ta endale avara palee ja selle keskele trooni, mis oli tervenisti peenest puust ja kaunistatud kulla ja hõbeda ja hinnaliste asjadega.

10 Ja samuti lasi ta oma töölistel teha templi seinte vahel kõiksugu peent tööd peenest puust ja vasest ja pronksist.

11 Ja istekohad, mis olid määratud ülempreestritele, mis olid kõrgemal kõikidest teistest istekohtadest, kaunistas ta puhta kullaga; ja ta lasi ehitada nende ette rinnatise, et nad saaksid toetada sellele oma keha ja oma käsi, kui nad räägivad tema rahvale valelikke ja asjatuid sõnu.

12 Ja sündis, et ta ehitas templi lähedusse [a]torni; jah, väga kõrge torni, koguni nii kõrge, et ta võis seista selle tipus ja vaadata üle Siilomi ja ka üle Semloni maa, mis oli laamanlaste valduses, ja ta võis näha koguni üle kogu ümberkaudse maa.

13 Ja sündis, et Siilomi maale lasi ta ehitada palju hooneid ja ta lasi ehitada suure torni künkale põhja pool Siilomi maad, mis oli olnud Nefi laste varjupaik ajal, mil nad maalt põgenesid; ja nõnda kasutas ta rikkust, mida ta sai oma rahva maksustamisega.

14 Ja sündis, et ta kinnitas südame oma rikkuse külge ja veetis aega prassides oma naiste ja oma liignaistega; ja nii veetsid ka tema preestrid oma aega hooradega.

15 Ja sündis, et ta istutas viinamägesid üle kogu maa; ja ta ehitas veinipresse ning tegi külluses veini ja seepärast sai temast [a]joomar ja samuti tema rahvast.

16 Ja sündis, et laamanlased hakkasid tema rahvale kallale tungima, väikeste rühmade kallale ning tapma neid nende põldudel ja ajal, mil nad valvasid oma karju.

17 Ja kuningas Noa saatis ümber maa valvurid, et hoida neid eemal; aga ta ei saatnud neid küllaldasel arvul ja laamanlased tulid neile kallale ja tapsid neid ja ajasid palju nende karju maalt välja; niiviisi hakkasid laamanlased neid hävitama ja näitama neile välja oma vihkamist.

18 Ja sündis, et kuningas Noa saatis oma sõjaväed nende vastu ja nad aeti tagasi, ehk nad ajasid nad ajutiselt tagasi; seepärast, nad tulid tagasi, rõõmustades oma sõjasaagi üle.

19 Ja nüüd, selle suure võidu pärast olid nad oma südames uhkust täis; nad [a]hooplesid oma jõuga, öeldes, et nende viiskümmend võiks seista tuhandete laamanlaste vastu; ja nõnda nad hooplesid ja tundsid heameelt verest ja oma vendade vere valamisest ja seda nende kuninga ja preestrite pahelisuse pärast.

20 Ja sündis, et nende seas oli mees, kelle nimi oli [a]Abinadi; ja ta läks nende sekka ning hakkas

12 *a* Mo 19:5–6.
15 *a* PJ Tarkuse Sõna.
19 *a* ÕL 3:4.
PJ Uhkus.
20 *a* PJ Abinadi.

prohvetlikult kuulutama, öeldes: Vaata, nõnda ütleb Issand ja nõnda on ta mind käskinud, öeldes: Mine ja ütle sellele rahvale, nõnda ütleb Issand – häda sellele rahvale, sest ma olen näinud nende jäledusi ja nende pahelisust ja nende hooramisi ning kui nad meelt ei paranda, nuhtlen ma neid oma vihas.

21 Ja kui nad ei paranda meelt ega pöördu Issanda, oma Jumala poole, vaata, ma annan nad nende vaenlaste kätte; jah, ja nad viiakse [a]orjusesse ja neid vaevatakse nende vaenlaste käega.

22 Ja sünnib, et nad saavad teadma, et mina olen Issand, nende Jumal, ja mina olen [a]valvas Jumal, kes nuhtleb oma rahva süütegusid.

23 Ja sünnib, et kui see rahvas ei paranda meelt ega pöördu Issanda, oma Jumala poole, siis nad viiakse orjusesse ja mitte keegi peale Issanda, Kõikvõimsa Jumala ei päästa neid.

24 Jah, ja sünnib, et kui nad hüüavad mind, siis ma olen [a]pikaldane kuulma nende hüüdu; jah, ja ma lasen sündida, et nende vaenlased löövad neid.

25 Ja kui nad kotiriides ja tuhas oma meelt ei paranda ega hüüa vägevalt Issandat, oma Jumalat, ei [a]kuule ma nende palveid ega päästa neid nende kannatustest; ja nõnda ütleb Issand ja nõnda on ta mind käskinud.

26 Nüüd, sündis, et kui Abinadi oli rääkinud neile need sõnad, said nad ta peale vihaseks ja püüdsid talt elu võtta; aga Issand päästis ta nende käest.

27 Nüüd, kui kuningas Noa oli kuulnud sõnu, mida Abinadi oli inimestele rääkinud, vihastas ka tema ja ta ütles: Kes on Abinadi, et ta peaks minu ja mu rahva üle kohut mõistma, või [a]kes on Issand, kes toob mu rahva peale sellise suure kannatuse?

28 Ma käsin teil tuua Abinadi siia, et ma võiksin ta tappa, sest ta on öelnud neid asju seepärast, et ta võiks ärgitada mu rahvast vihale üksteise vastu ja tõsta tüli minu rahva seas; seepärast ma tapan ta.

29 Nüüd, inimeste silmad olid [a]pimedaks tehtud; seepärast tegid nad oma südame [b]kõvaks Abinadi sõnade vastu ja sellest ajast peale püüdsid nad teda kinni võtta. Ja kuningas Noa tegi oma südame kõvaks Issanda sõna vastu ega parandanud meelt oma halbadest tegudest.

12. PEATÜKK

Abinadi pannakse vangi, sest ta kuulutab prohvetlikult rahva hävitamisest ja kuningas Noa surmast. Valepreestrid tsiteerivad pühakirju ja teesklevad

21 *a* Mo 12:2; 20:21; 21:13–15; 23:21–23.
22 *a* 2Ms 20:5; 5Ms 6:15; Mo 13:13.
24 *a* Mi 3:4; Mo 21:15.
25 *a* Js 1:15; 59:2.
27 *a* 2Ms 5:2; Mo 12:13.
29 *a* Ms 4:4.
b Al 33:20; Et 11:13.

Moosese seadusest kinnipidamist. Abinadi hakkab õpetama neile kümmet käsku. Ligikaudu 148 eKr.

Ja sündis, et pärast kaheaastast vaheaega tuli Abinadi maskeeritult nende keskele, nii et nad ei tundnud teda ära, ja ta hakkas nende seas prohvetlikult kuulutama, öeldes: Nõnda on Issand mind käskinud, öeldes – Abinadi, mine ja kuuluta prohvetlikult sellele minu rahvale, sest nad on teinud oma südame kõvaks minu sõnade vastu; nad ei ole parandanud meelt oma halbadest tegudest, seepärast, ma [a]nuhtlen neid oma vihas, jah, oma ägedas vihas nuhtlen ma neid nende süütegude ja jäleduste pärast.

2 Jah, häda sellele põlvkonnale! Ja Issand ütles mulle: Siruta oma käsi välja ja kuuluta prohvetlikult, öeldes: Nõnda ütleb Issand, sünnib, et see põlvkond viiakse nende süütegude pärast [a]orjusesse ja neid lüüakse [b]põsele; jah, ja inimesed ajavad neid taga ja surmavad; ja raisakotkad õhust ja koerad, jah, ja metsloomad õgivad nende liha.

3 Ja sünnib, et kuningas Noa [a]elu hinnatakse samaväärseks rõivaga tulises [b]ahjus, sest ta saab teadma, et mina olen Issand.

4 Ja sünnib, et ma nuhtlen seda oma rahvast raskete kannatustega, jah, näljahäda ja [a]katkuga; ja ma lasen neil päev läbi [b]uluda.

5 Jah, ja ma lasen neile selga siduda [a]koormad ja neid aetakse tagant nagu tumma eeslit.

6 Ja sünnib, et ma saadan nende sekka rahe ja see tabab neid; ja neid tabab ka [a]idatuul ja ka [b]putukad tülitavad nende maad ja õgivad nende teravilja.

7 Ja neid tabab suur katk – ja kõike seda ma teen nende [a]süütegude ja jäleduste pärast.

8 Ja sünnib, et kui nad meelt ei paranda, [a]hävitan ma nad maa pinnalt sootuks; ometi jääb neist maha [b]ülestähendus ja ma hoian seda teistele rahvastele, kes maa enda valdusesse võtavad; jah, koguni nii ma teen, et paljastada selle rahva jäledused teistele rahvastele. Ja Abinadi kuulutas prohvetlikult selle rahva vastu palju asju.

9 Ja sündis, et nad olid tema peale vihased ja võtsid ta kinni ning viisid ta seotult kuninga ette ja ütlesid kuningale: Vaata, me oleme toonud sinu ette mehe, kes on sinu rahvale prohvetlikult kuulutanud halba, ja ta ütleb, et Jumal hävitab nad.

10 Ja ta kuulutab prohvetlikult halba ka sinu elu kohta ja ütleb, et sinu elu saab olema kui rõivas lõõmavas ahjus.

11 Ja taas ta ütleb, et sa oled kui kõrs, nimelt nagu kuivanud kõrs

12 1 *a* Js 65:6.
2 *a* Mo 11:21; 20:21; 21:13–15; 23:21–23.
b Mo 21:3–4.
3 *a* Mo 12:10.
b Mo 19:20.
4 *a* ÕL 97:26.
b Mo 21:9–10.
5 *a* Mo 21:3.
6 *a* Jr 18:17; Mo 7:31.
b 2Ms 10:1–12.
7 *a* ÕL 3:18.
8 *a* Al 45:9–14.
b Mr 8:14–16.

põllul, millest loomad üle jooksevad ja mis jalge alla tallatakse.

12 Ja taas ta ütleb, et sa oled kui ohaka õied, mida siis, kui need on täiesti küpsed, aetakse tuule käes maa palgel. Ja ta väidab, et seda on rääkinud Issand. Ja ta ütleb, et kõik see tuleb sinu peale, kui sa ei tee meeleparandust, ja seda sinu süütegude pärast.

13 Ja nüüd, oo kuningas, mis suurt halba oled sa teinud või mis suuri patte on sinu rahvas korda saatnud, et Jumal peaks meid süüdi mõistma või see mees meie üle kohut mõistma?

14 Ja nüüd, oo kuningas, vaata, me oleme süütud ja sina, oo kuningas, ei ole patustanud; seepärast, see mees on sinu kohta valetanud ja ta on asjata prohvetlikult kuulutanud.

15 Ja vaata, me oleme tugevad, me ei sattu orjusesse ega vaenlaste kätte vangi; jah, ja sind on saatnud sellel maal edu ja sind saadab edu ka edaspidi.

16 Vaata, siin on see mees, me anname ta sinu kätte; sa võid teha temaga, mida sa heaks arvad.

17 Ja sündis, et kuningas Noa lasi Abinadi vanglasse heita ja käskis [a]preestritel end kokku koguda, et ta võiks nendega nõu pidada, mida ta peaks temaga tegema.

18 Ja sündis, et nad ütlesid kuningale: Too ta siia, et me võiksime teda küsitleda; ja kuningas käskis, et ta nende ette toodaks.

19 Ja nad hakkasid teda küsitlema, et ta end sisse räägiks ja seeläbi neil oleks, mille pärast teda süüdistada; aga ta vastas neile julgelt ja pidas vastu kõikidele nende küsimustele, jah, nende üllatuseks; sest ta [a]pani neile vastu kõikides nende küsimustes ja ajas nad segadusse nende kõikides sõnades.

20 Ja sündis, et üks nendest ütles temale: Mida tähendavad sõnad, mis on kirjutatud ja mida meie isad on õpetanud, öeldes:

21 [a]Kui armsad on mägede peal tema sammud, kes toob häid sõnumeid, kes kuulutab rahu, kes toob häid sõnumeid heast, kes kuulutab päästet, kes ütleb Siionile: Sinu Jumal valitseb!

22 Su valvurid tõstavad häält; nad hõiskavad üheskoos, sest nad näevad silmast silma, kui Issand toob tagasi Siioni;

23 rõõmustage, laulge üheskoos, te Jeruusalemma varemed, sest Issand on tröösti nud oma rahvast, ta on lunastanud Jeruusalemma;

24 Issand on paljastanud oma püha [a]käsivarre kõigi rahvaste silme all ja kõik maa ääred saavad näha meie Jumala päästet?

25 Ja nüüd, Abinadi ütles neile: Kas te olete [a]preestrid ja väidate, et te õpetate seda rahvast ja mõistate prohvetliku kuulutamise vaimu ning ometi soovite teada minult, mida need asjad tähendavad?

26 Ma ütlen teile: Häda teile Issanda teede moonutamise pärast! Sest kui te ka mõistate neid asju,

17 *a* Mo 11:11.
19 *a* ÕL 100:5–6.
21 *a* Js 52:7–10; Na 2:1.
24 *a* 1Ne 22:11.
25 *a* Mo 11:5.

siis te ei ole neid õpetanud; seepärast, te olete moonutanud Issanda teid.

27 Te ei ole oma südant kasutanud [a]mõistmiseks; seepärast, te pole olnud targad. Seepärast, mida te siis õpetate sellele rahvale?

28 Ja nad ütlesid: Me õpetame Moosese seadust.

29 Ja taas tema ütles neile: Kui te õpetate Moosese [a]seadust, siis miks te sellest kinni ei pea? Miks on teie südamed rikkuse küljes kinni? Miks te [b]hoorate ja kulutate oma jõudu lõbunaistega, jah, ja panete selle rahva patustama, nii et Issandal on põhjust saata mind prohvetlikult kuulutama selle rahva vastu, jah, nimelt suurt halba selle rahva vastu?

30 Kas te ei tea, et ma räägin tõtt? Jah, te teate, et ma räägin tõtt; ja te peaksite värisema Jumala ees.

31 Ja sünnib, et teid nuheldakse teie süütegude pärast, sest te olete öelnud, et te õpetate Moosese seadust. Ja mida te teate Moosese seadusest? Kas [a]pääste tuleb Moosese seaduse kaudu? Mida te ütlete?

32 Ja nad vastasid ja ütlesid, et pääste tuleb Moosese seaduse kaudu.

33 Aga nüüd ütles Abinadi neile: Ma tean, et kui te peate kinni Jumala käskudest, saate te päästetud; jah, kui te peate kinni käskudest, mis Issand andis Moosesele [a]Siinai mäel, öeldes:

34 [a]Mina olen Issand, sinu Jumal, kes on sind [b]toonud välja Egiptusemaalt, orjuse kojast.

35 Sul ei tohi olla [a]muud Jumalat minu kõrval!

36 Sa ei tohi enesele teha nikerdatud kuju ega mingisugust pilti sellest, mis on ülal taevas, ega nendest, mis on all maa peal!

37 Nüüd, Abinadi ütles nendele: Kas te olete teinud kõike seda? Ma ütlen teile: Ei, te ei ole. Kas te olete [a]õpetanud seda rahvast kõike seda tegema? Ma ütlen teile: Ei, te ei ole.

13. PEATÜKK

Abinadit kaitstakse jumaliku väega. Ta õpetab kümmet käsku. Pääste ei tule üksi Moosese seaduse kaudu. Jumal ise teeb lepituse ja lunastab oma rahva. Ligikaudu 148 eKr.

Ja nüüd, kui kuningas oli neid sõnu kuulnud, ta ütles oma preestritele: Ära see mees siit ja tapke ta; sest mis on meil temaga tegemist, sest ta on hull!

2 Ja nad astusid ette ja püüdsid panna oma käed tema külge, aga ta seisis neile vastu ja ütles neile:

3 Ärge puutuge mind, sest Jumal nuhtleb teid, kui te panete oma käe minu külge, sest ma ei ole veel edasi andnud sõnumit, mida Issand saatis mind edasi andma;

27 *a* PJ Mõistma, mõistus.
29 *a* PJ Moosese seadus.
b PJ Abielurikkumine.
31 *a* Mo 3:15; 13:27–32; Al 25:16.
33 *a* 2Ms 19:9, 16–20; Mo 13:5.
34 *a* 2Ms 20:2–4.
b 2Ms 12:51; 1Ne 17:40; Mo 7:19.
35 *a* Ho 13:4. PJ Ebajumala kummardamine.
37 *a* Mo 13:25–26.

ega ole ma rääkinud sellest, mida te [a]käskisite minul rääkida; seepärast, Jumal ei luba, et mind sel hetkel hävitatakse,

4 aga ma pean täitma käsud, mida Jumal on mul käskinud, ja kuna ma olen teile tõde rääkinud, olete te minu peale vihased. Ja taas, kuna ma olen rääkinud Jumala sõna, te olete langetanud otsuse, et ma olen hull.

5 Nüüd, sündis, et pärast seda, kui Abinadi oli öelnud need sõnad, ei julgenud kuningas Noa mehed oma kätt tema külge panna, sest tema peal oli Issanda Vaim ja tema nägu [a]hiilgas ülimalt säravalt otsekui Moosesel, kui too rääkis Issandaga Siinai mäel.

6 Ja ta rääkis Jumala [a]väe ja volitusega ning ta jätkas oma sõnadega, öeldes:

7 Te näete, et teil ei ole väge mind tappa, seepärast ma lõpetan oma sõnumi. Jah, ja ma tajun, et see [a]läbistab teie südant, sest ma räägin teile tõtt teie süütegudest.

8 Jah, ja mu sõnad täidavad teid imestuse ja hämmastuse ning vihaga.

9 Aga ma lõpetan oma sõnumi ja siis ei ole enam tähtis, kuhu ma lähen, kui on nõnda, et ma olen päästetud.

10 Aga niipalju ma teile räägin, et mida iganes te minuga pärast seda ka ei tee, on see kui [a]võrdkuju ja kujutis asjadest, mis on tulemas.

11 Ja nüüd, ma loen teile Jumala ülejäänud [a]käsud, sest ma tajun, et need ei ole kirjutatud teie südametesse; ma tajun, et te olete õppinud ja õpetanud süütegusid suurima osa oma elust.

12 Ja nüüd, teil on meeles, et ma ütlesin teile: Sa ei tohi enesele teha nikerdatud kuju ega mingisugust pilti nendest, mis on ülal taevas või mis on all maa peal või mis on maa all vees!

13 Ja taas: Sa ei tohi neid kummardada ega neid teenida, sest mina, Issand, sinu Jumal, olen valvas Jumal, kes vanemate süüteod nuhtleb laste kätte kuni nende kolmanda ja neljanda põlveni, kes mind vihkavad;

14 ja osutab halastust neile tuhandeile, kes mind armastavad ja minu käskudest kinni peavad.

15 Sa ei tohi Issanda, oma Jumala nime asjata suhu võtta, sest Issand ei pea süütuks seda, kes tema nime asjata suhu võtab.

16 Pea meeles [a]hingamispäeva, et pidada seda pühana!

17 Kuus päeva näe vaeva ja tee ära kogu oma töö;

18 aga seitsmendal päeval, Issanda, sinu Jumala hingamispäeval ei tohi sa teha ühtegi tööd, ei sina ega su poeg ega su tütar, su sulane ega su teenijatüdruk ega su lojus ega su võõras, kes on su väravais.

19 Sest [a]kuue päevaga tegi Issand taeva ja maa ning mere ja

13 3 *a* Mo 12:20–24.
5 *a* 2Ms 34:29–[illegible].
6 *a* PJ Vägi.
7 *a* 1Ne 16:2.
10 *a* Mo 17:13–19; Al 25:10.
11 *a* 2Ms 20:1–17.
16 *a* PJ Hingamispäev.
19 *a* 1Ms 1:31.

kõik, mis neis on; mispärast Issand õnnistas hingamispäeva ja pühitses selle.

20 [a]Austa oma isa ja oma ema, et su elupäevi pikendataks maal, mille Issand, sinu Jumal, sulle annab!

21 Sa ei tohi [a]tappa!

22 Sa ei tohi [a]abielu rikkuda! Sa ei tohi [b]varastada!

23 Sa ei tohi [a]valet tunnistada oma ligimese vastu!

24 Sa ei tohi [a]himustada oma ligimese koda, sa ei tohi himustada oma ligimese naist ega tema sulast ega tema teenijatüdrukut ega tema härga ega tema eeslit ega midagi, mis on sinu ligimese oma!

25 Ja sündis, et pärast seda, kui Abinadi oli nendele sõnadele lõpu teinud, ta ütles neile: Kas te olete õpetanud sellele rahvale, et neil tuleb teha tähelepanelikult kõiki neid asju, et pidada kinni nendest käskudest?

26 Ma ütlen teile: Ei, sest kui te oleksite, ei oleks Issand lasknud tulla minul ja kuulutada prohvetlikult sellele rahvale halba.

27 Ja nüüd, te olete ütelnud, et pääste tuleb Moosese seaduse kaudu. Ma ütlen teile, et teil on otstarbekas [a]Moosese seadusest veel kinni pidada; aga ma ütlen teile, et tuleb aeg, mil Moosese seadusest kinnipidamine [b]ei ole enam otstarbekas.

28 Ja pealegi ma ütlen teile, et [a]pääste ei tule üksnes [b]seaduse kaudu; sest kui ei oleks [c]lepitust, mida Jumal ise teeb oma rahva pattude ja süütegude pärast, siis peaksid nad möödapääsmatult hukkuma hoolimata Moosese seadusest.

29 Ja nüüd, ma ütlen teile, et oli otstarbekas, et Iisraeli lastele antakse seadus; jah, koguni väga [a]range seadus, sest nad olid kangekaelne rahvas, [b]kiired toime panema süütegusid ja pikaldased meeles pidama Issandat, oma Jumalat;

30 seepärast neile anti [a]seadus, jah, toimingute ja [b]talituste seadus, seadus, millest nad pidid päevast päeva rangelt [c]kinni pidama, et nad mäletaksid Jumalat ja oma kohust tema ees.

31 Aga vaata, ma ütlen teile, et kõik need asjad olid selle [a]võrdkuju, mis on tulemas.

32 Ja nüüd, kas nad mõistsid seadust? Ma ütlen teile: Ei, nad kõik ei mõistnud seadust ja seda nende kõvasüdamelisuse pärast; sest nad ei saanud aru, et ükski inimene ei või saada päästetud [a]muidu kui Jumala lunastuse kaudu.

33 Sest vaata, kas ei kuulutanud

20 *a* Mk 7:10.
21 *a* Mt 5:21–22; ÕL 42:18.
PJ Mõrv.
22 *a* PJ Abielurikkumine.
b PJ Varastama, varastamine.
23 *a* Õp 24:28.
PJ Valetamine.
24 *a* PJ Himustama.
27 *a* PJ Moosese seadus.
b 3Ne 9:19–20; 15:4–5.
28 *a* Gl 2:16.
PJ Lunastama, lunastus; Päästmine, pääste.
b Gl 2:21; Mo 3:14–15; Al 25:15–16.
c PJ Lepitama, lepitus.
29 *a* Jos 1:7–8.
b Al 46:8.
30 *a* 2Ms 20.
b PJ Talitused.
c Jb 4:5.
31 *a* Mo 16:14; Al 25:15.
PJ Sümboolika.
32 *a* 2Ne 25:23–25.

Mooses neile prohvetlikult Messia tulemisest ja et Jumal lunastab oma rahva? Jah, ja tõepoolest, [a]kõik prohvetid, kes maailma algusest peale on kunagi prohvetlikult kuulutanud – kas nad ei ole rääkinud rohkem või vähem kõigist nendest asjadest?

34 Kas nad ei ole öelnud, et [a]Jumal ise tuleb alla inimlaste hulka ja võtab endale inimese kuju ning kõnnib võimsa väega maa pinnal?

35 Jah, ja kas nad ei ole ka öelnud, et ta teeb teoks surnute [a]ülestõusmise ja et teda ennast rõhutakse ja vaevatakse?

14. PEATÜKK

Jesaja räägib messialikult. Tuuakse välja Messia alandamine ja kannatused. Ta valmistab oma hinge patu ohvriks ja kostab üleastujate eest. Võrdle Jesaja 53. Ligikaudu 148 eKr.

Jah, tõepoolest, kas Jesaja ei ütle: Kes on uskunud meie teadet ja kellele on ilmutatud Issanda käsivars?

2 Sest ta kasvab üles tema ees nagu õrn taimeke ja otsekui juur kuivast maast; tal ei ole kuju ega nägusust; ja kui me teda näeme, ei ole tal ilu, et peaksime teda ihaldama.

3 Ta on inimestest põlatud ja hüljatud; murede mees ja südamevaluga tuttav; ja me otsekui pöörasime tema pealt oma näo ära; ta oli põlatud ja me ei pidanud temast lugu.

4 Tõepoolest, ta on [a]kannatanud meie [b]südamevalusid ja kandnud meie muresid; siiski meie pidasime teda vigaseks, Jumalast lööduks ja vaevatuks.

5 Aga teda haavati meie [a]üleastumiste pärast; teda muljuti meie süütegude tõttu; karistus oli tema peal, et meil oleks rahu, ja tema vermete kaudu on meid [b]terveks tehtud.

6 Meie kõik oleme eksinud nagu [a]lambad, igaüks meist on pöördunud oma teele ja Issand on lasknud meie kõigi süütegudel tema peale tulla.

7 Teda rõhuti ja teda vaevati, ometi ei [a]avanud ta oma suud; teda viiakse nagu [b]talle tapmisele ja nagu lammas, kes oma niitjate ees on vait, nõnda ei avanud ta oma suud.

8 Vanglast ja kohtu alt ta võeti; ja kes kuulutab tema põlvkonda? Sest ta lõigati ära elavate maalt, minu rahva üleastumiste pärast tabas teda surm.

9 Ja ta sai oma haua paheliste juurde ja [a]rikka käest, kui ta suri; sest ta ei olnud teinud [b]halba ega olnud tema suus pettust.

33 *a* 1Ne 10:5; Jb 4:4; 7:11.
34 *a* Mo 7:27; 15:1–3.
PJ Jumal, Jumalus.
35 *a* Js 26:19; 2Ne 2:8.
14 4 *a* Al 7:11–12.
b Mt 8:17.
5 *a* Mo 15:9; Al 11:40.
b 1Pt 2:24–25.
6 *a* Mt 9:36; 2Ne 28:14; Al 5:37.
7 *a* Mk 15:3.
PJ Jeesus Kristus.
b PJ Jumala Tall; Paasapühad.
9 *a* Mt 27:57–60; Mk 15:27, 43–46.
PJ Joosep Arimaatiast.
b Jh 19:4.

10 Ometi arvas Issand heaks teda muljuda; ta on pannud ta kannatama südamevalu; kui sa teed ta hinge patu ohvriks, näeb ta oma [a]seemet, tema päevad pikenevad ja Issanda tahe laabub tema käes.

11 Ta näeb oma hingevaeva ja tunneb rahuldust; oma tarkusega mõistab mu õigemeelne teenija õigeks paljud, sest ta [a]võtab enda kanda nende süüteod.

12 Seepärast ma annan temale osa vägevate hulgas ja ta jagab tugevatega saaki, sest ta on valanud välja oma hinge surmani ja teda arvati üleastujate hulka; ja ta kandis paljude patud ja [a]kostis üleastujate eest.

15. PEATÜKK

Mil viisil on Kristus nii Isa kui ka Poeg. Ta kostab oma rahva eest ja võtab enda kanda nende üleastumised. Nemad ja kõik pühad prohvetid on tema seeme. Ta teeb teoks ülestõusmise. Väikestel lastel on igavene elu. Ligikaudu 148 eKr.

Ja nüüd, Abinadi ütles neile: Ma tahan, et te mõistaksite, et [a]Jumal ise tuleb alla inimlaste sekka ja [b]lunastab oma rahva.

2 Ja kuna ta [a]elab lihas, kutsutakse teda Jumala Pojaks, ja allutanud liha [b]Isa tahtele, on ta Isa ja Poeg –

3 Isa [a]seepärast, et ta [b]eostati Jumala väest, ja Poeg liha pärast; nõnda saades Isaks ja Pojaks –

4 ja nad on [a]üks Jumal, jah, tõeline taeva ja maa [b]Igavene [c]Isa.

5 Ja nõnda liha, saades alluvaks Vaimule ehk Poeg Isale, olles üks Jumal, [a]kannatab kiusatust ja ei anna kiusatusele järele, vaid laseb oma rahval end pilgata ja endale [b]rooska anda ja end välja ajada ja [c]ära salata.

6 Ja pärast kõike seda, pärast paljude vägevate imede tegemist inimlaste seas viiakse teda, jah, tõepoolest, [a]nagu Jesaja ütles, nagu lammas niitja ees on tumm, nõnda ta ei [b]avanud oma suud.

7 Jah, koguni nõnda teda viiakse, [a]lüüakse risti ja tapetakse; nii et liha allub koguni surmale, Poja [b]tahe neeldub Isa tahtesse.

8 Ja nõnda murrab Jumal surma [a]köidikud, saanud surmast [b]võitu, andes Pojale väe [c]kosta inimlaste eest –

10 *a* Mo 15:10–13.
11 *a* 3Ms 16:21–22; 1Pt 3:18; ÕL 19:16–19.
12 *a* 2Ne 2:9; Mo 15:8; Mn 7:27–28.

15 1 *a* 1Tm 3:16; Mo 13:33–34. PJ Jeesus Kristus.
b PJ Lunastama, lunastus.
2 *a* Mo 3:5; 7:27; Al 7:9–13.
b Js 64:7; Jh 10:30; 14:8–10; Mo 5:7; Al 11:38–39; Et 3:14.
3 *a* ÕL 93:4.
b Lk 1:31–33; Mo 3:8–9; Al 7:10; 3Ne 1:14.
4 *a* 5Ms 6:4; Jh 17:20–23. PJ Jumal, Jumalus.
b Al 11:39.
c Mo 3:8; Hl 14:12; 3Ne 9:15; Et 4:7.
5 *a* Lk 4:2; Hb 4:14–15.
b Jh 19:1.
c Mk 8:31; Lk 17:25.
6 *a* Js 53:7.
b Lk 23:9; Jh 19:9; Mo 14:7.
7 *a* PJ Ristilöömine.
b Lk 22:42; Jh 6:38; 3Ne 11:11.
8 *a* Mo 16:7; Al 22:14.
b Ho 13:14; 1Kr 15:55–57.
c 2Ne 2:9.

9 olles tõusnud taevasse halastuse sülemiga; olles täis kaastunnet inimlaste vastu; seistes nende ja õigluse vahel; olles murdnud surma köidikud, võtnud endale [a]nende süü ja nende üleastumised, olles nad lunastanud ja [b]rahuldanud õigluse nõuded.

10 Ja nüüd, ma ütlen teile: kes kuulutab tema põlvkonda? Vaata, ma ütlen teile, et kui ta hing on tehtud patuohvriks, näeb ta oma [a]seemet. Ja nüüd, mida ütlete teie? Ja kes on tema seeme?

11 Vaata, ma ütlen teile, et kes iganes on kuulnud [a]prohvetite sõnu, jah, kõikide pühade prohvetite, kes on prohvetlikult kuulutanud Issanda tulemisest – ma ütlen teile, et kõik need, kes on võtnud kuulda nende sõnu ja uskunud, et Issand lunastab oma rahva, ja on oodanud seda päeva, et saada andeks oma patud; ma ütlen teile, et need on tema seeme ehk need on Jumala [b]kuningriigi pärijad.

12 Sest nemad on need, kelle patud [a]ta on kandnud; nemad on need, kelle eest ta on surnud, et lunastada neid nende üleastumistest. Ja nüüd, kas nad ei ole mitte tema seeme?

13 Jah, ja kas ei ole mitte prohvetid, igaüks, kes on avanud oma suu prohvetlikuks kuulutamiseks, kes ei ole langenud üleastumiste küüsi – ma mõtlen kõiki pühasid prohveteid maailma algusest peale? Ma ütlen teile, et nemad on tema seeme.

14 Ja nemad on need, kes on [a]kuulutanud rahu; kes on toonud häid sõnumeid heast; kes on kuulutanud päästet ja ütelnud Siionile: Sinu Jumal valitseb!

15 Ja oo, kui armsad olid mägede peal nende sammud!

16 Ja taas, kui armsad on mägede peal nende sammud, kes kuulutavad ikka veel rahu!

17 Ja taas, kui armsad on mägede peal nende sammud, kes kuulutavad rahu edaspidi, jah, nüüdsest ajast peale ja igavesti!

18 Ja vaata, ma ütlen teile, see ei ole kõik. Sest oo, kui armsad on mägede peal tema [a]sammud, kes toob häid sõnumeid, kes on [b]rahu asutaja, jah, nimelt Issand, kes on lunastanud oma rahva; jah, tema, kes on andnud oma rahvale pääste;

19 sest kui see ei oleks selle lunastuse pärast, mida ta on teinud oma rahva eest ja mis oli valmistatud maailma [a]rajamisest peale, ma ütlen teile, kui ei oleks seda, terve inimkond oleks pidanud [b]hukkuma.

9 *a* Js 53; Mo 14:5–12.
b PJ Lepitama, lepitus.
10 *a* Js 53:10; Mo 5:7; 27:25; Mn 7:19.
11 *a* ÕL 84:36–38.
b PJ Jumala kuningriik ehk taevariik; Päästmine, pääste.
12 *a* Mo 14:12; Al 7:13; 11:40–41.
14 *a* Js 52:7; Rm 10:15; 1Ne 13:37; Mo 12:21–24. PJ Misjonitöö.
18 *a* 3Ne 20:40; ÕL 128:19.
b Jh 16:33. PJ Rahu.
19 *a* Mo 4:6.
b 2Ne 9:6–13.

20 Aga vaata, surma köidikud murtakse ja Poeg valitseb ning tal on vägi surnute üle; seepärast, ta teeb teoks surnute ülestõusmise.

21 Ja tuleb ülestõusmine, nimelt [a]esimene ülestõusmine; jah, nimelt nende ülestõusmine, kes on olnud ja kes on ja kes saavad olema kuni Kristuse ülestõusmiseni välja – sest nii teda kutsutakse.

22 Ja nüüd, kõikide prohvetite ja kõikide nende ülestõusmine, kes uskusid nende sõnadesse, ehk kõik need, kes on pidanud kinni Jumala käskudest, tulevad esile esimesel ülestõusmisel, seepärast, nemad on esimene ülestõusmine.

23 Nad äratatakse üles, et [a]elada koos Jumalaga, kes on nad lunastanud; nõnda on neil igavene elu Kristuse kaudu, kes on [b]murdnud surma köidikud.

24 Ja nemad on need, kellel on osa esimeses ülestõusmises, ja nemad on need, kes on surnud oma teadmatuses enne seda, kui Kristus tuli, ilma et neile oleks kuulutatud [a]päästet. Ja nõnda viib Issand täide nende ülestõusmise ja neil on osa esimeses ülestõusmises ehk neil on igavene elu, kuna Issand on nad lunastanud.

25 Ja ka väikestel [a]lastel on igavene elu.

26 Ent vaadake ja [a]kartke ning värisege Jumala ees, sest te peaksite värisema; sest Issand ei lunasta kedagi, kes talle [b]vastu hakkab ja [c]sureb oma pattudes; jah, tõepoolest, kõik need, kes on hukkunud oma pattudes maailma algusest peale, kes on tahtlikult Jumalale vastu hakanud, kes on teadnud Jumala käske ja pole tahtnud neist kinni pidada; nemad on [d]need, kel ei ole [e]mingit osa esimeses ülestõusmises.

27 Seepärast, kas te ei peaks siis värisema? Sest päästе ei tule ühelegi sellisele, sest Issand ei ole lunastanud kedagi sellist, jah, ega saa Issand lunastada selliseid, sest ta ei saa eitada iseennast; ta ei saa eitada [a]õiglust, kui sellel on oma nõudmine.

28 Ja nüüd, ma ütlen teile, et tuleb aeg, mil Issanda päästet [a]kuulutatakse igale rahvusele, hõimule, keelele ja rahvale.

29 Jah, Issand, sinu [a]valvurid tõstavad oma häält, ühel häälel nad laulavad, sest nad näevad silmast silma, kui Issand toob tagasi Siioni.

30 Rõõmustage, laulge üheskoos, te Jeruusalemma varemed, sest Issand on trööstinud oma rahvast, ta on lunastanud Jeruusalemma!

31 Issand on paljastanud oma püha käsivarre kõigi rahvaste silme all ja kõik maa ääred saavad näha meie Jumala päästet.

21 *a* Al 40:16–21.
23 *a* Ps 24:3–4; 1Ne 15:33–36; ÕL 76:50–70.
b PJ Surm, füüsiline.
24 *a* 2Ne 9:25–26; ÕL 137:7.
25 *a* ÕL 29:46; 137:10.
PJ Päästmine, pääste – Laste päästmine.
26 *a* 5Ms 5:29; Jb 6:9.
b 1Ne 2:21–24.
c Hs 18:26; 1Ne 15:32–33; Mn 10:26.
d Al 40:19.
e ÕL 76:81–86.
27 *a* Al 34:15–16; 42:1.
28 *a* PJ Misjonitöö.
29 *a* PJ Valvama, vahimehed.

16. PEATÜKK

Jumal lunastab inimesed nende kadunud ja langenud seisukorrast. Need, kes on lihalikud, jäävad nii, nagu ei olekski lunastust. Kristus viib täide ülestõusmise lõputuks eluks või lõputuks needuseks. Ligikaudu 148 eKr.

Ja nüüd, sündis, et kui Abinadi oli rääkinud need sõnad, ta sirutas välja oma käe ja ütles: Tuleb aeg, mil kõik näevad Issanda [a]päästet; mil iga rahvus, hõim, keel ja rahvas näeb silmast silma ja [b]tunnistab Jumala ees, et tema kohtuotsused on õiglased.

2 Ja siis [a]heidetakse pahelised välja ning neil on põhjust ulumiseks ja [b]nutmiseks ja kaeblemiseks ning hammaste kiristamiseks ja seda seepärast, et nad ei tahtnud kuulda võtta Issanda häält; seepärast Issand ei lunasta neid.

3 Sest nad on [a]lihalikud ja kuratlikud ja [b]kuradil on nende üle võim; jah, nimelt see vana madu, kes [c]pettis meie esimesi vanemaid, mis oli nende [d]langemise põhjuseks; mis on põhjuseks sellele, et kogu inimkond muutus lihalikuks, iharaks, kuratlikuks, [e]eristades halba heast ning alistades ennast kuradile.

4 Nii oli kogu inimkond [a]kadunud ja vaata, nad oleks olnud lõpmatuseni kadunud, kui mitte Jumal ei oleks lunastanud oma rahvast nende kadunud ja langenud olukorrast.

5 Aga pea meeles, et see, kes püsib oma [a]lihalikus loomuses ja jätkab patu ja Jumalale vastuhakkamise teedel, jääb oma langenud olukorda ja kuradil on kõik võim tema üle. Seepärast ta on nõnda, nagu ei olekski [b]lunastust tehtud, olles Jumala vaenlane ja ka kurat on Jumala vaenlane.

6 Ja nüüd, kui Kristus ei oleks tulnud maailma, rääkides tulevastest asjadest nõnda, [a]nagu oleksid need juba sündinud, siis ei oleks saanud olla lunastust.

7 Ja kui Kristus ei oleks tõusnud surnuist või murdnud surma köidikuid, et haual ei oleks võitu ja surmal ei oleks [a]astelt, siis ei oleks saanud olla ülestõusmist.

8 Aga [a]ülestõusmine on olemas, seepärast haual ei ole võitu ja [b]surma astel on alla neelatud Kristuses.

9 Tema on maailma [a]valgus ja elu; jah, valgus, mis on lõputu, mida ei saa kunagi pimendada; jah, ja ka elu, mis on lõputu, nii et surma ei saa enam olla.

16 1 *a* PJ Päästmine, pääste.
b Mo 27:31.
2 *a* ÕL 63:53–54.
b Mt 13:41–42; Lk 13:28; Al 40:13.
3 *a* Gl 5:16–25; Mo 3:19.
PJ Loomupärane inimene.
b 2Ne 9:8–9.
PJ Kurat.
c 1Ms 3:1–13; Ms 4:5–19.
d PJ Aadama ja Eeva langemine.
e 2Ne 2:17–18, 22–26.
4 *a* Al 42:6–14.
5 *a* Al 41:11.
PJ Lihalik.
b PJ Lunastama, lunastus.
6 *a* Mo 3:13.
7 *a* Ho 13:14; Mo 15:8, 20.
8 *a* Al 42:15.
PJ Ülestõusmine.
b Js 25:8; 1Kr 15:54–55; Mr 7:5.
9 *a* ÕL 88:5–13.
PJ Valgus, Kristuse valgus.

10 Nimelt see surelikkus riietub [a]surematusesse ja see rikutus riietub rikkumatusesse ning viiakse [b]seisma Jumala kohtulaua ette, et ta neile [c]kohut mõistaks nende tegude järgi, on need siis head või on need halvad –

11 kui need on head, siis ülestõusmisesse [a]lõputusse ellu ja õnne, ja kui need on halvad, siis ülestõusmisesse [b]lõputusse needusesse, olles üle antud kuradile, kes on nad allutanud, mis on needus –

12 nad on kõndinud omaenda lihalike tahtmiste ja soovide järel; nad pole kunagi hüüdnud Issanda poole, samas kui halastuse käsivarred olid nende poole välja sirutatud; sest [a]halastuse käsivarred olid sirutatud nende poole ja nad ei tahtnud; neid hoiatati nende süütegude pärast ja ikkagi ei tahtnud nad neist taganeda; ja neil kästi meelt parandada ja ikkagi ei tahtnud nad meelt parandada.

13 Ja nüüd, kas te ei peaks värisema ja parandama meelt oma pattudest ning meeles pidama, et ainult Kristuses ja Kristuse kaudu võite te saada päästetud?

14 Seepärast, kui te õpetate Moosese [a]seadust, õpetage samuti, et see on kujutis nendest asjadest, mis on tulemas –

15 õpetage neile, et lunastus tuleb Issanda Kristuse kaudu, kes on tõeline [a]Igavene Isa. Aamen.

17. PEATÜKK

Alma usub ja kirjutab üles Abinadi sõnad. Abinadi sureb tulesurma. Ta kuulutab prohvetlikult oma mõrvajatele haigust ja tulesurma. Ligikaudu 148 eKr.

Ja nüüd, sündis, et kui Abinadi oli need sõnad lõpetanud, käskis kuningas, et [a]preestrid võtaksid ta kinni ja laseksid ta tappa.

2 Aga nende seas oli üks, kelle nimi oli [a]Alma, kes samuti oli Nefi järglane. Ja ta oli noor mees ja ta [b]uskus sõnu, mis Abinadi oli rääkinud, sest ta teadis sellest süüst, millest Abinadi oli tunnistanud nende vastu; seepärast hakkas ta paluma kuningat, et ta ei oleks Abinadi peale vihane, vaid lubaks tal rahus lahkuda.

3 Aga kuningas vihastus veel rohkem ja lasi Alma nende seast välja ajada ning saatis oma teenijad talle järele, et need ta surmaksid.

4 Aga ta põgenes nende eest ja peitis end, nii et nad ei leidnud teda. Ja tema, olles mitmeid päevi peidus, [a]kirjutas üles kõik sõnad, mis Abinadi oli rääkinud.

5 Ja sündis, et kuningas lasi oma valvuritel Abinadi ümber piirata ja kinni võtta; ja nad sidusid ta kinni ning heitsid ta vanglasse.

10 *a* Al 40:2.
PJ Surematu, surematus.
b PJ Viimane kohtumõistmine.
c Al 41:3–6.

11 *a* PJ Igavene elu.
b PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
12 *a* PJ Halastav, halastus.
14 *a* PJ Moosese seadus.

15 *a* Mo 3:8; 5:7; Et 3:14.
17 1 *a* Mo 11:1, 5–6.
2 *a* Mo 23:6, 9–10.
PJ Alma vanem.
b Mo 26:15.
4 *a* PJ Pühakirjad.

6 Ja pärast kolme päeva, olles pidanud nõu oma preestritega, lasi ta taas tema enda ette tuua.

7 Ja ta ütles temale: Abinadi, me oleme leidnud süüdistuse sinu vastu ja sa oled surma väärt.

8 Sest sa oled ütelnud, et [a]Jumal ise tuleb alla inimlaste sekka, ja nüüd, sellel põhjusel pead sa surema, kui sa ei võta tagasi kõiki neid sõnu, millega sa oled rääkinud halba minu ja mu rahva kohta.

9 Nüüd, Abinadi ütles temale: Ma ütlen sulle, et ma ei võta tagasi neid sõnu, mis ma olen rääkinud teile selle rahva kohta, sest need on õiged, ja et te seda kindlalt teaksite, olen ma andnud ennast teie kätte!

10 Jah, ja ma kannatan kuni surmani välja ega võta tagasi oma sõnu, ja need seisavad tunnistusena teie vastu! Ja kui te mu tapate, valate te [a]süütut verd, ja ka see seisab tunnistusena teie vastu viimsel päeval.

11 Ja nüüd, kuningas Noa oli valmis teda vabastama, sest ta kartis tema sõnu; sest ta kartis, et Jumala kohtuotsused tulevad tema peale.

12 Aga preestrid tõstsid ta vastu häält ja hakkasid teda süüdistama, öeldes: Ta on laimanud kuningat. Seepärast ärgitati kuningat tema peale vihaseks saama ja ta andis ta nende kätte, et teda saaks tappa.

13 Ja sündis, et nad võtsid ja sidusid ta kinni ja peksid ta nahka roosakimpudega, jah, koguni surmani välja.

14 Ja nüüd, kui leegid hakkasid teda kõrvetama, hüüdis ta neile, öeldes:

15 Vaata, otsekui te olete minule teinud, nõnda sünnib, et teie seeme laseb paljudel kannatada valude käes, mille käes kannatan mina, nimelt [a]tulesurma valude käes, ja seda sellepärast, et nad usuvad Issanda, oma Jumala päästesse.

16 Ja sünnib, et teie süütegude pärast vaevatakse teid kõiksugu haigustega.

17 Jah, ja teid [a]lüüakse igast kandist ja aetakse taga ja hajutatakse sinna-tänna, just nagu metsikud ja julmad metsloomad ajavad taga metsikut loomakarja.

18 Ja sel päeval peetakse teile jahti ja teid võtab kinni teie vaenlaste käsi ja siis te kannatate, nagu kannatan mina, [a]tulesurma valude käes.

19 Nõnda viib Jumal täide oma [a]kättemaksu nendele, kes hävitavad tema rahvast. Oo Jumal, võta vastu mu hing.

20 Ja nüüd, kui Abinadi oli öelnud need sõnad, ta langes, surres tulesurma, jah, olles surmatud seepärast, et ta ei salanud Jumala käske ja pitseerides oma sõnade tõesuse oma surmaga.

8 *a* Mo 13:25, 33–34.
10 *a* Al 60:13.
15 *a* Mo 13:9–10; Al 25:4–12.
17 *a* Mo 21:1–5, 13.
18 *a* Mo 19:18–20.

19 *a* PJ Kättemaks.

18. PEATÜKK

Alma jutlustab salaja. Ta selgitab ristimise lepingut ja ristib Mormoni vetes. Ta organiseerib Kristuse kiriku ja pühitseb ametisse preestrid. Nad peavad end ise ülal ja õpetavad rahvast. Alma ja tema rahvas põgenevad kuningas Noa eest kõnnumaale. Ligikaudu 147–145 eKr.

Ja nüüd, sündis, et Alma, kes oli põgenenud kuningas Noa teenijate eest, [a]parandas meelt oma pattudest ja süütegudest ja käis salaja inimeste hulgas ringi ning hakkas õpetama Abinadi sõnu –

2 jah, sellest, mis oli tulemas, ja ka surnute ülestõusmisest ja inimeste [a]lunastusest, mis tehakse teoks läbi Kristuse [b]väe ja kannatuste ja surma ja tema ülestõusmise ja taevaminemise.

3 Ja ta õpetas kõiki, kes tahtsid kuulata tema sõnu. Ja ta õpetas neid salaja, et see ei saaks teatavaks kuningale. Ja paljud uskusid tema sõnu.

4 Ja sündis, et kõik, kes teda uskusid, läksid [a]paika, mida kutsuti Mormoniks, mis oli saanud oma nime kuningalt, mis asus maa piiri ääres ning mis erinevatel aegadel kubises metsloomadest.

5 Nüüd, Mormonis oli puhta vee allikas ja Alma otsis sealt kaitset, kuna seal oli vee lähedal väikestest puudest tihnik, kus ta peitis end päeva ajal kuninga otsijate eest.

6 Ja sündis, et kõik, kes teda uskusid, läksid sinna kuulama tema sõnu.

7 Ja sündis, et pärast mitmeid päevi oli Mormonisse kogunenud päris suur hulk inimesi, et kuulata Alma sõnu. Jah, kõik olid kogunenud, kes uskusid tema sõnu, et teda kuulata. Ja ta [a]õpetas neid ja jutlustas neile meeleparandusest ja lunastusest ja usust Issandasse.

8 Ja sündis, et ta ütles neile: Vaata, siin on Mormoni veed (sest nii neid kutsuti), ja nüüd, kuna te [a]soovite tulla Jumala [b]lambatarasse ja olla kutsutud tema rahvaks ja olete [c]nõus kandma üksteise koormaid, et need oleksid kerged;

9 jah, ja olete nõus leinama koos nendega, kes leinavad; jah, ja trööstima neid, kes vajavad tröösti, ja seisma kui Jumala [a]tunnistajad igal ajal ja kõiges ja kõikjal, kus te ka ei ole, kuni surmani välja, et Jumal saaks teid lunastada ja teid arvataks nende hulka, kes on [b]esimeses ülestõusmises, et teil võiks olla [c]igavene elu –

10 nüüd, ma ütlen teile, kui see on teie südame soov, siis mis on teil selle vastu, et teid [a]ristitakse Issanda nimel tunnistusena tema ees, et te olete sõlminud temaga [b]lepingu, et te teenite teda ja peate kinni tema käskudest, et ta võiks

18 1 *a* Mo 23:9–10.
2 *a* PJ Lunastama, lunastus.
b PJ Lepitama, lepitus.
4 *a* Al 5:3.
7 *a* Al 5:11–13.
8 *a* ÕL 20:37.
b PJ Jeesuse Kristuse Kirik.
c PJ Kaastunne.
9 *a* PJ Misjonitöö; Tunnistaja, tunnistus; Tunnistama.
b Mo 15:21–26.
c PJ Igavene elu.
10 *a* 2Ne 31:17. PJ Ristima, ristimine.
b PJ Leping.

valada oma Vaimu veel rikkalikumalt teie peale?

11 Ja nüüd, kui inimesed olid kuulnud neid sõnu, plaksutasid nad rõõmu pärast oma käsi ja hüüdsid: See on meie südamesoov!

12 Ja nüüd, sündis, et Alma võttis Heelami, kuna ta oli üks esimestest, ja läks ning seisis vees ja hüüdis, öeldes: Oo Issand, vala oma Vaim oma teenija peale, et ta võiks teha seda tööd südame pühadusega!

13 Ja kui ta oli öelnud need sõnad, Issanda [a]Vaim oli tema peal ja ta ütles: Heelam, ma [b]ristin sind, saanud [c]volituse Kõikvõimsalt Jumalalt, tunnistusena sellest, et sa oled sõlminud lepingu teenida teda seni, kuni su surelik keha on surnud, ja saagu Issanda Vaim sinu peale välja valatud ja andku ta sulle igavene elu Kristuse [d]lunastuse kaudu, kelle ta on ette valmistanud maailma [e]rajamisest peale.

14 Ja kui Alma oli öelnud need sõnad, mõlemad, nii Alma kui ka Heelam [a]maeti vette ja nad tõusid ja tulid veest välja rõõmustades, olles täis Vaimu.

15 Ja taas, Alma võttis teise ja läks teist korda vette ja ristis teda nagu esimestki, ainult selle vahega, et ta ise ei matnud ennast enam vette.

16 Ja niiviisi ta ristis igaühe, kes läks Mormonisse; ja neid oli umbes kakssada ja neli hinge; jah, ja nad [a]ristiti Mormoni vetes ning täideti Jumala [b]armuga.

17 Ja sellest ajast peale kutsuti neid Jumala kirikuks ehk Kristuse [a]kirikuks. Ja sündis, et kes iganes ristiti Jumala väe ja volitusega, lisati tema kirikusse.

18 Ja sündis, et kuna Almal oli Jumala [a]volitus, pühitses ta ametisse preestrid; nimelt ühe preestri iga viiekümne kohta pühitses ta ametisse neile jutlustama ja [b]õpetama neid sellest, mis puutub Jumala kuningriiki.

19 Ja ta käskis neid, et nad ei õpetaks midagi muud kui vaid seda, mida tema oli õpetanud ja mida oli räägitud pühade prohvetite suuga.

20 Jah, nimelt ta käskis neid, et nad ei [a]jutlustaks midagi muud kui meeleparandust ja usku Issandasse, kes oli lunastanud oma rahva.

21 Ja ta käskis neid, et neil ei tohi olla mingeid [a]tülisid üksteisega, vaid et nad oleksid [b]üksmeelsed, omades ühte usku ja ühte ristimist ning et nende südamed oleksid kokku põimitud [c]ühtsuses ja armastuses üksteise vastu.

22 Ja nõnda ta käskis neil

13 *a* PJ Püha Vaim.
b 3Ne 11:23–26; ÕL 20:72–74.
c UA 1:5. PJ Preesterlus.
d PJ Lunastama, lunastus.
e Ms 4:2; 5:9.
14 *a* PJ Ristima, ristimine – Ristimine vee alla kastmise teel.
16 *a* Mo 25:18.
b PJ Arm.
17 *a* 3Ne 26:21; 27:3–8. PJ Jeesuse Kristuse Kirik.
18 *a* PJ Preesterlus.
b PJ Õpetaja, õpetama.
20 *a* ÕL 15:6; 18:14–16.
21 *a* 3Ne 11:28–30. PJ Tüli.
b Mt 6:22; ÕL 88:67–68.
c PJ Ühtsus.

jutlustada. Ja nõnda said neist Jumala [a]lapsed.

23 Ja ta käskis neid, et nad peaksid [a]hingamispäeva pidama ja seda pühana hoidma ja samuti, et iga päev nad peaksid Issandat, oma Jumalat, tänama.

24 Ja samuti käskis ta neid, et preestritel, keda ta oli ametisse pühitsenud, tuleb enda ülalpidamiseks näha [a]vaeva omaenda kätega.

25 Ja iga nädal oli määratud üks päev, et nad koguneksid kokku, et õpetada rahvast ja [a]kummardada Issandat, oma Jumalat, ja samuti koguneda kokku nii tihti kui nende võimuses.

26 Ja preestrid ei tohtinud sõltuda enda ülalpidamisel rahvast, vaid oma vaevanägemise eest pidid nad saama Jumala [a]armu, et nad kasvaksid tugevaks Vaimus, omades [b]teadmist Jumalast, et nad võiksid õpetada Jumala väe ja volitusega.

27 Ja taas, Alma käskis, et kiriku rahvas peaks jagama oma vara, [a]igaüks vastavalt sellele, mis tal oli; kui tal on rikkalikumalt, siis ta peaks jagama rikkalikumalt, ja sellelt, kel on vaid vähe, peaks nõutama vähe, ja sellele, kel ei ole midagi, tuleks anda.

28 Ja nõnda peaksid nad jagama oma vara oma vabal tahtel ja heade soovidega Jumala vastu ning nendele preestritele, kes vajasid abi, jah, ja igale abivajavale alasti hingele.

29 Ja seda ta ütles neile Jumala käsul ja nad [a]kõndisid laitmatult Jumala ees, [b]jagades üksteisega nii ajalikult kui ka vaimselt vastavalt nende vajadustele ja nende puudusele.

30 Ja nüüd, sündis, et kõike seda tehti Mormonis, jah, Mormoni [a]vete juures metsas, mis asus Mormoni vete ligidal; jah, Mormon, Mormoni veed, Mormoni mets – kui kaunid on need nende silmis, kes tulid seal teadmisele oma Lunastajast; jah, ja kui õnnistatud nad on, sest nad laulavad tema ülistuseks igavesti.

31 Ja see toimus maa [a]piiril, et kuningas sellest teada ei saaks.

32 Aga vaata, sündis, et kuningas, avastanud rahva seas liikumise, saatis oma teenijad neid jälgima. Seepärast päeval, mil nad kogunesid Issanda sõna kuulama, sai kuningas neist teada.

33 Ja nüüd, kuningas ütles, et Alma ärgitas rahvast üles talle vastu hakkama; seepärast saatis ta oma sõjaväe neid hävitama.

34 Ja sündis, et Almat ja Issanda rahvast [a]hoiatati kuninga sõjaväe tuleku eest; seepärast nad võtsid oma telgid ja oma perekonnad ning lahkusid kõnnumaale.

22 *a* Mo 5:5–7; Ms 6:64–68.
23 *a* Mo 13:16–19; ÕL 59:9–12.
24 *a* Ap 20:33–35; Mo 27:3–5; Al 1:26.
25 *a* PJ Jumalakummardamine.
26 *a* PJ Arm.
b PJ Teadmised.
27 *a* Ap 2:44–45; 4Ne 1:3.
29 *a* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
b PJ Heaolu tagamine.
30 *a* Mo 26:15.
31 *a* Mo 18:4.
34 *a* Mo 23:1.

35 Ja neid oli umbes nelisada ja viiskümmend hinge.

19. PEATÜKK

Giideon püüab tappa kuningas Noad. Laamanlased tungivad maale. Kuningas Noa sureb tulesurma. Limhi valitseb kui maksualune ainuvalitseja. Ligikaudu 145–121 eKr.

Ja sündis, et kuninga sõjavägi pöördus tagasi, olles asjata otsinud Issanda rahvast.

2 Ja nüüd, vaata, kuninga sõjavägi oli väike, kuna neid oli vähendatud, ja ülejäänud rahva hulgas hakkas tekkima jagunemine.

3 Ja väiksem osa hakkas rääkima ähvardusi kuninga vastu, ja nende hulgas algas suur tüli.

4 Ja nüüd, nende seas oli mees, kelle nimi oli Giideon, ja kuna ta oli tugev mees ja kuninga vaenlane, seepärast tõmbas ta välja oma mõõga ja vandus oma vihas, et ta tapab kuninga.

5 Ja sündis, et ta võitles kuningaga, ja kui kuningas nägi, et ta vastane oli temast võitu saamas, ta põgenes ja jooksis ja jõudis üles [a]torni, mis oli templi lähedal.

6 Ja Giideon ajas teda taga ja oli üles torni jõudmas, et kuningat tappa, ja kuningas pööras oma silmad Semloni maa poole ja vaata, laamanlaste sõjavägi oli maa piirides.

7 Ja nüüd, kuningas hüüdis oma hinge ahastuses, öeldes: Giideon, heida mulle armu, sest laamanlased on meie kallal ja nad hävitavad meid; jah, nad hävitavad mu rahva.

8 Ja nüüd, kuningas ei muretsenud niivõrd oma rahva kui omaenda elu pärast; ometi Giideon jättis ta ellu.

9 Ja kuningas käskis oma rahvast, et nad põgeneksid laamanlaste eest, ja ta ise läks nende ees ning nad põgenesid kõnnumaale oma naiste ja oma lastega.

10 Ja sündis, et laamanlased ajasid neid taga ja jõudsid neile järele ning hakkasid neid tapma.

11 Nüüd, sündis, et kuningas käskis neid, et kõik mehed jätaksid oma naised ja oma lapsed maha ning põgeneksid laamanlaste eest.

12 Nüüd, seal oli palju mehi, kes ei tahtnud neid maha jätta, vaid eelistasid pigem jääda ja hukkuda koos nendega. Ja ülejäänud jätsid oma naised ja lapsed ning põgenesid.

13 Ja sündis, et need, kes jäid oma naiste ja oma laste juurde, lasid oma kenadel tütardel astuda ette ja paluda laamanlasi, et nad ei surmaks neid.

14 Ja sündis, et laamanlased halastasid nende peale, sest nad olid kütkestatud nende naiste ilust.

15 Seepärast laamanlased jätsid nad ellu ja võtsid nad vangi ning viisid nad tagasi Nefi maale ja andsid neile õiguse omada maad tingimusel, et nad annavad kuningas

19 5 *a* Mo 11:12.

Noa laamanlaste kätte ja annavad neile oma vara, koguni poole kõigest, mis neil on, poole oma kullast ja hõbedast ning kõigist oma hinnalistest asjadest, ja nõnda tuleb neil maksta makse laamanlaste kuningale aastast aastasse.

16 Ja nüüd, üks kuninga poegadest oli nende seas, kes vangi võeti, kelle nimi oli [a]Limhi.

17 Ja nüüd, Limhi soovis, et ta isa ei hukkuks; ometi ei olnud Limhile teadmata tema isa süüteod, kuna ta ise oli õiglane mees.

18 Ja sündis, et Giideon saatis salaja mehed kõnnumaale, et otsida kuningat ja neid, kes temaga koos olid. Ja sündis, et nad kohtasid rahvast kõnnumaal, kõiki peale kuninga ja tema preestrite.

19 Nüüd, nad olid tõotanud oma südames, et nad pöörduvad tagasi Nefi maale, ja kui nende naised ja lapsed on tapetud ja ka need, kes olid jäänud koos nendega, et siis nad otsivad kättemaksu ja hukkuvad samuti koos nendega.

20 Ja kuningas keelas neil tagasi minna, ja nad olid kuninga peale vihased ning panid ta kannatama koguni [a]tulesurmani välja.

21 Ja nad olid valmis võtma ka preestrid ja surmama nad, kuid nad põgenesid nende eest.

22 Ja sündis, et nad olid valmis Nefi maale tagasi pöörduma, ja nad kohtasid Giideoni mehi. Ja Giideoni mehed jutustasid neile kõigest, mis oli juhtunud nende naiste ja nende lastega; ja et laamanlased olid lubanud neil maa endale saada, makstes laamanlastele makse, poole kõigest, mis neil oli.

23 Ja rahvas jutustas Giideoni meestele, et nad olid tapnud kuninga ja ta preestrid olid põgenenud nende eest kaugemale kõnnumaale.

24 Ja sündis, et kui nad olid lõpetanud oma nõupidamise, pöördusid nad Nefi maale tagasi, rõõmustades, et nende naised ja nende lapsed polnud tapetud, ja nad jutustasid Giideonile, mida nad olid teinud kuningale.

25 Ja sündis, et laamanlaste kuningas andis neile [a]vande, et tema rahvas ei surma neid.

26 Ja ka Limhi, kes oli kuninga poeg, kellele [a]rahvas oli kuningriigi üle andnud, andis laamanlaste kuningale vande, et ta rahvas maksab temale maksu, koguni poole kõigest, mis neil on.

27 Ja sündis, et Limhi hakkas rajama kuningriiki ja kehtestama rahu oma rahva seas.

28 Ja laamanlaste kuningas pani vahid ümber maa, et ta võiks hoida Limhi rahvast maal kinni, et nad ei saaks lahkuda kõnnumaale, ja ta pidas oma vahte üleval sellest maksust, mida ta sai nefilastelt.

29 Ja nüüd, kuningas Limhil oli püsiv rahu tema kuningriigis kaks aastat, mil laamanlased neid ei tülitanud ega püüdnud neid hävitada.

16 *a* Mo 7:9.
20 *a* Mo 17:13–19; Al 25:11.
25 *a* Mo 21:3.
26 *a* Mo 7:9.

20. PEATÜKK

Noa preestrid röövivad mõned laamanlaste tütred. Laamanlased peavad sõda Limhi ja tema rahvaga. Laamanlaste väed tõrjutakse tagasi ja rahustatakse. Ligikaudu 145–123 eKr.

Nüüd, Semlonis oli koht, kuhu laamanlaste tütred kogunesid laulma ja tantsima ja end lõbustama.

2 Ja sündis, et ühel päeval oli neid vähesel arvul laulma ja tantsima kogunenud.

3 Ja nüüd, kuningas Noa preestrid, häbenedes pöörduda tagasi Nefi linna, jah, ja samuti kartes, et inimesed võivad nad tappa; seepärast ei julgenud nad oma naiste ja oma laste juurde tagasi minna.

4 Ja jäädes kõnnumaale ja avastades laamanlaste tütred, nad peitsid end ja jälgisid neid.

5 Ja kui ainult mõned nendest olid kogunenud tantsima, tulid nad oma peidupaikadest välja ning võtsid nad ja viisid nad kõnnumaale; jah, kakskümmend ja neli laamanlaste tütart viisid nad kõnnumaale.

6 Ja sündis, et kui laamanlased märkasid, et nende tütred olid kadunud, said nad vihaseks Limhi rahva peale, sest nad arvasid, et Limhi rahvas oli seda teinud.

7 Seepärast nad saatsid oma sõjaväe välja; jah, nimelt kuningas ise läks oma rahva ees ja nad läksid Nefi maale, et hävitada Limhi rahvast.

8 Ja nüüd, Limhi oli neid tornist märganud: ta oli märganud nimelt kõiki nende sõjalisi ettevalmistusi; seepärast kogus ta oma rahva kokku ja asetas nad põldudele ja metsadesse neid varitsema.

9 Ja sündis, et kui laamanlased olid tulnud, hakkas Limhi rahvas oma ootepaikadest neile kallale tungima ja hakkas neid tapma.

10 Ja sündis, et see võitlus muutus ülimalt rängaks, sest nad võitlesid nagu lõvid oma saagi pärast.

11 Ja sündis, et Limhi rahvas hakkas laamanlasi enda ees ajama; ometi polnud neid pooltki nii palju kui laamanlasi. Aga nad [a]võitlesid oma elu eest ja oma naiste eest ja oma laste eest; seepärast nad pingutasid ja võitlesid kui lohed.

12 Ja sündis, et nad leidsid laamanlaste kuninga nende langenute hulgast; siiski ta ei olnud veel surnud, olles haavatud ning maha jäetud; nii kiire oli ta rahva põgenemine.

13 Ja nad võtsid ta ja sidusid ta haavad ja tõid ta Limhi ette ning ütlesid: Vaata, siin on laamanlaste kuningas; ta langes haavatuna nende surnute hulka ja nad on jätnud ta maha; ja vaata, me tõime ta sinu ette, ja nüüd, surmakem ta.

14 Ent Limhi ütles neile: Ärge tapke teda, vaid tooge ta lähemale, et ma võiksin teda näha! Ja nad tõid tema. Ja Limhi ütles talle: Mis põhjus oli teil tulla üles sõdima minu rahva vastu? Vaata, mu rahvas ei

20 11 *a* Al 43:45.

ole murdnud [a]vannet, mis ma teile andsin; seepärast, miks pidite teie murdma vannet, mille te andsite minu rahvale?

15 Ja nüüd, kuningas ütles: Ma olen murdnud vannet, sest sinu rahvas viis ära minu rahva tütred; seepärast, oma vihas lasin ma oma rahval tulla sõdima sinu rahva vastu.

16 Ja nüüd, Limhi ei olnud sellest asjast midagi kuulnud, seepärast ta ütles: Ma uurin seda oma rahva seas ja kes iganes on teinud seda, peab hukkuma. Seepärast ta lasi oma rahva hulgas järele uurida.

17 Nüüd, kui [a]Giideon oli seda kuulnud, tema, olles kuninga väepealik, läks ette ja ütles kuningale: Ma palun sind, oota veidi ja ära uuri seda rahvast; ja ära pane seda tegu nende arvele.

18 Sest kas sa ei mäleta oma isa preestreid, keda see rahvas katsus hävitada? Ja kas nad ei ole mitte kõnnumaal? Kas mitte nemad ei ole need, kes on varastanud laamanlaste tütred?

19 Ja nüüd, vaata, ja jutusta nendest asjadest kuningale, et ta võiks rääkida oma rahvale, nii et nad rahuneksid meie suhtes; sest vaata, nad juba valmistuvad tulema meie vastu ja vaata, meid on ainult mõni.

20 Ja vaata, nad tulevad oma suure sõjaväega ja kui kuningas neid meie suhtes ei rahusta, siis me peame hukkuma.

21 Sest kas ei ole mitte [a]täide läinud Abinadi sõnad, mis ta meie vastu prohvetlikult kuulutas – ja kõike seda seepärast, et me ei tahtnud kuulda võtta Issanda sõnu ega pöörduda ära oma süütegudest?

22 Ja nüüd, rahustame kuningat ja me täidame oma vande, mis me oleme talle andnud; sest on parem, et me oleme orjuses, kui et me kaotame oma elu; seepärast, lõpetagem see suur verevalamine.

23 Ja nüüd, Limhi jutustas kuningale kõik asjad oma isast ja [a]preestritest, kes olid põgenenud kõnnumaale, ja pani laamanlaste tütarde röövimise nende süüks.

24 Ja sündis, et kuningas rahunes tema rahva suhtes ja ta ütles neile: Lähme minu rahvale vastu ilma relvadeta ja ma vannun sulle vandega, et minu rahvas ei surma sinu rahvast.

25 Ja sündis, et nad järgnesid kuningale ja läksid ilma relvadeta kohtuma laamanlastega. Ja sündis, et nad kohtusid laamanlastega; ja laamanlaste kuningas kummardus maani nende ees ja palus Limhi rahva eest.

26 Ja kui laamanlased nägid Limhi rahvast, et nad olid ilma relvadeta, [a]halastasid nad nende peale ja rahunesid nende suhtes ning pöördusid koos oma kuningaga rahus nende oma maale tagasi.

14 *a* Mo 19:25–26.
17 *a* Mo 19:4–8.
21 *a* Mo 12:1–8.
23 *a* Mo 19:21, 23.
26 *a* PJ Kaastunne.

21. PEATÜKK

Laamanlased ründavad ja võidavad Limhi rahva. Limhi rahvas kohtab Ammonit ja nad pööratakse usule. Nad jutustavad Ammonile kahekümne neljast jeredlaste plaadist. Ligikaudu 122–121 eKr.

Ja sündis, et Limhi ja tema rahvas pöördusid tagasi Nefi linna ja hakkasid taas maal rahus elama.

2 Ja sündis, et pärast mitmeid päevi hakkasid laamanlased taas nefilaste vastu viha ärgitama ja nad hakkasid ilmuma ümberringi maa piirile.

3 Nüüd, nad ei julgenud neid tappa vande pärast, mille nende kuningas oli andnud Limhile; aga nad lõid neid [a]põsele ja kasutasid oma võimu nende üle; ja hakkasid panema nende õlgadele raskeid [b]koormaid ja ajama neid kui tummi eesleid –

4 jah, kõik see sündis, et Issanda sõna võiks täide minna.

5 Ja nüüd, nefilaste kannatused olid suured ja neil ei olnud mingit võimalust end nende käest vabastada, sest laamanlased olid nad ümber piiranud igast küljest.

6 Ja sündis, et rahvas hakkas nurisema kuningaga oma kannatuste üle ja nad soovisid minna nende vastu lahingusse. Ja nad vaevasid kuningat oma kaebustega üliväga, seepärast ta lubas neil teha nii, nagu nad soovisid.

7 Ja nad kogunesid taas kokku ja panid endale selga kaitserüü ning läksid laamanlaste vastu, et ajada nad oma maalt välja.

8 Ja sündis, et laamanlased said neist võitu ja ajasid nad tagasi ning surmasid neist paljud.

9 Ja nüüd, Limhi rahva seas oli suur [a]lein ja kurtmine; lesk leinas oma abikaasat, poeg ja tütar leinasid oma isa ja vennad oma vendi.

10 Nüüd, maal oli väga palju leski ja nad kaeblesid vägevalt päevast päeva, sest neid oli vallanud suur hirm laamanlaste ees.

11 Ja sündis, et nende pidev kaeblemine ärgitas ülejäänud Limhi rahva laamanlaste vastu vihale ja nad läksid taas võitlema; aga nad löödi taas tagasi, kannatades suuri kaotusi.

12 Jah, nad läksid taas, nimelt kolmandat korda, ja kannatasid samal moel; ja need, kes ei langenud, pöördusid taas tagasi Nefi linna.

13 Ja nad alandasid end kuni põrmuni välja, alistudes orjaikkele, alistudes löökidele ja sinna-tänna ajamisele ning koormamisele vastavalt nende vaenlaste soovidele.

14 Ja nad [a]alandasid end koguni alandlikkuse sügavustesse ning hüüdsid vägevalt Jumala poole; jah, koguni päev läbi hüüdsid nad oma Jumala poole, et ta päästaks nad nende kannatustest.

15 Ja nüüd, Issand oli aeglane

21 3 *a* Mo 12:2.
b Mo 12:5.
9 *a* Mo 12:4.
14 *a* Mo 29:20.
PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.

[a]kuulma nende hüüdu nende süütegude pärast; ometi kuulis Issand nende hüüde ja hakkas pehmendama laamanlaste südant, nii et nad hakkasid kergendama nende koormaid; siiski ei pidanud Issand kohaseks vabastada neid orjusest.

16 Ja sündis, et tasapisi hakkas neid maal saatma edu ja nad hakkasid kasvatama rohkem teravilja ning pudulojuste ja veisekarju, nii et nad ei kannatanud nälga.

17 Nüüd, seal oli suur arv naisi, rohkem kui oli mehi; seepärast käskis kuningas Limhi, et iga mees peab [a]andma toetust [b]leskede ja nende laste ülalpidamiseks, et nad ei sureks nälga; ja seda nad tegid suure arvu langenute pärast.

18 Nüüd, Limhi rahvas hoidis kokku nii üksteise lähedusse kui võimalik ja kaitses oma teravilja ja karjasid.

19 Ja kuningas ise ei söandanud minna linnamüüride vahelt välja, ilma et ta oleks võtnud oma valvurid endaga kaasa, kartes, et ta võib ühel või teisel viisil langeda laamanlaste kätte.

20 Ja ta lasi oma rahval ümberringi maad valvata, et nad saaksid mingil moel kätte need preestrid, kes põgenesid kõnnumaale, kes olid röövinud laamanlaste [a]tütred ja kes olid lasknud nende peale tulla nii suurel hävitusel.

21 Sest nad tahtsid nad kinni võtta, et neid karistada; sest nad olid tulnud ööpimeduses Nefi maale ja viinud ära nende teravilja ja palju nende hinnalisi asju; seepärast nad varitsesid neid.

22 Ja sündis, et laamanlaste ja Limhi rahva vahel ei olnud enam rahutusi kuni selle ajani välja, kui [a]Ammon ja tema vennad maale tulid.

23 Ja kuna kuningas oli oma valvuritega linnaväravaist väljas, avastas ta Ammoni ja tema vennad; ja arvates, et nad on Noa preestrid, seepärast lasi ta nad kinni võtta ja siduda ning [a]vanglasse heita. Ja kui nad oleksid olnud Noa preestrid, oleks ta lasknud nad surmata.

24 Aga kui ta avastas, et nad ei ole, vaid et nad on tema vennad ja on tulnud Sarahemla maalt, täitus ta ülimalt suure rõõmuga.

25 Nüüd, kuningas Limhi oli saatnud enne Ammoni tulekut [a]väikese rühma mehi Sarahemla maad [b]otsima; aga nad ei leidnud seda ja nad eksisid kõnnumaal.

26 Ometi nad leidsid maa, mis oli olnud asustatud; jah, maa, mis oli kaetud kuivade [a]luudega; jah, maa, mis oli olnud asustatud ja mis oli olnud hävitatud ja nad, oletades, et see maa oli Sårahemla, pöördusid tagasi Nefi maale, saabudes maa piiridesse mitte väga palju päevi enne Ammoni tulekut.

15 *a* Õp 15:29; Mo 11:23–25; ÕL 101:7–9.
17 *a* Mo 4:16, 26.
b PJ Lesknaine.
20 *a* Mo 20:5.
22 *a* Mo 7:6–13.
23 *a* Hl 5:21.
25 *a* Mo 8:7.
b Mo 7:14.
26 *a* Mo 8:8.

27 Ja nad tõid endaga kaasa ülestähenduse; nimelt selle rahva ülestähenduse, kelle luud nad olid leidnud; ja see oli uurendatud metallplaatidele.

28 Ja nüüd, Limhi täitus taas rõõmuga, kui ta kuulis Ammoni suust, et kuningas Moosial on Jumala [a]and, mille abil ta võib tõlkida selliseid uurendusi; jah, ja samuti Ammon rõõmustas.

29 Siiski, Ammon ja ta vennad olid kurvad, et nii palju nende vendi oli tapetud.

30 Ja samuti, et kuningas Noa ja tema preestrid olid pannud inimesi tegema nii palju patte ja süütegusid Jumala vastu; ja nad samuti leinasid Abinadi [a]surma pärast ja ka Alma [b]lahkumise ning nende inimeste pärast, kes koos temaga läksid, kes olid moodustanud Jumala kiriku Jumala jõu ja väega ning usuga sõnadesse, mida Abinadi oli rääkinud.

31 Jah, nad leinasid nende lahkumise pärast, sest nad ei teadnud, kuhu nad olid põgenenud. Nüüd, nad oleksid rõõmuga nendega ühinenud, sest ka nemad ise olid sõlminud Jumalaga lepingu, et nad teenivad teda ja peavad kinni tema käskudest.

32 Ja nüüd, Ammoni tulekust peale oli ka kuningas Limhi Jumalaga lepingu sõlminud ja ka paljud tema rahva seast, et nad teenivad teda ja peavad kinni tema käskudest.

33 Ja sündis, et kuningas Limhi ja paljud tema rahva seast soovisid saada ristitud; aga kogu maal ei olnud kedagi, kellel oleks olnud Jumala [a]volitus. Ja Ammon keeldus seda tegemast, pidades end väärituks teenijaks.

34 Seepärast nad ei moodustanud sel ajal endi seas kirikut, oodates Issanda Vaimu. Nüüd, nad soovisid saada Alma ja tema vendade sarnaseks, kes olid põgenenud kõnnumaale.

35 Nad soovisid saada ristitud tõenduseks ja tunnistuseks, et tahavad teenida Jumalat kogu südamest; ometi lükkasid nad selle aja edasi; ja aruanne nende ristimisest [a]antakse hiljem.

36 Ja nüüd, Ammoni ja tema rahva ning kuningas Limhi ja tema rahva ainus mõte oli päästa end laamanlaste käest ja orjusest.

22. PEATÜKK

Tehakse plaane rahva põgenemiseks laamanlaste orjusest. Laamanlased joodetakse purju. Rahvas põgeneb, pöördub tagasi Sarahemlasse ja saab kuningas Moosia alamaks. Ligikaudu 121–120 eKr.

Ja nüüd, sündis, et Ammon ja kuningas Limhi hakkasid rahvaga nõu pidama, kuidas end orjusest vabastada, ja nad lasid koguni rahval kokku tulla; ja nad tegid seda, et saada teada rahva arvamust selle asja kohta.

28 *a* Om 1:20–22; Mo 28:11–16.
30 *a* Mo 17:12–20.
b Mo 18:34–35.
33 *a* PJ Volitus.
35 *a* Mo 25:17–18.

2 Ja sündis, et nad ei leidnud orjusest vabanemiseks mingit teist teed, kui et võtta oma naised ja lapsed ja oma pudulojuste ja veisekarjad ja oma telgid ning lahkuda kõnnumaale; sest laamanlased olid nii arvukad, et Limhi rahval oli võimatu nendega võidelda, mõteldes vabastada end orjusest mõõga abil.

3 Nüüd, sündis, et Giideon läks ja seisis kuninga ette ning ütles temale: Nüüd, oo kuningas, sa oled siiani palju kordi kuulda võtnud mu sõnu, kui me oleme võidelnud meie vendade laamanlastega.

4 Ja nüüd, oo kuningas, kui sa ei pea mind tulutuks teenijaks või kui sa oled siiani mingilgi määral mu sõnu kuulanud ja neist on sulle kasu olnud, koguni nõnda ma soovin, et sa kuulaksid mu sõnu selgi korral, ja ma olen sinu teenija ning vabastan selle rahva orjusest.

5 Ja kuningas andis talle loa rääkimiseks. Ja Giideon ütles temale:

6 Vaata seda tagumist läbikäiku läbi tagumise müüri linna tagaosas. Laamanlased ehk laamanlaste valvurid on ööpimeduses joobnud; seepärast saatkem sellele rahvale läkitus, et nad koguksid kokku oma pudulojuste ja veisekarjad, et need ööpimeduses kõnnumaale ajada.

7 Ja ma lähen vastavalt sinu käsule ja maksan viimase veiniandami laamanlastele ja nad joovad end purju; ja me läheme läbi salajase läbikäigu nende laagrist vasakul pool, kui nemad on joobnud ja magavad.

8 Nii me lahkume oma naiste ja oma lastega, oma pudulojuste- ja veisekarjadega kõnnumaale ja me rändame ümber Siilomi maa.

9 Ja sündis, et kuningas võttis Giideoni sõnu kuulda.

10 Ja kuningas Limhi lasi oma rahval oma karjad kokku koguda; ja ta saatis laamanlastele veiniandami; ja samuti saatis ta neile veel veini kingiks; ja nad jõid piiramatult seda veini, mida kuningas Limhi oli neile saatnud.

11 Ja sündis, et kuningas Limhi rahvas lahkus ööpimeduses kõnnumaale koos oma pudulojuste ja veisekarjadega ja nad läksid kõnnumaal ümber Siilomi maa ning suundusid Sarahemla maa poole Ammoni ja tema vendade juhtimisel.

12 Ja nad olid võtnud kõnnumaale kaasa kõik oma kulla ja hõbeda ja oma hinnalised asjad, mida nad võisid kanda, ja ka nende toiduvarud ning nad jätkasid oma teekonda.

13 Ja pärast mitmeid päevi kõnnumaal jõudsid nad Sarahemla maale ja ühinesid Moosia rahvaga ning said tema alamateks.

14 Ja sündis, et Moosia võttis nad rõõmuga vastu, ja ta samuti võttis vastu nende [a]ülestähendused ja ka [b]ülestähendused, mis Limhi rahvas oli leidnud.

15 Ja nüüd, sündis, et kui laamanlased avastasid, et Limhi rahvas oli ööpimeduses maalt lahkunud,

22 14 *a* Mo 8:5. *b* Mo 8:9.

saatsid nad sõjaväe kõnnumaale neid taga ajama.

16 Ja kui nad olid neid taga ajanud kaks päeva, ei suutnud nad enam nende jälgi ajada; seepärast olid nad kõnnumaal ära eksinud.

Aruanne Almast ja Issanda rahvast, kelle kuningas Noa rahvas kõnnumaale ajas.

Hõlmab peatükid 23 ja 24.

23. PEATÜKK

Alma keeldub olemast kuningas. Ta teenib ülempreestrina. Issand talitseb oma rahvast ja laamanlased vallutavad Heelami maa. Amulon, kuningas Noa paheliste preestrite juht, valitseb laamanlaste ainuvalitseja alamana. Ligikaudu 145–121 eKr.

Nüüd, kuna Issand oli Almat hoiatanud, et kuningas Noa sõjaväed on tulemas neid ründama, ja olles teatanud sellest oma rahvale, seepärast nad kogusid kokku oma karjad ja võtsid oma teravilja ning lahkusid kõnnumaale kuningas Noa vägede eest.

2 Ja Issand tugevdas neid, nõnda et kuningas Noa rahvas ei jõudnud neile järele, et neid hävitada.

3 Ja nad põgenesid kaheksa päeva teekonna kaugusele kõnnumaale.

4 Ja nad jõudsid maale, jah, nimelt väga kaunile ja meeldivale maale, puhta vee maale.

5 Ja nad püstitasid oma telgid ja hakkasid maad viljelema ning hakkasid ehitama maju, jah, nad olid töökad ja nägid usinasti vaeva.

6 Ja rahvas soovis, et Alma oleks nende kuningas, kuna tema rahvas armastas teda.

7 Ent tema ütles nendele: Vaata, ei ole otstarbekas, et meil on kuningas, sest nõnda ütleb Issand: Te ei tohi pidada ühte inimest teisest [a]ülemaks; ehk üks inimene ei tohi mõelda, et ta on teisest üle; seepärast ma ütlen teile, et ei ole otstarbekas, et teil oleks kuningas.

8 Ometi, kui oleks võimalik, et teil oleks alati kuningaks õigemeelne mees, oleks kuninga olemasolek teile hea.

9 Aga pidage meeles kuningas Noa ja tema preestrite [a]süütegusid; ja mina ise [b]langesin lõksu ja tegin palju asju, mis on jäledad Issanda silmis, mis pani mind tõsiselt meelt parandama.

10 Ometi, pärast rohkeid [a]kannatusi, kuulis Issand mu hüüdu ja vastas mu palvetele ja on teinud minust tööriista enda käes, et tuua [b]nii paljud teist tema tõe tundmisele.

11 Ometi ei hoople ma selle üle, sest ma ei ole vääriline enda üle hooplema.

12 Ja nüüd, ma ütlen teile, kuningas Noa on teid rõhunud ja te olete olnud orjuses tema ja ta preestrite

23 7 *a* Mo 27:3–5. 9 *a* Õp 16:12; Mo 11:1–15. *b* Mo 17:1–4. 10 *a* ÕL 58:4. *b* Mo 18:35.

käes ja nad on juhatanud teid süütegudesse; seepärast te olite seotud [a]süütegude ahelatega.

13 Ja nüüd, kuna te olete neist ahelaist vabastatud Jumala väel, jah, nimelt kuningas Noa ja tema rahva käest ja samuti süütegude ahelaist, just samuti ma soovin, et te [a]jääksite kindlaks sellele [b]vabadusele, millega teid on vabaks tehtud, ja et te ei usaldaks [c]ühtegi inimest olema enda üle kuningaks.

14 Ja samuti ärge usaldage kedagi oma [a]õpetajaks või jumalasulaseks muidu kui juhul, kui ta on Jumala mees, kes kõnnib tema teedel ja peab kinni tema käskudest.

15 Nõnda õpetas Alma oma rahvale, et iga inimene peab [a]armastama oma ligimest nagu iseennast, et nende seas ei oleks [b]tülisid.

16 Ja nüüd, Alma oli nende [a]ülempreester, kuna ta oli nende kiriku asutaja.

17 Ja sündis, et keegi ei saanud [a]volitust jutlustada või õpetada muidu kui Jumalalt tema kaudu. Seepärast ta pühitses kõik nende preestrid ja kõik nende õpetajad; ja kedagi ei pühitsetud, ilma et nad oleksid õiglased mehed.

18 Seepärast nad vaatasid oma rahva järele ja [a]kosutasid neid sellega, mis õigemeelsusele kohane.

19 Ja sündis, et neid hakkas maal saatma ülim edu ja nad nimetasid selle maa Heelamiks.

20 Ja sündis, et Heelami maal nad paljunesid ja neid saatis ülim edu ja nad ehitasid linna, mille nad nimetasid Heelami linnaks.

21 Ometi peab Issand vajalikuks oma rahvast [a]talitseda; jah, ta paneb proovile nende [b]kannatlikkuse ja nende usu.

22 Ometi – kes iganes paneb oma [a]lootuse temale, see saab viimsel päeval [b]üles tõstetud. Jah, ja nõnda oli see ka selle rahvaga.

23 Sest vaata, ma näitan teile, et nad viidi orjusesse ja mitte keegi teine ei saanud neid vabastada kui Issand, nende Jumal, jah, nimelt Aabrahami ja Iisaki ja Jaakobi Jumal.

24 Ja sündis, et ta vabastas nad ja ta näitas neile oma võimsat väge ja suur oli nende rõõm.

25 Sest vaata, sündis, et ajal, mil nad olid Heelami maal, jah, Heelami linnas, mil nad selle ümber põldu harisid, vaata, laamanlaste sõjavägi oli ületanud maa piiri.

26 Nüüd, sündis, et Alma vennad põgenesid oma põldudelt ja kogunesid kokku Heelami linna ning olid väga kohkunud laamanlaste ilmumisest.

27 Aga Alma astus ette ja seisis nende keskele ja õhutas neid, et nad ei kardaks, vaid peaksid

12 *a* 2Ne 28:19–22.
13 *a* Gl 5:1.
b PJ Vaba, vabadus.
c Mo 29:13.
14 *a* Mo 18:18–22.
15 *a* PJ Armastus.
b 3Ne 11:28–29.
16 *a* Mo 26:7.
17 *a* PJ Preesterlus; Volitus.
18 *a* 1Tm 4:6.
21 *a* Hl 12:3; ÕL 98:21.
PJ Nuhtlema, nuhtlemine.
b PJ Kannatlikkus.
22 *a* PJ Usaldama.
b 1Ne 13:37.

meeles Issandat, oma Jumalat, ja tema vabastab nad.

28 Seepärast nad vaigistasid oma hirmu ja hakkasid hüüdma Issanda poole, et ta pehmendaks laamanlaste südant, et nad heidaksid armu neile ja nende naistele ja nende lastele.

29 Ja sündis, et Issand pehmendas laamanlaste südant. Ja Alma ja tema vennad läksid ette ja andsid end nende kätte; ja laamanlased võtsid Heelami maa oma valdusesse.

30 Nüüd, laamanlaste sõjavägi, kes oli järgnenud kuningas Limhi rahvale, oli ekselnud kõnnumaal mitu päeva.

31 Ja vaata, nad olid leidnud need kuningas Noa preestrid kohas, mida nad kutsusid Amuloniks; ja need olid võtnud Amuloni maa oma valdusesse ning olid hakanud maad viljelema.

32 Nüüd, nende preestrite juhi nimi oli Amulon.

33 Ja sündis, et Amulon palus laamanlasi ja ta saatis nende naised, kes olid laamanlaste [a]tütred, et paluda oma vendi, et nad ei hävitaks nende mehi.

34 Ja laamanlased [a]halastasid Amuloni ja tema vendade peale ja ei hävitanud neid nende naiste pärast.

35 Ja Amulon ja tema vennad liitusid laamanlastega ja nad rändasid kõnnumaal, otsides Nefi maad, kui nad leidsid Heelami maa, mis oli Alma ja tema vendade valduses.

36 Ja sündis, et laamanlased lubasid Almale ja tema vendadele, et nad kingivad neile nende elu ja nende vabaduse, kui nad näitavad neile teed, mis viib Nefi maale.

37 Ent kui Alma oli näidanud nendele teed, mis viis Nefi maale, ei tahtnud laamanlased oma lubadusest kinni pidada, vaid panid [a]vahid ümber Heelami maa pidama vahti Alma ja tema vendade üle.

38 Ja ülejäänud neist läksid Nefi maale ja mõned nendest pöördusid tagasi Heelami maale ja tõid samuti endaga kaasa valvurite naised ja lapsed, kes olid maale maha jäetud.

39 Ja laamanlaste kuningas oli lubanud Amulonil olla kuningas ja valitseja oma rahva üle, kes oli Heelami maal; ometi ei olnud tal võimu teha midagi, mis võiks olla laamanlaste kuninga tahtmise vastu.

24. PEATÜKK

Amulon kiusab taga Almat ja tema rahvast. Nad tuleb surmata, kui nad palvetavad. Issand paneb nende koormad tunduma kergetena. Ta vabastab nad orjusest ja nad pöörduvad tagasi Sarahemlasse. Ligikaudu 145–120 eKr.

Ja sündis, et Amulon võitis laamanlaste kuninga silmis poolehoiu; seepärast, laamanlaste kuningas lubas temale ja tema

33 *a* Mo 20:3–5.
34 *a* PJ Kaastunne.
37 *a* Mo 24:8–15.

vendadele, et nad määratakse tema rahvale õpetajateks, jah, nimelt rahvale, kes olid Semloni maal ja Siilomi maal ja Amuloni maal.

2 Sest laamanlased olid võtnud oma valdusesse kõik need maad; seepärast, laamanlaste kuningas oli määranud kuningad kõikidele nendele maadele.

3 Ja nüüd, laamanlaste kuninga nimi oli Laaman, olles saanud oma nime oma isa nime järgi; ja seepärast kutsuti teda kuningas Laamaniks. Ja ta oli rohkearvulise rahva kuningas.

4 Ja ta määras Amuloni vendade seast õpetajad igale maale, mis oli tema rahva valduses; ja nõnda hakati nefi keelt õpetama kogu laamanlaste rahva hulgas.

5 Ja nad olid üksteisesse sõbralikult suhtuv rahvas; ometi ei tundnud nad Jumalat, ka ei õpetanud Amuloni vennad neile midagi Issandast, nende Jumalast ega Moosese seadusest ega õpetanud nad neile Abinadi sõnu.

6 Aga nad õpetasid neile, et nad peavad kirjutama oma ülestähendust ja et nad võiksid üksteisele kirjutada.

7 Ja nõnda hakkasid laamanlased rikkust juurde saama; ja nad hakkasid üksteisega kaupu vahetama ja kasvasid suureks ja muutusid kavalaks ja targaks rahvaks, mis puutub maailma tarkusesse; jah, väga kavalaks rahvaks, kes tundis heameelt kõiksugu pahelisusest ja rüüstamisest muidu kui nende oma vendade seas.

8 Ja nüüd, sündis, et Amulon hakkas kasutama oma [a]võimu Alma ja tema vendade üle ja hakkas teda taga kiusama ja lasi oma lastel nende lapsi taga kiusata.

9 Sest Amulon tundis Almat, et ta oli olnud [a]üks kuninga preestritest ja et see oli tema, kes uskus Abinadi sõnu ja oli kuninga juurest minema aetud ja seepärast oli ta tema peale vihane; sest ta oli kuningas Laamani alam, siiski kasutas ta võimu nende üle ja [b]koormas neid töödega ning pani sundijad nende üle.

10 Ja sündis, et nende kannatused olid nii suured, et nad hakkasid hüüdma vägevalt Jumala poole.

11 Ja Amulon käskis neil lõpetada oma hüüded ja ta pani vahid neid valvama, et kes iganes leitakse hüüdmast Jumala poole, see surmatakse.

12 Ja Alma ja tema rahvas ei tõstnud oma häält Issanda, oma Jumala poole, vaid [a]valasid välja oma südamed temale; ja tema teadis nende südamete mõtteid.

13 Ja sündis, et nende kannatustes tuli neile Issanda hääl, öeldes: Tõstke pea püsti ja olge täis tröösti, sest ma tean seda lepingut, mille te olete minuga teinud; ja ma teen oma rahvaga lepingu ja vabastan nad orjusest.

14 Ja ma kergendan samuti koormaid, mis on asetatud teie õlgadele, kuni selleni välja, et te ei

24 8*a* ÕL 121:39.
9*a* Mo 17:1–4; 23:9.
b Mo 21:3–6.
12*a* PJ Palve.

tunne neid oma seljal, nimelt nii kaua, kui te olete orjuses; ja seda ma teen, et te võiksite seista edaspidi kui minu [a]tunnistajad; ja et te võiksite kindlalt teada, et mina, Issand Jumal, toetan oma rahvast nende [b]kannatustes.

15 Ja nüüd, sündis, et koormad, mis olid asetatud Alma ja tema vendade peale, tehti kergeks; jah, Issand andis neile [a]jõudu, nii et nad jaksasid vaevata kanda oma [b]koormaid ja nad alistusid kõiges rõõmsameelselt ja [c]kannatlikkusega Issanda tahtele.

16 Ja sündis, et nii suur oli nende usk ja nende kannatlikkus, et Issanda hääl tuli neile taas, öeldes: Olge täis tröösti, sest homme ma vabastan teid orjusest!

17 Ja ta ütles Almale: Sa mine selle rahva ees ja ma tulen sinuga ja vabastan selle rahva [a]orjusest!

18 Nüüd, sündis, et Alma ja tema rahvas kogusid öö jooksul kokku oma karjad ja samuti oma teravilja; jah, nad kogusid oma karju kokku koguni terve öö.

19 Ja hommikul lasi Issand [a]sügava une tulla laamanlaste peale, jah, kõik nende sundijad olid sügavas unes.

20 Ja Alma ja tema rahvas lahkusid kõnnumaale ja kui nad olid päev läbi rännanud, püstitasid nad oma telgid orgu ja nad panid orule nimeks Alma, kuna tema juhtis neid teel kõnnumaal.

21 Jah, ja Alma orus valasid nad välja oma [a]tänu Jumalale, kuna ta oli olnud nende vastu halastav ja oli kergendanud nende koormaid ja oli vabastanud nad orjusest; sest nad olid orjuses ja keegi ei saanud neid vabastada muidu kui Issand, nende Jumal.

22 Ja nad tänasid Jumalat, jah, kõik nende mehed ja kõik nende naised ja kõik nende lapsed, kes oskasid rääkida, tõstsid oma hääled oma Jumala ülistamises.

23 Ja nüüd, Issand ütles Almale: Kiirusta ja vii ennast ja see rahvas sellelt maalt välja, sest laamanlased on ärganud ja järgnevad sulle; seepärast lahku sellelt maalt ja ma peatan laamanlased selles orus, nii et nad ei pääse siit kaugemale seda rahvast taga ajades.

24 Ja sündis, et nad lahkusid orust ja läksid oma teekonnale kõnnumaale.

25 Ja pärast seda, kui nad olid olnud kõnnumaal kaksteist päeva, saabusid nad Sarahemla maale; ja kuningas Moosia võttis nad samuti rõõmuga vastu.

25. PEATÜKK

Muleki järglased Sarahemlas saavad nefilasteks. Nad saavad teada Alma ja Seenifi rahvast. Alma ristib Limhi ja kogu tema rahva. Moosia volitab

14*a* PJ Tunnistaja, tunnistus.
b PJ Vastandlikkus, vastuseis.
15*a* Mt 11:28–30.
b Al 31:38; 33:23.
c ÕL 54:10.
PJ Kannatlikkus.
17*a* PJ Vangistus.
19*a* 1Sm 26:12.
21*a* PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.

Almat organiseerima Jumala Kirikut. Ligikaudu 120 eKr.

Ja nüüd, kuningas Moosia lasi kõik inimesed kokku koguda.

2 Nüüd, seal ei olnud nii palju Nefi lapsi ehk nii palju neid, kes olid Nefi järglased, kui oli [a]Sarahemla rahvast, kes olid [b]Muleki järglased ja need, kes tulid koos temaga kõnnumaale.

3 Ja seal ei olnud nii palju Nefi rahvast ja Sarahemla rahvast, kui oli laamanlasi; jah, nad ei olnud pooltki nii arvukad.

4 Ja nüüd, kogu Nefi rahvas oli kokku tulnud ja samuti ka kogu Sarahemla rahvas, ja nad olid kogunenud kahte rühma.

5 Ja sündis, et Moosia luges ja lasi lugeda Seenifi ülestähendusi oma rahvale; jah, ta luges Seenifi rahva ülestähendusi ajast, mil nad lahkusid Sarahemla maalt, kuni nad taas tagasi pöördusid.

6 Ja ta luges samuti aruannet Almast ja tema vendadest ja kõikidest nende kannatustest alates ajast, mil nad lahkusid Sarahemla maalt, kuni ajani, mil nad taas tagasi pöördusid.

7 Ja nüüd, kui Moosia oli lõpetanud ülestähenduste lugemise, haaras tema rahvast, kes oli maal, imestus ja hämmastus.

8 Sest nad ei teadnud, mida mõelda, sest kui nad nägid neid, kes olid [a]orjusest vabastatud, täitusid nad ülimalt suure rõõmuga.

9 Ja taas, kui nad mõtlesid oma vendade peale, kelle laamanlased olid tapnud, täitusid nad kurbusega ja koguni valasid palju kurbusepisaraid.

10 Ja taas, kui nad mõtlesid Jumala otsesele headusele ja tema väele Alma ja tema vendade vabastamisel laamanlaste käest ja orjusest, tõstsid nad oma hääled ja tänasid Jumalat.

11 Ja taas, kui nad mõtlesid laamanlaste peale, kes olid nende vennad, nende patusele ja rüvedale olukorrale, täitusid nad [a]valu ja ahastusega nende [b]hingede heaolu pärast.

12 Ja sündis, et need, kes olid Amuloni ja tema vendade lapsed, kes olid võtnud endale naiseks laamanlaste tütred, ei olnud rahul oma isade käitumisega ja nad ei tahtnud enam, et neid kutsutakse nende isade nime järgi, seepärast nad võtsid endile Nefi nime, et neid kutsutaks Nefi lasteks ja arvataks nende hulka, keda kutsutakse nefilasteks.

13 Ja nüüd, kogu Sarahemla rahvas [a]arvati nefilaste hulka ja seda sellepärast, et kuningriiki ei oldud kunagi antud kellelegi muule kui nendele, kes olid Nefi järglased.

14 Ja nüüd, sündis, et kui Moosia oli lõpetanud rahvale rääkimise ja lugemise, soovis ta, et ka Alma kõneleks rahvale.

15 Ja Alma kõneles neile, kui nad olid kogunenud suurtesse

25 2 *a* Om 1:13–19.
b Hl 6:10.
PJ Mulek.
8 *a* Mo 22:11–13.
11 *a* Mo 28:3–4; Al 13:27.
b PJ Hing – Hingede väärtus.
13 *a* Om 1:19.

rühmadesse ja ta läks ühest rühmast teise, jutlustades rahvale meeleparandust ja usku Issandasse.

16 Ja ta õhutas Limhi ja tema vendade rahvast, kõiki neid, keda oli vabastatud orjusest, et nad peaksid meeles, et see oli Issand, kes neid vabastas.

17 Ja sündis, et pärast seda, kui Alma oli õpetanud rahvale palju asju ja oli lõpetanud neile rääkimise, soovis kuningas Limhi, et ta võiks saada ristitud ja kogu tema rahvas soovis, et nad võiksid samuti saada ristitud.

18 Seepärast, Alma läks vette ja [a]ristis neid; jah, ta ristis nad samal viisil nagu oma vendi Mormoni [b]vetes; jah, ja kõik need, keda ta ristis, kuulusid Jumala kirikusse ning seda nende usu pärast Alma sõnadesse.

19 Ja sündis, et kuningas Moosia andis Almale loa, et ta võib rajada kirikuid üle kogu Sarahemla maa; ja ta andis talle [a]väe pühitseda kõikidele kirikutele preestreid ja õpetajaid.

20 Nüüd, seda tehti seepärast, et oli nii palju inimesi, et üks õpetaja ei saanud neid kõiki juhtida ega saanud nad kõik kuulda Jumala sõna ühel koosviibimisel.

21 Seepärast kogunesid nad eraldi rühmadesse, mida kutsuti kirikuteks; igal kirikul olid omad preestrid ja omad õpetajad ja iga preester jutlustas sõna vastavalt sellele, kuidas ta selle Alma suust sai.

22 Ja nõnda, kuigi seal oli palju kirikuid, olid nad kõik üks [a]kirik, jah, nimelt Jumala kirik; sest kõikides kirikutes ei jutlustatud midagi muud kui meeleparandust ja usku Jumalasse.

23 Ja nüüd, Sarahemla maal oli seitse kirikut. Ja sündis, et kes iganes soovis võtta enda peale [a]Kristuse ehk Jumala nime, nemad ühinesid Jumala kirikutega;

24 ja neid kutsuti Jumala [a]rahvaks. Ja Issand valas oma Vaimu nende peale ning nad olid õnnistatud ja neid saatis maal edu.

26. PEATÜKK

Uskmatud juhivad paljud Kiriku liikmed pattu. Almale lubatakse igavene elu. Need, kes parandavad meelt ja ristitakse, saavad andeks. Kiriku patustele liikmetele, kes parandavad meelt ja tunnistavad üles Almale ja Issandale, antakse andeks; muidu ei loeta neid Kiriku rahva hulka. Ligikaudu 120–100 eKr.

Nüüd, sündis, et pealekasvavas põlvkonnas olid paljud, kes ei mõistnud kuningas Benjamini sõnu, sest sel ajal, kui ta oma rahvale rääkis, olid nad väikesed lapsed; ja nad ei uskunud oma isade pärimustesse.

18 *a* Mo 21:35.
b Mo 18:8–17.
19 *a* PJ Preesterlus.
22 *a* Mo 18:17.
23 *a* PJ Jeesus Kristus – Kristuse nime võtmine enda peale.
24 *a* PJ Leping.

2 Nad ei uskunud, mis oli öeldud surnute ülestõusmise kohta ega uskunud nad ka Kristuse tulekusse.

3 Ja nüüd, nende uskmatuse pärast nad ei võinud [a]mõista Jumala sõna ja nende südamed olid muutunud kõvaks.

4 Ja nad ei tahtnud saada ristitud ega liituda kirikuga. Ja nad olid usu poolest erinev rahvas ja jäid nii alatiseks, nimelt oma [a]lihalikku ja patusesse olukorda, sest nad ei tahtnud hüüda Issanda, oma Jumala poole.

5 Ja nüüd, Moosia valitsemise ajal nad ei olnud pooltki nii arvukad, kui Jumala rahvas, aga vendade vaheliste [a]lahkhelide pärast nende arv suurenes.

6 Sest sündis, et nad petsid paljusid, kes olid kirikust, oma meelitavate sõnadega ja panid neid tegema palju pattu; seepärast oli otstarbekas, et kirik neid kirikusolijaid, kes patustasid, [a]manitseks.

7 Ja sündis, et õpetajad viisid nad preestrite ette ja andsid nad üle preestritele; ja preestrid viisid nad Alma ette, kes oli [a]ülempreester.

8 Nüüd, kuningas Moosia oli andnud Almale volituse kiriku üle.

9 Ja sündis, et Alma ei teadnud nende kohta; kuid nende vastu oli palju tunnistajaid; jah, inimesed seisid ja tunnistasid väga palju nende süütegude kohta.

10 Nüüd, midagi sellist polnud kirikus varem juhtunud; seepärast oli Alma oma hinges rahutu ja ta lasi nad viia kuninga ette.

11 Ja ta ütles kuningale: Vaata, me oleme toonud sinu ette palju neid, keda nende vennad süüdistavad; jah, ja neid on tabatud kõiksugu süütegudelt. Ja nad ei paranda meelt oma süütegudest; seepärast me oleme toonud nad sinu ette, et sina mõistaksid nende üle kohut vastavalt nende kuritegudele.

12 Aga kuningas Moosia ütles Almale: Vaata, mina ei mõista nende üle kohut; seepärast ma [a]annan nad sinu kätte kohtumõistmiseks.

13 Ja nüüd, Alma vaim oli taas rahutu ja ta läks ja küsis Issandalt, mida ta peaks tegema selle asjaga, sest ta kartis, et ta toimib valesti Jumala silmis.

14 Ja sündis, et kui ta oli Jumalale kogu oma hinge välja valanud, tuli temale Issanda hääl, öeldes:

15 Õnnistatud oled sina, Alma, ja õnnistatud on need, kes ristiti Mormoni [a]vetes. Sina oled õnnistatud oma ülimalt suure [b]usu pärast juba üksnes minu teenija Abinadi sõnadesse.

16 Ja õnnistatud on nemad, kuna neil on ülimalt suur usk juba üksnes nendesse sõnadesse, mis sina oled neile rääkinud.

26 3 *a* PJ Mõistma, mõistus.
4 *a* PJ Loomupärane inimene.
5 *a* PJ Tüli; Usust taganemine.
6 *a* Al 5:57–58; 6:3. PJ Hoiatama, hoiatus.
7 *a* Mo 29:42.
12 *a* ÕL 42:78–93.
15 *a* Mo 18:30.
b Mo 17:2. PJ Usk.

17 Ja õnnistatud oled sina, kuna sa oled rajanud selle rahva sekka [a]kiriku, ja neid kinnitatakse ja nad saavad olema minu rahvas.

18 Jah, õnnistatud on see rahvas, kes on valmis kandma minu [a]nime; sest minu nime järgi neid kutsutakse ja nad on minu.

19 Ja kuna sa oled küsinud minult üleastujate kohta, oled sa õnnistatud.

20 Sa oled minu teenija ja ma teen sinuga lepingu, et sa saad [a]igavese elu; ja sa teeni mind ja mine edasi minu nimel ja kogu kokku minu lambad.

21 Ja see, kes tahab kuulda minu häält, on minu [a]lammas ja tema võtke kirikusse vastu ja ka mina võtan tema vastu.

22 Sest vaata, see on minu kirik; kes iganes on [a]ristitud, saab ristitud meeleparanduseks. Ja keda te iganes vastu võtate, usub minu nimesse ja temale [b]andestan ma vabalt.

23 Sest see olen mina, kes [a]võtab enda peale maailma patud; sest see olen mina, kes on [b]loonud inimesed; ja see olen mina, kes annab sellele, kes usub kuni lõpuni, koha oma paremal käel.

24 Sest vaata, minu nime järgi neid kutsutakse ja kui nad [a]tunnevad mind, siis astuvad nad ette ja neil on igaveseks koht minu paremal käel.

25 Ja sünnib, et kui kõlab [a]teine pasun, siis astuvad ette need, kes mind mitte kunagi ei [b]tundnud, ja seisavad minu ette.

26 Ja siis nad saavad teada, et mina olen Issand, nende Jumal, et mina olen nende Lunastaja, ent nad ei tahtnud saada lunastatud.

27 Ja siis ma tunnistan neile, et ma ei ole kunagi neid [a]tundnud; ja nad [b]lahkuvad [c]igavikulisse tulle, mis on valmistatud kuradile ja tema inglitele.

28 Seepärast ma ütlen sulle, et sedasama, kes ei taha minu häält [a]kuulda, ära võta vastu minu kirikusse, sest teda ei võta mina vastu viimsel päeval.

29 Seepärast ma ütlen sulle: Mine; ja kes iganes paneb minu vastu toime üleastumise, tema üle [a]mõista kohut [b]vastavalt pattudele, mis ta on teinud; ja kui ta [c]tunnistab üles oma patud sinu ja minu ees ning [d]parandab meelt siira südamega, sellele sa [e]andesta ja mina andestan talle samuti.

30 Jah, ja [a]nii sageli, kui minu rahvas [b]meelt parandab, andestan

17 *a* Mo 25:19–24.
18 *a* Mo 1:11; 5:8. PJ Jeesus Kristus – Kristuse nime võtmine enda peale.
20 *a* PJ Igavene elu; Väljavalimine; Äravalitu.
21 *a* PJ Hea Karjane.
22 *a* 2Ne 9:23. PJ Ristima, ristimine.
b PJ Andestama; Pattude andekssaamine.
23 *a* PJ Lunastaja.
b PJ Loodu, looma.
24 *a* Jh 17:3.
25 *a* ÕL 88:99, 109.
b ÕL 76:81–86.
27 *a* Mt 7:21–23.
b Lk 13:27.
c ÕL 76:43–44.
28 *a* 2Ne 9:31; ÕL 1:14.
29 *a* PJ Kohtumõistmine, kohut mõistma.
b PJ Vastutama, vastutav, vastutus.
c 3Ne 1:25. PJ Üles tunnistama, ülestunnistus.
d PJ Meeleparandus.
e PJ Andestama.
30 *a* Mn 6:8.
b Hs 33:11, 15–16; Ap 3:19–20; Mo 29:19–20.

ma neile nende eksimused minu vastu.

31 Ja ka teie [a]andestage oma eksimused üksteisele, sest tõesti, ma ütlen sulle: See, kes ei andesta oma ligimese eksimusi, kui ta ütleb, et ta meelt parandab, seesama on toonud ennast süüdimõistmise alla.

32 Nüüd, ma ütlen sulle: Mine, ja kes iganes ei paranda meelt oma pattudest, seda ei saa minu rahva hulka arvata, ja nüüdsest peale peetagu sellest kinni.

33 Ja sündis, et kui Alma oli kuulnud neid sõnu, kirjutas ta need üles, et tal oleksid need ja et ta võiks kiriku rahva üle kohut mõista vastavalt Jumala käskudele.

34 Ja sündis, et Alma läks ja mõistis kohut nende üle, keda oli tabatud süütegudelt, vastavalt Issanda sõnale.

35 Ja kes iganes parandasid meelt oma pattudest ja neid [a]tunnistasid, need ta luges kiriku rahva hulka.

36 Ja need, kes ei tahtnud tunnistada oma patte ega parandada meelt oma süütegudest, neid ei arvatud kiriku rahva hulka, vaid nende nimed [a]kustutati.

37 Ja sündis, et Alma korrastas kõik kiriku asjad ja neil oli taas rahu ning neid saatis ülim edu kiriku asjades; ja nad kõndisid Jumala ees ettevaatlikult, paljusid vastu võttes ja paljusid ristides.

38 Ja nüüd, kõike seda tegid Alma ja tema kaastöölised, kes olid kiriku üle, kõndides täie usinusega, õpetades kõiges Jumala sõna, kannatades kõiksugu kannatusi, olles kõikide nende tagakiusamise all, kes ei kuulunud Jumala kirikusse.

39 Ja nad manitsesid oma vendi; ja ka neid [a]manitseti, igaühte Jumala sõnaga tema pattude ehk nende pattude järgi, mis ta oli teinud, olles saanud Jumalalt käsu lakkamatult [b]palvetada ja [c]tänada kõige eest.

27. PEATÜKK

Moosia keelab tagakiusamise ja teeb kohustuslikuks võrdsuse. Alma noorem ja Moosia neli poega püüavad Kirikut hävitada. Ilmub ingel ja käsib neil oma halb tegevus järele jätta. Alma lüüakse tummaks. Kogu inimkond peab sündima uuesti, et saada osa päästest. Alma ja Moosia pojad kuulutavad rõõmusõnumeid. Ligikaudu 100–92 eKr.

Ja nüüd, sündis, et tagakiusamised, mida uskmatud panid toime kiriku vastu, muutusid nii suureks, et kirik hakkas nurisema ja kaebama oma juhtidele selle üle; ja nad kaebasid Almale. Ja Alma

31 *a* 3Ne 13:14–15; ÕL 64:9–10.
35 *a* PJ Üles tunnistama, ülestunnistus.
36 *a* 2Ms 32:33; Al 1:24. PJ Eluraamat; Väljaheitmine.
39 *a* PJ Hoiatama, hoiatus. *b* 2Ne 32:8–9. *c* PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.

esitas selle küsimuse nende kuningale Moosiale. Ja Moosia pidas nõu oma preestritega.

2 Ja sündis, et kuningas Moosia saatis läkituse üle kogu ümbruskondse maa, et ükski uskmatu ei tohi [a]taga kiusata neid, kes kuuluvad Jumala kirikusse.

3 Ja oli range käsk kõigis kirikutes, et nende hulgas ei tohi olla mingit tagakiusamist, vaid et nende vahel peab olema [a]võrdsus;

4 et nad ei laseks mingil uhkusel ega upsakusel rikkuda oma [a]rahu; et iga inimene [b]austaks oma ligimest nagu iseennast, tehes enda ülalpidamiseks tööd omaenda kätega.

5 Jah, ja kõik nende preestrid ja õpetajad pidid nägema [a]vaeva enda ülalpidamiseks omaenda kätega kõigil muudel juhtudel kui haiguse või suure puuduse puhul; ja neid asju tehes oli neil külluses Jumala [b]armu.

6 Ja maal algas taas suur rahu ja rahvas muutus väga arvukaks ja hakkas maa pinnal laiali hajuma; jah, põhja ja lõunasse, itta ja läände, ehitades suuri linnu ja külasid igasse ilmakaarde.

7 Ja Issand toetas neid ja lasi edul neid saata ning nendest sai suur ja jõukas rahvas.

8 Nüüd, Moosia pojad arvati uskmatute hulka ja samuti oli nende hulka arvatud üks Alma [a]poegadest, keda kutsuti Almaks tema isa järgi; ometi sai temast väga paheline ja [b]ebajumalat kummardav mees. Ja ta oli paljude sõnadega mees ja ta rääkis rahvale palju meelitusi; seepärast juhtis ta paljusid rahva seast tema järgi süütegusid toime panema.

9 Ja ta sai suureks takistuseks Jumala kiriku edule; [a]varastades inimeste südameid, põhjustades suuri lahkhelisid rahva hulgas, andes Jumala vaenlasele võimaluse kasutada oma võimu nende üle.

10 Ja nüüd, sündis, et kui ta käis ringi, et hävitada Jumala kirikut – sest ta käis salaja ringi koos Moosia poegadega, püüdes hävitada kirikut ja juhtida Issanda rahvast eksiteele, mis on vastuolus Jumala või koguni kuninga käskudega –

11 ja nagu ma ütlesin teile, kui nad Jumala vastu [a]mässates ringi käisid, vaata, nendele [b]ilmus Issanda [c]ingel; ja ta tuli alla nagu pilve sees ja ta rääkis otsekui kõuemürina häälega, mis pani maa, millel nad seisid, värisema.

12 Ja nii suur oli nende hämmastus, et nad langesid maha ega mõistnud sõnu, mida ta neile rääkis.

13 Ometi ta hüüdis uuesti, öeldes: Alma, tõuse üles ja astu ette, sest miks sa kiusad taga Jumala

27 2 *a* PJ Tagakiusamine. 3 *a* Mo 23:7; 29:32. 4 *a* PJ Rahu. *b* PJ Lugu pidama. 5 *a* Mo 18:24, 26. *b* PJ Arm. 8 *a* PJ Alma, Alma poeg. *b* PJ Ebajumala kummardamine. 9 *a* 2Sm 15:1–6. 11 *a* PJ Vastuhakk. *b* Ap 9:1–9; Al 8:15. *c* PJ Inglid.

kirikut? Sest Issand on öelnud: [a]See on minu kirik ja mina rajan selle; ja seda ei kukuta miski muu kui minu rahva üleastumised.

14 Ja ingel ütles taas: Vaata, Issand on kuulnud oma rahva [a]palveid ja ka oma teenija Alma palveid, kes on sinu isa; sest ta on palunud sinu pärast suure usuga, et sind toodaks tõe tundmisele; seepärast, sel põhjusel olen ma tulnud, et veenda sind Jumala väes ja võimus, et tema teenijate [b]palvetele vastataks vastavalt nende usule.

15 Ja nüüd, vaata, kas sa saad vaielda Jumala väe vastu? Sest vaata, kas mu hääl ei pane mitte maad värisema? Ja kas sa mitte ei näe mind enda ees? Ja Jumal on mind saatnud.

16 Nüüd, ma ütlen sinule: Mine ja pea meeles oma isade vangistust Heelami maal ja Nefi maal; ja pea meeles, kui suuri asju ta on nendele teinud, sest nad olid orjuses ja ta on nad [a]vabastanud. Ja nüüd, ma ütlen sinule, Alma: Mine oma teed ja ära püüa enam kirikut hävitada, et nende palved saaks vastatud ja seda koguni siis, kui sa ise soovid saada kõrvale heidetud.

17 Ja nüüd, sündis, et need olid viimased sõnad, mida ingel rääkis Almale, ja ta lahkus.

18 Ja nüüd, Alma ning need, kes olid temaga, langesid taas maha, sest suur oli nende hämmastus; sest oma silmaga olid nad näinud Issanda inglit ja ta hääl oli kui kõuemürin, mis raputas maad, ja nad teadsid, et ei olnud midagi muud kui Jumala vägi, mis võis raputada maad ja panna selle värisema nii, nagu käriseks see lõhki.

19 Ja nüüd, Alma hämmastus oli nii suur, et ta jäi tummaks, nii et ta ei saanud oma suud avada; jah, ja ta jäi nõrgaks kuni selleni välja, et ta ei saanud liigutada oma käsi; seepärast need, kes temaga olid, võtsid ta ja kandsid teda abituna, kuni ta koguni asetati oma isa ette.

20 Ja nad jutustasid tema isale kõigest, mis oli nendega juhtunud, ja ta isa rõõmustas, sest ta teadis, et see oli Jumala vägi.

21 Ja ta lasi rahvahulgal kokku koguneda, et nad võiksid tunnistada, mis Issand oli teinud tema pojale ja ka nendele, kes olid koos temaga.

22 Ja ta lasi preestritel koguneda kokku ja nad hakkasid paastuma ja palvetama Issanda, oma Jumala poole, et ta avaks Alma suu, et ta võiks rääkida ja et ka tema jäsemed võiksid tagasi saada oma jõu – et rahva silmad avaneksid, et näha ja tunda Jumala headust ja hiilgust.

23 Ja sündis, et kui nad olid paastunud ja palvetanud kaks päeva ja kaks ööd, said Alma jäsemed tagasi oma jõu ja ta tõusis üles ja hakkas neile rääkima, käskides neid olla täis tröösti:

24 Sest, ütles ta, ma olen parandanud meelt oma pattudest ja Issand

13 *a* PJ Jeesus Kristus – Kiriku pea.
14 *a* Al 10:22.
b Mr 9:36–37.
16 *a* Mo 23:1–4.

on mind [a]lunastanud; vaata, ma olen sündinud Vaimust.

25 Ja Issand ütles minule: Ära imesta, et kogu inimkond, jah, mehed ja naised, kõik rahvused, hõimud, keeled ja rahvad peavad olema uuesti [a]sündinud; jah, Jumalast sündinud, [b]muudetud nende [c]lihalikust ja langenud seisundist õigemeelsuse seisundisse, olles Jumala poolt lunastatud ja saades tema poegadeks ja tütardeks;

26 ja nõnda saavad neist uued olevused, ja kui nad seda ei tee, ei saa nad [a]mingil juhul pärida Jumala kuningriiki.

27 Ma ütlen teile: Kui asi ei ole nii, heidetakse nad kõrvale; ja seda ma tean, sest mind peaaegu heideti kõrvale.

28 Ometi, pärast paljudest raskustest läbitungimist ja surmasuus meelt parandades on Issand arvanud heaks oma halastuses mind [a]igavikulisest põlemisest välja tõmmata ja ma olen Jumalast sündinud.

29 Mu hing on lunastatud kibeduse sapist ja süütegude ahelaist. Ma olin kõige pimedamas sügavikus, kuid nüüd näen ma Jumala imepärast valgust. Mu hinge [a]piinas igavene piin, aga mind tõmmati välja ja mu hing ei valuta enam.

30 Ma hülgasin oma Lunastaja ja salgasin selle, mida meie isad olid rääkinud; aga nüüd, et nad võiksid ette näha, et ta tuleb ja et ta peab meeles igat tema loodud olevust, teeb ta ennast ilmsiks kõikidele.

31 Jah, [a]iga põlv nõtkub ja iga keel tunnistab tema ees. Jah, tõepoolest viimsel päeval, kui kõik inimesed seisavad tema ees, et ta nende üle [b]kohut mõistaks; siis nad tunnistavad, et tema on Jumal; siis need, kes elavad maailmas [c]ilma Jumalata, tunnistavad, et igavikulise karistuse kohtuotsus on nende suhtes õiglane; ja nad värisevad ja vabisevad ja kohkuvad tagasi tema [d]kõikenägeva pilgu all.

32 Ja nüüd, sündis, et sellest ajast peale hakkas Alma mööda kogu maad reisides rahvast õpetama, ja samuti need, kes olid koos Almaga siis, kui neile ilmus ingel, kuulutades kogu rahvale asjadest, mida nad olid kuulnud ja näinud ja jutlustades Jumala sõna paljudes kannatustes, olles suuresti uskmatute taga kiusata ja saades neist paljude hoopide osaliseks.

33 Aga kõigest sellest hoolimata olid nad suureks tröösti kirikule, kinnitades nende usku ning õhutades pikameelsuse ja suure vaevaga neid Jumala käskudest kinni pidama.

24 *a* 2Ne 2:6–7.
PJ Lunastama, lunastus.
25 *a* Rm 6:3–11; Mo 5:7; Al 5:14; Ms 6:59.
PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti.
b Mo 3:19; 16:3.
c PJ Lihalik.
26 *a* Jh 3:5.
28 *a* 2Ne 9:16.
29 *a* Mo 2:38.
31 *a* Fl 2:9–11; Mo 16:1–2; ÕL 88:104.
b PJ Jeesus Kristus – Kohtumõistja.
c Al 41:11.
d PJ Jumal, Jumalus.

34 Ja neli nendest olid Moosia [a]pojad; ja nende nimed olid Ammon ja Aaron ja Omner ja Himni; need olid Moosia poegade nimed.

35 Ja nad rändasid läbi kogu Sarahemla maa ja kõikide inimeste hulgas, kes olid kuningas Moosia valitsemise all, püüdes innukalt parandada kõike seda kahju, mis nad olid kirikule teinud, tunnistades üles kõik oma patud ja kuulutades kõike seda, mida nad olid näinud, ja selgitades prohvetlikke kuulutusi ja pühakirju kõikidele, kes soovisid neid kuulata.

36 Ja nõnda nad olid tööriistadeks Jumala käes, tuues paljusid tõe tundmisele, jah, teadmisele nende Lunastajast.

37 Ja kui õnnistatud nad on! Sest nad [a]kuulutasid rahu, nad kuulutasid [b]häid sõnumeid heast ja nad kuulutasid rahvale, et Issand valitseb.

28. PEATÜKK

Moosia pojad lähevad jutlustama laamanlastele. Moosia tõlgib jeredlaste plaadid kahte nägija kivi kasutades. Ligikaudu 92 eKr.

Nüüd, sündis, et pärast seda, kui Moosia [a]pojad olid teinud kõike seda, võtsid nad väikese arvu inimesi endaga kaasa ja pöördusid tagasi oma isa, kuninga juurde ja soovisid, et ta annaks neile loa, et nad võiksid koos nendega, kelle nad olid välja valinud, minna [b]Nefi maale, et nad võiksid jutlustada seda, mis nad olid kuulnud, ja et nad võiksid jagada oma vendadele laamanlastele Jumala sõna –

2 et ehk võivad nad tuua neid teadmisele Issandast, nende Jumalast, ja veenda neid nende isade süüs, ja et ehk nad võivad nad välja ravida nefilaste [a]vihkamisest, et ka nemad võiksid rõõmustada Issanda, oma Jumala üle, et nad muutuksid üksteise vastu sõbralikeks, nii et ei oleks enam tülisid kogu maal, mille Issand, nende Jumal, on neile andnud.

3 Nüüd, nad soovisid, et päästet kuulutataks igale loodule, sest nad ei suutnud [a]taluda, et ükski [b]inimhing hukkuks; jah, tõepoolest pelk mõte, et ükski hing peaks taluma [c]lõputut piina, pani nad värisema ja vabisema.

4 Ja nõnda mõjutas neid Issanda Vaim, sest nad olid patustajatest kõige [a]põlastusväärsemad. Ja oma lõpmatus [b]halastuses arvas Issand heaks neile armu heita; ometi kannatasid nad palju hingeahastust oma süütegude pärast, kannatades palju ja kartes, et nad heidetakse igaveseks kõrvale.

34 *a* PJ Ammon, Moosia poeg.
37 *a* Js 52:7; Mo 15:14–17.
PJ Jutlustama.
b PJ Evangeelium.

28 1 *a* Mo 27:34.
b Om 1:12–13; Mo 9:1.
2 *a* Jb 7:24.
3 *a* Al 13:27; 3Ne 17:14; Ms 7:41.
b PJ Hing – Hingede väärtus.
c Jb 6:10; ÕL 19:10–12.
4 *a* Mo 27:10.
b PJ Halastav, halastus.

5 Ja sündis, et nad palusid oma isa mitmeid päevi, et nad võiksid minna Nefi maale.

6 Ja kuningas Moosia läks ja küsis Issandalt, kas ta peaks laskma oma poegadel minna laamanlaste hulka sõna jutlustama.

7 Ja Issand ütles Moosiale: Lase neil minna, sest paljud saavad uskuma nende sõnu ja nad saavad igavese elu; ja ma [a]vabastan su pojad laamanlaste käest.

8 Ja sündis, et Moosia andis neile loa minna ja teha nende palve järgi.

9 Ja nad [a]asusid oma teekonnale kõnnumaale, et minna laamanlaste sekka sõna jutlustama ja ma annan [b]aruande nende tegevusest edaspidi.

10 Nüüd, kuningas Moosial ei olnud kedagi, kellele kuningriik üle anda, sest mitte ükski tema poegadest ei tahtnud kuningriiki vastu võtta.

11 Seepärast võttis ta need ülestähendused, mis olid uurendatud [a]vaskplaatidele ja ka Nefi plaatidele, ning kõik asjad, mida ta oli pidanud ja hoidnud vastavalt Jumala käskudele pärast seda, kui ta oli tõlkinud ja lasknud kirjutada üles need ülestähendused, mis olid [b]kuldplaatidel, mis Limhi rahvas oli leidnud ja mis Limhi oli temale üle andnud.

12 Ja seda ta tegi oma rahva suure ärevuse pärast, sest nad soovisid nii väga teada saada nendest inimestest, kes olid hävitatud.

13 Ja nüüd, ta tõlkis need nende kahe [a]kivi abil, mis olid kinnitatud kaareservadesse.

14 Nüüd, need asjad olid valmistatud algusest peale ja need anti edasi põlvest põlve keelte tõlkimise otstarbel.

15 Ja Issanda käsi on neid pidanud ja hoidnud, et ta saaks igale olevusele, kes seda maad valdama saavad, ilmsiks teha oma rahva süüteod ja jäledused.

16 Ja kel iganes on need asjad, seda kutsutakse [a]nägijaks, vana aja kombe kohaselt.

17 Nüüd, pärast seda, kui Moosia oli lõpetanud nende ülestähenduste tõlkimise, vaata, see andis aruande rahvast, kes oli [a]hävitatud; ajast, mil nad hävitati, tagasi kuni [b]suure torni ehitamiseni, ajani, mil Issand [c]segas inimeste keele ja nad hajutati laiali kogu maa pinnal, jah, ja tõepoolest sellest ajast tagasi kuni Aadama loomiseni.

18 Nüüd, see aruanne põhjustas Moosia rahvale ülimat leina; jah, neid täitis nukrus; ometi andis see neile palju teadmisi, mille üle nad rõõmustasid.

19 Ja sellest aruandest kirjutatakse edaspidi; sest vaata, on otstarbekas, et kõik inimesed teaksid neid asju, millest selles aruandes kirjutatakse.

7 *a* Al 19:22–23.
9 *a* Al 17:6–9.
b Al 17–26.
11 *a* PJ Vaskplaadid.
b PJ Kuldplaadid.
13 *a* PJ Uurim ja Tummim.
16 *a* Mo 8:13–18.
PJ Nägija.
17 *a* Mo 8:7–12.
b Et 1:1–5.
c 1Ms 11:6–9.

20 Ja nüüd, nagu ma teile ütlesin, et pärast seda, kui kuningas Moosia oli teinud neid asju, võttis ta [a]vaskplaadid ja kõik asjad, mida ta oli pidanud, ja andis need üle Almale, kes oli Alma poeg; jah, kõik ülestähendused ja ka [b]tõlkijad, ning andis need üle temale ja käskis teda, et ta peaks ja [c]hoiaks neid ja samuti peaks ülestähendust rahvast, andes need ühelt põlvelt teisele, just nagu neid oli antud sellest ajast saadik, kui Lehhi lahkus Jeruusalemmast.

29. PEATÜKK

Moosia teeb ettepaneku, et kohtunikud valitaks kuninga asemel. Ebaõiglased kuningad juhivad oma rahva pattu. Alma noorem valitakse rahva hääletusel ülemkohtunikuks. Ta on ka ülempreester Kiriku üle. Alma vanem ja Moosia surevad. Ligikaudu 92–91 eKr.

Nüüd, kui Moosia oli teinud seda, läkitas ta üle kogu maa kõikide inimeste sekka, soovides teada nende tahet, kes peaks olema nende kuningas.

2 Ja sündis, et rahva hääl tuli, öeldes: Me soovime, et sinu poeg Aaron oleks meie kuningas ja meie valitseja.

3 Nüüd, Aaron oli läinud üles Nefi maale, seepärast ei saanud kuningas temale kuningriiki üle anda; ka ei oleks Aaron endale kuningriiki võtnud; samuti ei olnud ükski Moosia [a]poegadest nõus võtma endale kuningriiki.

4 Seepärast saatis kuningas Moosia taas rahvale; jah, ta saatis rahvale nimelt kirjaliku sõna. Ja need olid sõnad, mis olid kirjutatud, öeldes:

5 Vaadake, oo teie minu rahvas ehk minu vennad, sest nendeks ma teid pean, ma soovin, et te arutaksite asja, mida te olete kutsutud arutama – sest te soovite saada [a]kuningat.

6 Nüüd, ma teatan teile, et see, kellele kuningriik õigustatult kuulub, on keeldunud ega võta kuningriiki vastu.

7 Ja nüüd, kui keegi teine määratakse tema asemele, vaata, ma kardan, et teie keskel tõusevad tülid. Ja kes teab, kas mitte mu poeg, kellele kuningriik kuulub, ei saa vihaseks ega tõmba endaga kaasa osa sellest rahvast, mis põhjustaks sõdasid ja tülisid teie keskel, mis annaks põhjust suureks verevalamiseks ja Issanda teede moonutamiseks, jah, ja hävitaks paljude inimeste hinged.

8 Nüüd, ma ütlen teile, olgem targad ja kaalutlegem neid asju, sest meil ei ole õigust hävitada minu poega; ka ei ole meil õigust hävitada kedagi teist, kui ta määrataks tema asemele.

9 Ja kui mu poeg pöörduks taas oma uhkuse ja tühiste asjade

20 *a* Al 37:3–10.
b PJ Uurim ja Tummim.
c PJ Pühakirjad – Pühakirju tuleb hoida.
29 3 *a* Mo 27:34.
5 *a* 1Sm 8:9–19.

juurde, ta tühistaks, mis ta on öelnud, ja nõuaks oma õigust kuningriigile, mis paneks teda ja ka seda rahvast tegema palju pattu.

10 Ja nüüd, olgem targad ja vaadakem tulevikku nendes asjades ja tehkem seda, mis kindlustab rahu sellele rahvale.

11 Seepärast ma olen oma ülejäänud päevad teie kuningas; ometi, [a]määrakem [b]kohtunikud mõistma kohut selle rahva üle vastavalt meie seadusele ja me korraldame ümber selle rahva asjad, sest me määrame targad mehed kohtunikeks, kes mõistavad kohut selle rahva üle vastavalt Jumala käskudele.

12 Nüüd, on parem, kui inimese üle mõistab kohut Jumal, mitte inimene, sest Jumala kohtumõistmised on alati õiglased, aga inimese kohtumõistmised ei ole alati õiglased.

13 Seepärast, kui oleks võimalik, et te saaksite kuningateks [a]õiglased mehed, kes paneksid maksma Jumala seadused ja mõistaksid sellele rahvale kohut vastavalt tema käskudele; jah, kui teil oleksid kuningateks mehed, kes teeksid koguni nii, nagu tegi minu isa [b]Benjamin sellele rahvale – ma ütlen teile, kui see oleks alati nii, siis oleks otstarbekas, et teil oleksid alati kuningad teie üle valitsemas.

14 Ja koguni mina ise olen teinud tööd kogu oma jõu ja võimetega, mis mul on, et õpetada teile Jumala käske ja kehtestada rahu kogu maal, et ei oleks sõdu ega tülisid ega varastamist ega röövimist ega mõrvamist ega mingisuguseid süütegusid;

15 ja kes iganes on toime pannud süütegusid, teda ma olen [a]karistanud vastavalt kuriteole, mis ta on teinud, seaduse järgi, mille andsid meile meie isad.

16 Nüüd, ma ütlen teile, et kuna kõik inimesed ei ole õiglased, siis ei ole otstarbekas, et teil oleks kuningas või kuningad teie üle valitsemas.

17 Sest vaata, kui palju [a]süütegusid võib üks [b]paheline kuningas põhjustada, jah, ja kui suurt hävitust!

18 Jah, pidage meeles kuningas Noad, tema [a]pahelisust ja tema jäledusi ja samuti tema rahva pahelisust ja jäledusi. Vaata, milline suur hävitus tuli nende peale; ja oma süütegude pärast [b]viidi nad ka orjusesse.

19 Ja kui ei oleks olnud nende kõiketeadva Looja vaheleastumist ja seda nende siira meeleparanduse pärast, oleksid nad jäänud vältimatult siiani orjusesse.

20 Aga vaata, ta vabastas nad, sest et nad [a]alandasid end tema ees; ja kuna nad [b]hüüdsid vägevalt tema poole, ta vabastas nad orjusest; ja nõnda tegutseb Issand oma

11 *a* Mo 29:25–27.
b 2Ms 18:13–24.
13 *a* Mo 23:8, 13–14.
b Mrs 1:17–18.
15 *a* Al 1:32–33.
17 *a* Al 46:9–10.
b Mo 23:7–9.
18 *a* Mo 11:1–15.
b 1Sm 8:10–18; Mo 12:1–8; Et 6:22–23.
20 *a* Mo 21:13–15.
b 2Ms 2:23–25; Al 43:49–50.

väega kõikidel juhtudel inimlaste seas, sirutades oma [c]halastava käsivarre nende poole, kes panevad oma [d]lootuse temale.

21 Ja vaata, nüüd, ma ütlen teile, et te ei saa ülekohtust kuningat troonilt tõugata muidu kui suure tüli ja palju verevalamisega.

22 Sest vaata, tal on ta [a]sõbrad süütegudes ja ta hoiab oma valvurid enda ümber; ja ta kisub maha nende seadused, kes on enne teda valitsenud õigemeelsuses, ja trambib oma jalge alla Jumala käsud.

23 Ja ta jõustab seaduseid ja saadab neid oma rahva hulka; jah, seaduseid, mis on tema enda [a]pahelisuse järgi; ja need, kes tema seadustele ei kuuletu, laseb ta hävitada; ja kes iganes talle vastu hakkab, ta saadab oma sõjaväe nende vastu sõdima; ja kui ta saab, siis ta hävitab nad; ja nõnda moonutab ebaõiglane kuningas kõige õigemeelsuse teid.

24 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, ei ole otstarbekas, et sellised jäledused teie peale tuleksid.

25 Seepärast, valige selle rahva hääletusega kohtunikud, et teile mõistetaks kohut vastavalt seadustele, mis on antud teile meie isade kaudu, mis on õiged ja mis anti neile Issanda käega.

26 Nüüd, ei ole tavaline, et rahva hääl soovib midagi, mis on vastand sellele, mis on õige, vaid on tavaline, et väiksem osa rahvast soovib seda, mis ei ole õige; seepärast te peate seda jälgima ja tegema sellest oma seaduse – ajada oma asju rahva hääle kaudu.

27 Ja [a]kui tuleb aeg, et rahva hääl valib süüteod, siis on aeg, et Jumala kohtumõistmised tulevad teie peale; jah, siis on aeg, et ta nuhtleb teid suure hävitusega, just nagu ta siiani seda maad nuhelnud on.

28 Ja nüüd, kui teil on kohtunikud ja nad ei mõista teie üle kohut vastavalt seadusele, mis on antud, siis te võite lasta kõrgemal kohtunikul neile kohut mõista.

29 Kui teie kõrgemad kohtunikud ei tee õigemeelseid kohtuotsuseid, siis laske koguneda väiksel rühmal oma alamatest kohtunikest ja nemad mõistku kohut teie kõrgemate kohtunike üle vastavalt rahva häälele.

30 Ja ma käsin teil teha neid asju Issanda kartuses ja ma käsin teil teha neid asju ja et teil ei oleks kuningat, et kui need inimesed teevad pattu ja süütegusid, siis vastutus oleks nende endi peade peal.

31 Sest vaata, ma ütlen teile, et paljude inimeste patud on põhjustatud nende kuningate süütegudest; seepärast nende kuningad on vastutavad nende süütegude eest.

32 Ja nüüd, ma soovin, et seda [a]ebavõrdsust ei oleks enam sellel maal, eriti mitte minu rahva hulgas; vaid ma soovin, et see maa

20 *c* Hs 33:11, 15–16; Mo 26:30.
d PJ Usaldama.
22 *a* 1Kn 12:8–14.
23 *a* PJ Paheline, pahelisus.
27 *a* Al 10:19.
32 *a* Al 30:11.

oleks [b]vabaduse maa ja [c]iga inimene võiks nautida oma õigusi ja eesõigusi ühteviisi nii kaua, kui Issand arvab heaks meil elada ja maad pärida, jah, nimelt nii kaua, kuni keegi meie järglastest jääb maa palgele.

33 Ja palju muud kirjutas kuningas Moosia neile, avaldades neile kõik õigemeelse kuninga katsumused ja mured; jah, kõik oma hingevalud oma rahva pärast ja kõik rahva nurinad oma kuninga vastu; ja ta selgitas seda kõike neile.

34 Ja ta rääkis neile, et see ei peaks nii olema, vaid et kogu rahvas peaks jagama koormat, nii et iga inimene võiks kanda oma osa.

35 Ja ta avaldas neile ka kõik ebasoodsad olud, millega nad peavad vaeva nägema, kui neid valitseb ebaõiglane kuningas;

36 jah, kõik tema süüteod ja jäledused ja kõik sõjad ja tülid ja verevalamised ja varastamine ja röövimine ja hooramine ja kõiksugu süüteod, mida ei saa siin kokku lugeda – öeldes neile, et neid asju ei peaks olema, et need on Jumala käskudega eriti vastuolus.

37 Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui kuningas Moosia oli saatnud need asjad edasi rahva hulka, veendusid nad tema sõnade tõesuses.

38 Seepärast loobusid nad soovist saada kuningat ja nad läksid ülimalt elevile selle üle, et igal inimesel kogu maal võivad olla võrdsed võimalused; jah, ja kõik inimesed väljendasid tahet vastutada omaenda pattude eest.

39 Seepärast, sündis, et nad kogunesid üle kogu maa rühmadesse, et hääletada selle kohta, kes peaksid olema nende kohtunikeks, et mõista neile kohut vastavalt [a]seadusele, mis oli neile antud, ja nad rõõmustasid üliväga [b]vabaduse üle, mis neile antud oli.

40 Ja nende armastus Moosia vastu kasvas tugevaks, jah, nad pidasid temast rohkem lugu kui ühestki teisest inimesest, sest nad ei näinud temas hirmuvalitsejat, kes otsib omakasu, jah, seda kasu, mis rikub hinge; sest ta ei olnud neilt sisse nõudnud rikkust; ka ei olnud ta tundnud heameelt verevalamisest, vaid ta oli kehtestanud maal [a]rahu ja lasknud oma rahval vabaneda kõiksugu orjusest; seepärast nad austasid teda väga, jah, ülimal määral.

41 Ja sündis, et nad määrasid [a]kohtunikud end valitsema ehk enda üle kohut mõistma vastavalt seadusele, ja seda nad tegid üle kogu maa.

42 Ja sündis, et Alma määrati esimeseks ülemkohtunikuks, olles ka ülempreester, kuna tema isa oli selle ameti temale üle andnud ja andnud tema hooleks kõik kiriku asjad.

32 *b* 2Ne 1:7; 10:11.
PJ Vaba, vabadus.
c Al 27:9.
39 *a* Al 1:14.
b PJ Vaba, vabadus.
40 *a* PJ Rahutegija.
41 *a* Mo 29:11.

43 Ja nüüd, sündis, et Alma [a]kõndis Issanda teid mööda ja ta pidas kinni tema käskudest ja tegi õigemeelseid kohtuotsuseid ning kogu maal valitses pidev rahu.

44 Ja nõnda algas kohtunike valitsemine kogu Sarahemla maal, kõikide inimeste hulgas, keda kutsuti nefilasteks, ja Alma oli esimene ja ülemkohtunik.

45 Ja nüüd, sündis, et tema isa suri kaheksakümne kahe aasta vanuselt, olles elanud selleks, et täita Jumala käske.

46 Ja sündis, et ka Moosia suri oma valitsemise kolmekümne ja kolmandal aastal, olles [a]kuuskümmend ja kolm aastat vana; kõik kokku viissada ja üheksa aastat ajast, kui Lehhi lahkus Jeruusalemmast.

47 Ja nõnda lõppes kuningate valitsemine Nefi rahva üle ja nõnda lõppesid Alma päevad, kes oli nende kiriku asutaja.

ALMA POJA

Alma raamat

Aruanne Almalt, kes oli Alma poeg, Nefi rahva esimene ja ülem kohtunik ja ka Kiriku ülempreester. Aruanne kohtunike valitsemisest ja sõdadest ning tülidest rahva hulgas. Ja samuti aruanne nefilaste ja laamanlaste vahelisest sõjast vastavalt Alma, esimese ja ülema kohtuniku ülestähendusele.

1. PEATÜKK

Nehor õpetab valeõpetusi, rajab kiriku, paneb aluse preestripettusele ja surmab Giideoni. Nehor hukatakse tema kuritegude pärast. Preestripettus ja tagakiusamised levivad rahva seas. Preestrid peavad end ise ülal, rahvas hoolitseb vaeste eest ja Kirikut saadab edu. Ligikaudu 91–88 eKr.

NÜÜD, sündis, et Nefi rahva kohtunike valitsemise esimesel aastal, sellest ajast peale, kui kuningas Moosia oli [a]läinud kõige maailma teed, olles võidelnud hea võitluse, kõndinud laitmatult Jumala ees, jätmata kedagi enda asemel valitsema; ometi oli ta kehtestanud [b]seadused ja rahvas tunnustas neid; seepärast olid nad kohustatud kinni pidama seadustest, mis ta oli andnud.

2 Ja sündis, et Alma esimesel valitsemisaastal kohtujärjel toodi tema ette kohtumõistmiseks üks

43 *a* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
46 *a* Mo 6:4.
[ALMA]
1 1 *a* Mo 29:46.
b Jm 1:5; Al 4:16; Hl 4:22.

[a]mees, mees, kes oli suur ja tuntud oma suure jõu poolest.

3 Ja ta oli käinud rahva seas ringi, jutlustades neile seda, mida ta [a]nimetas Jumala sõnaks, olles kiriku [b]vastu; kuulutades rahvale, et iga preester ja õpetaja peab võitma rahva [c]lugupidamise ja et nad [d]ei pea nägema vaeva omaenda kätega, vaid peavad olema rahva ülalpidamisel.

4 Ja ta samuti tunnistas rahvale, et terve inimkond päästetakse viimsel päeval ja et neil ei ole vaja karta ega väriseda, vaid nad tõstku oma pea ja rõõmustagu; sest Issand on loonud kõik inimesed ja ta ka lunastas kõik inimesed ja lõpuks saavad kõik inimesed igavese elu.

5 Ja sündis, et ta õpetas neid asju nii palju, et paljud uskusid tema sõnu, koguni nii paljud, et nad hakkasid teda ülal pidama ja talle raha andma.

6 Ja ta hakkas olema südames uhkust täis ja kandma väga kalleid riideid; jah, ja ta hakkas koguni rajama [a]kirikut vastavalt sellele, mida ta jutlustas.

7 Ja sündis, et kui ta oli minemas jutlustama nendele, kes uskusid tema sõnu, kohtas ta meest, kes kuulus Jumala kirikusse, jah, nimelt ühte nende õpetajatest; ja ta hakkas temaga ägedalt vaidlema, et ta võiks kiriku rahvast eksiteele juhtida; aga see mees seisis talle vastu, manitsedes teda Jumala [a]sõnadega.

8 Nüüd, mehe nimi oli [a]Giideon ja see oli tema, kes oli tööriistaks Jumala käes Limhi rahva orjusest vabastamisel.

9 Nüüd, kuna Giideon seisis talle vastu Jumala sõnadega, sai ta Giideoni peale vihaseks ja tõmbas oma mõõga välja ning hakkas teda lööma. Nüüd, Giideon, kuna ta oli kõrges eas, seepärast ei suutnud ta tema löökidele vastu panna, seepärast sai ta mõõga läbi [a]surma.

10 Ja kiriku rahvas võttis kinni mehe, kes oli tema tapnud, ja viis ta Alma ette [a]kohtumõistmiseks vastavalt kuritegudele, mis ta oli toime pannud.

11 Ja sündis, et ta seisis Alma ees ja kaitses ennast suure julgusega.

12 Aga Alma ütles temale: Vaata, see on esimene kord, kui [a]preestripettus on toodud selle rahva sekka. Ja vaata, sa ei ole mitte ainult süüdi preestripettuses, vaid oled seda katsunud mõõga läbi peale sundida; ja kui preestripettus oleks sellele rahvale peale sunnitud, see põhjustaks nende täieliku hävitamise.

13 Ja sa oled valanud õigemeelse mehe verd, jah, mehe, kes on teinud palju head selle rahva seas; ja kui me heidame sulle armu, tuleks tema veri [a]kättemaksuna meie peale.

2 *a* Al 1:15.
3 *a* Hs 13:3.
b PJ Kristusevastane.
c Lk 6:26; 1Ne 22:23.
d Mo 18:24, 26; 27:5.
6 *a* 1Ne 14:10.
7 *a* PJ Jumala sõna.
8 *a* Mo 20:17; 22:3.
9 *a* Al 6:7.
10 *a* Mo 29:42.
12 *a* 2Ne 26:29. PJ Preestripettus.
13 *a* PJ Kättemaks.

14 Seepärast oled sa surma mõistetud seaduse järgi, mille Moosia, meie viimane kuningas, on meile andnud ja see rahvas on seda tunnustanud, seepärast peab see rahvas sellest seadusest [a]kinni pidama.

15 Ja sündis, et nad võtsid ta kinni; ja tema nimi oli [a]Nehor; ja nad viisid ta Manti künka tippu ja seal, taeva ja maa vahel pandi ta või õigemini ta tunnistas, et see, mida ta oli õpetanud inimestele, on vastuolus Jumala sõnaga, ja seal kannatas ta häbistavat [b]surma.

16 Ometi ei teinud see lõppu preestripettuse levimisele üle maa; sest oli palju neid, kes armastasid maailma tühiseid asju ja nad käisid ringi, jutlustades valeõpetusi, ja seda nad tegid [a]rikkuse ja austuse pärast.

17 Ometi ei julgenud nad [a]valetada, kui tõde oli teada, hirmust seaduse ees, sest valetajaid karistati; seepärast nad teesklesid, et nad jutlustavad vastavalt oma usule; ja nüüd, seadusel ei olnud mingit võimu ühegi inimese üle [b]tema usu pärast.

18 Ja nad ei julgenud hirmust seaduse ees [a]varastada, sest selliseid karistati; ka ei julgenud nad röövida ega mõrvata, sest seda, kes [b]mõrvas, karistati [c]surmaga.

19 Ent sündis, et igaüks, kes ei kuulunud Jumala kirikusse, hakkas taga kiusama neid, kes kuulusid Jumala kirikusse ja olid võtnud enda peale Kristuse nime.

20 Jah, nad kiusasid neid taga ja vaevasid neid kõiksugu sõnadega ja seda nende alandlikkuse pärast, sest nad ei olnud uhked endi silmis ja kuna nad andsid üksteisele edasi Jumala sõna ilma [a]rahata ja ilma hinnata.

21 Nüüd, kiriku rahva seas oli range seadus, et ükski inimene, kes kuulub kirikusse, ei hakkaks taga [a]kiusama neid, kes ei kuulunud kirikusse, ja et ei oleks mingit tagakiusamist nende endi keskel.

22 Ometi olid nende seas paljud, kes hakkasid uhkust tundma ja tuliselt vaidlema oma vastastega koguni kakluseni välja; jah, nad lõid üksteist rusikatega.

23 Nüüd, see oli Alma valitsemise teisel aastal ja see oli kiriku paljude vaevade põhjuseks; jah, see oli kiriku paljude kannatuste põhjuseks.

24 Sest paljude süda oli kõvaks muutunud ja nende nimed olid ära [a]kustutatud, nii et neid ei mäletatud enam Jumala rahva hulgas. Ja paljud [b]eraldusid ka ise nende hulgast.

25 Nüüd, see oli suur katsumus nendele, kes jäid usule kindlaks;

14 *a* PJ Surmanuhtlus.
15 *a* Al 1:2.
b 5Ms 13:2–10.
16 *a* PJ Rikkus; Tühine, tühisus.
17 *a* PJ Aus, ausus; Valetamine.
b Al 30:7–12; UA 1:11.
18 *a* PJ Varastama, varastamine.
b PJ Mõrv.
c PJ Surmanuhtlus.
20 *a* Js 55:1–2.
21 *a* PJ Tagakiusamine.
24 *a* 2Ms 32:33; Mo 26:36; Al 6:3.
PJ Väljaheitmine.
b Al 46:7.
PJ Usust taganemine.

ometi olid nad vankumatud ja kõrvalekaldumatud Jumala käskudest kinnipidamisel ja nad talusid [a]kannatlikult tagakiusamist, mis neile kuhjati.

26 Ja kui preestrid jätsid oma [a]töö, et anda rahvale edasi Jumala sõna, siis jättis ka rahvas oma töö, et kuulata Jumala sõna. Ja kui preestrid olid edastanud neile Jumala sõna, pöördusid nad kõik taas usinalt oma töö juurde tagasi; ja preester ei pidanud ennast kuulajaskonnast paremaks, sest jutlustaja ei olnud parem kui kuulaja ega õpetaja parem kui õpilane; ja nõnda olid nad kõik võrdsed ja nad kõik tegid tööd, iga inimene [b]vastavalt oma jõule.

27 Ja nad [a]jagasid oma varandust [b]vaestele ja abivajajatele ning haigetele ja vaevatutele, iga inimene vastavalt sellele, mis tal oli, ja nad ei kandnud kalleid rõivaid, ometigi olid nad puhtad ja nägusad.

28 Ja nõnda nad panid kehtima kiriku asjad ja nõnda saabus neil taas pidev rahu kõigist tagakiusamistest hoolimata.

29 Ja nüüd, kiriku vankumatuse tõttu hakkasid nad saama ääretult [a]rikkaks, nii et neil oli külluses kõike, mida iganes nad vajasid – külluses pudulojuste ja veisekarju ja igasuguseid nuumloomi ja samuti külluses teravilja ja kulda ja hõbedat ja hinnalisi asju ning külluses [b]siidi ja peenelt põimitud linast ja kõiksugu head toimset kangast.

30 Ja nõnda, [a]heal järjel, ei saatnud nad ära kedagi, kes oli [b]alasti või kes oli näljas või kes oli janus või kes oli haige või kes polnud saanud kosutust; ja nad ei kinnitanud oma südant rikkuse külge, seepärast olid nad helded kõigi, nii vanade kui ka noorte, nii orjade kui ka vabade, nii meeste kui ka naiste vastu olenemata sellest, kas nad kuulusid kirikusse või ei kuulunud kirikusse, tegemata [c]vahet inimeste vahel, kui keegi abi vajas.

31 Ja nõnda saatis neid edu ja nad said palju rikkamaks kui need, kes ei kuulunud nende kirikusse.

32 Sest need, kes ei kuulunud nende kirikusse, andsid voli nõidustele ja [a]ebajumalakummardamisele ja [b]laiskusele ja [c]lobisemisele ja [d]kadetsemisele ja tülitsemisele; kandes kalleid rõivaid ja olles [e]uhkust täis omaenda enesehinnangu tõttu; taga kiusates, valetades, varastades, röövides, hoorates ja mõrvates ja pannes toime kõiksugu pahelisust; ometi rakendati seadust kõigi kohta, kes sellest üle astusid, kuivõrd see võimalik oli.

33 Ja sündis, et nõnda nendele

25 *a* PJ Kannatlikkus.
26 *a* Mo 18:24, 26; 27:3–5.
b Mo 4:27; ÕL 10:4.
27 *a* PJ Armuannid.
b Lk 18:22; Mo 4:26; ÕL 42:29–31.
29 *a* PJ Rikkus.
b Al 4:6.
30 *a* Jb 2:17–19.
b PJ Vaene.
c Al 16:14; ÕL 1:35.
32 *a* PJ Ebajumala kummardamine.
b PJ Tegevusetus.
c PJ Kurja rääkimine.
d PJ Kade, kadedus.
e Jb 2:13; Al 31:25; Mr 8:28.
PJ Uhkus.

seadust rakendades, nii et iga inimene kannatas vastavalt sellele, mida ta oli teinud, muutusid nad vaiksemaks ega julgenud teha kurja, kui see oli teada; seepärast, Nefi rahva seas oli väga rahulik kuni kohtunike valitsemise viienda aastani.

2. PEATÜKK

Amlisi püüdleb kuningaks ja rahvas hääletab ta maha. Tema järgijad asetavad ta kuningaks. Amlisilased sõdivad nefilastega ja nad saavad lüüa. Laamanlased ja amlisilased ühendavad oma jõud ja nad võidetakse. Alma surmab Amlisi. Ligikaudu 87 eKr.

Ja sündis, et nende valitsemise viiendal aastal tekkis rahva seas tüli, sest üks mees, keda kutsuti Amlisiks, tema, olles väga kaval mees, jah, tark mees, mis maailma tarkusesse puutub, tema, olles samasugune mees kui see, kes surmas mõõgaga [a]Giideoni, kes hukati vastavalt seadusele –

2 nüüd, see Amlisi oli oma kavaluse abil tõmmanud endaga kaasa palju inimesi; koguni nii palju, et nad hakkasid muutuma väga võimsaks ja nad püüdsid panna Amlisit rahvale kuningaks.

3 See tekitas ärevust kiriku rahva ja ka kõigi nende seas, keda Amlisi veenmised kaasa ei tõmmanud; sest nad teadsid, et vastavalt nende seadusele peavad niisugused asjad olema kehtestatud [a]rahvahääletusega.

4 Seepärast, kui see oleks võimalik, et Amlisi saaks rahva poolehoiu, tema, olles paheline mees, [a]jätaks nad ilma nende õigustest ja eesõigustest kirikus, sest tema kavatsus oli hävitada Jumala kirik.

5 Ja sündis, et rahvas kogus end kokku üle kogu maa, iga inimene vastavalt oma seisukohale, kas see oli siis Amlisi poolt või vastu, eri rühmadesse, vaieldes palju ja [a]tülitsedes omavahel hämmastaval kombel.

6 Ja nõnda nad kogunesid, et anda oma hääl selles asjas, ja see pandi kohtunike ette.

7 Ja sündis, et rahva hääl oli Amlisi vastu, nii et teda ei pandud rahva üle kuningaks.

8 Nüüd, see põhjustas suurt rõõmu nende südames, kes olid tema vastu; aga Amlisi ärgitas neid üles, kes olid tema poolt, vihale nende vastu, kes tema poolt ei olnud.

9 Ja sündis, et nad kogusid end kokku ja pühitsesid Amlisi oma kuningaks.

10 Nüüd, kui Amlisi tehti kuningaks nende üle, käskis ta neil haarata relvad oma vendade vastu, ja seda ta tegi, et ta võiks allutada nad endale.

11 Nüüd, Amlisi rahvast eristati Amlisi nime järgi, olles kutsutud [a]amlisilasteks, ja ülejäänuid

2 1 *a* Al 1:8.
3 *a* Mo 29:25–27; Al 4:16.
4 *a* Al 10:19; Hl 5:2.
5 *a* 3Ne 11:29.
11 *a* Al 3:4.

nimetati [b]nefilasteks ehk Jumala rahvaks.

12 Seepärast olid nefilased teadlikud amlisilaste kavatsusest ja seepärast valmistusid nad neid kohtama; jah, nad relvastusid mõõkade ja saablite ja vibude ja noolte ja kivide ja lingudega ning kõiksugu erinevate [a]sõjariistadega.

13 Ja nõnda olid nad ette valmistatud, et kohtuda amlisilastega nende tulekul. Ja neil olid määratud väepealikud ja kõrgemad väepealikud ning ülemjuhatajad vastavalt nende arvule.

14 Ja sündis, et Amlisi relvastas oma mehed kõiksugu erinevate sõjariistadega ja ta määras ka valitsejad ja juhid oma rahvale, juhtima neid sõtta oma vendade vastu.

15 Ja sündis, et amlisilased jõudsid Amnihu künkale, mis oli ida pool Siidoni [a]jõge, mis voolas mööda Sarahemla [b]maast, ja seal hakkasid nad sõdima nefilastega.

16 Nüüd, Alma, olles Nefi rahva [a]ülemkohtunik ja valitseja, seepärast läks ta oma rahvaga, jah, oma väepealike ja ülemjuhatajatega, jah, oma vägede eesotsas amlisilaste vastu võitlema.

17 Ja nad hakkasid tapma amlisilasi Siidonist itta jääval künkal. Ja amlisilased võitlesid nefilastega suure jõuga, nii et paljud nefilastest langesid amlisilaste ees.

18 Ometi Issand tugevdas nefilaste kätt, nii et nad tapsid amlisilasi suurtes tapatalgutes, et need hakkasid nende eest põgenema.

19 Ja sündis, et nefilased ajasid amlisilasi taga terve selle päeva ja tapsid neid suurtes tapatalgutes, nii et amlisilastest oli [a]tapetud kaksteist tuhat viissada kolmkümmend ja kaks hinge ja nefilastest oli tapetud kuus tuhat viissada kuuskümmend ja kaks hinge.

20 Ja sündis, et kui Alma ei suutnud enam amlisilasi taga ajada, lasi ta oma rahval püstitada telgid Giideoni [a]orgu, milline org oli saanud nime Giideoni järgi, kelle [b]Nehor oli oma käega mõõgaga tapnud; ja sellesse orgu püstitasid nefilased ööseks oma telgid.

21 Ja Alma saatis salakuulajad jälgima amlisilaste jääki, et ta võiks teada nende plaane ja nende salasepitsusi, nii et ta võiks end kaitsta nende vastu, et ta võiks hoida oma rahvast hävingust.

22 Nüüd, need, keda ta oli saatnud välja amlisilaste laagrit jälgima, olid Seram ja Amnor ja Manti ja Limher; nemad olid need, kes läksid oma meestega, et jälgida amlisilaste laagrit.

23 Ja sündis, et järgmisel päeval tulid nad suure rutuga tagasi nefilaste laagrisse, olles suures hämmelduses ja hirmust löödud, öeldes:

11 *b* Jb 1:13–14; Mo 25:12; Al 3:11.
12 *a* Mo 10:8; Hl 1:[illegible].
15 *a* Al 3:3.
b Om 1:13–15.
16 *a* Mo 29:42.
19 *a* Al 3:1–2, 26; 4:2.
20 *a* Al 6:7.
b Al 1:7–15; 14:16.

24 Vaata, me jälgisime [a]amlisilaste laagrit ja oma suureks hämmastuseks me nägime Minoni maal, ülalpool Sarahemla maad, [b]Nefi maa suunas arvukaid laamanlaste vägesid; ja vaata, amlisilased on nendega ühinenud;

25 ja nad on rünnanud meie vendi sellel maal; ja nad on põgenemas nende eest oma pudulojustega ja oma naiste ja lastega meie linna suunas; ja kui me ei kiirusta, võtavad nad meie linna enda kätte ja meie isad ja meie naised ja meie lapsed tapetakse.

26 Ja sündis, et Nefi rahvas võttis oma telgid ja lahkus Giideoni orust oma linna poole, mis oli [a]Sarahemla linn.

27 Ja vaata, kui nad läksid üle Siidoni jõe, laamanlased ja amlisilased, olles sama [a]arvukad kui mere liiv, ründasid neid, et neid hävitada.

28 Ometi nefilased, olles [a]tugevdatud Issanda käega, olles palunud teda vägevalt, et ta päästaks neid nende vaenlaste käest, seepärast Issand kuulis nende hüüde ja tugevdas neid ja laamanlased ja amlisilased langesid nende ees.

29 Ja sündis, et Alma võitles mõõgaga Amlisiga mees mehe vastu ja nad võitlesid ägedalt teineteisega.

30 Ja sündis, et rakendanud suurt [a]usku, hüüdis Alma Jumala mehena, öeldes: Oo Issand, halasta ja jäta mind ellu, et ma võiksin olla sinu käes tööriistaks, et päästa ja hoida seda rahvast!

31 Nüüd, kui Alma oli öelnud need sõnad, võitles ta taas Amlisiga ja ta sai jõudu, nii et ta surmas mõõgaga Amlisi.

32 Ja ta võitles ka laamanlaste kuningaga, aga laamanlaste kuningas põgenes Alma eest ja saatis oma valvurid Almaga võitlema.

33 Aga Alma koos oma valvuritega võitles laamanlaste kuninga valvuritega, kuni ta nad tappis ja ära ajas.

34 Ja nõnda ta puhastas maa või õigemini Siidoni jõe läänepoolse kalda, visates nende laamanlaste kehad, kes olid langenud, Siidoni vetesse, et nii oleks ta rahval ruumi jõge ületada ja võidelda laamanlaste ja amlisilastega lääne pool Siidoni jõge.

35 Ja sündis, et kui nad kõik olid ületanud Siidoni jõe, hakkasid laamanlased ja amlisilased nende eest põgenema vaatamata sellele, et nad olid nii arvukad, et neid ei saadud kokku lugeda.

36 Ja nad põgenesid nefilaste eest kõnnumaa poole, mis oli läänes ja põhjas, kaugele maa piiri taha ja nefilased ajasid neid kõigest jõust taga ja surmasid neid.

37 Jah, nad kohtasid igal pool vastupanu ja neid tapeti ja aeti taga, kuni nad olid hajutatud läänes ja põhjas, kuni nad olid jõudnud kõnnumaale, mida kutsuti Hermontsiks, ja see oli see osa

24 *a* Al 3:4, 13–18.
b 2Ne 5:8.
26 *a* Om 1:14, 18.
27 *a* Jm 1:6.
28 *a* 5Ms 31:6.
30 *a* PJ Usk.

kõnnumaast, mis oli täis metsikuid ja näljaseid kiskjaid.

38 Ja sündis, et paljud surid kõnnumaal oma haavade kätte ja need kiskjad ja ka raisakotkad õgisid neid ja nende luud on leitud ja kuhjatud maa peale.

3. PEATÜKK

Amlisilased olid märgistanud end vastavalt prohvetlikule sõnale. Laamanlasi neeti nende vastuhaku pärast. Inimesed toovad endile ise oma needused. Nefilased võidavad veel ühe laamanlaste sõjaväe. Ligikaudu 87–86 eKr.

JA sündis, et need nefilased, kes ei olnud sõjariistade läbi [a]langenud, pärast seda, kui nad olid matnud need, kes olid tapetud – nüüd, tapetute arvu ei loetud kokku nende arvu suuruse pärast – kui nad olid lõpetanud oma surnute matmise, pöördusid nad kõik tagasi oma maadele ja oma majadesse ja oma naiste ning oma laste juurde.

2 Nüüd, paljud naised ja lapsed olid mõõga läbi surma saanud ja samuti paljud nende pudulojuste ja veisekarjad; ja ka paljud nende viljapõllud olid hävitatud, sest inimhulgad tallasid need maha.

3 Ja nüüd, kõik need laamanlased ja amlisilased, kes olid langenud Siidoni jõe kaldal, visati Siidoni [a]vetesse ja vaata, nende luud on [b]mere sügavustes ja neid on palju.

4 Ja [a]amlisilasi võis nefilastest eristada, sest nad olid laamanlaste kombe kohaselt oma otsaesised punasega [b]märgistanud; ometi ei olnud nad püganud päid laamanlaste moodi.

5 Nüüd, laamanlaste pead olid pöetud; ja nad olid [a]alasti peale naha, mis oli seotud nende niuete ümber, ja samuti nende kaitserüü, mis oli neile ümber seotud, ja nende vibud ja nende nooled ja nende kivid ja nende lingud ja nii edasi.

6 Ja laamanlaste nahk oli tume, vastavalt märgile, mis oli pandud nende isade peale, mis oli [a]needuseks nendele üleastumiste ja vastuhakkamise pärast oma vendadele, kes olid Nefi, Jaakob ja Joosep ja Sam, kes olid õiglased ja pühad mehed.

7 Ja nende vennad tahtsid neid hävitada, seepärast nad olid neetud ja Issand Jumal pani nendele [a]märgi, jah, Laamanile ja Lemuelile ja ka Ismaeli poegadele ja ismaellastest naistele.

8 Ja seda tehti, et nende seemet võiks eristada nende vendade seemnest, et seeläbi Issand Jumal võiks hoida oma rahvast, et nad ei [a]seguneks ega usuks ebaõigeid [b]pärimusi, mis osutuks neile hävituseks.

3 1 *a* Al 2:19; 4:2.
3 *a* Al 2:15.
b Al 44:22.
4 *a* Al 2:11.
b Al 3:13–19.
5 *a* En 1:20; Mo 10:8; Al 42:18–21.
6 *a* 2Ne 5:21; 26:33.
PJ Needma, needus.
7 *a* 1Ne 12:23.
8 *a* PJ Abielu – Eriusuliste abielu.
b Mo 10:11–18; Al 9:16.

9 Ja sündis, et kes iganes segas oma seemne laamanlaste omadega, tõi oma seemne peale sama needuse.

10 Seepärast, kes iganes lasi laamanlastel end eemale juhtida, kutsuti nende nime järgi ja nende peale pandi märk.

11 Ja sündis, et kes iganes ei tahtnud uskuda laamanlaste [a]pärimusi, vaid uskusid neid ülestähendusi, mis olid välja toodud Jeruusalemma maalt, ja ka oma isade pärimusi, mis olid õiged, kes uskusid Jumala käskusid ja pidasid neist kinni, hüüti nefilasteks ehk Nefi rahvaks, sellest ajast peale –

12 ja need on nemad, kes on kirjutanud oma rahvast ülestähendusi, mis on [a]õiged, ja samuti laamanlaste rahvast.

13 Nüüd, me pöördume taas tagasi amlisilaste juurde, sest ka nende peale oli pandud [a]märk; jah, nad ise panid endale märgi, jah, nimelt punase märgi oma otsaesisele.

14 Nii on täide läinud Jumala sõna, sest need on sõnad, mida ta ütles Nefile: Vaata, laamanlased olen ma neednud ja ma panen nende peale märgi, et nemad ja nende seeme oleksid eraldatud sinust ja sinu seemnest nüüdsest ajast peale ja igavesti, kui nad ei paranda meelt oma pahedest ega [a]pöördu minu poole, et ma võiksin nende peale halastada.

15 Ja taas: Ma panen märgi selle peale, kes segab oma seemne sinu vendadega, et ka nemad oleksid neetud.

16 Ja taas: Ma panen märgi selle peale, kes võitleb sinu ja sinu seemne vastu.

17 Ja taas: Ma ütlen, et see, kes sinust lahkub, seda ei kutsuta enam sinu seemneks; ja ma õnnistan sind ja neid, keda iganes kutsutakse sinu seemneks, nüüdsest ja igavesti; ja need olid Issanda lubadused Nefile ja tema seemnele.

18 Nüüd, amlisilased ei teadnud, et kui nad hakkasid märgistama oma otsaesiseid, täitsid nad Jumala sõna; ometi olid nad avalikult Jumalale vastu [a]hakanud; seepärast oli otstarbekas, et nende peale langeks needus.

19 Nüüd, ma soovin, et te näeksite, et nad tõid enda peale [a]needuse ja koguni nõnda toob iga inimene, kes neetakse, oma süüdimõistmise ise enda peale.

20 Nüüd, sündis, et mitte palju päevi pärast lahingut, mis võideldi Sarahemla maal laamanlaste ja amlisilastega, oli seal teine laamanlaste sõjavägi, kes tuli Nefi rahvale kallale [a]samas kohas, kus esimene sõjavägi kohtus amlisilastega.

21 Ja sündis, et sõjavägi saadeti neid maalt välja ajama.

22 Nüüd, Alma ise, olles [a]haavast vaevatud, ei läinud seekord laamanlaste vastu võitlema.

11 *a* Al 17:9–11.
12 *a* Mo 1:6; Et 4:6–11.
13 *a* Al 3:4.
14 *a* 2Ne 30:4–6.
18 *a* 4Ne 1:38.
PJ Vastuhakk.
19 *a* 2Ne 5:21–25; Al 17:15.
20 *a* Al 2:24.
22 *a* Al 2:29–33.

23 Vaid ta saatis rohkearvulise sõjaväe nende vastu ja nad läksid ja surmasid palju laamanlasi ja ajasid ülejäänud neist oma maa piiridest välja.

24 Ja seejärel pöördusid nad taas tagasi ja hakkasid kehtestama maal rahu ega muretsenud enam mõnda aega oma vaenlaste pärast.

25 Nüüd, kõik see toimus, jah, kõik need sõjad ja tülid alustati ja lõpetati kohtunike valitsemise viiendal aastal.

26 Ja ühel aastal saadeti tuhandeid ja kümneid tuhandeid hingi igavesse maailma, et nad võiksid lõigata oma [a]palga oma tegude järgi, olid need siis head või olid need halvad, et lõigata igavest õnne või igavest õnnetust vastavalt sellele vaimule, millele nad otsustasid kuuletuda, oli see vaim siis hea või halb.

27 Sest iga inimene saab [a]palga sellelt, kellele ta on otsustanud [b]kuuletuda ja seda vastavalt prohvetliku kuulutamise vaimu sõnadele; seepärast sündigu vastavalt tõele. Ja nõnda lõppeb kohtunike valitsemise viies aasta.

4. PEATÜKK

Alma ristib tuhandeid usulepöördunuid. Süüteod tulevad kirikusse ja kiriku edu takistatakse. Nefiiha määratakse ülemkohtunikuks. Alma pühendub ülempreestrina teenimistööle. Ligikaudu 86–83 eKr.

NÜÜD, sündis, et Nefi rahva kohtunike valitsemise kuuendal aastal ei olnud mingeid tülisid ega sõdu Sarahemla [a]maal.

2 Aga inimesed olid vaevatud, jah, suuresti vaevatud oma vendade [a]kaotuse pärast ja samuti oma pudulojuste ja veisekarjade kaotuse pärast ja samuti oma viljapõldude kaotuse pärast, mis laamanlased olid jalgade all maha tallanud ja hävitanud.

3 Ja nende kannatused olid nii suured, et igal hingel oli põhjust leinata, ja nad uskusid, et need on Jumala kohtuotsused, mis on saadetud neile nende pahelisuse ja nende jäleduste pärast; seepärast ärkas neis nende kohusetunne.

4 Ja nad hakkasid kirikut täielikumalt rajama; jah, ja paljud said [a]ristitud Siidoni vetes ja ühinesid Jumala kirikuga; jah, nad ristiti Alma käega, kes oli pühitsetud [b]ülempreestriks kiriku liikmete üle oma isa Alma käega.

5 Ja sündis, et kohtunike valitsemise seitsmendal aastal ühinesid umbes kolm tuhat viissada hinge Jumala [a]kirikuga ja said ristitud. Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise seitsmes aasta ja kogu see aeg oli seal pidev rahu.

6 Ja sündis, et kohtunike

26 *a* PJ Teod.
27 *a* Mo 2:31–33; Al 5:41–42.
b Rm 6:16; Hl 14:29–31.
PJ Kuulekas, kuulekus, kuuletuma.
4 1 *a* Om 1:12–19.
2 *a* Al 2:19; 3:1–2, 26.
4 *a* Mo 18:10–17.
b Mo 29:42.
5 *a* Mo 25:18–23; 3Ne 26:21.

valitsemise kaheksandal aastal hakkas kiriku rahvas minema uhkeks oma äärmiselt suure [a]rikkuse pärast ja oma [b]peene siidi ja oma peenelt põimitud linase riide pärast ja oma paljude pudulojuste ja veisekarjade ja oma kulla ja oma hõbeda ning kõiksugu hinnaliste asjade pärast, mis nad olid saanud tänu oma usinusele; ja kõige selle pärast olid nad oma enesehinnangu tõttu uhkust täis, sest nad hakkasid kandma väga kalleid rõivaid.

7 Nüüd, see oli Almale suure kannatuse põhjuseks; jah, ja paljudele rahva seast, keda Alma oli [a]pühitsenud õpetajateks ja preestriteks ja vanemateks kirikus; jah, paljud nendest tundsid suurt kurvastust pahelisuse pärast, mida nad nägid levimas nende inimeste keskel.

8 Sest nad nägid ja vaatasid suure murega, et kiriku rahvas hakkas olema oma [a]enesehinnangu tõttu uhkust täis ja seadma oma südant rikkuse ja maailma tühiste asjade külge, et nad hakkasid üksteisesse pilkavalt suhtuma ja nad hakkasid taga kiusama neid, kes [b]ei uskunud nende tahtmist ja heaksarvamist mööda.

9 Ja nõnda algasid sellel kohtunike valitsemise kaheksandal aastal kiriku rahva seas suured [a]tülid; jah, oli [b]kadedust ja riidu ja õelust ja tagakiusamist ja uhkust, mis ületas koguni nende uhkuse, kes ei kuulunud Jumala kirikusse.

10 Ja nõnda lõppes kohtunike valitsemise kaheksas aasta ja pahelisus kirikus oli suureks komistuskiviks neile, kes ei kuulunud kirikusse, ja nõnda ei olnud kirikul enam edu.

11 Ja sündis, et üheksanda aasta alguses nägi Alma kiriku pahelisust ja ta nägi ka, et kiriku [a]eeskuju hakkas juhtima neid, kes ei olnud usklikud, ühelt süüteolt teisele, tuues sellega rahvale hävitust.

12 Jah, ta nägi rahva seas suurt ebavõrdsust; mõned olid uhkust täis, põlates teisi, pöörates selja [a]abivajajatele ja alastiolijatele ja nendele, kes olid [b]näljas, ja nendele, kes olid janus, ja nendele, kes olid haiged ja vaevatud.

13 Nüüd, see andis rahvale suure põhjuse kurtmiseks, samas kui mõned alandasid end, aidates neid, kes vajasid nende abi, [a]andes oma vara vaestele ja abivajajatele, toites näljaseid ja kannatades kõiksugu [b]kannatusi Kristuse [c]pärast, kes pidi tulema vastavalt prohvetliku kuulutamise vaimule.

14 Oodates seda päeva, [a]lastes nõnda oma pattude andekssaamisel kestma jääda; täitudes suure [b]rõõmuga surnute ülestõusmise

6 *a* PJ Rikkus.
b Al 1:29.
7 *a* PJ Volitus.
8 *a* PJ Tühine, tühisus; Uhkus.
b Al 1:21.
9 *a* PJ Tüli.
b PJ Kade, kadedus.
11 *a* 2Sm 12:14; Al 39:11.
12 *a* Js 3:14; Jb 2:17.
b Mo 4:26.
13 *a* PJ Armuannid.
b PJ Vastandlikkus, vastuseis.
c 2Kr 12:10.
14 *a* Mo 4:12; Al 5:26–35.
PJ Õigeks mõistma, õigeksmõistmine.
b PJ Rõõm.

pärast Jeesuse Kristuse tahtmist ja väge ja surma köidikuist vabastamist mööda.

15 Ja nüüd, sündis, et Alma, nähes Jumala alandlike järgijate kannatusi ja tagakiusamisi, mis ülejäänud rahvas nende peale kuhjas, ja nähes kõike nende [a]ebavõrdsust, muutus väga nukraks; ometi Issanda Vaim ei jätnud teda.

16 Ja ta valis targa mehe, kes oli kiriku vanemate seas, ja andis talle vastavalt rahva [a]häälele võimu, et tal võiks olla võim kehtestada [b]seadusi vastavalt seadustele, mis olid antud, ja neid rakendada vastavalt rahva pahedele ja kuritegudele.

17 Nüüd, selle mehe nimi oli Nefiiha ja ta määrati [a]ülemkohtunikuks ning ta istus kohtujärjel, et mõista kohut ja valitseda rahvast.

18 Nüüd, Alma ei loovutanud temale kiriku ülempreestri ametit, vaid jättis ülempreestri ameti endale; aga kohtujärje ta andis üle Nefiihale.

19 Ja seda ta tegi, et ta [a]ise võiks minna oma rahva sekka ehk Nefi rahva sekka, et ta võiks jutlustada neile Jumala [b]sõna, et [c]ärgitada neid [d]meeles pidama oma kohust ja et ta võiks Jumala sõna läbi kaotada kõik uhkuse ja kavaluse ja kõik tülid, mis olid tema rahva keskel, nägemata mingit muud teed nende tagasivõitmiseks, kui tuua nende vastu kuuldavale puhas [e]tunnistus.

20 Ja nõnda, Nefi rahva kohtunike valitsemise üheksanda aasta alguses, andis Alma kohtujärje üle [a]Nefiihale ja piirdus ise täielikult [b]ülempreesterlusega Jumala püha korra järgi, sõna tunnistamisega vastavalt ilmutuse ja prohvetliku kuulutamise vaimule.

Sõnad, mida Alma, ülempreester Jumala püha korra järgi, rääkis rahvale nende linnades ja külades üle kogu maa.

Hõlmab 5. peatüki.

---

5. PEATÜKK

Et saada osa päästest, peavad inimesed parandama meelt ja pidama kinni käskudest, olema uuesti sündinud, puhastama oma rõivad Kristuse vere kaudu, olema alandlikud ja vabastama end uhkusest ja kadedusest ning tegema õigemeelsuse tegusid. Hea Karjane kutsub oma rahvast. Need, kes teevad halba, on kuradi lapsed. Alma tunnistab oma õpetuse õigsusest ja käsib inimestel meelt parandada. Õigemeelsete nimed kirjutatakse eluraamatusse. Ligikaudu 83 eKr.

NÜÜD, sündis, et Alma hakkas [a]jutlustama Jumala [b]sõna rahvale, kõigepealt Sarahemla maal ja sealt edasi üle kogu maa.

15 *a* ÕL 38:27; 49:20.
16 *a* Al 2:3–7.
b Al 1:1, 14, 18.
17 *a* Al 50:37.
19 *a* Al 7:1.
b Al 31:5; ÕL 11:21–22.
c En 1:23.
d Mo 1:17; Hl 12:3.
e PJ Tunnistus.
20 *a* Al 8:12.
b Mo 29:42; Al 5:3, 44, 49.
5 1 *a* Al 4:19.
b Al 5:61.

2 Ja need on sõnad, mida ta rääkis rahvale kirikus, mis rajati Sarahemla linnas, vastavalt tema enda ülestähendustele, öeldes:

3 Mina, Alma, kelle [a]pühitses Jumala kiriku [b]ülempreestriks mu isa Alma, kellel oli selle tegemiseks Jumala vägi ja [c]volitus, vaata, ma ütlen teile, et ta hakkas kirikut rajama [d]maal, mis asus Nefi piirides; jah, maal, mida kutsuti Mormoni maaks; jah, ja ta ristis oma vennad Mormoni vetes.

4 Ja vaata, ma ütlen teile, et nad [a]päästeti kuninga Noa rahva käest Jumala halastuse ja väe läbi.

5 Ja vaata, pärast seda viisid laamanlased nad kõnnumaal oma käega [a]orjusesse; jah, ma ütlen teile, nad olid vangistuses ja taas Issand vabastas nad [b]orjusest oma sõna väel ja meid toodi sellele maale ja ka siin hakkasime me üle kogu selle maa Jumala kirikut rajama.

6 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, mu vennad, teile, kes te kuulute sellesse kirikusse, kas te olete piisavalt meeles pidanud oma isade vangistust? Jah, ja kas te olete piisavalt meeles pidanud tema halastust ja pikameelsust nende vastu? Ja pealegi, kas te olete piisavalt meeles pidanud, et ta on päästnud nende hinged põrgust?

7 Vaata, ta muutis nende südamed; jah, ta äratas nad sügavast unest ja nad ärkasid Jumalale. Vaata, nad olid keset pimedust; ometi olid nende hinged valgustatud igavikulise sõna valgusega; jah, nende ümber olid surma [a]köidikud ja põrgu [b]ahelad ja neid ootas igavikuline hävitus.

8 Ja nüüd, ma küsin teilt, mu vennad, kas nad hävitati? Vaata, ma ütlen teile: Ei, neid ei hävitatud.

9 Ja taas ma küsin, kas surma köidikud murti ja põrgu ahelad, mis neid ümbritsesid, kas need päästeti lahti? Ma ütlen teile: Jah, need päästeti lahti ja nende hinged avardusid ja nad laulsid lunastavat armastust. Ja ma ütlen teile, et nad on päästetud.

10 Ja nüüd, ma küsin teilt, mis tingimustel nad on [a]päästetud? Jah, mis alusel oli neil lootust päästele? Mis oli põhjuseks, et nad vabastati surma köidikutest, jah, ja ka põrgu ahelaist?

11 Vaata, ma võin teile rääkida – kas mitte minu isa Alma ei uskunud sõnadesse, mis räägiti [a]Abinadi suuga? Ja kas ta ei olnud mitte püha prohvet? Kas ta ei rääkinud Jumala sõnu ja kas minu isa Alma ei uskunud neid?

12 Ja vastavalt tema usule toimus tema südames vägev [a]muutus. Vaata, ma ütlen teile, et see on kõik õige.

13 Ja vaata, ta [a]jutlustas sõna teie isadele ja vägev muutus toimus ka

3 *a* PJ Ametisse pühitsema.
b Al 4:4, 18, 20.
c Mo 18:13; 3Ne 11:25.
d Mo 18:4; 3Ne 5:12.

4 *a* Mo 23:1–3.
5 *a* Mo 23:37–39; 24:8–15.
b Mo 24:17.
7 *a* Mo 15:8.
b Al 12:11; ÕL 138:23.

10 *a* PJ Lunastusplaan; Päästmine, pääste.
11 *a* Mo 17:1–4.
12 *a* PJ Pöördumine, pöördunu.
13 *a* Mo 18:7.

nende südames ja nad alandasid end ja panid oma [b]lootuse tõelisele ja [c]elavale Jumalale. Ja vaata, nad olid ustavad kuni [d]lõpuni; seepärast nad päästeti.

14 Ja nüüd, vaata, ma küsin teilt, mu kiriku vennad, kas te olete vaimselt Jumalast [a]sündinud? Kas te olete saanud tema peegelpildi oma näoilmesse? Kas te olete kogenud seda vägevat [b]muutust oma südames?

15 Kas te rakendate usku tema lunastusse, kes teid on [a]loonud? Kas te vaatate ette usu silmadega ja näete seda surelikku keha tõstetuna surematusesse ja seda rikutust [b]tõstetuna rikkumatusesse, et seista Jumala ees [c]kohtumõistmiseks tegude järgi, mis on tehtud surelikus kehas?

16 Ma ütlen teile, kas te võite kujutada endale ette, et te kuulete sel päeval Issanda häält teile ütlemas: Tulge minu juurde, teie [a]õnnistatud, sest vaata, teie teod on olnud õigemeelsuse teod maa pinnal?

17 Või kas te kujutate endale ette, et te võite valetada Issandale sel päeval ja [a]öelda – Issand, meie teod on olnud õigemeelsed teod maa pinnal – ja et ta päästab teid?

18 Või teiste sõnadega, kas te võite ette kujutada end viiduna Jumala kohtu ette, teie hinged täidetud süü ja süümepiinaga, [a]mäletades kogu oma süüd, jah, mäletades täiuslikult kogu oma pahelisust, jah, mäletades, et te olete trotsinud Jumala käske?

19 Ma ütlen teile, kas te võite sel päeval vaadata üles Jumala poole puhta südamega ja puhaste kätega? Ma ütlen teile, kas te võite vaadata üles nii, et Jumala [a]peegelpilt on uurendatud teie näoilmesse?

20 Ma ütlen teile, kas te võite mõtelda, et te saate päästetud, kui te olete end andnud kuradile [a]alamaks?

21 Ma ütlen teile, sel päeval te teate, et te ei või saada [a]päästetud; sest ükski inimene ei või saada päästetud, kui ta [b]riided ei ole pestud valgeks; jah, ta riided peavad olema [c]puhastatud, kuni need on puhastatud kõikidest plekkidest selle verega, kellest meie isad on rääkinud, kes tuleb lunastama oma rahvast nende pattudest.

22 Ja nüüd, ma küsin teilt, mu vennad, kuidas te end tunnete, kui te seisate Jumala kohtulaua ees [a]vere ja kõiksugu [b]roojasusega määritud rõivastes? Vaata, mida need asjad tunnistavad teie vastu?

13 *b* PJ Usaldama.
c Mr 9:28; ÕL 20:19.
d PJ Vastu pidama.
14 *a* Mo 27:24–27; Al 22:15.
PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti.
b Rm 8:11–17; Mo 5:2; Ms 6:65.

PJ Pöördumine, pöördunu.
15 *a* PJ Loodu, looma.
b PJ Ülestõusmine.
c PJ Viimane kohtumõistmine.
16 *a* Mt 25:31–46.
17 *a* 3Ne 14:21–23.
18 *a* Hs 20:43; 2Ne 9:14; Mo 3:25; Al 11:43.

19 *a* 1Jh 3:1–3.
20 *a* Mo 2:32.
21 *a* PJ Päästmine, pääste.
b 1Ne 12:10; Al 13:11–13; 3Ne 27:19–20.
c PJ Puhas, puhtus.
22 *a* Js 59:3.
b PJ Roojasus.

23 Vaata, kas nad mitte ei [a]tunnista, et te olete mõrvarid, jah, ja samuti, et te olete süüdi kõiksugu pahelisuses?

24 Vaata, mu vennad, kas te arvate, et niisugune võib saada koha Jumala kuningriigis, et istuda koos [a]Aabrahami, Iisaki ja Jaakobiga ning ka kõikide pühade prohvetitega, kelle rõivad on puhastatud ja on määrimata, puhtad ja valged?

25 Ma ütlen teile: Ei; kui te ei tee meie Loojat valetajaks algusest peale või ei arva, et ta on valetaja algusest peale, ei või te arvata, et niisugusel võib olla koht taevariigis; vaid nad aetakse välja, sest nad on kuradi kuningriigi [a]lapsed.

26 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, mu vennad, kui te olete kogenud südame [a]muutust ja kui te olete tundnud, nagu tahaksite laulda [b]laulu lunastavast armastusest, siis ma tahaksin küsida, et kas te [c]tunnete niimoodi nüüd?

27 Kas te olete kõndinud, hoides end Jumala ees [a]laitmatuna? Kas te võiksite öelda oma südames, kui teid kutsutaks sel hetkel surema, et te olete olnud piisavalt [b]alandlikud? Et teie rõivad on puhastatud ja tehtud valgeks Kristuse vere kaudu, kes tuleb [c]lunastama oma rahvast nende pattudest?

28 Vaata, kas te olete lahti riietunud [a]uhkusest? Ma ütlen teile, et kui te ei ole, siis te ei ole valmis kohtama Jumalat. Vaata, te peate valmistuma ruttu, sest taevariik on varsti lähedal ja sellisel ei ole igavest elu.

29 Vaata, ma ütlen, on teie hulgas kedagi, kes ei ole lahti riietunud [a]kadedusest? Ma ütlen teile, et selline ei ole valmis, ja ma tahan, et ta valmistuks ruttu, sest see tund on lähedal ja ta ei tea, millal see aeg tuleb; sest sellist ei peeta süütuks.

30 Ja taas ma ütlen teile, on teie hulgas kedagi, kes [a]pilkab oma venda või kes kuhjab tema peale tagakiusamisi?

31 Häda niisugusele, sest ta ei ole valmis, ja aeg on lähedal, mil ta peab meelt parandama või ta ei või saada päästetud!

32 Jah, tõepoolest, häda kõigile teile, te süütegude [a]toimepanijad; parandage meelt, parandage meelt, sest Issand Jumal on öelnud seda!

33 Vaata, ta saadab kutse [a]kõikidele inimestele, sest halastuse [b]käed on sirutatud nende poole ja ta ütleb: Parandage meelt ja ma võtan teid vastu.

34 Jah, ta ütleb: [a]Tulge minu juurde ja te sööte elupuu [b]vilja;

23 *a* Js 59:12.
24 *a* Lk 13:28.
25 *a* 2Ne 9:9.
26 *a* PJ Pöördumine, pöördunu.
b Al 26:13.
c Mo 4:12; ÕL 20:31–34.
27 *a* PJ Õigeks mõistma, õigeksmõistmine.
b PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
c PJ Lunastama, lunastus.
28 *a* PJ Uhkus.
29 *a* PJ Kade, kadedus.
30 *a* PJ Kurja rääkimine.
32 *a* Ps 5:6.
33 *a* Al 19:36; 3Ne 18:25.
b Jb 6:5; 3Ne 9:14.
34 *a* 2Ne 26:24–28; 3Ne 9:13–14.
b 1Ne 8:11; 15:36.

jah, te sööte ja joote [c]eluleiba ja eluvett [d]vabalt.

35 Jah, tulge minu juurde ja tehke õigemeelsuse tegusid ja teid ei raiuta maha ega visata tulle –

36 sest vaata, aeg on lähedal, et kes iganes ei [a]kanna head vilja ehk kes iganes ei tee õigemeelsuse tegusid, sel on põhjust kaevelda ja leinata.

37 Oo teie, süütegude toimepanijad; teie, kes te olete iseennast täis maailma [a]tühiste asjade pärast; teie, kes te olete avalikult tunnistanud tundvat õigemeelsuse teid, olete ometi [b]eksinud nagu karjuseta [c]lambad, olgugi et karjane on teid [d]kutsunud ja kutsub teid ikka veel, kuid teie ei taha tema häält [e]kuulda võtta!

38 Vaata, ma ütlen teile, et hea [a]karjane kutsub teid; jah, ja ta kutsub teid omaenda nimel, mis on Kristuse nimi; ja kui te ei taha [b]kuulda võtta [c]hea karjase häält, seda [d]nime, millega teid kutsutakse, vaata, siis teie ei ole hea karjase lambad.

39 Ja nüüd, kui te ei ole hea karjase lambad, millisest [a]lambatarast te siis olete? Vaata, ma ütlen teile, et teie karjane on [b]kurat ja te olete tema lambatarast ja nüüd, kes saab seda eitada? Vaata, ma ütlen teile, kes iganes seda eitab, on [c]valetaja ja kuradi [d]laps.

40 Sest ma ütlen teile, et mis iganes on [a]hea, tuleb Jumalalt, ja mis iganes on halb, tuleb kuradilt.

41 Seepärast, kui inimene teeb [a]häid tegusid, võtab ta kuulda hea karjase häält ja ta järgneb temale; aga kes iganes teeb halbu tegusid, see saab kuradi [b]lapseks, sest ta võtab kuulda tema häält ja järgneb temale.

42 Ja kes iganes teeb seda, peab saama oma [a]palga tema käest; seepärast, ta saab oma [b]palgaks [c]surma kõiges, mis puutub õigemeelsusesse, olles surnud kõikidele headele tegudele.

43 Ja nüüd, mu vennad, ma soovin, et te kuulaksite mind, sest ma räägin oma hinge jõuga; sest vaata, ma olen rääkinud teile selgelt, et te ei saaks eksida, ehk ma olen rääkinud vastavalt Jumala käskudele.

44 Sest mind on kutsutud rääkima niiviisi Jumala [a]püha korra järgi, mis on Kristuses Jeesuses; jah, mul on kästud seista ja tunnistada sellele rahvale asjadest, mida meie isad on rääkinud tulevastest asjadest.

34 *c* PJ Eluleib.
d 2Ne 9:50–51; Al 42:27.
36 *a* Mt 3:10; 7:15–20; 3Ne 14:19; ÕL 97:7.
37 *a* PJ Tühine, tühisus.
b 2Ne 12:5; 28:14; Mo 14:6.
c Mt 9:36.
d Õp 1:24–27; Js 65:12.
e Jr 26:4–5; Al 10:6.
38 *a* PJ Hea Karjane.
b 3Ms 26:14–20; ÕL 101:7.
c 3Ne 15:24; 18:31.
d Mo 5:8; Al 34:38.
39 *a* Mt 6:24; Lk 16:13.
b Mo 5:10.
PJ Kurat.
c 1Jh 2:22.
d 2Ne 9:9.
40 *a* Om 1:25; Et 4:12; Mn 7:12, 15–17.
41 *a* 3Ne 14:16–20.
PJ Teod.
b Mo 16:3–5; Al 11:23.
42 *a* Al 3:26–27; ÕL 29:45.
b Rm 6:23.
c Hl 14:16–18.
PJ Surm, vaimne.
44 *a* Al 13:6.

45 Ja see ei ole kõik. Kas te ei arva, et ma [a]tean seda isegi? Vaata, ma tunnistan teile, et ma tean, et see, millest ma olen rääkinud, on õige. Ja kuidas te arvate, et ma tean nende tõepärasust?

46 Vaata, ma ütlen teile, et selle on mulle [a]teatavaks teinud Jumala Püha Vaim. Vaata, ma olen [b]paastunud ja palvetanud palju päevi, et ma võiksin neist asjust ise teada saada. Ja nüüd, ma tean ise, et need on õiged, sest Issand Jumal on oma Püha Vaimu kaudu need minule ilmsiks teinud, ja see on [c]ilmutuse vaim, mis on minus.

47 Ja pealegi ma ütlen teile, et mulle on ilmutatud nõnda, et sõnad, mis meie isad on rääkinud, on õiged; just nõnda on vastavalt prohvetliku kuulutamise vaimule, mis on minus, mis on samuti Jumala Vaimu avaldumine.

48 Ma ütlen teile, et ma tean ise, et mis iganes ma ütlen teile selle kohta, mis on tulemas, on õige; ja ma ütlen teile, et ma tean, et Jeesus Kristus tuleb, jah, Poeg, Isa Ainusündinu, täis armu ja halastust ja tõde. Ja vaata, tema on see, kes tuleb ära võtma maailma patte; jah, iga inimese patte, kes usub vankumatult tema nimesse.

49 Ja nüüd, ma ütlen teile, et see on see [a]kord, mille järgi mind on kutsutud, jah, jutlustama oma armastatud vendadele, jah, ja igaühele, kes elab sellel maal; jah, jutlustama kõikidele, nii vanadele kui noortele, nii vangidele kui vabadele, jah, ma ütlen teile, vanad ja ka keskealised ning kasvav põlvkond, jah, et hüüda neile, et nad peavad meelt parandama ja uuesti [b]sündima.

50 Jah, nõnda ütleb Vaim: Parandage meelt, kõik te maa ääred, sest taevariik on peagi lähedal; jah, Jumala Poeg tuleb oma [a]hiilguses, oma väes, majesteetlikkuses, jõus ja ülemvalitsemises. Jah, mu armsad vennad, ma ütlen teile, et Vaim ütleb: Vaata kogu maa [b]Kuninga hiilgust, ja ka taeva Kuningas saab varsti särama kõikide inimlaste keskel.

51 Ja Vaim ütleb mulle samuti, jah, hüüab mulle vägeva häälega, öeldes: Mine ja ütle sellele rahvale – Parandage meelt, sest kui te meelt ei paranda, ei saa te mingil juhul pärida [a]taevariiki.

52 Ja taas ma ütlen teile, Vaim ütleb: Vaata, [a]kirves on pandud puu juurele; seepärast iga puu, mis ei kanna head vilja, [b]raiutakse maha ja visatakse tulle; jah, tulle, mida ei saa hävitada, nimelt kustutamatusse tulle. Vaata ja pea meeles, seda on öelnud Püha.

53 Ja nüüd, mu armsad vennad, ma ütlen teile, kas te võite nendele

45 *a* PJ Tunnistus.
46 *a* 1Kr 2:9–16.
b PJ Paast, paastumine.
c PJ Ilmutus.
49 *a* PJ Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt; Preesterlus.
b PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti.
50 *a* PJ Hiilgus; Jeesuse Kristuse teine tulemine.
b Ps 24; Mt 2:2; Lk 23:2; 2Ne 10:14; ÕL 38:21–22; 128:22–23; Ms 7:53.
PJ Jeesus Kristus; Jumala kuningriik ehk taevariik.
51 *a* PJ Taevas.
52 *a* Lk 3:9; ÕL 97:7.
b Jb 5:46; 6:7; 3Ne 27:11–12.

sõnadele vastu vaielda, jah, kas te saate need asjad kõrvale heita ja [a]trampida Püha oma jalge alla; jah, kas te võite olla iseennast täis oma südame [b]uhkuses; jah, kas te jätkate oma [c]kallite rõivaste kandmist ja oma südame hoidmist maailma tühiste asjade küljes, oma [d]rikkuse küljes?

54 Jah, kas te visalt arvate, et üks teist on parem kui teine; jah, kas te jätkate oma vendade tagakiusamist, kes alandavad end ja kõnnivad Jumala püha korra järgi, millega nad on sellesse kirikusse toodud, olles [a]pühitsetud Püha Vaimu kaudu, ja nad teevad tegusid, mis on kohased meeleparandusele –

55 jah, ja kas te jätkate oma selja pööramist [a]vaestele ja abivajajatele ja keeldute jagamast oma vara nendega?

56 Ja lõpuks, kõik teie, kes te jätkate oma pahelisuses, ma ütlen teile, et nemad on need, kes raiutakse maha ja visatakse tulle, kui nad ei paranda kiiresti meelt.

57 Ja nüüd, ma ütlen teile, kõik teie, kes te soovite järgneda [a]hea karjase häälele, tulge välja paheliste seast ja olge [b]eraldi ning ärge puutuge nende asju, mis pole puhtad; ja vaata, nende nimed [c]kustutatakse, nii et paheliste nimesid ei arvata õigemeelsete nimede hulka, et võiks täide minna Jumala sõna, mis ütleb: Paheliste nimesid ei segata minu rahva nimedega.

58 Sest õigemeelsete nimed kirjutatakse [a]eluraamatusse ja nendele ma annan pärisosa oma paremal käel. Ja nüüd, mu vennad, mis on teil öelda selle vastu? Ma ütlen teile, kui te räägite selle vastu, ei tähenda see midagi, sest Jumala sõna peab täide minema.

59 Sest, milline karjane on teie hulgas see, kellel on palju lambaid, kuid ei vaata nende järele, et hundid ei tungiks tema karja ega õgiks seda? Ja vaata, kui hunt tuleb tema karja, kas ta ei aja teda välja? Jah, ja lõpuks, kui ta saab, ta hävitab tema.

60 Ja nüüd, ma ütlen teile, et hea karjane kutsub teid ja kui te võtate tema häält kuulda, viib ta teid oma lambatarasse ja te olete tema lambad; ja ta käsib teil mitte lasta endi sekka aplaid hunte, et te ei hukkuks.

61 Ja nüüd, mina, Alma, käsin teid [a]tema sõnadega, kes on käskinud mind, et te teete tähelepanelikult vastavalt sõnadele, mis ma olen teile rääkinud.

62 Ma räägin käskival viisil teile, kes te kuulute kirikusse; ja neile, kes ei kuulu kirikusse, ma räägin kutsuval viisil, öeldes: Tulge ja saage ristitud meeleparanduseks, et te võiksite samuti [a]elupuu viljast osa saada!

53 *a* 1Ne 19:7.
b PJ Uhkus.
c 2Ne 28:11–14; Mr 8:36–39.
d Ps 62:11; ÕL 56:16–18.
54 *a* PJ Pühitsemine.
55 *a* Ps 109:15–16; Jb 2:17; Hl 6:39–40.
c 5Ms 29:19; Mn 6:7; ÕL 20:8.
57 *a* PJ Hea Karjane.
b Esr 6:21; 9:1; Ne 9:2; 2Ts 3:6; ÕL 133:5, 14.
58 *a* PJ Eluraamat.
61 *a* Al 5:44.
62 *a* 1Ne 8:10; 11:21–23.

6. PEATÜKK

Sarahemla kirik puhastatakse ja seatakse korda. Alma läheb Giideonisse jutlustama. Ligikaudu 83 eKr.

JA nüüd, sündis, et pärast seda, kui Alma oli lõpetanud kõnelemise Sarahemla linnas rajatud kiriku rahvale, ta [a]pühitses ametisse preestrid ja [b]vanemad [c]käte pealepanemise kaudu, vastavalt Jumala korrale juhtima kirikut ja [d]vaatama selle järele.

2 Ja sündis, et kes iganes ei kuulunud kirikusse, kes parandas meelt oma pattudest, [a]ristiti meeleparanduseks ja võeti vastu kirikusse.

3 Ja samuti sündis, et kes iganes kuulusid kirikusse, kes ei [a]parandanud meelt oma pahedest ega alandanud end Jumala ees – ma mõtlen neid, kes olid südames [b]uhkust täis – need hüljati ja nende nimed [c]kustutati, et nende nimesid ei arvatud õigemeelsete omade hulka.

4 Ja nõnda hakkasid nad Sarahemla linnas kiriku korda rajama.

5 Ja nüüd, ma soovin, et te mõistaksite, et Jumala sõna oli vaba kõigile, nii et mitte kelleltki ei võetud eesõigust koguneda kokku, et kuulata Jumala sõna.

6 Ometi oli Jumala lastel kästud sageli koguneda ja ühineda [a]paastumises ning vägevas palves nende hingede heaoluks, kes ei tundnud Jumalat.

7 Ja nüüd, sündis, et kui Alma oli teinud need korraldused, ta lahkus nende juurest, jah, kirikust, mis oli Sarahemla linnas, ja läks üle Siidoni jõest ida poole Giideoni [a]orgu, sest sinna oli ehitatud linn, mida kutsuti Giideoni linnaks, mis oli orus, mida kutsuti Giideoniks, olles kutsutud mehe järgi, kes oli Nehori käega mõõgaga [b]tapetud.

8 Ja Alma läks ja hakkas kuulutama Jumala sõna kirikule, mis oli rajatud Giideoni orgu, vastavalt ilmutusele sõna tõepärasusest, millest olid rääkinud tema isad, ja vastavalt prohvetliku kuulutamise vaimule, mis oli temas, vastavalt [a]tunnistusele Jeesusest Kristusest, Jumala Pojast, kes peab tulema lunastama oma rahvast nende pattudest, ja vastavalt pühale korrale, mille alusel ta oli kutsutud. Ja nõnda on see kirjutatud. Aamen.

Alma sõnad, mis ta rääkis rahvale Giideonis, vastavalt tema enda ülestähendusele.

Hõlmab 7. peatüki.

6 1 *a* PJ Ametisse pühitsema.
b PJ Vanem.
c PJ Käte pealepanemine.
d ÕL 52:39.
2 *a* PJ Ristima, ristimine.
3 *a* Mo 26:6.
b PJ Uhkus.
c 2Ms 32:33; Mo 26:36; Al 1:24; 5:57–58.
PJ Väljaheitmine.
6 *a* PJ Paast, paastumine.
7 *a* Al 2:20.
b Al 1:9.
8 *a* Ilm 19:10.

7. PEATÜKK

Kristus sünnib Maarjast. Ta päästab lahti surma köidikud ja kannab oma rahva patud. Need, kes parandavad meelt, saavad ristitud ja peavad kinni käskudest, saavad igavese elu. Roojasus ei või pärida Jumala kuningriiki. Nõutavad on alandlikkus, usk, lootus ja ligimesearmastus. Ligikaudu 83 eKr.

VAATA, mu armsad vennad, kuna mul on lubatud tulla teie juurde, seepärast ma püüan [a]kõnelda teile oma sõnadega; jah, omaenda suuga, kuna see on esimene kord, kui ma räägin teile oma suu sõnadega, sest ma olen piirdunud täielikult [b]kohtujärjega ja mul on olnud nii palju tegemist, et ma ei saanud tulla teie juurde.

2 Ja ma ei oleks saanud tulla nüüdki, kui kohtujärge ei oleks üle [a]antud teisele, et ta valitseks minu asemel; ja Issand on suures halastuses lubanud mul tulla teie juurde.

3 Ja vaata, ma olen tulnud suurte lootuste ja suure sooviga, et ma leiaksin, et te olete alandanud end Jumala ees ja et te olete jätkanud, paludes tema armu; et ma leiaksin, et te olete tema ees süüta; et ma leiaksin, et teie ei ole sellises hirmsas kitsikuses, nagu meie vennad olid Sarahemlas.

4 Ent õnnistatud olgu Jumala nimi, et ta on andnud mulle teada, jah, on andnud mulle äärmiselt suurt rõõmu teadmises, et nad on taas kindlalt tema õigemeelsuse teel.

5 Ja vastavalt Jumala Vaimule, mis on minus, ma usun, et mul saab olema rõõmu ka teie üle; ometi ma ei soovi, et mu rõõm teie üle tuleks nii suurte kannatuste ja murega, mis mul on olnud Sarahemla vendade pärast, sest vaata, ma saan nende üle rõõmu tunda, olles kahlanud läbi suure kannatuse ja mure.

6 Aga vaata, ma usun, et te ei ole sellises uskmatuses, nagu olid teie vennad; ma usun, et te ei ole oma südames uhkust täis; jah, ma usun, et teie süda ei ole kinni rikkuse ega maailma tühiste asjade küljes; jah, ma usun, et te ei kummarda [a]ebajumalaid, vaid et te kummardate tõelist ja [b]elavat Jumalat ja et te ootate igavikulises usus oma pattude andekssaamist, mis on tulemas.

7 Sest vaata, ma ütlen teile, et tulemas on palju asju, ja vaata, üks on tähtsam kui kõik muu – sest vaata, [a]aeg ei ole kaugel, kui tuleb Lunastaja ja elab oma rahva keskel.

8 Vaata, ma ei ütle, et ta tuleb meie hulka ajal, mil ta elab oma surelikus elamus; sest vaata, Vaim ei ole mulle ütelnud, et asi oleks nõnda. Nüüd, sellest ma ei tea midagi, aga niipalju ma tean, et Issandal Jumalal on vägi teha kõiki asju vastavalt oma sõnale.

9 Aga vaata, Vaim on ütelnud

7 1 *a* Al 4:19.
b Mo 29:42.
2 *a* Al 4:16–18.
6 *a* 2Ne 9:37; Hl 6:31.
b Tn 6:27.
7 *a* Al 9:26.

mulle niipalju, öeldes: Hüüa sellele rahvale, öeldes – [a]Parandage meelt ja valmistage Issandale teed ning kõndige tema radadel, mis on tasased; sest vaata, taevariik on lähedal ja Jumala Poeg [b]tuleb maa pinnale.

10 Ja vaata, ta [a]sünnib [b]Maarjast Jeruusalemma lähedal, mis on meie esiisade [c]maa, tema olles [d]neitsi, hinnaline ja valitud anum, keda Püha Vaimu vägi varjab ja [e]eostab, ning ta sünnitab poja, jah, nimelt Jumala Poja.

11 Ja tema läheb, kannatades kõiksugu valusid ja [a]kannatusi ja kiusatusi; ja seda seepärast, et läheks täide sõna, mis ütleb, et ta võtab enda peale oma rahva valud ja haigused.

12 Ja ta võtab enda peale [a]surma, et ta võiks päästa lahti surma köidikud, mis seovad tema rahvast; ja ta võtab enda peale nende jõuetused, et ta sisemus võiks olla täidetud halastusega vastavalt lihale, et ta võiks teada vastavalt lihale, kuidas [b]aidata oma rahvast vastavalt nende jõuetusele.

13 Nüüd, Vaim [a]teab kõiki asju; ometi Jumala Poeg kannatab lihas, et ta võiks [b]võtta enda peale oma rahva patud, et ta võiks ära kustutada nende üleastumised vastavalt oma vabastamisväele; ja nüüd, vaata, see on see tunnistus, mis on minus.

14 Nüüd, ma ütlen teile, et te peate parandama meelt ja [a]sündima uuesti, sest Vaim ütleb, et kui te ei sünni uuesti, ei saa te pärida taevariiki; seepärast tulge ja saage ristitud meeleparanduseks, et te saaksite puhtaks pestud oma pattudest, et teil oleks usku Jumala Tallesse, kes võtab ära maailma patud, kes on vägev päästma ja puhastama kõigest ebaõigsusest.

15 Jah, ma ütlen teile, tulge ja ärge kartke, heitke kõrvale iga patt, mis teid kergesti [a]tõkestab, mis seob teid hävitamiseni, jah, tulge ja minge edasi ja näidake oma Jumalale, et te soovite parandada meelt oma pattudest ja sõlmida temaga lepingu, et peate kinni tema käskudest, ning tunnistage seda temale tänasel päeval ristimisvette astudes.

16 Ja kes iganes teeb seda ja peab sellest ajast alates kinni Jumala käskudest, sel on meeles, mis ma talle ütlen, jah, tal on meeles, et ma ütlesin talle, et ta saab igavese elu vastavalt Püha Vaimu tunnistusele, kes tunnistab minus.

17 Ja nüüd, mu armsad vennad, kas te usute neid asju? Vaata, ma ütlen teile, jah, ma tean, et te usute

9 *a* Mt 3:2–4; Al 9:25.
b Mo 3:5; 7:27; 15:1–2.
10 *a* Js 7:14; Lk 1:27.
b Mo 3:8.
PJ Maarja, Jeesuse ema.
c 1Aj 9:3; 2Aj 15:9; 1Ne 1:4; 3Ne 20:29.
d 1Ne 11:13–21.
e Mt 1:20; Mo 15:3.
11 *a* Js 53:3–5; Mo 14:3–5.
12 *a* 2Ne 2:8; Al 12:24–25.
PJ Ristilöömine.
b Hb 2:18; 4:15; ÕL 62:1.
13 *a* PJ Jumal, Jumalus.
b Mo 15:12.
PJ Lepitama, lepitus.
14 *a* PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti.
15 *a* 2Ne 4:18.

neid; ja viis, kuidas ma tean seda, on minus oleva Vaimu ilmsikstegemise kaudu. Ja nüüd, kuna teie usk on selle suhtes tugev, jah, asjade suhtes, mis ma olen rääkinud, siis on mu rõõm suur.

18 Sest nagu ma teile algusest peale ütlesin, et mul oli suur soov, et teie ei oleks kitsikuses nagu teie vennad, just samuti olen ma leidnud, et mu soovid on täitunud.

19 Sest ma tajun, et te olete õigemeelsuse radadel; ma tajun, et te olete rajal, mis viib Jumala kuningriiki; jah, ma tajun, et te õgvendate tema [a]teeradu.

20 Ma tajun, et tema sõna tunnistuse kaudu on teile teatavaks tehtud, et ta ei saa [a]kõndida kõveratel radadel; ega muuda ta seda, mis ta on öelnud; ega pöördu veidikenegi päremalt vasakule või sellest, mis on õige, selle poole, mis on vale, seepärast tema kulg on üks igavene ring.

21 Ja ta ei ela [a]templites, mis ei ole pühad; ka ei saa roojasust ega midagi, mis pole puhas, vastu võtta Jumala kuningriiki; seepärast ütlen ma teile, et tuleb aeg, jah, ja see on viimsel päeval, mil see, kes on [b]roojane, jääb oma roojasusse.

22 Ja nüüd, mu armsad vennad, ma olen öelnud seda teile, et ma võiksin äratada teid teie kohusetundele Jumala ees, et te võiksite kõndida laitmatult tema ees, et te võiksite kõndida Jumala püha korra järgi, mille järgi teid on vastu võetud.

23 Ja nüüd, ma tahan, et te oleksite [a]alandlikud ja alistuvad ja leebed; kergesti palutavad, täis kannatlikkust ja pikameelsust, olles mõõdukad kõiges; olles usinad Jumala käskudest kinnipidamisel igal ajal; paludes, mida iganes te vajate, nii vaimseid kui ka ajalikke asju; alati tänades Jumalat kõige eest, mida te saate.

24 Ja vaadake, et teil oleks [a]usku, lootust ja ligimesearmastust, siis on teil alati külluses häid tegusid.

25 Ja Issand õnnistagu teid ja hoidku teie rõivad määrdumata, et teid võiks viia lõpuks taevariiki võtma istet koos Aabrahami, Iisaki ja Jaakobiga ning pühade prohvetitega, kes on olnud maailma algusest peale, hoides oma rõivad [a]määrdumata, just nagu nende rõivad on määrdumata, et sealt enam mitte kunagi lahkuda.

26 Ja nüüd, mu armsad vennad, ma olen rääkinud neid sõnu teile vastavalt Vaimule, kes tunnistab minus, ja minu hing rõõmustab ääretult selle äärmiselt suure usinuse ja tähelepanu üle, mida te olete osutanud minu sõna suhtes.

19 *a* Mt 3:3.
20 *a* 1Ne 10:19; Al 37:12; ÕL 3:2.
21 *a* 1Kr 3:16–17; 6:19; Mo 2:37; Al 34:36.
b 1Ne 15:33–35; 2Ne 9:16; Mr 9:14; ÕL 88:35.
23 *a* PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
24 *a* 1Kr 13:1–13; Et 12:30–35; Mn 7:33–48.
25 *a* 2Pt 3:14.

27 Ja nüüd, Jumala [a]rahu olgu teie ja teie majade ja maade peal ning teie pudulojuste ja veisekarjade peal ja kõige peal, mis teil on; teie naiste ja teie laste peal, teie usu ja heade tegude järgi sellest ajast ja igavesti. Ja nõnda ma olen rääkinud. Aamen.

8. PEATÜKK

Alma jutlustab ja ristib Melekis. Ta hüljatakse Ammoniihas ja ta lahkub. Ingel käsib tal tagasi pöörduda ja hüüda rahvale meeleparandust. Amulek võtab ta vastu ja nad jutlustavad kahekesi Ammoniihas. Ligikaudu 82 eKr.

Ja nüüd, sündis, et Alma pöördus Giideoni [a]maalt tagasi pärast seda, kui oli õpetanud Giideoni rahvale palju sellist, mida ei saa kirjutada, olles kehtestanud kiriku korra, nii nagu ta oli varem teinud Sarahemla maal, jah, ta pöördus tagasi oma majja Sarahemlas, et tehtud tööst puhata.

2 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise üheksas aasta.

3 Ja Nefi rahva kohtunike valitsemise kümnenda aasta algul sündis, et Alma lahkus sealt ja võttis ette teekonna Meleki maale Siidoni [a]jõest lääne pool, läänes, kõnumaa piiri ääres.

4 Ja ta hakkas õpetama inimesi Meleki maal Jumala [a]püha korra järgi, millega teda oli kutsutud, ja ta hakkas õpetama inimesi üle kogu Meleki maa.

5 Ja sündis, et inimesed tulid tema juurde kõikjalt üle kogu maa, mis asus kõnnumaa ääres. Ja neid ristiti üle kogu maa.

6 Nii et kui ta oli lõpetanud oma töö Melekis, lahkus ta sealt ja läks kolme päevatee kaugusele Meleki maast põhja poole ja ta jõudis linna, mida kutsuti Ammoniihaks.

7 Nüüd, Nefi rahval oli kombeks kutsuda oma maid ja oma linnu ja oma külasid, jah, koguni kõiki oma väikseid külasid selle nime järgi, kes neid esimesena valdas, ja nõnda oli lugu ka Ammoniiha maaga.

8 Ja sündis, et kui Alma saabus Ammoniiha linna, hakkas ta neile jutlustama Jumala sõna.

9 Nüüd, Saatan oli saanud suure [a]haarde Ammoniiha linna inimeste südametes; seepärast nad ei tahtnud Alma sõnu kuulda võtta.

10 Ometi Alma nägi palju [a]vaeva vaimus, [b]heideldes Jumalaga [c]vägevas palves, et ta valaks oma Vaimu inimeste peale, kes olid linnas; et ta lubaks samuti tal ristida neid meeleparanduseks.

11 Ometi tegid nad oma südame kõvaks, öeldes talle: Vaata,

27 *a* PJ Rahu.
8 1 *a* Al 2:20; 6:7.
3 *a* Al 16:6–7.
4 *a* ÕL 107:2–4.
PJ Melkisedeki preesterlus.
9 *a* 2Ne 28:19–22; ÕL 10:20.
10 *a* Al 17:5.
b En 1:1–12.
c 3Ne 27:1.
PJ Palve.

me teame, et sa oled Alma, ja me teame, et sa oled selle kiriku ülempreester, mille sa oled rajanud mitmel pool maal vastavalt sinu pärimustele; ja me ei ole sinu kirikust ja me ei usu niisugustesse rumalatesse pärimustesse.

12 Ja nüüd, me teame, et kuna me ei ole sinu kirikust, me teame, et sul ei ole meie üle mingit väge; ja sa oled loovutanud kohtujärje [a]Nefiihale; seepärast pole sa meie ülemkohtunik.

13 Nüüd, kui rahvas oli seda öelnud ja vastu rääkinud kõikidele tema sõnadele ja laimanud teda ja sülitanud tema peale ning lasknud ta oma linnast välja visata, lahkus ta sealt ja võttis ette teekonna linna poole, mida kutsuti Aaroniks.

14 Ja sündis, et kui ta oli teel sinna, olles murest murtud, kahlates läbi paljude [a]katsumuste ja hingepiina Ammoniiha linna inimeste pahelisuse pärast, siis sündis, et kui Alma oli nõnda murest murtud, vaata, ilmus temale Issanda [b]ingel, öeldes:

15 Õnnistatud oled sina, Alma; seepärast, tõsta oma pea püsti ja rõõmusta; sest sul on suur põhjus rõõmustamiseks; sest sa oled olnud ustav, pidades kinni Jumala käskudest sellest ajast peale, kui sa said temalt oma esimese sõnumi. Vaata, mina olen see, kes selle sulle edasi [a]andis.

16 Ja vaata, mind on saadetud sind käskima, et sa pöörduksid tagasi Ammoniiha linna ja jutlustaksid taas linna rahvale; jah, jutlusta neile. Jah, ütle neile, et kui nad ei paranda meelt, siis Issand Jumal [a]hävitab nad.

17 Sest vaata, nad uurivad praegu, et nad võiksid hävitada sinu rahva vabaduse (sest nõnda ütleb Issand), mis on vastuolus määruste ja kohtuotsuste ning käskudega, mis ta on andnud oma rahvale.

18 Nüüd, sündis, et pärast seda, kui Alma oli saanud oma sõnumi Issanda inglilt, pöördus ta kiiresti Ammoniiha maale tagasi. Ja ta sisenes linna teist teed mööda, jah, teed mööda, mis on Ammoniiha linnast lõunas.

19 Ja kui ta linna sisenes, oli ta näljane ja ta ütles ühele mehele: Kas sa annaksid alandlikule Jumala teenijale midagi süüa?

20 Ja mees ütles temale: Ma olen nefilane ja ma tean, et sa oled Jumala püha prohvet, sest sina oled mees, kelle kohta [a]ingel ütles nägemuses: Võta vastu! Seepärast, tule minuga minu majja ja ma jagan sinuga oma toitu, ja ma tean, et sina oled õnnistuseks mulle ja minu majapidamisele.

21 Ja sündis, et mees võttis ta vastu oma majja ja meest kutsuti [a]Amulekiks; ja ta tõi välja leiva ja liha ja pani Alma ette.

22 Ja sündis, et Alma sõi leiba ja ta kõht sai täis; ja ta [a]õnnistas Amulekki ja tema koda ja ta tänas Jumalat.

12 *a* Al 4:20.
14 *a* PJ Vastandlikkus, vastuseis.
b Al 10:7–10, 20.
PJ Inglid.
15 *a* Mo 27:11–16.
16 *a* Al 9:12, 18, 24.
20 *a* Al 10:7–9.
21 *a* PJ Amulek.
22 *a* Al 10:11.

23 Ja pärast seda, kui ta oli söönud ja ta kõht oli täis, ütles ta Amulekile: Mina olen Alma ja ma olen Jumala kiriku [a]ülempreester üle kogu maa.

24 Ja vaata, mind on kutsutud jutlustama Jumala sõna kogu selle rahva seas vastavalt ilmutuse ja prohvetliku kuulutamise vaimule; ja ma olin sellel maal ja nad ei tahtnud mind vastu võtta, vaid nad [a]heitsid mu välja ja ma olin valmis igaveseks sellele maale selga pöörama.

25 Ent vaata, mind on kästud, et ma pean taas tagasi pöörduma ja sellele rahvale prohvetlikult kuulutama, jah, ja tunnistama nende vastu nende süütegudest.

26 Ja nüüd, Amulek, kuna sa oled mind toitnud ja oma majja võtnud, oled sa õnnistatud, sest ma olin näljane, sest ma olin mitu päeva paastunud.

27 Ja Alma viibis mitu päeva Amuleki juures, enne kui ta hakkas rahvale jutlustama.

28 Ja sündis, et rahvas kasvas veel tugevamaks oma süütegudes.

29 Ja Almale tuli sõna, öeldes: Mine, ja ütle samuti minu teenijale Amulekile, minge ja kuulutage sellele rahvale prohvetlikult, öeldes – [a]Parandage meelt, sest nõnda ütleb Issand, et kui te meelt ei paranda, nuhtlen ma seda rahvast oma vihas, jah, ja ma ei pööra oma ägedat viha ära.

30 Ja Alma läks rahva hulka ja samuti Amulek, et kuulutada neile Jumala sõnu, ja nad olid täitunud Püha Vaimuga.

31 Ja neile oli antud [a]vägi, nii et neid ei saadud aheldada vangikodadesse; ka ei olnud võimalik, et ükski inimene oleks saanud neid tappa; ometi ei kasutanud nad oma [b]väge enne, kui neid oli seotud köidikutesse ja heidetud vanglasse. Nüüd, see sai tehtud, et Issand saaks näidata nendes oma väge.

32 Ja sündis, et nad läksid ja hakkasid rahvale jutlustama ja prohvetlikult kuulutama vastavalt vaimule ja väele, mis Issand oli neile andnud.

Alma sõnad ja samuti Amuleki sõnad, mis kuulutati rahvale, kes olid Ammoniiha maal. Ja samuti nad heidetakse vanglasse ja vabastatakse Jumala imelise väe läbi, mis oli nendes, vastavalt Alma ülestähendusele.

Hõlmab peatükid 9–14 (kaasa arvatud).

9. PEATÜKK

Alma käsib Ammoniiha rahval meelt parandada. Issand on halastav laamanlaste vastu viimsetel päevadel. Kui nefilased hülgavad valguse, siis laamanlased hävitavad nad. Jumala Poeg tuleb varsti. Ta lunastab need, kes parandavad meelt, saavad ristitud ja kellel on usku tema nimesse. Ligikaudu 82 eKr.

23 *a* Al 5:3, 44, 49; 13:1–20.
24 *a* Al 8:13.
29 *a* Al 9:12, 18.
PJ Meeleparandus.
31 *a* 1Ne 1:20.
b Al 14:17–29.

JA taas, mina, Alma, saanud käsu Jumalalt, et ma pean võtma Amuleki ja minema ja jutlustama taas sellele rahvale ehk rahvale, kes oli Ammoniiha linnas; sündis, et kui ma hakkasin neile jutlustama, hakkasid nad minuga vaidlema, öeldes:

2 Kes sa oled? Kas sa arvad, et me usume [a]ühe mehe tunnistust, kui ta ka jutlustaks meile, et maa hävib?

3 Nüüd, nad ei mõistnud sõnu, mida nad rääkisid, sest nad ei teadnud, et maa hävib.

4 Ja nad ütlesid ka: Me ei usu sinu sõnu, kui sa ka kuulutaksid prohvetlikult, et see suur linn hävitatakse [a]ühe päevaga.

5 Nüüd, nad ei teadnud, et Jumal võib teha selliseid imepäraseid tegusid, sest nad olid kõvasüdameline ja kangekaelne rahvas.

6 Ja nad ütlesid: [a]Kes on Jumal, kes ei saada rohkem [b]volitatuid kui ühe mehe selle rahva hulka kuulutama nendele tõde niisugustest suurtest ja imepärastest asjadest?

7 Ja nad astusid ette, et oma käed minu külge panna; aga vaata, nad ei teinud seda. Ja ma seisin vapralt, et kuulutada neile; jah, ma tunnistasin vapralt neile, öeldes:

8 Vaata, oo teie paheline ja rikutud [a]põlvkond, kuidas olete te unustanud oma isade pärimuse; jah, kui ruttu olete te unustanud Jumala käsud.

9 Kas te ei mäleta, et meie isa Lehhi juhiti Jumala [a]käega Jeruusalemmast välja? Kas te ei mäleta, et tema juhtis neid kõiki läbi kõnnumaa?

10 Ja kas te olete nii ruttu unustanud, kui mitmeid kordi ta vabastas meie isad nende vaenlaste käest ja hoidis neid hävitusest koguni nende vendade käe läbi?

11 Jah, ja kui ei oleks olnud tema võrratut väge ja tema halastust ja pikameelsust meie suhtes, oleksime me maa pinnalt möödapääsmatult ära lõigatud juba ammu enne seda ajajärku ja võib-olla määratud [a]lõputu häda ja viletsuse seisundisse.

12 Vaata, nüüd, ma ütlen teile, et ta käsib teil meelt parandada, ja kui te meelt ei paranda, te ei või mingil juhul pärida Jumala kuningriiki. Aga vaata, see ei ole kõik – ta on käskinud teil meelt parandada või ta [a]hävitab teid täielikult maa pinnalt; jah, ta nuhtleb teid oma vihas ja oma [b]ägedas vihas ei pöördu ta ära.

13 Vaata, kas te ei mäleta sõnu, mis ta rääkis Lehhile, öeldes nii: [a]Kuivõrd te peate kinni minu käskudest, saadab teid maal edu? Ja taas, on öeldud nii: Kuivõrd te ei pea kinni minu käskudest, lõigatakse teid Issanda juurest ära.

14 Nüüd, ma tahan, et te peaksite meeles, et kuivõrd laamanlased ei ole pidanud kinni Jumala

9 2 *a* 5Ms 17:6.
4 *a* Al 16:9–10.
6 *a* 2Ms 5:2; Mo 11:27; 5Ms 5:16.
b Al 10:12.
8 *a* Al 10:17–25.
9 *a* 1Ne 2:1–7.
11 *a* Mo 16:11.
12 *a* Al 8:16; 10:19, 23, 27.
b Al 8:29.
13 *a* 2Ne 1:20; Mo 1:7; Al 37:13.

käskudest, on nad Issanda juurest [a]ära lõigatud. Nüüd, me näeme, et Issanda sõna on selles asjas õigeks osutunud ja laamanlased on tema juurest ära lõigatud nende üleastumiste algusest peale sellel maal.

15 Ometi ma ütlen teile, et neil on kohtupäeval [a]parem kui teil, kui te jääte oma pattudesse, jah, ja neil on koguni selles elus parem kui teil, kui te meelt ei paranda.

16 Sest on palju lubadusi, mis on [a]laienenud laamanlastele, sest nende isade [b]pärimused on need, mis on pannud neid jääma [c]teadmatusse; seepärast on Issand nende vastu halastav ja [d]pikendab nende maalejäämist.

17 Ja mingil ajajärgul [a]tuuakse nad uskuma tema sõna ja teadma oma isade pärimuste ebaõigsust; ja paljud nendest saavad päästetud, sest Issand on halastav kõikide vastu, kes tema nime [b]hüüavad;

18 ent vaata, ma ütlen teile, et kui teie jätkate oma pahelisuses, ei pikendata teie elupäevi sel maal, sest teie vastu saadetakse [a]laamanlased; ja kui te meelt ei paranda, tulevad nad ajal, mil te ei tea, ja teid nuheldakse [b]täieliku hävitusega; ja see saab olema vastavalt Issanda ägedale [c]vihale.

19 Sest ta ei lase teil elada teie süütegudes, et hävitada tema rahvast. Ma ütlen teile: Ei; ta laseks pigem laamanlastel [a]hävitada kogu tema rahva, keda kutsutakse Nefi rahvaks, kui oleks võimalik, et nad [b]langeksid pattudesse ja üleastumistesse pärast seda, kui Issand, nende Jumal, on andnud neile nii palju valgust ja teadmist;

20 jah, pärast seda, kui nad on olnud rahvas, keda Issand on kõrgelt soosinud; jah, pärast seda, kui nad on olnud soositud rohkem kui ükski teine rahvus, hõim, keel või rahvas; pärast seda, kui neile on [a]antud teada kõik asjad vastavalt nende soovidele ja nende usule ja palvetele sellest, mis on olnud ja mis on ja mis tuleb;

21 saanud Jumala Vaimu külastuse osaliseks; kõnelenud inglitega ja kuulnud Issanda häält neile kõnelemas; ja saanud endale prohvetliku kuulutamise vaimu ja ilmutuse vaimu ja ka palju ande, keeltega kõnelemise anni ja jutlustamise anni ja Püha Vaimu anni ja [a]tõlkimise anni;

22 jah, ja pärast seda, kui Jumal on nad [a]vabastatud Jeruusalemma maalt Issanda käega, olles päästetud näljast ja haigusest ja kõiksugu erinevatest taudidest; ja nemad, olles kasvanud tugevaks lahingus, et neid ei hävitataks; olles kord korra järel toodud välja [b]orjusest ja olles üleval peetud ja hoitud kuni praeguseni; ning neid on lastud saata

14 *a* 2Ne 5:20–24; Al 38:1.
15 *a* Mt 11:22, 24.
16 *a* Al 17:15.
b Mo 18:11–17.
c Mo 3:11.
d Hl 15:10–12.
17 *a* En 1:13.
b Al 38:5; ÕL 3:8.
18 *a* Al 16:2–3.
b Al 16:9.
c Al 8:29.
19 *a* 1Ne 12:15, 19–20; Al 45:10–14.
b Al 24:30.
20 *a* PJ Ilmutus.
21 *a* Om 1:20; Mo 8:13–19; 28:11–17.
22 *a* 2Ne 1:4.
b Mo 27:16.

edul, kuni nad on rikkad kõiksugu asjade poolest –

23 ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, et kui see rahvas, kes on saanud nii palju õnnistusi Issanda käest, peaks üle astuma neil oleva valguse ja teadmise vastu, ma ütlen teile, et kui asi on nii, et nad peaksid langema üleastumiste küüsi, siis on laamanlastel palju [a]parem kui neil.

24 Sest vaata, Issanda [a]lubadused on laienenud laamanlastele, aga need ei ole mitte teile, kui te üle astute, sest kas Issand ei ole mitte selgelt lubanud ja kindlalt määranud, et kui te talle vastu hakkate, teid hävitatakse maa pinnalt täielikult?

25 Ja nüüd, sel põhjusel, et teid ei hävitataks, on Issand saatnud oma ingli külastama paljusid oma rahva seast, kuulutades neile, et nad peavad minema ja hüüdma vägevalt sellele rahvale, öeldes: "Parandage meelt, sest taevariik on lähedal;

26 ja [a]ei möödu palju päevi, kui Jumala Poeg tuleb oma hiilguses; ja tema hiilgus on Isa [b]Ainusündinu hiilgus, täis [c]armu, erapooletust ja tõde, täis kannatlikkust, [d]halastust ja pikameelsust, kiire [e]kuulma oma rahva hüüdeid ja vastama nende palvetele.

27 Ja vaata, ta tuleb [a]lunastama neid, kes [b]ristitakse meeleparanduseks usu läbi tema nimesse.

28 Seepärast, valmistage Issanda teed, sest aeg on lähedal, mil kõik inimesed korjavad oma [a]tegude palga vastavalt sellele, millised nad on olnud – kui nad on olnud õigemeelsed, [b]lõikavad nad oma hinge päästet vastavalt Jeesuse Kristuse väele ja vabastusele; ja kui nad on olnud halvad, lõikavad nad oma hinge [c]needust vastavalt kuradi väele ja vangistusele.

29 Nüüd, vaata, see on ingli hääl, hüüdmas rahvale.

30 Ja nüüd, mu [a]armsad vennad, sest te olete mu vennad ja te peaksite olema armastatud ja te peaksite tegema tegusid, mis on kohased meeleparandusele, nähes, et teie südamed on muutunud tõeliselt kõvaks Jumala sõna vastu, ja nähes, et te olete [b]kadunud ja langenud rahvas.

31 Nüüd, sündis, et kui mina, Alma, olin rääkinud neid sõnu, vaata, rahvas sai vihaseks minu peale, kuna ma ütlesin neile, et nad on kõvasüdameline ja [a]kangekaelne rahvas.

32 Ja ka seepärast, et ma ütlesin neile, et nad on kadunud ja langenud rahvas, vihastasid nad minu peale ja tahtsid panna oma kätt minu külge, et nad võiksid mu vanglasse heita.

23 *a* Mt 11:22–24.
24 *a* 2Ne 30:4–6; ÕL 3:20.
25 *a* Al 7:9; Hl 5:32.
26 *a* Al 7:7.
b PJ Ainusündinu.
c PJ Arm.
d PJ Halastav, halastus.
e 5Ms 26:7.
27 *a* PJ Lunastama, lunastus.
b PJ Ristima, ristimine.
28 *a* ÕL 1:10; 6:33.
b Ps 7:17.
c PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
30 *a* 1Jh 4:11.
b Al 12:22.
31 *a* 2Ne 25:28; Mo 3:14.

33 Ent sündis, et Issand ei lasknud neil mind seekord kinni võtta ja vanglasse heita.

34 Ja sündis, et Amulek läks ja astus ette ja hakkas neile samuti jutlustama. Ja nüüd Amuleki [a]sõnad ei ole kõik kirja pandud, ometi on osa neist kirjutatud sellesse raamatusse.

10. PEATÜKK

Lehhi on Manasse järglane. Amulek jutustab inglilt saadud käsust hoolitseda Alma eest. Rahvale heidetakse armu õigemeelsete inimeste palvete tõttu. Ebaõiglased seadusetundjad ja kohtunikud rajavad aluse rahva hävitamisele. Ligikaudu 82 eKr.

Nüüd, need on [a]sõnad, mida [b]Amulek jutlustas rahvale, kes oli Ammoniiha maal, öeldes:

2 Mina olen Amulek; ma olen Gidoona poeg, kes oli Ismaeli poeg, kes oli Aminadi järglane; ja see oli seesama Aminadi, kes tõlkis kirjutuse, mis oli templi seinal, mille Jumala sõrm oli kirjutanud.

3 Ja Aminadi oli Nefi järglane, kes oli Lehhi poeg, kes tuli välja Jeruusalemma maalt, kes oli [a]Manasse järglane, kes oli [b]Joosepi poeg, kes oli oma vendade käega Egiptusesse [c]müüdud.

4 Ja vaata, ma pole mingi väikese kuulsusega mees kõikide nende seas, kes mind tunnevad; jah, ja vaata, mul on palju sugulasi ja [a]sõpru ja ma olen ka saanud palju rikkust tänu oma töökusele.

5 Ometi, peale kõige selle ei ole ma kunagi palju teadnud Issanda teedest ja tema [a]saladustest ja imepärasest väest. Ma ütlesin, et ma ei ole sellest kunagi palju teadnud; ent vaata, ma eksisin, sest ma olen palju näinud tema saladusi ja tema imepärast väge, jah, koguni selle rahva elu hoidmisel.

6 Ometi, ma tegin oma südame kõvaks, sest mind [a]kutsuti palju kordi ja ma ei tahtnud [b]kuulda; seepärast ma teadsin neist asjust, kuigi keeldusin teadmast; seepärast ma jätkasin oma südame pahelisuses mässamist Jumala vastu kuni selle seitsmenda kuu neljanda päevani välja, mis on kohtunike valitsemise kümnendal aastal.

7 Kui ma olin teel, et külastada väga lähedast sugulast, vaata, Issanda [a]ingel ilmus mulle ja ütles: Amulek, mine oma majja tagasi, sest sa pead andma süüa Issanda prohvetile, jah, pühale mehele, kes on Jumala valitud mees; sest ta on [b]paastunud palju päevi selle rahva pattude pärast ja ta on näljane ja sa [c]võta ta vastu oma majja ja anna talle süüa ja ta õnnistab sind ja sinu koda, ja Issanda õnnistus on sinu ja sinu majapidamise peal.

34 *a* Al 10.
10 1 *a* Al 9:34.
b Al 8:21–29.
3 *a* 1Ms 41:51; 1Aj 9:3.
b PJ Joosep, Jaakobi poeg.
c 1Ms 37:29–36.
4 *a* Al 15:16.
5 *a* PJ Jumala saladused.
6 *a* Al 5:37.
b ÕL 39:9.
7 *a* Al 8:20.
b Al 5:46; 6:6.
PJ Paast, paastumine.
c Ap 10:30–35.

8 Ja sündis, et ma kuuletusin ingli häälele ja pöördusin tagasi oma maja poole. Ja olles teel sinna, leidsin ma [a]mehe, kelle kohta ingel mulle ütles: Võta ta oma majja – ja vaata, see oli seesama mees, kes on rääkinud teile Jumala asjadest.

9 Ja ingel ütles mulle, et ta on [a]püha mees; mispärast, ma tean, et ta on püha mees, kuna seda ütles mulle Jumala ingel.

10 Ja taas, ma tean, et asjad, millest ta on tunnistanud, on õiged; sest vaata, ma ütlen teile, et nii tõesti, kui Issand elab, just samuti saatis ta oma [a]ingli minule neid asju ilmsiks tegema ja seda ta tegi sel ajal, mil see Alma [b]elas minu majas.

11 Sest vaata, ta on [a]õnnistanud mu majapidamist, ta on õnnistanud mind ja minu naisperet ja minu lapsi ja minu isa ja minu sugulasi; jah, koguni kogu minu suguvõsa on ta õnnistanud ja Issanda õnnistused on püsinud meie peal vastavalt sõnadele, mis ta rääkis.

12 Ja nüüd, kui Amulek oli rääkinud need sõnad, oli rahvas hämmingus, nähes, et on [a]rohkem kui üks tunnistaja, kes tunnistab asjadest, milles neid süüdistatakse, ja ka nendest asjadest, mis on tulemas, vastavalt prohvetliku kuulutamise vaimule, mis neis on.

13 Ometi olid nende seas mõned, kes mõtlesid neid küsitleda, et nad võiksid oma kavalate [a]plaanide abil nende sõnadest kinni hakata, et nad võiksid leida nende vastu tõendeid, et nad võiksid nad üle anda oma kohtunike kätte, et nende üle mõistetaks kohut seaduse järgi ja et nad tapetaks või heidetaks vanglasse vastavalt kuriteole, mille nad saaksid näiliselt välja tuua või milles nende vastu tunnistada.

14 Nüüd, need mehed, kes püüdsid neid hävitada, olid [a]seadusetundjad, keda rahvas oli palganud või määranud, et rakendada seadust oma kohtuskäimiste ajal ehk rahva kuritegude üle kohtumõistmisel kohtunike ees.

15 Nüüd, need seadusetundjad tundsid kõiki rahva nõkse ja kavalusi; ja seda selleks, et nad võiksid oma ametis osavad olla.

16 Ja sündis, et nad hakkasid küsitlema Amulekki, et nad võiksid seeläbi panna ta rääkima risti vastu oma sõnadele ehk minema vastuollu sõnadega, mis ta räägib.

17 Nüüd, nad ei teadnud, et Amulek võib nende plaani läbi näha. Ent sündis, et kui nad hakkasid teda küsitlema, [a]tajus ta nende mõtteid ja ta ütles neile: Oo te paheline ja rikutud [b]põlvkond, te seadusetundjad ja silmakirjatsejad, sest te rajate kuradi aluseid, sest te panete [c]lõkse ja püüniseid, et püüda Jumala pühasid.

8 *a* Al 8:19–21.
9 *a* PJ Püha.
10 *a* Al 11:30–31.
b Al 8:27.
11 *a* Al 8:22.
12 *a* Al 9:6.
13 *a* Al 11:21.
14 *a* Al 10:24; 11:20–21; 14:18.
17 *a* Al 12:3; 18:20, 32; ÕL 6:16.
b Mt 3:7; Al 9:8.
c ÕL 10:21–27.

18 Te teete plaane, et [a]moonutada õigemeelsete teid ja tuua oma pea peale Jumala viha, kuni selle rahva täieliku hävitamiseni välja.

19 Jah, hästi ütles Moosia, kes oli meie viimane kuningas, kui ta oli valmis kuningriiki üle andma, kuid ei olnud kedagi, kellele seda anda, määrates, et seda rahvast valitsetagu nende oma hääle kaudu – jah, ta ütles hästi, et kui tuleb aeg, et selle rahva hääl [a]valib süüteod, see tähendab, kui tuleb aeg, et see rahvas langeb üleastumiste küüsi, siis on nad küpsed hävitamiseks.

20 Ja nüüd, ma ütlen teile, et hästi mõistab Issand kohut teie süütegude üle; hästi hüüab ta sellele rahvale oma [a]inglite hääle kaudu: Parandage meelt, parandage meelt, sest taevariik on lähedal.

21 Jah, hästi hüüab ta oma inglite hääle kaudu: [a]Ma tulen alla oma rahva hulka erapooletuse ja õigusega oma kätes.

22 Jah, ja ma ütlen teile, et kui ei oleks olnud õigemeelsete inimeste [a]palveid, kes on praegu sellel maal, nuheldaks teid nüüd praegu täieliku hävitamisega; ometi ei sünniks see [b]veeuputuse kaudu, nagu juhtus rahvaga Noa päevil, vaid see sünniks nälja ja katku ja mõõga läbi.

23 Aga õigemeelsete inimeste [a]palvete pärast on teile armu heidetud; nüüd, seepärast, kui te ajate õigemeelsed eneste seast välja, siis ei peata Issand oma kätt; vaid ta tuleb oma ägedas vihas teie vastu; siis teid lüüakse nälja ja katku ja mõõgaga ning see [b]aeg on peagi käes, kui te meelt ei paranda.

24 Ja nüüd, sündis, et rahvas oli veelgi vihasem Amuleki peale, ja nad hüüdsid, öeldes: See mees laimab meie seadusi, mis on õiglased, ja meie tarku seadusetundjaid, keda me oleme valinud.

25 Ent Amulek sirutas välja oma käe ja hüüdis neile veelgi vägevamalt, öeldes: Oo te paheline ja rikutud põlvkond, miks on Saatan saanud sellise suure võimu teie südamete üle? Miks te annate talle järele, et ta võiks saada teie üle võimu, et teha teie silmad [a]pimedaks, et te ei mõistaks sõnu, mis on räägitud nende tõesust mööda?

26 Sest vaata, kas ma olen tunnistanud teie seaduse vastu? Te ei mõista; te ütlete, et mina olen rääkinud teie seaduse vastu; aga ma ei ole, vaid ma olen rääkinud teie seaduse poolt teie süüdimõistmiseks.

27 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, et selle rahva hävingule on hakatud juba alust panema teie [a]seadusetundjate ja kohtunike õigemeelsusetusega.

28 Ja nüüd, sündis, et kui Amulek

18 *a* Ap 13:10.
19 *a* Mo 29:27; Al 2:3–7; Hl 5:2.
20 *a* Al 8:14–16; 13:22.
21 *a* Mo 13:34.
22 *a* Jk 5:16; Mo 27:14–16.
b 1Ms 8:21; 3Ne 22:8–10. PJ Veeuputus Noa ajal.
23 *a* PJ Palve.
b Al 34:32–35.
25 *a* 2Kr 4:4; Al 14:6.
27 *a* Lk 11:45–52.

oli rääkinud neid sõnu, hüüdis rahvas temale vastu, öeldes: Nüüd, me teame, et see mees on kuradi laps, sest ta on [a]valetanud meile; sest ta on rääkinud meie seaduse vastu. Ja nüüd, ta ütleb, et ta ei ole selle vastu rääkinud.

29 Ja taas, ta on laimanud meie seadusetundjaid ja meie kohtunikke.

30 Ja sündis, et seadusetundjad panid neile südamele, et nad peaksid seda tema vastu meeles.

31 Ja nende keskel oli üks, kelle nimi oli Seesrom. Nüüd, tema oli kõige tähtsam Amuleki ja Alma [a]süüdistaja, olles nende hulgas kõige asjatundlikum, kuna tal oli rahva seas palju asjatalitusi.

32 Nüüd, nende seadusetundjate eesmärgiks oli kasusaamine ja nad said seda vastavalt oma teenimistööle.

11. PEATÜKK

Esitatakse nefilaste rahasüsteem. Amulek väitleb Seesromiga. Kristus ei päästa inimesi nende pattudes. Ainult need, kes pärivad taevariigi, päästetakse. Kõik inimesed tõusevad surematusse. Pärast ülestõusmist pole surma. Ligikaudu 82 eKr.

NÜÜD, Moosia seaduses oli, et iga mees, kes on seaduse kohtunik, ehk need, kes olid määratud kohtunikeks, saavad palka vastavalt ajale, mil nad tegid tööd, et mõista kohut nende üle, kes olid toodud nende ette kohtumõistmiseks.

2 Nüüd, kui üks inimene oli teisele võlgu ja ta ei tahtnud maksta seda, mis ta võlgnes, siis kaevati tema peale kohtunikule; ja kohtunik kasutas oma volitust ja saatis ametnikud välja, et see inimene toodaks tema ette; ja ta mõistis inimese üle kohut seaduse ja nende süütõendite põhjal, mis tema vastu esitati, ja nõnda sunniti inimest maksma seda, mis ta võlgnes, või tehti paljaks või aeti rahva hulgast välja kui varas ja röövel.

3 Ja kohtunik sai palka vastavalt tema ajale – kuldsenin päevas või üks hõbesenum, mis on võrdne kuldseniniga, ja see on vastavalt kehtivale seadusele.

4 Nüüd, need on nende erinevate kulla- ja hõbedatükkide nimed nende väärtuse järgi. Ja need nimed andsid nefilased, sest nemad ei rehkendanud nagu juudid, kes olid Jeruusalemmas; ka ei mõõtnud nad nagu juudid, vaid nad muutsid nende rehkendamis- ja mõõtmisviise vastavalt rahva meelele ja olukordadele igas põlvkonnas kuni kohtunike valitsemiseni, kui kuningas Moosia need [a]kehtestas.

5 Nüüd, rehkendamine käis nii – kuldsenin, kuldseon, kuldsuum ja kuldlimna.

6 Hõbesenum, hõbeamnor, hõbeesrom ja hõbeonti.

7 Hõbesenum oli võrdne kuldseniniga ja kumbki oli väärt üht

28 *a* Al 14:2.
31 *a* Al 11:20–36.
11 4 *a* Mo 29:40–44.

mõõtu otra ja samuti üht mõõtu mistahes teravilja.

8 Nüüd, kuldseoni väärtus oli kahekordne, mis oli seninil.

9 Ja kuldsuumil oli kahekordselt see väärtus, mis seonil.

10 Ja kuldlimna väärtus oli nende kõikide väärtus kokku.

11 Ja hõbeamnor oli nii suur kui kaks senumit.

12 Ja hõbeesrom oli nii suur kui neli senumit.

13 Ja onti oli nii suur kui need kõik.

14 Nüüd, siin on väiksemate numbrite väärtus nende rehkendamisel:

15 siblon on pool senumist; seepärast, üks siblon poole mõõdu odra eest.

16 Ja siblum on pool siblonit.

17 Ja leah on pool siblumit.

18 Nüüd, siin on nende väärtus nende arvutamisel.

19 Nüüd, kuldantion on võrdne kolme sibloniga.

20 Nüüd, see oli ainult kasusaamise eesmärgil, kuna nad said palka oma teenimistöö järgi; seepärast, nad ärgitasid rahvast märatsemisele ja kõiksugu rahurikkumisele ja pahelisusele, et neil võiks olla rohkem tööd, et nad võiksid [a]saada raha vastavalt kohtuasjadele, mis toodi nende ette; seepärast ärgitasid nad rahvast üles Alma ja Amuleki vastu.

21 Ja see Seesrom hakkas küsitlema Amulekki, öeldes: Kas te vastaksite mõnele küsimusele, mis ma teilt küsin? Nüüd, Seesrom oli mees, kes oli asjatundja kuradi [a]plaanides, et ta saaks hävitada selle, mis on hea; seepärast, ta ütles Amulekile: Kas te vastate küsimustele, mis ma teile esitan?

22 Ja Amulek ütles talle: Jah, kui see on kooskõlas Issanda [a]Vaimuga, mis on minus; sest ma ei ütle midagi, mis on vastu Issanda Vaimule. Ja Seesrom ütles temale: Vaata, siin on kuus hõbeonti ja kõik need annan ma sulle, kui sa eitad Ülima olemasolu.

23 Nüüd, Amulek ütles: Oo sa põrgu [a]laps, miks sa tahad mind [b]kiusatusse ajada? Kas sa ei tea, et õigemeelsed ei allu sellistele kiusatustele?

24 Kas sa usud, et Jumalat ei ole? Ma ütlen sulle: Ei, sa tead, et Jumal on olemas, kuid sa armastad seda [a]raha rohkem kui teda.

25 Ja nüüd, sa oled valetanud mulle Jumala ees. Sa ütlesid mulle: Vaata, need kuus onti, millel on suur väärtus, ma annan sulle – kuigi oma südames oled sa otsustanud need endale hoida; ja sinu ainus soov oli, et mina eitaksin tõelist ja elavat Jumalat, et sul oleks põhjust mind hävitada. Ja nüüd, vaata, selle suure halva eest sa saad oma tasu.

26 Ja Seesrom ütles temale: Sa ütled, et on olemas tõeline ja elav Jumal?

27 Ja Amulek ütles: Jah, on olemas tõeline ja elav Jumal.

20 *a* Al 10:32.
21 *a* Al 10:13.
22 *a* PJ Püha Vaim.
23 *a* Al 5:41.
b PJ Kiusatus.
24 *a* 1Tm 6:10; Tt 1:11.

28 Nüüd, Seesrom ütles: Kas on rohkem kui üks Jumal?

29 Ja ta vastas: Ei.

30 Nüüd, Seesrom ütles temale taas: Kuidas sa tead selliseid asju?

31 Ja ta ütles: [a]Ingel on mulle sellest teada andnud.

32 Ja Seesrom ütles taas: Kes on see, kes tuleb? Kas see on Jumala Poeg?

33 Ja ta ütles temale: Jah.

34 Ja Seesrom ütles taas: Kas ta päästab oma rahva nende [a]pattudes? Ja Amulek vastas ja ütles temale: Ma ütlen sulle, et ta ei tee seda, sest temal on võimatu eitada oma sõna.

35 Nüüd, Seesrom ütles rahvale: Vaadake, et te peate meeles neid asju; sest ta ütles, et on olemas ainult üks Jumal; ja ometi ta ütleb, et Jumala Poeg tuleb, aga ta ei päästa oma rahvast – just nagu tal oleks volitus käskida Jumalat.

36 Nüüd, Amulek ütleb taas temale: Vaata, sa oled valetanud, sest sa ütlesid, et ma rääkisin, nagu mul oleks volitus Jumalat käskida, kuna ma ütlesin, et tema ei päästa oma rahvast nende pattudes.

37 Ja ma ütlen teile taas, et ta ei saa neid päästa nende [a]pattudes, sest ma ei saa eitada tema sõna, ja ta on öelnud, et [b]miski, mis pole puhas, ei saa pärida [c]taevariiki; seepärast, kuidas te siis võite saada päästetud, kui te ei päri taevariiki? Seepärast, te ei saa olla päästetud teie pattudes.

38 Nüüd, Seesrom ütles temale taas: Kas Jumala Poeg on tõeline Igavene Isa?

39 Ja Amulek ütles temale: Jah, ta on tõeline taeva ja maa [a]Igavene Isa ja [b]kõige, mis nendes on; ta on algus ja lõpp, esimene ja viimane;

40 ja ta tuleb [a]maailma oma rahvast [b]lunastama ja ta [c]võtab enda peale nende üleastumised, kes usuvad tema nimesse, ja need on need, kes saavad igavese elu, ja pääste ei tule kellelegi teisele.

41 Seepärast jäävad pahelised nii, nagu ei oleks [a]mingit lunastust toimunud, peale surmaköidikute lahtipäästmise; sest vaata, saabub päev, mil [b]kõik tõusevad surnuist ja seisavad Jumala ees ja nende üle [c]mõistetakse kohut nende tegude järgi.

42 Nüüd, on olemas surm, mida kutsutakse ajalikuks surmaks, ja Kristuse surm päästab lahti selle ajaliku surma [a]köidikud, nii et kõik tõusevad üles sellest ajalikust surmast.

43 Vaim ja keha [a]ühendatakse taas selle täiuslikul kujul; nii jäse

31 *a* Al 10:7–10.
34 *a* Hl 5:10–11.
37 *a* 1Kr 6:9–10.
b 1Ne 15:33; Al 40:26; 3Ne 27:19.
PJ Jumalakartmatu, jumalatu.
c PJ Jumala kuningriik ehk taevariik.
39 *a* Js 9:5.
b Kl 1:16; Mo 4:2.
40 *a* PJ Maailm.
b Rm 11:26–27.
c 2Ms 34:6–7; Js 53:5; 1Jh 2:2; Mo 14:5; 15:12; ÕL 19:16–19.
41 *a* Al 12:18; ÕL 88:33.
b Ilm 20:12–13; Al 42:23.
c PJ Viimane kohtumõistmine.
42 *a* Al 12:16.
43 *a* 2Ne 9:13; Al 40:23.

kui ka liiges taastatakse selle õigel kujul, just nagu me nüüd oleme praegusel ajal, ja meid viiakse seisma Jumala ette teadmisega, mis meil nüüdki on, ja meil on selgelt [b]meeles kogu meie [c]süü.

44 Nüüd, see taastamine tuleb kõigile, nii vanadele kui noortele, nii orjadele kui vabadele, nii meestele kui naistele, nii pahelistele kui õigemeelsetele ja juuksekarvgi nende peast ei lähe kaduma, vaid iga asi [a]taastatakse selle täiuslikul kujul nii, nagu see on praegu ehk nagu see on kehas, ja kõik tuuakse ja pannakse Poja, Kristuse ja [b]Isa, Jumala ja Püha Vaimu, kes on [c]üks Igavene Jumal, kohtu ette, et [d]mõista kohut nende tegude järgi, olid need siis head või olid need halvad.

45 Nüüd, vaata, ma olen rääkinud teile sureliku keha surmast ja ka sureliku keha [a]ülestõusmisest. Ma ütlen teile, et surelik keha [b]tõuseb üles [c]surematuks kehaks, see on surmast, nimelt esimesest surmast elusse, nii et nad ei saa enam [d]surra; nende vaimud ühinevad nende kehadega, nii et neid enam mitte kunagi ei lahutata; nõnda saab kõik [e]vaimseks ja surematuks, nii et nad enam ei saa näha rikutust.

46 Nüüd, kui Amulek oli lõpetanud need sõnad, oli rahvas taas hämmingus ja ka Seesrom hakkas värisema. Ja nõnda lõppesid Amuleki sõnad ehk see on kõik, mis ma olen kirjutanud.

12. PEATÜKK

Alma väitleb Seesromiga. Jumala saladusi võib usaldada ainult ustavatele. Inimeste üle mõistetakse kohut nende mõtete, uskumuste, sõnade ja tegude põhjal. Pahelised kannatavad vaimset surma. See surelik elu on prooviseisund. Lunastusplaan teeb teoks ülestõusmise ja usu läbi pattude andekssaamise. Meeltparandanud võivad nõuda halastust Ainusündinud Poja kaudu. Ligikaudu 82 eKr.

Nüüd, Alma, nähes, et Amuleki sõnad olid vaigistanud Seesromi, sest ta nägi, et Amulek oli tabanud teda [a]valetamas ja petmas, et hävitada teda, ja nähes, et ta hakkas oma [b]süütunde all värisema, ta avas oma suu ja hakkas rääkima temale ja tunnistama õigeks Amuleki sõnu ja selgitama asju rohkem ehk avama pühakirju rohkem, kui Amulek oli teinud.

2 Nüüd, sõnu, mida Alma rääkis Seesromile, kuulsid ümberringi seisvad inimesed, sest rahvahulk oli suur ja ta rääkis sel viisil:

3 Nüüd, Seesrom, nähes, et sinu

43 *b* 2Ne 9:14; Mo 3:25; Al 5:18.
c PJ Süü.
44 *a* Al 41:12–15.
b PJ Jumal, Jumalus – Jumal, Isa.
c 3Ne 11:27, 36. PJ Jumal, Jumalus.
d Ilm 20:12–13.
45 *a* Al 40:23; ÕL 88:16.
b PJ Ülestõusmine.
c PJ Surematu, surematus.
d Ilm 21:4; ÕL 63:49; 88:116.
e 1Kr 15:44.
12 1 *a* Al 11:20–38.
b PJ Südametunnistus.

vale ja kavalus on paljastatud, sest sa ei ole valetanud mitte üksnes inimestele, vaid sa oled valetanud Jumalale; sest vaata, ta teab kõiki sinu [a]mõtteid ja sa näed, et sinu mõtted on meile teada antud tema Vaimu kaudu;

4 ja sa näed, et me teame, et sinu plaan oli üks väga kaval plaan vastavalt kuradi kavalusele, et valetada ja seda rahvast petta, et sa võiksid nad meie vastu pöörata, et meid teotada ja meid välja ajada –

5 nüüd, see oli sinu [a]vastase plaan ja ta on tarvitanud sinus oma väge. Nüüd, ma tahan, et sa peaksid meeles, et mida ma ütlen sulle, seda ma ütlen kõigile.

6 Ja vaata, ma ütlen teile kõigile, et see oli vastase püünis, mille ta oli välja pannud selle rahva püüdmiseks, et ta võiks teid endale alistada, et ta võiks ümbritseda teid oma [a]ahelatega, et ta võiks aheldada teid kuni igavikulise hävituseni vastavalt tema vangistamise väele.

7 Nüüd, kui Alma oli rääkinud need sõnad, hakkas Seesrom veel rohkem värisema, sest ta veendus üha enam Jumala väes ja ta veendus ka selles, et Alma ja Amulek on temast teadlikud, sest ta veendus, et nad teavad tema mõtteid ja tema südame kavatsusi; sest neile oli antud vägi, et nad võiksid teada nendest asjadest vastavalt prohvetliku kuulutamise vaimule.

8 Ja Seesrom hakkas neid usinalt küsitlema, et ta saaks rohkem teada Jumala kuningriigist. Ja ta ütles Almale: Mida see tähendab, mis Amulek on rääkinud surnute ülestõusmisest, et kõik tõusevad surnuist, nii õiglased kui ka ebaõiglased, ja viiakse seisma Jumala ette kohtumõistmiseks nende tegude järgi?

9 Ja nüüd, Alma hakkas neid asju temale selgitama, öeldes: Paljudele on antud teada Jumala [a]saladusi; ometi on nad pandud range käsu alla, et nad ei avaldaks midagi [b]peale selle osa tema sõnast, mille ta annab inimlastele vastavalt tähelepanule ja usinusele, mis nad tema suhtes osutavad.

10 Ja seepärast, see, kes [a]teeb oma südame kõvaks, see saab [b]väiksema osa sõnast, ja see, kes [c]ei tee oma südant kõvaks, sellele [d]antakse suurem osa sõnast, kuni talle antakse teada Jumala saladused, kuni ta teab neid täielikult.

11 Ja need, kes teevad oma südame kõvaks, neile antakse väiksem [a]osa sõnast, kuni nad ei [b]tea tema saladustest midagi, ja siis võtab kurat nad vangi ning juhib oma tahtmist mööda alla hävitusse. Nüüd, see on see, mida peetakse silmas [c]põrgu [d]ahelate all.

3 *a* Jb 2:5; Al 10:17; ÕL 6:16.
5 *a* PJ Kurat.
6 *a* Al 5:7–10.
9 *a* Al 26:22. PJ Jumala saladused.
b Jh 16:12; Al 29:8; 3Ne 26:8–11; Et 4:7.
10 *a* 2Ne 28:27; Et 4:8.
b ÕL 93:39.
c PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
d 2Ne 28:30; ÕL 50:24.
11 *a* Mt 25:29.
b PJ Usust taganemine.
c Õp 9:18; 2Ne 2:29. PJ Põrgu.
d Jh 8:34; 2Ne 28:19.

12 Ja Amulek on rääkinud selgelt [a]surmast ja sellest surelikust seisundist surematusse seisundisse tõusmisest ja Jumala kohtulaua ette toomisest [b]kohtumõistmiseks meie tegude järgi.

13 Siis, kui meie süda on kõvaks muutunud, jah, kui me oleme teinud oma südame kõvaks sõna vastu, nii et seda meis ei leita, on meie olukord hirmus, sest siis oleme me süüdi mõistetud.

14 Sest meie [a]sõnad mõistavad meid süüdi; jah, kõik meie teod mõistavad meid süüdi; meid ei leita määrdumata ja ka meie mõtted mõistavad meid süüdi ning selles hirmsas seisundis ei julge me vaadata üles oma Jumala poole; ja me oleksime rõõmsad, kui saaksime käskida kaljusid ja [b]mägesid, et need langeksid meie peale, et [c]varjata meid tema eest.

15 Aga see ei ole võimalik; me peame tulema ja seisma tema ees tema hiilguses ja ta võimus ja ta väes, majesteetlikkuses ja ülemvalitsemises ning tunnistama oma igavikuliseks [a]häbiks, et kõik tema [b]kohtumõistmised on õiglased, et ta on õiglane kõigis oma tegudes, ja et ta on inimlaste vastu halastav ning et tal on kõik vägi, et päästa iga inimene, kes usub tema nimesse ja kannab meeleparandusele vastavat vilja.

16 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, et siis tuleb surm, nimelt teine [a]surm, mis on vaimne surm; siis on aeg, et kes iganes sureb ajalikku [b]surma oma pattudes, [c]sureb ka vaimsesse surma; jah, ta sureb selle suhtes, mis puutub õigemeelsusesse.

17 Siis on aeg, mil nende piinad on kui [a]tule- ja väävlijärv, mille leek tõuseb üles igavesest ajast igavesti; ja siis on aeg, et nad saavad aheldatud igavikuliseks hävituseks saatana väge ja vangistust mööda, sest tema on alistanud nad oma tahtmist mööda.

18 Siis, ma ütlen teile, on nad just nagu [a]lunastust ei oleks tehtudki; sest vastavalt Jumala õigusele ei saa neid lunastada ja nad ei saa [b]surra, kuna rikutust enam ei ole.

19 Nüüd, sündis, et kui Alma oli nende sõnade rääkimise lõpetanud, oli rahvas veel suuremas hämmingus.

20 Aga seal oli üks Antioona, kes oli nende seas ülemvalitseja, ta astus ette ja ütles temale: Mis see on, mis sa oled ütelnud, et inimene tõuseb surnuist ja muudetakse sellest surelikust seisundist [a]surematusse, nii et hing ei saa kunagi surra?

21 Mida see pühakiri tähendab,

12 *a* Al 11:41–45.
b PJ Viimane kohtumõistmine.
14 *a* Mt 12:36; Jk 3:6; Mo 4:29–30.
b Ho 10:8; 2Ne 26:5.
c Ii 34:22; 2Ne 12:10.
15 *a* Mo 3:25.
b 2Pt 2:9.
PJ Õiglus.
16 *a* PJ Surm, vaimne.
b Al 11:40–45.
c 1Ne 15:33; Al 40:26.
17 *a* Ilm 19:20; 21:8; Mo 3:27.
18 *a* Al 11:41.
b Ilm 21:4; Al 11:45; ÕL 63:49.
20 *a* PJ Surematu, surematus.

mis ütleb, et Jumal pani [a]keerubid ja tuleleegina sähviva mõõga ida poole [b]Eedeni rohuaeda, et meie esimesed vanemad ei läheks aeda ega sööks elupuu vilja ning elaks igavesti? Ja nõnda me näeme, et ei olnud mingit võimalust, et nad elaksid igavesti.

22 Nüüd, Alma ütles temale: See on asi, mida ma tahtsin selgitada. Nüüd, me näeme, et Aadam [a]langes, süües keelatud [b]vilja, vastavalt Jumala sõnale; ja nõnda me näeme, et tema langemise läbi sai kogu inimkonnast [c]kadunud ja langenud rahvas.

23 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile: kui Aadamal oleks olnud võimalik sel ajal elupuu vilja [a]süüa, siis surma ei oleks olnud ja sõna oleks olnud kehtetu, tehes Jumalast valetaja, sest ta ütles: [b]Kui sa sööd, pead sa kindlalt surema.

24 Ja me näeme, et [a]surm tuleb inimkonnale, jah, surm, millest on rääkinud Amulek, mis on ajalik surm; ometi anti [b]inimesele aeg, mille jooksul ta võib meelt parandada; seepärast sai sellest elust prooviseisund, aeg ette [c]valmistuda, et kohata Jumalat, aeg ette valmistuda selleks lõputuks seisundiks, millest me oleme rääkinud, mis on pärast surnute ülestõusmist.

25 Nüüd, kui ei oleks olnud [a]lunastusplaani, mis oli valmistatud maailma rajamisest peale, siis ei oleks saanud olla mingit surnute [b]ülestõusmist; aga lunastusplaan oli valmistatud, mis teeb teoks surnute ülestõusmise, millest on räägitud.

26 Ja nüüd, vaata, kui meie esimestel vanematel oleks olnud võimalik minna ja süüa [a]elupuu vilja, nad oleksid olnud igavesti õnnetud, kuna neil ei oleks olnud ettevalmistusaega, ja nõnda [b]lunastusplaan oleks nurjunud ja Jumala sõna oleks olnud jõustumata kehtetu.

27 Aga vaata, see ei olnud nii, vaid inimestele oli [a]määratud, et nad peavad surema; ja pärast surma peavad nad tulema [b]kohtumõistmisele, nimelt sellele samale kohtumõistmisele, millest me oleme rääkinud, mis on lõpp.

28 Ja pärast seda, kui Jumal oli määranud, et need asjad peaksid inimesele osaks saama, vaata, siis ta nägi, et on otstarbekas, et inimene teaks asjadest, mis ta on neile määranud;

29 seepärast saatis ta nendega rääkima [a]inglid, kes lasid inimestel näha tema hiilgust.

30 Ja sellest ajast peale hakkasid nad hüüdma tema nime; seepärast

21 *a* 1Ms 3:24; Al 42:2; Ms 4:31.
PJ Keerub.
b PJ Eedeni aed.
22 *a* PJ Aadama ja Eeva langemine.
b 1Ms 3:6; 2Ne 2:15–19; Mo 3:26.
c Mo 16:4–5.
23 *a* Al 42:2–9.
b 1Ms 2:17.
24 *a* PJ Surm, füüsiline.
b 2Ne 2:21; Ms 5:8–12.
c Al 34:32–35.
25 *a* PJ Lunastusplaan.
b 2Ne 2:8; Al 7:12; 42:23.
26 *a* 1Ms 2:9; 1Ne 15:36; Al 32:40.
b Al 34:8–16; 42:6–28; Ms 6:59–62.
27 *a* Ii 7:1; Hb 9:27; ÕL 42:48.
b PJ Viimane kohtumõistmine.
29 *a* Mn 7:25, 31; ÕL 29:42.

Jumal [a]vestles inimestega ja tegi neile teatavaks [b]lunastusplaani, mis oli ette valmistatud maailma [c]rajamisest peale, ja selle ta tegi neile teatavaks vastavalt nende usule ja meeleparandusele ja nende pühadele tegudele.

31 Mispärast, ta andis inimestele [a]käsud, sest nad olid kõigepealt üle astunud [b]esimestest käskudest, seoses sellega, mis on ajalik, ja saanud Jumalate sarnasteks, [c]eristades head halvast, millega nad panid end olukorda, kus [d]tegutseda, ehk pandi olukorda, kus tegutseda oma tahtmist ja soove mööda tegemaks halba või tegemaks head –

32 seepärast andis Jumal neile käsud pärast seda, kui oli neile [a]teatavaks teinud lunastusplaani, et nad ei tohi teha halba, mille eest on karistuseks teine [b]surm, mis on igavikuline surm, mis puutub õigemeelsusesse; sest selliste üle ei oleks lunastusplaanil võimu, sest [c]õigluse töid ei saa hävitada vastavalt Jumala ülimale headusele.

33 Aga Jumal kutsus inimesi oma Poja nimel (see oli lunastusplaan, mis oli valmistatud), öeldes: Kui te parandate meelt ja ei tee oma südant kõvaks, siis on mul halastust teie vastu minu Ainusündinud Poja kaudu.

34 Seepärast, kes iganes parandab meelt ja ei tee oma südant kõvaks, võib nõuda [a]halastust minu Ainusündinud Poja kaudu oma pattude [b]andekssaamiseks; ja nemad pääsevad minu [c]rahusse.

35 Ja kes iganes teeb oma südame kõvaks ja paneb toime süütegusid, vaata, ma vannun oma vihas, et ta ei pääse minu rahusse.

36 Ja nüüd, mu vennad, vaata, ma ütlen teile, et kui te teete oma südame kõvaks, ei pääse te Issanda rahusse; seepärast teie süüteod ärritavad teda, nii et ta saadab oma viha alla teie peale, nii nagu [a]esimese ärritamise korral; jah, vastavalt tema sõnale viimase ärritamise korral samuti nagu esimeselgi korral, teie hingede igavikuliseks [b]hävituseks; seepärast, vastavalt tema sõnale, viimaseks surmaks sama hästi kui esimeseks.

37 Ja nüüd, mu vennad, nähes, et me teame neid asju ja need on õiged, parandagem meelt ja ärgem tehkem oma südant kõvaks, et me ei [a]ärritaks Issandat, oma Jumalat, tõmmates tema viha alla enda peale, mis puutub nendesse tema teistesse käskudesse, mis ta on andnud meile, vaid mingem Jumala [b]rahusse, mis on valmistatud vastavalt tema sõnale.

30 *a* Ms 5:4–5; 6:51.
b PJ Lunastusplaan.
c Mo 18:13; Al 13:3, 5, 7–8.
31 *a* PJ Jumala käsud.
b 1Ms 2:16–17; 2Ne 2:18–19.
c 1Ms 3:22–23; Ms 4:11.
d 2Ne 2:16.
PJ Valikuvabadus.
32 *a* Ms 5:4–9.
b PJ Surm, vaimne.
c Mo 15:27; Al 34:15–16; 42:15.
34 *a* PJ Halastav, halastus.
b PJ Pattude andekssaamine.
c PJ Puhkus ja rahu.
36 *a* Jb 1:7–8; Al 42:6, 9, 14.
b PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
37 *a* 1Ne 17:30; Jb 1:8; Hl 7:18.
b Al 13:6–9.

13. PEATÜKK

Mehed kutsutakse ülempreestriteks tänu nende äärmiselt suurele usule ja headele tegudele. Neil tuleb õpetada käske. Õigemeelsuse tõttu nad pühitsetakse ja nad pääsevad Issanda rahusse. Melkisedek oli üks nendest. Inglid kuulutavad häid teateid üle kogu maa. Nad ilmutavad Kristuse tegeliku tuleku. Ligikaudu 82 eKr.

Ja taas, mu vennad, ma tahaksin suunata teie mõtted ajale, mil Issand Jumal andis need käsud oma lastele; ja ma tahan, et te peaksite meeles, et Issand Jumal [a]pühitses ametisse preestrid oma püha korra järgi, mis on tema Poja korra järgi, et neid asju õpetataks rahvale.

2 Ja need preestrid pühitseti ametisse tema Poja [a]korra järgi sellisel [b]viisil, et inimesed võiksid seeläbi teada, kuidas neil tuleb oodata tema Poega, et saada lunastust.

3 Ja see on viis, mille järgi nad ametisse pühitseti – olles [a]kutsutud ja ette [b]valmistatud maailma [c]rajamisest peale vastavalt Jumala [d]etteteadmisele tänu nende äärmiselt suurele usule ja headele tegudele; kõigepealt jäeti nad [e]valima head või halba; seepärast, kui nad olid valinud hea ja rakendanud ääretult suurt [f]usku, [g]kutsuti nad püha kutsega; jah, selle püha kutsega, mis on valmistatud sellistele koos ettevalmistatud lunastusega ja kooskõlas sellega.

4 Ja nõnda on nad [a]kutsutud sellesse pühasse kutsesse tänu nende usule, samas kui teised hülgasid Jumala Vaimu nende kõvasüdamelisuse ja nende meelepimeduse tõttu, samas, kui nii ei oleks, oleksid neil olnud sama suured [b]eelised kui nende vendadel.

5 Ehk lühidalt, kõigepealt olid nad oma vendadega [a]samas seisuses; nõnda see püha kutse, olles ette valmistatud maailma rajamisest peale sellistele, kes ei tee oma südant kõvaks, olles Ainusündinud Poja lepituses ja lepituse läbi, kes oli ette valmistatud –

6 ja nõnda, olles kutsutud selle püha kutsega ja pühitsetud Jumala püha korra ülempreesterlusse õpetama tema käske inimlastele, nii et ka nemad võiksid pääseda tema [a]rahusse –

7 see ülempreesterlus, olles tema Poja korra järgi, milline kord oli maailma rajamisest peale; ehk teiste sõnadega, olles [a]ilma päevade alguseta või aastate lõputa, olles ette valmistatud igavikust kogu igavikuni vastavalt tema [b]etteteadmisele kõigist asjadest –

13 1 *a* Aabr 2:9, 11.
2 *a* ÕL 107:2–4.
b Al 13:16.
3 *a* ÕL 127:2.
PJ Surelikkusele eelnev pühitsemine; Väljavalimine.
b ÕL 138:55–56.
c Al 12:25, 30.
PJ Surelikkusele eelnev elu.
d ÕL 38:2.
e PJ Valikuvabadus.
f PJ Usk.
g PJ Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt; Preesterlus.
4 *a* Et 12:10.
b 1Ne 17:32–35.
5 *a* 2Ne 26:28.
6 *a* Al 12:37; 16:17.
PJ Puhkus ja rahu.
7 *a* Hb 7:3.
b PJ Jumal, Jumalus.

8 nüüd, nad [a]pühitseti niiviisi – nad kutsuti püha kutsega ja pühitseti ametisse püha talitusega, ja võtsid enda peale püha korra ülempreesterluse, milline kutse ja talitus ja ülempreesterlus on ilma alguse või lõputa –

9 nõnda saavad neist [a]ülempreestrid igaveseks Poja, Isa Ainusündinu korra järgi, kes on ilma päevade alguseta või aastate lõputa, kes on täis [b]armu, erapooletust ja tõde. Ja nõnda see on. Aamen.

10 Nüüd, nagu ma ütlesin selle püha korra ehk selle [a]ülempreesterluse kohta, paljud pühitseti ametisse ja nad said Jumala ülempreestriteks ning see sündis nende ääretult suure usu ja [b]meeleparanduse ning nende õigemeelsuse tõttu Jumala ees, kuna nad valisid pigem meeleparanduse ja õigemeelsuse teod kui hukkumise;

11 seepärast nad kutsuti selle püha korra järgi ja nad [a]pühitseti ning nende [b]rõivad pesti valgeks Talle verega.

12 Nüüd, nemad, pärast seda, kui nad [a]pühitseti [b]Püha Vaimuga, kui nende rõivad tehti valgeks, kui nad olid Jumala ees [c]puhtad ja ilma ühegi plekita, nad ei võinud vaadata [d]patule muidu, kui [e]jäledust tundes, ja oli palju, äärmiselt palju neid, kes tehti puhtaks ja kes pääsesid Issanda, oma Jumala rahusse.

13 Ja nüüd, mu vennad, ma tahan, et te alandaksite end Jumala ees ja kannaksite meeleparandusele vastavat [a]vilja, et ka teie võiksite pääseda sellesse rahusse.

14 Jah, alandage end just nagu inimesed [a]Melkisedeki päevadel, kes oli samuti ülempreester sellesama korra järgi, millest ma olen rääkinud, kes samuti võttis endale ülempreesterluse igaveseks.

15 Ja see oli seesama Melkisedek, kellele [a]Aabraham maksis [b]kümnist, jah, nimelt meie isa Aabraham maksis kümnist, mis oli üks kümnendik kõigest sellest, mis tal oli.

16 Nüüd, need [a]talitused anti niiviisi, et seeläbi inimesed võiksid oodata Jumala Poega, mis oli tema korra [b]võrdkuju või tema kord, ja seda selleks, et nad võiksid oodata teda, et oma patud andeks saada, et nad võiksid pääseda Issanda rahusse.

17 Nüüd, see Melkisedek oli Saalemi maa kuningas ja tema rahvas oli kasvanud tugevaks süüteos ja jäleduses; jah, nad kõik olid

8 *a* ÕL 84:33–42.
PJ Melkisedeki preesterlus.
9 *a* PJ Ülempreester.
b 2Ne 2:6.
PJ Arm.
10 *a* ÕL 84:18–22.
b PJ Meeleparandus.
11 *a* Ms 6:59–60.
b 1Ne 12:10; Al 5:21–27; 3Ne 27:19–20.
12 *a* Rm 8:1–9.
PJ Pühitsemine.
b PJ Püha Vaim.
c PJ Puhas, puhtus.
d Mo 5:2; Al 19:33.
e Õp 8:13; Al 37:29.
13 *a* Lk 3:8.
14 *a* ÕL 84:14.
JST, 1Ms 14:25–40.
PJ Melkisedek.
15 *a* PJ Aabraham.
b 1Ms 14:18–20; Ml 3:8–10.
PJ Kümnis.
16 *a* PJ Talitused.
b PJ Sümboolika.

eksinud; nad olid täis kõiksugu pahelisust.

18 Aga Melkisedek, olles rakendanud vägevat usku ja võtnud vastu ülempreesterluse ameti Jumala [a]püha korra järgi, jutlustas oma rahvale meeleparandusest. Ja vaata, nad parandasid meelt ja Melkisedek kehtestas oma päevil maal rahu; seepärast kutsuti teda rahuvürstiks, sest ta oli Saalemi kuningas ja ta valitses oma isa all.

19 Nüüd, [a]paljud olid enne teda ja paljud ka pärast teda, aga [b]mitte keegi ei olnud suurem; seepärast, teda on eriti mainitud.

20 Nüüd, mul ei tarvitse sellest jutustada; mis ma olen öelnud, sellest piisab. Vaata, [a]pühakirjad on teie ees, kui te [b]moonutate neid, siis on see teie endi hävituseks.

21 Ja nüüd, sündis, et kui Alma oli neile öelnud need sõnad, sirutas ta oma käe nende poole ja hüüdis vägeva häälega, öeldes: Praegu on aeg [a]meelt parandada, sest päästepäev läheneb;

22 jah, ja Issanda hääl kuulutab seda ingli [a]suuga kõikidele rahvastele; jah, kuulutab seda, et neil oleks rõõmusõnumeid suurest rõõmust; jah, ja ta kuulutab neid rõõmusõnumeid kogu oma rahva hulgas; jah, koguni neile, kes on maa pinnal laiali hajutatud; mispärast, need on jõudnud meieni.

23 Ja need on tehtud meile teatavaks [a]selgete sõnadega, et me võiksime mõista, et me ei võiks eksida ja seda seepärast, et me oleme [b]rändajad võõral maal; seepärast, me oleme nii kõrgelt soositud, sest meil on need rõõmusõnumid, mida on meile kuulutatud kõikides meie viinamäe osades.

24 Sest vaata, [a]inglid kuulutavad seda praegu paljudele meie maal ja seda eesmärgiga valmistada inimlaste südamed tema sõna vastu võtma siis, kui ta tuleb oma hiilguses.

25 Ja nüüd, me vaid ootame, et kuulda inglite suud meile kuulutamas rõõmustavaid uudiseid tema tulemisest; sest see aeg tuleb, me [a]ei tea, kui varsti. Annaks Jumal, et see sünniks minu päevil; kuid olgu see varem või hiljem, selle üle ma rõõmustan.

26 Ja see tehakse teatavaks [a]õiglastele ja pühadele meestele inglite suuga tema tuleku ajal, et meie isade sõnad läheksid täide vastavalt sellele, mida nad rääkisid temast, mis oli vastavalt neis olnud prohvetliku kuulutamise vaimule.

27 Ja nüüd, mu vennad, ma [a]soovin oma südame põhjast, jah, koguni nii suure ängistusega, et mul hakkab valus, et te võtaksite

18 *a* PJ Melkisedeki preesterlus.
19 *a* Hl 8:18; ÕL 84:6–16; 107:40–55.
b ÕL 107:1–4.
20 *a* PJ Pühakirjad.
b 2Pt 3:16; Al 41:1.
21 *a* PJ Meeleparandus.
22 *a* Al 10:20.
23 *a* 2Ne 25:7–8; 31:3; 32:7; Jb 4:13; Et 12:39.
b Jb 7:26.
24 *a* Al 10:10; 39:19.
25 *a* 1Ne 10:4; 3Ne 1:13.
26 *a* Am 3:7; Lk 2:8–11.
27 *a* Mo 28:3.

kuulda minu sõnu ja heidaksite kõrvale oma patud ning ei lükkaks edasi oma meeleparanduse päeva;

28 vaid et te alandaksite end Issanda ees ja hüüaksite tema püha nime ja oleksite [a]valvsad ja palvetaksite pidevalt, et teid ei [b]kiusataks rohkem, kui te jaksate kanda, ja laseksite end nõnda juhtida Pühal Vaimul, saades alandlikeks, [c]tasasteks, alistuvateks, kannatlikeks, täis armastust ja kõike pikameelsust;

29 [a]usuga Issandasse; lootusega, et te saate igavese elu; südames alati Jumala [b]armastus, et teid tõstetaks üles viimsel päeval ja te pääseksite tema [c]rahusse.

30 Ja andku Issand teile meeleparandust, et te ei tooks eneste peale tema viha, et teid ei seotaks [a]põrgu ahelatega, et te ei peaks kannatama teist [b]surma.

31 Ja Alma rääkis rahvale veel palju rohkem sõnu, mida ei ole kirjutatud sellesse raamatusse.

14. PEATÜKK

Alma ja Amulek pannakse vangi ja neid lüüakse. Usklikud ja nende pühakirjad põletatakse tules. Issand võtab need märtrid hiilguses vastu. Vanglamüürid lõhestatakse ja need langevad. Alma ja Amulek päästetakse ja nende tagakiusajad tapetakse. Ligikaudu 82–81 eKr.

JA sündis, et pärast seda, kui ta lõpetas rahvale kõnelemise, uskusid paljud nendest tema sõnu ja hakkasid meelt parandama ja [a]pühakirju uurima.

2 Aga suurem osa nendest soovis, et nad võiksid Alma ja Amuleki hävitada, sest nad olid vihased Alma peale Seesromile öeldud sõnade [a]selguse pärast; ja nad ütlesid ka, et Amulek on [b]valetanud neile ja laimanud nende seadust ja ka nende seadusetundjaid ning kohtunikke.

3 Ja nad olid ka vihased Alma ja Amuleki peale; ja kuna nad olid tunnistanud nii selgelt nende pahelisuse vastu, nad püüdsid neid salaja kõrvaldada.

4 Ent sündis, et nad ei teinud seda, vaid võtsid nad ja sidusid nad tugevate köitega kinni ja viisid nad maa ülemkohtuniku ette.

5 Ja rahvas läks ning tunnistas nende vastu – tunnistades, et nad on laimanud maa ning samuti kõigi sellel maal olevate inimeste seadust ja nende seadusetundjaid ja kohtunikke; ja samuti tunnistanud, et on ainult üks Jumal ja et ta saatvat oma Poja inimeste sekka, aga ta ei päästvat neid; ja palju sellist tunnistas rahvas Alma ja

28 *a* PJ Palve; Valvama, vahimehed.
b 1Kr 10:13.
c PJ Kannatlikkus; Tasadus, tasane.
29 *a* Al 7:24.
b ÕL 20:31; 76:116. PJ Ligimesearmastus.
c ÕL 84:24.
30 *a* PJ Hukka mõistma, hukkamõist; Põrgu.
b PJ Surm, vaimne.
14 1 *a* 2Kn 22:8–13. PJ Pühakirjad.
2 *a* Al 12:3–7.
b Al 10:27.

Amuleki vastu. Nüüd, seda tehti maa ülemkohtuniku ees.

6 Ja sündis, et Seesrom oli räägitud sõnadest hämmastunud ja ta teadis ka meelepimedusest, mida ta oli põhjustanud rahva hulgas oma valelike sõnadega; ja [a]teadlikkus omaenda süüst hakkas [b]vaevama tema hinge; jah, teda hakkasid endasse mässima põrgupiinad.

7 Ja sündis, et ta hakkas rahvale hüüdma, öeldes: Vaata, mina olen [a]süüdi ja need mehed on Jumala ees määrdumatud. Ja ta hakkas sellest ajast peale nende eest kostma; aga nad laimasid teda, öeldes: Kas ka sina oled kuradist vaevatud? Ja nad sülitasid tema peale ja [b]ajasid ta endi seast välja ja samuti kõik need, kes uskusid sõnadesse, mida Alma ja Amulek olid rääkinud; ja nad ajasid nad välja ning saatsid mehi nende pihta kive viskama.

8 Ja nad tõid kokku nende naised ja lapsed, ja kes iganes uskus või oli õpetatud uskuma Jumala sõna, selle nad lasid visata tulle; ja nad tõid välja ka nende ülestähendused, mis sisaldasid pühakirju, ja viskasid ka need tulle, et need saaksid tules põletatud ning hävitatud.

9 Ja sündis, et nad võtsid Alma ja Amuleki ja viisid nad hukkamisplatsile, et nad võiksid olla tunnistajaks nende hävitamisele, kes hävisid tules.

10 Ja kui Amulek nägi naiste ja laste valu, kes tules hävisid, oli ka tema valudes ja ta ütles Almale: Kuidas me saame olla selle hirmsa sündmuse tunnistajaks? Seepärast sirutame välja oma käed ja rakendame Jumala [a]väge, mis meis on, ja päästame nad leekidest.

11 Ent Alma ütles temale: Vaim sunnib mind, et ma ei tohi oma kätt välja sirutada, sest vaata, Issand võtab nad [a]hiilguses vastu enese juurde ja ta laseb neil seda teha ehk et rahvas võib seda neile teha vastavalt oma kõvasüdamelisusele, et [b]kohtuotsused, mis ta neile oma vihas langetab, oleksid õiglased; ja [c]süütute [d]veri seisab tunnistajana nende vastu, jah, ja hüüab vägevalt nende vastu viimsel päeval.

12 Nüüd, Amulek ütles Almale: Vaata, võib-olla nad põletavad ka meid.

13 Ja Alma ütles: Sündigu Issanda tahtmist mööda! Aga vaata, meie töö ei ole lõpetatud, seepärast ei põleta nad meid.

14 Nüüd, sündis, et kui nende kehad, kes olid tulle visatud, olid hävinud ja ka ülestähendused, mis olid tulle visatud koos nendega, tuli maa ülemkohtunik ja seisis Alma ja Amuleki ette, kui nad olid kinni seotud, ja ta lõi neile käega vastu põski ning ütles neile: Kas te pärast seda, mida te olete näinud, jutlustate veel sellele

6 *a* Al 15:5. PJ Südametunnistus.
b Al 11:21–37.
7 *a* Al 15:1.
10 *a* Al 8:30–31.
11 *a* PJ Hiilgus.
b Ps 37:8–13; Al 60:13; ÕL 103:3. PJ Õiglus.
c Mo 17:10.
d PJ Märter, märtrisurm.

rahvale, et neid visatakse [a]tule- ja väävlijärve?

15 Vaata, te näete, et teil ei olnud väge päästa neid, kes visati tulle; ega ole ka Jumal päästnud neid, sest et nad olid teie usku. Ja kohtunik lõi neile taas vastu põski ja küsis: Mida te enda kaitseks kostate?

16 Nüüd, see kohtunik kuulus selle [a]Nehori usu ja korra juurde, kes surmas Giideoni.

17 Ja sündis, et Alma ja Amulek ei vastanud temale midagi, ja ta lõi neid taas ning andis nad üle ametnikele, et neid vanglasse heidetaks.

18 Ja kui nad olid kolm päeva vanglas olnud, tulid paljud [a]seadusetundjad ja kohtunikud ja preestrid ja õpetajad, kes kuulusid Nehori usku; ja nad tulid vanglasse, et neid näha, ja nad küsitlesid neid paljude sõnade kohta, kuid nad ei vastanud neile midagi.

19 Ja sündis, et kohtunik seisis nende ees ja ütles: Miks te ei vasta nende inimeste sõnadele? Kas te ei tea, et mul on võim teid leekidesse saata? Ja ta käskis neil rääkida, aga nad ei vastanud midagi.

20 Ja sündis, et nad lahkusid ning läksid oma teed, kuid tulid järgmisel päeval taas; ja taas lõi kohtunik neile vastu põski. Ja paljud astusid ka ette ja lõid neid, öeldes: Kas te seisate veel ja arvustate seda rahvast ja mõistate hukka meie seaduse? Kui teil on nii suur vägi, miks te ei [a]päästa end?

21 Ja palju niisugust ütlesid nad nendele, kiristades oma hambaid ja sülitades nende peale, öeldes: Kuidas me välja näeme, kui me oleme neetud?

22 Ja palju niisugust, jah, kõiksugu selliseid asju nad ütlesid neile, ja nõnda nad pilkasid neid mitmeid päevi. Ja nad ei andnud neile süüa, et nad nälgiksid, ja vett, et nad oleksid janus, ja nad võtsid samuti neilt nende riided, et nad oleksid alasti; ja nõnda nad seoti tugevate köitega ning aheldati vanglasse.

23 Ja sündis, et kui nad olid kannatanud nõnda mitmeid päevi (ja see oli kaheteistkümnes päev kümnendal kuul, Nefi rahva kohtunike valitsemise kümnendal aastal), et Ammoniiha maa ülemkohtunik ja paljud nende õpetajatest ja nende seadusetundjatest läksid vanglasse, kus Alma ja Amulek olid köitega kinni seotud.

24 Ja ülemkohtunik seisis nende ees ja lõi neid taas ning ütles neile: Kui teil on Jumala vägi, siis päästke end nendest köidikutest ja siis me usume, et Issand hävitab selle rahva vastavalt teie sõnadele.

25 Ja sündis, et nad kõik läksid ja lõid neid, öeldes samu sõnu, kuni viimaseni välja; ja kui viimane oli neile rääkinud, oli Alma ja Amuleki peal Jumala [a]vägi ja nad tõusid püsti ning seisid oma jalgadel.

26 Ja Alma hüüdis, öeldes: Kui

14 *a* Al 12:17.
16 *a* Al 1:7–15.
18 *a* Al 10:14; 11:20.
20 *a* Mt 27:39–43.
25 *a* Al 8:31.

kaua me peame kannatama neid suuri [a]kannatusi, oo Issand? Oo Issand, anna meile jõudu vastavalt meie usule Kristusesse, koguni meie vabastamiseni välja! Ja nad rebisid puruks köied, millega nad olid kinni seotud, ja kui inimesed seda nägid, hakkasid nad põgenema, sest neid oli vallanud hirm hävitada saamise ees.

27 Ja sündis, et nende hirm oli nii suur, et nad langesid maha ja nad ei jõudnud vangla [a]välisukseni; ja maapind rappus tugevasti ja vanglamüürid lõhenesid kaheks, nii et need langesid maha; ja ülemkohtunik ja seadusetundjad ja preestrid ja õpetajad, kes olid löönud Almat ja Amulekki, said surma nende langemisel.

28 Ja Alma ja Amulek tulid vanglast välja ja nad ei olnud vigastatud, sest Issand oli andnud neile väe vastavalt nende usule, mis oli Kristuses. Ja nad tulid kohe vanglast välja ja nad olid köidikutest lahti [a]päästetud; ja vangla oli kokku varisenud ja iga hing selle müüride vahel sai surma peale Alma ja Amuleki, ja nad läksid otsekohe linna.

29 Nüüd, rahvas, kuulnud suurt müra, tuli joostes hulkadena kokku, et teada saada selle põhjust, ja kui nad nägid Almat ja Amulekki vanglast välja tulemas ja et vanglamüürid olid maha langenud, valdas neid suur hirm ja nad põgenesid Alma ja Amuleki juurest, just nagu kits põgeneb oma tallega kahe lõvi eest; ja nõnda nad põgenesid Alma ja Amuleki juurest.

15. PEATÜKK

Alma ja Amulek lähevad Sidomisse ja rajavad kiriku. Alma tervendab Seesromi, kes ühineb Kirikuga. Paljud ristitakse ja Kirikut saadab edu. Alma ja Amulek lähevad Sarahemlasse. Ligikaudu 81 eKr.

Ja sündis, et Alma ja Amulek said käsu sellest linnast lahkuda, ja nad lahkusid ning läksid Sidomi maale välja; ja vaata, seal nad leidsid kõik need inimesed, kes olid lahkunud [a]Ammoniiha maalt, kes olid [b]välja aetud ja keda oli kividega loobitud selle pärast, et nad uskusid Alma sõnu.

2 Ja nad jutustasid neile kõik, mis oli juhtunud nende [a]naiste ja lastega ja ka neist endist ning sellest [b]väest, mis nad vabastas.

3 Ja ka Seesrom lamas Sidomis haigena põletavas palavikus, mille põhjuseks oli tema suur hingeahastus ta [a]pahelisuse pärast, sest ta arvas, et Almat ja Amulekki ei ole enam; ja ta arvas, et nad on tema süütegude pärast tapetud. Ja see suur patt ja tema paljud teised patud vaevasid ta meelt, kuni see

26 *a* Jk 5:10–11; Mo 17:10–20; ÕL 121:7–8.
27 *a* Ap 16:26; Et 12:13.
28 *a* Jb 4:6; 3Ne 28:19–22.
15 1 *a* Al 16:2–3, 9, 11. *b* Al 14:7.
2 *a* Al 14:8–14. *b* Al 14:28.
3 *a* Al 14:6–7.

oli äärmiselt kurb, ilma et miski teda sellest vabastaks, seepärast hakkas teda kõrvetama põletav kuumus.

4 Nüüd, kui ta kuulis, et Alma ja Amulek olid Sidomi maal, hakkas ta süda võtma julgust ja ta saatis neile viivitamatult sõnumi, soovides, et nad tuleksid tema juurde.

5 Ja sündis, et nad läksid viivitamatult, kuuletudes sõnumile, mis ta oli neile saatnud; ja nad läksid Seesromi majja ja nad leidsid ta haigena tema voodist, väga nõrgana põletavas palavikus; ja samuti oli ta meel äärmiselt suures piinas tema süütegude pärast; ja kui ta neid nägi, sirutas ta välja oma käe ning palus neid, et nad teeksid ta terveks.

6 Ja sündis, et Alma ütles temale tal käest kinni võttes: Kas sa [a]usud Kristuse päästvasse väesse?

7 Ja ta vastas ja ütles: Jah, ma usun kõiki sõnu, mida sa oled õpetanud.

8 Ja Alma ütles: Kui sa usud Kristuse lunastusse, võid sa saada [a]terveks.

9 Ja ta ütles: Jah, ma usun, vastavalt sinu sõnadele.

10 Ja seejärel hüüdis Alma Issanda poole, öeldes: Oo Issand, meie Jumal, halasta selle mehe peale ja tee ta [a]terveks, vastavalt tema usule, mis on Kristuses!

11 Ja kui Alma oli öelnud need sõnad, [a]hüppas Seesrom jalgadele ja hakkas kõndima, ja see sündis kogu rahva suureks hämmastuseks; ja teadmine sellest levis üle kogu Sidomi maa.

12 Ja Alma ristis Seesromi Issandale; ja sellest ajast peale hakkas ta jutlustama rahvale.

13 Ja Alma rajas kiriku Sidomi maal ja pühitses preestrid ja õpetajad sellel maal ristima Issanda nimel igaüht, kes soovis saada ristitud.

14 Ja sündis, et neid oli palju, sest nad tulid hulgakesi kõikidelt Sidomi ümberkaudsetelt aladelt, ja neid ristiti.

15 Aga, mis puutub inimestesse, kes olid Ammoniiha maal, siis jäid nad ikka kõvasüdameliseks ja kangekaelseks rahvaks; ja nad ei parandanud meelt oma pattudest, vaid omistasid kõik Alma ja Amuleki väe kuradile, sest nad kuulusid [a]Nehori usku ega uskunud meeleparandusse oma pattudest.

16 Ja sündis, et Alma ja Amulek; Amulek, [a]loobunud kõigest oma kullast ja hõbedast ja oma hinnalistest asjadest, mis olid Ammoniiha maal, Jumala sõna pärast, tema, [b]hüljatuna nendest, kes kord olid olnud tema sõbrad, ja samuti tema isast ning sugulastest;

17 seepärast, pärast seda, kui Alma oli rajanud kiriku Sidomis ja nähes suurt [a]ohjeldatust, jah, nähes, et rahvas oli ohjeldatud, mis puutub nende südamete

6 *a* Mk 9:23.
8 *a* PJ Tervendama, tervenemine.
10 *a* Mk 2:1–12.
11 *a* Ap 3:1–11.
15 *a* Al 1:2–15.
16 *a* Lk 14:33; Al 10:4.
b PJ Tagakiusamine.
17 *a* Al 16:21.

uhkusesse, ja hakkas [b]alandama end Jumala ees ja hakkas kogunema oma pühamutesse, et [c]kummardada Jumalat altari ees, olles [d]valvsad ja paludes pidevalt, et neid päästetaks Saatana käest ja [e]surmast ning hävitamisest –

18 nüüd, nagu ma ütlesin, Alma, nähes kõiki neid asju, seepärast võttis ta Amuleki endaga kaasa ja tuli Sarahemla maale ja võttis ta oma majja ning hoolitses tema eest tema ahistustes ja tugevdas teda Issandas.

19 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kümnes aasta.

16. PEATÜKK

Laamanlased hävitavad Ammoniiha rahva. Soram juhib nefilased võidule laamanlaste üle. Alma ja Amulek ja paljud teised jutlustavad sõna. Nad õpetavad, et pärast oma ülestõusmist ilmub Kristus nefilastele. Ligikaudu 81–77 eKr.

JA Nefi rahva kohtunike valitsemise üheteistkümnendal aastal, teise kuu viiendal päeval, kui Sarahemla maal oli valitsenud sügav rahu ilma sõdadeta ja ilma tülideta mitmeid aastaid kuni üheteistkümnenda aasta teise kuu viienda päevani välja, sündis, et üle kogu maa oli kuulda sõjakisa.

2 Sest vaata, laamanlaste sõjaväed olid tulnud maale üle kõnnumaapoolse piiri kuni [a]Ammoniiha linnani välja ja hakkasid tapma inimesi ning hävitama linna.

3 Ja nüüd, sündis, et enne kui nefilased jõudsid kokku saada küllaldaselt sõjaväge, et ajada neid maalt välja, olid nad [a]hävitanud inimesed, kes olid Ammoniiha linnas ja ka mõned Noa maa piiri ümbruses ning viinud teised kõnnumaale vangi.

4 Nüüd, sündis, et nefilased tahtsid tagasi saada neid, kes olid viidud ära vangidena kõnnumaale.

5 Seepärast, tema, kes oli määratud nefilaste sõjavägede ülemjuhatajaks (ja tema nimi oli Soram ja tal oli kaks poega, Lehhi ja Aha) – nüüd, Soram ja tema kaks poega, teades, et Alma on kiriku ülempreester, ja olles kuulnud, et tal on prohvetliku kuulutamise vaim, seepärast nad läksid tema juurde ja soovisid temalt teada saada Issanda tahet, kuhu nad peaksid kõnnumaal minema, et otsida oma vendi, keda laamanlased olid vangi võtnud.

6 Ja sündis, et Alma [a]küsis Issandalt selle kohta. Ja Alma tuli tagasi ning ütles neile: Vaata, laamanlased lähevad üle Siidoni jõe lõunapoolsel kõnnumaal, kaugel üleval teisel pool Manti maa piire. Ja vaata, seal te kohtate

17 *b* PJ Alandama, alandlik, alandlikku.
c PJ Jumalakummardamine.
d PJ Palve; Valvama, vahimehed.
e PJ Surm, vaimne.
16 2 *a* Al 15:1, 15–16.
3 *a* Al 9:18.
6 *a* Al 43:23–24.

neid ida pool Siidoni jõge ja seal annab Issand teile üle teie vennad, keda laamanlased on vangi võtnud.

7 Ja sündis, et Soram ja tema pojad ületasid oma vägedega Siidoni jõe ja läksid kaugele Manti piiride taha lõunapoolsele kõnnumaale, mis oli Siidoni jõe idakaldal.

8 Ja nad ründasid laamanlaste vägesid ja laamanlased hajutati ja aeti kõnnumaale; ja nad võtsid oma vennad, keda laamanlased olid vangi võtnud, ja neist vangistatutest ei olnud mitte ükski hing hukkunud. Ja nende vennad tõid nad tagasi, et oma maid endi valdusse võtta.

9 Ja nõnda lõppes kohtunike valitsemise üheteistkümnes aasta; laamanlased olid maalt välja aetud ja Ammoniiha rahvas [a]hävitatud; jah, iga elav ammoniihalane oli [b]hävitatud ja samuti nende suur linn, mille kohta nad ütlesid, et Jumal ei suuda seda hävitada selle suuruse pärast.

10 Aga vaata, [a]ühe päevaga oli see laastatud ning koerad ja kõnnumaa metsikud loomad järasid seal luid.

11 Ometi, pärast paljusid päevi kuhjati nende surnukehad maa pinnal hunnikusse ja kaeti õhukese kihiga. Ja nüüd, hais sellest oli nii hirmus, et rahvas ei läinud mitmeid aastaid Ammoniiha maad valdama. Ja seda kutsuti Nehorite laastamiseks, sest need, kes olid tapetud, kuulusid [a]Nehori usku ja nende maad jäid laastatuks.

12 Ja laamanlased ei tulnud enam sõdima nefilaste vastu enne, kui Nefi rahva kohtunike valitsemise neljateistkümnendal aastal. Ja nõnda oli Nefi rahval kolm aastat pidev rahu kogu maal.

13 Ja Alma ja Amulek läksid edasi, jutlustades rahvale meeleparandusest nende [a]templites ja nende pühamutes ja ka nende [b]palvemajades, mis olid ehitatud juutide ehitusviisi järgi.

14 Ja kõikidele, kes tahtsid kuulda nende sõnu, andsid nad pidevalt edasi Jumala sõna [a]inimeste vahel vahet tegemata.

15 Ja nõnda läksid Alma ja Amulek ja ka paljud teised, kes olid valitud selleks tööks, et jutlustada sõna üle kogu maa. Ja kirikute asutamine oli üldine kõikjal kogu maal, kõikidel ümberkaudsetel aladel, kogu Nefi rahva hulgas.

16 Ja nende seas ei olnud [a]mingit ebavõrdsust; Issand valas oma Vaimu kogu maa palgele, et valmistada ette inimlaste meeli ehk valmistada ette nende [b]südameid vastu võtma sõna, mida õpetatakse neile Tema tuleku ajal –

17 et nad ei oleks paadunud sõna

9 *a* Al 8:16; 9:18–24; Mr 6:15–22.
b Al 25:1–2.
10 *a* Al 9:4.
11 *a* Al 1:15; 24:28–30.
13 *a* 2Ne 5:16.
b Al 21:4–6, 20.
14 *a* Al 1:30.
16 *a* Mo 18:19–29; 4Ne 1:3.
b PJ Murtud süda.

vastu, et nad ei oleks uskmatud ega jätkaks hävituseni, vaid et nad võtaksid rõõmuga sõna vastu ja oleksid nagu [a]oks poogitud tõelise [b]viinapuu külge, et nad võiksid pääseda Issanda, oma Jumala [c]rahusse.

18 Nüüd, need [a]preestrid, kes käisid rahva hulgas, jutlustasid kõiksugu valetamiste ja [b]pettuste ja [c]kadestamiste ja tülide ja õeluse ja sõimamiste ja varguste, röövimiste, rüüstamiste, mõrvamiste, abielurikkumiste ja kõiksugu himuruste vastu, hüüdes, et seda ei tohi olla –

19 kuulutades seda, mis peab varsti sündima; jah, kuulutades Jumala Poja [a]tulemisest, tema kannatustest ning surmast ja ka surnute ülestõusmisest.

20 Ja paljud inimesed küsisid, kus see koht on, kuhu Jumala Poeg tuleb; ja neile õpetati, et ta [a]ilmub neile [b]pärast tema ülestõusmist, ja seda kuuldes tundis rahvas suurt heameelt ja rõõmu.

21 Ja nüüd, pärast seda, kui kirik oli rajatud kogu maal – kui oli saadud [a]võit kuradi üle ja Jumala sõna jutlustati selle puhtuses kogu maal ja Issand valas rahvale välja oma õnnistused – nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise neljateistkümnes aasta.

17 *a* Jb 5:24.
b PJ Issanda viinamägi.
c Al 12:37; 13:10–13.
18 *a* Al 15:13.
b PJ Petma, petta.
c PJ Kade, kadedus.
19 *a* PJ Jeesus Kristus – Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta.
20 *a* 2Ne 26:9; 3Ne 11:7–14.
b 1Ne 12:4–6.
21 *a* Al 15:17.

Aruanne Moosia poegadest, kes loobusid oma õigustest kuningriigile Jumala sõna pärast ja läksid Nefi maale, et jutlustada laamanlastele; nende kannatused ja vabastamine – vastavalt Alma ülestähendustele.

Hõlmab peatükid 17–27 (kaasa arvatud).

17. PEATÜKK

Moosia poegadel on prohvetliku kuulutamise ja ilmutuse vaim. Nad lähevad erinevat teed, et kuulutada sõna laamanlastele. Ammon läheb Ismaeli maale ja hakkab kuningas Lamooni teenijaks. Ammon päästab kuninga karjad ja tapab tema vaenlased Seebuse vete juures. Salmid 1–3, ligikaudu 77 eKr; salm 4, ligikaudu 91–77 eKr; ja salmid 5–39, ligikaudu 91 eKr.

17 1 Ja nüüd, sündis, et kui Alma läks Giideoni maalt lõunasse Manti maa poole, vaata, tema imestuseks [a]kohtas ta Moosia [b]poegi minemas Sarahemla maa poole.

2 Nüüd, need Moosia pojad olid koos Almaga ajal, mil ingel talle [a]esimest korda ilmus; seepärast oli Alma oma vendi nähes ülimalt rõõmus, ja mis tema rõõmu veelgi suurendas, oli see, et nad olid ikka veel tema vennad Issandas; jah, ja

17 1 *a* Al 27:16.
b Mo 27:34.
2 *a* Mo 27:11–17.

nad olid kasvanud tugevaks tõe tundmises, sest nad olid selge mõistmisega mehed ja nad olid usinalt [b]uurinud pühakirju, et nad võiksid tunda Jumala sõna.

3 Aga see ei ole kõik: nad olid pühendanud ennast rohkele palvetamisele ja [a]paastumisele, seepärast oli neil prohvetliku kuulutamise vaim ja ilmutuse vaim ning kui nad [b]õpetasid, siis õpetasid nad Jumala väe ja volitusega.

4 Ja nad olid õpetanud Jumala sõna laamanlaste seas neliteist aastat, [a]tuues [b]suure eduga paljud tõe tundmisele; jah, nende sõnade jõul toodi paljud Jumala altari ette hüüdma tema nime ja [c]tunnistama temale oma patte.

5 Nüüd, need on olud, mis neid nende teekonnal saatsid, sest neil oli palju kannatusi; nad kannatasid palju nii kehaliselt kui ka hingeliselt, nagu nälga, janu ja kurnatust, nähes samuti palju [a]vaeva vaimus.

6 Nüüd, see oli nende teekond: [a]Jätnud hüvasti oma isa Moosiaga kohtunike esimesel aastal, olles [b]keeldunud vastu võtmast kuningriiki, mida nende isa soovis neile üle anda, ja mis oli ka rahva tahtmine;

7 ometi lahkusid nad Sarahemla maalt; ja nad võtsid oma mõõgad ja odad ja vibud ja nooled ning lingud kaasa, ja seda nad tegid, et nad võiksid kõnnumaal endile toidupoolist hankida.

8 Ja nõnda nad lahkusid kõnnumaale koos kõikide nendega, keda nad olid valinud, et minna üles Nefi maale laamanlastele Jumala sõna jutlustama.

9 Ja sündis, et palju päevi rändasid nad kõnnumaal ja nad paastusid palju ning [a]palvetasid palju, et Issand annaks neile osa oma Vaimust, mis läheks koos nendega ja jääks nende juurde, et nad võiksid olla [b]tööriistaks Jumala käes, et kui võimalik tuua nende vendi, laamanlasi, teadmisele tõest, teadmisele nende isade [c]pärimuste alatusest, mis ei ole õiged.

10 Ja sündis, et Issand [a]külastas neid oma [b]Vaimuga ja ütles neile: Leidke [c]tröösti! Ja neid trööstiti.

11 Ja Issand ütles samuti neile: Minge laamanlaste, oma vendade sekka ja kehtestage minu sõna; ometi te peate olema [a]kannatlikud pikameelsuses ja kannatustes, et te võiksite näidata neile head eeskuju minus, ja ma teen teid tööriistaks oma käes paljude hingede päästmiseks.

12 Ja sündis, et Moosia pojad ja kõik need, kes nendega kaasas

2 *b* PJ Pühakirjad.
3 *a* PJ Paast, paastumine; Palve.
b PJ Õpetaja, õpetama – Vaimuga õpetamine.
4 *a* Al 29:14.
b PJ Misjonitöö.
c PJ Üles tunnistama, ülestunnistus.
5 *a* Al 8:10.
6 *a* Mo 28:1, 5–9.
b Mo 29:3.
9 *a* Al 25:17.
PJ Palve.
b Mo 23:10; Al 26:3.
c Al 3:10–12.
10 *a* ÕL 5:16.
b PJ Püha Vaim.
c Al 26:27.
11 *a* Al 20:29.
PJ Kannatlikkus.

olid, said südames julgust, et minna laamanlaste juurde, et kuulutada neile Jumala sõna.

13 Ja sündis, et kui nad saabusid laamanlaste maa piirile, siis nad [a]eraldusid ja lahkusid üksteisest, lootes Issandale, et nad nende [b]lõikusaja lõpul taas üksteist kohtavad, sest nad uskusid, et see on suur töö, mille nad olid endi peale võtnud.

14 Ja kindlasti oli see suur, sest nad olid ette võtnud jutlustada Jumala sõna [a]metsikule ja paadunud ja julmale rahvale; rahvale, kes tundis heameelt nefilaste mõrvamisest ja nende röövimisest ja rüüstamisest; sest nende südamed olid kinni rikkuse ehk kulla ja hõbeda ning vääriskivide küljes; aga neid asju tahtsid nad omandada mõrvade ja rüüstamistega, et nad ei peaks nende saamiseks nägema vaeva omaenda kätega.

15 Nõnda olid nad väga laisk rahvas, kellest paljud kummardasid ebajumalaid, ja Jumala [a]needus oli langenud neile nende isade [b]pärimuste pärast; sellest hoolimata, meeleparanduse tingimustel kehtisid Issanda lubadused ka neile.

16 Seepärast, see oli [a]põhjuseks, miks Moosia pojad sellele tööle asusid, et ehk nad saavad tuua nad meeleparandusele; et ehk nad saavad tuua nad teadmisele lunastusplaanist.

17 Seepärast nad läksid üksteisest lahku ja läksid nende sekka, iga mees üksinda, vastavalt Jumala sõnale ja väele, mis temale oli antud.

18 Nüüd, Ammon, olles ülemaks nende seas või õigemini ta aitas neid, ja ta lahkus nende seast pärast seda, kui ta oli neid [a]õnnistanud vastavalt nende mitmele ülesandele, olles edasi andnud neile Jumala sõna ehk juhendanud neid enne oma lahkumist, ja nõnda nad alustasid oma mitut teekonda läbi maa.

19 Ja Ammon läks Ismaeli maale, mida nimetati [a]Ismaeli poegade järgi, kellest samuti olid saanud laamanlased.

20 Ja kui Ammon jõudis Ismaeli maale, võtsid ja sidusid laamanlased ta kinni, nagu neil oli kombeks kinni siduda kõik nefilased, kes nende kätte langesid, ja viia nad kuninga ette; ja nõnda jäeti kuninga meelevalda, kas nad tappa või hoida neid vangistuses või heita nad vanglasse või ajada nad maalt välja tema tahtmist ja soovi mööda.

21 Ja nõnda kanti Ammon Ismaeli maad valitseva kuninga ette ja tema nimi oli Lamooni ja tema oli Ismaeli järglane.

22 Ja kuningas küsis Ammonilt, kas tema soov on elada maal laamanlaste hulgas ehk tema rahva hulgas.

23 Ja Ammon ütles temale: Jah,

13 *a* Al 21:1.
b Mt 9:37.
14 *a* Mo 10:12.
15 *a* Al 3:6–19; 3Ne 2:15–16.
b Al 9:16–24; 18:5.
16 *a* Mo 28:1–3.
18 *a* PJ Õnnistama, õnnistatud, õnnistus.
19 *a* 1Ne 7:4–6.

ma soovin elada selle rahva hulgas mõnda aega, jah, ja võib-olla kuni oma surmapäevani.

24 Ja sündis, et kuningas Lamoonile meeldis Ammon väga ja ta lasi tema köidikud lahti päästa; ja ta soovis, et Ammon võtaks ühe tema tütardest naiseks.

25 Aga Ammon ütles temale: Ei, aga ma olen su teenija. Seepärast sai Ammonist kuningas Lamooni teenija. Ja sündis, et ta pandi teiste teenijate sekka, valvama Lamooni karju vastavalt laamanlaste kombele.

26 Ja kui ta oli olnud kuninga teenistuses kolm päeva, kui ta koos laamanlastest teenijatega läks nende karjadega joogikohale, mida kutsuti Seebuse veeks, ja kõik laamanlased ajavad oma karjad sinna, et nad võiksid saada vett –

27 seepärast, kui siis Ammon ja kuninga teenijad olid ajamas oma karju sellesse joogikohta, vaata, hulk laamanlasi, kes olid käinud oma karju jootmas, asusid Ammoni ja kuninga teenijate karju laiali ajama, ja nad ajasid need nõnda laiali, et need põgenesid igas suunas.

28 Nüüd, kuninga teenijad hakkasid nurisema, öeldes: Nüüd, kuningas surmab meid, nii nagu ta surmas meie vennad, kuna nende karjad olid laiali aetud nende inimeste pahelisuse pärast. Ja nad hakkasid väga nutma, öeldes: Vaata, meie karjad on juba laiali aetud.

29 Nüüd, nad nutsid hirmust, et nad tapetakse. Nüüd, kui Ammon seda nägi, paisus ta süda rõõmust, sest ta ütles: ma näitan oma väge nendele, oma kaasteenijatele, ehk väge, mis on minus, et anda kuningale tagasi need karjad, et ma võiksin võita nende, oma kaasteenijate südamed, et ma võiksin panna neid uskuma oma sõnadesse.

30 Ja nüüd, need olid Ammoni mõtted, kui ta nägi nende kannatusi, keda ta nimetas oma vendadeks.

31 Ja sündis, et ta meelitas neid oma sõnadega, öeldes: Mu vennad, olge julged ja lähme karju otsima ja kogume need kokku ja toome tagasi joogikohale; ja nõnda me hoiame karjad kuningale alles ja ta ei surma meid.

32 Ja sündis, et nad läksid karju otsima ja nad järgnesid Ammonile ja nad ruttasid kärmelt edasi ja nad jõudsid kuninga karjadest ette ja kogusid need taas kokku joogikoha juurde.

33 Ja need mehed asusid taas nende karju laiali ajama, aga Ammon ütles oma vendadele: Piirake karjad ümber, et need ei põgeneks, ja ma lähen ning võitlen nende meestega, kes meie karju laiali ajavad.

34 Seepärast, nad tegid, nagu Ammon neid käskis, ja ta läks ja asus nendega võitlema, kes seisid Seebuse vete ääres, ja neid ei olnud arvult vähe,

35 seepärast nad ei kartnud Ammonit, sest nad arvasid, et üks nende meestest võib ta vabalt

tappa, sest nad ei teadnud, et Issand oli lubanud Moosiale, et ta [a]päästab ta pojad nende käest; ka ei teadnud nad midagi Issandast; seepärast nad tundsid heameelt oma vendade hävitamisest ja sel põhjusel asusid nad kuninga karju laiali ajama.

36 Aga [a]Ammon astus ette ja hakkas oma linguga nende pihta kive viskama; jah, ta lingutas nende sekka kive võimsa väega ja nõnda surmas ta neist [b]teatud arvu, nii et tema vägi pani neid hämmastama; ometi olid nad vihased oma tapetud vendade pärast ja otsustasid, et ta peab langema; seepärast, nähes, et nad [c]ei tabanud teda oma kividega, tulid nad oma nuiadega teda tapma.

37 Ent vaata, igal mehel, kes tõstis oma nuia, et Ammonit lüüa, lõi ta oma mõõgaga käe maha, sest ta pani nende hoopidele vastu, lüües nende käsi oma mõõgateraga, nii et nad hämmastusid ning hakkasid tema eest põgenema; jah, ja neid ei olnud arvult vähe ja ta pani nad põgenema oma käte jõuga.

38 Nüüd, kuus nendest olid langenud lingu läbi, aga oma mõõgaga ta ei tapnud kedagi muud kui nende juhi, ning ta lõi maha nii palju käsi, kui tema vastu tõsteti, ja neid ei olnud vähe.

39 Ja kui ta oli nad kaugele minema ajanud, pöördus ta tagasi ning nad jootsid oma karju ja ajasid need tagasi kuninga karjamaale ja läksid siis kuninga juurde, kandes käsi, mis Ammoni mõõk oli maha löönud nendelt, kes teda tappa tahtsid, ja need viidi kuninga ette tõendina sellest, mida nad olid teinud.

18. PEATÜKK

Kuningas Lamooni arvab, et Ammon on Suur Vaim. Ammon õpetab kuningale loomisest, Jumala läbikäimistest inimestega ja lunastusest, mis tuleb Kristuse kaudu. Lamooni usub ja langeb maha nagu surnu. Ligikaudu 90 eKr.

JA sündis, et kuningas Lamooni lasi oma teenijatel ette astuda ja tunnistada kõigist asjadest, mida nad olid selle kohta näinud.

2 Ja kui nad kõik olid tunnistanud sellest, mida nad olid näinud, ja ta oli teada saanud Ammoni ustavusest tema karjade hoidmisel ja ka tema suurest väest, võideldes nende vastu, kes tahtsid teda tappa, oli ta ülimalt hämmastunud ja ütles: Kindlasti on see midagi rohkemat kui inimene. Vaata, kas ta ei ole mitte see Suur Vaim, kes saadab niisuguseid suuri karistusi sellele rahvale nende mõrvade pärast?

3 Ja nad vastasid kuningale ja ütlesid: Me ei tea, kas ta on Suur Vaim või inimene, aga niipalju me teame, et kuninga vaenlased [a]ei suuda teda tappa ja nad ei suuda laiali ajada kuninga karjasid, kui

35 *a* Mo 28:7; Al 19:22–23.
36 *a* Et 12:15. *b* Al 18:16. *c* Al 18:3.
18 3 *a* Al 17:34–38.

ta on meiega, tema osavuse ja suure jõu pärast; seepärast, me teame, et ta on kuninga sõber. Ja nüüd, oo kuningas, me ei usu, et inimesel on nii suur vägi, sest me teame, et teda ei saa tappa.

4 Ja nüüd, kui kuningas kuulis neid sõnu, ütles ta neile: Nüüd, ma tean, et see on Suur Vaim ja ta on tulnud alla praegusel ajal, et hoida teie elu, et ma teid ei [a]surmaks, nagu ma tegin teie vendadega. Nüüd, see on see Suur Vaim, kellest meie isad on rääkinud.

5 Nüüd, see oli Lamooni pärimus, mille ta oli saanud oma isalt, et on olemas [a]Suur Vaim. Kuigi nad uskusid Suurde Vaimu, arvasid nad, et mida iganes nad teevad, on õige; ometi hakkas Lamooni väga kartma, et ta oli teinud valesti, tappes oma teenijaid;

6 sest ta oli tapnud neist paljusid, kuna nende vennad olid joogikohal nende karjad laiali ajanud; ja nõnda, kuna nad lasid oma karjad laiali ajada, nad tapeti.

7 Nüüd, laamanlastel oli kombeks seista Seebuse vete juures, et laiali ajada rahva karjasid, et seeläbi nad võiksid ajada paljud laialiaetud loomad omaenda maale, sest selline oli nende rüüstamisviis.

8 Ja sündis, et kuningas Lamooni küsitles oma teenijaid, öeldes: Kus on see mees, kel on niisugune suur jõud?

9 Ja nad ütlesid temale: Vaata, ta söödab su hobuseid! Nüüd, kuningas oli käskinud oma teenijaid enne seda aega, kui nad läksid karju jootma, et nad paneksid valmis tema hobused ja kaarikud ning saadaksid teda Nefi maale; sest Lamooni isa, kes oli kogu maa kuningas, oli määranud suured pidustused Nefi maal.

10 Nüüd, kui kuningas Lamooni kuulis, et Ammon on tema hobuseid ja tema kaarikuid ette valmistamas, oli ta veel rohkem hämmastunud Ammoni ustavuse üle, öeldes: Tõesti, minu teenijate seas ei ole olnud mitte ühtegi, kes oleks olnud nii ustav kui see mees; sest tal on koguni meeles täita kõik mu käsud.

11 Nüüd, ma tean kindlalt, et see on Suur Vaim, ja ma tahaksin paluda, et ta tuleks minu juurde sisse, aga ma ei julge.

12 Ja sündis, et kui Ammon oli kuningale ja tema teenijatele hobused ja kaarikud valmis seadnud, läks ta kuninga juurde ja ta nägi, et kuninga pale on muutunud; seepärast oli ta valmis tagasi pöörduma, et tema juurest ära minna.

13 Ja üks kuninga teenijatest ütles temale: Rabaana, mis tõlgitult tähendab võimas või suur kuningas, pidadês oma kuningaid võimsateks; ja nõnda ta ütles temale: Rabaana, kuningas soovib, et sa jääd.

14 Seepärast Ammon pöördus kuninga poole ja ütles temale:

4*a* Al 17:28–31. | 5*a* Al 19:25–27. | PJ Jumal, Jumalus.

Mida sa soovid, et ma peaksin sinu heaks tegema, oo kuningas? Ja kuningas ei vastanud temale nende aja järgi tund aega, sest ta ei teadnud, mida ta peaks temale ütlema.

15 Ja sündis, et Ammon ütles temale taas: Mida sa soovid minust? Aga kuningas ei vastanud temale.

16 Ja sündis, et Ammon, olles täis Jumala Vaimu, seepärast ta tajus kuninga [a]mõtteid. Ja ta ütles temale: Kas see on seepärast, et sa oled kuulnud, et ma kaitsesin sinu teenijaid ja sinu karju ja surmasin linguga ja mõõgaga seitse nende vendadest ning lõin maha teiste käed, et kaitsta sinu karju ja sinu teenijaid; vaata, kas see on see, mis paneb sind imestama?

17 Ma küsin sinult, mis see on, et sinu imestus on nii suur? Vaata, ma olen inimene ja olen sinu teenija, seepärast, mida iganes sa soovid, mis on õige, seda ma teen.

18 Nüüd, kui kuningas oli kuulnud neid sõnu, ta imestas taas, sest ta nägi, et Ammon võis teha [a]vahet tema mõtetel; aga sellele vaatamata kuningas Lamooni avas oma suu ja ütles temale: Kes sa oled? Kas sa oled see Suur Vaim, kes [b]teab kõiki asju?

19 Ammon vastas ja ütles temale: Ei ole.

20 Ja kuningas ütles: Kuidas sa tead mu südame mõtteid? Sa võid rääkida julgelt ja jutustada mulle sellest; jutusta mulle ka, mis väe läbi sa surmasid ja lõid maha käed mu vendadel, kes mu karjad laiali ajasid –

21 ja nüüd, kui sa räägid mulle nendest asjadest, siis mida iganes sa soovid, ma annan sulle; ja kui oleks vaja, ma kaitseksin sind oma vägedega; aga ma tean, et sa oled võimsam kui nemad kõik; ometi ükskõik, mida sa minult soovid, seda ma sulle annan.

22 Nüüd, Ammon, olles tark, kuid tegemata kellelegi liiga, ütles Lamoonile: Kas sa võtad kuulda mu sõnu, kui ma räägin sulle, mis väega ma neid asju teen? Ja see on see, mida ma sinult soovin.

23 Ja kuningas vastas temale ja ütles: Jah, ma usun kõiki sinu sõnu. Ja nõnda köideti ta osavusega.

24 Ja Ammon hakkas temaga [a]julgelt rääkima ja ütles temale: Kas sa usud, et Jumal on olemas?

25 Ja ta vastas ja ütles temale: Ma ei tea, mida see tähendab.

26 Ja siis Ammon ütles: Kas sa usud, et on olemas Suur Vaim?

27 Ja ta ütles: Jah.

28 Ja Ammon ütles: See on Jumal. Ja Ammon ütles temale taas: Kas sa usud, et see Suur Vaim, kes on Jumal, on loonud kõik asjad, mis on taevas ja maa peal?

29 Ja ta ütles: Jah, ma usun, et ta on loonud kõik asjad, mis on maa peal, aga taevast ma ei tea midagi.

30 Ja Ammon ütles temale:

16*a* Al 12:3. | *b* PJ Jumal, Jumalus.
18*a* PJ Eristamise and. | 24*a* Al 38:12.

Taevas on koht, kus elab Jumal ja kõik tema pühad inglid.

31 Ja kuningas Lamooni ütles: Kas see on maast kõrgemal?

32 Ja Ammon ütles: Jah, ja ta vaatab alla kõikide inimlaste peale ja talle on teada kõik südame [a]mõtted ja kavatsused; sest tema käega on nad kõik loodud algusest peale.

33 Ja kuningas Lamooni ütles: Ma usun seda kõike, mis sa oled rääkinud. Kas Jumal on sind saatnud?

34 Ammon ütles temale: Ma olen inimene; ja alguses loodi [a]inimene Jumala kuju järgi ja tema Püha Vaim on kutsunud mind [b]õpetama neid asju sellele rahvale, et neid võidaks tuua teadmisele sellest, mis on õige ja tõde;

35 ja osa sellest [a]Vaimust asub minus, mis annab mulle [b]teadmist ja ka jõudu vastavalt minu usule ja soovidele, mis on Jumalas.

36 Nüüd, kui Ammon oli öelnud need sõnad, alustas ta maailma loomisest ja samuti Aadama loomisest ja rääkis talle kõik asjad, mis puutuvad inimese langemisse, ja [a]jutustas ning esitas temale rahva ülestähendused ja [b]pühakirjad, mida [c]prohvetid olid rääkinud kuni selle ajani välja, mil nende isa Lehhi Jeruusalemmast lahkus.

37 Ja samuti jutustas ta neile (sest ta kõneles kuningale ja tema teenijatele) kõikidest nende isade rännakutest kõnnumaal ja kõikidest nälja ja januga seotud kannatustest ning nende raskustest ja nii edasi.

38 Ja ta jutustas neile ka Laamani ja Lemueli ja Ismaeli poegade vastuhakkudest; jah, kõikidest nende vastuhakkudest jutustas ta neile; ja ta seletas neile kõiki ülestähendusi ja pühakirju sellest ajast peale, kui Lehhi lahkus Jeruusalemmast, kuni nüüdse ajani.

39 Aga see ei ole veel kõik; sest ta selgitas neile [a]lunastusplaani, mis on valmistatud maailma rajamisest peale, ja ta teatas neile ka Kristuse tulemisest ja kõigist Issanda töödest ta teatas neile.

40 Ja sündis, et pärast seda, kui ta oli öelnud kõike seda ja selgitanud seda kuningale, kuningas uskus kõiki tema sõnu.

41 Ja ta hakkas hüüdma Issanda poole, öeldes: Oo Issand, halasta vastavalt sinu külluslikule [a]armule, mida sa oled osutanud Nefi rahvale, halasta ka minu ja minu rahva peale!

42 Ja nüüd, kui ta oli seda öelnud, ta langes maha, nagu ta oleks surnud.

43 Ja sündis, et ta teenijad võtsid ta ja kandsid ta tema naise juurde ja panid ta voodisse ning ta lamas, nagu oleks ta surnud, kaks

32 *a* Am 4:13; 3Ne 28:6; ÕL 6:16.
34 *a* Mo 7:27; Et 3:13–16.
b PJ Õpetaja, õpetama – Vaimuga õpetamine.
35 *a* PJ Inspiratsioon, inspireerima.
b PJ Teadmised.
36 *a* Mo 1:4; Al 22:12; 37:9.
b PJ Pühakirjad.
c Ap 3:18–21.
39 *a* PJ Lunastusplaan.
41 *a* PJ Halastav, halastus.

päeva ja kaks ööd; ja tema naine ja tema pojad ja tema tütred leinasid teda laamanlaste kombe kohaselt, suuresti kurtes tema kaotamise pärast.

19. PEATÜKK

Lamooni võtab vastu igavikulise elu valguse ja näeb Lunastajat. Tema kodakond langeb unetardumusse ja mitmed näevad ingleid. Ammonit hoitakse imepäraselt. Ta ristib paljusid ja rajab nende seas kiriku. Ligikaudu 90 eKr.

JA sündis, et pärast kahte päeva ja kahte ööd olid nad valmis võtma tema keha ning asetama seda hauakambrisse, mille nad olid teinud oma surnute matmiseks.

2 Nüüd, kuninganna, kuulnud Ammoni kuulsusest, seepärast ta saatis tema järele ja soovis, et ta tuleks tema juurde.

3 Ja sündis, et Ammon tegi, nagu oli kästud, ja läks kuninganna juurde ja soovis teada, mida ta soovib, et ta peaks tegema.

4 Ja ta ütles temale: Minu abikaasa teenijad on teatanud mulle, et sina oled püha Jumala [a]prohvet ja et sinul on vägi teha palju vägevaid tegusid tema nimel;

5 seepärast, kui see on nii, ma tahaksin, et sa läheksid ja vaataksid mu abikaasat, sest ta on lamanud oma voodis kaks päeva ja kaks ööd ja mõned ütlevad, et ta ei ole surnud; aga teised ütlevad, et ta on surnud ja et ta lehkab ja et teda tuleks panna hauakambrisse; aga mis minusse puutub, minu meelest ta ei lehka.

6 Nüüd, see oli, mida Ammon soovis, sest ta teadis, et kuningas Lamooni oli Jumala väe all; ta teadis, et uskmatuse tumedat [a]loori oldi ära heitmas tema meelelt ja [b]valgus, mis valgustas tema meelt, mis oli Jumala hiilguse valgus, mis oli tema headuse imepärane valgus – jah, see valgus oli sisendanud niisugust rõõmu tema hinge, pimedusepilve hajudes, ja et tema hinges oli süüdatud igavikulise elu valgus, jah, ta teadis, et see oli vallanud tema loomuliku keha ja ta oli Jumalas ära viidud –

7 seepärast, see, mis kuninganna soovis temalt, oli tema ainus soov. Seepärast, ta läks sisse, vaatama kuningat, nagu kuninganna oli temalt soovinud, ja ta nägi kuningat ja ta teadis, et ta ei olnud surnud.

8 Ja ta ütles kuningannale: Ta ei ole surnud, vaid magab Jumalas, ja homme ta tõuseb taas üles; seepärast ärge matke teda.

9 Ja Ammon ütles temale: Kas sa usud seda? Ja kuninganna vastas temale: Mul ei ole olnud mingit muud tunnistust kui sinu sõna ja meie teenijate sõna; ometi ma usun, et sünnib nii, nagu sa oled öelnud.

10 Ja Ammon ütles temale: Õnnistatud oled sina oma äärmiselt

19 4 *a* PJ Prohvet.
6 *a* 2Kr 4:3–4.
PJ Eesriie, loor.
b PJ Valgus, Kristuse valgus.

suure usu pärast; ma ütlen sulle, naine – nii suurt [a]usku ei ole olnud kogu Nefi rahva hulgas.

11 Ja sündis, et ta valvas oma abikaasa voodi juures sellest ajast peale kuni Ammoni määratud ajani välja järgmisel päeval, mil ta üles tõusma pidi.

12 Ja sündis, et ta tõusis üles vastavalt Ammoni sõnadele, ja kui ta tõusis, sirutas ta oma naisele käe ja ütles: Õnnistatud olgu Jumala nimi ja õnnistatud oled sina!

13 Sest nii tõesti, kui sa elad, vaata, ma olen näinud oma Lunastajat; ja ta tuleb ja [a]sünnib [b]naisest ning ta lunastab kogu inimkonna, kes usuvad tema nimesse. Nüüd, kui ta oli öelnud need sõnad, paisus süda tema rinnas ja ta langes rõõmust taas maha ja ka kuninganna langes maha Vaimust vallatuna.

14 Nüüd, Ammon, nähes, et Issanda Vaim sai vastavalt tema [a]palvetele välja valatud laamanlastele, tema vendadele, kes olid põhjustanud nii palju leina nefilaste seas ehk kogu Jumala rahva seas oma süütegude ja oma [b]pärimuste pärast, ta laskus põlvili ja hakkas palves ja tänus välja valama oma hinge Jumala ees selle eest, mida ta oli teinud tema vendade heaks, ja ka tema oli [c]rõõmust vallatud ja nõnda [d]langesid nad kõik kolm maha.

15 Nüüd, kui kuninga teenijad nägid, et nad olid maha langenud, hakkasid ka nemad hüüdma Jumala poole, sest Issanda kartus oli vallanud ka neid; sest [a]nad olid ju seisnud kuninga ees ja tunnistanud temale Ammoni suurest väest.

16 Ja sündis, et nad kutsusid oma väes Issanda nime kuni selleni välja, et nad kõik langesid maha peale ühe laamanlasest naise, kelle nimi oli Abis, kes oli pöördunud Issandasse paljude aastate eest oma isa tähelepanuväärse nägemuse pärast –

17 nõnda, olles olnud pöördunud Issandasse ja mitte kunagi sellest rääkinud, seepärast, kui ta nägi, et kõik Lamooni teenijad olid langenud maha ja ka tema emand, kuninganna, ja kuningas ja Ammon lamasid pikali maas, siis ta teadis, et see oli Jumala vägi; ja arvates, et andes rahvale teada, mis oli nende seas juhtunud, et nähes seda vaatepilti, [a]paneb see võimalus neid uskuma Jumala väge, seepärast ta jooksis majast majja, teatades sellest rahvale.

18 Ja nad hakkasid kogunema kuninga kotta. Ja sinna kogunes rahvahulk ja oma imestuseks nad nägid kuningat ja kuningannat ja nende teenijaid pikali maas lamavat ja nad kõik lamasid seal, nagu oleksid nad surnud; ja nad nägid ka Ammonit, ja vaata, tema oli nefilane.

10 *a* Lk 7:9.
PJ Usk.
13 *a* PJ Jeesus Kristus – Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta.
b 1Ne 11:13–21.
14 *a* ÕL 42:14.
b Mo 1:5.
c PJ Rõõm.
d Al 27:17.
15 *a* Al 18:1–2.
17 *a* Mo 27:14.

19 Ja nüüd, inimesed hakkasid isekeskis nurisema; mõned öeldes, et see on suur halb, mis on tabanud neid ehk kuningat ja tema koda seepärast, et ta on lubanud nefilasel [a]jääda maale.

20 Aga teised noomisid neid, öeldes: Kuningas on toonud selle halva oma koja peale, sest ta surmas oma teenijad, kes lasid karjad laiali ajada Seebuse [a]vete juures.

21 Ja neid noomisid ka need mehed, kes olid seisnud Seebuse vete juures ja [a]laiali ajanud karjasid, mis kuulusid kuningale, sest nad olid vihased Ammoni peale nende vendade arvu pärast, keda ta oli tapnud Seebuse vete juures, kaitstes kuninga karju.

22 Nüüd, üks nendest, kelle vend oli Ammoni mõõga läbi [a]surma saanud, olles Ammoni peale äärmiselt vihane, tõmbas oma mõõga ja läks, et lasta sel langeda Ammoni peale, et ta tappa; ja kui ta tõstis mõõga, et teda lüüa, vaata, ta langes surnuna maha.

23 Nüüd, me näeme, et Ammonit ei saanud tappa, sest [a]Issand oli öelnud Moosiale, tema isale: Ma heidan temale armu ja talle sünnib vastavalt sinu usule – seepärast, Moosia [b]usaldas ta Issanda hoolde.

24 Ja sündis, et kui rahvahulk nägi, et see mees, kes Ammoni tapmiseks mõõga tõstis, oli surnult maha langenud, haaras neid kõiki hirm ja nad ei julgenud sirutada oma kätt, et puutuda teda või kedagi neist, kes maas lamasid, ja nad hakkasid isekeskis taas imestama, et mis võis küll olla selle suure väe põhjus või mida see kõik peaks tähendama.

25 Ja sündis, et nende seas olid paljud, kes ütlesid, et Ammon on [a]Suur Vaim, ja teised ütlesid, et Suur Vaim on ta saatnud;

26 aga teised noomisid neid kõiki, öeldes, et ta on koletis, kelle nefilased on saatnud neid piinama.

27 Ja olid mõned, kes ütlesid, et Suur Vaim saatis Ammoni neid vaevama nende süütegude pärast ja et see on Suur Vaim, kes on alati abistanud nefilasi, kes on alati vabastanud nad nende käest; ja nad ütlesid, et see on see Suur Vaim, kes on hävitanud nii palju nende vendi, laamanlasi.

28 Ja nõnda hakkas tüli nende seas muutuma äärmiselt ägedaks. Ja ajal, mil nad nõnda tülitsesid, tuli see [a]teenijanna, kes oli pannud rahva kokku kogunema, ja kui ta nägi seda tüli, mis oli rahvahulga seas, oli ta äärmiselt kurb, koguni pisarateni välja.

29 Ja sündis, et ta läks ja võttis kuningannal käest kinni, et ehk ta saab tema maast üles tõsta; ja niipea, kui ta tema kätt puudutas, tõusis too püsti ja seisis omal jalal ning hüüdis valju häälega, öeldes: Oo õnnistatud Jeesus, kes on päästnud mind [a]hirmsast põrgust!

19 *a* Al 17:22–23.
20 *a* Al 17:26; [illegible]7.
21 *a* Al 17:27; 18:3.
22 *a* Al 17:38.
23 *a* Mo 28:7; Al 17:35.
b PJ Usaldama.
25 *a* Al 18:2–5.
28 *a* Al 19:16.
29 *a* 1Ne 14:3.

Oo õnnistatud Jumal, [b]halasta selle rahva peale!

30 Ja kui ta oli seda öelnud, surus ta oma käed kokku, olles täis rõõmu, rääkides palju sõnu, mida ei mõistetud; ja kui ta oli seda teinud, võttis ta kuningas Lamooni käe ja vaata, too tõusis ja seisis omal jalal.

31 Ja nähes rahva keskel tüli, astus ta viivitamatult ette ja hakkas neid noomima ja õpetama neile [a]sõnu, mida ta oli kuulnud Ammoni suust; ja kõik, kes tema sõnu kuulsid, uskusid ning pöördusid Issandasse.

32 Ent nende seas oli palju neid, kes ei tahtnud tema sõnu kuulata, seepärast läksid need oma teed.

33 Ja sündis, et kui Ammon tõusis, õpetas ka tema neid, ja nii tegid ka kõik Lamooni teenijad ning nad kõik kuulutasid rahvale sedasama – et nende südametes toimus [a]muutus; et neil ei olnud enam soovi teha [b]halba.

34 Ja vaata, paljud kuulutasid rahvale, et nad olid näinud [a]ingleid ja olid nendega vestelnud, ja nõnda olid nad jutustanud neile Jumala asjadest ja tema õigemeelsusest.

35 Ja sündis, et paljud uskusid nende sõnu, ja kõik, kes uskusid, said [a]ristitud ja nendest sai õigemeelne rahvas ning nad rajasid enda seas kiriku.

36 Ja nõnda algas Issanda töö laamanlaste seas; nii hakkas Issand valama oma Vaimu nende peale ja me näeme, et tema käsi on sirutatud [a]kõikidele inimestele, kes parandavad meelt ja usuvad tema nimesse.

20. PEATÜKK

Issand saadab Ammoni Midoonisse oma vangipandud vendi vabastama. Ammon ja Lamooni kohtavad Lamooni isa, kes on kuningas üle kogu maa. Ammon sunnib vana kuningat heaks kiitma tema vendade vabastamist. Ligikaudu 90 eKr.

Ja sündis, et kui nad olid rajanud kiriku sellel maal, soovis kuningas Lamooni, et Ammon läheks koos temaga Nefi maale, et ta võiks näidata teda oma isale.

2 Ja Ammonile tuli Issanda hääl, öeldes: Ära mine Nefi maale, sest vaata, kuningas tahab sinult elu võtta; aga mine Midooni maale, sest vaata, su vend Aaron ja ka Muloki ja Amma on vanglas.

3 Nüüd, sündis, et kui Ammon oli seda kuulnud, ütles ta Lamoonile: Vaata, mu vend ja mu vennad on Midoonis vanglas ja ma lähen, et neid päästa.

4 Nüüd, Lamooni ütles Ammonile: Ma tean, et Issanda [a]jõul võid sa teha kõiki asju. Aga vaata, ma lähen sinuga Midooni maale, sest

29 *b* PJ Halastav, halastus.
31 *a* Al 18:36–39.
33 *a* PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti.
b Mo 5:2; Al 13:12.
34 *a* PJ Inglid.
35 *a* PJ Ristima, ristimine.
36 *a* 2Ne 26:33; Al 5:33.
20 4 *a* Al 26:12.

Midooni maa kuningas, kelle nimi on Antiomno, on minu sõber; seepärast lähen ma Midooni maale, et võiksin meelitada maa kuningat ja ta heidaks su vennad [b]vanglast välja. Nüüd, Lamooni ütles temale: Kes sulle ütles, et su vennad on vanglas?

5 Ja Ammon ütles temale: Mitte keegi muu ei ole rääkinud sellest mulle kui Jumal, ja tema ütles mulle – Mine ja vabasta oma vennad, sest nad on Midooni maal vanglas!

6 Nüüd, kui Lamooni oli seda kuulnud, lasi ta oma teenijatel oma [a]hobused ja kaarikud valmis panna.

7 Ja ta ütles Ammonile: Tule, ma lähen koos sinuga Midooni maale ja seal ma palun kuningat, et ta heidaks sinu vennad vanglast välja.

8 Ja sündis, et kui Ammon ja Lamooni olid teel sinna, nad kohtasid Lamooni isa, kes oli [a]kogu maa kuningas.

9 Ja vaata, Lamooni isa ütles temale: Miks sa ei tulnud [a]pidustusele sel suurel päeval, kui ma korraldasin pidustuse oma poegadele ja oma rahvale?

10 Ja ta samuti ütles: Kuhu sa lähed selle nefilasega, kes on üks [a]valetaja lastest?

11 Ja sündis, et Lamooni jutustas talle, kuhu ta läheb, sest ta kartis teda solvata.

12 Ja ta samuti rääkis talle kogu põhjuse, miks ta viibis oma kuningriigis, nii et ta ei läinud oma isa juurde pidustusele, mis ta oli valmistanud.

13 Ja nüüd, kui Lamooni oli jutustanud temale kõike seda, vaata, tema imestuseks sai isa tema peale vihaseks ja ütles: Lamooni, sa lähed vabastama neid nefilasi, kes on valetaja pojad. Vaata, ta röövis meie isasid, ja nüüd, ka tema lapsed on tulnud meie sekka, et nad võiksid oma kavaluse ja oma valedega meid petta, et nad võiksid taas meie vara röövida.

14 Nüüd, Lamooni isa käskis teda, et ta surmaks Ammoni oma mõõgaga. Ja ta samuti käskis teda, et ta ei läheks Midooni maale, vaid et ta pöörduks koos temaga tagasi [a]Ismaeli maale.

15 Aga Lamooni ütles temale: Ma ei surma Ammonit ega tule ka Ismaeli maale, vaid ma lähen Midooni maale, et ma võiksin vabastada Ammoni vennad, sest ma tean, et nad on õiglased mehed ja tõelise Jumala pühad prohvetid.

16 Nüüd, kui ta isa oli kuulnud neid sõnu, ta sai vihaseks tema peale ja tõmbas oma mõõga, et teda maha lüüa.

17 Aga Ammon astus ette ja ütles temale: Vaata, sa ei tohi oma poega tappa; ometi oleks [a]parem, et langeb tema kui sina, sest vaata, tema on [b]parandanud meelt oma pattudest; aga kui sina peaksid

4 *b* Al 20:28–30.
6 *a* Al 18:9–10.
8 *a* Al 22:1.
9 *a* Al 18:9.
10 *a* Mo 10:12–17.
14 *a* Al 17:19.
17 *a* Al 48:23.
b Al 19:12–13.

praegusel hetkel oma vihas langema, siis sinu hinge ei saaks päästa.

18 Ja taas, on otstarbekas, et sa seda ei tee, sest kui sa peaksid [a]tapma oma poja, kes on süütu mees, hüüaks tema veri maast Issanda, tema Jumala poole sulle kättemaksu ja võib juhtuda, et sa kaotad oma [b]hinge.

19 Nüüd, kui Ammon oli öelnud temale need sõnad, ta vastas, öeldes: Ma tean, et kui ma surmaksin oma poja, ma valaksin süütut verd, sest see oled sina, kes on püüdnud teda hävitada.

20 Ja ta sirutas välja oma käe, et Ammonit tappa. Aga Ammon pani tema löökidele vastu ja lõi ka tema kätt, nii et ta ei saanud seda kasutada.

21 Nüüd, kui kuningas nägi, et Ammon võib ta tappa, hakkas ta Ammonit paluma, et ta jätaks ta ellu.

22 Aga Ammon tõstis oma mõõga ja ütles temale: Vaata, ma ei löö sind ainult sel juhul, kui sa annad mulle lubaduse, et mu vennad heidetakse vanglast välja.

23 Nüüd, kuningas, kartes, et ta võib kaotada oma elu, ütles: Kui sa heidad mulle armu, luban ma sulle, mida sa iganes küsid, kas või pool kuningriiki.

24 Nüüd, kui Ammon nägi, et ta oli saanud mõjutada vana kuningat oma tahtmist mööda, ta ütles temale: Kui sa lubad, et mu vennad heidetakse vanglast välja ja ka et Lamoonile võib tema kuningriik alles jääda ja et sa ei ole tema peale enam pahane, vaid annad temale loa toimida tema soovide kohaselt, [a]mida iganes ta mõtleb, siis ma heidan sulle armu; muidu ma löön su maha.

25 Nüüd, kui Ammon oli öelnud need sõnad, hakkas kuningas rõõmustama oma elu pärast.

26 Ja kui ta nägi, et Ammonil ei olnud mingit soovi teda hävitada, ja kui ta nägi ka seda, kui suur armastus tal on tema poja Lamooni vastu, oli ta äärmiselt hämmastunud ja ütles: Kuna kõik, mida sa oled soovinud, on see, et ma laseksin su vennad vabaks ja lubaksin, et mu poeg Lamooni võiks säilitada oma kuningriigi, vaata, siis ma luban sulle, et mu poeg võib säilitada oma kuningriigi nüüdsest ajast peale ja alatiseks ning ma ei valitse enam tema üle –

27 ja ma luban sinule ka seda, et sinu vennad heidetakse vanglast välja ja sina ja su vennad võivad tulla minu juurde mu kuningriigis, sest ma soovin nii väga sind näha. Sest kuningas oli väga hämmastunud sõnadest, mida ta oli rääkinud, ja ka sõnadest, mida ta poeg Lamooni oli rääkinud; seepärast ta [a]soovis sellest õppida.

28 Ja sündis, et Ammon ja Lamooni jätkasid oma teekonda Midooni maale. Ja Lamooni leidis poolehoidu maa kuninga silmis;

18 *a* PJ Mõrv.
b ÕL 42:18.
24 *a* Al 21:21–22.
27 *a* PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.

seepärast toodi Ammoni vennad vanglast välja.

29 Ja kui Ammon neid kohtas, oli ta äärmiselt kurb, sest vaata, nad olid alasti ja nende nahk oli äärmiselt hõõrdunud, kuna nad olid olnud kinni seotud tugevate köitega. Ja samuti olid nad kannatanud nälga, janu ja kõiksugu vaeva; ometi olid nad kõikides oma kannatustes [a]kannatlikud.

30 Ja juhtus nõnda, et neile sai osaks langeda paaduniuma ja kangekaelsema rahva kätte; seepärast ei tahtnud need nende sõnu kuulda võtta ja nad ajasid nad välja ja lõid neid ning ajasid neid majast majja ja ühest kohast teise kuni selleni välja, et nad tulid Midooni maale; ja seal nad võeti kinni ja heideti vanglasse ning seoti [a]tugevate köitega kinni ja hoiti vanglas palju päevi, ja Lamooni ja Ammon vabastasid nad.

Aruanne Aaroni ja Muloki ning nende vendade jutlustamisest laamanlaste keskel.

Hõlmab peatükid 21–26 (kaasa arvatud).

21. PEATÜKK

Aaron õpetab amalekkidele Kristusest ja tema lepitusest. Aaron ja tema vennad pannakse Midoonis vangi. Pärast nende vabastamist õpetavad nad palvemajades ja pööravad paljusid usule. Lamooni annab Ismaeli maal rahvale usuvabaduse. Ligikaudu 90–77 eKr.

Nüüd, kui Ammon ja ta vennad [a]läksid üksteisest lahku laamanlaste maa piiridel, vaata, Aaron asus teele maa poole, mida laamanlased kutsusid Jeruusalemmaks, kutsudes seda oma isade sünnimaa järgi, ja see asus kaugel, ühinedes Mormoni piiridega.

2 Nüüd, laamanlased ja amalekid ning [a]Amuloni rahvas olid ehitanud suure linna, mida kutsuti Jeruusalemmaks.

3 Nüüd, laamanlased olid ise küllalt paadunud, aga amalekid ja amulonlased olid veelgi paadunumad; seepärast ajendasid nad laamanlasi südant kõvaks muutma, et nad kasvaksid tugevamaks pahelisuses ja oma jäledustes.

4 Ja sündis, et Aaron jõudis Jeruusalemma linna ja hakkas jutlustama kõigepealt amalekkidele. Ja ta hakkas jutlustama neile nende palvemajades, sest nad olid ehitanud palvemaju nehorite [a]korra järgi, sest paljud amalekid ja amulonlased olid nehorite korra järgi.

5 Seepärast, kui Aaron sisenes ühte nende palvemajasse, et jutlustada rahvale, ja kui ta rääkis neile, vaata, tõusis üks amalek ja hakkas temaga vaidlema, öeldes: Mis see on, mida sa oled tunnistanud? Kas

29 *a* Al 17:11.
30 *a* Al 26:29.
21 1 *a* Al 17:13, 17.
2 *a* Mo 24:1; Al 25:4–9.
4 *a* Al 1:2–15.

sina oled näinud [a]inglit? Miks ei ilmu inglid meile? Vaata, kas see rahvas ei ole sama hea kui sinu rahvas?

6 Sa ütled veel, et kui me meelt ei paranda, me hukkume. Kuidas sa tead meie südame mõtteid ja kavatsusi? Kuidas sa tead, et meil on põhjust teha meeleparandust? Kuidas sa tead, et me ei ole õigemeelne rahvas? Vaata, me oleme ehitanud pühamuid ja me koguneme kokku, et kummardada Jumalat. Me usume, et Jumal päästab kõik inimesed.

7 Nüüd, Aaron ütles temale: Kas sa usud, et Jumala Poeg tuleb lunastama inimkonda nende pattudest?

8 Ja mees ütles temale: Me ei usu, et sina tead midagi sellist. Me ei usu neid rumalaid pärimusi. Me ei usu, et sa tead tulevastest [a]asjadest, ega usu, et sinu isad ja ka meie isad teadsid nendest asjadest, mida nad rääkisid, sellest, mis on tulemas.

9 Nüüd, Aaron hakkas selgitama neile pühakirju Kristuse tulemisest ja ka surnute ülestõusmisest ja et inimkonnal ei saa olla [a]mingit lunastust muidu kui Kristuse surma ja kannatuste ning tema vere [b]lepituse kaudu.

10 Ja sündis, et kui ta hakkas seda neile selgitama, vihastasid nad tema peale ja hakkasid teda pilkama ja nad ei tahtnud kuulda sõnu, mida ta rääkis.

11 Seepärast, kui ta nägi, et nad ei taha ta sõnu kuulda, lahkus ta nende palvemajast ja läks külla, mida kutsuti Ani-Antiks, ja seal ta leidis Muloki nendele sõna jutlustamas ja samuti Amma ja tema vennad. Ja nad vaidlesid paljudega sõna üle.

12 Ja sündis, et nad nägid, et rahvas teeb oma südame kõvaks, seepärast lahkusid nad ja tulid Midooni maale. Ja nad jutlustasid sõna paljudele ja vähesed uskusid neid sõnu, mida nad õpetasid.

13 Ometi Aaron ja teatud arv tema vendi võeti kinni ja heideti vanglasse ja ülejäänud põgenesid Midooni maalt ümberkaudsetele aladele.

14 Ja need, kes olid vanglasse heidetud, [a]kannatasid palju, ja nad päästeti Lamooni ja Ammoni käega ja neid toideti ja riietati.

15 Ja nad läksid taas sõna kuulutama, ja nõnda nad vabastati esimesel korral vanglast ja nõnda nad olid kannatanud.

16 Ja nad läksid, kuhu iganes Issanda [a]Vaim neid juhtis, jutlustades Jumala sõna igas amalekkide palvemajas või igas laamanlaste koguduses, kuhu neid sisse lubati.

17 Ja sündis, et Issand hakkas neid õnnistama, nii et nad tõid paljusid tõe tundmisele; jah, nad [a]veensid paljusid jätma oma patud ja oma isade pärimused, mis ei olnud õiged.

18 Ja sündis, et Ammon ja

5 *a* Mo 27:11–15.
8 *a* Jb 7:1–8.
9 *a* Mo 5:8; Al 38:9.
b PJ Lepitama, lepitus.
14 *a* Al 20:29.
16 *a* Al 22:1.
17 *a* ÕL 18:44.

Lamooni pöördusid Midooni maalt Ismaeli maale, mis oli nende pärandmaa.

19 Ja kuningas Lamooni ei lubanud, et Ammon teda teeniks või oleks tema teenijaks.

20 Vaid ta lasi Ismaeli maale ehitada palvemaju ja lasi oma rahval ehk inimestel, kes olid tema valitsemise all, kokku koguneda.

21 Ja ta rõõmustas nende üle ja ta õpetas neile mitmeid asju. Ja ta kuulutas neile ka, et nad on rahvas, kes kuulub tema valitsemise alla ja et nad on vaba rahvas, et nad on vabad kuninga, tema isa rõhumisest; sest ta isa oli andnud talle õiguse, et ta võiks valitseda inimeste üle, kes on Ismaeli maal ja kogu maal ümberringi.

22 Ja ta kuulutas ka nendele, et neil on [a]vabadus kummardada Issandat, oma Jumalat, vastavalt oma soovidele, kus iganes nad on, kui see on maal, mis on kuningas Lamooni valitsemise all.

23 Ja Ammon jutlustas kuningas Lamooni rahvale; ja sündis, et ta õpetas neile kõiki asju sellest, mis puutub õigemeelsusesse. Ja ta õhutas neid iga päev kogu usinusega ja nad pöörasid tähelepanu tema sõnale ning nad pidasid innukalt kinni Jumala käskudest.

22. PEATÜKK

Aaron õpetab Lamooni isale loomisest, Aadama langemisest ja Kristuse lunastusplaanist. Kuningas ja kogu tema kodakond pööratakse usule. Selgitatakse maade jagamist nefilaste ja laamanlaste vahel. Ligikaudu 90–77 eKr.

Nüüd, kui Ammon nõnda pidevalt Lamooni rahvast õpetas, pöördume me Aaroni ja tema vendade aruande juurde; sest pärast tema lahkumist Midooni maalt [a]juhtis Vaim ta Nefi maale, koguni kuninga kotta, kes valitses kogu maad [b]peale Ismaeli maa; ja ta oli Lamooni isa.

2 Ja sündis, et ta läks koos oma vendadega tema juurde kuninga paleesse ja kummardas kuninga ees ning ütles temale: Vaata, oo kuningas, me oleme Ammoni vennad, [a]keda sa oled vanglast vabastanud.

3 Ja nüüd, oo kuningas, kui sa jätad meid ellu, oleme me sinu teenijad. Ja kuningas ütles neile: Tõuske, sest ma kingin teile teie elu ja ma ei lase teil olla minu teenijad, vaid ma nõuan, et te juhendaksite mind; sest mu meel on olnud natuke rahutu sinu venna Ammoni suuremeelsuse ja sõnade õilsuse pärast ja ma soovin teada põhjust, miks ta ei ole Midoonist üles tulnud koos sinuga.

4 Ja Aaron ütles kuningale: Vaata, Issanda Vaim on kutsunud teda teist teed; ta on läinud Ismaeli maale Lamooni rahvast õpetama.

22 *a* ÕL 134:1–4; UA 1:11.
PJ Vaba, vabadus.
22 1 *a* Al 21:16–17.
b Al 21:21–22.
2 *a* Al 20:26.

5 Nüüd, kuningas ütles neile: Mis see on, mis te olete öelnud Issanda Vaimu kohta? Vaata, see on see, mis teeb mulle muret.

6 Ja veel, mida see tähendab, mis Ammon ütles – [a]Kui sa meelt parandad, saad sa päästetud; aga kui sa ei paranda meelt, heidetakse sind viimsel päeval kõrvale.

7 Ja Aaron vastas temale ja ütles temale: Kas sa usud, et Jumal on olemas? Ja kuningas vastas: Ma tean, et amalekid ütlevad, et Jumal on olemas; ja ma olen andnud neile loa ehitada pühamuid, et nad võiksid kokku tulla ja kummardada teda. Ja kui sa nüüd ütled, et Jumal on olemas, siis vaata, ma [a]usun.

8 Ja nüüd, kui Aaron kuulis seda, hakkas tema süda rõõmustama ja ta ütles: Vaata, nii tõesti, kui sa elad, oo kuningas, on Jumal olemas.

9 Ja kuningas ütles: Kas Jumal on see [a]Suur Vaim, kes tõi meie isad välja Jeruusalemma maalt?

10 Ja Aaron ütles temale: Jah, tema on see Suur Vaim ja ta [a]lõi kõik asjad nii taevas kui ka maa peal. Kas sa usud seda?

11 Ja ta ütles: Jah, ma usun, et Suur Vaim lõi kõik asjad, ja ma soovin, et sa jutustaksid mulle sellest kõigest ja ma [a]usun sinu sõnu.

12 Ja sündis, et kui Aaron nägi, et kuningas usub ta sõnu, alustas ta Aadama loomisest, [a]lugedes kuningale pühakirju – kuidas Jumal lõi inimese oma näo järgi ja et Jumal andis temale käsud ja et inimene langes üleastumise pärast.

13 Ja Aaron selgitas temale pühakirju Aadama [a]loomisest alates, seletades temale inimese langemisest ja tema lihalikust seisundist ja ka [b]lunastusplaanist, mis on valmistatud maailma [c]rajamisest peale Kristuse kaudu kõigile, kes iganes usuvad tema nimesse.

14 Ja kuna inimene oli [a]langenud, ei võinud ta enam [b]teenida endale ise mingit tasu, aga Kristuse kannatused ja surm [c]lepitavad tema patud usu ja meeleparanduse läbi ja nii edasi; ja et ta murrab surma köidikud, nii et [d]haual ei ole võitu ja surma astel neelatakse alla hiilguse lootuses; ja Aaron selgitas kõiki neid asju kuningale.

15 Ja sündis, et pärast seda, kui Aaron oli neid asju temale selgitanud, ütles kuningas: [a]Mida ma peaksin tegema, et saada seda igavest elu, millest sa oled rääkinud? Jah, mida ma pean tegema, et olla Jumalast [b]sündinud, et see paheline vaim mu rinnast välja juuritaks ning ma saaksin tema Vaimu, et ma täituksin rõõmuga, et mind ei heidetaks viimsel

6 *a* Al 20:17–18.
7 *a* ÕL 46:13–14.
9 *a* Al 18:18–28.
10 *a* PJ Loodu, looma.
11 *a* PJ Uskuma, usuline tõekspidamine.
12 *a* 1Ne 5:10–18; Al 37:9.
13 *a* 1Ms 1:26–28.
b PJ Lunastusplaan.
c 2Ne 9:18.
14 *a* PJ Aadama ja Eeva langemine.
b 2Ne 25:23; Al 42:10–25.
c Al 34:8–16.
PJ Lepitama, lepitus.
d Js 25:8; 1Kr 15:55.
15 *a* Ap 2:37.
b Al 5:14, 49.

päeval kõrvale? Vaata, ütles ta, ma annan ära [c]kõik, mis mul on; jah, ma loobun oma kuningriigist, et ma võiksin saada selle suure rõõmu osaliseks.

16 Aga Aaron ütles temale: Kui sa seda [a]soovid, kui sa kummardad maani Jumala ees; jah, kui sa parandad meelt kõigist oma pattudest ja kummardad maani Jumala ees ning hüüad usus tema nime, uskudes, et sa saad, siis saad sa selle [b]lootuse, mida sa soovid.

17 Ja sündis, et kui Aaron oli öelnud need sõnad, laskus kuningas [a]põlvili Issanda ette; jah, ta heitis koguni pikali maha ja [b]hüüdis vägevalt, öeldes:

18 Oo Jumal, Aaron on rääkinud mulle, et Jumal on olemas; ja kui Jumal on olemas ja kui sina oled Jumal, siis ilmuta end minule ja ma loobun kõikidest oma pattudest, et sind tunda, ja et mind äratataks surnuist ja päästetaks viimsel päeval. Ja nüüd, kui kuningas oli öelnud need sõnad, oli ta nagu surmast tabatud.

19 Ja sündis, et ta teenijad jooksid ja jutustasid kuningannale kõik, mis kuningaga oli juhtunud. Ja ta tuli kuninga juurde ja kui ta nägi teda lamavat nagu surnu ja ka Aaronit ja tema vendi seal seismas, otsekui oleksid nad süüdi kuninga kokkuvarisemises, sai ta nende peale vihaseks ja käskis, et ta teenijad ehk kuninga teenijad võtaksid nad kinni ja surmaksid nad.

20 Nüüd, teenijad olid näinud, miks kuningas kokku varises, seepärast ei julgenud nad oma käsi Aaroni ega tema vendade külge panna ja nad palusid kuningannat, öeldes: Miks sa käsid meil need mehed tappa, kui vaata, üks neist on [a]vägevam kui meie kõik? Seepärast me langeme nende ees.

21 Nüüd, kui kuninganna nägi teenijate hirmu, hakkas ka tema äärmiselt kartma, et temaga juhtub midagi halba. Ja ta käskis oma teenijaid, et nad läheksid ja kutsuksid kokku rahvast, et need võiksid Aaroni ja tema vennad tappa.

22 Nüüd, kui Aaron nägi kuninganna meelekindlust, teades rahva kõvasüdamelisust, ta kartis, et rahvahulk koguneb ning tekib suur tüli ja rahutus nende keskel; seepärast sirutas ta välja oma käe ja tõstis kuninga maast üles ja ütles temale: Seisa! Ja ta seisis omal jalal, olles saanud tagasi oma jõu.

23 Nüüd, see toimus kuninganna ja paljude teenijate juuresolekul. Ja kui nad seda nägid, imestasid nad väga ja hakkasid kartma. Ja kuningas astus ette ning hakkas neile [a]kuulutama. Ja ta kuulutas neile, nii et kogu ta kodakond [b]pöördus Issandasse.

15 *c* Mt 13:44–46; 19:16–22.
16 *a* PJ Pöördumine, pöördunu.
b Et 12:4.
17 *a* ÕL 5:24.
b PJ Palve.
20 *a* Al 18:1–3.
23 *a* PJ Jutlustama; Teenima, teenimine; Õpetaja, õpetama.
b PJ Pöördumine, pöördunu.

24 Nüüd, suur rahvahulk oli kogunenud kuninganna käsu peale ja nende seas algas suur nurisemine Aaroni ja tema vendade pärast.

25 Aga kuningas astus nende ette ja juhendas neid. Ja nad rahunesid Aaroni ja nende suhtes, kes olid koos temaga.

26 Ja sündis, et kui kuningas nägi, et rahvas oli rahunenud, lasi ta Aaronil ja tema vendadel rahvahulga keskel ette astuda ja neile sõna jutlustada.

27 Ja sündis, et kuningas saatis [a]läkituse üle kogu maa kogu oma rahva sekka, kes oli tema maal, kes olid kõikidel ümberkaudsetel aladel, mis laiusid kuni mereni välja ida pool ja lääne pool ja mis olid eraldatud [b]Sarahemla maast ühe kitsa kõnnumaa ribaga, mis ulatus idas olevast merest kuni läänes oleva mereni välja ja ümberringi mööda merekaldajoont ja kõnnumaa piire, mis oli põhjas Sarahemla maa juures, läbi Manti piiride Siidoni jõe allikate juures, mis voolas idast läände – ja nõnda olid laamanlased ja nefilased eraldatud.

28 Nüüd, [a]laisem osa laamanlastest elas kõnnumaal telkides; ja nad olid levinud Nefi maal üle läänepoolse kõnnumaa; jah, ja samuti lääne pool Sarahemla maad mereäärsetel piirimaadel ja läänes Nefi maal, oma isade esimeses pärisosa paigas, ja piirnedes nõnda mereäärega.

29 Ja palju laamanlasi oli ka idas mere kaldal, kuhu nefilased olid nad ajanud. Ja nõnda olid nefilased laamanlastest peaaegu ümber piiratud; ometi olid nefilased võtnud oma valdusse kõik maa põhjapoolsed osad, mis piirnesid kõnnumaaga Siidoni jõe allikatel idast läände kogu kõnnumaapoolsel küljel, jõudes põhja suunas koguni maale, millele nad andsid nimeks [a]Külluslik.

30 Ja see piirnes maaga, millele nad andsid nimeks [a]Laastamine, sest see oli nii kaugel põhjas, et ulatus maani, mis oli olnud rahvastatud ja hävitatud, kelle [b]luudest me oleme rääkinud, mille avastas Sarahemla rahvas, mis oli nende [c]esimene maabumispaik.

31 Ja sealt nad tulid kõnnumaa lõunaossa. Nõnda anti põhjapoolsele maale nimeks [a]Laastamine ja lõunapoolsele maale Külluslik, sest see oli kõnnumaa, mis oli täis kõiksugu erinevaid metsloomi, kellest osa oli tulnud põhjapoolselt maalt toitu otsima.

32 Ja nüüd, nefilase jaoks kujutas see vaid pooleteisepäevast [a]teekonda, et jõuda mööda Külluslikku ja Laastamise vahelist piiri idapoolsest läänepoolse mereni; ja nõnda olid Nefi maa ja Sarahemla maa veest peaaegu

27 *a* Al 23:1–4.
b Om 1:13–17.
28 *a* 2Ne 5:22–25.
29 *a* Al 52:9; 63:5.
30 *a* Al 50:34; Mr 4:1–3.
b Mo 8:7–12; 28:11–19.
c Hl 6:10.
31 *a* Hl 3:5–6.
32 *a* Hl 4:7.

ümbritsetud ja põhjapoolse maa ja lõunapoolse maa vahele jäi vaid väike [b]maariba.

33 Ja sündis, et nefilased asustasid Külluslikku maa koguni idapoolsest kuni läänepoolse mereni välja, ja nõnda olid nefilased oma tarkuses valvurite ja sõjaväega seadnud tõkke lõunasse jäävatele laamanlastele, et nad ei saaks enam valdusi põhjas, et nad ei saaks levida põhjapoolsele maale.

34 Seepärast ei saanud laamanlased enam valdusi juurde mujal kui Nefi maal ja seda ümbritseval kõnnumaal. See oli nefilaste tarkus – kuna laamanlased olid nende vaenlased, siis nad ei lasknud neil ennast vaevata igast küljest; ja et neil samuti oleks üks maa, kuhu nad võiksid põgeneda vastavalt oma soovidele.

35 Ja nüüd, mina, kui ma olen seda öelnud, pöördun taas aruande juurde Ammonist ja Aaronist, Omnerist ja Himnist ja nende vendadest.

23. PEATÜKK

Kuulutatakse välja usuvabadus. Laamanlased kokku seitsmel maal ja linnas pööratakse usule. Nad kutsuvad end anti-nefi-lehhilasteks ja nad vabastatakse needusest. Amalekid ja amulonlased hülgavad tõe. Ligikaudu 90–77 eKr.

VAATA, nüüd, sündis, et laamanlaste kuningas saatis [a]läkituse kogu oma rahva sekka, et nad ei paneks oma käsi Ammoni või Aaroni või Omneri või Himni ega ka nende vendade külge, kes kavatsevad minna ja jutlustada Jumala sõna, ükskõik kus kohas nad ka ei oleks igas nende maa osas.

2 Jah, ta saatis nende sekka määruse, et nad ei paneks oma kätt nende külge, et neid kinni siduda või neid vanglasse heita; ega sülitaks nende peale ega lööks neid ega ajaks neid välja nende palvemajadest ega annaks neile rooska; ka ei tohi nad neid kividega visata, vaid et neil oleks vaba pääs nende majadesse ja samuti nende templitesse ja nende pühamutesse.

3 Ja nõnda nad võisid käia ringi ja jutlustada sõna oma soovi kohaselt, sest kuningas oli pöördunud Issandasse ja kogu tema kodakond, seepärast saatis ta oma läkituse üle kogu maa oma rahvale, et Jumala sõnal ei oleks mingit takistust, vaid et see võiks levida üle terve maa, et tema rahvas võiks olla veendunud oma isade pahelistes [a]pärimustes ja et nad oleksid veendunud, et nad on kõik vennad ja et nad ei peaks mõrvama ega rüüstama ega varastama ega abielu rikkuma ega midagi pahelist tegema.

4 Ja nüüd, sündis, et kui kuningas oli saatnud selle läkituse, läksid Aaron ja tema vennad linnast linna ja ühest jumalakummardamise

32 *b* Al 50:34.
23 1 *a* Al 22:27.
3 *a* Al 26:24.

kojast teise, rajades kirikuid ja pühitsedes preestreid ja õpetajaid üle kogu maa jutlustama laamanlaste seas ja õpetama nende keskel Jumala sõna; ja nõnda hakkasid nad saavutama suurt edu.

5 Ja tuhanded toodi Issanda tundmisele, jah, tuhanded pandi uskuma nefilaste [a]pärimusi ja neile õpetati [b]ülestähendusi ja prohvetlikke kuulutusi, mida on antud käest kätte kuni praeguse ajani välja.

6 Ja nii tõesti, kui Issand elab, nii tõesti kõik, kes uskusid, ehk kõik, kes toodi tõe tundmisele Ammoni ja tema vendade jutlustamise kaudu vastavalt ilmutuse ja prohvetliku kuulutamise vaimule ja Jumala väele, mis tegi nendes imesid – jah, ma ütlen teile, et nii tõesti, kui Issand elab, mitte ükski neist laamanlastest, kes uskusid nende jutlustamist ja [a]pöördusid Issandasse, [b]ei langenud kunagi ära.

7 Sest nendest sai õigemeelne rahvas; nad panid oma vastuhaku relvad maha, nii et nad ei sõdinud enam Jumala vastu ega ka ühegi oma venna vastu.

8 Nüüd, nemad on need, kes [a]pöördusid Issandasse:

9 laamanlaste rahvas, kes oli Ismaeli maal;

10 ja samuti laamanlaste rahvas, kes oli Midooni maal;

11 ja samuti laamanlaste rahvas, kes oli Nefi linnas;

12 ja ka laamanlaste rahvas, kes oli [a]Siilomi maal ja kes oli Semloni maal ja Lemueli linnas ja Simnilomi linnas.

13 Ja need on Issandasse [a]pöördunud laamanlaste linnade nimed; ja need on need, kes panid maha oma vastuhaku relvad; jah, kõik oma sõjariistad, ja nad olid kõik laamanlased.

14 Ja amalekid, peale ühe, ei [a]pöördunud usule; ka mitte ükski [b]amulonlane; vaid nad tegid oma südame ja ka laamanlaste südamed kõvaks selles maa osas, kus iganes nad elasid; jah, ja kõikides nende külades ja kõikides nende linnades.

15 Seepärast, me oleme nimetanud kõik laamanlaste linnad, kus nad meelt parandasid ja jõudsid tõe tundmisele ning usule pöördusid.

16 Ja nüüd, sündis, et kuningas ja need, kes olid usule pöördunud, soovisid, et neil oleks nimi, et seeläbi võiks neid nende vendadest eristada; seepärast pidas kuningas nõu Aaroniga ja paljude nende preestritega selle nime suhtes, mille nad enda peale võtaksid, et neid võiks eristada.

17 Ja sündis, et nad nimetasid end [a]anti-nefi-lehhilasteks ja neid kutsuti selle nimega ega kutsutud enam laamanlasteks.

18 Ja nendest sai väga töökas rahvas; jah, ja nad olid sõbralikud

5 *a* Al 37:19.
b Al 63:12.
PJ Pühakirjad.
6 *a* PJ Pöördumine, pöördunu.
b Al 27:27.
8 *a* Al 26:3, 31.
12 *a* Mo 22:8, 11.
13 *a* Al 53:10.
14 *a* Al 24:29.
b Mo 23:31–39.
17 *a* PJ Anti-nefi-lehhilased.

nefilaste vastu; seepärast, nad astusid nendega ühendusse ja Jumala [a]needus ei saatnud neid enam.

24. PEATÜKK

Laamanlased lähevad Jumala rahva vastu. Anti-nefi-lehhilased rõõmustavad Kristuse üle ja inglid külastavad neid. Nad eelistavad pigem surra kui end kaitsta. Üha enam laamanlasi pööratakse usule. Ligikaudu 90–77 eKr.

JA sündis, et amalekid ja amulonlased ärgitasid amalekke ja amulonlasi ja laamanlasi, kes olid Amuloni maal ja ka Heelami maal ja kes olid [a]Jeruusalemma maal ja lühidalt, kogu maal ümberringi, kes ei olnud usule pöördunud ega olnud võtnud endile [b]anti-nefi-lehhilase nime, vihale oma vendade vastu.

2 Ja nende viha nende vastu muutus äärmiselt ägedaks kuni selleni välja, et nad hakkasid vastu oma kuningale, kuni selleni välja, et nad ei tahtnud, et ta oleks nende kuningas; seepärast, nad haarasid relvad anti-nefi-lehhi rahva vastu.

3 Nüüd, kuningas andis kuningriigi üle oma pojale ja pani talle nimeks Anti-Nefi-Lehhi.

4 Ja kuningas suri samal aastal, kui laamanlased hakkasid tegema ettevalmistusi sõjaks Jumala rahva vastu.

5 Nüüd, kui Ammon ja tema vennad ja kõik need, kes olid temaga üles tulnud, nägid laamanlaste ettevalmistusi oma vendade hävitamiseks, tulid nad Midjani maale ja Ammon kohtas seal kõiki oma vendi; ja sealt nad tulid Ismaeli maale, et Lamooni ja ka tema venna Anti-Nefi-Lehhiga [a]nõu pidada, mida nad peaksid tegema, et kaitsta end laamanlaste vastu.

6 Nüüd, kogu rahva seas, kes oli pöördunud Issandasse, ei olnud ühtegi hinge, kes oleks tahtnud haarata relvi oma vendade vastu; ei, nad ei tahtnud tõepoolest teha mingeid ettevalmistusi sõjaks; jah, ja ka nende kuningas käskis, et nad seda ei teeks.

7 Nüüd, need on sõnad, mis ta ütles rahvale selle kohta: Ma tänan oma Jumalat, minu armas rahvas, et meie suur Jumal on oma headuses saatnud need meie vennad, nefilased, meie juurde jutlustama meile ja veenma meid meie paheliste isade [a]pärimustes.

8 Ja vaata, ma tänan oma suurt Jumalat, et ta on andnud meile osa oma Vaimust meie südamete pehmendamiseks, et me oleme hakanud ühendust pidama nende vendade, nefilastega.

9 Ja vaata, ma tänan ka oma Jumalat, et alustatud ühenduse kaudu me oleme veendunud oma

18 *a* 1Ne 2:23; 2Ne 30:5–6; 3Ne 2:14–16.
24 1 *a* Al 21:1.
b Al 25:1, 13.
5 *a* Al 27:4–13.
7 *a* Mo 1:5.

[a]pattudes ja paljudes mõrvades, mida me oleme teinud.

10 Ja ma tänan ka oma Jumalat, jah, oma suurt Jumalat, et ta on andnud meile võimaluse parandada meelt nendest asjadest ja samuti, et ta on [a]andestanud meile need meie rohked patud ja mõrvad, mida me oleme teinud, ja on ära võtnud [b]süü meie südamelt oma Poja teenete läbi.

11 Ja nüüd, vaata, mu vennad, kuna kõik, mida me oleme võinud teha (kuna me olime kogu inimkonnast kõige kadunumad), on see, et me oleme parandanud meelt kõikidest oma pattudest ja paljudest mõrvadest, mida me oleme teinud, ja oleme saanud Jumala need meie südametelt ära [a]võtma, sest see oli kõik, mida me saime teha, et Jumala ees piisavalt meelt parandada, et ta võtaks ära meie pleki –

12 nüüd, mu kõige armsamad vennad, kuna Jumal on meie plekid ära võtnud ja meie mõõgad on muutunud säravaks, siis ärgem määrigem enam oma mõõku oma vendade verega.

13 Vaata, ma ütlen teile: Ei, hoidkem oma mõõgad puhtad, et need ei oleks määrdunud meie vendade verega, sest kui me määrime oma mõõgad taas, ei saa neid võib-olla enam [a]pesta säravaks meie suure Jumala Poja verega, mis valatakse meie pattude lepituseks.

14 Ja suur Jumal on halastanud meie peale ja on andnud sellest meile teada, et me ei hukkuks; jah, ja ta on andnud meile sellest teada juba eelnevalt, sest ta armastab ühtmoodi nii meie [a]hingi kui ka meie lapsi; seepärast, ta külastab meid oma halastuses oma inglite kaudu, et [b]päästmisplaan antaks ühtemoodi teada nii meile kui ka tulevastele põlvkondadele.

15 Oo, kui halastav on meie Jumal! Ja nüüd, vaata, kuna me oleme teinud kõik, mis suutsime, et me plekid meilt eemaldataks ja meie mõõgad tehtaks säravaks; siis peitkem need ära, et need püsiksid säravatena tunnistuseks meie Jumalale viimsel päeval ehk päeval, mil meid viiakse seisma tema ette kohtumõistmiseks, et me ei ole määrinud oma mõõku oma vendade veres sellest ajast peale, kui ta on andnud meile oma sõna ja on meid seeläbi puhtaks teinud.

16 Ja nüüd, mu vennad, kui meie vennad püüavad meid hävitada, vaata, peidame ära oma mõõgad, jah, nimelt matame need sügavale maasse, et need püsiksid säravana tunnistuseks viimsel päeval, et me ei ole neid kunagi kasutanud, ja kui meie vennad meid hävitavad, vaata, me [a]läheme oma Jumala juurde ja saame päästetud.

17 Ja nüüd, sündis, et kui kuningas oli need sõnad lõpetanud ja kõik rahvas oli koos, võtsid nad oma mõõgad ja kõik relvad, mida oli kasutatud inimese vere

9 *a* ÕL 18:44.
10 *a* Tn 9:9.
b PJ Süü.
11 *a* Js 53:4–6.
13 *a* Ilm 1:5.
14 *a* PJ Hing – Hingede väärtus.
b PJ Lunastusplaan.
16 *a* Al 40:11–15.

valamiseks, ja nad [a]matsid need sügavale maasse.

18 Ja seda nad tegid, kuna see oli nende silmis tunnistuseks Jumalale ja ka inimestele, et nad [a]ei kasuta enam kunagi relvi inimese vere valamiseks; ja seda nad tegid tõendades ja sõlmides Jumalaga [b]lepingu, et nad pigem [c]annavad oma elu, kui valavad oma vendade verd; ja nad pigem annavad vendadele, kui võtavad neilt ära; ja nad pigem näevad tublisti vaeva omaenda kätega, kui veedavad oma päevad laiseldes.

19 Ja nõnda me näeme, et kui need laamanlased said toodud usule ja tõe tundmisele, olid nad [a]kindlad ja valmis pigem kannatama koguni surmani välja, kui tegema pattu; ja nõnda me näeme, et nad matsid oma rahurelvad ehk nad matsid sõjariistad, et oleks rahu.

20 Ja sündis, et nende vennad, laamanlased, tegid ettevalmistusi sõjaks ja tulid Nefi maale eesmärgiga kuningas hävitada ja panna tema asemele keegi teine ning hävitada maalt anti-nefi-lehhi rahvas.

21 Nüüd, kui rahvas nägi neid neile vastu tulemas, läksid nad välja, et neid kohata, ja nad [a]heitsid end nende ette maha ja hakkasid hüüdma Issanda nime; ja nõnda olid nad sellises olekus, kui laamanlased neid ründasid ja neid mõõgaga tapma hakkasid.

22 Ja nõnda, mingit vastupanu kohtamata, surmasid nad nendest üks tuhat ja viis ning me teame, et nad on õnnistatud, sest nad on läinud elama koos oma Jumalaga.

23 Nüüd, kui laamanlased nägid, et nende vennad ei põgene mõõga eest ega põika selle eest ei paremale ega vasakule, vaid et nad lamavad maas ja [a]hukkuvad ning ülistavad Jumalat koguni mõõga läbi hukkudes –

24 nüüd, kui laamanlased seda nägid, [a]lõpetasid nad nende tapmise, ja oli palju neid, kelle südamed olid [b]paisunud kaastundest nende vendade vastu, kes olid langenud mõõga all, sest nad parandasid meelt sellest, mis nad olid teinud.

25 Ja sündis, et nad viskasid maha oma sõjariistad ja ei tahtnud neid enam kätte võtta, sest nad olid saanud kõrvetada oma mõrvade pärast, mida nad olid korda saatnud, ja nad heitsid maha just nagu nende vennad, lootes nende halastusele, kelle käed olid tõstetud, et neid tappa.

26 Ja sündis, et sel päeval ühines Jumala rahvaga rohkem inimesi, kui oli tapetud; ja need, kes olid tapetud, olid õigemeelsed inimesed, seepärast pole meil põhjust kahelda, et nad said [a]päästetud.

27 Ja mitte ühtegi pahelist inimest

17 *a* Hl 15:9.
18 *a* Al 53:11.
b PJ Leping.
c PJ Ohverdus.
19 *a* PJ Usk.
21 *a* Al 27:3.
23 *a* Al 26:32.
24 *a* Al 25:1.
b PJ Kaastunne.
26 *a* Ilm 14:13.

ei olnud tapetud nende seas; aga rohkem kui tuhat oli toodud tõe tundmisele; nõnda me näeme, et Issand tegutseb [a]mitmeti oma rahva päästmiseks.

28 Nüüd, suurem osa neist laamanlastest, kes surmasid nii palju oma vendi, olid amalekid ja amulonlased, kelledest kõige suurem osa oli [a]nehorite [b]korra järgi.

29 Nüüd, nende seas, kes ühinesid Issanda rahvaga, ei olnud [a]ühtegi amalekki või amulonlast või kes kuulus Nehori korda, vaid nad olid Laamani ja Lemueli otsesed järglased.

30 Ja nõnda võime me selgelt vahet teha, et kui Jumala Vaim on kord rahvast [a]valgustanud ja neil on olnud suured [b]teadmised sellest, mis puutub õigemeelsusesse, ning on seejärel [c]langenud pattu ja üleastumisse, siis nad muutuvad veelgi paadunumaks ja nõnda on nende olukord [d]halvem, kui oleks olnud siis, kui nad ei oleks neid asju kunagi teadnud.

25. PEATÜKK

Laamanlaste kallaletungid muutuvad ulatuslikumaks. Noa preestrite seeme hukkub, nagu Abinadi prohvetlikult kuulutas. Paljud laamanlased pööratakse usule ja nad ühinevad anti-nefi-lehhi rahvaga. Nad usuvad Kristusesse ja peavad kinni Moosese seadusest. Ligikaudu 90–77 eKr.

JA vaata, nüüd, sündis, et need laamanlased muutusid veel vihasemaks, kuna nad olid tapnud oma vendi; seepärast nad vandusid kättemaksu nefilastele ja nad ei püüdnud enam sel hetkel tappa [a]anti-nefi-lehhi rahvast.

2 Vaid nad võtsid oma väed ja läksid üle piiri Sarahemla maale ja ründasid inimesi, kes olid Ammoniiha maal, ning [a]hävitasid nad.

3 Ja pärast seda oli neil palju lahinguid nefilastega, kus neid aeti taga ja tapeti.

4 Ja tapetud laamanlaste seas olid peaaegu kogu Amuloni ja tema vendade [a]seeme, kes olid Noa preestrid, ja nad tapeti nefilaste käega.

5 Ja ülejäänud, olles põgenenud idapoolsele kõnnumaale ja olles anastanud endale väe ja võimu laamanlaste üle, lasid mitmeid laamanlasi nende usu pärast [a]tulega hukata –

6 sest paljudele [a]nendest, pärast seda, kui nad olid kannatanud palju kaotusi ja nii palju kannatusi, hakkasid meelde tulema [b]sõnad, mis Aaron ja tema vennad olid neile nende maal jutlustanud; seepärast hakkasid nad kahtlema oma isade [c]pärimustes ja uskuma

27 *a* Js 55:8–9; Al 37:6–7.
28 *a* Al 1:15; 2:1, 20. *b* Al 21:4.
29 *a* Al 23:14.
30 *a* Mt 12:45. *b* Hb 10:26; Al 47:36. *c* 2Ne 31:14; Al 9:19. PJ Usust taganemine. *d* 2Pt 2:20–21.
25 1 *a* PJ Anti-nefi-lehhilased.
2 *a* Al 8:16; 16:9.
4 *a* Mo 23:35.
5 *a* Mo 17:15.
6 *a* ST laamanlased. *b* Al 21:9. *c* Al 26:24.

Issandasse ja et tema andis nefilastele suure väe; ja nõnda pöördusid kõnnumaal paljud nendest usule.

7 Ja sündis, et need juhid, kes olid [a]Amuloni laste jääk, lasid nad [b]tappa; jah, kõik need, kes sellesse uskusid.

8 Nüüd, see märtrisurm ärgitas paljusid nende vendi vihale ja kõnnumaal tekkisid tülid ja laamanlased hakkasid [a]jälitama Amuloni ja tema vendade seemet ning hakkasid neid tapma, ja nad põgenesid idapoolsele kõnnumaale.

9 Ja vaata, laamanlased on jälitanud neid tänase päevani. Nõnda läksid täide Abinadi sõnad, mida ta ütles nende preestrite seemne kohta, kes lasid tal surra tulesurma.

10 Sest ta ütles neile: Mida te [a]teete minule, on tulevaste sündmuste võrdkuju.

11 Ja nüüd, Abinadi oli esimene, kes suri [a]tulesurma oma usu pärast Jumalasse; nüüd, see on see, mida ta mõtles, et paljud surevad tulesurma, nii nagu suri tema.

12 Ja ta ütles Noa preestritele, et nende seeme laseb tappa paljud samal viisil nagu teda ja et neid hajutatakse laiali ja tapetakse, just nagu ilma karjaseta lammast ajavad taga ja tapavad metsloomad; ja nüüd, vaata, need sõnad osutusid õigeks, sest laamanlased ajasid neid taga ja neile peeti jahti ja neid löödi.

13 Ja sündis, et kui laamanlased nägid, et nad ei suutnud võita nefilasi, pöördusid nad taas tagasi oma maale ja paljud neist tulid üle, et asuda Ismaeli maale ja Nefi maale ning ühinesid Jumala rahvaga, kes oli [a]anti-nefi-lehhi rahvas.

14 Ja ka nemad [a]matsid maha oma sõjariistad, nii nagu olid teinud nende vennad, ja neist sai õigemeelne rahvas ja nad kõndisid Issanda teid mööda ning jälgisid, et peavad kinni tema käskudest ja seadustest.

15 Jah, ja nad pidasid kinni Moosese seadusest, sest oli otstarbekas, et nad peaksid veel kinni Moosese seadusest, sest kõik sellest polnud täide läinud. Aga [a]Moosese seadusest hoolimata ootasid nad Kristuse tulemist, pidades Moosese seadust tema tulemise [b]võrdkujuks ja uskudes, et nad peavad pidama kinni neist [c]välistest toimetustest kuni ajani, mil ta neile ilmutatakse.

16 Nüüd, nad ei arvanud, et [a]pääste tuleb [b]Moosese seaduse kaudu; vaid Moosese seadus oli selleks, et tugevdada nende usku Kristusesse; ja nõnda säilis neil usu läbi [c]lootus igaveseks päästeks, toetudes prohvetliku kuulutamise vaimule, mis rääkis neist tulevastest asjadest.

7 *a* Al 21:3; 24:1, 28–30. *b* PJ Märter, märtrisurm.
8 *a* Mo 17:18.
10 *a* Mo 13:10.
11 *a* Mo 17:13.
13 *a* Al 23:16–17.
14 *a* Al 24:15; 26:32.
15 *a* Jb 4:5; Jm 1:11. PJ Moosese seadus. *b* Mo 3:14–15; 16:14. *c* Mo 13:29–32.
16 *a* Mo 12:31–37; 13:27–33. *b* 2Ne 11:4. *c* 1Ts 5:8–9.

17 Ja nüüd, vaata, Ammon ja Aaron ja Omner ja Himni ning nende vennad rõõmustasid ääretult selle edu üle, mis neil oli olnud laamanlaste seas, nähes, et Issand oli andnud neile vastavalt nende [a]palvetele ja et ta oli kinnitanud neile oma sõnade õigsust ka igas üksikasjas.

26. PEATÜKK

Ammon rõõmutseb Issanda üle. Issand teeb usklikud tugevamaks ja neile antakse teadmisi. Usu läbi võivad inimesed tuua tuhandeid hingi meeleparandusele. Jumalal on kõik vägi ja ta mõistab kõiki asju. Ligikaudu 90–77 eKr.

JA nüüd, need on Ammoni sõnad tema vendadele, mis ütlevad nõnda: Mu vennad ja mu kaaslased, vaata, ma ütlen teile, kui suur põhjus on meil rõõmustamiseks, sest kas me oleksime võinud arvata, kui me [a]alustasime Sarahemla maalt, et Jumal annab meile nii suuri õnnistusi?

2 Ja nüüd, ma küsin, milliseid suuri õnnistusi on ta meile andnud? Kas te võite ütelda?

3 Vaata, ma vastan teie eest; sest meie vennad laamanlased olid pimeduses; jah, nimelt kõige pimedamas sügavikus, aga vaata, kui [a]paljud nendest on toodud nägema Jumala imepärast valgust! Ja see on meile antud õnnistus, et meid on tehtud [b]tööriistadeks Jumala käes selle suure töö täideviimisel.

4 Vaata, [a]tuhanded nendest rõõmustavad ja nad on toodud Jumala lambatarasse.

5 Vaata, [a]põld oli küps ja õnnistatud olete teie, sest teie lõite [b]sirbi sisse ja lõikasite oma jõuga; jah, te nägite päev läbi vaeva, ja vaadake oma [c]vihkude hulka! Ja need kogutakse aita, et need ei läheks raisku.

6 Jah, torm ei peksa neid maha viimsel päeval; jah, ka keeristuuled ei räsi neid, vaid kui tuleb [a]torm, kogutakse nad kokku oma kohta, nii et torm ei jõua nendeni tungida; jah, ka metsikud tuuled ei saa neid ajada sinna, kuhu iganes vaenlane soovib neid viia.

7 Aga vaata, nad on [a]lõikusaja Issanda käes ja nad kuuluvad temale; ja tema [b]tõstab nad üles viimsel päeval.

8 Õnnistatud olgu meie Jumala nimi; [a]laulgem tema ülistuseks; jah, [b]tänagem tema püha nime, sest tema teeb õigemeelsuse tegusid igavesti.

9 Sest, kui me ei oleks Sarahemla maalt üles tulnud, need meie väga armastatud vennad, kes on nii väga meid armastanud, oleksid

17 *a* Al 17:9.
26 1 *a* Mo 28:9; Al 17:6–11.
3 *a* Al 23:8–13.
3 *b* 2Kr 4:5; Mo 23:10.
4 *a* Al 23:5.
5 *a* Jh 4:35–37; ÕL 4:4.
b Jl 4:13.
c ÕL 33:7–11; 75:2, 5.
6 *a* Hl 5:12; 3Ne 14:24–27.
7 *a* PJ Lõikus.
b Mo 23:22; Al 36:28.
8 *a* ÕL 25:12.
b PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.

ikka veel olnud [a]viha täis meie vastu ja nad oleksid ka Jumalale võõrad.

10 Ja sündis, et kui Ammon oli öelnud need sõnad, tema vend Aaron noomis teda, öeldes: Ammon, ma kardan, et su rõõm ajab sind hooplema.

11 Aga Ammon ütles temale: Ma ei [a]hoople omaenda jõu ega ka omaenda tarkuse üle; aga vaata, mu [b]rõõm on täielik, jah, mu süda on ääreni täis rõõmu ja ma rõõmustan oma Jumala üle.

12 Jah, ma tean, et ma ei ole midagi; oma jõult olen ma nõrk; seepärast ma ei [a]hoople enda üle, vaid ma hooplen oma Jumala üle, sest tema [b]jõuga suudan ma teha kõiki asju; jah, vaata, me oleme teinud sellel maal palju vägevaid imesid, mille eest me ülistame tema nime igavesti.

13 Vaata, kui mitmeid tuhandeid meie vendadest on ta vabastanud [a]põrgupiinadest ja nad on toodud [b]laulma lunastavat armastust ja seda tema sõna väe pärast, mis meis on; seepärast, kas meil ei ole suur põhjus rõõmustamiseks?

14 Jah, meil on põhjust teda igavesti ülistada, sest ta on Kõige Kõrgem Jumal ja ta on vabastanud meie vennad põrgu [a]ahelaist.

15 Jah, nende ümber oli igavikuline pimedus ja hävitus; aga vaata, ta on toonud nad oma igavikulisse [a]valgusesse, jah, igavikulisse päästesse ja nende ümber on tema armastuse võrratu küllus; jah, ja meie oleme olnud tööriistadeks tema käes selle suure ja imepärase töö tegemisel.

16 Seepärast, [a]rõõmutsegem; jah, me [b]rõõmutseme Issanda üle; jah, me rõõmustame, sest meie rõõm on täielik; jah, me ülistame oma Jumalat igavesti. Vaata, kes saab rõõmutseda Issanda üle liiga palju? Jah, kes saab rääkida liiga palju tema suurest väest ja tema [c]halastusest ja tema pikameelsusest inimlaste vastu? Vaata, ma ütlen teile, ma ei suuda väljendada kõige väiksematki osa sellest, mida ma tunnen.

17 Kes oleks võinud arvata, et meie Jumal on nii halastav, et ta toob meid välja meie hirmsast, patusest ja rikutud seisundist?

18 Vaata, me läksime koguni vihaga, vägevate ähvardustega [a]tema kirikut hävitama.

19 Oo, miks ta siis ei lasknud meile osaks saada hirmsat hävitust; jah, miks ta ei lasknud oma õiguse mõõgal meie peale langeda ega mõistnud meid hukka igavesse meeleheitesse?

20 Oo, mu hing otsekui lahkub selle mõtte peale. Vaata, ta ei saatnud meie peale oma õiglust, vaid

9 *a* Mo 28:1–2.
11 *a* 2Kr 7:14.
b ÕL 18:14–16.
PJ Rõõm.
12 *a* Jr 9:23; Al 29:9.
b Ps 18:33–41; Fl 4:13; 1Ne 17:3.
13 *a* PJ Põrgu.
b Al 5:26.
14 *a* Al 12:11.
15 *a* PJ Valgus, Kristuse valgus.
16 *a* Rm 15:17; 1Kr 1:31.
b 2Kr 10:15–18; ÕL 76:61.
c Ps 36:6–7.
18 *a* Mo 27:8–10.

ta on oma suures halastuses toonud meid üle sellest igavikulisest surma ja õnnetuse [a]kuristikust koguni meie hingede päästmiseni.

21 Ja vaadake nüüd, mu vennad, missugune [a]loomupärane inimene teab neid asju? Ma ütlen teile, et mitte keegi muu ei [b]tea neid asju kui patukahetseja.

22 Jah, see, kes [a]parandab meelt ja rakendab [b]usku ning teeb häid tegusid ja palvetab alati lakkamatult – sellisele antakse teada Jumala [c]saladused; jah, sellisele antakse ilmutada asju, mida kunagi ei ole ilmutatud; jah, ja sellisele antakse tuua tuhandeid hingi meeleparandusele, just nagu anti meile tuua meeleparandusele meie vennad.

23 Nüüd, kas te mäletate, mu vennad, et me ütlesime oma vendadele Sarahemla maal, et me läheme Nefi maale jutlustama oma vendadele laamanlastele ja nad naersid meid välja?

24 Sest nad ütlesid meile: Kas te arvate, et te võite tuua laamanlased tõe tundmisele? Kas te arvate, et te võite veenda laamanlasi nende isade [a]pärimuste ebaõigsuses, nii [b]kangekaelne rahvas, nagu nad on, kelle südamed tunnevad heameelt verevalamisest; kes on oma päevad veetnud kõige suuremates süütegudes; kelle teed on olnud üleastuja teed algusest peale? Nüüd, mu vennad, teil on meeles, et selline oli nende kõne.

25 Ja pealegi nad ütlesid: Haarakem relvad nende vastu, et me võiksime hävitada maalt nemad ja nende süüteod, et nad ei vallutaks ega hävitaks meid.

26 Aga vaata, mu armsad vennad, me ei tulnud kõnnumaale kavatsusega hävitada oma vendi, vaid kavatsusega, et ehk me võime päästa mõned nende hingedest.

27 Nüüd, kui meie südamed olid rusutud ja me olime valmis tagasi pöörduma, vaata, Issand [a]trööstis meid ja ütles: Minge oma vendade laamanlaste juurde ja taluge [b]kannatlikkusega oma [c]kannatusi, ja ma annan teile edu.

28 Ja nüüd, vaata, me oleme tulnud ja oleme olnud nende keskel ja me oleme olnud kannatlikud oma katsumustes; ja me oleme kannatanud kõiksugu puudust; jah, me oleme käinud majast majja, toetudes maailma halastusele – mitte ainult maailma halastusele, vaid ka Jumala halastusele.

29 Ja me oleme läinud sisse nende majadesse ja õpetanud neid ja me oleme õpetanud neid nende tänavatel; jah, ja me oleme õpetanud neid nende kõrgendikel ja me oleme ka läinud sisse nende templitesse ja nende palvemajadesse ning õpetanud neid; ja meid

20 *a* 2Ne 1:13; Hl 3:29–30.
21 *a* PJ Loomupärane inimene.
b 1Kr 2:9–16; Jb 4:8.
22 *a* Al 36:4–5. PJ Meeleparandus.
b PJ Usk.
c PJ Jumala saladused.
24 *a* Mo 10:11–17.
b Mo 13:29.
27 *a* Al 17:9–11.
b PJ Kannatlikkus.
c Al 20:29–30. PJ Vastandlikkus, vastuseis.

on välja aetud ja pilgatud ja meie pihta on sülitatud ja meid on põskedele löödud; ja meid on kividega visatud ja kinni võetud ja seotud tugevate köitega ja heidetud vanglasse; ja Jumala väe ja tarkusega on meid taas vabastatud.

30 Ja me oleme kannatanud kõiksugu kannatusi ja kõike seda selleks, et ehk me võiksime olla vahendiks mõne hinge päästmisel; ja me arvasime, et meie [a]rõõm on täielik, kui me saame ehk olla vahendiks mõne päästmisel.

31 Nüüd, vaata, me võime vaadata ja näha oma vaevanägemise vilju, ja kas neid on vähe? Ma ütlen teile: Ei, neid on [a]palju; jah, ja me võime tunnistada nende siirusest nende armastuse tõttu oma vendade ja ka meie vastu.

32 Sest vaata, nad olid valmis pigem [a]ohverdama oma elu, kui võtma elu oma vaenlaselt; ja tänu oma armastusele oma vendade vastu on nad [b]matnud oma sõjariistad sügavale maasse.

33 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, kas on kogu maal olnud nii suurt armastust? Vaata, ma ütlen teile: Ei, ei ole olnud, koguni mitte nefilaste seas.

34 Sest vaata, nad haaraksid relvad oma vendade vastu; nad ei laseks end tappa. Aga vaata, kui paljud nendest on andnud oma elu; ja me teame, et nad on läinud oma Jumala juurde oma armastuse ja patu vihkamise pärast.

35 Nüüd, kas meil ei ole põhjust rõõmustada? Jah, ma ütlen teile, et mitte kunagi maailma algusest peale pole olnud inimesi, kellel oleks nii suurt põhjust rõõmustamiseks kui meil; jah, ja minu rõõm muutub koguni hooplemiseks minu Jumalas, sest temal on kõik [a]vägi, kõik tarkus ja kõik arusaamine; ta [b]mõistab kõiki asju ja ta on [c]halastav Isik koguni nende päästmiseni välja, kes parandavad meelt ja usuvad tema nimesse.

36 Nüüd, kui see on hooplemine, siis just nõnda ma hooplen, sest see on minu elu ja minu valgus, minu rõõm ja minu pääste ja minu lunastus igavikulisest hädast. Jah, õnnistatud on minu Jumala nimi, kes on meeles pidanud seda rahvast, kes on Iisraeli puu [a]oks ja on kadunud oma tüvest võõrale maale; jah, ma ütlen, õnnistatud olgu minu Jumala nimi, kes on meeles pidanud meid, võõral maal [b]rändajaid.

37 Nüüd, mu vennad, me näeme, et Jumal peab meeles igat [a]rahvast, ükskõik kus maal nad ka ei ole; jah, ta loeb kokku oma rahva ja tema halastuse sülem laiub üle kogu maa. Nüüd, see on minu rõõm ja minu suur tänu; jah, ja ma tänan oma Jumalat igavesti. Aamen.

30 *a* ÕL 18:15–16.
31 *a* Al 23:8–13.
32 *a* Al 24:20–24.
b Al 24:15.
35 *a* PJ Vägi.
b ÕL 88:41.
c PJ Halastav, halastus.
36 *a* 1Ms 49:22–26; Jb 2:25; 5:25.
b Jb 7:26.
37 *a* Ap 10:34–35; 2Ne 26:33.

27. PEATÜKK

Issand käsib Ammonil juhtida anti-nefi-lehhi rahva kaitse alla. Kohates Almat, kurnab Ammoni rõõm tema jõu. Nefilased anntavad anti-nefi-lehhilastele Jersoni maa. Neid hakatakse kutsuma Ammoni rahvaks. Ligikaudu 90–77 eKr.

Nüüd, sündis, et kui need laamanlased, kes olid läinud sõdima nefilaste vastu, leidsid pärast paljusid katseid neid hävitada, et on asjatu taotleda nende hävitamist, pöördusid nad taas tagasi Nefi maale.

2 Ja sündis, et amalekid olid oma kaotuse pärast äärmiselt vihased. Ja kui nad nägid, et nad ei suuda nefilastele kätte maksta, hakkasid nad rahvast üles ärgitama oma [a]vendade, [b]anti-nefi-lehhi rahva vastu; seepärast hakkasid nad taas neid hävitama.

3 Nüüd, see rahvas keeldus [a]taas relvi haaramast ja nad lasid end tappa vastavalt oma vaenlaste soovidele.

4 Nüüd, kui Ammon ja tema vennad nägid seda hävitustööd nende seas, keda nad nii väga armastasid, ja nende seas, kes olid nii väga neid armastanud – sest neid koheldi, otsekui oleksid nad inglid, kelle Jumal on saatnud neid igavikulisest hävitusest päästma – seepärast, kui Ammon ja tema vennad nägid seda suurt hävitustööd, valdas neid kaastunne ja nad [a]ütlesid kuningale:

5 Kogugem kokku see Issanda rahvas ja mingem Sarahemla maale oma vendade nefilaste juurde ja põgenegem oma vaenlaste käest, et meid ei hävitataks.

6 Aga kuningas ütles neile: Vaata, nefilased hävitavad meid nende paljude mõrvade ja pattude pärast, mis me oleme teinud nende vastu.

7 Ja Ammon ütles: Ma lähen ja küsin Issandalt, ja kui ta käsib meil minna meie vendade juurde, kas te siis lähete?

8 Ja kuningas ütles temale: Jah, kui Issand käsib meil minna, läheme me oma vendade juurde ja oleme nende orjad, kuni me oleme heastanud need rohked mõrvad ja patud, mida me oleme nende vastu teinud.

9 Aga Ammon ütles temale: On meie vendade seaduse vastu, millele pani aluse minu isa, et nende hulgas oleks ühtegi [a]orja; seepärast mingem alla ja lootkem oma vendade halastusele.

10 Aga kuningas ütles temale: Küsi Issandalt, ja kui tema käsib meil minna, me läheme; muidu me hukkume siin maal.

11 Ja sündis, et Ammon läks ja küsis Issandalt, ja Issand ütles temale:

12 Vii see rahvas sellelt maalt välja, et nad ei hukkuks, sest Saatanal on suur vägi amalekkide

27 2*a* Al 43:11.
b Al 25:1.
PJ Anti-nefi-lehhilased.
3*a* Al 24:21–26.
4*a* Al 24:5.
9*a* Mo 2:13; 29:32, 38, 40.

südametes, kes ärgitavad laamanlasi vihale nende vendade vastu, et neid tappa; seepärast mine ära sellelt maalt ja õnnistatud on see rahvas selles põlvkonnas, sest ma hoian neid.

13 Ja nüüd, sündis, et Ammon läks ja jutustas kuningale kõik sõnad, mida Issand oli temale rääkinud.

14 Ja nad kogusid kõik oma rahva kokku, jah, kõik Issanda rahva ja kogusid kokku kõik nende pudulojuste ja veisekarjad ja lahkusid maalt ning jõudsid kõnnumaale, mis lahutas Nefi maad Sarahemla maast, ja jõudsid maa piiride lähedale.

15 Ja sündis, et Ammon ütles neile: Vaata, mina ja mu vennad läheme Sarahemla maale ja te jääge siia, kuni me tagasi tuleme; jah me katsume järele oma vendade südamed, kas nad tahavad, et te tulete nende maale.

16 Ja sündis, et kui Ammon oli teel maale, kohtasid tema ja ta vennad Almat selles [a]kohas, millest on räägitud, ja vaata, see oli rõõmus kohtumine.

17 Nüüd, Ammoni [a]rõõm oli koguni nii suur, et ta oli joovastuses; jah, ta oli oma Jumala rõõmust neelatud koguni jõu [b]ammendumiseni ja ta langes [c]taas maha.

18 Nüüd, kas see ei olnud mitte ääretult suur rõõm? Vaata, see on rõõm, mis ei saa osaks kellelegi muule kui tõelisele patukahetsejale ja alandlikule õnneotsijale.

19 Nüüd, Alma rõõm oma vendi kohates oli tõepoolest suur ja samuti Aaroni, Omneri ja Himni rõõm; aga vaata, nende rõõm ei olnud nii suur, et see oleks ületanud nende jõu.

20 Ja nüüd, sündis, et Alma juhtis oma vennad tagasi Sarahemla maale, nimelt oma majja. Ja nad läksid ja jutustasid [a]ülemkohtunikule kõik, mis nendega oli juhtunud Nefi maal nende vendade laamanlaste seas.

21 Ja sündis, et ülemkohtunik saatis läkituse üle kogu maa, soovides teada rahva arvamust selle kohta, kas lubada nende vendadel, anti-nefi-lehhi rahval, maale tulla.

22 Ja sündis, et rahva hääl tuli, öeldes: Vaata, me loovutame Jersoni maa, mis on idas mere ääres, mis ühineb Küllusliku maaga, mis on lõuna pool Küllusliku maad, ja see Jersoni maa on maa, mille me anname oma vendadele pärisosaks.

23 Ja vaata, me asetame oma sõjaväe Jersoni maa ja Nefi maa vahele, et me saaksime kaitsta oma vendi Jersoni maal; ja seda me teeme oma vendadele, kuna nad kardavad haarata relvi oma vendade vastu hirmust teha pattu; ja see nende suur hirm tuli nende valulisest meeleparandusest, mida nad tegid oma paljude mõrvade ja oma hirmsa pahelisuse pärast.

24 Ja nüüd, vaata, seda me teeme oma vendadele, et nad võiksid

16*a* Al 17:1–4.
b 1Ne 1:7.
c Al 19:14.
17*a* PJ Rõõm.
20*a* Al 4:16–18.

pärida Jersoni maa, ja me valvame neid oma sõjaväega nende vaenlaste eest tingimusel, et nad annavad meile osa oma varast, et aidata meil ülal pidada meie sõjaväge.

25 Nüüd, sündis, et kui Ammon oli seda kuulnud, pöördus ta koos Almaga tagasi anti-nefi-lehhi rahva juurde kõnnumaale, kuhu nad olid oma telgid püstitanud, ja nad tegid neile teatavaks kõik need asjad. Ja Alma jutustas neile ka oma [a]usulepöördumisest koos Ammoni ja Aaroni ja tema vendadega.

26 Ja sündis, et see põhjustas nende keskel suurt rõõmu. Ja nad läksid alla Jersoni maale ja võtsid Jersoni maa oma valdusse ja nefilased kutsusid neid Ammoni rahvaks; seepärast eristati neid selle nime järgi sellest ajast peale.

27 Ja nad elasid Nefi rahva seas ja nad arvati ka nende sekka, kes kuulusid Jumala kirikusse. Ja neid eristati ka nende agaruse tõttu Jumala ja ka inimeste suhtes, sest nad olid täiesti [a]ausad ja laitmatud kõiges ja usus Kristusesse olid nad [b]vankumatud koguni lõpuni välja.

28 Ja nad vaatasid oma vendade verevalamise peale suurima põlgusega ja neid ei saadud kunagi mõjutada haarama relvi oma vendade vastu; ja nad ei tundnud surma ees vähimatki hirmu oma lootuse ja vaadete pärast Kristusesse ja ülestõusmisse; seepärast, Kristuse võit surma üle oli selle nende jaoks alla neelanud.

29 Seepärast, nad oleksid pigem [a]surnud kõige raskemal ja piinavamal viisil, mida nende vennad oleksid saanud põhjustada, enne kui nad oleksid haaranud mõõga või saabli nende löömiseks.

30 Ja nõnda olid nad innukas ja armastatud rahvas, rahvas, keda Issand kõrgelt soosis.

28. PEATÜKK

Laamanlased saavad lüüa kohutavas lahingus. Kümned tuhanded tapetakse. Pahelised antakse üle lõputu hädа seisundisse, õigemeelsed saavutavad lõpmatu õnne. Ligikaudu 77–76 eKr.

Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui Ammoni rahvas oli [a]Jersoni maal sisse seatud ja ka kirik oli rajatud Jersoni maal ning nefilaste sõjaväed olid paigutatud ümber Jersoni maa; jah, kõikidel piiridel ümber Sarahemla maa; vaata, laamanlaste sõjaväed olid järgnenud oma vendadele kõnnumaale.

2 Ja nõnda toimus seal kohutav lahing; jah, koguni selline, millisest ei olnud kunagi teatud kõigi selle maa inimeste seas sellest ajast saadik, kui Lehhi lahkus Jeruusalemmast; jah, ja kümned tuhanded laamanlased tapeti ja hajutati laiali.

3 Jah, ja samuti Nefi rahva seas olid kohutavad tapatalgud; ometi

25 *a* Mo 27:10–24.
27 *a* PJ Aus, ausus.
b Al 23:6.
29 *a* Al 24:20–23.
28 1 *a* Al 27:22; 30:1, 19.

[a]aeti laamanlased minema ja hajutati ja Nefi rahvas pöördus taas tagasi oma maale.

4 Ja nüüd, see oli aeg, mil kogu maal oli kuulda suurt leina ja kurtmist kogu Nefi rahva keskel –

5 jah, oma mehi leinavate leskede nuttu ja ka oma poegi leinavate isade nuttu ja tütre nuttu venna pärast, jah, venna nuttu isa pärast; ja nõnda oli kuulda leinanuttu nende kõikide seas, kes leinasid oma tapetud sugulasi.

6 Ja nüüd, see oli tõepoolest kurb päev; jah, tõsiduse aeg ja rohke [a]paastumise ja palvetamise aeg.

7 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise viieteistkümnes aasta.

8 Ja see on aruanne Ammonist ja tema vendadest, nende rännakutest Nefi maal, nende kannatustest sellel maal, nende muredest ja nende vaevadest ja nende [a]ülevoolavast rõõmust ning vendade vastuvõtmisest ja kaitstusest Jersoni maal. Ja nüüd, õnnistagu Issand, kõikide inimeste Lunastaja, nende hingi igavesti.

9 Ja see on aruanne sõdadest ja tülidest nefilaste seas ja ka sõdadest nefilaste ja laamanlaste vahel; ja kohtunike valitsemise viieteistkümnes aasta on lõppenud.

10 Ja esimene kuni viieteistkümnes aasta on toonud kaasa mitme tuhande elu hävitamise; jah, see on toonud kaasa hirmsa vaatepildi verevalamisest.

11 Ja mitmete tuhandete surnukehad on asetatud madalale maasse, samas kui mitmete tuhandete surnukehad [a]kõdunevad hunnikutes maa pinnal; jah, ja mitmed tuhanded [b]leinavad oma sugulaste kaotuse pärast, sest neil on põhjust karta vastavalt Issanda lubadusele, et nad on määratud lõputusse hädasse.

12 Samas kui mitmed tuhanded teised tõepoolest leinavad oma sugulaste kaotuse pärast, kuid siiski nad rõõmustavad ja juubeldavad lootuses ja koguni teavad vastavalt Issanda [a]lubadusele, et nad ärатatakse üles, et nad võiksid olla lõpmatu õnne seisundis Jumala paremal käel.

13 Ja nõnda me näeme, kui suur on inimeste [a]ebavõrdsus patu ja üleastumise ja kuradi väe pärast, mis tuleb kavalate [b]plaanide kaudu, mida kurat on kavandanud inimeste südamete püünisesse meelitamiseks.

14 Ja nõnda me näeme seda suurt kutset, et inimesed näeksid usinasti vaeva Issanda [a]viinamägedel; ja nõnda me näeme suurt mure ja ka rõõmu põhjust – muret surma ja hävituse pärast inimeste seas ja rõõmu Kristuse elutoovast [b]valgusest.

3 *a* Al 30:1.
6 *a* Al 30:2.
8 *a* Al 27:16–19, ÕL 42:45–46.
11 *a* Al 16:11.
b Al 48:23; 12 *a* Al 11:41.
13 *a* 1Ne 17:35.
b 2Ne 9:28.
14 *a* PJ Issanda viinamägi.
b PJ Valgus, Kristuse valgus.

29. PEATÜKK

Alma soovib hüüda meeleparandust inglile omase innukusega. Issand annab õpetajaid kõikidele rahvastele. Alma rõõmutseb Issanda töö ja Ammoni ja tema vendade edu üle. Ligikaudu 76 eKr.

Oo, et ma oleksin ingel ja võiksin saada oma südame soovi, et võiksin asuda teele ja rääkida Jumala pasunaga; häälega, mis raputab maad, ja hüüda meeleparandust kõikidele rahvastele!

2 Jah, ma tahaksin kuulutada igale hingele nagu kõuehäälega meeleparandust ja lunastusplaani, et nad peavad meelt parandama ja [a]tulema meie Jumala juurde, et ei oleks enam muret kogu maa pinnal.

3 Aga vaata, ma olen inimene ja teen nii soovides pattu, sest ma peaksin olema rahul sellega, mida Issand on mulle osaks andnud.

4 Ma ei peaks vaevama oma soovidega õiglase Jumala kindlat seadust, sest ma tean, et ta annab inimestele vastavalt nende [a]soovidele, olgu see siis surmaks või eluks; jah, ma tean, et ta annab inimestele, jah, määrab neile määrused, mis on muutmatud, nende [b]tahtmist mööda, olgu see siis päästeks või hävituseks.

5 Jah, ja ma tean, et hea ja halb on tulnud kõikide inimeste ette; see, kes ei erista head halvast, on süüta; aga see, kes [a]tunneb head ja halba, temale antakse vastavalt tema soovidele, kas ta siis soovib head või halba, elu või surma, rõõmu või [b]süümepiina.

6 Nüüd, nähes, et ma tean neid asju, miks peaksin ma siis soovima rohkem, kui teha seda tööd, milleks mind on kutsutud?

7 Miks peaksin soovima, et ma oleksin ingel, et ma võiksin rääkida kõikide maa äärteni välja?

8 Sest vaata, Issand annab [a]kõikidele rahvastele nende endi rahvusest ja [b]keelest, et õpetada tema sõna; jah, tarkuses, kõik, mis ta [c]peab sobivaks, et nad peaksid saama, seepärast me näeme, et Issand annab tarkuses nõu vastavalt sellele, mis on õige ja tõde.

9 Ma tean, mida Issand on käskinud mul teha, ja ma rõõmutsen selle üle. Ma ei [a]rõõmutse enda üle, vaid ma rõõmutsen selle üle, mida Issand on mul teha käskinud; jah, ja ma rõõmutsen selle üle, et ehk ma võin olla tööriistaks Jumala käes, et tuua mõni hing meeleparandusele; ja see on minu rõõm.

10 Ja vaata, kui ma näen paljusid oma vendi tõeliste patukahetsejatena ja tulemas Issanda, oma Jumala juurde, siis on mu hing täis rõõmu; siis ma mäletan, [a]mida Issand on teinud minu heaks; jah, et ta tõepoolest on kuulnud mu

29 2 *a* Om 1:26; 3Ne 21:20. 4 *a* Ps 37:4. *b* PJ Valikuvabadus. 5 *a* 2Ne 2:18, 26; Mn 7:15–19. PJ Eristamise and. *b* PJ Südametunnistus. 8 *a* 2Ne 29:12. *b* ÕL 90:11. *c* Al 12:9–11. 9 *a* Al 26:12. 10 *a* Mo 27:11–31.

palvet; jah, siis ma mäletan ta halastavat kätt, mille ta on minu poole sirutanud.

11 Jah, ja ma mäletan ka oma isade vangistust, sest ma tõepoolest tean, et [a]Issand vabastas nad orjusest ja rajas seeläbi oma kiriku; jah, Issand Jumal – Aabrahami Jumal, Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal vabastas nad orjusest.

12 Jah, ma olen alati mäletanud oma isade vangistust ja et seesama Jumal, kes [a]vabastas nad egiptlaste käest, vabastas nad orjusest.

13 Jah, ja seesama Jumal rajas oma kiriku nende seas, jah, ja seesama Jumal on kutsunud mind püha kutsega jutlustama sõna sellele rahvale ja on andnud mulle suurt edu, millest mu [a]rõõm on täielik.

14 Aga ma ei tunne rõõmu ainult enda edu üle, vaid mu rõõm on veelgi täielikum minu vendade [a]edu üle, kes on olnud Nefi maal.

15 Vaata, nad on näinud äärmiselt suurt vaeva ja on kandnud palju vilja, ja kui suur saab olema nende tasu!

16 Nüüd, kui ma mõtlen nende minu vendade edu peale, siis kandub mu hing otsekui ära, lausa selle kehast eraldumiseni välja, nii suur on mu rõõm.

17 Ja nüüd, andku Jumal neile, mu vendadele, et nad võiksid istet võtta Jumala kuningriigis; jah, ja ka kõik need, kes on nende vaevanägemise vili, et nad ei peaks enam minema välja, vaid et nad võiksid ülistada teda igavesti. Ja andku Jumal, et see sünniks vastavalt minu sõnadele, just nagu ma olen rääkinud. Aamen.

30. PEATÜKK

Kristusevastane Korihor naeruvääristab Kristust, lepitust ja prohvetliku kuulutamise vaimu. Ta õpetab, et ei ole olemas ei Jumalat, ei inimese langemist, ei karistust patu eest ega Kristust. Alma tunnistab, et Kristus tuleb, ja kõik asjad näitavad, et Jumal on olemas. Korihor nõuab tunnustähte ja ta lüüakse tummaks. Kurat oli ilmunud Korihorile inglina ja õpetanud temale, mida öelda. Korihor tallatakse maha ja ta sureb. Ligikaudu 76–74 eKr.

Vaata, nüüd, sündis, et pärast seda, kui Ammoni [a]rahvas oli Jersoni maal sisse seatud, jah, ja samuti pärast seda, kui laamanlased olid maalt välja [b]aetud ja maa rahvas oli matnud nende surnud –

2 nüüd, nende surnuid ei loetud kokku, kuna neid oli nii palju; ka nefilaste surnuid ei loetud kokku – ent sündis, et pärast seda, kui nad olid matnud oma surnud, ja ka pärast paastu- ja leina- ja palvetamispäevi (ja see oli Nefi rahva kohtunike valitsemise kuueteiskümnendal aastal), et kogu maal hakkas valitsema pidev rahu.

11 *a* Mo 24:16–21; Al 5:3–5. 12 *a* 2Ms 14:30–31. 13 *a* ÕL 18:14–16. 14 *a* Al 17:1–4. **30** 1 *a* Al 27:25–26. PJ Anti-nefilehhilased. *b* Al 28:1–3.

3 Jah, ja rahvas jälgis, et peab kinni Issanda käskudest; ja nad täitsid rangelt Jumala [a]talitusi vastavalt Moosese seadusele, sest neid oli õpetatud Moosese seadusest kinni [b]pidama kuni selle täideminemiseni.

4 Ja nõnda ei olnud rahva seas mingit rahurikkumist terve Nefi rahva kohtunike valitsemise kuueteistkümnenda aasta jooksul.

5 Ja sündis, et kohtunike valitsemise seitsmeteistkümnenda aasta alguses oli neil pidev rahu.

6 Ent sündis, et seitsmeteistkümnenda aasta lõpupoole tuli Sarahemla maale üks mees ja tema oli [a]kristusevastane, sest ta hakkas jutlustama rahvale prohvetlike kuulutuste vastu, mida prohvetid olid rääkinud Kristuse tulemisest.

7 Nüüd, ei olnud seadust inimese [a]usu vastu, sest oli otseses vastuolus Jumala käskudega, et oleks seadus, mis paneks inimesed ebavõrdsetele alustele.

8 Sest nõnda ütleb pühakiri: [a]Valige täna, keda te teenite!

9 Nüüd, kui inimene soovis teenida Jumalat, siis oli see tema eesõigus, või õigemini, kui ta uskus Jumalat, oli tema eesõigus teda teenida; aga kui ta ei uskunud teda, ei olnud seadust tema karistamiseks.

10 Aga kui ta sooritas mõrva, karistati teda [a]surmaga; ja kui ta röövis, karistati teda ka; ja kui ta varastas, karistati teda ka; ja kui ta rikkus abielu, karistati teda ka; jah, kõigi nende pahede eest said nad karistada.

11 Sest oli seadus, et inimeste üle mõistetagu kohut vastavalt nende kuritegudele. Ometi ei olnud seadust inimese usu kohta; seepärast, inimest karistati ainult kuritegude eest, mida ta oli teinud; seepärast olid kõik inimesed [a]võrdsed.

12 Ja see kristusevastane, kelle nimi oli Korihor (ja seadusel ei olnud jõudu tema üle), hakkas jutlustama rahvale, et Kristust ei tule. Ja ta jutlustas niiviisi, öeldes:

13 Oo, teie, kes te olete rumala ja asjatu lootuse kütkes, miks te ikestate end selliste rumalustega? Miks te ootate Kristust? Sest mitte ükski inimene ei või teada midagi, mis on tulemas.

14 Vaata, see, mida te nimetate prohvetlikeks kuulutusteks, mida teie sõnul pühad prohvetid põlvest põlve edasi annavad, vaata, need on teie isade rumalad pärimused.

15 Kuidas te teate nende tõesusest? Vaata, te ei või teada seda, mida te ei [a]näe; seepärast te ei või teada, et Kristus tuleb.

16 Te vaatate tulevikku ja ütlete nägevat oma pattude andekssaamist. Aga vaata, see on teie meeletuse tagajärg ja see teie meeltesegadus tuleb teie isade

3 *a* PJ Moosese seadus.
b 2Ne 25:24–27; Al 25:15.
6 *a* PJ Kristusevastane.
7 *a* Al 1:17.
8 *a* Jos 24:15. PJ Valikuvabadus.
10 *a* PJ Surmanuhtlus.
11 *a* Mo 29:32.
15 *a* Et 12:5–6.

pärimustest, mis juhivad teid eemale asjade uskumisse, mis ei ole nii.

17 Ja palju muid selliseid asju ütles ta neile, rääkides neile, et inimeste pattude eest ei saa teha mingit lepitust, vaid et iga inimene jõuab selles elus edasi vastavalt omaenda juhtimisele; seepärast igat inimest saadab edu vastavalt tema võimetele ja iga inimene võidab vastavalt oma jõule; ja mida iganes inimene teeb, see ei ole mingi kuritegu.

18 Ja nõnda ta jutlustas neile, juhtides ära paljude südamed, pannes neid tõstma pead oma pahelisuses; jah, juhtides ära palju naisi ja ka mehi hoorama – rääkides neile, et kui inimene on surnud, siis on sellega kõigel lõpp.

19 Nüüd, see mees läks ka Jersoni maale, et jutlustada neid asju Ammoni rahva seas, kes olid olnud laamanlased.

20 Aga vaata, nad olid targemad kui paljud nefilased, sest nad võtsid ta ja sidusid ta kinni ja viisid ta Ammoni ette, kes oli selle rahva ülempreester.

21 Ja sündis, et Ammon lasi ta maalt välja viia. Ja ta tuli Giideoni maale ja hakkas ka neile jutlustama; ja siin ei olnud tal palju edu, sest ta võeti ja seoti kinni ning viidi ülempreestri ja ka maa ülemkohtuniku ette.

22 Ja sündis, et ülempreester ütles temale: Miks sa käid ringi, moonutades Issanda teid? Miks sa õpetad sellele rahvale, et Kristust ei tule, et segada nende rõõmustamist? Miks sa räägid kõikide pühade prohvetite prohvetlike kuulutuste vastu?

23 Nüüd, ülempreestri nimi oli Gidoona. Ja Korihor ütles temale: Kuna ma ei õpeta teie isade rumalaid pärimusi ja kuna ma ei õpeta seda rahvast end siduma rumalate talituste ja toimingutega, mille muistsed preestrid on kehtima pannud, et nende üle väge ja võimu anastada, et hoida neid teadmatuses, et nad ei tõstaks oma pead, vaid oleksid maha surutud vastavalt sinu sõnadele.

24 Teie ütlete, et see rahvas on vaba rahvas. Vaata, mina ütlen, et nad on orjuses. Teie ütlete, et need muistsed prohvetlikud kuulutused on õiged. Vaata, mina ütlen, et teie ei tea, et need on õiged.

25 Teie ütlete, et see rahvas on süüdi ja langenud rahvas oma esivanema üleastumise pärast. Vaata, mina ütlen, et laps ei ole süüdi oma vanemate pärast.

26 Ja te ütlete ka, et Kristus tuleb. Aga vaata, mina ütlen, et te ei tea, kas Kristus tuleb. Ja te ütlete ka, et ta tapetakse maailma [a]pattude pärast –

27 ja nõnda juhite te selle rahva eksiteele oma esiisade rumalate pärimuste pärast ja vastavalt oma soovidele; ja te surute nad alla, otsekui oleksid nad orjuses, et te võiksite elatuda ahnelt nende kätetööst, et nad ei söandaks vapralt

26 *a* Js 53:4–7.

üles vaadata ja et nad ei söandaks rõõmustada oma õiguste ja eesõiguste üle.

28 Jah, nad ei söanda kasutada seda, mis on nende oma, et mitte pahandada oma preestreid, kes ikestavad neid nii, nagu tahavad ja on oma pärimuste ja oma unenägude ja oma tujude ja oma nägemuste ja oma teeseldud saladustega pannud neid uskuma, et kui nad ei tee nende sõnade järgi, siis nad pahandavad mingit tundmatut isikut, kelle nad ütlevad olevat Jumala – isik, keda kunagi ei ole nähtud ega tuntud, keda kunagi ei ole olnud ega saagi olema.

29 Nüüd, kui ülempreester ja ülemkohtunik nägid tema kõvasüdamelisust, jah, kui nad nägid, et ta tahab laimata koguni Jumalat, ei tahtnud nad vastata tema sõnadele, vaid nad lasid ta kinni siduda ja nad andsid ta ametnike kätte ja saatsid ta Sarahemla maale, et ta toodaks Alma ja ülemkohtuniku ette, kes oli kogu maa valitseja.

30 Ja sündis, et kui ta oli toodud Alma ja ülemkohtuniku ette, jätkas ta samal moel kui Giideoni maal; jah, ta jätkas Jumala [a]teotamist.

31 Ja ta tõusis [a]suureliste sõnadega Alma ette ning laimas preestreid ja õpetajaid, süüdistades neid rahva eksitamises oma isade tobedate pärimustega, et elatuda ise ahnelt rahva vaevanägemistest.

32 Nüüd, Alma ütles temale: Sa tead, et me ei elatu ahnelt selle rahva vaevanägemistest, sest vaata, ma olen näinud vaeva omaenda kätega koguni kohtunike valitsemise algusest kuni praeguseni, et ennast ise ülal pidada, hoolimata oma paljudest rännakutest üle maa, et kuulutada Jumala sõna oma rahvale.

33 Ja vaatamata paljule vaevale, mis ma olen kirikus näinud, ei ole ma oma vaevanägemise eest kunagi saanud mitte üht [a]seninitki, samuti mitte keegi mu vendadest peale nende, kes olid kohtujärjel; ja siis me oleme saanud ainult oma aja eest vastavalt seadusele.

34 Ja nüüd, kui me oma vaevanägemise eest kirikus midagi ei saa, siis millist muud kasu saame me kirikus vaevanägemisest kui vaid tõe kuulutamine, et võiksime tunda rõõmu oma vendade [a]rõõmust?

35 Mispärast sa siis ütled, et me jutlustame sellele rahvale, et saada kasu, kui sa ise tead, et me ei saa mingit kasu? Ja nüüd, kas sa usud, et me petame seda rahvast, põhjustades sellega nii suurt rõõmu nende südametes?

36 Ja Korihor vastas temale: Jah.

37 Ja siis ütles Alma temale: Kas sa usud, et Jumal on olemas?

38 Ja ta vastas: Ei.

39 Nüüd, Alma ütles temale: Kas sa eitad veel kord, et Jumal on olemas, ja eitad ka Kristust? Sest vaata, ma ütlen sulle, et mina

30 *a* PJ Jumalateotus, Jumalat teotama.
31 *a* Hl 13:22.
33 *a* Al 11:3.
34 *a* PJ Rõõm.

tean, et Jumal on olemas ja et ka Kristus tuleb.

40 Ja nüüd, millega sa tõestad seda, et [a]Jumalat ei ole või et Kristust ei tule? Ma ütlen sulle, et sul ei ole muud tõendit kui su oma sõna.

41 Aga vaata, minule on kõik asjad [a]tunnistuseks, et need asjad on õiged; ja ka sinule on kõik asjad tunnistuseks, et need on õiged; ja kas sa eitad seda? Kas sa usud, et need asjad on õiged?

42 Vaata, ma tean, et sa usud, aga sa oled valetava vaimu võimuses ja sa oled eemale heitnud Jumala Vaimu, et sellel ei ole sinus mingit kohta; aga kuradil on võim sinu üle ja ta talutab sind ringi, mõeldes välja pettusi, et ta võiks hävitada Jumala lapsed.

43 Ja nüüd, Korihor ütles Almale: Kui sa näitaks mulle [a]tunnustähe, et ma võiksin veenduda, et Jumal on olemas, jah, näita mulle, et temal on vägi, ja siis olen ma veendunud sinu sõnade õigsuses.

44 Aga Alma ütles temale: Sul on olnud küllalt tunnustähti; kas sa tahad kiusata oma Jumalat? Kas sa ütled: Näita mulle tunnustähte, kui sul on [a]kõikide nende sinu vendade ja ka kõikide pühade prohvetite tunnistus? Pühakirjad on pandud sinu ette, jah, ja [b]kõik näitab Jumala olemasolu; jah, nimelt [c]maa ja kõik, mis on selle pinnal, jah, ja selle [d]liikumine, jah, ja ka kõik [e]planeedid, mis liiguvad oma korrapärasel viisil, tunnistavad, et on olemas Kõrgeim Looja.

45 Ja ometi käid sa ringi, juhtides eksiteele selle rahva südameid, tunnistades neile, et Jumalat ei ole olemas? Ja tahad sa siiski seda eitada risti vastu kõikidele nendele tõenditele? Ja ta ütles: Jah, ma eitan, kui te ei näita mulle tunnustähte.

46 Ja nüüd, sündis, et Alma ütles temale: Vaata, ma olen kurb sinu kõvasüdamelisuse pärast, jah, et sa ikka veel seisad vastu tõe vaimule, et sinu hing võib saada hävitatud.

47 Aga vaata, on [a]parem, et sinu hing kaotatakse, kui et sa oled vahendiks, mis juhib paljusid hingi hävitusse sinu valetavate ja meelitavate sõnade kaudu; seepärast, kui sa eitad veel kord, vaata, Jumal lööb sind, nii et sa jääd tummaks, nii et sa kunagi enam ei ava oma suud, et sa ei petaks enam seda rahvast.

48 Nüüd, Korihor ütles temale: Ma ei eita Jumala olemasolu, aga ma ei usu, et Jumal on olemas, ja ma ütlen ka, et sina ei tea, kas Jumal on olemas, ja kui sa mulle tunnustähte ei näita, siis ma ei usu.

49 Nüüd, Alma ütles temale: Selle ma annan sulle tunnustäheks, et sind lüüakse tummaks vastavalt minu sõnadele; ja ma ütlen, et Jumala nimel [a]lüüakse sind

40 *a* Ps 14:1.
41 *a* PJ Tunnistaja, tunnistus.
43 *a* Jb 7:13–21; ÕL 46:8–9.
PJ Tunnustäht.
44 *a* Mo 13:33–34.
b Ps 19:2; ÕL 88:47.
c Ii 12:7–10.
d Hl 12:11–15.
e Ms 6:63.
47 *a* 1Ne 4:13.
49 *a* 2Aj 13:20.

tummaks, nii et sa ei saa enam kõnelda.

50 Nüüd, kui Alma oli öelnud need sõnad, jäi Korihor tummaks, nii et ta ei saanud enam kõnelda, vastavalt Alma sõnadele.

51 Ja nüüd, kui ülemkohtunik seda nägi, sirutas ta välja oma käe ja kirjutas Korihorile, öeldes: Kas sa oled nüüd veendunud Jumala väes? Kelle peal sa oleksid soovinud Almat oma tunnustähte näitavat? Kas sa oleksid tahtnud, et ta oleks vaevanud teisi, et näidata sulle tunnustähte? Vaata, ta on näidanud sulle tunnustähte ja nüüd, kas sa ikka veel vaidled?

52 Ja Korihor sirutas välja oma käe ja kirjutas, öeldes: Ma tean, et ma olen tumm, sest ma ei saa rääkida; ja ma tean, et seda ei saanud minu peale tuua miski muu kui Jumala vägi; jah, ma olen alati [a]teadnud, et Jumal on olemas.

53 Ent vaata, kurat on mind [a]petnud, sest ta [b]ilmus mulle ingli kujul ja ütles mulle: Mine ja võida tagasi see rahvas, sest nad on kõik läinud eksiteele tundmatu Jumala järele! Ja ta ütles mulle: Jumalat [c]ei ole olemas; jah, ja ta õpetas mulle, mida mul tuleb ütelda. Ja ma olen õpetanud tema sõnu; ja ma õpetasin neid seepärast, et need meeldisid [d]lihalikule meelele; ja ma õpetasin neid kuni selleni välja, et mind saatis suur edu, nii et ma tõesti uskusin, et need on õiged; ja sel põhjusel seisin ma vastu tõele kuni selleni välja, et tõin enda peale selle suure needuse.

54 Nüüd, kui ta oli seda öelnud, palus ta härdalt, et Alma paluks Jumalalt, et needus võetaks tema pealt ära.

55 Aga Alma ütles temale: Kui see needus sinu pealt ära võetaks, eksitaksid sa taas selle rahva südameid; seepärast, sündigu sulle just nii, nagu tahab Issand.

56 Ja sündis, et needust ei võetud Korihori pealt ära, vaid ta aeti välja ja ta käis majast majja, kerjates endale süüa.

57 Nüüd, teavet sellest, mis oli juhtunud Korihoriga, levitati koheselt üle kogu maa; jah, ülemkohtunik saatis läkituse kõigile selle maa inimestele, teatades nendele, kes olid uskunud Korihori sõnu, et nad peavad kiiresti meelt parandama või muidu tulevad needsamad kohtuotsused ka nende peale.

58 Ja sündis, et nad kõik veendusid Korihori pahelisuses, seepärast pöördusid nad kõik taas Issanda poole ja see lõpetas Korihori süü sarnased süüteod. Ja Korihor käis ringi majast majja, kerjates enda elatamiseks süüa.

59 Ja sündis, et kui ta käis rahva hulgas ringi, jah, rahva seas, kes oli eraldanud ennast nefilastest ja kutsus end soramlasteks, keda juhtis mees, kelle nimi oli Soram – ja kui ta nende seas ringi käis, vaata, joosti talle otsa ja ta trambiti maha kuni selleni välja, et ta suri.

52 *a* Al 30:42.
53 *a* Jb 7:14. *b* 2Kr 11:14; 2Ne 9:9. *c* Ps 10:4. *d* PJ Lihalik.

60 Ja nõnda me näeme nende lõppu, kes moonutavad Issanda teid, ja nõnda me näeme, et [a]kurat ei [b]toeta oma lapsi viimsel päeval, vaid veab nad kiiresti alla [c]põrgusse.

31. PEATÜKK

Alma juhib misjonitööd, et võita tagasi usust taganenud soramlased. Soramlased eitavad Kristust, on äravalituks osutumise osas valearvamusel ja kummardavad Jumalat kindlakujuliste palvetega. Misjonärid täidetakse Püha Vaimuga. Nende kannatused neelab rõõm Kristuses. Ligikaudu 74 eKr.

NÜÜD, sündis, et pärast Korihori lõppu Alma, saanud teateid, et soramlased moonutasid Issanda teid ja et Soram, kes oli nende juht, juhtis rahva südameid [a]kummardama tumme [b]ebajumalaid, siis jäi ta süda taas [c]haigeks rahva süütegude pärast.

2 Sest Almale valmistas suurt [a]muret teadmine süütegudest tema rahva seas; seepärast oli ta süda äärmiselt kurb soramlaste eraldumise pärast nefilastest.

3 Nüüd, soramlased olid kogunenud maale, mida nad kutsusid Antioonumiks, mis asus ida pool Sarahemla maad, mis ulatus peaaegu mererannani, mis oli lõuna pool Jersoni maad, mis piirnes ka lõunapoolse kõnnumaaga, milline kõnnumaa oli täis laamanlasi.

4 Nüüd, nefilased kartsid väga, et soramlased astuvad ühendusse laamanlastega ja et see oleks suur kaotus nefilaste poolel.

5 Ja nüüd, kuna [a]sõna [b]jutlustamisel oli suur kalduvus [c]suunata rahvast tegema seda, mis on õiglane – jah, sel oli olnud võimsam mõju inimeste meeltele kui mõõgal või millelgi muul, mis nendega oli juhtunud – seepärast pidas Alma otstarbekaks, et nad peaksid Jumala sõna jõu järele proovima.

6 Seepärast ta võttis endaga kaasa Ammoni ja Aaroni ja Omneri; ja Himni ta jättis kirikusse Sarahemlas; aga esimesed kolm võttis ta endaga kaasa ja samuti Amuleki ja Seesromi, kes olid Melekis; ja ta võttis kaasa ka kaks oma poega.

7 Nüüd, kõige vanemat oma poegadest ta ei võtnud kaasa, ja tema nimi oli [a]Heelaman; aga nende nimed, keda ta endaga kaasa võttis, olid Siblon ja Korianton; ja need on nende nimed, kes läksid temaga kaasa [b]soramlaste sekka neile sõna jutlustama.

8 Nüüd, soramlased olid [a]lahku

60 *a* PJ Kurat. *b* Al 3:26–27; 5:41–42; ÕL 29:45. *c* PJ Põrgu.
31 1 *a* 2Ms 20:5; Mo 13:13. *b* 2Ne 9:37. PJ Ebajumala kummardamine. *c* Al 35:15.
2 *a* Mo 28:3; 3Ne 17:14; Ms 7:41.
5 *a* Hb 4:12; Jb 2:8; Al 36:26. *b* En 1:23; Al 4:19. PJ Jutlustama. *c* Jm 1:11–12; ÕL 11:2.
7 *a* PJ Heelaman, Alma poeg. *b* Al 30:59.
8 *a* Al 24:30.

löönud nefilastest; seepärast neile oli jutlustatud Jumala sõna.

9 Kuid nad olid [a]langenud suurtesse eksitustesse, sest nad ei tahtnud jälgida, kas nad peavad kinni Jumala käskudest ja tema määrustest vastavalt Moosese seadusele.

10 Ka ei pidanud nad kinni kiriku usulistest toimingutest iga päev palvetada ja anuda Jumalat, et nad ei langeks kiusatusse.

11 Jah, lühidalt, nad moonutasid Issanda teid väga paljudel juhtudel; seepärast, Alma ja tema vennad läksid nende maale sel põhjusel, et jutlustada nendele sõna.

12 Nüüd, kui nad olid jõudnud nende maale, vaata, nägid nad oma suureks hämmastuseks, et soramlased olid ehitanud palvemaju ja et nad kogunesid kokku ühel päeval nädalas, millist päeva nad nimetasid Issanda päevaks, ja nad kummardasid viisil, millist Alma ja tema vennad polnud kunagi varem näinud;

13 sest neil oli nende palvemaja keskele ehitatud koht, koht seismiseks, mis oli kõrgel pea kohal ja mille tippu mahtus vaid üks inimene.

14 Seepärast, kes iganes soovis Jumalat [a]kummardada, pidi tulema ette ja astuma selle tippu ja sirutama oma käed välja taeva poole ning hüüdma valju häälega, öeldes:

15 Püha, püha Jumal; me usume, et sina oled Jumal ja me usume, et sa oled püha ja et sa olid vaim ja et sa oled vaim ja et sa oled vaim igavesti.

16 Püha Jumal, me usume, et sa oled eraldanud meid meie vendadest, ja me ei usu meie vendade pärimusse, mis on nendele edasi antud nende isade lapsikusest; aga me usume, et sa oled [a]valinud meid oma [b]pühadeks lasteks ja sa oled teinud meile ka teatavaks, et Kristust ei tule.

17 Aga sa oled seesama eile, täna ja igavesti ja sa oled [a]valinud meid, et me saaksime päästetud, kuna kõik meie ümber on valitud, et sinu vihast saada visatud alla põrgusse; selle pühaduse eest, oo Jumal, me täname sind ja me täname sind ka, et oled valinud meid, nii et meid ei saa eksiteele juhtida meie vendade rumalate pärimuste järgi, mis seovad neid usuga Kristusesse, mis juhivad nende südameid rändama kaugele sinust, meie Jumalast.

18 Ja taas me täname sind, oo Jumal, et me oleme valitud ja püha rahvas. Aamen.

19 Nüüd, sündis, et kui Alma ja ta vennad ja ta pojad olid kuulnud neid palveid, olid nad üliväga hämmastunud.

20 Sest vaata, iga mees läks ja ütles sellesama palve.

21 Nüüd, seda kohta nad kutsusid Rameumptomiks, mis tõlgitult on püha alus.

22 Nüüd, sellelt aluselt ütlesid

9 *a* PJ Usust taganemine.
14 *a* Mt 6:1–7.
16 *a* Al 38:13–14.
b Js 65:3, 5.
17 *a* PJ Tühine, tühisus.

nad, iga mees, täpselt sama palve Jumalale, tänades oma Jumalat, et tema on neid valinud ja et ta ei ole juhtinud neid eksiteele nende vendade pärimuste järgi ja et nende südameid ei ole petetud uskuma tulevatesse asjadesse, millest nad midagi ei tea.

23 Nüüd, pärast seda, kui kõik inimesed olid niiviisi oma tänu avaldanud, läksid nad tagasi oma kodudesse, [a]mitte kunagi rääkides oma Jumalast enne, kui nad olid kogunenud taas pühale alusele, et avaldada oma tänu nende kombe kohaselt.

24 Nüüd, kui Alma seda nägi, täitus ta süda [a]murega, sest ta nägi, et nad on paheline ja rikutud rahvas; jah, ta nägi, et nende südamed on kinni kullas ja hõbedas ja kõiksugu peentes kaupades.

25 Jah, ja ta nägi ka, et nende süda on [a]uhkust täis kuni suure hooplemiseni välja.

26 Ja ta tõstis oma hääle taeva poole ja [a]hüüdis, öeldes: Oo, kui kaua, oo Issand, sa talud, et sinu teenijad elavad siin all lihas, et näha sellist suurt pahelisust inimlaste seas?

27 Vaata, oo Jumal, nad [a]hüüavad sinu poole ja siiski on nende südamed uhkusest neelatud. Vaata, oo Jumal, nad hüüavad sinu poole oma suuga ja samal ajal on nad [b]ennast täis kuni ülima määrani välja, suurustades maailma tühiste asjadega.

28 Vaata, oo mu Jumal, nende kalleid rõivaid ja nende sõrmuseid ja nende [a]käevõrusid ja nende kuldehteid ja kõiki nende hinnalisi asju, millega nad on end ehtinud; ja vaata, nende südamed on nende küljes kinni ja siiski nad hüüavad sinu poole ja ütlevad – Me täname sind, oo Jumal, sest me oleme sinu valitud rahvas, samas kui teised hukkuvad.

29 Jah, ja nad ütlevad, et sa oled neile ilmutanud, et Kristust ei tule.

30 Oo Issand Jumal, kui kaua sa talud sellist pahelisust ja truudusetust selle rahva seas? Oo Issand, anna mulle jõudu, et ma võiksin taluda oma jõuetust. Sest ma olen jõuetu ja selline pahelisus selle rahva seas teeb mulle hingevalu.

31 Oo Issand, mu süda on äärmiselt kurb; tröösti mu hinge [a]Kristuses. Oo Issand, anna mulle, et mul oleks jõudu, et ma võiksin kannatlikkusega taluda neid kannatusi, mis saavad mulle osaks selle rahva süütegude pärast!

32 Oo Issand, tröösti mu hinge ja anna mulle edu ja samuti mu kaastöölistele, kes on minuga – jah, Ammonile ja Aaronile ja Omnerile ja ka Amulekile ja Seesromile ja samuti minu [a]kahele pojale – jah, tröösti tõepoolest neid kõiki, oo Issand. Jah, tröösti nende hingi Kristuses.

33 Anna neile, et neil oleks jõudu, et nad võiksid taluda oma

23 *a* Jk 1:21–25.
24 *a* 1Ms 6:5–6.
25 *a* Jb 2:13; Al 1:32.
26 *a* Ms 7:41–58.
27 *a* Js 29:13.
b PJ Uhkus.
28 *a* Js 3:16–24.
31 *a* Jh 16:33.
32 *a* Al 31:7.

kannatusi, mis saavad neile osaks selle rahva süütegude pärast!

34 Oo Issand, [a]anna meile, et tuues neid taas sinu juurde Kristuses, saadaks meid edu!

35 Vaata, oo Issand, nende [a]hinged on väärtuslikud ja paljud nende seast on meie vennad; seepärast, anna meile, oo Issand, väge ja tarkust, et me võiksime tuua need meie vennad taas sinu juurde!

36 Nüüd, sündis, et kui Alma oli öelnud need sõnad, [a]pani ta oma [b]käed kõikide nende peale, kes olid koos temaga. Ja vaata, kui ta pani oma käed nende peale, täitusid nad Püha Vaimuga.

37 Ja pärast seda läksid nad üksteisest lahku, [a]mõtlemata enda peale, mida nad söövad või mida nad joovad või mida nad selga panevad.

38 Ja Issand hoolitses nende eest, et nad ei tunneks nälga ega kannataks janu; jah, ja ta andis neile ka jõudu, et nad ei peaks taluma mingisuguseid [a]kannatusi, muidu kui et need poleks neelatud rõõmust Kristuses. Nüüd, see oli Alma palve järgi; ja seda seepärast, et ta palvetas [b]usuga.

32. PEATÜKK

Alma õpetab vaeseid, kelle kannatused on neid alandanud. Usk on lootus sellesse, mida ei nähta, kuid mis on tõsi. Alma tunnistab, et inglid teenivad mehi, naisi ja lapsi. Alma võrdleb sõna seemnega. See tuleb külvata ja selle eest tuleb hoolitseda. Siis kasvab sellest puu, millelt korjatakse igavese elu vilja. Ligikaudu 74 eKr.

Ja sündis, et nad läksid ja hakkasid jutlustama rahvale Jumala sõna, astudes sisse nende palvemajadesse ja nende kodudesse; jah, ja nad jutlustasid sõna koguni nende tänavatel.

2 Ja sündis, et pärast rohket vaevanägemist nende seas hakkas neil olema edu inimeste [a]vaese klassi hulgas; sest vaata, need olid oma viletsate rõivaste pärast palvemajadest välja aetud –

3 seepärast ei lubatud neil siseneda nende palvemajadesse Jumalat kummardama, kuna neisse suhtuti kui roojasusse; seepärast, nad olid vaesed, jah, nende vennad suhtusid neisse kui prahti; seepärast, nad olid [a]vaesed maailma asjade poolest; ja nad olid ka vaesed oma südames.

4 Nüüd, kui Alma õpetas ja rääkis rahvale Oniida kõrgendikul, tuli tema juurde suur rahvahulk, kes olid need, kellest me oleme rääkinud, kes olid [a]vaesed oma südames nende vaesuse pärast selle maailma asjade suhtes.

5 Ja nad tulid Alma juurde ja see,

34 *a* 2Ne 26:33.
35 *a* PJ Hing – Hingede väärtus.
36 *a* 3Ne 18:36–37.
b PJ Käte pealepanemine.
37 *a* Mt 6:25–34; 3Ne 13:25–34.
38 *a* Mt 5:10–12; Mo 24:13–15; Al 33:23.
b PJ Usk.
32 2 *a* PJ Vaene.
3 *a* Al 34:40.
4 *a* PJ Vaene – Vaimust vaene.

kes oli nende seas tähtsaim, ütles temale: Vaata, [a]mida peaksid tegema need minu vennad, keda kõik inimesed põlgavad nende vaesuse pärast, jah, ja eriti teevad seda meie preestrid, sest nad on [b]ajanud meid välja meie palvemajadest, mille ehitamiseks me oleme teinud tublisti tööd omaenda kätega; ja nad on meid välja ajanud meie äärmise vaesuse pärast ja meil ei ole kohta, kus kummardada oma Jumalat; ja vaata, [c]mida me peame tegema?

6 Ja nüüd, kui Alma seda kuulis, pöördus ta ümber, näoga otse tema poole, ja ta vaatas suure rõõmuga, sest ta nägi, et nende [a]kannatused olid neid tõepoolest [b]alandanud ja nad olid [c]valmis kuulama sõna.

7 Seepärast ei öelnud ta enam midagi ülejäänud rahvahulgale, vaid sirutas välja oma käe ja hüüdis nendele, keda ta nägi, kes tõepoolest pattu kahetsesid, ja ütles neile:

8 Ma näen, et te olete [a]vagad südames, ja kui nõnda, siis te olete õnnistatud.

9 Vaata, teie vend on küsinud: Mida me peame tegema? – Sest meid on välja aetud meie palvemajadest, nii et me ei saa kummardada oma Jumalat.

10 Vaata, ma ütlen teile: kas te arvate, et te ei saa [a]kummardada Jumalat mujal kui ainult teie palvemajades?

11 Ja pealegi ma tahaksin küsida, et kas te arvate, et te ei pea kummardama oma Jumalat rohkem kui üks kord nädalas?

12 Ma ütlen teile, et see on hea, et teid on teie palvemajadest välja aetud, et te võiksite olla alandlikud ja et te võiksite õppida [a]tarkust; sest on hädavajalik, et te õpiksite tarkust; sest selle pärast, et teid on välja aetud, et teie vennad teid teie äärmise [b]vaesuse pärast põlgavad, olete te jõudnud südame vagaduseni, sest teid on sunnitud olema alandlikud.

13 Ja nüüd, kuna te olete sunnitud olema alandlikud, olete te õnnistatud, sest vahel otsib inimene, kui ta on sunnitud olema alandlik, meeleparandust; ja nüüd, tõesti, kes iganes parandab meelt, leiab halastust; ja see, kes leiab halastust ja [a]peab vastu lõpuni, see päästetakse.

14 Ja nüüd, nagu ma teile ütlesin, et kuna teid on sunnitud olema alandlikud, olete te õnnistatud; kas te ei arva, et rohkem õnnistatud on need, kes end sõna pärast ise tõepoolest alandavad?

15 Jah, see, kes end tõepoolest ise alandab ja parandab meelt oma pattudest ja peab vastu lõpuni, see on õnnistatud – jah, palju rohkem õnnistatud kui need, keda

5 *a* Õp 18:23.
b Al 33:10.
c Ap 2:37–38.
6 *a* PJ Vastandlikkus, vastuseis.
b PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
c Al 16:16–17; ÕL 101:8.
8 *a* Mt 5:3–5.
10 *a* PJ Jumalakummardamine.
12 *a* Kg 4:13.
b Õp 16:8.
13 *a* Al 38:2.

sunnitakse olema alandlikud nende äärmise vaesuse pärast.

16 Seepärast, õnnistatud on need, kes [a]alandavad end ise, ilma et neid sunnitaks olema alandlikud, või õigemini, teiste sõnadega, õnnistatud on need, kes usuvad Jumala sõna ja saavad ristitud ilma südame tõrkumiseta; jah, ilma et neid peaks tooma teadma või nimelt sundima teadma sõna, enne kui nad usuvad.

17 Jah, paljud ütlevad: Kui sa näitad meile [a]tunnustähte taevast, siis me teame kindlalt, siis me usume.

18 Nüüd, ma küsin, kas see on usk? Vaata, ma ütlen teile: Ei; sest kui inimene midagi teab, siis ei ole tal mingit põhjust [a]uskuda, sest ta teab seda.

19 Ja nüüd, kui palju rohkem neetud on see, kes [a]teab Jumala tahet ja ei tee seda, kui see, kes ainult usub või kellel on ainult põhjust uskuda ja langeb üleastumiste küüsi?

20 Nüüd, seda asja te peate otsustama. Vaata, ma ütlen teile, et see on ühest küljest võttes samasugune nagu teisest ja see saab olema igale inimesele tema tegude järgi.

21 Ja nüüd, nagu ma usu kohta ütlesin – [a]usk ei ole täiuslik teadmine asjadest; seepärast, kui teil on usku, siis te [b]loodate asjadele, mida [c]pole näha, mis on õiged.

22 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile ja ma soovin, et te peaksite meeles, et Jumal on halastav kõikide vastu, kes usuvad tema nimesse; seepärast ta soovib kõigepealt, et te usuksite, jah, nimelt tema sõnasse.

23 Ja nüüd, ta annab edasi oma sõna inglite kaudu meestele, jah, [a]mitte ainult meestele, vaid ka naistele. Nüüd, see ei ole veel kõik; [b]väikestele lastele antakse sageli sõnu, mis ajavad segadusse targad ja õpetatud.

24 Ja nüüd, mu armsad vennad, kuna te olete soovinud minult teada saada, mida te peaksite tegema, kuna te olete vaevatud ja välja aetud – nüüd, ma ei soovi, et te arvaksite, et ma kavatsen teie üle kohut mõista; kui, siis ainult selle järgi, mis on õige –

25 sest ma ei mõtle, et te kõik olete olnud sunnitud end alandama; sest ma tõesti usun, et teie seas on mõned, kes alandaksid end, ükskõik millises olukorras nad ka oleks.

26 Nüüd, nagu ma usu kohta ütlesin – et see ei ole täiuslik teadmine – just samuti on see ka minu sõnadega. Algul saate te nende õigsuses täiuslikult kindlad olla sama vähe kui usk on täiuslik teadmine.

27 Aga vaata, kui te ärkate ja äratate oma võimed, koguni proovile panemaks minu sõnu, ja rakendate

16 *a* PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
17 *a* PJ Tunnustäht.
18 *a* Et 12:12, 18.
19 *a* Jh 15:22–24.
21 *a* Jh 20:29; Hb 11.
b PJ Lootus.
c Et 12:6.
23 *a* Jl 3:1–2.
b Mt 11:25; Lk 10:21; 3Ne 26:14–16; ÕL 128:18.

pisut usku, jah, kui te ei suuda koguni rohkemat, kui vaid [a]soovida uskuda, siis laske sel soovil endas töötada kuni selleni välja, et te usute sellisel viisil, et te saate anda koha osale minu sõnadest.

28 Nüüd, võrdleme sõna [a]seemnega. Nüüd, kui te annate koha, et [b]seeme võiks saada külvatud teie [c]südamesse, vaata, kui see on õige seeme ehk hea seeme ja kui te oma [d]uskmatuse tõttu ei heida seda välja, nii et te panete vastu Issanda Vaimule, vaata, hakkab see teie rinnas paisuma; ja kui te tunnete neid paisumise liigutusi, siis te hakkate isekeskis ütlema – On paratamatu, et see on hea seeme ehk see sõna on hea, sest see hakkab avardama mu hinge; jah, see hakkab valgustama mu [e]mõistmist; jah, see hakkab olema mulle isuäratav.

29 Nüüd, vaata, kas see ei suurendaks teie usku? Ma ütlen teile: Jah; ometi ei ole sellest kasvanud täiuslikku teadmist.

30 Aga vaata, kui seeme paisub ja võrsub ja hakkab kasvama, siis te peate ütlema, et seeme on hea; sest vaata, see paisub ja võrsub ja hakkab kasvama. Ja nüüd, vaata, kas see ei tugevda teie usku? Jah, see tugevdab teie usku, sest te ütlete: Ma tean, et see on hea seeme; sest vaata, see võrsub ja hakkab kasvama.

31 Ja nüüd, vaata, kas te olete kindlad, et see on hea seeme? Ma ütlen teile: Jah, sest iga seeme kannab vilja omaenda [a]kujul.

32 Seepärast, kui siis seeme kasvab, on see hea, aga kui see ei kasva, siis, vaata, see ei ole hea; seepärast visatakse see ära.

33 Ja nüüd, vaata, kuna te olete selle proovile pannud ja istutanud seemne ja see paisub ja võrsub ning hakkab kasvama, siis te peate teadma, et seeme on hea.

34 Ja nüüd, vaata, kas teie [a]teadmine on täiuslik? Jah, teie teadmine on täiuslik selles asjas, ja teie [b]usk on soikus; ja seda seepärast, et te teate, sest te teate, et sõna on paisutanud teie hinge, ja te teate ka, et see on üles võrsunud, nii et teie mõistmine hakkab saama valgustatud ja teie [c]meel hakkab avarduma.

35 Oo, kas see ei ole siis tõeline? Ma ütlen teile: Jah, kuna see on [a]valgus; ja mis iganes on valgus, on hea, sest see on märgatav, seepärast te peate teadma, et see on hea; ja nüüd, vaata, kas teie teadmine on täiuslik pärast seda, kui te olete maitsnud seda valgust?

36 Vaata, ma ütlen teile: Ei; samuti ei peaks te kõrvale heitma oma usku, sest te olete rakendanud oma usku ainult selleks, et istutada seeme, et te võiksite üritada järele proovida, et teada, kas seeme on hea.

37 Ja vaata, kui puu hakkab

27 *a* Mk 11:24.
28 *a* Al 33:1.
b Lk 8:11.
c PJ Süda.
d Mt 17:20.
e PJ Mõistma, mõistus.
31 *a* 1Ms 1:11–12.
34 *a* PJ Teadmised.
b Et 3:19.
c PJ Meel.
35 *a* Jh 3:18–21. PJ Valgus, Kristuse valgus.

kasvama, te ütlete: Hoolitseme selle eest suure hoolega, et see võiks juurduda, et see võiks üles kasvada ja kanda meile vilja. Ja nüüd, vaata, kui te hoolitsete selle eest suure hoolega, siis see juurdub ja kasvab üles ja kannab vilja.

38 Aga kui te jätate puu [a]hooletusse ega mõtle selle eest hoolitsemisele, vaata, see ei juurdu, ja kui päikesekuumus tuleb ning seda kõrvetab, kuna sellel ei ole juurt, see kuivab ära ja te tõmbate selle välja ja viskate minema.

39 Nüüd, see ei ole mitte sellepärast, et seeme ei olnud hea, ega ole ka sellepärast, et selle vili ei oleks ihaldatav; vaid see on sellepärast, et teie [a]maa on viljatu ja te ei taha hoolitseda puu eest, seepärast ei saa te sellelt vilja.

40 Ja nõnda, kui te ei taha hoolitseda sõna eest, oodates usk silmis selle vilja, ei saa te kunagi korjata [a]elupuu vilja.

41 Aga kui te hoolitsete sõna eest, jah, hoolitsete puu eest, kui see hakkab kasvama tänu teie usule, suure usinuse ja [a]kannatlikkusega, oodates selle vilja, see juurdub; ja vaata, see saab olema puu, mis [b]ulatub igavikulisse ellu.

42 Ja tänu teie [a]usinusele ja teie usule ja teie kannatlikkusele selle sõna eest hoolitsemisel, et see võiks teis juurduda, vaata, peagi korjate te selle [b]vilja, mis on kõige hinnalisem, mis on magusam kõigest magusast ja mis on valgem kõigest valgest; jah, ja puhtam kõigest puhtast, ja te toitute rõõmuga sellest viljast, kuni kõht saab täis, nii et teil ei ole nälga ega ole teil janu.

43 Siis, mu vennad, lõikate te tasu oma usu ja oma usinuse ja kannatlikkuse ja pikameelsuse eest, millega te ootasite, et puu hakkab teie jaoks vilja kandma.

33. PEATÜKK

Seenos õpetas, et inimesed peaksid paluma ja kummardama Jumalat kõikides kohtades ja et kohtuotsused pööratakse ära Poja pärast. Seenok õpetas, et halastust antakse Poja pärast. Mooses oli tõstnud kõnnumaal üles Jumala Poja võrdkuju. Ligikaudu 74 eKr.

NÜÜD, pärast seda, kui Alma oli öelnud need sõnad, saatsid nad temale sõnumi, soovides teada, kas nad peaksid uskuma [a]ühte Jumalat, et saada seda vilja, millest ta oli rääkinud, ehk kuidas nad peaksid külvama selle [b]seemne ehk sõna, millest ta oli rääkinud, mille kohta ta ütles, et see peab olema külvatud nende südametesse; ehk mil moel peaksid nad hakkama rakendama oma usku.

2 Ja Alma ütles neile: Vaata, te olete öelnud, et te [a]ei saanud kummardada oma Jumalat, kuna teid

38 *a* PJ Usust taganemine.
39 *a* Mt 13:5.
40 *a* 1Ms 2:9; 1Ne 15:36.
41 *a* PJ Kannatlikkus.
b Al 33:23; ÕL 63:23.
42 *a* PJ Usinus.
b 1Ne 8:10–12.
33 1 *a* 2Ne 31:21; Mo 15:2–4.
b Al 32:28–43.
2 *a* Al 32:5.

on teie palvemajadest välja aetud. Aga vaata, ma ütlen teile, kui te arvate, et te ei saa Jumalat kummardada, siis te eksite väga ja peaksite uurima [b]pühakirju; kui te arvate, et need on teile seda õpetanud, siis te ei mõista neid.

3 Kas teil on meeles, et te olete lugenud, mida [a]Seenos, vana aja prohvet, on öelnud palve ehk [b]kummardamise kohta?

4 Sest ta ütles: Sa oled halastav, oo Jumal, sest sa oled kuulnud mu palvet koguni siis, kui ma olin kõnnumaal; jah, sa olid halastav, kui ma palusin nende eest, kes olid mu [a]vaenlased, ja sa pöörasid nad minu poolele.

5 Jah, oo Jumal, ja sa olid minu vastu halastav, kui ma hüüdsin sinu poole oma [a]põllul; kui ma hüüdsin sinu poole oma palves ja sina kuulsid mind.

6 Ja taas, oo Jumal, kui ma pöördusin tagasi oma majja, sa kuulsid mind mu palves.

7 Ja kui ma läksin oma [a]kambrisse, oo Issand, ja palusin sind, sa kuulsid mind.

8 Jah, sa oled halastav oma laste vastu, kui nad hüüavad sinu poole, et neid kuuleksid sina, mitte aga inimesed; ja sina kuuled neid.

9 Jah, oo Jumal, sa oled olnud halastav minu vastu ja kuulnud mu hüüdu sinu koguduste keskel.

10 Jah, ja sa oled mind ka kuulnud, kui mu vaenlased on mind [a]välja ajanud ja põlanud; jah, sa kuulsid mu hüüdeid ja olid vihane mu vaenlaste peale ja sa nuhtlesid neid oma vihas kiire hävitusega.

11 Ja sa kuulsid mind mu kannatuste ja mu siiruse pärast; ja oma Poja pärast oled sa olnud minu vastu nii halastav, seepärast hüüan ma sinu poole kõigis oma kannatustes, sest sinus on mu rõõm, sest sa oled pööranud minult ära oma kohtuotsused oma Poja pärast.

12 Ja nüüd, Alma küsis neilt: Kas te usute neid [a]pühakirju, mida nad vanal ajal on kirjutanud?

13 Vaata, kui te neid usute, siis te peate uskuma, mida [a]Seenos ütles; sest vaata, ta ütles: Sa oled pööranud ära oma kohtuotsused oma Poja pärast.

14 Nüüd, vaadake, mu vennad, ma tahan küsida, kas te olete lugenud pühakirju? Kui te olete, siis kuidas te saate mitte uskuda Jumala Pojasse?

15 Sest [a]ei ole kirjutatud, et Seenos üksi rääkis nendest asjadest, vaid ka [b]Seenok rääkis nendest asjadest –

16 sest vaata, ta ütles: Sa oled vihane, oo Issand, selle rahva peale, sest et nad ei taha mõista sinu halastusi, mis sa oled lasknud neile osaks langeda oma Poja pärast.

17 Ja nüüd, mu vennad, te näete,

2 *b* Al 37:3–10.
3 *a* PJ Pühakirjad – Kadunud pühakirjad; Seenos.
b PJ Jumalakummardamine.
4 *a* Mt 5:44.
5 *a* Al 34:20–25.
7 *a* Mt 6:5–6; Al 34:26.
10 *a* Al 32:5.
12 *a* PJ Pühakirjad.
13 *a* Al 34:7.
15 *a* Jb 4:4.
b 1Ne 19:10; Al 34:7.

et teinegi vana aja prohvet on tunnistanud Jumala Pojast ja kuna rahvas ei tahtnud mõista tema sõnu, viskasid nad ta [a]kividega surnuks.

18 Ent vaata, see ei ole kõik; nemad ei ole ainsad, kes on rääkinud Jumala Pojast.

19 Vaata, temast rääkis [a]Mooses; jah, ja vaata, kõnnumaal [b]püstitati [c]võrdkuju, et kes iganes seda vaatab, jääb elama. Ja paljud vaatasid ja jäid elama.

20 Ent vähesed mõistsid nende asjade tähendust ja seda oma kõvasüdamelisuse pärast. Kuid paljud olid nii paadunud, et nad ei tahtnud vaadata, seepärast nad hukkusid. Nüüd, põhjus, miks nad ei tahtnud vaadata, oli see, et nad ei uskunud, et see nad [a]terveks teeb.

21 Oo mu vennad, kui te paraneksite ainult seeläbi, et te pöörate oma silmad, et saada terveks, kas te ei vaataks siis kiiresti või teeksite te uskmatuses pigem oma südame kõvaks ja oleksite nii laisad, et te ei pööraks oma silmi, nii et te hukkuksite?

22 Kui nõnda, siis tuleb teie peale häda; aga kui ei, siis pöörake oma silmad ja [a]hakake uskuma Jumala Pojasse, et ta tuleb oma rahvast lunastama, ja et ta kannatab ja sureb, et [b]lepitada nende patte; ja et ta [c]tõuseb taas üles surnuist, mis teeb teoks [d]ülestõusmise, nii et kõik inimesed seisavad tema ees kohtumõistmiseks sel viimsel päeval, kohtupäeval, oma [e]tegude järgi.

23 Ja nüüd, mu vennad, ma soovin, et te [a]istutaksite selle sõna oma südamesse ja kui see hakkab paisuma, koguni nõnda kosutage ka seda oma usuga. Ja vaata, see saab puuks, [b]võrsudes teis üles igavikuliseks eluks. Ja seejärel andku Jumal teile, et teie [c]koormad oleksid tema Poja üle rõõmustades kerged. Ja tõepoolest, kõike seda te võite teha, kui te tahate. Aamen.

34. PEATÜKK

Amulek tunnistab, et sõna on Kristuses päästeks. Kui lepitust ei tehta, peab kogu inimkond hukkuma. Kogu Moosese seadus osutab Jumala Poja ohverdusele. Igavene lunastusplaan on rajatud usule ja meeleparandusele. Paluge ajalikke ja vaimseid õnnistusi. See elu on inimestel aeg ette valmistuda, et kohata Jumalat. Teenige välja oma pääste kartusega Jumala ees. Ligikaudu 74 eKr.

Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui Alma oli rääkinud neile need

17 *a* PJ Märter, märtrisurm.
19 *a* 5Ms 18:15, 18; Al 34:7.
b Jh 3:14; Hl 8:14–15.
c 4Ms 21:9; 2Ne 25:20; Mo 3:15.
20 *a* 1Ne 17:40–41.
22 *a* Al 32:27–28.
b Al 22:14; 34:8–9.
c PJ Ülestõusmine.
d Al 11:44.
e PJ Teod.
23 *a* Al 33:1; 34:4.
b Al 32:41; ÕL 63:23.
c Al 31:38.

sõnad, istus ta maha ja [a]Amulek tõusis ja hakkas neid õpetama, öeldes:

2 Mu vennad, ma arvan, et see on võimatu, et te võiksite olla teadmatuses selle suhtes, mis on räägitud Kristuse tulemisest, kellest me õpetame, et ta on Jumala Poeg; jah, ma tean, et [a]neid asju on teile rikkalikult õpetatud enne teie lahkulöömist meie seast.

3 Ja nagu te soovisite mu armsalt vennalt, et ta teeks teile teatavaks, mida te peaksite tegema oma kannatuste pärast; ja ta on teile natuke rääkinud, et teie meeli ette valmistada; jah, ja ta on õhutanud teid usule ja kannatlikkusele –

4 jah, koguni et teil oleks niigi palju usku, et [a]istutada sõna oma südametesse, et te võiksite selle headuse proovile panna.

5 Ja me oleme näinud, et see suur küsimus, mis teil meeles mõlgub, on see, kas sõna on Jumala Pojas või kas ei saa olema Kristust.

6 Ja te samuti nägite, et mu vend on tõestanud teile paljudel juhtudel, et [a]sõna on Kristuses päästeks.

7 Mu vend on viidanud Seenose sõnadele, et lunastus tuleb Jumala Poja kaudu, ja samuti Seenoki sõnadele; ja ta on samuti toetunud Moosesele, et tõestada, et need asjad on õiged.

8 Ja nüüd, vaata, ma ise [a]tunnistan teile, et need asjad on õiged. Vaata, ma ütlen teile, et ma tean, et Kristus tuleb inimlaste sekka, et võtta enda peale oma rahva üleastumised, ja et ta [b]lepitab maailma patud; sest seda on rääkinud Issand Jumal.

9 Sest on otstarbekas, et tehakse [a]lepitus, sest vastavalt Igavese Jumala suurele [b]plaanile tuleb teha lepitus või muidu peab kogu inimkond vältimatult hukkuma; jah, kõik on paadunud; jah, kõik on [c]langenud ja on kadunud ja peavad hukkuma ilma lepituseta, mille tegemine on otstarbekas.

10 Sest on otstarbekas, et oleks suur ja viimne [a]ohverdus; jah, mitte inim- ega loomaohverdus ega ka mingisugune linnuohverdus; sest see ei saa olema inimese tehtud ohverdus, vaid see peab olema [b]lõputu ja igavene [c]ohverdus.

11 Nüüd, ei ole ühtegi inimest, kes võiks ohverdada oma verd, et lepitada teise patte. Nüüd, kui inimene mõrvab, vaata, kas meie seadus, mis on [a]õiglane, võtab tema venna elu? Ma ütlen teile: Ei.

12 Aga seadus nõuab selle elu, kes on [a]mõrvanud; seepärast ei saa olla midagi, mis oleks väiksem kui lõputu lepitus, mis oleks küllaldane maailma pattude eest.

13 Seepärast, on otstarbekas, et oleks suur ja viimne ohverdus,

34 1 *a* Al 8:21.
2 *a* Al 16:13–21.
4 *a* Al 33:23.
6 *a* Jh 1:1, 14.
8 *a* PJ Tunnistama.
b PJ Lepitama, lepitus.
9 *a* Al 33:22.
b Al 12:22–33; Ms 6:62.
c PJ Aadama ja Eeva langemine.
10 *a* Ms 5:6–7.
b 2Ne 9:7.
c PJ Ohverdus.
11 *a* 5Ms 24:16; Mo 29:25.
12 *a* PJ Mõrv; Surmanuhtlus.

ja siis tuleb, või on otstarbekas, et tuleks [a]lõpp verevalamisele; siis on Moosese [b]seadus täidetud; jah, kõik see saab täidetud täpi- ja kriipsupealt ja midagi ei jää täitmata.

14 Ja vaata, see on kogu [a]seaduse [b]mõte ja iga pisiasi osutab sellele suurele ja viimsele [c]ohverdusele ja see suur ja viimne ohverdus on Jumala Poeg; jah, lõputu ja igavene.

15 Ja nõnda ta toob [a]päästet kõigile neile, kes usuvad tema nimesse; ja selle viimase ohverduse eesmärgiks on kutsuda esile halastuse sülem, mis ületab õigluse ja valmistab inimestele vahendid, mille läbi neil võiks olla usku meeleparanduseks.

16 Ja nõnda saab [a]halastus rahuldada [b]õigluse nõuded ja ümbritseb nad kaitsvate kätega, samas kui see, kes ei rakenda usku meeleparanduseks, on jäetud kaitsetuks kogu [c]õigluse nõuete seaduse ees; seepärast ainult sellele, kellel on usku meeleparanduseks, teostub suur ja igavene [d]lunastusplaan.

17 Seepärast annaks Jumal teile, mu vennad, et teie võiksite hakata rakendama oma [a]usku meeleparanduseks, et te hakkaksite [b]hüüdma tema püha nime, et ta osutaks teile halastust;

18 jah, hüüdke tema poole halastuse saamiseks, sest tema on vägev päästma.

19 Jah, alandage end ja jätkake palves tema poole!

20 Hüüdke tema poole, kui olete oma põldudel, jah, kõikide oma loomakarjade eest!

21 [a]Hüüdke tema poole oma majades; jah, kogu oma kodakonna eest nii hommikul, keskpäeval kui õhtul!

22 Jah, hüüdke tema poole oma vaenlaste väe vastu!

23 Jah, [a]hüüdke tema poole [b]kuradi vastu, kes on kõige [c]õigemeelsuse vaenlane!

24 Hüüdke tema poole oma põldude saagi eest, et teid saadaks sellega seoses edu!

25 Hüüdke oma põldude karjade eest, et need suureneksid!

26 Aga see ei ole kõik; te peate välja valama oma hinge oma [a]kambrites ja oma salapaikades ja oma kõnnumaal.

27 Jah, ja kui te ei hüüa Issanda poole, siis laske oma [a]südamel [b]täituda ja pöörduge tema poole lakkamatus palves oma heaolu ja ka nende heaolu eest, kes teid ümbritsevad.

28 Ja nüüd, vaadake, mu armsad vennad, ma ütlen teile: ärge arvake, et see on kõik; sest pärast seda, kui te olete teinud kõike

13 *a* 3Ne 9:17, 19–20.
b 3Ne 15:5.
14 *a* PJ Moosese seadus.
b Al 30:3.
c ÕL 138:35.
15 *a* PJ Päästmine, pääste.
16 *a* PJ Halastav, halastus.
b PJ Õiglus.
c Al 12:32.
d PJ Lunastusplaan.
17 *a* PJ Usk.
b PJ Palve.
21 *a* Ps 5:2–4; 3Ne 18:21.
23 *a* 3Ne 18:15, 18.
b PJ Kurat.
c PJ Õigemeelne, õigemeelsus, õigsus.
26 *a* Mt 6:5–6.
27 *a* PJ Süda.
b PJ Mõtisklema.

seda, kui te pöörate selja [a]abivajajatele ja alastiolijatele ja ei külasta haigeid ja vaevatuid ning ei [b]jaga oma varandust, kui teil seda on, nendega, kes abi vajavad – ma ütlen teile, kui te ei tee seda, siis vaata, teie [c]palve on [d]asjatu ega ole teile mingiks kasuks ning te olete nagu silmakirjatsejad, kes eitavad usku.

29 Seepärast, kui teil ei ole meeles olla [a]armastavad, siis te olete kui räbu, mille metallipuhastajad viskavad välja (kuna see on väärtusetu) ja mis tallatakse inimeste jalge alla.

30 Ja nüüd, mu vennad, ma tahaksin, et pärast seda, kui te olete saanud nii palju tunnistusi, nähes, et pühakirjad tunnistavad nendest asjadest, et te lähete ja kannate meeleparanduse [a]vilja.

31 Jah, ma tahaksin, et te läheksite ega teeks enam oma südant kõvaks, sest vaata, praegu on teie [a]päästeaeg ja -päev; ja seepärast, kui te parandate meelt ja ei tee oma südant kõvaks, siis astub suur lunastusplaan teie jaoks otsekohe jõusse.

32 Sest vaata, see elu on inimestele [a]ettevalmistusaeg Jumalaga kohtumiseks; jah, vaata, selle elu päev on inimestele päev oma töö tegemiseks.

33 Ja nüüd, nagu ma teile juba varem ütlesin, kuna teil on olnud nii palju tunnistusi, seepärast, ma anun teid, et te ei [a]lükkaks edasi oma [b]meeleparanduse päeva kuni lõpuni, sest pärast seda elu päeva, mis on meile antud, et valmistuda igavikuks, vaata, kui me ei kasuta oma aega hästi, kuni me oleme selles elus, siis tuleb [c]pimeduse [d]öö, mil ei saa teha mingit tööd.

34 Te ei saa öelda, kui te olete jõudnud sellesse hirmsasse [a]kriisi, et ma parandan meelt, et ma pöördun tagasi oma Jumala juurde. Ei, te ei saa seda öelda, sest seesama vaim, mis valdab teie keha ajal, mil te lahkute sellest elust, selsamal vaimul on võim vallata teie keha selles igaveses maailmas.

35 Sest vaata, kui te olete lükanud oma meeleparanduse päeva edasi kuni surmani välja, vaata, teist on saanud kuradi vaimu [a]alamad ja ta [b]pitseerib teid endale; seepärast, Issanda Vaim on teist eemaldunud ja tal ei ole teis mingit kohta ja kuradil on kõik võim teie üle ja see on paheliste lõplik seisund.

36 Ja seda ma tean, sest Issand on öelnud, et ta ei ela [a]templites, mis ei ole pühad, vaid ta elab [b]õigemeelsete südametes; jah, ja samuti on ta öelnud, et õigemeelsed saavad istuda tema kuningriigis, et mitte kunagi enam sealt lahkuda;

28 *a* PJ Vaene.
b PJ Armuannid.
c Mt 15:7–8.
d Mn 7:6–8.
29 *a* PJ Ligimesearmastus.
30 *a* Mt 3:8; Al 13:[illegible].
31 *a* Rm 13:11–12.
32 *a* 2Ne 2:21; Al 12:24; 42:4–6.
33 *a* HI 13:38; ÕL 45:2.
b PJ Meeleparandus.
c PJ Pimedus, vaimne; Surm, vaimne.
d Jh 9:4; ÕL 45:17.
34 *a* Al 40:13–14.
35 *a* 2Ne 28:19–23.
b 2Ne 9:9.
36 *a* Mo 2:37; Al 7:21; HI 4:24.
b PJ Õigemeelne, õigemeelsus, õigsus.

kuid nende rõivad tuleb teha valgeks Talle vere läbi.

37 Ja nüüd, mu armsad vennad, ma soovin, et te peaksite neid asju meeles ja et te [a]teeniksite kartusega Jumala ees välja oma päästening et te enam ei eitaks Kristuse tulemist;

38 et te enam ei [a]võitleks Püha Vaimu vastu, vaid võtaksite selle vastu ja võtaksite enda peale Kristuse [b]nime; et te alandaksite end kuni põrmuni välja ja [c]kummardaksite Jumalat, ükskõik kus te ka ei ole, vaimus ja tões ja et te elaksite iga päev [d]tänulikkuses nende mitmete halastuste ja õnnistuste eest, mida ta teile annab.

39 Jah, ja ma õhutan teid ka, mu vennad, et te oleksite pidevalt [a]valvsad palves, et teid ei juhitaks eemale kuradi [b]kiusatustega, et ta ei saaks teie üle võimust, et teist ei saaks tema alamad viimsel päeval, sest vaata, ta [c]ei tasu teile millegi heaga.

40 Ja nüüd, mu armsad vennad, ma tahaksin teid ergutada olema [a]kannatlikud ja et te peaksite vastu kõiksugu kannatustele; et te ei [b]laimaks neid, kes ajavad teid välja teie äärmise vaesuse pärast, et teist ei saaks sellised patustajad nagu nemad;

41 vaid et teil oleks kannatlikkust ja et te taluksite neid kannatusi kindla lootusega, et ühel päeval saate te puhata kõigist oma kannatustest.

35. PEATÜKK

Sõna jutlustamine hävitab soramlaste pettuse – Nad heidavad välja usulepöördunud, kes ühinevad siis Jersonis Ammoni rahvaga – Alma kurvastab rahva pahelisuse pärast. Ligikaudu 74 eKr.

NÜÜD, sündis, et kui Amulek oli need sõnad lõpetanud, eemaldusid nad rahvahulgast ja läksid Jersoni maale.

2 Jah, ja ka ülejäänud vennad tulid Jersoni maale pärast seda, kui nad olid jutlustanud sõna soramlastele.

3 Ja sündis, et pärast seda, kui lugupeetavam osa soramlastest oli isekeskis nende sõnade üle nõu pidanud, mida neile oli jutlustatud, said nad sõna pärast vihaseks, sest see hävitas nende [a]pettuse; seepärast nad ei tahtnud neid sõnu kuulda võtta.

4 Ja nad saatsid sõnumid ja kutsusid kokku kõik rahva üle kogu maa ning pidasid nendega nõu sõnade üle, mida oli räägitud.

5 Nüüd, nende valitsejad ja nende preestrid ja nende õpetajad ei lasknud rahval teada midagi nende

37 *a* Fl 2:12.
38 *a* PJ Tüli.
b Mo 5:8; Al 5:38.
c PJ Jumalakummardamine.
d Ps 69:31; ÕL 59:7.
PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.
39 *a* PJ Valvama, vahimehed.
b PJ Kiusatus.
c Al 30:60.
40 *a* PJ Kannatlikkus.
b ÕL 31:9.
35 3 *a* PJ Preestripettus.

soovidest; seepärast nad uurisid salaja välja, mida rahvas mõtles.

6 Ja sündis, et kui nad olid teada saanud, mida kogu rahvas mõtles, siis need, kes olid sõnade poolt, mida Alma ja tema vennad olid rääkinud, aeti maalt välja; ja neid oli palju ja nad siirdusid samuti Jersoni maale.

7 Ja sündis, et Alma ja tema vennad kuulutasid neile.

8 Nüüd, soramlaste rahvas oli vihane Ammoni rahva peale, kes oli Jersonis, ja soramlaste ülemvalitseja, olles väga paheline mees, saatis sõnumi Ammoni rahvale, nõudes, et nad ajaksid oma maalt välja kõik need, kes tulid nende juurest üle nende maale.

9 Ja ta tõi nende vastu kuuldavale palju ähvardusi. Ja nüüd, Ammoni rahvas ei kartnud nende sõnu; seepärast nad ei ajanud neid välja, vaid võtsid vastu kõik soramlaste vaesed, kes tulid üle nende poolele, ja nad [a]kosutasid neid ja riietasid neid ja andsid neile maid nende pärisosaks ja andsid neile vastavalt nende puudusele.

10 Nüüd, see ärgitas soramlasi vihale Ammoni rahva vastu ja nad hakkasid laamanlastega läbi käima ning ärgitama ka neid vihale nende vastu.

11 Ja nõnda soramlased ja laamanlased hakkasid tegema ettevalmistusi sõjaks Ammoni rahva vastu ja ka nefilaste vastu.

12 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise seitsmeteistkümnes aasta.

13 Ja Ammoni rahvas lahkus Jersoni maalt ja läks Meleki maale ja andis Jersoni maal ruumi nefilaste sõjaväele, et nad võiksid võidelda laamanlaste vägedega ja soramlaste vägedega; ja nõnda puhkes sõda laamanlaste ja nefilaste vahel kohtunike valitsemise kaheksateistkümnendal aastal; ja [a]aruanne nende sõdadest antakse hiljem.

14 Ja Alma ja Ammon ja nende vennad ja samuti Alma kaks poega pöördusid tagasi Sarahemla maale pärast seda, kui nad olid olnud tööriistaks Jumala käes, tuues [a]palju soramlasi meeleparandusele; ja kõik, kes toodi meeleparandusele, aeti oma maalt välja; kuid neil oli maid nende pärisosaks Jersoni maal ja nad haarasid relvad, et kaitsta ennast ja oma naisi ja lapsi ning oma maid.

15 Nüüd, Alma, olles kurb oma rahva süütegude pärast, jah, sõdade ja verevalamiste ja tülide pärast, mis nende seas olid; ja olles kuulutanud sõna ehk saatnud kuulutama sõna kõigile elanikele kõikides linnades ja nähes, et inimeste südamed hakkavad kõvaks muutuma ning et nad hakkavad sõna ranguse pärast [a]pahandama, oli tema süda äärmiselt kurb.

16 Seepärast, ta lasi oma pojad kokku kutsuda, et anda neile igaühele eraldi [a]korraldus nende asjade suhtes, mis puutuvad

9 *a* Mo 4:26.
PJ Heaolu tagamine.
13 *a* Al 43:3.
14 *a* Al 35:6.
15 *a* PJ Usust taganemine.
16 *a* PJ Majapidaja.

õigemeelsusesse. Ja meil on aruanne tema käskudest, mis ta neile andis vastavalt tema enda ülestähendustele.

Alma käsud oma pojale Heelamanile.

Hõlmab peatükid 36 ja 37.

36. PEATÜKK

Alma tunnistab Heelamanile oma usulepöördumisest pärast ingli nägemist – Ta kannatas neetud hinge valu; ta hüüdis Jeesuse nime ja sündis seejärel Jumalast – Sulnis rõõm täitis tema hinge – Ta nägi inglite hulkasid kiitmas Jumalat – Paljud usulepöördunud on maitsnud ja näinud, nagu tema on maitsnud ja näinud. Ligikaudu 74 eKr.

Mu [a]poeg, hoia oma kõrvad lahti minu sõnadele, sest ma tõotan sulle, et kuivõrd sa pead kinni Jumala käskudest, saadab sind sellel maal edu.

2 Ma tahaksin, et sa teeksid nagu mina olen teinud, pidades meeles meie isade vangistust, sest nad olid [a]orjuses ja mitte keegi teine ei saanud neid vabastada kui Aabrahami [b]Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal; ja ta tõepoolest vabastas nad nende kannatustest.

3 Ja nüüd, oo mu poeg Heelaman, vaata, sa oled noor ja seepärast, ma anun sind, et sa kuulaksid mu sõnu ja õpiksid minult, sest ma tean, et kes iganes paneb oma lootuse Jumalale, saab abi oma [a]katsumustes ja oma hädades ja oma kannatustes ja ta [b]tõstetakse üles viimsel päeval.

4 Ja ma ei tahaks, et sa mõtled, et ma [a]võtan seda omast peast – mitte ajalikult, vaid vaimselt, mitte [b]lihalikust meelest, vaid Jumalalt.

5 Nüüd, vaata, ma ütlen sulle, et kui ma ei oleks Jumalast [a]sündinud, ma [b]ei oleks teadnud neid asju; aga Jumal on püha ingli suuga need asjad minule teatavaks teinud, mitte aga minu enda [c]väärilisuse pärast;

6 sest ma käisin Moosia poegadega ringi, püüdes [a]hävitada Jumala kirikut; aga vaata, Jumal saatis oma püha ingli, et meid teel peatada.

7 Ja vaata, ta rääkis meile nagu kõuehäälega ja kogu maa [a]värises meie jalge all; ja me kõik langesime maha, sest Issanda [b]kartus valdas meid.

8 Aga vaata, hääl ütles mulle: Tõuse! Ja ma tõusin ja seisin püsti ja nägin inglit.

9 Ja ta ütles mulle: Kui sa ka ise tahad hävida, ära püüa enam hävitada Jumala kirikut!

36 1*a* HI 5:9–14. 2*a* Mo 23:23; 24:17–21. *b* 2Ms 3:6; Al 29:11. 3*a* Rm 8:28. *b* Mo 23:21–22. 4*a* 1Kr 2:11; Al 5:45–46. PJ Teadmised. *b* PJ Lihalik. 5*a* PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti. *b* Al 26:21–22. *c* PJ Vääriline, väärilisus. 6*a* Mo 27:10. 7*a* Mo 27:18. *b* PJ Kartus – Jumalakartus.

10 Ja sündis, et ma langesin maha ning [a]kolm päeva ja kolm ööd ei saanud ma avada oma suud ega kasutada oma jäsemeid.

11 Ja ingel rääkis mulle rohkem asju, mida mu vennad kuulsid, kuid mina neid ei kuulnud; sest kui ma kuulsin sõnu – Kui sa ka ise tahad hävida, ära püüa enam hävitada Jumala kirikut! – siis valdas mind selline suur hirm ja jahmatus, et mind võidakse hävitada, nii et ma langesin maha ega kuulnud enam midagi.

12 Ent mind piinas [a]igavene piin, sest mu hing oli viimse piirini vaevatud ning piinatud kõikidest mu pattudest.

13 Jah, ma mäletasin kõiki oma patte ja süütegusid, mille pärast mind [a]piinati põrgupiinadega; jah, ma nägin, et ma olin vastu hakanud oma Jumalale ja ei olnud kinni pidanud tema pühadest käskudest.

14 Jah, ja ma olin mõrvanud palju tema lapsi või õigemini juhtinud neid hävitusse; jah, ja lühidalt, nii suured olid olnud minu süüteod, et pelk mõte Jumala ette minemisest piinas mu hinge sõnulseletamatu õudusega.

15 Oo, mõtlesin ma, et ma [a]võiksin olla ära aetud ja muutuksin olematuks nii hingelt kui ka kehalt, et mind ei viidaks seisma mu Jumala ette kohtumõistmiseks minu [b]tegude põhjal.

16 Ja nüüd, kolm päeva ja kolm ööd piinas mind koguni [a]neetud hinge valu.

17 Ja sündis, et kui ma olin nõnda vaevast [a]piinatud, kui mind vaevas mälestus oma paljudest pattudest, vaata, mulle tuli meelde ka see, et ma olin kuulnud oma isa rahvale prohvetlikult kuulutamas ühe Jeesuse Kristuse, Jumala Poja tulemisest, et lepitada maailma patud.

18 Nüüd, kui mu meel klammerdus selle mõtte külge, hüüdsin ma oma südames: Oo Jeesus, sa Jumala Poeg, halasta minu peale, kes ma olen [a]kibeduse sapis ning kelle ümber on igavikulised [b]surmaahelad!

19 Ja nüüd, vaata, kui ma seda mõtlesin, ma ei mäletanud enam oma valu; jah, mälestus mu pattudest ei [a]vaevanud mind enam.

20 Ja oo, millist [a]rõõmu ja millist imepärast valgust ma nägin; jah, mu hing täitus rõõmuga, mis oli sama ääretu, kui oli olnud mu valu!

21 Jah, ma ütlen sulle, mu poeg, et ei saa olla midagi nii teravat ja nii kibedat, kui oli minu valu. Jah, ja taas ma ütlen sulle, mu poeg, et teisest küljest ei saa olla midagi nii oivalist ja sulnist, kui oli minu rõõm.

10*a* Mo 27:19–23. 12*a* ÕL 19:11–15. 13*a* PJ Süü. 15*a* Ilm 6:15–17; Al 12:14. *b* Al 41:3; ÕL 1:9–10. 16*a* PJ Hukka mõistma, hukkamõist. 17*a* 2Kr 7:10. 18*a* ST äärmistes süümepiinades. *b* 2Ne 9:45; 28:22; Al 12:11; Ms 7:26. 19*a* PJ Süü. 20*a* PJ Rõõm.

22 Jah, mulle tundus, et ma nägin, just nii nagu nägi meie isa [a]Lehhi, Jumalat istumas oma troonil, ümbritsetuna arvututest inglite hulkadest, laulmise ja oma Jumala ülistamise meeleolus, jah, ja mu hing igatses olla seal.

23 Aga vaata, mu jäsemed said oma [a]jõu taas tagasi ja ma seisin oma jalgadel ning tegin rahvale ilmsiks, et ma olen Jumalast [b]sündinud.

24 Jah, ja sellest ajast kuni praeguseni välja olen ma lakkamatult vaeva näinud, et ma võiksin tuua hingi meeleparandusele, et ma võiksin tuua neid [a]maitsma seda äärmiselt suurt rõõmu, mida maitsesin mina, et ka nemad võiksid olla Jumalast sündinud ja [b]täituda Püha Vaimuga.

25 Jah, ja nüüd, vaata, oo mu poeg, Issand annab mulle minu vaevanägemise viljast äärmiselt suurt rõõmu;

26 sest selle [a]sõna tõttu, mille ta on mulle andnud, vaata, on paljud Jumalast sündinud ja on maitsnud, nagu olen maitsnud mina, ja on näinud silmast silma, nagu olen näinud mina; seepärast teavad nad neid asju, millest ma olen rääkinud, nagu tean mina, ja see teadmine, mis minul on, on Jumalast.

27 Ja mind on toetatud igasugustes kannatustes ja raskustes; jah, ja kõiksugu kannatustes; jah, Jumal on vabastanud mind vanglast ja ahelaist ning surmast; jah, ja temale ma panen oma lootuse ja ta ikka veel [a]vabastab mind.

28 Ja ma tean, et ta [a]tõstab mind üles viimsel päeval, et elada koos temaga [b]hiilguses; jah, ja ma ülistan teda igavesti, sest ta on [c]toonud meie isad välja Egiptusest ja ta on neelanud [d]egiptlased Punasesse merre; ja ta juhtis meie isad oma väega tõotatud maale; jah, ja ta on vabastanud neid aeg-ajalt orjusest ja vangistusest.

29 Jah, ja samuti on ta toonud meie isad välja Jeruusalemma maalt ja on ka vabastanud neid oma igavikulise väega aeg-ajalt koguni tänase päevani välja [a]orjusest ja vangistusest; ja ma olen alati meeles pidanud nende vangistust; jah, ja sinagi peaksid nende vangistust meeles pidama, nagu mina seda teinud olen.

30 Aga vaata, mu poeg, see ei ole kõik, sest sa peaksid teadma, nagu mina tean, et [a]kuivõrd sa pead kinni Jumala käskudest, saadab sind sellel maal edu; ja sa peaksid ka teadma, et kuivõrd sa Jumala käskudest kinni ei pea, lõigatakse sind tema juurest ära. Nüüd, see on vastavalt tema sõnale.

22 *a* 1Ne 1:8.
23 *a* Ms 1:10.
b Al 5:14.
PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti.
24 *a* 1Ne 8:12; Mo 4:11.
b 2Ne 32:5; 3Ne 9:20.
PJ Püha Vaim.
26 *a* Al 31:5.
27 *a* Ps 34:18.
28 *a* 3Ne 15:1.
b PJ Hiilgus.
c 2Ms 12:51.
d 2Ms 14:26–27.
29 *a* Mo 24:17; 27:16; Al 5:5–6.
30 *a* 2Ne 1:9–11; Al 50:19–22.

37. PEATÜKK

Vaskplaate ja teisi pühakirju hoitakse, et tuua hingi päästele – Jeredlased hävitati nende pahelisuse pärast – Nende salajased vanded ja lepingud tuleb rahva eest varjul hoida – Kõikides oma toimetustes pea nõu Issandaga – Nagu Liahoona juhtis nefilasi, nii juhib Kristuse sõna inimesi igavesse ellu. Ligikaudu 74 eKr.

Ja nüüd, mu poeg Heelaman, ma käsin sind, et sa võtaks [a]ülestähendused, mis on [b]usaldatud minu hoolde;

2 ja ma käsin sind samuti, et sa teeksid ülestähendusi selle rahva kohta vastavalt sellele, nagu mina olen teinud Nefi plaatidele, ja pea pühaks kõiki neid asju, mida mina olen pidanud, just nagu mina olen neid pidanud; sest neid on säilitatud [a]targal eesmärgil.

3 Ja need [a]vaskplaadid, mis sisaldavad neid uurendusi, millel on ülestähendused pühakirjadest, millel on meie esiisade sugupuu koguni algusest peale –

4 vaata, meie isad on prohvetlikult kuulutanud, et neid peetakse ja antakse edasi ühelt põlvelt teisele ning neid peetakse ja hoitakse Issanda käega, kuni need jõuavad iga rahvuse, hõimu, keele ja rahvani, et nad saaksid teada [a]saladustest, mis neis on.

5 Ja nüüd, vaata, kui neid hoitakse, siis peab nende sära alles jääma; jah, ja nende sära jääb alles; jah, ja samuti kõigi plaatide sära, mis sisaldavad seda, mis on püha kiri.

6 Nüüd, sa võid arvata, et see on minust [a]rumal, aga vaata, ma ütlen sulle, et [b]väikeste ja lihtsate asjadega saadetakse korda suuri asju ja paljudel juhtudel ajavad väikesed vahendid targad segadusse.

7 Ja Issand Jumal töötab [a]vahenditega, et täide viia oma suuri ja igavesi eesmärke; ja väga [b]väikeste vahenditega ajab Issand targad segadusse ja toob päästet paljudele hingedele.

8 Ja nüüd, seniajani on vastavalt Jumala tarkusele neid asju hoitud; sest vaata, need on [a]avardanud selle rahva mälu, jah, ja veennud paljusid nende teede ekslikkuses ja toonud neid oma Jumala tundmisele nende hingede päästmiseks.

9 Jah, ma ütlen sulle, et kui [a]ei oleks neid asju, mida need ülestähendused sisaldavad, mis on nendel plaatidel, ei oleks Ammon ja tema vennad saanud [b]veenda nii mitmeid tuhandeid laamanlasi nende isade pärimuste ebaõigsuses; jah, need ülestähendused ja nende [c]sõnad tõid nad meeleparandusele; see tähendab, need tõid nad teadmisele Issandast, oma

37 1 *a* Al 45:2–8.
b Mo 28:20.
2 *a* En 1:13–18; Mrs 1:6–11; Al 37:9–12.
3 *a* 1Ne 5:10–19.
PJ Vaskplaadid.
4 *a* PJ Jumala saladused.
6 *a* 1Kr 2:14.
b 1Ne 16:28–29; ÕL 64:33; 123:15–17.
7 *a* Js 55:8–9.
b 2Kn 5:1–14.
8 *a* 2Tm 3:15–17; Mo 1:3–5.
9 *a* Mo 1:5.
b Al 18:36; 22:12.
c PJ Evangeelium.

Jumalast, ja rõõmustama Jeesuse Kristuse, oma Lunastaja üle.

10 Ja kes teab, kas neist ei saa mitte vahendid, et tuua oma Lunastaja tundmisele mitmeid tuhandeid nende seast, jah, ja ka mitmeid tuhandeid meie kangekaelsetest vendadest nefilastest, kes teevad praegu oma südant kõvaks patus ja süütegudes?

11 Nüüd, neid saladusi ei ole mulle veel täielikult teada antud; seepärast ma hoidun ütlemast rohkem.

12 Ja olgu sellest küllalt, kui ma ütlen ainult, et need on hoitud targal otstarbel, milline otstarve on teada Jumalale, sest ta annab tarkuses [a]nõu kõigis oma töödes ja tema rajad on sirged ning tema kulg [b]üks igavene ring.

13 Oo, pea meeles, pea meeles, mu poeg Heelaman, kui [a]ranged on Jumala käsud! Ja ta ütles: [b]Kui te peate kinni minu käskudest, saadab teid sellel maal [c]edu – aga kui te tema käskudest kinni ei pea, lõigatakse teid tema juurest ära.

14 Ja nüüd, pea meeles, mu poeg, et Jumal on [a]usaldanud sinu hoolde need asjad, mis on [b]pühad, mida ta on pidanud pühadena ja mida ta ka edaspidi peab ja hoiab [c]targal otstarbel, mis tal on, et ta võiks näidata oma väge tulevastele põlvkondadele.

15 Ja nüüd, vaata, ma ütlen sulle prohvetliku kuulutamise vaimu läbi, et kui sa astud üle Jumala käskudest, siis vaata, need asjad, mis on pühad, võetakse Jumala väel sinult ära ja sind antakse üle Saatanale, et ta võiks sind sõeluda, nagu tuul sõelub aganaid.

16 Aga kui sa pead kinni Jumala käskudest ja teed nende asjadega, mis on pühad, nii, nagu Issand sul käsib (sest sa pead palves pöörduma Issanda poole kõigis asjus, mida sa peaksid nendega tegema), vaata, ükski maa ega põrgu vägi ei saa neid sinult [a]võtta, sest Jumal on võimas täitma kõiki oma sõnu.

17 Sest ta täidab kõik oma lubadused, mida ta sulle annab, sest et ta on täitnud oma lubadused, mida ta andis meie isadele.

18 Sest ta lubas neile, et ta [a]hoiab neid asju oma targal otstarbel, et ta võiks näidata oma väge tulevastele põlvkondadele.

19 Ja nüüd, vaata, ühe eesmärgi on ta täitnud, tuues nimelt [a]mitmed tuhanded laamanlased tõe tundmisele; ja ta on näidanud nende kaudu oma väge ja ta tahab ka edaspidi näidata nende kaudu oma väge [b]tulevastele põlvkondadele; seepärast neid hoitakse.

20 Seepärast käsin ma sind, mu poeg Heelaman, et sa oleks usin kõikide mu sõnade täitmisel ja et sa oleks usin Jumala käskudest kinnipidamisel, nii nagu need kirjutatud on.

21 Ja nüüd, ma räägin sinule neist

12 *a* 2Ne 9:28; Jb 4:10.
b 1Ne 10:19; Al 7:20.
13 *a* 2Ne 9:41.
b Al 9:13; 3Ne 5:22.
c Mo 1:7; Al 50:20.
14 *a* ÕL 3:5.
b PJ Püha.
c 1Ne 9:3–6.
16 *a* JSA 1:59.
18 *a* ÕL 5:9.
19 *a* Al 23:5.
b En 1:13; Mr 7:8–10.

[a]kahekümne neljast plaadist, et sa peaksid neid, nii et saladused ja pimedusetööd ja nende [b]salajased teod ehk selle rahva salajased teod, kes on hävitatud, võiksid saada ilmsiks tehtud sellele rahvale; jah, et kõik nende mõrvamised ja röövimised ja nende rüüstamised ja kogu nende pahelisus ja jäledused võiksid saada ilmsiks tehtud sellele rahvale; jah, ja et sa hoiaksid neid [c]tõlkijaid.

22 Sest vaata, Issand nägi, et tema rahvas hakkas tegema pimedusetöid; jah, tegema salajasi mõrvu ja jäledusi; seepärast Issand ütles, et kui nad meelt ei paranda, hävitatakse nad maa pinnalt.

23 Ja Issand ütles: Ma valmistan oma teenijale Gaselemile [a]kivi, mis särab pimeduses valguseks, et ma võiksin paljastada oma rahvale, kes mind teenib, et ma võiksin paljastada neile nende vendade teod; jah, nende salajased teod, nende pimedusetööd ja nende pahelisuse ning jäledused.

24 Ja nüüd, mu poeg, need tõlkijad valmistati selleks, et läheks täide Jumala sõna, mis ta rääkis, öeldes:

25 Ma [a]toon pimedusest valguse kätte kõik nende salajased teod ja nende jäledused; ja kui nad ei paranda meelt, [b]hävitan ma nad maa pinnalt; ja ma toon valguse kätte kõik nende saladused ja jäledused, igale rahvale, kes edaspidi seda maad valdab.

26 Ja nüüd, mu poeg, me näeme, et nad ei parandanud meelt; seepärast nad hävitati ja siiamaani on Jumala sõna täide läinud; jah, nende salajased jäledused on pimedusest välja toodud ja meile teatavaks tehtud.

27 Ja nüüd, mu poeg, ma käsin sind, et sa pead hoidma enda teada kõik nende vanded ja nende lepingud ja nende kokkulepped, mida nad on teinud nende salajastes jäledustes; jah, ja kõik nende [a]tunnustähed ja nende imeteod pead sa hoidma varjul selle rahva eest, nii et nad ei teaks nendest midagi, et nad juhuslikult ei langeks samuti pimedusse ja ei häviks.

28 Sest vaata, üle terve selle maa lasub [a]needus, et hävitus tuleb kõikidele neile pimedusetöö tegijatele vastavalt Jumala väele, kui nad on täiesti küpsed; seepärast soovin ma, et seda rahvast ei hävitataks.

29 Seepärast pead sa hoidma need nende [a]vannete ja nende lepingute salajased plaanid selle rahva eest varjul ja anna neile teada ainult nende pahelisusest ja nende mõrvadest ja nende jäledustest; ja sa õpeta neid [b]põlgama sellist pahelisust ja jäledusi ning mõrvasid; ja sa õpeta neile ka, et need inimesed hävisid oma pahelisuse ja jäleduste ja mõrvade pärast.

21 *a* Et 1:1–5.
b PJ Salajased liidud.
c PJ Uurim ja Tummim.
23 *a* Mo 8:13.
25 *a* ÕL 88:108–110.
b Mo 21:26.
27 *a* Hl 6:22.
28 *a* Al 45:16; Et 2:7–12.
29 *a* Hl 6:25.
b Al 13:12.

30 Sest vaata, nad mõrvasid kõik Issanda prohvetid, kes tulid nende sekka, et kuulutada neile nende süütegudest; ja nende veri, keda nad mõrvasid, hüüdis Issanda, nende Jumala poole kättemaksu nendele, kes olid nende mõrvajad; ja nõnda tulid Jumala kohtuotsused nende pimedusetööde ja salajaste liitude tegijate peale.

31 Jah, ja neetud olgu see maa igavesest ajast igavesti neile pimedusetöö ja salajaste liitude tegijatele koguni hävitamiseni välja, kui nad ei paranda meelt enne, kui nad saavad täiesti küpseks.

32 Ja nüüd, mu poeg, pea meeles neid sõnu, mis ma olen sulle rääkinud; ära usalda neid salajasi plaane sellele rahvale, vaid õpeta neid tundma [a]igavikulist viha patu ja süütegude vastu.

33 [a]Jutlusta neile meeleparandust ja usku Issandasse Jeesusesse Kristusesse; õpeta neid olema [b]alandlikud ja südames tasased ja vagad; õpeta neid vastu panema kõikidele kuradi [c]kiusatustele usuga Issandasse Jeesusesse Kristusesse!

34 Õpeta neile, et nad ei väsiks kunagi heategudest, vaid oleksid südames tasased ja vagad, sest sellised leiavad [a]rahu oma hingele.

35 Oo, pea meeles, mu poeg, ja õpi [a]tarkust oma nooruses; jah, õpi oma nooruses kinni pidama Jumala käskudest!

36 Jah, ja [a]hüüa Jumalat abiks kõiges; jah, kõik, mida sa teed, tee Issandale, ja kuhu iganes lähed, mine Issandaga; jah, olgu kõik sinu mõtted suunatud Issandale; jah, anna Issandale oma südame kiindumus igaveseks!

37 Kõikides oma toimetustes pea [a]nõu Issandaga ja ta juhib sind heale; jah, kui sa õhtul heidad puhkama, siis heida puhkama Issanda hoolde, et ta võiks valvata sinu üle, kui sa magad; ja kui sa tõused hommikul, olgu su süda täis [b]tänu Jumalale; ja kui sa neid asju teed, siis sind tõstetakse üles viimsel päeval.

38 Ja nüüd, mu poeg, on mul natuke öelda selle eseme kohta, mida meie isad kutsuvad keraks või teenäitajaks – või meie isad nimetasid seda [a]Liahoonaks, mis on tõlgitult kompass; ja selle valmistas Issand.

39 Ja vaata, ühegi inimese töö ei saa olla nii hoolikalt valmistatud. Ja vaata, see valmistati selleks, et näidata meie isadele, mis suunas neil tuleb kõnnumaal rännata.

40 Ja see töötas nende heaks vastavalt nende [a]usule Jumalasse; seepärast, kui neil oli usku uskuda, et Jumal võib panna need osutid näitama teed, mida mööda nad peaksid minema, siis vaata, nõnda sündis; seepärast said nad Jumala väel selle ime ja ka palju teisi imesid päevast päeva.

41 Olgugi et need imed olid

32 *a* 2Ne 4:31.
33 *a* PJ Jutlustama.
b PJ Tasadus, tasane.
c PJ Kiusatus.
34 *a* Ps 37:4–7; Mt 11:28–30.
35 *a* PJ Tarkus.
36 *a* PJ Palve.
37 *a* Jb 4:10; ÕL 3:4.
b ÕL 46:32.
38 *a* 1Ne 16:10; 18:12; ÕL 17:1.
40 *a* 1Ne 16:28.

tehtud [a]väikeste vahenditega, näitas see ometi neile imepäraseid tegusid. Nad olid pikaldased ja unustasid rakendada oma usku ja usinust ning siis need imepärased teod lakkasid ja nad ei jõudnud oma teekonnal edasi.

42 Seepärast, nad virelesid kõnnumaal ehk ei rännanud otseteed ja kannatasid oma üleastumiste pärast nälga ja janu.

43 Ja nüüd, mu poeg, ma tahan, et sa mõistad, et need asjad ei ole mitte ilma tähenduseta, sest kui meie isad olid pikaldased pöörama tähelepanu sellele kompassile (nüüd, need asjad olid ajalikud), siis ei saatnud neid edu; just samuti on asjadega, mis on vaimsed.

44 Sest vaata, sama kerge on pöörata tähelepanu Kristuse [a]sõnale, mis näitab sulle otseteed igavesse õndsusse, kui meie isadel oli pöörata tähelepanu sellele kompassile, mis näitas neile otseteed tõotatud maale.

45 Ja nüüd, ma küsin, kas selles ei ole võrdkuju? Sest sama kindlasti, kui see suunanäitaja tõi meie isad, kui nad järgisid selle suunda, tõotatud maale, viivad Kristuse sõnad meid, kui me järgime nende näidatud suunda, üle sellest mureorust palju paremale tõotatud maale.

46 Oo mu poeg, ärgem olgem [a]pikaldased, kuna [b]tee on kerge; sest nõnda oli meie isadega; sest nõnda oli see valmistatud neile, et kui nad vaataksid, võiksid nad [c]elada; just samuti on see meiega. Tee on valmistatud ja kui me vaatame, siis me võime elada igavesti.

47 Ja nüüd, mu poeg, vaata, et sa hoolitsed nende pühade asjade eest; jah, vaata, et sa tõstad oma pilgu Jumala poole ja elad. Mine selle rahva juurde ja kuuluta sõna ning ole arukas! Hüvasti, mu poeg!

Alma käsud oma pojale Siblonile.

Hõlmab 38. peatüki.

---

38. PEATÜKK

Siblonit kiusati taga õigemeelsuse pärast – Pääste on Kristuses, kes on maailma elu ja valgus – Ohjelda kõiki oma kirgi. Ligikaudu 74 eKr.

Mu poeg, hoia oma kõrvad lahti minu sõnadele, sest ma ütlen sulle, just nagu ma ütlesin Heelamanile, et kuivõrd sa pead kinni Jumala käskudest, saadab sind maal edu; ja kuivõrd sa Jumala käskudest kinni ei pea, lõigatakse sind tema juurest ära.

2 Ja nüüd, mu poeg, ma loodan, et saan tunda sinu üle suurt rõõmu sinu püsivuse ja Jumalale ustavuse

41 *a* Al 37:6–7.
44 *a* Ps 119:105; 1Ne 11:25; Hl 3:29–30.
46 *a* 1Ne 17:40–41.
b Jh 14:5–6; 2Ne 9:41; 31:17–21; ÕL 132:22, 25.
c Jh 11:25; Hl 8:15; 3Ne 15:9.

pärast; sest nagu sa oled juba noorena hakanud lootma Issandale, oma Jumalale, just samuti, ma loodan, et sa [a]jätkad tema käskudest kinnipidamist, sest õnnistatud on see, kes [b]peab vastu lõpuni.

3 Ma ütlen sulle, mu poeg, et mul on olnud sinust suur rõõm sinu ustavuse ja sinu usinuse ja sinu kannatlikkuse ja sinu pikameelsuse pärast [a]soramlaste rahva seas.

4 Sest ma tean, et sa olid ahelais; jah, ja ma tean ka, et sind visati kividega sõna pärast ja sa talusid kõike seda [a]kannatlikult, sest Issand oli [b]sinuga; ja nüüd, sa tead, et Issand vabastas sind.

5 Ja nüüd, mu poeg Siblon, ma tahan, et sa peaksid meeles, et sama palju, kui sa paned oma [a]lootuse Jumalale, nimelt niisama palju aidatakse sind [b]välja sinu katsumustest ja sinu [c]raskustest ja sinu kannatustest ning sind tõstetakse üles viimsel päeval.

6 Nüüd, mu poeg, ma ei tahaks, et sa mõtled, et ma tean neid asju omast peast, vaid see on Jumala Vaim, mis on minus, kes teeb need asjad mulle teatavaks, sest kui ma ei oleks Jumalast [a]sündinud, ei oleks ma sellest teada saanud.

7 Aga vaata, Issand saatis oma suurest halastusest oma [a]ingli mulle kuulutama, et ma pean lõpetama [b]hävitustöö tema rahva seas; jah, ja ma olen näinud inglit näost näkku ja ta rääkis minuga ja ta hääl oli kui kõuemürin ja see raputas kogu maad.

8 Ja sündis, et ma olin kolm päeva ja kolm ööd kõige kibedamas hingevalus ja ahastuses; ja ei saanud oma patte [a]andeks mitte enne, kui ma palusin halastust Issandalt Jeesuselt Kristuselt. Aga vaata, ma hüüdsin teda ja leidsin rahu oma hingele.

9 Ja nüüd, mu poeg, ma olen jutustanud sulle seda, et sa õpiksid tarkust, et sa õpiksid minult, et [a]ei ole olemas mingit teist teed ega vahendit, mille kaudu inimene võib saada päästetud, kui ainult Kristuses ja Kristuse kaudu. Vaata, tema on maailma elu ja [b]valgus. Vaata, tema on tõe ja õigemeelsuse sõna.

10 Ja nüüd, nagu sa oled hakanud õpetama sõna, just samuti ma tahan, et sa jätkaksid õpetamist, ja ma tahan, et sa oleksid kõikides asjades usin ja mõõdukas.

11 Vaata, et sa ei ole [a]uhkust täis; jah, vaata, et sa ei hoople omaenda tarkusega ega oma suure jõuga!

12 Kasuta julgust, aga mitte ülbust; ja vaata ka, et sa ohjeldad kõiki oma kirgi, et sa võiksid täituda armastusega; vaata, et sa hoidud laiskusest!

13 Ära palveta nagu soramlased,

38 2*a* Al 63:1–2.
b 2Ne 31:15–20; 3Ne 15:9; 27:6, 16–17.
3*a* Al 31:7.
4*a* PJ Kannatlikkus.
b Rm 8:35–39.
5*a* Al 36:27.
PJ Usaldama.
b Mt 11:28–30.
c ÕL 3:8; 121:7–8.
6*a* Al 36:26; ÕL 5:16.
PJ Sündima Jumalast, sündima uuesti.
7*a* Mo 27:11–17.
b Al 26:17–18; 36:6–11.
8*a* PJ Pattude andekssaamine.
9*a* Hl 5:9.
b Mo 16:9.
11*a* PJ Uhkus.

sest sa oled näinud, et nad palvetavad, et inimesed kuuleksid ja et neid kiidetaks nende tarkuse pärast.

14 Ära ütle: Oo Jumal, ma tänan sind, et me oleme [a]paremad, kui meie vennad; vaid pigem ütle: Oo Issand, andesta mulle mu [b]vääritus ja pea meeles halastuses minu vendi – jah, alati tunnista oma vääritust Jumala ees.

15 Ja õnnistagu Issand su hinge ja võtku sind viimsel päeval vastu oma kuningriiki, et sa saaksid istuda rahus. Nüüd, mine, mu poeg, ja õpeta sõna sellele rahvale! Ole arukas! Hüvasti, mu poeg!

Alma käsud oma pojale Koriantonile.

Hõlmab peatükid 39–42 (kaasa arvatud).

39. PEATÜKK

Seksuaalne patt on jäledus – Koriantoni patud hoidsid soramlasi sõna vastu võtmast – Kristuse lunastus ulatub tagasi nende usklike päästmisele, kes elasid enne seda. Ligikaudu 74 eKr.

JA nüüd, mu poeg, mul on sulle öelda natuke enamat, kui ma ütlesin sinu vennale; sest vaata, kas sa pole märganud oma venna püsivust, tema ustavust ja tema usinust Jumala käskudest kinnipidamisel? Vaata, kas ta ei ole sulle andnud head eeskuju?

2 Sest sina ei pööranud minu sõnadele niipalju tähelepanu kui su vend [a]soramlaste rahva keskel. Nüüd, see on see, mis mul on sinu vastu: sa hooplesid pidevalt oma jõu ja tarkusega.

3 Ja see ei ole kõik, mu poeg. Sa tegid seda, mis oli mulle kohutav; sest sa jätsid oma teenimistöö ja läksid Sironi maale laamanlaste piirides, [a]hoora Isabeli juurde.

4 Jah, ta on [a]röövinud paljude südamed; aga see ei ole mingi vabandus sinule, mu poeg. Sa oleksid pidanud hoidma seda teenimistööd, mis sulle oli usaldatud.

5 Kas sa ei tea, mu poeg, et [a]need asjad on jäledus Issanda silmis; jah, kõige jäledamad kõikidest pattudest peale süütu vere valamise või Püha Vaimu salgamise?

6 Sest vaata, kui sa [a]salgad Püha Vaimu, kui sel on kord olnud koht sinus, ja sa tead, et sa teda salgad, siis vaata, see on patt, mis on [b]andestamatu; jah, ja kes iganes mõrvab, hoolimata Jumala valgusest ja tundmisest, sellel ei ole kerge saada [c]andestust; jah, ma ütlen sulle, mu poeg, et sellel ei ole kerge saada andestust.

7 Ja nüüd, mu poeg, ma sooviksin Jumalalt, et sa ei oleks [a]süüdi nii suures kuriteos. Ma ei peatuks su

14*a* Al 31:16.
b Lk 18:10–14.
39 2*a* Al 38:3.
3*a* PJ Iha, iharus.
4*a* Õp 7:6–27.
5*a* PJ Seksuaalne kõlblusetus.
6*a* ÕL 76:35–36.
b PJ Andeksandmatu patt.
c ÕL 64:10.
PJ Andestama.
7*a* PJ Süü.

kuritegudel, et vaevata su hinge, kui sellest ei oleks sulle kasu.

8 Aga vaata, sa ei saa varjata oma kuritegusid Jumala eest; ja kui sa ei paranda meelt, seisavad need tunnistusena sinu vastu viimsel päeval.

9 Nüüd, mu poeg, ma tahan, et sa parandaksid meelt ja loobuksid oma pattudest ega püüdleks enam oma [a]silmahimude poole, vaid [b]hoiduksid kõikidest nendest asjadest; sest kui sa seda ei tee, ei või sa mingil juhul pärida Jumala kuningriiki. Oo, pea meeles ja võta see endale kohustuseks ja hoidu sellistest asjadest!

10 Ja ma käsin sul võtta endale kohustuseks pidada oma ettevõtmistes nõu oma vanemate vendadega; sest vaata, sa oled veel noor ja sul on vaja, et su vennad sind kosutaksid. Ja pööra tähelepanu nende nõuannetele!

11 Ära lase end kõrvale juhtida tühistel või rumalatel asjadel; ära lase kuradil taas oma südant kõrvale juhtida nende paheliste hoorade järele! Vaata, oo mu poeg, kui suure süü sa tõid [a]soramlaste peale, sest kui nad nägid sinu [b]käitumist, ei tahtnud nad uskuda minu sõnu.

12 Ja nüüd, Issanda Vaim ütleb mulle: "Käsi oma lastel teha head, nii et nad ei juhataks paljude inimeste südameid hävitusse; seepärast käsin ma sind, mu poeg, Jumala kartuses, et sa hoiduksid oma süütegudest;

13 et sa pöörduksid kõigest oma meelest, väest ja jõust Issanda poole; et sa ei juhiks enam kellegi südant tegema kurja, vaid mine pigem nende juurde tagasi ja [a]tunnista oma vigu ja seda väärust, mis sa oled teinud.

14 [a]Ära otsi selle maailma rikkust ega tühiseid asju; sest vaata, sa ei saa neid endaga kaasa viia!

15 Ja nüüd, mu poeg, ma tahaksin sulle mõnevõrra rääkida Kristuse tuleku kohta. Vaata, ma ütlen sulle, et see on tema, kes tuleb tõepoolest ära võtma maailma patte; jah, ta tuleb kuulutama oma rahvale rõõmusõnumeid päästest.

16 Ja nüüd, mu poeg, see oli see teenimistöö, mida sind tegema kutsuti, kuulutama sellele rahvale neid rõõmusõnumeid, et ette valmistada nende meeli; või õigemini, et pääste võiks tulla neile, et nad võiksid ette valmistada oma [a]laste meeli kuulama sõna tema tuleku ajal.

17 Ja nüüd, ma kergendan veidi su meelt selle asja suhtes. Vaata, sa imestad, miks need asjad peavad olema teada nii kaua ette. Vaata, ma ütlen sulle: kas nüüdsel ajal ei ole mitte hingel Jumala silmis sama suur väärtus, kui on hingel tema tuleku ajal?

9 *a* PJ Lihalik.
b 3Ne 12:30.
11 *a* Al 35:2–14.
b Rm 2:21–23; 14:13; Al 4:11.
12 *a* PJ Jumala käsud; Õpetaja, õpetama.
13 *a* Mo 27:34–35.
14 *a* Mt 6:25–34; Jb 2:18–19; ÕL 6:6–7; 68:31–32.
16 *a* PJ Perekond – Lastevanemate kohustused.

18 Kas ei ole ühtemoodi vajalik, et lunastusplaan tehtaks teatavaks nii sellele rahvale kui ka nende lastele?

19 Kas Issandal ei ole ühtemoodi kerge nüüdsel ajal saata oma inglit kuulutama neid rõõmusõnumeid nii meile kui ka meie lastele või pärast tema tulemist?

40. PEATÜKK

Kristus teeb teoks kõikide inimeste ülestõusmise – Õigemeelsed surnud lähevad paradiisi ja pahelised kõige äärmisemasse pimedusse, et oodata oma ülestõusmise päeva – Kõik taastatakse ülestõusmisel nende õigel ja täiuslikul kujul. Ligikaudu 74 eKr.

NÜÜD, mu poeg, on mõnevõrra veel midagi, mida ma tahan sulle ütelda; sest ma tajun, et sinu meelt vaevab surnute ülestõusmise küsimus.

2 Vaata, ma ütlen sulle, et ei ole ülestõusmist – ehk ma tahan öelda teiste sõnadega, et see surelikkus ei riietu [a]surematusesse, see rikutus ei [b]riietu rikkumatusesse – [c]enne, kui pärast Kristuse tulemist.

3 Vaata, tema teeb teoks surnute [a]ülestõusmise. Aga vaata, mu poeg, ülestõusmist ei ole veel. Nüüd, ma ilmutan sulle saladuse; ometi on palju [b]saladusi, mis on [c]peidetud, nii et neid ei tea mitte keegi peale Jumala enese. Aga ma näitan sulle üht asja, mille kohta ma olen usinalt küsinud Jumalalt, et ma võiksin teada – see puudutab ülestõusmist.

4 Vaata, on määratud aeg, millal kõik [a]tõusevad surnuist. Nüüd, keegi ei tea, millal see aeg tuleb; aga Jumal teab aega, mis on määratud.

5 Nüüd, kas on üks kord või [a]kaks korda või kolm korda, kui inimesed tõusevad surnuist, see ei oma tähtsust, sest Jumal [b]teab kõiki neid asju; ja see rahuldab mind, kui tean, et see on nii – et on määratud aeg, millal kõik tõusevad surnuist.

6 Nüüd, peab olema paratamatult aeg surmaaja ja ülestõusmise aja vahel.

7 Ja nüüd, ma tahaksin küsida, et mis saab inimeste [a]hingedest selle surmaaja ja ülestõusmiseks määratud aja vahepeal?

8 Nüüd, pole oluline, kas inimestele on ülestõusmiseks määratud rohkem kui üks aeg, sest kõik ei sure ühekorraga ja see ei oma tähtsust; Jumalale on kõik kui üks päev ja ainult inimestele on aeg mõõdetud.

9 Seepärast, inimestele on määratud aeg, mil nad tõusevad surnuist, ja surmaaja ja ülestõusmise

40 2 *a* Mo 16:10–13. PJ Surematu, surematus.
b 1Kr 15:53–54.
c 1Kr 15:20.
3 *a* PJ Ülestõusmine.
b PJ Jumala saladused.
c ÕL 25:4; 124:41.
4 *a* Jh 5:28–29.
5 *a* Mo 26:24–25; ÕL 43:18; 76:85.
b PJ Jumal, Jumalus.
7 *a* Al 40:21; ÕL 138. PJ Hing.

aja vahel on aeg. Ja nüüd, selle ajavahemiku kohta, see, mis saab inimeste hingedest, on see, mille teadasaamiseks olen ma usinalt Issandalt järele pärinud, ja see on see, mida ma tean.

10 Ja kui tuleb aeg, mil kõik tõusevad üles, siis nad saavad teada, et Jumal teab kõiki [a]aegu, mis on inimestele määratud.

11 Nüüd, mis puutub hinge seisundisse [a]surma ja ülestõusmise vahel – Vaata, ingel on mulle teatavaks teinud, et kõikide inimeste vaimud, niipea kui nad on lahkunud sellest surelikust kehast, jah, kõikide inimeste vaimud, on nad siis head või halvad, võetakse [b]koju selle Jumala juurde, kes andis neile elu.

12 Ja siis sünnib, et nende vaimud, kes on õigemeelsed, võetakse vastu [a]õnne seisundisse, mida kutsutakse [b]paradiisiks, [c]puhkeseisundiks, [d]rahuseisundiks, kus nad puhkavad kõigist oma vaevadest ja kõigist muretsemistest ja kurvastamistest.

13 Ja siis sünnib, et paheliste vaimud, jah, need kes on halvad – sest vaata, neil ei ole mingit osa või annust Issanda Vaimust; sest vaata, nad valisid pigem halvad teod kui head; seepärast läks neisse kuradi vaim ja võttis võimust nende majas – ja nad aetakse välja kõige [a]äärmisemasse pimedusse; seal on [b]nutt ja kaeblemine ning hammaste kiristamine ja seda nende endi süütegude pärast, sest kuradi tahe juhtis nad vangistusse.

14 Nüüd, see on [a]paheliste hingede seisund; jah, nad on pimeduses ja [b]hirmsas kartust täis ootamise seisundis, oodates Jumala raevu tulist meelepaha langevat nende peale; nõnda nad jäävad sellesse [c]seisundisse, samuti nagu õigemeelsed paradiisi kuni nende ülestõusmise ajani.

15 Nüüd, on mõned, kes on mõistnud, et see hinge õnne seisund ja see häda seisund enne ülestõusmist on esimene ülestõusmine. Jah, ma nõustun, et seda võib nimetada ülestõusmiseks, vaimu või hinge tõusmiseks ja selle üleandmiseks kas õnne või õnnetuse seisundisse vastavalt sõnadele, mis on räägitud.

16 Ja vaata, taas on räägitud, et on [a]esimene [b]ülestõusmine, kõikide nende ülestõusmine, kes on olnud või kes on või kes saavad olema kuni Kristuse surnuist ülestõusmiseni.

17 Nüüd, me ei arva, et see esimene ülestõusmine, millest on sellisel viisil räägitud, võib olla hingede ülestõusmine ja nende [a]üleandmine kas õnne või õnnetuse seisundisse. Sa ei või arvata, et see tähendab seda.

18 Vaata, ma ütlen sulle: Ei, vaid

10 *a* Ap 17:26.
11 *a* Lk 16:22–26; 1Pt 3:18–19; 4:6; ÕL 76:71–74; 138.
b Kg 12:7; 2Ne 9:38.
12 *a* PJ Rõõm.
b PJ Paradiis.
c PJ Puhkus ja rahu.
d ÕL 45:46.
PJ Rahu.
13 *a* PJ Põrgu.
b Mt 8:12; Mo 16:2.
14 *a* ÕL 138:20.
b Jb 6:13; Ms 7:1.
c Al 34:34.
16 *a* Jb 4:11; Mo 15:21–23.
b PJ Ülestõusmine.
17 *a* ÕL 76:17, 32, 50–51.

see tähendab nende hingede taasühinemist kehaga, nende, kes on elanud Aadama päevadest kuni Kristuse [a]ülestõusmiseni.

19 Nüüd, kas nende hinged ja kehad, kellest on räägitud, ühinevad kõik ühekorraga, nii pahelised kui õigemeelsed, seda ma ei ütle; olgu sellest küllalt, kui ma ütlen, et nad kõik tulevad esile, ehk teiste sõnadega, nende ülestõusmine toimub [a]enne nende ülestõusmist, kes surevad pärast Kristuse ülestõusmist.

20 Nüüd, mu poeg, ma ei ütle, et nende ülestõusmine tuleb Kristuse ülestõusmise ajal, vaid vaata, ma ütlen seda kui oma arvamust, et õigemeelsete hinged ja kehad ühinevad Kristuse ülestõusmisel ja tema [a]taevasseminemisel.

21 Aga kas see toimub tema ülestõusmise ajal või pärast seda, ma ei ütle; aga niipalju ma ütlen, et surma ja keha ülestõusmise vahel on [a]aeg, ja hinge seisund on kas [b]õnnes või [c]õnnetuses ajani, mille Jumal on määranud surnute esiletulemiseks ja mõlema, hinge ning keha taasühinemiseks ja Jumala ette [d]seismatoomiseks ja kohtumõistmiseks nende tegude järgi.

22 Jah, see toob kaasa nende asjade taastamise, millest on räägitud prohvetite suuga.

23 [a]Hing [b]taastatakse [c]kehale ja keha hingele; jah, ja iga jäse ja liiges taastatakse oma kehale; jah, juuksekarvgi ei jää kaduma; vaid kõik asjad taastatakse nende õigel ja täiuslikul kujul.

24 Ja nüüd, mu poeg, see on taastamine, millest on [a]räägitud prohvetite suuga.

25 Ja siis hiilgavad õigemeelsed Jumala kuningriigis.

26 Aga vaata, hirmus [a]surm tuleb pahelistele; sest nad surevad kõige selle suhtes, mis puutub õigemeelsusesse; sest nad ei ole puhtad ja [b]miski, mis pole puhas, ei või pärida Jumala kuningriiki; vaid nad on välja aetud ja üle antud osa võtma oma tegude ehk oma tööde viljast, mis on olnud halvad; ja nemad joovad kibeda karika sademe.

41. PEATÜKK

Ülestõusmisel tulevad inimesed esile lõputu õnne või lõputu õnnetuse seisundisse – Pahelisus ei ole kunagi olnud õnn – Lihalikud inimesed on maailmas ilma Jumalata – Iga inimene saab taastamisel taas surelikuses omandatud iseloomujooned ja omadused. Ligikaudu 74 eKr.

JA nüüd, mu poeg, on mul natuke öelda taastamise kohta, millest on räägitud; sest vaata, mõned

18 *a* Mt 27:52–53.
19 *a* Mo 15:26.
20 *a* PJ Taevassetõusmine.
21 *a* Lk 23:39–43.
b PJ Paradiis.
c PJ Põrgu.
d Al 42:23.
23 *a* ST Vaim.
ÕL 88:15–17.
PJ Hing.
b 2Ne 9:12–13; Al 11:40–45.
c PJ Keha.
24 *a* Js 26:19.
26 *a* 1Ne 15:33; Al 12:16.
b Al 11:37.

on [a]väänanud pühakirju ja on seepärast kaugel [b]eksiteel. Ja ma tajun, et ka sinu meelt on see asi vaevanud. Aga vaata, ma selgitan sulle seda.

2 Ma ütlen sulle, mu poeg, et Jumala õiglus nõuab, et oleks taastamise plaan, sest on nõutav, et kõik asjad oleksid taastatud nende õigesse korda. Vaata, on nõutav ja õiglane vastavalt Kristuse väele ja ülestõusmisele, et inimese hing oleks taastatud selle kehale ja et iga [a]kehaosa oleks taastatud oma kohale.

3 Ja Jumala [a]õiglus nõuab, et inimeste üle [b]mõistetaks kohut nende [c]tegude järgi, ja kui nende teod olid selles elus head ja nende südame soovid olid head, siis peavad nad ka viimsel päeval olema [d]taastatud sellele, mis on hea.

4 Ja kui nende teod on halvad, siis nad [a]taastatakse sellele, mis on halb. Seepärast, kõik asjad taastatakse nende õigesse korda, iga asi selle loomulikul kujul – [b]surelikkus äratatakse surematusesse, [c]rikutus rikkumatusesse – äratatakse [d]lõputusse õnne, et pärida Jumala kuningriik, või lõputusse õnnetusse, et pärida kuradi kuningriik, üks ühel, teine teisel pool –

5 üks äratatakse õnne seisundisse vastavalt sellele, kuidas ta on soovinud õnne, ehk sellesse, mis on hea vastavalt tema heasoovimisele; ja teine sellesse, mis on halb vastavalt tema halvasoovimisele; sest nagu ta on päev läbi halba teha soovinud, just samuti saab ta oma palgaks halva, kui saabub õhtu.

6 Ja nii on see ka teisest küljest. Kui ta on parandanud meelt oma pattudest ja soovinud õigemeelsust oma päevade lõpuni, siis just samuti tasutakse talle õigemeelsusega.

7 [a]Need on need, keda Issand on lunastanud; jah, need on need, keda tuuakse välja, kes päästetakse sellest lõputust pimeduse ööst; ja nõnda nad seisavad või langevad, sest vaata, nad on [b]iseeneste kohtumõistjad, kas teha head või halba.

8 Nüüd, Jumala määrused on [a]muutmatud; seepärast, tee on valmistatud, et kes iganes tahab, võib kõndida seda mööda ja saada päästetud.

9 Ja nüüd, vaata, mu poeg, ära riski enam [a]ühtegi solvangut teha oma Jumala vastu nende õpetuse üksikasjade osas, milles sa oled siiani riskinud pattu teha.

10 Ära arva, et kuna on räägitud taastamisest, et sind taastatakse patust õnne! Vaata, ma ütlen

41 1 *a* 2Pt 1:20; 3:16; Al 13:20.
b PJ Usust taganemine.
2 *a* Al 40:23.
3 *a* PJ Õiglus.
b PJ Kohtumõistmine, kohut mõistma; Vastutama, vastutav, vastutus.
c PJ Teod.
d Hl 14:31.
4 *a* Al 42:28.
b 2Ne 9:12–13; ÕL 138:17.
PJ Ülestõusmine.
c 1Kr 15:51–55.
d PJ Igavene elu.
7 *a* ÕL 76:50–70.
b 2Ne 2:26; Al 42:27; Hl 14:30.
PJ Valikuvabadus.
8 *a* ÕL 1:38.
9 *a* ÕL 42:23–28.

sulle, [a]pahelisus ei ole kunagi olnud õnn!

11 Ja nüüd, mu poeg, kõik inimesed, kes on [a]loomulikus seisundis, ehk ma tahan öelda, et [b]lihalikus seisundis, on kibeduse sapis ja süütegude ahelais; nad on maailmas [c]ilma Jumalata ja on läinud vastuollu Jumala loomusega; seepärast, nad on seisundis, mis on vastuolus õnne loomusega.

12 Ja nüüd, vaata, kas taastamine tähendab siis seda, et asi võetakse loomulikust seisundist ja pannakse ebaloomulikku seisundisse ehk see pannakse oma olemusele vastandlikku olekusse?

13 Oo mu poeg, see ei ole nii, vaid taastamine tähendab ühendada halb taas halvaga või lihalik lihalikuga või kuratlik kuratlikuga – hea sellega, mis on hea; õigemeelne sellega, mis on õigemeelne; õiglane sellega, mis on õiglane; halastav sellega, mis on halastav.

14 Seepärast, mu poeg, vaata, et sa oled halastav oma vendade vastu; toimi [a]õiglaselt; [b]mõista kohut õigemeelselt ja tee alati [c]head; ja kui sa seda kõike teed, siis saad sa oma tasu; jah, sulle taastatakse taas [d]halastus; sulle taastatakse taas õiglus; sulle taastatakse taas õigemeelne kohtuotsus; ja sulle tasutakse taas heaga.

15 Sest see, mida sa saadad välja, pöördub taas sinu juurde tagasi ja taastatakse; seepärast, taastamine mõistab patustaja veelgi enam süüdi ega õigusta teda mitte sugugi.

42. PEATÜKK

Surelikkus on prooviaeg, et võimaldada inimesel parandada meelt ja teenida Jumalat – Langemine tõi ajaliku ja vaimse surma kogu inimkonnale – Lunastus tuleb läbi meeleparanduse – Jumal ise lepitab maailma patud – Halastus on nende jaoks, kes meelt parandavad – Kõik teised alluvad Jumala õiglusele – Halastus tuleb lepituse pärast – Päästetakse vaid tõelised patukahetsejad. Ligikaudu 74 eKr.

JA nüüd, mu poeg, ma märkan, et on veel midagi, mis vaevab su meelt, mida sa ei mõista – ja see on Jumala [a]õiglus patustaja karistamisel; sest sina püüad arvata, et on ebaõiglane jätta patustaja õnnetusse seisundisse.

2 Nüüd, vaata, mu poeg, ma selgitan sulle seda asja. Sest vaata, pärast seda, kui Issand Jumal [a]saatis meie esimesed vanemad [b]Eedeni aiast välja viljelema maad, millest nad olid võetud – jah, ta ajas inimese välja ja ta asetas Eedeni

10 *a* Ps 32:10; Js 57:20–21; Hl 13:38.
11 *a* Mo 3:19.
PJ Loomupärane inimene.
b PJ Lihalik.
c Ef 2:12.
14 *a* PJ Aus, ausus.
b Jh 7:24; ÕL 11:12.
c ÕL 6:13; 58:27–28.
d PJ Halastav, halastus.
42 1 *a* 2Ne 26:7; Mo 15:26–27.
PJ Õiglus.
2 *a* 1Ms 3:23–24; Ms 4:28–31.
b PJ Eedeni aed.

aia idapoolsesse otsa [c]keerubid ja tuleleegina sähviva mõõga, mis pöördus igasse suunda, et kaitsta [d]elupuud –

3 nüüd, me näeme, et inimene oli saanud Jumala sarnaseks, tundes head ja halba; ja et ta ei sirutaks oma kätt ega võtaks ka elupuust ega sööks ning elaks igavesti, asetas Issand Jumal keerubid ja tuleleegina sähviva mõõga, et ta ei sööks seda vilja –

4 ja nõnda me näeme, et inimesele on antud aeg, et meelt parandada; jah, [a]prooviaeg, aeg meelt parandada ja Jumalat teenida.

5 Sest vaata, kui Aadam oleks kohe sirutanud oma käe ja söönud elupuust, oleks ta elanud igavesti vastavalt Jumala sõnale, ilma et tal oleks olnud mingit aega meeleparanduseks; jah, ja ka Jumala sõna oleks olnud kehtetu ja suur päästmisplaan oleks nurjunud.

6 Aga vaata, inimesele oli määratud [a]surra – seepärast, kui nad olid elupuust ära lõigatud, tuli nad ära lõigata ka maa pinnalt – ja inimene muutus kadunuks igaveseks; jah, nendest sai [b]langenud inimene.

7 Ja nüüd, sa näed sellest, et meie esimesed vanemad olid Issanda juurest ära [a]lõigatud nii ajalikult kui ka vaimselt; ja nõnda me näeme, et neist said altid omaenda [b]tahtele.

8 Nüüd, vaata, ei olnud otstarbekas, et inimene võidetaks tagasi sellest ajalikust surmast, sest see hävitaks suure [a]õnneplaani.

9 Seepärast, kuna hing ei või kunagi surra ja [a]langemine oli toonud tervele inimkonnale nii vaimse kui ka ajaliku surma, mis tähendab, et nad olid Issanda juurest ära lõigatud, siis oli otstarbekas, et inimkond saaks vaimsest surmast tagasi võidetud.

10 Seepärast, kuna nad olid saanud [a]loomult [b]lihalikeks, iharateks ja kuratlikeks, sai see [c]prooviseisund neile ettevalmistumise ajaks; sellest sai ettevalmistusaeg.

11 Ja nüüd, pea meeles, mu poeg, et kui ei oleks olnud lunastusplaani (jättes selle kõrvale), siis niipea, kui nad oleksid surnud, oleksid nende hinged [a]õnnetud, olles Issanda juurest ära lõigatud.

12 Ja nüüd, ei olnud mingeid vahendeid inimeste tagasivõitmiseks sellest langenud seisundist, mille inimene oli enda peale toonud omaenda sõnakuulmatuse pärast.

13 Seepärast, õigluse järgi ei saanuks [a]lunastusplaani teostada muidu kui ainult inimeste [b]meeleparanduse tingimustel sel prooviajal, jah, sel ettevalmistusajal;

2 *c* PJ Keerub.
d 1Ms 2:9.
4 *a* Al 34:32–33.
6 *a* PJ Surm, füüsiline.
b Mo 16:3–5.
PJ Aadama ja Eeva langemine.
7 *a* 2Ne 2:5; 9:6; Hl 14:16.
PJ Surm, vaimne.
b PJ Valikuvabadus.
8 *a* Al 34:9; Ms 6:62.
9 *a* PJ Aadama ja Eeva langemine.
10 *a* PJ Loomupärane inimene.
b PJ Lihalik.
c PJ Surelik, surelikkus.
11 *a* 2Ne 9:7–9.
13 *a* PJ Lunastusplaan.
b PJ Meeleparandus.

sest ilma nende tingimusteta ei saaks halastus tegutseda, ilma et see õigluse töö hävitaks. Nüüd, õigluse tööd ei saa hävitada; kui nõnda, siis [c]lakkaks Jumal olemast Jumal.

14 Ja nõnda me näeme, et kogu inimkond oli [a]langenud ja nad olid [b]õigluse haardes; jah, Jumala õigluse, mis määras, et nad on tema juurest igaveseks ära lõigatud.

15 Ja nüüd, halastuse plaani ei saanud ellu viia muidu kui siis, kui saab tehtud lepitus; seepärast Jumal ise [a]lepitab maailma patud, et ellu viia [b]halastuse plaani, et rahuldada [c]õigluse nõudeid, et Jumal võiks olla [d]täiuslik, õiglane Jumal ja ka halastav Jumal.

16 Nüüd, meeleparandus ei saanud tulla inimestele enne, kui oli karistus, mis samuti oli [a]igavene, nagu hinge elu peab olema, määratud vastandiks õnneplaanile, mis ka on sama igavene kui hinge elu.

17 Nüüd, kuidas saab inimene meelt parandada, kui ta ei [a]patusta? Kuidas saab ta patustada, kui ei ole [b]seadust? Kuidas saab olla seadust, kui ei ole karistust?

18 Nüüd, oli määratud karistus ja antud õiglane seadus, mis tõi inimesele [a]süümepiina.

19 Nüüd, kui ühtegi seadust ei oleks antud – kui inimene [a]mõrvab, peab ta surema – kas ta kardaks, et ta peab surema, kui ta mõrvab?

20 Ja samuti, kui ei oleks antud ühtegi seadust patu vastu, ei kardaks inimesed patustada.

21 Ja kui [a]ühtegi seadust ei oleks antud, kui inimesed patustaksid, siis mida võiksid õiglus või halastus teha, sest neil ei oleks mingeid nõudmisi loodu suhtes?

22 Aga seadus on antud ja karistus määratud ja [a]meeleparandus lubatud; millist meeleparandust nõuab halastus; muidu nõuab õiglus loodut ja viib täide seaduse ja seadus määrab karistuse; kui ei, siis õigluse tööd saaksid hävitatud ja Jumal lakkaks olemast Jumal.

23 Aga Jumal ei lakka olemast Jumal ja [a]halastus nõuab patukahetsejat ja halastus tuleb [b]lepituse tõttu ja lepitus teeb teoks surnute ülestõusmise; ja surnute [c]ülestõusmine toob inimesed [d]tagasi Jumala juurde; ja nõnda taastatakse nad tema juurde [e]kohtumõistmiseks seaduse ja õigluse kohaselt nende tegude järgi.

24 Sest vaata, õiglus paneb kõik oma nõudmised maksma ja ka halastus nõuab kõike, mis on tema

13 *c* 2Ne 2:13–14.
14 *a* Al 22:13–14.
b 2Ne 2:5.
15 *a* 2Ne 9:7–10; Mo 16:7–8.
PJ Lepitama, lepitus.
b PJ Halastav, halastus.
c PJ Õiglus.
d 3Ne 12:48.
16 *a* ÕL 19:10–12.
17 *a* PJ Patt.
b Rm 4:15.
18 *a* PJ Südametunnistus.
19 *a* PJ Mõrv.
21 *a* 2Ne 9:25–26; Mo 3:11.
22 *a* PJ Meeleparandus.
23 *a* PJ Halastav, halastus.
b PJ Lepitama, lepitus.
c 2Ne 2:8; 9:4; Al 7:12; 11:41–45; 12:24–25; Hl 14:15–18; Mr 9:13.
d Al 40:21–24.
e PJ Viimane kohtumõistmine.

oma; ja nõnda ei saa mitte keegi teine, kui vaid tõeline patukahetseja pääseda.

25 Mis, kas sa arvad, et halastus võib röövida [a]õiglust? Ma ütlen sulle: Ei; mitte üks põrm. Kui nõnda, siis Jumal lakkaks olemast Jumal.

26 Ja nõnda Jumal teostab oma suured ja igavesed [a]eesmärgid, mis olid valmistatud maailma [b]rajamisest peale. Ja nõnda tuleb inimeste pääste ja lunastamine ja ka nende hävitamine ning õnnetus.

27 Seepärast, oo mu poeg, [a]kes iganes tahab tulla, võib tulla ja juua elu vett vabalt; ja kes iganes ei taha tulla, seda ei sunnita tulema; kuid viimsel päeval [b]taastatakse temale vastavalt tema [c]tegudele.

28 Kui ta on soovinud teha [a]halba ega ole oma päevil meelt parandanud, siis vaata, halba tehakse talle, vastavalt Jumala taastamisele.

29 Ja nüüd, mu poeg, ma soovin, et sa ei laseks neil asjadel endale enam muret teha ja lase ainult oma pattudel endale muret teha, selle murega, mis toob sind meeleparandusele.

30 Oo mu poeg, ma soovin, et sa ei eitaks enam Jumala õiglust. Ära püüa end välja vabandada mitte kõige vähemal määral oma pattude pärast, eitades Jumala õiglust; vaid lase Jumala õiglusel ja tema halastusel ja tema pikameelsusel saada täielik võim oma südames ja lase sel [a]alandlikkuses tuua end maa põrmu.

31 Ja nüüd, oo mu poeg, Jumal on kutsunud sind jutlustama sõna sellele rahvale. Ja nüüd, mu poeg, mine oma teed, kuuluta sõna tõe ja arukusega, et sa võiksid tuua hingi meeleparandusele, et suur halastusplaan võiks nad endale nõuda. Ja Jumal andku sulle tõepoolest vastavalt minu sõnadele! Aamen.

43. PEATÜKK

Alma ja tema pojad jutlustavad sõna – Soramlased ja teised nefilastest teisitimõtlejad saavad laamanlasteks – Laamanlased lähevad nefilaste vastu sõtta – Moroni varustab nefilased kaitserüüga – Issand ilmutab Almale laamanlaste strateegia – Nefilased kaitsevad oma kodusid, vabadusi, perekondi ja usundit – Moroni ja Lehhi sõjaväed piiravad laamanlased ümber. Ligikaudu 74 eKr.

Ja nüüd, sündis, et Alma pojad läksid rahva sekka neile sõna kuulutama. Ja ka Alma ise ei saanud puhata ning läks samuti.

2 Nüüd, me ei ütle nende jutlustamise kohta enam rohkemat, kui et nad jutlustasid sõna ja tõde vastavalt prohvetliku kuulutamise ja ilmutuse vaimule; ja nad jutlustasid

25 *a* PJ Õiglus.
26 *a* 2Ne 2:14–30; Ms 1:39.
b Al 13:3; 3Ne 1:14.
27 *a* Al 5:34; Hl 14:30. PJ Valikuvabadus.
b Al 41:15.
c Js 59:18; Ilm 20:12.
28 *a* Al 41:2–5.
30 *a* PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.

Jumala [a]püha korra järgi, mille kaudu nad olid kutsutud.

3 Ja nüüd, ma tulen tagasi arvande juurde nefilaste ja laamanlaste vahelistest sõdadest kohtunike valitsemise kaheksateistkümnendal aastal.

4 Sest vaata, sündis, et [a]soramlastest said laamanlased; seepärast, nefilaste rahvas nägi kaheksateistkümnenda aasta alguses, et laamanlased on tulemas neid ründama; seepärast tegid nad ettevalmistusi sõjaks; jah, nad kogusid oma sõjaväed kokku Jersoni maale.

5 Ja sündis, et laamanlased tulid tuhandete kaupa ja nad tulid Antioonumi maale, mis on soramlaste maa, ja mees nimega Serahemna oli nende juht.

6 Ja nüüd, kuna amalekid olid loomult paheliseмad ja mõrvarlikumad kui laamanlased ise, seepärast, Serahemna määras laamanlastele ülemjuhatajad ja nad kõik olid amalekid ja soramlased.

7 Nüüd, seda ta tegi, et hoida nende viha nefilaste vastu, nii et ta võiks nad oma kavatsuste teostamiseks endale allutada.

8 Sest vaata, ta kavatses ärgitada laamanlasi vihale nefilaste vastu; seda ta tegi, et anastada suurt võimu nende üle, ja samuti, et saada võimu nefilaste üle, tuues neid orjusesse.

9 Ja nüüd, nefilaste plaan oli kaitsta oma maid ja oma maju ja oma [a]naisi ja oma lapsi, nii et nad võiksid hoida neid sattumast vaenlaste kätte; ja samuti, et nad võiksid hoida alles oma õigused ja oma eesõigused, jah, ja ka oma [b]vabaduse, et nad võiksid kummardada Jumalat vastavalt oma soovile.

10 Sest nad teadsid, et kui nad langevad laamanlaste kätte, siis kes iganes [a]kummardab Jumalat [b]vaimus ja tões, tõelist ja elavat Jumalat, selle laamanlased hävitavad.

11 Jah, ja nad teadsid ka laamanlaste suurt viha nende [a]vendade vastu, kes olid anti-nefi-lehhi rahvas, keda kutsuti Ammoni rahvaks – ja need ei tahtnud haarata relvi, jah, nad olid sõlminud lepingu ja nad ei tahtnud seda murda – seepärast, kui nad peaksid langema laamanlaste kätte, nad hävitataks.

12 Ja nefilased ei tahtnud sel sündida lasta, et nad hävitatakse; seepärast andsid nad neile maavaldusi pärisosaks.

13 Ja Ammoni rahvas andis nefilastele suure osa oma varandusest nende sõjaväe toetamiseks; ja nõnda olid nefilased sunnitud üksi vastu seisma laamanlastele, kes olid segu Laamanist ja Lemuelist ja Ismaeli poegadest ja kõikidest nendest, kes olid lahknenud

43 2 *a* PJ Melkisedeki preesterlus.
4 *a* Al 35:2–14; 52:33.
9 *a* Al 44:5; 46:12.
b PJ Vaba, vabadus.
10 *a* PJ Jumalakummardamine.
b Jh 4:23–24.
11 *a* Al 24:1–3, 5, 20; 25:1, 13; 27:2, 21–26.

nefilastest, kes olid amalekid ja soramlased ja Noa preestrite [a]järglased.

14 Nüüd, neid järglasi oli peaaegu sama palju kui nefilasi; ja nõnda olid nefilased sunnitud tülitsema oma vendadega koguni verevalamiseni välja.

15 Ja sündis, et kui laamanlaste sõjaväed olid kogunenud Antioonumi maale, siis vaata, nefilaste sõjaväed olid valmis neid kohtama Jersoni maal.

16 Nüüd, nefilaste juht ehk see mees, kes oli määratud nefilaste ülemjuhatajaks – nüüd, ülemjuhatajale allus kogu nefilaste sõjavägi – ja tema nimi oli Moroni.

17 Ja Moroni võttis enda peale kogu käsutamise ja nende sõdade juhtimise. Ja ta oli ainult kakskümmend ja viis aastat vana, kui teda määrati nefilaste vägede ülemjuhatajaks.

18 Ja sündis, et ta kohtas laamanlasi Jersoni piirides ja ta rahvas oli relvastatud mõõkade ja saablitega ja kõiksugu sõjariistadega.

19 Ja kui laamanlaste sõjaväed nägid, et Nefi rahvas või et Moroni oli varustanud oma rahva rinnaturviste ja käekaitsetega; jah, ja ka kilpidega, et kaitsta nende päid, ja samuti olid nad pannud selga paksud riided –

20 nüüd, Serahemna sõjavägi ei olnud ühegi sellise asjaga ette valmistunud; neil olid ainult mõõgad ja saablid, vibud ja nooled, kivid ja lingud; ja nad olid [a]alasti peale naha, mis oli seotud nende niuetele; jah, kõik peale soramlaste ja amalekkide olid alasti.

21 Ent neid ei olnud varustatud rinnakilpide ega kilpidega – seepärast, nad kartsid väga nefilaste sõjavägesid nende kaitserüüde pärast vaatamata sellele, et neid oli palju rohkem kui nefilasi.

22 Vaata, nüüd, sündis, et nad ei julgenud tulla nefilaste vastu Jersoni piirides; seepärast nad lahkusid Antioonumi maalt kõnnumaale ja jätkasid oma teekonda kõnnumaal kaugelt ümber Siidoni jõe allikate, et nad võiksid minna Manti maale ja võtta see maa oma valdusse, sest nad ei arvanud, et Moroni sõjavägi teab, kuhu nad läksid.

23 Ent sündis, et niipea, kui nad olid lahkunud kõnnumaale, saatis Moroni salakuulajad kõnnumaale nende laagrit jälgima; ja teades Alma prohvetlikke kuulutusi, saatis Moroni ka mõned mehed tema juurde, soovides, et ta küsiks Issandalt, [a]kuhu nefilaste väed peaksid minema, et kaitsta end laamanlaste vastu.

24 Ja sündis, et Almale tuli Issanda sõna ja Alma teatas Moroni sõnumitoojatele, et laamanlaste sõjaväed marsivad kõnnumaa kaudu ringiga, et nad võiksid minna Manti maale, et alustada rünnakut rahva nõrgema osa vastu. Ja need sõnumitoojad läksid ning viisid sõnumi Moronile.

25 Nüüd, Moroni, jättes osa oma

13 *a* Al 25:4.
20 *a* En 1:20.
23 *a* Al 48:16.

sõjaväest Jersoni maale, juhuks kui osa laamanlasi tuleb sellele maale ja võtab linna oma valdusse, võttis ülejäänud osa oma sõjaväest ja marssis Manti maale.

26 Ja ta lasi koguneda selles maaosas kõikidel inimestel laamanlaste vastu võitlema, et [a]kaitsta oma maid ja oma kodumaad, oma õigusi ja oma vabadusi; seepärast olid nad laamanlaste tulekuks valmis.

27 Ja sündis, et Moroni lasi varjata oma sõjaväge orus, mis oli Siidoni jõe kalda lähedal, mis oli Siidoni jõe läänekaldal kõnnumaal.

28 Ja Moroni paigutas ümberringi salakuulajad, et ta võiks teada, millal laamanlaste leer saabub.

29 Ja nüüd, kuna Moroni teadis laamanlaste kavatsusi, et nende kavatsus oli hävitada nende vennad või alistada nad ja tuua nad orjusesse, et nad võiksid luua endale kuningriigi üle kogu maa.

30 Ja ta teadis ka, et nefilaste ainus soov oli hoida alles oma maavaldused ja oma [a]vabadus ja oma kirik; seepärast ei pidanud ta patuks kaitsta end sõjakavalusega; seepärast, ta sai oma salakuulajate kaudu teada, millise tee laamanlased valivad.

31 Seepärast, ta jagas oma sõjaväe ja osa viis ta alla orgu ja varjas neid idas ja Ripla kõrgendikust lõuna pool.

32 Ja ülejäänud osa varjas ta läänepoolses orus, Siidoni jõest lääne pool ja nõnda edasi Manti maa piirideni välja.

33 Ja paigutanud nõnda oma sõjaväe oma äranägemise järgi, oli ta valmis neid kohtama.

34 Ja sündis, et laamanlased lähenesid põhja poolt kõrgendikku, kus osa Moroni sõjaväest end varjas.

35 Ja kui laamanlased olid möödunud Ripla kõrgendikust ja jõudsid orgu ning hakkasid ületama Siidoni jõge, siis sõjavägi, kes varjas end lõuna pool kõrgendikku, keda juhtis mees nimega [a]Lehhi ja ta juhtis oma sõjaväe edasi ning piiras laamanlased ümber ida poolt nende selja tagant.

36 Ja sündis, et laamanlased, kui nad nägid nefilasi selja tagant tulemas, pöörasid end ümber ja hakkasid Lehhi sõjaväega võitlema.

37 Ja tapatöö algas mõlemal poolel, aga see oli kohutavam laamanlaste keskel, sest kuna nad olid [a]paljad, olid nad kaitsetud nefilaste mõõkade ja saablite raskete löökide vastu, mis tõid surma peaaegu iga löögiga.

38 Samas kui teisel poolel, nefilaste seas, langes aeg-ajalt nende mõõkade läbi ja verekaotuse tõttu mõni mees, kuna nende tähtsamad kehaosad olid kaitstud ehk nende eluliselt tähtsamad kehaosad olid kaitstud laamanlaste hoopide eest nende [a]rinnakilpide ja nende käekaitsete ja nende peakaitsetega, ja nõnda jätkasid nefilased tapatööd laamanlaste seas.

26 *a* ÕL 134:11.
30 *a* Al 46:12, 35.
35 *a* Al 49:16.
37 *a* Al 3:5.
38 *a* Al 44:8–9.

39 Ja sündis, et laamanlased lõid kartma selle suure hävitustöö pärast enda hulgas kuni selleni välja, et nad hakkasid põgenema Siidoni jõe poole.

40 Ja Lehhi ja ta mehed jälitasid neid ning Lehhi ajas nad Siidoni vetesse ja nad ületasid Siidoni veed. Ja Lehhi hoidis oma vägesid Siidoni jõe kaldal, et nad ei saaks jõge ületada.

41 Ja sündis, et Moroni ja tema sõjavägi kohtasid laamanlasi orus teisel pool Siidoni jõge ning hakkasid neid rünnama ja tapma.

42 Ja laamanlased põgenesid taas nende eest Manti maa poole ja Moroni sõjavägi kohtas neid taas.

43 Nüüd, sel korral võitlesid laamanlased ülimalt ägedalt; jah, mitte kunagi varem pole laamanlasi nähtud võitlemas sellise ülimalt ägeda jõu ja julgusega; ei, koguni mitte aegade algusest saadik.

44 Ja neid innustasid [a]soramlased ja amalekid, kes olid nende ülemjuhatajad ja juhid, ning Serahemna, kes oli nende ülemjuhataja ehk nende kõrgem juhataja ja käskija; jah, nad võitlesid kui lohed ja paljud nefilastest tapeti nende käega; jah, sest nad lõid pooleks paljude peakaitsed ja torkasid läbi paljude rinnakilbid ja nad raiusid ära paljude käsivarred; ja nõnda lõid laamanlased oma metsikus vihas.

45 Ometi olid nefilased innustatud paremast aatest, sest nemad ei [a]võidelnud ainuvalitsemise ega võimu pärast, vaid nad võitlesid oma kodude ja oma [b]priiuste, oma naiste ja oma laste ja kogu oma omandi pärast; jah, oma kummardamistavandite ja oma kiriku pärast.

46 Ja nad tegid seda, mida nad pidasid oma [a]kohuseks, mis neil on oma Jumala ees; sest Issand oli öelnud neile ja ka nende isadele nii: [b]Kuivõrd te ei ole süüdi [c]esimeses kallaletungis ega teises, ei pea te laskma oma vaenlase käel end tappa.

47 Ja taas, Issand on öelnud: [a]Kaitske oma perekondi koguni verevalamiseni välja! Seepärast, sel põhjusel võitlesid nefilased laamanlastega, et kaitsta iseend ja oma perekondi ja oma maid, oma kodumaad ja oma õigusi ning oma usku.

48 Ja sündis, et kui Moroni mehed nägid laamanlaste metsikust ja viha, olid nad nende eest tagasi kohkumas ja põgenemas. Ja Moroni, tajudes nende kavatsust, saatis välja teate ja tiivustas nende südameid nende mõtetega – jah, mõtetega oma maadest, oma priiusest, jah, orjusest vabana olemisest.

49 Ja sündis, et nad pöördusid laamanlaste vastu ja nad [a]hüüdsid ühel häälel Issanda, oma Jumala

44 *a* Al 43:6.
45 *a* Al 44:5.
b PJ Vaba, vabadus.
46 *a* PJ Kohustus.
b Al 48:14; ÕL 98:33–36.
c 3Ne 3:21; ÕL 98:23–24.
47 *a* ÕL 134:11.
49 *a* 2Ms 2:23–25; Mo 29:20.

poole oma priiuse ja oma orjusest vabana olemise eest.

50 Ja nad hakkasid laamanlastele jõuga vastu panema ja selsamal tunnil, kui nad hüüdsid Issandat oma vabaduse pärast, hakkasid laamanlased nende eest põgenema, ja nad põgenesid kuni Siidoni veteni välja.

51 Nüüd, laamanlasi oli arvukamalt, jah, rohkem kui kahekordne nefilaste arv; ometi aeti neid taga, nii et nad olid sunnitud kogunema kokku orgu Siidoni jõe kaldale.

52 Seepärast piiras Moroni sõjavägi nad ümber, jah, nimelt mõlemal pool jõge, sest vaata, idas olid Lehhi mehed.

53 Seepärast, kui Serahemna nägi Lehhi mehi ida pool Siidoni jõge ja Moroni vägesid lääne pool Siidoni jõge, et nefilased neid olid ümber piiranud, haaras neid hirm.

54 Nüüd, Moroni, kui ta nägi nende hirmu, käskis oma meestel verevalamine lõpetada.

44. PEATÜKK

Moroni käsib laamanlastel teha rahuleping või muidu nad hävitatakse – Serahemna lükkab ettepaneku tagasi ja lahing jätkub – Moroni sõjavägi võidab laamanlasi. Ligikaudu 74–73 eKr.

Ja sündis, et nad peatusid ja tõmbusid mõnevõrra tagasi. Ja Moroni ütles Serahemnale: Vaata, Serahemna, et me ei [a]soovi olla verevalajad. Te teate, et te olete meil käes, ometi me ei taha teid tappa.

2 Vaata, me ei ole tulnud teie vastu sõdima, et valada teie verd võimu saamiseks, samuti ei taha me panna ühtegi teist orjaikkesse. Ent see on just see põhjus, miks teie olete tulnud meie vastu; jah, ja te olete meie peale vihased meie usundi pärast.

3 Aga nüüd, te näete, et Issand on meiega, ja te näete, et ta on andnud teid meie kätte. Ja nüüd, ma tahan, et te mõistaksite, et see on sündinud meile meie usundi pärast ja meie usu pärast Kristusesse. Ja nüüd, te näete, et te ei saa hävitada seda meie usku.

4 Nüüd, te näete, et see on tõeline Jumala usk; jah, te näete, et Jumal toetab ja peab ülal ja hoiab meid niikaua, kuni me oleme ustavad temale ja oma usule ja oma usundile; ja Issand ei lase iialgi sündida, et meid hävitatakse, kui me ei lange üleastumiste küüsi ega salga oma usku.

5 Ja nüüd, Serahemna, ma käsin sind selle kõikvõimsa Jumala nimel, kes on teinud meie käed tugevaks, nii et me oleme saanud võimu teie üle oma usu läbi, oma usundi läbi ja oma [a]kummardamistavandite läbi ja oma kiriku läbi ja püha toetuse läbi, mille me võlgneme oma naistele ja oma lastele, selle [b]priiuse läbi, mis seob meid meie maadega ja

44 1 *a* Al 43:45.
5 *a* PJ Talitused.
b PJ Vaba, vabadus.

meie kodumaaga; jah, ja ka Jumala püha sõna alalhoidmise läbi, millele me võlgneme kõik oma õnne, ja kõige selle läbi, mis on meile kõige kallim –

6 jah, ja see ei ole kõik; ma käsin teid kogu teie ellujäämissoovi juures, et te loovutate meile oma sõjariistad ja me ei vala teie verd, vaid me jätame teid ellu, kui te lähete oma teed ja ei tule enam meie vastu sõdima.

7 Ja nüüd, kui te ei tee seda, vaata, te olete meie käes ja ma käsin oma mehi, et nad tungiksid teile kallale ja tekitaksid teie kehadele surmahaavu, nii et te hävite; ja siis me näeme, kellel on võim selle rahva üle; jah, me näeme, keda viiakse orjusesse.

8 Ja nüüd, sündis, et kui Serahemna oli kuulnud neid sõnu, astus ta ette ja loovutas oma mõõga ja oma saabli ja oma vibu Moroni kätte ja ütles temale: Vaata, siin on meie sõjariistad; me loovutame need teile, ent me ei nõustu teile andma [a]vannet, mille kohta me teame, et me seda murrame ja samuti meie lapsed; aga võtke meie sõjariistad ja lubage meil lahkuda kõnnumaale; muidu me jätame oma mõõgad endale ja kas hukkume või võidame.

9 Vaata, me ei ole teie usku; me ei usu, et see on Jumal, kes on andnud meid teie kätte, vaid me usume, et see on teie kavalus, mis on hoidnud teid meie mõõkade eest. Vaata, teie [a]rinnakilbid ja teie kilbid on teid hoidnud.

10 Ja nüüd, kui Serahemna oli lõpetanud nende sõnade rääkimise, andis Moroni mõõga ja sõjariistad, mis ta oli saanud, Serahemnale tagasi, öeldes: Vaata, me lõpetame võitluse.

11 Nüüd, ma ei saa tagasi võtta sõnu, mis ma olen rääkinud; seepärast nii tõesti, kui Issand elab, te ei lahku siit muidu kui vandega, et te ei pöördu enam tagasi meie vastu sõdima. Nüüd, kuna te olete meie kätes, siis me kas valame maa peale teie vere või te alistute tingimustele, mida ma esitasin.

12 Ja nüüd, kui Moroni oli öelnud need sõnad, võttis Serahemna oma mõõga tagasi ja ta oli Moroni peale vihane ja ta sööstis ette, et Moronit tappa; aga kui ta tõstis oma mõõga, vaata, lõi üks Moroni sõduritest selle ta käest tõepoolest maha ja see murdus käepidemest; ja ta lõi ka Serahemnat nii, et ta lõi küljest tema skalbi ja see kukkus maha. Ja Serahemna taganes nende eest oma sõdurite keskele.

13 Ja sündis, et sõdur, kes seisis lähedal, kes oli löönud küljest Serahemna skalbi, võttis skalbi juukseidpidi maast ja pani selle oma mõõga otsa ning sirutas selle nende poole, öeldes neile valju häälega:

14 Just nagu on maha langenud see skalp, mis on teie pealiku skalp, nii langete maha ka teie, kui te ei loovuta oma sõjariistu ja ei lahku siit rahulepinguga.

15 Nüüd, paljud, kui nad kuulsid

8 *a* PJ Vanne. | 9 *a* Al 43:38.

neid sõnu ja nägid mõõga otsas skalpi, olid hirmust löödud; ja paljud astusid ette ja viskasid oma sõjariistad Moroni jalge ette ning [a]sõlmisid rahulepingu. Ja kõigil, kes sõlmisid rahulepingu, lubati lahkuda kõnnumaale.

16 Nüüd, sündis, et Serahemna sai äärmiselt vihaseks ja ta ärgitas oma ülejäänud sõdureid vihale, et need võitleksid nefilaste vastu veelgi ägedamalt.

17 Ja nüüd, Moroni oli vihane laamanlaste kangekaelsuse pärast; seepärast käskis ta oma sõjameestel neid rünnata ja nad tappa. Ja sündis, et nad hakkasid neid tapma; jah, ja laamanlased võitlesid oma mõõkadega ja oma jõuga.

18 Kuid vaata, nende paljad kehad ja katmata pead olid nefilaste teravate mõõkade ees kaitsetud; ja vaata, neid läbistati ja löödi, jah, ja nad langesid nefilaste mõõkade ees äärmiselt kiiresti ning nad hakkasid maha langema just nii, nagu Moroni sõdur oli prohvetlikult kuulutanud.

19 Nüüd, kui Serahemna nägi, et nad kõik on hukkumas, hüüdis ta vägevalt Moronit, lubades, et tema ja samuti ta rahvas sõlmib nendega lepingu, kui nad jätavad ülejäänud ellu, et nad [a]mitte kunagi enam ei tule nende vastu sõdima.

20 Ja sündis, et Moroni lasi taas rahva seas tapatöö lõpetada. Ja ta võttis laamanlastelt sõjariistad ja pärast seda, kui nad olid sõlminud temaga [a]rahulepingu, lubati neil lahkuda kõnnumaale.

21 Nüüd, nende surnuid ei loetud kokku nende suure arvu pärast; jah, surnute arv oli äärmiselt suur nii nefilaste kui ka laamanlaste poolel.

22 Ja sündis, et nad viskasid oma surnud Siidoni vetesse ja need triivisid edasi ja mattusid mere sügavustesse.

23 Ja nefilaste ehk Moroni sõjaväed pöördusid tagasi ja tulid oma kodudesse ja oma maadele.

24 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kaheksateistkümnes aasta. Ja nõnda lõppes Alma ülestähendus, mis oli kirjutatud Nefi plaatidele.

Aruanne Nefi rahvast ja nende sõdadest ja lahkhelidest Heelamani päevil vastavalt Heelamani ülestähendustele, mida ta kirjutas oma päevil.

Hõlmab peatükid 45–62 (kaasa arvatud).

45. PEATÜKK

Heelaman usub Alma sõnu – Alma kuulutab prohvetlikult nefilaste hävitamisest – Ta õnnistab ja neab maad – Vaim võis Alma üles võtta otsekui Moosese – Lahkhelid Kirikus kasvavad. Ligikaudu 73 eKr.

Vaata, nüüd, sündis, et Nefi

15 *a* 1Ne 4:37; Al 50:36. | 19 *a* Al 47:6. | 20 *a* Al 62:16–17.

rahvas oli äärmiselt rõõmus, et Issand oli taas neid päästnud nende vaenlaste käest, seepärast nad tänasid Issandat, oma Jumalat; jah, nad [a]paastusid palju ja palvetasid palju ja nad kummardasid Jumalat äärmiselt suure rõõmuga.

2 Ja Nefi rahva kohtunike valitsemise üheksateistkümnendal aastal sündis, et Alma tuli oma poja Heelamani juurde ja ütles temale: Kas sa usud sõnu, mida ma rääkisin sulle nendest [a]ülestähendustest, mis on kirjutatud?

3 Ja Heelaman ütles temale: Jah, ma usun.

4 Ja taas ütles Alma: Kas sa usud Jeesusesse Kristusesse, kes tuleb?

5 Ja tema ütles: Jah, ma usun kõiki sõnu, mida sa oled rääkinud.

6 Ja taas ütles Alma temale: Kas sa [a]pead kinni minu käskudest?

7 Ja tema ütles: Jah, ma pean kogu oma südamest kinni sinu käskudest.

8 Siis ütles Alma temale: Õnnistatud oled sina ja Issand laseb [a]edul sind sellel maal saata.

9 Aga vaata, mul on midagi sulle [a]prohvetlikult kuulutada; aga mida ma sulle prohvetlikult kuulutan, seda ära tee teatavaks; jah, seda, mida ma sulle prohvetlikult kuulutan, ei tehta teatavaks mitte enne, kui see prohvetlik kuulutus on täide läinud; seepärast kirjuta üles need sõnad, mis ma ütlen.

10 Ja need on need sõnad: Vaata, ma tajun, et seesama rahvas, nefilased, vastavalt minus olevale ilmutuse vaimule, kaldub [a]uskmatusse, [b]neljasaja aasta möödudes ajast, mil Jeesus Kristus teeb end nendele ilmsiks.

11 Jah, ja siis nad näevad sõdu ja katku, jah, nälga ja verevalamist kuni selleni välja, et Nefi rahvas [a]sureb välja –

12 jah, ja seda seepärast, et nad kalduvad uskmatusse ja pimedusetöödele ja [a]iharusse ja kõiksugu süütegudele; jah, ma ütlen sulle, et kuna nad patustavad nii suure valguse ja teadmise vastu, jah, ma ütlen sulle, et sellest päevast alates ei jõua lahkuda koguni kogu neljas põlvkondki, enne kui tulevad need suured süüteod.

13 Ja kui saabub see suurpäev, vaata, tuleb üsna pea aeg, mil neid, kes on praegu, või nende seemet, kes on praegu arvatud Nefi rahva hulka, [a]ei arvata enam Nefi rahva hulka.

14 Aga kes iganes jääb järele ega saa hävitatud sel suurel ja kardetaval päeval, [a]arvatakse laamanlaste hulka ja saavad nende sarnasteks, kõik peale mõne, keda kutsutakse Issanda jüngriks; ja neid laamanlased jälitavad [b]kuni selleni välja,

45 1 *a* PJ Paast, paastumine.
2 *a* Al 37:1–5; 50:38.
6 *a* PJ Jumala käsud; Kuulekas, kuulekus, kuuletuma.
8 *a* 1Ne 4:14; Al 48:15–16, 25.
9 *a* PJ Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine.
10 *a* PJ Uskmatus; Usust taganemine.
b 1Ne 12:10–15; Hl 13:9; Mr 8:6–7.
11 *a* Jm 1:10; Mr 8:2–3, 6–7.
12 *a* PJ Himu.
13 *a* Hl 3:16.
14 *a* Mn 9:24.
b Mn 1:1–3.

et nad hävitatakse. Ja nüüd, süütegude pärast läheb see prohvetlik kuulutus täide.

15 Ja nüüd, sündis, et kui Alma oli öelnud neid asju Heelamanile, õnnistas ta teda ja ka oma teisi poegi; ja [a]õigemeelsete heaks õnnistas ta ka maad.

16 Ja ta ütles: Nõnda ütleb Issand Jumal – [a]Neetud olgu maa, jah, see maa, igale rahvusele, hõimule, keelele ja rahvale, hävituseks neile, kes tegutsevad paheliselt, kui nad on täiesti küpsed; ja nagu ma olen öelnud, nõnda sünnib; sest see on Jumala needus ja [b]õnnistus maale, sest Issand ei saa vaadata patule [c]vähimagi mööndusega.

17 Ja nüüd, kui Alma oli öelnud need sõnad, ta õnnistas [a]kirikut; jah, [b]kõiki neid, kes sellest ajast peale usule kindlaks jäävad.

18 Ja kui Alma oli seda teinud, lahkus ta Sarahemla maalt, otsekui läheks Meleki maale. Ja sündis, et temast ei kuuldud enam kunagi; tema surmast või matmisest ei tea me midagi.

19 Vaata, me teame seda, et ta oli õigemeelne mees, ja kirikus käis ringi sõna, et Vaim on ta üles võtnud või Issanda käsi on tema [a]matnud just nagu Moosese. Aga vaata, pühakiri ütleb, et Issand võttis Moosese enda juurde, ja me arvame, et ta võttis ka Alma vaimus enda juurde; seepärast, sel põhjusel ei tea me tema surmast ja matmisest midagi.

20 Ja nüüd, Nefi rahva kohtunike valitsemise üheksateistkümnenda aasta algul sündis, et Heelaman läks rahva hulka, et neile sõna kuulutada.

21 Sest vaata, nende sõdade pärast laamanlastega ja paljude väikeste lahkhelide ja rahutuste pärast, mis olid olnud rahva seas, osutus otstarbekaks, et Jumala [a]sõna kuulutataks nende seas, jah, ja et eeskiri tehtaks kogu kirikule.

22 Seepärast, Heelaman ja tema vennad läksid, et taas rajada kirik kogu maal, jah, igas linnas üle kogu maa, mida valdas Nefi rahvas. Ja sündis, et nad määrasid preestrid ja õpetajad kõikidele kirikutele üle kogu maa.

23 Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui Heelaman ja tema vennad olid kirikutele määranud preestrid ja õpetajad, tekkisid nende seas [a]lahkhelid ja nad ei tahtnud pöörata tähelepanu Heelamani ja tema vendade sõnadele;

24 vaid nad läksid uhkeks, olles oma südames iseennast täis oma äärmiselt suure [a]rikkuse pärast; seepärast nad said [b]iseendi silmis rikkaks ega tahtnud pöörata tähelepanu nende sõnadele, et kõndida laitmatult Jumala ees.

15 *a* Al 46:10; 62:40.
16 *a* 2Ne 1:7; Al 37:31; Et 2:8–12.
b ÕL 130:21.
c ÕL 1:31.
17 *a* PJ Jeesuse Kristuse Kirik.
19 *a* PJ Muudetud olendid.
21 *a* Al 31:5.
23 *a* 3Ne 11:28–29.
24 *a* PJ Rikkus.
b PJ Uhkus.

46. PEATÜKK

Amalikia teeb salasepitsusi, et saada kuningaks – Moroni püstitab vabaduse tähise – Ta kogub rahva oma usundit kaitsma – Tõelisi usklikke kutsutakse kristlasteks – Joosepi jääki hoitakse – Amalikia ja teisitimõtlejad põgenevad Nefi maale – Need, kes ei taha toetada vabaduse aadet, surmatakse. Ligikaudu 73–72 eKr.

Ja sündis, et kõik, kes ei tahtnud kuulda võtta Heelamani ja tema vendade sõnu, kogunesid kokku oma vendade vastu.

2 Ja nüüd, vaata, nad olid äärmiselt vihased, nii et nad olid otsustanud nad tappa.

3 Nüüd, nende juht, kes olid vihased oma vendade peale, oli suur ja tugev mees ja tema nimi oli Amalikia.

4 Ja Amalikia soovis saada kuningaks; ja need inimesed, kes olid vihased, soovisid samuti, et ta oleks nende kuningas; ja suurem osa nendest olid maa [a]alamkohtunikud ja nad taotlesid võimu.

5 Ja nad olid juhitud Amalikia meelitustest, et kui nad toetaksid teda ja seaksid ta endi kuningaks, teeks ta neist rahva valitsejad.

6 Nõnda oli Amalikia meelitanud nad erimeelsustesse, vaatamata Heelamani ja tema vendade jutlustamisele; jah, vaatamata nende äärmiselt suurele hoolitsemisele kiriku eest, sest nad olid kiriku ülempreestrid.

7 Ja kirikus oli palju neid, kes uskusid Amalikia meelitussõnu, seepärast kaldusid nad koguni kirikust kõrvale; ja nõnda olid Nefi rahva asjalood äärmiselt ebakindlad ja ohtlikud, hoolimata sellest suurest [a]võidust, mis neil oli olnud laamanlaste üle, ja nende suurest rõõmust, mis neil oli olnud tänu nende vabastamisele Issanda käega.

8 Nõnda me näeme, kui [a]kiiresti inimlapsed unustavad Issanda, oma Jumala, jah, kui kärmed on nad tegema süütegusid ja laskma end kurjast eksiteele juhtida.

9 Jah, ja me näeme ka, kui palju [a]pahelisust võib üks väga paheline inimene põhjustada inimlaste seas.

10 Jah, me näeme, et Amalikia, kuna ta oli kavalate plaanidega mees ja rohkete meelitussõnadega mees, et ta eksitas paljude inimeste südamed tegutsema paheliselt; jah, ja püüdma hävitada Jumala kirikut ja hävitama [a]vabaduse alust, mille Jumal oli neile andnud ehk millise õnnistuse Jumal oli saatnud maa palgele [b]õigemeelsete pärast.

11 Ja nüüd, sündis, et kui Moroni, kes oli nefilaste sõjavägede [a]ülemjuhataja, oli kuulnud neist lahkhelidest, sai ta vihaseks Amalikia peale.

12 Ja sündis, et ta käristas puruks

46 4*a* Mo 29:11, 28–29.
7*a* Al 44:19–20.
8*a* Hl 12:2, 4–5.
9*a* Mo 29:17–18.
10*a* 2Ne 1:7; Mo 29:32.
b 2Ne 1:7.
11*a* Al 43:16–17.

oma kuue ja võttis selle küljest tüki ning kirjutas sellele – [a]Meie Jumala, meie usundi ja vabaduse ja meie rahu, meie naiste ja meie laste meelespidamiseks – ja ta kinnitas selle teiba otsa.

13 Ja ta kinnitas oma peakaitse ja oma rinnakilbi ja oma kilbid ning vöötas oma kaitserüü oma niuete ümber, ja ta võttis teiba, mille otsas oli tema purukskäristatud kuub (ja ta kutsus seda vabaduse tähiseks) ja ta kummardus maani ja ta palvetas vägevalt oma Jumala poole, et vabaduse õnnistused jääksid tema vendadele nii kauaks, kui leidub veel kristlasi, et seda maad oma valduses hoida –

14 sest nõnda kutsusid kõiki tõelisi Kristusesse uskujaid, kes kuulusid Jumala kirikusse, need, kes kirikusse ei kuulunud.

15 Ja need, kes kuulusid kirikusse, olid ustavad; jah, kõik need, kes olid tõelised Kristusesse uskujad, võtsid rõõmsalt enda peale Kristuse [a]nime ehk [b]kristlaste nime, nagu neid kutsuti nende usu pärast Kristusesse, kes pidi tulema.

16 Ja seepärast, Moroni palvetas sel ajal, et Jumal soosiks kristlaste aadet ja maa vabadust.

17 Ja sündis, et kui ta oli oma hinge Jumalale välja valanud, nimetas ta kogu maa, mis oli lõuna pool [a]Laastamise maad, jah, ja lühidalt, kogu maa nii põhja kui ka lõuna pool – valitud maaks ja vabaduse maaks.

18 Ja ta ütles: Kindlasti Jumal ei luba, et meid, kes me oleme põlatud seepärast, et võtame enda peale Kristuse nime, maha tallataks ja hävitataks enne, kui me toome selle ise endi peale oma üleastumistega.

19 Ja kui Moroni oli öelnud need sõnad, läks ta rahva sekka, lehvitades õhus oma [a]kuuest rebitud tükki, nii et kõik võiksid näha kirjutust, mille ta oli kirjutanud rebitud tükile, ja hüüdes valju häälega, öeldes:

20 Vaadake, kes iganes tahab seda tähist maal hoida, astugu ette Issanda jõul ja sõlmigu leping, et nad hoiavad oma õigusi ja oma usundit, et Issand Jumal võiks neid õnnistada!

21 Ja sündis, et kui Moroni oli kuulutanud neid sõnu, vaata, tuli rahvas joostes kokku, kaitserüü vöötatud niuete ümber, rebides oma rõivad märgiks ehk lepinguks, et nad ei hülga Issandat, oma Jumalat; ehk teiste sõnadega, kui nad peaksid Jumala käskudest üle astuma ehk langema üleastumiste küüsi ja [a]häbenema võtta enda peale Kristuse nime, siis rebigu Issand nad puruks, just nagu nemad rebisid oma rõivad.

22 Nüüd, see oli leping, mille nad tegid, ja nad viskasid oma riided Moroni jalge ette, öeldes: Me teeme lepingu oma Jumalaga, et meid hävitatagu just nagu meie vendi põhjapoolsel maal, kui me langeme üleastumiste küüsi; jah, kui me

12*a* Ne 4:8; Al 44:5.
15*a* Mo 5:7–9.
b Ap 11:26; 1Pt 4:16.
17*a* Al 22:30–31.
19*a* PJ Lipp.
21*a* 1Ne 8:25–28; Mr 8:38.

langeme üleastumiste küüsi, võib tema visata meid meie vaenlaste jalge ette, koguni nagu meie oleme visanud oma riided jalge alla tallamiseks sinu jalge ette.

23 Moroni ütles nendele: Vaadake, me oleme Jaakobi seemne jääk; jah, me oleme [a]Joosepi [b]seemne jääk, kelle [c]kuue ta vennad rebisid paljudeks tükkideks; jah, ja nüüd, vaadake, pidagem meeles kinni pidada Jumala käskudest või muidu me vennad rebivad me rõivad ja meid heidetakse vanglasse või müüakse või tapetakse.

24 Jah, Joosepi [a]jäägina hoidkem oma vabadust; jah, pidagem meeles Jaakobi sõnu enne tema surma, sest vaadake, ta nägi, et osa Joosepi kuue jäägist oli säilinud ega olnud kõdunenud. Ja ta ütles – Just nagu see mu poja rõiva jääk on säilinud, nii hoiab Jumala käsi minu poja [b]seemne jääki ja võtab endale, samas kui ülejäänud osa Joosepi seemnest hukkub just nagu ta rõiva jääk.

25 Nüüd, vaadake, see valmistab mu hingele kurbust; ometi mu hing rõõmustab mu poja üle tema seemne selle osa pärast, kes võetakse Jumala juurde.

26 Nüüd, vaadake, see oli Jaakobi kõne.

27 Ja nüüd, kes teab, kas Joosepi seemne jäägi see osa, kes hukkub nagu ta rõivas, on need, kes on meist lahknenud? Jah, ja nimelt me ise oleme need, kui me ei jää kindlaks usule Kristusesse.

28 Ja nüüd, sündis, et kui Moroni oli öelnud need sõnad, ta läks ja saatis teate ka maa kõikidesse osadesse, kus olid lahkhelid, ja kogus kokku kõik inimesed, kellel oli soov säilitada oma vabadust, et seista Amalikia ja nende vastu, kes olid lahknenud ja keda nimetati amalikialasteks.

29 Ja sündis, et kui Amalikia nägi, et Moroni rahvas on arvukam kui amalikialased – ja ta nägi ka, et ta rahvas kahtleb, kas nende ettevõtmine selle aatega seoses on ikka õiglane – seepärast, kartes, et ta ei saavuta oma eesmärki, võttis ta oma rahva seast need, kes tahtsid, ja lahkus Nefi maale.

30 Nüüd, Moroni ei pidanud otstarbekaks, et laamanlased saavad tugevamaks; seepärast otsustas ta Amalikia rahva ära lõigata ehk võtta ja tuua nad tagasi ning surmata Amalikia; jah, sest ta teadis, et ta ärgitaks laamanlasi nende vastu vihale ja paneks neid tulema nende vastu võitlema; ja ta teadis, et Amalikia teeks seda, et ta võiks saavutada oma eesmärgid.

31 Seepärast pidas Moroni otstarbekaks võtta oma sõjaväed, kes olid kogunenud ja relvastunud ja sõlminud lepingu rahu hoidmiseks – ja sündis, et ta võttis oma sõjaväe ja marssis oma telkidega kõnnumaale, et ära lõigata Amalikia tee kõnnumaal.

23 *a* PJ Joosep, Jaakobi poeg. *b* 1Ms 49:22–26; 1Ne 5:14–15. *c* 1Ms 37:3, 31–36. 24 *a* Am 5:15; 3Ne 5:21–24; 10:17. *b* 2Ne 3:5–24; Et 13:6–7.

32 Ja sündis, et ta tegi oma tahte kohaselt ja marssis edasi kõnnumaale ja suundus Amalikia vägede poole.

33 Ja sündis, et Amalikia põgenes väikese rühma oma sõjameestega ja ülejäänud langesid Moroni kätte ning viidi tagasi Sarahemla maale.

34 Nüüd, Moroni oli mees, keda ülemkohtunikud ja rahvas olid kohale [a]määranud, seepärast oli tal vägi kehtestada ja rakendada oma tahtmist mööda nefilaste vägede üle võimu.

35 Ja sündis, et ta lasi surmata kõik amalikialased, kes ei tahtnud sõlmida lepingut vabaduse aate toetuseks, et nad võiksid säilitada vaba valitsemisvõimu; ja vaid vähesed keeldusid vabaduse lepingust.

36 Ja sündis ka, et ta lasi heisata vabaduse tähise kõikidesse tornidesse, mis olid kogu maal, mis oli nefilaste valduses; ja nõnda püstitas Moroni nefilaste seas vabaduse lipu.

37 Ja neil oli maal taas rahu ja nõnda säilitasid nad rahu peaaegu kuni kohtunike valitsemise üheksateistkümnenda aasta lõpuni.

38 Ja Heelaman ja [a]ülempreestrid säilitasid korra ka kirikus; jah, koguni neli aastat oli neil kirikus suur rahu ja rõõm.

39 Ja sündis, et paljud surid, [a]uskudes kindlalt, et Issand Jeesus Kristus oli lunastanud nende hinged; nõnda lahkusid nad maailmast rõõmuga.

40 Ja mõned surid palavikku, mis oli mõnel aastaajal sellel maal väga sagedane – kuid siiski mitte nii palju palavikku, sest Jumal oli valmistanud suurepäraste omadustega [a]taimi ja juuri, et kõrvaldada haiguste põhjuseid, millele inimesed olid kliima tõttu vastuvõtlikud –

41 vaid paljud surid kõrgesse ikka; ja need, kes surid usus Kristusesse, on temas [a]õnnelikud, nii nagu meil on põhjust arvata.

47. PEATÜKK

Amalikia kasutab reetlikkust, mõrvu ja salasepitsust, et saada laamanlaste kuningaks – Nefilastest teisitimõtlejad on pahelisemad ja metsikumad kui laamanlased. Ligikaudu 72 eKr.

NÜÜD, me pöördume oma ülestähendustes tagasi Amalikia ja nende juurde, kes olid [a]põgenenud koos temaga kõnnumaale; sest vaata, ta oli võtnud need, kes läksid temaga kaasa, ja läks Nefi [b]maale laamanlaste sekka ja ärgitas seal laamanlasi vihale Nefi rahva vastu, nii et laamanlaste kuningas saatis läkituse üle kogu oma maa, kogu oma rahva sekka, et nad koguneksid taas kokku, et minna võitlema nefilaste vastu.

2 Ja sündis, et kui läkitus oli

34 *a* Al 43:16. 38 *a* Al 46:6. 39 *a* Mn 7:3, 41. 40 *a* ÕL 89:10. 41 *a* Ilm 14:13. **47** 1 *a* Al 46:33. *b* 2Ne 5:5–8; Om 1:12–13.

nendeni jõudnud, olid nad äärmiselt hirmunud; jah, nad kartsid pahandada kuningat ja nad kartsid ka minna võitlema nefilaste vastu, kartes kaotada oma elu. Ja sündis, et nad ei tahtnud, ehk suurem osa neist ei tahtnud kuninga käskudele kuuletuda.

3 Ja nüüd, sündis, et kuningas vihastas nende sõnakuulmatuse pärast; seepärast andis ta Amalikiale sõjaväe selle osa juhtimise, kes kuuletus tema käskudele, ja käskis tal minna ja sundida neid relvi haarama.

4 Nüüd, vaata, see oli Amalikia soov; sest kuna ta oli väga osav inimene tegema halba, seepärast sepitses ta oma südames valmis plaani laamanlaste kuninga troonilt tõukamiseks.

5 Ja nüüd, ta oli saanud oma juhtimise alla need laamanlased, kes olid kuninga poolt; ja ta püüdis võita nende poolehoidu, kes ei olnud kuulekad; seepärast läks ta paika, mida kutsuti [a]Oniidaks, sest sinna olid kõik laamanlased põgenenud; sest nad nägid sõjaväge tulemas ja arvates, et nad tulevad neid hävitama, seepärast põgenesid nad Oniidasse, relvastuspaika.

6 Ja nad olid määranud ühe mehe olema kuningas ja juht nende üle, olles teinud oma meeles kindla otsuse, et neid ei sunnita minema nefilaste vastu.

7 Ja sündis, et nad olid kogunenud kokku mäe tippu, mida kutsuti Antipaseks, et ette valmistuda lahinguks.

8 Nüüd, Amalikial ei olnud plaanis nendega võidelda vastavalt kuninga käskudele; vaid vaata, tema kavatsus oli võita laamanlaste vägede poolehoid, et ta võiks asetada ennast nende etteotsa ja tõugata troonilt kuningas ning võtta kuningriik oma valdusse.

9 Ja vaata, sündis, et ta lasi oma sõjaväel püstitada telgid orgu, mis oli Antipase mäe läheduses.

10 Ja sündis, et kui saabus öö, saatis ta salajase saadiku Antipase mäele, soovides, et nende juht, kes olid mäel, kelle nimi oli Lehonti, et ta tuleks alla mäe jalamile, sest ta soovis temaga rääkida.

11 Ja sündis, et kui Lehonti sai sõnumi, ei julgenud ta minna mäe jalamile. Ja sündis, et Amalikia saatis taas teist korda sõna, soovides, et ta tuleks alla. Ja sündis, et Lehonti ei tulnud, ja ta saatis taas kolmandat korda sõna.

12 Ja sündis, et kui Amalikia mõistis, et tal ei õnnestu saada Lehontit mäest alla tulema, läks ta ise üles mäkke, peaaegu Lehonti laagri juurde ja ta saatis taas neljandat korda oma sõnumi Lehontile, soovides, et ta tuleks alla ja tooks oma valvurid endaga kaasa.

13 Ja sündis, et kui Lehonti oli tulnud oma valvuritega alla Amalikia juurde, siis soovis Amalikia, et ta tuleks öösel oma sõjaväega alla ja piiraks ümber need mehed

5*a* Al 32:4.

nende laagris, keda kuningas oli andnud tema käsutada, ja et ta annab nad Lehonti kätte, kui ta teeks tema (Amalikia) kogu sõjaväe teiseks juhatajaks.

14 Ja sündis, et Lehonti tuli oma meestega alla ja piiras ümber Amalikia mehed, nii et enne, kui nad päeva koidikul ärkasid, olid nad Lehonti sõjaväest ümber piiratud.

15 Ja sündis, et kui nad nägid, et nad olid ümber piiratud, palusid nad Amalikiat, et ta lubaks neid minna oma vendade poolele, et neid ei hävitataks. Nüüd, just seda Amalikia sooviski.

16 Ja sündis, et ta andis üle oma mehed, [a]vastupidiselt kuninga käsule. Nüüd, seda Amalikia sooviski, et ta võiks viia täide oma plaani kuninga troonilt tõukamiseks.

17 Nüüd, laamanlastel oli tavaks, et kui nende ülemjuhataja oli surma saanud, määrata teine juht nende ülemjuhatajaks.

18 Ja sündis, et Amalikia lasi ühel oma teenijal Lehontile jaokaupa mürki anda, nii et ta suri.

19 Nüüd, kui Lehonti oli surnud, määrasid laamanlased Amalikia oma juhiks ja oma ülemjuhatajaks.

20 Ja sündis, et Amalikia marssis oma vägedega (sest ta oli saavutanud oma soovi) Nefi maale, Nefi linna, mis oli pealinn.

21 Ja kuningas tuli oma valvuritega välja temaga kohtuma, sest ta arvas, et Amalikia oli täitnud tema käsud ja et Amalikia oli kogunud kokku nii suure sõjaväe, et minna võitlema nefilaste vastu.

22 Aga vaata, kui kuningas tuli välja temaga kohtuma, lasi Amalikia oma teenijatel kuningaga kohtuma minna. Ja nad läksid ja kummardusid kuninga ees, nagu annaks au tema vägevusele.

23 Ja sündis, et kuningas sirutas oma käe, et tõsta neid üles, nagu oli laamanlastel tavaks, rahu märgiks, millise tava nad olid üle võtnud nefilastelt.

24 Ja sündis, et kui ta oli esimese üles tõstnud, vaata, see torkas kuningat südamesse; ja ta langes maha.

25 Nüüd, kuninga teenijad põgenesid ja Amalikia teenijad tõstsid kisa, öeldes:

26 Vaata, kuninga teenijad on torganud teda südamesse ja ta on maha langenud ning nad on põgenenud; vaata, tulge ja vaadake!

27 Ja sündis, et Amalikia käskis oma vägesid edasi minna ja vaadata, mis oli kuningaga juhtunud, ja kui nad jõudsid kohale ja leidsid kuninga lamamas oma vere sees, teeskles Amalikia viha ja ütles: Kes iganes armastas kuningat, mingu ja jälitagu tema teenijaid, et nad tappa.

28 Ja sündis, et kõik need, kes armastasid kuningat, kui nad neid sõnu kuulsid, läksid ja jälitasid kuninga teenijaid.

16*a* Al 47:3.

29 Nüüd, kui kuninga teenijad nägid sõjaväge neid jälitamas, haaras neid taas hirm ja nad põgenesid kõnnumaale ning jõudsid Sarahemla maale ja ühinesid Ammoni [a]rahvaga.

30 Ja sõjavägi, kes neid jälitas, pöördus tagasi, olles neid asjata jälitanud; ja nõnda võitis Amalikia pettusega rahva südamed.

31 Ja sündis, et järgmisel päeval sisenes ta oma sõjaväega Nefi linna ja võttis linna oma valdusse.

32 Ja nüüd, sündis, et kuninganna, kui ta oli kuulnud, et kuningas on tapetud – sest Amalikia oli saatnud saadiku kuninganna juurde talle teatama, et kuninga teenijad on kuninga tapnud, et ta on neid oma sõjaväega jälitanud, kuid asjata, ja nad pääsesid põgenema –

33 seepärast, kui kuninganna oli saanud selle teate, saatis ta sõna Amalikiale, soovides temalt, et ta heidaks armu linna rahvale; ja ta samuti soovis, et ta tuleks tema juurde; ja ta samuti soovis, et ta võtaks endaga kaasa tunnistajad, kes annaksid tunnistust kuninga surmast.

34 Ja sündis, et Amalikia võttis kaasa sellesama teenija, kes oli kuninga tapnud, ja kõik need, kes olid koos temaga, ja läks sisse kuninganna juurde, kohta, kus ta istus; ja nad kõik tunnistasid temale, et kuninga tapsid tema enda teenijad; ja nad ütlesid ka: Nad on põgenenud; kas see mitte ei tunnista nende vastu? Ja nõnda nad veensid kuningannat kuninga surma suhtes.

35 Ja sündis, et Amalikia püüdis võita kuninganna poolehoidu ja võttis ta endale naiseks; ja nõnda oma pettuse ja kavalate teenijate toetusega sai ta endale kuningriigi; jah, ta tunnistati kuningaks üle kogu maa, kogu laamanlaste rahva keskel, kes [a]koosnesid laamanlastest ja lemuellastest ja ismaellastest ja kõikidest nefilaste teisitimõtlejatest alates Nefi valitsemisest kuni nüüdse ajani.

36 Nüüd, need [a]teisitimõtlejad, kellel oli seesama nefilaste õpetus ja seesama teave, jah, saanud õpetust samade Issanda [b]teadmiste osas, ometi, nii imelik kui see ka pole, ei läinud kaua aega pärast nende lahknemist, kui nad muutusid paadunumaks ja [a]patukahetsematumaks ja metsikumaks, pahelisemaks ja julmemaks kui laamanlased – imades endasse laamanlaste pärimusi, andes teed laiskusele ja kõiksugu iharusele; jah, täielikult unustades Issanda, oma Jumala.

48. PEATÜKK

Amalikia kihutab laamanlasi üles nefilaste vastu – Moroni valmistab oma rahvast ette kristlaste aadet kaitsma

29 *a* Al 43:11–12.
PJ Anti-nefi-lehhilased.
35 *a* Jb 1:13–14.
36 *a* PJ Usust taganemine.
b Hb 10:26–27; Al 24:30.
c Jr 8:12.

Ta rõõmustab vabaduse üle ja on vägev Jumala mees. Ligikaudu 72 eKr.

Ja nüüd, sündis, et niipea, kui Amalikia oli saanud endale kuningriigi, hakkas ta tiivustama laamanlaste südameid Nefi rahva vastu; jah, ta määras mehi laamanlastele nende tornidest nefilaste vastu rääkima.

2 Ja nõnda ta tiivustas nende südameid nefilaste vastu, nii et kohtunike valitsemise üheksateistkümnenda aasta lõpupoolel, olles oma plaanid siiamaani täide viinud, jah, olles tehtud laamanlaste kuningaks, püüdis ta saada ka kogu maa valitsejaks; jah, ja kõikide inimeste, kes olid sellel maal, nii nefilaste kui ka laamanlaste.

3 Seepärast oli ta oma plaani täide viinud, sest ta oli teinud kõvaks laamanlaste südamed ja pimedaks nende meeled ja ärgitanud neid vihale, nii et ta oli kogunud kokku arvuka väehulga, et minna võitlema nefilaste vastu.

4 Sest ta oli kindlalt otsustanud oma rahva suure arvu tõttu vallutada nefilased ja tuua nad orjusesse.

5 Ja nõnda ta määras [a]ülemjuhatajateks soramlased, kuna nemad teadsid kõige rohkem nefilaste tugevust ja nende pelgupaikasid ja nende linnade kõige nõrgemaid kohti; seepärast määras ta nad oma sõjavägede ülemjuhatajateks.

6 Ja sündis, et nad võtsid oma laagri ja liikusid kõnnumaal edasi Sarahemla maa suunas.

7 Nüüd, sündis, et sel ajal, kui Amalikia oli nõnda saanud võimu pettuse ja valelikkuse teel, oli Moroni teiselt poolt [a]valmistanud ette rahva meelt olema ustav Issandale, oma Jumalale.

8 Jah, ta oli tugevdanud nefilaste vägesid ja püstitanud väikseid kindluseid ehk pelgupaiku, kuhjates ümberringi muldvalle, et kaitsta oma vägesid, ja samuti ehitades kivimüüre oma linnade ja oma maa piiride ümber, jah, kogu maa ümber, et neid ümbritseda.

9 Ja nende kõige nõrgematesse kindlustesse ta paigutas rohkem mehi ja nõnda ta kindlustas ja tugevdas maad, mida nefilased valdasid.

10 Ja nõnda ta tegi ettevalmistusi, et [a]kaitsta nende vabadust, maavaldusi, naisi ja lapsi ning rahu ja et nad võiksid elada Issandale, oma Jumalale, ja et nad võiksid hoida seda, mida nende vaenlased nimetasid kristlaste aateks.

11 Ja Moroni oli tugev ja vägev mees; ta oli mees täiusliku [a]mõistmisega; jah, mees, kes ei tundnud heameelt verevalamisest; mees, kelle hing rõõmustas oma maa vabaduse ja priiuse üle ning oma vendade vangistusest ja orjusest vabana olemise üle.

12 Jah, mees, kelle süda paisus tänulikkusest oma Jumala vastu nende rohkete eriliste võimaluste ja õnnistuste eest, mida ta tema

48 5 *a* Al 43:6.
7 *a* Al 49:8.
10 *a* Al 46:12–13.
11 *a* PJ Mõistma, mõistus.

rahvale jagas; mees, kes nägi äärmiselt palju vaeva oma rahva [a]heaolu ja kaitstuse nimel.

13 Jah, ja ta oli mees, kes oli vankumatu usus Kristusesse, ja ta oli vandega [a]vandunud kaitsta oma rahvast, oma õigusi ja oma maad ja oma usundit kuni verekaotuseni välja.

14 Nüüd, nefilasi oli õpetatud kaitsma end oma vaenlaste vastu kuni verevalamiseni välja, kui vaja; jah, ja neid oli õpetatud ka [a]mitte kunagi kallale tungima, jah, ja mitte kunagi tõstma mõõka muidu kui vaenlase vastu, muidu kui selleks, et hoida oma elu.

15 Ja neil oli selline usk, et nõnda tehes laseb Jumal edul neid maal saata, ehk teiste sõnadega, kui nad on ustavad Jumala käskudest kinni pidamisel, siis laseb ta edul neid maal saata; jah, hoiatab neid, et nad põgeneksid või valmistuksid sõjaks, vastavalt nende hädaohule;

16 ja samuti, et Jumal teeb neile teatavaks, kuhu nad peavad minema, et kaitsta end oma vaenlaste eest, ja nii tehes Issand päästab nad; ja see oli Moroni usk ja tema süda rõõmutses selle üle; [a]mitte verevalamise, vaid heade tegude, oma rahva hoidmise, jah, Jumala käskudest kinnipidamise, jah, ja süütegudele vastu seismise üle.

17 Jah, tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et kui kõik inimesed oleksid olnud ja oleksid ja alati saaksid olema nagu Moroni, vaata, põrgu väed ise oleksid igavesti kõigutatud; jah, [a]kuradil ei oleks mitte kunagi võimu inimlaste südamete üle.

18 Vaata, ta oli mees nagu Moosia poeg Ammon; jah, ja nimelt nagu teisedki Moosia pojad, jah, ja samuti nagu Alma ja tema pojad, sest nad olid kõik Jumala mehed.

19 Nüüd, vaata, Heelaman ja tema vennad ei olnud rahvale mitte sugugi vähem kasulikud kui Moroni; sest nad jutlustasid Jumala sõna ja nad ristisid meeleparanduseks kõik inimesed, kes iganes nende sõnu kuulda võtsid.

20 Ja nõnda nad läksid ja tänu nende sõnadele rahvas [a]alandas end, nii et Issand neid [b]kõrgelt soosis, ja nõnda ei olnud nende seas sõdu ega tülisid koguni neli aastat.

21 Aga nagu ma ütlesin, üheksateistkümnenda aasta lõpupoole, jah, hoolimata rahust nende enda keskel, olid nad sunnitud vastu oma tahtmist võitlema oma vendade laamanlastega.

22 Jah, ja lühidalt, nende sõjad laamanlastega ei lõppenud mitmeid aastaid, hoolimata nende suurest vastumeelsusest.

23 Nüüd, nad olid [a]kurvad, et pidid haarama relvad laamanlaste vastu, sest nad ei tundnud

12 *a* PJ Heaolu tagamine.
13 *a* Al 46:20–22.
14 *a* Al 43:46–47; 3Ne 3:20–21; Mr 3:10–11; ÕL 98:16.
16 *a* Al 55:19.
17 *a* 1Ne 22:26; 3Ne 6:15.
20 *a* PJ Alandama, alandlik, alandlikkus. *b* 1Ne 17:35.
23 *a* ÕL 42:45.

heameelt verevalamisest; jah, ja see ei olnud kõik – nad olid kurvad, et nad olid vahendiks nii paljude oma vendade saatmisel sellest maailmast igavesse maailma, ette valmistumata oma Jumala kohtamiseks.

24 Ometi ei saanud nad lasta endalt elu võtta, et nende [a]naisi ja lapsi ei tapaks julmalt ja halastamatult need, kes olid kunagi olnud nende vennad, jah, ja nad olid [b]lahknenud nende kirikust ja olid jätnud nad ning olid läinud neid hävitama, ühinedes laamanlastega.

25 Jah, nad ei võinud taluda seda, et nende vennad rõõmustaksid nefilaste verest, seni kui on veel kedagi, kes peab kinni Jumala käskudest, sest Issanda lubadus oli, et kui nad peavad kinni tema käskudest, saadab neid sellel maal edu.

49. PEATÜKK

Sissetungivad laamanlased ei suuda enda kätte võtta kindlustatud Ammoniiha ja Noa linna – Amalikia neab Jumalat ja vannub, et joob Moroni verd – Heelaman ja tema vennad jätkavad Kiriku tugevdamist. Ligikaudu 72 eKr.

Ja nüüd, sündis, et üheksateistkümnenda aasta üheteistkümnenda kuu kümnendal päeval nähti laamanlaste sõjavägesid lähenemas Ammoniiha maale.

2 Ja vaata, linn oli uuesti üles ehitatud ja Moroni oli paigutanud sõjaväe linna piiridele ja nad olid püstitanud muldvalli ümberringi, et kaitsta end laamanlaste noolte ja kivide eest; sest vaata, nad võitlesid kivide ja nooltega.

3 Vaata, ma ütlesin, et [a]Ammoniiha linn oli uuesti üles ehitatud. Ma ütlen teile, jah, et see oli osaliselt uuesti ehitatud; ja kuna laamanlased olid selle kord hävitanud rahva süütegude pärast, nad arvasid, et see saab taas neile kergeks saagiks.

4 Aga vaata, kui suur oli nende pettumus; sest vaata, nefilased olid kaevanud muldvalli endi ümber, mis oli nii kõrge, et laamanlased ei saanud visata oma kive ja oma nooli nende pihta, et need võiksid neid kahjustada; ka ei saanud nad neile läheneda mujalt kui ainult nende sissepääsu kaudu.

5 Nüüd, sel korral olid laamanlaste ülemjuhatajad ülimalt hämmastunud nefilaste tarkuse üle oma turvapaikade ettevalmistamisel.

6 Nüüd, laamanlaste juhid olid arvanud, et nende suure arvu tõttu, jah, nad arvasid, et neil peaks olema eelis neile kallale tungides, nagu nad olid siiani teinud; jah, ja nad olid samuti varustanud end kilpidega ja rinnakilpidega ja nad olid samuti teinud endile nahast rõivad; jah, väga paksud rõivad, et katta oma alastiolekut.

7 Ja olles nõnda ette valmistanud, arvasid nad, et nad suudavad

24 *a* Al 46:12. *b* PJ Usust taganemine.
49 3 *a* Al 16:2–3, 9, 11.

kergesti vallutada ja alistada oma vennad orjaikkesse või neid tappa ja maha nottida vastavalt oma heaksarvamisele.

8 Aga vaata, nende suurimaks hämmastuseks olid nefilased nende vastu ette [a]valmistunud viisil, mida kunagi varem polnud tuntud Lehhi laste hulgas. Nüüd, nad olid valmistunud laamanlaste vastu, et sõdida Moroni juhtnööride kohaselt.

9 Ja sündis, et laamanlased ehk amalikialased olid ülimalt hämmastunud nende sõjaks ettevalmistumise viisi üle.

10 Nüüd, kui kuningas Amalikia oleks tulnud Nefi [a]maalt oma sõjaväe eesotsas, oleks ta vast lasknud laamanlastel nefilasi Ammoniiha linna juures rünnata; sest vaata, ta ei hoolinud oma rahva verest.

11 Aga vaata, Amalikia ise ei tulnud võitlema. Ja vaata, tema ülemjuhatajad ei julgenud rünnata nefilasi Ammoniiha linnas, sest Moroni oli muutnud asjatoimetusi nefilaste seas, nii et laamanlased pettusid nende varjupaikades ja nad ei saanud neid rünnata.

12 Seepärast taganesid nad kõnnumaale ja võtsid oma laagri ja marssisid Noa maa suunas, oletades, et see on järgmine parim koht, kus nefilaste vastu minna.

13 Sest nad ei teadnud, et Moroni oli kindlustanud ehk oli ehitanud [a]turvakantsid igasse linna üle kogu maa; seepärast, nad marssisid Noa maa suunas kindla plaaniga; jah, nende ülemjuhatajad astusid ette ja andsid vande, et nad hävitavad selle linna rahva.

14 Aga vaata, nende hämmastuseks Noa linn, mis siiani oli olnud nõrk koht, oli nüüd Moroni tegevuse vahendusel muutunud tugevaks; jah, ületades tugevuselt koguni Ammoniiha linna.

15 Ja nüüd, vaata, see oli Moroni tarkus, sest ta arvas, et neid Ammoniiha linna juures ära hirmutatakse; ja kuna Noa linn oli siiani olnud maa nõrgim koht, seepärast marsiksid nad sinna võitlema; ja nõnda läks tema soovide järgi.

16 Ja vaata, Moroni oli määranud Lehhi selle linna sõjameeste ülemjuhatajaks ja see oli [a]seesama Lehhi, kes võitles laamanlastega Siidoni jõest ida pool olevas orus.

17 Ja nüüd, vaata, sündis, et kui laamanlased said teada, et Lehhi on linnas ülemjuhataja, olid nad taas pettunud, sest nad kartsid Lehhit üliväga; ometi nende ülemjuhatajad olid vandunud vandega linna rünnata; seepärast, nad tõid oma väed välja.

18 Nüüd, vaata, laamanlased ei pääsenud nende turvakantsidesse mujalt kui ainult sissekäigu kaudu – vallide kõrguse pärast, mis olid püstitatud, ja vallikraavi sügavuse pärast, mis oli kaevatud ümberringi, välja arvatud sissekäigu juures.

19 Ja nõnda olid nefilased valmis hävitama kõik need, kes peaksid

8 *a* Al 48:7–10.
10 *a* 2Ne 5:8; Om 1:12; Al 47:1.
13 *a* Al 48:8.
16 *a* Al 43:35.

üritama üles ronida, et siseneda kindlusesse mingit muud teed kaudu, visates üle valli nende pihta kive ja nooli.

20 Nõnda olid nad valmis, jah, osa nende kõige tugevamatest meestest, et mõõkade ja lingudega maha lüüa kõik, kes peaksid üritama tulla nende turvapaika sissekäigu kaudu; ja nõnda olid nad valmis, et kaitsta end laamanlaste vastu.

21 Ja sündis, et laamanlaste juhid tõid oma sõjaväed sissekäigu ette ja hakkasid nefilastega võitlema, et pääseda nende turvapaika; aga vaata, neid löödi aeg-ajalt tagasi, nii et neid tapeti tohututes tapatalgutes.

22 Nüüd, kui nad leidsid, et nad ei saa nefilastest jagu sissekäigu kaudu, hakkasid nad üles kaevama nende muldvalle, et oma vägede jaoks läbipääsu teha, et neil oleks võrdne võimalus võitlemiseks; aga vaata, nendes püüdlustes löödi nad maha kivide ja nooltega, mida nende pihta visati; ja selle asemel, et nende vallikraave täita, kiskudes alla muldvalle, täideti need ääreni nende surnute ja haavatute kehadega.

23 Nõnda oli nefilastel kõik võim oma vaenlaste üle; ja nõnda püüdsid laamanlased hävitada nefilasi, kuni kõik nende ülemjuhatajad olid surma saanud; jah, ja rohkem kui tuhat laamanlast oli tapetud, samas kui ei olnud ainsatki nefilaste hinge, kes oli tapetud.

24 Umbes viiskümmend olid haavatud, kes olid sissekäigu juures laamanlaste noolte ees kaitsetuks jäänud; aga nad olid kaitstud oma kilpide ja oma rinnakilpide ja oma peakaitsmetega, nii et nende haavad olid jalgadel, millest paljud olid väga tõsised.

25 Ja sündis, et kui laamanlased nägid, et kõik nende ülemjuhatajad olid tapetud, põgenesid nad kõnnumaale. Ja sündis, et nad pöördusid tagasi Nefi maale, et teatada oma kuningale Amalikiale, kes oli sünnilt nefilane, nende suurest kaotusest.

26 Ja sündis, et ta oli äärmiselt vihane oma rahva peale, sest ta ei olnud suutnud täide viia oma soovi nefilaste suhtes; ta ei olnud saanud alistada neid orjaikkesse.

27 Jah, ta oli äärmiselt vihane ja ta [a]needis Jumalat ja ka Moronit, vandudes [b]vandega, et ta joob tema verd; ja seda seepärast, et Moroni oli pidanud kinni Jumala käskudest, tehes ettevalmistusi oma rahva kaitsmiseks.

28 Ja sündis, et teiselt poolt [a]tänas Nefi rahvas Issandat, oma Jumalat, tema võrratu väe eest, mida ta näitas neid nende vaenlase käest päästes.

29 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise üheksateistkümnes aasta.

30 Jah, ja nende seas valitses pidev rahu ning kirikut saatis äärmiselt suur edu nende tähelepanu ja usinuse tõttu, mida nad osutasid

27 *a* PJ Jumalateotus, Jumalat teotama.
b Ap 23:12.
28 *a* PJ Tänamine, tänu, tänulikkus.

Jumala sõna suhtes, mida neile kuulutasid Heelaman ja Siblon ja Korianton ja Ammon ja tema vennad; jah, ja kõik need, kes olid pühitsetud ametisse Jumala [a]püha korra järgi, olles ristitud meeleparanduseks ja saadetud rahva sekka jutlustama.

50. PEATÜKK

Moroni kindlustab nefilaste maad – Nad ehitavad palju uusi linnu – Sõjad ja hävitused saavad nefilaste osaks nende pahelisuse ja jäleduste päevadel – Teankum võidab Moriantonit ja tema teisitimõtlejaid – Nefiiha sureb ja tema poeg Pahoran asub kohtujärjele. Ligikaudu 72–67 eKr.

JA nüüd, sündis, et Moroni ei katkestanud ettevalmistusi sõjaks ehk oma rahva kaitsmiseks laamanlaste eest, sest ta lasi oma vägedel kohtunike valitsemise kahekümnenda aasta alguses alustada mullahunnikute kaevamisega kõikide linnade ümber üle kogu maa, mis oli nefilaste valduses.

2 Ja nende muldvallide harja lasi ta katta puiduga, jah, mehekõrguste puitehitistega ümber linnade.

3 Ja nendele puitehitistele lasi ta püstitada puidule ümberringi teivaspiirde; ja see oli tugev ja kõrge.

4 Ja ta lasi püstitada tornid, mis ulatusid kõrgemale neist teivasrajatisest, ja nendesse tornidesse ta lasi ehitada turvapaigad, et laamanlaste kivid ja nooled ei saaks neid vigastada.

5 Ja nad olid varustatud, et heita selle tipust kive vastavalt oma soovile ja oma jõule ning tappa see, kes püüab läheneda linna müüridele.

6 Nõnda valmistas Moroni vaenlaste tuleku vastu ette kindlusi kõikide linnade ümber üle kogu maa.

7 Ja sündis, et Moroni lasi oma vägedel minna idapoolsele kõnnumaale; jah, ja nad läksid ja ajasid kõik laamanlased, kes olid idapoolsel kõnnumaal, nende oma maadele, mis olid lõuna pool Sarahemla maad.

8 Ja Nefi maa ulatus idamerest otsejoones läände.

9 Ja sündis, et kui Moroni oli ajanud kõik laamanlased välja idapoolselt kõnnumaalt, mis oli nende maavaldustest põhja pool, lasi ta Sarahemla maa ja selle ümbruses olevate maade elanikel minna idapoolsele kõnnumaale kuni merekaldani välja ja võtta maa oma valdusse.

10 Ja ta paigutas ka sõjaväed lõunasse nende valduste piiridele ja lasi neil püstitada [a]kindlustusi, et nad võiksid kaitsta oma sõjavägesid ja oma rahvast oma vaenlaste kätte langemast.

11 Ja nõnda ta lõikas ära kõik laamanlaste tugipunktid idapoolsel kõnnumaal, jah, ja ka läänes,

30 *a* Al 43:2.

50 10 *a* Al 49:18–22.

kindlustades nefilaste ja laamanlaste vahelist piiri Sarahemla maa ja Nefi maa vahel läänemerest alates piki Siidoni jõe suuet – nefilased valdasid kogu põhjapoolset maad; jah, tõepoolest kogu maad, mis oli põhja pool Küllusliku maad, oma tahtmist mööda.

12 Nõnda Moroni oma vägedega, mis tema tegevusega kaasneva turvatunde tõttu iga päevaga suurenesid, üritas laamanlastelt ära lõigata jõu ja võimu endi maavaldustel, nii et neil ei oleks nende maavaldustel mingit võimu.

13 Ja sündis, et nefilased hakkasid rajama linna ja panid linnale nimeks Moroni ja see asus idamere lähedal, ja see oli lõuna pool laamanlaste valduste piiril.

14 Ja nad hakkasid samuti rajama linna Moroni linna ja Aaroni linna vahele, ühendades Moroni ja Aaroni piirid, ja nad panid linnale ehk maale nimeks Nefiiha.

15 Ja selsamal aastal hakkasid nad ka ehitama paljusid linnu põhjas, ühte neist erilisel viisil, mida nad kutsusid Lehhiks, mis asus põhjas mereranniku lähedal.

16 Ja nõnda lõppes kahekümnes aasta.

17 Ja nii heal järjel oli Nefi rahvas Nefi rahva kohtunike valitsemise kahekümne esimese aasta alguses.

18 Ja neid saatis äärmiselt suur edu ja nad said äärmiselt rikkaks; jah, ja nad paljunesid ning kasvasid maal tugevaks.

19 Ja nõnda me näeme, kui halastav ja õiglane on kõik, mida Issand teeb, täites kõik oma sõnad inimlastele; jah, me võime näha, et nimelt nüüdsel ajal on ta sõnad tõeks saanud, mida ta rääkis Lehhile, öeldes:

20 Õnnistatud oled sina ja su lapsed; ja neid õnnistatakse. Kuivõrd nad peavad kinni minu käskudest, saadab neid sellel maal edu. Aga pea meeles, et kuivõrd nad minu käskudest kinni ei pea, [a]lõigatakse nad Issanda juurest ära.

21 Ja me näeme, et need lubadused on Nefi rahvale õigeks osutunud; sest need on olnud nende vaidlused ja nende tülid, jah, nende mõrvad ja nende rüüstamised, nende ebajumalakummardamine, nende hooramised ja nende jäledused, mida leidus nende seas, mis tõi neile nende sõjad ja nende hävitused.

22 Ja need, kes pidasid Issanda käskudest ustavalt kinni, päästeti kõikidel aegadel, samas kui tuhanded nende pahelised vennad on antud orjusesse või hukkunud mõõga läbi või kaldunud uskmatusse ja segunenud laamanlastega.

23 Aga vaata, Nefi päevadest saadik ei ole Nefi rahval olnud kunagi [a]õnnelikumat aega kui Moroni päevil, jah, nüüd, praegusel ajal, kohtunike valitsemise kahekümne esimesel aastal.

20 *a* ÕL 1:14.

23 *a* Mo 2:41.

24 Ja sündis, et ka kohtunike valitsemise kahekümne teine aasta lõppes rahus; jah, samuti kahekümne kolmas aasta.

25 Ja sündis, et kohtunike valitsemise kahekümne neljanda aasta alguses oleks ka olnud rahu Nefi rahva seas, kui ei oleks olnud [a]tüli, mis sündis nende keskel Lehhi maa ja Moriantoni maa pärast, mis ühinesid Lehhi maa piiridel; mis mõlemad olid piiril mere ranniku lähedal.

26 Sest vaata, inimesed, kes valdasid Moriantoni maad, nõudsid endale osa Lehhi maast; seepärast hakkas nende vahel tekkima äge tüli, nii et Moriantoni rahvas haaras relvad oma vendade vastu ja otsustas nad mõõgaga tappa.

27 Aga vaata, inimesed, kes valdasid Lehhi maad, põgenesid Moroni laagrisse ja palusid temalt abi; sest vaata, nemad ei olnud ülekohtused.

28 Ja sündis, et kui Moriantoni rahvas, keda juhtis mees, kelle nimi oli Morianton, märkas, et Lehhi rahvas on põgenenud Moroni laagrisse, kartsid nad väga, et Moroni sõjavägi neid ründab ja nad hävitab.

29 Seepärast, Morianton pani nendele südamele põgeneda maale, mis oli põhja pool, mis oli kaetud suurte veekogudega, ja võtta oma valdusse maa, mis oli põhja pool.

30 Ja vaata, nad oleksid selle plaani teostanud (mis oleks andnud suurt põhjust kurtmiseks), ent vaata, Morianton, olles väga ägeda iseloomuga, seepärast sai ta vihaseks ühe oma teenijanna peale ja läks talle kallale ning lõi teda kõvasti.

31 Ja sündis, et too põgenes ja tuli Moroni laagrisse ning jutustas Moronile selle kohta kõik ja ka nende kavatsustest põgeneda põhjapoolsele maale.

32 Nüüd, vaata, rahvas, kes oli Külluslikku maal, või õigemini Moroni kartis, et nad võtavad kuulda Moriantoni sõnu ja ühinevad tema rahvaga ja nõnda saaks too need maaosad oma valdusse, mis tooks kaasa tõsised tagajärjed Nefi rahvale; jah, millised tagajärjed võiksid viia nende [a]vabaduse kukutamiseni.

33 Seepärast saatis Moroni sõjaväe koos laagriga Moriantoni rahvale teele ette, et takistada nende põgenemist põhjapoolsele maale.

34 Ja sündis, et nad ei jõudnud nendest ette enne, kui nad olid tulnud [a]Laastamise maa piirile, ja seal nad peatasid nad kitsas läbipääsus, mis viis mere kaudu põhjapoolsele maale, jah, läänepoolse ja idapoolse mere vahelt.

35 Ja sündis, et sõjavägi, mille Moroni saatis, mida juhtis mees, kelle nimi oli Teankum, kohtas Moriantoni rahvast; ja nii kangekaelne oli Moriantoni rahvas (olles innustatud tema pahelisusest ja tema meelitavatest sõnadest),

25*a* PJ Tüli. | 32*a* PJ Vaba, vabadus. | 34*a* Al 46:17.

et nende vahel algas võitlus, milles Teankum surmas Moriantoni ja võitis tema sõjaväe ja võttis nad vangideks ning pöördus tagasi Moroni laagrisse. Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kahekümne neljas aasta.

36 Ja nõnda toodi Moriantoni rahvas tagasi. Ja kui nad olid teinud lepingu rahu pidamiseks, võisid nad tagasi minna Moriantoni maale; ja nende ja Lehhi rahvas ühendati ning ka neile anti tagasi nende maavaldused.

37 Ja sündis, et samal aastal, kui oli taastatud rahu Nefi rahvale, suri Nefiiha, teine ülemkohtunik, kes oli täitnud kohtujärge täiusliku laitmatusega Jumala ees.

38 Ometi oli ta keeldunud võtmast Almalt enda kätte neid ülestähendusi ja neid asju, mida Alma ja tema esiisad olid pidanud kõige pühamateks; seepärast andis Alma need oma pojale Heelamanile.

39 Vaata, sündis, et Nefiiha poeg määrati täitma kohtujärge oma isa asemel; jah, ta määrati ülemkohtunikuks ja valitsejaks rahva üle, vande ja püha talitusega õigemeelselt kohut mõistma ja rahu ja rahva vabadust säilitama ning võimaldama neil nende püha eesõigusena Issandat, oma Jumalat, kummardada; jah, toetama ja säilitama Jumala aadet kõik oma päevad ja tooma pahelised õigusemõistmisele vastavalt nende kuriteole.

40 Nüüd, vaata, tema nimi oli Pahoran. Ja Pahoran täitis oma isa koha ja hakkas valitsema Nefi rahvast kahekümne neljanda aasta lõpul.

51. PEATÜKK

Kuningamehed püüavad seadust muuta ja kuningat troonile seada – Rahva hääl toetab Pahorani ja vabadusemehi – Moroni sunnib kuningamehi kas kaitsma oma riiki või surema – Amalikia ja laamanlased vallutavad mitmed kindlustatud linnad – Teankum tõrjub laamanlaste sissetungi tagasi ja surmab Amalikia tema telgis. Ligikaudu 67–66 eKr.

JA nüüd, Nefi rahva kohtunike valitsemise kahekümne viienda aasta alguses sündis, et kui nad olid kehtestanud rahu Lehhi rahva ja Moriantoni rahva vahel nende maade suhtes ja alustanud kahekümne viiendat aastat rahus;

2 ei saanud nad ometi maal kaua täit rahu säilitada, sest rahva seas tekkisid tülid ülemkohtunik Pahorani pärast; sest vaata, osa rahvast soovis, et mõnda teatud punkti seadusest muudetaks.

3 Ent vaata, Pahoran ei taht-nud muuta ega lubanud seadusesse parandusi teha; seepärast, ta ei võtnud kuulda neid, kes saatsid oma hääle palvega seaduse muutmiseks.

4 Seepärast, need, kes soovisid seaduse muutmist, olid tema peale vihased ja soovisid, et ta ei oleks enam maa ülemkohtunik; seepärast tõusis selle üle

äge vaidlus, mis aga ei viinud verevalamiseni.

5 Ja sündis, et neid, kes soovisid, et Pahoran võetaks kohtujärjelt maha, kutsuti kuningameesteks, sest nad soovisid, et seadust muudetaks, nii et oleks võimalik kukutada vaba valitsemisvõim ja panna maad valitsema kuningas.

6 Ja need, kes soovisid, et Pahoran jääks maa ülemkohtunikuks, nimetasid ennast vabadusemeesteks; ja nõnda tekkis nende keskel lõhenemine, sest vabadusemehed olid vandunud jehk sõlminud lepingu, et alal hoida vaba valitsemisvõimu kaudu oma õigusi ja oma usundi eesõigusi.

7 Ja sündis, et see nende tüliküsimus lahendati rahvahääletusega. Ja sündis, et rahvas hääletas vabadusemeeste poolt ja Pahoran jäi edasi kohtujärjele, mis põhjustas palju rõõmu Pahorani vendade seas ja ka suure osa vaba rahva seas, kes sundisid ka kuningamehed vaikima, nii et need ei julgenud enam vastu olla, vaid olid sunnitud vabaduse aadet toetama.

8 Nüüd, need, kes olid kuningate poolt, olid [a]kõrgest soost ja nad püüdsid saada kuningaks; ja neid toetasid need, kes püüdsid saada rahva üle väge ja võimu.

9 Aga vaata, see oli ohtlik aeg sellisteks tülideks Nefi rahva keskel; sest vaata, Amalikia oli taas ärgitanud laamanlaste rahva südamed nefilaste rahva vastu ja ta oli kogumas sõjamehi igast maanurgast ja relvastas neid ja valmistus sõjaks kõige usinusega, sest ta oli [a]vandunud, et ta joob Moroni verd.

10 Aga vaata, me saame näha, et tema lubadus, mille ta oli andnud, oli mõtlematu; ometi ta valmistas end ja oma vägesid ette, et minna võitlema nefilaste vastu.

11 Nüüd, tema väed ei olnud nii suured, nagu need siiani olid olnud, kuna nii mitmed tuhanded olid tapetud nefilaste käega; kuid nende suurest kaotusest hoolimata oli Amalikia kogunud imekspandavalt suure sõjaväe, nii et ta ei kartnud tulla alla Sarahemla maale.

12 Jah, tõepoolest, Amalikia ise tuli alla laamanlaste eesotsas. Ja see oli kohtunike valitsemise kahekümne viiendal aastal ja see oli samal ajal, kui nad hakkasid lahendama tüliküsimust, mis puudutas ülemkohtunik Pahorani.

13 Ja sündis, et kui mehed, keda kutsuti kuningameesteks, kuulsid, et laamanlased on tulemas nende vastu võitlema, olid nad oma südames rõõmsad ja nad keeldusid relvi haaramast, sest nad olid ülemkohtuniku peale ja ka vaba [a]rahva peale nii vihased, et nad ei tahtnud haarata relvi, et kaitsta oma maad.

14 Ja sündis, et kui Moroni seda nägi ja nägi ka, et laamanlased on tulemas üle maa piiri, oli ta ülimalt vihane nende inimeste

51 8 *a* PJ Uhkus. | 9 *a* Al 49:26–27. | 13 *a* Al 46:10–16.

kangekaelsuse pärast, kelle hoidmiseks ta oli nii suure usinusega vaeva näinud; jah, ta oli ülimalt vihane; tema hing oli täis viha nende vastu.

15 Ja sündis, et ta saatis palvekirja rahva häälega maa valitsejale, soovides, et ta loeks seda ja annaks temale (Moronile) võimu, et sundida neid teisitimõtlejaid kaitsma oma maad või saata neid surma.

16 Sest tema esimeseks mureks oli niisuguste tülide ja lahkhelide lõpetamine rahva seas, sest vaata, see oli senini olnud kõigi nende hävituste põhjuseks. Ja sündis, et vastavalt rahva häälele ta sai loa.

17 Ja sündis, et Moroni andis käsu, et tema sõjavägi läheks nende kuningameeste vastu, et suruda maha nende uhkus ja nende suursugusus ja teha nad maatasa, või siis nad haaraku relvad ja toetagu vabaduse aadet.

18 Ja sündis, et Moroni väed marssisid nendele vastu ja nad surusid maha nende uhkuse ja nende suursugususe, nii et kui nad tõstsid oma sõjariistad, et võidelda Moroni meeste vastu, said nad maha löödud ja maatasa tehtud.

19 Ja sündis, et neli tuhat nendest [a]teisitimõtlejatest löödi maha mõõgaga ja need nende juhtidest, keda ei tapetud lahingus, võeti kinni ja heideti vanglasse, sest kohtumõistmiseks nende üle ei olnud sel hetkel aega.

20 Ja ülejäänud nendest teisitimõtlejatest alistusid pigem vabaduse lipule, kui lasid end mõõgaga maha lüüa; ja nad olid sunnitud heiskama vabaduse [a]tähise oma tornidesse ja oma linnades ja haarama oma maa kaitseks relvad.

21 Ja nõnda tegi Moroni lõpu nendele kuningameestele, nii et enam ei tuntud kedagi kuningameeste nime järgi; ja nõnda ta tegi lõpu nende inimeste kangekaelsusele ja uhkusele, kes väitsid olevat suursugust verd; seevastu nad sunniti olema alandlikud nagu nende vennad ja võitlema vapralt, et mitte sattuda orjusesse.

22 Vaata, sündis, et kui [a]Moroni oli nõnda maha surumas sõdu ja tülisid omaenda rahva seas ja allutamas neid rahule ja ühiskondlikule korrale ja tegemas korraldusi sõja ettevalmistamiseks laamanlaste vastu, vaata, olid laamanlased tulnud Moroni maale, mis asus mereäärsetel piirimaadel.

23 Ja sündis, et nefilased ei olnud Moroni linnas piisavalt tugevad; seepärast Amalikia ajas nad välja, tappes paljud. Ja sündis, et Amalikia võttis linna oma valdusse; jah, ta võttis ära kõik nende kindlustused.

24 Ja need, kes põgenesid Moroni linnast, jõudsid Nefiiha linna; ja ka Lehhi linna rahvas kogunes ja tegi ettevalmistusi ja oli valmis laamanlasi lahinguga vastu võtma.

25 Ent sündis, et Amalikia ei

19 *a* Al 60:16. 20 *a* Al 46:12–13. | 22 *a* PJ Moroni, ülemjuhataja.

lubanud laamanlastel minna võitlema Nefiiha linna vastu, vaid hoidis neid mereranniku, jättes mehi igasse linna, et neid hoida ja kaitsta.

26 Ja nõnda ta jätkas, võttes oma valdusse palju linnu, Nefiiha linna ja Lehhi linna ja Moriantoni linna ja Omneri linna ja Giidi linna ja Muleki linna, mis kõik olid mereranniku idapiiril.

27 Ja nõnda olid laamanlased enda kätte saanud tänu Amalikia kavalusele ja nende rohkearvulisusele nii palju linnu, mis kõik olid tugevalt kindlustatud Moroni [a]kindlustusviisi järgi; millest kõik said laamanlaste kindlustusteks.

28 Ja sündis, et nad marssisid Külluslikku maa piiridesse, ajades nefilasi endi ees ning tappes paljusid.

29 Ent sündis, et nad kohtasid Teankumit, kes oli [a]tapnud Moriantoni ja oli tõkestanud tema rahvast põgenemisel.

30 Ja sündis, et ta takistas ka Amalikiat, kui too marssis oma arvuka sõjaväega, et võtta oma valdusse Külluslikku maa ja ka põhjapoolne maa.

31 Aga vaata, too sai pettumuse osaliseks, kui Teankum ja tema mehed ta tagasi lõid, sest nad olid suurepärased sõjamehed; sest iga Teankumi mees ületas laamanlasi oma jõu ja oma sõjaosavuse poolest, nii et nad saavutasid laamanlastega võrreldes ülekaalu.

32 Ja sündis, et nad ründasid neid korduvalt, nii et nad surmasid neid kuni pimeduseni välja. Ja sündis, et Teankum ja tema mehed püstitasid oma telgid Külluslikku maa piiridesse ja Amalikia püstitas oma telgid merekalda lähedale, ja niiviisi peletati neid eemale.

33 Ja sündis, et kui saabus öö, hiilisid Teankum ja tema teenija ööpimeduses salaja välja ning läksid Amalikia laagrisse; ja vaata, uni oli võtnud nende üle võimust nende suure kurnatuse pärast, mille olid põhjustanud päeva tööd ja kuumus.

34 Ja sündis, et Teankum hiilis salaja kuninga telki ja torkas talle oda südamesse; ja ta põhjustas silmapilkselt kuninga surma, nii et too ei äratanud üles oma teenijaid.

35 Ja ta pöördus taas salaja tagasi oma laagrisse ja vaata, tema mehed magasid ja ta äratas nad üles ning jutustas neile kõike seda, mis ta oli teinud.

36 Ja ta lasi oma vägedel olla valmis juhuks, kui laamanlased on üles ärganud ja tungivad neile kallale.

37 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kahekümne viies aasta ja nõnda lõppesid Amalikia päevad.

52. PEATÜKK

Ammoron järgneb Amalikiale kui laamanlaste kuningas – Moroni, Teankum ja Lehhi juhivad nefilasi võidukas sõjas laamanlaste vastu – Muleki linn võetakse tagasi ja Jaakob, soramlane, tapetakse. Ligikaudu 66–64 eKr.

Ja nüüd, Nefi rahva kohtunike valitsemise kahekümne kuuendal aastal sündis, vaata, kui laamanlased ärkasid esimese kuu esimesel hommikul, vaata, nad leidsid Amalikia surnuna tema enda telgis; ja nad nägid ka, et Teankum oli valmis nendega sel päeval lahingusse astuma.

2 Ja nüüd, kui laamanlased seda nägid, haaras neid hirm ja nad loobusid oma plaanist marssida põhjapoolsele maale ja taganesid kogu oma sõjaväega Muleki linna ning otsisid kaitset oma kindlustest.

3 Ja sündis, et Amalikia vend määrati rahva kuningaks ja tema nimi oli Ammoron; nõnda kuningas Ammoron, kuningas Amalikia vend, määrati valitsema tema asemel.

4 Ja sündis, et ta andis käsu, et ta rahvas hoiaks enda käes need linnad, mis nad olid vallutanud verevalamisega; sest nad ei olnud saanud enda kätte ühtegi linna ilma suure verekaotuseta.

5 Ja nüüd, Teankum nägi, et laamanlased olid otsustanud hoida enda käes neid linnu, mis nad olid vallutanud, ja neid maaosasid, mis nad olid saanud oma valdusse, ja nähes ka nende tohutut arvu, ei pidanud Teankum otstarbekaks üritada neid rünnata nende kindlustes.

6 Aga ta pidas oma mehi ümberringi nagu sõjaks ettevalmistusi tehes; jah, ja tõepoolest valmistas ta end nende vastu kaitsma, [a]püstitades ümberringi müüre ja valmistades varjupaiku.

7 Ja sündis, et ta jätkas nõnda sõjaks ettevalmistamist, kuni Moroni saatis suuremal hulgal mehi tema sõjaväge tugevdama.

8 Ja Moroni saatis temale ka korraldusi, et ta peaks hoidma enda juures kõik vangid, kes langesid tema kätte; sest kuna laamanlased olid võtnud palju vange, siis ta peaks hoidma kõiki laamanlastest vange kui lunaraha nende eest, keda laamanlased olid vangi võtnud.

9 Ja ta saatis temale ka korraldused, et ta peab kindlustama Külluslikku maa ja kaitsma seda [a]kitsast maariba, mis viib põhjapoolsele maale, et laamanlased ei saaks seda tugipunkti endale ja neil poleks võimu neid igast küljest kimbutada.

10 Ja Moroni saatis ka sõna, soovides, et ta oleks seda maaosa kaitstes ustav ja et ta otsiks igat võimalust anda seal rooska laamanlastele, niipalju kui on tema võimuses, nii et ta ehk kavalusega või mõnel muul viisil võiks tagasi saada need linnad, mis olid nende käest ära võetud; ja et ta kindlustaks ja tugevdaks ka ümberkaudseid linnu, mis ei olnud laamanlaste kätte langenud.

11 Ja ta ütles temale samuti: Ma

27 *a* Al 48:8–9.

29 *a* Al 50:35.

52 6 *a* Al 50:1–6; [illegible]3–5.

9 *a* Al 22:32; Mr 2:29.

tuleksin sinu juurde, kuid vaata, laamanlased ründavad meid läänemere poolsel piiril, ja vaata, ma lähen neile vastu, seepärast ei saa ma teie juurde tulla.

12 Nüüd, kuningas (Ammoron) oli lahkunud Sarahemla maalt ja oli teatanud kuningannale oma venna surmast ja oli kogunud suure hulga mehi kokku ning oli marssinud nefilaste vastu läänemere piiril.

13 Ja nõnda ta püüdis nefilasi pidevalt rünnata ja tõmmata osa nende sõjaväest ära sellesse maaosasse, kuna ta oli käskinud neid, kelle ta oli jätnud valdama linnu, mis ta oli vallutanud, et nad ründaksid nefilasi pidevalt ka idamere äärsetel piiridel ning võtaksid oma valdusse nende maast niipalju, kui nad suudavad, vastavalt oma vägede tugevusele.

14 Ja nõnda olid nefilased sellises ohtlikus olukorras Nefi rahva kohtunike valitsemise kahekümne kuuenda aasta lõpus.

15 Aga vaata, kohtunike valitsemise kahekümne seitsmendal aastal sündis, et Teankum, Moroni käsul – kes oli moodustanud sõjaväe maa lõuna- ja läänepiiride kaitseks ja oli alustanud oma marssi Külluslikku maa suunas, et ta võiks abistada oma meestega Teankumit nende kaotatud linnade tagasivallutamisel –

16 ja sündis, et Teankum oli saanud korraldused rünnata Muleki linna ja kui võimalik, see tagasi võtta.

17 Ja sündis, et Teankum tegi ettevalmistusi Muleki linna ründamiseks ja marssimaks oma sõjaväega laamanlaste vastu; aga ta nägi, et oli võimatu neid vallutada seni, kuni nad olid oma kindlustes; seepärast loobus ta oma plaanidest ja pöördus taas tagasi Külluslikku linna, et oodata Moroni tulekut, et ta saaks oma sõjaväele jõudu juurde.

18 Ja sündis, et Moroni saabus oma sõjaväega Külluslikku maale Nefi rahva kohtunike valitsemise kahekümne seitsmenda aasta lõpupoolel.

19 Ja kahekümne kaheksanda aasta alguses Moroni ja Teankum ja paljud kõrgematest ülemjuhatajatest pidasid sõjanõu – mida nad peaksid tegema, et panna laamanlasi tulema välja võitlema nende vastu; või et nad võiksid neid mingil moel meelitada välja nende kindlustest, nii et nad saavutaksid nendega võrreldes ülekaalu ja vallutaksid tagasi Muleki linna.

20 Ja sündis, et nad saatsid saadikud laamanlaste sõjaväe juurde, kes kaitses Muleki linna, nende juhi juurde, kelle nimi oli Jaakob, soovides, et ta tuleks oma sõjaväega välja kohtama neid kahe linna vahelisel tasandikul. Ent vaata, Jaakob, kes oli soramlane, ei tahtnud oma sõjaväega välja tulla, et kohata neid tasandikul.

21 Ja sündis, et Moronil ei olnud mingit lootust nende kohtamiseks võrdsel pinnal, seepärast, tal oli plaan, et ta võiks laamanlased nende kindlustest välja meelitada.

22 Seepärast lasi ta Teankumil võtta ühe väikese meesterühma ja marssida mereranna lähedale; ja Moroni ja tema sõjavägi marssisid ööpimeduses kõnnumaale, Muleki linnast lääne poole; ja nõnda, kui laamanlaste valvurid järgmisel päeval Teankumi avastasid, jooksid nad ja jutustasid sellest Jaakobile, oma juhile.

23 Ja sündis, et laamanlaste väed marssisid Teankumi vastu, oletades, et nad tänu oma arvukusele vallutavad Teankumi tema sõjameeste vähese arvu pärast. Ja kui Teankum nägi laamanlaste vägesid tulemas välja tema vastu, hakkas ta mööda mereranda põhja poole taganema.

24 Ja sündis, et kui laamanlased nägid, et ta hakkas põgenema, said nad julgust ja jälitasid neid jõuliselt. Ja kui Teankum oli nõnda ära juhtimas laamanlasi, kes neid asjata jälitasid, vaata, käskis Moroni, et üks osa tema sõjaväest, kes oli temaga, läheks linna ja võtaks selle oma valdusse.

25 Ja nõnda nad tegid ning tapsid kõik need, kes olid jäänud linna kaitsma; jah, kõik need, kes ei tahtnud loovutada oma sõjariistu.

26 Ja nõnda oli Moroni osaga oma sõjaväest saanud oma valdusse Muleki linna, kui ta läks ülejäänutega vastu laamanlastele, kui nad peaksid tagasi pöörduma Teankumit jälitamast.

27 Ja sündis, et laamanlased jälitasid Teankumit, kuni nad jõudsid Küllusliku linna lähedale, ja siis kohtasid neid Lehhi ja väike sõjavägi, kes oli jäetud kaitsma Küllusliku linna.

28 Ja nüüd, vaata, kui laamanlaste ülemjuhatajad nägid Lehhit tulemas oma sõjaväega nende vastu, põgenesid nad suures segaduses, kartes, et nad ei jõua võib-olla tagasi Muleki linna, enne kui Lehhi neile järele jõuab; sest nad olid oma rännakust väsinud ja Lehhi mehed olid välja puhanud.

29 Nüüd, laamanlased ei teadnud, et Moroni on oma sõjaväega nende selja taga; ja kõik, mida nad kartsid, olid Lehhi ja tema mehed.

30 Nüüd, Lehhi ei soovinud neile järele jõuda enne, kui nad kohtavad Moronit ja tema sõjaväge.

31 Ja sündis, et enne, kui laamanlased olid kaugele taganenud, piirasid nefilased nad ümber, Moroni mehed ühelt poolt ja Lehhi mehed teiselt poolt, ning kõik nad olid värsked ja täis jõudu; aga laamanlased olid oma pikast rännakust väsinud.

32 Ja Moroni käskis oma meestel neile kallale tungida, kuni nad oma sõjariistad loovutavad.

33 Ja sündis, et Jaakob, olles nende juht, olles ka [a]soramlane ja võitmatu vaimuga, juhtis laamanlased äärmise raevuga Moroni vastu võitlema.

34 Kuna Moroni neil teel ees seisis, seepärast otsustas Jaakob nad tappa ja endale Muleki linna tee

33a Al 31:12.

läbi murda. Aga vaata, Moroni ja ta mehed olid võimsamad; seepärast ei andnud nad laamanlastele teed.

35 Ja sündis, et nad võitlesid mõlemal poolel äärmiselt ägedalt ja mõlemal poolel langesid paljud; jah, ja Moroni sai haavata ja Jaakob sai surma.

36 Ja Lehhi oma tugevate meestega sundis neid tagant sellise raevuga, et tagumised laamanlased loovutasid oma sõjariistad, ja ülejäänud, olles äärmises segaduses, ei teadnud, kuhu minna või keda rünnata.

37 Nüüd, Moroni, nähes nende segadust, ütles neile: Kui te toote oma sõjariistad ja loovutate need, vaadake, lõpetame me teie vere valamise.

38 Ja sündis, et kui laamanlased kuulsid neid sõnu, astusid ette nende ülemjuhatajad, kõik need, keda polnud tapetud, ja viskasid oma sõjariistad maha Moroni jalgade ette ning käskisid ka oma mehi, et need teeksid sedasama.

39 Ent vaata, paljud ei tahtnud seda, ja need, kes ei tahtnud loovutada oma mõõka, võeti kinni ja seoti ning nende sõjariistad võeti neilt ära ja nad sunniti marssima koos oma vendadega edasi Külllusliku maale.

40 Ja nüüd, vangivõetute arv ületas langenute arvu; jah, rohkem, kui oli mõlemal poolel tapetuid.

53. PEATÜKK

Laamanlastest vange kasutatakse Külllusliku linna kindlustamiseks – Lahkhelid nefilaste seas soodustavad laamanlaste võite – Heelaman võtab Ammoni rahva kahe tuhande noore poja juhtimise enda peale. Ligikaudu 64–63 eKr.

Ja sündis, et nad panid laamanlastest vangide juurde valvurid ja sundisid neid minema ja matma oma surnud, jah, ja samuti nefilaste surnud, kes olid langenud; ja Moroni pani mehed neid sel ajal valvama, kui nad oma töid teevad.

2 Ja Moroni läks Lehhiga Muleki linna ja võttis üle linna juhtimise ning andis selle Lehhile. Nüüd, vaata, see Lehhi oli mees, kes oli olnud Moroniga suuremas osas kõigis tema lahingutes ja ta oli Moroni [a]sarnane mees ning nad rõõmustasid teineteise kaitstuse üle; jah, nad armastasid teineteist ja neid armastas ka kogu Nefi rahvas.

3 Ja sündis, et pärast seda, kui laamanlased olid lõpetanud oma surnute ja ka nefilaste surnute matmise, viidi nad tagasi Külllusliku maale ja Moroni korralduse kohaselt lasi Teankum neil alustada tööd vallikraavi kaevamisega Külllusliku maa ehk linna ümber.

4 Ja ta lasi neil ehitada kraavi sisekaldale [a]puitrinnatise; ja nad viskasid kraavist mulda vastu puitrinnatist; ja nõnda panid nad

53 2 *a* Al 48:16–17. | 4 *a* Al 50:2–3.

laamanlased tööd tegema, kuni nad olid ümbritsenud Külllusliku linna ümberringi äärmiselt kõrge ja tugeva puit- ja muldmüüriga.

5 Ja pärast seda sai sellest linnast äärmiselt tugev kindlus ja selles linnas valvasid nad vangivõetud laamanlasi; jah, nimelt müüride vahel, mille nad olid lasknud neil oma kätega ehitada. Nüüd, Moroni oli sunnitud laamanlased tööle panema, sest neid oli kerge valvata, kui nad töötasid, ja juhul, kui ta peaks laamanlasi ründama, läheks tal tarvis kõiki oma väesalku.

6 Ja sündis, et Moroni oli nõnda saavutanud võidu laamanlaste ühe suurima sõjaväe üle ja oli saanud Muleki linna oma valdusse, mis oli üks tugevamaid laamanlaste tugipunkte Nefi maal, ja nõnda ta oli ka ehitanud kindluse, et hoida oma vange.

7 Ja sündis, et ta sel aastal enam ei üritanud võidelda laamanlastega, aga ta pani oma mehed tegema ettevalmistusi sõjaks, jah, ja rajama kindlustusi, et kaitsta end laamanlaste vastu, jah, ja samuti päästma oma naisi ja oma lapsi näljast ja kannatustest ning varustama toiduga oma vägesid.

8 Ja nüüd, sündis, et Moroni äraolekul mingi salasepitsuse pärast nefilaste seas, mis tekitas nende seas lahkhelisid, olid laamanlaste väed lõunas läänemere ääres võtnud nefilastelt ära mõningaid maid; jah, nii et laamanlased olid saanud selles maaosas mõned nende linnad oma valdusse.

9 Ja nõnda süütegude pärast nende endi seas, jah, lahkhelide ja salasepitsuste pärast nende endi keskel sattusid nad kõige ohtlikumasse olukorda.

10 Ja nüüd, vaata, mul on üht-teist öelda Ammoni [a]rahva kohta, kes alguses olid laamanlased, kuid Ammoni ja tema vendade või õigemini Jumala väe ja sõnaga [b]pöörati nad Issandasse; ja nad toodi Sarahemla maale ning sellest ajast peale olid neid kaitsnud nefilased.

11 Ja nende vandetõotuse pärast ei olnud neil lastud haarata relvi oma vendade vastu, sest nad olid andnud vande enam [a]mitte kunagi verd valada ja vastavalt oma vandele oleksid nad hukkunud; jah, nad oleksid andnud ennast oma vendade kätte, kui mitte Ammon ja tema vennad ei oleks tundnud nende vastu kaastunnet ja äärmiselt suurt armastust.

12 Ja sel põhjusel toodi nad Sarahemla maale ja nefilased [a]kaitsesid neid alati.

13 Ent sündis, et kui nad nägid ohtu ja paljusid kannatusi ja katsumusi, mida nefilased nende pärast talusid, olid nad liigutatud kaastundest ja [a]soovisid haarata oma maa kaitseks relvad.

14 Ent vaata, kui nad olid valmis haarama oma sõjariistu, talitsesid Heelaman ja tema vennad neid veenmisega, sest nad olid

10 *a* Al 27:24–26. *b* Al 23:8–13. | 11 *a* Al 24:17–19. 12 *a* Al 27:23. | 13 *a* Al 56:7.

[a]murdmas [b]vannet, mille nad olid andnud.

15 Ja Heelaman kartis, et nii teha kaotavad nad oma hinged; seepärast kõik need, kes olid sõlminud selle lepingu, olid sunnitud pealt vaatama, kuidas nende vennad oma käesolevas ohtlikus olukorras oma kannatustest läbi kahlavad.

16 Ent vaata, sündis, et neil oli palju poegi, kes ei olnud sõlminud lepingut, et nad ei haara sõjariistu endi kaitseks oma vaenlaste vastu; seepärast kogunesid nad nüüd kokku, kõik need, kes olid võimelised relva kandma, ja nad kutsusid end nefilasteks.

17 Ja nad sõlmisid lepingu, et nad võitlevad nefilaste vabaduse eest, jah, et nad kaitsevad maad kas või oma elu hinnaga; jah, nimelt lubasid nad lepinguga, et nad ei loobu iialgi oma [a]vabadusest, vaid võitlevad alati, et kaitsta nefilasi ning ennast orjusesse sattumise eest.

18 Nüüd, vaata, oli kaks tuhat noort meest, kes sõlmisid selle lepingu ja haarasid oma sõjariistad, et kaitsta oma maad.

19 Ja nüüd, vaata, nagu neist senini ei olnud kunagi nefilastele kahju olnud, said nad nüüd, sel ajahetkel, ka suureks toeks; sest nad haarasid oma sõjariistad ja tahtsid, et Heelaman oleks nende juht.

20 Ja nad olid kõik noored mehed ning nad olid äärmiselt vaprad, mis puutub [a]julgusesse ja samuti jõusse ning tegutsemistahtesse, ent vaata, see pole veel kõik – nad olid mehed, kes olid alati [b]ustavad kõiges, mis iganes neile usaldati.

21 Jah, nad olid tõe ja arukuse mehed, sest neid oli õpetatud kinni pidama Jumala käskudest ja [a]kõndima tema ees laitmatult.

22 Ja nüüd, sündis, et Heelaman marssis oma [a]kahe tuhande noore sõduri eesotsas, et toetada inimesi maa piiril lõunas läänemere ääres.

23 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kahekümne kaheksas aasta.

54. PEATÜKK

Ammoron ja Moroni peavad läbirääkimisi vangide vahetamiseks – Moroni nõuab, et laamanlased taganeksid ja lõpetaksid oma mõrvarlikud rünnakud – Ammoron nõuab, et nefilased paneksid maha oma relvad ja saaksid laamanlaste alamateks. Ligikaudu 63 eKr.

JA nüüd, sündis, et kohtunike valitsemise kahekümne üheksanda aasta alguses saatis [a]Ammoron Moronile sõna sooviga, et ta vahetaks vange.

2 Ja sündis, et Moroni rõõmustas ääretult selle ettepaneku üle, sest

14 *a* 4Ms 30:3.
b PJ Vanne.
17 *a* Al 56:47.
PJ Vaba, vabadus.
20 *a* PJ Julge, julgus.
b PJ Ausameelsus.
21 *a* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
22 *a* Al 56:3–5.
54 1 *a* Al 52:3.

ta tahtis saada neid toiduvarusid, mis läksid laamanlastest vangide elatuseks, oma rahva toetuseks, ja ta tahtis saada ka oma rahvast oma sõjaväe tugevdamiseks.

3 Nüüd, laamanlased olid vangistanud palju naisi ja lapsi, ja Moroni vangide hulgas ehk vangide hulgas, keda Moroni oli võtnud, ei olnud ainsatki naist ega last; seepärast otsustas Moroni kasutada kavalust, et saada laamanlastelt nii palju nefilastest vange kui võimalik.

4 Seepärast kirjutas ta kirja ja saatis selle ära Ammoroni teenijaga, samaga, kes oli toonud kirja Moronile. Nüüd, need on sõnad, mis ta kirjutas Ammoronile, öeldes:

5 Vaata, Ammoron, ma olen kirjutanud sulle üht-teist selle sõja kohta, mida sa oled pidanud minu rahva vastu, või õigemini, mida sinu [a]vend on pidanud nende vastu ja mida sa pärast tema surma oled ikka veel otsustanud jätkata.

6 Vaata, ma tahaksin sulle mõnevõrra rääkida Jumala [a]õiglusest ja tema kõikvõimsa viha mõõgast, mis ripub sinu kohal, kui sa oma meelt ei paranda ja ei tagane oma vägedega oma maadele ehk sellele maale, mis on sinu valduses, mis on Nefi maa.

7 Jah, ma tahaksin rääkida sulle nendest asjadest, kui sa oled võimeline neid kuulda võtma; jah, ma tahaksin rääkida sulle sellest hirmsast [a]põrgust, mis ootab, et vastu võtta selliseid [b]mõrvareid, nagu sina ja su vend seda olete olnud, kui te ei paranda meelt ja ei loobu oma mõrvarlikest kavatsustest ja ei pöördu oma vägedega tagasi oma maadele.

8 Aga kuna sa oled need asjad kord juba hüljanud ja oled võidelnud Issanda rahva vastu, koguni nõnda võin ma oletada, et sa teed seda taas.

9 Ja nüüd, vaata, me oleme valmis teid vastu võtma; jah, ja kui sa oma kavatsustest ei loobu, vaata, siis te tõmbate endile selle Jumala viha, kelle te olete hüljanud, kuni teie täieliku hävitamiseni välja.

10 Aga nii tõesti, kui Issand elab, ründavad meie väed teid, kui te ei tagane, ja peagi nuheldakse teid surmaga, sest me võtame tagasi oma linnad ja oma maad; jah, ja me kaitseme oma usundit ja oma Jumala aadet.

11 Ent vaata, ma arvan, et ma kõnelen sulle sellest asjata; ehk ma arvan, et sa oled põrgu [a]laps; seepärast lõpetan ma oma kirja, öeldes sulle, et ma ei vaheta vange muudel tingimustel, kui et sa annad ühe mehe ja tema naise ja ta lapsed ühe vangi vastu; kui asi nii on, et sa teed seda, siis ma vahetan.

12 Ja vaata, kui sa seda ei tee, tulen ma oma vägedega teie vastu; jah, ma relvastan koguni oma naised ja oma lapsed ja tulen sinu vastu ning ma jälitan sind koguni su enda maani, mis on

5 *a* Al 48:1.
6 *a* PJ Õiglus.
7 *a* PJ Põrgu.
b Al 47:18, 22–24.
PJ Mõrv.
11 *a* Jh 8:42–44.

[a]meie esimene pärandmaa; jah, ja saab olema veri vere vastu, jah, elu elu vastu; ning ma võitlen teiega kuni selleni välja, et teid hävitatakse maa pinnalt.

13 Vaata, ma olen vihane ja samuti mu rahvas; te olete üritanud meid mõrvata ja me oleme vaid püüdnud end kaitsta. Aga vaata, kui te veel üritate meid hävitada, siis üritame meie hävitada teid; jah, ja me vallutame tagasi oma maa, oma esimese pärandmaa.

14 Nüüd, ma lõpetan oma kirja. Mina olen Moroni; ma olen nefilaste rahva juht.

15 Nüüd, sündis, et Ammoron, kui ta oli saanud selle kirja, sai vihaseks ja ta kirjutas Moronile teise kirja, ja need on sõnad, mida ta kirjutas, öeldes:

16 Mina olen Ammoron, laamanlaste kuningas; ma olen selle Amalikia vend, kelle te olete [a]mõrvanud. Vaata, ma maksan tema vere eest teile kätte, jah, ja ma ründan teid oma vägedega, sest ma ei karda sinu ähvardusi.

17 Sest vaata, teie isad tegid oma vendadele ülekohut, nii et nad röövisid neilt [a]õiguse valitsemisvõimule, kui see kuulus õiguse järgi nendele.

18 Ja nüüd, vaata, kui te panete oma relvad maha ja alistute nende valitsemisele, kellele valitsemisvõim õigusega kuulub, siis ma lasen oma rahval relvad maha panna ja nad ei sõdi enam.

19 Vaata, sina oled öelnud palju ähvardusi mulle ja mu rahvale; aga vaata, me ei karda sinu ähvardusi.

20 Ometi olen ma rõõmuga nõus vahetama vange sinu nõudmise kohaselt, et ma võiksin hoida oma toidupoolist oma sõjameestele, ja me peame sõda, mis saab olema igavene, kas seni, kuni nefilased alistuvad meie valitsemisele, või kuni nad on igavesti hävitatud.

21 Ja mis sellesse Jumalasse puutub, kelle te ütlete, et me olevat hüljanud, vaata, me ei tunne sellist isikut ega tunne ka teie; aga kui on nõnda, et niisugune isik on olemas, siis meie ei tea muud, kui et ta on loonud meid sama hästi kui teidki.

22 Ja kui on nõnda, et on olemas kurat ja põrgu, vaata, kas ta ei saada siis teid sinna elama koos minu vennaga, kelle te olete mõrvanud, kelle kohta sa oled vihjanud, et ta on läinud niisugusesse kohta? Aga vaata, nendel asjadel ei ole tähtsust.

23 Mina olen Ammoron ja selle [a]Sorami järglane, keda sinu isad sundisid ja tõid välja Jeruusalemmast.

24 Ja nüüd, vaata, ma olen vapper laamanlane; vaata, seda sõda on peetud selleks, et maksta kätte neile tehtud nurjatuste eest ning hoida ja saada endale nende õigused valitsemisvõimule; ja ma lõpetan oma kirja Moronile.

12 *a* 2Ne 5:5–8.
16 *a* Al 51:34.
17 *a* 2Ne 5:1–4; Mo 10:12–17.
23 *a* 1Ne 4:31–35.

55. PEATÜKK

Moroni keeldub vange vahetamast – Laamanlaste valvureid meelitatakse end purju jooma ja nefilastest vangid vabastatakse – Giidi linn võetakse ära ilma verevalamiseta. Ligikaudu 63 eKr.

NÜÜD, sündis, et kui Moroni oli saanud selle kirja, sai ta veel vihasemaks, sest ta teadis, et Ammoronil on täiuslik teadmine oma [a]pettusest; jah, ta teadis, et Ammoron teab, et see, mis pani teda Nefi rahva vastu sõda pidama, ei olnud õiglane aade.

2 Ja ta ütles: Vaata, ma ei vaheta vange Ammoroniga, kui ta ei loobu oma kavatsustest, nagu ma olen öelnud oma kirjas; sest ma ei lase sündida, et ta saaks rohkem võimu, kui tal juba on.

3 Vaata, ma tean paika, kus laamanlased valvavad minu rahvast, kelle nad on vangi võtnud; ja kuna Ammoron ei taha soostuda sellega, mis ma oma kirjas esitasin, siis vaata, ma talitan temaga vastavalt oma sõnadele; jah, ma külvan nende seas surma, kuni nad paluvad rahu.

4 Ja nüüd, sündis, et kui Moroni oli öelnud need sõnad, lasi ta oma meeste seas otsida, et äkki leiab ta nende seast mehe, kes on Laamani järglane.

5 Ja sündis, et nad leidsid ühe, kelle nimi oli Laaman, ja ta oli [a]üks selle kuninga teenijatest, kelle Amalikia oli mõrvanud.

6 Nüüd, Moroni lasi Laamanil ja ühel oma väikesel meesterühmal minna vangivalvurite juurde, kes valvasid nefilasi.

7 Nüüd, nefilasi valvati Giidi linnas; seepärast Moroni määras Laamani ja lasi väikesel meesterühmal temaga kaasa minna.

8 Ja kui õhtu saabus, läks Laaman valvurite juurde, kes valvasid nefilasi, ja vaata, nad nägid teda tulemas ja hõikasid teda; aga ta ütles neile: Ärge kartke, vaadake, ma olen laamanlane! Vaadake, me oleme põgenenud nefilaste juurest ja nad magavad, ja vaadake, me võtsime neilt veini ja tõime endaga kaasa.

9 Nüüd, kui laamanlased kuulsid neid sõnu, võtsid nad ta rõõmuga vastu ja nad ütlesid temale: Anna meile oma veini, et me saaksime juua; me oleme rõõmsad, et te võtsite veini kaasa, sest me oleme kurnatud.

10 Aga Laaman ütles neile: Hoidkem oma veini selleks, kui me läheme lahingusse nefilaste vastu! Aga need sõnad tekitasid neis ainult veel suurema soovi veini juua;

11 sest nad ütlesid: Me oleme kurnatud, seepärast joogem veini ja peagi saame me kätte oma veiniannuse, mis annab meile jõudu, et saaksime minna nefilaste vastu.

12 Ja Laaman ütles neile: Te võite teha, nagu soovite.

13 Ja sündis, et nad jõid ohtralt

55 1 *a* Al 47:12–35.
5 *a* Al 47:29.

veini ja see maitses neile hästi, seepärast jõid nad seda veelgi rohkem; ja see oli kange, kuna see oli valmistatud õiges kanguses.

14 Ja sündis, et nad jõid ja olid lõbusad, ja peagi olid nad kõik purjus.

15 Ja nüüd, kui Laaman ja ta mehed nägid, et nad olid kõik purjus ja olid sügavas unes, pöördusid nad tagasi Moroni juurde ja jutustasid temale kõigest, mis oli juhtunud.

16 Ja nüüd, see kõik oli Moroni plaani kohaselt. Ja Moroni oli varustanud oma mehed sõjariistadega ja ta läks Giidi linna, kui laamanlased olid sügavas unes ning purjus; ja nad viskasid vangidele sõjariistad, nii et nad kõik relvastati;

17 jah, koguni nende naistele ja kõigile nende lastele, kes olid võimelised sõjariista käsitsema, kui Moroni oli kõik need vangid relvastanud; ja kõik see toimus kõige sügavamas vaikuses.

18 Kui nad aga oleksid äratanud laamanlased, vaata, nad olid purjus ja nefilased oleksid võinud nad tappa.

19 Ent vaata, see ei olnud Moroni soov; ta ei tundnud heameelt mõrvamisest või [a]verevalamisest, vaid ta tundis heameelt sellest, et saab päästa oma rahva hävitusest; ja sel põhjusel, et mitte olla ebaõiglane, ei tahtnud ta rünnata laamanlasi ega hävitada neid siis, kui need on purjus.

20 Aga ta oli saavutanud oma soovi, sest ta oli relvastanud nefilastest vangid, kes olid linna müüride vahel, ja ta oli andnud neile võimaluse võtta oma valdusse müüride vahele jääv ala.

21 Ja seejärel lasi ta meestel, kes olid koos temaga, veidi tagasi tõmbuda ja laamanlaste väed ümber piirata.

22 Nüüd, vaata, seda tehti öösel, nii et kui laamanlased hommikul ärkasid, nägid nad, et nefilased on nad väljastpoolt ümber piiranud ja seespool olid nende vangid relvastatud.

23 Ja nõnda nad nägid, et nefilastel oli võim nende üle ja neis oludes nad leidsid, et ei ole otstarbekas nefilastega võidelda; seepärast nõudsid nende ülemjuhatajad nende käest sõjariistad ja nad tõid need välja ja viskasid need nefilaste jalge ette, paludes halastust.

24 Nüüd, vaata, see oli Moroni soov. Ta võttis nad sõjavangideks ja võttis linna oma valdusse ning lasi vabastada kõik vangid, kes olid nefilased, ja need ühinesid Moroni sõjaväega ning olid tema sõjaväele suureks toeks.

25 Ja sündis, et ta pani laamanlased, kelle ta oli vangi võtnud, alustama [a]tööd Giidi linna ümber olevate kindlustuste tugevdamisel.

26 Ja sündis, et kui ta oli Giidi linna oma soovi kohaselt kindlustanud, lasi ta viia oma vangid Külluslikku linna ja ta valvas ka seda linna äärmiselt suure väesalgaga.

19 *a* Al 48:16.

25 *a* Al 53:3–5.

27 Ja sündis, et kõigist laamanlaste salasepitsustest hoolimata hoidsid nad kinni ja kaitsesid kõiki vange, keda nad olid vangi võtnud, ja nad hoidsid oma valduses ka kogu seda maa-ala ja eelist, mille nad olid tagasi saanud.

28 Ja sündis, et nefilased hakkasid taas olema võidukad ja tagasi võitma oma õigusi ja oma eesõigusi.

29 Mitmel korral üritasid laamanlased neid ööpimeduses ümber piirata, kuid nendes püüdlustes jäid neil paljud mehed vangi.

30 Ja nad üritasid mitmel korral anda nefilastele veini, et nad võiksid hävitada neid mürgiga või neid purju jootes.

31 Ent vaata, nefilased ei olnud pikaldased [a]meeles pidama Issandat, oma Jumalat, sellel oma kannatuse ajal. Nad ei langenud laamanlaste lõksu; jah, nad ei joonud nende veini, enne kui nad olid andnud seda mõnele laamanlasest vangile.

32 Ja nõnda nad olid ettevaatlikud, et neile ei antaks mingit mürki; sest kui nende vein mürgitaks laamanlase, siis see mürgitaks ka nefilase; ja nõnda nad proovisid järele kõik nende vägijoogid.

33 Ja nüüd, sündis, et Moroni pidas otstarbekaks teha ettevalmistusi Moriantoni linna ründamiseks; sest vaata, laamanlased olid oma tööga Moriantoni linna kindlustanud, kuni sellest oli saanud ülimalt tugev kindlus.

34 Ja nad tõid sellesse linna pidevalt uusi vägesid ja ka uusi toiduvarusid.

35 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kahekümne üheksas aasta.

56. PEATÜKK

Heelaman saadab Moronile kirja, jutustades sõjaolukorrast laamanlastega – Antipus ja Heelaman saavutavad suure võidu laamanlaste üle – Heelamani kaks tuhat noort poega võitlevad imepärasel väel ja mitte kedagi neist ei tapeta. Salm 1, ligikaudu 62 eKr; salmid 2–19, ligikaudu 66 eKr; ja salmid 20–57, ligikaudu 65–64 eKr.

Ja nüüd, sündis, et kohtunike valitsemise kolmekümnenda aasta alguses, esimese kuu teisel päeval sai Moroni Heelamanilt kirja, kus ta esitas ülevaate rahva olukorrast selles maaosas.

2 Ja need on sõnad, mis ta kirjutas, öeldes: Mu väga armastatud vend Moroni, nii Issandas kui ka meie sõjakannatustes; vaata, mu armastatud vend, mul on natuke sulle jutustada meie sõjapidamisest selles maaosas.

3 Vaata, [a]kaks tuhat nende meeste poegadest, keda Ammon tõi Nefi maalt – nüüd, sa tead ju, et need olid Laamani järglased,

31 *a* Al 62:49–51.

56 3 *a* Al 53:22.

kes oli meie isa Lehhi kõige vanem poeg;

4 nüüd, mul ei tarvitse korrata sulle nende pärimustest või nende uskmatusest, sest sa tead ise kõigest sellest –

5 seepärast piisab, kui ma jutustan sulle, et kaks tuhat neist noortest meestest on haaranud oma sõjariistad ja nad tahtsid, et mina oleksin nende juht, ja me oleme tulnud, et kaitsta oma maad.

6 Ja nüüd, sa tead ka sellest [a]lepingust, mille tegid nende isad, et nad ei haara sõjariistu oma vendade vastu, et valada verd.

7 Ent kahekümne kuuendal aastal, kui nad nägid meie kannatusi ja meie katsumusi nende pärast, olid nad valmis [a]murdma seda lepingut, mille nad olid teinud, ja olid valmis haarama sõjariistu meie kaitseks.

8 Aga ma ei lubanud neil seda lepingut murda, mille nad olid teinud, sest ma arvasin, et Jumal tugevdab meid, nii et me ei pea enam kannatama selle pärast, et nad peavad kinni sellest vandest, mille nad on andnud.

9 Aga vaata, on üks asi, mille üle me võime suurt rõõmu tunda. Sest vaata, kahekümne kuuendal aastal marssisin mina, Heelaman, nende kahe tuhande noore mehe eesotsas Juudea linna, et abistada Antipust, kelle sa olid määranud rahva juhiks selles maaosas.

10 Ja ma lasin oma kahel tuhandel pojal (sest nad on väärt, et neid kutsuda poegadeks) liituda Antipuse sõjaväega, millise jõu üle Antipus väga rõõmustas; sest vaata, laamanlased olid tema sõjaväge vähendanud, sest nende väed olid tapnud suurel hulga meie mehi, mis annab meile põhjust leinamiseks.

11 Ometi me tröötime end, et nad surid oma maa ja oma Jumala aate nimel; jah, ja nad on [a]õnnelikud.

12 Ja laamanlased olid võtnud ka palju vange, kes kõik on ülemjuhatajad, sest kedagi teist nad ei jätnud ellu. Ja me arvame, et nad on nüüd, sel hetkel, Nefi maal; see on nii, kui neid ei ole tapetud.

13 Ja nüüd, need on linnad, mis laamanlased on saanud oma valdusse, valades nii paljude meie vaprate meeste verd:

14 Manti maa ehk Manti linn ja Seesromi linn ja Kumeni linn ja Antipara linn.

15 Ja need on linnad, mis neil olid, kui ma saabusin Juudea linna ja leidsin Antipuse ja tema mehed kõigest jõust tööd tegemas, et linna kindlustada.

16 Jah, ja nad olid kurnatud nii ihult kui vaimult, sest nad olid võidelnud sangarlikult päeval ja rassinud ööpimeduses, et hoida oma linnu enda käes; ja nõnda nad olid talunud kõiksugu kannatusi.

17 Ja nüüd, nad olid otsustanud kas võita või surra selles paigas; seepärast on sul põhjust arvata, et see väike jõud, mille ma endaga tõin, jah, need minu pojad

6*a* Al 24:17–18.

7*a* Al 53:13–15.

11*a* Al 28:12.

tõid neile suurt lootust ja palju rõõmu.

18 Ja nüüd, sündis, et kui laamanlased nägid, et Antipus oli saanud oma sõjaväele jõudu juurde, olid nad sunnitud Ammoroni käsu kohaselt mitte minema võitlema Juudea linna ehk meie vastu.

19 Ja nõnda soosis Issand meid, sest kui nad oleksid meid rünnanud selles meie nõrkuses, oleksid nad võinud võib-olla meie väikese sõjaväe hävitada; aga nõnda hoiti meid alles.

20 Ammoron käskis neil hoida enda käes neid linnu, mis nad olid vallutanud. Ja nõnda lõppes kahekümne kuues aasta. Ja kahekümne seitsmenda aasta alguses olime me oma linna ja ka iseennast kaitseks ette valmistanud.

21 Nüüd, me soovisime, et laamanlased ründaksid meid; sest me ei tahtnud neid rünnata nende kindlustes.

22 Ja sündis, et me pidasime kõikjal salakuulajaid, et valvata laamanlaste liikumisi, et nad ei saaks meist mööda minna ei ööpimeduses ega ka päeval, et rünnata meie teisi linnu, mis on põhja pool.

23 Sest me teadsime, et nendes linnades ei olda küllalt tugevad, et nendega kohtuda; seepärast me soovisime neile peale langeda selja tagant, kui nad meist mööduvad, ja nõnda peatada nad tagant, samal ajal, kui neid kohatakse ees poolt. Me uskusime, et me võime neist võitu saada, kuid vaata, selles tuli meil pettuda.

24 Nad ei julgenud meist mööduda kogu oma sõjaväega ega julgenud ka osaga, kartuses, et nad ei ole küllalt tugevad ja võivad lüüa saada.

25 Ka ei julgenud nad marssida Sarahemla linna vastu ega julgenud ületada Siidoni jõge selle ülemjooksul, et minna Nefiiha linna.

26 Ja nõnda nad otsustasid oma vägedega hoida enda käes need linnad, mis nad olid vallutanud.

27 Ja nüüd, selle aasta teisel kuul sündis, et minu kahe tuhande poja isad saatsid meile palju toiduvarusid.

28 Ja meile saadeti ka kaks tuhat meest Sarahemla maalt. Ja nõnda me olime ette valmistatud kümne tuhande mehega ning neile ja ka nende naistele ja nende lastele mõeldud toiduvarudega.

29 Ja laamanlased, nähes meie vägesid nõnda päevast päeva suurenemas ja toiduvarusid meile toeks saabumas, hakkasid nad kartma ja välja tungima, et kui võimalik, meile saabuvatele toidu- ja jõuvarudele lõpp teha.

30 Nüüd, kui me nägime, et laamanlased hakkavad sel viisil rahutuks muutuma, tekkis meil soov kasutada nende vastu sõjakavalust; seepärast käskis Antipus mul marssida oma väikeste poegadega naaberlinna, nagu me viiksime naaberlinna toiduvarusid.

31 Ja meil tuli marssida Antipara

linna lähedalt, nagu läheksime sellest kaugemal asuvasse linna mereäärsetel piirimaadel.

32 Ja sündis, et me marssisime edasi nõnda, nagu läheksime oma toiduvarudega sinna linna.

33 Ja sündis, et Antipus tuli välja ühe osaga oma sõjaväest, jättes ülejäänud linna kaitsma. Aga ta ei tulnud välja enne, kui mina olin asunud teele oma väikese sõjaväega ja jõudnud Antipara linna lähedale.

34 Ja nüüd, Antipara linna oli paigutatud laamanlaste kõige tugevam sõjavägi, jah, kõige arvukam.

35 Ja sündis, et kui nad olid saanud oma salakuulajatelt teate, tulid nad oma sõjaväega välja ja marssisid meile vastu.

36 Ja sündis, et me põgenesime nende eest põhja poole. Ja nõnda me juhtisime ära laamanlaste kõige võimsama sõjaväe;

37 jah, koguni märkimisväärsesse kaugusesse, nii et kui nad nägid Antipuse sõjaväge end kõigest väest jälitamas, ei pöördunud nad ei paremale ega vasakule, vaid jätkasid oma teekonda otsejoones meie järel; ja me arvame, et nende kavatsuseks oli tappa meid enne, kui Antipus neile järele jõuab, ja seda selleks, et meie inimesed neid ümber ei piiraks.

38 Ja nüüd, Antipus, nähes meie ohtu, kiirustas oma sõjaväge. Aga vaata, oli öö; seepärast ei jõudnud nad meile järele ega jõudnud Antipus neile järele; seepärast jäime me ööseks laagrisse.

39 Ja sündis, et hommikul enne koitu, vaata, laamanlased jälitasid meid. Nüüd, me polnud piisavalt tugevad, et nendega võidelda; jah, ma ei saanud lubada, et mu väikesed pojad langevad nende kätte; seepärast jätkasime me oma marssi ja suundusime kõnnumaale.

40 Nüüd, nad ei julgenud pöörata ei paremale ega vasakule, kartes, et nad piiratakse ümber; ka mina ei tahtnud pöörata ei paremale ega vasakule, kartes, et nad saavad mind kätte ja me ei saa neile vastu panna, vaid saame surma ja nemad pääsevad põgenema; ja nõnda me põgenesime kõnnumaal kogu selle päeva kuni pimeduseni välja.

41 Ja sündis, et kui saabus taas hommikuvalgus, nägime me laamanlasi lähenemas ja me põgenesime nende eest.

42 Ent sündis, et nad ei järgnenud meile kuigi kaugele, enne kui nad peatusid, ja see oli seitsmenda kuu kolmanda päeva hommikul.

43 Ja nüüd, me ei teadnud, kas Antipus oli neile järele jõudnud, kuid ma ütlesin oma meestele: Vaadake, me ei tea, kas nad on peatunud selleks, et me läheksime nendele vastu, et nad võiksid püüda meid oma lõksu;

44 seepärast, mida te ütlete, mu pojad, kas te tahate minna nende vastu sõdima?

45 Ja nüüd, ma ütlen sulle, mu armas vend Moroni, et ma ei ole mitte kunagi näinud nii suurt [a]julgust, ei, mitte kogu Nefi rahva hulgas.

46 Sest nagu ma olin alati kutsunud neid oma poegadeks (sest nad olid kõik väga noored), just samuti ütlesid nad mulle: Isa, vaata, meie Jumal on meiega ja ta ei lase sündida, et me langeme; niisiis, lase meil minna; me ei surmaks oma vendi, kui nad jätaksid meid rahule; seepärast lase meil minna, et nad ei saaks võitu Antipuse sõjaväe üle.

47 Nüüd, nad ei olnud mitte kunagi võidelnud, ometi ei kartnud nad surma ja nad mõtlesid rohkem oma isade [a]vabadusele kui oma elule; jah, nende [b]emad olid neile õpetanud, et kui nad ei kahtle, siis Jumal päästab nad.

48 Ja nad kordasid mulle oma emade sõnu, öeldes: Me ei kahtle, et meie emad teadsid seda.

49 Ja sündis, et ma pöördusin tagasi oma kahe tuhandega nende laamanlaste vastu, kes olid meid jälitanud. Ja nüüd, vaata, Antipuse sõjavägi oli jõudnud neile järele ja alanud oli hirmus võitlus.

50 Antipuse sõjavägi, olles kurnatud pikast marssimisest nii lühikese aja jooksul, oli langemas laamanlaste kätte; ja kui ma ei oleks oma kahe tuhandega tagasi pöördunud, oleksid need saavutanud oma eesmärgi.

51 Sest Antipus oli langenud mõõga läbi ja paljud tema juhid väsimuse tõttu, mille oli põhjustanud nende marssimise kiirus – seepärast Antipuse mehed, olles segaduses oma juhtide langemisest, hakkasid laamanlaste ees taanduma.

52 Ja sündis, et laamanlased said sellest julgust ja hakkasid neid taga ajama; ja nõnda olid laamanlased neid jälitamas suure jõuga, kui Heelaman tuli nende selja tagant oma kahe tuhandega ja hakkas neid ääretul hulgal tapma, nii et kogu laamanlaste sõjavägi peatus ja pöördus Heelamani vastu.

53 Nüüd, kui Antipuse rahvas nägi, et laamanlased on end ringi pööranud, kogusid nad oma mehed kokku ja ründasid laamanlasi taas selja tagant.

54 Ja nüüd, sündis, et meie, Nefi rahvas, Antipuse rahvas ja mina oma kahe tuhandega, piirasime laamanlased sisse ja surmasime neid, jah, nii et nad olid sunnitud loovutama oma sõjariistad ja andma ka ennast sõjavangi.

55 Ja nüüd, sündis, et kui nad olid meile alla andnud, vaata, ma lugesin üle need noored mehed, kes olid võidelnud koos minuga, kartes, et paljud nendest on tapetud.

56 Ent vaata, minu suureks rõõmuks polnud nende seast langenud [a]mitte ükski hing; jah, ja nad olid võidelnud nagu Jumala jõuga; jah, mitte kunagi ei ole nähtud mehi võitlemas sellise imepärase jõuga; ja nad tungisid

45 *a* Al 53:20–21.
47 *a* Al 53:16–18.
b Al 57:21. PJ Ema.
56 *a* Al 57:25; 58:39.

laamanlastele kallale sellise võimsa väega, et nad kohutasid neid; ning sel põhjusel andsid laamanlased end sõjavangideks.

57 Ja kuna meil ei olnud vangide jaoks kohta, kus me oleksime saanud neid valvata, et neid laamanlaste vägedest eemal hoida; seepärast saatsime me nad Sarahemla maale ja osa Antipuse mehi, kes polnud langenud, läksid koos nendega, ja ülejäänud ma võtsin ja liitsin oma noorte [a]ammonlastega ja me läksime tagasi Juudea linna.

57. PEATÜKK

Heelaman jutustab Antipara vallutamisest ja alistumisest ja hiljem Kumeni kaitsmisest – Tema ammonlastest noorukid võitlevad sangarlikult; kõik saavad haavata, aga mitte keegi ei saa surma – Giid teatab laamanlastest vangide tapmisest ja põgenemisest. Ligikaudu 63 eKr.

JA nüüd, sündis, et ma sain kirja kuningas Ammoronilt, milles ta teatas, et kui ma vabastan need meie võetud sõjavangid, siis tema annab meile Antipara linna.

2 Ent mina saatsin kuningale kirja, et me oleme kindlad, et meie jõud on piisavad, et vallutada Antipara linn oma jõuga, ja vangide tagastamine selle linna eest ei oleks tark tegu; ja me anname vangid tagasi ainult vahetuse korras.

3 Ja Ammoron lükkas mu kirja tagasi, sest ta ei tahtnud vange vahetada; seepärast hakkasime me tegema ettevalmistusi Antipara linna vastu minekuks.

4 Ent Antipara elanikud lahkusid linnast ja põgenesid oma teistesse linnadesse, mida nad valdasid, et kindlustada neid; ja nõnda langes Antipara linn meie kätte.

5 Ja nõnda lõppes kohtunike valitsemise kahekümne kaheksas aasta.

6 Ja sündis, et me saime kahekümne üheksanda aasta alguses Sarahemla maalt ja selle ümber olevalt maalt toiduvarusid ja ka täiendust meie sõjaväele, arvult kuus tuhat meest, lisaks kuuskümmend ammonlaste [a]poega, kes olid tulnud, et liituda oma vendadega, mu väikese kahe tuhande mehelise salgaga. Ja nüüd, vaata, me olime tugevad, jah, ja meile oli toodud ka külluses toiduvarusid.

7 Ja sündis, et meie soov oli pidada võitlust sõjaväega, mis oli pandud kaitsma Kumeni linna.

8 Ja nüüd, vaata, ma näitan sulle, et me viisime peagi oma soovi täide; jah, oma tugeva väega, või osaga oma tugevast väest, piirasime me ööpimeduses ümber Kumeni linna veidi enne seda, kui nad pidid saama toiduvarusid.

9 Ja sündis, et me olime laagris linna ümber mitmeid öid; aga me magasime oma mõõkadel ja valvasime, et laamanlased ei saaks meid

57 *a* Al 27:26; 53:10–11, 16. | **57** 6 *a* Al 53:16–18.

ööpimeduses rünnata ega tappa, mida nad mitmeid kordi üritasid; aga nii sageli, kui nad seda üritasid, valati nende verd.

10 Lõpuks nende toiduvarud saabusid ja nad olid valmis ööpimeduses linna sisenema. Aga meie polnud laamanlased, vaid nefilased; seepärast, me võtsime nad kinni ja võtsime ära nende toiduvarud.

11 Ja vaatamata sellele, et laamanlased olid niiviisi nende abist ära lõigatud, olid nad ikka veel kindlalt otsustanud linna enda käes hoida; seepärast osutus otstarbekaks, et me võtame need toiduvarud ja saadame need Juudeasse ja oma vangid Sarahemla maale.

12 Ja sündis, et ei möödunud palju päevi, kui laamanlased hakkasid kaotama lootust abile; seepärast andsid nad linna meie kätte ja nõnda olime me teostanud oma plaani Kumeni linna vallutamiseks.

13 Ent sündis, et meil oli nii palju vange, et me olime sunnitud oma tohutule arvule vaatamata kasutama kogu oma väge nende valvamiseks või nad tapma.

14 Sest vaata, nad tahtsid suure hulgaga välja murda ja nad võitlesid kividega ja kaigastega või ükskõik millise asjaga, mis nad kätte said, nii et me surmasime neid üle kahe tuhande pärast seda, kui nad olid andnud end sõjavangideks.

15 Seepärast osutus meile otstarbekaks lõpetada nende elu või valvata neid, mõõga käes, teel Sarahemla maale; ja ka meie toiduvaru jätkus vaid oma rahvale, hoolimata sellest, mis me olime võtnud laamanlastelt.

16 Ja nüüd, selles ohtlikus olukorras oli nende sõjavangide saatuse üle otsustamine väga tõsine asi; ometi otsustasime me saata nad Sarahemla maale; seepärast valisime me osa oma meestest ja tegime neile ülesandeks viia vangid Sarahemla maale.

17 Ent sündis, et nad tulid järgmisel päeval tagasi. Ja nüüd, vaata, me ei küsinudki neilt vangide kohta; sest vaata, laamanlased ründasid meid ja nad pöördusid tagasi õigel ajal, et päästa meid nende kätte langemast. Sest vaata, Ammoron oli saatnud neile abiks uued toiduvarud ja ka suurel hulgal sõjamehi.

18 Ja sündis, et need mehed, keda me vangidega kaasa saatsime, saabusid õigel ajal, et neid peatada, kuna nad olid meist võitu saamas.

19 Aga vaata, mu väike kahe tuhande ja kuuekümnene salk võitles kõige meeleheitlikumalt; jah, nad seisid kindlalt laamanlastele vastu ja surmasid kõik need, kes neile vastu panid.

20 Ja kui ülejäänud osa meie sõjaväest oli valmis laamanlaste eest taanduma, vaata, need kaks tuhat ja kuuskümmend olid vankumatud ja kartmatud.

21 Jah, ja nad olid sõnakuulelikud ja täitsid tähelepanelikult ja täpselt käsu iga sõna; jah, ja see sündis neile tõepoolest vastavalt nende usule ja ma pidasin

meeles sõnu, mis nad mulle ütlesid, mis nende [a]emad olid neile õpetanud.

22 Ja nüüd, vaata, need minu pojad ja need mehed, kes olid valitud vange edasi toimetama, olid need, kellele me võlgneme selle suure võidu; sest need olid nemad, kes võitsid laamanlased; seepärast aeti nad tagasi Manti linna.

23 Ja me hoidsime oma Kumeni linna enda käes ning ei saanud kõik surma mõõga läbi; ometi me olime kandnud suuri kaotusi.

24 Ja sündis, et kui laamanlased olid põgenenud, andsin ma kohe käsu, et minu mehed, kes olid haavata saanud, toodaks surnute seast, ja ma lasin nende haavad kinni siduda.

25 Ja sündis, et minu kahe tuhande kuuekümnest olid kakssada minestanud verekaotuse pärast; ometi, vastavalt Jumala headusele ja meie suureks hämmastuseks ja samuti ka meie terve sõjaväe rõõmuks [a]mitte ükski hing nendest ei hukkunud; jah, ja ei olnud nende hulgas ka ühtki hinge, kellel poleks olnud palju haavu.

26 Ja nüüd, nende ellujäämine hämmastas kogu meie sõjaväge; jah, et neile heideti armu, samal ajal kui tuhat meie vendadest said surma. Ja me kirjutame selle õigusega Jumala imepärase [a]väe arvele nende äärmiselt suure [b]usu pärast sellesse, millesse neid on õpetatud uskuma – et on olemas õiglane Jumal ja kes iganes ei kahtle, neid hoitakse tema imepärasel väel.

27 Nüüd, see on nende usk, kellest ma olen rääkinud; nad on noored ja nende meel on kindel ja nad panevad jätkuvalt oma lootuse Jumalale.

28 Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui me olime nõnda hoolitsenud oma haavatud meeste eest ja matnud oma surnud ja ka laamanlaste surnud, keda oli palju, vaata, siis me küsitlesime Giidi vangide kohta, kellega koos nad olid hakanud minema Sarahemla maale.

29 Nüüd, Giid oli selle salga ülemjuhataja, kes oli määratud neid valve all maale viima.

30 Ja nüüd, need on sõnad, mida Giid mulle ütles: Vaata, me asusime oma vangidega teele Sarahemla maale. Ja sündis, et me kohtasime oma sõjaväe salakuulajaid, keda oli saadetud jälgima laamanlaste laagrit.

31 Ja nad hüüdsid meile, öeldes – Vaata, laamanlaste väed marsivad Kumeni linna suunas; ja vaata, nad lähevad neid ründama, jah, ja hävitavad meie rahva.

32 Ja sündis, et meie vangid kuulsid nende hüüdu; mis andis neile julgust; ning nad hakkasid meile vastu.

33 Ja sündis, et nende vastuhaku pärast me pöörasime oma mõõgad nende vastu. Ja sündis, et nad jooksid hulgakesi meie mõõkade otsa, misjuures suurem osa nendest sai

21 *a* Al 56:47–48.
25 *a* Al 56:56.
26 *a* PJ Vägi.
b PJ Usk.

surma ja ülejäänud murdsid läbi ja põgenesid meie käest.

34 Ja vaata, kui nad olid põgenenud ja me ei saanud neid kätte, siis me asusime kiirelt teele Kumeni linna suunas ja vaata, me saabusime õigel ajal, et abistada oma vendi linna hoidmisel.

35 Ja vaata, meid päästeti taas oma vaenlaste käest. Ja õnnistatud on meie Jumala nimi, sest vaata, see on tema, kes meid päästis; jah, kes on teinud selle suure teo meie heaks.

36 Nüüd, sündis, et kui mina, Heelaman, olin kuulnud neid Giidi sõnu, täitusin ma ülima rõõmuga tänu Jumala headusele, kes meid hoidis, nii et kõik meist ei hukkuks; jah, ja ma usun, et nende hinged, kes on tapetud, on [a]pääsenud oma Jumala rahusse.

58. PEATÜKK

Heelaman, Giid ja Teomner võtavad Manti linna ära sõjakavalusega – Laamanlased taanduvad – Ammoni rahva poegi hoitakse, kui nad püsivad kindlana oma vabaduse ja usu kaitsmisel. Ligikaudu 63–62 eKr.

Ja vaata, nüüd, sündis, et meie järgmine eesmärk oli saada enda kätte Manti linn; aga vaata, meil oma väikeste salkadega ei olnud mingit võimalust neid linnast välja meelitada. Sest vaata, nad mäletasid seda, mida me olime siiani teinud; seepärast ei saanud me neid nende kindlustest [a]välja meelitada.

2 Ja nad olid nii palju arvukamad kui meie sõjavägi, et me ei julgenud minna ning rünnata neid nende kindlustes.

3 Jah, ja meile osutus otstarbekaks rakendada oma mehi nende maaosade enda käes hoidmisel, mis me olime endale tagasi võitnud; seepärast osutus meile otstarbekaks oodata, et saada lisajõude Sarahemla maalt ja ka uusi toiduvarusid.

4 Ja sündis, et nii ma saatsin saadiku meie maa valitseja juurde, et tutvustada talle meie rahva olukorda. Ja sündis, et me ootasime, et saada toiduvarusid ja lisajõude Sarahemla maalt.

5 Aga vaata, sellest oli meil vähe kasu, sest laamanlased said samuti suuri lisajõude päevast päeva ja ka palju toiduvarusid; ja selline oli meie olukord sel ajal.

6 Ja laamanlased korraldasid aegajalt väljatunge meie vastu, otsustades kavalusega meid hävitada; ometi ei saanud me nendega võidelda nende varjupaikade ja nende kindluste pärast.

7 Ja sündis, et me ootasime nendes rasketes tingimustes mitmeid kuid kuni selleni välja, et olime toidupuuduse tõttu juba hukkumas.

8 Ent sündis, et me saime toitu, mis saadeti meile kahetuhandese abiväe valve all; ja see on kogu abi, mis me saime, et kaitsta end ja oma maad langemast vaenlaste

36 *a* Al 12:34.
58 1 *a* Al 52:21; 56:30.

kätte; jah, et võidelda lugematu arvu vaenlaste vastu.

9 Ja nüüd, me ei teadnud, mis on meie kitsikuse põhjus ehk selle põhjus, miks meile ei saadetud rohkem lisajõude; seepärast olime me mures ja ka täis hirmu, et meie maad tabavad Jumala kohtuotsused meie kukutamiseks ja täielikuks hävitamiseks.

10 Seepärast valasime me oma hinge palves Jumala ette, et ta tugevdaks meid ja päästaks meid meie vaenlaste käest; jah, ja samuti annaks meile jõudu, et me võiksime tagasi võita oma linnad ja oma maad ja oma valdused oma rahvale toeks.

11 Jah, ja sündis, et Issand, meie Jumal, andis meile kinnituse, et ta päästab meid; jah, nõnda, et ta rääkis rahu meie hingele ja andis meile suure usu ning pani meid lootma, et meie päästmine tuleb tema kaudu.

12 Ja me kogusime julgust oma väikese väesalgaga, mille me olime saanud, ja me olime kindlalt otsustanud võita oma vaenlased ja [a]kaitsta oma maid ja valdusi ja oma naisi ja lapsi ning oma [b]vabaduse aadet.

13 Ja nõnda me läksime kogu oma jõuga laamanlaste vastu, kes olid Manti linnas, ja me püstitasime oma telgid kõnnumaa serva, mis oli linna lähedal.

14 Ja sündis, et kui laamanlased järgmisel päeval nägid, et me oleme kõnnumaa piiril, mis oli linna lähedal, saatsid nad oma salakuulajaid meie ümber, et nad võiksid teada saada meie sõjaväe suurust ja tugevust.

15 Ja sündis, et kui nad nägid, et me ei ole arvult tugevad, ja kartes, et me võime nad ära lõigata nende abist, kui nad ei tule välja võitlema meie vastu ega surma meid; ja samuti oletades, et nad võivad meid oma rohkearvulise sõjaväega kergesti hävitada, seepärast hakkasid nad tegema ettevalmistusi, et tulla välja meie vastu võitlema.

16 Ja kui me nägime, et nad tegid ettevalmistusi välja meie vastu tulemiseks, vaata, lasin ma Giidil peita end vähese arvu meestega kõnnumaale, ja samuti, et Teomner ja väike arv mehi peidaksid end samuti kõnnumaale.

17 Nüüd, Giid ja tema mehed olid paremal pool ja teised vasakul; ja kui nad olid nõnda end peitnud, siis vaata, mina jäin oma ülejäänud sõjaväega sellesse samasse kohta, kuhu me olime kõigepealt püstitanud oma telgid valmistumaks ajaks, millal laamanlased tulevad välja võitlema.

18 Ja sündis, et laamanlased tulid oma rohkearvulise sõjaväega välja meie vastu. Ja kui nad olid tulnud ning olid valmis meile mõõkadega kallale tungima, lasin ma oma meestel, neil, kes olid koos minuga, kõnnumaale taganeda.

19 Ja sündis, et laamanlased järgnesid meile suure kiirusega, sest neil oli ülisuur soov meid kätte

12 *a* Al 46:12–13; Mr 2:23. *b* PJ Vaba, vabadus.

saada, et meid tappa; seepärast järgnesid nad meile kõnnumaale; ja me läksime Giidi ja Teomneri vahelt läbi, nõnda et laamanlased neid ei avastanud.

20 Ja sündis, et kui laamanlased olid möödunud, ehk kui sõjavägi oli möödunud, tulid Giid ja Teomner oma peidupaikadest välja ja lõikasid ära laamanlaste salakuulajad, et nad ei saaks linna tagasi pöörduda.

21 Ja sündis, et kui nad olid nad ära lõiganud, ruttasid nad linna ja ründasid valvureid, kes olid jäetud linna kaitsma, nii et nad hävitasid nad ja võtsid linna oma valdusse.

22 Nüüd, see sündis seepärast, et laamanlased olid lasknud juhtida kõnnumaale kogu oma sõjaväe peale mõnede valvurite.

23 Ja sündis, et Giid ja Teomner olid seeläbi nende kindluse enda valdusse saanud. Ja sündis, et pärast seda, kui me olime palju kõnnumaal rännanud, võtsime me suuna Sarahemla maa poole.

24 Ja kui laamanlased nägid, et nad lähevad Sarahemla maa suunas, olid nad üliväga hirmul, et on tehtud plaan nende hävitusse juhtimiseks; seepärast hakkasid nad taas kõnnumaale taganema, jah, koguni sama teed pidi tagasi, mida mööda nad olid tulnud.

25 Ja vaata, oli öö ja nad püstitasid oma telgid, sest laamanlaste ülemjuhatajad arvasid, et nefilased on oma rännakust kurnatud, ja arvates, et nad olid ajanud taga kogu nende sõjaväge, seepärast ei mõelnud nad kordagi Manti linnale.

26 Nüüd, sündis, et öö tulekul ei lasknud ma oma meestel magada, vaid käskisin neil teist teed mööda Manti maa suunas minna.

27 Ja selle meie öise rännaku tõttu, vaata, olime me järgmisel päeval laamanlastest ette jõudnud, nii et me saabusime Manti linna enne neid.

28 Ja nõnda sündis, et selle sõjakavaluse abil võtsime me Manti linna oma valdusse ilma verevalamiseta.

29 Ja sündis, et kui laamanlaste väed saabusid linna lähedale ja nägid, et me oleme valmis nendega kohtuma, olid nad üliväga hämmastunud ja hirmust rabatud, nii et nad põgenesid kõnnumaale.

30 Jah, ja sündis, et laamanlaste väed põgenesid kogu sellest maaosast. Aga vaata, nad viisid endaga kaasa maalt välja palju naisi ja lapsi.

31 Ja [a]need linnad, mis laamanlased olid vallutanud, on sel hetkel kõik meie valduses; ja meie isad ja meie naised ja meie lapsed on pöördumas oma kodudesse, kõik peale nende, keda laamanlased on vangi võtnud ja ära viinud.

32 Aga vaata, meie väed on liiga väikesed, et hoida enda käes nii palju linnu ja nii suuri valdusi.

33 Aga vaata, me usaldame oma Jumalat, kes on andnud meile võidu nende maade üle, nii et me

31 *a* Al 56:14.

oleme tagasi saanud need linnad ja need maad, mis olid meie omad.

34 Nüüd, me ei tea põhjust, miks valitsus ei anna meile lisajõude, ja ka need mehed, kes meie juurde tulid, ei tea, miks me ei ole saanud suuremaid lisajõude.

35 Vaata, me ei tea, kas sul on olnud ebaõnne ja oled tõmmanud sõjaväed sellesse maaosasse; kui nõnda, siis me ei soovi nuriseda.

36 Ja kui see ei ole nõnda, vaata, siis me kardame, et valitsuses on tekkinud mingi [a]lõhenemine, et nad ei saada rohkem mehi meile appi; sest me teame, et neid on rohkem, kui nad on meile saatnud.

37 Aga vaata, see ei oma tähtsust – me usume, et Jumal [a]päästab meid, hoolimata meie vägede nõrkusest; jah, ja päästab meid meie vaenlaste käest.

38 Vaata, see on kahekümne üheksanda aasta lõpp ja meie maad on meie valduses; ja laamanlased on põgenenud Nefi maale.

39 Ja need Ammoni rahva pojad, kellest ma olen nii kiitvalt rääkinud, on minuga Manti linnas ja Issand on neid toetanud, jah, ja hoidnud neid langemast mõõga läbi, nii et tõepoolest mitte [a]ükski hing pole tapetud.

40 Aga vaata, nad on saanud palju haavu; ometi jäävad nad kindlaks sellele [a]vabadusele, millega Jumal on nad vabaks teinud, ja nad peavad rangelt meeles Issandat, oma Jumalat, päevast päeva; jah, nad jälgivad, et nad peavad jätkuvalt kinni tema määrustest ja tema kohtuotsustest ja tema käskudest; ja neil on tugev usk prohvetlikesse kuulutustesse selle kohta, mis on tulemas.

41 Ja nüüd, mu armas vend Moroni, hoidku sind Issand, meie Jumal, kes on meid lunastanud ja teinud meid vabaks, pidevalt enda juures; jah, ja soosigu ta seda rahvast kuni selleni välja, et teil oleks edu kõige selle oma valdusse saamisel, mis laamanlased on meilt ära võtnud, mis olid mõeldud meie ülalpidamiseks. Ja nüüd, vaata, ma lõpetan oma kirja. Mina olen Alma poeg Heelaman.

59. PEATÜKK

Moroni palub Pahoranil tugevdada Heelamani vägesid – Laamanlased võtavad ära Nefiiha linna – Moroni on vihane valitsuse peale. Ligikaudu 62 eKr.

Nüüd, sündis, et Nefi rahva kohtunike valitsemise kolmekümnendal aastal, pärast seda, kui Moroni oli saanud ja lugenud Heelamani [a]kirja, oli ta üliväga rõõmus selle heaolu üle; jah, selle ülisuure edu üle, mis Heelamanil oli olnud kaotatud maade tagasivõitmisel.

2 Jah, ja ta teatas sellest kogu oma rahvale kogu selles maaosas, kus ta oli, et ka nemad võiksid rõõmustada.

3 Ja sündis, et ta saatis koheselt

36 *a* Al 61:1–5.
37 *a* 2Kn 17:38–39.
39 *a* Al 56:56.
40 *a* PJ Vaba, vabadus.
59 1 *a* Al 56:1.

[a]kirja [b]Pahoranile, soovides, et ta laseks kokku koguda mehed, et tugevdada Heelamani ehk Heelamani sõjaväge, nii et tal oleks kergem enda käes hoida seda maaosa, mille tagasivõitmisel oli teda saatnud niivõrd imepärane edu.

4 Ja sündis, et kui Moroni oli saatnud selle kirja Sarahemla maale, hakkas ta taas plaani tegema, kuidas kätte saada ülejäänud valdusi ja linnu, mida laamanlased olid neilt võtnud.

5 Ja sündis, et kui Moroni tegi nõnda ettevalmistusi, et minna võitlema laamanlaste vastu, siis vaata, laamanlased ründasid Nefiiha rahvast, kes olid kogunenud kokku Moroni linnast ja Lehhi linnast ja Moriantoni linnast.

6 Jah, nimelt need, kes olid sunnitud põgenema Manti maalt ja seda ümbritsevatelt maadelt, olid tulnud ja liitunud selles maaosas olevate laamanlastega.

7 Ja nõnda, olles ülimalt rohkearvulised, jah, ja saades päevast päeva lisajõude, tulid nad Ammoroni käsul Nefiiha rahva vastu ja nad hakkasid neid tapma ülisuurtes tapatalgutes.

8 Ja nende väed olid nii rohkearvulised, et ülejäänud osa Nefiiha rahvast oli sunnitud nende eest põgenema ja nad tõepoolest tulid ja liitusid Moroni sõjaväega.

9 Ja nüüd, kuna Moroni oli arvanud, et Nefiiha linna saadetakse mehi, et abistada rahvast, et alles hoida seda linna, ja teades, et oli kergem hoida linna langemast laamanlaste kätte kui seda neilt tagasi vallutada, arvas ta, et nad võivad kergesti seda linna enda käes hoida.

10 Seepärast hoidis ta kogu oma sõjaväge nendes kohtades, mida ta oli tagasi võitnud.

11 Ja nüüd, kui Moroni nägi, et Nefiiha linn oli kaotatud, oli ta ülimalt kurb ja hakkas kahtlema, kas nad mitte ei lange oma vendade kätte rahva pahelisuse pärast.

12 Nüüd, nii oli ka kõikide tema ülemjuhatajatega. Ka nemad kahtlesid ja imestasid rahva pahelisuse pärast ja seda laamanlaste edu pärast nende ees.

13 Ja sündis, et Moroni sai vihaseks valitsuse peale nende [a]ükskõiksuse pärast oma maa vabaduse suhtes.

60. PEATÜKK

Moroni kaebab Pahoranile, et valitsus jätab sõjaväed hooletusse – Issand laseb õigemeelsetel saada tapetud – Nefilased peavad kasutama kõiki oma võimeid ja vahendeid, et päästa end vaenlaste käest – Moroni ähvardab valitsuse vastu sõtta tulla, kui tema sõjaväele abi ei anta. Ligikaudu 62 eKr.

Ja sündis, et ta kirjutas taas maa valitsejale, kes oli Pahoran, ja need on sõnad, mida ta kirjutas, öeldes: Vaata, ma suunan oma kirja

3 *a* Al 60:1–3.
b Al 50:40.
13 *a* Al 58:34; 61:2–3.

Pahoranile Sarahemla linnas, kes on maa [a]ülemkohtunik ja valitseja, ja ka kõigile neile, keda see rahvas on valinud valitsema ja juhatama selle sõja asju.

2 Sest vaata, mul on neile öelda mõndagi süüdimõistvat, sest vaata, te ise teate, et teid on määratud koguma mehi ja relvastama neid mõõkadega ja saablitega ja kõiksugu sõjariistadega ning saatma neid laamanlaste vastu, ükskõik missugusest maaosast nad meie maale ka ei tuleks.

3 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, et mina ise ja ka minu mehed ja samuti Heelaman ja tema mehed, oleme kannatanud ülimalt suurt vaeva; jah, nimelt nälga, janu ja kurnatust ning kõiksugu erinevaid kannatusi.

4 Aga vaata, kui see oleks kõik, mida me oleme kannatanud, siis me ei nuriseks ega kaebaks.

5 Aga vaata, tapatalgud meie rahva seas on olnud suured; jah, tuhanded on langenud mõõga läbi, samas kui oleks võinud olla teisiti, kui te oleksite andnud meie vägedele küllaldaselt lisajõude ja abistanud neid. Jah, teie ükskõiksus meie vastu on olnud suur!

6 Ja nüüd, vaata, me tahame teada selle ülima ükskõiksuse põhjust; jah, me tahame teada seda põhjust, miks te olete nii mõtlematud.

7 Kas te mõtlete istuda oma troonidel mõtlematus tardumuses, samas kui teie ümber levib teie vaenlaste tapatöö? Jah, samas kui nad tapavad tuhandeid teie vendi –

8 jah, nimelt neid, kes on lootnud teilt kaitset, jah, kes on pannud teid kohale, kus te oleksite võinud neid abistada; jah, te oleksite võinud saata nendele vägesid, et neid toetada, ja oleksite päästnud tuhandeid nendest langemast mõõga läbi.

9 Aga vaata, see ei ole kõik – te pole neile andnud oma toiduvarusid, nii et paljud on võidelnud ja valanud oma verd, sest nad on nii väga soovinud selle rahva heaolu; jah, ja seda nad on teinud, olles näljast kokku [a]varisemas, kuna teie olite nende vastu ülimalt ükskõiksed.

10 Ja nüüd, mu armastatud vennad – sest te peaksite olema armastatud; jah, ja te oleksite pidanud end usinamalt selle rahva heaolu ja vabaduse nimel tagant ärgitama; aga vaata, te olete nad hooletusse jätnud, nii et tuhandete veri tuleb kättemaksuks teie pea peale; jah, sest Jumal teab kõiki nende appikarjeid ja kõiki nende kannatusi –

11 vaata, kas te saate arvata, et te võite istuda oma troonidel ja Jumala ülima headuse pärast ei pea te midagi tegema ja ta päästab teid? Vaata, kui te olete seda arvanud, siis te olete arvanud asjata.

12 Kas te [a]arvate, et kuna nii paljud teie vendadest on tapetud, et see on sündinud nende pahelisuse pärast? Ma ütlen teile, et kui te olete nii arvanud, siis te

60 1*a* Al 50:39–40. 9*a* Al 58:7. 12*a* Lk 13:1–5.

olete arvanud asjata; sest ma ütlen teile, et paljud on langenud mõõga läbi ja vaadake, seda teie süüdimõistmiseks.

13 Sest Issand laseb [a]õigemeelsetel surra, et tema õiglus ja kohtumõistmine võiks tulla paheliste peale; seepärast ei tarvitse teil arvata, et õigemeelsed on kadunud, sellepärast et nad on tapetud, vaid vaata, nad pääsevad Issanda, oma Jumala rahusse.

14 Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, et ma kardan ülimalt, et Jumala kohtuotsused tulevad selle rahva peale nende ülima loiduse pärast; jah, nimelt meie valitsuse loiduse ja nende ülima ükskõiksuse pärast nende vendade suhtes, jah, nende suhtes, kes on tapetud.

15 Sest ilma [a]pahelisuseta, mis kõigepealt algas meie juhtide juures, me oleksime võinud vastu panna oma vaenlastele, nii et nad ei oleks meist võitu saanud.

16 Jah, ilma [a]sõjata, mis puhkes meie endi keskel; jah, ilma nende [b]kuningameesteta, kes põhjustasid nii palju verevalamist meie endi hulgas; jah, sel ajal, kui me omavahel tülitsesime, kui me oleksime ühendanud oma jõu, nagu me seniajani oleme teinud; jah, kui need kuningamehed ei oleks ihaldanud väge ja võimu meie üle; kui nad oleksid olnud ustavad meie vabaduse aatele ja ühinenud meiega ning läinud vastu meie vaenlastele selle asemel, et haarata oma mõõgad meie vastu, mis põhjustas nii palju verevalamist meie endi keskel; jah, kui me oleksime läinud nende vastu Issanda jõul, oleksime me oma vaenlased hajutanud, sest see oleks sündinud vastavalt tema sõna täideminekule.

17 Aga vaata, nüüd, laamanlased ründavad meid, võttes meie maad oma valdusse, ja nad mõrvavad meie rahvast mõõgaga, jah, meie naisi ja meie lapsi, ja samuti viies neid ära vangistusse, pannes neid kannatama kõiksugu kannatusi ja seda nende suure pahelisuse pärast, kes otsivad teiste üle väge ja võimu, jah, nimelt nende kuningameeste pärast.

18 Aga miks ma peaksin rääkima palju sellest asjast? Sest me ei tea, kas te mitte ise ei ihalda võimu. Me ei tea, kas te ka ise ei ole oma maa reeturid.

19 Või on see nõnda, et te olete meid hooletusse jätnud, sest te olete meie maa südames ja teie ümber on kõik turvaline, et te ei lase saata meile toitu ega ka mehi meie sõjavägede tugevdamiseks?

20 Kas te olete unustanud Issanda, oma Jumala käsud? Jah, kas te olete unustanud meie isade vangistuse? Kas te olete unustanud need paljud korrad, kus meid on päästetud meie vaenlaste käest?

21 Või kas te oletate, et Issand ikka vabastab meid, samas kui me istume oma troonidel ja ei kasuta neid vahendeid, millega Issand on meid varustanud?

22 Jah, kas te istute laiseldes,

13*a* Al 14:10–11; ÕL 42:[illegible]–47. 15*a* Al 51:9, 13. 16*a* Al 51:16–19. *b* Al 51:5, 8.

samal ajal, kui teie ümber on tuhanded, jah, ja kümned tuhanded need, kes istuvad samuti laiseldes, samas kui ümberringi maa piiridel langevad tuhanded mõõga läbi, jah, on haavatud ja jooksevad verd?

23 Kas te arvate, et Jumal peab teid süütuteks, kui te istute vaikselt ja vaatate kõike seda pealt? Vaata, ma ütlen teile: Ei! Nüüd, ma tahan, et te peaksite meeles, et Jumal on öelnud, et esmalt puhastatagu astja [a]seestpoolt ja siis puhastatagu astja ka väljastpoolt.

24 Ja nüüd, kui te ei paranda meelt sellest, mida te olete teinud ega asu innukalt tegutsema ja ei saada toitu ja mehi meile ja ka Heelamanile, et ta võiks toetada neid meie maa osasid, mis ta on tagasi võitnud ning et me võiksime ka tagasi vallutada oma ülejäänud valdused nendes osades, vaata, on otstarbekas, et me ei võitle enam laamanlastega, enne kui me oleme esmalt puhastanud oma astja seestpoolt, jah, nimelt tähtsad isikud meie valitsemisvõimu eesotsas.

25 Ja kui te mu kirja nõudmist ei rahulda ja ei tule välja ega näita mulle tõelist [a]vabaduse vaimu ja ei püüa tugevdada ning kindlustada meie vägesid ja anda neile toitu nende ülalpidamiseks, vaata, siis ma jätan osa oma vabadusemeestest seda osa meie maast enda käes hoidma, ja ma jätan neile Jumala jõu ja õnnistused, et mitte ükski teine vägi ei saaks töötada nende vastu –

26 ja seda nende ülima usu ja nende kannatlikkuse tõttu nende ahistustes –

27 ja ma tulen teie juurde, ja kui teie seas on keegi, kes soovib vabadust, jah, kui on säilinud kas või vabaduse sädemekene, siis vaata, ma ärgitan teie seas mässu, koguni kuni need, kes tahavad anastada väge ja võimu, on hävitatud.

28 Jah, vaata, ma ei karda teie võimu ega teie volitust, vaid ma kardan oma [a]Jumalat; ja tema käskude kohaselt võtan ma oma maa aate kaitseks mõõga, ja teie süütegude pärast oleme me kannatanud nii suuri kaotusi.

29 Vaata, on aeg, jah, see aeg on käes, et õigluse [a]mõõk ripub teie kohal, kui te ei tee midagi, et kaitsta oma maad ja oma väikesi; jah, see langeb teie peale ning nuhtleb teid kuni teie täieliku hävitamiseni välja.

30 Vaata, ma ootan teilt abi; ja kui te meile abi ei anna, vaata, siis ma tulen teie juurde, tõepoolest Sarahemla maale, ja löön teid mõõgaga, nii et teil ei ole enam võimu takistada selle rahva edenemist oma vabaduse aate nimel.

31 Sest vaata, Issand ei lase teil elada ja kasvada tugevaks oma süütegudes, et hävitada tema õigemeelset rahvast.

32 Vaata, kas te kujutate ette, et Issand heidab teile armu ja tuleb oma kohtumõistmisega

23 *a* Mt 23:25–26.
25 *a* Al 51:6; 61:15.
28 *a* Ap 5:26–29.
29 *a* Hl 13:5; 3Ne 2:19.

laamanlaste vastu, kuna just nende isade pärimus on see, mis on põhjustanud nende viha; jah, ja see on kahekordistunud tänu neile, kes on meist lahknenud, kui samas teie süütegude põhjuseks on teie armastus au ja maailma tühiste asjade vastu?

33 Te teate, et te astute üle Jumala seadustest, ja te teate, et te trambite need oma jalge alla. Vaata, Issand ütleb mulle: Kui need, keda te olete määranud oma valitsejateks, ei paranda meelt oma pattudest ega süütegudest, siis minge võitlema nende vastu.

34 Ja nüüd, vaata, mina, Moroni, olen sunnitud kinni pidama oma Jumala käskudest vastavalt lepingule, mille ma olen teinud; seepärast ma tahan, et te peaksite ustavalt kinni Jumala sõnast ja saadaksite kiiresti mulle oma toiduvarusid ja oma mehi ja samuti ka Heelamanile.

35 Ja vaata, kui te seda ei tee, tulen ma kiiresti teie juurde; sest vaata, Jumal ei lase sündida, et me sureme nälga; seepärast annab ta meile osa teie toidupoolisest, kui see peaks sündima koguni mõõga läbi. Nüüd, vaadake, et te täidate Jumala sõna.

36 Vaata, mina olen Moroni, teie ülemjuhataja. Ma ei [a]otsi võimu, vaid et seda maha kiskuda. Ma ei otsi maailma au, vaid oma Jumala hiilgust ja oma maa vabadust ja heaolu. Ja nõnda ma lõpetan oma kirja.

36 *a* ÕL 121:39–42.

61. PEATÜKK

Pahoran jutustab Moronile ülestõusust ja valitsusele vastuhakkamisest – Kuningamehed vallutavad Sarahemla ja on liidus laamanlastega – Pahoran palub sõjaväe abi vastuhakkajate vastu. Ligikaudu 62 eKr.

Vaata, nüüd, sündis, et varsti pärast seda, kui Moroni oli saatnud oma kirja ülemvalitsejale, sai ta kirja [a]Pahoranilt, ülemvalitsejalt. Ja need on sõnad, mida ta sai:

2 Mina, Pahoran, kes ma olen selle maa ülemvalitseja, saadan need sõnad Moronile, sõjaväe ülemjuhatajale. Vaata, ma ütlen sulle, Moroni, et ma ei rõõmusta teie suurte [a]kannatuste üle, jah, need kurvastavad mu hinge.

3 Aga vaata, on selliseid, kes rõõmustavad teie kannatuste üle, jah, nii et nad on hakanud vastu mulle ja ka neile minu rahva seast, kes on [a]vabadusemehed; jah, ja need, kes on üles tõusnud, on ülimalt arvukad.

4 Ja nemad on need, kes on püüdnud minult kohtujärge ära võtta, kes on olnud nende suurte süütegude põhjuseks; sest nad on kasutanud palju meelitusi ja nad on juhtinud eksiteele paljude inimeste südamed, mis on meie ränkade kannatuste põhjuseks; ja nad on endale hoidnud meie toiduvarusid ja on heidutanud meie vabadusemehi, nii et need ei ole tulnud teie juurde.

61 1 *a* Al 50:39–40.
2 *a* Al 60:3–9.
3 *a* Al 51:6–7.

5 Ja vaata, nad on ajanud mu ära ja ma olen põgenenud Giideoni maale nii paljude meestega, kui mul oli võimalik saada.

6 Ja vaata, ma olen saatnud läkituse üle kogu selle maaosa; ja vaata, mehed kogunevad iga päev oma relvadega meie ümber, et kaitsta oma maad ja oma [a]vabadust ja kätte maksta meile tehtud nurjatuste eest.

7 Ja neid on tulnud meile nii suurel hulgal, et need, kes meile vastu hakkasid, on sunnitud end kaitsma; jah, nii et nad kardavad meid ega julge tulla meie vastu võitlema.

8 Nad on saanud oma valdusse Sarahemla maa ehk linna; nad on määranud endale kuninga ja ta on kirjutanud laamanlaste kuningale kirja, milles ta on teinud temaga liidu; millises liidus ta on nõustunud kaitsma Sarahemla linna, arvates, et see kaitse võimaldab laamanlastel vallutada ülejäänud osa maast ja teda asetatakse selle rahva kuningaks, kui laamanlased on selle vallutanud.

9 Ja nüüd, oma kirjas oled sa mind hukka mõistnud, aga sellest pole midagi; ma ei ole vihane, vaid rõõmustan su südame suuruse üle. Mina, Pahoran, ei otsi võimu, vaid tahan ainult pidada kohtujärge, et ma võiksin hoida alles oma rahva õigused ja vabaduse. Mu hing jääb kindlaks sellele vabadusele, millega Jumal on meid [a]vabaks teinud.

10 Ja nüüd, vaata, me paneme pahelisusele vastu koguni verevalamiseni välja. Me ei valaks laamanlaste verd, kui nad püsiksid omaenda maal.

11 Me ei valaks oma vendade verd, kui nad ei hakkaks meile vastu ega haaraks meie vastu mõõka.

12 Me alistuksime orjaikkele, kui seda nõuaks Jumala õiglus või kui tema käsiks meil nii teha.

13 Aga vaata, ta ei käsi meil alistuda oma vaenlastele, vaid et me paneksime oma [a]lootuse temale ja tema vabastab meid.

14 Seepärast, mu armas vend Moroni, pangem vastu halvale; ja millise halva vastu me ei saa oma sõnadega, jah, sellised nagu vastuhakk ja lahkhelid, selle vastu [a]mingem oma mõõkadega, et me võiksime hoida oma vabadust, et me võiksime rõõmustada selle suurepärase eesõiguse üle oma kiriku näol ning oma Lunastaja ja oma Jumala aate üle.

15 Seepärast, tule ruttu mõne mehega minu juurde ja jäta ülejäänud mehed Lehhi ja Teankumi juhtimise alla; anna neile võim juhtida sõda selles maaosas vastavalt [a]Jumala Vaimule, mis on ka vabaduse vaim, mis nendes on.

16 Vaata, ma olen saatnud neile veidi toiduvarusid, et nad ei hukkuks, kuni sa saad tulla minu juurde.

17 Kogu oma teel siia kokku kõik

6 *a* PJ Vaba, vabadus.
9 *a* Jh 8:31–36; ÕL 88:86.
13 *a* PJ Usaldama; Usk.
14 *a* Al 43:47.
15 *a* 2Kr 3:17.
PJ Püha Vaim.

sõjajõud, mis sa saad, ja me läheme ruttu nende teisitimõtlejate vastu oma Jumala jõus vastavalt usule, mis meis on.

18 Ja me võtame oma valdusse Sarahemla linna, et me saaksime Lehhile ja Teankumile rohkem toitu saata; jah, Issanda jõul me läheme nende vastu ja me lõpetame need suured süüteod.

19 Ja nüüd, Moroni, ma rõõmustan, et ma sain sinu kirja, sest ma olin veidi mures, et mida me peaksime tegema, et kas oleks meist õiglane minna oma vendade vastu.

20 Aga sina oled öelnud, et Issand on käskinud sul nende vastu minna, kui nad oma meelt ei paranda.

21 Vaata, et sa [a]tugevdad Lehhit ja Teankumit Issandas; ütle neile, et nad ei kardaks, sest Jumal päästab nad, jah, ja ka kõik need, kes jäävad kindlaks sellele vabadusele, millega Jumal on nad vabaks teinud. Ja nüüd, ma lõpetan oma kirja oma armsale vennale Moronile.

62. PEATÜKK

Moroni marsib Pahorani aitamiseks Giideoni maale – Kuningamehed, kes keelduvad oma maad kaitsmast, surmatakse – Pahoran ja Moroni vallutavad tagasi Nefiiha – Palju laamanlasi ühineb Ammoni rahvaga – Teankum surmab Ammoroni ja ka ta ise saab surma – Laamanlased aetakse maalt välja ja kehtestatakse rahu – Heelaman läheb tagasi teenimistööle ja ehitab üles Kiriku. Ligikaudu 62–57 eKr.

Ja nüüd, sündis, et kui Moroni oli saanud selle kirja, sai ta süda julgust ja täitus ülisuure rõõmuga Pahorani ustavuse pärast, et tema ei olnud samuti oma maa vabaduse ja aate [a]reetur.

2 Aga ta leinas samuti ülimalt nende süütegude pärast, kes olid Pahorani kohtujärjelt ära tõuganud; jah, lühidalt, nende pärast, kes olid vastu hakanud oma maale ja ka oma Jumalale.

3 Ja sündis, et Moroni võttis väikese rühma mehi vastavalt Pahorani soovile ja andis ülejäänud osa oma sõjaväest Lehhi ja Teankumi käsutusse ning alustas marssi Giideoni maa suunas.

4 Ja ta tõstis [a]vabaduse [b]lipu igas paigas, kuhu ta jõudis, ja ta kogus kokku kõik sõjajõud, mis ta sai kogu oma rännaku ajal Giideoni maale.

5 Ja sündis, et tuhanded kogunesid tema lipu ümber ja haarasid oma mõõgad, et kaitsta oma vabadust, et nad ei satuks orjusesse.

6 Ja nõnda, kui Moroni oli oma rännaku ajal kogunud kokku kõik mehed, kelle ta sai, jõudis ta Giideoni maale ja ühendades oma sõjajõud Pahorani omadega, said nad ülimalt tugevaks, koguni tugevamaks kui Paakuse mehed, kes oli

21 *a* Sk 10:12.
62 1 *a* Al 60:18.
4 *a* PJ Vaba, vabadus.
b Al 46:12–13, 36.
PJ Lipp.

nende teisitimõtlejate [a]kuningas, kes olid ajanud [b]vabadusemehed Sarahemla maalt välja ja olid võtnud maa oma valdusse.

7 Ja sündis, et Moroni ja Pahoran läksid oma sõjavägedega Sarahemla maale ja läksid linna ründama ning kohtasid Paakuse mehi, nii et nad astusid võitlusse.

8 Ja vaata, Paakus sai surma ja ta mehed võeti vangi ning Pahoran pandi kohtujärjele tagasi.

9 Ja Paakuse meeste üle mõisteti kohut seaduse järgi ja samuti nende kuningameeste üle, kes olid kinni võetud ja vanglasse heidetud; ja nad [a]hukati vastavalt seadusele; jah, need Paakuse mehed ja need kuningamehed, kes ei tahtnud haarata relvi oma maa kaitseks, vaid oleksid võidelnud selle vastu, surmati.

10 Ja nõnda oli otstarbekas, et seda seadust rangelt järgitaks nende maa kaitstuse pärast; jah, ja kes iganes leiti salgamas nende vabadust, see hukati viivitamatult vastavalt seadusele.

11 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kolmekümnes aasta; Moroni ja Pahoran olid taastanud rahu Sarahemla maal omaenda rahva seas, karistades surmaga kõiki neid, kes ei olnud ustavad vabaduse aatele.

12 Ja Nefi rahva kohtunike valitsemise kolmekümne esimese aasta algul sündis, et Moroni lasi saata otsekohe toiduvarusid ja samuti kuue tuhande mehelise sõjaväe Heelamanile, et aidata teda selle maaosa hoidmisel.

13 Ja ta lasi ka saata kuue tuhande mehelise sõjaväe küllaldase toiduhulgaga Lehhi ja Teankumi sõjavägede juurde. Ja sündis, et seda tehti, et kindlustada maad laamanlaste vastu.

14 Ja sündis, et Moroni ja Pahoran, jättes suure hulga mehi Sarahemla maale, alustasid rännakut suure hulga meestega Nefiiha maa suunas, olles kindlalt otsustanud selles linnas olevad laamanlased vallutada.

15 Ja sündis, et kui nad olid teel selle maa poole, vangistasid nad suure hulga laamanlasi ja tapsid neist paljud ning võtsid ära nende toiduvarud ja nende sõjariistad.

16 Ja sündis, et pärast seda, kui nad olid nad kinni võtnud, lasid nad neil sõlmida lepingu, et nad ei haara enam kunagi sõjariistu nefilaste vastu.

17 Ja kui nad olid teinud selle lepingu, nad saatsid nad elama Ammoni rahva juurde, ja neid, keda ei tapetud, oli arvult umbes neli tuhat.

18 Ja sündis, et kui nad olid nad ära saatnud, jätkasid nad oma rännakut Nefiiha maa suunas. Ja sündis, et kui nad olid tulnud Nefiiha linnani, püstitasid nad oma telgid Nefiiha lagendikele, mis on Nefiiha linna ligidal.

19 Nüüd, Moroni soovis, et laamanlased tuleksid välja lagendikule nende vastu võitlema; aga

6 *a* Al 61:4–8. *b* Al 51:5–7. 9 *a* PJ Surmanuhtlus.

laamanlased, teades nende ülimalt suurest julgusest ja nähes nende suurt hulka, seepärast ei julgenud nad tulla välja nende vastu; seepärast ei tulnud nad võitlema sel päeval.

20 Ja kui saabus öö, läks Moroni ööpimeduses välja ja ronis üles müürile, et välja uurida, missuguses linnaosas laamanlased oma sõjaväega laagris on.

21 Ja sündis, et nad olid idapoolse sissekäigu juures ja nad kõik magasid. Ja nüüd, Moroni pöördus oma sõjaväe juurde tagasi ja lasi neil valmistada kiiresti tugevad köied ja redelid, mida lasta müüri pealt alla müüride vahele.

22 Ja sündis, et Moroni käskis oma meestel minna ja ronida üles müürile ning laskuda alla linna sellesse, jah, nimelt läänepoolsesse ossa, kus laamanlased oma sõjaväega laagris ei olnud.

23 Ja sündis, et nad laskusid kõik ööpimeduses alla linna tugevate köite ja redelite abil; nõnda, et nad olid hommiku saabudes kõik linna müüride vahel.

24 Ja nüüd, kui laamanlased ärkasid ja nägid, et Moroni sõjavägi on müüride vahel, olid nad ülimalt kohkunud, nii et nad põgenesid värava kaudu välja.

25 Ja nüüd, kui Moroni nägi, et nad tema eest põgenesid, käskis ta oma meestel neile vastu minna, ja nad surmasid paljud ja piirasid ümber paljud teised ning võtsid nad vangi; ja ülejäänud põgenesid Moroni maale, mis asus mereäärsetel piirimaadel.

26 Nõnda Moroni ja Pahoran olid saanud oma valdusse Nefiiha linna, ilma et oleksid kaotanud ühtki hinge; ja palju laamanlasi oli tapetud.

27 Nüüd, sündis, et paljud vangistatud laamanlased soovisid ühineda Ammoni [a]rahvaga ja saada vabaks rahvaks.

28 Ja sündis, et kõik, kes soovisid seda teha, said selleks loa vastavalt oma soovile.

29 Seepärast, kõik laamanlastest vangid ühinesid Ammoni rahvaga ja hakkasid usinasti tööd tegema, viljeledes maad, kasvatades kõiksugu teravilja ja pudulojuste ja veisekarju; ja nõnda olid nefilased vabanenud suurest koormast; jah, nii et nad olid vabanenud kõikidest laamanlastest vangidest.

30 Nüüd, sündis, et Moroni, pärast seda, kui ta oli võtnud Nefiiha linna oma valdusse, olles võtnud palju vange, mis vähendas ülimalt laamanlaste vägesid, ja olles tagasi saanud palju nefilasi, kes olid vangi võetud, mis tugevdas ülimalt Moroni sõjaväge; seepärast lahkus Moroni Nefiiha maalt Lehhi maale.

31 Ja sündis, et kui laamanlased nägid, et Moroni oli tulemas nende vastu, kohkusid nad taas ja põgenesid Moroni sõjaväe eest.

32 Ja sündis, et Moroni ja tema sõjavägi jälitasid neid linnast linna, kuni nad kohtasid Lehhit ja

27 *a* PJ Anti-nefi-lehhilased.

Teankumit; ja laamanlased põgenesid Lehhi ja Teankumi eest kuni mereäärsete piirideni välja, kuni nad jõudsid Moroni maale.

33 Ja laamanlaste väed kogunesid kõik kokku, nii et nad olid kõik üheskoos Moroni maal. Nüüd, Ammoron, laamanlaste kuningas, oli samuti koos nendega.

34 Ja sündis, et Moroni ja Lehhi ja Teankum olid ümberringi Moroni maa piiril oma vägedega laagris, nii et laamanlased olid sisse piiratud lõunapoolse kõnnumaa äärsel piiril ja idapoolse kõnnumaa äärsel piiril.

35 Ja nõnda asusid nad ööseks laagrisse. Sest vaata, nefilased ja ka laamanlased olid pikast rännakust kurnatud; seepärast ei plaaninud nad sellel ööl ühtegi sõjakavalust, peale Teankumi; sest tema oli ülimalt vihane Ammoroni peale, niivõrd et ta süüdistas Ammoroni ja tema venda Amalikiat selle nende ja laamanlaste vahelise suure ja kauakestva sõja [a]algatamises, mille tõttu oli olnud nii palju sõdu ja verevalamist; jah, ja nii palju näljahäda.

36 Ja sündis, et Teankum oma vihas läks välja laamanlaste laagrisse ja lasi ennast üle linnamüüri alla. Ja ta läks kõiega ühest kohast teise, nii et ta leidis kuninga ja ta [a]viskas tema pihta oda, mis tabas teda südame lähedale. Aga vaata, kuningas äratas oma teenijad enne, kui ta suri, nii et need jälitasid Teankumit ning surmasid ta.

37 Nüüd, sündis, et kui Lehhi ja Moroni said teada, et Teankum on surnud, olid nad ülimalt kurvad; sest vaata, ta oli olnud mees, kes oli võidelnud vapralt oma maa eest, jah, tõeline vabaduse sõber; ja ta oli talunud väga palju ülimalt raskeid kannatusi. Aga vaata, ta oli surnud ja oli läinud kõige maailma teed.

38 Nüüd, sündis, et Moroni läks järgmisel päeval välja ja ründas laamanlasi, nii et nad tapsid neid suurtes tapatalgutes ja nad ajasid nad maalt välja, ja nad põgenesid, koguni nii, et nad ei tulnud enam sel korral tagasi nefilaste vastu.

39 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kolmekümne esimene aasta ja nõnda oli neil olnud sõdu ja verevalamist ja näljahäda ja kannatusi mitmeid aastaid.

40 Ja Nefi rahva keskel oli olnud mõrvu ja tülisid ja lahkhelisid ning kõiksugu süütegusid; ometi [a]õigemeelsete pärast, jah, õigemeelsete inimeste palvete pärast heideti neile armu.

41 Ent vaata, nefilaste ja laamanlaste vahelise ülimalt kaua kestnud sõja tõttu olid paljud muutunud paadunuks, selle ülimalt kaua kestnud sõja tõttu; ja paljud olid muutunud veelgi heasüdamlikumaks oma [a]kannatuste pärast, nii et nad alandasid end Jumala ees koguni alandlikkuse sügavusse.

42 Ja sündis, et pärast seda, kui Moroni oli kindlustanud maa need

35 *a* Al 48:1.
36 *a* Al 51:33–34.
40 *a* Al 45:15–16.
41 *a* PJ Vastandlikkus, vastuseis.

osad, mis olid laamanlaste ees kõige kaitsetumad, kuni need olid küllalt tugevad, pöördus ta tagasi Sarahemla linna; ja ka Heelaman pöördus tagasi oma pärandmaale, ja Nefi rahva seas kehtestati taas kord rahu.

43 Ja Moroni andis oma sõjaväe käsutamise oma poja kätte, kelle nimi oli Moroniiha, ja läks oma majja, et ta võiks veeta ülejäänud elupäevad rahus.

44 Ja Pahoran pöördus tagasi kohtujärjele; ja Heelaman võttis taas enda kanda rahvale Jumala sõna jutlustamise, sest nii paljude sõdade ja tülide pärast oli osutunud otstarbekaks, et kirikus loodaks taas eeskiri.

45 Seepärast, Heelaman ja tema vennad asusid kuulutama Jumala sõna suure väega, "veenmaks paljusid inimesi nende pahelisuses, mis pani neid parandama meelt oma pattudest ja saama ristitud Issanda, nende Jumala ees.

46 Ja sündis, et nad rajasid Jumala kiriku taas üle kogu maa.

47 Jah, ja seaduse suhtes tehti ümberkorraldusi. Ja neile valiti [a]kohtunikud ja ülemkohtunikud.

48 Ja Nefi rahvast hakkas maal taas saatma [a]edu ja nad hakkasid paljunema ja maal taas ülimalt tugevaks kasvama. Ja nad hakkasid saama ülimalt rikkaks.

49 Aga hoolimata oma rikkusest, jõust või edust ei olnud nad oma enesehinnangu tõttu uhkust täis ega olnud nad pikaldased meeles pidama Issandat, oma Jumalat; vaid nad olid tema ees ülimalt alandlikud.

50 Jah, nad pidasid meeles, kui suuri asju oli Issand neile teinud, et ta oli vabastanud neid surmast ja ahelaist ja vanglatest ja kõiksugu kannatustest ja ta oli päästnud neid nende vaenlaste käest.

51 Ja nad palvetasid lakkamatult Issanda, oma Jumala poole, nii et Issand õnnistas neid vastavalt oma sõnale, nii et nad kasvasid tugevaks ja neid saatis maal edu.

52 Ja sündis, et kõik see leidis aset. Ja Heelaman suri Nefi rahva kohtunike valitsemise kolmekümne viiendal aastal.

63. PEATÜKK

Siblon ja hiljem Heelaman saavad endale pühad ülestähendused – Paljud nefilased rändavad põhjapoolsele maale – Haagot ehitab laevu, mis purjetavad läänemerele – Moroniiha võidab laamanlasi lahingus. Ligikaudu 56–52 eKr.

Ja Nefi rahva kohtunike valitsemise kolmekümne kuuenda aasta algul sündis, et [a]Siblon võttis oma hoole alla need [b]pühad esemed, mille Alma oli andnud Heelamanile.

2 Ja ta oli õiglane mees ja kõndis laitmatult Jumala ees ning ta püüdis tähelepanelikult teha alati head, pidada kinni Issanda, oma

45 *a* ÕL 18:44.
47 *a* Mo 29:39.
48 *a* Al 50:20.
63 1 *a* Al 38:1–2.
b Al 37:1–12.
PJ Püha.

Jumala käskudest; ja samuti toimis tema vend.

3 Ja sündis, et ka Moroni suri. Ja nõnda lõppes kohtunike valitsemise kolmekümne kuues aasta.

4 Ja sündis, et kohtunike valitsemise kolmekümne seitsmendal aastal suur hulk inimesi, arvult koguni viis tuhat ja nelisada meest oma naiste ja lastega, lahkusid Sarahemla maalt maale, mis asus [a]põhja pool.

5 Ja sündis, et Haagot, kes oli ülimalt teadmisjanuline mees, seepärast ta läks ja ehitas endale Küllusliku maa piiril ülimalt suure laeva, Laastamise maa ligidal, ja lasi selle vette läänemerre, [a]kitsa maariba juures, mis viis põhjapoolsele maale.

6 Ja vaata, paljud nefilased läksid selle laeva peale ja asusid teele suurte toiduvarudega, ja ka paljud naised ja lapsed läksid kaasa; ja nad võtsid suuna põhja poole. Ja nõnda lõppes kolmekümne seitsmes aasta.

7 Ja kolmekümne kaheksandal aastal ehitas see mees veel laevu. Ja ka esimene laev pöördus tagasi ja veel rohkem inimesi läks selle peale ja nad võtsid kaasa ka suured toiduvarud ning asusid taas teele põhjapoolse maa suunas.

8 Ja sündis, et mitte keegi ei kuulnud nendest enam. Ja me arvame, et nad uppusid mere sügavusse. Ja sündis, et veel üks teine laev sõitis välja, aga me ei tea, kuhu see läks.

9 Ja sündis, et sellel aastal läksid paljud inimesed [a]põhjapoolsele maale. Ja nõnda lõppes kolmekümne kaheksas aasta.

10 Ja kohtunike valitsemise kolmekümne üheksandal aastal sündis, et ka Siblon suri ja Korianton oli läinud laevaga põhjapoolsele maale, et viia toiduvarusid sinna maale läinud inimestele.

11 Seepärast oli Siblonil otstarbekas anda need pühad esemed enne oma surma Heelamani pojale, keda kutsuti [a]Heelamaniks, saanud nime oma isa nime järgi.

12 Nüüd, vaata, kõik need [a]uurendused, mis olid Heelamani valduses, kirjutati ja saadeti inimlaste sekka üle kogu maa, peale nende osade, mida Alma oli [b]saata keelanud.

13 Ometi tuli neid esemeid pidada pühadeks ja [a]anda edasi ühelt põlvelt teisele; seepärast, sel aastal, anti need enne Sibloni surma Heelamanile.

14 Ja sündis ka sellel aastal, et mõned teisitimõtlejad olid läinud laamanlaste poolele ja neid ärgitati taas vihale nefilaste vastu.

15 Ja samuti selsamal aastal tulid nad rohkearvulise sõjaväega, et sõdida Moroniiha rahva vastu ehk [a]Moroniiha sõjaväe vastu, kus nad said lüüa ja aeti taas tagasi nende oma maadele, kannatades suuri kaotusi.

4 *a* Al 22:31.
5 *a* Al 22:32; Et 10:20.
9 *a* Hl 3:11–12.
11 *a* Vt Heelamani raamatu päis.
12 *a* Al 18:36.
b Al 37:27–32.
13 *a* Al 37:4.
15 *a* Al 62:43.

16 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kolmekümne üheksas aasta.

17 Ja nõnda lõppes Alma ja tema poja Heelamani ja ka Sibloni, kes oli tema poeg, aruanne.

Heelamani raamat

Aruanne nefilastest. Nende sõjad ja tülid ja nende lahkhelid. Ja ka paljude pühade prohvetite prohvetlikud kuulutused enne Kristuse tulekut vastavalt Heelamani ülestähendustele, kes oli Heelamani poeg, ja ka vastavalt tema poegade ülestähendustele kuni Kristuse tulekuni välja. Ja ka paljud laamanlased pöörduvad usule. Aruanne nende usulepöördumisest. Aruanne laamanlaste õigemeelsusest ning nefilaste pahelisusest ja jäledustest vastavalt Heelamani ja tema poegade ülestähendusele, mida kutsutakse Heelamani raamatuks, kuni Kristuse tulekuni välja ja nii edasi.

1. PEATÜKK

Pahoran Teine saab ülemkohtunikuks ja Kiskuumen mõrvab ta – Pakuumeni asub kohtujärjele – Koriantumr juhib laamanlaste vägesid, vallutab Sarahemla ja tapab Pakuumeni – Moroniiha võidab laamanlased ja vallutab Sarahemla tagasi ning Koriantumr tapetakse. Ligikaudu 52–50 eKr.

JA nüüd, vaata, sündis, et Nefi rahva kohtunike valitsemise neljakümnenda aasta algul hakkas nefilaste seas ilmnema tõsine raskus.

2 Sest vaata, [a]Pahoran oli surnud ja läinud kõige maailma teed; seepärast tõusis seal tõsine tüli, kes neist vendadest, kes olid Pahorani pojad, peaks asuma kohtujärjele.

3 Nüüd, need on nende nimed, kes taotlesid kohtujärge, kes panid ka rahva tülitsema: Pahoran, Paanki ja Pakuumeni.

4 Nüüd, need ei ole kõik Pahorani pojad (sest tal oli neid palju), vaid need on need, kes tülitsesid kohtujärje pärast; seepärast, nende pärast jagunes rahvas kolmeks.

5 Ometi sündis, et Pahoran määrati [a]rahvahääletusel Nefi rahva ülemkohtunikuks ja valitsejaks.

6 Ja sündis, et Pakuumeni, kui ta nägi, et ta ei saanud kohtujärge, ühines rahva valikuga.

7 Ent vaata, Paanki ja see osa rahvast, kes tahtsid teda oma valitsejaks, olid ülimalt vihased; seepärast, ta oli valmis meelitama inimesi oma vendadele vastu hakkama.

[heelamani] 1 2 *a* Al 50:40.
5 *a* Mo 29:26–29.

8 Ja sündis, et kui ta oli seda tegemas, vaata, ta võeti kinni ja viidi kohtu ette rahva tahtmist mööda ja mõisteti surma, sest ta oli hakanud vastu ja üritanud hävitada rahva [a]vabadust.

9 Nüüd, kui need inimesed, kes tahtsid, et ta oleks nende valitseja, nägid, et ta mõisteti surma; seepärast nad vihastasid ja vaata, nad saatsid ühe Kiskuumeni koguni Pahorani kohtujärje juurde ja ta mõrvas Pahorani, kui too kohtujärjel istus.

10 Ja Pahorani teenijad jälitasid teda; aga vaata, Kiskuumen põgenes nii kiiresti, et keegi ei jõudnud talle järele.

11 Ja ta läks nende juurde, kes olid teda saatnud, ja nad kõik sõlmisid lepingu, jah, vandudes oma igavikulise Looja juures, et nad ei räägi mitte kellelegi, et Kiskuumen oli mõrvanud Pahorani.

12 Seepärast, Kiskuumenit Nefi rahva seas ei teatud, sest Pahorani mõrvamise ajal oli ta maskeeritud. Ja Kiskuumen ja tema jõuk, kes olid temaga lepingu sõlminud, segunesid rahva sekka, nii et neid kõiki ei võidud leida; ent kõik, kes leiti, mõisteti [a]surma.

13 Ja nüüd, vaata, Pakuumeni määrati vastavalt rahvahääletusele rahva ülemkohtunikuks ja valitsejaks, valitsema oma venna Pahorani asemel, ja see oli tema õigus. Ja kõik see sündis kohtunike valitsemise neljakümnendal aastal; ja sellel oli lõpp.

14 Ja kohtunike valitsemise neljakümne esimesel aastal sündis, et laamanlased olid kogunud kokku loendamatu sõjaväe ja relvastanud nad mõõkade ja saablite ja vibude ja nooltega ja peakaitsete ja rinnakilpidega ning kõiksugu erinevate kilpidega.

15 Ja nad tulid taas alla, et võiksid astuda lahingusse nefilaste vastu. Ja neid juhtis mees, kelle nimi oli Koriantumr; ja ta oli Sarahemla järglane ning ta oli teisitimõtleja nefilaste hulgast; ja ta oli suur ja vägev mees.

16 Seepärast, laamanlaste kuningas, kelle nimi oli Tubalot, kes oli [a]Ammoroni poeg, oletas, et Koriantumr, kes oli vägev mees, võib seista nefilaste vastu oma jõuga ja samuti oma suure tarkusega, nii et teda saates saaks ta võimu nefilaste üle –

17 seepärast ärgitas ta neid vihale ja ta kogus kokku oma väed ja ta määras Koriantumri nende juhiks ja käskis, et nad marsiksid Sarahemla maale nefilaste vastu võitlema.

18 Ja nii paljude tülide ja nii paljude raskuste pärast valitsuses sündis, et nad ei olnud pidanud Sarahemla maal küllaldast valvet; sest nad olid arvanud, et laamanlased ei julge tulla nende maa südamesse, et rünnata suurt Sarahemla linna.

19 Ent sündis, et Koriantumr marssis oma rohkearvulise väe eesotsas ja ründas linna elanikke ja nende marssimine oli ülimalt

8 *a* PJ Vaba, vabadus. | 12 *a* PJ Surmanuhtlus. | 16 *a* Al 52:3.

kiire, nii et nefilased ei jõudnud oma sõjaväge kokku koguda.

20 Seepärast lõi Koriantumr maha linna sissekäigu juures olevad vahid ja marssis kogu oma sõjaväega linna ning nad surmasid igaühe, kes neile vastu hakkas, nii et nad võtsid kogu linna oma valdusse.

21 Ja sündis, et Pakuumeni, kes oli ülemkohtunik, põgenes Koriantumri eest kuni linnamüürideni välja. Ja sündis, et Koriantumr lõi ta vastu müüri, nii et ta suri. Ja nõnda lõppesid Pakuumeni päevad.

22 Ja nüüd, kui Koriantumr nägi, et Sarahemla linn on tema valduses, ja nägi, et nefilased olid nende eest põgenenud ja olid tapetud ja olid kinni võetud ning olid vanglasse heidetud, ja et ta oli saanud oma valdusse kõige tugevama kindluse kogu maal, sai ta oma südames julgust, nii et ta oli valmis minema kogu maa vastu.

23 Ja nüüd, ta ei viibinud kaua Sarahemla maal, vaid ta marssis suure sõjaväega tõepoolest Küllusliku linna suunas; sest ta oli otsustanud minna ja raiuda endale mõõgaga tee, et ta võiks saada oma valdusse maa põhjapoolsed osad.

24 Ja arvates, et nende kõige suurem jõud on maa keskel, seepärast marssis ta edasi, andmata neile aega end kokku koguda muidu kui väikesteks salkadeks; ja sellisel viisil nad ründasid neid ja tapsid nad maha.

25 Aga vaata, see Koriantumri marss läbi maa keskosa andis Moroniihale suure eelise nende ees hoolimata tapetud nefilaste suurest arvust.

26 Sest vaata, Moroniiha oli arvanud, et laamanlased ei julge tulla maa keskele, vaid et nad ründavad piiriäärseid linnu, nagu nad olid siiani teinud; seepärast oli Moroniiha pannud nende tugevad väed neid ümberkaudseid piiriäärseid kohti kaitsma.

27 Aga vaata, laamanlased ei löönud kartma, nii nagu ta tahtis, vaid tulid maa keskossa ja vallutasid pealinna, milleks oli Sarahemla linn, ja marssisid läbi maa kõige tähtsamate osade, tappes rahvast suurtes tapatalgutes, nii mehi kui ka naisi ja lapsi, võttes oma valdusse palju linnu ja palju kindlusi.

28 Aga kui Moroniiha oli selle avastanud, saatis ta otsekohe Lehhi koos sõjaväega ringiga teele, et peatada nad enne, kui nad jõuavad Küllusliku maale.

29 Ja nõnda ta tegi; ja ta peatas nad enne, kui nad jõudsid Küllusliku maale, ja ta võitles nendega, nii et nad hakkasid taganema Sarahemla maa suunas.

30 Ja sündis, et Moroniiha takistas nende taganemist ja võitles nendega, nii et sellest tuli ülimalt verine lahing; jah, paljud tapeti ja nende tapetute seast leiti ka [a]Koriantumr.

31 Ja nüüd, vaata, laamanlased ei saanud taganeda mitte üheski

30 *a* HI 1:15.

suunas, ei põhja ega lõuna, ei ida ega lääne suunas, sest nefilased olid nad igast küljest ümber piiranud.

32 Ja nõnda oli Koriantumr juhtinud laamanlased nefilaste keskele, nii et nad olid nefilaste võimuses, ja ta ise oli tapetud ning laamanlased andsid end nefilaste kätte.

33 Ja sündis, et Moroniiha võttis Sarahemla linna taas oma valdusse ja lasi neil laamanlastel, kes olid vangi võetud, maalt rahus lahkuda.

34 Ja nõnda lõppes kohtunike valitsemise neljakümne esimene aasta.

2. PEATÜKK

Heelaman, Heelamani poeg, saab ülemkohtunikuks – Gadianton juhib Kiskuumeni jõuku – Heelamani teenija surmab Kiskuumeni ja Gadiantoni jõuk põgeneb kõnnumaale. Ligikaudu 50–49 eKr.

Ja kohtunike valitsemise neljakümne teisel aastal sündis, et pärast seda, kui Moroniiha oli taas taastanud rahu nefilaste ja laamanlaste vahel, vaata, ei olnud kedagi, kes oleks täitnud kohtujärge; seepärast tekkis rahva seas taas tüli selle üle, kes peaks täitma kohtujärge.

2 Ja sündis, et Heelaman, kes oli Heelamani poeg, määrati rahvahääletuse kaudu kohtujärge täitma.

3 Aga vaata, [a]Kiskuumen, kes oli mõrvanud Pahorani, ootas võimalust, et ka Heelaman hävitada; ja ta sai toetust oma jõugult, kes oli sõlminud lepingu, et mitte keegi ei saaks teada tema pahelisusest.

4 Sest seal oli üks [a]Gadianton, kes oli ülimalt asjatundlik paljude sõnade rääkimises ja ka oma pettustes, et jätkata salajasi mõrva- ja röövimistöid; seepärast sai temast Kiskuumeni jõugu juht.

5 Seepärast meelitas ta neid ja ka Kiskuumenit, et kui nad panevad tema kohtujärjele, annab ta kõikidele tema jõuku kuulujatele väe ja võimu rahva seas; seepärast püüdis Kiskuumen Heelamani hävitada.

6 Ja sündis, et kui ta oli teel kohtujärje juurde, et Heelaman hävitada, vaata, üks Heelamani teenija, olles olnud ööpimeduses väljas ja saanud ennast maskeerides teada nendest plaanidest, mida see jõuk oli sepitsenud Heelamani hävitamiseks –

7 ja sündis, et ta kohtas Kiskuumenit ja andis talle märgi; seepärast andis Kiskuumen talle teada oma soovist, soovides, et ta juhataks ta kohtujärje juurde, et ta võiks Heelamani mõrvata.

8 Ja kui Heelamani teenija oli saanud teada kõik, mis oli Kiskuumeni südames ja kuidas tema eesmärgiks oli mõrvata ja et ka kõikide nende eesmärgiks, kes kuulusid tema jõuku, oli mõrvata ja röövida ja saada võimu (ja see oli nende [a]salaplaan ja nende

2 3*a* Hl 1:9.
4*a* PJ Gadiantoni röövlid.
8*a* 2Ne 10:15.
PJ Salajased liidud.

vandenõu), ütles Heelamani teenija Kiskuumenile: Läheme edasi kohtujärje juurde!

9 Nüüd, see meeldis Kiskuumenile ülimalt, sest ta mõtles, et ta saab nüüd oma plaani täide viia; ent vaata, kui nad olid teel kohtujärje juurde, torkas Heelamani teenija Kiskuumenile koguni südamesse, nii et ta langes ühegi oigeta surnult maha. Ja ta jooksis ja jutustas Heelamanile kõik, mida ta oli näinud ja kuulnud ja teinud.

10 Ja sündis, et Heelaman saatis valvurid seda röövlijõuku ja salamõrvareid kinni võtma, et nad vastavalt seadusele hukata.

11 Aga vaata, kui Gadianton märkas, et Kiskuumen ei tulnud tagasi, lõi ta kartma, et ta hukatakse; seepärast ta käskis, et ta jõuk järgneks temale. Ja nad põgenesid salajast teed mööda maalt välja kõnnumaale; ja nõnda, kui Heelaman saatis mehed neid kinni võtma, ei leitud neid mitte kusagilt.

12 Ja rohkem räägitakse sellest Gadiantonist hiljem. Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise neljakümne teine aasta.

13 Ja vaata, selle raamatu lõpus te näete, et see [a]Gadianton põhjustas Nefi rahva kukutamise, jah, peaaegu täieliku hävituse.

14 Vaata, ma ei mõtle mitte Heelamani raamatu lõppu, vaid ma mõtlen Nefi raamatu lõppu, kust ma olen võtnud kogu aruande, mis ma olen kirjutanud.

3. PEATÜKK

Palju nefilasi rändab põhjapoolsele maale – Nad ehitavad tsementmaju ja teevad palju ülestähendusi – Kümned tuhanded pöörduvad usule ja nad ristitakse – Jumala sõna juhib inimesi päästele – Nefi, Heelamani poeg, asub kohtujärjele. Ligikaudu 49–39 eKr.

Ja nüüd, sündis, et kohtunike valitsemise neljakümne kolmandal aastal ei olnud Nefi rahva keskel mingit muud tüli kui pisut uhkeldamist kirikus, mis põhjustas veidi lahkhelisid rahva seas, kuid need asjad saadi korda neljakümne kolmanda aasta lõpus.

2 Ja neljakümne neljandal aastal ei olnud rahva seas tülisid; ega olnud ka palju tülisid neljakümne viiendal aastal.

3 Ja neljakümne kuuendal aastal sündis, jah, oli palju tülisid ja palju lahkhelisid, mille ajal oli ülimalt palju neid, kes lahkusid Sarahemla maalt, ja nad läksid [a]põhjapoolsele maale, et pärida maad.

4 Ja nad rändasid ülimalt kaugele, nii et nad jõudsid [a]suurte veekogude ja paljude jõgede juurde.

5 Jah, ja nad levisid tõepoolest maa kõikidesse osadesse, mis iganes osad polnud laastatud ja ilma puiduta paljude elanike pärast, kes olid maad enne vallanud.

6 Ja nüüd, ükski osa maast polnud laastatud millegi muu kui vaid puidu poolest; aga selle rahva suure [a]hävituse pärast, kes

13*a* Hl 6:18; 4Ne 1:42.
3 3*a* Al 63:4.
4*a* Mo 8:8; Mr 6:4.
6*a* Mo 21:25–27.

oli varem seda maad asustanud, kutsuti seda [b]laastatuks.

7 Ja selle maa palgel oli vaid vähe puitu, ometi inimesed, kes sinna tulid, said ülimalt asjatundlikeks tsemendiga tööṭamises; seepärast ehitasid nad majad, milles nad elasid, tsemendist.

8 Ja sündis, et nad paljunesid ja levisid ja tulid lõunapoolselt maalt põhjapoolsele maale ja levisid, nii et nad hakkasid katma kogu maa pinda lõunamerest kuni põhjamereni, [a]läänemerest kuni idamereni.

9 Ja inimesed, kes olid põhjapoolsel maal, elasid telkides ja tsementmajades ja nad lasid kõikidel maa palgel sirguvatel puudel kasvada, et saada aja jooksul puitu oma majade, jah, linnade ja templite ja palvemajade ja pühamute ning kõiksugu hoonete ehitamiseks.

10 Ja sündis, et kuna puitu oli põhjapoolsel maal ülimalt napilt, saadeti seda sinna [a]laevadega.

11 Ja nõnda said põhjapoolsel maal elavad inimesed ehitada palju linnu nii puust kui ka tsemendist.

12 Ja sündis, et paljud Ammoni [a]rahva seast, kes olid päritolult laamanlased, läksid samuti sellele maale.

13 Ja nüüd, paljud selle rahva seast on pidanud selle rahva tegemiste kohta palju ülestähendusi, kus puudutatakse neid üksikasjalikult ja väga ulatuslikult.

14 Aga vaata, sajandikkugi osa selle rahva tegemistest, jah, aruannet laamanlastest ja nefilastest ning nende sõdadest ja tülidest ja lahkhelidest ning nende jutlustamisest ja nende prohvetlikest kuulutamistest ja nende laevasõitudest ja nende laevade ehitamisest ning nende [a]templite ja palvemajade ja nende pühamute ehitamisest ning nende õigemeelsusest ja nende pahelisusest ja nende mõrvadest ja nende röövimistest ja nende rüüstamistest ning kõiksugu jäledustest ja hooramistest ei saa mahutada sellesse raamatusse.

15 Aga vaata, on palju kõiksugu raamatuid ja ülestähendusi ja neid on kirjutanud peamiselt nefilased.

16 Ja nefilased on neid [a]edasi andnud ühelt põlvelt teisele, kuni nad langesid üleastumiste küüsi ja neid mõrvati, rüüstati ja jahiti ja aeti taga ja tapeti ja hajutati maa pinnal ning segati laamanlastega, kuni neid [b]ei kutsutud enam nefilasteks, ja nad on muutunud paheliseks ja metsikuks ja julmaks, jah, nad on koguni muutunud laamanlasteks.

17 Ja nüüd, ma tulen taas tagasi oma aruande juurde; seepärast, see, millest ma olen rääkinud, sündis pärast suuri tülisid ja rahutusi ja sõdu ja lahkhelisid Nefi rahva keskel.

18 Kohtunike valitsemise neljakümne kuues aasta lõppes.

6 *b* Al 22:31.
8 *a* Al 22:27, 32.
10 *a* Al 63:5–8.
12 *a* Al 27:21–26.
14 *a* 2Ne 5:16; Jb 1:17; 3Ne 11:1.
16 *a* 1Ne 5:16–19; Al 37:4.
b Al 45:12–14.

19 Ja sündis, et maal oli ikka veel suur tüli, jah, tõepoolest, neljakümne seitsmendal aastal ja ka neljakümne kaheksandal aastal.

20 Ometi valitses Heelaman kohtujärjel õigluse ja erapooletusega; jah, ta jälgis, et peab kinni Jumala seadustest ja otsustest ja käskudest; ja ta tegi lakkamatult seda, mis oli Jumala silmis õige; ja ta kõndis oma isa teed, nii et teda saatis maal edu.

21 Ja sündis, et tal oli kaks poega. Vanemale ta pani nimeks [a]Nefi ja nooremale [b]Lehhi. Ja nad kasvasid Issandale.

22 Ja sündis, et Nefi rahva kohtunike valitsemise neljakümne kaheksanda aasta lõpupoole hakkasid sõjad ja tülid Nefi rahva seas vähehaaval lakkama.

23 Ja kohtunike valitsemise neljakümne üheksandal aastal sündis, et maal oli kehtestatud pidev rahu, peale salajaste liitude, mille röövel [a]Gadianton oli rajanud maa tihedamini asustatud osades, mis sel ajal ei olnud teada neile, kes olid valitsuse eesotsas; seepärast ei hävitatud neid sellelt maalt.

24 Ja sündis, et samal aastal saatis kirikut ülisuur edu, nii et tuhanded liitusid kirikuga ja said ristitud meeleparanduseks.

25 Ja nii suur oli kiriku edu ja nii palju õnnistusi oli antud rahvale, et koguni ülempreestrid ja õpetajadki olid äärmiselt hämmastunud.

26 Ja sündis, et Issanda tööd saatis edu, nii et paljud hinged, jah, koguni kümned tuhanded ristiti ja nad ühinesid Jumala kirikuga.

27 Nõnda me võime näha, et Issand on halastav kõikide vastu, kes hüüavad siira südamega tema püha nime.

28 Jah, nõnda me näeme, et taeva [a]värav on avatud [b]kõikidele, nimelt nendele, kes usuvad Jeesuse Kristuse nimesse, kes on Jumala Poeg.

29 Jah, me näeme, et kes iganes soovib, võib haarata kinni Jumala [a]sõnast, mis on [b]elav ja võimas, mis lõhestab kõik kuradi kavalused ja püünised ja riukad ning juhib Kristuse inimese kitsal ja [c]ahtal teel üle igavikulisest viletsuse [d]kuristikust, mis on valmistatud neelama pahelisi –

30 ja juhib nende hinged, jah, nende surematud hinged Jumala [a]paremale käele taevariiki istuma koos Aabrahami ja Iisaki ja Jaakobiga ning kõikide meie pühade isadega, et mitte enam sealt välja minna.

31 Ja sel aastal oli Sarahemla maal pidev rõõmustamine ja kõikides ümbritsevates piirkondades, tõepoolest kogu maal, mis oli nefilaste valduses.

32 Ja sündis, et ülejäänud osa

21 *a* PJ Nefi, Heelamani poeg.
b PJ Lehhi, Nefi rahva misjonär.
23 *a* Hl 2:4.
28 *a* 2Ne 31:9, 17.
b Ap 10:28; Rm 2:10–11.
29 *a* PJ Jumala sõna.
b Hb 4:12; ÕL 11:2.
c 2Ne 9:41; 33:9.
d 1Ne 15:28–30.
30 *a* Mt 25:33–34.

neljakümne üheksandast aastast oli seal rahu ja ülisuur rõõm; jah, ja ka kohtunike valitsemise viiekümnendal aastal oli seal pidev rahu ja suur rõõm.

33 Ja ka kohtunike valitsemise viiekümne esimesel aastal oli seal rahu peale uhkuse, mis hakkas tungima kirikusse – mitte Jumala kirikusse, vaid nende inimeste südamesse, kes avalikult tunnistasid, et nad kuuluvad Jumala kirikusse –

34 ja nad olid [a]uhkust täis koguni selleni välja, et nad kiusasid taga paljusid oma vendi. Nüüd, see oli suur kurjus, mille pärast alandlikum osa rahvast kannatas suure tagakiusamise all ja neil tuli läbi kahlata paljudest vaevadest.

35 Ometi nad [a]paastusid ja [b]palvetasid sageli ning kasvasid üha tugevamaks [c]alandlikkuses ning üha kindlamaks usus Kristusesse, kuni nende hinged täitusid rõõmu ja lohutusega; jah, kuni selleni välja, et nende südamed said [d]puhastatud ja [e]pühitsetud, milline pühitsemine tuleb sellest, et nad [f]andsid oma südamed Jumalale.

36 Ja sündis, et ka viiekümne teine aasta lõppes rahus peale ülimalt suure kõrkuse, mis oli siginenud rahva südamesse; ja seda nende ülimalt suure [a]rikkuse ja nende edu pärast maal; ja see kõrkus kasvas nende sees päevast päeva.

37 Ja kohtunike valitsemise viiekümne kolmandal aastal sündis, et Heelaman suri ja tema vanem poeg Nefi hakkas valitsema tema asemel. Ja sündis, et ta täitis kohtujärge õiglaselt ja erapooletult; jah, ta pidas kinni Jumala käskudest ning kõndis oma isa teid mööda.

4. PEATÜKK

Nefilaste teisitimõtlejad ja laamanlased ühendavad jõud ja vallutavad Sarahemla maa – Nefilaste kaotused tulevad nende pahelisuse pärast – Kirik kahaneb ja rahvas muutub nõrgaks nagu laamanlased. Ligikaudu 38–30 eKr.

JA viiekümne neljandal aastal sündis, et kirikus oli palju lahkhelisid ja ka rahva seas oli [a]tüli, nii et oli palju verevalamist.

2 Ja mässumeelne osa tapeti ja aeti maalt välja ning nad läksid laamanlaste kuninga juurde.

3 Ja sündis, et nad püüdsid ärgitada laamanlasi sõdima nefilaste vastu; kuid vaata, laamanlased olid ülimalt hirmunud, nii et nad ei tahtnud nende teisitimõtlejate sõnu kuulda võtta.

4 Ent sündis, et kohtunike valitsemise viiekümne kuuendal aastal oli [a]teisitimõtlejaid, kes läksid nefilaste poolelt üle laamanlaste poolele, ja koos nende teistega

34 *a* PJ Uhkus.
35 *a* PJ Paast, paastumine.
b PJ Palve.
c PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
d PJ Puhas, puhtus.
e PJ Pühitsemine.
f 2Aj 30:8; Mo 3:19.
36 *a* PJ Rikkus.
4 1 *a* 3Ne 11:29.
4 *a* Hl 5:17.

õnnestus neil ärgitada neid vihale nefilaste vastu; ja kogu selle aasta nad valmistusid sõjaks.

5 Ja viiekümne seitsmendal aastal tulid nad nefilaste vastu võitlema ja nad alustasid tapatööd; jah, nii et neil õnnestus kohtunike valitsemise viiekümne kaheksandal aastal saada oma valdusse Sarahemla maa; jah, ja samuti kõik maad koguni selle maani välja, mis oli Külluslikku maa ligidal.

6 Ja nefilased ja Moroniiha väed aeti koguni Külluslikku maale;

7 ja seal nad kindlustasid end laamanlaste vastu läänemerest koguni idamereni välja; see oli nefilastele ühe päeva teekond liinil, mille nad olid kindlustanud ja kuhu asetanud oma väed põhjapoolset maad kaitsma.

8 Ja nõnda need nefilastest teisitimõtlejad olid laamanlaste rohkearvulise sõjaväe abiga saanud oma valdusse kõik nefilaste valdused lõunapoolsel maal. Ja kõik see toimus kohtunike valitsemise viiekümne kaheksandal ja üheksandal aastal.

9 Ja sündis, et kohtunike valitsemise kuuekümnendal aastal Moroniihal õnnestus oma sõjaväega palju maad tagasi võita; jah, nad said tagasi palju linnu, mis olid langenud laamanlaste kätte.

10 Ja kohtunike valitsemise kuuekümne esimesel aastal sündis, et neil õnnestus tagasi saada koguni pooled kõikidest nende valdustest.

11 Nüüd, seda nefilaste suurt kaotust ja suuri tapatalguid, mis olid nende seas, ei oleks juhtunud, kui ei oleks olnud seda pahelisust ja jäledusi, mis nende keskel oli; jah, ja seda leidus ka nende seas, kes tunnistasid avalikult, et kuuluvad Jumala kirikusse.

12 Ja see oli nende südame [a]uhkuse pärast, nende ülisuure [b]rikkuse pärast, jah, see oli nende [c]vaeste rõhumise pärast, keeldudes andmast toitu näljastele ja rõivaid alastiolijatele ja lüües oma alandlikke vendi põsele, pilgates seda, mis on püha, eitades prohvetliku kuulutamise ja ilmutuse vaimu, mõrvates, rüüstates, valetades, varastades, rikkudes abielu, tõstes mässu suurte tülidega ja lahkudes Nefi maale laamanlaste hulka –

13 ja selle suure pahelisuse ja oma jõuga [a]hooplemise pärast jäeti nad nende oma jõu varale; seepärast ei olnud neil edu, vaid neid vaevati ja löödi ning laamanlased ajasid neid taga, kuni nad olid kaotanud peaaegu kõik oma maad.

14 Aga vaata, Moroniiha jutlustas rahvale palju asju nende süütegude pärast; ja samuti [a]Nefi ja Lehhi, kes olid Heelamani pojad, jutlustasid palju asju rahvale, jah, ja nad kuulutasid neile prohvetlikult palju asju nende süütegude kohta ja sellest, mis on nende peale tulemast, kui nad oma pattudest meelt ei paranda.

15 Ja sündis, et nad parandasid

12 *a* Ob 1:3–4; ÕL 101:42.
b 1Tm 6:17; 2Ne 9:42.
c ÕL 42:30–31.
13 *a* PJ Uhkus.
14 *a* Hl 3:21.

meelt, ja kuivõrd nad parandasid meelt, hakkas neid saatma edu.

16 Sest kui Moroniiha nägi, et nad meelt parandasid, söandas ta neid juhtida paigast paika ja linnast linna kuni selleni välja, et nad olid tagasi võitnud poole oma varast ja poole kõikidest oma maadest.

17 Ja nõnda lõppes kohtunike valitsemise kuuekümne esimene aasta.

18 Ja kohtunike valitsemise kuuekümne teisel aastal sündis, et Moroniiha ei saanud enam rohkem valdusi laamanlastelt tagasi vallutada.

19 Seepärast loobusid nad oma plaanist ülejäänud osa oma maadest tagasi vallutada, sest laamanlased olid nii arvukad, et nefilastel oli võimatu nende üle rohkem võimu saada; seepärast kasutas Moroniiha kõiki oma vägesid, et hoida alles neid alasid, mida ta oli vallutanud.

20 Ja sündis, et nefilased kartsid väga laamanlaste suure arvu pärast, et laamanlased saavad neist võitu ja tallavad nad maha ning surmavad ja hävitavad.

21 Jah, neile hakkasid meenuma Alma prohvetlikud kuulutused ja ka Moosia sõnad ja nad nägid, et nad olid olnud kangekaelne rahvas ja et nad olid pidanud Jumala käske eimillekski;

22 ja olid muutnud ja jalge alla trampinud Moosia [a]seadused ehk selle, mille Issand käskis tal rahvale anda; ja nad nägid, et nende seadused on rikutud ja et nad on muutunud paheliseks rahvaks, nii et nad on pahelised just nagu laamanlased.

23 Ja nende süütegude pärast oli hakanud kirik [a]kahanema; ja nad hakkasid umbusklikult suhtuma prohvetliku kuulutamise vaimu ja ilmutuse vaimu; ning nad olid silmitsi Jumala kohtuotsustega.

24 Ja nad nägid, et nad olid jäänud [a]nõrgaks nagu nende vennad laamanlased, ja et Issanda Vaim enam ei hoidnud neid; jah, see oli neist eemaldunud, sest Issanda [b]Vaim ei ela [c]templites, mis ei ole pühad –

25 seepärast lõpetas Issand nende hoidmise oma imelisel ja võrratul väel, sest nad olid langenud [a]uskmatuse ja hirmsa pahelisuse seisundisse; ja nad nägid, et laamanlased on ülimalt arvukamad kui nemad, ja et kui nad ei [b]hoia Issanda, oma Jumala poole, siis nad peavad möödapääsmatult hukkuma.

26 Sest vaata, nad nägid, et laamanlaste jõud on sama suur kui nende jõud, nimelt mees mehe vastu. Ja nõnda olid nad langenud sellesse suurde üleastumisse; jah, nõnda olid nad oma üleastumiste pärast muutunud nõrgaks vaid [a]mõne aasta jooksul.

22 *a* Al 1:1.
23 *a* PJ Usust taganemine.
24 *a* Mo 1:13.
b PJ Püha Vaim.
c Mo 2:37; Al 7:21; 34:36.
25 *a* PJ Uskmatus.
b Jb 6:5.
26 *a* Al 46:8; Hl 12:3–4.

5. PEATÜKK

Nefi ja Lehhi pühendavad end jutlustamisele – Nende nimed kutsuvad neid kujundama oma elu oma esiisade järgi – Kristus lunastab need, kes meelt parandavad – Nefi ja Lehhi pööravad paljusid usule ja nad pannakse vangi ning tuli ümbritseb neid – Pimedusepilv varjab kolmsada inimest – Maa väriseb ja hääl käsib inimestel meelt parandada – Nefi ja Lehhi räägivad inglitega ja rahvahulk ümbritsetakse tulega. Ligikaudu 30 eKr.

Ja sündis, et samal aastal, vaata, loovutas [a]Nefi kohtujärje mehele, kelle nimi oli Kesoram.

2 Sest kuna nende seadused ja nende valitsemisvõimud määrati rahva [a]hääle põhjal ja neid, kes [b]valisid halva, oli rohkem kui neid, kes valisid hea, seepärast olid nad küpsemas hävituseks, sest seadused olid muutunud rikutuks.

3 Jah, ja see polnud veel kõik; nad olid kangekaelne rahvas, nii et neid ei saadud valitseda seaduse ega õiglusega, muidu kui see oleks olnud neile hävituseks.

4 Ja sündis, et Nefi oli nende süütegudest väga väsinud ja ta [a]loovutas kohtujärje ja võttis endale kohustuse jutlustada Jumala sõna kõik oma ülejäänud päevad, ja samuti tema vend Lehhi kõik oma ülejäänud päevad.

5 Sest nad pidasid meeles neid sõnu, mida nende isa Heelaman oli neile rääkinud. Ja need on sõnad, mida ta rääkis:

6 Vaadake, mu pojad, ma soovin, et te peaksite meeles kinni pidada Jumala käskudest; ja ma tahan, et te kuulutaksite rahvale neid sõnu. Vaadake, ma olen andnud teile meie [a]esimeste vanemate nimed, kes lahkusid Jeruusalemma maalt; ja seda ma olen teinud, et kui te peate meeles oma nimesid, siis te võite pidada meeles neid; ja kui te peate meeles neid, te võite pidada meeles nende tegusid; ja kui te peate meeles nende tegusid, te võite teada, kuidas on öeldud ja ka kirjutatud, et need olid [b]head.

7 Seepärast, mu pojad, ma tahan, et te teeksite seda, mis on hea, et teie kohta öeldaks ja ka kirjutataks, just nagu on öeldud ja kirjutatud nende kohta.

8 Ja nüüd, mu pojad, vaadake, mul on natuke teilt veel midagi soovida, milliseks sooviks on, et te ei teeks seda mitte hooplemiseks, vaid et te teeksite seda, et koguda endile [a]aaret taevasse, jah, aaret, mis on igavene ja mis mitte kunagi ei hävi; jah, et te saaksite selle [b]hinnalise igavese elu anni, mille kohta meil on põhjust arvata, et see on antud meie isadele.

9 Oo, pidage meeles, pidage meeles, mu pojad, [a]sõnu, mida kuningas Benjamin rääkis oma rahvale; jah, pidage meeles, et ei ole ühtegi teist teed ega vahendit, mille abil inimene saab olla päästetud, kui

5 1 *a* Hl 3:37.
2 *a* Mo 29:25–27.
b Al 10:19.
4 *a* Al 4:15–20.
6 *a* 1Ne 1:1, 5.
b 2Ne 33.
8 *a* 3Ne 13:19–21.
b ÕL 14:7.
9 *a* Mo 2:9.

ainult läbi Jeesuse Kristuse [b]lepitava vere, kes tuleb; jah, pidage meeles, et ta tuleb [c]lunastama [d]maailma.

10 Ja pidage meeles ka [a]sõnu, mida Amulek rääkis Seesromile Ammoniiha linnas; sest ta ütles temale, et Issand tuleb kindlasti oma rahvast lunastama, aga et ta ei tule neid lunastama nende pattudes, vaid lunastab neid nende pattudest.

11 Ja temale on Isa andnud väe lunastada neid nende pattudest meeleparanduse pärast; seepärast on ta [a]saatnud oma inglid kuulutama sõnumit meeleparanduse tingimustest, mis toob neile Lunastaja väe nende hingede päästmiseks.

12 Ja nüüd, mu pojad, pidage meeles, pidage meeles, et oma Lunastaja [a]kaljule, kes on Kristus, Jumala Poeg, peate te ehitama oma [b]aluse; et kui kurat saadab välja oma vägevad tuuled, jah, oma nooled keeristuules, jah, kui kogu tema rahe ja tema vägev [c]torm peksavad teid, ei ole sel mingit võimu teie üle, et tõmmata teid alla lõputu häda ja viletsuse kuristikku, tänu kaljule, millele te olete ehitanud, mis on kindel alus, alus, millele ehitades inimesed ei saa langeda.

13 Ja sündis, et need olid sõnad, mida Heelaman [a]õpetas oma poegadele; jah, ta õpetas neile palju asju, mida ei ole kirjutatud, ja ka palju asju, mis on kirjutatud.

14 Ja nad pidasid meeles tema sõnu; ja seepärast läksid nad teele, pidades kinni Jumala käskudest, et õpetada Jumala sõna kogu Nefi rahva seas, alates Külllusliku linnast;

15 ja sealt läksid nad Giidi linna; ja Giidi linnast Muleki linna;

16 ja tõepoolest ühest linnast teise, kuni nad olid käinud kõikjal Nefi rahva seas, kes oli lõunapoolsel maal; ja sealt läksid nad Sarahemla maale, laamanlaste sekka.

17 Ja sündis, et nad jutlustasid suure väega, nii et nad ajasid segadusse paljusid nendest [a]teisitimõtlejatest, kes olid nefilaste poolelt üle läinud, nii et nad tulid ja tunnistasid üles oma patud ja said ristitud meeleparanduseks ja pöördusid otsekohe tagasi nefilaste juurde, et püüda heastada neid nurjatusi, mida nad olid neile teinud.

18 Ja sündis, et Nefi ja Lehhi jutlustasid laamanlastele sellise suure väe ja volitusega, sest neile oli antud vägi ja volitus, et nad võiksid [a]rääkida, ja neile oli ka antud, millest nad peaksid rääkima –

19 seepärast nad rääkisid,

9 *b* Mo 3:17–18.
PJ Lepitama, lepitus.
c PJ Lunastama, lunastus.
d PJ Maailm – Inimesed, kes ei kuuletu käskudele.

10 *a* Al 11:34.
11 *a* Al 13:24–25.
12 *a* Mt 7:24–27; ÕL 6:34; Ms 7:53.
PJ Kalju; Nurgakivi.
b Js 28:16; Jb 4:16.
c 3Ne 14:25, 27.
13 *a* Mo 1:4.
17 *a* Hl 4:4.
18 *a* ÕL 100:5–8.
PJ Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine.

hämmastades laamanlasi väga, [a]veendes neid, nii et kaheksa tuhat laamanlast, kes olid Sarahemla maal ja selle ümbruses, ristiti meeleparanduseks ja nad veendusid oma isade pärimuste pahelisuses.

20 Ja sündis, et Nefi ja Lehhi läksid sealt edasi Nefi maa suunas.

21 Ja sündis, et laamanlaste sõjavägi võttis nad kinni ja heitis [a]vanglasse; jah, tõepoolest samasse vanglasse, kuhu Limhi teenijad olid heitnud Ammoni ja tema vennad.

22 Ja pärast seda, kui nad olid palju päevi ilma toiduta vanglas olnud, vaata, nad läksid vanglasse neile järele, et nad võiksid neid ära tappa.

23 Ja sündis, et Nefi ja Lehhi ümber oli nagu [a]tuli, koguni nii, et nad ei julgenud oma kätt nende külge panna, kartes, et tuli neid põletab. Ometi ei põlenud Nefi ja Lehhi ära; ja nad seisid otsekui tule keskel ja ei põlenud ära.

24 Ja kui nad nägid, et nende ümber oli [a]tulesammas ja et see ei põletanud neid, said nende südamed sellest julgust.

25 Sest nad nägid, et laamanlased ei julgenud panna oma kätt nende külge; ka ei julgenud nad tulla neile lähedale, vaid nad seisid nagu hämmastusest tummaks lööduna.

26 Ja sündis, et Nefi ja Lehhi astusid ette ja hakkasid rääkima neile, öeldes: Ärge kartke, sest vaadake, see on Jumal, kes on näidanud teile seda imelist asja, milles on teile näidatud, et te ei saa panna oma käsi meie külge, et meid tappa.

27 Ja vaata, kui nad olid öelnud need sõnad, värises maa üliväga ja vangla müürid rappusid, otsekui oleksid need valmis kokku varisema; aga vaata, need ei varisenud. Ja vaata, need, kes olid vanglas, olid laamanlased ja nefilased, kes olid teisitimõtlejad.

28 Ja sündis, et neid varjas [a]pimedusepilv ja neid haaras kohutav tõsine hirm.

29 Ja sündis, et otsekui pimedusepilve kohalt tuli [a]hääl, öeldes: Parandage meelt, parandage meelt ja ärge püüdke enam hävitada minu teenijaid, keda ma olen saatnud teile kuulutama häid sõnumeid!

30 Ja sündis, et kui nad kuulsid seda häält ja märkasid, et see ei ole kõuehääl, ka mitte vali, kärarikas hääl, vaid vaata, see oli täiusliku pehmuse [a]tasane hääl, otsekui sosin, ja see tungis sügavale hingepõhjani välja –

31 ja hoolimata hääle pehmusest, vaata, värises maa üliväga ja vanglamüürid rappusid taas, otsekui oleksid need valmis maha varisema; ja vaata, pimedusepilv, mis neid varjas, ei hajunud –

19 *a* PJ Misjonitöö; Pöördumine, pöördunu.
21 *a* Mo 7:6–7, 21:23.
23 *a* 2Ms 3:2.
24 *a* 2Ms 14:24; 1Ne 1:6; ÕL 29:12; JSA 1:16.
28 *a* 2Ms 14:20.
29 *a* 3Ne 11:3–14.
30 *a* 1Kn 19:12; ÕL 85:6.

32 ja vaata, hääl tuli taas, öeldes: Parandage meelt, parandage meelt, sest taevariik on lähedal; ja ärge püüdke enam hävitada mu teenijaid! Ja sündis, et maa värises taas ja müürid rappusid.

33 Ja veel kolmandatki korda tuli hääl ja rääkis neile imepäraseid sõnu, mida inimene ei saa väljendada; ja müürid rappusid taas ja maa värises, otsekui oleks see valmis lõhenema.

34 Ja sündis, et pimedusepilve pärast, mis neid kattis, ei saanud laamanlased põgeneda; jah, ja nad olid ka hirmust kanged.

35 Nüüd, nende seas oli üks, kes oli sünnilt nefilane, kes oli kord kuulunud Jumala kirikusse, aga oli nendest lahku löönud.

36 Ja sündis, et ta pööras end ümber, ja vaata, ta nägi läbi pimedusepilve Nefi ja Lehhi nägusid; ja vaata, need [a]hiilgasid ülimalt just nagu inglite näod. Ja ta nägi, et nad tõstsid oma silmad taeva poole ja nad seisid seal nagu rääkides või tõstes oma häält mingi isiku poole, keda nad näevad.

37 Ja sündis, et see mees hüüdis rahvahulgale, et nad pöörduksid ja vaataksid. Ja vaata, neile oli antud vägi, et nad pöördusid ja vaatasid ja nad nägid Nefi ja Lehhi nägusid.

38 Ja nad ütlesid mehele: Vaata, mida kõik need asjad tähendavad ja kellega need mehed räägivad?

39 Nüüd, mehe nimi oli Amminaadab. Ja Amminaadab ütles nendele: Nad räägivad Jumala inglitega.

40 Ja sündis, et laamanlased ütlesid temale: [a]Mida me peaksime tegema, et see pimedusepilv kaoks ega varjaks meid enam?

41 Ja Amminaadab ütles neile: Te peate [a]parandama meelt ja hüüdma hääle poole kuni selleni välja, et te saate [b]usku Kristusesse, kellest Alma ja Amulek ja Seesrom teile õpetasid; ja kui te seda teete, siis läheb pimedusepilv teie kohalt ära ega kata teid enam.

42 Ja sündis, et nad kõik hakkasid hüüdma selle hääle poole, kes oli pannud maa värisema, jah, nad hüüdsid kuni selleni välja, et pimedusepilv hajus.

43 Ja sündis, et kui nad pöörasid oma silmad sinnapoole ja nägid, et pimedusepilv on hajunud neid katmast; vaata, siis nad nägid, et nende, jah, iga hinge [a]ümber oli tulesammas.

44 Ja Nefi ja Lehhi olid nende keskel; jah, nad olid ümber piiratud; jah, nad olid nagu leegitseva tule keskel; siiski ei teinud see neile viga, ka ei süüdanud tuli vanglamüüre ja nad täitusid selle [a]rõõmuga, mis on väljendamatu ja täis kirkust.

45 Ja vaata, Jumala [a]Püha Vaim tuli taevast alla ja võttis koha nende südametes ja nad täitusid nagu tulega ning nad võisid [b]rääkida imepäraseid sõnu.

36 *a* 2Ms 34:29–35; Ap 6:15.
40 *a* Ap 2:37–39.
41 *a* PJ Meeleparandus. *b* PJ Usk.
43 *a* 3Ne 17:24; 19:14.
44 *a* PJ Rõõm.
45 *a* 3Ne 9:20; Et 12:14. *b* PJ Vaimu annid.

46 Ja sündis, et neile tuli hääl, jah, meeldiv hääl, nagu oleks see olnud sosin, öeldes:

47 [a]Rahu, rahu olgu teiega teie usu pärast minu Armastatu vastu, kes on olnud maailma rajamisest peale!

48 Ja nüüd, kui nad seda kuulsid, tõstsid nad oma silmad otsekui nägemaks, kust see hääl tuleb; ja vaata, nad nägid [a]taevaid avanevat; ja inglid tulid taevast alla ning teenisid nende seas.

49 Ja seal oli umbes kolmsada hinge, kes neid asju nägid ja kuulsid; ja neil kästi minna ja mitte imestada ega kahelda.

50 Ja sündis, et nad läksid ja teenisid rahva seas, kuulutades kogu ümbruskonnas kõikidest asjadest, mida nad olid kuulnud ja näinud, nii et nad veensid suuremat osa laamanlastest nende suurte tõendite pärast, mis nad olid saanud.

51 Ja kõik, kes [a]veendusid, panid maha oma sõjariistad ja ka oma viha ja oma isade pärimused.

52 Ja sündis, et nad andsid nefilastele nende maavaldused tagasi.

6. PEATÜKK

Õigemeelsed laamanlased jutlustavad pahelistele nefilastele – Mõlemaid rahvaid saadab rahu ja külluse aastatel edu – Lutsifer, patu algataja, ärgitab paheliste südameid ja Gadiantoni röövleid mõrvadele ja pahelisusele – Röövlid võtavad võimust nefilaste valitsuses. Ligikaudu 29–23 eKr.

Ja sündis, et kui oli lõppenud kohtunike valitsemise kuuekümne teine aasta, olid juhtunud kõik need asjad, ja laamanlased, suurem osa neist, olid muutunud õigemeelseks rahvaks, nii et nende usu kindluse ja vankumatuse pärast ületas nende [a]õigemeelsus nefilaste oma.

2 Sest vaata, oli palju nefilasi, kes olid muutunud [a]paadunuks ja patukahetsematuks ja täiesti paheliseks, nii et nad hülgasid Jumala sõna ja kogu jutlustamise ja prohvetliku kuulutamise, mis nende sekka tulid.

3 Ometi oli kiriku rahval suur rõõm laamanlaste usulepöördumise pärast, jah, Jumala kiriku pärast, mis oli rajatud nende keskel. Ja nad olid üksteisega [a]osaduses ja rõõmustasid koos ning nende rõõm oli suur.

4 Ja sündis, et paljud laamanlased tulid Sarahemla maale ja kuulutasid Nefi rahvale, kuidas nad olid [a]usule pöördunud, ja õhutasid neid usule ning meeleparandusele.

5 Jah, ja paljud jutlustasid ülimalt suure väe ja võimuga, tuues paljud neist alla alandlikkuse sügavustesse, nii et nendest said Jumala ja Talle alandlikud järgijad.

6 Ja sündis, et paljud laamanlased läksid põhjapoolsele maale

47 *a* PJ Rahu.
48 *a* 1Ne 1:8.
51 *a* Al 31:5.
6 1 *a* Hl 13:1.
2 *a* Rm 1:28–32.
3 *a* PJ Osadus.
4 *a* PJ Pöördumine, pöördunu.

ja ka Nefi ja Lehhi läksid [a]põhjapoolsele maale, et jutlustada rahvale. Ja nõnda lõppes kuuekümne kolmas aasta.

7 Ja vaata, kogu maal oli rahu, nii et nefilased võisid minna ükskõik millisesse maa osasse nad soovisid, kas nefilaste või laamanlaste sekka.

8 Ja sündis, et ka laamanlased võisid minna, kuhu iganes soovisid, kas laamanlaste või nefilaste sekka; ja nõnda nad suhtlesid üksteisega vabalt, et osta ja müüa ning saada kasu vastavalt oma soovile.

9 Ja sündis, et nad said ülimalt rikkaks, nii laamanlased kui ka nefilased; ja neil oli ülimalt rikkalikult kulda ja hõbedat ja kõiksugu hinnalisi metalle nii lõuna- kui ka põhjapoolsel maal.

10 Nüüd, lõunapoolset maad kutsuti Lehhi maaks ja põhjapoolset maad kutsuti [a]Muleki maaks Sidkija poja järgi, sest Issand tõi Muleki põhjapoolsele maale ja Lehhi lõunapoolsele maale.

11 Ja vaata, mõlemal maal oli kõiksugu kulda ja hõbedat ja igasugust hinnalist maaki; ja oli ka oskustöölisi, kes töötlesid kõiksugu hinnalist maaki ja puhastasid seda; ja nõnda said nad rikkaks.

12 Nad kasvatasid rohkesti vilja põhjas ja lõunas, ja nad edenesid üliväga põhjas ja lõunas. Ja nad paljunesid ja kasvasid maal ülimalt tugevaks. Ja nad kasvatasid palju pudulojuste ja veisekarju, jah, palju nuumloomi.

13 Vaata, nende naised töötasid ja ketrasid ning valmistasid kõiksugu peenelt põimitud linast ja igasugust riiet, et katta oma paljast ihu. Ja nõnda möödus kuuekümne neljas aasta rahus.

14 Ja ka kuuekümne viiendal aastal oli neil suur rõõm ja rahu; jah, palju jutlustamist ning prohvetlikku kuulutamist selle kohta, mis oli tulemas. Ja nõnda möödus kuuekümne viies aasta.

15 Ja sündis, et kohtunike valitsemise kuuekümne kuuendal aastal, vaata, mõrvas tundmatu käsi [a]Kesorami, kui ta istus kohtujärjel. Ja sündis, et samal aastal mõrvati ka tema poeg, kelle rahvas oli määranud tema asemele. Ja nõnda lõppes kuuekümne kuues aasta.

16 Ja kuuekümne seitsmenda aasta alguses hakkas rahvas taas muutuma ülimalt paheliseks.

17 Sest vaata, Issand oli õnnistanud neid maailma rikkusega nii kaua, kui nad ei olnud ärgitatud vihale, sõdadele ega verevalamisele; seepärast hakkasid nende südamed kiinduma nende rikkusesse; jah, nad hakkasid taotlema kasu, nii et üks võiks teisest üle olla; seepärast hakkasid nad toime panema [a]salamõrvu ja röövimа ja rüüstama, et nad võiksid saada kasu.

18 Ja nüüd, vaata, need mõrvarid ja rüüstajad olid jõugus, mille olid moodustanud Kiskuumen ja

6 *a* Al 63:4–9; Hl 3:11–12.
10 *a* Mo 25:2–4; Hl 8:21.
15 *a* Hl 5:1.
17 *a* 3Ne 9:9.

[a]Gadianton. Ja nüüd, oli sündinud, et paljud, nimelt nefilaste hulgast, olid Gadiantoni jõugus. Aga vaata, nad olid arvukamad laamanlaste pahelisema osa keskel. Ja neid kutsuti Gadiantoni röövliteks ja mõrvariteks.

19 Ja nemad olid need, kes mõrvasid ülemkohtunik Kesorami ja tema poja sel ajal, kui nad olid kohtujärjel; ja vaata, neid ei leitud.

20 Ja nüüd, sündis, et kui laamanlased märkasid, et nende keskel oli röövleid, muutusid nad ülimalt kurvaks ja kasutasid iga vahendit, mis nende võimuses oli, et nad maa pinnalt hävitada.

21 Aga vaata, Saatan ärgitas üles suurema osa nefilaste südamed, nii et nad ühinesid nende röövlijõukudega ja sõlmisid nende lepinguid ja andsid nende vandeid, et nad kaitsevad ja hoiavad üksteist, ükskõik millistesse rasketesse olukordadesse nad ka ei satuks, et nad ei peaks kannatama oma mõrvade ja oma rüüstamiste ja oma varguste pärast.

22 Ja sündis, et neil olid omad märgid, jah, omad [a]salajased märgid ja omad salajased sõnad, ja seda seepärast, et nad võiksid ära tunda venna, kes oli sõlminud lepingu, et ükskõik mida pahelist tema vend ka ei teeks, ei saaks ta kahju oma vennalt ega ka neilt, kes kuuluvad tema jõuku, kes on sõlminud selle lepingu.

23 Ja nõnda nad võisid mõrvata ja rüüstata ja varastada ja hoorata ning panna toime kõiksugu pahelisust vastupidiselt oma maa seadustele ja ka oma Jumala seadustele.

24 Ja kes iganes nendest, kes kuulus nende röövlijõuku, peaks maailmale teatavaks tegema nende [a]pahed ja nende jäledused, peab kohtu ees vastust andma; mitte nende maa seaduste järgi, vaid vastavalt nende pahelisuse seadustele, mille andsid Gadianton ja Kiskuumen.

25 Nüüd, vaata, need olid need [a]salajased vanded ja lepingud, mille kohta Alma andis oma pojale käsu neid mitte maailmale teatavaks teha, et need ei võiks saada vahendiks rahva hävitusse viimisel.

26 Nüüd, vaata, need [a]salajased vanded ja lepingud ei sattunud Gadiantoni kätte ülestähendustest, mis olid üle antud Heelamanile; vaid vaata, need pani Gadiantoni südamesse [b]seesama olend, kes ahvatles meie esimesi vanemaid sööma keelatud vilja –

27 jah, seesama olend, kes tegi salasepitsusi [a]Kainiga, et kui too mõrvab oma venna Aabeli, siis maailm ei saa sellest teada. Ja sellest ajast peale on ta teinud salasepitsusi Kainiga ja tema järgijatega.

28 Ja see on sama olend, kes pani inimeste südamesse mõtte ehitada piisavalt kõrge [a]torn, et ulatuda

18 *a* Hl 2:4, 12–13.
22 *a* PJ Salajased liidud.
24 *a* PJ Paheline, pahelisus.
25 *a* Al 37:27–32.
26 *a* Ms 5:29, 49–52.
b 3Ne 6:28; Ms 4:6–12.
27 *a* Ms 5:18–33.
28 *a* 1Ms 11:1–4; Et 1:3.

taevasse. Ja see oli sama olend, kes ahvatles inimesi, kes tulid torni juurest sellele maale; kes levitas pimedusetöid ning jäledusi üle kogu maa palge, kuni ta vedas rahva alla [b]täielikku hävitusse ja igavikulisse põrgusse.

29 Jah, see on sama olend, kes pani [a]Gadiantoni südamesse mõtte jätkata pimeduse- ja salamõrvatööd; ja seda on ta teinud inimese algusest peale kuni tänase päevani välja.

30 Ja vaata, see on tema, kes on kõige patu [a]algataja. Ja vaata, ta jätkab oma pimeduse- ja salamõrvatöid ja annab nende salasepitsused ja nende vanded ja nende lepingud ning nende hirmsad kurjuseplaanid edasi põlvest põlve vastavalt sellele, kui palju ta saab võimust inimlaste südameis.

31 Ja nüüd, vaata, ta oli saanud nefilaste südamete üle suure võimu; jah, nii et nad olid muutunud ülimalt pahelisteks, jah, suurem osa neist olid pöördunud ära õigemeelsuse teelt ja [a]trampisid Jumala käsud oma jalge alla ja pöördusid omaenda teedele ja püstitasid endile oma kullast ja hõbedast ebajumalaid.

32 Ja sündis, et kõik need süüteod jõudsid nendeni [a]mõne aastaga, nii et suurem osa sellest jõudis nendeni Nefi rahva kohtunike valitsemise kuuekümne seitsmendal aastal.

33 Ja nad kasvasid oma süütegudes ka kuuekümne kaheksandal aastal, õigemeelsetele suureks kurvastuseks ja kurtmise põhjuseks.

34 Ja nõnda me näeme, et nefilased hakkasid kalduma uskmatusse ja kasvama pahelisuses ning jäledustes, samas kui laamanlased hakkasid ülimalt kasvama Jumala tundmises; jah, nad hakkasid kinni pidama tema seadustest ja käskudest ja kõndima tema ees tões ja laitmatuses.

35 Ja nõnda me näeme, et Issanda Vaim hakkas [a]eemalduma nefilastest nende südamete pahelisuse ja kõvaduse pärast.

36 Ja nõnda me näeme, et Issand hakkas valama oma Vaimu laamanlaste peale, kuna nad nii kergesti ja meelsasti uskusid tema sõnu.

37 Ja sündis, et laamanlased jälitasid Gadiantoni röövlijõuku ja nad jutlustasid Jumala sõna nende pahelisema osa keskel, nii et see röövlijõuk hävitati laamanlaste seast sootuks.

38 Ja teisest küljest sündis, et nefilased tugevdasid ja toetasid neid, alustades nende pahelisemast osast, kuni nad olid levinud üle kogu nefilaste maa ja olid ära meelitanud suurema osa õigemeelsetest; kuni nad hakkasid uskuma nende tegudesse ja osa võtma nende röövsaagist ning ühinema nendega nende salamõrvades ja -liitudes.

28 *b* Et 8:9, 15–25.
29 *a* Hl 2:4–13.
30 *a* Al 5:39–42; Mn 7:12, 17; Ms 4:4.
31 *a* 1Ne 19:7.
32 *a* Al 46:8.
35 *a* Mo 2:36; ÕL 121:37.

39 Ja nõnda said röövlid täielikult võimust valitsemisvõimu üle, nii et nad trampisid oma jalge alla ja lõid ja muserdasid [a]vaeseid ja tasaseid ja alandlikke Jumala järgijaid ning pöörasid neile selja.

40 Ja nõnda me näeme, et nad olid hirmsas olukorras ja nad olid [a]küpsemas igavikuliseks hävituseks.

41 Ja sündis, et nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kuuekümne kaheksas aasta.

NEFI, HEELAMANI POJA PROHVETLIK KUULUTUS – Jumal ähvardab Nefi rahvast, et ta nuhtleb neid oma vihas täieliku hävitusega, kui nad ei paranda meelt oma pahedest. Jumal lööb Nefi rahvast katkuga; nad parandavad meelt ja pöörduvad tema poole. Laamanlane Saamuel kuulutab prohvetlikult nefilastele.

Hõlmab peatükid 7–16 (kaasa arvatud).

7. PEATÜKK

Nefi hüljatakse põhjas ja ta pöördub tagasi Sarahemlasse – Ta palvetab oma aiatornis ja kutsub seejärel rahvast üles meelt parandama – või neil tuleb hukkuda. Ligikaudu 23–21 eKr.

VAATA, nüüd, sündis, et nefilaste rahva kohtunike valitsemise kuuekümne üheksandal aastal Nefi, Heelamani poeg, [a]pöördus põhjapoolselt maalt tagasi Sarahemla maale.

2 Sest ta oli olnud inimeste seas, kes olid põhjapoolsel maal, ja oli neile jutlustanud Jumala sõna ning kuulutanud neile prohvetlikult palju asju.

3 Ja nad hülgasid kõik tema sõnad, nii et ta ei saanud enam nende seas viibida, vaid pöördus tagasi oma sünnimaale.

4 Ja nähes rahvast sellises hirmsas pahelisuse olukorras ja neid Gadiantoni röövleid valitsemas kohtujärjel – olles anastanud maal väe ja võimu; lükates kõrvale Jumala käsud ning olemata vähimaski tema ees õiged; tegemata mingit õiglust inimlastele;

5 mõistes õigemeelsed süüdi nende õigemeelsuse pärast; lastes süüdlastel ja pahelistel karistamatult minna nende raha pärast; ja pealegi lastes neil olla valitsemisvõimu eesotsas, et valitseda ja teha oma tahtmist mööda, et nad võiksid saada kasu ja [a]maailma hiilgust, ja pealegi, et nad võiksid kergemini rikkuda abielu ja varastada ja tappa ja teha omaenda tahtmist mööda –

6 nüüd, see suur süü oli tulnud nefilaste peale paari aasta jooksul; ja kui Nefi nägi seda, paisus ta süda rinnas kurvastusest ja ta hüüdis oma hinge valus:

7 Oo, et mu päevad oleksid olnud minu isa Nefi päevil, mil ta alles lahkus Jeruusalemma maalt, et ma oleksin saanud rõõmustada koos

39 *a* Ps 109:16; Al 5:54–56; ÕL 56:16.
40 *a* Hl 5:2; 11:37; ÕL 18:6.
7 1 *a* Hl 6:6.
5 *a* Mt 13:22; 16:26.

temaga tõotatud maal; toona oli tema rahvas kergesti õpetatav, kindel pidama kinni Jumala käskudest ja aeglane laskma end juhtida süütegudesse; ja nad olid kiired kuulda võtma Issanda sõna –

8 jah, kui minu päevad oleksid olnud neil päevil, siis oleks mu hing rõõmustanud minu vendade õigemeelsuse üle.

9 Aga vaata, minu osaks on elada praegusel ajal ja mu hing täitub kurbusega minu vendade pahelisuse pärast.

10 Ja vaata, nüüd, see sündis tornis, mis oli Nefi aias, mis oli Sarahemla linna peaturule viiva maantee ääres; seepärast, Nefi oli kummardunud tornis, mis oli aias, mis oli samuti aiavärava ligidal, millest tee mööda viis.

11 Ja sündis, et sealt möödusid mõned inimesed ja nad nägid Nefit, kui ta oli tornis oma hinge Jumalale välja valamas, ja nad jooksid ja jutustasid rahvale, mida nad olid näinud, ning rahvast kogunes suurel hulgal, et saada teada nii suure inimeste pahelisuse pärast leinamise põhjust.

12 Ja nüüd, kui Nefi tõusis, nägi ta rahvahulka, kes oli kokku kogunenud.

13 Ja sündis, et ta avas oma suu ja ütles neile: Vaata, [a]miks te olete kokku kogunenud? Kas seepärast, et ma võiksin teile jutustada teie süütegudest?

14 Jah, sest et ma olen tulnud oma torni, et ma võiksin Jumalale hinge välja valada ülisuure kurbuse pärast oma südames, mille põhjuseks on teie süüteod!

15 Ja minu leinamise ning kurtmise pärast te olete kogunenud ja imestate; jah, ja teil on suur vajadus imestada; jah, te peaksite imestama, kuna te olete andnud end ära, nii et kurat on saanud haarde teie südametes.

16 Jah, kuidas te võisite järele anda selle ahvatlemisele, kes üritab paisata teie hinged alla igavikulisse viletsusse ning lõputusse õnnetusse?

17 Oo, parandage meelt, parandage meelt! [a]Miks te tahate surra? Pöörduge, pöörduge Issanda oma Jumala poole! Miks ta on teid hüljanud?

18 Seepärast, et te olete oma südame kõvaks teinud; jah, te ei taha kuulda võtta [a]hea karjase häält; jah, te olete ta endi vastu vihale [b]ärritanud.

19 Ja vaata, kui te ei paranda meelt, siis selle asemel, et teid [a]kokku koguda, vaata, ta hajutab teid, nii et te jääte koerte ja metsloomade saagiks.

20 Oo, kuidas te võisite unustada oma Jumala selsamal päeval, mil ta teid vabastas?

21 Aga vaata, see on selleks, et saada kasu, et saada inimestelt kiitust; jah, ja et te võiksite saada kulda ja hõbedat. Ja te olete kinnitanud oma südame rikkuse ja selle

13 *a* Mt 3:5–8.
17 *a* Hs 18:23, 31–32.
18 *a* Hs 34:12; Jh 10:14–16; Al 5:38–41, 57–60.
PJ Hea Karjane.
b Jb 1:8; Al 12:36–37.
19 *a* 3Ne 10:4–7.

[a]maailma tühiste asjade külge, mille pärast te mõrvate ja rüüstate ja varastate ja annate [b]valetunnistust oma ligimese vastu ning panete toime kõiksugu süütegusid.

22 Ja sel põhjusel tabab teid õnnetus, kui te oma meelt ei paranda. Sest kui te ei paranda meelt, siis vaata, see suur linn ja ka kõik need suured linnad ümberringi, mis asuvad meie maavaldusel, võetakse ära, nii et teil ei ole neis enam kohta; sest vaata, Issand ei anna teile enam [a]jõudu vaenlastele vastu seista, nagu ta on teinud senini.

23 Sest vaata, nõnda ütleb Issand: Mina ei näita oma jõudu pahelistele, ei ühele rohkem kui teisele, peale nende, kes parandavad meelt oma pattudest ja võtavad kuulda minu sõnu. Nüüd seepärast, ma tahan, et te mõistaksite, mu vennad, et laamanlastel hakkab minema [a]paremini kui teil, kui te meelt ei paranda.

24 Sest vaata, nad on õigemeelsemad kui teie, sest nad ei ole patustanud selle suure teadmise vastu, mille teie olete saanud; seepärast on Issand nende vastu halastav; jah, ta [a]pikendab nende elupäevi ja paljundab nende seemet nimelt siis, kui teie olete täielikult [b]hävitatud, kui te oma meelt ei paranda.

25 Jah, häda teile selle suure jäleduse pärast, mis on tulnud teie hulka ja te olete ühinenud sellega, jah, selle [a]salajase röövlijõuguga, mille Gadianton rajas!

26 Jah, [a]õnnetus saab teile osaks selle uhkuse pärast, millel te olete lasknud tulla oma südamesse, mis on teinud teid kõrgimaks, kui on hea, teie ülimalt suure [b]rikkuse pärast!

27 Jah, häda teile teie pahelisuse ja jäleduste pärast!

28 Ja kui te ei paranda meelt, te hukkute; jah, nimelt teie maad võetakse teilt ära ja teid hävitatakse maa pinnalt.

29 Vaata, nüüd, ma ei ütle seda omast peast, et need asjad sünnivad, sest ma ei [a]tea neid asju omast peast; aga vaata, ma tean, et need asjad on õiged, sest Issand Jumal on teinud need mulle teatavaks, seepärast ma tunnistan, et nõnda sünnib.

8. PEATÜKK

Rikutud kohtunikud püüavad ässitada rahvast Nefi vastu – Aabraham, Mooses, Seenos, Seenok, Esias, Jesaja, Jeremija, Lehhi ja Nefi – kõik tunnistasid Kristusest – Ilmutuse kaudu teatab Nefi ülemkohtuniku mõrvast. Ligikaudu 23–21 eKr.

Ja nüüd, sündis, et kui Nefi oli öelnud need sõnad, vaata, olid seal mehed, kes olid kohtunikud, kes

21 *a* PJ Ajalikkus.
b 2Ms 20:16; Mt 15:19–20.
22 *a* Mo 7:29.
23 *a* HI 15:11–15.
24 *a* Al 9:16; ÕL 5:33.
b Al 9:19.
25 *a* HI 3:23.
26 *a* Js 5:8–25.
b Jb 2:13.
29 *a* Al 5:45–46.

ka kuulusid salajasse Gadiantoni jõuku, ja nad olid vihased ning nad hüüdsid tema vastu, öeldes rahvale: Miks te ei võta seda meest kinni ega vii kohtu ette, et teda võidaks süüdi mõista vastavalt kuriteole, mida ta on teinud?

2 Miks te vaatate seda meest ja kuulate, kuidas ta laimab seda rahvast ja meie seadust?

3 Sest vaata, Nefi oli rääkinud neile nende seaduse rikutusest; jah, Nefi oli rääkinud palju sellist, mida ei saa kirjutada; ja ta ei rääkinud midagi, mis oli vastu Jumala käskudele.

4 Ja need kohtunikud olid tema peale vihased seepärast, et ta [a]rääkis neile selgelt nende salajastest pimedusetöödest; ometi nad ei julgenud panna oma kätt tema külge, sest nad kartsid, et rahvas võib rääkida nende vastu.

5 Seepärast hüüdsid nad rahvale, öeldes: Miks te lasete sellel mehel meid laimata? Sest vaadake, ta mõistab süüdi terve selle rahva, koguni hävitamisele; jah, ja samuti, et need meie suured linnad võetakse meilt ära, nii et meil ei olegi neis kohta.

6 Ja nüüd, me teame, et see on võimatu, sest vaata, me oleme võimsad ja meie linnad on suured, seepärast ei või meie vaenlased meie üle mingit võimu saada.

7 Ja sündis, et nõnda nad ärgitasid rahvast vihale Nefi vastu ja põhjustasid tülisid nende keskel; sest seal olid mõned, kes hüüdsid: Jätke see mees rahule, sest ta on hea mees ja see, mida ta ütleb, sünnib kindlasti, kui me meelt ei paranda;

8 jah, vaadake, kõik kohtuotsused, millest ta on meile tunnistanud, tulevad meie peale; sest me teame, et ta on tunnistanud õigesti meile meie süütegudest. Ja vaadake, neid on palju ja samahästi, kui ta teab meie süütegudest, [a]teab ta ka seda, mis meile osaks saab;

9 jah, ja vaata, kui ta ei oleks prohvet, ei saaks ta neist asjust tunnistada.

10 Ja sündis, et need inimesed, kes püüdsid Nefit hävitada, olid sunnitud hirmu pärast oma käsi tema külge mitte panema; seepärast hakkas ta neile taas rääkima, nähes, et ta oli võitnud mõnede silmis poolehoiu, nii et ülejäänud neist lõid kartma.

11 Seepärast oli ta sunnitud rääkima neile rohkem, öeldes: Vaadake, mu vennad, kas te ei ole mitte lugenud, et Jumal andis ühele mehele, nimelt Moosesele väe, et lüüa Punase [a]mere vett, ja see taandus kõrvale, nii et iisraellased, kes olid meie isad, tulid läbi mere mööda kuiva maad ja vesi sulgus üle egiptlaste sõjavägede ning neelas nad?

12 Ja nüüd, vaata, kui Jumal andis sellele mehele niisuguse väe, siis mispärast te peaksite vaidlema omavahel ja ütlema, et ta ei ole andnud minule mingit väge,

8 4 *a* 1Ne 16:2–3.
8 *a* Hl 7:29.
11 *a* 2Ms 14:16; 1Ne 17:26; Mo 7:19; ÕL 8:2–3; Ms 1:25.

mille läbi ma võin teada kohtuotsustest, mis tulevad teie peale, kui te meelt ei paranda?

13 Aga vaata, te ei eita mitte ainult minu sõnu, vaid te eitate ka kõiki neid sõnu, mida on rääkinud meie isad, ning samuti sõnu, mida on rääkinud see mees, Mooses, kellele oli nii suur vägi antud, jah, neid sõnu, mida ta on rääkinud Messia tulemisest.

14 Jah, kas ta mitte ei andnud tunnistust, et Jumala Poeg tuleb? Ja nii nagu ta [a]tõstis kõnnumaal üles vaskse mao, just samuti tõstetakse üles ka see, kes tuleb.

15 Ja kõik, kes vaatasid selle mao poole, [a]elasid; just samuti võivad kõik need, kes vaatavad usus Jumala Poja poole kahetseva vaimuga, jõuda koguni selle [b]eluni välja, mis on igavene.

16 Ja nüüd, vaata, mitte ainult Mooses ei tunnistanud neist asjust, vaid ka [a]kõik pühad prohvetid tema päevadest kuni Aabrahami päevadeni välja.

17 Jah, ja vaata, [a]Aabraham nägi tema tulemist ja täitus rõõmuga ja rõõmustas.

18 Jah, ja vaadake, ma ütlen teile, et neist asjust teadis mitte ainult Aabraham, vaid juba enne Aabrahami päevi olid [a]paljud, kes olid kutsutud Jumala korra järgi; jah, nimelt tema Poja [b]korra järgi; ja seda seepärast, et näidata inimestele juba tuhandeid aastaid enne tema tulemist, et neile tõepoolest tuleb lunastus.

19 Ja nüüd, ma tahan, et te teaksite, et Aabrahami päevist saadik on nendest asjadest tunnistanud paljud prohvetid; jah, vaata, prohvet [a]Seenos tunnistas sellest julgelt, mille pärast ta tapeti.

20 Ja vaata, ka [a]Seenok ja ka Esias ja ka [b]Jesaja ning [c]Jeremija (Jeremija, kes oli seesama prohvet, kes tunnistas Jeruusalemma hävitamisest), ja nüüd me teame, et [d]Jeruusalemm hävitati vastavalt Jeremija sõnadele. Miks siis mitte ei tule Jumala Poeg vastavalt tema prohvetlikule kuulutusele?

21 Ja nüüd, kas te tahate vaielda selle üle, et [a]Jeruusalemm hävitati? Kas te tahate öelda, et [b]Sidkija poegi ei tapetud, neid kõiki peale [c]Muleki? Jah, ja kas te ei näe, et Sidkija seeme on meiega ja nad aeti välja Jeruusalemma maalt? Aga vaadake, see ei ole veel kõik –

22 meie isa Lehhi aeti Jeruusalemmast välja, sest ta tunnistas nendest asjadest. Ka Nefi tunnistas nendest asjadest, ja samuti tegid peaaegu kõik meie isad kuni

14 *a* 4Ms 21:6–9; 2Ne 25:20; Al 33:19–22.
PJ Jeesus Kristus – Kristuse võrdkujud või sümbolid.
15 *a* 1Ne 17:41; Al 37:45–47; 3Ne 15:9.
b Jh 11:25.
16 *a* Jb 4:4–5; 7:11.
17 *a* 1Ms 22:8–14; Jh 8:56.
18 *a* Al 13:19; ÕL 84:6–16; 136:37.
b PJ Melkisedeki preesterlus.
19 *a* Al 34:7.
20 *a* 1Ne 19:10; 3Ne 10:15–16.
PJ Pühakirjad – Kadunud pühakirjad.
b Js 53.
c 1Ne 5:13; 7:14.
d Jr 26:18; 1Ne 1:4.
21 *a* 2Ne 6:8; Om 1:15.
b 2Kn 25:7; Jr 39:6; 52:10.
c Hs 17:22–23; Hl 6:10.

tänase päevani välja; jah, nad on tunnistanud Kristuse [a]tulemisest ja on oodanud ja on rõõmustanud tema aja üle, mis on tulemas.

23 Ja vaata, ta on Jumal ja ta on nendega ja ta tegi neile ilmsiks iseenda, et nad lunastati tema kaudu; ja nad andsid talle au selle pärast, mis on tulemas.

24 Ja nüüd, nähes, et te neid asju teate ja ei saa neid eitada, ilma et te valetaksite, seepärast selles te olete patustanud, sest te olete hüljanud kõik need asjad hoolimata nii paljudest tõendustest, mis te olete saanud; jah, te olete nimelt saanud [a]kõik asjad nii taevas kui ka maa peal tunnistuseks, et need asjad on õiged.

25 Aga vaata, te olete hüljanud tõe ja [a]hakanud vastu oma pühale Jumalale; ja nüüd, praegusel ajal selle asemel, et talletada endi jaoks [b]aardeid taevas, kus midagi ei rikne ja kuhu miski, mis pole puhas, sisse ei pääse, kuhjate te endile viha [c]kohtupäeva jaoks.

26 Jah, nüüd, praegusel ajal olete te oma mõrvade ja oma [a]hooruse ja pahelisuse pärast küpsemas igavikuliseks hävituseks; jah, ja kui te ei paranda meelt, tuleb see teile varsti.

27 Jah, vaata, see on tõepoolest praegu teie ukse ees; jah, minge kohtujärje juurde ja uurige järele; ning vaadake, teie kohtunik on mõrvatud ja ta [a]lamab oma veres ja tema mõrvas ta [b]vend, kes ihaldab kohtujärjel istuda.

28 Ja vaata, nad mõlemad kuuluvad teie salajasse jõuku, mille [a]asutajaks on Gadianton ja see kuri, kes püüab hävitada inimeste hingi.

9. PEATÜKK

Sõnumitoojad leiavad ülemkohtuniku kohtujärjel surnult – Nad pannakse vangi ja hiljem vabastatakse – Inspiratsiooni kaudu tunneb Nefi ära Seantumi kui mõrvari – Mõned võtavad Nefi vastu kui prohveti. Ligikaudu 23–21 eKr.

VAATA, nüüd, sündis, et kui Nefi oli rääkinud need sõnad, jooksid mõned mehed, kes olid nende seas, kohtujärje juurde; jah, tõepoolest, neid oli viis, kes läksid, ja nad ütlesid minnes isekeskis:

2 Vaata, nüüd, me saame kindlalt teada, kas see mees on prohvet ja kas Jumal on käskinud tal meile prohvetlikult kuulutada selliseid imepäraseid asju. Vaata, me ei usu, et ta on; jah, me ei usu, et ta on prohvet; ometi, kui see asi, mida ta on öelnud ülemkohtuniku kohta, on tõsi, et ta on surnud, siis me usume, et ka teised sõnad, mis ta on rääkinud, on õiged.

3 Ja sündis, et nad jooksid kõigest

22 *a* PJ Jeesus Kristus – Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta.
24 *a* Al 30:44; Ms 6:63.
25 *a* Mo 2:36–38; 3:12. *b* Hl 5:8; 3Ne 13:19–21. *c* ÕL 10:20–23; 121:23–25.
26 *a* PJ Hooramine.
27 *a* Hl 9:3, 15. *b* Hl 9:6, 26–38.
28 *a* Hl 6:26–30.

väest ja jõudsid kohtujärje juurde ja vaata, ülemkohtunik oli maha langenud ja [a]lamas oma veres.

4 Ja nüüd, vaata, kui nad seda nägid, olid nad ülimalt hämmastunud, nii et nad langesid maha; sest nad ei olnud uskunud neid sõnu, mida Nefi oli ülemkohtunikust rääkinud.

5 Aga nüüd, kui nad nägid, nad uskusid ja neid haaras hirm, et kõik need kohtuotsused, millest Nefi oli rääkinud, tulevad rahva peale; seepärast nad värisesid ja langesid maha.

6 Nüüd, otsekohe, kui kohtunik oli mõrvatud – kui tema torkas surnuks ta valerõivais vend, kes põgenes, ja teenijad jooksid ning jutustasid rahvale, tõstes kisa mõrvast nende seas;

7 ja vaata, rahvas kogunes kohtujärje juurde – ja vaata, nende hämmastuseks nad nägid neid viit meest, kes olid maha langenud.

8 Ja nüüd, vaata, rahvas ei teadnud midagi sellest rahvahulgast, kes oli kogunenud Nefi [a]aia juurde; seepärast ütlesid nad üksteisele: Need mehed on need, kes mõrvasid kohtuniku, ja Jumal on löönud neid, et nad ei saaks meie eest põgeneda.

9 Ja sündis, et nad võtsid ja sidusid nad kinni ning heitsid nad vanglasse. Ja teade saadeti laiali, et kohtunik on tapetud ja et mõrvarid on kinni võetud ja vanglasse heidetud.

10 Ja sündis, et järgmisel päeval kogunes rahvas, et leinata ja [a]paastuda suure ülemkohtuniku matusel, kes oli mõrvatud.

11 Ja nõnda olid tulnud matusele ka need kohtunikud, kes olid olnud Nefi aia juures ja kuulnud tema sõnu.

12 Ja sündis, et nad küsisid rahvalt, öeldes: Kus on need viis, keda saadeti küsima, kas ülemkohtunik on surnud? Ja nad vastasid ja ütlesid: Nendest viiest, keda te oma ütluse järgi saatsite, ei tea me midagi; seal aga on viis, kes on mõrvarid, kelle me heitsime vanglasse.

13 Ja sündis, et kohtunikud soovisid, et nad toodaks, ja nad toodi ning vaata, need olid need viis, kes olid saadetud; ja vaata, kohtunikud küsitlesid neid selle asja kohta ja nad jutustasid neile kõik, mis nad olid teinud, öeldes:

14 Me jooksime ja jõudsime kohtujärje juurde ja kui me nägime, et kõik on just nii, nagu Nefi oli tunnistanud, olime me hämmastunud, nii et me langesime maha; ja kui me olime oma hämmastusest toibunud, vaata, heitsid nad meid vanglasse.

15 Nüüd, mis puutub selle mehe mõrvamisse, siis meie ei tea, kes seda tegi, ja me teame ainult niipalju, et me jooksime ja tulime siia, nagu te soovisite, ja vaata, ta oli surnud vastavalt Nefi sõnadele.

16 Ja nüüd, sündis, et kohtunikud seletasid asja rahvale ja nad hüüdsid Nefi vastu, öeldes: Vaadake, me teame, et see Nefi pidi olema kellegagi kokku leppinud, et kohtunik tappa ja et ta võiks siis

9 3 *a* Hl 8:27. 8 *a* Hl 7:10. 10 *a* PJ Paast, paastumine.

kuulutada seda meile, et ta võiks meid pöörata oma usku, et ta võiks teha end suureks meheks, Jumalast valituks ja prohvetiks.

17 Ja nüüd, vaadake, me tabame selle mehe ja ta tunnistab üles oma süü ja teeb meile teatavaks kohtuniku õige mõrvari.

18 Ja sündis, et need viis said matusepäeval vabaks. Ometi noomisid nad kohtunikke nende sõnade pärast, mis need olid rääkinud Nefi vastu, ja vaidlesid nendega ükshaaval, nii et nad ajasid nad segadusse.

19 Ometi käskisid need Nefi kinni võtta ja siduda ja tuua rahvahulga ette, ja nad hakkasid teda kõiksugu viisil küsitlema, et panna teda enesele vastu rääkima, nii et nad võiksid ta surma mõista –

20 öeldes temale: Sa oled kaassüüdlane; kes on see mees, kes on sooritanud selle mõrva? Räägi nüüd meile ja tunnista üles oma süü; öeldes: Vaata, siin on raha ja me kingime sulle ka elu, kui sa räägid meile ja tunnistad üles selle kokkuleppe, mille sa temaga tegid.

21 Aga Nefi ütles neile: Oo teie [a]rumalad, teie südames ümberlõikamatud, teie pimedad ja [b]kangekaelsed inimesed, kas te teate, kui kaua Issand, teie Jumal, laseb teil käia sellel teie patusel teel?

22 Oo, te peaksite hakkama uluma ja [a]leinama suure hävituse pärast, mis teid juba nüüd ees ootab, kui te meelt ei paranda.

23 Vaata, te ütlete, et ma olen kokku leppinud ühe mehega, et ta mõrvaks Seesorami, meie ülemkohtuniku. Aga vaadake, ma ütlen teile, et see tuleb sellest, et ma olen tunnistanud teile, et te saaksite sellest teada; jah, nimelt tunnistuseks teile, et ma teadsin pahelisusest ja jäledustest, mis teie seas on.

24 Ja kuna ma olen seda teinud, siis te ütlete, et ma olen kokku leppinud ühe mehega, et ta teeks seda; jah, kuna ma näitasin teile seda märki, te olete minu peale vihased ja püüate minult elu võtta.

25 Ja nüüd, vaata, ma näitan teile veel ühe tunnustähe ja vaatan, kas te püüate ka selles mind hävitada.

26 Vaata, ma ütlen teile: Minge Seantumi majja, kes on Seesorami [a]vend, ja öelge temale:

27 Kas Nefi, teesklev prohvet, kes kuulutab prohvetlikult selle rahva kohta nii palju halba, on sinuga kokku leppinud, nii et sa oled mõrvanud Seesorami, kes on sinu vend?

28 Ja vaata, ta ütleb teile: Ei!

29 Ja te öelge temale: Kas sina tapsid oma venna?

30 Ja ta seisab hirmunult ja ei tea, mida öelda. Ja vaata, ta salgab teile; ja ta teeb, nagu ta oleks hämmastunud; ometi ta kinnitab teile, et ta on süütu.

31 Aga vaata, te peate teda uurima ja te leiate tema mantli hõlmadelt verd.

32 Ja kui te seda näete, öelge:

21 *a* Ap 7:51.
b PJ Vastuhakk.
22 *a* Mo 7:24.
26 *a* Hl 8:27.

Kust see veri tuleb? Kas me mitte ei tea, et see on sinu venna veri?

33 Ja siis ta väriseb ja kahvatub, just nagu tabaks teda surm.

34 Ja siis te öelge: Selle hirmu ja selle kahvatuse pärast, mis on tulnud su näole, vaata, me teame, et sa oled süüdi.

35 Ja siis haarab teda veel suurem hirm ja siis ta tunnistab teile üles ega eita enam, et ta on sooritanud selle mõrva.

36 Siis ta ütleb teile, et mina, Nefi, ei tea sellest midagi muidu, kui see on antud mulle Jumala väe kaudu. Ja siis te teate, et ma olen aus mees ja et Jumal on mind teie juurde saatnud.

37 Ja sündis, et nad läksid ja tegid just nii, nagu Nefi oli neile öelnud. Ja vaata, sõnad, mis ta oli öelnud, olid õiged; sest vastavalt neile ta salgas ja vastavalt tema sõnadele tunnistas ta end ka süüdi.

38 Ja ta pandi tunnistama, et tema ise oli tõeline mõrvar, nii et viis meest lasti vabaks ja samuti ka Nefi.

39 Ja olid mõned nefilased, kes uskusid Nefi sõnu; ja olid ka mõned, kes uskusid nende viie tunnistuse tõttu, sest nemad olid vanglas olles usule pöördunud.

40 Ja nüüd, rahva seas olid mõned, kes ütlesid, et Nefi on prohvet.

41 Ja oli teisi, kes ütlesid: Vaata, ta on jumal, sest kui ta ei oleks jumal, ei oleks ta võinud kõiki neid asju teada. Sest vaata, ta on jutustanud meile meie südame mõtteid ja on jutustanud meile muudki; ja ta on koguni teinud meile teatavaks meie ülemkohtuniku õige mõrvari.

10. PEATÜKK

Issand annab Nefile pitseerimisväe – Ta on volitatud siduma ja lahti päästma maa peal ja taevas – Ta käsib rahval meelt parandada või nad hukkuvad – Vaim viib teda ühe rahvahulga juurest teise juurde. Ligikaudu 21–20 eKr.

Ja sündis, et rahva hulgas tekkis lahknemine, nii et nad jagunesid sinna-tänna ja läksid oma teed, jättes Nefi üksi, nagu ta seal nende keskel seisnud oli.

2 Ja sündis, et Nefi läks oma teed oma maja poole, [a]mõtiskledes asjade üle, mida Issand oli temale näidanud.

3 Ja sündis, et samal ajal, kui ta nõnda oma mõtetes oli – olles väga masendunud nefilaste rahva pahelisusest, nende salajastest pimedusetöödest ja nende mõrvamistest ja nende rüüstamistest ja kõiksugu süütegudest – ja sündis, et kui ta nõnda mõtisklemas oli, vaata, tuli temale hääl, öeldes:

4 Õnnistatud oled sina, Nefi, selle eest, mis sa oled teinud, sest ma olen näinud, kuidas sa oled [a]väsimatult kuulutanud sellele rahvale sõna, mida ma olen sulle andnud. Ja sa ei ole kartnud neid ega ole püüdnud päästa [b]iseenda

10 2 *a* PJ Mõtisklema.
4 *a* PJ Usinus.
b PJ Ohverdus.

elu, vaid sa oled otsinud minu [c]tahet ja püüdnud kinni pidada minu käskudest.

5 Ja nüüd, kuna sa oled teinud seda sellise väsimatusega, vaata, ma õnnistan sind alatiseks ja ma teen sind vägevaks sõnas ja teos, usus ja töös; jah, kuni selleni välja, et [a]kõik sündigu sulle vastavalt sinu [b]sõnale, sest sina [c]ei palu seda, mis on minu tahtmise vastu.

6 Vaata, sina oled Nefi ja mina olen Jumal. Vaata, ma kuulutan sulle oma inglite juuresolekul, et sina saad väe selle rahva üle ja lööd maad näljaga ja [a]katkuga ja hävitusega vastavalt selle rahva pahelisusele.

7 Vaata, ma annan sulle väe, et mille iganes sa [a]pitseerid maa peal, saab pitseeritud taevas, ja mille iganes sa lahti päästad maa peal, saab lahti päästetud taevas, ja nõnda on sul vägi selle rahva seas.

8 Ja nõnda, kui sa ütled sellele templile, et see lõhenegu kaheks, siis nii sünnib.

9 Ja kui sa ütled sellele [a]mäele: Muutu madalaks ja tasaseks, siis nii sünnib.

10 Ja vaata, kui sa ütled, et Jumal nuhtleb seda rahvast, siis nii sünnib.

11 Ja nüüd, vaata, ma käsin sind, et sa läheksid ja kuulutaksid sellele rahvale, et nõnda ütleb Issand Jumal, kes on Kõikvõimas: Kui te meelt ei paranda, nuheldakse teid koguni [a]hävituseni välja.

12 Ja vaata, nüüd, sündis, et kui Issand oli rääkinud neid sõnu Nefile, ta peatus ega läinud omaenda majja, vaid pöördus tagasi rahvahulga juurde, kes oli hajutatud maa palgel, ja hakkas kuulutama neile Issanda sõna, mida oli talle räägitud nende hävitamisest, kui nad meelt ei paranda.

13 Nüüd, vaata, hoolimata sellest suurest imest, mis Nefi oli teinud, rääkides neile ülemkohtuniku surmast, tegid nad oma südame kõvaks ega võtnud Issanda sõnu kuulda.

14 Seepärast kuulutas Nefi neile Issanda sõna, öeldes: Kui te ei paranda meelt, siis nõnda ütleb Issand: teid nuheldakse koguni hävituseni välja.

15 Ja sündis, et kui Nefi oli kuulutanud neile neid sõnu, vaata, tegid nad ikka veel oma südame kõvaks ega tahtnud tema sõnu kuulda võtta; seepärast laimasid nad teda ja püüdsid oma kätt talle külge panna, et nad võiksid ta vanglasse heita.

16 Ent vaata, Jumala vägi oli temaga ja nad ei saanud teda kinni võtta, et teda vanglasse heita, sest Vaim võttis ja viis ta nende juurest ära.

17 Ja sündis, et nõnda ta läks Vaimus edasi ühe rahvahulga juurest teise juurde, kuulutades

4 *c* 3Ne 11:11.
5 *a* 3Ne 18:20; ÕL 88:63–65.
b En 1:12.
c 2Ne 4:35; ÕL 46:30.
6 *a* Hl 11:4–18.
7 *a* Mt 16:19.
PJ Pitseerimine.
9 *a* Mt 17:20; Jb 4:6; Mr 8:24; Et 12:30.
11 *a* Hl 5:2.

Jumala sõna kuni selleni välja, et ta oli kuulutanud seda neile kõikidele ehk saatnud selle edasi kogu rahvale.

18 Ja sündis, et nad ei tahtnud tema sõnu kuulda võtta; ja tekkisid tülid, nii et nad jagunesid üksteise vastu ning hakkasid üksteist mõõgaga tapma.

19 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise seitsmekümne esimene aasta.

11. PEATÜKK

Nefi veenab Issandat asendama nende sõda näljaga – Palju inimesi hukkub – Nad parandavad meelt ja Nefi palub tungivalt Issandalt vihma – Nefi ja Lehhi saavad palju ilmutusi – Gadiantoni röövlid seavad ennast maal kindlalt sisse. Ligikaudu 20–6 eKr.

JA nüüd, kohtunike valitsemise seitsmekümne teisel aastal sündis, et tülid suurenesid, nii et sõjad olid üle kogu maa, kogu Nefi rahva keskel.

2 Ja see oli see [a]salajane röövlijõuk, kes jätkas seda hävituse ja kurjuse tööd. Ja see sõda kestis kogu selle aasta ja see jätkus ka seitsmekümne kolmandal aastal.

3 Ja sündis, et sel aastal hüüdis Nefi Issanda poole, öeldes:

4 Oo Issand, ära lase sel rahval hävida mõõga läbi, vaid pigem, oo Issand, lase maale tulla [a]näljahädal, et ärgitada neid meeles pidama Issandat, oma Jumalat, ja ehk nad parandavad meelt ja pöörduvad sinu poole.

5 Ja nõnda sündis vastavalt Nefi sõnadele. Ja suur näljahäda tabas maad kogu Nefi rahva seas. Ja nõnda jätkus näljahäda seitsmekümne ja neljandal aastal ja hävitustöö mõõga läbi lõppes, aga muutus väga rängaks näljahäda läbi.

6 Ja see hävitustöö jätkus ka seitsmekümne viiendal aastal. Sest maad nuheldi nõnda, et see oli kuiv ega kandnud teravilja ajal teravilja; ja tervet maad nuheldi nimelt nii laamanlaste kui ka nefilaste poolel, nii et neid nuheldi nõnda, et maa pahelisemates osades hukkus neid tuhandete kaupa.

7 Ja sündis, et inimesed nägid, et nad olid nälga suremas, ja neile hakkas [a]meelde tulema Issand, nende Jumal, ja neile meenusid Nefi sõnad.

8 Ja rahvas hakkas paluma oma ülemkohtunikke ja oma juhte, et nad ütleksid Nefile: Vaata, me teame, et sa oled Jumala mees, ja seepärast hüüa Issanda, meie Jumala poole, et ta pööraks meilt selle näljahäda, et kõik [a]sõnad, mis sa oled rääkinud meie hävitamisest, ei läheks täide.

9 Ja sündis, et kohtunikud ütlesid neid sõnu Nefile, nagu soovitud. Ja sündis, et kui Nefi nägi, et rahvas on meelt parandanud ja end

11 2 *a* Hl 6:18–24; 11:25–26.
4 *a* 1Kn 17:1; Hl 10:6.
7 *a* Hl 12:3.
8 *a* Hl 10:11–14.

kotiriides alandanud, hüüdis ta taas Issandale, öeldes:

10 Oo Issand, vaata, see rahvas parandab meelt ja nad on endi seast minema ajanud Gadiantoni röövlijõugu, nii et need on välja surnud ja on peitnud oma salajased plaanid maa sisse.

11 Nüüd, oo Issand, nende alandlikkuse pärast, kas sa pööraksid nende pealt ära oma viha ja laseksid vaigistada oma viha nende paheliste inimeste hävitamise läbi, keda sa oled juba hävitanud?

12 Oo Issand, kas sa pööraksid ära oma viha; jah, oma tulise viha ja laseksid sel näljahädal lõppeda sellel maal?

13 Oo Issand, kas sa võtaksid mind kuulda ja laseksid sündida minu sõnade järgi ja saadaksid [a]vihma maa pinnale, et see annaks vilja, ja teravilja ajal teravilja?

14 Oo Issand, sa võtsid kuulda [a]minu sõnu, kui ma ütlesin: Lase tulla näljahädal, et võiks lõppeda mõõga katk; ja ma tean, et sa tahad nüüd praegusel ajal minu sõnu kuulda võtta, sest sa ütlesid: Kui see rahvas meelt parandab, siis ma heidan neile armu.

15 Jah, oo Issand, ja sa näed, et nad on parandanud meelt selle näljahäda ja katku ja hävituse pärast, mis on tulnud nende peale.

16 Ja nüüd, oo Issand, kas sa pööraksid ära oma viha ja prooviksid taas, kas nad teenivad sind? Ja kui nõnda, oo Issand, saad sa neid õnnistada vastavalt oma sõnadele, mis sa oled öelnud.

17 Ja sündis, et seitsmekümne kuuendal aastal pööras Issand rahva pealt ära oma viha ja lasi maa peale sadada [a]vihma, nii et see andis viljakandmise ajal vilja. Ja sündis, et teravilja ajal andis see teravilja.

18 Ja vaata, rahvas rõõmustas ja ülistas Jumalat ja terve maa pale oli täis rõõmustamist; ja nad ei püüdnud enam hävitada Nefit, vaid austasid teda kui [a]suurt prohvetit ja Jumala meest, kellele oli antud suur Jumala vägi ja volitus.

19 Ja vaata, Lehhi, tema vend, ei jäänud mitte [a]põrmugi temast maha, mis puutub õigemeelsusesse.

20 Ja nõnda sündis, et Nefi rahvast hakkas maal taas saatma edu ja nad hakkasid üles ehitama oma laastatud paiku ja hakkasid paljunema ja levima kuni selleni välja, et nad katsid terve maa palge niihästi põhja pool kui ka lõuna pool, läänemerest kuni idamereni.

21 Ja sündis, et seitsmekümne kuues aasta lõppes rahus. Ja seitsmekümne seitsmes aasta algas rahus ja kirik [a]levis üle terve maa palge ja suurem osa rahvast, nii nefilased kui ka laamanlased, kuulusid kirikusse; ja neil oli ülimalt suur rahu maal; ja nõnda lõppes seitsmekümne seitsmes aasta.

22 Ja neil oli rahu ka seitsmekümne kaheksandal aastal peale

13 *a* 1Kn 18:1, 41–46.
14 *a* Hl 11:4.
17 *a* 5Ms 11:13–17.
18 *a* Hl 10:5–11.
19 *a* Hl 5:36–44.
21 *a* PJ Jeesuse Kristuse Kirik.

mõne tüli õpetuse üksikasjade osas, mis prohvetid olid paika pannud.

23 Ja seitsmekümne üheksandal aastal tekkis suur tüli. Ent sündis, et Nefi ja Lehhi ja paljud nende vennad, kes teadsid õigeid õpetuse üksikasju, kuna nad said iga päev palju [a]ilmutusi, seepärast jutlustasid nad rahvale, nii et nad tegid nende tülile lõpu selsamal aastal.

24 Ja sündis, et Nefi rahva kohtunike valitsemise kaheksakümnendal aastal oli teatud arv Nefi rahva seast pärit teisitimõtlejaid, kes olid mõned aastad tagasi läinud üle laamanlaste poolele ja võtnud endi peale laamanlaste nime, ja samuti teatud arv laamanlaste tõelisi järglasi, keda need ehk need teisitimõtlejad olid vihale ärgitanud, seepärast alustasid nad oma vendadega sõda.

25 Ja nad mõrvasid ja rüüstasid; ja nad tõmbusid seejärel tagasi mägedesse ja kõnnumaale ning salajastesse kohtadesse, peites end, et neid ei avastataks, saades iga päev endile lisa, kuivõrd oli lahkulööjaid, kes nende juurde läksid.

26 Ja nõnda ajapikku, jah, koguni mitte eriti paljude aastate jooksul, sai neist ülimalt suur röövlijõuk; ja nad otsisid välja kõik Gadiantoni salaplaanid; ja nõnda said neist Gadiantoni röövlid.

27 Nüüd, vaata, need röövlid tegid suurt laastamistööd, jah, tõepoolest suurt hävitustööd Nefi rahva seas ja ka laamanlaste rahva seas.

28 Ja sündis, et oli otstarbekas teha lõpp sellele hävitustööle; seepärast saadeti tugevatest meestest koosnev sõjavägi kõnnumaale ja mägedesse, et see röövlijõuk üles otsida ja nad hävitada.

29 Aga vaata, samal aastal sündis, et nad aeti tagasi koguni omaenda maadele. Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kaheksakümnes aasta.

30 Ja sündis, et kaheksakümne esimese aasta algul nad läksid taas võitlema selle röövlijõugu vastu ja hävitasid paljusid; ja ka neid ennast nuheldi suure hävitusega.

31 Ja nad olid taas sunnitud kõnnumaalt ja mägedest oma maadele tagasi pöörduma nende röövlite ülimalt suure arvu pärast, kes olid nuhtluseks mägedes ja kõnnumaal.

32 Ja sündis, et nii lõppes see aasta. Ja röövlid lisandusid ikka veel ja kasvasid tugevaks, nii et nad hakkasid vastu tervele nefilaste ja ka laamanlaste sõjaväele ja nad tekitasid kogu maa palgel rahva seas suurt hirmu.

33 Jah, sest nad käisid paljudes kohtades maal ja tegid seal suurt hävitustööd; jah, nad tapsid paljusid ja viisid teisi, eriti nende naisi ja lapsi, kõnnumaale vangi.

34 Nüüd, see suur halb, mis tuli rahvale nende süütegude pärast, ärgitas neid taas mäletama Issandat, oma Jumalat.

23 *a* Al 26:22; ÕL 107:19.

35 Ja nõnda lõppes kohtunike valitsemise kaheksakümne esimene aasta.

36 Ja kaheksakümne teisel aastal hakkasid nad taas [a]unustama Issandat, oma Jumalat. Ja kaheksakümne kolmandal aastal kasvasid nad tugevaks süütegudes. Ja kaheksakümne neljandal aastal ei parandanud nad oma teguviise.

37 Ja sündis, et kaheksakümne viiendal aastal kasvas nende uhkus ja nende pahelisus üha tugevamaks; ja nõnda olid nad taas küpsemas hävituseks.

38 Ja nõnda lõppes kaheksakümne viies aasta.

12. PEATÜKK

Inimesed on muutlikud ja rumalad ning kärmed tegema halba – Issand talitseb oma rahvast – Inimeste tühisust võrreldakse Jumala väega – Kohtupäeval saavad inimesed igavikulise elu või igavikulise needuse. Ligikaudu 6 eKr.

Ja nõnda me näeme, kui valelikud ja samuti ebakindlad on inimlaste südamed; jah, me võime näha, et Issand oma suures lõpmatus headuses õnnistab ja laseb [a]edul saata neid, kes panevad oma [b]lootuse temale.

2 Jah, ja me võime näha, et just siis, kui ta laseb edul oma rahvast saata, jah, nende põllusaagi, nende pudulojuste ja nende veisekarjade ja kulla ja hõbeda ja kõiksugu igat liiki ja sorti hinnaliste asjade lisandumisega; jättes nad ellu ja päästes neid nende vaenlaste käest; pehmendades nende vaenlaste südant, et nad ei kuulutaks neile sõdu; jah, ja lühidalt, tehes kõik oma rahva heaoluks ja õnneks; jah, siis tuleb aeg, et nad teevad oma südame [a]kõvaks ja unustavad Issanda, oma Jumala, ja [b]trambivad Püha oma jalge alla – jah, ja seda oma mugavuse ja oma ülimalt suure edu pärast.

3 Ja nõnda me näeme, et kui Issand ei talitse oma rahvast paljude kannatustega, jah, kui ta neid ei [a]nuhtle surma ja hirmuga ja näljahäda ja kõiksugu katkuga, siis nad ei [b]pea teda meeles.

4 Oo, kui rumalad ja kui tühised ja kui halvad ja kui kuratlikud ja kui [a]kärmed toime panema süütegusid ja kui aeglased tegema head on inimlapsed; jah, kui kärmed kuulda võtma vanakurja sõnu ja kinnitama oma [b]südant maailma tühiste asjade külge!

5 Jah, kui kärmed olema [a]uhkust täis; jah, kui kärmed hooplema ja tegema kõike seda, mis on süütegu; ja kui aeglased on nad mäletama Issandat, oma Jumalat, ja hoidma oma kõrvu lahti tema

36 *a* Al 46:8.
12 1 *a* 2Aj 26:5; Ps 1:2–3.
b Ps 36:8–9; 2Ne 22:2; Mo 4:6.
PJ Usaldama.
2 *a* PJ Usust taganemine.
b Al 5:53; 3Ne 28:35.
3 *a* Mo 23:21; ÕL 98:21; 101:8.
b Am 4:6–11.
4 *a* 2Ms 32:8.
b Mt 15:19; Hb 3:12.
5 *a* Õp 29:23.
PJ Uhkus.

nõuannetele, jah, kui aeglased [b]kõndima tarkuse radadel!

6 Vaata, nad ei soovi, et Issand, nende Jumal, kes on nad [a]loonud, neid [b]juhiks ja valitseks; vaatamata tema suurele headusele ja tema halastusele nende vastu, nad peavad tema nõuandeid eimillekski ja nad ei taha, et ta oleks nende juht.

7 Oo, kui suur on inimlaste [a]tühisus; jah, nad on tõepoolest vähem kui maa põrm.

8 Sest vaata, maa põrm liigub sinna ja tänna ning lõheneb tükkideks meie suure ja igavikulise Jumala käsul.

9 Jah, vaata, tema hääl paneb kõikuma ja [a]värisema künkad ja mäed.

10 Ja tema hääle [a]väe tõttu nad purunevad ja muutuvad tasaseks, jah, just nagu org.

11 Jah, tema hääle väe tõttu rappub [a]terve maa;

12 jah, tema hääle väe tõttu kõiguvad alused kuni üdini välja.

13 Jah, ja kui ta ütleb maale: Liigu! siis see liigub.

14 Jah, kui ta ütleb [a]maale: [b]Mine tagasi, et see [c]pikendaks päeva mitme tunni võrra! siis nõnda sünnib;

15 ja nõnda läheb maa tagasi tema sõna kohaselt ja inimesele paistab, nagu seisaks päike paigal; jah, ja vaata, see on nii, sest kindlasti on maa see, mis liigub, ja mitte päike.

16 Ja vaata, samuti, kui ta ütleb suure sügavuse [a]vetele: [b]Kuiva! siis nõnda sünnib.

17 Vaata, kui ta ütleb sellele mäele: Tõsta end ja [a]tule ja lange selle linna peale, nii et see saab maetud! vaata, siis nõnda sünnib.

18 Ja vaata, kui inimene [a]peidab maasse aarde ja Issand ütleb: Olgu see [b]neetud selle süütegude pärast, kes selle peitis! vaata, see neetakse.

19 Ja kui Issand ütleb: Ole neetud, nii et ükski inimene ei leiaks sind nüüdsest ajast peale ja igavesti! vaata, mitte ükski inimene ei saa seda nüüdsest ja igavesti.

20 Ja vaata, kui Issand ütleb inimesele: Oma süütegude pärast saad sa neetud igavesti! siis nõnda sünnib.

21 Ja kui Issand ütleb: Oma süütegude pärast lõigatakse sind minu juurest ära! siis laseb ta sel sündida.

22 Ja häda sellele, kellele ta seda ütleb, sest nii sünnib sellele, kes paneb toime süütegusid, ja teda ei saa päästa; seepärast, meeleparandust on kuulutatud sel põhjusel, et inimesed võiksid pääseda.

23 Seepärast, need, kes parandavad meelt ja võtavad kuulda Issanda, oma Jumala häält, on

5 *b* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
6 *a* Js 45:9; ÕL 58:30; Ms 7:32–33.
b ÕL 60:4.
7 *a* Js 40:15, 17; Mo 4:19; Ms 1:10.
9 *a* 3Ne 22:10.
10 *a* 1Ne 17:46.
11 *a* Mr 5:23; Et 4:9.
14 *a* Jos 10:12–14.
b Js 38:7–8.
c 2Kn 20:8–11.
16 *a* Mt 8:27.
b Js 44:27; 51:10.
17 *a* 3Ne 8:10.
18 *a* Mr 1:18; Et 14:1.
b Hl 13:17.

õnnistatud, sest nemad on need, kes [a]päästetakse.

24 Ja annaks Jumal oma suures täiuses, et inimesed võiks tuua meeleparandusele ja headele tegudele, et neid võiks taastada armus [a]armule nende tegude järgi.

25 Ja ma tahan, et kõik inimesed võiksid saada päästetud. Aga me loeme, et sel suurel ja viimsel päeval leidub neid, kes heidetakse kõrvale, jah, kes aetakse Issanda juurest minema.

26 Jah, kes antakse üle lõputu viletsuse seisukorda, viies täide sõnad, mis ütlevad: Need, kes on teinud head, saavad [a]igavikulise elu; ja need, kes on teinud halba, saavad igavikulise [b]needuse. Ja nõnda see on. Aamen.

Laamanlase Saamueli prohvetlik kuulutus nefilastele.

Hõlmab peatükid 13–15 (kaasa arvatud).

13. PEATÜKK

Laamanlane Saamuel kuulutab prohvetlikult nefilaste hävitamisest, kui nad meelt ei paranda – Nemad ja nende rikkus neetakse – Nad hülgavad prohvetid ja loobivad neid kividega; nad on ümber piiratud deemonitest ja otsivad õnne süütegude toimepanemisest. Ligikaudu 6 eKr.

JA nüüd, sündis, et kaheksakümne kuuendal aastal jäid nefilased ikka veel pahelisusesse; jah, suurde pahelisusesse, samal ajal kui [a]laamanlased jälgisid täpselt Jumala käskudest kinnipidamist Moosese seaduse järgi.

2 Ja sündis, et sel aastal tuli keegi laamanlane Saamuel Sarahemla maale ja hakkas rahvale jutlustama. Ja sündis, et ta jutlustas mitmeid päevi rahvale meeleparandusest ja nad ajasid ta maalt välja ja ta oli valmis oma maale tagasi pöörduma.

3 Aga vaata, temale tuli Issanda hääl, et ta pöörduks taas tagasi ja kuulutaks rahvale prohvetlikult seda, mis iganes tema [a]südamesse tuleb.

4 Ja sündis, et nad ei lubanud tal linna siseneda; seepärast ta läks ja ronis üles müürile ja sirutas välja oma käe ning hüüdis valju häälega ja kuulutas rahvale prohvetlikult, mida iganes Issand tema südamesse pani.

5 Ja ta ütles nendele: Vaadake, mina, laamanlane Saamuel, räägin Issanda sõnu, mis tema paneb minu südamesse; ja vaata, ta on pannud mu südamesse, et öelda sellele rahvale, et õigluse [a]mõõk ripub selle rahva kohal ja enne, kui on möödunud nelisada aastat, langeb õigluse mõõk selle rahva peale.

6 Jah, raske [a]hävitus ootab seda

23 *a* PJ Päästmine, pääste.
24 *a* PJ Arm.
26 *a* Mt 25:46; Jh 5:28–29; Rm 6:13.
b PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
13 1 *a* Hl 15:4–5.
3 *a* ÕL 100:5.
5 *a* Al 60:29; 3Ne 2:19.
6 *a* Al 45:10–14; Hl 15:17.

rahvast ja tuleb kindlasti sellele rahvale, ja seda rahvast ei saa päästa miski muu kui ainult meeleparandus ja usk Issandasse Jeesusesse Kristusesse, kes kindlasti tuleb maailma ja kannatab palju asju ning kes tapetakse tema rahva eest.

7 Ja vaata, seda on mulle ilmutanud Issanda [a]ingel ja ta tõi [b]rõõmusõnumeid minu hingele. Ja vaata, mind saadeti teie juurde kuulutama seda ka teile, et ka teie saaksite rõõmusõnumeid; ent vaata, te ei tahtnud mind vastu võtta.

8 Seepärast, nõnda ütleb Issand: Nefilaste kõvasüdamelisuse pärast ma võtan neilt oma sõna ära ja [a]tõmban tagasi nendelt oma Vaimu ega talu neid enam ja ma pööran nende vendade südamed nende vastu, kui nad meelt ei paranda.

9 Ja enne, kui [a]nelisada aastat on möödunud, ma lasen neid karistada; jah, ma nuhtlen neid mõõga ja näljahäda ja katkuga.

10 Jah, ma nuhtlen neid oma tulises vihas ja teie vaenlasi on veel [a]neljandas põlvkonnas, kes elavad, et näha teie täielikku hävitamist; ja see sünnib kindlasti, kui te ei paranda meelt, ütleb Issand, ja nemad neljandast põlvkonnast saavad teie hävituse põhjustajateks.

11 Aga kui te parandate meelt ja [a]pöördute tagasi Issanda, oma Jumala poole, pööran ma oma viha ära, ütleb Issand; jah, nõnda ütleb Issand, õnnistatud on need, kes parandavad meelt ja pöörduvad minu poole, aga häda sellele, kes ei tee meeleparandust.

12 Jah, [a]häda sellele suurele Sarahemla linnale, sest vaata, see on päästetud õigemeelsete pärast; jah, häda sellele suurele linnale, sest ma tajun, ütleb Issand, et on paljud, jah, koguni suurem osa sellest suurest linnast, kes teevad oma südame minu vastu kõvaks, ütleb Issand.

13 Aga õnnistatud on need, kes meelt parandavad, sest neile heidan ma armu. Aga vaata, kui ei oleks õigemeelseid, kes on selles suures linnas, vaata, siis ma laseksin taevast alla tulla [a]tulel ja selle hävitada.

14 Aga vaata, õigemeelsete pärast on sellele armu heidetud. Kuid vaata, tuleb aeg, ütleb Issand, et kui te ajate õigemeelsed endi seast välja, siis olete te küpsed hävitamiseks; jah, häda sellele suurele linnale pahelisuse ja jäleduste pärast, mis selles on.

15 Jah, ja häda Giideoni linnale pahelisuse ja jäleduste pärast, mis selles on.

16 Jah, ja häda kõikidele linnadele, mis on ümberkaudsel maal ja mis on nefilaste valduses, selle pahelisuse ja jäleduste pärast, mis neis on.

17 Ja vaata, [a]needus tuleb sellele maale, ütleb Vägede Issand, nende

7 *a* Al 13:26.
b Js 52:7.
8 *a* Hl 6:35.
9 *a* Al 45:10–12.
10 *a* 1Ne 12:12; 2Ne 26:9; 3Ne 27:32.
11 *a* 3Ne 10:5–7.
12 *a* 3Ne 8:8, 24; 9:3.
13 *a* 1Ms 19:24; 2Kn 1:9–16; 3Ne 9:11.
17 *a* Hl 12:18.

inimeste pärast, kes sellel maal asuvad, jah, nende pahelisuse ja nende jäleduste pärast.

18 Ja sünnib, ütleb Vägede Issand, jah, meie suur ja tõeline Jumal, et see, kes [a]peidab maasse aardeid, ei leia neid enam maa suure needuse pärast, muidu kui ta on õigemeelne inimene ja peidab selle Issanda hoolde.

19 Sest ma tahan, ütleb Issand, et nad peidavad oma aarded minule, ja neetud olgu need, kes ei peida oma aardeid minule, sest ükski ei peida oma aardeid minule peale õigemeelsete; ja see, kes ei peida oma aardeid minule, on neetud, ja samuti ka aare, ning maa needuse tõttu ei lunasta seda mitte keegi.

20 Ja saabub päev, mil nad peidavad oma varanduse, sest nende süda on kinni rikkuse küljes, ja kuna nende süda on kinni rikkuse küljes ja nad peidavad oma varanduse, kui nad põgenevad vaenlaste eest; kuna nad ei peida neid minule, siis olgu nad neetud ja ka nende varandus; ja sel päeval neid nuheldakse, ütleb Issand.

21 Vaadake, teie, selle suure linna rahvas, ja võtke kuulda minu sõnu; jah, [a]võtke kuulda sõnu, mida ütleb Issand; sest vaadake, ta ütleb, et te olete neetud oma rikkuse pärast ja ka teie rikkus on neetud, kuna teie südamed on nende küljes kinni ja te ei ole võtnud kuulda selle sõnu, kes selle teile andis.

22 Teil ei ole meeles Issand, teie Jumal, nendes asjades, millega ta on teid õnnistanud, vaid teil on alati meeles teie [a]rikkus, aga mitte tänada Issandat, oma Jumalat, nende eest; jah, teie süda ei ole pöördunud Issanda poole, vaid see paisub suurest [b]uhkusest, nii et te hooplete ja uhkustate, täis [c]kadedust, tüli, pahatahtlikkust, tagakiusamist ja mõrvu ning kõiksugu süütegusid.

23 Sel põhjusel on Issand Jumal lasknud needusel tulla maale ja ka teie rikkuse peale, ning seda teie süütegude pärast.

24 Jah, häda sellele rahvale, sest see aeg on käes, et te [a]ajate välja prohvetid ja pilkate neid ja loobite neid kividega ja tapate neid ja panete toime kõiksugu süütegusid nende suhtes, just nagu tehti vanal ajal.

25 Ja nüüd, kui te räägite, te ütlete: Kui meie elupäevad oleksid olnud meie [a]vana aja isade päevil, me ei oleks tapnud prohveteid; me ei oleks loopinud neid kividega ega ajanud neid välja.

26 Vaadake, te olete halvemad kui nemad, sest nii tõesti, kui Issand elab, kui teie keskele tuleb [a]prohvet ja kuulutab teile Issanda sõna, mis tunnistab teie pattudest ja süütegudest, te saate tema peale [b]vihaseks ja ajate ta välja ning

18 *a* Mr 1:18; Et 14:1.
21 *a* PJ Kuulda võtma.
22 *a* Lk 12:34.
PJ Ajalikkus; Rikkus.
b PJ Uhkus.
c PJ Kade, kadedus.
24 *a* 2Aj 36:15–16; 1Ne 1:20.
25 *a* Ap 7:51.
26 *a* 2Aj 18:7; Lk 16:31.
b Js 30:9–10.

püüate igal viisil teda hävitada; jah, te ütlete, et ta on [c]valeprohvet ja et ta on patustaja ning kuradist, kuna ta [d]tunnistab, et teie teod on halvad.

27 Aga vaadake, kui inimene tuleb teie juurde ja ütleb: Tehke seda ja see ei too mingit süüd; tehke toda ja teil ei tule kannatada; jah, ta ütleb: Kõndige oma südame uhkuse järgi; jah, kõndige oma silmade uhkuse järgi ja tehke, mida iganes teie süda soovib – kui inimene tuleb teie juurde ja ütleb seda, siis te võtate ta vastu ja ütlete, et ta on [a]prohvet.

28 Jah, te ülistate teda ja annate temale osa oma varandusest; te annate temale oma kulda ja oma hõbedat ning riietate ta hinnaliste rõivastega, ja kuna ta räägib teile [a]meelitavaid sõnu ja ütleb, et kõik on hästi, siis te ei leia temas mingit süüd.

29 Oo sa paheline ja rikutud põlvkond; sa paadunud ja kangekaelne rahvas, kui kaua te arvate, et Issand teid talub? Jah, kui kaua te lasete end juhtida [a]rumalatel ja [b]pimedatel juhtidel? Jah, kui kaua te [c]valite pigem pimeduse kui [d]valguse?

30 Jah, vaadake, Issanda viha on juba süttinud teie vastu; vaadake, ta on ära neednud maa teie süütegude pärast.

31 Ja vaadake, tuleb aeg, mil ta neab teie rikkuse, et see muutub niiviisi [a]libedaks, et te ei saa seda hoida ja teie vaesuse päevadel ei saa te seda säilitada.

32 Ja teie vaesuse päevadel te hüüate Issanda poole ja te hüüate asjata, sest teie laastamine on juba tulnud teie peale ja teie hävitamine on kindel; ja siis te nutate ja ulute sel päeval, ütleb Vägede Issand. Ja siis te kurdate ja ütlete:

33 Oo, oleksin ma [a]meelt parandanud ja ei oleks surmanud prohveteid ja [b]loopinud neid kividega ja ajanud neid välja! Jah, sel päeval te ütlete: Oo, et me oleksime pidanud meeles Issandat, meie Jumalat, sel päeval, mil ta andis meile meie rikkuse, ja siis ei oleks see muutunud libedaks, et peaksime selle kaotama; sest vaata, meie rikkus on meilt läinud.

34 Vaata, me paneme tööriista siia ja järgmisel päeval on see kadunud; ja vaata, meie mõõgad on võetud meilt päeval, mil otsisime neid võitlemiseks.

35 Jah, me oleme peitnud oma aarded ja need on libisenud meilt ära maa needuse pärast.

36 Oo, et me oleksime meelt parandanud sel päeval, mil meile tuli Issanda sõna; sest vaata, maa on neetud ja kõik asjad on muutunud libedaks ja me ei saa neid käes hoida.

37 Vaata, meie ümber on deemonid; jah, me oleme ümber piiratud selle inglitest, kes on püüdnud

26 *c* Mt 13:57.
d Gl 4:16.
27 *a* Mi 2:11.
PJ Preestripettus.
28 *a* 2Tm 4:3–4.
29 *a* 2Ne 28:9.
b Mt 15:14.
c Jh 3:19.
d Ii 24:13.
31 *a* Mr 1:17–18.
33 *a* Mr 2:10–15.
b Mt 23:37.

…da meie hinge. Vaata, meie …eod on suured! Oo Issand, kas …i ei saaks oma viha meie pealt ära pöörata? Ja selline on teie kõne neil päevil.

38 Aga vaata, teie prooviaja [a]päevad on möödas; te olete [b]edasi lükanud oma päästepäeva, kuni on igavesti liiga hilja ja teie hävitamine on tehtud kindlaks; jah, sest te olete kõik oma elupäevad taotlenud seda, mida te ei ole suutnud omandada, ja te olete otsinud [c]õnne, pannes toime süütegusid, mis on loomuvastane sellele õigemeelsusele, mis on omane meie suurele ja Igavesele Peamehele.

39 Oo teie, maa rahvas, kui te kuulaksite minu sõnu! Ja ma palun, et Issanda viha pöörduks teie pealt ära ja et te teeksite meeleparanduse ja saaksite päästetud.

14. PEATÜKK

Saamuel ennustab valgust öö ajal ja uut tähte Kristuse sündimisel – Kristus lunastab inimesed ajalikust ja vaimsest surmast – Tema surma tunnustähtede seas on kolmepäevane pimedus, kaljude lõhenemine ja suured murrangud looduses. Ligikaudu 6 eKr.

JA nüüd, sündis, et laamanlane [a]Saamuel kuulutas prohvetlikult veel palju rohkem asju, millest ei saa kirjutada.

2 Ja vaata, ta ütles nendele: Vaata, ma annan teile tunnustähe, sest viis aastat veel ja vaata, siis tuleb Jumala Poeg lunastama kõiki neid, kes usuvad tema nimesse.

3 Ja vaata, ma annan teile [a]tunnustäheks tema tulemise ajast selle: sest vaata, taevas on suured valgused, nii et tema tulemise eelsel ööl ei ole pimedust, nii et inimesele näib, nagu oleks päev.

4 Seepärast, on üks päev ja öö ja päev, otsekui oleks üks päev ja ööd ei olekski; ja see on teile tunnustäheks, sest te teate tõusvast päikesest ja ka selle loojaminekust; seepärast teate te kindlalt, et on kaks päeva ja üks öö; ometi öö ei pimene; ja see on öö enne [a]tema sündimist.

5 Ja vaata, tõuseb uus [a]täht, selline, mida te mitte kunagi ei ole näinud, ja see on samuti teile tunnustäheks.

6 Ja vaata, see ei ole veel kõik, vaid taevasse tuleb palju tunnustähti ja imetegusid.

7 Ja sünnib, et te olete kõik hämmastunud ja imestate, nii et te [a]langete maha.

8 Ja sünnib, et kes iganes [a]usub Jumala Pojasse, see saab igavikulise elu.

9 Ja vaata, nõnda on Issand käskinud mind oma ingli kaudu, et ma

38 *a* Mr 2:15.
b Al 34:33–34.
c Al 41:10–11.
14 1 *a* Hl 13:2.
3 *a* 3Ne 1:15.
4 *a* PJ Jeesus Kristus – Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta.
5 *a* Mt 2:1–2; 3Ne 1:21.
7 *a* 3Ne 1:16–17.
8 *a* Jh 3:16.

tuleksin ja räägiksin teile neid asju; jah, ta on käskinud, et ma kuulutaksin teile prohvetlikult neist asjadest; jah, ta on öelnud mulle: Hüüa sellele rahvale, parandage meelt ja valmistage Issandale teed!

10 Ja nüüd, kuna ma olen laamanlane ja olen rääkinud teile sõnu, mida Issand on käskinud mul öelda, ja kuna need olid teie suhtes karmid, olete te minu peale vihased ja püüate hävitada mind ja olete [a]ajanud mind välja endi hulgast.

11 Ja te kuulete minu sõnu, sest selle kavatsusega olen ma tulnud üles selle linna müüridele, et te võiksite kuulda ja teada Jumala kohtuotsustest, mis ootavad teid teie süütegude pärast, ja samuti, et te võiksite teada meeleparanduse tingimusi:

12 ja samuti, et te võiksite teada Jeesuse Kristuse tulemisest, kes on Jumala Poeg, taeva ja maa [a]Isa, kõikide asjade Looja algusest peale; ja et te võiksite teada tema tulemise tunnustähti eesmärgiga uskuda tema nimesse.

13 Ja kui te [a]usute tema nimesse, siis te parandate meelt kõikidest oma pattudest, et te võiksite seeläbi saada need andeks tema [b]teenete kaudu.

14 Ja vaata, ma annan teile veel ühe tunnustähe, jah, tunnustähe tema surma kohta.

15 Sest vaata, ta peab kindlasti surema, et võiks tulla [a]pääste; jah, tal on vajalik ja otstarbekas surra, et teha teoks surnute [b]ülestõusmine, et seeläbi saaks tuua inimesi Issanda juurde.

16 Jah, vaata, see surm teeb teoks ülestõusmise ja [a]lunastab kogu inimkonna esimesest surmast, mis on vaimne surm; sest kogu inimkond, olles Aadama [b]langemisest saadik ära [c]lõigatud Issanda juurest, on arvatud [d]surnuks nii ajalikus kui ka vaimses tähenduses.

17 Ent vaata, Kristuse ülestõusmine [a]lunastab inimkonna, jah, kõiguni terve inimkonna ja toob nad tagasi Issanda juurde.

18 Jah, ja see viib täide meeleparanduse tingimuse, et kes iganes meelt parandab, seda ei raiuta maha ega visata tulle; aga kes iganes ei paranda meelt, raiutakse maha ja visatakse tulle; ja neile tuleb taas vaimne surm, jah, teine surm, sest nad on taas ära lõigatud sellest, mis puutub õigemeelsusesse.

19 Seepärast parandage meelt, parandage meelt, et te seda teades ja mitte tehes selle järgi ei tõmbaks enesele süüdimõistmist ja teid ei viidaks alla sellesse teise surma.

20 Aga vaata, nagu ma rääkisin teile teisest [a]tunnustähest, tema surma tunnustähest, siis vaata, sel päeval, mil ta sureb, [b]pimeneb

10 *a* Hl 13:2.
12 *a* Mo 3:8; 3Ne 9:15; Et 4:7.
PJ Jeesus Kristus.
13 *a* Ap 16:30–31.
b ÕL 19:16–20.
15 *a* PJ Päästja.
b Al 42:23.
PJ Ülestõusmine.
16 *a* PJ Lunastusplaan.
b PJ Aadama ja Eeva langemine.
c Al 42:6–9.
d PJ Surm, vaimne.
17 *a* PJ Lunastama, lunastus.
20 *a* 3Ne 8:5–25.
b Lk 23:44.

päike ja keeldub andmast teile oma valgust; ja samuti kuu ja tähed; ja selle maa palgel ei ole [c]kolm päeva mingit valgust, nimelt ajast, mil ta sureb, kuni ajani, mil ta taas surnuist tõuseb.

21 Jah, sel ajal, kui ta hinge heidab, [a]müristab ja lööb mitmeid tunde välku ja maa rappub ja väriseb, ning kaljud, mis on selle maa palgel, nii pealpool kui ka allpool maad, mis, te teate, on praegu kindlad ehk suurem osa sellest on üks kindel tervik, [b]purunevad;

22 jah, need lõhestatakse kaheks ja sellest ajast peale [a]leitakse neid kihtidena ja pragunenutena ja murdunud kildudena kogu maa palgel, jah, nii pealpool kui ka allpool maad.

23 Ja vaata, tõusevad tugevad tormid ja paljud mäed tehakse madalaks, oru sarnaseks, ja paljud kohad, mida praegu kutsutakse orgudeks, muutuvad mägedeks, mille kõrgus on suur.

24 Ja paljud maanteed purunevad ning paljud [a]linnad laastatakse.

25 Ja paljud [a]hauad avanevad ja annavad tagasi paljud surnud; ja paljud pühad ilmutavad end paljudele.

26 Ja vaata, nõnda on [a]ingel mulle rääkinud; sest ta ütles mulle, et müristab ja lööb välku mitmeid tunde.

27 Ja ta ütles mulle, et see kõik sünnib müristamise ja välgu ja tormi ajal ja et [a]pimedus katab tervet maad kolm päeva.

28 Ja ingel ütles mulle, et paljud näevad veel suuremaid asju kui need, et nad võiksid uskuda, et [a]need tunnustähed ja need imeteod sünnivad kogu selle maa palgel, et inimlaste seas ei oleks põhjust uskmatuseks –

29 ja seda sel eesmärgil, et kes iganes usub, võiks saada päästetud, ja kes iganes ei usu, neile võiks saada osaks õiglane [a]kohtuotsus; ja samuti, et kui nad mõistetakse süüdi, on nad oma süüdimõistmise ise endi peale toonud.

30 Ja nüüd, pidage meeles, pidage meeles, mu vennad, et kes iganes hukkub, see hukkub iseenese läbi; ja kes iganes paneb toime süütegusid, teeb seda iseenesele; sest vaata, te olete [a]vabad; teil on lubatud tegutseda iseenda eest; sest vaata, Jumal on andnud teile [b]teadmise ja ta on teinud teid vabaks.

31 Ta on andnud teile, et te võite [a]eristada head halvast, ja ta on andnud teile, et te võite [b]valida elu või surma; ja te võite teha head ja saada [c]taastatud sellesse, mis on hea, ehk lasta endale taastada seda, mis on hea; või te võite teha halba ja lasta endale taastada seda, mis on halb.

20 *c* Mo 3:10.
21 *a* 3Ne 8:6.
b 3Ne 10:9.
22 *a* 3Ne 8:18.
24 *a* 3Ne 9:3–12.
25 *a* Mt 27:50–54; 3Ne 23:9–11.
26 *a* Al 13:26.
27 *a* 1Ne 19:10; 3Ne 8:3.
28 *a* 1Ne 12:4–5.
29 *a* PJ Viimane kohtumõistmine.
30 *a* 2Ne 2:26–29; Ms 6:56.
PJ Valikuvabadus.
b PJ Teadmised.
31 *a* Mn 7:16.
b 2Ne 2:28–29; Al 3:26–27.
c Al 41:3–5.

15. PEATÜKK

Issand talitses nefilasi, kuna ta armastas neid – Usule pöördunud laamanlased on usus kindlad ja vankumatud – Issand on halastav laamanlaste vastu viimsel ajal. Ligikaudu 6 eKr.

JA nüüd, mu armsad vennad, vaadake, ma kuulutan teile, et kui te meelt ei paranda, jäetakse teie majad teile [a]laastatuks.

2 Jah, kui te meelt ei paranda, siis on teie naistel suur põhjus leinata päeval, mil nad imetavad, sest te püüate põgeneda ja pelgupaika ei ole; jah, ja häda nendele, kes [a]last ootavad, sest nad on rasked ega saa põgeneda; seepärast, nad tallatakse maha ja jäetakse hukkuma.

3 Jah, häda sellele rahvale, keda kutsutakse Nefi rahvaks, kui nad meelt ei paranda, kui nad näevad kõiki neid tunnustähti ja imetegusid, mida neile näidatakse; sest vaata, nad on olnud Issanda valitud rahvas; jah, Nefi rahvast on ta armastanud ja ta on ka [a]talitsenud neid; jah, nende süütegude päevadel ta talitses neid, kuna ta armastab neid.

4 Aga vaadake, mu vennad, laamanlasi on ta vihanud, sest nende teod on olnud pidevalt halvad ja seda nende [a]isade pärimuste pahelisuse pärast. Aga vaata, pääste on tulnud nendele nefilaste jutlustamise kaudu ja sel eesmärgil on Issand nende elupäevi [b]pikendanud.

5 Ja ma tahan, et te näeksite, et [a]suurem osa nendest on oma kohustuste rajal ja nad kõnnivad ettevaatlikult Jumala ees ja jälgivad, et peavad kinni tema käskudest ja tema määrustest ja tema kohtuotsustest vastavalt Moosese seadusele.

6 Jah, ma ütlen teile, et suurem osa neist teeb seda ja nad püüavad väsimatu usinusega, et nad võiksid tuua oma ülejäänud vennad tõe tundmisele; seepärast liituvad paljud nendega iga päev.

7 Ja vaata, te teate ise, sest te olete olnud selle tunnistajaks, et kõik need, kes on toodud tõe tundmisele ja teadmisele nende isade pahelistest ja jäledatest pärimustest ning on juhitud uskuma pühakirju, jah, pühade prohvetite prohvetlikke kuulutusi, mis on kirjutatud, mis juhivad neid uskuma Issandasse ja meeleparandusele, milline usk ning meeleparandus toovad neile südamete [a]muutuse –

8 seepärast, kõik, kes nii kaugele on tulnud, te teate ise, et nad on [a]kindlad ja vankumatud usus ja selles, millega nad on vabaks tehtud.

9 Ja te teate ka, et nad on maha [a]matnud oma sõjariistad ja nad kardavad neid välja võtta, et sellega mingil viisil mitte patustada;

15 1 *a* Mt 23:37–38.
2 *a* Mt 24:19.
3 *a* Õp 3:12; Hb 12:5–11; ÕL 95:1.
4 *a* PJ Pärimused.
b Al 9:16.
5 *a* Hl 13:1.
7 *a* PJ Pöördumine, pöördunu.
8 *a* Al 23:6; 27:27; 3Ne 6:14.
9 *a* Al 24:17–19.

jah, te võite näha, et nad kardavad patustada – sest vaadake, nad lasevad oma vaenlastel end maha tallata ja tappa ega taha tõsta oma mõõka nende vastu, ja seda nende usu pärast Kristusesse.

10 Ja nüüd, nende püsivuse pärast, kui nad usuvad sellesse, mida nad usuvad, sest nende kindluse pärast, kui nad on kord valgustatud, vaadake, Issand õnnistab neid ja pikendab nende päevi, hoolimata nende süütegudest –

11 jah, kui nad peaksid koguni uskmatusse kalduma, [a]pikendab Issand nende elupäevi, kuni tuleb aeg, millest meie isad on rääkinud ja ka prohvet [b]Seenos ja paljud teised prohvetid, et meie vennad laamanlased [c]tuuakse taas tõe tundmisele –

12 jah, ma ütlen teile, et Issanda [a]lubadused laienevad viimasel ajal meie vendadele laamanlastele; ja vaatamata paljudele kannatustele, mis neil on, ja hoolimata sellest, et neid [b]aetakse maa pinnal sinnatänna ja jälitatakse ja lüüakse ja hajutatakse laiali ilma ühegi varjupaigata, on Issand nende vastu [c]halastav.

13 Ja seda prohvetliku kuulutuse järgi, et neid [a]toodaks taas õigele teadmisele, mis on teadmine nende Lunastajast ja nende suurest ja tõelisest [b]karjasest, ning arvataks tema lammaste hulka.

14 Seepärast ma ütlen teile, et neil läheb [a]paremini kui teil, kui te meelt ei paranda.

15 Sest vaata, kui neid vägevaid tegusid, mida teile näidati, [a]oleks näidatud neile, jah, neile, kes on kaldunud uskmatusse oma isade pärimuste pärast, te võite ise näha, et siis ei oleks nad enam kunagi uskmatusse kaldunud.

16 Seepärast, ütleb Issand: Ma ei hävita neid täielikult, vaid lasen neil päeval, mil ma seda targaks pean, minu juurde tagasi pöörduda, ütleb Issand.

17 Ja nüüd, vaata, Issand ütleb nefilaste rahva kohta: Kui nad ei paranda meelt ega tee tähelepanelikult minu tahtmist, [a]hävitan ma nad täielikult, ütleb Issand, nende uskmatuse pärast, hoolimata nendest mitmetest vägevatest tegudest, mis ma olen nende seas teinud, ja nii tõesti, kui Issand elab, need asjad sünnivad, ütleb Issand.

16. PEATÜKK

Nefi ristib nefilased, kes usuvad Saamueli – Saamueli ei saa tappa meelt mitteparandavate nefilaste noolte ega kividega – Mõned teevad oma südame kõvaks ja teised näevad ingleid – Uskmatud ütlevad, et pole mõistlik uskuda Kristusesse ja tema tulekusse Jeruusalemmas. Ligikaudu 6–1 eKr.

JA nüüd, sündis, et paljud kuulsid

11 *a* Al 9:16.
b Hl 8:19.
c 2Ne 30:5–8.
12 *a* En 1:12–13.
b Mr 5:15.
c 1Ne 13:31; 2Ne 10:18–19; Jb 3:5–6.
13 *a* 3Ne 16:12.
b PJ Hea Karjane.
14 *a* Hl 7:23.
15 *a* Mt 11:20–23.
17 *a* Hl 13:6–10.

laamanlase Saamueli sõnu, mida ta linnamüüridel rääkis. Ja kõik, kes tema sõnu uskusid, läksid ja otsisid Nefit; ja kui nad olid tulnud ja ta leidnud, tunnistasid nad temale oma patud ega salanud neid, soovides, et nad ristitaks Issandale.

2 Ent kõik, kes ei uskunud Saamueli sõnu, said tema peale vihaseks; ja nad loopisid müürile tema pihta kive ja paljud lasid tema suunas ka nooli, kui ta müüril seisis; aga Issanda Vaim oli temaga, nii et nad ei saanud talle oma kivide ega nooltega pihta.

3 Nüüd, kui nad nägid, et nad ei saa talle pihta, oli veelgi rohkem neid, kes uskusid tema sõnu, nii et nad läksid Nefi juurde, et saada ristitud.

4 Sest vaata, Nefi ristis ja kuulutas prohvetlikult ja jutlustas, hüüdes rahvale meeleparandust, näidates tunnustähti ja imetegusid, tehes rahva seas [a]imesid, et nad saaksid teada, et Kristus on [b]varsti tulemas –

5 jutustades neile asjadest, mis varsti sünnivad, et nende saabumise ajal nad võiksid teada ja mäletada, et see tehti neile teatavaks juba varem uskumise eesmärgil; seepärast kõik, kes uskusid Saamueli sõnu, läksid Nefi juurde, et saada ristitud, sest nad tulid ja parandasid meelt ning tunnistasid oma patte.

6 Aga suurem osa nendest ei uskunud Saamueli sõnu; seepärast, kui nad nägid, et nad ei saa teda tabada oma kivide ja oma nooltega, hüüdsid nad oma väejuhtidele, öeldes: Võtke see mees ja siduge kinni, sest vaadake, temas on kurat ja kuradi väe pärast, mis temas on, ei saa me teda tabada oma kivide ja oma nooltega; seepärast võtke ja siduge ta kinni ja viige ta minema.

7 Ja kui nad läksid sinna, et panna oma käed tema külge, vaata, heitis ta end müürilt alla ja põgenes nende maadelt, jah, koguni omaenda maale välja ja hakkas jutlustama ja prohvetlikult kuulutama omaenda rahva seas.

8 Ja vaata, temast ei kuuldud nefilaste seas enam mitte kunagi; ja nõnda olid rahva lood.

9 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise kaheksakümne kuues aasta.

10 Ja nõnda lõppes ka kohtunike valitsemise kaheksakümne seitsmes aasta, mil suurem osa rahvast jäi oma uhkusesse ja pahelisusesse ja väiksem osa kõndis ettevaatlikumalt Jumala ees.

11 Ja sellised olid olud ka kohtunike valitsemise kaheksakümne kaheksandal aastal.

12 Ja kohtunike valitsemise kaheksakümne üheksandal aastal oli rahva oludes vaid vähe muutusi peale selle, et rahvas hakkas olema paadunum süütegudes ja tegema üha rohkem ja rohkem seda, mis on vastuolus Jumala käskudega.

13 Ent sündis, et kohtunike

16 4 *a* PJ Ime.
b Hl 14:2.

valitsemise üheksakümnendal aastal anti rahvale [a]suuri tunnustähti ja imetegusid ja prohvetite sõnad [b]hakkasid täide minema.

14 Ja [a]inglid ilmusid inimestele, tarkadele inimestele, ja kuulutasid neile rõõmusõnumeid suurest rõõmust; nõnda hakkasid pühakirjad sel aastal täide minema.

15 Ometi, rahvas hakkas oma südant kõvaks tegema, kõik, peale kõige usklikuma osa nendest, nii nefilastest kui ka laamanlastest, ja nad hakkasid toetuma iseenda jõule ja [a]iseenese tarkusele, öeldes:

16 Mõned asjad nii paljude hulgast nad võisid ju arvata õigesti; aga vaata, me teame, et kõik need suured ja imepärased tööd, millest on räägitud, ei saa aset leida.

17 Ja nad hakkasid arutama ja vaidlema isekeskis, öeldes:

18 Et ei ole [a]mõeldav, et tuleb selline isik nagu Kristus; kui aga nii juhtub ja ta on Jumala Poeg, taeva ja maa Isa, nagu on räägitud, siis miks ta ei näita ennast meile samuti kui nendele, kes on Jeruusalemmas?

19 Jah, miks ta ei näita ennast sel maal samamoodi nagu Jeruusalemma maal?

20 Aga vaata, me teame, et see on üks paheline [a]pärimus, mille on pärandanud meile meie isad, et panna meid uskuma mingisse suurde ja imepärasesse asja, mis peab sündima, ent mitte meie keskel, vaid maal, mis on kaugel eemal, maal, mida me ei tunne; seepärast saavad nad hoida meid teadmatuses, sest me ei saa oma silmaga [b]tunnistada, et see on tõsi.

21 Ja nad teostavad kurja kavaluse ja salapärase kunsti abil midagi väga salapärast, mida me ei mõista, mis alandab meid olema nende sõnade teenijad ja ka nende teenijad, sest me sõltume nendest, et nad meile sõna õpetaksid; ja nõnda nad hoiavad meid teadmatuses kõik meie elupäevad, kui me neile järele anname.

22 Ja veel palju rohkem asju kujutasid inimesed ette oma südames, mis olid rumalad ja [a]tühised ja nad olid väga häiritud, sest Saatan ärgitas pidevalt neid toime panema süütegusid; jah, ta käis ringi, levitades kuulujutte ja tülisid kogu maa palgel, et ta võiks teha inimeste südamed kõvaks selle vastu, mis oli hea, ja selle vastu, mis oli tulemas.

23 Ja vaatamata Issanda rahva seas tehtud tunnustähtedele ja imetegudele ning paljudele imedele, mida nad tegid, sai Saatan inimeste südametes suure haarde kogu maa palgel.

24 Ja nõnda lõppes Nefi rahva kohtunike valitsemise üheksakümnes aasta.

25 Ja nõnda lõppes Heelamani raamat vastavalt Heelamani ja tema poegade ülestähendustele.

13 *a* 3Ne 1:4.
b Hl 14:3–7.
14 *a* Al 13:26.
15 *a* Js 5:21.
18 *a* Al 30:12–13.
20 *a* PJ Pärimused.
b Et 12:5–6, 19.
22 *a* PJ Tühine, tühisus.

KOLMAS NEFI

HEELAMANI POJA NEFI POJA

NEFI RAAMAT

Ja Heelaman oli Heelamani poeg, kes oli Alma poeg, kes oli Alma poeg, kes oli Nefi järeltulija, kes oli Lehhi poeg, kes lahkus Jeruusalemmast Sidkija, Juuda kuninga esimesel valitsemisaastal.

1. PEATÜKK

Nefi, Heelamani poeg, lahkub maalt ja tema poeg Nefi peab ülestähendusi – Kuigi tunnustähti ja imetegusid on rohkesti, kavatsevad pahelised tappa õigemeelsed – Saabub Kristuse sünniöö – Antakse tunnustäht ja tõuseb uus täht – Valed ja pettused kasvavad ning Gadiantoni röövlid tapavad paljusid. Ligikaudu 1–4 pKr.

NÜÜD, sündis, et üheksakümne esimene aasta oli lõppenud ja see oli [a]kuussada aastat sellest ajast, mil Lehhi lahkus Jeruusalemmast; ja see oli samal aastal, kui Lakooneus oli maa ülemkohtunik ja valitseja.

2 Ja Nefi, Heelamani poeg, oli lahkunud Sarahemla maalt, jättes oma vanima poja [a]Nefi hoolde [b]vaskplaadid ja kõik ülestähendused, mida oli kirjutatud, ja kõik need esemed, mida oli peetud pühana Lehhi Jeruusalemmast lahkumisest saadik.

3 Siis ta lahkus maalt ja seda, [a]kuhu ta läks, ei tea mitte ükski inimene; ja tema poeg Nefi pidas ülestähendusi tema asemel, jah, ülestähendust selle rahva kohta.

4 Ja sündis, et üheksakümne teise aasta algul, vaata, hakkasid prohvetite prohvetlikud kuulutused täielikumalt täide minema; sest rahva seas hakati näitama suuremaid tunnustähti ja suuremaid imesid.

5 Kuid olid mõned, kes hakkasid ütlema, et see aeg on möödas, mil need sõnad, millest laamanlane Saamuel oli [a]rääkinud, oleksid pidanud täide minema.

6 Ja nad hakkasid rõõmustama oma vendade kulul, öeldes: Vaadake, aeg on möödas ja Saamueli sõnad ei ole täide läinud; seepärast, teie rõõm ja teie usk selle asja suhtes on olnud asjatu.

7 Ja sündis, et nad tegid suurt lärmi kogu maal; ja need inimesed, kes uskusid, muutusid väga kurvaks, et võib-olla neid asju, millest oli räägitud, ei sünnigi.

8 Aga vaata, nad ootasid kindlalt seda päeva ja seda ööd ning seda päeva, mis peaks olema nagu üks

[3 NEFI]
1 1 *a* 2Ne 25:19.
2 *a* PJ Nefi, Heelamani poja Nefi poeg.
b Al 37:3–5.
3 *a* 3Ne 2:9.
5 *a* Hl 14:2–4.

päev, otsekui ööd ei olekski, et nad võiksid teada, et nende usk ei olnud asjatu.

9 Nüüd, sündis, et uskmatud olid määranud päeva, mil kõik need, kes usuvad nendesse pärimustesse, [a]surmatakse, kui ei ilmu tunnustähte, mida prohvet Saamuel oli kuulutanud.

10 Nüüd, sündis, et kui Nefi, Nefi poeg, nägi seda rahva pahelisust, oli ta süda ülimalt kurb.

11 Ja sündis, et ta läks välja ja kummardus maha ja hüüdis vägevalt Jumala poole oma rahva pärast, jah, nende pärast, keda ähvardas hävitus, kuna nad uskusid oma isade pärimustesse.

12 Ja sündis, et ta hüüdis vägevalt Issanda poole [a]terve see päev; ja vaata, temale tuli Issanda hääl, öeldes:

13 Tõsta oma pea ja ole rõõmus; sest vaata, aeg on lähedal ja tänasel ööl antakse tunnustäht ja [a]homme ma tulen maailma, et näidata maailmale, et ma täidan kõik, mida ma olen lasknud [b]rääkida oma pühade prohvetite suuga.

14 Vaata, ma [a]tulen omade juurde, et [b]täita kõik, mida ma olen teada andnud inimlastele maailma [c]rajamisest peale, ja teha [d]nii Isa kui ka Poja tahet – Isa tahet minu pärast ja Poja tahet oma liha pärast. Ja vaata, aeg on lähedal ja täna öösel antakse tunnustäht.

15 Ja sündis, et sõnad, mis tulid Nefile, läksid täide nii, nagu need olid räägitud; sest vaata, päikese loojudes ei tulnud [a]pimedust ja inimesed hämmastusid, kuna öö saabudes polnud pime.

16 Ja oli palju neid, kes polnud uskunud prohvetite sõnu, kes [a]langesid maha ja olid otsekui surnud, sest nad teadsid, et suur [b]hävitusplaan, mida nad olid valmistanud nende jaoks, kes uskusid prohvetite sõnu, oli nurjunud, sest see tunnustäht, mis oli antud, oli juba lähedal.

17 Ja nad hakkasid mõistma, et Jumala Poeg peab peagi ilmuma; jah, lühidalt, kõik inimesed kogu maa palgel läänest idani, nii põhjapoolsel kui ka lõunapoolsel maal olid ülimalt hämmastunud, nii et nad langesid maha.

18 Sest nad teadsid, et prohvetid olid tunnistanud nendest asjadest palju aastaid ja et tunnustäht, mis oli antud, oli juba käes; ja nad hakkasid kartma oma süütegude ja uskmatuse pärast.

19 Ja sündis, et terve see öö ei tulnud pimedust, vaid oli valge nagu keskpäeval. Ja sündis, et päike tõusis taas hommikul vastavalt oma õigele korrale ja nad teadsid, et see on päev, mil Issand [a]sünnib, tänu tunnustähele, mis oli antud.

20 Ja see, jah, kõik, iga pisiasi,

9 *a* PJ Märter, märtrisurm.
12 *a* En 1:4; Al 5:46.
13 *a* Lk 2:10–11.
b PJ Jeesus Kristus – Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta.
14 *a* Jh 1:11.
b Mt 5:17–18.
c Al 42:26.
d ÕL 93:3–4.
15 *a* Hl 14:3.
16 *a* Hl 14:7.
b 3Ne 1:9.
19 *a* Lk 2:1–7.

oli sündinud prohvetite sõnade kohaselt.

21 Ja sündis ka, et ilmus uus [a]täht, vastavalt sõnale.

22 Ja sündis, et Saatan hakkas sellest ajast peale levitama valesid rahva keskel, et teha nende südamed kõvaks, kavatsusega, et nad ei usuks neid tunnustähti ega imetegusid, mida nad olid näinud; aga nendest valedest ja pettustest hoolimata suurem osa rahvast uskus ning pöördus Issandasse.

23 Ja sündis, et Nefi ja ka paljud teised läksid rahva sekka, ristides meeleparanduseks, millega leidis aset suur pattude [a]andekssaamine. Ja nõnda oli rahval taas maal rahu.

24 Ja ei olnud tülisid peale mõnede, kes hakkasid jutlustama, püüdes pühakirja abil tõestada, et ei ole enam [a]otstarbekas järgida Moosese seadust. Nüüd, selles asjas nad eksisid, kuna nad ei mõistnud pühakirja.

25 Ja sündis, et nad pöördusid peagi ja veendusid, et neil polnud õigus, sest neile anti teada, et seadus ei ole veel [a]täidetud ja et iga pisiasi selles peab täituma; jah, neile tuli sõna, et see peab saama täidetud; jah, et mitte üks kübe ei kao enne, kui kõik saab täidetud; seepärast anti neile samal aastal teada nende eksimusest ja nad [b]tunnistasid oma vigu.

26 Ja nõnda möödus üheksakümne teine aasta, tuues rahvale rõõmusõnumeid tänu tunnustähtedele, mis sündisid vastavalt kõikide pühade prohvetite prohvetliku kuulutuse sõnadele.

27 Ja sündis, et ka üheksakümne kolmas aasta möödus rahus, peale [a]Gadiantoni röövlite, kes elasid mägedes, kes olid maale nuhtluseks; sest nende kindlused ja nende salajased paigad olid nii tugevad, et rahvas ei suutnud neid vallutada; seepärast panid nad toime palju mõrvu ja tapsid rahva seast paljusid.

28 Ja sündis, et üheksakümne neljandal aastal hakkas nende arv suuresti kasvama, sest nende juurde põgenesid paljud teisitimõtlejad nefilased, mis põhjustas palju muret neile nefilastele, kes maale alles jäid.

29 Ja ka laamanlastel oli põhjust suureks kurvastamiseks, sest vaata, neil oli palju lapsi, kes kasvasid suureks ja kellel vanust juurde tuli, nii et nad said iseseisvaks, ja mõned, kes olid [a]soramlased, juhtisid neid eemale oma valede ja meelitussõnadega nende Gadiantoni röövlitega liituma.

30 Ja nõnda vaevati ka laamanlasi ning pealekasvava põlvkonna pahelisuse pärast hakkas nende usk ja õigemeelsus nõrgenema.

2. PEATÜKK

Pahelisus ja jäledused suurenevad

21 *a* Mt 2:1–2; Hl 14:5.
23 *a* PJ Pattude andekssaamine.
24 *a* Al 34:13.
25 *a* Mt 5:17–18.
b Mo 26:29.
27 *a* PJ Gadiantoni röövlid.
29 *a* Al 30:59.

rahva hulgas – Nefilased ja laamanlased ühinevad, et kaitsta end Gadiantoni röövlite eest – Usulepöördunud laamanlased muutuvad valgeks ja neid kutsutakse nefilasteks. Ligikaudu 5–16 pKr.

Ja sündis, et nõnda möödus ka üheksakümne viies aasta ja rahvas hakkas unustama neid tunnustähti ja imetegusid, mida nad olid kuulnud, ja hakkas üha vähem imeks panema tunnustähte või imetegu taevast, nii et nende süda hakkas muutuma kõvaks ja meel pimestuma ning nad lakkasid uskumast seda, mida nad olid kuulnud ja näinud –

2 tühine ettekujutus südames, et seda tehti inimese ja kuradi väega, et ära juhtida ja [a]petta inimeste südameid; ja nõnda sai Saatan taas võimust inimeste südamete üle, nii et ta tegi pimedaks nende silmad ja pani nad uskuma, et Kristuse õpetus on rumal ja tühine.

3 Ja sündis, et rahvas hakkas kasvama tugevaks pahelisuses ja jäledustes; ja nad ei uskunud, et antaks veel rohkem tunnustähti või imetegusid; ja Saatan [a]käis ringi, eksitades inimeste südameid, viies neid kiusatusse ja pannes neid tegema suurt kurja maa peal.

4 Ja nõnda möödus üheksakümne kuues aasta; ja ka üheksakümne seitsmes aasta; ja ka üheksakümne kaheksas aasta; ja ka üheksakümne üheksas aasta.

5 Ja sada aastat oli möödunud ka arvates [a]Moosia päevadest, kes oli Nefi rahva kuningas.

6 Ja kuussada üheksa aastat oli möödunud sellest ajast, mil Lehhi lahkus Jeruusalemmast.

7 Ja üheksa aastat oli möödunud sellest ajast, mil anti tunnustäht, millest prohvetid olid rääkinud, et Kristus tuleb maailma.

8 Nüüd, nefilased hakkasid arvestama oma aega ajast, mil tunnustäht anti, ehk Kristuse tulemisest; seepärast, möödunud oli üheksa aastat.

9 Ja Nefi, kes oli selle Nefi isa, kelle hoole all olid ülestähendused, [a]ei pöördunud tagasi Sarahemla maale ega võidud teda leida kusagilt kogu maal.

10 Ja sündis, et rahvas jäi ikka pahelisusesse hoolimata rohkest jutlustamisest ja prohvetlikust kuulutamisest, mis nende sekka saadeti; ja nõnda möödus ka kümnes aasta; ja ka üheteistkümnes aasta möödus süütegudes.

11 Ja sündis, et kolmeteistkümnendal aastal hakkas olema sõdu ja tülisid kogu maal, sest Gadiantoni röövlid olid muutunud nii rohkearvuliseks ja nad surmasid nii palju inimesi ja laastasid nii palju linnu ning külvasid nii palju surma ja veresaunu kogu maal, et osutus otstarbekaks, et kogu rahvas, nii nefilased kui laamanlased, haaraksid nende vastu relvad.

12 Seepärast, kõik laamanlased, kes olid pöördunud Issandasse,

2 2*a* PJ Petma, pettus.
3*a* ÕL 10:27.
5*a* Mo 29:46–47.
9*a* 3Ne 1:2–3.

ühinesid oma vendade nefilastega ja olid sunnitud haarama relvi enda ja oma naiste ja laste elu kaitseks nende Gadiantoni röövlite vastu, jah, ja samuti, et säilitada oma õigusi ja kiriku ja kummardamise eesõigusi ning [a]vabadust ja [b]iseseisvust.

13 Ja sündis, et enne, kui see kolmeteistkümnes aasta oli lõppenud, ähvardas nefilasi täielik hävitus selle sõja pärast, mis oli muutunud ülimalt rängaks.

14 Ja sündis, et need laamanlased, kes olid ühinenud nefilastega, loeti nefilaste hulka;

15 ja [a]needus võeti nende pealt ära ja nende nahk muutus [b]valgeks nagu nefilastel;

16 ja nende noortest meestest ja tütardest sirgusid ülimalt kenad ja nad arvati nefilaste hulka ja neid hakati kutsuma nefilasteks. Ja nõnda lõppes kolmeteistkümnes aasta.

17 Ja sündis, et neljateistkümnenda aasta algul jätkus sõda röövlite ja Nefi rahva vahel ning muutus ülimalt rängaks; ometi saavutas Nefi rahvas röövlite suhtes eelise, nii et nad ajasid need oma maalt välja mägedesse ja nende salajastesse paikadesse.

18 Ja nõnda lõppes neljateistkümnes aasta. Ja viieteistkümnendal aastal nad tulid taas Nefi rahvast ründama ja Nefi rahva pahelisuse ja nende rohkete tülide ja lahkhelide pärast said Gadiantoni röövlid palju eeliseid nende ees.

19 Ja nõnda lõppes viieteistkümnes aasta ja nõnda oli rahvas paljude kannatuste olukorras; ja hävituse [a]mõõk rippus nende kohal, nii et see oli valmis neid maha lööma, ja seda nende süütegude pärast.

3. PEATÜKK

Gidiaani, Gadiantoni juht, nõuab, et Lakooneus ja nefilased alistuksid ja loobuksid oma maadest – Lakooneus määrab Gidgidooni vägede ülemjuhatajaks – Nefilased kogunevad Sarahemlas ja Külluslikumaal, et ennast kaitsta. Ligikaudu 16–18 pKr.

Ja nüüd, sündis, et Lakooneus, maa valitseja, sai kuueteistkümnendal aastal pärast Kristuse tulemist kirja röövlijõugu juhilt ja pealikult; ja need on sõnad, mis olid kirjutatud, öeldes:

2 Lakooneus, maa õilsaim ja ülim valitseja, vaata, ma kirjutan sulle selle kirja ja avaldan sulle ülisuurt kiitust sinu vankumatuse eest ja ka sinu rahva vankumatuse eest selle kaitsmisel, mida te peate oma õiguseks ja vabaduseks; jah, te seisate hästi, otsekui toetaks teid mingi jumala käsi teie vabaduse ja teie vara ja teie maa kaitsmisel ehk selle kaitsmisel, mida te nõnda nimetate.

3 Ja mul oleks kahju, õilsaim Lakooneus, kui sa oleksid nii rumal ja tühine, et mõtleksid, et te võite

12*a* PJ Vaba, vabadus.
b PJ Vaba, vabadus.
15*a* Al 17:15; 23:18.
b 2Ne 5:21; 30:6; Jb 3:8.
19*a* Al 60:29.

vastu panna nii paljudele julgetele meestele, kes on minu käsutuses, kes seisavad praegu relvastatult ja ootavad suure kannatamatusega sõnu – Minge alla ja rünnake nefilasi ning hävitage nad!

4 Ja mina, teades nende vallutamatut vaimu neid lahinguväljal proovile pannes ja teades nende igavikulist viha teie vastu paljude nurjatuste pärast, mida te olete neile teinud; seepärast, kui nad teid ründaksid, nuhtleksid nad teid täieliku hävitusega.

5 Seepärast olen ma kirjutanud selle kirja, pitseerides selle oma käega, mõeldes teie heaolule teie vankumatuse pärast selles, mida te usute olevat õige, ja teie õilsa vaimu pärast lahinguväljal.

6 Seepärast ma kirjutan sulle, soovides, et te pigem loovutaksite sellele minu rahvale oma linnad, maad ja varad, kui et nad nuhtleksid teid mõõgaga ja teie peale tuleks hävitus.

7 Ehk teiste sõnadega, andke meile alla ja ühinege meiega ja saage tuttavaks meie [a]salajaste töödega ja saage meie vendadeks, et te oleksite nagu meie – mitte meie orjad, vaid kõiges meie vennad ja kaaslased.

8 Ja vaata, ma [a]vannun sulle, et kui te teete seda vandega, siis teid ei hävitata; kui te aga seda ei tee, siis vannun mina sulle vandega, et järgmisel kuul käsin ma oma sõjavägedel tulla alla teie vastu ja nad ei hoia end tagasi ega heida armu, vaid tapavad teid ja lasevad mõõgal langeda teie peale, kuni te surete välja.

9 Ja vaata, mina olen Gidiaani; ja ma olen selle Gadiantoni [a]salaühingu valitseja; ja ma tean, et see liit ja selle teod on [b]head; ja need on [c]vanast ajast ja need on pärandatud meile.

10 Ja ma kirjutan selle kirja sulle, Lakooneus, ja ma loodan, et te annate meile ära oma maad ja oma vara ilma verevalamiseta, et see minu rahvas, kes on lahknenud teist teie pahelisuse pärast, võiks tagasi saada oma õigused ja valitsemisvõimu, sest te võtsite nendelt õiguse valitsemisvõimule; aga kui te seda ei tee, maksan ma teile kätte nendele tehtud nurjatuste eest. Mina olen Gidiaani.

11 Ja nüüd, sündis, et kui Lakooneus sai selle kirja, oli ta ülimalt hämmastunud Gidiaani julgusest nõuda nefilaste maad endale ja samuti ähvardada rahvast ja lubada kätte maksta neile tehtud nurjatuste eest, kellele polnud kunagi nurjatused osaks saanud peale selle, et nad olid iseenda suhtes [a]nurjatud olnud, lüües lahku nende paheliste ja jäledate röövlite poolele.

12 Nüüd, vaata, see Lakooneus, valitseja, oli õiglane mees ja [a]röövli nõudmised ja ähvardused ei hirmutanud teda; seepärast ei võtnud ta kuulda Gidiaani, röövlite

3 7 *a* Hl 6:22–26.
8 *a* Et 8:13–14.
9 *a* PJ Salajased liidud.
b Al 30:53.
c Hl 6:26–30; Ms 5:29, 49–52.
11 *a* Hl 14:30.
12 *a* Al 54:5–11; 3Ne 4:7–10.

pealiku kirja, vaid lasi oma rahval hüüda Issanda poole, et ta annaks neile jõudu ajaks, mil röövlid tulevad alla nende vastu.

13 Jah, ta saatis läkituse kogu rahvale, et nad koguksid oma naised ja oma lapsed, oma pudulojuste ja veisekarjad ja kõik oma varanduse peale oma maa ühte kohta.

14 Ja ta käskis neil ehitada enda ümber kindlustusi ja nende tugevus pidi olema ülimalt suur. Ja ta käskis, et väed, nii nefilaste kui ka laamanlaste omad ehk kõikide nende omad, kes olid arvatud nefilaste hulka, oleksid paigutatud valvuritena ümberringi, et valvata ja kaitsta neid röövlite eest päeval ja ööl.

15 Jah, ta ütles neile: Nii tõesti, kui Issand elab, kui te ei paranda meelt kõigist oma süütegudest ega hüüa Issanda poole, te ei pääse mitte kuidagi nende Gadiantoni röövlite käest.

16 Ja nii suured ja imepärased olid Lakooneuse sõnad ja prohvetlikud kuulutused, et need tekitasid hirmu kogu rahva seas ja nad pingutasid kõigest väest, et teha Lakooneuse sõnade järgi.

17 Ja sündis, et Lakooneus määras kõikidele nefilaste vägedele ülemjuhatajad, kes juhiksid neid sel ajal, kui röövlid peaksid kõnnumaalt neile kallale tulema.

18 Nüüd, kõikide ülemjuhatajate seas määrati kõrgeim ja kõikide nefilaste vägede suur ülem, ja tema nimi oli [a]Gidgidooni.

19 Nüüd, kõikidel nefilastel oli tavaks määrata oma ülemjuhatajateks (välja arvatud nende pahelisuse aegadel) keegi, kellel on ilmutuse ja ka [a]prohvetliku kuulutamise vaim; seepärast, see Gidgidooni oli nende seas nii suur prohvet kui ka ülemkohtunik.

20 Nüüd, rahvas ütles Gidgidoonile: Palu Issandat ja lase meil minna üles mägedesse ja kõnnumaale, et me võiksime rünnata röövleid ja hävitada nad nende oma maadel!

21 Aga Gidgidooni ütles neile: Issand [a]hoidku! sest kui me läheksime üles nende vastu, siis [b]jätaks Issand meid nende kätte; seepärast valmistame me end ette oma maade keskosas ja me kogume kõik oma väed kokku ega lähe nende vastu, vaid ootame, kuni nad tulevad meie vastu; seepärast, nii tõesti, kui Issand elab, kui me nii teeme, ta annab nad meie kätte.

22 Ja sündis, et seitsmeteistkümnendal aastal, aasta lõpupoole levis Lakooneuse läkitus üle kogu maa palge ja nad võtsid oma hobused ja oma vankrid ja oma kariloomad ja kõik oma pudulojuste ja veisekarjad ja oma teravilja ja kogu oma varanduse ning asusid teele tuhandete ja kümnete tuhandete kaupa, kuni nad kõik jõudsid kohta, mis oli määratud neile kokkukogunemiseks, et kaitsta end oma vaenlaste eest.

23 Ja maa, mis oli määratud, oli

18 *a* 3Ne 6:6.
19 *a* PJ Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine.
21 *a* Al 48:14.
b 1Sm 14:12.

Sarahemla maa, ja maa, mis jäi Sarahemla maa ja Küllusliku maa vahele, jah, kuni Küllusliku maa ja Laastamise maa vahelise piirini.

24 Ja oli väga mitmeid tuhandeid inimesi, keda kutsuti nefilasteks, kes kogusid end kokku sellele maale. Nüüd, Lakooneus käskis neil koguneda lõunapoolsele maale suure needuse pärast, mis lasus [a]põhjapoolse maa peal.

25 Ja nad kindlustasid end oma vaenlaste vastu ja nad elasid kõik koos ühel maal ja nad kartsid sõnu, mida Lakooneus oli rääkinud, nii et nad parandasid meelt kõikidest oma pattudest; ja nad saatsid oma palved üles Issanda, oma Jumala poole, et ta [a]päästaks nad sel ajal, kui nende vaenlased tulevad nende vastu võitlema.

26 Ja nad olid ülimalt kurvad oma vaenlaste pärast. Ja Gidgidooni käskis, et nad valmistaksid kõiksugu [a]sõjariistu ja et nad tugevdaksid end kaitserüüga ja suurte ja väikeste kilpidega vastavalt tema juhendamisele.

4. PEATÜKK

Nefilaste väed võidavad Gadiantoni röövlid – Gidiaani tapetakse ja tema järglane Semnariia puuakse üles – Nefilased ülistavad oma võitude eest Issandat. Ligikaudu 19–22 pKr.

Ja sündis, et kaheksateistkümnenda aasta lõpul olid röövliväed valmistunud lahinguks ja hakkasid tulema alla ja edasi tungima küngastelt ja mägedelt ja kõnnumaalt ja oma kindlustest ja oma salajastest paikadest ja hakkasid võtma oma valdusse maid, nii neid, mis olid lõuna pool, kui ka neid, mis olid põhja pool, ja hakkasid võtma oma valdusse kõiki maid, mis nefilased olid [a]tühjaks jätnud, ja linnu, mis olid maha jäetud.

2 Aga vaata, maadel, mis nefilased olid maha jätnud, ei olnud metsloomi ega jahiloomi ja röövlitel ei olnud jahisaaki mujal kui kõnnumaal.

3 Ja toidupuuduse tõttu ei saanud röövlid elada mujal kui ainult kõnnumaal, sest nefilased olid jätnud oma maad tühjaks ning olid kogunud kokku oma pudulojuste ja veisekarjad ja kogu oma vara, ja nad olid kõik koos.

4 Seepärast, röövlitel ei olnud muud võimalust rüüstamiseks ja toidu saamiseks kui tulla nefilastega avalikku võitlusesse; ja nefilased olid kõik koos ja nad olid arvukad ning nad olid varunud endale toiduvaru ja hobuseid ja veiseid ja kõiksugu kariloomi, nii et nad võisid sellest elada seitse aastat ja selle aja jooksul nad lootsid röövlid maa palgelt hävitada; ja nõnda lõppes kaheksateistkümnes aasta.

5 Ja sündis, et üheksateistkümnendal aastal leidis Gidiaani, et tal on otstarbekas minna võitlema

24 *a* Al 22:31.
25 *a* PJ Usaldama.
26 *a* 2Ne 5:14.
4 1 *a* 3Ne 3:13–14, 22.

nefilaste vastu, sest nad ei saanud hakkama muidu, kui ainult rüüstates ja röövides ja mõrvates.

6 Ja nad ei julgenud maa palgel laiali hajuda, et vilja kasvatada, kartes, et nefilased võivad neid rünnata ja nad tappa; seepärast andis Gidiaani oma vägedele käsu, et nad peavad sel aastal minema võitlema nefilaste vastu.

7 Ja sündis, et nad tulid lahingusse, ja see oli kuuendal kuul; ja vaata, suur ja kohutav oli see päev, mil nad tulid lahingusse; ja nad olid vöötatud röövlite kombe kohaselt; ja neil oli lambanahk niuete ümber ja nad olid värvitud verega ja nende pead olid pöetud ja neil olid kiivrid peas; ja suur ja kohutav oli Gidiaani sõjavägede välimus nende kaitserüü pärast ja seepärast, et nad olid verega värvitud.

8 Ja sündis, et kui nefilaste väed nägid, milline oli Gidiaani sõjavägi, langesid nad kõik maha ja tõstsid oma hüüded Issanda, oma Jumala poole, et ta heidaks neile armu ja päästaks nad nende vaenlaste käest.

9 Ja sündis, et kui Gidiaani väed seda nägid, hakkasid nad rõõmust kõva häälega hõiskama, kuna arvasid, et nefilased olid langenud maha kartusest nende vägede hirmuäratavuse ees.

10 Aga selles nad pettusid, sest nefilased ei kartnud neid, vaid nad [a]kartsid oma Jumalat ja palusid temalt kaitset; seepärast, kui Gidiaani väed tormasid neile kallale, olid nad valmis nendega kohtuma, jah, nad võtsid nad vastu Issanda jõul.

11 Ja sellel kuuendal kuul algas lahing; ja see lahing oli suur ja kohutav, jah, suured ja kohutavad olid need tapatalgud, nii et selliseid tapatalguid pole kunagi teatud Lehhi rahva keskel sellest ajast saadik, mil ta lahkus Jeruusalemmast.

12 Ja hoolimata [a]ähvardustest ja vannetest, mis Gidiaani oli vandunud, vaata, nefilased lõid neid, nii et nad nende ees taganesid.

13 Ja sündis, et [a]Gidgidooni käskis oma vägedel neid jälitada kuni kõnnumaa piirini ja et nad ei heidaks armu kellelegi, kes tee peal nende kätte langeb; ja nõnda nad jälitasid neid ja surmasid neid kõnnumaa piirini, kuni nad olid Gidgidooni käsu täitnud.

14 Ja sündis, et Gidiaanit, kes oli vapralt vastu pannud ja võidelnud, jälitati põgenemisel, ja kuna ta oli võitlemisest kurnatud, saadi ta kätte ning tapeti. Ja selline oli röövel Gidiaani lõpp.

15 Ja sündis, et nefilaste väed pöördusid taas tagasi oma turvapaika. Ja sündis, et see üheksateistkümnes aasta möödus ja röövlid ei tulnud uuesti võitlema; ka ei tulnud nad uuesti kahekümnendal aastal.

16 Ja kahekümne esimesel aastal nad ei tulnud lahingusse, vaid nad tulid igast küljest, et piirata

10 *a* PJ Kartus.
12 *a* 3Ne 3:1–10.
13 *a* 3Ne 3:18.

mõnede silmis oli suur ja imepärane; ometi ei saa kõike seda kirjutada sellesse raamatusse; jah, see raamat ei suuda mahutada [a]sajandikkugi sellest, mis on toimepandud nii paljude inimeste seas kahekümne viie aasta jooksul.

9 Aga vaata, on olemas [a]ülestähendused, mis sisaldavad kõiki selle rahva tegemisi; ja lühema, aga tõepärase aruande kirjutas Nefi.

10 Seepärast olen ma teinud oma ülestähenduse neist asjadest Nefi ülestähenduse järgi, mis on uurendatud plaatidele, mida kutsuti Nefi plaatideks.

11 Ja vaata, ma teen ülestähenduse plaatidele, mis ma olen oma kätega valmistanud.

12 Ja vaata, minu nimi on [a]Mormon ja ma olen saanud oma nime Mormoni [b]maa järgi, maa järgi, kus Alma rajas rahva seas kiriku; jah, esimese kiriku, mis rajati nende seas pärast nende üleastumist.

13 Vaata, ma olen Jeesuse Kristuse, Jumala Poja jünger. Ta on mind kutsunud kuulutama tema sõna tema rahva seas, et nad võiksid saada igavikulise elu.

14 Ja on osutunud otstarbekaks, et ma teeksin Jumala tahtmist mööda [a]ülestähenduse nendest asjadest, mida on tehtud, et nende palved, kes on siit lahkunud, kes olid pühad, täituksid vastavalt nende usule –

15 jah, väikese ülestähenduse selle kohta, mis on toimunud alates sellest ajast, kui Lehhi lahkus Jeruusalemmast, kuni praeguse ajani välja.

16 Seepärast teen ma oma ülestähenduse nende aruannete põhjal, mille on andnud need, kes olid enne mind, kuni minu päevade alguseni.

17 Ja siis teen ma [a]ülestähenduse sellest, mida ma olen näinud oma silmaga.

18 Ja ma tean, et see ülestähendus, mida ma teen, on õige ülestähendus ja tõde; ometi on palju asju, mida me oma keele pärast ei ole võimelised [a]kirjutama.

19 Ja nüüd, ma teen lõpu oma sõnadele, mis ma iseendast rääkisin, ja jätkan oma aruande andmist asjadest, mis on olnud enne mind.

20 Mina olen Mormon ja ma olen puhas Lehhi järglane. Mul on põhjust ülistada oma Jumalat ja oma Päästjat Jeesust Kristust, et ta tõi meie isad välja Jeruusalemma maalt (ja [a]mitte keegi ei teadnud sellest peale tema enda ja nende, kelle ta sellelt maalt välja tõi) ja et ta on andnud minule ja minu rahvale nii palju teadmisi meie hingede päästmiseks.

21 Ta on tõepoolest õnnistanud [a]Jaakobi [b]koda ja on olnud [c]halastav Joosepi seemne vastu.

22 Ja [a]sedavõrd, kuivõrd Lehhi lapsed on pidanud kinni tema käskudest, on ta neid õnnistanud ja

8 *a* 3Ne 26:6–12.
9 *a* Hl 3:13–15.
12 *a* Mr 1:1–5.
b Mo 18:4; Al 5:3.
14 *a* En 1:13–18; ÕL 3:19–20.
17 *a* Mr 1:1.
18 *a* Et 12:25.
20 *a* 1Ne 4:36.
21 *a* 1Ms 32:29.
b PJ Iisrael.
c 5Ms 33:13–17.
22 *a* 2Ne 1:20.

lasknud edul neid saata vastavalt oma sõnale.

23 Jah, ja ta toob tõepoolest Joosepi seemne [a]jäägi taas [b]teadmisele Issandast, nende Jumalast.

24 Ja nii tõesti, kui Issand elab, [a]kogub ta maa neljast ilmakaarest kokku kogu Jaakobi seemne jäägi, kes on hajutatud laiali üle kogu maa pinna.

25 Ja nagu ta on sõlminud lepingu kogu Jaakobi kojaga, just samuti täidetakse see leping, mille ta on sõlminud Jaakobi kojaga, tema poolt heaks arvatud ajal, [a]taastades kogu Jaakobi koja selle lepingu tundmisele, mille ta on nendega sõlminud.

26 Ja siis nad [a]tunnevad oma Lunastajat, kes on Jeesus Kristus, Jumala Poeg; ja siis nad kogutakse kokku maa neljast ilmakaarest nende enda maadele, kust nad olid hajutatud; jah, nii tõesti, kui Issand elab, nõnda saab olema. Aamen.

6. PEATÜKK

Nefilasi saadab edu – Tekivad uhkus, rikkus ja klassierinevused – Kirikus on lõhenemine lahkhelide tõttu – Saatan juhib rahvast avalikus vastuhakus – Paljud prohvetid hüüavad meeleparandust ja nad tapetakse – Nende mõrvajad teevad salasepitsusi valitsemisvõimu ülevõtmiseks. Ligikaudu 26–30 pKr.

Ja nüüd, sündis, et kogu Nefi rahvas pöördus tagasi oma maadele kahekümne kuuendal aastal, iga mees oma perega, oma pudulojuste ja veisekarjadega, oma hobuste ja teiste loomadega ja kõigega, mis temale kuulus.

2 Ja sündis, et nad ei olnud kõiki oma toiduvarusid ära söönud, seepärast võtsid nad endaga kaasa kõik, mida nad ei olnud ära tarvitanud, kõik oma teravilja, oma kulla ja oma hõbeda ja kõik oma hinnalised asjad, ja nad pöördusid tagasi oma maadele ja oma varanduste juurde nii põhjas kui ka lõunas, nii põhjapoolsel maal kui ka lõunapoolsel maal.

3 Ja neile röövlitele, kes olid sõlminud lepingu, et säilitada maal rahu, kes soovisid jääda laamanlasteks, nad andsid maad vastavalt nende arvule, et nad võiksid elada oma tööst; ja nõnda kehtestasid nad rahu kogu maal.

4 Ja neid hakkas taas saatma edu ja nad hakkasid saama vägevaks; ja kahekümne kuues ja kahekümne seitsmes aasta möödusid ja maal valitses kõva kord, ja nad olid loonud oma seadused vastavalt võrdõiguslikkusele ja õiglusele.

5 Ja nüüd, kogu maal ei olnud midagi rahva jätkuvat edu takistamas, juhul kui nad ei lange üleastumiste küüsi.

6 Ja nüüd, need olid Gidgidooni ja kohtunik Lakooneus ja need,

23 *a* Al 46:24.
b 2Ne 3:12.
24 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
25 *a* 3Ne 16:5.
26 *a* 2Ne 30:5–8; 3Ne 20:29–34.

kes olid määratud juhtideks, kes olid kehtestanud maal selle suure rahu.

7 Ja sündis, et paljud linnad ehitati uuesti üles ja paljud vanad linnad tehti korda.

8 Ja ehitati palju maanteid ja rajati palju teid, mis viisid linnast linna ja ühelt maalt teisele maale ja ühest kohast teise.

9 Ja nõnda möödus kahekümne kaheksas aasta ning rahva seas valitses püsiv rahu.

10 Ent kahekümne üheksandal aastal sündis, et rahva keskel hakkas tekkima lahkhelisid ja mõned läksid [a]uhkust täis ning hooplesid oma ülimalt suure rikkusega, jah, koguni suurte tagakiusamisteni välja.

11 Sest sellel maal oli palju kaupmehi ja ka palju seadusetundjaid ja palju ametnikke.

12 Ja rahvas hakkas eralduma klassidesse oma [a]rikkuse ja õppimisvõimaluste järgi; jah, mõned olid harimatud oma vaesuse tõttu ja teised said suuri teadmisi tänu oma rikkusele.

13 Mõned olid uhkust täis ja teised olid ülimalt alandlikud; mõned vastasid sõimule sõimuga, samas kui teised võtsid vastu sõimu ja [a]tagakiusamise ja kõiksugu kannatused ega hakanud neid vastu [b]laimama, vaid olid Jumala ees alandlikud ja pattukahetsevad.

14 Ja nõnda tekkis kogu maal suur ebavõrdsus, nii et kirik hakkas lõhenema, jah, nii et kolmekümnendal aastal oli kirik lõhenenud kogu maal, välja arvatud mõnede laamanlaste seas, kes olid pöördunud õigesse usku ega taganenud sellest, sest nad olid kindlad ja vankumatud ning kõrvalekaldumatud, soovides kogu [a]usinusega kinni pidada Issanda käskudest.

15 Nüüd, rahva süütegusid põhjustas see – Saatanal oli suur vägi, et ärgitada inimesi toime panema kõiksugu süütegusid ja muuta neid uhkusest ennast täis olevateks, tekitades neis kiusatust otsida väge ja võimu ja rikkust ning maailma tühiseid asju.

16 Ja nõnda juhtis Saatan inimeste südamed ära kõiksugu süütegusid toime panema; seepärast said nad nautida rahu ainult mõned aastad.

17 Ja nõnda, kolmekümnenda aasta algul – rahvas, olles pikemaks ajaks jäetud kuradi [a]kiusatuste mõju alla, nii et ta juhtis neid, kuhu iganes soovis, ja lasi neil toime panna kõiksugu süütegusid, mida ta soovis – ja nõnda selle kolmekümnenda aasta algul olid nad kohutavas pahelisuse seisundis.

18 Nüüd, nad ei patustanud [a]teadmatult, sest nad teadsid, mida Jumal neilt tahab, kuna neile oli seda õpetatud; seepärast [b]hakkasid nad tahtlikult Jumalale vastu.

6 10 *a* PJ Uhkus.
12 *a* 1Tm 6:17–19; Hl 4:12.
13 *a* PJ Tagakiusamine.
b Mt 5:39; 4Ne 1:34; ÕL 98:23–25.
14 *a* PJ Usinus.
17 *a* PJ Kiusatus.
18 *a* Mo 3:11.
b PJ Vastuhakk.

19 Ja nüüd, see oli Lakooneuse, Lakooneuse poja päevil, sest Lakooneus asus oma isa kohale ja valitses rahvast sel aastal.

20 Ja sinna ilmus mehi, kes olid taevast [a]innustatud ja saadetud, ning nad seisid rahva seas kogu maal, jutlustades ja tunnistades julgelt rahva pattudest ja süütegudest ning tunnistades neile lunastusest, mille Issand teeb oma rahva heaks, ehk teiste sõnadega Kristuse ülestõusmisest; ja nad tunnistasid julgelt tema [b]surmast ja kannatustest.

21 Nüüd, rahva seas oli palju neid, kes olid ülimalt vihased nende peale, kes nendest asjadest tunnistasid; ja need, kes olid vihased, olid peamiselt ülemkohtunikud ja need, kes [a]olid olnud ülempreestrid ja seadusetundjad; jah, kõik need, kes olid seadusetundjad, olid vihased nende peale, kes nendest asjadest tunnistasid.

22 Nüüd, ei olnud ühtegi seadusetundjat ega kohtunikku ega ülempreestrit, kellel oleks olnud võimu kedagi surma mõista, ilma et nende süüdimõistvale otsusele oleks alla kirjutanud maavalitseja.

23 Nüüd, oli palju neid, kes sellest, mis puutus Kristusesse, julgelt tunnistasid, kelle kohtunikud kinni võtsid ja salaja surmasid, nii et maavalitseja sai nende surmast teada alles pärast nende surma.

24 Nüüd, vaata, oli maa seaduste vastane, et keegi surmatakse ilma maavalitsejalt saadud võimuta –

25 seepärast jõudis Sarahemla maale maavalitsejale kaebus nende kohtunike peale, kes olid Issanda prohvetid seadusevastaselt surma mõistnud.

26 Nüüd, sündis, et nad võeti kinni ja toodi kohtuniku ette, et rahva antud [a]seaduse kohaselt mõista kohut kuritöö eest, mida nad olid teinud.

27 Nüüd, sündis, et neil kohtunikel oli palju sõpru ja sugulasi; ja ülejäänud, jah, tõepoolest peaaegu kõik seadusetundjad ja ülempreestrid kogunesid ning ühinesid seaduse kohaselt kohtu alla antud kohtunike sugulastega.

28 Ja nad sõlmisid üksteisega [a]lepingu, jah, nimelt lepingu, mille andsid vana aja inimesed, millise lepingu tegija ning andja oli [b]kurat, et ühineda kõige õigemeelsuse vastu.

29 Seepärast ühinesid nad Issanda rahva vastu ja sõlmisid lepingu, et neid hävitada ja päästa need, kes olid süüdi mõrvas, õiguse haardest, mida oldi valmis seaduse kohaselt ellu viima.

30 Ja nad ei tunnistanud seadust ja oma maa õigusi; ja nad sõlmisid üksteisega lepingu, et hävitada valitseja ja panna troonile [a]kuningas, et maal ei oleks enam vabadust, vaid et see alluks kuningaile.

20 *a* PJ Inspiratsioon, inspireerima; Prohvet.
b PJ Lepitama, lepitus; Ristilöömine.
21 *a* ÕL 121:36–37.
PJ Usust taganemine.
26 *a* Mo 29:25; Al 1:14.
28 *a* PJ Salajased liidud.
b Hl 6:26–30.
30 *a* 1Sm 8:5–7; Al 51:5.

7. PEATÜKK

Ülemkohtunik mõrvatakse, valitsemisvõim hävitatakse ja rahvas jaguneb suguharudesse – Kristusevastane Jaakob saab salajase liidu kuningaks – Nefi jutlustab meeleparandusest ja usust Kristusesse – Inglid teenivad teda iga päev ja ta äratab oma venna surnuist – Paljud parandavad meelt ja nad ristitakse. Ligikaudu 30–33 pKr.

Nüüd, vaata, ma näitan teile, et nad ei pannud kuningat maa üle valitsema, vaid samal aastal, jah, kolmekümnendal aastal nad surmasid kohtujärjel, jah, mõrvasid maa ülemkohtuniku.

2 Ja rahvas oli jagunenud üksteise vastu ja nad eraldusid üksteisest suguharudesse; iga mees oma perekonnaga ja oma sugulastega ja sõpradega; ja nõnda hävitasid nad maa valitsemisvõimu.

3 Ja iga suguharu määras endale pealiku või juhi, ja nõnda said neist suguharud ja suguharude juhid.

4 Nüüd, vaata, nende seas ei olnud ühtegi meest, kellel poleks olnud palju pereliikmeid ja palju sugulasi ja sõpru; seepärast olid nende suguharud ülimalt suured.

5 Nüüd, kõik see sündis ja nende seas ei olnud veel sõdu; ja kogu see süü oli saanud rahvale osaks seepärast, et nad [a]andsid end Saatana võimu alla.

6 Ja valitsemisvõimu määrused hävitati nende sõprade ja sugulaste [a]salajaste liitude pärast, kes mõrvasid prohvetid.

7 Ja nad tekitasid maal suurt tüli, nii et õigemeelsem osa rahvast muutus peaaegu kõik paheliseks; jah, nende seas olid vaid mõned õigemeelsed inimesed.

8 Ja nõnda polnud veel kuut aastatki möödunud sellest, kui suurem osa rahvast oli pöördunud oma õigemeelsusest nagu koer oma [a]okse juurde või nagu emis porisse püherdama.

9 Nüüd, see salajane liit, mis oli toonud rahva peale nii suure süü, kogus end kokku ja pani oma pealikuks mehe, keda nad kutsusid Jaakobiks;

10 ja nad kutsusid teda oma kuningaks; seepärast sai temast selle pahelise jõugu kuningas ja ta oli üks tähtsamaid, kes andis oma hääle prohvetite vastu, kes tunnistasid Jeesusest.

11 Ja sündis, et nad ei olnud arvult nii tugevad kui rahva suguharud, kes olid ühinenud, kuid kelle juhid kehtestasid omad seadused, igaüks vastavalt oma suguharule; ometi olid nad vaenlased; kuigi nad ei olnud õigemeelne rahvas, ühendas neid viha nende vastu, kes olid sõlminud lepingu valitsemisvõimu kukutamiseks.

12 Seepärast, kui Jaakob nägi, et nende vaenlased olid neist arvukamad, seepärast tema, olles jõugu kuningas, käskis oma

7 5*a* Rm 6:13–16; Al 10:25.
6*a* 2Ne 9:9.
8*a* Õp 26:11; 2Pt 2:22.

rahval põgeneda maa kõige põhjapoolsemasse ossa ja rajada seal endale [a]kuningriik, kuni teisitimõtlejad nendega ühinevad (sest ta meelitas neid, et sinna tuleb palju teisitimõtlejaid) ja nad saavad küllalt tugevaks, et võidelda rahva suguharudega; ja nii nad tegidki.

13 Ja nii kiire oli nende minek, et seda ei saanud takistada enne, kui nad olid jõudnud rahva haardeulatusest välja. Ja nõnda lõppes kolmekümnes aasta ja nõnda olid Nefi rahva asjad.

14 Ja kolmekümne esimesel aastal sündis, et nad olid jagunenud suguharudesse, iga mees koos oma perekonna, sugulaste ja sõpradega; ometi olid nad jõudnud kokkuleppele, et ei sõdi üksteisega; kuid nad ei olnud ühinenud oma seaduste ega valitsemisviisi poolest, sest need põhinesid nende pealike ja nende juhtide otsustel. Aga nad kehtestasid väga ranged seadused, mis keelasid ühte suguharu teise vastu eksimast, nii et mõningal määral oli neil maal rahu; ometi, nende südamed olid ära pöördunud Issandast, nende Jumalast, ja nad loopisid prohveteid kividega ja ajasid neid endi seast välja.

15 Ja sündis, et [a]Nefi – keda olid külastanud inglid ja samuti Issanda hääl, kes oli seepärast näinud ingleid ja oma silmaga tunnistanud ja saanud endale väe, et ta võiks teada Kristuse teenimistööst, ja olnud ka oma silmaga tunnistajaks rahva kiirele tagasipöördumisele õigemeelsuse juurest pahelisuse ja jäleduste juurde;

16 seepärast, tundes muret nende kõvasüdamelisuse ja nende meelepimeduse pärast – läks selsamal aastal nende sekka ja hakkas julgelt tunnistama meeleparandusest ja pattude andekssaamisest usu läbi Issandasse Jeesusesse Kristusesse.

17 Ja ta õpetas neile palju asju ja kõike seda ei saa kirjutada ja osa sellest ei oleks küllalt; seepärast ei ole sellest kirjutatud selles raamatus. Ja Nefi õpetas [a]väe ja suure volitusega.

18 Ja sündis, et nad olid tema peale vihased, nimelt seepärast, et temal oli suurem vägi kui nendel, sest neil [a]ei olnud võimalik tema sõnu mitte uskuda, sest tema usk Issandasse Jeesusesse Kristusesse oli nii suur, et inglid teenisid teda iga päev.

19 Ja Jeesuse nimel ajas ta välja kuradeid ja [a]rüvedaid vaime; ja ta äratas koguni oma venna surnuist pärast seda, kui rahvas oli teda kividega loopinud ja ta oli surma saanud.

20 Ja rahvas nägi seda ja oli selle tunnistajaks ning oli tema peale vihane tema väe pärast; ja ta tegi rahva nähes Jeesuse nimel ka [a]palju muid imesid.

12*a* 3Ne 6:30.
15*a* 3Ne 1:2.
17*a* PJ Vägi.
18*a* 2Ne 33:1; Al 4:19.
19*a* PJ Vaim – Kurjad vaimud.
20*a* 3Ne 8:1.

21 Ja sündis, et kolmekümne esimene aasta möödus ja vaid üksikud pöördusid Issandasse; kuid kõik, kes olid usule pöördunud, teatasid tõepoolest rahvale, et nad olid osa saanud Jumala võimust ja Vaimust, mis oli Jeesuses Kristuses, kellesse nad uskusid.

22 Ja kõik, kellest olid kuradid välja aetud ja kes said terveks haigustest ja jõuetusest, tegid tõepoolest rahvale ilmsiks, et neid oli mõjutanud Jumala Vaim ja nad olid saanud terveks; ning nad näitasid ka tunnustähti ja tegid rahva seas mõne ime.

23 Nõnda möödus ka kolmekümne teine aasta. Ja Nefi hüüdis rahvale kolmekümne kolmanda aasta alguses ja ta jutlustas neile meeleparandusest ja pattude andekssaamisest.

24 Nüüd, ma tahan, et te peaksite ka meeles, et ei olnud mitte ühtegi inimest, keda toodi meeleparandusele, kes ei saanud veega [a]ristitud.

25 Seepärast, Nefi pühitses mehi teenimistööle, et kõik need, kes tulevad nende juurde, ristitaks veega, ja seda tunnistuseks ja tõenduseks Jumala ees ja rahvale, et nad on meelt parandanud ja saanud oma patud [a]andeks.

26 Ja selle aasta alguses oli palju neid, keda ristiti meeleparanduseks; ja nõnda möödus suurem osa aastast.

8. PEATÜKK

Tormid, maavärinad, tulekahjud, keeristuuled ja teised loodusõnnetused tunnistavad Kristuse ristilöömisest – Palju inimesi hävitatakse – Kolm päeva katab maad pimedus – Need, kes jäävad ellu, oigavad oma saatuse pärast. Ligikaudu 33–34 pKr.

Ja nüüd, sündis, et vastavalt meie ülestähendusele, ja me teame, et meie ülestähendus on õige; sest vaata, see, kes ülestähendust pidas, oli õiglane mees, sest ta tegi tõepoolest Jeesuse [a]nimel palju [b]imesid; ja ei olnud ühtegi inimest, kes oleks saanud teha imesid Jeesuse nimel muidu, kui ta oleks igas pisiasjas oma süüst puhas –

2 ja nüüd, sündis, et kui see mees pole teinud ühtegi viga meie ajaarvestuses, siis oli möödunud [a]kolmekümne kolmas aasta;

3 ja rahvas hakkas suure tõsidusega ootama tunnustähte, mille oli andnud laamanlane prohvet Saamuel, jah, seda aega, mil maa palet peaks katma kolmepäevane [a]pimedus.

4 Ja rahva keskel hakkas tekkima palju kahtlusi ja vaidlusi, vaatamata sellele, et oli antud nii palju [a]tunnustähti.

5 Ja sündis, et kolmekümne neljanda aasta esimese kuu neljandal päeval tõusis tugev torm, selline,

24 *a* PJ Ristima, ristimine.
25 *a* ÕL 20:37.
PJ Pattude andekssaamine.

8 1 *a* Ap 3:6; Jb 4:6.
b 3Ne 7:19–20; Mr 9:18–19.
2 *a* 3Ne 2:8.
3 *a* 1Ne 19:10; Hl 14:20, 27; 3Ne 10:9.
4 *a* PJ Ristilöömine.

millist ei oldud kogu maal kunagi varem nähtud.

6 Ja oli ka suur ja hirmus maru ning hirmus [a]müristamine, nii et see [b]raputas kogu maad, otsekui oleks see valmis lõhenema.

7 Ja sähvisid ülimalt teravad välgunooled, milliseid poldud mitte kunagi nähtud kogu maal.

8 Ja Sarahemla [a]linn võttis tuld.

9 Ja Moroni linn vajus meresügavusse ja selle elanikud uppusid.

10 Ja maa paiskus Moroniiha linna peale nii, et linna asemele tekkis suur mägi.

11 Ja lõunapoolsel maal oli suur ja hirmus hävitus.

12 Aga vaata, suurem ja kohutavam hävitus oli põhjapoolsel maal; sest vaata, terve maa pale oli muutunud tormi ja keeristuulte ja müristamiste ja välgu ja ülimalt tugeva maavärina pärast.

13 Ja [a]maanteed murdusid ja tasased teed said rikutud ja palju siledaid kohti muutus konarlikeks.

14 Ja paljud suured ja tähtsad linnad olid [a]vajunud ja paljud põlesid ja paljud vappusid, kuni nende hooned varisesid maha ja nende elanikud said surma ja elukohad jäid tühjaks.

15 Ja olid mõned linnad, mis jäid alles, aga nende kahjustused olid ülimalt suured ja paljud inimesed neis said surma.

16 Ja olid mõned, kelle viis ära keeristuul, ning ükski inimene ei tea, kuhu nad läksid, vaid nad teavad üksnes seda, et nad viidi ära.

17 Ja nõnda moondus tormide ja müristamiste ja välgu ning maavärina pärast terve maa pale.

18 Ja vaata, [a]kaljud lõhenesid kaheks; need murdusid kogu maa palgel, nii et neid leiti murdunud kildudena ja kihtidena ja pragunenutena kogu maa palgel.

19 Ja sündis, et kui müristamised ja välk ja torm ja maru ja maavärinad lakkasid – sest vaata, need kestsid umbes [a]kolm tundi ja mõned ütlesid, et need kestsid kauem; ometi toimusid kõik need suured ja kohutavad asjad umbes kolme tunni jooksul; ja siis, vaata, maa palgel oli pimedus.

20 Ja sündis, et kogu maa palet kattis tihe pimedus, nii et elanikud, kes ei olnud langenud, võisid [a]tunda [b]pimeduse vinet;

21 ja pimeduse tõttu ei saanud olla valgust, ei küünlaid ega tõrvikuid; ka ei saadud süüdata tuld peenikeste ja ülimalt kuivade puudega, nõnda et seal ei olnud üldse valgust.

22 Ja ei olnud näha mingit valgust, ei tuld ega kuma, ei päikest, ei kuud ega tähti, sest nii suur oli pimeduse udu, mis oli maa palgel.

23 Ja sündis, et kestis [a]kolm päeva, kui ei olnud näha valgust;

6 *a* 1Ne 19:11; Hl 14:21.
b Mt 27:45, 50–51.
8 *a* 4Ne 1:7–8
13 *a* Hl 14:24; 3Ne 6:8.
14 *a* 1Ne 12:4.
18 *a* Hl 14:21–22.
19 *a* Lk 23:44.
20 *a* 2Ms 10:21–22.
b 1Ne 12:5; 19:11.
23 *a* 1Ne 19:10.

ja kogu rahva seas valitses pidevalt suur lein ja nutt ja ulumine; jah, suured olid rahva oiged pimeduse ja suure hävituse pärast, mis oli neid tabanud.

24 Ja ühes kohas kuuldi neid hüüdmas, öeldes: Oo, et me oleksime meelt parandanud enne seda suurt ja kohutavat päeva, ja siis oleks meie vendadele armu heidetud ja nad ei oleks põlenud selles suures [a]Sarahemla linnas.

25 Ja teises kohas kuuldi neid hüüdmas ja leinamas, öeldes: Oo, et me oleksime meelt parandanud enne seda suurt ja kohutavat päeva ja poleks tapnud ega kividega loopinud prohveteid ega oleks neid välja ajanud; siis oleks meie emadele ja meie kenadele tütardele ja meie lastele armu heidetud ning nad ei oleks selles suures Moroniiha linnas maha maetud. Ja nõnda oli rahva ulumine suur ja kohutav.

9. PEATÜKK

Kristuse hääl kuulutab pimeduses paljude inimeste ja linnade hävitamist nende pahelisuse pärast – Ta kuulutab ka oma jumalikkust, teatab, et Moosese seadus on täidetud, ning kutsub inimesi tulema tema juurde ja saama päästetud. Ligikaudu 34 pKr.

Ja sündis, et kõikide maa elanike seas kogu selle maa palgel kuuldi [a]häält, mis hüüdis:

2 Häda, häda, häda sellele rahvale, [a]häda kogu maa elanikele, kui nad ei paranda meelt; sest kurat [b]naerab ja tema inglid rõõmustavad minu rahva kenade poegade ja tütarde surma üle; ja oma süüteo ja jäleduste pärast on nad langenud!

3 Vaata, selle suure Sarahemla linna ja selle elanikud olen ma tulega põletanud.

4 Ja vaata, selle suure Moroni linna olen ma lasknud vajuda meresügavustesse ja selle elanikel olen ma lasknud uppuda.

5 Ja vaata, selle suure Moroniiha linna ja selle elanikud olen ma katnud maaga, et peita nende süüteod ja nende jäledused oma palge eest, et prohvetite ja pühade veri ei tõuseks enam minuni nende vastu.

6 Ja vaata, Gilgali linnal ma olen lasknud vajuda ja selle elanikud olen lasknud matta maasügavustesse;

7 jah, ja Oniiha linna ja selle elanikud ja Mookumi linna ja selle elanikud ja Jeruusalemma linna ja selle elanikud; ja ma olen lasknud [a]vetel tulla üles nende asemele, et peita nende pahelisus ja jäledused oma palge eest, et prohvetite ja pühade veri ei tõuseks enam üles minuni nende vastu.

8 Ja vaata, Gadiandi linna ja Gadiomna linna ja Jaakobi linna ja Gimgimno linna, kõikidel nendel olen ma lasknud vajuda ning teinud [a]mägesid ja orge nende asemele, ja nende elanikud olen ma

24 *a* Hl 13:12.
9 1 *a* 1Ne 19:11; 3Ne 11:10.
2 *a* Mt 11:20–21.
b Ms 7:26.
7 *a* Hs 26:19.
8 *a* 1Ne 19:11.

matnud maasügavustesse, et peita nende pahelisus ja jäledused oma palge eest, et prohvetite ja pühade veri ei tõuseks enam üles minuni nende vastu.

9 Ja vaata, selle suure Jaakobugati linna, mille oli rajanud kuningas Jaakobi rahvas, olen ma lasknud tulega põletada nende pattude ja nende pahelisuse pärast, mis ületas kogu maa pahelisuse, nende [a]salamõrvade ja -liitude pärast; sest nemad olid need, kes hävitasid minu rahva rahu ja maa valitsemisvõimu; seepärast lasin ma nad põletada, et [b]hävitada nad oma palge eest, et prohvetite ja pühade veri ei tõuseks enam üles minuni nende vastu.

10 Ja vaata, Laamani linna ja Joosi linna ja Gaadi linna ja Kiskuumeni linna ja nende elanikud olen ma lasknud põletada tulega nende pahelisuse pärast, sest nad ajasid välja prohvetid ja loopisid kividega neid, keda ma saatsin neile kuulutama nende pahelisusest ja nende jäledustest.

11 Ja kuna nad ajasid need kõik välja, nii et nende seas ei olnud enam ühtegi õigemeelset, saatsin ma alla [a]tule ja hävitasin nad, et nende pahelisus ja jäledused oleksid minu palge eest peidetud, et prohvetite ja pühade veri, keda ma saatsin nende sekka, ei hüüaks mulle [b]põrmust nende vastu.

12 Ja [a]palju suuri hävitusi olen ma lasknud sellele maale ja sellele rahvale tulla nende pahelisuse ja nende jäleduste pärast.

13 Oo kõik teie, kellele on [a]armu heidetud, kuna te olite õigemeelsemad kui nemad; kas te nüüd tulete tagasi minu juurde ja parandate meelt oma pattudest ning pöördute usule, et ma võiksin teid [b]terveks teha?

14 Jah, tõesti, ma ütlen teile, kui te [a]tulete minu juurde, saate te [b]igavese elu. Vaata, minu halastuse [c]käsivars on sirutatud teie poole ja kes iganes tuleb, selle ma võtan vastu; ja õnnistatud on need, kes tulevad minu juurde.

15 Vaata, mina olen Jeesus Kristus, Jumala Poeg. Mina [a]lõin taevad ja maa ja kõik, mis neis on. Ma olin Isaga algusest peale. [b]Mina olen Isas ja Isa on minus ja minus on Isa austanud oma nime.

16 Ma tulin omade juurde ja omad ei [a]võtnud mind vastu. Ja pühakirjad minu tulemisest on täide läinud.

17 Ja kõikidel, kes on mind vastu võtnud, olen ma [a]lasknud saada Jumala poegadeks; ja just samuti teen ma kõikidele, kes usuvad minu nimesse; sest vaata, minu

9 *a* Hl 6:17–18, 21.
b Mo 12:8.
11 *a* 2Kn 1:9–16; Hl 13:13.
b 1Ms 4:10.
12 *a* 3Ne 8:8–10, 14.
13 *a* 3Ne 10:12.
b Jr 3:22; 3Ne 18:32.
14 *a* 2Ne 26:[illegible]–28; Al 5:33–36.
b Jh 3:16.
c Al 19:36.
15 *a* Jh 1:1–3; Kl 1:16; Hl 14:12; Et 4:7; ÕL 14:9.
b Jh 17:20–22; 3Ne 11:27; 19:23, 29.
16 *a* Jh 1:11; ÕL 6:21.
17 *a* Jh 1:12.
PJ Inimene, inimesed – Inimene, võimeline saama selliseks nagu Taevane Isa; Jumala pojad ja tütred.

kaudu tuleb [b]lunastus ja minus on Moosese [c]seadus täidetud.

18 Mina olen maailma [a]valgus ja elu. Mina olen [b]Alfa ja Oomega, algus ja lõpp.

19 Ja te ei pea mulle [a]enam ohverdama verd valades; jah, teie ohvrid ja põletusohvrid tuleb lõpetada, sest ma ei võta vastu ühtegi teie ohverdust ega põletusohvrit.

20 Ja tooge mulle [a]ohvriks murtud süda ja kahetsev vaim! Ja kes iganes tuleb minu juurde murtud südame ja kahetseva vaimuga, selle [b]ristin mà tule ja Püha Vaimuga, just nagu laamanlasi ristiti usu pärast minusse oma usulepöördumise ajal tule ja Püha Vaimuga ja nad ei teadnud seda.

21 Vaata, ma olen tulnud maailma, et tuua maailmale lunastust, et päästa maailm patust.

22 Seepärast, ma võtan vastu igaühe, kes [a]parandab meelt ja tuleb minu juurde nagu väike [b]lapsuke, sest selliste päralt on Jumala kuningriik. Vaata, selliste eest olen ma oma elu [c]andnud ja olen selle taas võtnud; seepärast parandage meelt ja tulge minu juurde, te maa ääred ja saage päästetud!

10. PEATÜKK

Mitme tunni vältel on maa peal vaikus – Kristuse hääl lubab koguda oma rahva, nagu kana kogub oma tibud – Alles on rahva õigemeelsem osa. Ligikaudu 34–35 pKr.

Ja nüüd, vaata, sündis, et kõik maa inimesed kuulsid neid sõnu ja olid selle tunnistajaks. Ja pärast neid sõnu valitses maal mitmeid tunde vaikus;

2 sest nii suur oli rahva hämmastus, et nad lakkasid kurtmast ja ulumast oma surmasaanud sugulaste pärast; seepärast valitses kogu maal mitmeid tunde vaikus.

3 Ja sündis, et hääl tuli rahvale taas ja kõik inimesed kuulsid ja olid selle tunnistajaks, ja see ütles:

4 Oo teie, nende [a]suurte linnade elanikud, mis on langenud, teie, kes te olete Jaakobi järglased, jah, kes te olete Iisraeli kojast, kui sageli ma olen teid kogunud, nagu kana kogub oma tibud oma tiibade alla, ja olen teid [b]kosutanud.

5 Ja taas, kui sageli ma olen tahtnud teid koguda, nagu kana kogub oma tibud oma tiibade alla, jah, oo teie Iisraeli koja rahvas, kes te olete langenud, jah, oo Iisraeli koja rahvas, nii teie, kes te asute Jeruusalemmas, kui ka teie, kes te olete langenud; jah, [a]kui sageli ma olen tahtnud teid koguda, nagu kana kogub oma tibud, aga teie ei tahtnud.

17 *b* PJ Lunastama, lunastus.
c 3Ne 12:19, 46–47; 15:2–9.
18 *a* PJ Valgus, Kristuse valgus.
b Ilm 1:8. PJ Alfa ja Oomega.
19 *a* Al 34:13.
20 *a* 3Ne 12:19; ÕL 20:37.
b 2Ne 31:13–14.
22 *a* PJ Meeleparandus.
b Mk 10:15; Mo 3:19; 3Ne 11:37–38.
c Jh 10:15–18.
10 4 *a* 3Ne 8:14.
b 1Ne 17:3.
5 *a* Mt 23:37; ÕL 43:24–25.

6 Oo Iisraeli koda, kellele ma olen [a]armu heitnud, kui sageli ma tahan teid koguda, nagu kana kogub oma tibud oma tiibade alla, kui te parandate meelt ja [b]naasete kogu [c]südamest minu juurde.

7 Aga kui mitte, oo Iisraeli koda, siis jäävad teie elukohad tühjaks kuni selle ajani, mil täidetakse teie isadega tehtud [a]leping.

8 Ja nüüd, sündis, et kui rahvas oli kuulnud neid sõnu, vaata, nad hakkasid taas nutma ja uluma oma sugulaste ja sõprade kaotuse pärast.

9 Ja sündis, et nõnda möödusid kolm päeva. Ja oli hommik ja [a]pimedus hajus maa palgelt ja maa lakkas värisemast ja kaljud lakkasid lõhenemast ja hirmsad oiged lõppesid ning kogu see kohutav müra lakkas.

10 Ja maa tõmbus taas kokku, jäädes paigale; ja ellujäetud inimeste lein ja nutt ja kaeblemine lõppes; ja nende lein muutus rõõmuks ning nende kurtmine ülistuseks ja tänuks Issandale Jeesusele Kristusele, nende Lunastajale.

11 Ja siiamaani olid need pühakirjad [a]täide läinud, mida prohvetid olid rääkinud.

12 Ja [a]õigemeelsem osa inimestest pääses, ja nemad olid need, kes olid vastu võtnud prohvetid ja ei loopinud neid kividega; ja nemad olid need, kes ei olnud valanud pühade verd, kellele heideti armu –

13 ja neile oli heidetud armu ja nad polnud vajunud ega mattunud maa alla; ja nad ei uppunud meresügavustesse ja nad ei põlenud tules, ka ei kukkunud midagi nende peale ega litsunud neid surnuks, samuti ei viinud neid kaasa keeristuul; ning nad ei mattunud suitsu- ja pimeduse uttu.

14 Ja nüüd, mõistku igaüks, kes loeb; see, kellel on pühakirjad, [a]uurigu neid ja nähku ja vaadaku, kas kõik need surmad ja hävitamine tule ja suitsuga ja maru ja keeristuultega ning maa [b]avanemisega, mis neid neelas, ja kõik need asjad ei ole mitte paljude pühade prohvetite prohvetlike kuulutuste täideminek?

15 Vaata, ma ütlen teile: Jah, paljud tunnistasid nendest Kristuse tulemise aegsetest asjadest ja nad [a]tapeti, kuna nad neist asjadest tunnistasid.

16 Jah, prohvet [a]Seenos tunnistas nendest asjadest ja samuti Seenok rääkis nendest asjadest, sest nad tunnistasid eriti meist, kes me oleme nende seemne jääk.

17 Vaata, ka meie isa Jaakob tunnistas Joosepi seemne [a]jäägist. Ja vaata, kas me ei ole Joosepi seemne jääk? Ja kas mitte seda, mis tunnistab meist, ei ole kirjutatud

6 *a* 3Ne 9:13.
b 1Sm 7:3; Hl 13:11; 3Ne 24:7.
c Hs 36:26.
7 *a* PJ Leping.
9 *a* 3Ne 8:19.
11 *a* Ap 3:18–20.
12 *a* 2Ne 26:8; 3Ne 9:13.
14 *a* PJ Pühakirjad – Pühakirjade väärtus.
b 1Ne 19:11; 2Ne 26:5.
15 *a* PJ Märter, märtrisurm.
16 *a* Hl 8:19–20.
17 *a* 2Ne 3:4–5; Al 46:24; 3Ne 5:23–24.

vaskplaatidele, mis meie isa Lehhi tõi kaasa Jeruusalemmast?

18 Ja sündis, et kolmekümne neljanda aasta lõpul, vaata, ma näitan teile, et Nefi rahvas, kellele oli heidetud armu, ja samuti need, keda kutsuti laamanlasteks ja kellele oli armu heidetud, neile sai osaks suur soosing ja nende peade peale valati suured õnnistused, nii et varsti pärast Kristuse [a]taevasseminekut tegi ta end tõepoolest nendele ilmsiks –

19 [a]näidates neile oma keha ja teenides nende seas; ja aruanne tema teenimisest antakse hiljem. Seepärast selleks korraks teen ma oma sõnadele lõpu.

Jeesus Kristus näitas end Nefi rahvale, kui rahvahulk oli kogunenud Külluslikku maale ja teenis nende seas; ja ta näitas end neile järgmisel viisil.

Hõlmab peatükid 11–26 (kaasa arvatud).

11. PEATÜKK

Isa tunnistab oma Armastatud Pojast – Kristus ilmub ja kuulutab oma lepitust – Rahvas katsub haavajälgi tema kätes ja jalgades ja küljes – Nad hüüavad Hosianna – Ta annab ristimistalituse mooduse ja viisi – Tülitsemise vaim on kuradist – Kristuse õpetus on, et inimesed peavad uskuma ja saama ristitud ning saama Püha Vaimu. Ligikaudu 34 pKr.

Ja nüüd, sündis, et suur hulk Nefi rahvast kogunes templi ümber, mis oli Külluslikku maal; ja nad olid isekeskis imestunud ning hämmingus ja näitasid üksteisele seda [a]suurt ja imepärast muutust, mis oli toimunud.

2 Ja nad rääkisid ka sellest Jeesusest Kristusest, kelle surmast oli antud [a]tunnustäht.

3 Ja sündis, et sel ajal, kui nad nõnda üksteisega vestlesid, kuulsid nad [a]häält, nagu oleks see tulnud taevast; ja nad vaatasid ringi; sest nad ei mõistnud seda häält, mida nad kuulsid; ja see ei olnud karm hääl, samuti ei olnud see vali hääl; ometi vaatamata sellele, et see oli [b]tasane hääl, tungis see kuuljate sisemusse, nii et nende kehas ei olnud ühtegi osa, mida see ei pannud vabisema; jah, see tungis neile kuni hingepõhjani välja ning pani nende südamed põlema.

4 Ja sündis, et nad kuulsid taas häält ja nad ei mõistnud seda.

5 Ja taas, kolmandat korda kuulsid nad häält ja nad avasid oma kõrvad, et seda kuulda; ja nende pilgud olid suunatud hääle poole ning nad vaatasid vankumatult taeva poole, kust hääl tuli.

6 Ja vaata, kolmandal korral nad mõistsid häält, mida nad kuulsid, ja see ütles neile:

18 *a* Ap 1:9–11.
19 *a* 3Ne 11:12–15.
11 1 *a* 3Ne 8:11–14.
2 *a* Hl 14:20–27.
3 *a* 5Ms 4:33–36; Hl 5:29–33.
b 1Kn 19:11–13; ÕL 85:6.

7 Vaadake mu [a]Armastatud Poega, [b]kellest mul on hea meel, kelles ma olen austanud oma nime – kuulake teda!

8 Ja sündis, et mõistes suunasid nad oma pilgud taas üles taeva poole ja vaata, nad [a]nägid taevast alla laskumas ühte Meest ja ta oli riietatud valgesse rüüsse ja ta tuli alla ning seisis nende keskel; ja kogu rahvahulga pilgud olid suunatud temale ja nad ei julgenud avada oma suud, koguni üksteisele, ega teadnud, mida see tähendab, sest nad arvasid, et see on ingel, kes on neile ilmunud.

9 Ja sündis, et ta sirutas välja oma käe ja kõneles rahvale, öeldes:

10 Vaadake, mina olen Jeesus Kristus, kellest prohvetid tunnistasid, et ta tuleb maailma!

11 Ja vaadake, mina olen maailma [a]valgus ja elu; ja ma olen joonud sellest kibedast [b]karikast, mille Isa mulle andis, ja olen austanud Isa, [c]võttes enda peale maailma patud, millega ma olen alistunud kõigis asjus Isa [d]tahtmisele algusest peale.

12 Ja sündis, et kui Jeesus oli öelnud need sõnad, langes kogu rahvahulk maha; sest neile meenus, et sellest oli nende seas [a]prohvetlikult kuulutatud, et Kristus näitab ennast neile pärast oma taevasseminekut.

13 Ja sündis, et Issand rääkis neile, öeldes:

14 Tõuske ja tulge minu juurde, et te võiksite [a]pista oma käed minu külje sisse, ja samuti, et te võiksite [b]katsuda naelte jälgi minu kätel ja minu jalgadel, et te võiksite teada, et mina olen Iisraeli Jumal ja terve maa Jumal ja et mind tapeti [d]maailma pattude pärast.

15 Ja sündis, et rahvahulk läks ja nad pistsid oma käed tema külje sisse, ja katsusid naelte jälgi tema kätel ja tema jalgadel; ja seda nad tegid, astudes ükshaaval ette, kuni nad kõik olid käinud ja oma silmaga näinud ja oma kätega katsunud ning teadsid kindlalt ja andsid tunnistust, et [a]see on tema, kelle tulemisest olid prohvetid kirjutanud.

16 Ja kui nad kõik olid käinud ja olid ise tunnistanud, hüüdsid nad ühel häälel, öeldes:

17 Hosianna! Õnnistatud olgu Kõrgeima Jumala nimi! Ja nad langesid maha Jeesuse jalge ette ja [a]kummardasid teda.

18 Ja sündis, et ta rääkis [a]Nefile (sest Nefi oli rahva seas) ja ta käskis tal ette astuda.

19 Ja Nefi tõusis ja läks ette ning kummardus Issanda ees ja suudles tema jalgu.

20 Ja Issand käskis tal tõusta. Ja ta tõusis ning seisis tema ees.

7 *a* Mt 3:17; 17:5; JSA 1:17.
b 3Ne 9:15.
8 *a* 1Ne 12:6; 2Ne 26:1.
11 *a* PJ Valgus, Kristuse valgus.
b Mt 26:39, 42.
c Jh 1:29; ÕL 19:18–19.
d Mk 14:36; Jh 6:38; ÕL 19:2.
12 *a* Al 16:20.
14 *a* Jh 20:27.
b Lk 24:36–39; ÕL 129:2.
c Js 45:3; 3Ne 15:5.
d 1Ne 11:6.
15 *a* PJ Jeesus Kristus – Kristuse ilmumine pärast surelikkust.
17 *a* PJ Jumalakummardamine.
18 *a* 3Ne 1:2, 10.

21 Ja Issand ütles temale: Ma annan sulle [a]väe, et sa [b]ristiksid selle rahva, kui ma olen taas tõusnud üles taevasse.

22 Ja Issand kutsus veel [a]teisi ja ütles nendele samal viisil; ja ta andis neile väe ristida. Ja ta ütles neile: Sel kombel te peate ristima ja teie seas ei tohi olla [b]mingeid vaidlusi.

23 Tõesti, ma ütlen teile, et kes iganes parandab meelt oma pattudest teie [a]sõnade tõttu ja [b]soovib saada ristitud minu nimel, need te ristige sel kombel – Vaadake, te minge ja [c]seiske vees ja ristige neid minu nimel!

24 Ja nüüd, vaadake, need on sõnad, mida te peate ütlema, kutsudes neid nimepidi ja öeldes:

25 Minule Jeesuselt Kristuselt antud [a]volitusega ristin ma sind [b]Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel. Aamen.

26 Ja siis te [a]kastke nad vee alla ja nad tulgu taas veest välja.

27 Ja niiviisi te ristige minu nimel; sest vaadake, tõesti, ma ütlen teile, et Isa ja Poeg ja Püha Vaim on [a]üks; ja mina olen Isas ja Isa minus ja Isa ja mina oleme üks.

28 Ja nii, nagu ma olen teid käskinud, nõnda te ristige. Ja teie keskel ärgu olgu mingeid [a]vaidlusi, nagu on olnud senini; ka ärgu olgu teie keskel vaidlusi minu õpetuse üksikasjade üle, nagu on olnud senini.

29 Sest tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et see, kellel on [a]tüli vaim, ei ole minust, vaid on [b]kuradist, kes on tülide isa, ja tema ärgitab inimeste südameid vihas üksteisega tülitsema.

30 Vaadake, see ei ole minu õpetus, et ärgitada inimeste südameid vihas üksteise vastu; vaid minu õpetus on, et sellised asjad peavad kaduma.

31 Vaadake, tõesti, tõesti, ma ütlen teile: Ma kuulutan teile oma [a]õpetust.

32 Ja see on minu [a]õpetus ja see on õpetus, mille Isa on mulle andnud; ja mina [b]annan tunnistust Isast ja Isa annab tunnistust minust ja [c]Püha Vaim annab tunnistust Isast ja minust; ja mina annan tunnistust, et Isa käsib kõikidel inimestel igal pool meelt parandada ja minusse uskuda.

33 Ja kes iganes usub minusse ja saab [a]ristitud, see [b]päästetakse; ja nemad on need, kes [c]pärivad Jumala kuningriigi.

34 Ja kes iganes ei usu minusse

21 *a* PJ Vägi.
b PJ Ristima, ristimine.
22 *a* 1Ne 12:7; 3Ne 12:1.
b 3Ne 18:34.
23 *a* 3Ne 12:2.
b PJ Ristima, ristimine – Ristimiseks vajalikud nõuded.
c 3Ne 19:10–13.
25 *a* Mo 18:13; ÕL 20:73.
PJ Ristima, ristimine – Õige volitus.
b PJ Jumal, Jumalus.
26 *a* PJ Ristima, ristimine – Ristimine vee alla kastmise teel.
27 *a* Jh 17:20–22; 3Ne 28:10; Mr 7:7; ÕL 20:28.
28 *a* 1Kr 1:10; Ef 4:11–14; ÕL 38:27.
29 *a* 2Tm 2:23–24; Mo 23:15.
PJ Tüli.
b JST, Ef 4:26; Mo 2:32–33.
31 *a* 2Ne 31:2–21.
32 *a* PJ Kristuse õpetus.
b 1Jh 5:7.
c 3Ne 28:11; Et 5:4.
33 *a* Mk 16:16.
PJ Ristima, ristimine – Hädavajalik.
b PJ Päästmine, pääste.
c PJ Selestiline hiilgus.

ega saa ristitud, saab olema neetud.

35 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et see on minu õpetus ja ma annan tunnistust, et see on Isalt; ja kes iganes [a]usub minusse, usub ka Isasse; ja temale annab Isa minust tunnistust, sest ta külastab teda [b]tule ja [c]Püha Vaimuga.

36 Ja nõnda annab Isa tunnistust minust ja Püha Vaim annab temale tunnistust Isast ja minust, sest Isa ja mina ja Püha Vaim oleme üks.

37 Ja taas ma ütlen teile, et te peate meelt parandama ja [a]saama väikese lapse sarnaseks ning saama ristitud minu nimel või muidu ei saa te mingil juhul neid asju vastu võtta.

38 Ja taas ma ütlen teile, et te peate meelt parandama ja saama ristitud minu nimel ning saama väikese lapse sarnaseks või muidu ei saa te mingil moel pärida Jumala kuningriiki.

39 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et see on minu õpetus ja kes iganes [a]ehitab sellele, ehitab minu kaljule, ja põrgu [b]väravad ei saa temast võitu.

40 Ja kes iganes kuulutab rohkem või vähem kui see ja kehtestab selle minu õpetusena, see on kurjast ega ole ehitatud minu kaljule, vaid ta ehitab [a]liivasele alusele ja põrgu väravad seisavad avatuna, et niisugust vastu võtta, kui veeujutused tulevad ja tuuled rasivad neid.

41 Seepärast, minge selle rahva sekka ja kuulutage sõnu, mida mina olen rääkinud, maa äärteni välja!

12. PEATÜKK

Jeesus kutsub ja volitab Kahtteist – Ta peab nefilastele jutluse, mis sarnaneb Mäejutlusele – Ta kõneleb õndsakskiitmistest – Tema õpetused ületavad Moosese seaduse ja on sellest tähtsamal kohal – Inimestel on kästud olla täiuslikud, nii nagu tema ja tema Isa on täiuslikud – Võrdle Matteuse 5. peatükiga. Ligikaudu 34 pKr.

Ja sündis, et kui Jeesus oli rääkinud neid sõnu Nefile ja nendele, kes olid kutsutud (nüüd, neid, kes olid kutsutud ja kes olid saanud väe ja volituse ristimiseks, oli [a]kaksteist) ja vaata, ta sirutas käe rahvahulga poole ja hüüdis nendele, öeldes: [b]Õnnistatud olete teie, kui te pöörate tähelepanu nende kaheteistkümne sõnadele, kelle mina olen teie seast [c]valinud, et nad teid õpetaksid ja oleksid teie teenijad; ja neile ma olen andnud väe, et nad võivad teid veega ristida, ja pärast seda, kui teid on veega ristitud, vaadake, siis ristin mina teid tule ja Püha Vaimuga;

35 *a* Et 4:12.
b 3Ne 9:20; 12:2.
c PJ Püha Vaim.
37 *a* Mk 10:15; Lk 18:17; Mo 3:19; 3Ne 9:22.
39 *a* Mt 7:24–29; Hl 5:12.
PJ Kalju.
b 3Ne 18:12–13.
40 *a* 3Ne 14:24–27.
12 1 *a* 3Ne 13:25.
b PJ Õnnistama, õnnistatud, õnnistus.
c PJ Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt.

seepärast õnnistatud olete teie, kui te usute minusse ja saate ristitud pärast seda, kui te olete mind näinud ja teate, et mina olen.

2 Ja taas, rohkem õnnistatud on need, kes [a]usuvad teie sõnadesse, kuna te tunnistate, et te olete mind näinud ja et te teate, et mina olen. Jah, õnnistatud on need, kes usuvad teie sõnadesse ja [b]laskuvad alandlikkuse sügavustesse ja saavad ristitud, sest neid külastatakse [c]tule ja Püha Vaimuga ning nad saavad oma patud andeks.

3 Jah, õnnistatud on vaimust [a]vaesed, kes [b]tulevad minu juurde, sest nende päralt on taevariik.

4 Ja taas, õnnistatud on kõik, kes leinavad, sest nemad trööstitakse.

5 Ja õnnistatud on [a]tasased, sest nemad pärivad [b]maa.

6 Ja õnnistatud on kõik need, kellel on [a]nälg ja [b]janu [c]õigemeelsuse järele, sest nemad täidetakse Püha Vaimuga.

7 Ja õnnistatud on [a]halastavad, sest nemad saavad halastust.

8 Ja õnnistatud on kõik [a]puhtad südamelt, sest nemad saavad [b]näha Jumalat.

9 Ja õnnistatud on kõik [a]rahutoojad, sest neid hüütakse Jumala [b]lasteks.

10 Ja õnnistatud on kõik need, keda [a]taga kiusatakse minu nime pärast, sest nende päralt on taevariik.

11 Ja õnnistatud olete teie, kui inimesed teid minu pärast laimavad ja taga kiusavad ja valetades räägivad teist kõiksugu halba;

12 sest teile saab osaks suur rõõm ja te saate ülimalt rõõmsaks, sest teie [a]palk on suur taevas; sest nõnda on nad taga kiusanud prohveteid, kes olid enne teid.

13 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile: Ma lasen teil olla maa [a]sool; aga kui sool kaotab oma maitse, millega saab teha maa soolaseks? Sool ei kõlba siis enam millekski muuks kui välja visata ja inimeste jalge alla tallata.

14 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile: Ma lasen teil olla selle rahva valguseks. Ei saa jääda varjule linn, mis asetseb mäe otsas.

15 Vaadake, kas inimesed süütavad [a]küünla ja panevad selle vaka alla? Ei, vaid küünlajalale, ja see annab valgust kõikidele, kes majas on;

16 seepärast laske oma [a]valgusel nõnda paista selle rahva ees, et nad näeksid teie häid tegusid ja annaksid au teie Isale, kes on taevas.

2 *a* ÕL 46:13–14.
PJ Uskuma, usuline tõekspidamine.
b Et 4:13–15.
c 3Ne 11:35; 19:13.
3 *a* ÕL 56:17–18.
PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
b Mt 11:28–30.
5 *a* Rm 12:16; Mo 3:19.
PJ Tasadus, tasane.
b PJ Maa.
6 *a* 2Ne 9:51; En 1:4.
b Jr 29:13.
c Õp 21:21.
7 *a* PJ Halastav, halastus.
8 *a* PJ Puhas, puhtus.
b ÕL 93:1.
9 *a* PJ Rahutegija.
b PJ Jumala pojad ja tütred.
10 *a* ÕL 122:5–9.
PJ Tagakiusamine.
12 *a* Et 12:4.
13 *a* ÕL 101:39–40.
PJ Sool.
15 *a* Lk 8:16.
16 *a* 3Ne 18:24.

17 Ärge arvake, et ma olen tulnud tühistama seadust või prohveteid! Ma ei ole tulnud neid tühistama, vaid täitma.

18 Sest tõesti, ma ütlen teile, et mitte üks täpp ega kriips pole [a]seadusest kadunud, vaid see kõik on minus täide läinud.

19 Ja vaadake, ma olen andnud teile oma Isa seaduse ja käsud, et te usuksite minusse ja et te parandaksite meelt oma pattudest ning tuleksite minu juurde [a]murtud südame ja kahetseva vaimuga. Vaadake, käsud on teie ees ja [b]seadus on täidetud.

20 Seepärast tulge minu juurde ja saage päästetud; sest tõesti, ma ütlen teile, et kui te ei pea kinni minu käskudest, mis ma nüüd olen teile andnud, ei pääse te mingil juhul taevariiki.

21 Te olete kuulnud, et vana aja inimesed on öelnud ja see on ka teie ees kirjas, et sa ei tohi [a]tappa ja kes iganes tapab, sellel on oht saada Jumala kohtumõistmise osaliseks.

22 Kuid mina ütlen teile, et igaüks, kes on oma venna peale vihane, sellel on oht saada tema kohtumõistmise osaliseks. Ja kes iganes oma vennale ütleb: Raka! on oht sattuda Suurkohtu alla; aga kes iganes ütleb: Sa jõle! on põrgutule ohus.

23 Seepärast, kui te tulete minu juurde või soovite tulla minu juurde ja teile meenub, et teie vennal on midagi teie vastu –

24 minge oma venna juurde ja [a]leppige enne oma vennaga ja tulge siis minu juurde kogu südamest ja ma võtan teid vastu.

25 Leppige kiiresti oma vastasega, niikaua kui te temaga teel olete, et vastane teid kinni ei võtaks ja teid ei heidetaks vanglasse.

26 Tõesti, tõesti, ma ütlen sulle: Sa ei pääse sealt mingil moel enne, kui oled ära maksnud viimsegi senini. Ja kui te olete vanglas, kas saate siis maksta ühtegi [a]seninit? Tõesti, tõesti, ma ütlen teile: Ei.

27 Vaata, vana aja inimesed on kirjutanud, et sa ei tohi [a]abielu rikkuda;

28 aga mina ütlen teile, et kes iganes naise peale vaatab teda [a]himustades, on juba abielu rikkunud temaga oma südames;

29 vaata, ma annan teile käsu, et te ei tohi lubada ühelgi niisugusel asjal tulla oma [a]südamesse;

30 sest on parem, et te keelaksite endale need asjad, millega te võtate üles oma [a]risti, kui et teid heidetaks põrgusse.

31 On kirjutatud, et kes iganes oma naise enesest lahutab, see andku temale [a]lahutuskiri.

32 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile,

18 *a* PJ Moosese seadus.
19 *a* 3Ne 9:20.
PJ Murtud süda.
b 3Ne 9:17.
21 *a* 2Ms 20:13; Mo 13:21; ÕL 42:18.
24 *a* PJ Andestama.
26 *a* Al 11:3.
27 *a* 2Ne 9:36; ÕL 59:6.
28 *a* ÕL 42:23.
PJ Himu.
29 *a* Ap 8:22.
30 *a* Mt 10:38; 16:24; Lk 9:23.
31 *a* PJ Lahutus.

et igaüks, kes oma naise enesest [a]lahutab muul põhjusel kui [b]hooruse pärast, paneb teda [c]abielu rikkuma; ja kes iganes lahutatud naisega abiellub, rikub abielu.

33 Ja veel on kirjutatud: Sa ei tohi valet vanduda, vaid pea Issandale oma [a]vanded;

34 aga tõesti, tõesti, ma ütlen teile: Ärge üldse [a]vanduge, ei taeva juures, sest see on Jumala aujärg,

35 ega maa juures, sest see on tema jalajäri;

36 ärge vanduge ka oma pea juures, sest te ei saa ühtki juuksekarva teha valgeks ega mustaks,

37 vaid teie kõne olgu: Jah, jah, või: Ei, ei; sest mis üle selle on, see on halb.

38 Ja vaata, on kirjutatud, et [a]silm silma vastu ja hammas hamba vastu.

39 Aga mina ütlen teile: Ärge [a]pange vastu halvale, vaid kui keegi teid lööb vastu teie paremat põske, siis [b]pöörake temale ka teine;

40 ja sellele, kes tahab seaduse järgi teiega kohut käia ja võtta teie vammuse, andke talle ka oma kuub.

41 Ja kes teid sunnib kaasas käima ühe penikoorma, sellega minge kaks.

42 [a]Andke sellele, kes teilt palub, ja ärge pöörduge kõrvale sellest, kes teilt tahab laenata!

43 Ja vaata, on kirjutatud ka, et sa pead armastama oma ligimest ja vihkama oma vaenlast;

44 aga vaata, mina ütlen teile: Armastage oma [a]vaenlasi, õnnistage neid, kes teid neavad, tehke head neile, kes teid vihkavad, ja [b]palvetage nende eest, kes teid pahatahtlikult ära kasutavad ja teid taga kiusavad;

45 et te võiksite olla oma taevase Isa lapsed, sest tema laseb oma päikesel tõusta halbade ja heade üle.

46 Seepärast need asjad, mis olid vanast ajast, mis olid seaduse all, on minus täidetud.

47 [a]Vana on möödunud ja kõik asjad on saanud uueks.

48 Seepärast ma soovin, et te oleksite [a]täiuslikud just nagu mina või nagu teie Isa, kes on taevas, on täiuslik.

13. PEATÜKK

Jeesus õpetab nefilastele Meie Isa palve – Neil tuleb koguda varandusi taevasse – Kahtteist kästakse oma teenimistöös mitte mõelda ajalike asjade peale – Võrdle Matteuse 6. peatükiga. Ligikaudu 34 pKr.

Tõesti, tõesti, ma ütlen, et ma soovin, et te annaksite [a]armastuse ande vaestele; kuid vaadake ette,

32 *a* Mk 10:11–12.
b PJ Hooramine.
c PJ Abielurikkumine.
33 *a* PJ Vanne.
34 *a* PJ Pühaduseteotus.
38 *a* 3Ms 24:20.
39 *a* 3Ne 6:13; 4Ne 1:34; ÕL 98:23–32.
b PJ Kannatlikkus.
42 *a* Jb 2:17–19; Mo 4:22–26.
44 *a* Õp 24:17; Al 48:23.
b Ap 7:59–60.
47 *a* 3Ne 15:2, 7; ÕL 22:1.
48 *a* Mt 5:48; 3Ne 27:27.
PJ Täiuslik.
13 1 *a* PJ Armuannid.

et te armastuse ande ei jaga inimeste ees, et neile silma paista; muidu ei ole teil palka oma Isalt, kes on taevas.

2 Seepärast, kui sa armastuse ande annad, siis ära puhu enese ees sarve, nagu silmakirjatsejad teevad palvemajades ja tänavatel, et inimesed neid [a]ülistaksid. Tõesti, ma ütlen teile, et neil on oma tasu käes.

3 Vaid kui sina armastuse ande annad, siis ärgu su vasak käsi teadku, mida su parem käsi teeb;

4 et sinu armastuse annid oleksid salajas ja su Isa, kes näeb salajasse, tasub sulle ise avalikult.

5 Ja kui te [a]palvetate, siis ärge olge nagu silmakirjatsejad; sest need armastavad palvetada seistes palvemajades ja tänavate nurkadel, et nad paistaksid inimestele silma. Tõesti, ma ütlen teile, et neil on oma tasu käes.

6 Ent sina, kui sa palvetad, siis mine oma kambrisse, ja kui sa oled sulgenud oma ukse, palu oma Isa, kes on salajas, ja sinu Isa, kes näeb salajasse, tasub sinule avalikult.

7 Aga kui te palvetate, siis ärge asjatult korrutage nõnda nagu paganad, sest nad arvavad, et neid kuuldakse nende paljude sõnade tõttu.

8 Ärge seepärast saage nende sarnaseks, sest teie Isa [a]teab, mida te vajate, enne, kui te teda palute.

9 Teie [a]palvetage seepärast [b]niiviisi: Meie [c]Isa, kes oled taevas, pühitsetud olgu Sinu nimi.

10 Sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal.

11 Ja anna meile andeks meie võlad, nagu meiegi andeks anname oma võlglastele.

12 Ja [a]ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid halvast.

13 Sest sinu on riik ja vägi ja au igavesti! Aamen.

14 Sest kui teie [a]annate andeks inimestele nende eksimused, siis annab teie taevane Isa ka teile andeks;

15 aga kui te inimestele nende eksimusi andeks ei anna, siis ei anna ka teie Isa teie eksimusi andeks.

16 Pealegi, kui te [a]paastute, siis ärge jääge kurvapalgeliseks, nõnda nagu silmakirjatsejad; sest nad teevad oma palge näotumaks, et rahvas näeks neid paastuvat. Tõesti, ma ütlen teile, neil on oma tasu käes.

17 Vaid kui sina paastud, siis võia oma pea ja pese oma pale,

18 et su paastumine ei oleks nähtav inimestele, vaid sinu Isale, kes on [a]salajas, ja sinu Isa, kes näeb salajasse, tasub sinule avalikult.

19 Ärge koguge endile varandusi maa peale, kus koi ja rooste neid rikuvad ja kus vargad sisse murravad ning varastavad;

20 vaid koguge endile [a]varandusi taevasse, kus koi ega rooste

2 *a* ÕL 121:34–35.
5 *a* PJ Palve.
8 *a* ÕL 84:83.
9 *a* PJ Palve.
b Mt 6:9–13.
c PJ Jumal, Jumalus – Jumal, Isa.
12 *a* JST, Mt 6:14.
14 *a* Mo 26:30–31; ÕL 64:9.
PJ Andestama.
16 *a* Js 58:5–7.
PJ Paast, paastumine.
18 *a* ÕL 38:7.
20 *a* HI 5:8; 8:25.

ei riku ja kus vargad sisse ei murra ega varasta.

21 Sest kus su varandus on, seal on ka su süda.

22 Ihu [a]valgus on silm; seepärast, kui sinu silm on pühendunud, saab kõik su ihu täis valgust.

23 Aga kui sinu silm on halb, siis saab kogu su ihu täis pimedust. Seepärast, kui valgus, mis on sinus, on pimedus, kui suur on siis see pimedus!

24 Ükski ei või [a]teenida kahte isandat, sest tema kas vihkab üht ja armastab teist või hoiab ühe poole ega hooli teisest. Te ei või teenida Jumalat ja mammonat.

25 Ja nüüd, sündis, et kui Jeesus oli rääkinud need sõnad, ta vaatas kaheteistkümne poole, keda ta oli valinud, ja ütles neile: Pidage meeles sõnu, mida ma olen rääkinud! Sest vaadake, teie olete need, keda ma olen valinud [a]teenima selle rahva seas. Seepärast ma ütlen teile: [b]Ärge olge mures oma elu pärast, mida süüa või mida juua; ega oma ihu pärast, mida selga panna. Eks elu ole enam kui liha ja ihu enam kui riided?

26 Vaadake taevalinde, sest nad ei külva ega lõika ega kogu aitadesse, siiski teie taevane Isa toidab neid. Kas te pole mitte palju paremad kui nemad?

27 Aga kes teie seast võib muretsemisega oma pikkusele ühegi küünra jätkata?

28 Ja miks te muretsete riietuse pärast? Pange tähele lilli väljal, kuidas need kasvavad; need ei tee tööd ega ketra;

29 ja ometi ma ütlen teile, et Saalomongi kõiges oma hiilguses pole olnud nõnda ehitud kui üks nendest.

30 Mispärast, kui nüüd Jumal rohtu väljal, mis täna on ja homme ahju visatakse, nõnda riietab, just samuti riietab ta ka teid, kui te ei ole nõdrausulised.

31 Seepärast ärge olge mures, öeldes: Mida me sööme? või: Mida me joome? või: Millega me riietume?

32 Sest teie taevane Isa teab, et te seda kõike vajate.

33 Ent otsige esiti Jumala [a]kuningriiki ja tema õigemeelsust, ja seda kõike antakse teile pealegi.

34 Seepärast ärge olge mures homse pärast, sest homne päev muretseb ise enese asjade eest. Päevale on küllalt omast halvast.

14. PEATÜKK

Jeesus käsib: Ärge mõistke kohut; paluge Jumalat; pange tähele valeprohveteid – Ta lubab päästet nendele, kes teevad Isa tahet – Võrdle Matteuse 7. peatükiga. Ligikaudu 34 pKr.

Ja nüüd, sündis, et kui Jeesus oli rääkinud need sõnad, pöördus ta taas rahvahulga poole ja avas neile uuesti oma suu, öeldes:

22 *a* ÕL 88:67.
24 *a* 1Sm 7:3.
25 *a* PJ Teenima, teenimine.
b Al 31:37–38; ÕL 84:79–85.
33 *a* Lk 12:31.

Tõesti, tõesti, ma ütlen teile: Ärge [a]mõistke kohut, et teie üle ei mõistetaks kohut!

2 [a]Sest missuguse kohtuga teie kohut mõistate, niisugusega mõistetakse teile kohut; ja missuguse mõõduga te mõõdate, niisugusega mõõdetakse ka teile.

3 Ja miks sa näed pindu, mis on sinu venna silmas, kuid palki omas silmas sa ei pane tähele?

4 Või kuidas sa ütled oma vennale: Lase ma tõmban pinnu sinu silmast – ja vaata, palk on su omas silmas?

5 Sa silmakirjatseja, tõmba esiti [a]palk omast silmast, ja siis sa näed selgelt tõmmata pindu välja oma venna silmast.

6 Ärge andke seda, mis on [a]püha, koertele, ja ärge heitke oma pärle sigade ette, et nad neid ei sõtkuks oma jalge alla ega pöörduks ja teid kisuks!

7 [a]Paluge, ja teile antakse; otsige ja te leiate; koputage, siis avatakse teile!

8 Sest igaüks, kes palub, see saab, ja kes otsib, see leiab, ja kes koputab, sellele avatakse;

9 või missugune inimene on teie seast, kes, kui tema poeg palub leiba, annaks temale kivi?

10 Või kui ta palub kala, annaks ta temale mao?

11 Kui nüüd teie, kes olete halvad, mõistate anda häid ande oma lastele, kui palju enam teie Isa, kes on taevas, annab häid ande neile, kes temalt paluvad?

12 Seepärast, kõik, mida te tahate, et inimesed teile teevad, [a]tehke ka neile, sest see on seadus ja prohvetid!

13 Minge sisse [a]kitsast väravast, sest avar on värav ja [b]lai on tee, mis viib hävitusse, ja palju on neid, kes sealt sisse lähevad;

14 kuna kitsas on [a]värav ja [b]ahtake on tee, mis viib ellu, ja [c]pisut on neid, kes selle leiavad.

15 Hoiduge [a]valeprohveteist, kes tulevad teie juurde lammaste riideis, aga seestpidi on nad kiskjad hundid!

16 Nende viljadest te tunnete neid. Ega inimene nopi viinamarju kibuvitsust või viigimarju ohakaist?

17 Just samuti kannab iga hea puu head vilja, aga rikutud puu kannab halba vilja.

18 Hea puu ei saa kanda halba vilja ega rikutud puu kanda head vilja.

19 Iga puu, mis ei [a]kanna head vilja, raiutakse maha ja visatakse tulle.

20 Mispärast, nende [a]viljadest te tunnete nad ära.

21 Mitte igaüks, kes minule ütleb: Issand, Issand, ei saa taevariiki, vaid see, kes teeb mu Isa tahtmist, kes on taevas.

14 1 *a* JST, Mt 7:1–2; Jh 7:24.
2 *a* Mr 8:19.
5 *a* Jh 8:3–11.
6 *a* PJ Püha.
7 *a* 3Ne 27:29. PJ Palve.
12 *a* PJ Kaastunne.
13 *a* Lk 13:24; 3Ne 27:33.
b ÕL 132:25.
14 *a* 2Ne 9:41; 31:9, 17–18; ÕL 22:1–4.
b 1Ne 8:20.
c 1Ne 14:12.
15 *a* Jr 23:21–32; 2Ne 28:9, 12, 15.
19 *a* Mt 3:10; Al 5:36–41; ÕL 97:7.
20 *a* Lk 6:43–45; Mn 7:5.

22 Paljud [a]ütlevad minule tol päeval: Issand, Issand, kas me ei ole sinu nimel prohvetlikult kuulutanud ja sinu nimel ajanud välja kuradeid ja sinu nimel teinud palju vägevaid tegusid?

23 Ja siis ma tunnistan neile avalikult: Ma ei ole kunagi teid [a]tundnud, [b]taganege minust, te süütegude toimepanijad!

24 Seepärast, igaüks nüüd, kes neid mu sõnu kuuleb ja teeb nende järgi, seda ma võrdlen mõistliku mehega, kes ehitas oma koja [a]kaljule –

25 ja tuli [a]sadu ja tulid vetevood ja puhusid tuuled ja sööstsid vastu seda koda; aga see ei [b]langenud, sest see oli rajatud kaljule.

26 Ja igaüks, kes neid minu sõnu kuuleb, aga ei tee nende järele, on võrreldav rumala mehega, kes ehitas oma koja [a]liivale –

27 ja tuli sadu ja tulid vetevood ja puhusid tuuled ja sööstsid vastu seda koda, ja ta langes, ja tema langemine oli suur.

15. PEATÜKK

Jeesus kuulutab, et Moosese seadus on täidetud temas – Nefilased on need teised lambad, kellest ta rääkis Jeruusalemmas – Süütegude pärast ei tea Issanda rahvas Jeruusalemmas Iisraeli hajutatud lammastest. Ligikaudu 34 pKr.

Ja nüüd, sündis, et kui Jeesus oli lõpetanud need sõnad, lasi ta oma silmadel üle rahvahulga käia ja ütles neile: Vaadake, te olete kuulnud, mida ma õpetasin enne, kui ma läksin üles Isa juurde; seepärast, igaühe, kes peab neid mu sõnu meeles ja [a]teeb nende järgi, tema ma [b]tõstan üles viimsel päeval.

2 Ja sündis, et kui Jeesus oli öelnud need sõnad, ta tajus, et mõned nende seas olid hämmingus ja imestasid, mida ta tahab teha Moosese [a]seadusega; sest nad ei mõistnud sõnu, et vana on kadunud ja et kõik on saanud uueks.

3 Ja ta ütles nendele: Ärge imestage, et ma ütlesin teile, et vana on kadunud ja et kõik on saanud uueks.

4 Vaadake, ma ütlen teile, et [a]seadus, mis anti Moosesele, on täidetud.

5 Vaadake, [a]mina olen see, kes andis seaduse, ja mina olen see, kes tegi lepingu oma Iisraeli rahvaga; seepärast, seadus on minus täidetud, sest mina olen tulnud seadust [b]täitma; seepärast on sellel lõpp.

6 Vaadake, ma [a]ei tühista prohveteid; sest kõik, mis minus ei ole

22 *a* Al 5:17.
23 *a* Mo 5:13; 26:24–27.
b Lk 13:27.
24 *a* PJ Kalju.
25 *a* Al 26:6; Hl 5:12.
b Õp 12:7.
26 *a* 3Ne 11:40.
15 1 *a* Jk 1:22.
b 1Ne 13:37; ÕL 5:35.
2 *a* PJ Moosese seadus.
4 *a* Mo 13:27–31; 3Ne 9:17–20.
5 *a* 1Kr 10:1–4; 3Ne 11:14. PJ Jehoova.
b Al 34:13.
6 *a* 3Ne 23:1–5.

täidetud, tõesti, ma ütlen teile: see läheb kõik täide.

7 Ja kui ma ütlesin teile, et vana on kadunud, ei tühista ma seda, mis on räägitud asjadest, mis on tulemas.

8 Sest vaadake, [a]leping, mille ma olen teinud oma rahvaga, ei ole veel kõik täidetud; aga seadus, mis anti Moosesele, lõppes minus.

9 Vaadake, mina olen [a]seadus ja [b]valgus. Vaadake mind ja pidage vastu lõpuni ja te [c]elate; sest sellele, kes [d]peab vastu lõpuni, ma annan igavese elu.

10 Vaadake, ma olen andnud teile [a]käsud; seepärast pidage kinni minu käskudest. Ja see on seadus ja prohvetid, sest nad tõepoolest [b]tunnistasid minust.

11 Ja nüüd, sündis, et kui Jeesus oli rääkinud need sõnad, ütles ta neile kaheteistkümnele, keda ta oli valinud:

12 Teie olete minu jüngrid; ja teie olete valguseks sellele rahvale, kes on [a]Joosepi koja jääk.

13 Ja vaadake, see on teie [a]pärandmaa ja Isa on andnud selle teile.

14 Ja mitte ühelgi ajal ei ole Isa andnud mulle käsku, et ma [a]räägiksin sellest teie vendadele Jeruusalemmas.

15 Ka ei ole Isa kunagi andnud mulle käsku, et ma räägiksin neile [a]teistest Iisraeli koja suguharudest, keda Isa on maalt ära juhatanud.

16 Niipalju Isa käskis mind, et ma ütleksin neile:

17 Et minul on ka teisi lambaid, kes ei ole sellest karjast; ka nemad pean ma tooma ja nad saavad kuulda minu häält; ja siis on üks kari ja üks [a]karjane.

18 Ja nüüd, kangekaelsuse ja uskmatuse pärast nad ei [a]mõistnud minu sõna; seepärast käskis Isa mul neile sellest enam mitte rääkida.

19 Aga tõesti, ma ütlen teile, et Isa on käskinud mind ja ma räägin seda teile, et teid lahutati neist nende süütegude pärast; seepärast oma süütegude pärast ei tea nad teist midagi.

20 Ja tõesti, ma ütlen teile veel, et Isa on lahutanud nendest teisi suguharusid ja nende süütegude pärast ei tea nad nendest midagi.

21 Ja tõesti, ma ütlen teile, et teie olete need, kellest ma ütlesin: Mul on ka [a]teisi lambaid, kes ei ole sellest karjast; ka nemad ma pean tooma ja nad saavad kuulda minu häält, ja siis on üks kari ja üks karjane.

22 Ja nad ei mõistnud mind; sest nad arvasid, et need on [a]paganad; sest nad ei saanud aru, et paganad peavad nende jutlustamise kaudu saama [b]usule pööratud.

8 *a* 3Ne 5:24–26.
9 *a* 2Ne 26:1.
b PJ Valgus, Kristuse valgus.
c Jh 11:25; ÕL 84:44.
d PJ Vastu pidama.
10 *a* 3Ne 12:20.
b Mo 13:33.
12 *a* PJ Joosep, Jaakobi poeg.
13 *a* 1Ne 18:22–23.
14 *a* 3Ne 5:20.
15 *a* 3Ne 16:1–4. PJ Iisrael – Iisraeli kümme kadunud suguharu.
17 *a* PJ Hea Karjane.
18 *a* ÕL 10:59.
21 *a* Jh 10:14–16.
22 *a* PJ Paganad.
b Ap 10:34–48.

23 Ja nad ei mõistnud mind, kui ma ütlesin, et nad saavad kuulda minu häält; ja nad ei mõistnud mind, et [a]paganad ei kuule ühelgi ajal minu häält – et ma ei tee end nendele ilmsiks muidu, kui [b]Püha Vaimu läbi.

24 Aga vaadake, teie olete niihästi kuulnud [a]minu häält kui ka näinud mind; ja teie olete minu lambad ja teid loetakse nende hulka, keda Isa on minule [b]andnud.

16. PEATÜKK

Jeesus külastab teisi Iisraeli kadunud lambaid – Viimsel ajal läheb evangeelium paganatele ja siis Iisraeli kojale – Issanda rahvas näeb silmast silma, kui ta toob tagasi Siioni. Ligikaudu 34 pKr.

Ja tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et mul on [a]teisi lambaid, kes ei ole sellelt maalt, ka mitte Jeruusalemma maalt, ka mitte ühestki maaosast selle maa ümbrusest, kus ma olen teeninud.

2 Sest need, kellest ma räägin, on need, kes ei ole veel kuulnud minu häält; ka ei ole ma ühelgi ajal end nendele ilmsiks teinud.

3 Aga ma olen saanud Isalt käsu minna [a]nende juurde, et nad kuuleksid minu häält ja oleksid arvatud minu lammaste hulka, nii et oleks üks kari ja üks karjane; seepärast ma lähen end neile näitama.

4 Ja ma käsin teil kirjutada need [a]sõnad pärast seda, kui ma olen läinud; nii et kui on nõnda, et minu rahvas Jeruusalemmas, need, kes on mind näinud ja saatnud mind minu teenimistöös, ei palu Isalt minu nimel, et nad läbi Püha Vaimu saaksid teada teist ja ka teistest suguharudest, kellest nad ei tea midagi, et need sõnad, mida te kirjutate, oleksid hoitud ja tehtaks ilmsiks [b]paganatele, nii et paganate täiuse kaudu võiks nende seemne jäägi, kes hajutatakse üle kogu maa pinna nende uskmatuse pärast, kokku koguda ehk tuua [c]teadmisele minust, nende Lunastajast.

5 Ja siis ma [a]kogun nad maa neljast ilmakaarest ja siis ma täidan [b]lepingu, mille Isa on teinud kõikide Iisraeli [c]koja inimestega.

6 Ja õnnistatud on [a]paganad tänu nende usule minusse, [b]Pühas Vaimus ja Pühast Vaimust, kes tunnistab neile minust ja Isast.

7 Vaadake, nende usu pärast minusse, ütleb Isa, ja teie uskmatuse pärast, oo Iisraeli koda, tuleb tõde [a]viimsel ajal paganatele,

23 *a* Mt 15:24.
b 1Ne 10:11.
PJ Püha Vaim.
24 *a* Al 5:38; 3Ne 16:1–5.
b Jh 6:37; ÕL 27:14.
16 1 *a* 3Ne 15:15.
PJ Iisrael – Iisraeli kümme kadunud suguharu.
3 *a* 3Ne 17:4.
4 *a* PJ Pühakirjad.
b 1Ne 10:14; 3Ne 21:6.
c Hs 20:42–44; 3Ne 20:13.
5 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
b 3Ne 5:24–26.
c 1Ne 22:9; 3Ne 21:26–29.
6 *a* 1Ne 13:30–42; 2Ne 30:3.
b 2Ne 32:5; 3Ne 11:32, 35–36.
PJ Püha Vaim.
7 *a* PJ Evangeeliumi taastamine.

nii et nende asjade täius tehakse neile teatavaks.

8 Aga hädа uskmatutele paganate seas, ütleb Isa – sest olgugi, et nad on tulnud selle maa palgele ja on [a]hajutanud minu rahva, kes on Iisraeli kojast, ja minu rahvas, kes on Iisraeli kojast, on [b]välja aetud nende seast ja tallatud nende jalge alla;

9 ja Isa halastuse tõttu paganate vastu ja ka Isa kohtuotsuste tõttu minu rahvale, kes on Iisraeli kojast, tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et pärast kõike seda, ja ma olen lasknud oma rahvast, kes on Iisraeli kojast, lüüa ja vaevata ja [a]tappa ja nende seast välja ajada ning saada nende vihaaluseks ja nende seas pahameele puhangu ja pilkamise osaliseks –

10 ja nõnda käsib Isa mul teile öelda: Sel päeval, mil paganad patustavad minu evangeeliumi vastu ja hülgavad minu evangeeliumi täiuse, ja oma südamete uhkuses peavad end kõikidest rahvustest ja terve maailma inimestest [a]ülemateks ning on täis kõiksugu valetamisi ja pettusi ja pahategusid ja kõiksugu silmakirjalikkust ja mõrvu ja [b]preestripettusi ja hooramisi ja salajasi jäledusi; ja kui nad teevad kõike seda ja hülgavad minu evangeeliumi täiuse, vaata, ütleb Isa, siis ma toon oma evangeeliumi täiuse nende seast ära.

11 Ja siis on mul [a]meeles leping, mille ma tegin oma rahvaga, oo Iisraeli koda, ja ma viin oma evangeeliumi neile.

12 Ja ma näitan sulle, oo Iisraeli koda, et paganatel ei ole võimu teie üle; aga mul on meeles teiega tehtud leping, oo Iisraeli koda, ja te saate [a]tundma minu evangeeliumi täiust.

13 Aga kui paganad teevad meeleparanduse ja tulevad minu juurde tagasi, ütleb Isa, vaata, siis nad [a]arvatakse minu rahva hulka, oo Iisraeli koda!

14 Ja ma ei lase oma rahval, kes on Iisraeli kojast, minna nende sekka ja neid maha tallata, ütleb Isa.

15 Aga kui nad ei tule minu juurde ega võta kuulda minu häält, siis ma lasen neil, jah, ma lasen oma rahval, oo Iisraeli koda, minna nende sekka ja [a]tallata nad maha, ja nad saavad olema kui sool, mis on maitse kaotanud, mis ei kõlba siis millekski muuks kui väljaviskamiseks ja mu rahva jalge alla tallamiseks, oo Iisraeli koda!

16 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et nõnda on Isa mind käskinud – et ma pean andma selle maa sellele rahvale pärisosaks.

17 Ja siis lähevad täide prohvet Jesaja [a]sõnad, mis ütlevad:

18 [a]Su [b]valvurid tõstavad häält;

8 *a* 1Ne 13:14; Mr 5:9, 15.
b 3Ne 20:27–29.
9 *a* Am 9:1–4.
10 *a* Mr 8:35–41.
b 2Ne 26:2[illegible]
11 *a* 3Ne 21:1–11; Mr 5:20.
12 *a* Hl 15:12–13.
13 *a* Gl 3:7, 29; 1Ne 15:13–17; 2Ne 10:18; 3Ne 30:2; Aabr 2:9–11.
15 *a* Mi 5:7–14; 3Ne 20:16–19; 21:12–21; ÕL 87:5.
17 *a* 3Ne 20:11–12.
18 *a* Js 52:8–10.
b Hs 33:1–7.
PJ Valvama, vahimehed.

nad hõiskavad üheskoos, sest nad näevad silmast silma, kui Issand toob tagasi Siioni.

19 Rõõmustage, laulge üheskoos, te Jeruusalemma varemed; sest Issand on trööstinud oma rahvast, ta on lunastanud Jeruusalemma!

20 Issand on paljastanud oma püha käsivarre kõigi rahvaste silme all ja kõik maa ääred saavad näha Jumala päästet.

17. PEATÜKK

Jeesus juhatab rahvast mõtlema tema sõnade üle ja paluma mõistmist – Ta teeb terveks nende haiged – Ta palvetab inimeste eest kõnes, mida ei saa kirjutada – Inglid teenivad ja nende väikesed lapsed on tulest ümbritsetud. Ligikaudu 34 pKr.

Vaata, nüüd sündis, et kui Jeesus oli rääkinud need sõnad, vaatas ta taas üle rahvahulga ja ütles neile: Vaadake, minu [a]aeg on lähedal.

2 Ma tajun, et te olete nõrgad, et te ei [a]mõista kõiki minu sõnu, mida Isa on käskinud mul praegu teile rääkida.

3 Seepärast, minge oma kodudesse ja [a]mõtisklege selle üle, mida ma olen öelnud, ja paluge Isa minu nimel, et te võiksite seda mõista, ja [b]valmistage oma meel ette [c]homseks päevaks ja ma tulen taas teie juurde.

4 Aga nüüd ma [a]lähen Isa juurde, ja samuti lähen end [b]näitama Iisraeli [c]kadunud suguharudele, sest Isale nad ei ole kadunud, sest tema teab, kuhu ta on nad viinud.

5 Ja sündis, et kui Jeesus oli nõnda rääkinud, lasi ta silmadel taas üle rahvahulga käia ning nägi, et inimesed olid pisarais ja vaatasid ainiti teda, nagu paludes teda pisut kauem nendega koos olla.

6 Ja ta ütles neile: Vaadake, mu süda on täis [a]kaastunnet teie vastu!

7 Kas teie seas on haigeid? Tooge nad siia! Kas on teist keegi jalutu või pime või lonkur või vigane või pidalitõbine või kes on kuivanud või kes on kurt või kes on mingil muul moel vaevatud? Tooge nad siia ja ma teen nad terveks, sest ma tunnen teile kaasa; mu süda on täis halastust.

8 Sest ma tajun, et te soovite, et ma näitaksin teile, mida ma olen teinud teie vendadele Jeruusalemmas, sest ma näen, et teie [a]usk on [b]piisav selleks, et ma võiksin teid terveks teha.

9 Ja sündis, et kui ta oli nõnda rääkinud, läks kogu rahvahulk üksmeelselt tema juurde koos oma haigete ja vaevatutega ja oma jalutute ja oma pimedate ja oma tummadega ja kõikide nendega, kes olid mingil moel vaevatud; ja ta tegi nad [a]terveks, igaühe, keda tema juurde toodi.

17 1 *a* ST naasta Isa juurde. Vt s 4.
2 *a* Jh 16:12; ÕL 78:17–18.
3 *a* PJ Mõtisklema.
b ÕL 132:3.
c 3Ne 19:2.
4 *a* 3Ne 18:39.
b 3Ne 16:1–3.
c PJ Iisrael – Iisraeli kümme kadunud suguharu.
6 *a* PJ Kaastunne.
8 *a* Lk 18:42.
b 2Ne 27:23; Et 12:12.
9 *a* Mo 3:5; 3Ne 26:15.

10 Ja nad kõik, nii need, keda tervendati, kui ka need, kes olid terved, kummardusid tema jalge ette ja kummardasid teda; ja kõik, kes rahvahulgast hoolimata tulla said, [a]suudlesid tema jalgu, nii et nad pesid tema jalgu oma pisaratega.

11 Ja sündis, et ta käskis neil tuua nende [a]väikesed lapsed.

12 Nii nad tõid oma väikesed lapsed ja panid nad maha tema ümber ja Jeesus seisis nende keskel; ja rahvahulk andis teed, kuni nad kõik olid tema juurde toodud.

13 Ja sündis, et kui nad kõik olid tema juurde toodud ja Jeesus seisis keskel, käskis ta rahvahulka, et nad laskuksid [a]põlvili maha.

14 Ja sündis, et kui nad olid põlvili laskunud, oigas Jeesus endamisi ja ütles: Isa, ma olen [a]mures Iisraeli koja rahva pahelisuse pärast.

15 Ja kui ta oli öelnud need sõnad, laskus ta ka ise põlvili maha ja vaata, ta palvetas Isa poole, ja seda, mida ta palus, ei saa kirjutada, ja rahvahulk, kes teda kuulis, annab sellest tunnistust.

16 Ja nad annavad tunnistust niiviisi: Ei ole enne kellegi [a]silm näinud ega kõrv kuulnud nii suuri ja imepäraseid asju, nagu meie nägime ja kuulsime Jeesust Isale rääkimas.

17 Ja ükski [a]keel ei suuda rääkida ja ükski inimene ei saa kirjutada ega saa inimeste südamed mõista nii suuri ja imepäraseid asju, nagu meie nägime ja samuti kuulsime Jeesust rääkimas; ja mitte keegi ei suuda kujutleda seda rõõmu, mis täitis meie hinge sel ajal, kui me kuulsime teda palumas Isa meie eest.

18 Ja sündis, et kui Jeesus oli lõpetanud palvetamise Isa poole, ta tõusis; aga nii suur oli rahvahulga [a]rõõm, et nad sellest nõrkesid.

19 Ja sündis, et Jeesus rääkis neile ja palus neil tõusta.

20 Ja nad tõusid maast ja ta ütles neile: Õnnistatud olete teie oma usu pärast. Ja nüüd, vaadake, mu rõõm on täielik.

21 Ja kui ta oli öelnud neid sõnu, ta [a]nuttis, ja rahvahulk andis sellest tunnistust, ja ta võttis ükshaaval nende väikesed lapsed ja [b]õnnistas neid ja palus Isa nende eest.

22 Ja kui ta oli seda teinud, ta nuttis taas;

23 ja ta kõneles rahvahulgale ja ütles neile: Vaadake oma väikesi!

24 Ja kui nad vaatasid, et näha, suunasid nad oma silmad taeva poole ning nad nägid taevaid avanemas ja nad nägid ingleid laskumas taevast nagu tule keskelt; ja nad tulid alla ja [a]ümbritsesid need väikesed ja nende ümber oli tuli; ning inglid teenisid nende seas.

25 Ja rahvahulk nägi ja kuulis ning andis tunnistust; ja nad teavad, et nende tunnistus on õige,

10 *a* Lk 7:38.
11 *a* Mt 19:13–14; 3Ne 26:14, 16.
13 *a* Lk 22:41; Ap 20:36.
14 *a* Ms 7:41.
16 *a* Js 64:3; 1Kr 2:9; ÕL 76:10, 114–119.
17 *a* 2Kr 12:4.
18 *a* PJ Rõõm.
21 *a* Jh 11:35.
b Mk 10:14–16.
24 *a* Hl 5:23–24, 43–45.

sest nad kõik, igaüks neist, nägi ja kuulis; ja neid oli umbes kaks tuhat ja viissada hinge; ja nende hulgas oli mehi, naisi ja lapsi.

18. PEATÜKK

Jeesus seab nefilaste hulgas sisse sakramendi – Neil kästakse alati palvetada tema nimel – Need, kes ei söö tema ihu ega joo tema verd väärilistena, on neetud – Jüngritele antakse vägi Püha Vaimu andmiseks. Ligikaudu 34 pKr.

Ja sündis, et Jeesus käskis oma jüngritel tuua talle [a]leiba ja veini.

2 Ja sel ajal, kui nad olid leiba ja veini toomas, käskis ta rahvahulgal maha istuda.

3 Ja kui jüngrid olid tulnud [a]leiva ja veiniga, võttis ta leiva ja murdis ning õnnistas seda; ja ta andis jüngritele ja käskis neil süüa.

4 Ja kui nad olid söönud ja nende kõhud olid täis, ta käskis neil anda rahvahulgale.

5 Ja kui rahvahulk oli söönud ja nende kõhud olid täis, ütles ta jüngritele: Vaadake, üks teie seast pühitsetakse ametisse, ja temale ma annan väe leiva [a]murdmiseks ja selle õnnistamiseks ja andmiseks minu kiriku rahvale, kõigile neile, kes usuvad ja saavad ristitud minu nimel.

6 Ja jälgige alati, et te teete, just nagu mina olen teinud, just nagu mina olen murdnud leiba ja seda õnnistanud ning andnud seda teile!

7 Ja tehke seda minu ihu [a]mälestuseks, mida ma olen teile näidanud. Ja see olgu tunnistuseks Isale, et te peate mind alati meeles. Ja kui te peate mind alati meeles, on minu Vaim teiega.

8 Ja sündis, et kui ta oli öelnud need sõnad, käskis ta oma jüngritel karikast veini võtta ja seda juua ja ka rahvahulgale anda, et nad võiksid sellest juua.

9 Ja sündis, et nad tegid nii ja jõid sellest ning nende janu sai kustutatud; ja nad andsid rahvahulgale ning nemad jõid ja nende janu sai kustutatud.

10 Ja kui jüngrid olid seda teinud, ütles Jeesus neile: Õnnistatud olete teie selle tõttu, mida te olete teinud, sest see on minu käskude täitmine ja see tunnistab Isale, et te soovite teha seda, mida ma olen teil käskinud.

11 Ja tehke seda alati neile, kes parandavad meelt ja on ristitud minu nimel; ja te tehke seda minu vere mälestuseks, mis ma olen valanud teie eest, et te võiksite tunnistada Isale, et te peate mind alati meeles. Ja kui te peate mind alati meeles, on minu Vaim teiega.

12 Ja ma annan teile käsu, et te peate seda tegema. Ja kui te teete seda alati, siis te olete õnnistatud, sest te olete ehitatud minu [a]kaljule.

18 1 *a* Mt 26:26–28.
3 *a* PJ Sakrament.
5 *a* Mn 4.
7 *a* Mn 4:3.
12 *a* PJ Kalju.

13 Kuid kes iganes teie seast teeb rohkem või vähem kui seda, need ei ole ehitatud minu kaljule, vaid on ehitatud liivasele alusele; ja kui tuleb sadu ja tulevad vetevood ja tuuled puhuvad ja sööstavad vastu neid, siis nad [a]langevad ja põrgu [b]väravad on avatud, et neid vastu võtta.

14 Seepärast õnnistatud olete teie, kui te peate kinni minu käskudest, mis Isa on mul käskinud teile anda.

15 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et te peate alati valvel olema ja [a]palvetama, et kurat ei viiks teid kiusatusse ega juhiks teid ära vangistusse.

16 Ja nii, nagu mina olen teie seas palvetanud, just samuti palvetage ka teie minu kirikus minu rahva seas, kes parandavad meelt ja on ristitud minu nimel. Vaadake, mina olen [a]valgus; ma olen andnud teile [b]eeskuju.

17 Ja sündis, et kui Jeesus oli rääkinud oma jüngritele need sõnad, pöördus ta taas rahvahulga poole ja ütles nendele:

18 Vaata, tõesti, tõesti, ma ütlen teile, te peate olema alati valvel ja palvetama, et te ei langeks kiusatusse; sest [a]Saatan soovib teid endale, et ta võiks teid sõeluda kui nisu.

19 Seepärast peate te alati palvetama Isa poole minu nimel;

20 ja [a]mida te iganes palute Isalt minu nimel, mis on õige, uskudes, et te seda saate, vaata, see antakse teile.

21 [a]Palvetage oma peredes Isa poole alati minu nimel, et teie naised ja teie lapsed oleksid õnnistatud.

22 Ja vaadake, te peate tihti kokku tulema; ja te ei tohi keelata kellelgi tulla teie juurde, kui te kogunete, vaid lubage neil teie juurde tulla ja ärge neid keelake;

23 vaid [a]palvetage nende eest ja ärge ajage neid välja; ja kui on nõnda, et nad tulevad teie juurde tihti, siis paluge nende eest Isa minu nimel.

24 Seepärast, hoidke oma [a]valgus kõrgel, et see võiks paista maailmale! Vaadake, mina olen see [b]valgus, mida te peate kõrgel hoidma – see, mida te olete näinud mind tegemas. Vaadake, te näete, et ma olen palunud Isa, ja teie kõik olete tunnistanud.

25 Ja te näete, et ma pole [a]kellelgi teist käskinud ära minna, vaid pigem olen teil käskinud tulla minu juurde, et te võiksite [b]katsuda ja näha; just samuti tehke teie maailmale; ja igaüks, kes seda käsku rikub, laseb end viia kiusatusse.

26 Ja nüüd, sündis, et kui Jeesus

13 *a* PJ Usust taganemine.
b 3Ne 11:39.
15 *a* Al 34:17–27.
PJ Palve.
16 *a* PJ Valgus, Kristuse valgus.
b PJ Jeesus Kristus – Jeesuse Kristuse eeskuju.
18 *a* Lk 22:31; 2Ne 2:17–18; ÕL 10:22–27.
20 *a* Mt 21:22; Hl 10:5; Mn 7:26; ÕL 88:63–65.
21 *a* Al 34:21.
23 *a* 3Ne 18:30.
24 *a* Mt 5:16.
b Mo 16:9.
25 *a* Al 5:33.
b 3Ne 11:14–17.

oli öelnud need sõnad, pööras ta oma silmad taas jüngrite poole, kelle ta oli valinud, ja ütles neile:

27 Vaadake, tõesti, tõesti, ma ütlen teile: Ma annan teile veel ühe käsu ja siis ma pean minema oma [a]Isa juurde, et ma võiksin täita [b]teised käsud, mis ta on mulle andnud.

28 Ja nüüd, vaadake, see on see käsk, mille ma annan teile, et te ei lase mitte kellelgi teadlikult [a]ebaväärilisena minu lihast ja verest [b]osa saada, kui te seda jagate;

29 sest kes iganes sööb ja joob minu liha ja [a]verd [b]ebaväärilisena, sööb ja joob needust oma hingele; seepärast, kui te teate, et keegi ei ole vääriline sööma ja jooma minu liha ja verd, siis te keelake teda.

30 Ometi ärge [a]ajage teda välja endi seast, vaid teenige teda ja paluge minu nimel Isa tema eest; ja kui on nõnda, et ta parandab meelt ja saab ristitud minu nimel, siis te võtke ta vastu ja andke talle minu liha ja verd.

31 Aga kui ta ei paranda meelt, siis ärgu loetagu teda minu rahva hulka, et ta ei saaks hävitada minu rahvast, sest vaadake, ma tunnen [a]oma lambaid ja kõik nad on loetud.

32 Ometi, ärge ajage teda välja oma palvemajadest või jumalakummardamise kodadest, sest selliseid te teenige edasi, sest te ei tea, kas nad ehk pöörduvad tagasi ja parandavad meelt ning tulevad minu juurde kogu südamest ja ma teen nad [a]terveks ja teie olete vahendiks neile päästmise toomisel.

33 Seepärast, pidage kinni sõnadest, mis ma olen teile käsuks andnud, et teile ei saaks osaks [a]süüdimõistmine, sest häda sellele, kelle Isa süüdi mõistab.

34 Ja ma annan teile need käsud nende vaidluste pärast, mis teie seas on olnud. Ja õnnistatud olete teie, kui teie keskel ei ole [a]vaidlusi.

35 Ja nüüd, ma lähen Isa juurde, kuna on otstarbekas, et ma lähen [a]teie pärast Isa juurde.

36 Ja sündis, et kui Jeesus oli nendele sõnadele lõpu teinud, puudutas ta oma [a]käega ükshaaval neid [b]jüngreid, keda ta oli valinud, kuni ta oli tõepoolest puudutanud neid kõiki, ja samal ajal, kui ta neid puudutas, ta rääkis neile.

37 Ja rahvahulk ei kuulnud neid sõnu, mida ta rääkis; seepärast ei andnud nad tunnistust; ent jüngrid andsid tunnistust, et ta andis neile [a]väe [b]Püha Vaimu andmiseks. Ja edaspidi ma näitan teile, et see tunnistus on õige.

27 *a* PJ Jumal, Jumalus – Jumal, Isa.
b 3Ne 16:1–3.
28 *a* Mr 9:29.
b 1Kr 11:27–30.
29 *a* PJ Sakrament; Veri.
b ÕL 46:4.
30 *a* ÕL 46:3.
31 *a* Jh 10:14; Al 5:38; 3Ne 15:24.
32 *a* 3Ne 9:13–14; ÕL 112:13.
33 *a* PJ Süüdi mõistma, süüdimõistmine.
34 *a* 3Ne 11:28–30.
35 *a* 1Jh 2:1; 2Ne 2:9; Mn 7:27–28; ÕL 29:5.
36 *a* PJ Käte pealepanemine.
b 1Ne 12:7; 3Ne 19:4.
37 *a* PJ Vägi.
b PJ Püha Vaimu and

38 Ja sündis, et kui Jeesus oli neid kõiki puudutanud, tuli [a]pilv ja varjas rahvahulga, nii et nad ei näinud Jeesust.

39 Ja sel ajal, kui nad olid pilve varjus, ta lahkus nende juurest ja tõusis taevasse. Ja jüngrid nägid ja andsid tunnistust, et ta taas taevasse tõusis.

19. PEATÜKK

Kaksteist jüngrit teenivad rahva seas ja palvetavad, et saada Püha Vaimu – Jüngrid ristitakse ja nad saavad Püha Vaimu ning saavad osa inglite teenimisest – Jeesus palvetab, kasutades sõnu, mida ei saa kirjutada – Ta on nende nefilaste ülimalt suure usu tunnistajaks. Ligikaudu 34 pKr.

Ja nüüd, sündis, et kui Jeesus oli taevasse tõusnud, läks rahvahulk laiali ja iga mees võttis oma naise ja oma lapsed ning läks oma koju tagasi.

2 Ja koheselt, veel enne pimeda tulekut levis kuuldus rahva seas, et rahvahulk oli näinud Jeesust ja et ta oli teeninud nende seas ja et ta näitavat end ka järgmisel päeval rahvahulgale.

3 Jah, ja tõepoolest kogu öö levis kuuldus Jeesusest; ja teadet levitati rahva seas, nii et oli palju, jah, ülimalt suur arv neid, kes nägid terve öö üliväga vaeva, et olla järgmisel päeval selles kohas, kus Jeesus pidi end rahvahulgale näitama.

4 Ja sündis, et kui rahvahulk oli järgmisel päeval kokku kogunenud, vaata, siis Nefi ja tema vend, kelle ta oli äratanud surnuist, kelle nimi oli Timoteos, ja ka tema poeg, kelle nimi oli Joonas, ja ka Matooni ja Matoniiha, tema vend, ja Kuumen ja Kumenooni ja Jeremija ja Semnon ja Joonas ja Sidkija ning Jesaja – nüüd, need olid Jeesuse valitud jüngrite nimed – ja sündis, et nad astusid ette ja seisid rahvahulga keskel.

5 Ja vaata, rahvahulk oli nii suur, et nad lasid nad jagada kaheteistkümnesse rühma.

6 Ja need kaksteist õpetasid rahvahulka ja vaata, nad lasid rahvahulgal põlvitada maha maa pinnale ja paluda Isa Jeesuse nimel.

7 Ja ka jüngrid palusid Isa Jeesuse nimel. Ja sündis, et nad tõusid püsti ja teenisid rahva seas.

8 Ja kui nad olid õpetanud neidsamu sõnu, mida Jeesus oli rääkinud – miski ei erinenud sõnadest, mis Jeesus oli rääkinud – vaata, nad põlvitasid taas ja palusid Isa Jeesuse nimel.

9 Ja nad palusid seda, mida nad kõige rohkem soovisid; ja nad soovisid, et neile antaks [a]Püha Vaim.

10 Ja kui nad olid nõnda palunud, nad läksid vee äärde ja rahvahulk järgnes neile.

11 Ja sündis, et Nefi läks [a]vette ja ta ristiti.

12 Ja ta tõusis veest üles ja hakkas

38 *a* 2Ms 19:9, [illegible]
19 9 *a* 3Ne 9:20.
11 *a* 3Ne 11:23.

ristis kõik need, keda valinud.

ündis, et kui nad kõik olid tud ja olid veest välja tulnud, ges Püha Vaim nende peale ja nad täitusid [b]Püha Vaimu ja tulega.

14 Ja vaata, nende [a]ümber oli nagu tuli ja see tuli taevast alla ja rahvahulk nägi seda ja andis tunnistust; ja inglid tulid taevast alla ning teenisid nende seas.

15 Ja sündis, et kui inglid olid jüngreid teenimas, vaata, Jeesus tuli ja seisis nende keskel ning teenis nende seas.

16 Ja sündis, et ta kõneles rahvahulgale ja käskis, et nad laskuksid taas põlvili maa peale ja et ka tema jüngrid laskuksid põlvili maa peale.

17 Ja sündis, et kui nad kõik põlvitasid maha, käskis ta oma jüngreil palvetada.

18 Ja vaata, nad hakkasid palvetama ja nad palusid Jeesust, kutsudes teda oma Issandaks ja oma Jumalaks.

19 Ja sündis, et Jeesus lahkus nende keskelt ja läks veidi maad eemale ning kummardus maha, ja ta ütles:

20 Isa, ma tänan sind, et sa oled andnud Püha Vaimu nendele, keda ma olen valinud; ja see on nende usu pärast minusse, et ma olen neid maailmast valinud.

21 Isa, ma palun sind, et sa annaksid Püha Vaimu kõigile neile, kes usuvad nende sõnadesse.

22 Isa, sa oled andnud neile Püha Vaimu, kuna nad usuvad minusse; ja sa näed, et nad usuvad minusse, kuna sa kuuled neid ja nad palvetavad minu poole; ja nad palvetavad minu poole, kuna ma olen nendega.

23 Ja nüüd, Isa, ma palun sind nende eest ja ka kõikide nende eest, kes usuvad nende sõnadesse, et nad usuksid minusse, nii et mina võiksin olla nendes, [a]nagu sina, Isa, oled minus, et me võiksime olla [b]üks.

24 Ja sündis, et kui Jeesus oli nõnda palvetanud Isa poole, tuli ta oma jüngrite juurde, ja vaata, nemad jätkasid ikka veel lakkamatult palvetamist tema poole; ja nad ei [a]kasutanud palju sõnu, sest see, mida nad pidid [b]paluma, oli neile antud, ja nad olid täidetud sooviga.

25 Ja sündis, et Jeesus õnnistas neid, kui nad tema poole palvetasid; ja tema pale naeratas neile ja ta [a]palge valgus paistis nende peale ja vaata, nad olid sama [b]valged kui Jeesuse pale ja tema rõivad; ja vaata, nende valgedus ületas kõik valge, jah, tõepoolest maa peal ei saa olla midagi nii valget, kui oli nende valgedus.

26 Ja Jeesus ütles nendele: Palvetage edasi; ja nad ei lakanud palvetamast.

13 *a* PJ Ristima, ristimine.
b 3Ne 12:2; Mr 7:10.
PJ Püha Vaimu and.
14 *a* Hl 5:23–24, 43–45; 3Ne 17:24.
23 *a* 3Ne 9:15.
b Jh 17:21–23.
PJ Ühtsus.
24 *a* Mt 6:7.
b ÕL 46:30.
25 *a* 4Ms 6:23–27.
b PJ Kirgastumine – Kirgastunud olendid.

27 Ja ta lahkus nende juurest taas ja läks veidi maad eemale ning kummardus maha; ja ta palus taas Isa, öeldes:

28 Isa, ma tänan sind, et sa oled [a]puhastanud need, keda ma olen valinud nende usu pärast, ja ma palun nende eest ja samuti nende eest, kes usuvad nende sõnadesse, et nad võiksid saada puhastatud minus usu läbi nende sõnadesse, just nagu nemad on minus puhastatud.

29 Isa, ma ei palu maailma eest, vaid nende eest, keda sa oled andnud mulle [a]maailmast nende usu pärast, et nad võiksid saada puhastatud minus, et ma võiksin olla nendes nagu sina, Isa, oled minus, et me võiksime olla üks, et ma võiksin olla nendes austatud.

30 Ja kui Jeesus oli öelnud need sõnad, tuli ta taas oma jüngrite juurde; ja vaata, nad palvetasid tema poole vankumatult ja lakkamatult; ja ta naeratas neile taas ja vaata, nad olid [a]valged just nagu Jeesus.

31 Ja sündis, et ta läks taas veidi maad eemale ja palvetas Isa poole;

32 ja keel ei suuda rääkida neid sõnu, millega ta palvetas, ega saa inimene [a]kirjutada neid sõnu, millega ta palvetas.

33 Ja rahvahulk kuulis ja annab tunnistust; ja nende südamed olid avatud ja nad mõistsid oma südames neid sõnu, millega ta palvetas.

34 Ometi olid need sõnad, millega ta palvetas, nii suured ja imepärased, et neid ei saa inimesed ei kirjutada ega [a]öelda.

35 Ja sündis, et kui Jeesus oli palvetamise lõpetanud, tuli ta taas jüngrite juurde ja ütles nendele: Nii suurt [a]usku ei ole ma mitte kunagi näinud juutide juures; mispärast, nende [b]uskmatuse pärast ei saanud ma näidata neile nii suuri imesid.

36 Tõesti, ma ütlen teile, et mitte keegi nendest ei ole näinud nii suuri asju, kui olete näinud teie, ega ole nad kuulnud nii suuri asju, kui teie olete kuulnud.

20. PEATÜKK

Jeesus hangib imepäraselt leiba ja veini ning annab inimestele taas sakramenti – Jaakobi jääk tuleb Issanda, oma Jumala tundmisele ja nad pärivad Ameerika – Jeesus on prohvet samuti nagu Mooses ja nefilased on prohvetite lapsed – Teised Issanda rahva seast kogutakse Jeruusalemma. Ligikaudu 34 pKr.

Ja sündis, et ta käskis rahvahulgal ja ka oma jüngritel palvetamine lõpetada. Ja ta käskis neil mitte lakata [a]palvetamast oma südames.

28 *a* Mn 7:48; ÕL 50:28–29; 88:74–75.
PJ Puhas, puhtus.
29 *a* Jh 17:6.
30 *a* Mt 17:2.
32 *a* ÕL 76:116.
34 *a* 2Kr 12:4; 3Ne 17:17.
35 *a* PJ Usk.
b Mt 13:58.
PJ Uskmatus.
20 1 *a* 2Ne 32:9; Mo 24:12.

2 Ja ta käskis neil üles tõusta ja oma jalgadel püsti seista. Ja nad tõusid ning seisid oma jalgadel.

3 Ja sündis, et ta murdis taas leiba ja õnnistas seda ja andis jüngritele süüa.

4 Ja kui nad olid söönud, käskis ta neil murda leiba ja anda rahvahulgale.

5 Ja kui nad olid andnud rahvahulgale, andis ta nendele ka veini juua ja käskis neil rahvahulgale anda.

6 Nüüd, ei jüngrid ega rahvahulk polnud toonud ei [a]leiba ega veini;

7 aga ta tõepoolest [a]andis neile leiba süüa ja ka veini juua.

8 Ja ta ütles neile: See, kes [a]sööb seda leiba, sööb minu ihust oma hingele; ja see, kes joob seda veini, joob minu verest oma hingele; ja tema hing ei nälgi ega janune mitte kunagi, vaid on täidetud.

9 Nüüd, kui kogu rahvahulk oli söönud ja joonud, vaata, nad olid täis Vaimu; ja nad hüüdsid ühel häälel ning andsid au Jeesusele, keda nad nägid ja kuulsid.

10 Ja sündis, et kui nad kõik olid Jeesusele au andnud, ütles ta neile: Vaadake, nüüd ma täidan käsu, mille Isa on mulle andnud selle rahva kohta, kes on Iisraeli koja jääk.

11 Pidage meeles, et ma rääkisin teile ja ütlesin, et kui [a]Jesaja [b]sõnad täide lähevad – vaadake, need on kirja pandud, need on teie ees, seepärast uurige neid –

12 ja tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et kui nad täituvad, siis on täidetud [a]leping, mille Isa on teinud oma rahvaga, oo Iisraeli koda.

13 Ja siis [a]kogutakse idast ja läänest ning lõunast ja põhjast kokku üle terve maa pinna laiali [b]hajutatud [c]jäägid ja nad tuuakse [d]teadmisele Issandast, nende Jumalast, kes on nad lunastanud.

14 Ja Isa on käskinud mul anda see [a]maa teile pärisosaks.

15 Ja ma ütlen teile, et kui paganad ei [a]paranda meelt pärast seda õnnistust, mille nad saavad pärast seda, kui nad on hajutanud minu rahva –

16 siis teie, kes olete Jaakobi koja jääk, lähete nende sekka; ja te olete nende keskel, keda on palju; ja te olete nende seas kui lõvi metsloomade seas ja kui noor [a]lõvi lambakarjas, kes karja seast läbi minnes [b]tallab maha ja kisub tükkideks ja ükski ei saa neid päästa.

17 Sinu käsi on tõstetud sinu vastaste vastu ja kõik sinu vaenlased lõigatakse ära.

18 Ja ma [a]kogun oma rahva kokku, nagu mees kogub vilja rehealusesse.

19 Sest ma teen oma rahvale,

6 *a* Mt 14:19–21.
7 *a* Jh 6:9–14.
8 *a* Jh 6:50–58; 3Ne 18:7. PJ Sakrament.
11 *a* 2Ne 25:1–5; Mr 8:23.
b 3Ne 16:17–20; 23:1–3.
12 *a* 3Ne 15:7–8.
13 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
b PJ Iisrael – Iisraeli hajutamine.
c 3Ne 16:11–12; 21:2–7.
d 3Ne 16:4–5.
14 *a* PJ Tõotatud maa.
15 *a* 3Ne 16:10–14.
16 *a* Mr 5:24; ÕL 19:27.
b Mi 5:7–8; 3Ne 16:14–15; 21:12.
18 *a* Mi 4:12.

kellega Isa on teinud lepingu, jah, ma teen sulle [a]raudsarve ja vasksõrad. Ja sa purustad paljud rahvad; ja ma pühitsen nende kasu Issandale ja nende rikkused kogu maa Issandale. Ja vaata, mina olen see, kes teeb seda.

20 Ja sünnib, ütleb Isa, et sel päeval ripub nende kohal mu õigluse [a]mõõk; ja kui nad ei paranda meelt, siis langeb see nende peale, ütleb Isa, jah, tõepoolest, kõikide paganarahvaste peale.

21 Ja sünnib, et ma sean oma [a]rahva jalule, oo Iisraeli koda.

22 Ja vaata, ma sean selle rahva jalule sellel maal, et täita [a]leping, mille ma tegin teie isa Jaakobiga, ja see on [b]Uus Jeruusalemm. Ja taeva väed on selle rahva keskel; jah, tõepoolest, [c]mina olen teie keskel.

23 Vaadake, mina olen see, kellest rääkis Mooses, öeldes: [a]Prohveti, minu sarnase äratab Issand, teie Jumal, teile teie vendade hulgast; teda te peate kuulama kõiges, mis ta iganes teile ütleb. Ja sünnib, et iga hing, kes ei taha seda prohvetit kuulata, lõigatakse rahva seast ära.

24 Tõesti, ma ütlen teile, jah, ja [a]kõik prohvetid alates Saamuelist ja nendest, kes on olnud pärast teda, kõik, kes on rääkinud, on tunnistanud minust.

25 Ja vaadake, teie olete prohvetite lapsed ja teie olete Iisraeli kojast; ja teie olete selle [a]lepingu osalised, mille Isa tegi teie isadega, öeldes Aabrahamile: Ja sinu [b]seemne kaudu saavad õnnistatud kõik maa suguharud.

26 Isa on mind äratanud esmalt teile ja saatnud mind teid õnnistama, igaüht teist oma süütegudest [a]ära pöörates, ja seda seepärast, et te olete lepingu lapsed –

27 ja pärast seda, kui teid on õnnistatud, täidab Isa lepingu, mille ta tegi Aabrahamiga, öeldes: Sinu [a]seemne kaudu saavad õnnistatud kõik maa suguharud – valades Püha Vaimu [b]paganate peale minu kaudu, milline õnnistus paganatele teeb nad kõigist vägevamateks, nii et nad hajutavad minu rahva, oo Iisraeli koda.

28 Ja neist saab [a]roosk selle maa rahvale. Ometi, kui nad on vastu võtnud minu evangeeliumi selle täiuses ja kui nad siis teevad oma südame kõvaks minu vastu, siis ma pööran nende süüteod nende endi peade peale, ütleb Isa.

29 Ja ma [a]pean meeles lepingut, mille ma olen teinud oma rahvaga; ja ma olen teinud nendega lepingu, et ma [b]kogun nad kokku minu poolt heaksarvatud ajal, et

19 *a* Mi 4:13.
20 *a* 3Ne 29:4.
21 *a* 3Ne 16:8–15.
22 *a* 1Ms 49:22–26; ÕL 57:2–3.
b Js 2:2–5; 3Ne 21:23–24; Et 13:1–12; ÕL 84:2–4. PJ Uus Jeruusalemm.
c Js 59:20–21; Ml 3:1; 3Ne 24:1.
23 *a* 5Ms 18:15–19; Ap 3:22–23; 1Ne 22:20–21.
24 *a* Ap 3:24–26; 1Ne 10:5; Jb 7:11.
25 *a* PJ Aabrahami leping.
b 1Ms 12:1–3; 22:18.
26 *a* Õp 16:6.
27 *a* Gl 3:8; 2Ne 29:14; Aabr 2:9.
b 3Ne 16:6–7.
28 *a* 3Ne 16:8–9.
29 *a* Js 44:21; 3Ne 16:11–12.
b PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.

ma annan taas neile pärisosaks nende isade ᶜmaa, mis on ᵈJeruusalemma maa, mis on nendele tõotatud maa igavesti, ütleb Isa.

30 Ja sünnib, et tuleb aeg, mil neile jutlustatakse minu evangeeliumi täiust;

31 ja nad ᵃusuvad minusse, et ma olen Jeesus Kristus, Jumala Poeg, ja paluvad Isa minu nimel.

32 Siis nende ᵃvalvurid tõstavad häält ja hõiskavad üheskoos, sest nad näevad silmast silma.

33 Siis Isa kogub nad taas kokku ja annab Jeruusalemma neile pärandmaaks.

34 Siis nad hakkavad rõõmustama – ᵃLaulge üheskoos, te Jeruusalemma varemed, sest Isa on trööstinud oma rahvast, ta on lunastanud Jeruusalemma!

35 Isa on paljastanud oma püha käsivarre kõigi rahvaste silme all ja kõik maa ääred saavad näha Isa päästet; ja Isa ja mina oleme üks.

36 Ja siis läheb täide see, mis on kirjutatud: ᵃÄrka, ärka taas ja ehi end oma jõuga, oo Siion! Pane selga oma ilusad riided, oo Jeruusalemm, püha linn! Sest nüüdsest peale ei tule sinu sisse enam ümberlõikamatu ega see, kes pole puhas.

37 Raputa end põrmust; tõuse üles, istu, oo Jeruusalemm; vabasta end oma kaela köidikutest, oo vangistatud Siioni tütar!

38 Sest nõnda ütleb Issand: Te olete ennast müünud eimillegi eest ja rahata teid lunastatakse.

39 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et minu rahvas saab teadma minu nime; jah, sel päeval nad teavad, et mina olen see, kes räägib.

40 Ja siis nad ütlevad: ᵃKui armsad on mägede peal tema sammud, kes toob neile häid sõnumeid, kes kuulutab rahu; kes toob neile häid sõnumeid heast, kes ᵇkuulutab päästet, kes ütleb Siionile: Sinu Jumal valitseb!

41 Ja siis kaigub hüüd: ᵃLahkuge, lahkuge, minge sealt ära, ärge puudutage seda, mis ᵇpole puhas; minge ära selle keskelt; olge ᶜpuhtad, te Issanda astjate kandjad!

42 Sest teil ei ole vaja ᵃminna tõtates ega põgenedes; sest Issand käib teie ees ja Iisraeli Jumal on teie taga.

43 Vaata, mu teenija toimib mõistlikult; teda ülendatakse ja ülistatakse ja ta saab väga kõrgeks.

44 Nagu paljud olid sinu üle hämmastunud – ta oli näost nii räsitud, rohkem kui ükski inimene, ja oma kujult rohkem kui inimesepojad –

45 nõnda ta ᵃpiserdab palju rahvaid; kuningad sulgevad oma suu tema ees, sest mida neile ei ole räägitud, seda nad saavad näha; ja mida nad ei ole kuulnud, selle üle tuleb neil mõelda.

46 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, see kõik sünnib, just nagu Isa on mind käskinud. Siis täidetakse see leping, mille Isa on teinud oma rahvaga, ja siis on ᵃJeruusalemm taas asustatud minu rahvaga ja see on nende pärandmaa.

29 *c* Am 9:14–15.
d PJ Jeruusalemm.
31 *a* 3Ne 5:21–26; 21:26–29.
32 *a* Js 52:8; 3Ne 16:18–20.
PJ Valvama, vahimehed.
34 *a* Js 52:9.
36 *a* Js 52:1–3; ÕL 113:7–10.
PJ Siion.
40 *a* Js 52:7; Na 2:1; Mo 15:13–18; ÕL 128:19.
b Mk 13:10; 1Ne 13:37.
41 *a* Js 52:11–15.
b PJ Puhas ja ebapuhas.
c ÕL 133:5.
42 *a* 3Ne 21:29.
45 *a* Js 52:15.

21. PEATÜKK

Iisrael kogutakse kokku siis, kui ilmub Mormoni Raamat – Paganad rajatakse vaba rahvana Ameerikas – Nad päästetakse, kui nad usuvad ja on sõnakuulelikud; muidu nad lõigatakse ära ja hävitatakse – Iisrael ehitab üles Uue Jeruusalemma ja kadunud suguharud tulevad tagasi. Ligikaudu 34 pKr.

Ja tõesti, ma ütlen teile: Ma annan teile tunnustähe, et te teaksite ᵃaega, mil need asjad on aset leidmas – et ma kogun oma rahva nende kauaaegsest hajutatusest, oo Iisraeli koda, ja rajan taas oma Siioni nende keskele;

2 ja vaadake, see on see asi, mille ma annan teile tunnustäheks – sest tõesti, ma ütlen teile, et kui need asjad, mis ma teile kuulutan ja mida ma edaspidi teile kuulutan ise ja Püha Vaimu väel, mille Isa teile annab, tehakse teatavaks paganatele, et nad teaksid sellest rahvast, kes on Jaakobi koja jääk, ja sellest minu rahvast, kelle nad hajutavad;

3 tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kui ᵃIsa teeb need asjad neile teatavaks ja see tuleb nende kaudu Isalt teile;

4 sest on Isa tarkus, et nad seatakse sisse sellel maal ja saavad jalule seatud ᵃvaba rahvana Isa väe kaudu, nii et need asjad võiksid nendelt esile tulla teie seemne jäägile, et saaks täidetud Isa ᵇleping, mille ta on sõlminud oma rahvaga, oo Iisraeli koda;

5 seepärast, kui need teod ja teod, mida tehakse teie seas edaspidi, tulevad ᵃpaganatelt esile teie ᵇseemnele, kes kaldub uskmatusse süütegude pärast;

6 sest Isa on pidanud vajalikuks, et see tuleks esile ᵃpaganatelt sel põhjusel, et ta võiks näidata paganatele oma väge, nii et paganad, kui nad ei tee oma südant kõvaks, võiksid parandada meelt ja tulla minu juurde ja saada ristitud minu nimel ja teada minu õpetuse õigeid üksikasju, et nad võidaks ᵇarvata minu rahva hulka, oo Iisraeli koda;

7 ja kui need asjad sünnivad, nii et sinu ᵃseeme hakkab neist asjadest teadlik olema – see on neile tunnustäheks, et nad võiksid

46 *a* Et 13:5, 11.
21 1 *a* PJ Viimsed ajad, viimsed päevad.
3 *a* Et 4:17; JSA 1:34–36.
4 *a* 1Ne 13:17–19; ÕL 101:77–80.
b Mr 5:20.
PJ Aabrahami leping.
5 *a* 3Ne 26:8.
b 2Ne 30:4–5; Mr 5:15; ÕL 3:18–19.
6 *a* 1Ne 10:14; Jb 5:54; 3Ne 16:4–7.
b Gl 3:7, 29; 3Ne 16:13; Aabr 2:9–11.
7 *a* 3Ne 5:21–26.

teada, et Isa töö on juba alanud selle lepingu täitmiseks, mille ta on teinud inimestega, kes on Iisraeli kojast.

8 Ja kui saabub see päev, siis sünnib, et kuningad sulgevad oma suu, sest mida neile ei ole räägitud, seda nad saavad näha; ja mida nad ei ole kuulnud, selle üle tuleb neil mõelda.

9 Sest sel päeval teeb Isa minu pärast tööd, mis on nende seas suur ja [a]imepärane töö; ja nende seas leidub selliseid, kes seda ei usu, kuigi inimene seda neile kuulutab.

10 Ent vaata, minu teenija elu on minu kätes; seepärast ei tee nad talle viga, kuigi teda [a]räsitakse nende pärast. Ometi ma teen ta terveks, sest ma näitan neile, et [b]minu tarkus on suurem kui kuradi kavalus.

11 Seepärast sünnib, et need, kes ei taha uskuda minu, kes ma olen Jeesus Kristus, sõnu, mis Isa käsib [a]tal tuua paganatele ja annab talle väe, et need paganatele tuua (see sünnib just nii, nagu Mooses ütles), [b]lõigatakse nad ära minu rahva seast, kes on lepingurahvas.

12 Ja minu rahvas, kes on Jaakobi jääk, on paganate seas, jah, nende keskel kui lõvi metsloomade seas, kui noor [a]lõvi lambakarjas, kes karja seast läbi minnes [b]tallab maha ja kisub tükkideks ja ükski ei saa päästa.

13 Nende käsi on tõusnud nende vastaste vastu ja kõik nende vaenlased lõigatakse ära.

14 Jah, häda paganatele, kui nad [a]meelt ei paranda; sest sel päeval sünnib, ütleb Isa, et ma lõikan ära sinu hobused sinu seast ja purustan sinu sõjavankrid;

15 ja ma lõikan ära sinu maa linnad ja purustan kõik su kindlused;

16 ja ma lõikan ära nõiakunsti sinu maalt ja sul ei ole enam ennustajaid.

17 Ka su [a]nikerdatud kujud ma lõikan ära ja su seisvad kujud su keskelt ja sa ei kummarda enam oma kätetööd;

18 ja su hiied ma kisun üles su keskelt; nii hävitan ma su linnad.

19 Ja sünnib, et kõikidele [a]valetamistele ja petmistele ja kadetsemistele ja riidlemistele ja preestripettusele ja hooramistele tehakse lõpp.

20 Sest sünnib, ütleb Isa, et igaühe, kes sel päeval ei tee meeleparandust ega tule minu Armastatud Poja juurde, lõikan ma oma rahva seast ära, oo Iisraeli koda;

21 ja ma rakendan nende suhtes kättemaksu ja raevu just nagu paganatele, sellist, millisest nad ei ole kuulnud.

22 Aga kui nad parandavad

9 *a* Js 29:13; Ap 13:41; 1Ne 22:8.
PJ Evangeeliumi taastamine.
10 *a* ÕL 135:1–3.
b ÕL 10:43.
11 *a* 2Ne 3:6–15; Mr 8:16, 25.
b ÕL 1:14.
12 *a* Mi 5:7–14; 3Ne 20:16.
b 3Ne 16:13–15.
14 *a* 2Ne 10:18; 33:9.
17 *a* 2Ms 20:3–4; Mo 13:12–13; ÕL 1:16.
PJ Ebajumala kummardamine.
19 *a* 3Ne 30:2.

meelt ja võtavad kuulda minu sõnu ega tee oma südant kõvaks, siis [a]rajan ma nende seas oma kiriku ja neist saavad lepingu osalised ja nad [b]arvatakse Jaakobi jäägi hulka, kellele ma olen andnud selle maa pärisosaks;

23 ja nad abistavad minu rahvast, Jaakobi jääki, ja nii paljusid, kui Iisraeli kojast tulevad, et nad võiksid ehitada linna, mida kutsutakse [a]Uueks Jeruusalemmaks.

24 Ja siis nad abistavad minu rahvast, et neid, kes on hajutatud kogu maa palgel, võidaks kokku koguda Uude Jeruusalemma.

25 Ja siis tuleb alla nende sekka taeva [a]vägi ja [b]minagi olen nende seas.

26 Ja siis algab Isa töö sel päeval, mil seda evangeeliumi jutlustatakse selle rahva jäägi seas. Tõesti, ma ütlen teile, et sel päeval [a]algab Isa töö minu hajutatud rahva seas, jah, nimelt [b]kadunud suguharude seas, kelle Isa on Jeruusalemmast ära juhtinud.

27 Jah, töö algab kõikide minu rahva [a]hajutatute seas, kui Isa valmistab teed, et nad võiksid seeläbi tulla minu juurde, et nad võiksid hüüda Isa minu nimel.

28 Jah, ja siis algab töö kõikide rahvaste seas, kui Isa valmistab teed, et [a]koguda oma rahvas koju nende pärandmaale.

29 Ja nad asuvad teele kõikide rahvaste keskelt; ja nad ei lähe [a]tõtates ega lähe põgenedes, sest mina lähen nende ees, ütleb Isa, ja mina olen nende selja taga.

22. PEATÜKK

Viimsetel päevadel rajatakse Siion ja tema vaiad ning Iisrael kogutakse halastuse ja õrnusega – Nad võidutsevad – Võrdle Jesaja 54. peatükiga. Ligikaudu 34 pKr.

Ja siis sünnib see, mis on kirjutatud: Laula, sigimatu, sina, kes sa pole sünnitanud; hakka [a]laulma ja hüüa valjult, sina, kes sa pole olnud sünnitusvaludes; sest vallalisel on rohkem lapsi kui abielunaisel, ütleb Issand.

2 Tee avaraks oma telgipaik ja su elamute vaipu venitatagu; ära ole kokkuhoidlik; pikenda oma telginööre ja kinnita [a]vaiu;

3 sest sa levid paremale ja vasakule ja su seeme pärib [a]paganaid ja asustab tühje linnu.

4 Ära karda, sest sul ei ole vaja häbeneda; ja ära ole segaduses, sest sa ei jää [a]häbisse; sest sa unustad oma noorpõlve häbi ja ei mäleta enam oma noorpõlve teotust ega mäleta oma lesepõlve teotust.

5 Sest sinu Looja, su mees, Vägede

22 *a* PJ Evangeeliumi ajajärk.
b 2Ne 10:18–19; 3Ne 16:13.
23 *a* 3Ne 20:22; Et 13:1–12.
PJ Uus Jeruusalemm.
25 *a* 1Ne 13:37.
b Js 2:2–4; 3Ne 24:1.
26 *a* 1Ne 14:17; 3Ne 21:6–7.
b PJ Iisrael – Iisraeli kümme kadunud suguharu.
27 *a* 3Ne 16:4–5.
28 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
29 *a* Js 52:12; 3Ne 20:42.
22 1 *a* PJ Laulmine.
2 *a* PJ Vai.
3 *a* PJ Paganad.
4 *a* 2Ne 6:7, 13.

Issand on tema nimi; ja sinu Lunastaja, Iisraeli Püha – teda kutsutakse kogu maailma Jumalaks.

6 Sest Issand on sind kutsunud nagu hüljatud ja vaimult kurvastatud naist ning noort naist, kui sa olid tagasi lükatud, ütleb sinu Jumal.

7 Ma jätsin sind maha üürikeseks silmapilguks, aga ma kogun sind suure halastusega.

8 Väheses vihas ma peitsin oma palge silmapilguks su eest, aga ma [a]halastan su peale igavikulise heldusega, ütleb Issand, sinu Lunastaja.

9 Sest [a]see on minu jaoks Noa [b]veed, sest nagu ma vandusin, et Noa veed ei ujuta enam maad; nõnda ma olen vandunud, et ma ei ole sinu peale vihane.

10 Sest [a]mäed eemalduvad ja künkad liiguvad, aga minu lahkus sinu vastu ei [b]kao, minu rahuleping ei kõigu, ütleb Issand, kellel on halastust sinu vastu.

11 Oo sina vaevatu, tormis vintsutatu ja tröösti matu! Vaata, ma laon su [a]müüri ilusate värvidega ja rajan su aluse safiiridest.

12 Ja ma teen su aknad ahhaatidest ja sinu väravad granaatkividest ja kogu su müüri kalliskividest.

13 Ja [a]kõiki su lapsi õpetab Issand; ning suur saab olema su laste rahu.

14 Sind rajatakse [a]õigemeelsuses; sa jääd eemale vägivallast, sest sa ei karda, ja hirmust, sest see ei ligine sulle.

15 Vaata, nad tõepoolest kogunevad sinu vastu, aga mitte minu tahtel; ja need, kes kogunevad sinu vastu, need langevad sinu pärast.

16 Vaata, ma olen loonud sepa, kes puhub ääsituld ja valmistab vahendi oma tööks; ja mina olen loonud hävitaja hävitama.

17 Aga ei saada edu ühtegi relva, mis valmistatakse sinu vastu; ja sa mõistad hukka kõik keeled, kes tulevad laimates sinu üle kohut mõistma. See on Issanda teenijate pärisosa ja nende õigemeelsus tuleb minult, ütleb Issand.

23. PEATÜKK

Jeesus kiidab heaks Jesaja sõnad – Ta käsib rahval uurida prohveteid – Laamanlase Saamueli sõnad ülestõusmisest lisatakse nende ülestähendustele. Ligikaudu 34 pKr.

Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, et te peaksite [a]uurima neid asju. Jah, ma annan teile käsu, et te uuriksite neid asju usinalt, sest suured on [b]Jesaja sõnad.

2 Sest ta tõepoolest rääkis kõigest, mis puutus minu rahvasse,

8 *a* PJ Halastav, halastus.
9 *a* Js 54:9.
b PJ Veeuputus Noa ajal.
10 *a* Js 40:4.
b Ps 94:14; ÕL 35:25.
11 *a* Ilm 21:18–21.
13 *a* Jr 31:33–34.
14 *a* PJ Õigemeelne, õigemeelsus, õigsus.
23 1 *a* PJ Pühakirjad.
b 2Ne 25:1–5; Mr 8:23.
PJ Jesaja.

kes on Iisraeli kojast; seepärast on paratamatu, et ta peab rääkima ka paganatele.

3 Ja kõik, mida ta rääkis, on olnud ja [a]tuleb tõepoolest vastavalt sõnadele, mis ta rääkis.

4 Seepärast pöörake tähelepanu minu sõnadele; kirjutage üles, mis ma olen teile rääkinud, ning Isa määratud ajal ja tahtel lähevad need paganate kätte.

5 Ja kes iganes võtab kuulda minu sõnu ja parandab meelt ning saab ristitud, see päästetakse. Uurige [a]prohveteid, sest paljud on tunnistanud nendest asjadest.

6 Ja nüüd, sündis, et kui Jeesus oli öelnud need sõnad, ta ütles neile taas pärast seda, kui ta oli seletanud neile kõiki pühakirju, mida nad olid saanud; ta ütles neile: Vaadake, ma tahan, et te paneksite kirja teised pühakirjad, mida te ei ole kirja pannud.

7 Ja sündis, et ta ütles Nefile: Too välja ülestähendus, mida te olete pidanud!

8 Ja kui Nefi oli toonud ülestähendused ja pannud need tema ette, heitis ta nendele pilgu ja ütles:

9 Tõesti, ma ütlen teile: Ma käskisin oma teenijat laamanlast [a]Saamueli, et ta tunnistaks sellele rahvale, et sel päeval, mil Isa ülistab oma nime minus, [b]paljud [c]pühad [d]tõusevad surnuist ja näitavad end paljudele ja teenivad nende seas. Ja ta ütles neile: Kas see ei olnud nii?

10 Ja tema jüngrid vastasid temale ja ütlesid: Jah, Issand, Saamuel kuulutas prohvetlikult vastavalt sinu sõnadele ja need kõik läksid täide.

11 Ja Jeesus ütles neile: Millest see tuleb, et te ei ole seda kirja pannud, et paljud pühad tõusid üles ja näitasid end paljudele ja teenisid nende seas?

12 Ja sündis, et Nefile tuli meelde, et seda ei ole kirja pandud.

13 Ja sündis, et Jeesus käskis selle kirja panna; seepärast pandigi see kirja, nagu ta käskis.

14 Ja nüüd, sündis, et pärast seda, kui Jeesus oli [a]seletanud koos kõiki pühakirju, mille nad olid kirja pannnud, ta käskis neid, et nad õpetaksid seda, mida ta oli neile seletanud.

24. PEATÜKK

Issanda sõnumitooja valmistab teed teiseks tulemiseks – Kristus istub kohut mõistma – Iisraelil on kästud maksta kümnist ja ohvriande – Peetakse meelespidamise raamatut – Võrdle Malakia 3. peatükiga. Ligikaudu 34 pKr.

Ja sündis, et ta käskis neil kirjutada need sõnad, mis Isa oli andnud Malakiale, milliseid ta pidi neile rääkima. Ja sündis, et pärast seda, kui need olid üles kirjutatud,

3 *a* 3Ne 20:11–12.
5 *a* Lk 24:25–27.
9 *a* Hl 13:2.
b Hl 14:25.
c PJ Püha.
d Mt 27:52–53.
PJ Ülestõusmine.
14 *a* Lk 24:44–46.

ta selgitas neid. Ja need on need sõnad, mis ta neile rääkis, öeldes: Nõnda ütles Isa Malakiale: Vaata, ma läkitan oma [a]sõnumitooja ja tema valmistab minu ees teed, ja äkitselt tuleb oma templisse Issand, keda te otsite, nimelt lepingu sõnumitooja, kellest te tunnete heameelt; vaata, ta tuleb, ütleb Vägede Issand.

2 Aga kes suudab [a]taluda tema tulekupäeva ja kes jääb püsima tema ilmudes? Sest tema on nagu [b]sulataja tuli ja nagu vanutajate leelis.

3 Ja ta istub nagu hõbedasulataja ja -puhastaja; ja ta puhastab Leevi [a]poegi ja puhastab neid nagu kulda ja hõbedat, et nad võiksid [b]tuua Issandale ohvrianni õigemeelsuses.

4 Siis meeldib Issandale Juuda ja Jeruusalemma ohvriand nagu vanal ajal ja ammuseil aastail.

5 Ja ma tulen teie juurde kohut mõistma ning olen kärmeks tunnistajaks nõidade ja abielurikkujate ja valevandujate vastu ja nende vastu, kes teevad liiga palgalisele palga poolest, lesknaisele ja [a]vaeslapsele ja kes tõukavad võõra kõrvale ja kes ei karda mind, ütleb Vägede Issand.

6 Sest mina olen Issand, mina ei muutu; seepärast teid, Jaakobi pojad, ei ole hävitatud.

7 Juba oma isade päevist alates olete te [a]lahkunud mu talitustest ega ole neid pidanud. [b]Pöörduge tagasi minu juurde ja mina pöördun tagasi teie juurde, ütleb Vägede Issand. Aga teie ütlete: Kuidas me peaksime pöörduma?

8 Kas inimene võib Jumalalt varastada? Aga teie olete minult varastanud! Aga te ütlete: Kuidas me oleme sinult varastanud? [a]Kümnise ja [b]annetustega!

9 Te olete needusega neetud, sest teie, tõepoolest kogu see rahvas, olete minult varastanud!

10 Tooge kogu [a]kümnis varaaita, et minu kojas oleks toidust, ja proovige mind nüüd sellega, ütleb Vägede Issand, kas ma ei ava teile taevaluuke ega kalla teile [b]õnnistust, nii et ei ole küllalt ruumi, et seda vastu võtta!

11 Ja ma sõitlen teie pärast kahjurit ja ta ei hävita teie põlluvilja, ja samuti teie viinapuu ei lase oma vilja maha enne koristusaega, ütleb Vägede Issand.

12 Ja siis kutsuvad teid õnnistatuks kõik rahvad, sest te saate ihaldatud maaks, ütleb Vägede Issand.

13 Teie sõnad minu vastu on olnud karmid, ütleb Issand. Ometi te ütlete: Mida me oleme sinu vastu rääkinud?

14 Te olete öelnud: Asjatu on

24 1 *a* ÕL 45:9.
2 *a* 3Ne 25:1.
b Sk 13:9; ÕL 128:24.
PJ Jeesuse Kristuse teine tulemine; Maa – Maa puhastamine.
3 *a* 5Ms 10:8; ÕL 84:31–34.
b ÕL 13:1.
5 *a* Jk 1:27.
7 *a* PJ Usust taganemine.
b Hl 13:11; 3Ne 10:6; Mn 9:22.
8 *a* PJ Kümnis.
b PJ Ohvriand.
10 *a* ÕL 64:23; 119:1–7.
b PJ Õnnistama, õnnistatud, õnnistus.

Jumalat teenida, ja mis kasu on sellest, et me oleme pidanud tema talitusi, ja et me oleme kõndinud leinates Vägede Issanda ees?

15 Ja nüüd, me kutsume uhkeid õnnelikeks: jah, need, kelle teod on pahelised, tõstetakse esile; jah, need, kes kiusavad Jumalat, koguni vabastatakse.

16 Siis need, kes kartsid Issandat, [a]rääkisid sageli isekeskis, ja Issand pani tähele ning võttis kuulda; ja tema ees kirjutati meelespidamise [b]raamatut nende heaks, kes kartsid Issandat ja mõtlesid tema nime peale.

17 Ja nad kuuluvad mulle, ütleb Vägede Issand, sel päeval, mil ma [a]kogun oma kalliskivid; ja ma heidan neile armu, nõnda nagu mees heidab armu oma pojale, kes teda teenib.

18 Siis te tulete tagasi ja teete taas [a]vahet õigemeelsel ja pahelisel, sellel, kes teenib Jumalat, ja sellel, kes teda ei teeni.

25. PEATÜKK

Teisel tulemisel põletatakse uhked ja pahelised kui kõrred – Eelija tuleb tagasi enne seda suurt ja kardetavat päeva – Võrdle Malakia 3. peatükiga. Ligikaudu 34 pKr.

Sest vaata, saabub päev, mis [a]põleb nagu ahi; ja kõik [b]uhked, jah, ja kõik, kes tegutsevad paheliselt, on nagu kõrred, ja see päev, mis tuleb, põletab nad, ütleb Vägede Issand, ega jäta neile ei juurt ega oksa.

2 Aga teile, kes te kardate minu nime, tõuseb Õigemeelsuse [a]Poeg paranemisega tema tiibades; ja siis te lähete välja ja [b]kasvate üles kui [c]nuumvasikad latris.

3 Ja te [a]tallate pahelisi, sest need saavad tuhaks teie jalataldade all sel päeval, mil ma teen seda, ütleb Vägede Issand.

4 Tuletage meelde mu teenija Moosese seadust koos määruste ja kohtuotsustega, mis ma temale andsin [a]Hoorebil kogu Iisraeli jaoks!

5 Vaata, ma läkitan teile prohvet [a]Eelija, enne kui tuleb Issanda [b]päev, suur ja kardetav;

6 ja tema [a]pöörab isade südamed laste poole ja laste südamed nende isade poole, et ma ei tuleks ja lööks maad needusega.

26. PEATÜKK

Jeesus selgitab kõike algusest peale kuni lõpuni – Imikud ja lapsed väljendavad imepäraseid asju, millest ei

16 *a* Mn 6:5.
b ÕL 85:9; Ms 6:5.
PJ Meelespidamise raamat.
17 *a* ÕL 101:3.
18 *a* PJ Eristamise and.
25 1 *a* Js 24:6; 1Ne 22:15; 3Ne 24:2; ÕL 29:9; 64:23–24; 133:64; JSA 1:37.
PJ Maa – Maa puhastamine.
b 2Ne 20:33.
PJ Uhkus.
2 *a* Et 9:22.
b ÕL 45:58.
c Am 6:4; 1Ne 22:24.
3 *a* 3Ne 21:12.
4 *a* 2Ms 3:1–6.
5 *a* 2Kn 2:1–2; ÕL 2:1; 110:13–16; 128:17–18.
PJ Eelija; Pitseerimine; Surnute päästmine.
b PJ Jeesuse Kristuse teine tulemine.
6 *a* ÕL 2:2.

saa kirjutada – Neil, kes on Kristuse kirikust, on kõik omavahel ühine. Ligikaudu 34 pKr.

Ja nüüd, sündis, et kui Jeesus oli rääkinud neid asju, ta seletas neid rahvahulgale; ja ta seletas neile kõigest, suurtest ja väikestest asjadest.

2 Ja ta ütleb: [a]Need pühakirjad, mida teil ei olnud, käskis Isa mul teile anda, sest see oli tema tarkus, et need antakse tulevastele põlvedele.

3 Ja ta selgitas kõike lausa algusest peale kuni selle ajani, mil ta tuleb oma [a]hiilguses – jah, tõepoolest kõikidest asjadest, mis tulevad maa pinnale, kuni selleni välja, mil [b]algained sulavad põletavas kuumuses ja maa [c]rullitakse kokku kui pärgamendirull ning taevad ja maa kaovad;

4 ja koguni selle [a]suure ja viimse päevani välja, kui kõik rahvad ja kõik suguharud ja kõik rahvused ja keeled [b]astuvad Jumala ette kohtumõistmiseks nende tegude järgi, olid need siis head või halvad –

5 kui need on head, igavikulise elu [a]ülestõusmisele; aga kui need on halvad, siis needuse ülestõusmisele; olles kõrvuti üks ühel käel ja teine teisel käel vastavalt halastusele ja [b]õiglusele ja pühadusele, mis on Kristuses, kes oli [c]enne maailma algust.

6 Ja nüüd, sellesse raamatusse ei saa kirjutada [a]sajandikkugi sellest, mida Jeesus tõepoolest rahvale õpetas.

7 Aga vaata, Nefi [a]plaatidel on suurem osa sellest, mida ta rahvale õpetas.

8 Ja ma olen kirjutanud selle, mis on väiksem osa sellest, mis ta rahvale õpetas; ja ma olen kirjutanud seda kavatsusega, et see toodaks taas sellele rahvale [a]paganatelt vastavalt sõnadele, mida Jeesus on rääkinud.

9 Ja kui nad on saanud selle, mida neil on otstarbekas saada kõigepealt oma usu proovilepanemiseks, ja kui on nii, et nad usuvad neid asju, siis tehakse neile ilmsiks ka [a]suuremad asjad.

10 Ja kui on nõnda, et nad ei taha uskuda neid asju, siis [a]hoitakse suuremad asjad nende eest varjul nende süüdimõistmiseks.

11 Vaata, ma olin valmis kõike kirja panema, mis on Nefi plaatidele uurendatud, kuid Issand keelas selle ära, öeldes: Ma tahan [a]proovile panna oma rahva usku.

12 Seepärast mina, Mormon,

26 2 *a* ST Ml 3, mida tsiteeritakse 3Ne 24. ja 25. peatükis.
3 *a* PJ Jeesus Kristus – Jeesuse Kristuse hiilgus.
b Am 9:13; 2Pt 3:10, 12; Mr 9:2.
PJ Maa – Maa puhastamine; Maailm – Maailma lõpp.
c Mr 5:23.
4 *a* Hl 12:25; 3Ne 28:31.
b Mo 16:10–11.
PJ Viimane kohtumõistmine.
5 *a* Tn 12:2; Jh 5:29.
b PJ Õiglus.
c Et 3:14.
PJ Jeesus Kristus – Kristuse surelikkusele eelnev olemasolu.
6 *a* Jh 21:25; 3Ne 5:8.
7 *a* PJ Plaadid.
8 *a* 3Ne 21:5–6.
9 *a* Et 4:4–10.
10 *a* Al 12:9–11.
11 *a* Et 12:6.

kirjutan seda, mida Issand on mul käskinud kirjutada. Ja nüüd, mina, Mormon, teen lõpu oma sõnadele ja jätkan kirjutamist sellest, millest mul on kästud.

13 Seepärast, ma tahan, et te näeksite, et Issand tõepoolest õpetas rahvast kolm päeva; ja pärast seda [a]näitas ta end neile sageli ja murdis sageli [b]leiba ja õnnistas seda ning andis seda neile.

14 Ja sündis, et ta õpetas ja teenis rahvahulgas olevate [a]laste seas, kellest on juba räägitud, ja ta [b]päästis valla nende keeled ja nad rääkisid oma isadele suuri ja imepäraseid asju, koguni suuremaid, kui ta oli rahvale ilmutanud; ja ta päästis valla nende keeled, et nad võiksid rääkida.

15 Ja sündis, et pärast seda, kui ta oli taevasse tõusnud – näidates end neile teist korda – ja oli läinud Isa juurde; pärast seda, kui ta oli teinud [a]terveks kõik nende haiged ja nende jalutud ja avanud nende pimedate silmad ja nende kurtide kõrvad ning oli tõepoolest teinud nende seas kõiksugu tervekstegemisi ja äratanud ühe mehe surnuist ja oli näidanud nendele oma väge ning oli üles tõusnud Isa juurde –

16 vaata, siis järgmisel päeval sündis, et rahvahulk kogunes kokku ja nad nägid ja kuulsid neid lapsi, jah, koguni [a]imikud avasid oma suu ja rääkisid imepäraseid asju; ja seda, mida nad rääkisid, pole ühelgi inimesel lubatud kirjutada.

17 Ja sündis, et [a]jüngrid, kelle Jeesus oli valinud, hakkasid sellest ajast peale [b]ristima ja õpetama kõiki, kes nende juurde tulid; ja kõik, kes ristiti Jeesuse nimel, täideti Püha Vaimuga.

18 Paljud nendest nägid ja kuulsid sõnulseletamatuid asju, millest [a]ei ole lubatud kirjutada.

19 Ja nad õpetasid ja teenisid üksteist; ja neil oli [a]kõik [b]ühine ja igaüks kohtles teist inimest õiglaselt.

20 Ja sündis, et nad tegid kõike, just nagu Jeesus oli neid käskinud.

21 Ja neid, kes said ristitud Jeesuse nimel, kutsuti Kristuse [a]kirikuks.

27. PEATÜKK

Jeesus käsib neil kutsuda Kirikut tema nimega – Tema missioon ja lepitav ohver moodustavad tema evangeeliumi – Inimestel kästakse meelt parandada ja saada ristitud, et nad võiksid saada pühitsetud Püha Vaimuga – Neil tuleb olla, just nagu on Jeesus. Ligikaudu 34–35 pKr.

13 *a* Jh 21:14.
b 3Ne 20:3–9.
PJ Sakrament.
14 *a* 3Ne 17:11–12.
b Al 32:23; 3Ne 26:16.
15 *a* 3Ne 17:9.
PJ Ime; Tervendama, tervenemine.
16 *a* Mt 11:25.
17 *a* 3Ne 19:4–13.
b 4Ne 1:1.
18 *a* 3Ne 26:11.
19 *a* 4Ne 1:3.
b PJ Pühitsemine, pühitsemise seadus.
21 *a* Mo 18:17.
PJ Jeesuse Kristuse Kirik.

Ja sündis, et kui Jeesuse jüngrid rändasid ringi ja jutlustasid sellest, mida nad olid kuulnud ja näinud ning ristisid Jeesuse nimel, sündis, et jüngrid kogunesid ning [a]ühinesid vägevas palves ja [b]paastumises.

2 Ja Jeesus [a]näitas end neile taas, sest nad palusid Isa tema nimel; ja Jeesus tuli ja seisis nende keskel ja ütles neile: Mida te tahate, et ma teile annan?

3 Ja nad ütlesid temale: Issand, me tahame, et sa ütleksid meile nime, millega me kutsuksime seda kirikut; sest selle asja üle on rahva seas vaidlused.

4 Ja Issand ütles nendele: Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, mispärast peaks rahvas nurisema ja vaidlema selle asja üle?

5 Kas nad ei ole lugenud pühakirju, mis ütlevad, et te peate võtma enda peale Kristuse [a]nime, mis on minu nimi? Sest selle nimega teid kutsutakse viimsel päeval;

6 ja kes iganes võtab enda peale minu nime ja [a]peab vastu lõpuni, see päästetakse viimsel päeval.

7 Seepärast, mida te iganes teete, tehke seda minu nimel; seepärast nimetage kirik minu nimega ja hüüdke Isa poole minu nimel, et ta õnnistaks kirikut minu pärast.

8 Ja kuidas saab see olla [a]minu [b]kirik, muidu kui et seda kutsutakse minu nimega? Sest kui kirikut kutsutakse Moosese nimega, siis on see Moosese kirik; või kui seda kutsutakse mõne inimese nimega, siis on see selle inimese kirik; aga kui seda kutsutakse minu nimega, siis on see minu kirik, kui on nõnda, et see on ehitatud minu evangeeliumile.

9 Tõesti, ma ütlen teile, et te olete ehitatud minu evangeeliumile; seepärast nimetage kõiki asju, mida te iganes nimetate, minu nimega; seepärast, kui te hüüate Isa poole kiriku pärast, kui te teete seda minu nimel, siis Isa kuuleb teid;

10 ja kui on nõnda, et kirik on ehitatud minu evangeeliumile, siis Isa näitab selles omaenda tegusid.

11 Aga kui see ei ole ehitatud minu evangeeliumile, vaid on ehitatud inimeste tegudele või kuradi tegudele, tõesti, ma ütlen teile, neil on rõõmu nende tegudest teatud ajaks ja peagi tuleb lõpp ja nad [a]raiutakse maha ja visatakse tulle, kust pole mingit tagasipöördumist.

12 Sest nende teod [a]järgnevad neile, sest oma tegude pärast on nad maha raiutud; seepärast pidage meeles asju, mida ma olen teile öelnud.

13 Vaadake, ma olen andnud teile oma [a]evangeeliumi ja see on see evangeeliumi, mille ma olen andnud teile – et mina tulin maailma,

27 1 *a* ÕL 29:6.
b Al 6:6.
PJ Paast, paastumine.
2 *a* 3Ne 26:13.
PJ Jeesus Kristus – Kristuse ilmumine pärast surelikkust.
5 *a* PJ Jeesus Kristus – Kristuse nime võtmine enda peale.
6 *a* 3Ne 15:9.
8 *a* ÕL 115:4.
b PJ Jeesus Kristus – Kiriku pea.
11 *a* Al 5:52.
12 *a* Ilm 14:13; ÕL 59:2.
13 *a* ÕL 76:40–42.
PJ Evangeelium.

et teha oma Isa [b]tahet, sest minu Isa saatis mind.

14 Ja minu Isa saatis mind, et mind saaks [a]tõsta üles ristile; ja pärast seda, kui mind tõsteti üles ristile, et ma saaksin siis [b]tõmmata kõik inimesed enda juurde, et nii nagu inimesed tõstavad üles minu, just samuti tõstab Isa üles inimesed seisma minu ette, et nende üle [c]mõistetaks kohut nende tegude põhjal, on need siis head või on need halvad –

15 ja sel põhjusel on mind üles [a]tõstetud; seepärast, vastavalt Isa väele tõmban ma kõik inimesed enda juurde, et nende üle võiks kohut mõista nende tegude järgi.

16 Ja sünnib, et see, kes [a]parandab meelt ja saab [b]ristitud minu nimel, saab täidetud; ja kui ta [c]peab vastu lõpuni, vaata, teda ma pean oma Isa ees süütuks sel päeval, kui ma tõusen kohut mõistma maailma üle.

17 Ja see, kes ei pea vastu lõpuni, see on see, kes raiutakse samuti maha ja visatakse tulle, kust nad Isa [a]õigluse pärast ei saa enam tagasi pöörduda.

18 Ja see on sõna, mille ta on andnud inimlastele. Ja sel põhjusel viib ta täide need sõnad, mis ta on andnud, ja tema ei valeta, vaid viib täide kõik oma sõnad.

19 Ja [a]miski, mis pole puhas, ei saa pääseda tema kuningriiki; seepärast ei pääse miski tema [b]rahusse peale nende, kes on [c]pesnud oma rõivad minu veres tänu oma usule ja meeleparandusele kõikidest oma pattudest ning oma ustavusele kuni lõpuni.

20 Nüüd, see on käsk: [a]Parandage meelt, kõik te maa ääred, ja tulge minu juurde ja saage [b]ristitud minu nimel, et te võiksite olla [c]pühitsetud Püha Vaimu vastuvõtmisega, et te võiksite seista [d]määrdumata minu ees viimsel päeval!

21 Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, see on minu evangeelium; ja te teate, mida teil tuleb minu kirikus teha; sest neid tegusid, mida te olete näinud mind tegemas, tuleb ka teil teha, sest seda, mida te olete näinud mind tegemas, nimelt seda tuleb teha ka teil.

22 Seepärast, kui te seda teete, te olete õnnistatud, sest teid tõstetakse üles viimsel päeval.

23 Kirjutage üles, mida te olete näinud ja kuulnud, peale selle, mis on [a]keelatud!

24 Kirjutage üles selle rahva tegemised, mida veel tehakse, just nii, nagu on kirjutatud sellest, mis on olnud!

25 Sest vaadake, nende raamatute

13 *b* Jh 6:38–39.
14 *a* 1Ne 11:32–33; Ms 7:55.
b Jh 6:44; 2Ne 9:5; ÕL 27:18.
c PJ Jeesus Kristus – Kohtumõistja.
15 *a* PJ Lepitam[illegible] lepitus.
16 *a* PJ Meeleparandus.
b PJ Ristima, ristimine.
c 1Ne 13:37.
PJ Vastu pidama.
17 *a* PJ Õiglus.
19 *a* Al 11:37.
b ÕL 84:24.
PJ Puhkus ja rahu.
c Ilm 1:5; 7:14; Al 5:21, 27; 13:11–13.
20 *a* Et 4:18.
b PJ Ristima, ristimine – Hädavajalik.
c PJ Pühitsemine.
d ÕL 4:2.
23 *a* 3Ne 26:16.

põhjal, mis on kirjutatud ja mida tulevikus kirjutatakse, [a]mõistetakse kohut selle rahva üle, sest nende kaudu saavad inimesed teada nende [b]tegudest.

26 Ja vaata, Isa on kõik üles [a]kirjutanud; seepärast nende raamatute põhjal, mida kirjutatakse, mõistetakse kohut maailma üle.

27 Ja teadke, et [a]teie saate olema selle rahva kohtunikud kohtumõistmise järgi, mille ma teile annan ja mis on õiglane. Seepärast, [b]missugused mehed te peaksite olema? Tõesti, ma ütlen teile, just [c]nagu mina olen.

28 Ja nüüd, ma [a]lähen Isa juurde. Ja tõesti, ma ütlen teile, mida iganes te palute Isalt minu nimel, see teile antakse.

29 Seepärast, [a]paluge ja teile antakse; koputage ja teile avatakse; sest see, kes palub, see saab ja sellele, kes koputab, avatakse.

30 Ja nüüd, vaadake, minu rõõm teie pärast ja ka selle põlvkonna pärast on suur, koguni täiuseni välja; jah, ja nimelt Isa ja ka kõik pühad inglid rõõmustavad teie ja selle põlvkonna pärast; sest [a]ükski nendest ei ole kadunud.

31 Vaadake, ma tahan, et te mõistaksite, sest ma pean silmas neid, kes on sellest [a]põlvkonnast [b]elus; ja ükski nendest ei kao ja nende üle tunnen ma täielikku [c]rõõmu.

32 Aga vaadake, ma kurvastan [a]neljanda põlvkonna pärast alates praegusest põlvkonnast, sest ta juhib nad ära vangistusse, just nagu oli hukatuse pojaga; sest nemad müüvad mind hõbeda ja kulla eest ja selle eest, mida rikub [b]koi ja kuhu vargad sisse murravad ja varastavad. Ja sel päeval ma nuhtlen neid, pöörates tõepoolest nende teod nende endi vastu.

33 Ja sündis, et kui Jeesus oli lõpetanud need sõnad, ütles ta oma jüngritele: Minge sisse [a]kitsast väravast; sest kitsas on värav ja ahtake on tee, mis viib ellu, ja vähe on neid, kes selle leiavad; aga avar on värav ja lai on tee, mis viib surma, ja paljud rändavad sellel teel, kuni saabub öö, mil ükski inimene ei saa tööd teha.

28. PEATÜKK

Kaheteistkümnest jüngrist üheksa soovivad ja neile lubatakse pärisosa Kristuse kuningriigis, kui nad surevad – Kolm nefilast soovivad ja neile antakse vägi surma üle, nii et nad jäävad maa peale, kuni Jeesus taas tuleb – Nad muudetakse ja nad näevad asju, millest pole seadusekohane rääkida ja nad teenivad praegu inimeste seas. Ligikaudu 34–35 pKr.

25 *a* 2Ne 33:10–15; Mrs 1:11.
b 1Ne 15:32–33.
26 *a* 3Ne 24:16.
PJ Eluraamat.
27 *a* 1Ne 12:9–10; Mr 3:19.
b PJ Jeesus Kristus – Jeesuse Kristuse eeskuju.
c Mt 5:48; 3Ne 12:48.
28 *a* Jh 20:17.
29 *a* Mt 7:7; 3Ne 14:7.
30 *a* Jh 17:12.
31 *a* 3Ne 28:23.
b 3Ne 9:11–13; 10:12.
c PJ Rõõm.
32 *a* 2Ne 26:9–10; Al 45:10, 12.
b Mt 6:19–21; 3Ne 13:19–21.
33 *a* Mt 7:13–14; 3Ne 14:13–14; ÕL 22:1–4.

Ja sündis, et kui Jeesus oli öelnud need sõnad, ta rääkis oma jüngritele ükshaaval, öeldes neile: Mida te soovite minult pärast seda, kui ma olen läinud Isa juurde?

2 Ja nad kõik peale kolme rääkisid, öeldes: Me soovime, et pärast seda, kui me oleme elanud inimese ea, et meie teenimistöö, millesse sa oled meid kutsunud, võiks lõppeda, et me võiksime kiiresti tulla sinu kuningriiki sinu juurde.

3 Ja ta ütles neile: Õnnistatud olete teie, et te seda minult soovite; seepärast, kui te olete seitsekümmend kaks aastat vanad, te tulete minu juurde minu kuningriiki ja minuga te leiate [a]rahu.

4 Ja kui ta oli neile rääkinud, ta pöördus nende kolme poole ja ütles neile: Mida te tahate, et ma teeksin teie heaks, kui ma olen läinud Isa juurde?

5 Ja nad tundsid oma südames muret, sest nad ei julgenud rääkida temale sellest, mida nad soovisid.

6 Ja ta ütles neile: Vaadake, ma [a]tean teie mõtteid ja te soovite seda, mida soovis minult [b]Johannes, mu armastatud, kes saatis mind minu teenimistööl, enne kui juudid mind ristile tõstsid.

7 Seepärast, teie olete õnnistatumad, sest te [a]ei maitse kunagi [b]surma, vaid te elate, et näha kõike, mida Isa inimlastele teeb, koguni kuni kõik asjad lähevad täide Isa tahtmist mööda, kui ma tulen oma hiilguses koos taeva [c]vägedega.

8 Ja te ei kannata kunagi surma valu, vaid kui ma tulen oma hiilguses, muudetakse teid silmapilkselt [a]surelikkusest [b]surematusesse; ja siis olete te õnnistatud minu Isa kuningriigis.

9 Ja veel, sel ajal, kui te elate lihas, ei ole teil valu, ka mitte kurbust, muidu kui maailma pattude pärast; ja seda kõike ma teen selle pärast, mida te olete minult soovinud, sest te olete soovinud seda, et te võiksite [a]tuua inimhingi minu juurde nii kaua, kui maailm püsib.

10 Ja sel põhjusel saate te tundma [a]täielikku rõõmu ja te võtate istet minu Isa kuningriigis; jah, teie rõõm saab olema täielik, just nagu Isa on andnud minulegi täieliku rõõmu, ja te saate olema just nagu mina, ja mina olen just nagu Isa; ning Isa ja mina oleme [b]üks;

11 ja [a]Püha Vaim annab tunnistust Isast ja minust; ja minu pärast annab Isa inimlastele Püha Vaimu.

12 Ja sündis, et kui Jeesus oli rääkinud need sõnad, puudutas ta igaüht neist oma sõrmega peale nende kolme, kes pidid jääma, ja seejärel ta lahkus.

28 3 *a* PJ Puhkus ja rahu.
6 *a* Am 4:13; Al 18:32.
b Jh 21:21–23; ÕL 7:1–4.
7 *a* 4Ne 1:14; Mr 8:10–11; Et 12:17.
b PJ Muudetud olendid.
c 3Ne 20:22.
8 *a* 3Ne 28:36–40.
PJ Surelik, surelikkus.
b PJ Surematu, surematus.
9 *a* Fl 1:23–24; ÕL 7:5–6.
10 *a* ÕL 84:36–38.
b Jh 17:20–23.
11 *a* 2Ne 31:17–21; 3Ne 11:32.

13 Ja vaata, taevad avanesid ja nad [a]võeti üles taevasse ja nad nägid ja kuulsid sõnulseletamatuid asju.

14 Ja neil on [a]keelatud sellest rääkida; ka ei antud neile väge rääkida sellest, mida nad nägid ja kuulsid;

15 ja kas nad olid kehas või kehast väljas, nad ei osanud öelda; sest see näis neile otsekui nende [a]kirgastumisena, et nad muudeti sellest lihalikust kehast surematusse seisundisse, nii et nad said näha Jumala asju.

16 Ent sündis, et nad teenisid taas maa pinnal; ometi ei õpetanud nad seda, mida nad olid kuulnud ja näinud, selle käsu pärast, mis neile taevas antud oli.

17 Ja nüüd, ma ei tea, kas nad olid oma kirgastumise päevast peale surelikud või surematud.

18 Aga ülestähenduste põhjal, mis on antud, tean ma niipalju – nad käisid mööda maa palet ja teenisid kõikide inimeste seas, liites kirikuga kõik need, kes uskusid nende jutlustamist, neid ristides, ja kõik, kes ristiti, said Püha Vaimu.

19 Ja need, kes ei kuulunud kirikusse, heitsid neid vanglasse. Ja [a]vanglad ei suutnud neid kinni hoida, sest need lõhenesid kaheks.

20 Ja neid visati alla maasügavusse; ent nad lõid maad Jumala sõnaga, nii et tema [a]väe läbi nad vabanesid maasügavusest, ja seepärast ei suutnud nad kaevata küllalt sügavaid auke, et neid kinni hoida.

21 Ja kolm korda visati neid [a]ahju, kuid nad ei saanud mingit viga.

22 Ja kaks korda visati neid metsloomade [a]koopasse; ja vaata, nad mängisid metsloomadega nagu laps lambatallega ega saanud mingit viga.

23 Ja sündis, et nõnda nad käisid kogu Nefi rahva seas ja jutlustasid Kristuse [a]evangeeliumist kõikidele inimestele maa palgel; ja nad pöördusid Issandasse ja ühinesid Kristuse kirikuga ning nõnda olid [b]selle põlvkonna inimesed õnnistatud vastavalt Jeesuse sõnadele.

24 Ja nüüd, mina, Mormon, lõpetan mõneks ajaks nendest asjadest rääkimise.

25 Vaata, ma olin valmis panema kirja nende [a]nimesid, kes kunagi surma ei maitse, kuid Issand keelas selle; seepärast ei pane ma neid kirja, sest nad on maailma eest varjatud.

26 Aga vaata, mina olen neid näinud ja nad on mind teeninud.

27 Ja vaata, nad on paganate seas ja paganad ei tunne neid.

28 Nad on ka juutide seas ja juudid ei tunne neid.

29 Ja sünnib, et kui Issand oma

13 *a* 2Kr 12:2–4.
14 *a* ÕL 76:114–116.
15 *a* Ms 1:11.
PJ Kirgastumine.
19 *a* Ap 16:26; Al 14:26–28.
20 *a* Mr 8:24.
21 *a* Tn 3:22–27; 4Ne 1:32.
22 *a* Tn 6:17–24; 4Ne 1:33.
23 *a* PJ Evangeelium.
b 3Ne 27:30–31.
25 *a* 3Ne 19:4.

tarkuses heaks arvab, teenivad nad kõikide Iisraeli [a]hajutatud suguharude ja kõikide rahvuste, hõimude, keelte ja rahvaste seas ja toovad nende seast paljud hinged Jeesuse juurde, et nende soov võiks täide minna, ja ka Jumala veenva väe tõttu, mis neis on.

30 Ja nad on kui Jumala [a]inglid, ja kui nad paluvad Isa Jeesuse nimel, võivad nad näidata end, ükskõik kellele nad heaks arvavad.

31 Seepärast, nad teevad suuri ja imepäraseid töid enne seda [a]suurt ja tulevast päeva, kui kõik inimesed peavad tõepoolest seisma Kristuse kohtujärje ees.

32 Jah, koguni paganate seas teevad nad [a]suure ja imepärase töö enne seda kohtupäeva.

33 Ja kui teil oleksid kõik pühakirjad, mis annavad aruande kõikidest Kristuse imepärastest tegudest, siis te teaksite, et vastavalt Kristuse sõnadele peavad need asjad tõepoolest sündima.

34 Ja häda sellele, kes ei taha [a]kuulda võtta Jeesuse sõnu ja ka [b]nende sõnu, kelle ta on valinud ja nende sekka saatnud; sest kes ei võta vastu Jeesuse sõnu ja nende sõnu, kelle ta on saatnud, see ei võta vastu teda; ja seepärast ei võta tema viimsel päeval vastu neid;

35 ja neile oleks olnud parem, kui nad ei oleks sündinud. Sest kas te arvate, et te võite tühistada selle solvatud Jumala õigluse, kes [a]trambiti inimeste jalge alla, et seeläbi võiks tulla pääste?

36 Ja nüüd, vaata, kui ma rääkisin nendest, keda Issand oli valinud, jah, koguni nendest kolmest, kes tõmmati üles taevasse, et ma ei teadnud, kas nad puhastati surelikkusest surematusesse –

37 aga vaata, sellest ajast peale, kui ma kirjutasin, olen ma küsinud Issandalt ja ta on minule ilmsiks teinud, et nende kehas on pidanud paratamatult toimuma muutus või muidu tuleb neil maitsta surma;

38 seepärast, et nad ei maitseks surma, toimus nende kehas [a]muutus, et nad ei kannataks valu ega kurbust, muidu kui maailma pattude pärast.

39 Nüüd, see muutus ei olnud võrdne sellega, mis toimub viimsel päeval; aga neis toimus muutus, nii et Saatan ei saanud võimu nende üle ega saanud neid [a]kiusatusse ajada; ja nad [b]pühitseti lihas, nii et nad muutusid [c]pühadeks, ja maa jõud ei saanud neid mõjutada.

40 Ja sellisesse seisundisse nad peavad jääma kuni Kristuse kohtupäevani; ja sel päeval saab neile osaks suurem muutus ja nad võetakse vastu Isa kuningriiki, et sealt enam mitte lahkuda, vaid elada igavesti koos Jumalaga taevais.

29 *a* PJ Iisrael – Iisraeli hajutamine; Iisrael – Iisraeli kümme kadunud suguharu.
30 *a* PJ Inglid.
31 *a* Hl 12:25; 3Ne 26:4–5.
32 *a* 2Ne 25:17.
34 *a* Et 4:8–12.
b PJ Prohvet.
35 *a* Hl 12:2.
38 *a* PJ Muudetud olendid.
39 *a* PJ Kiusatus.
b PJ Pühitsemine.
c PJ Pühadus.

29. PEATÜKK

Mormoni Raamatu ilmumine on tunnustäht, et Issand on alustanud Iisraeli kogumist ja oma lepingute täitmist – Need, kes hülgavad tema viimse aja ilmutused ja annid, neetakse. Ligikaudu 34–35 pKr.

Ja nüüd, vaata, ma ütlen teile, et kui Issand peab oma tarkuses sobilikuks, et need sõnad [a]tulevad paganatele vastavalt tema sõnale, siis te võite teada, et seda [b]lepingut, mille Isa tegi Iisraeli lastega nende pärandmaadele tagasimineku kohta, on juba hakatud täitma.

2 Ja te võite teada, et Issanda sõnad, mis on pühade prohvetite kaudu räägitud, lähevad kõik täide; ja teil pole tarvis öelda, et Issand [a]viivitab oma tulemisega Iisraeli laste juurde.

3 Ja teil pole tarvis kujutleda oma südames, et need sõnad, mis on räägitud, on asjatud, sest vaata, Issandal on meeles tema leping, mille ta on teinud oma Iisraeli koja rahvaga.

4 Ja kui te näete neid sõnu endi keskele tulemas, ei pea te enam põlgama Issanda tegusid, sest tal on oma [a]õigluse [b]mõõk paremas käes; ja vaata, kui te tol päeval põlgate tema tegusid, siis laseb ta sel teid varsti tabada.

5 [a]Häda sellele, kes [b]põlgab Issanda tegusid; jah, häda sellele, kes [c]eitab Kristust ja tema tegusid!

6 Jah, [a]häda sellele, kes salgab Issanda ilmutusi ja ütleb, et Issand ei tegutse enam ilmutuste või prohvetlike kuulutuste kaudu või [b]andide või keelte või tervekstegemiste või Püha Vaimu väe kaudu!

7 Jah, ja häda sellele, kes selleks, et saada [a]kasu, ütleb tol päeval, et Jeesus Kristus ei saa teha ühtegi [b]imet; sest sellest, kes nii teeb, saab kui [c]hukatuse poeg, kelle jaoks Kristuse sõna järgi pole mingit halastust!

8 Jah, ja te ei pea enam [a]põlgama ega [b]narrima [c]juute ega kedagi Iisraeli koja jäägist ega tundma nende vastu pahameelt; sest vaata, Issandal on meeles nendega tehtud leping ja ta teeb nendega nii, nagu ta on vandunud.

9 Seepärast ei pea te arvama, et te võite pöörata Issanda parema käe vasakule, et ta ei saaks mõista kohut lepingu täitumiseks, mille ta on teinud Iisraeli kojale.

30. PEATÜKK

Viimse aja paganatel kästakse meelt parandada, tulla Kristuse juurde ning saada arvatud Iisraeli koja hulka. Ligikaudu 34–35 pKr.

29 1 *a* 2Ne 30:3–8.
b Mr 5:14, 20.
2 *a* Lk 12:45–48.
4 *a* PJ Õiglus.
b 3Ne 20:20.
5 *a* 2Ne 28:15–16.
b Mr 8:17; Et 4:8–10.
c Mt 10:32–33.
6 *a* Mr 9:7–11, 15.
b PJ Vaimu annid.
7 *a* PJ Preestripettus.
b 2Ne 28:4–6; Mr 9:15–26.
c PJ Hukatuse pojad.
8 *a* 1Ne 19:14.
b 2Ne 29:4–5.
c PJ Juudid.

Võtke kuulda, oo te paganad, ja kuulge Jeesuse Kristuse, elava Jumala Poja sõnu, mida ta on [a]käskinud minul teie kohta rääkida, sest vaadake, ta käskis minul kirjutada, öeldes:

2 Pöörduge, kõik te [a]paganad, oma pahelistelt teedelt ja [b]parandage meelt oma halbadest tegudest, valetamistest ja petmistest ja oma hooramistest ja oma salajastest jäledustest ja oma ebajumalakummardamistest ja oma mõrvamistest ja oma preestripettustest ja oma kadetsemistest ja oma tülitsemistest ja kogu oma pahelisusest ning jäledustest ja tulge minu juurde ja saage ristitud minu nimel, et te võiksite saada oma patud andeks ja täituda Püha Vaimuga, et teid võidaks [c]arvata minu rahva hulka, kes on Iisraeli kojast.

Neljas Nefi

JEESUSE KRISTUSE ÜHE JÜNGRI NEFI POJA

Nefi raamat

Aruanne Nefi rahvast tema ülestähenduse põhjal.

Nefilased ja laamanlased pöörduvad kõik Issandasse – Neil on kõik ühine; nad teevad imesid ja neid saadab maal edu – Pärast kahte sajandit tekivad jagunemised, kurjad teod, valekirikud ja tagakiusamised – Pärast kolmesadat aastat on nii nefilased kui ka laamanlased pahelised – Ammaron peidab pühad ülestähendused. Ligikaudu 35–321 pKr.

Ja sündis, et möödus kolmekümne neljas aasta ja samuti kolmekümne viies; ja vaata, Jeesuse jüngrid olid moodustanud Kristuse kiriku kõikjal üle kogu maa. Ja kõik, kes tulid nende juurde ja parandasid tõeliselt meelt oma pattudest, ristiti Jeesuse nimel; ja nad said ka Püha Vaimu.

2 Ja sündis, et kolmekümne kuuendal aastal olid inimesed kogu maa palgel kõik Issandasse pöördunud, nii nefilased kui laamanlased, ja nende keskel ei olnud tülisid ega vaidlusi ning iga inimene kohtles teist õiglaselt.

3 Ja nende seas oli [a]kõik ühine;

30 1 *a* 3Ne 5:12–13.
2 *a* PJ Paganad.
b PJ Meeleparandus.
c Gl 3:27–29; 2Ne 10:18–19; 3Ne 16:10–13; 21:22–25; Aabr 2:10.

[4 NEFI]
1 3 *a* Ap 4:32; 3Ne 26:19.
PJ Pühitsemine, pühitsemise seadus.

seepärast ei olnud rikkaid ega vaeseid, orje ega vabu, vaid nad kõik olid saanud vabaks ja osasaajateks taevasest annist.

4 Ja sündis, et möödus ka kolmekümne seitsmes aasta ja maal jätkus veel rahu.

5 Ja Jeesuse jüngrid tegid suuri ja imepäraseid töid, nii et nad [a]tervendasid haigeid ja äratasid üles surnuid ja panid jalutud kõndima ja pimedad said nägemise ja kurdid kuulmise; ja nad tegid inimlaste seas kõiksugu [b]imesid; ja nad ei teinud imesid muidu, kui ainult Jeesuse nimel.

6 Ja nõnda möödus kolmekümne kaheksas aasta ja samuti kolmekümne üheksas ja neljakümne esimene ja neljakümne teine, jah, kuni oli möödunud koguni neljakümne üheksas aasta ja samuti viiekümne esimene ja viiekümne teine; jah, ja oli möödunud koguni viiskümmend üheksa aastat.

7 Ja Issand lasi neid maal saata ülimalt suurel edul; jah, nii et nad ehitasid taas linnu sinna, kus linnad olid ära põlenud.

8 Jah, koguni selle suure Sarahemla [a]linna lasid nad uuesti üles ehitada.

9 Aga oli palju linnu, mis olid [a]vajunud ja vesi oli tulnud nende asemele; seepärast ei saanud neid taastada.

10 Ja nüüd, vaata, sündis, et Nefi rahvas kasvas tugevaks ning paljunes ülimalt ruttu ja sellest sirgus ülimalt [a]kena ja veetlev rahvas.

11 Ja nad võtsid naisi ja läksid mehele ja olid õnnistatud nende rohkete lubaduste kohaselt, mis Issand oli neile andnud.

12 Ja nad ei kõndinud enam Moosese [a]seaduse [b]toimingute ja talituste järgi, vaid nad kõndisid nende käskude järgi, mida nad olid saanud oma Issandalt ja oma Jumalalt, jätkates [c]paastumises ja palvetamises ja kogunedes tihti, et palvetada ja ka Issanda sõna kuulata.

13 Ja sündis, et kogu rahva seas üle terve maa ei olnud mingit tülitsemist; aga Jeesuse jüngrite seas tehti vägevaid imesid.

14 Ja sündis, et möödus seitsmekümne esimene aasta ja ka seitsmekümne teine aasta, jah, ja lühidalt, kuni oli möödunud seitsmekümne üheksas aasta; jah, oli möödunud koguni sada aastat ning Jeesuse jüngrid, keda ta oli valinud, olid kõik läinud Jumala [a]paradiisi peale nende [b]kolme, kes pidid jääma, ja nende asemele [c]pühitseti teised [d]jüngrid; ja ka sellest põlvkonnast olid paljud lahkunud.

15 Ja sündis, et maal ei olnud mingit [a]tülitsemist Jumala

5 *a* PJ Tervendama, tervenemine.
b Jh 14:12.
PJ Ime.
8 *a* 3Ne 8:8.
9 *a* 3Ne 9:4, 7.
10 *a* Mr 9:6.
12 *a* PJ Moosese seadus.
b 2Ne 25:30; 3Ne 15:2–8.
c Mn 6:5; ÕL 88:76–77.
14 *a* PJ Paradiis.
b 3Ne 28:3–9.
PJ Muudetud olendid.
c PJ Ametisse pühitsema.
d PJ Jünger.
15 *a* PJ Rahu.

armastuse pärast, mis elas inimeste südametes.

16 Ja ei olnud [a]kadetsemist ega riidu ega rahutusi ega hooramist ega valetamist ega mõrvu ega mingit [b]himurust; ja tõepoolest ei saanud olla [c]õnnelikumat rahvast kõikide nende inimeste seas, keda Jumala käsi oli loonud.

17 Ei olnud röövleid ega mõrvareid, ka ei olnud laamanlasi ega mingisuguseid -lasi, vaid kõik nad olid [a]ühes Kristuse lapsed ja Jumala kuningriigi pärijad.

18 Ja kui õnnistatud nad olid! Sest Issand õnnistas neid kõigis nende toiminguis; jah, nad olid õnnistatud ja neid saatis edu koguni nii kaua, kuni oli möödunud sada kümme aastat; ja esimene põlvkond pärast Kristust oli lahkunud ja kogu maal ei olnud tülitsemist.

19 Ja sündis, et Nefi, see, kes kirjutas seda viimast ülestähendust (ja ta kirjutas selle Nefi [a]plaatidele), suri ja tema poeg Amos kirjutas tema asemel; ja ta kirjutas seda samuti Nefi plaatidele.

20 Ja ta kirjutas seda kaheksakümmend ja neli aastat ja ikka veel oli maal rahu, peale ühe väikese osa rahvast, kes langes mässulisena kirikust ära ning oli võtnud endale laamanlaste nime; seepärast hakkas maal taas laamanlasi olema.

21 Ja sündis, et ka Amos suri (ja see oli sada ja üheksakümmend ja neli aastat pärast Kristuse tulekut) ja tema poeg Amos kirjutas ülestähendust tema asemel; ja ka tema kirjutas seda Nefi plaatidele ja seegi kirjutati Nefi raamatusse, mis ongi see raamat.

22 Ja sündis, et oli möödunud kakssada aastat; ja kogu teine põlvkond oli lahkunud peale mõne üksiku.

23 Ja nüüd, mina, Mormon, tahan, et te teaksite, et rahvas oli paljunenud, nii et nad olid levinud kogu maa palgel ja nad olid saanud ülimalt rikkaks oma edu tõttu Kristuses.

24 Ja nüüd, sel kahesaja esimesel aastal hakkas olema nende seas selliseid, kes olid [a]uhkust täis, kandes muuhulgas kalleid rõivaid ja kõiksugu peeni pärleid ja maailma peeni asju.

25 Ja sellest ajast alates ei pidanud nad enam oma asju ega muud vara [a]ühiseks.

26 Ja nad hakkasid jagunema klassidesse ning ehitama endile [a]kirikuid, et [b]kasu saada, ja nad hakkasid salgama Kristuse tõelist kirikut.

27 Ja sündis, et kui oli möödunud kakssada ja kümme aastat, oli maal palju kirikuid; jah, palju kirikuid, kes väitsid, et nad tunnevad Kristust, ja siiski nad [a]salgasid suurema osa tema evangeeliumist, nii et nad lubasid kõiksugu

16 *a* PJ Ühtsus.
b PJ Himu.
c Mo 2:41; [illegible] 50:23.
PJ Rõõm.
17 *a* Jh 17:21.
PJ Siion.
19 *a* PJ Plaadid.
24 *a* PJ Uhkus.
25 *a* 4Ne 1:3.
26 *a* 1Ne 22:23; 2Ne 28:3; Mr 8:32–38.
b ÕL 10:56.
PJ Preestripettus.
27 *a* PJ Usust taganemine.

pahelisust ja andsid seda, mis on püha, sellele, kellele see oli väärituse pärast [b]keelatud.

28 Ja see [a]kirik kasvas ülimalt süütegude ja Saatana väe tõttu, kes oli saanud võimust nende südametes.

29 Ja oli veel teine kirik, kes salgas Kristust; ja nad [a]kiusasid taga tõelist Kristuse kirikut, nende alandlikkuse ja usu pärast Kristusesse ja nad põlgasid neid nende paljude imede pärast, mis nende seas tehti.

30 Seepärast kasutasid nad väge ja võimu Jeesuse jüngrite üle, kes viibisid nendega, ja nad heitsid neid [a]vanglasse; aga Jumala sõna väe läbi, mis neis oli, lõhenesid vanglad kaheks ja nad läksid edasi, tehes nende seas vägevaid imesid.

31 Ometi ja hoolimata kõigist neist imedest tegi rahvas oma südame kõvaks ja püüdis neid tappa, just nagu juudid Jeruusalemmas püüdsid tappa Jeesust vastavalt tema sõnale.

32 Ja nad viskasid neid [a]põlevatesse [b]ahjudesse ja nad tulid välja viga saamata.

33 Ja nad viskasid neid ka metsloomade [a]koopasse ja nad mängisid metsloomadega just nagu laps lambatallega ning nad tulid nende juurest tagasi mingit viga saamata.

34 Ometi tegi rahvas oma südame kõvaks, sest paljude preestrite ja valeprohvetite juhtimisel rajasid nad palju kirikuid ja panid toime kõiksugu süütegusid. Ja nad [a]lõid Jeesuse rahvast, aga Jeesuse rahvas ei löönud vastu. Ja nõnda kaldusid nad aastast aastasse uskmatusse ja pahelisusesse, kuni oli möödunud koguni kakssada ja kolmkümmend aastat.

35 Ja nüüd, sündis, et sellel aastal, jah, kahesaja kolmekümne esimesel aastal toimus rahva seas suur jagunemine.

36 Ja sündis, et sellel aastal tekkis rahvas, keda kutsuti nefilasteks, ja nad olid tõelised Kristusesse uskujad; ja nende hulgas olid need, keda laamanlased kutsusid jaakoblasteks ja jooseplasteks ja soramlasteks;

37 seepärast tõelisi Kristusesse uskujaid ja tõelisi Kristuse kummardajaid (kelle hulgas olid need [a]kolm Jeesuse jüngrit, kes pidid jääma) kutsuti nefilasteks ja jaakoblasteks ja jooseplasteks ja soramlasteks.

38 Ja sündis, et neid, kes evangeeliumi hülgasid, kutsuti laamanlasteks ja lemuellasteks ja ismaellasteks; ja nad ei kaldunud uskmatusse – vaid [a]hakkasid tahtlikult vastu Kristuse evangeeliumile; ja nad õpetasid oma lapsi, et nad ei usuks – nagu nende isad algusest peale kaldusid.

27 *b* 3Ne 18:28–29.
28 *a* PJ Kurat – Kuradi kirik.
29 *a* PJ Tagakiusamine.
30 *a* 3Ne 28:19–20.
32 *a* Tn 3:26–27.
b 3Ne 28:21.
33 *a* 3Ne 28:22.
34 *a* 3Ne 12:39; ÕL 98:23–27.
37 *a* 3Ne 28:6–7; Mr 8:10–11.
38 *a* PJ Vastuhakk.

39 Ja see oli nende isade pahelisuse ja jäleduse pärast, just nagu oli alguses. Ja neid [a]õpetati vihkama Jumala lapsi, just nagu laamanlasi oli õpetatud vihkama Nefi lapsi algusest peale.

40 Ja sündis, et oli möödunud kakssada ja nelikümmend ja neli aastat ja nõnda olid rahva lood. Ja pahelisem osa rahvast kasvas tugevaks ja muutus ülimalt arvukamaks kui Jumala rahvas.

41 Ja nad jätkasid üha kirikute ehitamist enestele ja ehtisid neid kõiksugu hinnaliste asjadega. Ja nõnda möödusid kakssada ja viiskümmend aastat ja ka kakssada ja kuuskümmend aastat.

42 Ja sündis, et pahelisem osa rahvast hakkas taas üles ehitama [a]Gadiantoni salavandeid ja -liite.

43 Ja ka rahvas, keda kutsuti Nefi rahvaks, hakkas muutuma südames uhkeks oma ülisuure rikkuse pärast ja muutus tühiseks nagu nende vennad laamanlased.

44 Ja sellest ajast alates hakkasid jüngrid kurvastama maailma [a]pattude pärast.

45 Ja sündis, et kui oli möödunud kolmsada aastat, olid nii Nefi rahvas kui laamanlased muutunud ülimalt paheliseks, teineteise sarnaseks.

46 Ja sündis, et Gadiantoni röövlid levisid üle kogu maa palge ja polnud mitte ühtegi õigemeelset peale Jeesuse jüngrite. Ja nad kogusid külluslikult kulda ja hõbedat ning kauplesid kõiksugu asjadega.

47 Ja sündis, et kui oli möödunud kolmsada ja viis aastat (ja rahvas oli ikka veel pahelisuses), Amos suri ja tema vend Ammaron kirjutas ülestähendust tema asemel.

48 Ja sündis, et kui oli möödunud kolmsada ja kakskümmend aastat, peitis Ammaron, keda sundis Püha Vaim, [a]ülestähendused, mis on pühad – jah, tõepoolest kõik pühad ülestähendused, mis olid põlvest põlve edasi antud, mis on pühad – kuni Kristuse tulemisest möödunud kolmesaja ja kahekümnenda aastani välja.

49 Ja ta peitis need Issanda hoolde, et need võiksid [a]jõuda taas Jaakobi koja jäägini vastavalt Issanda prohvetlikele kuulutustele ja lubadustele. Ja nõnda lõpeb Ammaroni ülestähendus.

39 *a* Mo 10:17.
42 *a* PJ Salajased liidud.
44 *a* 3Ne 28:9.
48 *a* Hl 3:13, 15–16.
49 *a* En 1:13.

1. PEATÜKK

Ammaron juhendab Mormonit pühade ülestähenduste suhtes – Algab sõda nefilaste ja laamanlaste vahel – Kolm nefilast võetakse ära – Võimust võtavad pahelisus, uskmatus, nõidused ja nõiakunst. Ligikaudu 321–326 pKr.

JA nüüd, mina, [a]Mormon, teen [b]ülestähenduse sellest, mida ma olen näinud ja kuulnud, ning kutsun seda Mormoni raamatuks.

2 Ja umbes samal ajal, kui [a]Ammaron peitis ülestähendused Issandale, tuli ta minu juurde (ma olin siis umbes kümme aastat vana ja hakkasin saama mõningal määral [b]õpetust oma rahva õppimisviisi järgi), ja Ammaron ütles minule: Ma tajun, et sa oled arukas laps ja kiire taibuga;

3 seepärast, ma tahan, et kui sa oled umbes kahekümne ja nelja aastane, et sa peaksid meeles seda, mida sa oled tähele pannud selle rahva kohta; ja kui sa oled nii vana, mine Antumi maale, künkale, mida kutsutakse [a]Siimiks, ja seal ma olen talletanud Issandale kõik pühad uurendused selle rahva kohta.

4 Ja vaata, sa võta Nefi [a]plaadid endale ja jäta teised kohta, kus need on; ja sa uurenda Nefi plaatidele kõik, mida sa oled tähele pannud selle rahva kohta.

5 Ja mina, Mormon, olles [a]Nefi järglane (ja minu isa nimi oli Mormon), pidasin meeles seda, mida Ammaron käskis mul teha.

6 Ja sündis, et kui ma olin üksteist aastat vana, viis mu isa mind lõunapoolsele maale, koguni Sarahemla maale.

7 Terve maa pale oli kaetud hoonetega ja rahvas oli peaaegu sama arvukas kui mere liiv.

8 Ja sündis, et sel aastal algas sõda nefilaste vahel, kes koosnesid nefilastest ja jaakoblastest ja jooseplastest ja soramlastest; ja see sõda oli nefilaste ja laamanlaste ja lemuellaste ja ismaellaste vahel.

9 Nüüd, laamanlasi ja lemuellasi ja ismaellasi kutsuti laamanlasteks ja need kaks poolt olid nefilased ja laamanlased.

10 Ja sündis, et sõda nende vahel algas Sarahemla piiril Siidoni vete lähedal.

11 Ja sündis, et nefilased olid kogunud suurel hulgal mehi, neid oli koguni üle kolmekümne tuhande. Ja sündis, et samal aastal pidasid nad mitmeid lahinguid, milles nefilased lõid laamanlasi ja surmasid neist paljud.

12 Ja sündis, et laamanlased loobusid oma kavatsusest ja maal kehtestati rahu; ja rahu kestis umbes neli aastat, nii et seal ei olnud verevalamist.

13 Kuid kogu maa palgel võttis

[MORMONI]
1 1 *a* PJ Mormon, Nefi rahva prohvet.
b 3Ne 5:11–18.
2 *a* 4Ne 1:47–49.
b Mo 1:3–5.
3 *a* Et 9:3.
4 *a* Mrs 1:1, 11.
PJ Plaadid.
5 *a* 3Ne 5:12, 20.

võimust pahelisus, nii et Issand võttis ära oma [a]armastatud jüngrid ja rahva süütegude pärast lõppesid imed ning tervendamised.

14 Ja ei olnud [a]ande Issandalt ja [b]Püha Vaim ei tulnud mitte kellegi peale nende pahelisuse ja [c]uskmatuse pärast.

15 Ja mina, olles viisteist aastat vana ja omajagu arukas, seepärast Issand külastas mind ja ma sain maitsta ja tunda Jeesuse headust.

16 Ja ma püüdsin jutlustada sellele rahvale, aga mu suu suleti ja mul keelati neile jutlustada; sest vaata, nad olid tahtlikult [a]vastu hakanud oma Jumalale; ja armastatud jüngrid [b]võeti maalt ära rahva süütegude pärast.

17 Aga ma jäin nende sekka, kuid mul keelati jutlustada neile nende kõvasüdamelisuse pärast; ja nende kõvasüdamelisuse pärast [a]neeti maa nende pärast.

18 Ja need Gadiantoni röövlid, kes olid laamanlaste seas, olid maale nuhtluseks, nii et selle elanikud hakkasid peitma oma [a]aardeid maasse ja need hakkasid käest libisema, kuna Issand oli maa neednud, nii et nad ei saanud neist kinni hoida ega neid endale jätta.

19 Ja sündis, et hakati tegelema nõiduse ja nõiakunsti ja maagiaga; ning kurja väge ärgitati tagant kogu maa palgel, koguni kuni täitusid kõik Abinadi ja ka laamanlase Saamueli sõnad.

2. PEATÜKK

Mormon juhib nefilaste vägesid – Veri ja veresaun sööstavad üle maa – Nefilased kurdavad ja leinavad neetutele omase kurbusega – Nende armupäev on möödunud – Mormon saab Nefi plaadid – Sõjad kestavad edasi. Ligikaudu 327–350 pKr.

JA sündis, et samal aastal algas taas sõda nefilaste ja laamanlaste vahel. Ja kuigi ma olin noor, olin ma suurt kasvu; seepärast määras Nefi rahvas mind oma juhiks ehk oma vägede juhiks.

2 Seepärast sündis, et kuueteistkümnendal eluaastal läksin ma nefilaste sõjaväe ees laamanlaste vastu; seepärast kolmsada ja kakskümmend ja kuus aastat oli möödunud.

3 Ja sündis, et kolmesaja kahekümne seitsmendal aastal ründasid laamanlased meid ülimalt suure jõuga, nii et nad kohutasid minu vägesid; seepärast ei tahtnud need võidelda ja hakkasid taganema põhjapoolsete maade poole.

4 Ja sündis, et me jõudsime Angoola linna ja võtsime linna oma valdusse ning tegime ettevalmistusi, et kaitsta end laamanlaste

13 *a* 3Ne 28:2, 12.
14 *a* Mn 10:8–18, 24.
b PJ Püha Vaim.
c PJ Uskmatus.
16 *a* PJ Vastuhakk.
b Mr 8:10.
17 *a* 2Ne 1:7; Al 45:10–14, 16.
18 *a* Hl 13:18–20; Et 14:1–2.

vastu. Ja sündis, et me kindlustasime linna kogu oma jõuga; aga hoolimata kõigist meie kindlustustest ründasid laamanlased meid ja ajasid meid linnast välja.

5 Ja nad ajasid meid välja ka Taaveti maalt.

6 Ja me läksime edasi ning jõudsime Joosua maale, mis oli läänepiiril mereranniku lähedal.

7 Ja sündis, et me kogusime kokku oma rahva nii kiiresti kui võimalik, et saada neid ühtekokku.

8 Aga vaata, maa oli täis röövleid ja laamanlasi, ja hoolimata sellest suurest hävitusest, mis rippus minu rahva kohal, ei parandanud nad meelt oma halbadest tegudest; seepärast oli verd ja veresaunu üle kogu maa palge nii nefilaste poolel kui ka laamanlaste poolel ja see oli üks täielik pööre üle kogu maa palge.

9 Ja nüüd, laamanlastel oli kuningas ja tema nimi oli Aaron; ja ta ründas meid oma neljakümne ja nelja tuhande mehelise sõjaväega. Ja vaata, ma panin talle vastu neljakümne ja kahe tuhandega. Ja sündis, et ma lõin teda oma sõjaväega, nii et ta põgenes minu eest. Ja vaata, kõik see oli toimunud ja kolmsada ja kolmkümmend aastat oli möödunud.

10 Ja sündis, et nefilased hakkasid meelt parandama oma süütegudest ja hakkasid hüüdma, just nagu prohvet Saamuel oli prohvetlikult kuulutanud; sest vaata, ükski inimene ei saanud pidada endale seda, mis talle kuulus, varaste ja röövlite ja mõrvarite ning maagia ja nõiakunsti pärast, mis maal oli.

11 Nõnda algas kogu maal nende asjade pärast lein ja kurtmine ja eriti Nefi rahva seas.

12 Ja sündis, et kui mina, Mormon, nägin nende kurtmist ja nende leina ja nende muret Issanda ees, hakkas minu süda minu sees rõõmustama, teades Issanda halastust ja pikameelsust; seepärast oletasin, et ta on nende vastu halastav, et nendest saab taas õigemeelne rahvas.

13 Aga vaata, see minu rõõm Jumala headuse pärast oli asjata, sest nende [a]kurbus polnud meeleparanduseks, vaid see oli pigem [b]neetutele omane kurbus, sest Issand ei lase neil lõpmatult [c]patustades õnne tunda.

14 Ja nad ei tulnud Jeesuse juurde murtud [a]südame ja kahetseva vaimuga, vaid nad [b]needsid Jumalat ja soovisid surra. Ometi nad võitlesid mõõgaga oma elu eest.

15 Ja sündis, et mu kurbus pöördus taas minu juurde tagasi ja ma nägin, et nende [a]armupäevad [b]olid möödunud, nii ajalikult kui ka vaimselt; sest ma nägin tuhandeid maha niidetuna avalikus vastuhakus oma Jumalale ja hunnikusse

2 13 *a* 2Kr 7:10; Al 42:29. *b* PJ Hukka mõistma, hukkamõist. *c* Al 41:10.
14 *a* PJ Murtud süda. *b* PJ Jumalateotus, Jumalat teotama.
15 *a* Hl 13:38. PJ Arm. *b* Jr 8:20; ÕL 56:16.

aetuna nagu sõnnik maa palgel. Ja nõnda oli möödunud kolmsada ja nelikümmend ja neli aastat.

16 Ja sündis, et kolmesaja neljakümne viiendal aastal hakkasid nefilased laamanlaste eest põgenema ja neid aeti taga, kuni nad jõudsid välja Jaasoni maale, enne kui oli võimalik nende taganemine peatada.

17 Ja nüüd, Jaasoni linn oli selle [a]maa lähedal, kuhu Ammaron oli talletanud ülestähendused Issandale, et neid ei hävitataks. Ja vaata, ma olen läinud vastavalt Ammaroni sõnale ja võtnud Nefi plaadid ning tegin ülestähenduse vastavalt Ammaroni sõnadele.

18 Ja Nefi plaatidele ma tegin täieliku aruande kogu pahelisusest ja jäledustest; aga ma hoidun täieliku aruande tegemisest kõigest nende pahelisusest ja jäledustest nendele [a]plaatidele, sest vaata, alatine pahelisuse ja jäleduste vaatepilt on olnud mul silme ees juba sellest ajast, kui ma olen olnud küllalt vana, et mõista inimeste teid.

19 Ja häda mulle nende pahelisuse pärast, sest mu süda on täis kurbust nende pahelisuse pärast kõik mu päevad; ometi ma tean, et mind [a]tõstetakse üles viimsel päeval.

20 Ja sündis, et sel aastal Nefi rahvast taas jälitati ja aeti taga. Ja sündis, et meid aeti edasi, kuni olime jõudnud põhjapoolsele maale, mida kutsuti Seemiks.

21 Ja sündis, et me kindlustasime Seemi linna ja me kogusime sinna oma rahvast nii palju kui võimalik, et ehk me saame nad hävitusest päästa.

22 Ja sündis, et kolmesaja neljakümne kuuendal aastal hakkasid nad meid taas ründama.

23 Ja sündis, et ma kõnelesin oma rahvale ja kannustasin neid suure tarmukusega, et nad seisaksid vapralt vastu laamanlastele ja "võitleksid oma naiste ja oma laste ja oma kodade ja oma kodude eest.

24 Ja mu sõnad andsid neile veidi julgust, nii et nad ei põgenenud laamanlaste eest, vaid seisid neile vapralt vastu.

25 Ja sündis, et me võitlesime kolmekümnetuhandelise sõjaväega viiekümnetuhandelise sõjaväe vastu. Ja sündis, et me seisime neile vastu sellise vankumatusega, et nad meie eest põgenesid.

26 Ja sündis, et kui nad olid põgenenud, jälitasime me neid oma vägedega ja kohtasime neid taas ning lõime neid; ometi ei olnud Issanda jõud meiega, jah, meid oli jäetud omapead, nii et Issanda Vaim ei püsinud meis; seepärast olime me muutunud nõrkadeks nagu meie vennad.

27 Ja mu süda oli kurb minu rahva selle suure õnnetuse pärast nende pahelisuse ja jäleduste tõttu. Aga vaata, me läksime laamanlaste ja Gadiantoni röövlite vastu, kuni me olime oma pärandmaad taas oma valdusse võtnud.

28 Ja oli möödunud kolmsada

17 *a* Mr 1:1–4.
18 *a* PJ Plaadid.
19 *a* Mo 23:22; Et 4:19.
23 *a* Mo 20:11; Al 43:45.

ja nelikümmend ja üheksa aastat. Ja kolmesaja viiekümnendal aastal me tegime laamanlaste ja Gadiantoni röövlitega lepingu, mille põhjal me jagasime oma pärandmaad.

29 Ja laamanlased andsid meile põhjapoolse maa, jah, kuni selle [a]kitsa läbikäiguni välja, mis viis lõunapoolsele maale. Ja meie andsime laamanlastele kogu lõunapoolse maa.

3. PEATÜKK

Mormon hüüab meeleparandust nefilastele – Nad saavutavad suure võidu ja rõõmutsevad oma jõu üle – Mormon keeldub neid juhtimast ja ta palved nende eest on ilma usuta – Mormoni raamat kutsub Iisraeli kahtteist suguharu uskuma evangeeliumisse. Ligikaudu 360–362 pKr.

JA sündis, et laamanlased ei tulnud uuesti võitlema enne, kui veel kümme aastat oli möödunud. Ja vaata, ma olin pannud oma rahva, nefilased, tööd tegema, et nende maid ja nende relvi võitluseks ette valmistada.

2 Ja sündis, et Issand ütles mulle: Hüüa sellele rahvale: Parandage meelt ja tulge minu juurde ja saage ristitud ja ehitage minu kirik taas üles ja teile heidetakse armu!

3 Ja ma hüüdsin sellele rahvale, kuid asjata; ja nad ei mõistnud, et see oli Issand, kes oli neile armu heitnud ning andnud neile võimaluse meelt parandada. Ja vaata, nad tegid oma südame kõvaks Issanda, oma Jumala vastu.

4 Ja sündis, et pärast seda, kui see kümnes aasta oli möödunud, nii et kokku kolmsada ja kuuskümmend aastat oli möödunud Kristuse tulekust, saatis laamanlaste kuningas mulle kirja, milles ta andis mulle teada, et nad valmistuvad taas meie vastu võitlema tulema.

5 Ja sündis, et ma käskisin oma rahvast koguneda Laastamise maale, linna, mis asus piiri ääres selle kitsa läbikäigu lähedal, mis viis lõunapoolsele maale.

6 Ja sinna me paigutasime oma väed, et me võiksime peatada laamanlaste väed, et nad ei saaks võtta ühtegi meie maad oma valdusse; seepärast kindlustasime me end nende vastu kogu oma jõuga.

7 Ja sündis, et kolmesaja kuuekümne esimesel aastal tulid laamanlased Laastamise linna meie vastu võitlema; ja sündis, et sel aastal me võitsime neid, nii et nad pöördusid taas tagasi oma maadele.

8 Ja kolmesaja kuuekümne teisel aastal tulid nad taas võitlema. Ja me võitsime neid taas ning surmasime suure hulga neist ja nende surnud visati merre.

9 Ja nüüd, selle suure teo pärast, mis minu rahvas, nefilased, olid teinud, hakkasid nad [a]hooplema oma jõuga ja hakkasid vanduma

29 *a* Al 22:32.

3 9 *a* 2Ne 4:34.

taevaste ees, et nad maksavad kätte oma vendade vere eest, keda olid tapnud nende vaenlased.

10 Ja nad vandusid taevaste ja Jumala trooni nimel, et nad [a]lähevad võitlema oma vaenlaste vastu ja lõikavad nad ära maa palgelt.

11 Ja sündis, et mina, Mormon, keeldusin täielikult sellest ajast peale olemast selle rahva ülem või juht nende pahelisuse ja jäleduse pärast.

12 Vaata, ma olin neid juhtinud; hoolimata nende pahelisusest olin ma palju kordi neid lahingusse juhtinud ja olin armastanud neid Jumala [a]armastuse kohaselt, mis minus oli, kogu oma südamest; ja mu hing oli olnud päev läbi palves minu Jumalale nende eest välja valatud; ometi tegin ma seda nende kõvasüdamelisuse pärast [b]ilma usuta.

13 Ja kolm korda olen ma vabastanud nad nende vaenlaste käest ja nad ei ole parandanud meelt oma pattudest.

14 Ja kui nad olid vandunud kõige nimel, mille meie Issand ja Päästja, Jeesus Kristus, oli neile [a]ära keelanud, et nad lähevad oma vaenlaste vastu võitlema ja kätte maksma oma vendade vere eest, vaata, tuli minule Issanda hääl, öeldes:

15 [a]Kättemaks on minu ja mina [b]tasun; ja kuna see rahvas ei parandanud meelt pärast seda, kui ma olin nad vabastanud, vaata, lõigatakse nad maa pinnalt ära.

16 Ja sündis, et ma keeldusin täielikult minemast oma vaenlaste vastu; ja ma tegin, just nagu Issand oli mind käskinud; ja ma seisin kui juuresolev tunnistaja, et teha maailmale ilmsiks asjad, mida ma näen ja kuulen, Vaimu ilmsikstegemise järgi, mis on tunnistanud tulevatest asjadest.

17 Seepärast ma kirjutan [a]teile, paganad, ja ka teile, Iisraeli koda, kui algab töö, et te teaksite valmistuda tagasipöördumiseks oma pärandmaale.

18 Jah, vaata, ma kirjutan kõikide maa äärteni välja; jah, teile, Iisraeli kaksteist suguharu, kelle üle [a]mõistavad kohut teie tegude järgi need kaksteist, keda Jeesus valis oma jüngriteks Jeruusalemma maal.

19 Ja ma kirjutan ka selle rahva jäägile, kelle üle mõistavad samuti kohut need [a]kaksteist, keda Jeesus valis sellel maal; ja nende üle mõistavad kohut teised kaksteist, keda Jeesus valis Jeruusalemma maal.

20 Ja neid asju ilmutab mulle Vaim; seepärast ma kirjutan teile kõigile. Ja ma kirjutan teile sel põhjusel, et te võiksite teada, et te kõik peate seisma Kristuse [a]kohtujärje ees, jah, iga hing, kes kuulub tervesse Aadama [b]inimperekonda; ja te peate seisma, et teile mõistetaks

10 *a* 3Ne 3:20–21; Mr 4:4.
12 *a* PJ Armastus. *b* Mr 5:2.
14 *a* 3Ne 12:34–37.
15 *a* PJ Kättemaks. *b* ÕL 82:23.
17 *a* 2Ne 30:3–8; 3Ne 29:1.
18 *a* Mt 19:28; Lk 22:29–30; ÕL 29:12.
19 *a* 1Ne 12:9–10.
20 *a* PJ Viimane kohtumõistmine. *b* ÕL 27:11.

kohut teie tegude põhjal, olid need siis head või halvad;

21 ja samuti, et te [a]usuksite Jeesuse Kristuse evangeeliumi, mis saab olema teie keskel; ja ka et [b]juudid, Issanda lepingurahvas, saavad teise [c]tunnistaja tema kõrvale, keda nad nägid ja kuulsid, et Jeesus, kelle nad surmasid, oli [d]tõeline Kristus ja tõeline Jumal.

22 Ja ma tahan, et ma võiksin veenda [a]kõiki teid, maa ääred, meelt parandama ja valmistuma seisma Kristuse kohtujärje ees.

4. PEATÜKK

Sõda ja veresaun jätkuvad – Pahelised karistavad pahelisi – Suurem pahelisus kui kunagi varem võtab võimust kogu Iisraelis – Naisi ja lapsi ohverdatakse ebajumalatele – Laamanlased hakkavad nefilasi hävitama. Ligikaudu 363–375 pKr.

Ja nüüd, sündis, et kolmesaja kuuekümne kolmandal aastal lahkusid nefilased oma vägedega Laastamise maalt, et võidelda laamanlaste vastu.

2 Ja sündis, et nefilaste väed aeti taas tagasi Laastamise maale. Ja sel ajal, kui nad olid veel kurnatud, ründas neid värske laamanlaste sõjavägi ja neil oli äge lahing, nii et laamanlased võtsid oma valdusse Laastamise linna, surmasid palju nefilasi ning võtsid palju vange.

3 Ja ülejäänud põgenesid ning ühinesid Teankumi linna elanikega. Nüüd, Teankumi linn asus mereäärsetel piirimaadel ja see oli ka Laastamise linna lähedal.

4 Ja seepärast, et nefilaste [a]väed läksid laamanlaste vastu, hakkasid nad lüüa saama, sest kui seda poleks sündinud, poleks laamanlased nende üle võimu saanud.

5 Aga vaata, Jumala kohtuotsused tabavad pahelisi; ja pahelisi [a]karistatakse paheliste kaudu; sest need, kes ärgitavad inimlaste südant verevalamisele, on pahelised.

6 Ja sündis, et laamanlased tegid ettevalmistusi Teankumi linna ründamiseks.

7 Ja sündis, et kolmesaja kuuekümne neljandal aastal laamanlased ründasid Teankumi linna, et võtta ka Teankumi linn oma valdusesse.

8 Ja sündis, et nefilased lõid nad tagasi ning sundisid neid taganema. Ja kui nefilased nägid, et nad olid sundinud laamanlasi taganema, hooplesid nad taas oma jõuga ja nad läksid välja omal jõul ja võtsid taas oma valdusse Laastamise linna.

9 Ja nüüd, see kõik oli toimunud ja mõlemal poolel, niihästi nefilastel kui ka laamanlastel olid surma saanud tuhanded.

10 Ja sündis, et kolmsada ja

21 *a* ÕL 3:20.
b PJ Juudid.
c 2Ne 25:18.
d 2Ne 26:12; Mo 7:27.
22 *a* Al 29:1.
4 4 *a* Mr 3:10.
5 *a* ÕL 63:33.

kuuskümmend ja kuus aastat oli möödunud ja laamanlased tulid taas võitlema nefilaste vastu; ja ikka ei parandanud nefilased meelt sellest halvast, mida nad olid teinud, vaid jätkasid oma pahelisuses.

11 Ja on võimatu keelel kirjeldada või inimesel kirja panna täiuslikku kirjeldust sellest vere ja veresauna õudsest pildist, mis nii nefilaste kui ka laamanlaste rahva seas oli; ja iga süda oli kõvaks muutunud, nii et nad tundsid pidevalt heameelt verevalamisest.

12 Ja vastavalt Issanda sõnadele ei ole mitte kunagi olnud nii suurt [a]pahelisust Lehhi laste seas ega tõepoolest kogu Iisraeli koja seas, nagu oli selle rahva seas.

13 Ja sündis, et laamanlased võtsid oma valdusse Laastamise linna ja seda seepärast, et nende [a]arv ületas nefilaste arvu.

14 Ja nad läksid edasi ka Teankumi linna vastu ja ajasid elanikud sealt välja ning võtsid palju vange, nii naisi kui ka lapsi, ja andsid neid ohvriannina oma [a]ebajumalatele.

15 Ja sündis, et kolmesaja kuuekümne seitsmendal aastal said nefilased selle peale, et laamanlased olid ohverdanud nende naisi ja lapsi, nii vihaseks, et nad läksid ülisuures vihas laamanlaste vastu, nii et nad lõid taas laamanlasi ja ajasid need oma maadelt välja.

16 Ja laamanlased ei tulnud uuesti nefilaste vastu enne, kui kolmesaja seitsmekümne viiendal aastal.

17 Ja sel aastal tulid nad kõikide oma vägedega nefilaste vastu ning neid ei loetud kokku nende suure arvu tõttu.

18 Ja sellest [a]ajast peale ei saanud nefilased enam võimu laamanlaste üle, vaid neid hakati minema pühkima nagu kastet päikese ees.

19 Ja sündis, et laamanlased tulid Laastamise linna vastu ja Laastamise maal peeti ülimalt ränk lahing, milles nad lõid nefilasi.

20 Ja nad põgenesid taas nende eest ja nad jõudsid Boasi linna; ja seal seisid nad laamanlastele vastu ülimalt vapralt, nii et laamanlased ei saanud neist võitu enne, kui nad olid tulnud teist korda.

21 Ja kui nad tulid teist korda, aeti nefilasi taga ning tapeti ülisuurtes tapatalgutes; nende naisi ja lapsi ohverdati taas ebajumalatele.

22 Ja sündis, et nefilased põgenesid taas nende eest, võttes kaasa kõik elanikud nii linnadest kui ka küladest.

23 Ja nüüd, mina, Mormon, nähes, et laamanlased olid maad vallutamas; seepärast läksin [a]ma Siimi künkale ja võtsin välja kõik ülestähendused, mis Ammaron oli peitnud Issandale.

5. PEATÜKK

Mormon juhib taas nefilaste vägesid veristes lahingutes ja veresaunas –

12 *a* 1Ms 6:5; 3Ne 9:9.
13 *a* Mr 5:6.
14 *a* PJ Ebajumala kummardamine.
18 *a* Mr 3:3.
23 *a* Mr 1:3.

Mormoni Raamat ilmub, et veenda kogu Iisraeli, et Jeesus on Kristus – Oma uskmatuse pärast hajutatakse laamanlased ja Vaim lakkab nendega heitlemast – Nad saavad viimsel ajal evangeeliumi paganatelt. Ligikaudu 375–384 pKr.

Ja sündis, et ma läksin nefilaste sekka ja parandasin meelt sellest [a]vandest, mille olin andnud, et ei aita neid enam kunagi; ja nad andsid taas oma väed minu käsutada, sest nad vaatasid minu poole, otsekui saaksin mina nad nende kannatustest vabastada.

2 Ent vaata, ma olin [a]lootuseta, sest ma teadsin Issanda kohtuotsuseid, mis tulevad nende peale; sest nad ei parandanud meelt oma süütegudest, vaid võitlesid oma elu eest, hüüdmata selle Isiku poole, kes on nad loonud.

3 Ja sündis, et laamanlased ründasid meid, kui me olime põgenenud Jordani linna; aga vaata, nad löödi tagasi, nii et nad ei vallutanud linna sel korral.

4 Ja sündis, et nad ründasid meid taas ja me suutsime hoida linna oma valduses. Ja oli ka teisi linnu, mida nefilased valitsesid ning mille kindlused lõikasid nende teed ära, nii et nad ei saanud tungida meie ees asuvale maale, et hävitada meie maa elanikke.

5 Ent sündis, et laamanlased hävitasid kõik need maad, millest me olime möödunud ja mille elanikke ei kogutud kokku, ja põletasid nende linnad ja külad ning keskused tulega; ja nõnda möödus kolmesaja seitsmekümne üheksas aasta.

6 Ja sündis, et kolmesaja kaheksakümnendal aastal tulid laamanlased taas meie vastu võitlema ja me seisime vapralt neile vastu; aga see kõik oli asjata, sest nende arv oli nii suur, et nad tallasid Nefi rahva oma jalge alla.

7 Ja sündis, et me hakkasime taas põgenema ja need, kelle põgenemine oli kiirem kui laamanlaste oma, pääsesid, ja need, kelle põgenemine ei olnud kiirem kui laamanlaste oma, löödi maha ja hävitati.

8 Ja nüüd, vaata, mina, Mormon, ei soovi vaevata inimeste hingi, heites nende ette selle hirmsa vere ja tapatalgute vaatepildi, mis oli asetatud minu silme ette; aga mina, teades, et see tuleb kindlasti teatavaks teha ja et kõike, mis on peidetud, peab [a]ilmutatama katustelt –

9 ja samuti, et teadmine nendest asjadest peab [a]tulema selle rahva jäägile ja ka paganatele, kelle kohta Issand on öelnud, et nad [b]hajutavad selle rahva ja seda rahvast peetakse nende seas eimillekski – seepärast ma kirjutan [c]väikese kokkuvõtte ega julge anda täit aruannet sellest, mida ma olen näinud, käsu pärast, mille ma olen

5 1*a* Mr 3:11.
2*a* Mr 3:12.
8*a* Lk 12:2–3; 2Ne 27:11; ÕL 1:3.
9*a* 4Ne 1:49.
b 3Ne 16:8.
c Mr 1:1.

saanud, ja samuti et te ei kurvastaks liialt selle rahva pahelisuse pärast.

10 Ja nüüd, vaata, seda ma räägin nende seemnele ja ka paganatele, kes hoolitsevad Iisraeli koja eest, kes mõistavad ja teavad, kust nende õnnistused tulevad.

11 Sest ma tean, et niisugused kurvastavad Iisraeli koja õnnetuse üle; jah, nad kurvastavad selle rahva hävituse pärast; nad kurvastavad, et see rahvas ei parandanud meelt, et Jeesus oleks võinud võtta nad oma embusse.

12 Nüüd, [a]need asjad kirjutatakse Jaakobi koja [b]jäägile; ja need kirjutatakse niiviisi, kuna Jumal teab, et pahelisus neid neile välja ei too; ja need tuleb [c]peita Issandale, et need ilmuksid tema poolt heaksarvatud ajal.

13 Ja see on see käsk, mille ma olen saanud; ja vaata, need ilmuvad vastavalt Issanda käsule siis, kui ta oma tarkuses seda sobivaks peab.

14 Ja vaata, need lähevad uskmatutele [a]juutide seas; ja lähevad sel eesmärgil – et neid võidaks [b]veenda, et Jeesus on Kristus, elava Jumala Poeg; et Isa võib oma Armastatuima kaudu täide viia oma suure ja igavese eesmärgi, tuues tagasi juudid ehk kogu Iisraeli koja nende pärandmaale, mille Issand, nende Jumal, on neile andnud, et täita oma [c]lepingut.

15 Ja samuti, et [a]selle rahva seeme võiks täielikumalt uskuda tema evangeeliumi, mis [b]tuleb nendele paganatelt, sest see rahvas [c]hajutatakse ja ta [d]muutub tumedanahaliseks, roojaseks ja vastikuks rahvaks, sõnulkirjeldamatult hullemaks, kui on meie seas kunagi olnud, jah, kui on olnud koguni laamanlaste seas, ja seda nende uskmatuse ja ebajumalakummardamise pärast.

16 Sest vaata, Issanda Vaim on juba lakanud [a]heitlemast nende isadega; ja nad on maailmas ilma Kristuseta ja Jumalata; ja neid aetakse sinna-tänna kui [b]aganaid tuule käes.

17 Kord olid nad meeldiv rahvas ja neil oli [a]karjaseks Kristus; jah, neid juhtis tõepoolest Jumal, Isa.

18 Aga nüüd, vaata, nüüd [a]juhib neid Saatan, nagu tuul ajab aganaid või nagu laeva vintsutatakse lainetel ilma purje või ankruta või ilma milletagi, millega teda tüürida; ja just nagu see, nii on ka nemad.

19 Ja vaata, Issand on säilitanud nende õnnistused, mida nad oleksid võinud sellel maal saada, [a]paganatele, kes võtavad maa oma valdusse.

20 Aga vaata, sünnib, et paganad

12*a* En 1:16; HI 15:11–13. PJ Mormoni Raamat.
b ÕL 3:16–20.
c Mr 8:4, 13–14; Mn 10:1–2.
14*a* 2Ne 29:13; 30:7–8. PJ Juudid.
b 2Ne 25:16–17.
c 3Ne 29:1–3.
15*a* 3Ne 21:3–7, 24–26.
b 1Ne 13:20–29, 38; Mr 7:8–9.
c 1Ne 10:12–14; 3Ne 16:8.
d 2Ne 26:33.
16*a* 1Ms 6:3; Et 2:15.
b Ps 1:4.
17*a* PJ Hea Karjane.
18*a* 2Ne 28:21.
19*a* 3Ne 20:27–28.

ajavad neid taga ja hajutatavad nad; ja pärast seda, kui paganad on neid taga ajanud ja nad hajutanud, vaata, siis on Issandal [a]meeles [b]leping, mille ta tegi Aabrahamiga ja kogu Iisraeli kojaga.

21 Ja Issandal on meeles ka õigemeelsete [a]palved, mis on nende eest üles tema ette saadetud.

22 Ja siis, oo te paganad, kuidas te võite Jumala väe ees püsima jääda, kui te ei paranda meelt ega pöördu ära oma halbadelt teedelt?

23 Kas te ei tea, et te olete Jumala kätes? Kas te ei tea, et tal on kõik vägi ja et maa tema [a]suure käsu peale [b]rullub kokku nagu pärgamendirull?

24 Seepärast, parandage meelt ja alandage end tema ees, et ta ei tuleks õigusega teie vastu, et Jaakobi seemne jääk ei tuleks teie sekka kui [a]lõvi ja ei kisuks teid tükkideks ja ei ole kedagi, kes päästaks.

6. PEATÜKK

Nefilased kogunevad Kumoora maale otsustavateks lahinguteks – Mormon peidab pühad ülestähendused Kumoora künkasse – Laamanlased on võidukad ja nefilaste rahvas hävitatakse – Sajad tuhanded tapetakse mõõgaga. Ligikaudu 385 pKr.

Ja nüüd, ma lõpetan oma ülestähenduse oma rahva, nefilaste [a]hävitusest. Ja sündis, et me jätkasime teed laamanlaste ees.

2 Ja mina, Mormon, kirjutasin laamanlaste kuningale kirja ja soovisin, et ta lubaks meil koguda meie rahva Kumoora [a]maale, künka juurde, mille nimi on Kumoora, ja me võiksime seal nendega võidelda.

3 Ja sündis, et laamanlaste kuningas lubas mul teha, nagu ma soovisin.

4 Ja sündis, et me marssisime Kumoora maale ja püstitasime oma telgid Kumoora künka ümber; ja see oli paljude vete, jõgede ja allikate maal; ja siin oli meil lootust laamanlaste ees ülekaalu saavutada.

5 Ja kui oli möödunud kolmsada ja kaheksakümmend ja neli aastat, olime me kogunud kogu oma ülejäänud rahva Kumoora maale.

6 Ja sündis, et kui me olime kogunud kõik oma rahva kokku Kumoora maale, vaata, mina, Mormon, hakkasin vanaks jääma; ja teades, et see on mu rahva viimne võitlus, ja saanud Issandalt käsu, et ma ei laseks ülestähendustel, mille meie isad olid edasi andnud, mis olid pühad, langeda laamanlaste kätte (sest laamanlased hävitaksid need), seepärast kirjutasin [a]ma selle ülestähenduse Nefi plaatidelt ja [b]peitsin Kumoora künkasse kõik ülestähendused, mis Issanda käsi oli mulle usaldanud, peale [c]nende

20 *a* 3Ne 16:8–12.
b PJ Aabrahami leping.
21 *a* En 1:12–18; Mr 9:36–37.
23 *a* Hl 12:8–17.
b 3Ne 26:3.
24 *a* Mi 5:7; 3Ne 20:15–16.
6 1 *a* 1Ne 12:19; Jm 1:10; Al 45:9–14; Hl 13:5–11.
2 *a* Et 9:3.
6 *a* PJ Plaadid.
b Et 15:11.
c Mrs 1:2.

mõne plaadi, mis ma andsin oma pojale [d]Moronile.

7 Ja sündis, et minu rahvas oma naiste ja lastega nägid nüüd laamanlaste [a]vägesid enda suunas tulevat; ja selles kohutavas surmahirmus, mis täidab kõikide paheliste inimeste rinda, ootasid nad nende saabumist.

8 Ja sündis, et nad tulid meiega võitlema, ja iga hinge täitis hirm nende suure arvu pärast.

9 Ja sündis, et nad ründasid minu rahvast mõõkade ja vibude ja noolte ja kirveste ning kõiksugu sõjariistadega.

10 Ja sündis, et mu mehed raiuti maha, jah, nimelt minu kümme tuhat, kes olid koos minuga, ja mina langesin haavatult nende keskele ja nad läksid minust mööda, nii et nad ei teinud minu elule lõppu.

11 Ja kui nad olid läinud läbi ja maha raiunud [a]kogu mu rahva peale kahekümne ja nelja meist (kelle hulgas oli mu poeg Moroni) ja meie, kes me olime jäänud ellu pärast oma rahva surma, nägime järgmisel päeval, kui laamanlased olid oma laagrisse tagasi läinud, Kumoora künka tipust seda kümmet tuhandet minu rahvast, kes olid maha raiutud ja keda mina olin juhtinud.

12 Ja me nägime ka seda kümmet tuhandet minu rahvast, keda oli juhtinud minu poeg Moroni.

13 Ja vaata, Gidgidoona kümme tuhat oli langenud ja ka tema nende keskel.

14 Ja Laama oli langenud koos oma kümne tuhandega; ja Gilgal oli langenud koos oma kümne tuhandega; ja Limha oli langenud koos oma kümne tuhandega; ja Jeeneum oli langenud koos oma kümne tuhandega; ja Kumeniiha ja Moroniiha ja Antioonum ja Siblom ja Seem ja Joos olid igaüks langenud koos oma kümne tuhandega.

15 Ja sündis, et olid veel kümme, kes langesid mõõga läbi, igaüks koos oma kümne tuhandega; jah, koguni [a]kogu mu rahvas oli langenud peale nende kahekümne ja nelja, kes olid koos minuga, ja ka mõne, kes olid põgenenud lõunapoolsetele maadele, ja mõne, kes olid üle jooksnud laamanlaste poolele; ja nende liha ja luud ja veri vedelevad maa pinnal, jäetuna nende käe läbi, kes nad tapsid, maa peale kõdunema ja lagunema ja emasse maasse tagasi pöörduma.

16 Ja mu hing lõhenes ahastusest mu rahva langenute pärast ja ma hüüdsin:

17 Oo te kaunid, kuidas te võisite lahkuda Issanda teedelt! Oo te kaunid, kuidas te võisite hüljata selle Jeesuse, kes seisis avasüli, et teid vastu võtta!

18 Vaata, kui te ei oleks seda teinud, te ei oleks langenud. Aga vaata, te olete langenud ning ma leinan teie kaotuse pärast.

19 Oo te kaunid pojad ja tütred, te isad ja emad, te abielumehed

6 *d* Mr 8:1.
7 *a* 1Ne 12:15.
11 *a* 1Ne 12:19–20; Hl 15:17.
15 *a* Al 9:24.

ja -naised, te kaunid, kuidas te küll võisite langeda!

20 Aga vaata, te olete läinud ja minu kurbus ei saa teid tagasi tuua.

21 Ja peagi saabub päev, mil teie surelikkus peab riietuma surematusesse, ja need kehad, mis on nüüd kõdunemas rikutuses, peavad peagi muutuma [a]rikkumatuteks kehadeks; ja siis tuleb teil seista Kristuse kohtujärje ees kohtumõistmiseks teie tegude järgi; ja kui on nõnda, et te olete õigemeelsed, siis te olete õnnistatud koos oma isadega, kes on läinud enne teid.

22 Oo, et te oleksite meelt parandanud enne, kui see suur hävitus teie peale tuli! Aga vaata, te olete läinud ja Isa, jah, taeva Igavene Isa teab teie olukorda ja ta talitab teiega oma [a]õigluse ja [b]halastuse kohaselt.

7. PEATÜKK

Mormon kutsub viimse aja laamanlasi uskuma Kristusesse, vastu võtma tema evangeeliumi ja saama päästetud – Kõik, kes usuvad Piiblit, usuvad ka Mormoni Raamatut. Ligikaudu 385 pKr.

JA nüüd, vaata, ma tahan rääkida veidi selle rahva [a]jäägile, kellele on armu heidetud, kui on nõnda, et Jumal annab neile minu sõnad, et nad võiksid teada oma isade asjadest; jah, ma kõnelen teile, te Iisraeli koja jääk, ja need on sõnad, mida ma ütlen:

2 Teadke, et te olete Iisraeli [a]kojast!

3 Teadke, et te peate tulema meeleparandusele või teid ei saa päästa!

4 Teadke, et te peate maha panema oma sõjariistad ja mitte tundma enam heameelt verevalamisest ning neid mitte enam haarama, muidu kui Jumal teid käsib!

5 Teadke, et te peate tulema [a]teadmisele oma isadest ja parandama meelt kõikidest oma pattudest ja süütegudest ja [b]uskuma Jeesusesse Kristusesse, et ta on Jumala Poeg ja et juudid ta tapsid ja et Isa väe läbi ta tõusis taas, mistõttu ta on saavutanud [c]võidu haua üle ja temas on ka surma astel alla neelatud.

6 Ja ta teeb teoks surnute [a]ülestõusmise, misläbi inimene peab tõusma, et seista tema [b]kohtujärje ees.

7 Ja ta on teinud teoks maailma [a]lunastuse, misläbi sellel, kes leitakse kohtupäeval tema ees [b]süüta, lastakse [c]elada Jumala juures tema

21 *a* 1Kr 15:53–54.
22 *a* PJ Õiglus.
b PJ Halastav, halastus.
7 1 *a* Hl 15:11–13.
2 *a* Al 10:3.
5 *a* 2Ne 3:12.
b PJ Usk; Uskuma, usuline tõekspidamine.
c Js 25:8; Mo 16:7–8.
6 *a* PJ Ülestõusmine.
b PJ Jeesus Kristus – Kohtumõistja; Viimane kohtumõistmine.
7 *a* PJ Lunastama, lunastus.
b PJ Õigeks mõistma, õigeksmõistmine.
c 1Ne 10:21; ÕL 76:62;

kuningriigis, et laulda koos [d]kooridega ülal lakkamatuid ülistuslaule Isale ja Pojale ja Pühale Vaimule, kes on [e]üks Jumal, [f]õnnelikkuse seisundis, millel pole lõppu.

8 Seepärast parandage meelt ja saage ristitud Jeesuse nimel ja võtke kinni Kristuse [a]evangeeliumist, mis pannakse teie ette mitte ainult selles [b]ülestähenduses, vaid ka ülestähenduses, mis tuleb [c]juutidelt paganatele, milline ülestähendus tuleb paganatelt [d]teile.

9 Sest vaata, [a]see siin on kirjutatud kavatsusega, et te võiksite [b]uskuda seda teist, ja kui te usute seda teist, siis te usute ka seda siin; ja kui te usute seda, siis te saate teada oma isadest ja ka imepärastest tegudest, mida tehti nende seas Jumala väe läbi.

10 Ja te teate ka, et te olete Jaakobi seemne jääk; seepärast on teid arvatud esimese lepingu rahva hulka; ja kui on nõnda, et te usute Kristusesse ja saate ristitud kõigepealt veega, seejärel tule ja Püha Vaimuga, järgnedes meie Päästja [a]eeskujule, nii nagu tema on meid käskinud, siis läheb teil kohtupäeval hästi. Aamen.

8. PEATÜKK

Laamanlased otsivad ja hävitavad nefilasi – Mormoni Raamat ilmub Jumala väe läbi – Häda kuulutatakse neile, kes õhkavad välja viha ja vaenu Issanda töö vastu – Nefilaste ülestähendus ilmub pahelisuse, mandumise ja usust taganemise päeval. Ligikaudu 400–421 pKr.

VAATA, mina, [a]Moroni, lõpetan oma isa Mormoni [b]ülestähenduse. Vaata, mul on kirjutada ainult mõned asjad, mida mu isa on mul käskinud.

2 Ja nüüd, sündis, et pärast [a]suurt ja kohutavat lahingut Kumoora juures, vaata, [b]laamanlased jälitasid nefilasi, kes olid põgenenud lõunapoolsele maale, kuni nad kõik said hävitatud.

3 Ja nad tapsid ka minu isa ja vaid mina [a]üksi olen jäänud kirjutama seda kurba lugu oma rahva hävitamisest. Aga vaata, nad on läinud ja mina täidan oma isa käsku. Ja kas nad mind surmavad, seda ma ei tea.

4 Seepärast ma kirjutan ja peidan ülestähendused maasse; ja kuhu ma lähen, sel pole tähtsust.

5 Vaata, minu isa on teinud [a]selle ülestähenduse ja ta on pannud kirja, millisel eesmärgil. Ja vaata, ka mina kirjutaksin sellest, kui mul oleks [b]plaatidel ruumi, kuid mul ei ole; ja mul ei ole metalli, sest ma olen üksinda. Mu isa ja kogu

Ms 6:57.
7 *d* Mo 2:28.
e ÕL 20:28.
PJ Jumal, Jumalus.
f PJ Rõõm.
8 *a* PJ Evangeelium.
b PJ Piibel.
c 2Ne 29:4–13.
d 1Ne 13:38.
9 *a* PJ Mormoni Raamat.
b 1Ne 13:38–41.
10 *a* 2Ne 31:5–9.
8 1 *a* PJ Moroni, Mormoni poeg.
b PJ Plaadid.
2 *a* Mr 6:2–15.
b ÕL 3:18.
3 *a* Mn 9:22.
5 *a* Mr 2:17–18.
b Mr 6:6.

minu suguselts on langenud võitluses ja mul pole sõpru ega kohta, kuhu minna; ja kui kaua Issand lubab mul elada, ma ei tea.

6 Vaata, [a]nelisada aastat on möödunud meie Issanda ja Päästja tulemisest.

7 Ja vaata, laamanlased on minu rahvast, nefilasi, taga ajanud linnast linna ja paigast paika kuni selleni välja, et neid ei ole enam, ja nende [a]langemine on olnud suur; jah, suur ja imepärane on minu rahva, nefilaste hävitamine.

8 Ja vaata, see on Issanda käsi, mis on seda teinud. Ja vaata samuti, laamanlased on omavahel [a]sõjajalal; ja kogu selle maa pale on üks pidev mõrva ja verevalamise ring; ja mitte keegi ei tea, millal sõda lõpeb.

9 Ja nüüd, vaata, ma ei räägi nendest enam midagi, sest maa palgel pole kedagi peale laamanlaste ja [a]röövlite.

10 Ja pole kedagi, kes tunneb tõelist Jumalat, peale Jeesuse [a]jüngrite, kes viibisid maal, kuni rahva pahelisus oli nii suur, et Issand ei lubanud neil enam rahva juurde [b]jääda; ja kas nad on veel maa palgel, ei tea ükski inimene.

11 Aga vaata, minu [a]isa ja mina oleme neid näinud ja nad on teeninud meie seas.

12 Ja kes iganes saab selle ülestähenduse ega mõista seda hukka selles olevate vigade pärast, see saab teada [a]suuremaid asju kui need. Vaata, mina olen Moroni; ja kui oleks võimalik, teeksin ma kõik asjad teile teatavaks.

13 Vaata, ma lõpetan rääkimise sellest rahvast. Mina olen Mormoni poeg ja minu isa on Nefi [a]järeltulija.

14 Ja mina olen see, kes [a]peidab selle ülestähenduse Issandale; selle plaatidel ei ole mingit väärtust, Issanda käsu pärast. Sest ta tõepoolest ütleb, et ükski ei saa neid [b]kasu saamiseks; ent neil olev ülestähendus on suure väärtusega; ja kes iganes toob selle valguse kätte, seda Issand õnnistab.

15 Sest kellelgi ei saa olla väge tuua seda valguse kätte, muidu kui selle annab talle Jumal; sest Jumal tahab, et seda tehtaks [a]üksnes tema hiilgust või Issanda muistse ja kaua aega hajutatud olnud lepingurahva heaolu silmas pidades.

16 Ja õnnistatud on [a]see, kes toob selle asja valguse kätte; sest see [b]tuuakse pimedusest valguse kätte vastavalt Jumala sõnale; jah, see tuuakse maa seest välja ja see särab pimedusest ja tuleb inimestele teadmiseks; ja seda tehakse Jumala väega.

17 Ja kui seal on [a]vigu, siis on need inimese vead. Aga vaata, meie ei tea ühtegi viga; ometi Jumal teab kõike; seepärast, see, kes

6 *a* Al 45:10.
7 *a* 1Ne 12:2–3.
8 *a* 1Ne 12:20–23.
9 *a* Mr 2:8.
10 *a* 3Ne 28:7; Et 12:17.
PJ Kolm nefilasest jüngrit.
b Mr 1:16.
11 *a* 3Ne 28:24–26.
12 *a* 3Ne 26:6–11.
13 *a* 3Ne 5:20.
14 *a* Mn 10:1–2.
b JSA 1:46.
15 *a* ÕL 4:5.
16 *a* 2Ne 3:6–7, 11, 13–14.
b Js 29:18; 2Ne 27:29.
17 *a* Mr 9:31, 33; Et 12:23–28.

[b]hukka mõistab, vaadaku ta ette, et teda ei ähvardaks põrgutuli.

18 Ja see, kes ütleb: Näita mulle või sa saad lüüa – vaadaku ta ette, et ta ei käsiks teha seda, mille on keelanud Issand.

19 Sest vaata, see, kes [a]mõistab kohut äkitselt, sellele mõistetakse kohut samuti äkitselt; sest tema tegude järgi on ka tema palk; seepärast, see, kes lööb, teda omakorda lööb Issand.

20 Vaata, mida pühakiri ütleb – inimene ei pea lööma ega kohut mõistma; sest kohtumõistmine on minu, ütleb Issand, ja ka kättemaks on minu ja mina tasun.

21 Ja see, kes õhkab välja viha ja vaenu Issanda töö ja Issanda lepingurahva vastu, kes on Iisraeli koda, ja ütleb: Me hävitame Issanda töö ja Issand ei mäleta oma lepingut, mille ta on teinud Iisraeli kojaga – seda ähvardab oht saada maha raiutud ja tulle visatud;

22 sest Issanda igavesed [a]eesmärgid veerevad edasi, kuni kõik tema lubadused täidetakse.

23 Uurige [a]Jesaja prohvetlikke kuulutusi! Vaata, ma ei saa neid kirjutada. Jah, vaata, ma ütlen teile, et need pühad, kes on lahkunud enne mind, kes on hoidnud seda maad enda valduses, [b]hüüavad, jah, koguni põrmust hüüavad nad Issanda poole; ja nii tõesti, kui Issand elab, peab ta meeles lepingut, mille ta nendega tegi.

24 Ja ta teab nende [a]palveid, et need olid nende vendade eest. Ja ta teab nende usku, sest tema nimel said nad liigutada [b]mägesid; ja tema nimel said nad panna maa värisema; ja tema sõna väel lasid nad variseda maha [c]vanglatel; jah, koguni tuline ahi ei saanud neile viga teha ega metsloomad ega mürkmaod, tema sõna väe pärast.

25 Ja vaata, nende [a]palved olid ka tema eest, kellel Issand laseb need asjad esile tuua.

26 Ja mitte kellelgi pole põhjust öelda, et need jäävad tulemata, sest need tulevad kindlasti, sest seda on öelnud Issand; sest need tulevad [a]välja maa seest Issanda käega ja keegi ei saa seda takistada; ja see sünnib päeval, mil öeldakse, et [b]imed on tehtud; ja see sünnib just nii, nagu räägiks keegi [c]surnuist.

27 Ja see sünnib päeval, mil pühade [a]veri hüüab Issanda poole [b]salajaste liitude ja pimedusetööde pärast.

28 Jah, see sünnib päeval, mil Jumala väge eitatakse ja [a]kirikud on rüvetatud ja on oma südames uhkust täis; jah, koguni päeval, mil

17 *b* 3Ne 29:5; Et 4:8.
19 *a* JST, Mt 7:1–2; 3Ne 14:1–2; Mn 7:14.
22 *a* ÕL 3:3.
23 *a* 3Ne 20:11; 23:1.
b Js 29:4; 2Ne 3:19–20; 26:16.
24 *a* En 1:12–18; Mr 9:36; ÕL 10:46.
b Jb 4:6; Hl 10:9.
c Al 14:27–29.
25 *a* Mr 5:21.
26 *a* Js 29:4; 2Ne 33:13.
b Mr 9:15–26; Mn 7:27–29, 33–37.
c 2Ne 26:15–16; Mr 9:30; Mn 10:27.
27 *a* Et 8:22–24; ÕL 87:6–7.
b PJ Salajased liidud.
28 *a* 2Tm 3:1–7; 1Ne 14:9–10; 2Ne 28:3–32; ÕL 33:4.

kirikute juhtide ja õpetajate südameuhkus suureneb koguni nende vaenamiseni välja, kes kuuluvad nende kirikutesse.

29 Jah, see sünnib päeval, mil saab [a]kuulda tulekahjudest ja tormidest ja [b]suitsupilvedest võõrastel maadel;

30 ja on kuulda ka sõdadest, kuuldusi [a]sõdadest ja maavärisemistest eri kohtades.

31 Jah, see sünnib päeval, mil maa pinnal on suured rüvetused; seal on mõrvad ja röövimised ja valetamine ja petmised ja hooramised ja kõiksugu jäledused; kui on paljud, kes ütlevad: Tee seda või toda ja see ei oma [a]tähtsust, sest Issand hoiab selliseid [b]ülal viimsel päeval. Aga häda sellistele, sest nad on kibeduse [c]sapis ja süütegude ahelais.

32 Jah, see sünnib päeval, mil rajatakse kirikuid, mis ütlevad: Tulge minu juurde ja raha eest te saate andeks oma patud!

33 Oo te paheline ja rikutud ja kangekaelne rahvas, miks te olete ehitanud endale kirikuid, et saada [a]kasu? Miks te olete [b]muutnud Jumala püha sõna, millega te võite tuua [c]needuse oma hingele? Vaata, pange tähele Jumala ilmutusi; sest vaata, sel päeval tuleb aeg, mil kõik need asjad peavad täide minema.

34 Vaata, Issand on näidanud minule suuri ja imepäraseid asju sellest, mis varsti peab tulema, sel päeval, mil need asjad teie sekka ilmuvad.

35 Vaata, ma räägin teile, nii nagu te oleksite siinsamas ja ometi te ei ole. Aga vaata, Jeesus Kristus on näidanud teid mulle ja ma tean teie tegusid.

36 Ja ma tean, et te [a]kõnnite ringi oma südame uhkuses; ja ei ole kedagi, kui vaid mõni, kes ei ole oma südames [b]uhkust täis, kandes [c]väga peeni rõivaid, tekitades kadedust ja põhjustades tülisid ja pahatahtlikkust ja tagakiusamist ning kõiksugu süütegusid; ja teie kirikud, jah, koguni igaüks neist on rüvetunud teie südame uhkuse pärast.

37 Sest vaata, te armastate [a]raha ja oma vara ja oma peeni rõivaid ja oma kirikute kaunistusi rohkem, kui te armastate vaeseid ja abivajajaid, haigeid ja vaevatuid.

38 Oo te rüvetused, te silmakirjatsejad, te õpetajad, kes te müüte end selle eest, mis roostetab, miks te olete rüvetanud Jumala püha kiriku? Miks te [a]häbenete võtta enda peale Kristuse nime? Miks te ei mõtle, et lõputu õnn on rohkem väärt kui see [b]viletsus, mis kunagi ei sure; kas see on maailma [c]kiituse pärast?

29 *a* Jl 3:1–5; 2Ne 27:2–3.
b 1Ne 19:11; ÕL 45:39–42.
30 *a* Mt 24:6; 1Ne 14:15–17.
31 *a* 2Ne 28:21–22.
b 2Ne 28:8.
c Al 41:11.
33 *a* PJ Preestripettus.
b 1Ne 13:26–29.
c PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
36 *a* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
b Jb 2:13.
c Al 5:53.
37 *a* 2Ne 28:9–16.
38 *a* Rm 1:16; 2Tm 1:8; 1Ne 8:25–28; Al 46:21.
b Mo 3:25.
c 1Ne 13:9.

39 Miks te ehite end sellega, millel pole elu, ent lasete näljastel ja abivajajatel ja alastiolijatel ja haigetel ja vaevatutel endist mööduda ega märka neid?

40 Jah, miks te ehitate endile [a]salajasi jäledusi, et kasu saada, ja panete lesknaisi Issanda ees leinama ja ka vaeslapsi Issanda ees leinama ja ka nende isade ja meeste vere maast Issanda poole hüüdma kättemaksu teie peade peale?

41 Vaata, kättemaksu mõõk ripub teie kohal ja varsti tuleb aeg, et ta [a]maksab teile kätte pühade vere eest, sest ta ei talu enam kauem nende hüüdeid.

9. PEATÜKK

Moroni hüüab nendele, kes ei usu Kristusesse, et nad parandaksid meelt – Ta kuulutab imede Jumalast, kes annab ilmutusi ja valab välja ande ja tunnustähti usklikele – Imed lõppevad uskmatuse pärast – Tunnustähed järgnevad neile, kes usuvad – Inimesi õhutatakse olema targad ja pidama kinni käskudest. Ligikaudu 401–421 pKr.

Ja nüüd, ma räägin ka nendest, kes ei usu Kristusesse.

2 Vaata, kas te usute oma nuhtlemispäeval – vaata, kui tuleb Issand, jah, nimelt sel [a]suurel päeval, mil [b]maa rullitakse kokku nagu pärgamendirull ja algained [c]sulavad lõõmavas kuumuses; jah, sel suurel päeval, mil teid tuuakse seisma Jumala Talle ette – kas te ütlete siis, et Jumalat ei ole olemas?

3 Kas te eitate siis veel Kristust või kas te saate vaadata Jumala Talle poole? Kas te kujutate ette, et te elate koos temaga oma süüst teadlikena? Kas te kujutate ette, et te oleksite selle püha Isikuga koos elades õnnelikud, kui teie hinge piinab süütunne, et te olete alati rikkunud tema seadusi?

4 Vaata, ma ütlen teile, et te oleksite õnnetumad, kui elaksite koos püha ja õiglase Jumalaga, tema ees oma roojasusest teadlikena, kui elades koos [a]neetud hingedega [b]põrgus.

5 Sest vaata, kui teid tuuakse vaatama oma [a]katmatust Jumala ees ja ka Jumala hiilgust ja Jeesuse Kristuse pühadust, siis see süütab teie peal kustutamatu tuleleegi.

6 Oo te [a]uskmatud, [b]pöörduge Issanda poole; hüüdke vägevalt Isa poole Jeesuse nimel, et ehk leitakse teid määrdumata, [c]puhaste, kaunite ja valgetena, [d]Talle verega puhastatutena, sel suurel ja viimsel päeval.

7 Ja taas ma räägin teile, kes te [a]eitate Jumala ilmutusi ja ütlete, et nende aeg on möödas, et pole

40 *a* PJ Salajased liidud.
41 *a* 1Ne 22:14.
9 2 *a* Ml 3:23; 3Ne 28:31.
b Mr 5:23; ÕL 63:20–21.
PJ Maailm – Maailma lõpp.
c Am 9:13; 3Ne 26:3.
4 *a* PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
b PJ Põrgu.
5 *a* 2Ne 9:14.
6 *a* PJ Uskmatus.
b Hs 18:23, 32; ÕL 98:47.
c PJ Puhas, puhtus.
d PJ Jumala Tall.
7 *a* 3Ne 29:6–7.

ilmutusi ega prohvetlikke kuulutusi ega ande ega tervekstegemist ega keeltega kõnelemist ja keelte [b]tõlkimist;

8 vaata, ma ütlen teile, et see, kes seda eitab, ei tunne Kristuse [a]evangeeliumi; jah, ta ei ole lugenud pühakirju; kui on, siis ta ei [b]mõista neid.

9 Sest kas me mitte ei loe, et Jumal on [a]seesama eile, täna ja igavesti ja temas ei ole muutlikkust ega muutumise varjugi?

10 Ja nüüd, kui te olete ette kujutanud endale jumalat, kes muutub ja kelles on muutumise vari, siis te olete endale ette kujutanud jumalat, kes ei ole imede Jumal.

11 Aga vaata, ma näitan teile imede Jumalat, nimelt Aabrahami Jumalat ja Iisaki Jumalat ja Jaakobi Jumalat, ja see on seesama [a]Jumal, kes lõi taevad ja maa ja kõik, mis nendes on.

12 Vaata, ta lõi Aadama ja [a]Aadama kaudu tuli inimese [b]langemine. Ja inimese langemise pärast tuli Jeesus Kristus, nimelt Isa ja Poeg; ja Jeesuse Kristuse tõttu tuli inimese [c]lunastus.

13 Ja inimese lunastuse tõttu, mis tuli Jeesuse Kristuse kaudu, on nad tagasi toodud Issanda juurde; jah, see on, kus kõik inimesed on lunastatud, kuna Kristuse surm teeb teoks [a]ülestõusmise, mis toob lunastuse lõputust [b]unest, millisest unest kõik inimesed Jumala väel äratatakse, kui pasun kõlab; ja nad tulevad välja, nii väikesed kui ka suured, ning kõik seisavad tema kohtujärje ees, olles lunastatud ja lahti päästetud sellest igavesest surma [c]köidikust, mis surm on ajalik surm.

14 Ja siis saab neile osaks Püha [a]kohtumõistmine; ja siis tuleb aeg, mil see, kes on [b]roojane, jääb endiselt roojaseks; ja see, kes on õigemeelne, jääb endiselt õigemeelseks; see, kes on õnnelik, jääb endiselt õnnelikuks; ja see, kes on õnnetu, jääb endiselt õnnetuks.

15 Ja nüüd, oo kõik teie, kes olete endile ette kujutanud jumalat, kes ei saa teha [a]mingeid imesid, ma tahan teilt küsida, et kas kõik need asjad on möödunud, millest ma olen rääkinud? Kas lõpp on juba käes? Vaata, ma ütlen teile: Ei; ja Jumal ei ole lakanud olemast imede Jumal.

16 Vaata, kas ei ole need asjad, mida Jumal on teinud, meie silmis imepärased? Jah, ja kes võib aru saada Jumala imepärastest [a]tegudest?

17 Kes ütleb, et see ei olnud ime, et tema [a]sõna läbi loodi taevas ja maa; ja et tema sõna väel [b]loodi

7 *b* 1Kr 12:7–10; UA 1:7.
8 *a* PJ Evangeelium.
b Mt 22:29.
9 *a* Hb 13:8; 1Ne 10:18–19; Al 7:20; Mn 8:18; ÕL 20:12.
11 *a* 1Ms 1:1; Mo 4:2; ÕL 76:20–24.
PJ Jeesus Kristus.
12 *a* Mo 3:26.
b PJ Aadama ja Eeva langemine.
c PJ Lunastama, lunastus.
13 *a* Hl 14:15–18.
b ÕL 43:18.
c ÕL 138:16.
14 *a* PJ Viimane kohtumõistmine.
b Al 7:21; ÕL 88:35.
15 *a* Mn 7:35–37; ÕL 35:8.
PJ Ime.
16 *a* Ps 40:6; ÕL 76:114; Ms 1:3–5.
17 *a* Jb 4:9.
b PJ Loodu, looma.

maa [c]põrmust inimene; ja tema sõna väel on tehtud imesid?

18 Ja kes ütleb, et Jeesus Kristus ei teinud palju vägevaid imesid? Ja palju vägevaid [a]imesid tehti ka apostlite kätega.

19 Ja kui [a]imesid tehti tookord, miks siis on Jumal lakanud olemast imede Jumal ja ometi jäänud muutumatuks Isikuks? Ja vaata, ma ütlen teile, et tema ei muutu; sest kui ta muutuks, lakkaks ta olemast Jumal; aga ta ei lakka olemast Jumal ja ta on imede Jumal.

20 Ja põhjus, miks ta ei tee enam [a]imesid inimlaste seas, on see, et nad kalduvad uskmatusse ja lahkuvad õigelt teelt ega tunne seda Jumalat, keda nad peaksid [b]usaldama.

21 Vaata, ma ütlen teile, et kes iganes usub Kristusesse ega kahtle, sellele antakse, [a]mida iganes ta Isalt palub Kristuse nimel; ja see lubadus on antud kõigile, koguni maa äärteni välja.

22 Sest vaata, nõnda ütles Jeesus Kristus, Jumala Poeg, oma jüngritele, kes pidid alles jääma, jah, ja ka kõigile oma jüngritele rahvahulga kuuldes: [a]Minge kogu maailma ja jutlustage evangeeliumi kõigele loodule;

23 ja see, kes usub ja keda ristitakse, see päästetakse, aga see, kes ei usu, see saab olema [a]neetud;

24 ja need [a]tunnustähed järgnevad neile, kes usuvad – minu nimel nad ajavad välja [b]kuradeid, nad räägivad uusi keeli, nad tõstavad üles madusid ja kui nad joovad midagi surmavat, ei tee see neile viga; nad panevad [c]käed haigete peale ja need paranevad;

25 ja kes iganes usub minu nimesse ilma milleski kahtlemata, sellele ma [a]kinnitan kõik oma sõnad, koguni maa äärteni välja.

26 Ja nüüd, vaata, kes võib seista vastu Issanda tegudele? [a]Kes võib eitada tema sõnu? Kes tõuseb Issanda kõikvõimsa väe vastu? Kes põlgab Issanda tegusid? Kes põlgab Kristuse lapsi? Vaadake, kõik teie, kes olete Issanda tegude [b]põlgajad, sest teie panete imeks ja hukkute.

27 Oo, siis, ärge põlake ja ärge imestage, vaid võtke kuulda Issanda sõnu ja paluge Isalt Jeesuse nimel, mida te iganes vajate. Ärge kahelge, vaid uskuge ja hakake pihta nagu vanadel aegadel ning [a]tulge Issanda juurde kogu oma [b]südamest ja [c]teenige välja oma pääste tema ees kartuse ja värinaga.

28 Olge [a]targad oma prooviaja

17 *c* 1Ms 2:7; Mo 2:25.
18 *a* Jh 6:14.
19 *a* ÕL 63:7–10.
20 *a* Km 6:11–13; Et 12:12–18; Mn 7:35–37.
b PJ Usaldama.
21 *a* Mt 21:22; 3Ne 18:20.
22 *a* Mk 16:15–16.
PJ Misjonitöö.
23 *a* PJ Hukka mõistma, hukkamõist.
24 *a* Mk 16:17–18.
PJ Tunnustäht.
b Ap 16:16–18.
c PJ Haigete õnnistamine.
25 *a* PJ Ilmutus; Tunnistus.
26 *a* 3Ne 29:4–7.
b Õp 13:13.
27 *a* Mn 10:30–32.
b Jos 22:5; ÕL 64:22, 34.
PJ Süda.
c Fl 2:12.
28 *a* Jb 6:12.

päevil; vabastage end kõigest, mis pole puhas; ärge paluge selleks, et kulutada seda oma [b]himudes, vaid paluge vankumatu kindlusega, et te ei annaks järele ühelegi kiusatusele, vaid et te teeniksite tõelist ja [c]elavat Jumalat.

29 Vaadake, et te ei saa [a]ebaväärilisena ristitud; vaadake, et te ei võta [b]ebaväärilisena Kristuse sakramenti; vaid vaadake, et te teete kõiki asju [c]väärilisuses ja teete seda Jeesuse Kristuse, elava Jumala Poja nimel; ja kui te teete seda ja peate vastu lõpuni, siis teid ei aeta mingil juhul välja.

30 Vaata, ma räägin teile, nii nagu [a]räägiksin surnuist, sest ma tean, et te saate minu sõnad.

31 Ärge mõistke mind süüdi minu [a]ebatäiuslikkuse pärast, ka mitte minu isa tema ebatäiuslikkuse pärast ega neid, kes on kirjutanud enne teda; vaid pigem tänage Jumalat, et ta on teinud teile ilmsiks meie puudused, et te õpiksite olema targemad, kui meie oleme olnud.

32 Ja nüüd, vaata, me oleme kirjutanud selle ülestähenduse vastavalt oma teadmistele nende kirjatähtedega, mida meie keskel nimetatakse [a]muudetud egiptuse keeleks, mida me oleme käest kätte andnud ja muutnud meie kõneviisi kohaselt.

33 Ja kui meie plaadid oleksid olnud piisavalt suured, oleksime me kirjutanud heebrea keeles; aga me oleme ka heebrea keelt muutnud; ja kui me oleksime kirjutanud heebrea keeles, vaata, ei oleks teil meie ülestähendustes mingit ebatäiuslikkust.

34 Aga Issand teab, mida me oleme kirjutanud, ja ka seda, et ükski teine rahvas meie keelt ei tea; ja kuna ükski teine rahvas ei tea meie keelt, seepärast on ta valmistanud [a]vahendid nende tõlkimiseks.

35 Ja nendest asjadest on kirjutatud, et me võiksime puhastada oma rõivad oma vendade verest, kes on [a]uskmatusse kaldunud.

36 Ja vaata, see, mida me oleme [a]soovinud oma vendade suhtes, jah, nimelt et neile taastataks teadmine Kristusest, vastab kõikide nende pühade palvetele, kes on maal elanud.

37 Ja annaks Issand Jeesus Kristus, et nende palvetele vastataks vastavalt nende usule ja Isa Jumal peaks meeles lepingut, mille ta tegi Iisraeli kojaga; ja õnnistagu ta neid igavesti usu läbi Jeesuse Kristuse nimesse. Aamen.

28 *b* PJ Himu.
c Al 5:13.
29 *a* PJ Ristima, ristimine – Ristimiseks vajalikud nõuded.
b 1Kr 11:27–30; 3Ne 18:28–32.
c PJ Vääriline, väärilisus.
30 *a* Mr 8:26; Mn 10:27.
31 *a* Mr 8:17; Et 12:22–28, 35.
32 *a* 1Ne 1:2; Mo 1:4.
34 *a* Mo 8:13–18; Et 3:23, 28; ÕL 17:1.
35 *a* 2Ne 26:15.
36 *a* Mr 8:24–26; ÕL 10:46–49.

ETERI RAAMAT

Jeredlaste ülestähendus, võetud kahekümne neljalt plaadilt, mille Limhi rahvas leidis kuningas Moosia päevil.

1. PEATÜKK

Moroni lühendab Eteri kirjutused – Esitatakse Eteri sugupuu – Jeredlaste keelt ei aeta segi Paabeli torni juures – Issand lubab juhtida nad parimale maale ja teha neist suure rahva.

JA nüüd, mina, [a]Moroni, jätkan aruande andmist nendest muistsetest elanikest, kes on hävitatud Issanda [b]käega selle põhjapoolse maa palgel.

2 Ja ma võtan oma aruande [a]kahekümne neljalt plaadilt, mille Limhi rahvas leidis, mida kutsutakse Eteri raamatuks.

3 Ja kuna ma usun, et esimene osa sellest ülestähendusest, mis jutustab maailma ning ka Aadama loomisest, ja aruanne sellest ajast kuni suure [a]tornini välja ja mis iganes tolle ajani inimlaste seas toimus, on juutide käes –

4 seepärast ei kirjuta ma neid asju, mis toimusid [a]Aadama päevadest kuni tolle ajani; vaid need on kirjas plaatidel; ja kes iganes need leiab, sellel on vägi saada kogu aruanne.

5 Aga vaata, ma ei anna täit aruannet, vaid ma annan ühe osa aruandest, tornist peale kuni tolle ajani, mil nad hävitati.

6 Ja ma annan oma aruande nõnda. See, kes kirjutas selle ülestähenduse, oli [a]Eter ja ta oli Koriantori järglane.

7 Koriantor oli Moroni poeg.
8 Ja Moron oli Eetemi poeg.
9 Ja Eetem oli Aaha poeg.
10 Ja Aaha oli Seti poeg.
11 Ja Sett oli Sibloni poeg.
12 Ja Siblon oli Komi poeg.
13 Ja Kom oli Koriantumi poeg.
14 Ja Koriantum oli Amnigaada poeg.
15 Ja Amnigaada oli Aaroni poeg.
16 Ja Aaron oli Heartomi poja Heeti järglane.
17 Ja Heartom oli Liibi poeg.
18 Ja Liib oli Kiisi poeg.
19 Ja Kiis oli Koromi poeg.
20 Ja Korom oli Leevi poeg.
21 Ja Leevi oli Kimi poeg.
22 Ja Kim oli Moriantoni poeg.
23 Ja Morianton oli Riplakiisi järglane.
24 Ja Riplakiis oli Seesi poeg.
25 Ja Sees oli Heeti poeg.
26 Ja Heet oli Komi poeg.
27 Ja Kom oli Koriantumi poeg.
28 Ja Koriantum oli Emeri poeg.
29 Ja Emer oli Oomeri poeg.
30 Ja Oomer oli Suuli poeg.
31 Ja Suul oli Kiibi poeg.

[ETERI]
1 1 *a* PJ Moroni, Mormoni poeg.
b Mr 5:23; ÕL 87:6–7.
2 *a* Al 37:21; Et 15:33.
3 *a* Om 1:22; Mo 28:17; Hl 6:28.
4 *a* ST hõlmab sama perioodi, mis 1Ms 1–10.
6 *a* Et 12:2; 15:34.

32 Ja Kiib oli Oriiha poeg, kes oli Jeredi poeg;

33 milline [a]Jered tuli oma vennaga ja nende mõlema perekonnaga ning mõnede teiste ja nende perekondadega suure torni juurest ajal, mil Issand [b]segas inimeste keele ja vandus oma vihas, et nad hajutatakse üle [c]kogu maa pinna; ja Issanda sõna kohaselt rahvas hajutati.

34 Ja kuna Jeredi [a]vend oli suur ja vägev mees, ja mees, keda Issand kõrgelt soosis, ütles Jered, tema vend, temale: Hüüa Issanda poole, et ta ei segaks meie keelt, nii et me ei mõista üksteise sõnu!

35 Ja sündis, et Jeredi vend hüüdis Issanda poole ja Issand halastas Jeredi peale; seepärast ei seganud ta Jeredi keelt; ja Jeredit ja tema venda ei aetud segadusse.

36 Siis ütles Jered oma vennale: Hüüa taas Issanda poole ja ehk ta pöörab ära oma viha nende pealt, kes on meie sõbrad, nii et ta ei sega nende keelt!

37 Ja sündis, et Jeredi vend hüüdis Issanda poole ja Issand halastas ka nende sõprade ja nende perekondade peale, nii et neid ei aetud segadusse.

38 Ja sündis, et Jered rääkis oma vennale taas, öeldes: Mine ja küsi Issandalt, kas ta ajab meid maalt välja, ja kui ta ajab meid maalt välja, siis küsi temalt, kuhu me läheme! Ja kes teab, ehk Issand juhib meid maale, mis on [a]parim kogu maailmas? Ja kui nõnda, siis olgem Issandale ustavad, et me saaksime selle endale pärisosaks.

39 Ja sündis, et Jeredi vend hüüdis Issanda poole, nii nagu Jeredi suu rääkis.

40 Ja sündis, et Issand kuulis Jeredi venda ja halastas tema peale ja ütles temale:

41 Mine ja kogu oma karjad, nii isas- kui emasloomad igast liigist, ja ka maa seemet igast liigist; ja oma [a]perekonnad; ja samuti Jered, sinu vend, ja tema perekond; ja ka sinu [b]sõbrad ja nende perekonnad ja Jeredi sõbrad ja nende perekonnad.

42 Ja kui sa oled seda teinud, [a]mine nende ees alla orgu, mis on põhja pool. Ja seal ma kohtun sinuga ja lähen sinu [b]ees maale, mis on kõigist maailma maadest [c]parim.

43 Ja seal ma õnnistan sind ja sinu seemet ja kasvatan endale üles sinu seemnest ja sinu venna seemnest ja nendest, kes lähevad sinuga, suure rahva. Ja kogu maa pinnal ei ole kedagi suuremat kui see rahvas, kelle ma endale sinu seemnest üles kasvatan. Ja nõnda ma teen sinule, kuna sa oled hüüdnud minu poole pikka aega.

2. PEATÜKK

Jeredlased valmistuvad teekonnaks tõotatud maale – See on parim maa, kus inimesed peavad teenima Kristust või nad pühitakse ära – Issand räägib Jeredi vennale kolm tundi – Jeredlased ehitavad pargaseid – Issand palub Jeredi vennal teha ettepanek, kuidas saada pargastesse valgust.

JA sündis, et Jered ja tema vend ja nende perekonnad ja ka Jeredi ja tema venna sõbrad ja nende perekonnad läksid orgu, mis oli põhja pool (ja oru nimi oli [a]Nimrod, see sai oma nime ühe vägeva jahimehe järgi), oma karjadega, mis nad olid kogunud, isane ja emane igast liigist.

2 Ja nad panid ka välja püüniseid ja püüdsid taevalinde; ja nad valmistasid ka anuma, milles nad kandsid enestega kaasas vete kalu.

3 Ja nad kandsid kaasas ka deseretti, mis on tõlkes mee mesilane; ja nõnda nad kandsid kaasas mesilasperesid ja kõike seda, mis oli maa palgel, seemneid igast liigist.

4 Ja sündis, et kui nad olid jõudnud alla Nimrodi orgu, tuli Issand alla ja rääkis Jeredi vennale; ja ta oli [a]pilve sees ning Jeredi vend ei näinud teda.

5 Ja sündis, et Issand käskis neil minna kõnnumaale, jah, sellisesse paika, kus inimene ei ole kunagi olnud. Ja sündis, et Issand läks nende ees ja rääkis nendega, seistes [a]pilve sees, ja andis neile juhiseid, kuhu neil tuleb minna.

6 Ja sündis, et nad rändasid kõnnumaal ja ehitasid pargased, millega nad ületasid paljud veed, ja neid juhiti pidevalt Issanda käega.

7 Ja Issand ei tahtnud, et nad mere taga kõnnumaal pidama jäävad, vaid ta tahtis, et nad lähevad edasi koguni tõotatud [a]maale välja, mis on kõikidest maadest parim ja mida Issand Jumal oli hoidnud õigemeelse rahva jaoks.

8 Ja ta oli vandunud oma vihas Jeredi vennale, et kes iganes valdavad seda tõotatud maad tollest ajast peale ja igavesti, peavad [a]teenima teda, tõelist ja ainsat Jumalat, või muidu nad [b]pühitakse ära, kui neid peaks tabama tema viha täius.

9 Ja nüüd, me võime näha Jumala korraldusi selle maa suhtes, et see on tõotatud maa; ja ükskõik missugune rahvas seda valdab, see peab teenima Jumalat või nad pühitakse ära, kui neid tabab tema viha täius. Ja tema viha täius tabab neid siis, kui nad on oma süütegudes küpseks saanud.

10 Sest vaata, see on maa, mis on kõikidest maadest parim; mispärast see, kes seda valdab, peab teenima Jumalat või ta pühitakse ära; sest see on Jumala igavikuline määrus. Ja see, et nad [a]pühitakse ära, ei tule enne, kui maa laste seas on süü [b]täius.

11 Ja see tuleb teile, oo te [a]paganad, et te võiksite teada Jumala

33 *a* PJ Jered.
b 1Ms 11:6–9.
c Mo 28:17.
34 *a* PJ Jeredi vend.
38 *a* PJ Tõotatud maa.
41 *a* Et 6:20.
b Et 6:16.
42 *a* 1Ne 2:1–2; Aabr 2:3.
b ÕL 84:88.
c 1Ne 13:30.
2 1 *a* 1Ms 10:8.
4 *a* 4Ms 11:25; ÕL 34:7–9; JSA 1:68.
5 *a* 2Ms 13:21–22.
7 *a* 1Ne 4:14.
PJ Tõotatud maa.
8 *a* Et 13:2.
b Jm 1:3, 10; Al 37:28; Et 9:20.
10 *a* 1Ne 17:37–38.
b 2Ne 28:16.
11 *a* 2Ne 28:32.

korraldusi – et te võiksite parandada meelt ja mitte jätkata oma süüs kuni selle täiuseni, et te ei tooks endi peale alla Jumala viha täiust, nagu maa elanikud on siiani teinud.

12 Vaata, see on parim maa ja ükskõik milline rahvas seda omab, on [a]vaba orjusest ja vangistusest ja kõikidest teistest rahvustest taeva all, kui nad vaid [b]teenivad maa Jumalat, kes on Jeesus Kristus, kes on ilmsiks tehtud selle kaudu, mida me oleme kirjutanud.

13 Ja nüüd, ma jätkan oma ülestähendusega, sest vaata, sündis, et Issand tõi Jeredi ja tema vennad kuni selle suure mereni välja, mis maid eraldab. Ja kui nad jõudsid mere äärde, püstitasid nad telgid ja nimetasid selle paiga Moriankumeriks; ja nad elasid telkides ja elasid mere kaldal telkides neli aastat.

14 Ja sündis, et neljanda aasta lõpul tuli Issand taas Jeredi venna juurde ja seisis pilve sees ning rääkis temaga. Ja Issand rääkis Jeredi vennaga kolm tundi ja [a]talitses teda, kuna ta ei olnud pidanud meeles [b]hüüda Issanda nime.

15 Ja Jeredi vend parandas meelt sellest halvast, mida ta oli teinud, ja hüüdis Issanda nime oma vendade eest, kes olid koos temaga. Ja Issand ütles temale: Ma annan sulle ja su vendadele teie patud andeks; kuid ärge enam patustage, sest pidage meeles, et minu [a]Vaim ei [b]heitle inimesega alati; mispärast, kui te patustate, kuni te saate täiesti küpseks, lõigatakse teid Issanda juurest ära. Ja need on minu mõtted sellest maast, mille ma annan teile pärisosaks; sest see maa saab olema kõikidest maadest [c]parim.

16 Ja Issand ütles: Asuge tööle ja ehitage pargased, nii nagu te seni olete ehitanud! Ja sündis, et Jeredi vend asus tööle, ja samuti tema vennad, ja nad ehitasid pargased, nii nagu nad olid ehitanud, Issanda [a]juhiste kohaselt. Ja need olid väikesed ja need olid vee peal kerged, kerged kui lind vee peal.

17 Ja need ehitati nii, et need olid ülimalt [a]tihedad, nii et need pidasid koguni vett nagu anum; ja nende põhi oli veekindel nagu anum ja nende küljed olid veekindlad nagu anum ja nende otsad olid teravad ning nende lagi oli veekindel nagu anum; ja nende pikkus vastas puu pikkusele ja nende uks oli suletult veekindel nagu anum.

18 Ja sündis, et Jeredi vend hüüdis Issanda poole, öeldes: Oo Issand, ma olen ära teinud töö, mida sa mul teha käskisid, ja ma olen teinud pargased nii, nagu sa mind juhatasid.

19 Ja vaata, oo Issand, neis ei ole valgust; kuhu me tüürime? Ja pealegi me hukkume, sest me ei

12 *a* PJ Vaba, vabadus.
b Js 60:12.
14 *a* PJ Nuhtlema, nuhtlemine.
b PJ Palve.
15 *a* Et 15:19.
b 1Ms 6:3; 2Ne 26:11; Mr 5:16.
c Et 9:20.
16 *a* 1Ne 17:50–51.
17 *a* Et 6:7.

saa neis hingata muud kui seda õhku, mis neis on; seepärast me hukkume.

20 Ja Issand ütles Jeredi vennale: Vaata, tee avaus lakke ja samuti põhja; ja kui sa siis vajad õhku, ava avaus ja lase õhk sisse. Ja kui on nõnda, et teile tuleb sisse vett, vaata, siis sulgege avaus, et te veetulvas ei hukkuks.

21 Ja sündis, et Jeredi vend tegi nii, nagu Issand oli käskinud.

22 Ja ta hüüdis taas Issanda poole, öeldes: Oo Issand, vaata, ma olen teinud, just nagu sa oled mind käskinud; ja ma olen ehitanud laevad oma rahvale, ja vaata, nendes ei ole valgust. Vaata, oo Issand, kas sa tahad, et me ületame selle suure vee pimeduses?

23 Ja Issand ütles Jeredi vennale: Mida sa tahad, et ma teeksin, et teil oleks teie laevades valgus? Sest vaata, teil ei saa olla aknaid, kuna need puruneksid tükkideks; samuti ei saa te kaasa võtta tuld, sest te ei saa minna tulevalgel.

24 Sest vaata, te saate olema nagu vaal keset merd; sest teie peale sööstavad lainevallid. Ometi ma toon teid meresügavusest taas välja; sest [a]tuuled on läinud välja minu suust ja ka [b]vihmad ja tulvavad veed olen saatnud välja mina.

25 Ja vaata, ma valmistan teid ette nendeks asjadeks; sest te ei saa ületada seda suurt sügavust, kui ma ei valmista teid ette merelainete vastu ja tuulte vastu, mis on liikvele läinud, ja tulvavate vete vastu, mis tulevad. Seepärast, mida te soovite, et ma teie jaoks valmistaksin, et teil oleks valgust, kui te olete neelatud mere sügavustesse?

3. PEATÜKK

Jeredi vend näeb Issanda sõrme, kui ta puudutab kuutteist kivi – Kristus näitab oma vaimukeha Jeredi vennale – Neid, kellel on täiuslik teadmine, ei saa eemal hoida sellest, mis on teispool eesriiet – Antakse tõlkijad, et jeredlaste ülestähendust päevavalgele tuua.

JA sündis, et Jeredi vend (ehitatud laevade arv oli nüüd kaheksa) läks mäele, mida nad kutsusid Selemi mäeks selle ülimalt suure kõrguse pärast, ja sulatas kaljust välja kuusteist väikest kivi; ja need olid valged ja puhtad just nagu läbipaistev klaas; ja ta kandis need oma käes mäe tippu ning hüüdis taas Issanda poole, öeldes:

2 Oo Issand, sa oled öelnud, et meil tuleb minna vetevoogude keskele. Nüüd, vaata, oo Issand, ja ära ole vihane oma teenija peale tema nõrkuse pärast sinu ees; sest me teame, et sa oled püha ja elad taevais ja et meie ei ole väärilised sinu ees; sest [a]langemise pärast on meie [b]loomus jätkuvalt halvaks muutunud; ometi, oo Issand, sa oled andnud meile käsu, et me

24 *a* Et 6:5.
b Ps 148:8.
3 2 *a* PJ Aadama ja Eeva langemine.
b Mo 3:19.

ei varjanud neid tema silme eest koguni maa äärteni välja.

26 Sest ta oli öelnud temale juba varem, et [a]kui ta [b]usuks temasse, võiks ta näidata temale [c]kõike – seda näidataks temale; seepärast ei saanud Issand temalt midagi tagasi hoida, sest ta teadis, et Issand võis näidata temale kõiki asju.

27 Ja Issand ütles temale: Kirjuta need asjad ja [a]pitseeri need ja ma näitan neid inimlastele minu enda poolt heaksarvatud ajal.

28 Ja sündis, et Issand käskis teda, et ta pitseeriks kinni need kaks [a]kivi, mis ta oli saanud, ega näitaks neid enne, kui Issand näitab neid inimlastele.

4. PEATÜKK

Moronil kästakse pitseerida Jeredi venna kirjutused – Neid ei ilmutata enne, kui inimestel on selline usk nagu Jeredi vennal – Kristus käsib inimestel uskuda tema ja ta jüngrite sõnu – Inimestel kästakse meelt parandada, uskuda evangeeliumi ning saada päästetud.

JA Issand käskis Jeredi vennal minna mäe otsast Issanda juurest alla ja [a]kirjutada sellest, mis ta on näinud; ja neid keelati ilmutada inimlastele [b]enne, kui alles pärast seda, kui ta tõstetakse üles ristile, ja sel põhjusel hoidis kuningas Moosia neid, et need ei tuleks maailma enne, kui Kristus on end oma rahvale näidanud.

2 Ja pärast seda, kui Kristus tõepoolest oli näidanud end oma rahvale, ta käskis, et need tehtaks ilmsiks.

3 Ja nüüd, pärast seda, on nad kõik kaldunud uskmatusse; ja pole kedagi peale laamanlaste, ja nemad on hüljanud Kristuse evangeeliumi; seepärast on mul kästud need taas maasse [a]peita.

4 Vaata, ma olen kirjutanud nendele plaatidele needsamad asjad, mida nägi Jeredi vend; ja mitte kunagi pole tehtud ilmsiks suuremaid asju kui need, mis tehti ilmsiks Jeredi vennale.

5 Mispärast, Issand on käskinud mul need üles kirjutada; ja ma olen need kirjutanud. Ja ta käskis mind, et ma pean need kinni [a]pitseerima, ja ta on käskinud mul samuti kinni pitseerida nende tõlkijad; mispärast, ma olen kinni pitseerinud [b]tõlkijad vastavalt Issanda käsule.

6 Sest Issand ütles mulle: Need ei lähe paganate kätte enne seda päeva, kui nad parandavad meelt oma süütegudest ja saavad Issanda ees puhtaks.

7 Ja sel päeval, kui nad rakendavad minusse usku, ütleb Issand, just nagu tegi Jeredi vend, et nad võiksid saada [a]pühitsetud minus, siis teen ma neile ilmsiks selle,

26 *a* Et 3:11–13.
b PJ Uskuma, usuline tõekspidamine.
c Et 4:4.
27 *a* 2Ne 27:6–8.
28 *a* ÕL 17:1.
4 1 *a* Et 12:24.
PJ Pühakirjad.
b Et 3:21.
3 *a* Mr 8:14.
5 *a* Et 5:1.
b ÕL 17:1; JSA 1:52.
PJ Uurim ja Tummim.
7 *a* PJ Pühitsemine.

mida nägi Jeredi vend, avaldades neile koguni kõik oma ilmutused, ütleb Jeesus Kristus, Jumala Poeg, taevaste ja maa ja kõige neis oleva [b]Isa.

8 Ja neetud olgu see, kes [a]võitleb Issanda sõna vastu; ja neetud olgu see, kes neid asju [b]eitab; sest neile ma ei näita [c]mingeid suuremaid asju, ütleb Jeesus Kristus; sest mina olen see, kes räägib.

9 Ja minu käsul avatakse ja [a]suletakse taevad; ja minu sõna peale väriseb [b]maa; ja minu käsul surevad selle elanikud just nõnda nagu tule läbi.

10 Ja see, kes ei usu minu sõnu, ei usu ka minu jüngreid; ja kui on nõnda, et ma ei räägi, otsustage ise; sest [a]viimsel päeval te saate teada, et see, kes räägib, olen mina.

11 Aga sellel, kes [a]usub neid asju, mida ma olen rääkinud, lasen ma saada osa oma Vaimu ilmsikstegemistest ja ta saab teadma ja annab tunnistust. Sest minu Vaimu kaudu ta saab [b]teada, et need asjad on [c]õiged, sest see veenab inimesi tegema head.

12 Ja mis iganes veenab inimesi tegema head, on minust; sest [a]hea ei tule kelleltki muult kui minult. Mina olen see, kes juhib inimesi kõigele heale; see, kes ei taha [b]uskuda minu sõnu, ei usu mind – et ma olen; ja see, kes ei taha uskuda mind, ei usu Isa, kes mind saatis. Sest vaata, mina olen Isa, mina olen maailma [c]valgus ja [d]elu ja tõde.

13 [a]Tulge minu juurde, oo te paganad, ja ma näitan teile suuremaid asju, teadmist, mis on peidetud uskmatuse pärast.

14 Tulge minu juurde, oo te Iisraeli koda, ja teile tehakse [a]ilmsiks, kui suuri asju on Isa teile hoiule pannud maailma rajamisest peale; ja uskmatuse pärast ei ole see teile osaks saanud.

15 Vaata, kui te rebite puruks selle uskmatuse loori, mis sunnib teid jääma teie kohutavasse pahelisusesse ja kõvasüdamelisusesse ja meelepimedusse, siis need suured ja imepärased asjad, mis on teie eest olnud [a]peidetud maailma rajamisest peale – jah, kui te hüüate Isa poole minu nimel murtud südame ja kahetseva vaimuga, siis te saate teada, et Isal on meeles leping, mille ta tegi teie isadega, oo Iisraeli koda.

16 Ja siis minu [a]ilmutused, mida ma olen lasknud oma teenijal Johannesel kirjutada, ilmutatakse kõikide rahvaste silmadele. Pidage meeles, kui te neid asju näete, et siis te teate, et aeg on lähedal, mil nad tõepoolest ilmsiks tehakse.

17 Seepärast, [a]kui te saate need ülestähendused, te võite teada,

7 *b* Mo 3:8.
8 *a* 3Ne 29:5–6; Mr 8:17.
b 2Ne 27:14; 28:29–30.
c Al 12:10–11; 3Ne 26:9–10.
9 *a* 1Kn 8:35; ÕL 77:8.
b Hl 12:8–18; Mr 5:23.
10 *a* 2Ne 33:10–15.
11 *a* ÕL 5:16.
b PJ Tunnistus.
c Et 5:3–4; Mn 10:4–5.
12 *a* Al 5:40; Mn 7:16–17.
b 3Ne 28:34.
c PJ Valgus, Kristuse valgus.
d Jh 8:12; Al 38:9.
13 *a* 3Ne 12:2–3.
14 *a* ÕL 121:26–29.
15 *a* 2Ne 27:10.
16 *a* Ilm 1:1; 1Ne 14:18–27.
17 *a* 3Ne 21:1–9, 28.

et Isa töö on alanud kogu maa palgel.

18 Seepärast, [a]parandage meelt, kõik te maa ääred, ja tulge minu juurde ja uskuge minu evangeeliumisse ja saage [b]ristitud minu nimel, sest see, kes usub ja on ristitud, päästetakse; aga see, kes ei usu, saab olema neetud; ja [c]tunnustähed järgnevad neile, kes usuvad minu nimesse.

19 Ja õnnistatud on see, kes on leitud [a]ustavana minu nimele viimsel päeval, sest ta tõstetakse üles, et elada selles kuningriigis, mis on valmistatud tema jaoks [b]maailma rajamisest peale. Ja vaata, mina olen see, kes on seda rääkinud. Aamen.

5. PEATÜKK

Kolm tunnistajat ja töö ise seisavad tunnistusena Mormoni Raamatu tõepärasusest.

JA nüüd, mina, Moroni, olen kirjutanud need sõnad, mis mul kästi kirjutada, mälu järgi; ja ma olen jutustanud sulle asjadest, mille ma olen kinni [a]pitseerinud; seepärast ära puutu neid, et neid tõlkida; sest see on sul keelatud, välja arvatud peagi vastavalt Jumala tarkusele.

2 Ja vaata, sulle võib saada osaks eriline võimalus näidata plaate [a]nendele, kes aitavad kaasa selle töö esiletoomisel;

3 ja neid näidatakse Jumala väel [a]kolmele; mispärast, nad [b]teavad kindlalt, et need asjad on [c]õiged.

4 Ja kolme [a]tunnistaja suuga need asjad kinnitatakse; ja kolme tunnistus ja see töö, milles näidatakse Jumala väge ja ka tema sõna, millest Isa ja Poeg ja Püha Vaim annavad tunnistust – ja kõik see seisab tunnistusena maailma vastu viimsel päeval.

5 Ja kui on nõnda, et nad parandavad meelt ja [a]tulevad Isa juurde Jeesuse nimel, võetakse nad vastu Jumala kuningriiki.

6 Ja nüüd, otsustage ise, kas mul ei ole nendeks asjadeks volitust; sest te saate teada, et mul on volitus, kui te näete mind ja me seisame viimsel päeval Jumala ees. Aamen.

6. PEATÜKK

Tuuled ajavad jeredlaste pargaseid tõotatud maa suunas – Inimesed ülistavad Issandat tema headuse eest – Oriiha määratakse nende kuningaks – Jered ja tema vend surevad.

JA nüüd, mina, Moroni, jätkan

18 *a* 3Ne 27:20; Mn 7:34.
b Jh 3:3–5.
PJ Ristima, ristimine – Hädavajalik.
c PJ Vaimu annid.
19 *a* Mo 2:41; ÕL 6:13.
PJ Jeesus Kristus – Kristuse nime võtmine enda peale.
b 2Ne 9:18.
5 1 *a* 2Ne 27:7–8, 21; Et 4:4–7.
2 *a* 2Ne 27:12–14; ÕL 5:9–15.
3 *a* 2Ne 11:3; 27:12.
b ÕL 5:25.
c Et 4:11.
4 *a* Vt ÕL 17. osa päis ja s-d 1–3; vt ka „Kolme tunnistaja tunnistus" Mormoni Raamatu alguses.
5 *a* Mr 9:27; Mn 10:30–32.
6 2 *a* Et 3:3–6.

ülestähendusega Jeredist ja tema vennast.

2 Sest sündis, et pärast seda, kui Issand oli ette valmistanud [a]kivid, mis Jeredi vend oli kandnud üles mäele, tuli Jeredi vend mäelt alla ja ta pani kivid laevadesse, mis olid valmis, ühe kummassegi otsa; ja vaata, need andsid laevadesse valgust.

3 Ja nõnda lasi Issand kividel pimeduses särada, et anda valgust meestele, naistele ja lastele, et nad ei peaks pimeduses üle suurte vete minema.

4 Ja sündis, et kui nad olid varunud kõiksugu toidupoolist, et nad võiksid sellest elada vee peal olles, ja ka toitu oma pudulojuste ja veisekarjadele ja mis iganes elajaid või loomi või linde nad võisid kaasa võtta – ja sündis, et kui nad olid teinud kõike seda, läksid nad oma laevadesse ehk pargastesse ja suundusid merele, usaldades end Issanda, oma Jumala hoolde.

5 Ja sündis, et Issand Jumal lasi vete peal puhuda [a]raevukal tuulel tõotatud maa suunas, ja nõnda vintsutati neid merelainetel tuulest aetuna.

6 Ja sündis, et palju kordi olid nad maetud meresügavustesse lainevallide pärast, mis murdusid nende peal, ja ka suurte ja kohutavate tormide pärast, mida tekitas raevukas tuul.

7 Ja sündis, et kui nad olid maetud sügavusse, ei teinud vesi neile kahju, sest nende laevad olid [a]veekindlad nagu anumad ja nad olid ka veekindlad nagu Noa [b]laev; seepärast, kui neid ümbritsesid paljud veed, hüüdsid nad Issanda poole ja ta tõi nad taas üles vete pinnale.

8 Ja sündis, et sel ajal, kui nad olid vee peal, ei lakanud tuul kunagi puhumast tõotatud maa suunas; ja nõnda ajas tuul neid edasi.

9 Ja nad [a]laulsid ülistuslaule Issandale; jah, Jeredi vend laulis ülistuslaule Issandale ja ta [b]tänas ja ülistas Issandat päev läbi; ja kui öö tuli, ei lakanud nad Issandat ülistamast.

10 Ja nõnda aeti neid edasi ja ükski merekoletis ei saanud neid murda ega vaalad räsida ja neil oli pidevalt valgust kas siis vee peal või vee all.

11 Ja nõnda aeti neid vee peal edasi kolmsada ja nelikümmend ja neli päeva.

12 Ja nad randusid tõotatud maa rannikul. Ja kui nende jalad olid puudutanud tõotatud maa randu, kummardusid nad maa palgel ja alandasid end Issanda ees ning valasid rõõmupisaraid Issanda ees tema õrna halastuse rohkuse pärast nende vastu.

13 Ja sündis, et nad käisid mööda maa palet ja hakkasid maad harima.

14 Ja Jeredil oli neli poega ja nende nimed olid Jaakom ja Gilga ja Maaha ja Oriiha.

5 *a* Et 2:24–25.
7 *a* Et 2:17.
b 1Ms 6:14; Ms 7:43.
9 *a* PJ Laulmine.
b 1Aj 16:7–9; Al 37:37; ÕL 46:32.

15 Ja Jeredi vend sai samuti poegi ja tütreid.

16 Ja Jeredi ja tema venna [a]sõpru oli umbes kakskümmend ja kaks hinge; ja nad said samuti poegi ja tütreid enne, kui nad jõudsid tõotatud maale; ja seepärast hakkas neid olema palju.

17 Ja neid õpetati [a]kõndima alandlikult Issanda ees; ja neid [b]õpetati ka kõrgest.

18 Ja sündis, et nad hakkasid maa palgel levima ja paljunema ning maad harima; ja nad kasvasid maal tugevaks.

19 Ja Jeredi vend hakkas vanaks jääma ja nägi, et ta peab varsti hauda minema; mispärast ta ütles Jeredile: Kogugem oma rahvas kokku, et me võiksime nad üle lugeda ja nendelt teada saada, mida nad soovivad meilt enne, kui me läheme oma haudadesse.

20 Ja rahvas koguti vastavalt kokku. Nüüd, Jeredi venna poegade ja tütarde arv oli kakskümmend ja kaks hinge; ja Jeredi poegade ja tütarde arv oli kaksteist, temal oli neli poega.

21 Ja sündis, et nad lugesid oma rahva üle; ja pärast seda, kui nad olid nad üle lugenud, soovisid nad nendelt teada saada, mida nad tahaksid, et nad teeksid enne, kui nad lähevad oma haudadesse.

22 Ja sündis, et rahvas soovis nendelt, et nad [a]võiaksid ühe oma poegadest kuningaks nende üle.

23 Ja nüüd, vaata, see kurvastas neid. Ja Jeredi vend ütles neile: See [a]viib kindlasti vangistusse.

24 Aga Jered ütles oma vennale: Lase neil saada endale kuningas! Ja seepärast ütles ta neile: Valige endile meie poegade seast kuningas, keda iganes te tahate!

25 Ja sündis, et nad valisid nimelt Jeredi venna esmasündinu, ja tema nimi oli Paagag. Ja sündis, et ta keeldus ega tahtnud olla nende kuningaks. Ja rahvas tahtis, et tema isa teda sunniks, kuid tema isa ei teinud seda; ja ta käskis neid, et nad ei sunniks mitte ühtegi inimest neile kuningaks hakkama.

26 Ja sündis, et nad valisid kõiki Paagagi vendi ja nemad ei tahtnud.

27 Ja sündis, et ka Jeredi pojad ei tahtnud, nimelt kõik peale ühe; ja Oriiha võiti olema kuningaks rahva üle.

28 Ja ta hakkas valitsema ja rahvast hakkas saatma edu; ja nad said ülimalt rikkaks.

29 Ja sündis, et Jered suri ja tema vend samuti.

30 Ja sündis, et Oriiha kõndis alandlikult Issanda ees ja pidas meeles, kui suuri asju Issand oli teinud tema isale, ja ta õpetas ka oma rahvale, kui suuri asju Issand on teinud nende isadele.

7. PEATÜKK

Oriiha valitseb õigemeelsuses – Keset anastust ja võitlust rajatakse Suuli ja Kohori võistlevad kuningriigid – Prohvetid mõistavad hukka rahva pahelisuse ja ebajumalakummardamise, mispeale rahvas meelt parandab.

JA sündis, et Oriiha mõistis kõik oma päevad maal kohut õigemeelselt ja tema elupäevi oli ülimalt palju.

2 Ja talle sündis poegi ja tütreid; jah, talle sündis kolmkümmend ja üks, kelle seas oli kakskümmend ja kolm poega.

3 Ja sündis, et talle sündis ka Kiib tema vanas eas. Ja sündis, et Kiib valitses tema asemel; ja Kiibile sündis Korihor.

4 Ja kui Korihor oli kolmkümmend ja kaks aastat vana, hakkas ta vastu oma isale ning läks ja elas Nehori maal; ja temale sündis poegi ja tütreid ja neist sirgusid ülimalt kenad; mispärast, Korihor tõmbas endaga kaasa palju inimesi.

5 Ja kui ta oli kogunud kokku sõjaväe, tuli ta Moroni maale, kus elas kuningas, ja võttis ta vangi, mis viis täide Jeredi venna [a]sõnad, et nad viiakse vangistusse.

6 Nüüd, Moroni maa, kus kuningas elas, oli selle maa lähedal, mida nefilased kutsusid Laastamiseks.

7 Ja sündis, et Kiib elas vangistuses ja samuti tema rahvas, tema poja Korihori all, kuni ta sai väga vanaks; ometi sündis Kiibile Suul tema vanas eas, sel ajal, kui ta veel vangistuses oli.

8 Ja sündis, et Suul oli vihane oma venna peale; ja Suul kasvas tugevaks ja sai vägevaks, mis mehe jõusse puutub; ja ta oli ka vägev otsustusvõimelt.

9 Mispärast, ta läks Eefraimi künkale ja sulatas künkast välja ja tegi terasest mõõku nendele, keda ta oli endaga kaasa võtnud; ja pärast seda, kui ta oli nad mõõkadega relvastanud, pöördus ta tagasi Nehori linna ja alustas lahingut oma venna Korihoriga, mil moel ta sai kuningriigi enda kätte ning andis selle oma isale Kiibile tagasi.

10 Ja tänu sellele, mida Suul oli teinud, andis ta isa kuningriigi temale; seepärast hakkas ta valitsema oma isa asemel.

11 Ja sündis, et ta mõistis kohut õigemeelselt ja ta laiendas oma kuningriiki kogu maa palgel, sest rahvas oli saanud ülimalt arvukaks.

12 Ja sündis, et ka Suulile sündis palju poegi ja tütreid.

13 Ja Korihor parandas meelt paljudest halbadest tegudest, mis ta oli teinud; mispärast, Suul andis talle võimu oma kuningriigis.

14 Ja sündis, et Korihoril oli palju poegi ja tütreid. Ja Korihori poegade seas oli üks, kelle nimi oli Noa.

15 Ja sündis, et Noa hakkas vastu kuningas Suulile ja ka oma isale Korihorile ja tõmbas enda poole oma venna Kohori ja samuti kõik tema vennad ja paljud rahva hulgast.

16 Ja ta pidas lahingu kuningas Suuli vastu, milles ta sai

16*a* Et 1:41.
17*a* PJ Kõndima, kõndima koos Jumalaga.
b PJ Ilmutus.
22*a* PJ Võidma.
23*a* 1Sm 8:10–18; Mo 29:16–23.

7 5*a* Et 6:23.

oma valdusse nende esimese pärandmaa; ja ta sai selle maaosa kuningaks.

17 Ja sündis, et ta pidas taas lahingu kuningas Suuli vastu; ja ta võttis kinni kuningas Suuli ja viis ta Moronisse vangi.

18 Ja sündis, et kui ta oli valmis teda tapma, hiilisid Suuli pojad ööpimeduses Noa kotta ja tapsid tema ja murdsid maha vangla ukse ja tõid oma isa välja ja panid ta tema troonile tema enda kuningriigis.

19 Mispärast, Noa poeg ehitas tema kuningriigi üles tema asemel; ometi ei saanud nad enam võimu kuningas Suuli üle ja rahvast, kes oli kuningas Suuli valitsemise all, saatis ülim edu ja see kasvas suureks.

20 Ja maa jagati ja seal oli kaks kuningriiki, Suuli kuningriik ja Kohori, Noa poja kuningriik.

21 Ja Kohor, Noa poeg, käskis oma rahval minna Suuli vastu võitlusse, milles Suul neid võitis ning ta surmas Kohori.

22 Ja nüüd, Kohoril oli poeg, kelle nimi oli Nimrod; ja Nimrod andis Kohori kuningriigi Suulile üle ja võitis Suuli silmis poolehoiu; mispärast Suul soosis teda väga ja ta toimis Suuli kuningriigis vastavalt oma soovile.

23 Ja Suuli valitsemise ajal tuli rahva sekka ka prohveteid, kelle oli saatnud Issand, kuulutades prohvetlikult, et rahva pahelisus ja [a]ebajumalakummardamine toovad maale needuse ja nad tuleb hävitada, kui nad meelt ei paranda.

24 Ja sündis, et rahvas laimas prohveteid ja pilkas neid. Ja sündis, et kuningas Suul mõistis kohut kõigi nende üle, kes prohveteid laimasid.

25 Ja ta kehtestas kogu maal seaduse, mis andis prohvetitele võimu minna, kuhu iganes nad tahavad; ja sel põhjusel toodi rahvas meeleparandusele.

26 Ja kuna rahvas parandas meelt oma süütegudest ja ebajumalakummardamisest, heitis Issand neile armu ja neid hakkas taas maal edu saatma. Ja sündis, et Suul sai vanas eas poegi ja tütreid.

27 Ja Suuli päevil ei olnud enam sõdu ja ta pidas meeles neid suuri asju, mis Issand oli teinud tema isadele, tuues nad [a]üle suure sügavuse tõotatud maale; mispärast ta mõistis kohut õigemeelselt kõik oma päevad.

8. PEATÜKK

Võitlus ja tüli kuningriigi pärast – Akiis moodustab salajase liidu, et mõrvata kuningas – Salajased liidud on kuradist ja viivad rahvaste hävituseni – Nüüdisaegseid paganaid hoiatatakse salajase liidu eest, mis püüab kukutada kõikide maade, rahvaste ja riikide vabadust.

JA sündis, et temale sündis Oomer

23 *a* PJ Ebajumala kummardamine.

27 *a* Et 6:4, 12.

ja Oomer valitses tema asemel. Ja Oomerile sündis Jered ja Jeredile sündis poegi ja tütreid.

2 Ja Jered hakkas vastu oma isale ja läks ning elas Heeti maal. Ja sündis, et ta meelitas paljusid inimesi oma kavalate sõnadega, kuni ta oli võitnud enda poole pool kuningriiki.

3 Ja kui ta oli enda poole võitnud pool kuningriiki, läks ta lahingusse oma isa vastu ja ta viis oma isa vangistusse ning sundis teda vangistuses teenima;

4 ja nüüd, Oomeri valitsemispäevil oli ta pool oma elupäevadest vangistuses. Ja sündis, et talle sündis poegi ja tütreid, kelle hulgas olid Hesrom ja Koriantumr;

5 ja nad olid ülimalt vihased oma venna Jeredi tegude pärast, nii et nad kogusid kokku sõjaväe ja läksid Jeredi vastu lahingusse. Ja sündis, et nad läksid tema vastu lahingusse ööpimeduses.

6 Ja sündis, et kui nad olid tapnud Jeredi sõjaväe, olid nad valmis tapma ka teda ennast; ja ta anus neid, et nad ei tapaks teda ja ta annab kuningriigi üle oma isale. Ja sündis, et nad kinkisid talle elu.

7 Ja nüüd, Jered muutus ülimalt kurvaks kuningriigi kaotamise pärast, sest ta süda oli kiindunud kuningriiki ja maailma hiilgusesse.

8 Nüüd, Jeredi tütar, olles ülimalt nutikas ja nähes oma isa kurbust, mõtles välja plaani, millega ta võiks kuningriigi oma isale tagasi võita.

9 Nüüd, Jeredi tütar oli ülimalt kena. Ja sündis, et ta rääkis oma isaga ja ütles temale: Mispärast on mu isal nii palju muret? Kas ta ei ole lugenud ülestähendust, mille meie isad tõid üle suure sügavuse? Vaata, kas pole seal aruannet vana aja inimestest, kuidas nad oma [a]salaplaanidega said endale kuningriike ning suurt hiilgust?

10 Ja nüüd, seepärast, saatku mu isa Akiisi, Kimnori poja järele; ja vaata, ma olen ilus ja ma [a]tantsin tema ees ja ma olen talle meele järgi, nii et ta soovib mind naiseks; mispärast, kui ta soovib sinult, et sa annaksid mind temale naiseks, siis sa ütle: Ma annan ta sulle, kui sa tood mulle minu isa, kuninga pea.

11 Ja nüüd, Oomer oli Akiisi sõber; mispärast, kui Jered oli saatnud Akiisi järele, tantsis Jeredi tütar tema ees, nii et ta oli talle meele järgi, nii et ta tahtis teda naiseks. Ja sündis, et ta ütles Jeredile: Anna ta minule naiseks!

12 Ja Jered ütles temale: Ma annan ta sulle, kui sa tood minule mu isa, kuninga pea.

13 Ja sündis, et Akiis kogus Jeredi kotta kõik oma sugulased ja ütles neile: Kas te vannute mulle, et te olete mulle ustavad asjas, mida ma soovin teilt?

14 Ja sündis, et nad kõik [a]vandusid talle taeva Jumala nimel ja ka taeva nimel ja ka maa nimel ning

8 9 *a* Hl 6:26–30; 3Ne 6:28; Ms 5:51–52. 10 *a* Mk 6:22–28. 14 *a* PJ Jumalateotus, Jumalat teotama.

oma pea nimel, et kes iganes keeldub andmast abi, mida Akiis soovib, kaotab oma pea; ja kes iganes teeb teatavaks, mida Akiis neile avaldab, see kaotab oma elu.

15 Ja sündis, et nõnda nad nõustusid Akiisiga. Ja Akiis andis neile [a]vanded, mille olid andnud vana aja inimesed, kes otsisid samuti võimu, mida pärandati edasi juba [b]Kainist alates, kes oli mõrvar algusest peale.

16 Ja kuradi väel hoiti neid üleval, et anda neid vandeid inimestele, et hoida neid pimeduses, et aidata sellistel, kes otsivad võimu, saada võimu ja mõrvata ja röövida ja valetada ja panna toime kõiksugu pahelisust ja hoorata.

17 Ja see oli Jeredi tütar, kes pani tema südamesse mõtte need vanad asjad üles otsida; ja Jered pani selle Akiisi südamesse; mispärast, Akiis andis need oma sugulastele ja sõpradele, juhtides neid eemale ilusate lubadustega tegema, mida iganes ta soovis.

18 Ja sündis, et nad moodustasid salajase [a]liidu otsekui vanal ajal; milline liit on Jumala silmis kõigest kõige jäledam ja pahelisem;

19 sest Issand ei tegutse salajastes liitudes; ka ei soovi ta, et inimene valaks verd, vaid on seda alati keelanud inimese algusest peale.

20 Ja nüüd, mina, Moroni, ei kirjuta üles nende vannete ja liitude olemust, sest mulle on antud teada, et need on kõigi rahvaste seas ja need on laamanlaste seas.

21 Ja need on põhjustanud selle rahva [a]hävitamise, kellest ma nüüd räägin, ja ka Nefi rahva hävitamise.

22 Ja ükskõik missugune rahvus toetab selliseid salajasi liite, et saada võimu ja kasu, kuni need levivad üle rahva, vaata, nad hävitatakse; sest Issand ei luba, et tema pühade [a]veri, mida nad valavad, alati maast tema poole neile kättemaksu hüüab, ja ometi ei [b]maksa ta neile kätte.

23 Mispärast, oo te paganad, neid asju näidatakse teile vastavalt Jumala tarkusele, et seeläbi te võiksite parandada meelt oma pattudest ega lase saada enda üle võimu neil mõrvarlikel liitudel, mis on üles ehitatud selleks, et saada [a]võimu ja kasu – ja töö, jah, hävituse töö tabab teid, jah, nimelt Igavese Jumala õigluse mõõk langeb teie peale teie kukutamiseks ja hävituseks, kui te lasete neil asjadel sündida.

24 Mispärast, Issand käsib teid, kui te näete neid asju tulemas teie sekka, et te ärkaksite arusaamisele teie hirmsast olukorrast selle salajase liidu pärast, mis on teie seas; ehk häda sellele nende vere pärast, kes on tapetud; sest nad hüüavad põrmust neile kättemaksu, ja ka neile, kes on selle üles ehitanud.

25 Sest sünnib, et kes iganes seda üles ehitab, see püüab kukutada kõikide maade, rahvaste ja riikide [a]vabadust; ja see põhjustab kõikide rahvaste hävitamise, sest selle on üles ehitanud kurat, kes on kõikide valede isa; nimelt seesama valetaja, kes [b]pettis meie esimesi vanemaid, jah, nimelt seesama valetaja, kes on lasknud inimesel algusest peale mõrvata; kes on teinud inimeste südamed kõvaks, nii et nad on mõrvanud prohveteid ja loopinud neid kividega ja ajanud neid välja algusest peale.

26 Mispärast, mina, Moroni, olen saanud käsu kirjutada need asjad, et saada lahti halvast ja et tuleks aeg, mil Saatanal ei ole [a]mingit võimu inimlaste südamete üle, vaid nad oleksid [b]veendud tegema pidevalt head, et nad võiksid tulla kõige õigemeelsuse allikale ja saada päästetud.

9. PEATÜKK

Kuningriik antakse ühelt teisele pärandamise, salasepitsuse ja mõrvamise kaudu – Emer nägi Õigemeelsuse Poega – Paljud prohvetid hüüavad meeleparandust – Rahvast vaevavad näljahäda ja mürkmaod.

JA nüüd, mina, Moroni, jätkan oma ülestähendust. Seepärast, vaata, sündis, et Akiisi ja tema sõprade [a]salajaste liitude pärast, vaata, nad kukutasid Oomeri kuningriigi.

2 Ometi oli Issand Oomeri vastu halastav, ja samuti tema poegade ja tema tütarde vastu, kes ei püüdnud teda hävitada.

3 Ja Issand hoiatas Oomerit unes, et ta lahkuks maalt; mispärast, Oomer lahkus oma perekonnaga maalt ja rändas palju päevi ja ta jõudis [a]Siimi künkani ja möödus sellest, ja jõudis paika, [b]kus nefilased hävitati, ja sealt ta läks ida poole ja saabus kohta mereranniku, mida kutsuti Ablomiks, ja sinna ta püstitas oma telgi, ja samuti tegid tema pojad ja tütred ja kogu tema kodakond peale Jeredi ja tema perekonna.

4 Ja sündis, et Jered võiti pahelise käega rahvale kuningaks ja ta andis oma tütre Akiisile naiseks.

5 Ja sündis, et Akiis püüdis oma äialt elu võtta ja ta pöördus nende poole, kellega ta oli vandunud muistsete vande, ja nad võtsid tema äialt pea, kui ta istus oma troonil oma rahvast vastu võtmas.

6 Sest nii suur oli olnud selle pahelise ja salajase ühingu levik, et see oli rikkunud kõikide inimeste südamed; seepärast mõrvati Jered tema troonil ja Akiis valitses tema asemel.

7 Ja sündis, et Akiis hakkas tundma kadedust oma poja vastu, seepärast pani ta tema vanglasse ja hoidis teda vähese toidu peal või ilma toiduta, kuni ta suri.

8 Ja nüüd, selle vend, kes

15 *a* PJ Vanne.
b 1Ms 4:7–8; Ms 5:28–30.
18 *a* PJ Salajased liidud.
21 *a* Hl 6:28.
22 *a* Mr 8:27, 40–41.
b PJ Kättemaks.
23 *a* 1Ne 22:22–23; Ms 6:15.
25 *a* PJ Vaba, vabadus.
b 1Ms 3:1–13; 2Ne 9:9; Mo 16:3; Ms 4:5–19.
26 *a* 1Ne 22:26.
b 2Ne 33:4; Mn 7:12–17.
9 1 *a* Et 8:13–17.
3 *a* Mr 1:3; 4:23.
b Mr 6:1–15.

kannatas surma (ja tema nimi oli Nimra), oli vihane oma isa peale selle pärast, mis ta isa oli tema vennale teinud.

9 Ja sündis, et Nimra kogus kokku väikese arvu mehi ja põgenes maalt välja ja läks ja elas koos Oomeriga.

10 Ja sündis, et Akiis sai teisi poegi ja nad võitsid rahva südamed hoolimata sellest, et nad olid temale vandunud, et panevad toime kõiksugu süütegusid tema tahte kohaselt.

11 Nüüd, Akiisi rahvas soovis saada kasu, just nagu Akiis soovis saada võimu; mispärast, Akiisi pojad pakkusid neile raha, mille abil nad said suurema osa rahvast enda poolele.

12 Ja Akiisi poegade ja Akiisi vahel algas sõda, mis kestis mitmeid aastaid, jah, kuni peaaegu kogu kuningriigi rahva hävimiseni, jah, koguni kõigi peale kolmekümne hinge ja nende, kes põgenesid koos Oomeri kodakonnaga.

13 Mispärast, Oomerile anti taas tagasi tema pärandmaa.

14 Ja sündis, et Oomer hakkas vanaks jääma; ometi sai ta oma vanas eas Emeri ja ta võidis Emeri kuningaks valitsema enda asemel.

15 Ja pärast seda, kui ta oli võidnud Emeri kuningaks, nägi ta kaks aastat maal rahu ja ta suri, olles näinud väga palju päevi, mis olid täis kurbust. Ja sündis, et Emer valitses tema asemel ja käis oma isa jälgedes.

16 Ja Issand hakkas taas maalt needust ära võtma ja Emeri kodakonda saatis Emeri valitsemise all ülim edu; ja kuuekümne ja kahe aasta vältel muutusid nad ülimalt tugevaks, nii et nad said ülimalt rikkaks –

17 ja neil oli kõiksugu vilja ja teravilja ja siidi ja peent linast riiet ja kulda ja hõbedat ja hinnalisi asju;

18 ja ka kõiksugu kariloomi, härgi ja lehmi ja lambaid ja sigu ja kitsi ja ka palju teisi loomaliike, mis on kasulikud inimese toiduks.

19 Ja neil oli ka [a]hobuseid ja eesleid, ja oli elevante ja kurelome ja kumomeid; kes kõik olid inimesele kasulikud, ja eriti elevandid ja kurelomid ja kumomid.

20 Ja nõnda valas Issand oma õnnistusi sellele maale, mis oli kõikidest maadest [a]parim; ja ta käskis, et kes iganes omab maad, peab omama seda Issandale või muidu nad [b]hävitatakse, kui nad on küpsed süütegudes; sest sellistele, ütleb Issand: Ma valan välja oma viha täiuse.

21 Ja Emer mõistis kohut õigemeelselt kõik oma päevad ja talle sündis palju poegi ja tütreid; ja talle sündis Koriantum ja ta võidis Koriantumi valitsema enda asemel.

22 Ja pärast seda, kui ta oli võidnud Koriantumi enda asemel valitsema, elas ta neli aastat ja ta nägi maal rahu; jah, ja ta nägi koguni

19 *a* 1Ne 18:25.
20 *a* Et 2:15.
b Et 2:8–11.

Õigemeelsuse [a]Poega ning rõõmustas ja rõõmutses tolle aja üle; ja ta suri rahus.

23 Ja sündis, et Koriantum kõndis oma isa jälgedes ja ehitas palju vägevaid linnu ning andis oma rahvale seda, mis on hea, kõik oma päevad. Ja sündis, et tal ei olnud lapsi, kuni ta oli juba väga vana.

24 Ja sündis, et tema naine suri, olles sada ja kaks aastat vana. Ja sündis, et Koriantum võttis oma vanas eas endale naiseks noore neiu ja temale sündis poegi ja tütreid; mispärast, ta elas, kuni ta oli sada ja nelikümmend ja kaks aastat vana.

25 Ja sündis, et talle sündis Kom, ja Kom valitses tema asemel; ja ta valitses nelikümmend ja üheksa aastat ja temale sündis Heet; ja temale sündis ka teisi poegi ja tütreid.

26 Ja rahvas oli taas levinud üle kogu maa palge ja maa palgel hakkas taas valitsema ülimalt suur pahelisus ja Heet hakkas taas omaks võtma vana aja salaplaane, et oma isa hävitada.

27 Ja sündis, et ta tõukas oma isa troonilt, sest ta tappis ta omaenda mõõgaga, ja ta valitses tema asemel.

28 Ja prohvetid tulid taas maale, hüüdes neile meeleparandust, et nad peavad valmistama Issandale teed või muidu tuleb maa palgele needus; jah, tuleb nimelt suur näljahäda, milles nad hävinevad, kui nad meelt ei paranda.

29 Ent rahvas ei uskunud prohvetite sõnu, vaid ajas nad välja; ja mõned neist nad heitsid auku ja jätsid nad sinna hukkuma. Ja sündis, et nad tegid kõiki neid asju kuningas Heeti käsu kohaselt.

30 Ja sündis, et maal jõudis kätte suur toidupuudus ja elanikud hakkasid näljahäda pärast ülimalt ruttu surema, kuna maa pinnal ei sadanud vihma.

31 Ja maa palgele ilmusid ka mürkmaod ja salvasid palju inimesi. Ja sündis, et nende karjad hakkasid põgenema mürkmadude eest lõunapoolse maa suunas, mida nefilased kutsusid [a]Sarahemlaks.

32 Ja sündis, et neid oli palju, kes teel hukkusid; ometi olid mõned, kes põgenesid lõunapoolsele maale.

33 Ja sündis, et Issand ei lasknud [a]madudel neid enam jälitada, vaid lasi neil tõkestada tee, et rahvas läbi ei pääseks, nii et kes iganes püüaks läbi pääseda, langeks mürkmadude tõttu.

34 Ja sündis, et rahvas järgnes loomadele ning õgis nende korjuseid, kes teel langesid, kuni nad olid need kõik ära õginud. Nüüd, kui rahvas nägi, et nad peavad hukkuma, hakkasid nad [a]parandama meelt oma süütegudest ja hüüdma Issanda poole.

35 Ja sündis, et kui nad olid küllalt [a]alandanud end Issanda ees, saatis ta maa pinnale vihma ja rahvas hakkas taas toibuma ja

22 *a* 3Ne 25[illegible].
31 *a* Om 1:13.
33 *a* 4Ms 21:6–9.
34 *a* Al 34:34; ÕL 101:8.
35 *a* ÕL 5:24.

põhjapoolsetel maadel hakkas kasvama vilju ja ka kõikidel maadel ümberringi. Ja Issand näitas neile oma väge, hoides neid näljahädast.

10. PEATÜKK

Ülks kuningas järgneb teisele – Mõned kuningad on õigemeelsed, teised pahelised – Kui valitseb õigemeelsus, siis Issand õnnistab rahvast ja laseb edul neid saata.

JA sündis, et Sees, kes oli Heeti järglane – sest Heet oli hukkunud näljahäda läbi ja samuti kogu tema kodakond peale Seesi – mispärast, Sees hakkas taas üles ehitama murtud rahvast.

2 Ja sündis, et Sees mäletas oma esiisade hävimist ja ta ehitas üles õigemeelse kuningriigi; sest tal oli meeles, mida Issand oli teinud, tuues Jeredi ja tema venna [a]üle sügavuse; ja ta kõndis Issanda teid mööda; ja talle sündis poegi ja tütreid.

3 Ja tema vanim poeg, kelle nimi oli Sees, hakkas talle vastu; ometi Sees sai surma röövli käe läbi oma ülimalt suure rikkuse pärast, mis tõi taas rahu tema isale.

4 Ja sündis, et tema isa ehitas maa palgel üles palju linnu ja rahvas hakkas taas levima üle kogu maa palge. Ja Sees elas väga kõrge eani ja talle sündis Riplakiis. Ja ta suri ning Riplakiis valitses tema asemel.

5 Ja sündis, et Riplakiis ei teinud seda, mis on Issanda silmis õige, sest tal oli palju naisi ja [a]liignaisi ja ta pani inimeste õlule seda, mida oli raske kanda; jah, ta maksustas neid raskete maksudega; ja maksudest ehitas ta palju avaraid hooneid.

6 Ja ta püstitas enesele ülimalt kauni trooni ja ta ehitas palju vanglaid ja need, kes ei tahtnud alluda maksudele, ta heitis vanglasse; ja kes ei olnud võimelised makse maksma, need ta heitis vanglasse; ja ta lasi neil teha pidevalt tööd nende ülalpidamiseks; ja kes keeldus töötamast, selle ta lasi surmata.

7 Mispärast, ta sai kogu oma peene töö tehtud, jah, koguni oma peene kulla lasi ta puhastada vanglas ja ta lasi vanglas teha kõiksugu oskuslikku tööd. Ja sündis, et ta vaevas rahvast oma hooramiste ja jäledustega.

8 Ja kui ta oli valitsenud nelikümmend ja kaks aastat, hakkas rahvas talle vastu; ja maal algas taas sõda, nii et Riplakiis surmati ja tema järglased aeti maalt välja.

9 Ja sündis, et mitmeid aastaid hiljem kogus Morianton (olles Riplakiisi järglane) pagendatutest sõjaväe ja läks ning pidas lahingu rahva vastu; ja ta sai võimu paljudes linnades; ja sõda muutus ülimalt rängaks ja kestis mitmeid aastaid; ja ta sai võimu üle kogu maa ja ta seadis end kogu maa kuningaks.

10 Ja pärast seda, kui ta oli

10 2 *a* Et 6:1–12. 5 *a* Jb 3:5; Mo 11:2.

seadnud end kuningaks, kergendas ta rahva koormat, millega ta võitis poolehoiu rahva silmis ja nad võidsid ta oma kuningaks.

11 Ja ta tegi rahvale õiglust; kuid mitte iseendale oma paljude hooramiste pärast, mispärast, ta oli Issanda juurest ära lõigatud.

12 Ja sündis, et Morianton ehitas üles palju linnu ja rahvas sai tema valitsemise ajal ülimalt rikkaks nii hoonete kui ka kulla ja hõbeda ja teravilja kasvatamise ja pudulojuste ja veisekarjade ja selliste asjade poolest, mis olid neile tagasi antud.

13 Ja Morianton elas väga kõrge eani ja siis sündis temale Kim; ja Kim valitses oma isa asemel; ja ta valitses kaheksa aastat ja tema isa suri. Ja sündis, et Kim ei valitsenud õigemeelselt, mispärast, Issand ei soosinud teda.

14 Ja tema vend hakkas talle vastu, misläbi ta viis tema vangistusse; ja ta oli vangistuses kõik oma päevad; ja talle sündis vangistuses poegi ja tütreid ja oma vanas eas sündis temale Leevi; ja ta suri.

15 Ja sündis, et Leevi teenis vangistuses pärast oma isa surma nelikümmend ja kaks aastat. Ja ta sõdis maa kuninga vastu, misläbi ta sai kuningriigi endale.

16 Ja pärast seda, kui ta oli saanud kuningriigi endale, ta tegi seda, mis on Issanda silmis õige; ja rahvast saatis maal edu; ja ta elas päris kõrge vanuseni ja temale sündis poegi ja tütreid; ja talle sündis ka Korom, kelle ta võidis kuningaks enda asemele.

17 Ja sündis, et Korom tegi seda, mis on Issanda silmis hea, kõik oma päevad; ja talle sündis palju poegi ja tütreid; ja pärast seda, kui ta oli näinud palju päevi, ta suri, just nagu kõik muu maine; ja tema asemel valitses Kiis.

18 Ja sündis, et ka Kiis suri ja Liib valitses tema asemel.

19 Ja sündis, et ka Liib tegi seda, mis on hea Issanda silmis. Ja Liibi päevil [a]mürkmaod hävitati. Mispärast, nad läksid lõunapoolsele maale rahvale toidupoolist küttima, sest maa oli metsloomi täis. Ja ka Liibist endast sai suur jahimees.

20 Ja nad ehitasid suure linna maakitsuse juurde, kohale, kus meri jagab maa kaheks.

21 Ja nad hoidsid lõunapoolset maad kõnnumaana, et saada jahisaaki. Ja terve põhjapoolse maa pale oli täis elanikke.

22 Ja nad olid ülimalt töökad ja nad ostsid ja müüsid ning kauplesid üksteisega, et nad võiksid kasu saada.

23 Ja nad töötlesid kõiksugu maake ja nad tegid kulda ja hõbedat ja [a]rauda ja messingut ja kõiksugu metalle; ja nad kaevasid seda maa seest välja; mispärast, nad loopisid üles vägevad mullahunnikud, et saada kulla ja hõbeda ja raua ja vase maaki. Ja nad tegid kõiksugu peent tööd.

24 Ja neil oli siidi ja peenelt põimitud linast; ja nad valmistasid

19 *a* Et 9:31. 23 *a* 2Ne 5:15.

kõiksugu riiet, et nad võiksid katta oma paljast ihu.

25 Ja nad tegid kõiksugu tööriistu, et maad harida, et nii künda kui ka külvata, lõigata ja kõblata ja ka vilja pekstа.

26 Ja nad tegid ka kõiksugu tööriistu, mille abil nad töötasid oma loomadega.

27 Ja nad tegid kõiksugu sõjariistu. Ja nad tegid kõiksugu ülimat hoolikust nõudvat tööd.

28 Ja kunagi pole ükski rahvas saanud olla rohkem õnnistatud kui nemad, ja Issanda käsi pole lasknud kedagi saata suuremal edul. Ja nad olid maal, mis oli kõikidest maadest parim, sest nõnda oli öelnud Issand.

29 Ja sündis, et Liib elas palju aastaid ja temale sündis poegi ja tütreid; ja temale sündis ka Heartom.

30 Ja sündis, et Heartom valitses oma isa asemel. Ja kui Heartom oli valitsenud kakskümmend ja neli aastat, vaata, võeti kuningriik temalt ära. Ja ta teenis palju aastaid vangistuses, jah, koguni kõik oma ülejäänud päevad.

31 Ja temale sündis Heet ja Heet elas vangistuses kõik oma päevad. Ja Heetile sündis Aaron ja Aaron elas vangistuses kõik oma päevad; ja temale sündis Amnigaada ja Amnigaada elas samuti vangistuses kõik oma päevad; ja temale sündis Koriantum ja Koriantum elas vangistuses kõik oma päevad; ja temale sündis Kom.

32 Ja sündis, et Kom sai enda poole pool kuningriiki. Ja ta valitses poole kuningriigi üle nelikümmend ja kaks aastat; ja ta läks võitlema kuningas Amgiidi vastu ja nad võitlesid mitu aastat, mille jooksul Kom sai võitu Amgiidist ja sai võimu ülejäänud kuningriigi üle.

33 Ja Komi päevil hakkas maal olema röövleid ja nad võtsid omaks vanad plaanid ja andsid [a]vandeid muistsete kombe kohaselt ning püüdsid taas kuningriiki hävitada.

34 Nüüd, Kom võitles palju nende vastu; ometi ta ei saanud neist võitu.

11. PEATÜKK

Sõjad, lahkhelid ja pahelisus valitsevad jeredlaste elus – Prohvetid ennustavad jeredlaste täielikku hävitamist, kui nad meelt ei paranda – Rahvas hülgab prohvetite sõnad.

JA Komi päevil tulid ka paljud prohvetid ja kuulutasid prohvetlikult selle suure rahva hävitamisest, kui nad ei paranda meelt ega pöördu Issanda poole ning ei hülga oma mõrvu ja pahesid.

2 Ja sündis, et rahvas hülgas prohvetid ja nad põgenesid Komi juurde, et saada kaitset, sest rahvas püüdis neid hävitada.

3 Ja nad kuulutasid Komile prohvetlikult palju asju; ja ta oli õnnistatud kõik oma ülejäänud päevad.

33 *a* PJ Salajased liidud; Vanne.

4 Ja ta elas vana hea eani ja temale sündis Siblom; ja Siblom valitses tema asemel. Ja Siblomi vend hakkas talle vastu ja kogu maal algas ülimalt suur sõda.

5 Ja sündis, et Siblomi vend lasi surmata kõik prohvetid, kes kuulutasid prohvetlikult rahva hävitamisest.

6 Ja kogu maal oli suur häda, sest nad olid tunnistanud, et maad ja ka rahvast tabab suur needus ja et nende seas saab olema suur hävitus, niisugune, millist pole maa pinnal kunagi varem olnud, ja nende luud kuhjuvad maa palgel kui [a]mullahunnikud, kui nad ei paranda meelt oma pahedest.

7 Ja nad ei võtnud kuulda Issanda häält oma paheliste liitude pärast; mispärast, kogu maal hakkas olema sõdu ja tülisid ning oli ka palju näljahäda ja katku, nii et seal oli suur hävitus, niisugune, millist pole maa pinnal kunagi varem teatud; ja kõik see sündis Siblomi päevil.

8 Ja rahvas hakkas parandama meelt oma süütegudest; ja kuivõrd nad seda tegid, [a]halastas Issand nende peale.

9 Ja sündis, et Siblom tapeti ja Sett viidi vangistusse ja ta elas vangistuses kõik oma päevad.

10 Ja sündis, et Aaha, tema poeg, sai endale kuningriigi ja ta valitses rahvast kõik oma päevad. Ja ta pani toime oma päevil kõiksugu süütegusid, millega ta põhjustas palju verevalamist ja tema päevi oli vähe.

11 Ja Eetem, olles Aaha järglane, sai kuningriigi; ja ka tema tegi oma elupäevil seda, mis on paheline.

12 Ja sündis, et Eetemi päevadel tulid paljud prohvetid ja kuulutasid taas rahvale prohvetlikult; jah, nad kuulutasid prohvetlikult, et Issand hävitab nad maa pinnalt täielikult, kui nad ei paranda meelt oma süütegudest.

13 Ja sündis, et rahvas tegi oma südame kõvaks ega tahtnud nende sõnu [a]kuulda võtta; ja prohvetid leinasid ning eemaldusid rahva seast.

14 Ja sündis, et Eetem mõistis kohut paheliselt kõik oma päevad, ja temale sündis Moron. Ja sündis, et Moron valitses tema asemel; ja Moron tegi seda, mis on paheline Issanda ees.

15 Ja sündis, et rahva seas algas [a]vastuhakk selle salajase liidu pärast, mis oli asutatud, et saada võimu ja kasu; ja nende keskelt tõusis mees, kes oli vägev süütegudes ja ta võitles Moroniga lahingus, milles ta kukutas pool kuningriiki; ja ta valitses poolt kuningriiki palju aastaid.

16 Ja sündis, et Moron kukutas tema ja sai kuningriigi taas endale.

17 Ja sündis, et tõusis üks teine vägev mees ja tema oli Jeredi venna järeltulija.

18 Ja sündis, et ta kukutas Moroni

11 6 *a* Om 1:22; Et 14:21.
8 *a* PJ Halastav, halastus.
13 *a* Mo 16:2.
15 *a* PJ Vastuhakk.

ja sai kuningriigi endale; mispärast, Moron elas vangistuses kõik oma ülejäänud päevad; ja temale sündis Koriantor.

19 Ja sündis, et Koriantor elas vangistuses kõik oma päevad.

20 Ja Koriantori päevil tulid ka paljud prohvetid ja kuulutasid prohvetlikult suurtest ja imepärastest asjadest ja hüüdsid rahvale meeleparandust ja et kui nad meelt ei paranda, siis [a]mõistab Issand Jumal nende üle kohut nende täielikuks hävitamiseks;

21 ja et Issand Jumal saadab või toob oma väega ühe [a]teise rahva seda maad valdama, samal moel nagu ta tõi nende isad.

22 Ja nad hülgasid kõik prohvetite sõnad oma salaühingu ja paheliste jäleduste pärast.

23 Ja sündis, et Koriantorile sündis [a]Eter, ja ta suri, olles elanud kõik oma päevad vangistuses.

12. PEATÜKK

Prohvet Eter õhutab rahvast uskuma Jumalasse – Moroni jutustab imetegudest ja imepärastest asjadest, mida on tehtud usu läbi – Usk võimaldas Jeredi vennal näha Kristust – Issand annab inimestele nõrkuse, et nad võiksid olla alandlikud – Jeredi vend liigutas Serini mäge usu abil – Usk, lootus ja ligimesearmastus on vajalikud päästeks – Moroni nägi Jeesust näost näkku.

JA sündis, et Eteri päevad olid Koriantumri päevil; ja [a]Koriantumr oli kogu maa kuningas.

2 Ja [a]Eter oli Issanda prohvet; mispärast, Eter tuli Koriantumri päevil välja ja hakkas rahvale prohvetlikult kuulutama, sest Issanda Vaimu pärast, mis temas oli, ei saadud teda [b]takistada.

3 Sest ta [a]hüüdis hommikust kuni päikeseloojanguni välja, õhutades rahvast uskuma Jumalasse ja meelt parandama või muidu nad [b]hävitatakse, öeldes neile, et [c]usu läbi viiakse täide kõik asjad –

4 mispärast, kes usub Jumalasse, võib kindlalt [a]loota paremale maailmale, jah, tõepoolest kohale Jumala paremal käel, milline lootus tuleb usust ja on [b]ankruks inimeste hingedele, mis teeb nad kindlaks ja vankumatuks, olles alati tulvil [c]häid tegusid, olles juhitud [d]ülistama Jumalat.

5 Ja sündis, et Eter kuulutas rahvale prohvetlikult suuri ja imepäraseid asju, mida nad ei uskunud, kuna nad neid ei näinud.

6 Ja nüüd, mina, Moroni, tahan rääkida veidi nendest asjadest; ma tahan näidata maailmale, et [a]usk on midagi, mida [b]loodetakse ja mida [c]ei nähta; mispärast, ärge vaielge, kuna te ei näe, sest te ei

20 *a* PJ Kohtumõistmine, kohut mõistma.
21 *a* Et 13:20–21.
23 *a* Et 1:6; 15:33–34.
12 1 *a* Et 13:13–31.
2 *a* PJ Eter.
b Jr 20:9; En 1:26; Al 43:1.
3 *a* ÕL 112:5.
b Et 11:12, 20–22.
c PJ Usk.
4 *a* PJ Lootus.
b Hb 6:19.
c 1Kr 15:58.
d 3Ne 12:16.
6 *a* Hb 11:1.
b Rm 8:24–25.
c Al 32:21.

saa mingit tunnistust enne teie usu [d]proovilepanemist.

7 Sest usu läbi näitas Kristus ennast meie isadele pärast seda, kui ta oli tõusnud surnuist; ja ta ei näidanud ennast neile enne, kui neil oli temasse usku; mispärast, on paratamatu, et mõnel oli temasse usku, sest ta ei näidanud end maailmale.

8 Aga inimeste usu pärast ta on näidanud end maailmale ja ülistanud Isa nime ja valmistanud tee, et seeläbi teised võiksid osa saada taevasest annist, et nad võiksid loota neid asju, mida nad ei ole näinud.

9 Mispärast, ka teil võib olla lootust ja te võite olla annist osasaajad, kui teil on vaid usku.

10 Vaata, see oli usu läbi, et need vana aja mehed [a]kutsuti Jumala püha korra järgi.

11 Mispärast, usu läbi anti Moosese seadus. Aga oma Poja annis on Jumal valmistanud [a]oivalisema tee ja usu läbi on see täide viidud.

12 Sest kui inimlaste seas ei ole [a]usku, ei saa Jumal teha nende seas mingit [b]imet; mispärast, ta ei näidanud end enne, kui nad uskusid.

13 Vaata, see oli Alma ja Amuleki usk, mis pani [a]vangla maha varisema.

14 Vaata, see oli Nefi ja Lehhi usk, mis tõi [a]muutuse laamanlastele, nii et nad ristiti tule ja [b]Püha Vaimuga.

15 Vaata, see oli [a]Ammoni ja tema vendade usk, mis [b]tegi nii suure ime laamanlaste seas.

16 Jah, ja tõepoolest kõik need, kes tegid [a]imesid, tegid neid [b]usu läbi, koguni need, kes olid enne Kristust, ja ka need, kes olid pärast.

17 Ja see oli usu läbi, et kolm jüngrit said lubaduse, et nad [a]ei maitse surma; ja nad ei saanud lubadust enne, kui nad uskusid.

18 Ja ka mingil ajal ei ole keegi teinud imesid enne, kui neil oli usk; mispärast nad uskusid kõigepealt Jumala Pojasse.

19 Ja olid paljud, kelle usk oli koguni [a]enne Kristuse tulemist nii ülimalt tugev, et neid ei saanud hoida siinpool [b]eesriiet, vaid nad tõepoolest nägid oma silmaga asju, mida nad olid näinud usu silmaga ja nad olid rõõmsad.

20 Ja vaata, me oleme näinud selles ülestähenduses, et üks nendest oli Jeredi vend; sest nii suur oli tema usk Jumalasse, et kui Jumal pistis välja oma [a]sõrme, ei saanud ta peita seda Jeredi venna silme eest tema sõna pärast, mida ta oli rääkinud temale, millise sõna ta oli saanud usu läbi.

6 *d* 3Ne 26:11; ÕL 105:19; 121:7–8.
10 *a* Al 13:3–4.
PJ Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt.
11 *a* 1Kr 12:31.
12 *a* 2Ne 27:23; Mo 8:18; Mn 7:37; ÕL 35:8–11.
b Mt 13:58; Mr 9:20.
13 *a* Al 14:26–29.
14 *a* Hl 5:50–52.
b Hl 5:45; 3Ne 9:20.
15 *a* Al 17:29–39.
b ST nagu on kirjas Al 17–26.
16 *a* PJ Ime.
b Hb 11:7–40.
17 *a* 3Ne 28:7; Mr 8:10–12.
19 *a* 2Ne 11:1–4; Jb 4:4–5; Jm 1:11; Al 25:15–16.
b Et 3:6.
PJ Eesriie, loor.
20 *a* Et 3:4.

21 Ja pärast seda, kui Jeredi vend oli näinud Issanda sõrme [a]lubaduse pärast, mille Jeredi vend oli saanud usu läbi, ei saanud Issand enam midagi tema pilgu eest hoida; mispärast ta näitas temale kõiki asju, sest teda ei saanud enam hoida [b]eesriide taga.

22 Ja usu läbi on minu isad saanud [a]lubaduse, et need asjad tulevad nende vendadele paganate kaudu; seepärast on Issand mind käskinud, jah, nimelt Jeesus Kristus.

23 Ja ma ütlesin temale: Issand, paganad pilkavad neid asju meie [a]nõrkuse pärast kirjutamises; sest Issand, sa oled teinud meid usu läbi vägevaks sõnas, aga sa ei ole teinud meid [b]vägevaks kirjutamises, sest sa oled teinud, et kõik need inimesed võivad rääkida palju, tänu Pühale Vaimule, mille sa oled nendele andnud;

24 ja sa oled teinud meile nõnda, et käte kohmakuse pärast võime me kirjutada vaid vähe. Vaata, sa ei ole teinud meid [a]vägevaks kirjutamises nagu Jeredi venna, sest sa tegid talle nõnda, et need asjad, mida ta kirjutas, olid koguni nii vägevad, nagu oled sina, et panna inimesi neid lugema.

25 Sa oled samuti teinud võimsaks ja suureks meie sõnad kuni selleni välja, et me ei suuda neid kirjutada; mispärast, kui me kirjutame, näeme me oma nõrkust ja me komistame oma sõnade paigutamisel; ja ma kardan, et paganad hakkavad meie sõnu [a]pilkama.

26 Ja kui ma olin seda öelnud, rääkis Issand minule, öeldes: Narrid [a]pilkavad, aga nad hakkavad leinama; ja minu arm on küllaldane tasastele, nii et nad ei kasuta ära teie nõrkust;

27 ja kui inimesed tulevad minu juurde, ma näitan neile nende [a]nõrkust. Ma [b]annan inimestele nõrkust, et nad oleksid alandlikud; ja minu [c]arm on küllaldane kõikidele inimestele, kes [d]alandavad end minu ees; sest kui nad alandavad end minu ees ja neil on minusse usku, siis ma lasen [e]nõrkadel asjadel saada nende jaoks tugevaks.

28 Vaata, ma näitan paganatele nende nõrkust ja ma näitan neile, et [a]usk, lootus ja ligimesearmastus toovad minu juurde – kõige õigemeelsuse allikale.

29 Ja mina, Moroni, olles kuulnud neid sõnu, olin trööstitud ja ütlesin: Oo Issand, sinu õigemeelne tahe sündigu, sest ma tean, et sa teed inimlastele vastavalt nende usule;

30 sest Jeredi vend ütles Serini mäele: [a]Liigu – ja see liikus. Ja kui tal ei oleks olnud usku, poleks

21 *a* Et 3:25–26.
b Et 3:20; ÕL 67:10–13.
22 *a* En 1:13.
23 *a* Mr 8:17; 9:33.
b 2Ne 33:1.
24 *a* PJ Keel.
25 *a* 1Kr 2:14.
26 *a* Gl 6:7.
27 *a* Jb 4:7.
b 2Ms 4:11; 1Kr 1:27.
c PJ Arm.
d Lk 18:10–14; ÕL 1:28.
PJ Alandama, alandlik, alandlikkus.
e Lk 9:46–48; 2Kr 12:9.
28 *a* 1Kr 13:1–13; Mn 7:39–47.
30 *a* Mt 17:20; Jb 4:6; Hl 10:6, 9.
PJ Vägi.

see liikunud; mispärast sina tegutsed pärast seda, kui inimestel on usku.

31 Sest nõnda sa tegid end ilmsiks oma jüngritele; sest pärast seda, kui neil oli [a]usku ja nad rääkisid sinu nimel, näitasid sa end nendele suures väes.

32 Ja ma mäletan samuti, et sa oled öelnud, et sa oled inimesele valmistanud koja, jah, koguni oma Isa [a]eluasemete seas, millest inimesel võib olla suurepärasem [b]lootus; mispärast inimene peab lootma või ta ei saa pärisosa paigas, mille sina oled valmistanud.

33 Ja taas, ma mäletan, et sa oled öelnud, et sa oled [a]armastanud maailma koguni selleni välja, et sa oled andnud oma elu maailma eest, et võtta see taas, et valmistada paik inimlastele.

34 Ja nüüd, ma tean, et see [a]armastus, mis sinul on olnud inimlaste vastu, on ligimesearmastus; mispärast, kui inimestel ei ole ligimesearmastust, ei saa nad pärida seda paika, mille sina oled valmistanud oma Isa eluasemetes.

35 Mispärast, seeläbi, mida sa oled öelnud, ma tean, et kui paganatel ei ole ligimesearmastust meie nõrkuse pärast, et sina paned nad proovile ja võtad ära nende [a]talendi, jah, koguni selle, mille nad on saanud, ja annad nendele, kellel on rikkalikumalt.

36 Ja sündis, et ma palvetasin Issanda poole, et ta annaks paganatele [a]armu, et neil oleks ligimesearmastust.

37 Ja sündis, et Issand ütles mulle: Kui neil ei ole ligimesearmastust, ei puutu see sinusse, sina oled olnud ustav; mispärast, sinu rõivad tehakse [a]puhtaks. Ja kuna sina oled näinud oma [b]nõrkust, tehakse sind tugevaks koguni selleni välja, et sa võid istet võtta paigas, mille mina olen valmistanud oma Isa eluasemetes.

38 Ja nüüd, mina, Moroni, jätan hüvasti paganatega, jah, ja ka oma vendadega, keda ma armastan, kuni me kohtume Kristuse [a]kohtujärje ees, kus kõik inimesed saavad teadma, et minu [b]rõivad pole määritud teie verega.

39 Ja siis te teate, et mina olen [a]näinud Jeesust ja et ta on rääkinud minuga [b]näost näkku ja et ta rääkis mulle nendest asjadest lihtsas alandlikkuses, just nagu inimene räägib teisega, minu omas keeles.

40 Ja ainult vähe olen ma kirjutanud oma nõrkuse pärast kirjutamises.

41 Ja nüüd, ma soovitan teil [a]otsida seda Jeesust, kellest prohvetid ja apostlid on kirjutanud, et

31 *a* PJ Usk.
32 *a* Jh 14:2; En 1:27; ÕL 72:4; 98:18.
b PJ Lootus.
33 *a* Jh 3:16–17.
34 *a* Mn 7:47.
PJ Armastus; Ligimesearmastus.
35 *a* Mt 25:14–30.
PJ And; Talent.
36 *a* PJ Arm.
37 *a* ÕL 38:42; 88:74–75; 135:4–5.
b Et 12:27.
38 *a* PJ Jeesus Kristus – Kohtumõistja.
b Jb 1:19.
39 *a* PJ Jeesus Kristus – Kristuse ilmumine pärast surelikkust.
b 1Ms 32:31; 2Ms 33:11.
41 *a* ÕL 88:63; 101:38.

Isa Jumala ja samuti Issanda, Jeesuse Kristuse arm ja Püha Vaim, kes neist [b]tunnistust annab, võiksid olla ja jääda teisse igavesti. Aamen.

13. PEATÜKK

Eter räägib Uuest Jeruusalemmast, mille ehitab Ameerikasse Joosepi seeme – Ta kuulutab prohvetlikult, ta aetakse välja, ta kirjutab jeredlaste ajalugu ja kuulutab ette jeredlaste hävitamist – Sõda raevutseb üle kogu maa.

JA nüüd, mina, Moroni, jätkan, et lõpetada oma ülestähendus selle rahva hävitamisest, kellest ma olen kirjutanud.

2 Sest vaata, nad hülgasid kõik Eteri sõnad; sest ta tõepoolest jutustas neile kõikidest asjadest inimese algusest peale; ja et pärast seda, kui veed olid selle maa palgelt [a]taandunud, sai sellest kõikidest maadest parim maa, Issanda valitud maa; mispärast Issand tahab, et kõik inimesed, kes elavad selle maa palgel, [b]teeniksid teda;

3 ja et see on [a]Uue Jeruusalemma asukoht, mis [b]tuleb taevast alla ja on Issanda püha pühamu.

4 Vaata, Eter nägi Kristuse päevi ja ta rääkis [a]Uuest Jeruusalemmast sellel maal.

5 Ja ta rääkis ka Iisraeli kojast ja [a]Jeruusalemmast, kust tuleb [b]Lehhi – pärast seda, kui see hävitatakse, ehitatakse see taas üles [c]pühaks linnaks Issandale; mispärast, see ei saa olla uus Jeruusalemm, sest see on olnud juba vanal ajal; vaid see ehitatakse taas üles ja sellest saab Issanda püha linn; ja see ehitatakse Iisraeli kojale –

6 ja et [a]Uus Jeruusalemm ehitatakse üles sellele maale, [b]Joosepi seemne jäägile, mille jaoks on olnud [c]võrdkuju;

7 sest nii, nagu Joosep tõi oma isa [a]Egiptusemaale, just nõnda ta suri seal; mispärast, Issand tõi Joosepi seemne jäägi välja Jeruusalemma maalt, et olla Joosepi seemne vastu halastav, et nad ei [b]hukkuks, just nagu ta oli halastav Joosepi isa vastu, et tema ei hukkuks.

8 Mispärast, Joosepi koja jääk ehitatakse üles sellel [a]maal; ja see saab nendele pärandmaaks; ja nad ehitavad Issandale üles püha linna nagu vana aja Jeruusalemma; ja neid ei [b]segata enam teistega, kuni tuleb lõpp, mil maa kaob.

9 Ja siis on [a]uus taevas ja uus maa; ja nad on nagu vana, välja arvatud, et vana on kadunud ja kõik asjad on muutunud uueks.

41 *b* 3Ne 11:32.
13 2 *a* 1Ms 7:11–24; 8:3.
b Et 2:8.
3 *a* 3Ne 20:22; 21:23–24.
PJ Uus Jeruusalemm.
b Ilm 3:12; 21:2.
4 *a* PJ Siion.
5 *a* PJ Jeruusalemm.
b 1Ne 1:18–20.
c Ilm 21:10; 3Ne 20:29–36.
6 *a* ÕL 42:9; 45:66–67; 84:2–5; UA 1:10.
b PJ Joosep, Jaakobi poeg.
c Al 46:24.
PJ Sümboolika.
7 *a* 1Ms 46:2–7; 47:6.
b 2Ne 3:5.
8 *a* PJ Tõotatud maa.
b Mn 10:31.
9 *a* 2Pt 3:10–13; Ilm 21:1; 3Ne 26:3; ÕL 101:23–25.

10 Ja siis tuleb Uus Jeruusalemm; ja õnnistatud on need, kes seal elavad, sest need on need, kelle rõivad on [a]valged Talle vere läbi; ja need on need, kes on loetud selle Joosepi, kes oli Iisraeli kojast, seemne jäägi hulka.

11 Ja siis tuleb ka vana aja Jeruusalemm; ja selle elanikud, õnnistatud on nemad, sest nad on pestud Talle veres; ja nemad on need, kes olid hajutatud ja [a]kogutud maa neljast ilmakaarest ja [b]põhjamaadelt ja on osasaajad lepingu täitmisest, mille Jumal tegi nende isa [c]Aabrahamiga.

12 Ja kui need asjad sünnivad, siis läheb täide pühakiri, mis ütleb, et need, kes olid [a]esimesed, jäävad viimasteks, ja need, kes olid viimased, saavad esimesteks.

13 Ja ma olin valmis kirjutama rohkem, aga mind keelati; kuid suured ja imepärased olid Eteri prohvetlikud kuulutused; aga nemad pidasid teda eikellekski ja ajasid ta välja, ja ta peitis end päeval kaljukoopasse ja läks ööpimeduses välja, et jälgida, mis rahvale osaks saab.

14 Ja elades kaljukoopas, tegi ta ülejäänu sellest ülestähendusest, jälgides ööpimeduses rahvale osaks saanud hävitust.

15 Ja sündis, et selsamal aastal, mil ta rahva seast välja aeti, algas rahva seas suur sõda, sest oli palju neid, kes tõusid üles, kes olid vägevad mehed ja kes püüdsid hävitada Koriantumrit oma paheliste salaplaanidega, millest on räägitud.

16 Ja nüüd, Koriantumr, olles ise õppinud kõiki sõjakunste ja kõike maailma kavalust, mispärast, ta läks ta võitlema nende vastu, kes püüdsid teda hävitada.

17 Aga ta ei parandanud meelt ega ka tema kaunid pojad ega tütred; ega ka Kohori kaunid pojad ja tütred; ega ka Korihori kaunid pojad ja tütred; ja lühidalt, kogu maa palgel ei olnud ühtegi kaunist poega ja tütart, kes parandanuks meelt oma pattudest.

18 Mispärast, sündis, et esimesel aastal, kui Eter elas kaljukoopas, oli palju inimesi, kes tapeti nende [a]salajaste liitude mõõga läbi, kes võitlesid Koriantumri vastu, et nad võiksid kuningriigi enda kätte saada.

19 Ja sündis, et Koriantumri pojad võitlesid palju ja valasid palju verd.

20 Ja teisel aastal tuli Eterile Issanda sõna, et ta läheks ja kuulutaks [a]Koriantumrile prohvetlikult, et kui tema ja kogu ta kodakond meelt parandab, siis annab Issand talle ta kuningriigi ja heidab rahvale armu –

21 vastasel korral nad hävitatakse, ja kogu tema kodakond peale tema enda. Ja tema jääks elama ainult selleks, et näha

10 *a* Ilm 7:14; 1Ne 12:10–11; Al 5:27.
11 *a* PJ Iisrael – Iisraeli kokkukogumine.
b ÕL 133:26–35.
c PJ Aabrahami leping.
12 *a* Mk 10:31; 1Ne 13:42; Jb 5:63; ÕL 90:9.
18 *a* Et 8:9–26.
20 *a* Et 12:1–2.

prohvetlike kuulutuste täideminemist, mis on räägitud selle kohta, et üks [a]teine rahvas saab maa endale pärisosaks ja nemad matavad Koriantumri; ja hävitatakse kõik hinged peale [b]Koriantumri.

22 Ja sündis, et Koriantumr ei parandanud meelt, samuti tema kodakond ega rahvas; ja sõjad ei lõppenud; ja nad püüdsid tappa Eterit, aga ta põgenes nende eest ja peitis end taas kaljukoopasse.

23 Ja sündis, et tõusis Sared ja tema võitles samuti Koriantumri vastu ja ta võitis teda, nii et kolmandal aastal ta vangistas tema.

24 Ja neljandal aastal Koriantumri pojad võitsid Saredit ja said kuningriigi taas oma isale.

25 Nüüd, kogu maa palgel algas sõda, iga mees oma jõuguga võitles selle eest, mida ta soovis.

26 Ja kogu maa palgel oli röövleid ja, lühidalt, kõiksugu pahelisust.

27 Ja sündis, et Koriantumr oli ülimalt vihane Saredi peale ja ta läks oma vägedega tema vastu lahingusse ja nad kohtusid suures vihas; ja nad kohtusid Gilgali orus; ja lahing muutus ülimalt ägedaks.

28 Ja sündis, et Sared võitles tema vastu kolm päeva. Ja sündis, et Koriantumr lõi teda ja jälitas teda, kuni ta jõudis Hesloni tasandikele.

29 Ja sündis, et Sared pidas temaga taas tasandikel lahingut, ja vaata, ta lõi Koriantumrit ning ajas ta taas tagasi Gilgali orgu.

30 Ja Koriantumr pidas taas Saredi vastu lahingut Gilgali orus, milles ta lõi Saredit ning tappis ta.

31 Ja Sared haavas Koriantumrit reide, nii et ta ei läinud enam lahingusse kaks aastat, mil kõik rahvas maa palgel valas verd ja mitte kedagi polnud neid ohjeldamas.

14. PEATÜKK

Rahva süüteod toovad maale needuse – Koriantumr astub lahingusse Gileadi, siis Liibi ja seejärel Siisi vastu – Veri ja veresaun katavad maad.

JA nüüd, rahva süütegude pärast hakkas kogu maale tulema suur [a]needus, mistõttu kui mees pani oma tööriista või mõõga riiulile või kohta, kus ta seda hoiab, vaata, järgmisel päeval ei suutnud ta seda leida, nii suur oli maa peal olev needus.

2 Mispärast igaüks hoidis oma kätega kinni sellest, mis oli tema oma, ega tahtnud midagi laenata teistelt ega teistele; ja iga mees hoidis oma mõõga käepidet oma paremas käes, et kaitsta oma vara ja oma elu ning oma naisi ja lapsi.

3 Ja nüüd, pärast kahte aastat ja pärast Saredi surma, vaata, Saredi vend tõusis ja ta pidas lahingu Koriantumri vastu, milles Koriantumr lõi teda ja ajas teda taga kuni Akiisi kõnnumaani.

4 Ja sündis, et Saredi vend pidas

21 *a* Om 1:19–21; Et 11:21.
b Et 15:29–32.

14 1 *a* Hl 12:18; 13:17–23; Mr 1:17–18; 2:10–14.

tema vastu lahingut Akiisi kõnnumaal; ja lahing muutus ülimalt ägedaks ja mitmed tuhanded langesid mõõga läbi.

5 Ja sündis, et Koriantumr piiras kõnnumaad; ja Saredi vend marssis ööpimeduses kõnnumaalt välja ja surmas osa Koriantumri sõjaväest, kuna nad olid purjus.

6 Ja ta tuli Moroni maale ja seadis end Koriantumri troonile.

7 Ja sündis, et Koriantumr elas koos oma sõjaväega kõnnumaal kaks aastat, mille jooksul ta sai oma sõjaväele suurt tuge.

8 Nüüd, Saredi vend, kelle nimi oli Gilead, sai samuti oma sõjaväele palju jõudu juurde salajaste liitude tõttu.

9 Ja sündis, et tema ülempreester mõrvas ta sel ajal, kui ta oma troonil istus.

10 Ja sündis, et keegi salajastest liitudest mõrvas tema ühes salakäigus ja sai kuningriigi endale; ja tema nimi oli Liib; ja Liib oli suurt kasvu mees, suurem kui ükski teine mees rahva seas.

11 Ja sündis, et Liibi esimesel aastal tuli Koriantumr Moroni maale ja pidas lahingu Liibi vastu.

12 Ja sündis, et ta võitles Liibiga, milles Liib lõi teda käsivarde, nii et ta sai haavata; ometi Koriantumri sõjavägi tungis edasi Liibile peale, nii et ta põgenes mereranniku ääremaadele.

13 Ja sündis, et Koriantumr ajas teda taga; ja Liib hakkas temaga võitlema mereranniku.

14 Ja sündis, et Liib lõi Koriantumri sõjaväge, nii et nad põgenesid taas Akiisi kõnnumaale.

15 Ja sündis, et Liib ajas teda taga, kuni ta jõudis Agosi tasandikele. Ja Koriantumr oli võtnud kogu rahva endaga, kui ta põgenes Liibi eest sellesse maaosasse, kuhu ta põgenes.

16 Ja kui ta oli jõudnud Agosi tasandikule, asus ta võitlusse Liibiga ja ta lõi teda, kuni ta suri; ometi Liibi vend tuli Koriantumri vastu tema asemel ja lahing muutus ülimalt ägedaks, mille jooksul Koriantumr põgenes taas Liibi venna sõjaväe eest.

17 Nüüd, Liibi venna nimi oli Siis. Ja sündis, et Siis jälitas Koriantumrit ja ta vallutas palju linnu ja tappis naisi ja ka lapsi ning ta põletas linnu.

18 Ja hirm Siisi ees haaras kogu maad; jah, hüüd läks üle kogu maa – Kes suudab seista Siisi sõjaväe ees? Vaata, ta pühib maad enda ees!

19 Ja sündis, et rahvas hakkas kogunema sõjavägedesse üle kogu maa palge.

20 Ja nad olid jagunenud; ja osa nendest põgenes Siisi sõjaväe juurde ja osa nendest põgenes Koriantumri sõjaväe juurde.

21 Ja nii suur ja kestev oli olnud sõda ja nii pikk oli olnud vaatepilt verevalamisest ja veresaunast, et terve maa pale oli kaetud [a]surnukehadega.

22 Ja nii kärmas ja kiire oli sõda,

21 *a* Et 11:6.

et mitte kedagi polnud jäetud surnuid matma, vaid nad läksid edasi, verevalamisest verevalamiseni, jättes nii meeste, naiste kui ka laste surnukehad laiali maa palgele [a]usside saagiks.

23 Ja nende hais levis maa palgel, koguni kogu maa palgel; mispärast, see hais hakkas rahvast nii päeval kui ka ööpimeduses häirima.

24 Ometi ei lõpetanud Siis Koriantumri jälitamist, sest ta oli vandunud kätte maksta Koriantumrile oma venna vere eest, kes oli tapetud, ja tühistada Issanda sõna, mis tuli Eterile, et Koriantumr ei lange mõõga läbi.

25 Ja nõnda me näeme, et Issand nuhtles neid oma viha täiuses ja nende pahelisus ja jäledused olid valmistanud tee nende igavikuliseks hävituseks.

26 Ja sündis, et Siis jälitas Koriantumrit itta kuni mereäärsete piirideni välja ja seal ta võitles Siisiga kolm päeva.

27 Ja nii hirmus oli hävitus Siisi sõjavägede hulgas, et rahvas hakkas kartma ja hakkas põgenema Koriantumri vägede eest; ja nad põgenesid Korihori maale ja pühkisid ära elanikud enda eest, kõik need, kes ei tahtnud nendega ühineda.

28 Ja nad püstitasid oma telgid Korihori orgu; ja Koriantumr püstitas oma telgid Suuri orgu. Nüüd, Suuri org oli Komnori künka lähedal; mispärast, Koriantumr kogus kokku oma sõjaväe Komnori künkale ja puhus pasunat Siisi vägedele, et kutsuda neid lahingusse.

29 Ja sündis, et nad tulid välja, ent aeti tagasi; ja nad tulid teist korda ja nad aeti taas teist korda tagasi. Ja sündis, et nad tulid taas kolmandat korda ning lahing muutus ülimalt ägedaks.

30 Ja sündis, et Siis lõi Koriantumrit, nii et ta tekitas temale palju sügavaid haavu; ja Koriantumr nõrkes, olles kaotanud verd, ja ta kanti ära, otsekui oleks ta surnud.

31 Nüüd, meeste, naiste ja laste kaotus oli mõlemal poolel nii suur, et Siis käskis oma rahvast, et nad ei jälitaks Koriantumri vägesid; mispärast, nad pöördusid tagasi oma laagrisse.

15. PEATÜKK

Miljonid jeredlased tapetakse lahingus – Siis ja Koriantumr koguvad kõik inimesed surmavaks lahinguks – Issanda Vaim lakkab nendega heitlemast – Jeredlaste rahvas hävitatakse täielikult – Ainult Koriantumr jääb.

JA sündis, et kui Koriantumr oli paranenud oma haavadest, tulid talle meelde [a]sõnad, mida Eter oli talle rääkinud.

2 Ta nägi, et ligi kaks miljonit tema rahvast olid juba mõõga läbi tapetud ja ta hakkas oma südames kurvastama; jah, kaks miljonit vägevatest meestest olid tapetud,

22 *a* Js 14:9–11.

15 1 *a* Et 13:20–21.

samuti ka nende naised ja nende lapsed.

3 Ta hakkas meelt parandama sellest halvast, mida ta oli teinud; talle tulid meelde sõnad, mida oli räägitud kõikide prohvetite suu kaudu, ja ta nägi, et need, iga pisiasi neist, oli siiamaani täide läinud; ja tema hing leinas ning ei lasknud end trööstida.

4 Ja sündis, et ta kirjutas Siisile kirja, paludes teda, et ta heidaks rahvale armu ja siis ta loobuks kuningriigist inimeste elu pärast.

5 Ja sündis, et kui Siis oli saanud tema kirja, ta kirjutas kirja Koriantumrile, et kui ta annab end vangi, nii et ta võib ta tappa omaenda mõõgaga, jätab ta inimesed ellu.

6 Ja sündis, et rahvas ei parandanud meelt oma süütegudest ja Koriantumri rahvas oli Siisi rahva vastu vihale ärgitatud; ja Siisi rahvas oli vihale ärgitatud Koriantumri rahva vastu; mispärast, Siisi rahvas ründas Koriantumri rahvast.

7 Ja kui Koriantumr nägi, et ta on langemas, põgenes ta taas Siisi rahva eest.

8 Ja sündis, et ta jõudis Ripliankumi veteni, mis tõlkes on suur või kõikeületav; mispärast, kui nad jõudsid nende vete juurde, nad püstitasid oma telgid; ja ka Siis püstitas oma telgid nende lähedale; ja seepärast tulid nad järgmisel päeval võitlema.

9 Ja sündis, et nad pidasid ülimalt ränga lahingu, milles Koriantumr sai taas haavata ning ta nõrkes verekaotuse tõttu.

10 Ja sündis, et Koriantumri väed surusid peale Siisi sõjavägedele, nii et nad võitsid neid, nii et nad sundisid neid enda ees põgenema; ja nad põgenesid lõunasse ja püstitasid oma telgid kohta, mida kutsuti Oogatiks.

11 Ja sündis, et Koriantumri sõjavägi püstitas oma telgid Raama künka juurde, ja see on seesama küngas, kuhu minu isa Mormon [a]peitis Issandale ülestähendused, mis olid pühad.

12 Ja sündis, et nad kogusid kokku kõik inimesed kogu maa palgel, kes ei olnud saanud surma, peale Eteri.

13 Ja sündis, et Eter nägi kõiki inimeste tegemisi; ja ta nägi, et inimesed, kes olid Koriantumri poolt, olid kogunenud Koriantumri sõjaväkke; ja inimesed, kes olid Siisi poolt, olid kogunenud Siisi sõjaväkke.

14 Mispärast, nad kogusid rahvast kokku nelja aasta vältel, et nad võiksid saada kõik, kes olid maa palgel, ja et nad võiksid saada kogu jõu, mis neil oli võimalik saada.

15 Ja sündis, et kui nad olid kõik kokku kogunenud, igaüks selle sõjaväe juurde, millisega nad soovisid ühineda, koos oma naiste ja oma lastega – nii mehed, naised kui ka lapsed, olles varustatud sõjariistadega, omades kilpe ja [a]rinnakilpe ja kiivreid ja olles riietatud sõjaks – marssisid nad

11 *a* Mr 6:6.

15 *a* Mo 8:7–10.

välja üksteise vastu võitlema; ja nad võitlesid kogu selle päeva ega võitnud.

16 Ja sündis, et kui oli öö, olid nad kurnatud ja nad tõmbusid tagasi oma laagritesse; ja pärast seda, kui nad olid tagasi tõmbunud oma laagritesse, hakkasid nad kaeblema ja kurtma oma rahva surnute kaotuse pärast; ja nii tugevad olid nende hüüded, nende kaeblemine ja kurtmine, et õhk lausa kajas neist.

17 Ja sündis, et järgmisel päeval nad läksid taas lahingusse ja see päev oli suur ja hirmus; ometi nad ei võitnud, ja kui saabus taas öö, vapustasid nad õhku oma hüüete ja kaeblemise ja leinamisega oma rahva surnute kaotuse pärast.

18 Ja sündis, et Koriantumr kirjutas taas Siisile kirja, soovides, et ta ei tuleks taas võitlema, vaid et ta võtaks kuningriigi ja jätaks inimesed ellu.

19 Aga vaata, Issanda Vaim oli lakanud heitlemast nendega ja [a]Saatanal oli täielik võim inimeste südamete üle; sest nad olid andunud kõvasüdamelisusele ja meelepimedusele, nii et nad hävitataks; mispärast, nad läksid taas võitlema.

20 Ja sündis, et nad võitlesid kogu selle päeva ja kui saabus öö, nad magasid oma mõõkadel.

21 Ja järgmisel päeval nad võitlesid kuni öö saabumiseni välja.

22 Ja kui saabus öö, olid nad vihast [a]joobunud just nagu mees, kes on joobunud veinist; ja nad magasid taas oma mõõkadel.

23 Ja järgmisel päeval nad võitlesid taas; ja kui öö saabus, olid nad kõik langenud mõõga läbi peale viiekümne ja kahe Koriantumri rahvast ning kuuekümne ja üheksa Siisi rahvast.

24 Ja sündis, et nad magasid sel ööl oma mõõkadel ja järgmisel päeval nad võitlesid taas ja nad võitlesid kõigest oma jõust oma mõõkade ja oma kilpidega kogu selle päeva.

25 Ja kui saabus öö, oli Siisi rahvast järel kolmkümmend ja kaks ning kakskümmend ja seitse Koriantumri rahvast.

26 Ja sündis, et nad sõid ja magasid ja valmistusid surmaks järgmisel päeval. Ja nad olid suured ja vägevad mehed, mis puutub inimjõusse.

27 Ja sündis, et nad võitlesid kolm tundi ja nad nõrkesid verekaotuse pärast.

28 Ja sündis, et kui Koriantumri mehed olid saanud küllalt jõudu, et nad võisid kõndida, olid nad valmis põgenema oma elu pärast; aga vaata, Siis tõusis ning ka tema mehed ja ta vandus oma vihas, et ta tapab Koriantumri või hukkub ise mõõga läbi.

29 Mispärast, ta jälitas neid ja järgmisel päeval jõudis ta neile järele; ja nad võitlesid taas mõõgaga. Ja sündis, et kui nad [a]kõik peale Koriantumri ja Siisi olid langenud

19 *a* PJ Kurat.
22 *a* Mn 9:23.
29 *a* Et 13:20–21.

mõõga läbi, vaata, Siis oli nõrkenud verekaotuse pärast.

30 Ja sündis, et pärast seda, kui Koriantumr oli toetunud oma mõõgale, et pisut puhata, lõi ta Siisil pea otsast.

31 Ja sündis, et kui ta oli Siisil pea otsast löönud, tõusis Siis oma kätele ja kukkus; ja püüdes pärast seda veel hinge tõmmata, ta suri.

32 Ja sündis, et [a]Koriantumr langes maha ja jäi lamama nagu elutu.

33 Ja Issand rääkis Eteriga ja ütles temale: Mine välja! Ja ta läks välja ja nägi, et Issanda sõnad olid kõik täide läinud; ja ta lõpetas oma [a]ülestähenduse; (ja mitte sajandikkugi pole ma kirjutanud) ja ta peitis need sellisel viisil, et Limhi rahvas need leidis.

34 Nüüd, viimased sõnad, mis [a]Eter kirjutas, on need: Kas Issand tahab, et mind muudetakse või et ma kannatan Issanda tahet lihas, ei oma tähtsust, kui on nõnda, et ma olen päästetud Jumala kuningriiki. Aamen.

MORONI RAAMAT

1. PEATÜKK

Moroni kirjutab laamanlaste kasuks – Nefilased, kes ei taha Kristust salata, surmatakse. Ligikaudu 401–421 pKr.

NÜÜD, mina, [a]Moroni, pärast seda, kui ma olin lõpetanud Jeredi rahva aruande lühendamise, arvasin ma, et ma ei kirjuta enam, ent ma ei ole veel hukkunud; ja ma ei anna endast teada laamanlastele, et nad mind ei hävitaks.

2 Sest vaata, nende [a]sõjad on nende seas ülimalt metsikud; ja oma viha tõttu [b]surmavad nad iga nefilase, kes ei taha salata Kristust.

3 Ja mina, Moroni, ei taha Kristust [a]salata; mispärast, ma rändan, kuhu iganes ma saan, et oma elu kaitsta.

4 Mispärast, ma kirjutan veel mõned asjad, vastupidiselt sellele, mida ma olen arvanud, sest ma ei mõelnud enam kirjutada; aga ma kirjutan veel mõned asjad, et ehk need võiksid olla väärtuslikud minu vendadele laamanlastele mõnel tulevasel päeval Issanda tahtmist mööda.

32 *a* Om 1:20–22.
33 *a* Mo 8:9; Al 37:21–31; Et 1:1–5.
34 *a* Et 12:2.

[MORONI]
1 1 *a* PJ Moroni, Mormoni poeg.
2 *a* 1Ne 12:20–23.

b Al 45:14.
3 *a* Mt 10:32–33; 3Ne 29:5.

2. PEATÜKK

Jeesus andis kaheteistkümnele nefilasest jüngrile väe anda Püha Vaimu andi. Ligikaudu 401–421 pKr.

Kristuse sõnad, mida ta rääkis oma [a]jüngritele, neile kaheteistkümnele, keda ta oli valinud, kui ta pani oma käed nende peale –

2 ja ta kutsus neid nimepidi, öeldes: Pöörduge Isa poole minu nimel vägevas palves; ja pärast seda, kui te olete seda teinud, on teil [a]vägi, et temale, kelle peale te panete oma [b]käed, [c]te annate Püha Vaimu; ja minu nimel peate te seda andma, sest nõnda teevad minu apostlid.

3 Nüüd, Kristus rääkis need sõnad neile oma esimese ilmumise ajal; ja rahvahulk ei kuulnud seda, ent jüngrid kuulsid seda; ja igaühe peale, kellele nad oma käed peale [a]panid, langes Püha Vaim.

3. PEATÜKK

Vanemad pühitsevad preestrid ja õpetajad ametisse käte pealepanemisega. Ligikaudu 401–421 pKr.

Viis, kuidas jüngrid, keda kutsuti kiriku [a]vanemateks, [b]pühitsesid ametisse preestreid ja õpetajaid –

2 pärast seda, kui nad olid palunud Kristuse nimel Isa, asetasid nad oma käed nende peale ja ütlesid:

3 Jeesuse Kristuse nimel ma pühitsen sind preestriks (või kui see on õpetaja, ma pühitsen sind õpetajaks), et jutlustada meeleparandust ja pattude [a]andekssaamist Jeesuse Kristuse kaudu kestva usuga tema nimesse kuni lõpuni. Aamen.

4 Ja niiviisi nad [a]pühitsesid ametisse preestreid ja õpetajaid vastavalt inimestele antud Jumala [b]andidele ja kutsetele; ja nad pühitsesid neid ametisse Püha Vaimu [c]väel, mis oli nendes.

4. PEATÜKK

Selgitatakse, kuidas vanemad ja preestrid õnnistavad sakramendileiba. Ligikaudu 401–421 pKr.

[a]Viis, kuidas nende [b]vanemad ja preestrid õnnistasid Kristuse liha ja verd kirikule; ja nad [c]õnnistasid seda vastavalt Kristuse käskudele; mispärast, me teame, et see on õige viis; ja vanem või preester õnnistas seda –

2 ja nad laskusid põlvili koos kirikuga ja palusid Kristuse nimel Isa, öeldes:

2 1*a* 3Ne 13:25.
2*a* PJ Vägi.
b PJ Käte pealepanemine.
c 3Ne 18:37.
3*a* Ap 19:6.

3 1*a* Al 6:1.
PJ Vanem.
b PJ Ametisse pühitsema.
3*a* PJ Pattude andekssaamine.

4*a* ÕL 18:32; 20:60.
b PJ And.
c 1Ne 13:37; Mn 6:9.

4 1*a* 3Ne 18:1–7.
b PJ Vanem.
c ÕL 20:76–77.

3 Oo Jumal, Igavene Isa, me palume sind sinu Poja, Jeesuse Kristuse nimel õnnistada ja pühitseda see [a]leib kõikide nende hingedele, kes söövad seda; et nad sööksid sinu Poja keha [b]mälestuseks ja tunnistaksid sinule, oo Jumal, Igavene Isa, et nad on nõus võtma enda peale sinu Poja [c]nime ja teda alati meeles pidama ja kinni pidama tema käskudest, mis ta on andnud neile, et tema [d]Vaim oleks alati nendega. Aamen.

5. PEATÜKK

Esitatakse sakramendiveini õnnistamisviis. Ligikaudu 401–421 pKr.

Veini [a]õnnistamisviis – vaata, nad võtsid karika ja ütlesid:

2 Oo Jumal, Igavene Isa, me palume sind sinu Poja, Jeesuse Kristuse nimel õnnistada ja pühitseda see [a]vein kõikide nende hingedele, kes joovad seda, et nad teeksid seda sinu Poja vere [b]mälestuseks, mis valati nende eest; et nad tunnistaksid sinule, oo Jumal, Igavene Isa, et nad peavad teda alati meeles, et tema Vaim oleks nendega. Aamen.

6. PEATÜKK

Meeleparandust tegevad isikud ristitakse ja kaasatakse osadusse – Kiriku liikmetele, kes teevad meeleparandust, andestatakse – Kiriku koosolekuid juhatatakse Püha Vaimu väel. Ligikaudu 401–421 pKr.

Ja nüüd, ma räägin [a]ristimisest. Vaata, vanemad, preestrid ja õpetajad said ristitud; ja neid ei ristitud muidu, kui nad kandsid vilja, mis näitas, et nad olid selleks [b]väärilised.

2 Ka ei võtnud nad kedagi ristimisele vastu muidu, kui nad tulid [a]murtud südame ja kahetseva vaimuga ning tunnistasid kirikule, et nad on tõepoolest parandanud meelt kõikidest oma pattudest.

3 Ja mitte kedagi ei võetud ristimisele muidu, kui nad [a]võtsid enda peale Kristuse nime, olles kindlalt otsustanud teenida teda lõpuni.

4 Ja pärast seda, kui nad olid vastu võetud ristimisele ja Püha Vaimu vägi oli neid mõjutanud ja [a]puhastanud, loeti nad Kristuse kiriku rahva hulka; ja nende [b]nimed märgiti üles, et neid võidaks meeles pidada ja kosutada Jumala hea sõnaga, et hoida neid õigel teel, et hoida neid pidevalt [c]valvsana

3*a* PJ Sakrament.
b Lk 22:19; 1Kr 11:23–24; 3Ne 18:7.
c PJ Jeesus Kristus – Kristuse nime võtmine enda peale.
d PJ Püha Vaim.

5 1*a* 3Ne 18:8–11; ÕL 20:78–79.
2*a* ÕL 27:2–4.
PJ Sakrament.
b Lk 22:19–20; 1Kr 11:25.

6 1*a* PJ Ristima, ristimine.
b PJ Vääriline, väärilisus.
2*a* PJ Murtud süda.
3*a* PJ Jeesus Kristus – Kristuse nime võtmine enda peale.
4*a* PJ Puhas, puhtus.
b ÕL 20:82.
c Al 34:39; 3Ne 18:15–18.

palves, [d]toetudes üksnes Kristuse teenetele, kes on nende usu [e]alustaja ning täidesaatja.

5 Ja [a]kirik kohtus [b]tihti, et [c]paastuda ja palvetada ja rääkida üksteisega oma hingede heaolust.

6 Ja nad kohtusid tihti, et osa saada leivast ja veinist Issanda Jeesuse mälestuseks.

7 Ja nad jälgisid rangelt, et nende keskel ei oleks mingeid [a]süütegusid; ja keda leiti tegemas ülekohut ja [b]kolm kiriku tunnistajat mõistsid nad süüdi [c]vanemate ees ja kui nad ei pärandanud meelt ja ei [d]tunnistanud üles, [e]kustutati nende nimed ja neid ei loetud Kristuse rahva hulka.

8 Aga [a]nii sageli, kui nad parandasid meelt ja otsisid andestust tõsise kavatsusega, neile ka [b]andestati.

9 Ja kirik [a]juhatas nende koosolekuid vastavalt sellele, kuidas Vaim neid mõjutas, ja [b]Püha Vaimu väel; sest nii nagu Püha Vaimu vägi neid juhtis, kas jutlustama või õhutama või palvetama või anuma või laulma, just nõnda tehti.

7. PEATÜKK

Kutse Issanda rahusse pääsemiseks – Palvetage tõsise kavatsusega – Kristuse Vaim võimaldab inimestel eristada head halvast – Saatan veenab inimesi salgama Kristust ja tegema halba – Prohvetid teevad ilmsiks Kristuse tulemise – Usu läbi tehakse imesid ja teenivad inglid – Inimesed peaksid lootma igavest elu ja hoidma ligimesearmastust. Ligikaudu 401–421 pKr.

Ja nüüd, mina, Moroni, kirjutan mõned oma isa Mormoni sõnad, mis ta rääkis [a]usust, lootusest ja ligimesearmastusest; sest ta rääkis rahvale niiviisi, kui ta õpetas neid palvemajas, mille nad olid ehitanud jumalakummardamise kohaks.

2 Ja nüüd, mina, Mormon, räägin teile, mu armsad vennad; ja Isa Jumala ja meie Issanda, Jeesuse Kristuse armust ja tema pühast tahtest, tema [a]kutse anni tõttu minule on mul lubatud teile praegusel ajal rääkida.

3 Mispärast, ma tahan rääkida teile, kes te olete kirikust, kes te olete Kristuse rahuarmastavad järgijad ja kes te olete saanud piisava lootuse, mille kaudu te võite pääseda Issanda [a]rahusse, sellest ajast ja edaspidi, kuni te saate puhata koos temaga taevas.

4 Ja nüüd, mu vennad, ma olen

4 *d* 2Ne 31:19; ÕL 3:20.
e Hb 12:2.
5 *a* PJ Jeesuse Kristuse Kirik.
b 3Ne 18:22; 4Ne 1:12; ÕL 88:76.
c PJ Paast, paastumine.
7 *a* ÕL 20:54.
b ÕL 42:80–81. PJ Tunnistaja, tunnistus.
c Al 6:1. PJ Vanem.
d PJ Üles tunnistama, ülestunnistus.
e 2Ms 32:33; ÕL 20:83. PJ Väljaheitmine.
8 *a* Mo 26:30–31.
b PJ Andestama.
9 *a* ÕL 20:45; 46:2.
b PJ Püha Vaim.
7 1 *a* 1Kr 13:1–13; Et 12:3–22, 27–37; Mn 8:14; 10:20–23.
2 *a* PJ Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt.
3 *a* PJ Puhkus ja rahu.

teinud teie suhtes sellise järelduse teie [a]rahuarmastava elu pärast inimlaste seas.

5 Sest mul on meeles Jumala sõna, mis ütleb, et nende tegudest te [a]tunnete neid; sest kui nende teod on head, siis on ka nemad head.

6 Sest vaata, Jumal on öelnud, et inimene, kes on [a]halb, ei saa teha seda, mis on hea; sest kui ta toob anni või [b]palvetab Jumala poole muidu kui tõsise kavatsusega, ei too see talle mingit kasu.

7 Sest vaata, seda ei arvata temale õigemeelsuseks.

8 Sest vaata, kui inimene, kes on [a]halb, annab anni, teeb ta seda [b]vastumeelselt; mispärast, see arvatakse temale samaks, nagu ta oleks anni endale hoidnud; mispärast teda arvatakse halvaks Jumala ees.

9 Ja samuti arvatakse inimesele halvaks seda, kui ta palvetab, ilma et tal oleks südames [a]tõsine kavatsus; jah, ja sellest pole talle mingit kasu, sest Jumal ei võta sellist vastu.

10 Mispärast, inimene, kes on halb, ei saa teha seda, mis on hea; ka ei anna ta head andi.

11 Sest vaata, kibe [a]allikas ei saa anda head vett; ka ei saa hea allikas anda kibedat vett; mispärast, inimene, kes on kuradi teenija, ei saa järgneda Kristusele; ja kui ta [b]järgneb Kristusele, ei saa ta olla kuradi teenija.

12 Mispärast, kõik, mis on [a]hea, tuleb Jumalalt; ja see, mis on [b]halb, tuleb kuradilt; sest kurat on Jumala vaenlane ja võitleb pidevalt tema vastu ning kutsub ja meelitab [c]patustama ja tegema pidevalt seda, mis on halb.

13 Aga vaata, see, mis on Jumalast, kutsub ja meelitab tegema pidevalt head; mispärast, kõik, mis kutsub ja [a]meelitab tegema head ja armastama Jumalat ja teenima teda, on [b]innustatud Jumalast.

14 Mispärast, vaadake ette, mu armsad vennad, et te ei otsustaks, et see, mis on [a]halb, on Jumalalt, või et see, mis on hea ja on Jumalalt, on kuradilt.

15 Sest vaadake, mu vennad, teile on antud otsustada, et te võiksite [a]eristada head halvast; ja moodus otsustamiseks on selge, et te võiksite teada täiusliku teadmisega, nii nagu päevavalgus erineb pimedast ööst.

16 Sest vaata, Kristuse [a]Vaim on antud igale inimesele, et ta võiks [b]eristada head halvast; mispärast, ma näitan teile, kuidas otsustada;

4 *a* 1Jh 2:6; ÕL 19:23.
5 *a* 3Ne 14:15–20.
6 *a* Mt 7:15–18.
b Al 34:28. PJ Palve.
8 *a* Õp 15:8.
b ÕL 64:34.
9 *a* Jk 1:6–7; 5:16; Mn 10:4.
11 *a* Jk 3:11–12.
b Mt 6:24; 2Ne 31:10–13; ÕL 56:2.
12 *a* Jk 1:17; 1Jh 4:1–2; Et 4:12.
b Al 5:39–42.
c Hl 6:30. PJ Patt.
13 *a* 2Ne 33:4; Et 8:26.
b PJ Inspiratsioon, inspireerima.
14 *a* Js 5:20; 2Ne 15:20.
15 *a* PJ Eristamise and.
16 *a* PJ Südametunnistus; Valgus, Kristuse valgus.
b 1Ms 3:5; 2Ne 2:5, 18, 26; Mo 16:3; Al 29:5; Hl 14:31.

sest kõik, mis kutsub tegema head ja veenab uskuma Kristusesse, on saadetud Kristuse väe ja anni läbi; mispärast te võite teada täiusliku teadmisega, et see on Jumalast.

17 Aga kõik, mis veenab inimesi [a]halba tegema ja mitte uskuma Kristusesse ja teda eitama ja mitte teenima Jumalat, siis te võite teada täiusliku teadmisega, et see on kuradist; sest kurat tegutseb niiviisi, sest ta ei veena ühtegi inimest tegema head, ei, mitte kedagi; ka ei tee seda tema inglid; ka mitte need, kes allutavad end temale.

18 Ja nüüd, mu vennad, nähes, et te tunnete valgust, mille abil te võite otsustada – milline valgus on Kristuse [a]valgus – vaadake ette, et te ei otsusta valesti; sest sellesama [b]kohtuga, millega mõistate kohut teie, mõistetakse ka teile kohut.

19 Mispärast, ma palun teid, vennad, et te uuriksite usinalt Kristuse [a]valguses, et te võiksite eristada head halvast; ja kui te haarate kinni kõigest heast ega mõista seda hukka, saab teist kindlasti Kristuse [b]laps.

20 Ja nüüd, mu vennad, kuidas on võimalik, et te saate haarata kinni kõigest heast?

21 Ja nüüd jõuan ma selle usu juurde, millest ma lubasin rääkida; ja ma räägin teile, mil moel te saate haarata kinni kõigest heast.

22 Sest vaata, Jumal, [a]teades kõiki asju, olles igavikulisusest igavikulisuseni, vaata, ta saatis [b]ingleid teenima inimlaste sekka, et Kristuse tulemist ilmsiks teha; ja Kristuses tuleb iga hea asi.

23 Ja Jumal teatas ka prohvetitele omaenda suuga, et Kristus tuleb.

24 Ja vaata, eri teid pidi tegi ta inimlastele ilmsiks asjad, mis on head; ja kõik asjad, mis on head, tulevad Kristuselt; muidu oleksid inimesed [a]langenud ja neile ei saaks tulla midagi head.

25 Mispärast, [a]inglite teenimise ja iga sõna kaudu, mis lähtus Jumala suust, hakkasid inimesed rakendama usku Kristusesse; ja nõnda haarasid nad usu läbi kinni kõigest heast; ja see oli nõnda kuni Kristuse tulemiseni.

26 Ja pärast seda, kui ta oli tulnud, said inimesed ka päästetud usu läbi tema nimesse; ja usu läbi said neist Jumala pojad. Ja nii kindlasti, kui Kristus elab, rääkis ta neid sõnu meie isadele, öeldes: [a]Mida iganes, mis on hea, te Isalt usus minu nimel palute, uskudes, et te saate, vaata, see antakse teile.

27 Mispärast, mu armsad vennad, kas [a]imed on lakanud, kuna Kristus on tõusnud taevasse ja on

17 *a* PJ Patt.
18 *a* Mo 16:9; ÕL 50:24; 88:7–13. PJ Valgus, Kristuse valgus. *b* JST, Mt 7:1–2; Lk 6:37; Jh 7:24.
19 *a* ÕL 84:45–46. *b* Mo 15:10–12; 27:25. PJ Jumala pojad ja tütred.
22 *a* PJ Jumal, Jumalus. *b* Ms 5:58. PJ Inglid.
24 *a* 2Ne 2:5.
25 *a* Al 12:28–30.
26 *a* 3Ne 18:20. PJ Palve.
27 *a* PJ Ime.

istunud Jumala paremale käele, et [b]nõuda Isalt tema halastuse õigust, mis tal on inimlastele?

28 Sest ta on täitnud seaduse nõudmised ja ta nõuab endale kõik need, kellel on temasse usku; ja need, kellel on temasse usku, [a]hoiavad kinni kõigest heast; mispärast ta [b]kostab inimlaste eest; ja ta elab taevais igavesti.

29 Ja kuna ta on teinud seda, mu armsad vennad, kas imed on siis lakanud? Vaadake, ma ütlen teile: Ei; ka inglid pole lakanud teenimast inimlaste seas.

30 Sest vaata, nad on tema alamad, et teenida vastavalt tema käsusõnale, näidates end nendele, kel on tugev usk ja kindel meel igas jumalikkuse vormis.

31 Ja nende teenimise ülesanne on kutsuda inimesi meeleparandusele ja täita ja teha Isa lepingute tööd, mille ta on teinud inimlastega, et valmistada teed inimlaste seas, kuulutades Kristuse sõna Issanda valitud anumatele, et nad võiksid tunnistada temast.

32 Ja nõnda tehes valmistab Issand Jumal teed, et ülejäänud inimestel võiks olla [a]usku Kristusesse ja et Pühal Vaimul võiks olla koht nende südames vastavalt tema väele; ja niiviisi täidab Isa lepingud, mille ta on inimlastega teinud.

33 Ja Kristus on öelnud: [a]Kui teil on minusse usku, on teil vägi teha seda, mis iganes on minu arvates [b]otstarbekas.

34 Ja ta on öelnud: [a]Parandage meelt, kõik te maa ääred, ja tulge minu juurde ja saage ristitud minu nimel ja olgu teil usku minusse, et te võiksite saada päästetud!

35 Ja nüüd, mu armsad vennad, kui asi on nii, et need asjad, mis ma olen teile rääkinud, on õiged, ja Jumal näitab teile [a]viimsel päeval [b]väe ja suure hiilgusega, et need on õiged, ja kui need on õiged, kas imede päev on siis lõppenud?

36 Või on inglid lakanud ilmumast inimlastele? Või on ta [a]keeldunud andmast nendele Püha Vaimu väge? Või kas ta kunagi teeb seda, niikaua kui kestab aeg või seisab maa või on selle palgel ükski inimene, keda päästa?

37 Vaata, ma ütlen teile: Ei, sest [a]imesid tehakse usu läbi; ja usu läbi ilmuvad inglid ja teenivad inimeste seas; mispärast, kui need asjad on lakanud, häda inimlastele, sest see on [b]uskmatuse pärast ja kõik on asjata.

38 Sest vastavalt Kristuse sõnadele ei saa ühtegi inimest päästa muidu, kui tal on usku tema nimesse; mispärast, kui need asjad on lakanud, siis on ka usk lakanud; ja hirmus on inimese olukord, sest nad on nii, nagu ei oleks mingit lunastust tehtud.

27 *b* Js 53:12; Mo 14:12.
28 *a* Rm 12:9; ÕL 98:11. *b* 1Jh 2:1; 2Ne 2:9. PJ Eestkostja.
32 *a* PJ Usk.
33 *a* Mt 17:20. *b* ÕL 88:64–65.
34 *a* 3Ne 27:20; Et 4:18.
35 *a* ÕL 35:8. *b* 2Ne 33:11.
36 *a* Mn 10:4–5, 7, 19.
37 *a* Mt 13:58; Mr 9:20; Et 12:12–18. *b* Mn 10:19–24.

39 Aga vaadake, mu armsad vennad, ma mõtlen teist paremini, sest ma arvan, et teil on usku Kristusesse teie tasaduse pärast; sest kui teil ei ole usku temasse, siis te ei ole [a]sobivad, et teid lugeda tema kiriku rahva hulka.

40 Ja taas, mu armsad vennad, ma tahan rääkida teile [a]lootusest. Kuidas te võite jõuda usule, kui teil ei ole lootust?

41 Ja mis see on, mida te [a]loodate? Vaata, ma ütlen teile, Kristuse lepituse ja tema ülestõusmise väe läbi te saate [b]lootust, et teid tõstetakse üles igavesse [c]ellu ja seda tänu teie usule temasse vastavalt lubadusele.

42 Mispärast, kui inimesel on [a]usku, siis tal [b]peab tingimata olema lootus; sest ilma usuta ei või olla lootust.

43 Ja taas, vaata, ma ütlen teile, et tal ei saa olla usku ja lootust muidu, kui ta on [a]tasane ja vaga südamega.

44 Kui nõnda, siis on tema [a]usk ja lootus asjata, sest mitte keegi pole vastuvõetav Jumala ees kui vaid südames tasane ja vaga; ja kui inimene on südames tasane ja vaga ja [b]tunnistab Püha Vaimu väel, et Jeesus on Kristus, siis peab tal tingimata olema ligimesearmastust; sest kui tal ei ole ligimesearmastust, siis ei ole ta mitte midagi; mispärast, tal peab tingimata olema ligimesearmastust.

45 Ja [a]ligimesearmastus on pikameelne ja lahke ja ei [b]kadesta ega ole iseennast täis, ei otsi omakasu, ei ole kergesti ärritatav, ei mõtle halba ega rõõmusta süütegudest, vaid rõõmustab tõest, kannatab kõik, usub kõik, loodab kõik, talub kõik.

46 Mispärast, mu armsad vennad, kui teil ei ole ligimesearmastust, siis ei ole te mitte midagi, sest ligimesearmastus ei hävi ilmaski. Mispärast, hoidke ligimesearmastust, mis on suurim kõigest, sest kõik peab hävima –

47 aga [a]ligimesearmastus on Kristuse puhas [b]armastus ja see kestab igavesti; ja kellel iganes leitakse seda olevat viimsel päeval, sellega on hästi.

48 Mispärast, mu armsad vennad, [a]paluge Isa kogu südame jõuga, et te võiksite täituda selle armastusega, mida ta on andnud kõigile, kes on tema Poja, Jeesuse Kristuse tõelised [b]järgijad; et te võiksite saada Jumala poegadeks; et kui ta ilmub, oleme me tema [c]sarnased, sest me näeme teda,

39 *a* PJ Vääriline, väärilisus.
40 *a* Et 12:4.
PJ Lootus.
41 *a* ÕL 138:14.
b Tt 1:2; Jb 4:4; Al 25:16; Mn 9:25.
c PJ Igavene elu.
42 *a* PJ Usk.
b Mn 10:20.
43 *a* PJ Tasadus, tasane.
44 *a* Al 7:24; Et 12:28–34.
b Lk 12:8–9.
PJ Tunnistus; Üles tunnistama, ülestunnistus.
45 *a* 1Kr 13:1–13.
b PJ Kade, kadedus.
47 *a* 2Ne 26:30.
PJ Ligimesearmastus.
b Jos 22:5.
PJ Armastus.
48 *a* PJ Palve.
b PJ Jeesus Kristus – Jeesuse Kristuse eeskuju; Kuulekas, kuulekus, kuuletuma.
c 1Jh 3:1–3; 3Ne 27:27.

nii nagu ta on; et meil võiks olla see lootus; et me võiksime saada [d]puhastatud just nagu tema on puhas. Aamen.

8. PEATÜKK

Väikeste laste ristimine on jäledus – Väikesed lapsed on elavad Kristuses tänu Lepitusele – Usk, meeleparandus, tasadus ja südame vagadus, Püha Vaimu vastuvõtmine ja lõpuni vastupidamine viivad päästele. Ligikaudu 401–421 pKr.

Kiri minu [a]isalt, Mormonilt, kirjutatud minule, Moronile; ja see kirjutati minule varsti pärast minu kutsumist teenimistööle. Ja ta kirjutas mulle sel viisil, öeldes:

2 Mu armas poeg Moroni, ma rõõmustan väga, et sinu Issand Jeesus Kristus on mõelnud sinule ja on kutsunud sind oma teenistusse ja oma pühale tööle.

3 Ma mõtlen alati sinu peale oma palvetes, alati paludes Isa Jumalat tema Püha Lapse, Jeesuse nimel, et tema oma lõpmatus [a]headuses ja [b]armus hoiaks sind kestva usu läbi tema nimesse kuni lõpuni.

4 Ja nüüd, mu poeg, ma räägin sulle sellest, mis mind ülimalt kurvastab; sest mulle valmistab kurvastust, et teie seas on tõusnud [a]vaidlused.

5 Sest kui ma olen kuulnud tõde, siis teie seas on olnud vaidlusi teie väikeste laste ristimise pärast.

6 Ja nüüd, mu poeg, ma soovin, et te näeksite usinasti vaeva, et see jäme viga teie seast kõrvaldataks; sest sel eesmärgil olen ma kirjutanud selle kirja.

7 Sest kohe pärast seda, kui ma olin kuulnud neid asju sinult, küsisin ma Issandalt selle kohta. Ja Püha Vaimu väel tuli mulle Issanda [a]sõna, öeldes:

8 Kuula Kristuse, oma Lunastaja, oma Issanda ja oma Jumala sõnu. Vaata, ma ei tulnud maailma kutsuma meeleparandusele õigemeelseid, vaid patuseid; arsti ei vaja [a]terved, vaid need, kes on haiged; mispärast, väikesed [b]lapsed on [c]terved, sest nad pole võimelised [d]pattu tegema; mispärast, [e]Aadama needus on neilt minu tõttu ära võetud, nii et sel ei ole nende üle võimu; ja [f]ümberlõikamisseadus on minu tõttu kaotatud.

9 Ja niiviisi tegi Püha Vaim minule ilmsiks Jumala sõna; mispärast, mu armas poeg, ma tean, et see, et te ristite väikseid lapsi, on pühaduse teotus Jumala ees.

10 Vaata, ma ütlen sulle, et seda te peate õpetama – meeleparandust ja ristimist nendele, kes on [a]vastutavad ja on võimelised patustama; jah, õpetage vanemaid,

48 *d* 3Ne 19:28–29.
PJ Puhas, puhtus.
8 1 *a* Mrs 1:1.
3 *a* Mo 4:11.
b PJ Arm.
4 *a* 3Ne 11:22, 28; 18:34.
7 *a* PJ Jumala sõna.
8 *a* Mk 2:17.
b Mk 10:13–16.
c Mo 3:16; ÕL 74:7.
d PJ Patt.
e 2Ne 2:25–27.
PJ Aadama ja Eeva langemine.
f 1Ms 17:10–11.
PJ Ümberlõikamine.
10 *a* PJ Vastutama, vastutav, vastutus.

et nad peavad parandama meelt ja saama ristitud ning alandama end nii nagu nende väikesed [b]lapsed, ja nad kõik päästetakse koos oma väikeste lastega.

11 Ja nende väikesed [a]lapsed ei vaja mingit meeleparandust ega ristimist. Vaata, ristimine on meeleparanduseks, et täita käske pattude [b]andekssaamiseks.

12 Aga väikesed [a]lapsed on elavad Kristuses juba maailma rajamisest peale; kui ei oleks nõnda, siis oleks Jumal eelistav Jumal ja ka muutuv Jumal ning teeks [b]vahet isikute vahel; sest kui palju väikesi lapsi on surnud ilma ristimata!

13 Mispärast, kui väikesed lapsed ei saaks päästetud ilma ristimiseta, oleksid nad pidanud minema lõputusse põrgusse.

14 Vaata, ma ütlen sulle, et see, kes arvab, et väikesed lapsed vajavad ristimist, on kibeduse sapis ja süütegude ahelais, sest tal ei ole [a]usku, lootust ega ligimesearmastust; mispärast, kui ta lõigatakse ära ajal, mil ta nii mõtleb, peab ta minema alla põrgusse.

15 Sest hirmus pahelisus on arvata, et Jumal päästab ühe lapse ristimise pärast ja teine peab hukkuma, kuna ta pole ristitud.

16 Häda nendele, kes moonutavad niiviisi Issanda teid, sest nad hukkuvad, kui nad meelt ei paranda. Vaata, ma räägin julgelt Jumala [a]volitusega; ja ma ei karda, mida võib teha inimene, sest täiuslik [b]armastus [c]ajab välja kogu hirmu.

17 Ja ma olen täidetud [a]ligimesearmastusega, mis on igavikuline armastus; mispärast, kõik lapsed on minule ühesugused; mispärast, ma armastan väikesi [b]lapsi täiusliku armastusega ja nad on kõik ühesugused ning osasaajad päästest.

18 Sest ma tean, et Jumal ei ole eelistav Jumal, ka mitte muutuv isik; vaid ta on [a]muutumatu kogu igavikust [b]kogu igavikuni.

19 Väikesed [a]lapsed ei saa meelt parandada; mispärast, on kohutav pahelisus keelata neile Jumala puhast halastust, sest tänu tema [b]halastusele on nad kõik temas elavad.

20 Ja see, kes ütleb, et väikesed lapsed vajavad ristimist, eitab Kristuse halastust ja tunnistab eimillekski tema [a]lepituse ja tema lunastuse väe.

21 Häda sellistele, sest neid ähvardab surm, [a]põrgu ja [b]lõputu piin! Ma räägin seda julgelt; Jumal

10 *b* PJ Alandama, alandlik, alandlikkus; Laps, lapsed.
11 *a* PJ Laps, lapsed; Ristima, ristimine – Ristimiseks vajalikud nõuded.
b PJ Pattude andekssaamine.
12 *a* ÕL 29:46–47; 93:38.
b Ef 6:9; 2Ne 26:33; ÕL 38:16.
14 *a* 1Kr 13:1–13; Et 12:6; Mn 7:25–28; 10:20–23.
16 *a* PJ Volitus.
b PJ Armastus.
c 1Jh 4:18.
17 *a* PJ Ligimesearmastus.
b Mo 3:16–19.
18 *a* Al 7:20; Mr 9:9.
PJ Jumal, Jumalus.
b Mn 7:22.
19 *a* Lk 18:15–17.
b PJ Halastav, halastus.
20 *a* PJ Lepitama, lepitus; Lunastusplaan.
21 *a* PJ Põrgu.
b Jb 6:10; Mo 28:3; ÕL 19:10–12.

on mind käskinud. Kuulake neid ja pöörake neile tähelepanu või muidu seisavad need Kristuse [c]kohtujärje ees teie vastu.

22 Sest vaata, kõik väikesed lapsed on [a]elavad Kristuses ja ka kõik need, kes on ilma [b]seaduseta. Sest [c]lunastuse vägi tuleb kõigile neile, kellel seadust ei ole; mispärast, see, kes ei ole süüdi mõistetud ehk kes ei ole süüdimõistmise all, ei saa meelt parandada ja sellistele ei anna ristimine midagi –

23 vaid see on teotus Jumala ees, eitades Kristuse halastust ja tema Püha Vaimu väge ja pannes lootuse [a]surnud tegudele.

24 Vaata, mu poeg, sellist asja ei peaks olema; sest [a]meeleparandus on nende jaoks, kes on süüdimõistmise all ja murtud seaduse needuse all.

25 Ja esimene [a]meeleparanduse vili on [b]ristimine; ja ristimine tuleb läbi usu, et täita käske; ja käskude täitmine toob pattude [c]andekssaamise;

26 ja pattude andekssaamine toob [a]tasadust ja südame vagadust; ja tänu tasadusele ja südame vagadusele tuleb [b]Püha Vaimu külastus, milline [c]Trööstija täidab [d]lootusega ja täiusliku [e]armastusega, milline armastus kestab läbi [f]usinuse [g]palves kuni tuleb lõpp, mil kõik [h]pühad elavad koos Jumalaga.

27 Vaata, mu poeg, ma kirjutan sulle taas, kui ma mitte ei lähe peagi laamanlaste vastu. Vaata, selle rahva ehk nefilaste rahva [a]uhkus on saanud neile hävituseks, kui nad meelt ei paranda.

28 Palu nende eest, mu poeg, et meeleparandus võiks jõuda nendeni! Aga vaata, ma kardan, et Vaim on lakanud nendega [a]heitlemast; ja selles maaosas püüavad nad ka maha suruda kogu väge ja volitust, mis tuleb Jumalalt, ning nad [b]eitavad Püha Vaimu.

29 Ja pärast nii suure teadmise hülgamist, mu poeg, peavad nad varsti hukkuma prohvetlike kuulutuste täideminekuks, mida prohvetid rääkisid, samuti meie Päästja enda sõnade täideminemiseks.

30 Hüvasti, mu poeg, kuni ma kirjutan sulle või näen sind taas. Aamen.

Mormoni teine kiri oma pojale Moronile.

Hõlmab 9. peatüki.

21 *c* PJ Jeesus Kristus – Kohtumõistja.
22 *a* PJ Päästmine, pääste – Laste päästmine.
b Ap 17:30; ÕL 76:71–72.
c PJ Lunastama, lunastus.
23 *a* ÕL 22:2.
24 *a* PJ Meeleparandus.
25 *a* PJ Ristima, ristimine – Ristimiseks vajalikud nõuded.
b Ms 6:58–60.
c ÕL 76:52.
PJ Pattude andekssaamine.
26 *a* PJ Tasadus, tasane.
b PJ Püha Vaim.
c PJ Trööstija.
d PJ Lootus.
e 1Pt 1:22; 1Ne 11:22–25.
f PJ Usinus.
g PJ Palve.
h PJ Püha.
27 *a* ÕL 38:39.
PJ Uhkus.
28 *a* Mr 5:16.
b Al 39:6.
PJ Andeksandmatu patt.

9. PEATÜKK

Nii nefilased kui ka laamanlased on kõlvatud ja mandunud – Nad piinavad ja tapavad üksteist – Mormon palvetab, et arm ja headus jääksid Moroniga igavesti. Ligikaudu 401–421 pKr.

Mu armas poeg, ma kirjutan sulle taas, et sa teaksid, et ma olen veel elus; aga ma kirjutan natuke sellest, mis on valus.

2 Sest vaata, mul on olnud laamanlastega äge lahing, mida me ei võitnud; ja Arkeantos on langenud mõõga läbi ja samuti Luuram ja Emron; jah, ja me oleme kaotanud suure hulga oma parimatest meestest.

3 Ja nüüd, vaata, mu poeg, ma kardan, et laamanlased hävitavad selle rahva; sest nad ei paranda meelt ja Saatan ärgitab neid pidevalt vihale üksteise vastu.

4 Vaata, ma näen nendega pidevalt vaeva; ja kui ma räägin Jumala sõna [a]teravusega, värisevad nad vihast minu vastu; ja kui ma ei kasuta teravust, teevad nad oma südame selle vastu kõvaks; mispärast, ma kardan, et Issanda Vaim on lakanud nendega [b]heitlemast.

5 Sest nende viha on nii suur, et mulle paistab, et neil ei ole hirmu surma ees; ja nad on kaotanud armastuse üksteise vastu; ja nad [a]janunevad lakkamatult vere ning kättemaksu järele.

6 Ja nüüd, mu armas poeg, nende paadumusest hoolimata nähkem [a]usinalt vaeva; sest kui me lakkaksime [b]vaeva nägemast, sattuksime me süüdimõistmise alla; sest meil on selles savielamus olles töö teha, et võiksime võita kõige õigemeelsuse vaenlast ja puhata hinge Jumala kuningriigis.

7 Ja nüüd, ma kirjutan veidi selle rahva kannatustest. Sest vastavalt teadmisele, mis ma olen saanud Amoronilt, vaata, laamanlastel on palju vange, keda nad võtsid Seriisa tornist; ja seal oli mehi, naisi ja lapsi.

8 Ja nende naiste mehed ja laste isad on nad tapnud; ja nad söödavad naisi nende meeste lihaga ja lapsi nende isade lihaga; ja kui nad neile üldse vett annavad, siis vaid veidi.

9 Ja olgugi et see laamanlaste jäledus on suur, ei ületa see meie rahva oma Moriantumis. Sest vaata, nad on võtnud vangi palju laamanlaste tütreid; ja pärast seda, kui nad olid nendelt röövinud selle, mis on kõigest kõige kallim ja hinnalisem, mis on [a]kõlbeline puhtus ja [b]voorus –

10 ja pärast seda, kui nad olid seda teinud, mõrvasid nad neid kõige julmemal kombel, piinates nende keha koguni surmani välja; ja pärast seda, kui nad olid seda teinud, õgisid nad nende liha nagu metsloomad, oma kõvasüdamelisuse pärast; ja nad teevad seda vapruse märgiks.

9 4 *a* 2Ne 1:26–27; ÕL 121:41–43.
b ÕL 1:33.
5 *a* Mr 4:11–12.
6 *a* PJ Usinus.
b Jb 1:19; En 1:20.
PJ Kohustus.
9 *a* PJ Kõlbeline puhtus.
b PJ Vooruslikkus.

11 Oo, mu armas poeg, kuidas võib selline rahvas, kes on kultuuritu –

12 (ja ainult mõned aastad on möödunud sellest, kui nad olid kultuurne ja meeldiv rahvas)

13 aga, oo mu poeg, kuidas selline rahvas, kelle nauding on nii rohkes jäleduses –

14 kuidas me võime oodata, et Jumal [a]peatab kohtumõistmisel meie vastu oma käe?

15 Vaata, mu süda hüüab: Häda sellele rahvale! Tule kohut mõistma, oo Jumal, ja peida nende patud ja pahelisus ning jäledused oma palge eest!

16 Ja taas, mu poeg, on palju [a]leski ja nende tütreid, kes on jäänud Seriisasse; ja selle osa toiduvarust, mida ei viinud ära laamanlased, vaata, viis ära Senefi sõjavägi ja jättis nad toidupoolist otsides kõikjal ringi hulkuma; ja paljud vanad naised nõrkevad teel ning surevad.

17 Ja sõjavägi, kes on minuga, on nõrk; ja laamanlaste sõjaväed on Seriisa ja minu vahel; ja kõik, kes on põgenenud [a]Aaroni sõjaväe juurde, on langenud nende kohutava julmuse ohvriks.

18 Oo minu rahva kõlvatust! Nad on ilma korrata ja ilma halastuseta. Vaata, mina olen vaid inimene ja mul on vaid inimese jõud ja ma ei suuda enam oma käske maksma panna.

19 Ja nad on saanud tugevaks oma pöörasuses; ja nad on ühtviisi julmad ega heida armu kellelegi, ei vanale ega noorele; ja nad tunnevad heameelt kõigest muust kui see, mis on hea; ja meie naiste ja laste kannatused kogu selle maa palgel ületavad kõik; jah, keel ei suuda seda rääkida ega saa seda kirjutada.

20 Ja nüüd, mu poeg, ma ei peatu enam pikemalt sellel hirmsal vaatepildil. Vaata, sa tunned selle rahva pahelisust, sa tead, et nad on ilma põhimõtteteta ja tundetud; ja nende pahelisus [a]ületab laamanlaste oma.

21 Vaata, mu poeg, ma ei saa soovitada neid Jumalale, ilma et ta mind lööks.

22 Aga vaata, mu poeg, ma soovitan sind Jumalale ja ma loodan Kristusele, et sind päästetakse; ja ma palun Jumalat, et ta [a]jätaks sind ellu, et näha pealt tema rahva tagasipöördumist tema juurde või nende täielikku hävitamist; sest ma tean, et nad peavad hukkuma, kui nad ei [b]paranda meelt ega pöördu tagasi tema juurde.

23 Ja kui nad hukkuvad, siis saab see olema nagu jeredlastegi puhul ajendatud nende südamesoovist [a]otsida verd ja [b]kättemaksu.

24 Ja kui on nõnda, et nad hukkuvad, me teame, et paljud meie vendadest on [a]üle läinud laamanlaste poolele ja veel paljud lähevad üle

14 *a* Al 10:23.
16 *a* PJ Lesknaine.
17 *a* Mr 2:9.
20 *a* Hl 6:34–35.
22 *a* Mr 8:3.
b Ml 3:7; Hl 13:11; 3Ne 10:6; 24:7.
23 *a* Mr 4:11–12.
b Et 15:15–31.
24 *a* Al 45:14.

nende poolele; mispärast, kirjuta mõningal määral midagi, kui sulle heidetakse armu ja mina hukkun ega näe sind; ent ma loodan, et ma saan sind varsti näha, sest mul on pühad ülestähendused, mille ma tahan sulle [b]üle anda.

25 Mu poeg, ole ustav Kristuses; ja ärgu need asjad, mida ma olen kirjutanud, kurvastagu sind, et sind surmani maha rõhuda; vaid Kristus tõstku sind üles ja tema [a]kannatused ja surm ja tema ihu näitamine meie isadele ja tema halastus ja pikameelsus ja lootus tema hiilgusele ja [b]igavesele elule puhaku sinu [c]meeles igavesti.

26 Ja Isa Jumala arm, kelle troon on kõrgel taevais, ja meie Issanda Jeesuse Kristuse arm, kes istub tema väe [a]paremal käel, kuni kõik asjad alistuvad temale, olgu ja jäägu sinuga igavesti! Aamen.

10. PEATÜKK

Tunnistus Mormoni Raamatust tuleb Püha Vaimu väel – Vaimu ande jagatakse usklikele – Vaimsed annid käivad alati usuga kaasas – Moroni sõnad kõnelevad põrmust – Tulge Kristuse juurde, saage täiustatud temas ja pühitsege oma hinged. Ligikaudu 421 pKr.

Nüüd, mina, Moroni, kirjutan veidi, nagu mulle tundub hea olevat; ja ma kirjutan oma vendadele [a]laamanlastele; ja ma tahan, et nad teaksid, et rohkem kui nelisada ja kakskümmend aastat on möödunud ajast, kui anti tunnustäht Kristuse tulemisest.

2 Ja ma [a]pitseerin kinni need ülestähendused pärast seda, kui ma olen rääkinud teile õhutusena mõned sõnad.

3 Vaata, ma tahan teid õhutada, et kui te loete neid asju, juhul kui te vastavalt Jumala tarkusele neid lugeda saate, et te peaksite meeles, kui halastav on Issand olnud inimlaste vastu Aadama loomisest kuni selle ajani välja, mil te need asjad saate, ja [a]mõtiskleksite selle üle oma [b]südames.

4 Ja kui te saate need asjad, tahan ma teid õhutada, et te [a]küsiksite Jumalalt, Igaveselt Isalt, Kristuse nimel, kas need asjad [b]ei ole mitte õiged; ja kui te küsite [c]siira südamega, [d]tõsise kavatsusega, [e]uskudes Kristusesse, teeb ta teile selle kohta [f]ilmsiks [g]tõe Püha Vaimu väel.

24 *b* Mr 6:6.
25 *a* PJ Lepitama, lepitus.
b PJ Igavene elu.
c PJ Meel.
26 *a* Lk 22:69; Ap 7:55–56; Mo 5:9; Al 28:12.
10 1 *a* ÕL 10:48.
2 *a* Mr 8:4, 13–14. PJ Pühakirjad – Prohvetlikud kuulutused pühakirjade esiletulekust.
3 *a* 5Ms 11:18–19. PJ Mõtisklema.
b 5Ms 6:6–7.
4 *a* PJ Palve.
b 1Ne 13:39; 14:30; Mo 1:6; Et 4:10–11; 5:3.
c PJ Aus, ausus.
d Jk 1:5–7; Mn 7:9.
e PJ Usk.
f PJ Ilmutus.
g PJ Tõde.

5 Ja Püha Vaimu väel võite te [a]teada [b]tõde kõige kohta.

6 Ja mis iganes on hea, see on õige ja tõde; mispärast, miski, mis on hea, ei eita Kristust, vaid kinnitab, et ta on olemas.

7 Ja Püha Vaimu väel võite te teada, et ta on olemas; mispärast, ma tahan teid õhutada, et te ei eitaks Jumala väge; sest tema töötab väe kaudu [a]vastavalt inimlaste usule samal moel täna ja homme ja igavesti.

8 Ja taas, ma õhutan teid, mu vennad, et te ei eitaks Jumala [a]ande, sest neid on palju; ja need tulevad samalt Jumalalt. Ja neid ande antakse [b]erineval moel; aga sama on Jumal, kes teeb kõike kõigis; ja need on antud inimestele Jumala Vaimu ilmsikstegemiste kaudu, et neile kasu tuua.

9 Sest vaata, [a]ühele on antud Jumala Vaimu kaudu, et ta võib [b]õpetada tarkuse sõna;

10 ja teisele sama Vaimu kaudu, et ta võib õpetada teadmise sõna;

11 ja teisele ülimalt suur [a]usk; ja teisele [b]tervekstegemise annid sama Vaimu kaudu;

12 ja taas teisele, et ta võib teha vägevaid [a]imesid;

13 ja taas teisele, et ta võib prohvetlikult kuulutada kõikide asjade kohta;

14 ja taas teisele võime näha ingleid ja teenivaid vaime;

15 ja taas teisele võime kõnelda kõiksugu keeli;

16 ja taas teisele kõiksugu kõne ja erinevate [a]keelte tõlkimise;

17 ja kõik need annid tulevad Kristuse Vaimu kaudu ja need tulevad igale inimesele eraldi tema tahtmist mööda.

18 Ja ma tahan teid õhutada, mu armsad vennad, et te peaksite meeles, et [a]iga hea and tuleb Kristuselt.

19 Ja ma tahan teid õhutada, mu armsad vennad, et te peaksite meeles, et tema on [a]seesama eile, täna ja igavesti ja et kõik need annid, millest ma olen rääkinud, mis on vaimsed, ei kao kunagi, niikaua kuni maailm püsib, välja arvatud inimlaste [b]uskmatuse pärast.

20 Mispärast, peab olema [a]usk; ja kui peab olema usk, siis peab olema ka lootus; ja kui peab olema lootus, siis peab olema ka ligimesearmastus.

21 Ja kui teil ei ole [a]ligimesearmastust, ei saa te mingil juhul pääseda Jumala kuningriiki; ka ei saa te pääseda Jumala kuningriiki, kui teil ei ole usku; ka siis mitte, kui teil ei ole lootust.

22 Ja kui teil ei ole lootust, peate te paratamatult olema meeleheitel; ja meeleheide tuleb süütegudest.

5 *a* ÕL 35:19. PJ Eristamise and; Tunnistus.
b Jh 8:32.
7 *a* 1Ne 10:17–19.
8 *a* PJ Vaimu annid.
b ÕL 46:15.
9 *a* 1Kr 12:8–11; ÕL 46:8–29.
b ÕL 88:77–79, 118.
11 *a* PJ Usk.
b PJ Tervendama, tervenemine.
12 *a* PJ Ime.
16 *a* PJ Keelte and.
18 *a* Jk 1:17.
19 *a* Hb 13:8.
b Mn 7:37.
20 *a* Et 12:3–37.
21 *a* 1Kr 13:1–13; Mn 7:1, 42–48. PJ Ligimesearmastus.

23 Ja Kristus tõepoolest ütles meie isadele: [a]Kui teil on usku, saate te teha kõike, mis on mulle otstarbekas.

24 Ja nüüd, ma räägin kõikide maa äärteni välja – et kui saabub päev, mil Jumala vägi ja annid kaovad teie seast, siis on see teie [a]uskmatuse [b]pärast.

25 Ja häda inimlastele, kui asi nii on; sest siis ei ole teie seas [a]kedagi, kes teeb head, ei, mitte ühtegi. Sest kui teie seas oleks ükski, kes teeb head, siis teeks ta seda Jumala väe ja andide kaudu.

26 Ja häda neile, kes jätavad need asjad tegemata ja surevad, sest nad [a]surevad oma [b]pattudes ja neid ei saa päästa Jumala kuningriiki; ja ma räägin seda vastavalt Kristuse sõnadele; ja ma ei valeta.

27 Ja ma õhutan teid neid asju meeles pidama; sest kiiresti tuleb aeg, mil te saate teada, et ma ei valeta, sest te näete mind Jumala kohtulaua ees; ja Issand Jumal ütleb teile: Kas ma mitte ei kuulutanud teile oma [a]sõnu, mis see mees on kirja pannud, nagu [b]hüüaks keegi surnute seast, jah, just nagu kõneleks keegi [c]põrmust?

28 Ma kuulutan neid asju prohvetlike kuulutuste täitumiseks. Ja vaata, need lähtuvad igavikulise Jumala suust ja tema sõna [a]kostub puhanguna põlvest põlve.

29 Ja Jumal näitab teile, et see, mida ma olen kirjutanud, on õige.

30 Ja taas, ma tahan teid õhutada, et te [a]tuleksite Kristuse juurde ja hoiaksite kinni igast heast annist [b]ega puudutaks halba andi ega midagi, mis pole puhas.

31 Ja [a]ärka ning tõuse põrmust, oo Jeruusalemm; jah, ja pane selga oma ilusad riided, oo [b]Siioni tütar; ja [c]tugevda oma [d]vaiu ja avarda oma piire igaveseks, et sa [e]ei oleks enam segaduses, et Igavese Isa lepingud, mida ta on teinud sinuga, oo Iisraeli koda, võiksid saada täidetud!

32 Jah, [a]tulge Kristuse juurde ja saage [b]täiuslikuks temas ja keelake endale kõik jumalatu; ja kui te keelate endale kõike jumalatut ja [c]armastate Jumalat kõigest oma väest, meelest ja jõust, siis on tema arm teile küllaldane, et tema armu kaudu te võite saada täiuslikuks Kristuses; ja kui te olete Jumala [d]armu kaudu Kristuses täiuslikud, ei saa te mingil juhul eitada Jumala väge.

33 Ja taas, kui te olete Jumala armu kaudu Kristuses täiuslikud ega eita tema väge, siis

23 *a* Mn 7:33.
24 *a* PJ Uskmatus.
b Mn 7:37.
25 *a* JST, Ps 14:1–7; Rm 3:10–12.
26 *a* Hs 18:26–27; 1Ne 15:32–33; Mo 15:26.
b Jh 8:21.
27 *a* 2Ne 33:10–11.
b 2Ne 3:19–20; 27:13; 33:13; Mr 9:30.
c Js 29:4.
28 *a* 2Ne 29:2.
30 *a* 1Ne 6:4; Mr 9:27; Et 5:5.
b Al 5:57.
31 *a* Js 52:1–2.
b PJ Siion.
c Js 54:2.
d PJ Vai.
e Et 13:8.
32 *a* Mt 11:28; 2Ne 26:33; Jb 1:7; Om 1:26.
b Mt 5:48; 3Ne 12:48.
PJ Täiuslik.
c ÕL 4:2; 59:5–6.
d 2Ne 25:23.

[a]pühitsetakse teid Jumala armust Kristuses Kristuse [b]vere valamise kaudu, mis on Isa lepingus teie pattude [c]andekssaamiseks, et te saaksite [d]pühaks, ilma plekita.

34 Ja nüüd, ma jätan kõigiga hüvasti. Ma lähen varsti [a]puhkama Jumala [b]paradiisi, kuni mu [c]vaim ja keha taas [d]ühinevad ja mind tuuakse võidukalt esile läbi [e]õhu, et kohata teid suure [f]Jehoova, nii elavate kui ka surnute Igavese [g]Kohtumõistja [h]meeldiva kohtujärje ees. Aamen.

33 *a* PJ Pühitsemine.
b PJ Lepitama, lepitus.
c PJ Pattude andekssaamine.
d PJ Pühadus.
34 *a* PJ Puhkus ja rahu.
b PJ Paradiis.
c PJ Vaim.
d PJ Ülestõusmine.
e 1Ts 4:17.
f PJ Jehoova.
g PJ Jeesus Kristus – Kohtumõistja.
h Jb 6:13.

LÕPP

PÜHAKIRJAJUHT

SISSEJUHATUS

TEEMADE TÄHESTIKULINE LOEND

SISSEJUHATUS

Pühakirjajuhi teemade tähestikulises loendis tuuakse välja valitud õpetused, põhimõtted, inimesed ja paigad, kellest või millest räägitakse Piiblis, Mormoni Raamatus, Õpetuses ja Lepingutes ning Kallihinnalises Pärlis. Seal on kirjas ka peamised pühakirjaviited, mida iga teema kohta uurida. Pühakirjajuhist võib olla abi, kui uurida pühakirju omaette ja koos perega. Selle abil võib leida vastused evangeeliumi puudutavatele küsimustele, uurida pühakirjades käsitletavaid teemasid, valmistada ette kõnesid ja õppetund ning tugevdada oma teadmisi ja tunnistust evangeeliumist.

Selleks, et pühakirjade uurimise juures veel enam abiks olla, on Pühakirjajuhis veel teisigi abivahendeid. Pöördudes nt kirje juurde pealkirjaga „Jeesus Kristus", võib leida sealt ulatusliku loetelu kõikidest Pühakirjajuhi teemadest, mis käsitlevad vahetult Päästjat ja Tema teenimistööd puudutavat teavet. See teema on Pühakirjajuhis ainuke, mille loetelu on nii ulatuslik, rõhutades Kristuse tähtsust kogu inimkonnale. Lisaks sellele loetletakse kirje „Kronoloogia" all mõned tähtsaimad Piibli ja Mormoni Raamatu ajastul aset leidnud sündmused koos umbkaudsete aastaarvudega. Kirjele „Evangeeliumid" on lisatud evangeeliumite vastavuse tabel, kus kõrvutatakse Päästja õpetusi, nagu need on kirjas Matteuse, Markuse, Luuka ja Johannese evangeeliumis ning viimse aja ilmutuses.

Pühakirjajuhis kasutatakse pühakirjaraamatute puhul järgmisi lühendeid:

Vana Testament	
1. Moosese	1Ms
2. Moosese	2Ms
3. Moosese	3Ms
4. Moosese	4Ms
5. Moosese	5Ms
Joosua	Jos
Kohtumõistjate	Km
Rutt	Rt
1. Saamueli	1Sm
2. Saamueli	2Sm
1. Kuningate	1Kn
2. Kuningate	2Kn
1. Ajaraamat	1Aj
2. Ajaraamat	2Aj
Esra	Esr
Nehemja	Ne
Ester	Est
Iiob	Ii
Psalmid (Laulud)	Ps
Õpetussõnad	Õp
Koguja	Kg
Ülemlaul	Ül
Jesaja	Js
Jeremija	Jr
Nutulaulud	Nl
Hesekiel	Hs
Taaniel	Tn
Hoosea	Ho
Joel	Jl
Aamos	Am
Obadja	Ob
Joona	Jn
Miika	Mi
Nahum	Na
Habakuk	Ha
Sefanja	Sf
Haggai	Hg
Sakarja	Sk
Malakia	Ml
Uus Testament	
Matteuse	Mt
Markuse	Mk
Luuka	Lk
Johannese	Jh
Apostlite teod	Ap
Roomlastele	Rm
1. korintlastele	1Kr
2. korintlastele	2Kr
Galaatlastele	Gl
Efeslastele	Ef
Filiplastele	Fl
Koloslastele	Kl
1. tessalooniklastele	1Ts
2. tessalooniklastele	2Ts
1. Timoteosele	1Tm
2. Timoteosele	2Tm
Tiitusele	Tt
Filemonile	Fm
Heebrealastele	Hb
Jaakobuse	Jk
1. Peetruse	1Pt
2. Peetruse	2Pt

1. Johannese	1Jh
2. Johannese	2Jh
3. Johannese	3Jh
Juuda	Jd
Ilmutuse	Ilm
Mormoni Raamat	
1. Nefi	1Ne
2. Nefi	2Ne
Jaakobi	Jb
Enose	En
Jaaromi	Jm
Omni	Om
Mormoni sõnad	Mrs
Moosia	Mo
Alma	Al
Heelamani	Hl
3. Nefi	3Ne
4. Nefi	4Ne
Mormoni	Mr
Eteri	Et
Moroni	Mn
Õpetus ja Lepingud	
Õpetus ja Lepingud	ÕL
Ametlik teadaanne nr 1	At 1
Ametlik teadaanne nr 2	At 2
Kallihinnaline Pärl	
Moosese	Ms
Aabrahami	Aabr
Joseph Smith – Matteuse	JSM
Joseph Smith – ajalugu	JSA
Usuartiklid	UA
Joseph Smithi tõlge	JST

TEEMADE TÄHESTIKULINE LOEND

Kasutamine. Pühakirjajuht on evangeeliumi teemade tähestikuline loend. Seal on kirjas iga teema lühimääratlus ja tähtsaimad teemat käsitlevad pühakirjaviited. Igale pühakirjaviitele eelneb vastava pühakirjakoha lühiväljavõte või kokkuvõte. Pühakirjaviidete järjekord on järgmine: Vana Testament, Uus Testament, Mormoni Raamat, Õpetus ja Lepingud ning Kallihinnaline Pärl. Järgnevalt on toodud selgituseks üks näidiskirje:

Teemad on poolpaksus kirjas trükitähtedes.

Igale teemale järgneb lühiselgitus.

Mõnedel teemadel on alakirjed. Need on ära toodud kaldkirjas.

Seostuvad pühakirjaviited on ära toodud sulgudes.

Mõni teemat käsitlev teave ei ole alati otsitava pealkirja all. Kaldkirjas sõnalühend *vt* juhatab kätte pealkirja, kus see teave kirjas on.

Vahel on Pühakirjajuhis veel teisigi teemasid, mis on oma teabe poolest uuritava teemaga seotud. Nende seonduvate teemadeni juhatavad kaldkirjas sõnad *vt ka*.

Teema määratlust mõista aitavad pühakirjaviited on ära toodud sulgudes.

Igale pühakirjaviitele eelneb vastava pühakirjakoha lühiväljavõte või kokkuvõte.

Kui kaldkirjas sõnalühendile *vt* (või *vt ka*) järgneb mõttekriips, siis on vastav teave kirjas põhiteema („Maailma") alakirje („Maailma lõpp") all.

MAA. *Vt ka* Loodu, looma, Maailm

Planeet, millel me elame, mille Jumal lõi Jeesuse Kristuse vahendusel inimesele kasutamiseks tema maise prooviaja vältel. Selle saatuseks on saada lõpuks hiilgavaks ja ülendatuks (ÕL 77:1–2; 130:8–9). Maast saab nende igavene pärisosa, kes on elanud selestilise hiilguse vääriliselt (ÕL 88:14–26). Nad tunnevad rõõmu Isa ja Poja juuresolekust (ÕL 76:62).

Loodud inimese jaoks: Jumal pani inimese valitsema maa üle, **1Ms** 1:28 (Ms 2:28). Maa on Jehoova päralt, **2Ms** 9:29 (Ps 24:1). Jehoova on andnud maa inimlastele, **Ps** 115:16. Mina tegin maa ja lõin inimesed selle peale, **Js** 45:12. Tema sõna väel tuli inimene maa pinnale, **Jb** 4:9. Maa antakse neile, kes on võtnud Püha Vaimu enesele teejuhiks, **ÕL** 45:56–58 (ÕL 103:7). Need, kes on olnud kuulekad evangeeliumile, saavad tasuks maa head asjad, **ÕL** 59:3. Maa pärivad selle vaesed ja tasased, **ÕL** 88:17 (Mt 5:5; 3Ne 12:5). Teeme maa ja paneme nad proovile, **Aabr** 3:24–25.

MAAGOOG. *Vt ka* Goog, Jeesuse Kristuse teine tulemine

Piiblis maa ja rahvas Musta mere läheduses. Nende kuningas Goog juhib Maagoogi sõjavägesid viimases suures lahingus enne Kristuse teist tulemist (Hs 38:2; 39:6). Pühakirjades räägitakse teisestki suurest Googi ja Maagoogi lahingust millenniumi lõpus Jumala vägede ja kurjuse vägede vahel (Ilm 20:7–9; ÕL 88:111–116).

MAAILMA LÕPP. *Vt* Maailm – Maailma lõpp

AABEL. *Vt ka* Aadam; Kain

Vanas Testamendis Aadama ja Eeva poeg.

Tegi Jumalale parema ohverduse kui tema vend Kain, **1Ms** 4:4–5 (Hb 11:4; Ms 5:16–21). Kain mõrvas ta, **1Ms** 4:8 (Ms 5:32). Sai preesterluse Aadamalt, **ÕL** 84:16. Saatan salasepitses Kainiga Aabeli mõrva, **Ms** 5:28–31 (Hl 6:27).

AABRAHAM. *Vt ka* Aabrahami leping

Terahi poeg, sündis Kaldea Uuris (1Ms 11:26, 31; 17:5). Issanda prohvet, kellega Issand sõlmis igavesed lepingud, mille kaudu õnnistatakse kõiki maa rahvaid. Aabrahami nimi oli algselt Aabram.

Rändas Haaranisse, kus Terah suri, **1Ms** 11:31–32 (Aabr 2:1–5). Jumal kutsus teda minema jumaliku lepingu saamiseks Kaananisse, **1Ms** 12:1–8 (Aabr 2:4, 15–17). Rändas Egiptusesse, **1Ms** 12:9–20 (Aabr 2:21–25). Asus elama Hebronisse, **1Ms** 13:18. Päästis Loti, **1Ms** 14:1–16. Kohtus Melkisedekiga, **1Ms** 14:18–20. Haagar tõi talle ilmale poeg Ismaeli, **1Ms** 16:15–16. Tema nimi muudeti Aabrahamiks, **1Ms** 17:5. Issand ütles Aabrahamile ja Saarale, et nad saavad poja, **1Ms** 17:15–22; 18:1–14. Saara tõi talle ilmale poeg Iisaki, **1Ms** 21:2–3. Sai käsu Iisaki ohverdamiseks, **1Ms** 22:1–18. Saara suri ja maeti, **1Ms** 23:1–2, 19. Aabraham suri ja maeti, **1Ms** 25:8–10. Aabrahami valmidus Iisak ohverdada oli Jumala ja tema Ainusündinud Poja võrdkuju, **Jb** 4:5. Maksis Melkisedekile kümnist, **Al** 13:15. Nägi ette Kristuse tulemist ja tunnistas sellest, **Hl** 8:16–17. Sai Melkisedekilt preesterluse, **ÕL** 84:14. Ustavatest saab Aabrahami seeme, **ÕL** 84:33–34 (Gl 3:27–29). Sai kõik asjad ilmutuse kaudu, **ÕL** 132:29. On saanud oma ülenduse, **ÕL** 132:29. Taotles isade õnnistusi ja enda määramist preesterlusse, **Aabr** 1:1–4. Teda kiusasid taga Kaldeamaa valepreestrid, **Aabr** 1:5–15. Issand päästis ta, **Aabr** 1:16–20. Sai teada päikesest, kuust ja tähtedest, **Aabr** 3:1–14. Sai teada maisele elule eelnenud elust ja loomisest, **Aabr** 3:22–28.

Aabrahami raamat: Aabrahami kirjutatud muistsed ülestähendused, mis Kirik sai oma valdusse 1835. a. Need ülestähendused ja mõned muumiad avastas Egiptuse katakombidest Antonio Lebolo, kes pärandas need Michael Chandlerile. Chandler eksponeeris neid Ameerika Ühendriikides 1835. a. Mõned Joseph Smithi sõbrad ostsid need Chandlerilt ja andsid prohvetile, kes need ära tõlkis. Mõned neist ülestähendustest on nüüd kirjas Kallihinnalises Pärlis.

1. peatükis on kirjas Aabrahami kogemused Kaldea Uuris, kus pahelised preestrid püüdsid teda ohverdada. 2. peatükk räägib tema rännakust Kaananimaale. Issand ilmus talle ja sõlmis temaga lepingud. 3. peatükis räägitakse, et Aabraham nägi universumit ja tajus taevaste kehade omavahelist suhet. 4. ja 5. peatükk on veel üks aruanne loomisest.

Aabrahami seeme: Inimesed, kes kuuletuvad Jeesuse Kristuse evangeeliumi seadustele ja talitustele ning saavad seega osa lubadustest, mis Jumal Aabrahamile andis, ja lepingutest, mis Ta temaga sõlmis. Mehed ja naised võivad saada need õnnistused, kui nad põlvnevad sõna otseses mõttes Aabrahamist või on lapsendatud tema perekonda evangeeliumi vastuvõtmise ja ristimise kaudu (Gl 3:26–29; 4:1–7; ÕL 84:33–34; 103:17; 132:30–32; Aabr 2:9–11). Aabrahami otsesed järglased võivad jääda oma õnnistustest ilma sõnakuulmatuse tõttu (Rm 4:13; 9:6–8).

AABRAHAMI LEPING. *Vt ka* Aabraham; Leping; Ümberlõikamine

Aabraham võttis vastu evangeeliumi ja pühitseti kõrgemasse preesterlusse (ÕL 84:14; Aabr 2:11) ning ta sõlmis selestilise abielu, mis on ülenduse leping (ÕL 131:1–4; 132:19, 29). Aabraham sai lubaduse, et kõiki nende lepingute õnnistusi pakutakse tema surelikule järelpõlvele (ÕL 132:29–31; Aabr 2:6–11). Neid lepinguid ja lubadusi kokku kutsutakse Aabrahami lepinguks. Selle lepingu taastamine oli evangeeliumi taastamine viimsel ajal, sest selle kaudu õnnistatakse kõiki rahvaid maa peal (Gl 3:8–9, 29; ÕL 110:12; 124:58; Aabr 2:10–11).

AABRAHAMI SEEME. *Vt* Aabraham – Aabrahami seeme

AABRAM. *Vt* Aabraham

AADAM. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Aadam-ondi-Ahman; Eedeni aed; Eeva; Miikael; Peaingel

Esimene inimene, kes loodi maa peal.

Aadam on inimsoo isa ja patriarh maa peal. Tema üleastumine Eedeni rohuaias (1Ms 3; ÕL 29:40–42; Ms 4) pani teda „langema" ja saama surelikuks, mis oli vajalik samm selleks, et inimkond saaks siin maa peal areneda (2Ne 2:14–29; Al 12:21–26). Aadamat ja Eevat tuleb seega austada nende rolli eest meie igavese kasvu võimaldamisel. Aadam on Elatanu ja teda tuntakse ka Miikaelina (Tn 7; ÕL 27:11; 107:53–54; 116; 138:38). Tema on peaingel ja ta tuleb taas maa peale inimkonna patriarhina enne Jeesuse Kristuse teist tulemist (ÕL 29:26).

Jumal lõi inimese oma näo järgi, **1Ms** 1:26–28 (Ms 2:26–28; Aabr 4:26–28). Jumal pani inimese valitsema kõikide asjade üle ning käskis tal paljuneda ja täita maa, **1Ms** 1:28–31 (Ms 2:28–31; Aabr 4:28–31). Jumal pani Aadama ja Eeva Eedeni rohuaeda ning keelas neil süüa hea ja kurja tundmise puust, **1Ms** 2:7–9, 15–17 (Ms 3:7–9, 15–17; Aabr 5:7–13). Aadam pani nime igale elavale olendile, **1Ms** 2:19–20 (Ms 3:19–20; Aabr 5:20–21). Jumal sõlmis Aadama ja Eeva abielu, **1Ms** 2:18–25 (Ms 3:18–25; Aabr 5:14–21). Saatan ahvatles Aadamat ja Eevat, nad sõid keelatud vilja ja saadeti Eedeni rohuaiast välja, **1Ms** 3 (Ms 4). Aadam oli surres 930 aastat vana, **1Ms** 5:5 (Ms 6:12). Aadam oli esimene inimene, **ÕL** 84:16. Enne oma surma kutsus Aadam oma õigemeelse järelpõlve Aadam-ondi-Ahmanisse ja õnnistas neid, **ÕL** 107:53–57. Aadam tegi ohverduse, **Ms** 5:4–8. Aadam ristiti, sai Püha Vaimu ja pühitseti preesterlusse, **Ms** 6:51–68.

AADAMA JA EEVA LANGEMINE. *Vt ka* Aadam; Eeva; Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Loomupärane inimene; Lunastama, lunastus; Lunastusplaan; Surelik, surelikkus; Surm, füüsiline; Surm, vaimne

Asjade kulg, mille käigus inimkonnast sai siin maa peal surelik. Kui Aadam ja Eeva sõid keelatud vilja, said neist surelikud, st altid patule ja surmale. Aadam sai „esimeseks lihaks" maa peal (Ms 3:7). Viimse aja ilmutusest selgub, et langemine on õnnistus ning Aadamat ja Eevat tuleks austada kui kogu inimkonna esimesi vanemaid.

Langemine oli inimese arenemisel vajalik samm. Kuna Jumal teadis, et langemine aset leiab, oli ta surelikkusele eelnevas elus ette planeerinud Päästja. Jeesus Kristus tuli aegade keskpaigas, et teha lepitust Aadama langemise ja ka inimese enda pattude eest tingimusel, et inimene parandab meelt.

Päeval, mil sa sellest sööd, pead sa surma surema, **1Ms** 2:17 (Ms 3:17). Naine võttis selle viljast ja sõi, **1Ms** 3:6 (Ms 4:12). Nõnda, nagu kõik surevad Aadamas, nõnda tehakse ka kõik elavaiks Kristuses, **1Kr** 15:22. Kogu inimsugu oli kadunud ja langenud seisundis, **1Ne** 10:6. Tee on ette valmistatud inimese langemisest peale, **2Ne** 2:4. Kui Aadam ja Eeva olid söönud keelatud vilja, aeti nad Eedeni aiast välja, **2Ne** 2:19. Aadam langes, et inimesed võiksid olla, **2Ne** 2:15–26. Loomupärane inimene on Jumala vaenlane ja on seda olnud Aadama langemisest saadik, **Mo** 3:19. Aaron õpetas Lamooni isale langemisest, **Al** 22:12–14. On otstarbekas, et tehakse lepitus või muidu on kogu inimkond langenud ja kadunud, **Al** 34:9. Meie esimesed vanemad olid Issanda juurest ära lõigatud nii ajalikult kui ka vaimselt, **Al** 42:2–15 (Hl 14:16). Langemise pärast on meie loomus halvaks muutunud, **Et** 3:2. Nendest pühadest seadustest üleastumise tõttu sai inimesest langenud inimene, **ÕL** 20:20 (ÕL 29:34–44). Nagu sa oled langenud, nõnda võiksid sa saada ka lunastatud, **Ms** 5:9–12. Üleastumise tõttu tuleb langemine, **Ms** 6:59. Inimesi karistatakse nende endi pattude eest, **UA** 1:2.

AADAM-ONDI-AHMAN. *Vt ka* Aadam

Koht, kus Aadam õnnistas oma õigemeelset järelpõlve kolm aastat enne oma surma (ÕL 107:53–56) ja kuhu ta tuleb enne teist tulemist (ÕL 116).

AAMEN. *Vt ka* Palve

Tähendab „olgu nii" või „nii on". *Aamen* öeldakse selleks, et näidata puhtsüdamlikku või tõsimeelset heakskiitu ja nõusolekut (5Ms 27:14–26) või tõelevastavust (1Kn 1:36). Kui inimesed kuulevad tänapäeval palveid, tunnistusi ja kõnesid, ütlevad nad nende lõpus kuuldavalt *aamen*, et väljendada oma nõusolekut ja heakskiitu.

Vana Testamendi aegadel pidi inimene lausuma *aamen* vannet andes (1Aj 16:7, 35–36; Ne 5:13; 8:2–6). Kristuse kohta öeldakse „Aamen, ustav ja tõeline tunnistaja" (Ilm 3:14). *Aamen* oli ka lepingu märgiks prohvetite koolis (ÕL 88:133–135).

AAMOS

Vana Testamendi prohvet, kes kuulutas ette u 792–740 eKr Juuda kuninga Ussija ja Iisraeli kuninga Jerobeami päevil.

Aamose raamat: raamat Vanas Testamendis. Paljud Aamose prohvetlikud kuulutused manitsevad Iisraeli ja tema naaberrahvaid taas õigemeelseks saama.

Peatükkides 1–5 kutsutakse Iisraeli ja tema naaberrahvaid meeleparandusele. Peatükis 3 selgitatakse, et Issand ilmutab oma saladused prohvetitele ja üleastumise pärast hävitab vaenlane Iisraeli. Peatükkides 6–8 kuulutatakse ette Iisraeli kokkuvarisemist mitu aastat enne Assuri sissetungi. Peatükis 9 kuulutatakse ette, et Iisrael taastatakse omal maal.

AARON, MOOSESE VEND. *Vt ka* Aaroni preesterlus; Mooses

Vanas Testamendis Amrami ja Jookebedi poeg Leevi suguharust (2Ms 6:16–20); Moosese vanem vend (2Ms 7:7).

Issand määras ta abistama Moosest Iisraeli laste Egiptusest väljatoomisel ja olema tema eestkõnelejaks, **2Ms** 4:10–16, 27–31; 5:1–12:51. Mooses sai Siinai mäel juhiseid Aaroni ja tema nelja poja Aaroni preesterlusse määramise kohta, **2Ms** 28:1–4. Valmistas rahva nõudmisel kuldvasika, **2Ms** 32:1–6, 21, 24, 35. Suri Hoori mäel 123aastasena, **4Ms** 20:22–29 (4Ms 33:38–39). Issand kinnitas preesterluse samuti Aaronile ja tema seemnele, **ÕL** 84:18, 26–27, 30. Neist, kes suurendavad preesterluse kutseid, saavad Moosese ja Aaroni pojad, **ÕL** 84:33–34. Issand mõistab õigeks nende õigemeelsed teod, keda Isa on kutsunud, nagu kutsuti Aaron, **ÕL** 132:59.

AARON, MOOSIA POEG. *Vt ka* Moosia, Benjamini poeg; Moosia pojad

Mormoni Raamatus kuningas Moosia poeg. Aaron teenis misjonärina, kelle usinad jõupingutused aitasid paljudel hingedel Kristus omaks võtta.

Oli uskmatu ja püüdis hävitada Kirikut, **Mo** 27:8–10, 34. Talle ja tema kaaslastele ilmus ingel, **Mo** 27:11. Parandas meelt ja hakkas jutlustama Jumala sõna, **Mo** 27:32–28:8. Keeldus kuningaks nimetamisest ja läks selle asemel laamanlaste maale Jumala sõna jutlustama, **Al** 17:6–9. Paastus ja palvetas, et saada juhatust, **Al** 17:8–11. Õpetas kuningas Lamooni isa, **Al** 22:1–26. Läks soramlastele jutlustama, **Al** 31:6–7.

AARONI PREESTERLUS. *Vt ka* Aaron, Moosese vend; Moosese seadus; Preesterlus

Vähem preesterlus (Hb 7:11–12; ÕL 107:13–14). Selle ametid on piiskop, preester, õpetaja ja diakon (ÕL 84:30; 107:10, 14–15, 87–88). Vanasti toimetasid Moosese seaduse all ülempreestrid, preestrid ja leviidid. Aaroni preesterlus ilmutati Moosesele, kuna muistsed iisraellased hakkasid Jumalale vastu. Nad ei lasknud end pühitseda ega võtnud vastu Melkisedeki preesterlust ja selle talitusi (ÕL 84:23–25). Aaroni preesterlus on seotud seaduse ja evangeeliumi ajalike ja väliste talitustega (1Aj 23:27–32; ÕL 84:26–27; 107:20). See sisaldab inglite teenimise, meeleparanduse evangeeliumi ja ristimise võtmeid (ÕL 13). Aaroni preesterlus taastati maa peale käesoleval evangeeliumi ajajärgul 15. mail 1829. Ristija Johannes andis selle Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle Pennsylvania osariigis Harmony lähedal Susquehanna jõe kaldal (ÕL 13; JSA 1:68–73).

See olgu temale igaveseks preestriameti lepinguks, **4Ms** 25:13. Issand puhastab Leevi poegi ja selitab neid, **Ml** 3:3 (3Ne 24:3). Keegi ei võta enesele ise seda au, **Hb** 5:4. Täiuslikkus ei tule leviitide preestriameti kaudu, **Hb** 7:11. Seda preesterlust ei võeta kunagi maa pealt ära, kuni Leevi pojad ohverdavad ohvrianni, **ÕL** 13:1. Joseph Smith ja Oliver Cowdery pühitseti Aaroni preesterlusse,

ÕL 27:8. Vähem preesterlus sisaldab inglite teenimise võtit, ÕL 84:26 (ÕL 13:1). On kaks preesterlust, nimelt Melkisedeki ja Aaroni, ÕL 107:1. Teist preesterlust kutsutakse Aaroni preesterluseks, ÕL 107:13.

AASA

Vanas Testamendis Juuda kolmas kuningas. Pühakirjades seisab, et tema „süda [oli] siiras Jehoova vastu kogu ta eluaja" (1Kn 15:14). Oma valitsusajal muutis ta sõjaväe tõhusaks, sai jagu etiooplaste ikkest, kõrvaldas ebajumalad ja kutsus inimesi sõlmima lepingut Jehoova otsimiseks (1Kn 15–16; 2Aj 14–16). Kui ta aga jalust haigeks jäi, ei otsinud ta Jehoova abi ja suri (1Kn 15:23–24; 2Aj 16:12–13).

AASER. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja Lea ümmardaja Silpa poeg (1Ms 30:12–13).

Aaseri suguharu: Jaakob õnnistas Aaserit (1Ms 49:20) ja Mooses õnnistas Aaseri järeltulijaid (5Ms 33:1, 24–29). Nende järeltulijate kohta öeldi „valitud vahvad võitlejad" (1Aj 7:40).

ABEDNEGO. *Vt ka* Taaniel

Vanas Testamendis olid Sadrak, Meesak ja Abednego kolm iisraellasest noorukit, kes viidi koos Taanieliga Babüloni kuninga Nebukadnetsari kotta. Abednego nimi oli heebrea keeles Asarja. Need neli noormeest keeldusid end roojastamast kuninga roa ja viinaga (Tn 1). Kuningas heitis Sadraki, Meesaki ja Abednego tulisesse ahju, kuid Jumala Poeg päästis nad (Tn 3).

ABIELU. *Vt ka* Lahutus; Perekond

Mehe ja naise vaheline seaduslik leping või kokkulepe, mis teeb neist teineteise abikaasad. Jumal seadis sisse abielu (ÕL 49:15).

Inimesel ei ole hea üksi olla, **1Ms** 2:18 (Ms 3:18). Mees hoiab oma naise poole ja nemad on üks liha, **1Ms** 2:24 (Mt 19:5; Aabr 5:18). Mis Jumal on ühte pannud, seda inimene ärgu lahutagu, **Mt** 19:6 (Mk 10:9). Viimsel ajal mõned taganevad usust ja keelavad abiellumast, **1Tm** 4:1–3. Abielu olgu au sees! **Hb** 13:4. Issand käskis Lehhi poegadel abielluda Ismaeli tütardega, **1Ne** 7:1, 5 (1Ne 16:7–8). Jumal lõi Aadama ja Eeva meheks ja naiseks, **Ms** 3:7, 18, 21–25.

Uus ja igavikuline abieluleping: Evangeeliumi ja püha preesterluse seaduse järgi sõlmitakse abielu surelikuks eluks ja igavikuks. Nõnda võivad templis abielu pitseerinud väärilised mehed ja naised jääda teineteise abikaasaks läbi igaviku.

Jeesus õpetas abieluseadusest, **Lk** 20:27–36. Ometi ei ole naine meheta ega mees naiseta Issandas, **1Kr** 11:11. Mees naisega on elu armuanni kaaspärijad, **1Pt** 3:7. Mille iganes sa pitseerid maa peal, saab pitseeritud taevas, **Hl** 10:7 (Mt 16:19). Et pääseda selestilise kuningriigi kõrgeimale astmele, peab inimene sõlmima uue ja igavikulise abielulepingu, ÕL 131:1–4. Kui mees ei abiellu naisega minu kaudu, ei ole nende leping ja abielu nende surres enam jõus, ÕL 132:15. Kui mees võtab naise minu sõna kaudu ja uue ja igavikulise lepingu kaudu ja see pitseeritakse lubaduse Püha Vaimuga, on see täies jõus, kui nad on maailmast väljas, ÕL 132:19.

Eriusuliste abielu: Abielu, mis on sõlmitud mehe ja naise vahel, kelle usulised tõekspidamised ja kombed on erinevad.

Sa ei võta mu pojale naist kaananlaste tütreist, **1Ms** 24:3. Kui Jaakob võtab naise hetiiditaride hulgast, mis elu mul siis on? **1Ms** 27:46 (1Ms 28:1–2). Iisrael ei saa abielluda kaananlastega, **5Ms** 7:3–4. Iisrael sõlmis segaabielusid kaananlastega, teenis ebajumalaid ja neeti, **Km** 3:1–8. Saalomoni naised pöörasid tema südame teiste jumalate järele, **1Kn** 11:1–6. Me ei anna oma tütreid maa rahvaile ega võta nende tütreid oma poegadele, **Ne** 10:31. Ärge hakake võõras ikkes vedama ühes uskmatutega! **2Kr** 6:14. Issand pani laamanlastele märgi, et nefilased ei seguneks ega usuks ebaõigeid pärimusi, **Al** 3:6–10. Kui mees ei abiellu naisega minu kaudu, ei ole nende leping ja abielu nende surres enam jõus, ÕL 132:15. Inimeste pojad võtsid nad enesele naiseks oma äranägemise järgi, **Ms** 8:13–15.

Mitmikabielu: Mehe abiellumine kahe või enama elus naisega. Mehel võib seaduse järgi olla vaid üks abikaasa, kui just Issand ei käsi teisiti ilmutuse kaudu (Jb 2:27–30). Ilmutuse kaudu sõlmiti mitmikabielusid

Vana Testamendi aegadel ja taastatud Kiriku algusaegadel preesterluse võtmeid hoidnud prohveti juhiseid mööda (ÕL 132:34–40, 45). Kirikus sellega enam ei tegeleta (ÕL At 1); rohkem kui ühe naisega abiellumine on tänapäeval vastuolus Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku liikme staatusega.

Saarai andis Haagari Aabramile naiseks, **1Ms** 16:1–11. Jaakob võttis Lea ja Raaheli ning nende ümmardajad endale naiseks, **1Ms** 29:21–28 (1Ms 30:4, 9, 26). Kui mees võtab enesele veel teise naise, siis ei tohi esimese omandit vähendada, **2Ms** 21:10. Taavet ja ta mõlemad naised läksid Hebronisse, **2Sm** 2:1–2. Aabraham, Iisak ja Jaakob tegid liignaiste võtmisel seda, mida neil kästi, ÕL 132:37. Taavet ja Saalomon ei patustanud milleski muus kui neis asjades, mida nad ei saanud Issandalt, ÕL 132:38–39.

ABIELURIKKUMINE. *Vt ka*
Homoseksuaalsus; Hooramine; Iha, iharus; Kõlbeline puhtus; Seksuaalne kõlblusetus

Mehe ja naise vaheline seadusevastane seksuaalsuhe. Kuigi abielurikkumine viitab tavaliselt sugulisele vahekorrale abielus oleva inimese ja kellegi teise kui tema abikaasa vahel, võidakse pühakirjades sellega viidata ka neile, kes pole abielus.

Vahel kasutatakse abielurikkumist selle sümbolina, kui mõni rahvus või kogu rahvas taganeb Issanda teedelt (4Ms 25:1–3; Hs 16:15–59; Jr 3:6–10; Ho 4).

Joseph ei olnud nõus tegema seda suurt kurja ja pattu Jumala vastu, **1Ms** 39:7–12. Sa ei tohi abielu rikkuda! **2Ms** 20:14. Igaüks, kes naise peale vaatab teda himustades, on abielu rikkunud oma südames, **Mt** 5:28. Hoorajad ja abielurikkujad ei päri Jumala riiki, **1Kr** 6:9–10. Jumal nuhtleb hoorajaid ja abielurikkujaid, **Hb** 13:4. Abielurikkumine on kõige jäledam kõikidest pattudest peale süütu vere valamise või Püha Vaimu salgamise, **Al** 39:3–5. See, kes rikub abielu ja ei paranda meelt, heidetagu välja, ÕL 42:23–26. Kui keegi rikub abielu oma südames, ei saa ta Vaimu, ÕL 63:14–16.

ABIKAASA. *Vt* Abielu; Perekond

ABINADI. *Vt ka* Märter, märtrisurm

Nefilasest prohvet Mormoni Raamatus.

Kuulutas prohvetlikult, et Jumal karistab pahelise kuninga Noa rahvast, kui nad meelt ei paranda, **Mo** 11:20–25. Vangistati, kuna kuulutas prohvetlikult kuningas Noa ja tema rahva hävingut, **Mo** 12:1–17. Õpetas kuningas Noa pahelistele preestritele Moosese ja Kristuse seadusest, **Mo** 12–16. Alma vanem uskus ja kirjutas tema sõnad üles, **Mo** 17:2–4. Kuningas Noa lasi ta surnuks põletada, **Mo** 17:20.

AEGADE TUNNUSTÄHED. *Vt ka*
Jeesuse Kristuse teine tulemine; Tunnustäht; Viimsed ajad, viimsed päevad

Sündmused või kogemused, millest Jumal laseb inimestel osa saada, näitamaks, et tema töös on aset leidnud või leiab peagi aset midagi tähtsat. Viimsel ajal on kuulutatud prohvetlikult paljudest Päästja teise tulemise tunnustähtedest. Need märguanded võimaldavad ustavatel ära tunda Jumala plaani, võtta kuulda hoiatusi ja valmistuda.

Jehoova koja mägi seisab kindlana kui mägede tipp, **Js** 2:2–3. Issand tõstab lipu ja kogub kokku Iisraeli, **Js** 5:26 (2Ne 15:26–30). Päike on pime ja kuu ei anna oma valget, **Js** 13:10 (Jl 4:15; ÕL 29:14). Inimesed astuvad käsuõpetusest üle ja murravad igavest lepingut, **Js** 24:5. Nefilased kõnelevad kui hääl põrmust, **Js** 29:4 (2Ne 27). Iisraeli kokkukogumine saab olema vägev, **Js** 49:22–23 (1Ne 21:22–23; 3Ne 20–21). Jumal püstitab kuningriigi, mis jääb hävitamatuks, **Tn** 2:44 (ÕL 65:2). Teisele tulemisele eelnevad sõda, unenäod ja nägemused, **Jl** 2–3. Kõik rahvad kogunevad sõdima Jeruusalemma vastu, **Sk** 14:2 (Hs 38–39). Päev tuleb, põlev nagu ahi, **Ml** 3:19 (3Ne 25:1; ÕL 133:64; JSA 1:37). Teisele tulemisele eelnevad suured õnnetused, **Mt** 24 (JSM 1). Paulus kirjeldas usust taganemist ja ohtlikke aegu viimsetel aegadel, **2Tm** 3–4. Kaks prohvetit surmatakse ja nad tõusevad üles Jeruusalemmas, **Ilm** 11 (ÕL 77:15). Evangeelium taastatakse viimsel ajal ingelliku teenimistöö läbi, **Ilm** 14:6–7 (ÕL 13; 27; 110:11–16; 128:8–24). Paabel rajatakse ja langeb, **Ilm** 17–18. Iisraeli kokkukogumine saab

olema vägev, **1Ne** 21:13–26 (Js 49:13–26; 3Ne 20–21). See on tunnustäht, et te teaksite aega, **3Ne** 21:1. Mormoni Raamat ilmub Jumala väe läbi, **Mr** 8. Laamanlased puhkevad õide, **ÕL** 49:24–25. Pahelised surmavad pahelisi, **ÕL** 63:32–35 (Ilm 9). Sõda valatakse välja kõikide rahvaste peale, **ÕL** 87:2. Tunnustähed, murrangulised loodusjõud ja inglid valmistavad teed Issanda tulekuks, **ÕL** 88:86–94. Pimedus katab maad, **ÕL** 112:23–24. Issand käskis pühadel valmistuda teiseks tulemiseks, **ÕL** 133.

AGRIPPAS. *Vt ka* Paulus

Uues Testamendis Heroodes Agrippas I poeg ning Berniike ja Drusilla vend. Ta oli Liibanoni mäestikus asuva Chalkise kuningas. Ta kuulas apostel Paulust ja teda peaaegu veendi kristlaseks saama (Ap 25–26; JSA 1:24).

AHAB. *Vt ka* Iisebel

Vanas Testamendis üks pahelisemaid ja vägevamaid Põhja-Iisraeli kuningaid. Ta abiellus Siidoni printsessi Iisebeliga, kelle mõjul hakati Iisraelis kummardama Baali ja Asherat (1Kn 16:29–33; 2Kn 3:2) ning püüti prohvetitele ja Jehoova kummardamisele lõpp teha (1Kn 18:13).

Valitses Samaarias Iisraeli üle kakskümmend kaks aastat, **1Kn** 16:29 (1Kn 16–22). Tegi kurja Jehoova silmis rohkem kui kõik need, kes enne teda olid olnud, **1Kn** 16:30. Tapeti võitluses, **1Kn** 22:29–40.

AHNE, AHNUS. *Vt* Himustama

AHVATLUS. *Vt* Kiusatus

AINUSÜNDINU. *Vt ka* Jeesus Kristus; Sündinud

Veel üks Jeesuse Kristuse nimi. Ta on Isa Ainusündinud Poeg (Lk 1:26–35; Jh 1:14; 3:16; 1Ne 11:18–20; 2Ne 25:12; Al 7:10; 12:33; Ms 7:62).

AJALIKKUS. *Vt ka* Raha; Rikkus; Tühine, tühisus; Uhkus

Ebaõige soov ja püüdlus ajaliku rikkuse ja materiaalsete asjade järele, hüljates samas selle, mis on vaimne. Sest mis kasu on inimesel sellest, kui ta kogu maailma kasuks saaks, kuid oma hingele kahju teeks? **Mt** 16:26. Nad seadsid oma südame maailma tühiste asjade külge, **Al** 4:8 (Al 31:27). Heida kõrvale selle maailma asjad! **ÕL** 25:10. Inimeste südamed on niivõrd kinni selle maailma asjade küljes, **ÕL** 121:35.

AJARAAMATUD

Kaks raamatut Vanas Testamendis. Neis on ära toodud lühiülevaade sündmustest, mis leidsid aset maailma loomisest kuni Koorese määruseni, milles lubatakse juutidel naasta Jeruusalemma.

Esimene Ajaraamat: Peatükkides 1–9 on kirjas sugupuud Aadamast kuni Saulini. Peatükis 10 on kirja pandud Sauli surm. Peatükkides 11–22 jälgitakse sündmusi, mis on seotud Taaveti valitsemisega. Peatükkides 23–27 selgitatakse, et Saalomon tõsteti kuningaks ja leviitide seas seati sisse kord. Peatükis 28 selgitatakse, et Taavet käskis Saalomonil ehitada templi. Peatükis 29 on kirjas Taaveti surm.

Teine Ajaraamat: Peatükkides 1–9 jälgitakse sündmusi, mis on seotud Saalomoni valitsemisega. Peatükkides 10–12 räägitakse Saalomoni poja Rehabeami valitsemisajast, mil Iisraeli ühendkuningriik jagunes Põhja- ja Lõunakuningriigiks. Peatükkides 13–36 kirjeldatakse erinevate kuningate valitsemist kuni ajani, mil Juuda kuningriigi vallutas Nebukadnetsar. Raamat lõpeb Koorese määrusega, et Juuda vangistatud lapsed võivad naasta Jeruusalemma.

ALANDAMA, ALANDLIK, ALANDLIKKUS. *Vt ka* Murtud süda; Nõrkus; Tasadus, tasane; Uhkus; Vaene

Vagaks ja õppimisele altiks muutma või seisund, kus keegi on vaga ja aldis õppima. Alandlikkuse juurde käib tunnistamine, et me sõltume Jumalast, ja soov alluda tema tahtele.

Mooses oli väga alandlik, **4Ms** 12:3. Jumal on lasknud sul käia nelikümmend aastat kõrbes, et sind alandada, **5Ms** 8:2. Ma kurnasin oma hinge paastumisega, **Ps** 35:13.

Parem on vaene, aga tark nooruk kui vana ja alp kuningas, **Kg** 4:13. Issand elab alandlike juures, **Js** 57:15. Kes iseennast alandab nagu see lapsuke, on suurem Taevariigis, **Mt** 18:4. Kes ennast ise alandab, seda ülendatakse, **Mt** 23:12 (Lk 14:11; 18:14). Jeesus alandas iseennast, saades sõnakuulelikuks surmani, **Fl** 2:8 (Lk 22:42; 23:46). Jumal paneb suurelistele vastu, aga alandlikele ta annab armu, **1Pt** 5:5–6 (2Ne 9:42). Alandage ennast alandlikkuse sügavustesse! **Mo** 4:11 (2Ne 9:42; 3Ne 12:2). Kas te olete olnud piisavalt alandlikud? **Al** 5:27–28. Alandlikum osa rahvast kasvas alandlikkuses üha tugevamaks, **Hl** 3:33–35. Ma annan inimestele nõrkust, et nad oleksid alandlikud, **Et** 12:27. Alandlikkus on ristimiseks vajalik tingimus, **ÕL** 20:37. Alandage ennast minu ees, ja te saate mind nägema ja teadma, et mina olen! **ÕL** 67:10. Ole alandlik, ja Issand vastab sinu palvetele! **ÕL** 112:10. See, kes ei tea, õppigu tarkust, alandades iseennast, **ÕL** 136:32. Vaim on saadetud valgustama alandlikke, **ÕL** 136:33.

ALFA JA OOMEGA. *Vt ka* Jeesus Kristus

Alfa on esimene ja oomega viimane täht kreeka tähestikus. Need on ühtlasi Jeesusele Kristusele antud nimed ning neid kasutatakse sümbolitena, näitamaks, et Kristus on nii kogu loodu algus kui ka lõpp (Ilm 1:8; ÕL 19:1).

ALGUS. *Vt ka* Jeesus Kristus; Loodu, looma; Surelikkusele eelnev elu

Viitab üldiselt sellele surelikule elule eelnenud ajale, st surelikkusele eelnevale elule. Vahel viidatakse Jeesusele Kristusele kui Algusele.

Alguses lõi Jumal taevad ja maa, **1Ms** 1:1 (Ms 2:1). Alguses oli Sõna, **Jh** 1:1. Mina olen Alfa ja Oomega, algus ja lõpp, **3Ne** 9:18. Kristus on algus ja lõpp, **ÕL** 19:1. Uus ja igavikuline leping oli algusest peale, **ÕL** 22:1. Inimene oli algul koos Jumalaga, **ÕL** 93:23, 29. Õilsad ja suursugused vaimud valiti juba alguses saama juhtideks, **ÕL** 138:55. Minu Ainusündinu oli minuga algusest saadik, **Ms** 2:26.

ALKOHOL. *Vt* Tarkuse Sõna

ALMA, ALMA POEG. *Vt ka* Alma vanem; Amulek; Moosia pojad

Mormoni Raamatus Nefi rahva esimene ülemkohtunik ja prohvet. Püüdis oma noorusaastatel Kirikut hävitada (Mo 27:8–10). Talle ilmus aga ingel ja ta võttis evangeeliumi omaks (Mo 27:8–24; Al 36:6–27). Loobus hiljem ülemkohtuniku ametist, et rahvast õpetada (Al 4:11–20).

Alma raamat: omaette raamat Mormoni Raamatus, mis hõlmab kokkuvõtet prohvet Alma, Alma poja ja tema poja prohvet Heelamani ülestähendustest. Raamatus kirjeldatud sündmused leiavad aset umbes 91–52 eKr. Raamatus on 63 peatükki. Peatükkides 1–4 kirjeldatakse Nehori ja Amlisi järgijate mässu nefilaste vastu. Tagajärjeks olnud sõjad olid ühed laastavamad, mis nefilaste ajaloos olid tolle ajani aset leidnud. Peatükkides 5–16 on kirjas ülestähendus Alma varajastest misjonirännakutest, kaasa arvatud tema jutlus Heast Karjasest (Al 5) ning tema jutlustamine koos Amulekiga Ammoniiha linnas. Peatükkides 17–27 on kirjas ülestähendus Moosia poegadest ja nende teenimistööst laamanlaste seas. Peatükkides 28–44 on kirjas Alma mõned tähtsaimad jutlused. Peatükis 32 võrdles Alma sõna seemnega; peatükis 36 jutustas ta oma pojale Heelamanile oma pöördumisest. Peatükkides 39–42 on kirjas Alma nõuanne oma pojale Koriantonile, kes oli segatud kõlbelisse üleastumisse; selles tähtsas jutluses selgitatakse õiglust, halastust, ülestõusmist ja lepitust. Peatükkides 45–63 kirjeldatakse nefilaste sõdasid tol ajaperioodil ja Haagoti juhtimisel toimunud rännakuid. Sellised suurepärased juhid nagu väepealik Moroni, Teankum ja Lehhi aitasid kaitsta nefilasi oma vapra ja õigeaegse tegutsemisega.

ALMA VANEM

Mormoni Raamatus Nefi rahva prohvet, kes asutas Kiriku pahelise kuninga Noa päevil.

Oli pahelise kuninga Noa preester ja Nefi järglane, **Mo** 17:1–2. Kui ta kuulis ja uskus Abinadit, ajas kuningas ta omade seast välja. Ta põgenes, peitis end ära ja kirjutas üles Abinadi sõnad, **Mo** 17:3–4. Parandas meelt ja õpetas Abinadi sõnu, **Mo** 18:1. Ristis

Mormoni vetes, **Mo** 18:12–16. Asutas Kiriku, **Mo** 18:17–29. Saabus koos oma inimestega Sarahemlasse, **Mo** 24:25. Talle anti volitus Kiriku üle, **Mo** 26:8. Mõistis kohut ja juhtis Kirikut, **Mo** 26:34–39. Andis oma pojale ülempreestri ameti, **Al** 4:4 (Mo 29:42; Al 5:3).

ALTAR. *Vt ka* Ohverdus

Rajatis, mida kasutati ohverdamiseks, ohvriandide toomiseks ja Jumala kummardamiseks.

Noa ehitas Issandale altari ja ohverdas põletusohvreid, **1Ms** 8:20. Aabram ehitas altari Issandale, **1Ms** 12:7–8. Aabraham sidus oma poja Iisaki altarile, **1Ms** 22:9 (1Ms 22:1–13). Jaakob ehitas sinna altari ning pani sellele paigale nimeks Eel-Peetel, **1Ms** 35:6–7. Eelija ehitas altari ja esitas Baali preestritele väljakutse, **1Kn** 18:17–40. Kui sa oma anni tood altarile, lepi enne oma vennaga, **Mt** 5:23–24. Ma nägin altari all nende hingi, kes olid tapetud Jumala sõna pärast, **Ilm** 6:9 (ÕL 135:7). Lehhi ehitas kividest altari ja tänas Issandat, **1Ne** 2:7. Aabraham päästeti surmast Elkena altaril, **Aabr** 1:8–20.

AMALEKID (MORMONI RAAMAT)

Rühm usust taganenud nefilasi, kes juhtisid laamanlased võitlusesse nefilaste vastu (Al 21–24, 43).

AMALEKID (VANA TESTAMENT)

Araabia suguharu, kes elas Paarani kõrbes Araba ja Vahemere vahel. Nende ja heebrealaste vahel käis pidev sõda Moosese ajast (2Ms 17:8) kuni Sauli ja Taaveti ajani (1Sm 15; 27:8; 30; 2Sm 8:11–12).

AMALIKIA

Mormoni Raamatus nefilasest reetur, kes leidis poolehoidu laamanlaste seas ja juhtis nad nefilaste vastu (Al 46–51).

AMET, AMETIKANDJA. *Vt ka* Ametisse pühitsema; Preesterlus

Mõjuvõimas või vastutav ametikoht mingis organisatsioonis. Pühakirjades kasutatu kohaselt tähendab see sageli preesterluse volitusega ametit. Võib tähendada ka selle ameti juurde käivaid kohustusi või inimest, kellele see amet antud on.

Kõigil liikmeil ei ole sama töö, **Rm** 12:4. Me suurendasime oma ametit Issandale, **Jb** 1:19. Melkisedek võttis vastu ülempreesterluse ameti, **Al** 13:18. Inglite teenimise ülesanne on kutsuda inimesi meeleparandusele, **Mn** 7:31. Ühtegi isikut ei või selles kirikus pühitseda ühessegi ametisse ilma hääletamiseta selles Kirikus, **ÕL** 20:65. Püsigu igaüks omaenda ametis, **ÕL** 84:109. Juhatajad ehk juhtivad ametikandjad määratakse nende seast, kes on pühitsetud nende kahe preesterluse ametitesse, **ÕL** 107:21. Selgitatakse nende kohustusi, kes juhivad preesterluse kvoorumite ameteid, **ÕL** 107:85–98. Õppigu iga mees oma kohust ja õppigu tegutsema selles ametis, millesse ta on määratud, **ÕL** 107:99–100. Ma annan teile minu preesterlusse kuuluvad ametikandjad, **ÕL** 124:123.

AMET KIRIKUS. *Vt* Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt

AMETISSE ASETAMINE. *Vt ka* Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt; Käte pealepanemine

Pühal eesmärgil väljavalimine ja pühitsemine. Sellega määratakse inimene Kiriku organisatsioonis mõnda konkreetset teenimisülesannet täitma ja seda teeb käte pealepanemise kaudu keegi, kellel on vastav volitus. Ametisse asetamisel saavad võtmed vaid need, kes juhatavad preesterluse kvoorumeid. Inimesed, kes asetatakse mõnda teise kui preesterluse kvoorumi juhataja ametisse, võivad saada preesterluse õnnistuse, kuid selle õnnistusega ei anta ühtegi võtit.

Eraldage Barnabas ja Saulus mulle tööle, **Ap** 13:2–3. Ametisse tuleb asetada teisi piiskoppe, **ÕL** 68:14. Piiskop, üldine kohtumõistja, asetatakse sellesse teenimistöösse, **ÕL** 107:17, 74. Inimene peab olema kutsutud Jumala poolt prohvetliku kuulutamise ja käte pealepanemise läbi, **UA** 1:5.

AMETISSE PÜHITSEMA. *Vt ka* Amet, ametikandja; Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt; Käte pealepanemine; Preesterlus; Volitus

Volitust andma või ametisse määrama. Selleks, et Issanda Kirikus millekski volitatud

olla, peab inimene olema kutsutud Jumala poolt prohvetliku kuulutamise ja käte pealepanemise läbi nende poolt, kes on selleks volitatud (UA 1:5). Kuigi inimene võib saada volituse ametisse pühitsemise kaudu, kasutab ta seda nende juhatuse all, kes hoiavad selle volituse juurde kuuluvaid võtmeid.

Ma pühitsesin sind rahvaile prohvetiks, **Jr** 1:5. Teie ei ole mind valinud, vaid mina olen teid valinud ja olen teid seadnud, **Jh** 15:16. Kuna Almal oli Jumalalt volitus, pühitses ta ametisse preestrid, **Mo** 18:18. Mehed pühitsetakse ülempreesterlusse püha talitusega, **Al** 13:1–9. Jeesus kutsus ja pühitses ametisse kaksteist jüngrit, **3Ne** 12:1. Vanemad pühitsevad ametisse preestrid ja õpetajad käte pealepanemise kaudu, **Mn** 3:1–4. Te peate ootama veel veidi aega, sest teid ei ole veel pühitsetud, **ÕL** 5:17. Joseph Smith pühitseti Jeesuse Kristuse apostliks, **ÕL** 20:2 (ÕL 27:12). Ühtegi isikut ei või pühitseda ühessegi ametisse ilma hääletamiseta selles kirikus, **ÕL** 20:65. Kellelegi ei anta jutlustada minu evangeeliumi ilma, et ta oleks pühitsetud ametisse kellegi poolt, kellel on volitus, **ÕL** 42:11. Vanemad pühitsetakse jutlustama minu evangeeliumi, **ÕL** 50:13–18. Kaheteistkümne kohuseks on pühitseda ametisse ja seada korda Kiriku kõik teised ametikandjad, **ÕL** 107:58. Ma taotlesin oma isade õnnistusi ja õigust, mille kaudu mind saaks pühitseda ametisse, **Aabr** 1:2. Joseph Smith ja Oliver Cowdery pühitsesid teineteist Aaroni preesterlusse, **JSA** 1:68–72.

AMETLIK TEADAANNE NR 1. *Vt ka* Abielu – Mitmikabielu; Manifest; Woodruff, Wilford

Ametlik teadaanne nr 1 asub trükitult Õpetuse ja Lepingute lõpulehekülgedel ja seda teatakse ka Manifestina. Selle väljastas president Wilford Woodruff ja see kanti ette Kiriku liikmetele üldkonverentsi ajal 6. oktoobril 1890. a. Alates 1862. aastast keelasid järgneva kahekümne viie aasta jooksul väljaantud erinevad seadused Ameerika Ühendriikides mitmikabielu. Issand näitas Wilford Woodruffile nägemuse ja ilmutuse vahendusel, mis leiab aset siis, kui pühad mitmenaisepidamist ei lõpeta. Manifestis kuulutati ametlikult, et mitmikabielusid enam ei sõlmita.

AMETLIK TEADAANNE NR 2. *Vt ka* Kimball, Spencer W.; Preesterlus

Õpetuslik avaldus, mis puudutab seda, kes võib hoida Jumala preesterlust, ja asub nüüd trükitult Õpetuse ja Lepingute lõpulehekülgedel. Issand ilmutas 1978. a juunikuu alguses president Spencer W. Kimballile, et preesterlus tuleb anda Kiriku kõikidele väärilistele meessoost liikmetele. Seetõttu võivad saada preesterluse kõik väärilised mehed ja templiõnnistused kõik väärilised liikmed vaatamata nende rassile või nahavärvile. See avaldus kanti ette Kiriku üldkonverentsil 30. septembril 1978 ja see võeti vastu ühel häälel.

AMLISI, AMLISILASED

Mees Mormoni Raamatus, kes juhtis nefilaste rühma, kes soovis kohtunike valitsuse ajal kuningat. Need nefilased, keda kutsuti amlisilasteks, mässasid avalikult Jumala vastu, mille eest neid neeti (Al 2–3).

AMMON, MOOSIA POEG. *Vt ka* Anti-nefi-lehhilased; Moosia, Benjamini poeg; Moosia pojad

Mormoni Raamatus kuningas Moosia poeg. Ammon teenis misjonärina ja tema usinad jõupingutused aitasid paljudel hingedel Kristuse omaks võtta.

Oli uskmatu ja püüdis hävitada Kirikut, **Mo** 27:8–10, 34. Talle ja tema kaaslastele ilmus ingel, **Mo** 27:11. Parandas meelt ja hakkas jutlustama Jumala sõna, **Mo** 27:32–28:8. Keeldus kuningaks nimetamisest ja läks selle asemel laamanlaste maale Jumala sõna jutlustama, **Al** 17:6–9. Paastus ja palvetas, et saada juhatust, **Al** 17:8–11. Viidi kinniseotuna kuningas Lamooni ette, **Al** 17:20–21. Päästis Lamooni karjad, **Al** 17:26–39. Jutlustas Lamoonile, **Al** 18:1–19:13. Tänas Jumalat ja oli vallatud rõõmust, **Al** 19:14. Need, kelle ta usule pööras, ei langenud kunagi ära, **Al** 23:6. Tundis rõõmu tööriistaks olemisest Jumala käes tuhandete toomisel tõe juurde, **Al** 26:1–8 (Al 26:1–37). Juhatas anti-nefi-lehhi rahva ohutusse kohta, **Al** 27. Tundis suurt rõõmu oma vendi kohates, **Al** 27:16–18.

AMMON, SARAHEMLA JÄRGLANE.
Vt ka Limhi

Mormoni Raamatus tugev ja võimas mees, kes juhtis uurimisretke Sarahemlast Lehhi-Nefi maale (Mo 7:1–16). Talle näidati muistseid ülestähendusi ja ta selgitas, kes on nägija (Mo 8:5–18). Aitas hiljem vabastada kuningas Limhi ja tema rahva laamanlaste käest ning tuua nad tagasi Sarahemlasse (Mo 22).

AMORAALSUS. *Vt* Iha, iharus; Kõlbeline puhtus; Paheline, pahelisus; Seksuaalne kõlblusetus

AMULEK. *Vt ka* Alma, Alma poeg

Mormoni Raamatus Alma poja Alma misjonikaaslane.

Talle ilmus ingel, **Al** 8:20; 10:7. Võttis Alma oma kodus vastu, **Al** 8:21–27. Jutlustas võimsalt Ammoniiha rahvale, **Al** 8:29–32; 10:1–11. Oli Nefi, Lehhi ja Manasse järglane, **Al** 10:2–3. Tunnistas tõest, **Al** 10:4–11. Kutsus inimesi meeleparandusele ja teda ei võetud kuulda, **Al** 10:12–32. Väitles Seesromiga, **Al** 11:20–40. Õpetas ülestõusmisest, kohtumõistmisest ja taastamisest, **Al** 11:41–45. Tahtis peatada usklike hukkamist, **Al** 14:9–10. Vangistati koos Almaga, **Al** 14:14–23. Rebis end usuga lahti vangla köidikutest, **Al** 14:24–29. Tunnistas lepitusest, halastusest ja õiglusest, **Al** 34:8–16. Õpetas palvest, **Al** 34:17–28. Innustas inimesi mitte lükkama edasi meeleparandust, **Al** 34:30–41. Alma ja Amuleki usk pani vanglamüürid varisema, **Et** 12:13.

ANANIAS DAMASKUSEST. *Vt ka* Paulus

Kristlasest jünger Damaskuses, kes ristis Pauluse (Ap 9:10–18; 22:12).

ANANIAS JERUUSALEMMAST

Uues Testamendis valetas ta koos oma naise Safiiraga Issandale, jättes maksmata osa rahast, mis nad olid Issandale pühitsenud. Kui Peetrus neilt selle kohta järele päris, langesid mõlemad maha ja surid (Ap 5:1–11).

AND. *Vt ka* Püha Vaimu and; Vaimu annid

Jumal annab inimesele palju õnnistusi ja ande. Vaimsed armuannid on mitmesugused, **1Kr** 12:4–10. Olge agarad püüdma suuremaid armuande, **1Kr** 12:31. Kõik täiuslik annetus on Jumalalt, **Jk** 1:17. Püha Vaimu vägi on Jumala and, **1Ne** 10:17. Need, kes ütlevad, et pole ande, ei tunne Kristuse evangeeliumi, **Mr** 9:7–8. Iga hea and tuleb Kristuselt, **Mn** 10:8–18. Igavene elu on suurim kõikidest Jumala andidest, **ÕL** 14:7 (1Ne 15:36). Annid on antud neile, kes Issandat armastavad, **ÕL** 46:8–11. Kõigile ei ole antud kõiki ande, **ÕL** 46:11–29.

ANDEKSANDMATU PATT. *Vt ka* Hukatuse pojad; Jumalateotus, Jumalat teotama; Mõrv; Püha Vaim

Püha Vaimu salgamine, patt, mida ei saa andestada.

Püha Vaimu pilkamist ei anta inimestele andeks, **Mt** 12:31–32 (Mk 3:29; Lk 12:10). Võimatu on neid, kes said osa Pühast Vaimust, uuesti tuua meeleparandamisele, **Hb** 6:4–6. Kui me meelega pattu teeme pärast seda, kui oleme saanud tõe tunnetuse, siis ei jää enam mingit ohvrit üle pattude eest, **Hb** 10:26. Kui sa salgad Püha Vaimu ja tead, et sa teda salgad, siis see on patt, mis on andestamatu, **Al** 39:5–6 (Jb 7:19). Neile ei ole andestust, kes on salanud Püha Vaimu ja löönud ta enda jaoks risti, **ÕL** 76:30–35. Püha Vaimu teotamist ei anta andeks ja selleks on süütu vere valamine pärast seda, kui te olete vastu võtnud minu uue ja igavikulise lepingu, **ÕL** 132:26–27.

ANDESTAMA. *Vt ka* Lepitama, lepitus; Meeleparandus; Pattude andekssaamine; Üles tunnistama, ülestunnistus

Pühakirjades kasutatu kohaselt tähendab andestamine tavaliselt üht kahest: 1) Kui Jumal andestab inimesele, tühistab või lükkab ta kõrvale patu eest vajaliku karistuse. Kristuse lepituse vahendusel võivad oma patud andeks saada kõik, kes parandavad meelt, välja arvatud need, kes on süüdi mõrvas või Püha Vaimu vastu toime pandud andestamatus patus. 2) Kui inimesed andestavad üksteisele, kohtlevad nad üksteist kristliku armastusega ja neil pole neid solvanute

vastu mingeid halbu tundeid (Mt 5:43–45; 6:12–15; Lk 17:3–4; 1Ne 7:19–21).

Jehoova on pika meelega ja rikas heldusest, Ta annab andeks patu ja üleastumise, **4Ms** 14:18. Kuigi teie patud on helepunased, saavad need lumivalgeks, **Js** 1:18. Anna meile andeks meie võlad, nagu meiegi andeks anname oma võlglastele! **Mt** 6:12 (Lk 11:4; 3Ne 13:11). Inimese Pojal on meelevald anda patud andeks, **Mt** 9:6 (Mt 18:35; Mk 2:10; Lk 5:20–24). Mitu korda ma pean, kui mu vend mu vastu eksib, temale andeks andma? **Mt** 18:21–22 (ÕL 98:40). Kes iganes pilkab Püha Vaimu, sellel ei ole andekssaamist iialgi, **Mk** 3:29 (Al 39:6). Kui su vend pattu teeb ja kui ta kahetseb, anna talle andeks! **Lk** 17:3. Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad! **Lk** 23:34. Paluge andestust! **1Ne** 7:21. Kasuta Kristuse lepitavat verd, et me võiksime saada andeks oma patud, **Mo** 4:2. Kes tunnistab üles oma patud sinu ja minu ees ning parandab meelt, sellele sa andesta! **Mo** 26:29–31. Sellele, kes parandab meelt ja täidab Issanda käske, andestatakse, **ÕL** 1:32. Löö sisse oma sirp, ja su patud antakse andeks, **ÕL** 31:5 (ÕL 84:61). Kes on parandanud meelt oma pattudest, sellele on andeks antud ja mina, Issand, ei pea neid enam meeles, **ÕL** 58:42. Mina andestan sellele, kellele ma andestan, aga teilt nõutakse, et te andestaksite kõikidele inimestele, **ÕL** 64:10. Kuivõrd te olete andestanud üksteisele oma üleastumised, just samuti andestan mina, Issand, teile, **ÕL** 82:1. Keda ma armastan, neid ma ka nuhtlen, et nende patud võiksid saada andestatud, **ÕL** 95:1. Ma olen andestanud sinule su üleastumise, **Ms** 6:53.

ANDREAS

Uues Testamendis Siimon Peetruse vend ja üks kaheteistkümnest apostlist, kelle Jeesus kutsus oma sureliku teenimistöö ajal (Mt 4:18–19; Mk 1:16–18, 29).

ANNA

Uues Testamendis Aaseri suguharust pärit naisprohvet. Jeesuse sünni aegu oli ta eakas lesknaine. Ta nägi Jeesust, kui too imikuna templisse toodi, ja tundis temas ära Lunastaja (Lk 2:36–38).

ANNAS. *Vt ka* Kaifas

Uues Testamendis mees, kellel oli Suurkohtus suur mõju. Kui Jeesus vahistati, viidi ta esmalt tema ette (Jh 18:13); ta võttis endale ka juhtpositsiooni apostlite kohtuasjas (Ap 4:3–6).

ANTIKRISTUS. *Vt* Kristusevastane

ANTI-NEFI-LEHHILASED. *Vt ka* Ammon, Moosia poeg; Heelamani pojad; Moosia pojad

Mormoni Raamatus nimi, mis anti laamanlastele, kelle Moosia pojad usule pöörasid. Pärast usulepöördumist olid need inimesed, keda kutsuti ka Ammoni rahvaks, kogu oma elu ustavad (Al 23:4–7, 16–17; 27:20–27).

Nad võtsid nimeks anti-nefi-lehhilased, **Al** 23:16–17; 24:1. Nad keeldusid verd valamast ja matsid oma relvad, **Al** 24:6–19. Nende pojad valmistusid sõjaks ja valisid Heelamani oma juhiks, **Al** 53:16–19; 56–58 (neid poegi tunti ka kahe tuhande noore sõdalasena).

APOKALÜPSIS. *Vt ka* Johannese ilmutus

Ilmutuse raamat, viimane raamat Uues Testamendis; võib tähendada ka ükskõik millist tähelepanuväärset ilmutust; pärineb kreekakeelsest sõnast tähendusega „ilmutatud" või „paljastatud".

APOKRIIVA. *Vt ka* Piibel; Pühakirjad

Juudi rahva pühad raamatud, mida ei ole heebreakeelses Piiblis, kuid on säilinud mõne kristliku kiriku Piiblites. Need raamatud on sageli väärtuslikud Vana ja Uue Testamendi ühendamisel ning neid peetakse Kirikus kasulikuks kirjanduseks.

Apokriiva on enamjaolt tõlgitud õigesti, kuid ebaõigete lisandustega, **ÕL** 91:1–3. Apokriivast võivad kasu saada need, keda Vaim valgustab, **ÕL** 91:4–6.

APOSTEL. *Vt ka* Ilmutus; Jünger

Kreeka keeles tähendab apostel lähetatut. Jeesus omistas selle nimetuse neile Kaheteistkümnele, kelle ta valis ja pühitses oma lähimateks jüngriteks ja abilisteks oma maapealse teenimistöö ajal (Lk 6:13; Jh 15:16). Ta

lähetas nad teda esindama ja tema asemel teenima pärast oma taevassetõusmist. Nii muistsel ajal kui ka tänapäeva taastatud Kiriku Kaheteistkümne Apostli Kvoorumis on apostel Jeesuse Kristuse eriliseks tunnistajaks kogu maailmas tema jumalikkusest ja ta surnuist ülestõusmisest (Ap 1:22; ÕL 107:23).

Kristuse kirik on rajatud apostlite ja prohvetite alusele, **Ef** 2:20; 4:11. Lehhi ja Nefi nägid kahtteistkümmet apostlit Jeesusele järgnemas, **1Ne** 1:10; 11:34. Apostlid peavad mõistma kohut Iisraeli koja üle, **Mr** 3:18. Need, kes ei pööra tähelepanu prohvetite ja apostlite sõnadele, lõigatakse ära, **ÕL** 1:14 (3Ne 12:1). Ilmutati Kaheteistkümne kutse ja ülesanne, **ÕL** 18:26–36. Joseph Smith pühitseti apostliks, **ÕL** 20:2; 21:1. Apostlid on Kristuse nime erilisteks tunnistajateks ja kannavad teenimistöö võtmeid, **ÕL** 27:12 (ÕL 112:30–32). Kaksteist apostlit moodustavad kvoorumi võrdsena volituses Esimese Presidentkonnaga, **ÕL** 107:23–24. Kaksteist moodustavad Reisiva Eesistuva Kõrgema Nõukogu, **ÕL** 107:33. Apostlid hoiavad misjonitöö võtmeid, **ÕL** 107:35. Kirjeldatakse mõnda apostlite kohustust, **ÕL** 107:58. Ma ütlen kõigile Kaheteistkümnele: järgi mind ja toida minu lambaid! **ÕL** 112:14–15. Me usume apostlitesse, **UA** 1:6.

Apostlite valimine: apostlid valib Issand (Jh 6:70; 15:16).

Jeesus valis oma jüngrite seast kaksteist apostlit, **Lk** 6:13–16. Mattias valiti apostliks, **Ap** 1:21–26. Oliver Cowderyl ja David Whitmeril kästi välja otsida need kaksteist, **ÕL** 18:37–39.

APOSTLITE TEOD. *Vt ka* Luukas

See raamat on teine osa kaheosalisest kirjatööst, mille Luukas kirjutas Teofilosele. Esimest osa tuntakse Luuka evangeeliumina. Peatükkides 1–12 on kirjas Kaheteistkümne Apostli mõned peamised misjonitoimetused, mida nad tegid Peetruse juhatusel vahetult pärast Päästja surma ja ülestõusmist. Peatükkides 13–28 kirjutatakse üldjoontes mõnest apostel Pauluse rännakust ja tema misjonitööst.

ARM. *Vt ka* Halastav, halastus; Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Päästmine, pääste

Õigustandev Jumala vägi, mis võimaldab meestel ja naistel saada õnnistusi selles elus ning igavese elu ja ülenduse osaliseks, kui nad on rakendanud usku, parandanud meelt ja andnud endast parima käskudest kinnipidamisel. Sellist jumalikku abi või jõudu saab Jumala halastuse ja armastuse vahendusel. Iga surelik inimene vajab jumalikku armu Aadama langemise ja ka inimese nõrkuste tõttu.

Arm ja tõde on tulnud Jeesuse Kristuse kaudu, **Jh** 1:17. Kristuse armu läbi saame õndsaks, **Ap** 15:11 (Rm 3:23–24; ÕL 138:14). Me oleme usus saanud ligipääsu tema armule, **Rm** 5:2. Teie olete armust õndsaks saanud usu kaudu, **Ef** 2:8. Jumala arm on õndsakstegev, **Tt** 2:11. Läki julgusega armuaujärje ette! **Hb** 4:16. Jumal annab alandlikele armu, **1Pt** 5:5. Ükski ei saa elada Jumala juures muidu, kui ainult Püha Messia teenete ja halastuse ja armulikkuse läbi, **2Ne** 2:8. Inimesed saavad päästetud ainult tänu Jumala armule ja armu läbi, **2Ne** 10:24. Pärast kõike, mida me saame teha, saame me päästetud armu läbi, **2Ne** 25:23. Meil on vägi teha neid asju armust, **Jb** 4:7. Inimesi võiks taastada armus armule nende tegude järgi, **Hl** 12:24. Minu arm on küllaldane tasastele ja kõikidele, kes alandavad end, **Et** 12:26–27. Moroni palvetas, et paganatele antaks armu, et neil oleks ligimesearmastust, **Et** 12:36, 41. Te olete Jumala armu kaudu Kristuses täiuslikud, **Mn** 10:32–33. Jeesus sai armu armu peale, **ÕL** 93:12–13, 20.

ARMASTUS. *Vt ka* Kaastunne; Ligimesearmastus; Vaen, vihavaen

Sügav pühendumus ja kiindumus. Jumala armastamise alla käib pühendumine, sügav austus, aupaklikkus, hellus, halastus, andestamine, kaastunne, armulikkus, teenimine, tänulikkus, heasüdamlikkus. Parimat näidet Jumala armastusest oma laste vastu võib näha Jeesuse Kristuse lõputus lepituses.

Armasta oma ligimest nagu iseennast, **3Ms** 19:18 (Mt 5:43–44; 22:37–40; Rm 13:9; Gl 5:14; Jk 2:8; Mo 23:15; ÕL 59:6). Armasta Jehoovat,

oma Jumalat, kõigest oma südamest, **5Ms** 6:5 (Mn 10:32; ÕL 59:5). Jehoova, teie Jumal, katsub teid, et teada saada, kas te armastate Jehoovat, oma Jumalat, **5Ms** 13:4. Keda Jehoova armastab, seda ta noomib, **Õp** 3:12. Tõeline sõber armastab igal ajal, **Õp** 17:17. Nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, **Jh** 3:16 (ÕL 138:3). Te peate üksteist armastama nõnda, nagu mina teid olen armastanud, **Jh** 13:34 (Jh 15:12, 17; Ms 7:33). Kui te mind armastate, siis pidage minu käsusõnu, **Jh** 14:15 (ÕL 42:29). Kellelgi ei ole suuremat armastust kui see, et ta jätab oma elu oma sõprade eest, **Jh** 15:13. Peetrus, kas sa armastad mind rohkem kui need? Sööda mu lambaid! **Jh** 21:15–17. Miski ei või meid lahutada Jumala armastusest Kristuses, **Rm** 8:35–39. Silm ei ole näinud, mida Jumal on valmistanud neile, kes teda armastavad, **1Kr** 2:9. Teenige üksteist armastuses! **Gl** 5:13. Mehed, armastage oma naisi! **Ef** 5:25 (Kl 3:19). Ärge armastage maailma! **1Jh** 2:15. Jumal on armastus, **1Jh** 4:8. Me armastame, sest tema on meid enne armastanud, **1Jh** 4:19. Kristus talub seda oma armastavä helduse pärast inimlaste vastu, **1Ne** 19:9. Pürgige edasi armastusega Jumala ja kõikide inimeste vastu! **2Ne** 31:20. Te õpetate oma lapsi üksteist armastama ja teenima, **Mo** 4:15. Kui te olete tundnud, nagu tahaksite laulda laulu lunastavast armastusest, siis kas te tunnete niimoodi nüüd? **Al** 5:26. Laske end juhtida Pühal Vaimul, saades kannatlikeks, täis armastust! **Al** 13:28. Ohjelda kõiki oma kirgi, et sa võiksid täituda armastusega! **Al** 38:12. Ei olnud mingit tülitsemist Jumala armastuse pärast, mis asus inimeste südametes, **4Ne** 1:15. Kõik, mis kutsub armastama Jumalat, on innustatud Jumalast, **Mn** 7:13–16. Ligimesearmastus on Kristuse puhas armastus, **Mn** 7:47. Täiuslik armastus ajab välja hirmu, **Mn** 8:16 (1Jh 4:18). Armastus teeb inimesed kõlblikuks Jumala tööks, **ÕL** 4:5 (ÕL 12:8). Pühitsemine saab osaks kõigile neile, kes armastavad ja teenivad Jumalat, **ÕL** 20:31. Kui sa mind armastad, teenid sa mind ja pead kinni minu käskudest, **ÕL** 42:29 (Jh 14:15). Näita üles veelgi suuremat armastust nende vastu, keda sa noomid või korrale kutsud, **ÕL** 121:43. Inimesed armastasid Saatanat rohkem kui Jumalat, **Ms** 5:13, 18, 28.

ARMUANNID. *Vt ka* Heaolu tagamine; Ohvriand; Paast, paastumine; Vaene

Ohvriannid vaeste abistamiseks.

Ärge jagage armastuse ande inimeste nähes! **Mt** 6:1–4 (3Ne 13:1–4). See vaene lesk pani rohkem ohvrikirstu kui kõik, **Mk** 12:41–44. Õndsam on anda kui võtta, **Ap** 20:33–35. Ma tahan, et te jagaksite oma varandust vaestega, **Mo** 4:26. Kiriku rahvas peaks jagama oma vara, igaüks vastavalt sellele, mis tal on, **Mo** 18:27.

ARMULISUS. *Vt* Halastav, halastus

ARU ANDMA. *Vt* Vastutama, vastutav, vastutus

ARUGA OLENDID, ARUKUS. *Vt ka* Mõistma, mõistus; Tõde; Vaim; Valgus, Kristuse valgus

Arukusel on mitu tähendust, millest kolm on järgmised: 1) See on tõe valgus, mis annab elu ja valgust kõigele kogu maailmas. See on olnud olemas alati. 2) *Aruga olendid* võivad viidata ka Jumala vaimulastele. 3) Pühakirjades võidakse rääkida ka arukusest, viidates vaimu algele, mis oli olemas enne meie sündi vaimulastena.

Arukus hoiab ühte arukusega, **ÕL** 88:40. Mõistust ei loodud ega tehtud, **ÕL** 93:29. Kõik mõistus on nendes piirides, kuhu Jumal selle on asetanud, iseseisev, **ÕL** 93:30. Jumala hiilguseks on mõistus, **ÕL** 93:36–37. Selles elus omandatud mõistmine jääb ülestõusmisel meiega, **ÕL** 130:18–19. Issand valitseb kõiki aruga olendeid, **Aabr** 3:21. Issand näitas Aabrahamile neid aruga olendeid, kes koondati enne, kui oli maailm, **Aabr** 3:22.

ARUSAAMINE. *Vt* Mõistma, mõistus

ASENDAV. *Vt* Surnute päästmine; Talitused – Asenduslik talitus

ASSUR, ASSÜÜRIA

Muistne suurriik, mis valitses enamiku Vana Testamendi ajast koos oma vastase Babüloniga paljude Süüria ja Palestiina vanade riikide üle. Kuigi assurlaste käes oli peamine

võim 12. sajandi keskpaigast eKr kuni 7. sajandi lõpuni eKr, ei suutnud nad kunagi üles ehitada stabiilset riigikorda. Nad olid hirmuvalitsejad, purustades oma vaenlased tule ja mõõgaga või nõrgendades neid, saates suure osa rahvastikust maalt välja oma suurriigi muudesse osadesse. Nende alamad ei lakanud kunagi olemast nende vaenlased ja kogu suurriigi käekäiku märgistasid lakkamatud vastuhakud. (Vt 2Kn 18–19; 2Aj 32; Js 7:17–20; 10; 19; 37.)

AU. *Vt ka* Austus; Lugu pidama

Sõna tavatähenduseks pühakirjades on lugupidamise ja aupaklikkuse üles näitamine kellegi või millegi vastu.

Sa pead oma isa ja ema austama, **2Ms** 20:12 (1Ne 17:55; Mo 13:20). Austa Jehoovat oma varandusega! **Õp** 3:9. Kes mind teenib, seda tahab Isa austada, **Jh** 12:26. Mehed, osutage naisele austust! **1Pt** 3:7. Rahvas austab mind huultega, **2Ne** 27:25 (Js 29:13). Ma ei otsi maailma au, **Al** 60:36. Kurat hakkas mulle vastu, öeldes: Anna mulle oma au, mis on minu vägi! **ÕL** 29:36. Ustavad kroonitakse auga, **ÕL** 75:5 (ÕL 124:55). Issandale valmistab rõõmu austada neid, kes teda teenivad, **ÕL** 76:5. Nad ei ole valitud, kuna nad taotlevad austust inimestelt, **ÕL** 121:34–35. Me usume, et seadusi tuleb austada ja toetada, **UA** 1:12 (ÕL 134:6).

AUHIILGUS. *Vt* Hiilgus

AUS, AUSUS. *Vt ka* Ausameelsus

Siiras, tõearmastaja ja valskusetu.

Teos ustav on Issandale meelepärast, **Õp** 12:22. Täida, mida tõotad! **Kg** 5:3–4. Me oleme loobunud salajastest häbitegudest, **2Kr** 4:1–2. Häda valetajale, sest tema visatakse alla põrgusse, **2Ne** 9:34. Vaim räägib tõde ega valeta, **Jb** 4:13. Kes iganes laenab oma naabrilt, peab tagastama asja, mille ta on laenanud, **Mo** 4:28 (ÕL 136:25). Toimi õiglaselt; mõista kohut õigemeelselt ja tee head! **Al** 41:14. Kõik toimigu ausalt, **ÕL** 51:9. Kõik, kes teavad, et nende süda on aus, need ma võtan vastu, **ÕL** 97:8. Riigiametitesse tuleb otsida ausaid, tarku ja häid inimesi, **ÕL** 98:4–10. Otsi usinasti, kuni sa annad selle tagasi, mille sinu ligimene on kaotanud! **ÕL** 136:26. Me usume, et tuleb olla ausad, **UA** 1:13.

AUSAMEELSUS. *Vt ka* Aus, ausus; Õigemeelne, õigemeelsus, õigsus

Õigemeelsus, ausus ja siirus.

Kuni ma pole hinge heitnud, ei loobu ma oma vagadusest, **Ii** 27:5. Õige elab oma vagaduses, **Õp** 20:7. Nad olid mehed, kes olid alati ustavad kõiges, mis iganes neile usaldati, **Al** 53:20. Issand armastas Hyrum Smithi tema südame ausameelsuse eest, **ÕL** 124:15.

AUSTUS. *Vt ka* Au; Kartus

Sügav aupaklikkus pühade asjade vastu; imetlus.

Issand käskis Moosesel kingad jalast võtta, sest ta seisis pühal maal, **2Ms** 3:4–5. Jumal on kohutav ja kardetav, **Ps** 89:8. Teenige Jumalat tema meelt mööda pelglikkuse ja aukartusega! **Hb** 12:28. Moroni kummardus maani ja palvetas vägevalt, **Al** 46:13. Rahvahulk langes maha ja kummardas Kristust, **3Ne** 11:12–19. Kummardu minu ette! **ÕL** 5:24. Kõik kummardavad alandlikus austuses Jumala trooni ees, **ÕL** 76:93. Teie meeled on olnud pimendatud sellepärast, et te olete kergelt võtnud asju, mida te olete saanud, **ÕL** 84:54–57. Iga põlv nõtkub ja iga keel tunnistab, **ÕL** 88:104. Lugupidamisest ehk austusest Kõrgeima Olendi nime vastu nimetas Kirik selle preesterluse Melkisedeki järgi, **ÕL** 107:4. Õnnistused valatakse välja nende peale, kes Issandat tema kojas austavad, **ÕL** 109:21.

BAAL. *Vt ka* Ebajumala kummardamine

Meessoost päikesejumal, keda kummardati peamiselt Foiniikias (1Kn 16:31), kuid keda kummardati erineval kombel veel mitmes kohas: moabiidid Baal-Peorina (4Ms 25:1–3), Sekemis Baal-Beritina (Km 8:33; 9:4), Ekronis Baal-Sebubina (2Kn 1:2). Baal võib olla sama, mis Babüloni Beel ja Kreeka Zeus. Sõna *baal* väljendab isanda ja tema orja vahelist suhet. Tavaliselt oli Baali sümboliks härg. Jumalannana kummardati Baali kõrval tavaliselt Astartet.

Sõna *baal* liideti vahel mõnele teisele nimele või sõnale, et viidata selle seotusele Baaliga, nt kohana, kus teda kummardati, või isikuna, kes sarnaneb oma omadustelt Baaliga. Kuna sõna *baal* omandas ajapikku väga halva tähenduse, asendati see nendes nimekombinatsioonides sõnaga *bosheth*, mis tähendab häbi.

BABÜLON. *Vt* Paabel

BARABAS

Selle mehe nimi, kes vabastati ristilöömise ajal Jeesuse asemel. Barabas oli mässaja, mõrvar ja röövel (Mt 27:16–26; Mk 15:6–15; Lk 23:18–25; Jh 18:40).

BARNABAS

Nimi, mis anti Küprose saarelt pärit leviidile Joosepile, kes müüs ära oma põllu ja andis tulu apostlitele (Ap 4:36–37). Temast sai apostel, kuigi ta ei kuulunud esialgse kaheteistkümne apostli hulka (Ap 14:4, 14) ja ta käis mitmel misjonirännakul (Ap 11:22–30; 12:25; 13–15; 1Kr 9:6; Gl 2:1, 9; Kl 4:10).

BARTOLOMEUS. *Vt ka* Naatanael

Uues Testamendis üks Jeesuse Kristuse kaheteistkümnest esialgsest apostlist (Mt 10:2–4).

BATSEBA. *Vt ka* Taavet

Uurija naine; hiljem Taaveti naine ja Saalomoni ema. Kuningas Taavet pani koos temaga toime abielurikkumise. Taavet korraldas ka tema abikaasa surmasaamise lahingus (2Sm 11) ja sellel patul olid Taaveti jaoks igavesed tagajärjed (ÕL 132:39).

BELSASSAR. *Vt ka* Paabel

Vanas Testamendis Babüloni viimane kuningas; valitses enne seda, kui Koores Babüloni vallutas; Nebukadnetsari poeg ja õigusjärglane (Tn 5:1–2).

BENJAMIN, JAAKOBI POEG. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja Raaheli teine poeg (1Ms 35:16–20).

Benjamini suguharu: Jaakob õnnistas Benjamini (1Ms 49:27). Benjamini järglased olid sõjakas sugu. Kaks tähtsat benjaminlast olid iisraellaste esimene kuningas Saul (1Sm 9:1–2) ja Uue Testamendi apostel Paulus (Rm 11:1).

BENJAMIN, MOOSIA ISA. *Vt ka* Moosia, Benjamini poeg

Mormoni Raamatu prohvet ja kuningas (Mo 1–6).

Puutus kokku tõsiste probleemidega, soovides maal rahu kehtestada, **Om** 1:23–25 (Mrs 1:12–18). Õpetas oma poegi, **Mo** 1:1–8. Andis kuningriigi oma pojale Moosiale, **Mo** 1:9–18. Tema rahvas kogunes ta viimast kõnet kuulama, **Mo** 2:1–8. Kõneles oma rahvale, **Mo** 2:9–4:30. Tema rahvas tegi Issandaga lepingu, **Mo** 5–6.

BETAANIA

Küla, kus peatus Jeesus Kristus oma sureliku elu viimasel nädalal (Mt 21:17; Mk 11:11). Asus Õlimäe kagunõlval ning oli Laatsaruse, Maarja ja Marta kodu (Jh 11:1–46; 12:1).

BILEAM

Prohvet Vanas Testamendis, kes tahtis Iisraeli needa raha pärast. Issand käskis tal Iisraeli mitte needa (4Ms 22–24).

Bileami eesel keeldus edasi minemast, kuna ingel tal teel ees seisis, **4Ms** 22:22–35.

BOAS. *Vt ka* Rutt

Ruti abikaasa (Rt 4:9–10), Taaveti, Iisraeli kuninga vaarisa (Rt 4:13–17) ja Kristuse, kuningate Kuninga esiisa (Lk 3:32).

CARTHAGE'I VANGLA (AMEERIKA ÜHENDRIIGID). *Vt ka* Smith, Hyrum; Smith, Joseph, noorem

Märatsev rahvahulk mõrvas Joseph ja Hyrum Smithi 27. juunil 1844 Ameerika Ühendriikides Illinoisi osariigis Carthage'i linna vanglas (ÕL 135).

COWDERY, OLIVER

Teine vanem taastatud Kirikus ja üks kolmest tunnistajast, kes tõendasid Mormoni Raamatu jumalikku päritolu ja õigsust. Ta oli kirjutajaks, kui Joseph Smith tõlkis Mormoni Raamatut kuldplaatidelt (JSA 1:66–68).

Sai tõenduse Mormoni Raamatu tõlke õigsuse kohta, **ÕL** 6:17, 22–24. Ristija Johannes pühitses ta preesterlusse, **ÕL** 13 (ÕL 27:8; JSA 1:68–73, vt 71. salmi märkust). Pärast seda, kui te olete saanud usu ja olete neid

oma silmaga näinud, te peate tunnistama, et te olete neid näinud, **ÕL** 17:3, 5. Ma olen sulle oma Vaimu kaudu ilmsiks teinud, et need asjad, mida sa oled kirjutanud, on tõesed, **ÕL** 18:2. Määrati ja pühitseti üheks majapidajaks ilmutustele, **ÕL** 70:3. Sai preesterluse võtmed koos Joseph Smithiga, **ÕL** 110.

DAAN. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja Raaheli ümmardaja Billa poeg (1Ms 30:5–6).

Daani suguharu: Leidmaks Jaakobi õnnistust Daanile, vt 1Ms 49:16–18. Leidmaks Moosese õnnistust Daani suguharule, vt 5Ms 33:22. Kui nad olid asunud elama Kaananimaale, sai Daani suguharu endale väikese, kuid äärmiselt viljaka maa-ala (Jos 19:40–48). Neil oli päris raske kaitsta seda emorlaste (Km 1:34) ja vilistite eest (Km 13:2, 25; 18:1). Selle tulemusena kolisid daanlased Palestiinast põhja poole (Km 18) Laisi lähedusse ja andsid sellele linnale uueks nimeks Daan. Seda linna teatakse hästi kui Daanist kuni Beer-Sebani ulatunud Palestiina põhjapiiri.

DAARJAVES. *Vt ka* Paabel

Vanas Testamendis meedlaste kuningas, kes valitses Babülonis pärast Belsassari surma (Tn 6:1, 10, 26–29; 9:1; 11:1).

DAMASKUS

Muistne linn Süürias.

Damaskus asub kõrbeäärsel viljakal tasandikul ja saab vett Barada jõest. Linna mainitakse sageli pühakirjades (alates 1Ms 15:2). Paulus oli teel Damaskusesse, kui talle ilmus ülestõusnud Issand (Ap 9:1–27; 22:5–16; 26:12–20; 2Kr 11:32–33).

DEBOORA

Vanas Testamendis naisprohvet, kes mõistis kohut Iisraeli üle ja julgustas Baarakit minema kaananlaste vastu (Km 4). Deboora ja Baaraki laulus ülistatakse Iisraeli vabastamist orjusest (Km 5).

DELIILA. *Vt ka* Vilistid

Vilistlanna Vanas Testamendis, kes pettis ja reetis Simsoni (Km 16).

DESERET. *Vt ka* Jeredlased

Mormoni Raamatus jeredlaste sõna, mille tähenduseks on „mee mesilane" (Et 2:3).

DEUTERONOOMIUM. *Vt ka* Viies Moosese raamat

Selle sõna tähendus on „seaduse kordamine" ja see on ühtlasi viies raamat Vanas Testamendis ehk Viies Moosese raamat.

DIAKON. *Vt ka* Aaroni preesterlus

Abilise kutse Kirikus apostel Pauluse ajal (Fl 1:1; 1Tm 3:8–13) ja amet Aaroni preesterluses (ÕL 20:38, 57–59; 84:30, 111; 107:85).

EBAJUMALA KUMMARDAMINE

Ebajumalate teenimine või liigne kiindumus või pühendumine millelegi.

Sul ei tohi olla muid jumalaid minu palge kõrval, **2Ms** 20:3 (Mo 12:35; 13:12–13). Kui sa käid teiste jumalate järel, siis te tõesti hukkute, **5Ms** 8:19. Tõrksus on ebajumalate ja teeravite teenistus, **1Sm** 15:23. Minust lahkudes sa riietusid lahti, **Js** 57:8. Sa oled ülistanud hõbe- ja kuldjumalaid, **Tn** 5:23. Te ei või teenida Jumalat ja mammonat, **Mt** 6:24. Ahnus on ebajumalateenistus, **Kl** 3:5. Lapsukesed, hoiduge ebajumalaist! **1Jh** 5:21. Häda neile, kes kummardavad ebajumalaid! **2Ne** 9:37. Nefi rahva ebajumalakummardamine tõi neile nende sõjad ja hävitused, **Al** 50:21. Iga inimene kõnnib omaenda jumala kujutise järel, **ÕL** 1:16. Nad nähku vaeva omaenda kätega, et ei tegeletaks ebajumala kummardamisega, **ÕL** 52:39. Aabrahami isa oli juhitud eksiteele ebajumala kummardamise tõttu, **Aabr** 1:27.

EBAPUHAS. *Vt* Puhas ja ebapuhas

EBAPÜHA. *Vt* Jumalakartmatu, jumalatu

EEDENI AED. *Vt ka* Aadam; Eeva

Meie esimeste vanemate Aadama ja Eeva kodu (1Ms 2:8–3:24; 4:16; 2Ne 2:19–25; Ms 3, 4; Aabr 5), Eedeni idaossa jääv aed. Aadam ja Eeva saadeti Eedenist välja, kui nad olid söönud keelatud vilja ja saanud surelikuks (Ms 4:29). Viimse aja ilmutus kinnitab piiblilugu Eedeni aiast. See annab tähtsat täiendavat

teavet, et aia asukohaks oli praegune Põhja-Ameerika mander (ÕL 116; 117:8).

EELI. *Vt ka* Saamuel, Vana Testamendi prohvet

Ülempreester ja kohtumõistja Vanas Testamendis, kui Issand kutsus Saamueli prohvetiks (1Sm 3). Issand noomis teda, et ta sallis oma poegade pahelisust (1Sm 2:22–36; 3:13).

EELIJA. *Vt ka* Eelijas; Pitseerimine; Päästmine, pääste

Vana Testamendi prohvet, kes tuli tagasi viimsel ajal, et anda pitseerimisväe võtmed Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle. Oma eluajal teenis ja õpetas Eelija Iisraeli Põhjakuningriigis (1Kn 17–22; 2Kn 1–2). Tal oli suur usk Issandasse ja ta on tuntud paljude imede poolest. Ta ei lasknud vihmal sadada kolm ja pool aastat. Ta äratas ühe poisi surnuist ja kutsus tule taevast alla (1Kn 17–18). Juudi rahvas ootab ikka veel Eelija naasmist, nii nagu Malakia seda prohvetlikult kuulutas (Ml 3:23). Ta on ja jääb oodatud külaliseks juutide paasapühapidustustel, kus teda alati ootavad ees avatud uks ja üks vaba istekoht.

Prohvet Joseph Smith ütles, et Eelija käes oli Melkisedeki preesterluse pitseerimisvägi ja ta oli viimane prohvet, kes seda hoidis enne Jeesuse Kristuse aega. Ta ilmus Kirgastamise mäele koos Moosesega ja andis preesterluse võtmed Peetrusele, Jaakobusele ja Johannesele (Mt 17:3). Ta ilmus uuesti koos Moosese ja teistega 3. aprillil 1836 Ohio osariigis Kirtlandi templis ning andis needsamad võtmed Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle (ÕL 110:13–16). Kõik see oli ettevalmistuseks Issanda teisele tulemisele, millest räägitakse Ml 3:23–24.

Eelija vägi on preesterluse pitseerimisvägi, mille kaudu maa peal seotu või lahtipäästetu saab seotud või lahti päästetud taevas (ÕL 128:8–18). Issanda väljavalitud teenijatel, kes on tänapäeval maa peal, on see pitseerimisvägi ja nad teevad päästvaid evangeeliumi talitusi elavate ja surnute heaks (ÕL 128:8).

Pitseeris kinni taevad ja sai toitu kaarnatelt, **1Kn** 17:1–7. Andis käsu, et lesknaisel ei lõppeks jahu vakast ja õli ei väheneks kruusist, **1Kn** 17:8–16. Äratas lesknaise poja surnuist, **1Kn** 17:17–24. Võitis Baali prohvetid, **1Kn** 18:21–39. Talle rääkis vaikne, tasane sahin, **1Kn** 19:11–12. Läks tulises vankris taevasse, **2Kn** 2:11. Malakia kuulutas prohvetlikult tema naasmisest viimsel ajal, **Ml** 3:23–24 (3Ne 25:5). Ilmus Ohios Kirtlandi templis 1836. aastal, **ÕL** 110:13–16.

EELIJAS. *Vt ka* Eelija

Pühakirjades kasutatakse *Eelijase* nime või nimetust mitmeti:

Eelija: Eelijas on kreekakeelne vaste heebreakeelsele Eelijale. Eestikeelses piiblitõlkes Eelijase vormi praktiliselt ei kasutata. Näiteks pühakirjakohtades Mt 17:3–4, Lk 4:25–26 ja Jk 5:17 mõeldakse muistset prohvetit Eelijat, kelle teenimistöö on kirjas 1. ja 2. Kuningate raamatus.

Eelkäija: Eelijas oli samuti nimetus, mis anti eelkäijale. Näiteks Ristija Johannes oli Eelijas, kuna ta saadeti valmistama teed Jeesusele (Mt 17:12–13).

Taastaja: Eelijase nimetust on kasutatud ka teiste puhul, kel on olnud täita mõni eriline missioon, nagu nt Ilmutaja Johannes (ÕL 77:14) ja Gabriel (Lk 1:11–20; ÕL 27:6–7; 110:12).

Mees Aabrahami evangeeliumiajajärgust: Prohvet, keda kutsuti Esajaseks või Eelijaseks, kes elas ilmselt Aabrahami päevil (ÕL 84:11–13; 110:12).

EENOK. *Vt ka* Siion

Prohvet, kes oli Siioni linna inimeste juht. Tema teenimistööst räägitakse nii Vanas Testamendis kui ka Kallihinnalises Pärlis. Ta oli seitsmes patriarh pärast Aadamat. Ta oli Jeredi poeg ja Metuusala isa (1Ms 5:18–24; Lk 3:37).

Eenok oli suurepärane inimene ja tema teenimistöö oli palju tähendusrikkam, kui Piibli lühiaruandes tema kohta välja tuuakse. Piiblis märgitakse, et ta võeti ära (Hb 11:5), aga ei räägita üksikasjalikumalt tema teenimistööst. Pühakirjakohas Jd 1:14 tsiteeritakse ühte tema prohvetlikku kuulutust. Viimse aja ilmutus selgitab palju enam Eenoki ning eriti tema jutlustamise, tema Siioni nime kandva linna, tema nägemuste ja

prohvetlike kuulutuste kohta (ÕL 107:48–57; Ms 6–7). Siion võeti taevasse selle elanike õigemeelsuse tõttu (Ms 7:69).

Jumal ilmutas end Eenokile, **Ms** 6:26–37. Eenok õpetas evangeeliumi, **Ms** 6:37–68. Eenok õpetas inimesi ja rajas Siioni, **Ms** 7:1–21. Eenok nägi tulevikku kuni Kristuse teise tulemiseni, **Ms** 7:23–68.

EESAV. *Vt ka* Iisak; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Iisaki ja Rebeka vanem poeg ja Jaakobi kaksikvend. Need kaks venda olid sünnist saadik rivaalid (1Ms 25:19–26). Eesavi järeltulijatest edomlastest ja Jaakobi järeltulijatest iisraellastest said rivaalitsevad rahvad (1Ms 25:23).

Eesav müüs oma esmasünniõiguse Jaakobile, **1Ms** 25:33 (Hb 12:16–17). Eesav abiellus oma vanemate meelehärmiks hetiidi rahvusest naistega, **1Ms** 26:34–35. Jaakob ja Eesav leppisid ära, **1Ms** 33.

EESKUJU

Näidis, mida saab järgida, et jõuda teatud tulemusteni. Pühakirjades tähendab eeskuju tavaliselt kavandit, mille järgi elada teatud viisil või mille järgi midagi ehitada.

Jehoova käskis Iisraelil ehitada pühamu Moosesele näidatud eeskuju järgi, **2Ms** 25. Taavet andis Saalomonile kavandi templi ehitamiseks, **1Aj** 28:11–13. Et Jeesus Kristus minus osutaks eeskuju neile, kes veel edaspidi saavad usklikuks temasse, **1Tm** 1:16. Ma annan teile eeskuju kõigis asjus, et teid ei petetaks, **ÕL** 52:14.

EESRIIE, LOOR

Sõna, mille tähenduseks pühakirjades on 1) vahesein, mis eraldab tabernaaklis või templis eri alasid, 2) Jumala ja inimese eraldatuse sümbol, 3) õhuke riie, mida inimesed kannavad näo- või peakattena, või 4) Jumalalt kaasa saadud omadus unustada, mis ei lase inimestel mäletada surelikkusele eelnenud elu.

Eesriie eraldab püha ja kõige pühamat paika, **2Ms** 26:33. Templi eesriie kärises lõhki kaheks Kristuse ristilöömise ajal, **Mt** 27:51 (Mk 15:38; Lk 23:45). Nüüd me näeme nagu peeglis tuhmi kujutist, aga siis palgest palgesse, **1Kr** 13:12. Uskmatuse tumedat loori oldi ära heitmas tema meelelt, **Al** 19:6. Jeredi venda ei saanud takistada nägemast teispoole eesriiet, **Et** 3:19 (Et 12:19). Rebitakse eesriie ja te saate mind nägema, **ÕL** 67:10 (ÕL 38:8). Minu templit kattev eesriie võetakse ära, **ÕL** 101:23. Kate võeti ära meie meelte pealt, **ÕL** 110:1. Pimeduse loor katab maa, **Ms** 7:61.

EESTKOSTJA. *Vt ka* Jeesus Kristus

Jeesus Kristus on meie Eestkostja Isa ees (Mn 7:28) ja ta kostab tema ees meie eest.

Jeesus Kristus on meie eestkostja Isa juures, **1Jh** 2:1 (ÕL 110:4). Jeesus kostab kõikide eest, **2Ne** 2:9 (Hb 7:25). Jeesus sai surmast võitu, mis andis talle väe kosta inimlaste eest, **Mo** 15:8. Mina olen teie eestkostja Isa ees, **ÕL** 29:5. Jeesus Kristus kostab teie eest, **ÕL** 45:3–5.

EEVA. *Vt ka* Aadam; Aadama ja Eeva langemine; Eedeni aed

Esimene naine, kes elas siin maa peal (1Ms 2:21–25; 3:20). Ta oli Aadama naine. Heebrea keeles on selle nime tähenduseks „elu", mis tähendab seda, et Eeva oli esimene ema maa peal (Ms 4:26). Talle ja Aadamale, esimesele mehele, saab üheskoos osaks igavene hiilgus nende osa eest kogu inimkonnale igavese arengu võimaldamisel.

Eevat ahvatleti ja ta sõi keelatud vilja, **1Ms** 3 (2Ne 2:15–20; Ms 4). Eeva märkas langemise vajalikkust ja lunastamise rõõmu, **Ms** 5:11–12. President Joseph F. Smith nägi Eevat oma nägemuses vaimumaailmast, **ÕL** 138:39.

EFESLASTELE. *Vt* Kiri efeslastele

EFRAIM. *Vt ka* Iisrael; Joosep, Jaakobi poeg; Manasse; Mormoni Raamat

Vanas Testamendis Joosepi ja Asnati teine poeg (1Ms 41:50–52; 46:20). Vastupidiselt tavapärasele sai Efraim esmasünniõiguse õnnistuse vanema poja Manasse asemel (1Ms 48:17–20). Efraimist sai Efraimi suguharu isa.

Efraimi suguharu: Efraimile anti Iisraelis esmasünniõigus (1Aj 5:1–2; Jr 31:9). Viimsel ajal on nende eesõiguseks ja kohustuseks hoida preesterlust, viia taastatud evangeeliumi sõnum maailmale ja tõsta lipp, et koguda

kokku hajutatud Iisrael (Js 11:12–13; 2Ne 21:12–13). Efraimi lapsed kroonivad hiilgusega neid, kes naasevad viimsel ajal põhjapoolsetelt maadelt (ÕL 133:26–34).

Efraimi või Joosepi puutükk: Ülestähendus ühest Efraimi suguharust pärit rühmast, kes juhatati Jeruusalemmast Ameerikasse umbes 600 eKr. Selle rühma ülestähendust kutsutakse Efraimi või Joosepi puutükiks ehk Mormoni Raamatuks. See puutükk ja Juuda puutükk (Piibel) moodustavad ühtse tunnistuse Issandast Jeesusest Kristusest, tema ülestõusmisest ja jumalikust tööst nende kahe Iisraeli koja lüli seas.

Efraimi haru murtakse ära ja see paneb kirja teise testamendi Kristusest, **JST,** 1Ms 50:24–26, 30–31. Juuda puutükk ja Joosepi puutükk moodustavad terviku, **Hs** 37:15–19. Juuda ja Joosepi kirjutised kasvavad kokku, **2Ne** 3:12. Issand räägib paljudele rahvastele, **2Ne** 29. Efraimi puutüki ülestähenduse võtmed anti Moronile, **ÕL** 27:5.

EFRAIMI PUUTÜKK. *Vt* Efraim – Efraimi või Joosepi puutükk

EGIPTUS

Riik Aafrika kirdenurgas. Suur osa Egiptusest on viljatu ja mahajäetud. Enamik elanikest elab Niiluse orus, mis on umbes 890 kilomeetrit pikk.

Muistne Egiptus oli rikas ja majanduslikult heal järjel. Ehitati suuri ühiskondlikke rajatisi, k.a niisutuskanalid, tugevad kaitseotstarbelised linnad ja kuninglikud mälestusehitised, eriti hauapüramiidid ja templid, mis kuuluvad ikka veel maailmaimede hulka. Mõnda aega jäljendas Egiptuse valitsus preesterluse patriarhaalset korda (Aabr 1:21–27).

Aabraham ja Joosep juhatati Egiptusesse, et päästa oma pere nälja käest, **1Ms** 12:10 (1Ms 37:28). Joosep müüdi Egiptusesse, **1Ms** 45:4–5 (1Ne 5:14–15). Jaakob juhatati Egiptusesse, **1Ms** 46:1–7. Mooses juhatas Iisraeli lapsed Egiptusest välja, **2Ms** 3:7–10; 13:14 (Hb 11:27; 1Ne 17:40; Ms 1:25–26). Egiptus sümboliseeris kurjust, **Hs** 29:14–15 (Ho 9:3–7; Aabr 1:6, 8, 11–12, 23). Ingel käskis Joosepil põgeneda koos Maarja ja Jeesusega Egiptusesse, **Mt** 2:13 (Ho 11:1).

EGYPTUS

Nii Noa poja Haami naine kui ka tütar. Kaldea keeles on see nimi Egiptus, mille tähenduseks on „see, mis on keelatud" (Aabr 1:23–25).

EKSIMA KELLEGI VASTU. *Vt* Pahandama

EKSITAMA. *Vt* Petma, pettus

ELATANU. *Vt* Aadam

ELAV VESI. *Vt ka* Jeesus Kristus

Issanda Jeesuse Kristuse ja tema õpetuste sümbol. Nii nagu vesi on hädavajalik füüsilise elu jätkumiseks, nii on Päästja ja tema õpetused (elav vesi) hädavajalikud igaveseks eluks.

Te ammutate rõõmuga vett päästeallikaist, **Js** 12:3. Minu, elava vee allika, nad jätsid maha, **Jr** 2:13. Kes iganes joob seda vett, mida mina temale annan, see ei janune igavesti mitte, **Jh** 4:6–15. Kui kellelgi on janu, see tulgu minu juurde ja joogu, **Jh** 7:37. Raudkäsipuu viis elavate vete allikale, **1Ne** 11:25. Nad saavad juua eluvett vabalt, **ÕL** 10:66. Minu käsud saavad elava vee allikaks, **ÕL** 63:23.

ELAVAKS TEGEMA. *Vt ka* Ülestõusmine

Inimest ellu äratama, ülestõusmise kaudu äratama või muutma, nii et ta võib olla Jumala juures.

Jumal on meid ühes Kristusega teinud elavaks, **Ef** 2:4–5 (Kl 2:6, 12–13). Kristus surmati liha poolest, kuid elavaks tehti vaimu poolest, **1Pt** 3:18 (ÕL 138:7). Ükski inimene ei ole näinud Jumalat, kui ta ei ole elavaks tehtud Vaimus, **ÕL** 67:11. Lunastus on tema läbi, kes teeb elavaks kõik asjad, **ÕL** 88:16–17. Pühad tehakse elavaks ja tõmmatakse üles Kristusele vastu, **ÕL** 88:96. Aadam sai elavaks sisemise inimese poolest, **Ms** 6:65.

ELIISA

Vana Testamendi prohvet Iisraeli Põhjakuningriigis ja mitme selle riigi kuninga usaldusväärne nõuandja.

Eliisa oli loomult hell ja armastav ega olnud tulihingeline, millega paistis silma tema õpetaja Eelija. Tema väljapaistvad imed

(2Kn 2–5; 8) tunnistavad, et ta sai tõepoolest Eelija väe endale, kui temast sai prohvetina Eelija ametijärglane (2Kn 2:9–12). Näiteks muutis ta heaks paha veega allika vee, lõi lahku Jordani jõe vee, mitmekordistas lesknaise õlitagavara, äratas poisi surnuist, ravis ühe mehe terveks pidalitõvest, pani raudkirve ujuma ja lõi süürlasi pimedusega (2Kn 2–6). Tema teenimistöö kestis Joorami, Jehu, Jooahase ja Joase valitsuste ajal üle viiekümne aasta.

Sai Eelija kuue, **2Kn** 2:13. Mitmekordistas lesknaise õlitagavara, **2Kn** 4:1–7. Äratas Suunemi naise poja surnuist, **2Kn** 4:18–37. Ravis terveks süürlase Naamani, **2Kn** 5:1–14. Lõi süürlaste sõjamehi pimedusega ja tema teenija silmad avanesid, **2Kn** 6:8–23.

ELIISABET. *Vt ka* Ristija Johannes

Uues Testamendis Sakariase naine, Ristija Johannese ema ja Maarja sugulane (Lk 1:5–60).

ELOHIM. *Vt* Jumal, Jumalus; Taevane Isa

ELU. *Vt ka* Igavene elu; Valgus, Kristuse valgus

Ajalik ja vaimne olemasolu, mis on saanud võimalikuks Jumala väe läbi.

Mina panen täna su ette elu ja hea, **5Ms** 30:15–20. Sina annad mulle teada elu teerada, **Ps** 16:11. Kes taotleb õigust, leiab elu, **Õp** 21:21. Kes oma elu leiab, kaotab selle, ja kes oma elu kaotab minu pärast, leiab selle, **Mt** 10:39 (Mt 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; 17:33). Temas oli elu, ja elu oli inimeste valgus, **Jh** 1:4. Kes usub seda, kes mind on läkitanud, on surmast läinud elusse, **Jh** 5:24. Mina olen tee ja tõde ja elu, **Jh** 14:6. Kui meie selles elus oleme lootnud ainult Kristuse peale, siis me oleme kõige armetumad, **1Kr** 15:19–22. Jumalakartusel on käesoleva ja tulevase elu tõotus, **1Tm** 4:8. Meie lapsed võivad oodata seda elu, mis on Kristuses, **2Ne** 25:23–27. See elu on inimestele antud aeg valmistuda kohtumiseks Jumalaga, **Al** 34:32 (Al 12:24). Mina olen maailma valgus ja elu, **3Ne** 9:18 (Mo 16:9; 3Ne 11:11; Et 4:12). Õnnistatud on need, kes on ustavad, olgu elus või surmas, **ÕL** 50:5. Igavene elu on see – tunda Jumalat ja Jeesust Kristust, **ÕL** 132:24. Minu töö ja minu hiilgus on tuua inimesele surematus ja igavene elu, **Ms** 1:39.

ELULEIB. *Vt ka* Jeesus Kristus; Sakrament

Jeesus Kristus on Eluleib. Sakramendileib esindab sümboolselt Kristuse ihu.

Mina olen eluleib, **Jh** 6:33–58. Sööge ja jooge eluleiba ja eluvett, **Al** 5:34. Leib on Kristuse ihu mälestuseks, **3Ne** 18:5–7. Leib on Kristuse liha sümbol, **ÕL** 20:40, 77 (Mn 4:1–3).

ELUPUU. *Vt ka* Eedeni aed

Puu Eedeni aias ja Jumala paradiisis (1Ms 2:9; Ilm 2:7). Lehhi unenäos sümboliseerib elupuu Jumala armastust ja sellele viidatakse kui suurimale kõikidest Jumala andidest (1Ne 8; 11:21–22, 25; 15:36).

Keerubid ja tuleleegina sähviv mõõk valvasid elupuu teed, **1Ms** 3:24 (Al 12:21–23; 42:2–6). Johannes nägi elupuud ja selle lehed tulid terviseks rahvastele, **Ilm** 22:2. Lehhi nägi elupuud, **1Ne** 8:10–35. Nefi nägi puud, mida tema isa oli näinud, **1Ne** 11:8–9. Raudkäsipuu viib elupuu juurde, **1Ne** 11:25 (1Ne 15:22–24). Hirmus kuristik lahutab pahelised elupuust, **1Ne** 15:28, 36. Oli paratamatu, et oleks olemas keelatud vili vastandina elupuule, **2Ne** 2:15. Tulge Issanda juurde ja sööge elupuu vilja! **Al** 5:34, 62. Kui meie esimesed vanemad oleksid söönud elupuu vilja, nad oleksid olnud igavesti õnnetud, **Al** 12:26. Kui te ei taha hoolitseda sõna eest, ei saa te kunagi korjata elupuu vilja, **Al** 32:40. Issand istutas rohuaia keskele elupuu, **Ms** 3:9 (Aabr 5:9). Jumal saatis Aadama Eedenist välja, et ta ei sööks elupuu vilja ja elaks igavesti, **Ms** 4:28–31.

ELURAAMAT. *Vt ka* Meelespidamise raamat

Ühes mõttes on eluraamat inimese mõtete ja tegude kogum – ülestähendus tema elust. Pühakirjades viidatakse aga ka sellele, et ustavate kohta peetakse taevast ülestähendust, kus on kirjas nende nimed ja aruanne nende õigemeelsetest tegudest.

Issand kustutab patused oma raamatust, **2Ms** 32:33. Kes võidab, seda ei kustutata eluraamatust, **Ilm** 3:5. Teine raamat avati – see on eluraamat, **Ilm** 20:12 (ÕL 128:6–7). Õigemeelsete nimed kirjutatakse eluraamatusse, **Al** 5:58. Teie palved on üles kirjutatud pühitsetute nimede raamatusse, **ÕL** 88:2.

EMA. *Vt ka* Eeva; Lapsevanemad; Perekond

Püha nimetus, mis osutab naisele, kellele sünnivad või kes lapsendab endale lapsed. Emad on Jumala plaani juures abiks, andes Jumala vaimulastele sureliku keha.

Aadam pani oma naisele nimeks Eeva, sest ta sai kõigi elavate emaks, **1Ms** 3:20 (Ms 4:26). Sa pead oma isa ja ema austama, **2Ms** 20:12 (Ef 6:1–3; Mo 13:20). Ära jäta tähele panemata oma ema juhatust! **Õp** 1:8. Alp inimene põlgab ema, **Õp** 15:20 (Õp 10:1). Ära põlga oma ema, kui ta on vanaks saanud! **Õp** 23:22. Ta pojad tõusevad ja nimetavad teda õnnelikuks, ja ta mees ülistab teda, **Õp** 31:28. Risti juures seisis Jeesuse ema, **Jh** 19:25–27. Kahe tuhande laamanlasest sõdalase emad olid neid õpetanud, **Al** 56:47 (Al 57:21). Meie auväärne Ema Eeva oli nende suurte ja vägevate seas, keda Issand õpetas vaimumaailmas, **ÕL** 138:38–39.

ENOS, JAAKOBI POEG

Nefi rahva prohvet ja ülestähenduste pidaja Mormoni Raamatus, kes palvetas ja sai oma patud andeks, kuna uskus Kristusesse (En 1:1–8). Issand sõlmis Enosega lepingu, et toob Mormoni Raamatu esile laamanlastele (En 1:15–17).

Enose raamat: Raamat Mormoni Raamatus, kus räägitakse Enose palvest, milles ta palub Issandal andestada talle isiklikult, tema rahvale ja teistele. Issand lubas talle, et Mormoni Raamat hoitakse alles ja antakse kunagi tulevikus laamanlastele. Kuigi raamatus on vaid üks peatükk, on seal kirjas vägev lugu mehest, kes otsis palves Jumalat, elas kuulekana Jumala käskudele ja kelle teadmised Lunastajast tõid talle enne surma rõõmu.

ERISTAMISE AND. *Vt ka* Vaimu annid

Millegi mõistmine või teadmine Vaimu väe vahendusel. Eristamise and on üks Vaimu ande. Selle juurde kuulub inimeste tõelise iseloomu ning vaimsete ilmutuste päritolu ja tähenduse mõistmine.

Inimene näeb, mis silma ees, aga Jehoova näeb, mis südames, **1Sm** 16:7. Häda neile, kes hüüavad kurja heaks, **Js** 5:20 (2Ne 15:20). Jumala asju tuleb ära mõista vaimselt, **1Kr** 2:14. Mõnele inimesele antakse vaimude äratundmise and, **1Kr** 12:10. Ammon võis teha vahet tema mõtetel, **Al** 18:18, 32. Tasane hääl tungis kuuljate sisemusse, **3Ne** 11:3. Et teid ei petetaks, otsige parimaid ande, **ÕL** 46:8, 23. Kiriku juhtidele antakse vägi eristada Vaimu ande, **ÕL** 46:27. Keha, mis on täidetud valgusega, mõistab kõiki asju, **ÕL** 88:67. Mooses nägi maad ja ta tunnetas seda Jumala Vaimu abiga, **Ms** 1:27.

ESAJAS

Jesaja nime kreekakeelne vaste. Eestikeelses piiblitõlkes seda vastet ei esine. Esajas oli ka prohvet, kes elas Aabrahami päevil (ÕL 76:100; 84:11).

ESIKVILI

Esimene vili, mis lõikusajal kokku kogutakse. Vana Testamendi ajal ohverdati see Issandale (3Ms 23:9–20). Need, kes evangeeliumi vastu võtavad ja ustavalt lõpuni vastu peavad, on sümboolses mõttes esikviljaks, kuna kuuluvad Jumalale.

Need, kes Talle järgivad, kuhu ta iganes läheb, need on esianniks Jumalale, **Ilm** 14:4. Nemad on esikviljad, need, kes laskuvad alla koos Kristusega kõigepealt, **ÕL** 88:98.

ESIMENE MOOSESE RAAMAT. *Vt ka* Pentateuh

1. Moosese raamat on esimene raamat Vanas Testamendis ja selle kirjutas prohvet Mooses. Raamatu kreekakeelne nimetus on Genesis, mille tähenduseks on tekkelugu või algus. Seal on ära toodud ülevaade paljudest algustest nagu maa loomine, loomade ja inimese panemine maa peale, Aadama ja Eeva langemine, evangeeliumi ilmutamine Aadamale, suguharude ja rasside kujunemine, erinevate keelte tekkimine Paabelis ning Aabrahami suguvõsa tekkelugu, mis viis Iisraeli koja rajamiseni. 1. Moosese raamatus rõhutatakse Joosepi rolli Iisraeli säilimisel.

Viimse aja ilmutus kinnitab 1. Moosese raamatut ja toob sellesse selgust (1Ne 5; Et 1; Ms 1–8; Aabr 1–5).

1. Moosese raamatu peatükkides 1–4 jutustatakse maailma loomisest ja Aadama suguvõsa laienemisest. Peatükkides 5–10 on kirjas Noa lugu. Peatükkides 11–20 räägitakse

Aabrahamist ja tema perekonnast kuni Iisaki ajani. Peatükkides 21–35 räägitakse Iisaki perekonnast. Peatükis 36 räägitakse Eesavist ja tema perekonnast. Peatükkides 37–50 räägitakse Jaakobi perekonnast ning tuuakse ära lugu Joosepi müümisest Egiptusesse ja tema osast Iisraeli koja päästmisel.

ESIMENE NÄGEMUS. *Vt ka*
Evangeeliumi taastamine; Smith, Joseph, noorem

Isa Jumala ja tema Poja Jeesuse Kristuse ilmumine Joseph Smithile metsasalus.

1820. aasta kevadel oli Joseph Smith noorem neljateistkümneaastane. Ta elas koos oma perega Palmyra väikelinnas New Yorgi osariigis. Pere kodumajast veidi lääne poole jäi suurte puudega metsasalu. Joseph läks sinna paika Jumalat paluma, et saada teada, milline kirik on õige. Ta oli tundnud Piiblit lugedes mõjutust, et peab otsima seda vastust Jumalalt (Jk 1:5–6). Vastuseks tema palvele ilmusid talle Isa ja Poeg ning ütlesid, et ta ei liituks ühegi kirikuga, mis olid sel ajal maa peal, kuna need kõik olid eksiteel (JSA 1:15–20). Selle püha kogemusega sai alguse terve rida sündmusi, mille tagajärjeks oli evangeeliumi ja Kristuse õige Kiriku taastamine.

ESIMENE PRESIDENTKOND. *Vt ka* Ilmutus; Preesterluse võtmed; President

Kiriku president ja tema nõuandjad. Nemad on kolmest ülempreestrist koosnev kvoorum ja juhatavad kogu Kirikut. Esimene Presidentkond hoiab kõiki preesterluse võtmeid.

Kuningriigi võtmed kuuluvad alati Ülempreesterluse Presidentkonnale, **ÕL** 81:2. Ülempreesterluse Presidentkonnal on õigus tegutseda kõigis ametites, **ÕL** 107:9, 22. Kes iganes võtab vastu minu, võtab vastu Esimese Presidentkonna, **ÕL** 112:20, 30. Esimene Presidentkond peab vastu võtma ilmutusi kogu kiriku jaoks, **ÕL** 124:126.

ESMASÜNDINU. *Vt ka* Esmasünniõigus; Jeesus Kristus

Muistsete patriarhide ajal sai esimesena sündinud poeg endale esmasünniõiguse (1Ms 43:33) ja temast sai seega isa surma korral pere juht. Selleks, et seda kohustust enda peale võtta, pidi esmasündinu olema vääriline (1Aj 5:1–2) ja võis kaotada oma esmasünniõiguse, kui ta polnud õigemeelne.

Moosese seaduse all peeti esmasündinut Jumala omaks. Esmasündinu sai endale kaks osa oma isa varandusest (5Ms 21:17). Pärast isa surma oli ta kohustatud hoolitsema oma ema ja õdede eest.

Jumala omad olid ka esmasündinud isasloomad. Ohverdusteks kasutati puhtaid loomi, samas kui roojased loomad võis lunastada, ära müüa või ära tappa (2Ms 13:2, 11–13; 34:19–20; 3Ms 27:11–13, 26–27).

Esmasündinu sümboliseeris Jeesust Kristust ja tema maist teenimistööd, tuletades inimestele meelde, et suur Messias on tulemas (Ms 5:4–8; 6:63).

Jeesus oli esmasündinu meie Taevase Isa vaimulaste seas, Isast Ainusündinu lihas ja esimene, kes tõusis surnuist ülestõusmise ajal (Kl 1:13–18). Ustavatest pühadest saavad Esmasündinu Kiriku liikmed igavikus (ÕL 93:21–22).

Sa pead esmasündinu oma poegadest minule andma, **2Ms** 22:28. Ma pühitsesin enesele kõik esmasündinud Iisraelis, **4Ms** 3:13. Et tema oleks esmasündinu paljude vendade seas, **Rm** 8:29. Ta toob esmasündinu maailma, **Hb** 1:6. Nemad on need, kes on Esmasündinu kirik, **ÕL** 76:54, 94. Selle andsid minule minu isad, nimelt esmasündinu õiguse, **Aabr** 1:3.

ESMASÜNNIÕIGUS. *Vt ka* Esmasündinu; Leping

Esmasündinud pojale kuuluv pärandiõigus. Laias mõttes kuuluvad esmasünniõiguse juurde igasugused või kõik õigused või pärand, mis antakse edasi inimesele, kui ta sünnib perekonda ja kultuuripiirkonda.

Enne müü mulle oma esmasünniõigus! **1Ms** 25:29–34 (1Ms 27:36). Esmasündinu istus vastavalt oma esmasünniõigusele, **1Ms** 43:33. Ta seadis Efraimi Manassest ettepoole, **1Ms** 48:14–20 (Jr 31:9). Esmasünniõigus kuulus Joosepile, **1Aj** 5:2. Eesav andis käest esmasünniõiguse, **Hb** 12:16. Teie olete seaduslikud pärijad, **ÕL** 86:9. Siionil on õigus preesterlusele põlvnemisliini kaudu, **ÕL** 113:8 (Aabr 2:9–11).

ESRA

Preester ja kirjamees Vanas Testamendis, kes tõi mõned juudid Babüloni orjusest tagasi Jeruusalemma (Esr 7–10; Ne 8, 12). 458 eKr sai ta Pärsia kuningalt Artahsastalt loa võtta Jeruusalemma kaasa kõik pagendatud juudid, kes soovisid lahkuda (Esr 7:12–26).

Enne Esra aega oli preestritel peaaegu täielik võim seaduseks kutsutud pühakirjakogumiku lugemise üle. Esra aitas muuta pühakirjad kättesaadavaks igale juudile. Seaduseraamatu avalikust lugemisest sai lõpuks juudi rahvusluse keskpunkt. Esra tähtsaima õpetuse aluseks oli vast tema enda eeskuju sellest, kuidas valmistada oma südant Issanda seaduse otsimiseks, sellele kuuletumiseks ja selle teistele õpetamiseks (Esr 7:10).

Esra raamat: Peatükkides 1–6 kirjeldatakse sündmuseid, mis toimusid kuuskümmend kuni kaheksakümmend aastat enne seda, kui Esra saabus Jeruusalemma – Koorese teadaannet 537 eKr ja juutide naasmist Serubbaabeli juhtimisel. Peatükkides 7–10 on ära toodud, kuidas Esra läks Jeruusalemma. Ta paastus ja palvetas koos oma kaaslastega, et olla kaitstud. Jeruusalemmas leidsid nad eest palju juute, kes olid läinud Jeruusalemma varem Serubbaabeli juhtimisel ning abiellunud naistega lepinguväliselt ja end seeläbi rüvetanud. Esra palvetas nende eest ja vannutas neid end nendest naistest lahutama. Esra hilisem elukäik on kirjas Nehemja raamatus.

ESTER

Naine, kellel oli suur usk ja kes on Estri raamatu peategelane.

Estri raamat: Raamat Vanas Testamendis, kus on kirjas lugu kuninganna Estri suurest vaprusest oma rahva hävingust päästmisel.

Peatükkides 1 ja 2 räägitakse, kuidas juudi naine ja juut Mordokai lapsendatud tütar Ester valiti tema ilu pärast Pärsia kuningannaks. Peatükis 3 selgitatakse, et kuninga õukonnaülem Haaman vihkas Mordokaid ja hankis seaduse kogu juudi rahva surmamiseks. Peatükkides 4–10 räägitakse, kuidas Ester võttis endale suure riski ja tegi kuningale teatavaks oma rahva [illegible]e ning kuningas lasi seaduse tühistada.

ETER. *Vt ka* Jeredlased

Viimane jeredlasest prohvet Mormoni Raamatus (Et 12:1–2).

Eteri raamat: Raamat Mormoni Raamatus, kus on kirjas teatud osa jeredlaste ülestähendusest. Jeredlased olid inimrühm, kes elas läänepoolkeral mitu sajandit enne Lehhi rahvast. Eteri raamat võeti kahekümne neljalt plaadilt, mille oli leidnud Limhi rahvas (Mo 8:8–9).

Peatükkides 1 ja 2 räägitakse sellest, kuidas jeredlased lahkusid oma kodust Paabeli torni ajal ja alustasid oma rännakut paika, mida tuntakse nüüd Ameerika mandrina. Peatükkides 3–6 selgitatakse, et Jeredi vend nägi Päästjat enne, kui Temast sai surelik, ning et jeredlased rändasid kaheksa pargasega. Peatükkides 7–11 jätkub lugu pahelisusest, mis haaras enda alla enamiku jeredlaste ajaloost. Moroni, kes Eteri ülestähendust kokku pani, kirjutas peatükkides 12 ja 13 usu läbi tehtud imetegudest, Kristusest ja tulevasest Uuest Jeruusalemmast. Peatükkides 14 ja 15 räägitakse, kuidas jeredlastest sai vägev rahvas, kes aga hävines kodusõjas pahelisuse tõttu.

ETTEKUULUTUS. *Vt* Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine

EVANGEELIUM. *Vt ka* Evangeeliumi ajajärk; Kristuse õpetus; Lunastusplaan

Jumala päästmisplaan, mis on saanud võimalikuks Jeesuse Kristuse lepituse kaudu. Evangeeliumi juurde kuuluvad igavesed tõed ehk seadused, lepingud ja talitused, mida inimkond vajab, et minna tagasi Jumala juurde. Jumal taastas evangeeliumi täiuse maa peale üheksateistkümnendal sajandil prohvet Joseph Smithi kaudu.

Minge kõike maailma ja kuulutage evangeeliumi! **Mk** 16:15. Selged ja hinnalised osad Talle evangeeliumist on varjatud, **1Ne** 13:32. See on minu evangeelium, **3Ne** 27:13–21 (ÕL 39:6). Mormoni Raamat sisaldab evangeeliumi täiust, **ÕL** 20:8–9 (ÕL 42:12). See on evangeelium, **ÕL** 76:40–43. Melkisedeki preesterlus juhib evangeeliumi, **ÕL** 84:19. Igaüks kuuleb evangeeliumi täiust vastavalt omaenda kõneviisile, **ÕL** 90:11. Poeg jutlustas

evangeeliumi surnute vaimudele, **ÕL** 138:18–21, 28–37. Evangeeliumi jutlustati algusest peale, **Ms** 5:58. Nimetatakse evangeeliumi esimesed põhimõtted ja talitused, **UA** 1:4.

EVANGEELIUMI AJAJÄRK. *Vt ka* Evangeelium; Evangeeliumi taastamine; Preesterlus; Preesterluse võtmed

Evangeeliumi ajajärk on ajaperiood, mil Issandal on maa peal vähemalt üks volitatud teenija, kellel on püha preesterluse võtmed.

Aadam, Eenok, Noa, Aabraham, Mooses, Jeesus Kristus, Joseph Smith jt alustasid kõik uut evangeeliumi ajajärku. Kui Issand seab sisse uue ajajärgu, ilmutatakse evangeelium uuesti, et tolle ajajärgu inimesed ei peaks sõltuma päästmisplaani puudutavate teadmiste osas varasemate ajajärkudest. Joseph Smithiga alanud ajajärku tuntakse aegade täiuse evangeeliumi ajajärguna.

Taeva Jumal püstitas kuningriigi, **Tn** 2:44 (ÕL 65). Viimseil päevil ma valan oma Vaimu kõige liha peale, **Ap** 2:17 (Jl 3:1). Taevas peab pidama Kristuse enesele selle ajani, mil oma kohale asetatakse kõik, **Ap** 3:21. Aegade täiuse korraldamisel võtab Jumal Kristuses kokku kõik, **Ef** 1:10. Ma rajan nende seas oma kiriku, **3Ne** 21:22. Issand usaldas oma kuningriigi võtmed ja evangeeliumi ajajärgu viimseteks aegadeks, **ÕL** 27:13. Selle evangeeliumi ajajärgu võtmed on usaldatud teie kätte, **ÕL** 110:12–16. Kõik varasemate ajajärkude võtmed on taastatud aegade täiuse evangeeliumi ajajärgul, **ÕL** 128:18–21.

EVANGEELIUMI ESIMESED PÕHIMÕTTED. *Vt* Meeleparandus; Püha Vaim; Ristima, ristimine; Usk

EVANGEELIUMI KUULUTAJA. *Vt ka* Patriarh; Patriarhaalsed õnnistused

Keegi, kes toob või kuulutab häid uudiseid Jeesuse Kristuse evangeeliumist. Joseph Smith õpetas, et evangeeliumi kuulutaja on patriarh. Patriarhid kutsutakse ja pühitsetakse kaheteistkümne apostli juhatusel andma erilisi õnnistusi, mida kutsutakse patriarhaalseteks õnnistusteks.

Issand kutsub mõned mehed apostleiks ja mõned prohveteiks ja mõned evangeeliumi kuulutajaiks, **Ef** 4:11. Tee evangeeliumi kuulutaja tööd! **2Tm** 4:5. Me usume apostlitesse, prohvetitesse, karjastesse, õpetajatesse, evangeeliumi kuulutajatesse, **UA** 1:6.

EVANGEELIUMI TAASTAMINE. *Vt ka* Evangeelium; Evangeeliumi ajajärk; Smith, Joseph, noorem; Usust taganemine

Jumala evangeeliumi tõdede ja talituste taaskehtestamine inimeste seas maa peal. Jeesuse Kristuse evangeelium kadus maa pealt usust taganemise läbi, mis leidis aset pärast Kristuse apostlite maist teenimistööd. Selle usust taganemise tõttu sai vajalikuks evangeeliumi taastamine. Jumal taastas evangeeliumi inimestele maa peal antud nägemuste, inglite teenimise ja ilmutuste kaudu. Taastamine sai alguse prohvet Joseph Smithist (JSA 1:1–75; ÕL 128:20–21) ning on jätkunud tänaseni Issanda elavate prohvetite töö kaudu.

Jehoova koda seisab kindlana kui mägede tipp, **Js** 2:2 (Mi 4:2; 2Ne 12:2). Jumal teeb imet imelikul ja kummalisel viisil, **Js** 29:14 (2Ne 25:17–18; ÕL 4:1). Jumal püstitab kuningriigi, mis jääb igavesti hävitamatuks, **Tn** 2:44. Eelija tuleb ja seab kõik korda, **Mt** 17:11 (Mk 9:12; ÕL 77:14). Tuleb aeg, mil oma kohale asetatakse kõik, **Ap** 3:21 (ÕL 27:6). Aegade täiuse korraldamisel võtab Jumal Kristuses kokku kõik, **Ef** 1:10. Ma nägin teist inglit; sellel oli igavene evangeelium kuulutada, **Ilm** 14:6. Evangeeliumi täius tuleb paganatele, **1Ne** 15:13–18. Juudid taastatakse tõelisse kirikusse, **2Ne** 9:2. Tõde tuleb viimsel ajal, **3Ne** 16:7. Teile annan ma Aaroni preesterluse, **ÕL** 13:1 (JSA 1:69). Ma olen usaldanud oma kuningriigi võtmed viimseteks aegadeks, **ÕL** 27:6, 13–14 (ÕL 128:19–21). Kogu kokku Iisraeli suguharud ja taasta kõik asjad, **ÕL** 77:9. Selle evangeeliumi ajajärgu võtmed on usaldatud, **ÕL** 110:16 (ÕL 65:2). Preesterlus on antud aegade täiuse evangeeliumi ajajärgul, **ÕL** 112:30. Ma nägin kahte Isikut, **JSA** 1:17. Ma ilmutan teile preesterluse prohvet Eelija käe läbi, **JSA** 1:38 (MI 3:23–24).

EVANGEELIUMID. *Vt ka* Johannes, Sebedeuse poeg; Luukas; Markus; Matteus

Neli ülestähendust või tunnistust Jeesuse sureliku elu ja tema teenimistööga seotud sündmuste kohta, mis on kirjas Uue Testamendi neljas esimeses raamatus. Matteuse, Markuse, Luuka ja Johannese poolt kirjapanduna on need kirjalikud tunnistused Kristuse elust. Nende nelja Uue Testamendi evangeeliumiga sarnaneb mitmeti Kolmas Nefi raamat Mormoni Raamatus.

Uue Testamendi raamatud kirjutati algselt kreeka keeles. Sõna „evangeelium" kreekakeelse vaste tähenduseks on „head uudised". Headeks uudisteks on see, et Jeesus Kristus on teinud lepituse, mis lunastab kogu inimkonna surmast ja tasustab igaühte vastavalt tema tegudele (Jh 3:16; Rm 5:10–11; 2Ne 9:26; Al 34:9; ÕL 76:69).

Evangeeliumide vastavus: Päästja õpetused Matteuse, Markuse, Luuka ja Johannese evangeeliumides on kõrvutatavad omavahel ja viimse aja ilmutusega järgneval viisil:

EVANGEELIUMIDE VASTAVUS

Sündmus	Matteuse	Markuse	Luuka	Johannese	Viimse aja ilmutus
Jeesuse sugupuu	1:2–17		3:23–38		
Ristija Johannese sünd			1:5–25, 57–58		
Jeesuse sünd	2:1–15		2:6–7		1Ne 11:18–20; 2Ne 17:14; Mo 3:5–8; Al 7:10; Hl 14:5–12; 3Ne 1:4–22
Siimeoni ja Anna prohvetlik kuulutamine			2:25–39		
Templi külastamine (paasapühad)			2:41–50		
Johannese teenimistöö algus	3:1, 5–6	1:4	3:1–3	1:6–14	
Jeesuse ristimine	3:13–17	1:9–11	3:21–22	1:32–34	1Ne 10:7–10; 2Ne 31:4–21
Jeesuse ahvatlemine	4:1–11		4:1–13		
Ristija Johannese tunnistus				1:15–36	ÕL 93:6–18, 26
Kaana pulmad (Jeesuse esimene ime)				2:1–11	
Templi puhastamine esimest korda				2:14–17	
Nikodeemusega kohtumine				3:1–10	
Samaaria naine kaevul				4:1–42	
Jeesust põlatakse Naatsaretis	4:13–16		4:16–30		
Kalamehi kutsutakse inimeste püüdjaiks	4:18–22	1:16–20			

Sündmus	Matteuse	Markuse	Luuka	Johannese	Viimse aja ilmutus
Kalavõrkude imeline täitumine			5:1–11		
Jairuse tütre surnuist äratamine	9:18–19, 23–26	5:21–24, 35–43	8:41–42, 49–56		
Veritõbise naise tervendamine	9:20–22	5:25–34	8:43–48		
Kaheteistkümne kutsumine	10:1–42	3:13–19; 6:7–13	6:12–16; 9:1–2; 12:2–12, 49–53		1Ne 13:24–26, 39–41; ÕL 95:4
Lesknaise poja surnuist äratamine			7:11–15		
Kristuse jalgade võidmine			7:36–50	12:2–8	
Tormi vaigistamine		4:36–41	8:22–25		
Seitsmekümne kutsumine			10:1		ÕL 107:25, 34, 93–97
Rüvedate vaimude leegioni ajamine sigade sisse		5:1–20			
Mäejutlus	5–7		6:17–49		3Ne 12–14
Jeesuse tähendamissõnad on lühilood, kus võrreldakse mõnda tavalist eset või sündmust mõne tõega. Jeesus kasutas neid sageli vaimsete tõdede õpetamiseks.					
Külvaja:	13:3–9, 18–23	4:3–9, 14–20	8:4–8, 11–15		
Põlluluste:	13:24–30, 36–43				ÕL 86:1–7
Sinepiivake:	13:31–32	4:30–32	13:18–19		
Haputaigen:	13:33		13:20–21		
Põllule peidetud varandus:	13:44				
Kallihinnaline pärl:	13:45–46				
Kalamehe noot:	13:47–50				
Majaperemees:	13:51–52				
Kadunud lammas:	18:12–14		15:1–7		
Kadunud drahmiraha:			15:8–10		
Kadunud poeg:			15:11–32		
Tige südametu sulane:	18:23–35				
Halastaja samaarlane:			10:25–37		
Kaval majapidaja:			16:1–8		

Sündmus	Matteuse	Markuse	Luuka	Johannese	Viimse aja ilmutus
Laatsarus ja rikas mees:			16:14–15, 19–31		
Ülekohtune kohtunik:			18:1–8		
Hea karjane:				10:1–21	3Ne 15:17–24
Töötegijad viinamäel:	20:1–16	10:31			
Kümme naela:			19:11–27		
Kaks poega:	21:28–32				
Kurjad viinamäe aednikud:	21:33–46	12:1–12	20:9–20		
Kuningapoja pulmad:	22:1–14		14:7–24		
Kümme neitsit:	25:1–13		12:35–36		ÕL 45:56–59
Talendid:	25:14–30				
Lambad, sikud:	25:31–46				
Viie tuhande söötmine	14:16–21	6:33–44	9:11–17	6:5–14	
Jeesus kõnnib vee peal	14:22–33	6:45–52		6:16–21	
Peetruse tunnistus Kristusest	16:13–16	8:27–29	9:18–20		
Peetrusele lubatakse anda taevariigi võtmed	16:19				
Jutlus Eluleivast				6:22–71	
Pimeda mehe tervekstegemine hingamispäeval				9:1–41	
Kirgastamine; preesterluse võtmete andmine	17:1–13	9:2–13	9:28–36		ÕL 63:20–21; 110:11–13
Laste õnnistamine	19:13–15	10:13–16	18:15–17		
Meieisapalve	6:5–15		11:1–4		
Laatsaruse ülesäratamine				11:1–45	
Jeesus tuleb Jeruusalemma kui Kuningas	21:6–11	11:7–11	19:35–38	12:12–18	
Rahavahetajad aetakse templist välja	21:12–16	11:15–19	19:45–48		
Lesknaise ohvriand		12:41–44	21:1–4		
Jutlus teisest tulemisest	24:1–51	13:1–37	12:37–48; 17:20–37; 21:5–38		ÕL 45:16–60; JSM 1:1–55

Sündmus	Matteuse	Markuse	Luuka	Johannese	Viimse aja ilmutus
Kümne pidalitõbise tervekstegemine			17:12–14		
Jeesuse viimane paasapüha; sakramendi sisseseadmine; juhised kaheteistkümnele; jüngrite jalgade pesemine	26:14–32	14:10–27	22:1–20	13–17	
Jeesus kannatab Ketsemanis	26:36–46	14:32–42	22:40–46		2Ne 9:21–22; Mo 3:5–12; ÕL 19:1–24
Jeesus on tõeline viinapuu				15:1–8	
Juudas reedab Jeesuse	26:47–50	14:43–46	22:47–48	18:2–3	
Ülekuulamine Kaifase ees	26:57	14:53	22:54, 66–71	18:24, 28	
Ülekuulamine Pilaatuse ees	27:2, 11–14	15:1–5	23:1–6	18:28–38	
Ülekuulamine Heroodese ees			23:7–10		
Jeesust pekstakse ja pilgatakse	27:27–31	15:15–20		19:1–12	
Ristilöömine	27:35–44	15:24–33	23:32–43	19:18–22	Hl 14:20–27; 3Ne 8:5–22; 10:9
Ülestõusmine	28:2–8	16:5–8	24:4–8		
Jeesus ilmub jüngritele		16:14	24:13–32, 36–51	20:19–23	
Jeesus ilmub Toomasele				20:24–29	
Taevasseminek		16:19–20	24:50–53		

FAYETTE (AMEERIKA ÜHENDRIIGID, NEW YORGI OSARIIK)

Peter Whitmer vanema talu asukoht, kus prohvet Joseph Smith nooremale anti palju ilmutusi. Siin asutati 6. aprillil 1830 Kirik ja kuuldi Issanda häält (ÕL 128:20).

FILEEMON. *Vt ka* Paulus

Kristlane Uues Testamendis, kelle ori Oneesimos jooksis ära ja liitus Paulusega. Paulus saatis Oneesimose tagasi Fileemoni juurde koos kirjaga, milles ta palus Fileemonil orjale andestada.

FILEEMONILE. *Vt* Kiri Fileemonile

FILIPLASTELE. *Vt* Kiri filiplastele

FILIPPUS

Uues Testamendis oli Filippus Betsaidast üks Päästja esialgsest kaheteistkümnest apostlist (Mt 10:2–4; Jh 1:43–45).

Teine Filippus oli üks seitsmest, kes valiti appi kaheteistkümnele apostlile (Ap 6:2–6). Ta jutlustas Samaarias ja ühele Etioopia kojaülemale (Ap 8).

GAAD, JAAKOBI POEG. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja Silpa poeg (1Ms 30:10–11). Tema järeltulijatest sai Iisraeli suguharu.

Gaadi suguharu: Leidmaks Jaakobi õnnistust oma pojale Gaadile, vt 1Ms 49:19. Leidmaks Moosese õnnistust Gaadi suguharule, vt 5Ms 33:20–21. Vastavalt nendele õnnistustele pidi Gaadi järeltulijatest saama sõjakas sugu. Maad, mis neile Kaananimaal välja jagati, jäid Jordani jõest itta ja neil asetses hea karjamaa, kus oli rohkesti vett.

GAAD, NÄGIJA. *Vt ka* Pühakirjad – Kadunud pühakirjad

Vana Testamendi prohvet ning Taaveti ustav sõber ja nõuandja (1Sm 22:5; 2Sm 24:11–19). Ta kirjutas raamatu Taaveti tegudest, mis on jäänud kadunud pühakirjaks (1Aj 29:29).

GABRIEL. *Vt ka* Inglid; Maarja, Jeesuse ema; Noa, Piibli patriarh

Ingel, kes saadeti Taanieli (Tn 8:16; 9:21), Sakariase (Lk 1:11–19; ÕL 27:7), Maarja (Lk 1:26–38) ja teiste (ÕL 128:21) juurde. Prohvet Joseph Smith osutas sellele, et Gabriel on Vana Testamendi prohvet Noa.

GADIANTONI RÖÖVLID. *Vt ka* Salajased liidud

Röövlijõuk Mormoni Raamatus, mille asutas paheline nefilane, kelle nimi oli Gadianton. Nende ühing põhines salatsemisel ja saatanlikel vannetel.

Gadianton põhjustas Nefi rahva hävingu, **Hl** 2:12–13. Kurat andis Gadiantonile salajased vanded ja lepingud, **Hl** 6:16–32. Salajased liidud põhjustasid Jeredi rahva hävingu, **Et** 8:15–26.

GALAATLASTELE. *Vt* Kiri galaatlastele

GALILEA

Muistsel ja kaasajal Iisraeli põhjapoolseim, Jordani jõest ja Galilea merest läände jääv piirkond. Galilea on umbes sada kilomeetrit pikk ja viiskümmend kilomeetrit lai maaala. Muistsel ajal oli sealne maa üks parimaid ja sealsed linnad ühed asustatuimad Iisraelis. Galilead läbisid tähtsad maanteed, mida mööda pääses Damaskusesse, Egiptusesse ja Iisraeli idaossa. Sealne suurepärane kliima ja viljakas pinnas andsid head oliivi-, nisu-, odra- ja viinamarjasaaki. Galilea mere äärne kalandus oli suureks väliskaubanduse ja suurepäraseks rikastumise allikaks. Päästja veetis suure osa oma ajast Galileas.

Suur valgus paistab Galileas, **Js** 8:23; 9:1–2 (2Ne 19:1–3). Jeesus käis läbi kogu Galilea, õpetades, kuulutades ja parandades, **Mt** 4:23. Pärast oma ülestõusmist ilmus Jeesus Galileasse, **Mk** 14:28 (Jh 21:1–14). Kuuldus Jeesusest levis kogu Galileas, **Lk** 4:14. Oma esimese tunnustähe tegi Jeesus Kaanas Galileamaal, **Jh** 2:11.

Galilea meri: Galilea meri asub Põhja-Iisraelis. Vanas Testamendis kutsuti seda ka Kinnereti järveks ning Uues Testamendis Gennesareti või Tibeeria järveks. Jeesus pidas selle ääres mitu jutlust (Mt 13:2). Meri on pirnikujuline, 20 km pikk ja kõige laiemast kohast 12 km lai. Asub 207 m alla merepinna, mistõttu on õhk selle ümber sageli päris kuum. Mägedest alla tungiv külm õhk põhjustab järve kohal hõljuva kuuma õhu massiga kohtudes sageli ootamatuid torme (Lk 8:22–24).

GAMAALIEL. *Vt ka* Variserid

Tuntud variser Uues Testamendis, kes tundis ja õpetas juutide seadust. Apostel Paulus oli üks tema õpilastest (Ap 22:3). Tal oli Suurkohtus suur mõju (Ap 5:34–40).

GIIDEON (MORMONI RAAMAT)

Nefilaste ustav juht.

Oli tugev mees ja kuningas Noa vaenlane, **Mo** 19:4–8. Andis nõu kuningas Limhile, **Mo** 20:17–22. Pakkus välja plaani laamanlaste orjusest vabanemiseks, **Mo** 22:3–9. Suri Nehori käe läbi, **Al** 1:8–10.

GIIDEON (VANA TESTAMENT)

Juht, kes päästis Iisraeli midjanlaste käest (Km 6:11–40; 7–8).

GILEADI PALSAM

Aromaatne vaha või vürts, mida kasutati haavade ravimiseks (1Ms 43:11; Jr 8:22; 46:11; 51:8). Põõsaid, kust selle palsami valmistamiseks vajalikku vaiku saadi, kasvas Vana Testamendi ajal Gileadis nii ohtrasti, et seda palsamit hakati nimetama Gileadi palsamiks (1Ms 37:25; Hs 27:17).

GOMORRA. *Vt ka* Soodom

Vanas Testamendis paheline linn, mille Issand hävitas (1Ms 19:12–29).

GOOG. *Vt ka* Jeesuse Kristuse teine tulemine; Maagoog

Maagoogi vürst. Hesekiel kuulutas prohvetlikult, et Goog tungib Iisraeli kallale Issanda teise tulemise ajal (Hs 38–39). Teine lahing, mida kutsutakse Googi ja Maagoogi lahinguks, leiab aset millenniumi lõpus (Ilm 20:7–9; ÕL 88:111–116).

HAAGAR. *Vt ka* Aabraham; Ismael, Aabrahami poeg

Vanas Testamendis Saarai egiptlannast ümmardaja. Temast sai Aabrahami naine ja Ismaeli ema (1Ms 16:1–16; 25:12; ÕL 132:34, 65). Issand lubas Haagarile, et tema pojast saab alguse suur rahvas (1Ms 21:9–21).

HAAGOT

Nefilasest laevaehitaja Mormoni Raamatus (Al 63:5–7).

HAAM. *Vt ka* Noa, Piibli patriarh

Vanas Testamendis Noa kolmas poeg (1Ms 5:32; 6:10; Ms 8:12, 27).

Noa, tema pojad ja nende pered läksid laeva, **1Ms** 7:13. Haami pojale Kaananile pandi needus, **1Ms** 9:18–25. Haami valitsusvõim oli patriarhaalne ja seda õnnistati maa ja tarkuse õnnistustega, kuid mitte selles suhtes, mis puudutab preesterlust, **Aabr** 1:21–27. Haami naine Egyptus oli Kaini järeltulija; nende tütre Egyptuse pojad asusid elama Egiptusesse, **Aabr** 1:23, 25 (Ps 105:23; 106:21–22).

HABAKUK

Vana Testamendi prohvet Juudamaal, kes rääkis rahva pahelisusest, võimalik, et Joojakini valitsemise ajal (u 600 eKr).

Habakuki raamat: Peatükis 1 on kirjas Issanda ja tema prohveti vaheline vestlus, mis sarnaneb Jeremija 12. peatükis ja ÕL 121. osas kirjapanduga. Habakukile tegi muret paheliste näiline õitseng. Peatükis 2 annab Issand Habakukile nõu olla kannatlik: õiglased peavad õppima elama usuga. Peatükis 3 on kirjas Habakuki palve, kus ta tunnistab, et Jumal on õiglane.

HAGGAI

Vana Testamendi prohvet, kes kuulutas prohvetlikult u 520 eKr Jeruusalemmas peagi pärast seda, kui Juudi rahvas naases Babülonist vangistusest (Esr 5:1; 6:14). Ta rääkis Issanda templi taasehitamisest Jeruusalemma ja noomis rahvast, et nad polnud seda valmis ehitanud. Ta kirjutas ka tuhandeaastase kuningriigi templist ja Päästja valitsemisest.

Haggai raamat: Peatükis 1 noomib Issand rahvast, et nad elavad oma viimistletud kodades, samas kui tempel pole valmis ehitatud. Peatükis 2 on kirjas Haggai prohvetlik kuulutus, et Issand annab oma templis rahu.

HAIGE, HAIGUS

Kui ei olda terve. Pühakirjades sümboliseerib füüsiline haigus vahel vaimse heaolu puudumist (Js 1:4–7; 33:24).

Ma olen kuulnud su palvet, ma olen näinud su silmavett! Vaata, ma teen sind terveks, **2Kn** 20:1–5 (2Aj 32:24; Js 38:1–5). Jeesus käis ringi, parandades igasugust tõbe ja vigasust, **Mt** 4:23–24 (1Ne 11:31; Mo 3:5–6). Arsti ei vaja terved, vaid haiged, **Mt** 9:10–13 (Mk 2:14–17; Lk 5:27–32). Kui keegi teie seast on haige, siis ta kutsugu vanemad, **Jk** 5:14–15. Kristus võtab enda peale oma rahva valud ja haigused, **Al** 7:10–12. Jeesus tegi terveks kõik nefilaste haiged, **3Ne** 26:15. Ravige haigeid helluse, taimede ja kerge roaga! **ÕL** 42:43 (Al 46:40). Kõiges pidage meeles haigeid ja vaevatuid! **ÕL** 52:40. Pane oma käed haigete peale ja nad tervenevad! **ÕL** 66:9.

HAIGETE ÕNNISTAMINE. *Vt ka* Käte pealepanemine; Preesterlus; Tervendama, tervenemine; Võidma; Õli

Õnnistus, mille annavad haigetele

Melkisedeki preesterlust hoidvad mehed, mille juurde kuulub pühitsetud õli kasutamine.

Pane oma käsi tema peale! **Mt** 9:18. Jeesus pani oma käed väheste haigete peale ja tegi nad terveks, **Mk** 6:5. Kristuse apostlid võidsid palju tõbiseid õliga ja tegid nad terveks, **Mk** 6:13. Vanemad peavad haigeid võidma ja tervendama, **Jk** 5:14–15. Te ei tohi haigeid tervendada muidu, kui palutuna nende poolt, kes seda soovivad, **ÕL** 24:13–14. Vanematel tuleb asetada oma käed haigete peale, **ÕL** 42:44. Pane oma käed haigete peale ja nad tervenevad! **ÕL** 66:9.

HAJUTAMINE. *Vt* Iisrael – Iisraeli hajutamine

HALASTAV, HALASTUS. *Vt ka* Andestama; Arm; Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Õiglus

Kaastunde, helluse ja andestuse vaim. Halastavus on üks Jumala omadusi. Jeesus Kristus pakub meile halastust oma lepitava ohverduse kaudu.

Jehoova on halastaja ja armuline, **2Ms** 34:6 (5Ms 4:31). Tema heldus kestab igavesti, **1Aj** 16:34. Headus ja heldus järgivad mind, **Ps** 23:6. Kes halastab hädaliste peale, on õnnis, **Õp** 14:21. Mulle meeldib osadus, aga mitte ohver, **Ho** 6:6. Häda teile, silmakirjatsejad, et te maksate kümnist ja jätate kõrvale, mis on tähtsaim käsuõpetuses – õigluse ja halastuse ja ustavuse, **Mt** 23:23. Olge armulised, nõnda nagu teie Isa on armuline, **Lk** 6:36. Ta päästis meid, ei mitte meie õiguse tegude tõttu, vaid oma halastust mööda, **Tt** 3:5. Issanda õrn halastus saab osaks kõigile, **1Ne** 1:20. Halastusel ei ole mingit nõuet selle suhtes, kes ei paranda meelt, **Mo** 2:38–39. Jumal on halastav kõikide vastu, kes usuvad tema nimesse, **Al** 32:22. Halastus saab rahuldada õigluse nõuded, **Al** 34:16. Kas sa arvad, et halastus võib röövida õiglust? **Al** 42:25 (Al 42:13–25). Õnnistatud on halastavad, sest nemad saavad halastust, **3Ne** 12:7 (Mt 5:7). Väikesed lapsed on tänu Kristuse halastusele temas elavad, **Mn** 8:19–20 (ÕL 29:46). Jeesuse Kristuse halastuse käsivars on lepitanud teie patud, **ÕL** 29:1. Ver[illegible]kaudu, mille ma olen valanud, olen ma kostnud Isa ees nende eest, kes usuvad minu nimesse, **ÕL** 38:4. Kes on kinni pidanud lepingust, nendele saab osaks halastus, **ÕL** 54:6. Mina, Issand, annan patud andeks ja olen halastav nendele, kes tunnistavad oma patud alandliku südamega, **ÕL** 61:2. Mina, Issand, näitan oma halastust kõigile tasastele, **ÕL** 97:2. Ja see, kes võtab sinu vastu kui väike laps, võtab vastu minu kuningriigi, sest nad leiavad halastust, **ÕL** 99:3. Sinu palge eest lähtub halastus, **Ms** 7:31.

HANNA. *Vt ka* Saamuel, Vana Testamendi prohvet

Vana Testamendi prohveti Saamueli ema. Issand andis Saamueli Hannale vastuseks tema palvetele (1Sm 1:11, 20–28). Hanna pühendas Saamueli Issandale. Tema tänulaul on võrreldav Jeesuse ema Maarja tänulauluga (1Sm 2:1–10; Lk 1:46–55).

HARMAGEDOON. *Vt ka* Goog; Jeesuse Kristuse teine tulemine; Maagoog

Nimi *Harmagedoon* on tuletatud heebreakeelsest nimest *Har Megiddon*, tähendusega „Megiddo mägi". Megiddo org asub Esdraeloni tasandiku lääneosas kaheksakümmend kilomeetrit Jeruusalemmast põhja pool ning on paigaks, kus toimusid Vana Testamendi ajal paljud otsustavad lahingud. Suurt ja viimast kokkupõrget, mis leiab aset Issanda teise tulemise paiku, kutsutakse Harmagedooni lahinguks, kuna see saab alguse samast paigast. (Vt Hs 39:11; Sk 12–14, eriti 12:11; Ilm 16:14–21.)

HARRIS, MARTIN. *Vt ka* Mormoni Raamatu tunnistajad

Üks kolmest tunnistajast, kes tõendas Mormoni Raamatu jumalikku päritolu ja õigsust. Ta andis Joseph Smithile ja Kirikule rahalist abi. Issand palus, et Martin Harris müüks oma vara ja annaks oma raha Mormoni Raamatu trükkimise eest tasumiseks (ÕL 19:26–27, 34–35), et ta oleks Kirikule eeskujuks (ÕL 58:35) ja aitaks tasuda teenimistööks vajalike kulutuste eest (ÕL 104:26).

Martin Harris heideti Kirikust välja, kuid temast sai hiljem uuesti täieõiguslik liige. Ta tunnistas elu lõpuni, et nägi ingel Moronit ja kuldplaate, millelt Joseph Smith tõlkis Mormoni Raamatu.

HAUD. *Vt ka* Ülestõusmine

Sureliku keha matmise paik. Lepituse tõttu tõusevad kõik hauast üles.

Pärast Kristuse ülestõusmist läksid hauad lahti ja tõusis üles palju ihusid, **Mt** 27:52–53 (3Ne 23:9–13). Surm, kus on sinu võit? **1Kr** 15:55. Haud peab üle andma oma surnud, **2Ne** 9:11–13. Tulevad esile need, kes on maganud hauas, **ÕL** 88:97–98. Ristimisbassein sümboliseerib hauda, **ÕL** 128:12–13.

HEA KARJANE. *Vt ka* Jeesus Kristus

Jeesus Kristus on Hea Karjane. Tema järgijad on sümboolselt kui lambad, kelle üle Jeesus valvet peab.

Jehoova on mu karjane, **Ps** 23:1. Otsekui karjane hoiab Ta oma karja, **Js** 40:11. Nõnda tunnen mina muret oma lammaste pärast, **Hs** 34:12. Mina olen hea karjane, **Jh** 10:14–15. Jeesus on lammaste suur Karjane, **Hb** 13:20. Ta loendab oma lambad ja nad tunnevad teda, **1Ne** 22:25. Hea karjane kutsub teid enda nimel, mis on Kristus, **Al** 5:38, 60. Siis on üks kari ja üks karjane, **3Ne** 15:21 (Jh 10:16).

HEAOLU TAGAMINE. *Vt ka*
Armuannid; Ohvriand; Paast, paastumine; Teenima, teenimine; Vaene

Kellegi vaimsete ja ajalike vajaduste eest hoolitsemine teatud tegevuse käigus ja vahenditega.

Ava heldesti oma käsi oma vennale, hädalisele ja vaesele oma maal! **5Ms** 15:11. Kes annab kehvale, sellel ei tule puudust, **Õp** 28:27. Eks ole ju mulle meeldiv paast niisugune: murda oma leiba näljasele ja viia oma kotta viletsad, **Js** 58:6–7. Mul oli nälg, ja te andsite mulle süüa; ma olin võõras, ja te võtsite mind vastu; mida te teete ühele nende mu vähemate vendade seast, seda te olete minule teinud, **Mt** 25:35–40. Jagage oma vara sellega, kes abi vajab! **Mo** 4:16–26. Nad jagasid üksteisega nii ajalikult kui ka vaimselt vastavalt nende vajadustele ja puudusele, **Mo** 18:29. Neil oli kästud ühineda paastumises ning palves nende heaoluks, kes ei tundnud Jumalat, **Al** 6:6. Palvetage oma heaolu ja nende heaolu eest, kes teid ümbritsevad! **Al** 34:27–28. Nende seas oli kõik ühine, **4Ne** 1:3. Pea meeles vaeseid! **ÕL** 42:30–31. Külastage vaeseid ja puuduses olijaid! **ÕL** 44:6. Kõiges pidage meeles vaeseid ja puuduses olijaid! **ÕL** 52:40. Häda teile, rikkad, kes te ei taha jagada oma omandist vaestele, ja häda teile, vaesed, kes ei ole rahul, kes on täis ahnust ja ei taha näha vaeva! **ÕL** 56:16–17. Siionis ei olnud nende seas ühtegi vaest, **Ms** 7:18.

HEBRON

Muistne linn Juudas, mis jääb kolmkümmend kaks kilomeetrit Jeruusalemmast lõunasse. See oli paik, kuhu maeti Aabraham ja tema perekond (1Ms 49:29–32). See linn oli Taaveti valitsusaja alguses pealinnaks (2Sm 5:3–5).

HEEBREA KEEL. *Vt ka* Iisrael

Semi keel, mida rääkisid Iisraeli lapsed.

Iisraellased rääkisid heebrea keeles kuni Babüloonia vangistusest naasmiseni, mil igapäevaseks suhtluskeeleks sai aramea keel. Jeesuse ajal oli heebrea keel kasutusel õpetlaste seas, seadusandluses ja usukirjanduses.

HEEBREALASTELE. *Vt* Kiri heebrealastele

HEELAMAN, ALMA POEG.
Vt ka Alma, Alma poeg; Anti-nefi-lehhilased; Heelamani pojad

Mormoni Raamatus Alma poja Alma vanim poeg (Al 31:7). Heelaman oli prohvet ja väejuht.

Alma usaldas oma poja Heelamani hoolde oma rahva ülestähendused ja jeredlaste plaadid, **Al** 37:1–2, 21. Alma käskis Heelamanil jätkata oma rahva ajaloo kirjapanemist, **Al** 45–62. Heelaman rajas taas Kiriku, **Al** 45:22–23. Kaks tuhat noort Ammoni rahva sõjameest tahtsid, et Heelaman oleks nende juht, **Al** 53:19, 22. Heelaman ja tema noored ammonlased pidasid laamanlastega lahingut ja neid hoiti usu tõttu, **Al** 57:19–27.

HEELAMAN, HEELAMANI POEG

Prohvet ja ülestähenduste pidaja Mormoni Raamatus, kes õpetas nefilasi. Ta oli Alma noorema lapselaps ja tema poeg oli Nefi, kellele anti vägi kõikide loodusjõudude üle (Hl 5–10). Heelaman kirjutas koos oma poja Nefiga Heelamani raamatu.

Heelamani raamat: Peatükkides 1 ja 2 kirjeldatakse aega, mil riigis olid suured poliitilised raskused. Peatükkides 3 ja 4 on kirjas, et Heelaman ja nefilaste vägede ülemjuhataja Moroniiha suutsid lõpuks mõneks ajaks rahu saavutada. Hoolimata sellest, et rahva juhtideks olid need head mehed, muutus rahvas üha pahelisemaks. Peatükkides 5 ja 6 loobus Nefi rahva õpetamise nimel kohtujärjest, just nagu tema vanaisa Alma oli teinud. Inimesed parandasid mõneks ajaks meelt. Peatükkides 6–12 aga muutus Nefi rahvas paheliseks. Peatükkides 13–16, mis on viimased peatükid, on kirjas erakordne lugu prohvetist, keda kutsuti laamanlane Saamueliks, kes ennustas ette Päästja sündi ja ristilöömist ning tunnustähti, mis on nende sündmuste tähisteks.

HEELAMAN, KUNINGAS
BENJAMINI POEG. *Vt ka* Benjamin, Moosia isa

Mormoni Raamatus üks kolmest kuningas Benjamini pojast (Mo 1:2–8).

HEELAMANI POJAD. *Vt ka*
Anti-nefi-lehhilased; Heelaman, Alma poeg

Mormoni Raamatus usule pöördunud laamanlaste pojad, keda tunti kui ammonlasi ja kes hakkasid sõdima Heelamani juhtimisel (Al 53:16–22).

Heelamani arvates olid nad seda väärt, et neid kutsuda tema poegadeks, **Al** 56:10. Nende emad olid neile õpetanud, et nad ei kahtleks, et Issand suudab nad päästa, **Al** 56:47. Nad lõid laamanlasi ja neid hoiti nende usu tõttu, nii et keegi ei saanud surma, **Al** 56:52–54, 56; 57:26.

HELDUS. *Vt* Halastav, halastus

HEROODES

Suguvõsa Judeas, kes valitses Jeesuse Kristuse eluaja paiku. Nad olid tähtsad tegelased paljudes Uue Testamendi sündmustes. Vt juuresolev skeem:

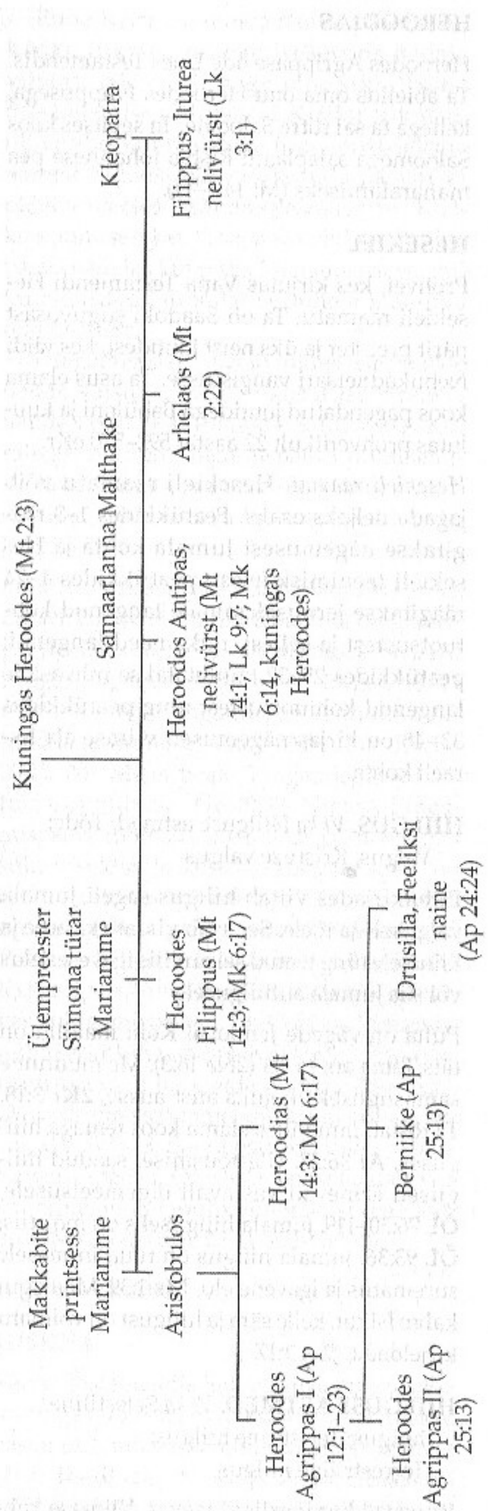

HEROODIAS

Heroodes Agrippase õde Uues Testamendis. Ta abiellus oma onu Heroodes Filippusega, kellega ta sai tütre Saloome. Ta sepitses koos Saloomega salaplaani Ristija Johannese pea maharaiumiseks (Mt 14:3–11).

HESEKIEL

Prohvet, kes kirjutas Vana Testamendi Hesekieli raamatu. Ta oli Saadoki suguvõsast pärit preester ja üks neist juutidest, kes viidi Nebukadnetsari vangistusse. Ta asus elama koos pagendatud juutidega Babüloni ja kuulutas prohvetlikult 22 aastat 592–570 eKr.

Hesekieli raamat: Hesekieli raamatu võib jagada neljaks osaks. Peatükkides 1–3 räägitakse nägemusest Jumala kohta ja Hesekieli teenimiskutsest; peatükkides 4–24 räägitakse Jeruusalemmale langenud kohtuotsustest ja sellest, miks need langetati; peatükkides 25–32 kuulutatakse rahvastele langenud kohtuotsustest ning peatükkides 33–48 on kirjas nägemused viimse aja Iisraeli kohta.

HIILGUS. *Vt ka* Hiilguse astmed; Tõde; Valgus, Kristuse valgus

Pühakirjades viitab hiilgus sageli Jumala valgusele ja tõele. See võib viidata ka aule ja kiitusele ning teatud seisundile igaveses elus või siis Jumala auhiilgusele.

Püha on vägede Jehoova! Kõik maailm on täis Tema au, **Js** 6:3 (2Ne 16:3). Me muutume samasuguseks kujuks aust ausse, **2Kr** 3:18. Ta tõstab mind üles elama koos temaga hiilguses, **Al** 36:28. Ülestõusmisel saadud hiilgused erinevad vastavalt õigemeelsusele, **ÕL** 76:50–119. Jumala hiilguseks on mõistus, **ÕL** 93:36. Jumala hiilgus on tuua inimesele surematus ja igavene elu, **Ms** 1:39. Ma nägin kahte Isikut, kelle sära ja hiilgust on võimatu kirjeldada, **JSA** 1:17.

HIILGUSE ASTMED. *Vt ka* Selestiline hiilgus; Telestiline hiilgus; Terrestriline hiilgus

Erinevad kuningriigid taevas. Viimase kohtumõistmise ajal määratakse kõik inimesed peale nende, kes on hukatuse pojad, mingisse igavesse elukohta teatud konkreetses hiilguse kuningriigis.

Jeesus ütles: „Minu Isa majas on palju eluasemeid", **Jh** 14:2 (Et 12:32). Isesugune on päikese hiilgus ja isesugune kuu hiilgus ja isesugune tähtede hiilgus, **1Kr** 15:40–41. Paulus tõmmati kolmanda taevani, **2Kr** 12:2. On üks koht, kus pole mingit hiilgust ja kus on igavikuline karistus, **ÕL** 76:30–38, 43–45. On olemas kolm hiilguse astet, **ÕL** 76:50–113; 88:20–32.

HIMNI. *Vt ka* Moosia, Benjamini poeg; Moosia pojad

Mormoni Raamatus kuningas Moosia poeg. Himni läks koos oma vendadega laamanlastele jutlustama (Mo 27:8–11, 34–37; 28:1–9).

HIMU. *Vt ka* Iha, iharus

Sündsusetult tugev soov millegi järele.

Ära himusta oma südames tema ilu! **Õp** 6:25. Igaüks, kes naise peale vaatab teda himustades, on abielu rikkunud, **Mt** 5:28 (3Ne 12:28). Mehed on oma himus süttinud üksteisest, **Rm** 1:27. Nad otsivad enestele õpetajaid iseeneste himude järgi, **2Tm** 4:3–4. Laaban nägi meie vara ja himustas seda, **1Ne** 3:25. Et sa ei püüdleks enam oma silmahimude poole, **Al** 39:3–4, 9. See, kes vaatab naisterahva peale teda himustades, salgab usu, **ÕL** 42:23. Lõpetage kõik oma himurad soovid! **ÕL** 88:121.

HIMUSTAMA. *Vt ka* Kade, kadedus

Pühakirjades kasutatu kohaselt on himustamine seotud kellegi kadestamisega või ülemäärase sooviga millegi järele.

Sa ei tohi himustada, **2Ms** 20:17 (5Ms 5:21; Mo 13:24; ÕL 19:25). Kes vihkab ahnust, pikendab oma päevi, **Õp** 28:16. Nad ihaldasid välju ja rööpvisid need, **Mi** 2:2. Hoiduge ahnuse eest! **Lk** 12:15. Käsk ütles: „Sa ei tohi himustada!", **Rm** 7:7. Viimseil päevil inimesed on rahaahned, **2Tm** 3:1–2. Kui Laaban nägi meie vara, himustas ta seda, **1Ne** 3:25. Sa ei tohi himustada omaenda vara! **ÕL** 19:26. Lakake olemast saamahimulised! **ÕL** 88:123. Ärge himustage seda, mis on teie venna oma! **ÕL** 136:20.

HING. *Vt ka* Keha; Vaim

Pühakirjades räägitakse hingedest kolmeti:

1) vaimolendid nii enne kui ka pärast surelikkust (Al 40:11–14; Aabr 3:23); 2) surelikkuses ühinenud vaim ja keha (Aabr 5:7); ning 3) surematu, ülestõusnud isik, kelle vaim ja keha on lahutamatult ühendatud (Al 40:23; ÕL 88:15–16).

Veri lepitab temas oleva hinge, **3Ms** 17:11. Teeni teda siira südamega ja sõnakuuleliku hingega! **1Aj** 28:9. Tema kosutab mu hinge, **Ps** 23:3. Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma hingest, **Mt** 22:37 (Mk 12:30). Kurat petab nende hingi, **2Ne** 28:21. Pakkuge kogu oma hing ohvriannina temale! **Om** 1:26. Sõna hakkab avardama mu hinge, **Al** 32:28. Tema hing ei nälgi ega janune mitte kunagi, **3Ne** 20:8. Sakramendi leib ja vesi pühitsetakse nende hingedele, kes sellest osa saavad, **Mn** 4–5 (ÕL 20:77–79). Töötegijad kuningriigis toovad teenides pääste oma hingele, **ÕL** 4:2, 4. Hingede väärtus on suur, **ÕL** 18:10. Te sündisite maailma vee, vere ja vaimu kaudu ja saite nõnda elavaks hingeks, **Ms** 6:59.

Hingede väärtus: Kõik inimesed on Jumala vaimulapsed. Ta hoolib kõikidest oma lastest ja peab igaühte tähtsaks. Kuna nad on tema lapsed, on neil võimalik saada selliseks nagu tema. Seetõttu on neil suur väärtus.

Rõõm tõuseb ühest patusest, kes meelt parandab, **Lk** 15:10. Nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, **Jh** 3:16. Nad ei suutnud taluda, et ükski inimhing hukkuks, **Mo** 28:3. Kas nüüdsel ajal ei ole mitte hingel Jumala silmis sama suur väärtus, kui on hingel tema tuleku ajal? **Al** 39:17. Sinule kõige väärtuslikum asi on tuua hingi minu juurde, **ÕL** 15:6. Pidage meeles, et hingede väärtus on Jumala silmis suur! **ÕL** 18:10–15. Minu töö ja minu hiilgus on tuua inimesele surematus ja igavene elu, **Ms** 1:39.

HINGAMISPÄEV. *Vt ka* Loodu, looma; Puhkus ja rahu

Püha päev, mis on jäetud iga nädal puhkamise ja kummardamise tarbeks. Pärast seda, kui Jumal lõi kõik asjad, puhkas ta seitsmendal päeval ja käskis, et iga nädal oleks üks puhkepäev, et aidata inimestel teda meeles pidada (2Ms 20:8–11).

Enne Kristuse ülestõusmist pühitsesid Kiriku liikmed hingamispäevana nädala viimast päeva nii nagu juudidki. Pärast ülestõusmist pühitsesid Kiriku liikmed, nii juudid kui paganad, hingamispäevana nädala esimest päeva (Issanda päeva), et pidada meeles Issanda ülestõusmist. Kirikus pühitsetakse tänapäeval jätkuvalt ühte päeva nädalas kui püha hingamispäeva, mil kummardada Jumalat ja puhata maailma toimetustest.

Hingamispäev tuletab inimestele meelde nende vajadust vaimse kosutuse järele ja nende kohustust Jumalale kuuletuda. Kui rahvas muutub hingamispäeva pühitsemisel hoolimatuks, mõjutab see kõiki eluvaldkondi ja rahva usuelu laostub (Ne 13:15–18; Jr 17:21–27).

Jumal hingas seitsmendal päeval, **1Ms** 2:1–3. Iisraeli lapsed ei kogunud mannat hingamispäeval, **2Ms** 16:22–30. Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema! **2Ms** 20:8–11 (Mo 13:16–19). Hingamispäev anti tähiseks Jumala ja inimese vahel, **2Ms** 31:12–17 (Hs 20:12, 20). Me ei peaks hingamispäeval ostma ega müüma, **Ne** 10:32. Nimeta hingamispäeva rõõmuks, austa seda ja ära tee, mis sulle meeldib! **Js** 58:13–14. Hingamispäev on tehtud inimese pärast, aga mitte inimene hingamispäeva pärast, **Mk** 2:23–28. Inimese Poeg on hingamispäeva isand, **Lk** 6:1–10. Jeesus õpetas ühes kogudusekojas ja tegi terveks hingamispäeval, **Lk** 13:10–14. Nefilased pühitsesid hingamispäeva, **Jm** 1:5. Pea hingamispäeva ja hoia seda pühana! **Mo** 18:23. Ohverda oma sakramendid minu pühal päeval, **ÕL** 59:9–13. Siioni elanikel tuleb pidada hingamispäeva, **ÕL** 68:29. Seitsmendal päeval mina, Jumal, puhkasin kõigist oma töödest, **Ms** 3:1–3 (1Ms 2:1–3; Aabr 5:1–3).

HIRM. *Vt* Kartus

HISKIJA

Vanas Testamendis juuda rahva õigemeelne kuningas. Ta valitses kakskümmend üheksa aastat ajal, mil Jesaja oli Juudamaal prohvet (2Kn 18–20; 2Aj 29–32; Js 36–39). Jesaja oli talle abiks nii kiriku kui riigi ümberkujundamisel. Ta surus maha ebajumala kummardamise ja ennistas templitöö. Hiskija

eluiga pikendati viieteistkümne aasta võrra palve ja usu tõttu (2Kn 20:1–7). Tema valitsusaja algus oli edukas, aga tema mäss Assuri kuninga vastu (2Kn 18:7) lõppes Assuri kahe sissetungiga: esimest kirjeldatakse Js 10:24–32 ja teist 2Kn 18:13–19:7. Teise sissetungi ajal päästis Jeruusalemma Issanda ingel (2Kn 19:35).

HOIATAMA, HOIATUS. *Vt ka*
Valvama, vahimehed

Tähelepanu juhtima või ettevaatusele manitsema. Prohvetid, juhid ja lapsevanemad hoiatavad ja õpetavad teisi olema kuulekad Issandale ja tema õpetustele.

Jaakob hoiatas Nefi rahvast kõiksugu pattude eest, **Jb** 3:12; Hoiatushääl kõlab kõikidele inimestele, **ÕL** 1:4. Teie jutlustamine olgu hoiatav hääl, **ÕL** 38:41. Nüüd on hoiatamise päev, **ÕL** 63:58. Igal inimesel, keda on hoiatatud, tuleb hoiatada oma ligimest, **ÕL** 88:81. Ma olen teid hoiatanud ja hoiatan teid ette, andes teile selle tarkuse sõna, **ÕL** 89:4.

HOMOSEKSUAALSUS. *Vt ka*
Abielurikkumine; Iha, iharus

Samast soost isikute seksuaalsuhe. Jumal on sellise seksuaaltegevuse ära keelanud.

Too nad välja meie kätte, et saaksime neid katsuda! **1Ms** 19:1–11 (Ms 5:51–53). Ära maga meesterahva juures: see on jäledus! **3Ms** 18:22 (3Ms 20:13). Iisraeli poegade hulgas ei tohi olla pühamu pordumeest, **5Ms** 23:18. Nad kuulutavad oma pattu salgamata otsekui Soodom, **Js** 3:9 (2Ne 13:9). Mehed on oma himus süttinud üksteisest, **Rm** 1:27. Poisipilastajad ei päri Jumala riiki, **1Kr** 6:9–10. Käsku pole seatud õigele, vaid poisipilastajaile, **1Tm** 1:9–10. Need, kes elavad porduelu, on hoiatavaks näiteks, kannatades igavese tule nuhtlust, **Jd** 1:7.

HOOPLEMA. *Vt* Uhkus

HOORAMINE. *Vt ka* Abielurikkumine; Iha, iharus; Kõlbeline puhtus

Seadusevastane seksuaalsuhe kahe inimese vahel, kes pole teineteisega abielus. Pühakirjades kasutatakse seda mõnikord ka usust taganemise sümbolina.

Ära naera mind ära! Sest ei tohi nõnda teha, **2Sm** 13:12. Hoiduge porduelu eest! **Ap** 15:20. Ihu ei ole hooruse jaoks, vaid Issanda jaoks, **1Kr** 6:13–18. Hooruspattude pärast olgu igal mehel oma naine, **1Kr** 7:2–3. See on Jumala tahtmine, et te hoiduksite hooruse eest, **1Ts** 4:3. Jaakob hoiatas Nefi rahvast hooruse eest, **Jb** 3:12. Te olete oma mõrvade ja oma hooruse pärast küpsemas hävituseks, **Hl** 8:26. Hoorajad peavad meelt parandama, et liituda Kirikuga, **ÕL** 42:74–78.

HOOSEA

Vana Testamendi prohvet, kes kuulutas prohvetlikult Iisraeli Põhjakuningriigis Jerobeam II valitsuse lõpuaastatel. Ta elas rahvusliku allakäigu ja laostumise ajal, mis oli Iisraeli patu tagajärjeks.

Hoosea raamat: Raamatu peamiseks teemaks on Jumala armastus oma rahva vastu. Kogu tema nuhtlemine oli ajendatud armastusest ja ka Iisraeli taastamine leiab aset tema armastuse tõttu (Ho 2:21; 14:5). Selle vastandina näitab Hoosea Iisraeli reeturlikkust ja truudusetust. Jumal jaksab aga siiski oodata Iisraeli lõplikku lunastamist (Ho 12–14).

HOSIANNA

Heebrea keelest tulnud sõna, mis tähendab „palun päästa meid" ning mida kasutatakse ülistamisel ja härda palve esitamisel.

Lehtmajade pühade ajal, millega tähistati seda, et Issand oli toonud Iisraeli tõotatud maale, laulis rahvas 118. psalmi sõnu ja lehvitas palmioksi. Kui Issand sisenes võidukalt Jeruusalemma, hüüdsid rahvahulgad „hosianna!" ja laotasid maha palmioksi, et Jeesus saaks sõita nende peal, näidates seeläbi, et nad mõistavad, et Jeesus on seesama Issand, kes oli vabastanud Iisraeli muistsel ajal (Ps 118:25–26; Mt 21:9, 15; Mk 11:9–10; Jh 12:13). Need inimesed tundsid Jeesuses ära kauaoodatud Messia. Sõna *hosianna* on hakatud kasutama Messia pidulikuks mälestamiseks kõikidel ajastutel (1Ne 11:6; 3Ne 11:14–17). Hosiannahüüet kasutati Kirtlandi templi pühitsemisel (ÕL 109:79) ja see kuulub nüüd kaasaja templite pühitsemise juurde.

HUKATUS. *Vt* Hukatuse pojad

HUKATUSE POJAD. *Vt ka*
Andeksandmatu patt; Hukka mõistma, hukkamõist; Kurat; Põrgu; Surm, vaimne

Saatana järgijad, kes kannatavad koos temaga igavikus. Hukatuse poegade seas on 1) need, kes järgnesid Saatanale ja heideti taevast välja vastuhaku eest surelikkusele eelnevas elus, ning 2) need, kellel lubati sündida füüsilise kehaga siia maailma, kuid kes teenisid seejärel Saatanat ja pöördusid täielikult Jumala vastu. Need teises rühmas olijad tõusevad üles surnuist, kuid neid ei lunastata teisest (vaimsest) surmast ja nad ei saa elada hiilguse kuningriigis (ÕL 88:32, 35).

Ükski neist ei ole kadunud, kui ainult kadumisepoeg, **Jh** 17:12. On võimatu neid uuesti tuua meeleparandamisele, **Hb** 6:4–6 (Hb 10:26–29). Halastusel ei ole mingit nõuet selle inimese suhtes ja tema lõplik saatus on lõpmatu piin, **Mo** 2:36–39. Ta on nõnda, nagu ei olekski lunastust tehtud, **Mo** 16:5. Sellest, kes eitab Kristuse imesid selleks, et saada kasu, saab kui hukatusepoeg, **3Ne** 29:7. Neile ei ole andestust ei selles maailmas ega tulevases, **ÕL** 76:30–34 (ÕL 84:41; 132:27). Nad on ainsad, keda ei lunastata teisest surmast, **ÕL** 76:34–48. Hukatuse pojad salgavad Püha Vaimu pärast selle vastuvõtmist, **ÕL** 76:35. Hukatuse pojad salgavad Poja pärast seda, kui Isa on tema ilmutanud, **ÕL** 76:43. Kaini kutsutakse Hukatuseks, **Ms** 5:22–26.

HUKKA MÕISTMA, HUKKAMÕIST.
Vt ka Hukatuse pojad; Kurat; Põrgu; Surm, vaimne; Süüdi mõistma, süüdimõistmine

Olukord, mil kellegi areng on peatatud ja tal ei lubata minna Jumala juurde ega saada osa tema hiilgusest. Hukkamõistmisel on erinevad astmed. Kõik, kellele ei saa osaks täielik selestiline ülendus, on oma arengu ja eesõiguste poolest mõnel määral piiratud ning on selles ulatuses hukka mõistetud.

Häda teile, silmakirjatsejad! Te langete raskema kohtu alla, **Mt** 23:14. Kes iganes on pilganud Püha Vaimu, see on süüdlane igaveses patus, **Mk** 3:29. Kes on teinud halba, tulevad välja hukkamõistmise ülestõusmiseks, **Jh** 5:29 (3Ne 26:5). Kes sööb ja joob kõlvatumalt, see sööb ja joob enesele nuhtlust, **1Kr** 11:27–29 (3Ne 18:28–29). Kes ei paranda meelt ega saa ristitud ega pea vastu lõpuni, peab saama neetud, **2Ne** 9:24 (Mk 16:16; Et 4:18; ÕL 68:9; 84:74). Pahelised oleksid õnnetumad Jumala juures kui koos neetud hingedega põrgus, **Mr** 9:4. See, kes ei tee midagi enne, kui teda kästakse, see on neetud, **ÕL** 58:29. See, kes võtab vastu uue ja igavikulise lepingu täiuse, peab püsima seaduses või ta saab neetud, **ÕL** 132:6.

HÄDA. *Vt* Vastandlikkus, vastuseis

HÄVITAJA. *Vt ka* Kurat

Saatan on hävitaja.

Jehoova ei lase hävitajat tulla teie kodadesse, **2Ms** 12:23. Hävitaja liigub vete peal, **ÕL** 61:19. Vahimees oleks päästnud minu viinamäe hävitaja käest, **ÕL** 101:51–54.

HÄÄL. *Vt ka* Ilmutus

Pühakirjades kasutatu kohaselt on selleks vahel kuuldav sõnum, mille toovad kuuldavale Issand või tema sõnumitoojad. Vaimu hääl võib olla ka kuuldamatu ja mõeldud südamele või meelele.

Aadam ja Eeva kuulsid Issanda Jumala häält, **1Ms** 3:8 (Ms 4:14). Jehoova rääkis Eelijaga vaikse, tasase sahinaga, **1Kn** 19:11–13. Õigemeelsed järgivad Hea Karjase häält, **Jh** 10:1–16. Kes tõe seest on, see kuuleb minu häält, **Jh** 18:37. Ma kuuletusin Vaimu häälele, **1Ne** 4:6–18. Mulle tuli hääl, öeldes: Enos, sinu patud on andeks antud, **En** 1:5. See oli täiusliku pehmuse tasane hääl ja see tungis sügavale hingepõhjani välja, **Hl** 5:29–33 (3Ne 11:3–7). Olgu minu enda hääle või minu teenijate häälega, see on sama, **ÕL** 1:38. Mida iganes nad räägivad kantuina Pühast Vaimust, on Issanda hääl, **ÕL** 68:2–4. Iga hing, kes kuuletub minu häälele, saab näha minu palet ja saab teadma, et mina olen, **ÕL** 93:1.

HÄÄLETAMINE. *Vt* Ühine nõusolek

HYDE, ORSON

Esimese käesoleval evangeeliumi ajajärgul kutsutud Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi liige (ÕL 68:1–3; 75:13; 102:3; 124:128–129). Ta täitis Kirikus palju missioone, sh

Püha Maa pühitsemine 1841. aastal juudi rahva tagasitulekuks.

IGAVENE ELU. *Vt ka* Elu; Kroon; Lepitama, lepitus; Selestiline hiilgus; Ülendus

Elada igavesti perekondadena Jumala juures (ÕL 132:19–20, 24, 55). Igavene elu on Jumala ülim and inimesele.

Sinul on igavese elu sõnad, **Jh** 6:68. See on igavene elu, et nad tunneksid sind, ainust tõelist Jumalat ja Jeesust Kristust, **Jh** 17:3 (ÕL 132:24). Võitle head usuvõitlust, hakka kinni igavesest elust! **1Tm** 6:12. Inimesed on vabad, et valida vabadust ja igavest elu, **2Ne** 2:27 (Hl 14:31). Vaimne mõtteviis on igavene elu, **2Ne** 9:39. Siis te olete sellel ahtal teerajal, mis viib igavesse ellu, **2Ne** 31:17–20. Kristusesse uskumine ja kuni lõpuni vastupidamine on igavene elu, **2Ne** 33:4 (3Ne 15:9). Rikas on see, kellel on igavene elu, **ÕL** 6:7 (ÕL 11:7). Igavene elu on suurim kõigist Jumala andidest, **ÕL** 14:7 (Rm 6:23). Õigemeelsed saavad rahu selles maailmas ja igavese elu tulevases, **ÕL** 59:23. Need, kes peavad vastu kuni lõpuni, saavad igavese elu krooni, **ÕL** 66:12 (ÕL 75:5). Kõigist, kes surevad ilma evangeeliumita, kes oleksid selle vastu võtnud, kui nad oleks edasi elanud, saavad Jumala selestilise kuningriigi pärijad, **ÕL** 137:7–9. Jumala töö ja hiilgus on tuua inimesele surematus ja igavene elu, **Ms** 1:39. Jumal annab igavese elu kuulekatele, **Ms** 5:11.

IGAVENE ISA. *Vt* Jumal, Jumalus; Taevane Isa

IGAVIKULINE ELU. *Vt* Igavene elu

IGAVIKULINE LEPING. *Vt* Leping; Uus ja igavikuline leping

IHA, IHARUS. *Vt ka* Abielurikkumine; Himu; Hooramine; Kõlbeline puhtus; Seksuaalne kõlblusetus

Kiindumus või soov patuse füüsilise lõbu järele, eriti seksuaalne kõlblusetus.

Joosepi isanda naine heitis talle silma, **1Ms** 39:7. Igaüks, kes naise peale vaatab teda himustades, on abielu rikkunud, **Mt** 5:28 (3Ne 12:28). Hoidu lihalikest himudest, mis sõdivad hinge vastu, **1Pt** 2:11. Lihahimu ja silmahimu ei ole Isast, **1Jh** 2:16. Ära püüdle enam oma silmahimude poole! **Al** 39:9. Pühadest seadustest üleastumise tõttu sai inimesest ihar, **ÕL** 20:20. Kui keegi rikub abielu oma südames – need ei saa Vaimu, **ÕL** 63:16. Lõpetage kõik oma himurad soovid! **ÕL** 88:121. Inimesed hakkasid olema lihalikud, iharad ja kuratlikud, **Ms** 5:13 (Mo 16:3; Ms 6:49).

IIOB

Vanas Testamendis õigemeelne mees, kellele said osaks tohutud kannatused, kuid kes jäi ometi ustavaks oma usule Jumalasse. Tema lugu on kirjas Iiobi raamatus.

Iiobi raamat: Kuigi raamat räägib Iiobi kannatustest, ei anna see täit vastust küsimusele, miks Iiobile (või kellelegi teisele) võib saada osaks valu ning perekonna ja varanduse kaotamine. Raamatus selgitatakse, et kannatuste kogemine ei tähenda tingimata, et inimene on patustanud. Issand võib kasutada kannatusi nii karistamiseks kui ka kogemuste andmiseks, distsiplineerimiseks ja õpetamiseks (ÕL 122).

Raamatu võib jagada neljaks osaks. Peatükid 1–2 on loo sissejuhatus. Peatükkides 3–31 tuuakse ära rida jutuajamisi Iiobi ja tema kolme sõbra vahel. Peatükkides 32–37 on kirjas neljanda sõbra Eliihu kõnelused, kes mõistab Iiobi süüdi muudel põhjustel kui esimesed kolm sõpra. Peatükkides 38–42 võetakse raamat kokku Iiobile antud kinnitusega, et ta on käitunud oma elus hästi algusest peale.

Iiobi raamatus õpetatakse, et kui inimesel on Jumala kohta õiged teadmised ja ta elab Jumalale meelepäraselt, suudab ta paremini vastu pidada teda kohtavatele katsumustele. Iiobi lakkamatut usku iseloomustavad sellised hüüded nagu: „Kuigi ta tapab mu, loodan ma ometi tema peale" (Kuningas *James*i piibliversioon, Ii 13:15). Iiobit mainitakse ka pühakirjakohtades Hs 14:14; Jk 5:11; ÕL 121:10.

IISAI. *Vt ka* Taavet

Vanas Testamendis Taaveti isa ning Kristuse ja kõigi Juuda kuningate esivanem.

Ruti poeg Oobed oli Iisai isa, **Rt** 4:17, 22. Loetletakse Iisai esivanemad kuni Juudani, **1Aj** 2:5–12 (Mt 1:5–6).

IISAK. *Vt ka* Aabraham

Vana Testamendi patriarh. Tema sündimine Aabrahamile ja Saarale nende vanas eas oli ime (1Ms 15:4–6; 17:15–21; 21:1–8). Aabrahami valmidus Iisak ohverdada oli Jumala ja tema Ainusündinud Poja võrdkuju (Jb 4:5). Iisak päris Aabrahami lepingu tõotused (1Ms 21:9–12; 1Ne 17:40; ÕL 27:10).

Iisak sündis, **1Ms** 21:1–7. Oleks Morija mäel ohvriks toodud, **1Ms** 22:1–19 (ÕL 101:4). Abiellus, **1Ms** 24. Tegeles oma poegadega, **1Ms** 27:1–28:9. Sai ülenduse osaliseks koos Aabrahami ja Jaakobiga, **ÕL** 132:37 (Mt 8:11).

IISEBEL. *Vt ka* Ahab

Vanas Testamendis paheline naine Foiniikiamaalt. Tema abikaasa oli Iisraeli kuningas Ahab (1Kn 16:30–31), kes valitses siis, kui Eelija oli prohvet.

Ühelgi teisel sündmusel pole nii arvestatav osakaal Iisraeli Põhjakuningriigi allakäimises kui Iisebeli abielul Ahabiga. Iisebel esitles Iisraelile Jehoova kummardamise asemel kõige halvemaid ebajumala kummardamise viise oma kodumaalt (1Kn 18:13, 19).

Iisebel tappis paljud Jumala prohvetid, **1Kn** 18:4. Iisebel püüdis tappa Eelijat, **1Kn** 19:1–3. Iisebeli pahelisus lõppes tema kohutava surmaga, **2Kn** 9:30–37.

IISRAEL. *Vt ka* Aabraham – Aabrahami seeme; Jaakob, Iisaki poeg; Lapsendamine

Iisrael on nimi, mille Issand pani Vanas Testamendis Iisaki pojale ja Aabrahami pojapojale Jaakobile (1Ms 32:29; 35:10). Nimi Iisrael võib viidata Jaakobile endale, tema järeltulijatele või kuningriigile, mis oli kunagi Vana Testamendi ajal nende järeltulijate valduses (2Sm 1:24; 23:3). Kui Mooses oli juhatanud Iisraeli lapsed Egiptuse vangistusest välja (2Ms 3–14), olid nad üle kolmesaja aasta kohtumõistjate valitsuse all. Alates kuningas Saulist valitsesid ühinenud Iisraeli üle kuningad. See oli nii kuni Saalomoni surmani, mil kümme suguharu hakkasid vastu Rehabeamile, et moodustada eraldi rahvas. Pärast Iisraeli kuningriigi jagunemist jätsid põhjapoolsed suguharud suurema kooslusena endale Iisraeli nime, samas kui lõunakuningriiki kutsuti Juudaks. Tänapäeval kutsutakse Iisraeliks ka Kaananimaad. Üheks Iisraeli tähenduseks on tõeline Kristusesse uskuja (Rm 10:1; 11:7; Gl 6:16; Ef 2:12).

Iisraeli kaksteist suguharu: Aabrahami pojapojal Jaakobil, kelle nimi muudeti Iisraeliks, oli kaksteist poega. Nende järeltulijaid tuntakse Iisraeli kaheteistkümne suguharuna või Iisraeli lastena. Kaksteist suguharu on järgmised: Ruuben, Siimeon, Leevi, Juuda, Issaskar ja Sebulon (Jaakobi ja Lea pojad); Daan ja Naftali (Jaakobi ja Billa pojad); Gaad ja Aaser (Jaakobi ja Silpa pojad); Joosep ja Benjamin (Jaakobi ja Raaheli pojad) (1Ms 29:32–30:24; 35:16–18).

Jaakob andis iga suguharu juhile enne oma surma õnnistuse (1Ms 49:1–28). Täiendava teabe saamiseks vt Jaakobi poegade nimesid.

Ruuben, Jaakobi esimese naise Lea esmasündinu, jäi ilma oma esmasünniõiguse õnnistusest ja kahekordsest pärandiosast kõlblusetuse tõttu (1Ms 49:3–4). Esmasünniõigus läks seejärel Joosepile, kes oli Jaakobi teise naise Raaheli esmasündinu (1Aj 5:1–2). Leevi, kelle suguharu Issand oli valinud teenima oma preesterluse täituritena, ei saanud pärandit, kuna neil oli eriline teenimiskutse kõigi suguharude seas. See võimaldas jagada Joosepi kahekordse pärandiosa Joosepi poegade Efraimi ja Manasse vahel (1Aj 5:1; Jr 31:9), keda loeti Iisraeli eraldi suguharudeks (JST, 1Ms 48:5–6).

Juuda suguharu liikmed pidid olema valitsejad kuni Messia tulekuni (1Ms 49:10; JST, 1Ms 50:24). Viimsel ajal on Efraimi suguharul eriline võimalus viia maailmale sõnum evangeeliumi taastamisest ja koguda kokku hajutatud Iisrael (5Ms 33:13–17). Tuleb aeg, mil Efraim saab Jeesuse Kristuse evangeeliumi kaudu juhirolli kõigi Iisraeli suguharude ühendamisel (Js 11:12–13; ÕL 133:26–34).

Iisraeli hajutamine: Issand hajutas ja vaevas Iisraeli kahteteistkümmet suguharu nende õigemeelsusetuse ja vastuhaku tõttu. Samas kasutas Issand oma väljavalitud rahva sellist hajutamist maailma rahvaste hulka selleks, et neid rahvaid õnnistada.

Teid ma pillutan rahvaste sekka, **3Ms** 26:33. Jehoova pillutab sind kõigi rahvaste sekka, **5Ms** 28:25, 37, 64. Ma teen nad hirmutuseks kõigile kuningriikidele maa peal, **Jr** 29:18–19. Ma sõelun Iisraeli sugu kõigi paganate seas, **Am** 9:9 (Sk 10:9). Jeesus läkitati Iisraeli soo kadunud lammaste juure, **Mt** 15:24. Mul on teisi lambaid, kes ei ole sellest tarast, **Jh** 10:16. Iisrael hajutatakse kogu maa pinnal, **1Ne** 22:3–8. Jaakob esitab Seenose mõistukuju vääris- ja metsõlipuudest, **Jb** 5–6. Isa töö algab hajutatud suguharude hulgas, **3Ne** 21:26.

Iisraeli kokkukogumine: Iisraeli koda kogutakse kokku viimsel ajal enne Kristuse tulemist (UA 1:10). Issand kogub kokku oma rahva Iisraeli, kui nad võtavad ta omaks ja peavad kinni tema käskudest.

Ta tõstab lipu ja nad tulevad, **Js** 5:26. Ma kogun sind suure halastusega, **Js** 54:7. Iisrael ja Juuda kogutakse nende maadele, **Jr** 30:3. Issand kogub Iisraeli soo rahvaste seast, kelle sekka nad on pillutatud, **Hs** 28:25. Aegade täiuse korraldamiseks võtab ta Kristuses kokku kõik, **Ef** 1:10. Kui Iisrael on hajutatud, kogutakse nad kokku, **1Ne** 15:12–17. Issand kogub kokku kõik inimesed Iisraeli kojast, **1Ne** 19:16 (3Ne 16:5). Nad tuuakse välja pimedusest ja nad saavad teada, et Issand on nende Päästja, **1Ne** 22:12. Jumal kogub ja loeb kokku oma lapsed, **1Ne** 22:25. Paganate rahvad kannavad Iisraeli tagasi nende pärandmaadele, **2Ne** 10:8 (3Ne 16:4). Minu rahvas ja minu sõna kogutakse üheks, **2Ne** 29:13–14. Vanemad on kutsutud äravalituid kokku koguma, **ÕL** 29:7 (ÕL 39:11). Ma kogun oma äravalitud, **ÕL** 33:6. Kogunege nii, et ma saaksin anda teile oma seaduse ja et teile antaks vägi kõrgest, **ÕL** 38:31–33. Ma taastan oma rahva, kes on Iisraeli kojast, **ÕL** 39:11. Pühad tulevad esile, **ÕL** 45:46. Mooses andis võtmed kokkukogumiseks, **ÕL** 110:11. Õigemeelsus ja tõde sööstavad üle maa ja koguvad kokku Issanda äravalitud, **Ms** 7:62. Kogunemist võrreldakse kotkaste kogunemisega korjuse juurde, **JSM** 1:27.

Iisraeli kümme kadunud suguharu: Need kümme Iisraeli suguharu moodustasid Iisraeli põhjakuningriigi ja nad viidi vangidena Assurisse 721 eKr. Tol ajal läksid nad „põhjapoolsetele maadele" ja jäid teistele teadmata kadunuks. Viimsel ajal tulevad nad tagasi.

Ma ütlen põhjamaale: anna! **Js** 43:6. Nad tulevad põhjapoolt, **Js** 49:12 (1Ne 21:12). Juuda ja Iisrael tulevad üheskoos põhjamaalt, **Jr** 3:18. Jehoova elab, kes tõi Iisraeli lapsed ära põhjamaalt, **Jr** 16:14–16. Ma toon nad põhjamaalt, **Jr** 31:8. Nefilased ja juudid saavad Iisraeli kadunud suguharude sõnad, **2Ne** 29:12–13. Lähen end näitama Iisraeli kadunud suguharudele, **3Ne** 17:4. Kui seda evangeeliumi jutlustatakse Iisraeli koja jäägile, kogutakse kadunud suguharud koju nende pärandmaale, **3Ne** 21:26–29. Mooses andis Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle võtmed Iisraeli kokkukogumiseks, **ÕL** 110:11. Issandale meenuvad need, kes on põhjapoolsetel maadel, **ÕL** 133:26–32. Me usume tegelikku Iisraeli kogumisse, **UA** 1:10.

IISRAELI HAJUTAMINE. *Vt* Iisrael – Iisraeli hajutamine

IISRAELI KODA. *Vt* Iisrael

IISRAELI KOGUMINE. *Vt* Iisrael – Iisraeli kokkukogumine

IISRAELI LAPSED. *Vt* Iisrael

IISRAELI PÜHA. *Vt* Jeesus Kristus

IKE. *Vt ka* Jünger

Loomadele või inimestele kaela pandud vahend, mille abil neid kokku rakendada. Kristuse ike sümboliseerib jüngripõlve, samas kui orjaike sümboliseerib rõhumist.

Minu ike on hea ja minu koorem on kerge, **Mt** 11:29–30. Ärge hakake võõras ikkes vedama ühes uskmatutega! **2Kr** 6:14. Ärge laske endid panna orjaikkesse! **Gl** 5:1. Me ei taha panna ühtegi orjaikkesse, **Al** 44:2. Pühade kannatused on raudne ike, tugev köidik, põrgu ahelad, **ÕL** 123:1–3, 7–8.

ILMUTUS. *Vt ka* Hääl; Inspiratsioon, inspireerima; Jumala sõna; Nägemus; Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine; Püha Vaim; Unenägu; Valgus, Kristuse valgus

Jumala viis lävida oma lastega maa peal.

Ilmutus võib tulla Kristuse Valguse ja Püha Vaimu kaudu inspiratsiooni, nägemuste, unenägude või inglite külastustena. Ilmutus annab juhatust, mis võib viia ustavad igavese pääsemiseni selestilises kuningriigis.

Issand teeb oma töö ilmsiks oma prohvetitele ja kinnitab usklikele, et prohvetitele antud ilmutused on õiged (Am 3:7). Issand annab ilmutuse kaudu isiklikku juhatust igaühele, kes seda otsib ja kellel on usku, kes parandab meelt ning on kuulekas Jeesuse Kristuse evangeeliumile. „Püha Vaim on ilmutaja," ütles Joseph Smith, ja „ükski inimene ei või saada Püha Vaimu, saamata ka ilmutusi."

Issanda Kirikus on Esimene Presidentkond ja Kaheteistkümne Apostli Kvoorum prohvetiteks, nägijateks ja ilmutajateks Kirikule ja maailmale. Kiriku president on ainuke, keda Issand on volitanud saama ilmutust Kiriku jaoks (ÕL 28:2–7). Iga inimene võib saada isiklikku ilmutust omaenda tarbeks.

Inimene elab kõigest, mis lähtub Jehoova suust, **5Ms** 8:3 (Mt 4:4; ÕL 98:11). Jehoova räägib vaikse, tasase sahinaga, **1Kn** 19:12. Kui nägemus puudub, muutub rahvas üleannetuks, **Õp** 29:18. Tõesti, Issand Jehoova ei tee midagi, ilmutamata oma nõu oma sulaseile prohveteile, **Am** 3:7. Õnnis oled sa, Siimon, Joona poeg, sest liha ja veri ei ole sulle seda ilmutanud, vaid mu Isa, **Mt** 16:15–19. Vaim juhatab teid kõigesse tõtte ja tulevasi asju ta kuulutab teile, **Jh** 16:13. Kui kellelgi teist on puudu tarkusest, see palugu Jumalalt, **Jk** 1:5. Kõik asjad ilmutatakse, **2Ne** 27:11. Ma annan inimlastele rea rea peale, **2Ne** 28:30. Ei ole midagi salajast, mida ei ilmutataks, 2Ne 30:17. Püha Vaim näitab teile kõik, **2Ne** 32:5. Ükski inimene ei tea Jumala teid muidu, kui et see oleks talle ilmutatud, **Jb** 4:8. Alma paastus ja palvetas, et saada ilmutust, **Al** 5:46. Ustavatele ilmutatakse asju, mida mitte kunagi ei ole ilmutatud, **Al** 26:22. Need, kes eitavad ilmutusi, ei tunne Jeesuse Kristuse evangeeliumi ega mõista pühakirju, **Mr** 9:7–8. Te ei saa mingit tunnistust enne teie usu proovilepanemist, **Et** 12:6. Minu sõna läheb kõik täide, ÕL 1:38. Kas ma ei rääkinud rahu sinu meelele selles asjas? **ÕL** 6:22–23. Ma räägin sulle sinu meeles ja sinu südames, **ÕL** 8:2–3. Kui see on õige, panen ma su südame põlema, **ÕL** 9:8. Ära eita ilmutuse vaimu! **ÕL** 11:25. Need, kes paluvad, saavad ilmutuse ilmutuse peale, **ÕL** 42:61. Mida iganes nad räägivad kantuna Pühast Vaimust, on Issanda hääl, **ÕL** 68:4. Jumal annab teile teadmisi, **ÕL** 121:26. Joseph Smith nägi Isa ja Poega, **JSA** 1:17. Me usume kõike, mida Jumal on ilmutanud ja mida Ta veel ilmutab, **UA** 1:7, 9.

IME. *Vt ka* Tunnustäht; Usk

Ebatavaline sündmus, mille põhjustajaks on Jumala vägi. Imed on tähtis osa Jeesuse Kristuse tööst. Nende juurde kuulub tervendamine, surnute elluäratamine ja ülestõusmine. Imed kuuluvad Jeesuse Kristuse evangeeliumi juurde. Selleks, et imed tuleksid ilmsiks, on vajalik usk (Mk 6:5–6; Mr 9:10–20; Et 12:12).

Kui vaarao räägib, tehke mõni tunnustäht, **2Ms** 7:9. Kedagi ei ole, kes teeb vägeva teo minu nimel ja suudab sedamaid rääkida minust kurja, **Mk** 9:39. Esimese tunnustähe tegi Jeesus Kaanas, **Jh** 2:11. Ma olen imede Jumal, **2Ne** 27:23. Jumala vägi teeb imesid, **Al** 23:6. Kristus võis näidata suuremaid imesid Ameerika mandril olijatele, kuna neil oli suur usk, **3Ne** 19:35. Jumal ei ole lakanud olemast imede Jumal, **Mr** 9:15. Ärge nõudke imesid, välja arvatud juhul, kui Issand teid käsib, **ÕL** 24:13–14. Mõnele on antud and teha imesid, **ÕL** 46:21 (Mn 10:12).

IMMAANUEL. *Vt ka* Jeesus Kristus

Üks Jeesuse Kristuse nimedest. See tuleneb heebreakeelsetest sõnadest, mille tähenduseks on „Jumal meiega".

Immaanuel on aunimetus, mis anti Jumala kaudu tuleva vabastuse tunnustähena (Js 7:14). Jesaja viites Immaanuelile tunneb Matteus iseäranis ära prohvetliku kuulutuse Jeesuse sünnist surelikkusesse (Mt 1:18–25). See nimi esineb ka viimse aja pühakirjades (2Ne 17:14; 2Ne 18:8; ÕL 128:22).

INGLID

Taevas on kahte liiki olendeid, keda kutsutakse ingliteks: need, kes on vaimud, ja need, kellel on lihast ja luust keha. Inglid, kes on vaimud, ei ole veel saanud lihast ja luust keha, või on nad vaimud, kellel oli kunagi

surelik keha ja kes ootavad ülestõusmist. Inglid, kellel on lihast ja luust keha, on kas surnuist üles tõusnud või muudetud.

Pühakirjades on palju viiteid inglite tööle. Vahel räägivad inglid Jumala sõnumeid edastades kõuemürina häälega (Mo 27:11–16). Ingliteks võidakse kutsuda ka õigemeelseid surelikke inimesi (JST, 1Ms 19:15). Mõned inglid teenivad Jumala trooni ümber taevas (Al 36:22).

Pühakirjades räägitakse ka kuradi inglitest. Nemad on need vaimud, kes järgnesid Lutsiferile ning aeti välja Jumala juurest surelikkusele eelnenud elus ja heideti alla maa peale (Ilm 12:1–9; 2Ne 9:9, 16; ÕL 29:36–37).

Jaakob nägi Jumala ingleid üles ja alla astumas, **1Ms** 28:12. Jaakobile tulid vastu Jumala inglid, **1Ms** 32:2–3. Giideon nägi Jehoova inglit palgest palgesse, **Km** 6:22. Ingel sirutas oma käe Jeruusalemma kohale, et seda hävitada, **2Sm** 24:16. Üks ingel puudutas Eelijat ja ütles temale: „Tõuse üles, söö!", **1Kn** 19:5–7. Taaniel nägi ingel Gabrieli nägemuses, **Tn** 8:15–16. Ingel Miikael aitas Taanieli, **Tn** 10:13. Ingel Gabriel läkitati Jumala juurest, **Lk** 1:19, 26–27. Kuradi inglid pannakse ahelatega kohtuks kinni, **Jd** 1:6 (2Pt 2:4). Inimesed nägid ingleid laskumas taevast, **3Ne** 17:24. Moroni kirjutas inglite teenimisest, **Mn** 7:25–32. Aaroni preesterlus kätkeb inglite teenimise võtmeid, **ÕL** 13. Moroni, Ristija Johannes, Peetrus, Jaakobus, Johannes, Mooses, Eelija ja Eelijas teenisid kõik inglitena Joseph Smithi, **ÕL** 27:5–12. Te ei suuda välja kannatada inglite teenimist, **ÕL** 67:13. Peaingel Miikael on Aadam, **ÕL** 107:54. Inglid on ülestõusnud isikud, kellel on lihast ja luust keha, **ÕL** 129. Sellel maal ei teeni ühtegi inglit peale nende, kes kuuluvad selle juurde, **ÕL** 130:5. Inimesed, kes ei kuuletu Jumala igavese abielu seadusele, ei võta naisi ega lähe mehele, vaid on määratud ingliteks taevas, **ÕL** 132:16–17.

INIMENE, INIMESED. *Vt ka* Jumal, Jumalus; Jumala pojad ja tütred; Vaim; Vaimne loomine

Viitab kogu inimkonnale, nii meestele kui naistele. Kõik mehed ja naised on sõna otseses mõttes Taevase Isa vaimne järelkasv. Kui nad sünnivad surelikkusesse, saavad nad füüsilise, sureliku keha. Need kehad loodi Jumala näo järgi (1Ms 1:26–27). Mehed ja naised, kes on ustavad vajalike talituste saamisel, oma lepingutest kinnipidamisel ja Jumala käskudele kuuletumisel, ülendatakse ja nad saavad selliseks nagu Jumal.

Jumal lõi inimese oma näo järgi, **1Ms** 1:27 (Mo 7:27; ÕL 20:17–18). Mis on inimene, et sa temale mõtled? **Ps** 8:5–6. Neetud on mees, kes loodab inimeste peale, teeb liha oma käsivarreks, **Jr** 17:5 (2Ne 4:34; 28:26, 31). Kui ma sain meheks, siis ma hülgasin selle, mis on omane väetimale lapsele, **1Kr** 13:11. Inimesed on, et nad võiksid tunda rõõmu, **2Ne** 2:25. Loomupärane inimene on Jumala vaenlane, **Mo** 3:19. Missugused mehed te peaksite olema? **3Ne** 27:27. Mitte Jumala töö, vaid inimeste töö on see, mis läheb nurja, **ÕL** 3:3. Sa poleks tohtinud karta inimesi rohkem kui Jumalat, **ÕL** 3:7 (ÕL 30:11; 122:9). Kõik asjad on tehtud inimese heaks ja temale kasutamiseks, **ÕL** 59:18. Ma tean, et inimene ei ole mitte midagi, **Ms** 1:10. Jumala töö ja hiilgus on tuua inimesele surematus ja igavene elu, **Ms** 1:39.

Inimene, Taevase Isa vaimulaps: Nad heitsid silmili maha ja ütlesid: „Jumal, kõige liha vaimude Jumal", **4Ms** 16:22 (4Ms 27:16). Teie olete Jehoova, oma Jumala lapsed, **5Ms** 14:1. Teie olete jumalad ja olete kõik Kõigekõrgema lapsed, **Ps** 82:6. Teie olete elava Jumala lapsed, **Ho** 2:1. Eks ole meil kõigil üks isa? Eks ole meid loonud üks Jumal? **Ml** 2:10. Me oleme Jumala sugu, **Ap** 17:29. Vaim tunnistab ühes meie vaimuga, et me oleme Jumala lapsed, **Rm** 8:16. Alistuda vaimude Isale, **Hb** 12:9. Kõikide inimeste vaimud võetakse koju selle Jumala juurde, kes andis neile elu, **Al** 40:11. Maailma elanikud on Jumalale sündinud pojad ja tütred, **ÕL** 76:24. Inimene oli algul Isa juures, **ÕL** 93:23, 29. Jumal lõi kõik inimesed vaimselt, enne kui nad olid maa pinnal, **Ms** 3:5–7. Mina olen Jumal, mina tegin maailma ja inimesed enne, kui nad olid lihas, **Ms** 6:51.

Inimene, võimeline saama selliseks nagu Taevane Isa: Teie olge siis täiuslikud nõnda nagu teie Isa, **Mt** 5:48 (3Ne 12:48). Eks teie käsuõpetuses ole kirjutatud: Teie olete jumalad? **Jh** 10:34 (ÕL 76:58). Meist võivad saada nii

Jumala pärijad kui ka Kristuse kaaspärijad, **Rm** 8:17. Sa oled laps; aga kui sa oled laps, siis oled ka pärija Jumala kaudu, **Gl** 4:7. Me oleme tema ilmudes tema sarnased, **1Jh** 3:2. Kes võidab, sellele ma annan istuda ühes minuga minu aujärjel, **Ilm** 3:21. Neil olen ma lasknud saada Jumala poegadeks, **3Ne** 9:17. Nemad, kes pärivad selestilise kuningriigi, on jumalad, nimelt Jumala pojad, **ÕL** 76:50, 58. Siis nad on jumalad, sest neil on kõik võim, **ÕL** 132:20.

INIMESE POEG. *Vt ka* Jeesus Kristus; Jumal, Jumalus

Üks nimetus, mida Jeesus Kristus kasutas iseendast kõneledes (Lk 9:22; Lk 21:36). Selle tähenduseks oli Pühaduse Inimese Poeg. Pühaduse Inimene on üks Isa Jumala nimedest. Kui Jeesus nimetas end Inimese Pojaks, kuulutas ta avalikult oma jumalikke sugulussidemeid Isaga. Seda nimetust leiab sageli Evangeeliumides. Viimse aja ilmutus kinnitab, et see Päästja nimi on erilise tähendusega ja püha (ÕL 45:39; 49:6, 22; 58:65; Ms 6:57).

INSPIRATSIOON, INSPIREERIMA. *Vt ka* Ilmutus; Püha Vaim

Jumalalt inimesele antud jumalik juhatus. Inspiratsioon tuleb sageli Vaimu kaudu erinevatel viisidel inimese meelde ja südamesse.

Tule järel tuli vaikne, tasane sahin, **1Kn** 19:12. Püha Vaim õpetab teile kõik ja tuletab teile meelde kõik, **Jh** 14:26. Tõe Vaim juhatab teid kõigesse tõtte, **Jh** 16:13. Vaim juhtis mind, sest ma ei teadnud ette, mida ma peaksin tegema, **1Ne** 4:6. Mu meelde tuli Issanda hääl, **En** 1:10. Kõik, mis kutsub ja meelitab tegema head, on innustatud Jumalast, **Mn** 7:13–16. Kas ma ei rääkinud rahu sinu meelele? **ÕL** 6:23. Ma räägin sulle sinu meeles ja sinu südames, **ÕL** 8:2. Minu Vaim valgustab su meelt ja täidab su hinge rõõmuga, **ÕL** 11:13. Selsamal momendil antakse sulle, mida sa pead rääkima ja kirjutama, **ÕL** 24:6 (ÕL 84:85). Vaikne, tasane hääl tungib ja sõstab läbi kõikide asjade, **ÕL** 85:6.

ISA, SURELIK. *Vt ka* Lapsevanemad; Patriarh; Patriarhaalsed õnnistused; Perekond

Püha nimetus, mis viitab mehele, kellele on sündinud laps või kes on lapse seaduslikult lapsendanud.

Sa pead oma isa ja ema austama, **2Ms** 20:12 (5Ms 5:16; Mt 19:19; Mo 13:20). Isa noomib poega, kellele Ta head tahab, **Õp** 3:12. Isad, ärge ärritage oma lapsi vihale! **Ef** 6:1–4. Mind õpetati mõningal määral kõiges, mida minu isa teadis, **1Ne** 1:1. Mu isa oli õiglane mees, sest ta õpetas mulle, **En** 1:1. Alma palvetas oma poja pärast, **Mo** 27:14. Alma andis käsud oma poegadele, **Al** 36–42. Heelaman andis oma poegadele nende esimeste vanemate nimed, **Hl** 5:5–12. Mormon mõtles alati oma poja peale oma palvetes, **Mn** 8:2–3. Suuri asju võidakse nõuda isade käest, **ÕL** 29:48. Igal mehel on kohustus hoolt kanda oma pere eest, **ÕL** 75:28. Ta käskis mul minna oma isa juurde, **JSA** 1:49.

ISMAEL, AABRAHAMI POEG. *Vt ka* Aabraham; Haagar

Vanas Testamendis Aabrahami ja Saarai egiptlannast ümmardaja Haagari poeg (1Ms 16:11–16). Issand tõotas nii Aabrahamile kui ka Haagarile, et Ismaelist saab suure rahva isa (1Ms 21:8–21).

Leping tuli pigem läbi Iisaki kui Ismaeli kaudu, **1Ms** 17:19–21 (Gl 4:22–5:1). Jumal õnnistas Ismaeli, et ta saaks viljakaks, **1Ms** 17:20. Ismael aitas Aabrahami matta, **1Ms** 25:8–9. Ismaeli kaheteistkümne poja nimed, **1Ms** 25:12–16. Ismael suri, **1Ms** 25:17–18. Eesav võttis enesele naiseks Ismaeli tütre Mahalati, **1Ms** 28:9.

ISMAEL, NEFI ÄI. *Vt ka* Lehhi, Nefi isa

Mees Mormoni Raamatus, kes liitus koos oma perega Lehhi perekonnaga, kui nad rändasid tõotatud maale.

Nefi naasis koos oma vendadega Jeruusalemma ning veenis Ismaeli ja tema perekonda minema koos Lehhi ja tema perega tõotatud maale, **1Ne** 7:2–5. Nende kahe perekonna liikmed abiellusid omavahel, **1Ne** 16:7. Ismael suri kõnnumaal, **1Ne** 16:34.

ISSAND. *Vt ka* Jeesus Kristus; Jehoova; Jumal, Jumalus

Nimetus, mis väljendab sügavat lugupidamist ja austust Isa Jumala ja Päästja Jeesuse

Kristuse vastu. See nimetus viitab nende seisusele ülimate armastavate isandatena oma loodu üle.

Issandal pole midagi võimatu, **1Ms** 18:14. Jehoova kõneles Moosesega palgest palgesse, **2Ms** 33:11. Armasta Jehoovat, oma Jumalat! **5Ms** 6:5 (Mt 22:37; Mk 12:30). Mina ja mu pere, meie teenime Jehoovat, **Jos** 24:15. Jehoova on mu karjane, **Ps** 23:1. Jehoova on tugev ja vägev, vägev sõjas, **Ps** 24:8. Issand Jehoova on mu tugevus, **Js** 12:2 (2Ne 22:2). Mina, Jehoova, olen su päästja, su lunastaja, **Js** 60:16. Sina pead Issandat, oma Jumalat, kummardama, **Mt** 4:10 (Lk 4:8). Mis suuri asju Issand on teinud, **Mk** 5:19. On üks Issand Jeesus Kristus, **1Kr** 8:6. On üks Issand, üks usk, üks ristimine, **Ef** 4:5. Issand ise tuleb taevast alla, **1Ts** 4:16. Ma lähen ja teen seda, mida Issand on käskinud, **1Ne** 3:7. Issand mõistab õigemeelsusega kohut vaeste üle, **2Ne** 30:9. Issand Jumal, Aabrahami Jumal, vabastas iisraellased orjusest, **Al** 29:11. Seda rahvast ei saa päästa miski muu kui ainult meeleparandus ja usk Issandasse, **Hl** 13:6 (Mo 3:12). Kuula oma Issanda, Jeesuse Kristuse sõnu! **ÕL** 15:1. Otsige alati Issanda palet! **ÕL** 101:38. Issanda kuub on punane teisel tulemisel, **ÕL** 133:48 (Js 63:1–4). Aabraham rääkis Issandaga palgest palgesse, **Aabr** 3:11. Meusume,etevangeeliumiesimenepõhimõte on usk Issandasse Jeesusesse Kristusesse, **UA** 1:4.

ISSANDA KODA. *Vt* Tempel, Issanda koda

ISSANDA PÄEV. *Vt* Hingamispäev

ISSANDA SÖÖMAAEG. *Vt* Sakrament

ISSANDA VIINAMÄGI. *Vt ka* Iisrael; Põld

Vaimse tööpõllu sümbol. Pühakirjades viitab Issanda viinamägi tavaliselt Iisraeli kojale või Jumala kuningriigile maa peal. Vahel viidatakse sellega ka üldises mõttes maailma rahvastele.

Iisraeli sugu on vägede Jehoova viinamägi, **Js** 5:7 (2Ne 15:7). Jeesus esitas tähendamissõna töötegijaist viinamäel, **Mt** 20:1–16. Iisrael on võrreldav väärisõlipuuga, mille eest hoolitsetakse Issanda viinamäel, **Jb** 5. Issanda teenijad kärbivad tema viinamäe puid viimast korda, **Jb** 6. Issand õnnistab kõiki, kes tema viinamäel vaeva näevad, **ÕL** 21:9 (Al 28:14). Nähke vaeva minu viinamäel viimast korda! **ÕL** 43:28.

ISSASKAR. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja Lea poeg (1Ms 30:17–18; 35:23; 46:13). Tema järeltulijatest sai üks Iisraeli kaheteistkümnest suguharust.

Issaskari suguharu: Jaakobi õnnistus Issaskarile on kirjas 1Ms 49:14–15. Pärast Kaananisse elamaasumist sai see suguharu endale ühe viljakaima maa Palestiinas, kaasa arvatud Jisreeli tasandiku. Issaskari maa piirides oli mitu Juudi ajaloos tähtsat paika, nagu Karmel, Megiddo, Dotan, Gilboa, Jisreel, Taabor ja Naatsaret (Jos 19:17–23).

JAAFET. *Vt ka* Noa, Piibli patriarh

Vana Testamendi prohveti Noa vanim poeg (Ms 8:12).

Noale sündis Jaafet, **1Ms** 5:32 (1Ms 6:10; Ms 8:12). Jaafet ja tema naine läksid Noa laeva, **1Ms** 7:13. Jaafet tuli laevast välja, **1Ms** 9:18. Jumal andku avarust Jaafetile, **1Ms** 9:27.

JAAKOB, IISAKI POEG. *Vt ka* Eesav; Iisak; Iisrael

Vana Testamendi patriarh ja prohvet; noorem Iisaki ja Rebeka kaksikutest poegadest (1Ms 25:19–26). Jaakob sai endale esmasünniõiguse oma venna Eesavi ees. See sündis Jaakobi väärilisuse tõttu ja kuna ta abiellus lepingu all, samas kui Eesav põlgas oma esmasünniõigust ja abiellus lepinguväliselt (1Ms 25:30–34; 26:34–35; 27; 28:6–9; Hb 12:16).

Rebeka sai Issandalt teada, et Eesav hakkab teenima Jaakobit, **1Ms** 25:23. Ostis Eesavilt esmasünniõiguse, **1Ms** 25:29–34. Nägi und redelist, mis viis taevasse, **1Ms** 28. Abiellus Lea ja Raaheliga, **1Ms** 29:1–30. Tal oli kaksteist poega ja üks tütar, **1Ms** 29:31–30:24; 35:16–20. Abiellus Billa ja Silpaga, **1Ms** 30:3–4, 9. Nimi muudeti Iisraeliks, **1Ms** 32:29. Nägi Jumalat palgest palgesse, **1Ms** 32:31. Eelistas Joosepit, **1Ms** 37:3. Läks koos oma perega Egiptusesse, **1Ms** 46:1–7. Õnnistas oma poegi ja nende järelpõlvi, **1Ms** 49. Suri, **1Ms** 49:33. Pidas kinni käskudest ja on täna ülendatuna taevas aujärjel koos Aabrahami ja Iisakiga, **ÕL** 132:37.

JAAKOB, LEHHI POEG. *Vt ka* Lehhi, Nefi isa

Mormoni Raamatus prohvet ja mitme jutluse autor 2. Nefi ja Jaakobi raamatus (2Ne 6–11; Jb 1–7).

Jaakobi raamat: Kolmas raamat Mormoni Raamatus. Peatükis 1 räägitakse, et Nefi andis ülestähendused Jaakobile ning pühitses seejärel Jaakobi ja tema venna Joosepi rahva preestriteks ja õpetajateks. Peatükid 2–4 on jutlused, kus manitsetakse inimesi olema kõlbeliselt puhtad. Jaakob õpetas ka lunastava Messia tulemisest ja tõi välja põhjused, miks mõned inimesed Iisraelis ei võta teda vastu, kui ta tuleb. Peatükkides 5 ja 6 on kirjas Jaakobi tunnistus ja prohvetlik mõistukuju Iisraeli rahva ajaloost ja missioonist. Peatükis 7 on kirjas lugu vastuhakkajast õpetatud mehest, kelle nimi oli Serem, kelle Jaakobi jumalik tunnistus maha surus.

JAAKOBUS, ALFEUSE POEG

Üks kaheteistkümnest apostlist, kelle Jeesus oma sureliku teenimistöö ajal välja valis (Mt 10:3; Mk 3:18; Lk 6:15; Ap 1:13).

JAAKOBUS, ISSANDA VEND

Uues Testamendis Issanda (Gl 1:19) ning Joosese, Siimona ja Juuda vend, kellel olid ka mõned õed (Mt 13:55–56; Mk 6:3; Jd 1:1). Teda teati ka õiglase Jaakobusena ja tal oli Kirikus Jeruusalemmas tähtis ametikoht (Ap 12:17; 15:13; 1Kr 15:7; Gl 2:9–12). Tema kirjutas ilmselt Jaakobuse kirja.

Jaakobuse kiri: Raamat Uues Testamendis. See oli algselt kiri, mis oli suunatud laialihajutatud Iisraeli kaheteistkümnele suguharule ja kirjutati tõenäoliselt Jeruusalemmas. Kirjas on selgelt välja toodud mõned praktilist usku puudutavad üksikasjad, sh peatükis 1 olev tähtis nõuanne, et kui kellelgi on puudu tarkusest, peaks ta paluma abi Jumalalt (Jk 1:5–6; JSA 1:9–20). Peatükis 2 käsitletakse usku ja tegusid. Peatükkides 3 ja 4 räägitakse oma keele talitsemise vajadusest ja manitsetakse, et pühad ei räägiks üksteisest kurja. Peatükis 5 kannustatakse pühasid kannatlikkusele ja haigena õnnistuse saamiseks vanemate poole pöörduma; seal õpetatakse ka õnnistustest, mis tulevad, kui aidata teisi usule pöörata.

JAAKOBUS, SEBEDEUSE POEG

Üks kaheteistkümnest apostlist, kelle Jeesus oma sureliku teenimistöö ajal välja valis. Ta oli Johannese vend. Ta oli üks kolmest väljavalitud apostlist, kes olid koos Jeesusega teatud eriliste sündmuste ajal: Jairuse tütre ülesäratamisel (Mk 5:37), Jeesuse muutmisel (Mt 17:1; Mk 9:2; Lk 9:28) ja Ketsemanis (Mt 26:37; Mk 14:33). Ta taastas koos Peetruse ja Johannesega Melkisedeki preesterluse maa peale, pühitsedes ametisse Joseph Smithi (ÕL 27:12; 128:20; JSA 1:72).

JAAROM

Mormoni Raamatus Enose poeg ja Lehhi lapselapselaps. Ta pidas nefilaste ülestähendusi kuuskümmend aastat, 420–361 eKr (En 1:25; Jm 1:13). Ta oli ustav mees, kes otsustas, et ei kirjuta eriti palju ajaloo ülestähendusse (Jm 1:2).

Jaaromi raamat: Selles Mormoni Raamatu raamatus on ainult viisteist salmi. Jaarom pani kirja, et nefilased elasid endiselt Moosese seaduse järgi ja ootasid Kristuse tulemist. Neid juhtisid kuningad, kes olid vägevad mehed usus. Võttes kuulda oma prohveteid, preestreid ja õpetajaid, saatis neid edu.

JACKSONI MAAKOND (AMEERIKA ÜHENDRIIGID, MISSOURI OSARIIK). *Vt ka* Uus Jeruusalemm

Pühade kogunemispaik viimseil päevil; s.o keskus, kuhu nad rajavad Uue Jeruusalemma (ÕL 57–58; 82; 101:69–71; 105:28).

JAKOOBUS. *Vt* Jaakobus, Alfeuse poeg; Jaakobus, Issanda vend; Jaakobus, Sebedeuse poeg

JEERIKO

Müüriga ümbritsetud linn Jordani orus, 245 meetrit alla merepinna. Jeeriko on selle paiga lähedal, kus iisraellased jõe ületasid, kui nad esimest korda tõotatud maa pinnale astusid (Jos 2:1–3; 3:16; 6).

Jeeriko vallutamine, **Jos** 6:1–20. Joosua pani Jeerikole needuse, **Jos** 6:26 (1Kn 16:34). Jeeriko asus Benjaminile määratud maa-alal, **Jos** 18:11–12, 21. Issand käis Jeerikos oma viimasel teekonnal Jeruusalemma, **Mk** 10:46 (Lk 18:35; 19:1).

JEESUS KRISTUS. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Alfa ja Oomega; Algus; Arm; Eestkostja; Elav vesi; Eluleib; Esmasündinu; Evangeeliumid; Hea Karjane; Immaanuel; Inimese Poeg; Issand; Jeesuse Kristuse teine tulemine; Jehoova; Jumal, Jumalus; Jumala Tall; Kalju; Kirgastumine – Kristuse kirgastumine; Kolgata; Lepitama, lepitus; Loodu, loomine; Lunastaja; Lunastama, lunastus; Lunastusplaan; Lõputu; Maarja, Jeesuse ema; Meeleparandus; Messias; MINA OLEN; Mäejutlus; Nurgakivi; Ohverdus; Pattude andekssaamine; Peigmees; Päästja; Rist; Ristilöömine; Sakrament; Südametunnistus; Sündinud; Taevassetõusmine; Tee; Trööstija; Usk; Vabastaja; Vahemees, vahendaja; Valgus, Kristuse valgus; Vaskmadu; Veri; Võitu; Ülestõusmine

Kristuse (kreekakeelne sõna) ja *Messia* (heebreakeelne sõna) tähenduseks on „võitu". Jeesus Kristus on Isa Esmasündinu vaimus (Hb 1:6; ÕL 93:21). Ta on Isa Ainusündinu lihas (Jh 1:14; 3:16). Ta on Jehoova (ÕL 110:3–4) ja oli ette määratud oma suurde kutsesse enne maailma loomist. Isa juhatuse all lõi Jeesus maa ja kõik, mis sellel on (Jh 1:3, 14; Ms 1:31–33). Ta sündis Maarjale Petlemmas, elas patuta elu ja tegi täiusliku lepituse kogu inimkonna pattude eest, valades oma verd ja andes oma elu ristil (Mt 2:1; 1Ne 11:13–33; 3Ne 27:13–16; ÕL 76:40–42). Ta tõusis surnuist, kindlustades seeläbi, et kogu inimkond tõuseb lõpuks üles. Jeesuse lepituse ja ülestõusmise kaudu saavad need, kes parandavad meelt oma pattudest ja kuuletuvad Jumala käskudele, elada igavesti koos Jeesuse ja Isaga (2Ne 9:10–12; 21–22; ÕL 76:50–53, 62).

Jeesus Kristus on ülevaim isik, kes on kunagi sündinud siin maa peal. Tema elu on täiuslikuks eeskujuks sellest, kuidas kogu inimkond peaks elama. Kõik palved, õnnistamised ja preesterluse talitused tuleb teha tema nimel. Ta on isandate Isand, kuningate Kuningas, Looja, Päästja ja kogu maa Jumal.

Jeesus Kristus tuleb taas väes ja hiilguses, et valitseda tuhandeaastase rahuriigi ajal maa peal. Viimasel päeval mõistab ta kohut kogu inimkonna üle (Al 11:40–41; JSM 1).

Kokkuvõte tema elust (sündmuste järjekorras): Jeesuse sünni ja missiooni etteennustamine, **Lk** 1:26–38 (Js 7:14; 9:5–6; 1Ne 11). Sünd, **Lk** 2:1–7 (Mt 1:18–25). Ümberlõikamine, **Lk** 2:21. Esitlemine templis, **Lk** 2:22–38. Tarkade külastus, **Mt** 2:1–12. Joosep ja Maarja põgenevad koos temaga Egiptusesse, **Mt** 2:13–18. Naatsaretti toomine, **Mt** 2:19–23. Templi külastamine kaheteistkümneaastaselt, **Lk** 2:41–50. Tal on vennad ja õed, **Mt** 13:55–56 (Mk 6:3). Ristimine, **Mt** 3:13–17 (Mk 1:9–11; Lk 3:21–22). Ahvatleb kurat, **Mt** 4:1–11 (Mk 1:12–13; Lk 4:1–13). Jüngrite kutsumine, **Mt** 4:18–22 (Mt 9:9; Mk 1:16–20; 2:13–14; Lk 5:1–11, 27–28; 6:12–16; Jh 1:35–51). Kaheteistkümnele volituse andmine, **Mt** 10:1–4 (Mk 3:13–19; Lk 6:12–16). Mäejutlus, **Mt** 5–7. Oma surma ja ülestõusmise etteennustamine, **Mt** 16:21 (Mt 17:22–23; 20:17–19; Mk 8:31; 9:30–32; 10:32–34; Lk 9:22; 18:31–34). Kirgastamine, **Mt** 17:1–9 (Mk 9:2–8; Lk 9:28–36). Seitsmekümne läkitamine, **Lk** 10:1–20. Kuninglik tulek Jeruusalemma, **Mt** 21:1–11 (Mk 11:1–11; Lk 19:29–40; Jh 12:12–15). Sakramendi sisseseadmine, **Mt** 26:26–29 (Mk 14:22–25; Lk 22:19–20). Kannatused ja palve Ketsemanis, **Mt** 26:36–46 (Mk 14:32–42; Lk 22:39–46). Reetmine, vahistamine ja hülgamine, **Mt** 26:47–56 (Mk 14:43–53; Lk 22:47–54; Jh 18:2–13). Ristilöömine, **Mt** 27:31–54 (Mk 15:20–41; Lk 23:26–28, 32–49; Jh 19:16–30). Ülestõusmine, **Mt** 28:1–8 (Mk 16:1–8; Lk 24:1–12; Jh 20:1–10). Ülestõusmisele järgnenud ilmumine, **Mt** 28:9–20 (Mk 16:9–18; Lk 24:13–48; Jh 20:11–31; Ap 1:3–8; 1Kr 15:5–8). Taevasse tõusmine, **Mk** 16:19–20 (Lk 24:51–53; Ap 1:9–12). Ilmumine nefilastele, **3Ne** 11:1–17 (3Ne 11–26). Ilmumine Joseph Smithile, **JSA** 1:15–20.

Jeesuse Kristuse eeskuju: Ma olen teile andnud eeskuju, **Jh** 13:15. Mina olen tee ja tõde ja elu, **Jh** 14:6. Kristuski kannatas teie eest ja jättis teile eeskuju, et te käiksite tema jälgedes, **1Pt** 2:21. Kui inimene ei järgne elava Jumala

Poja eeskujule, ei saa ta päästetud, **2Ne** 31:16. Ma soovin, et te oleksite täiuslikud just nagu mina, **3Ne** 12:48. Jälgige alati seda, et te teete, just nagu mina olen teinud! **3Ne** 18:6. Ma olen andnud teile eeskuju, **3Ne** 18:16. Neid tegusid, mida te olete näinud mind tegemas, tuleb ka teil teha, **3Ne** 27:21, 27. Jeesuse Kristuse tõelised järgijad saavad tema sarnaseks, **Mn** 7:48.

Jeesuse Kristuse hiilgus: Jehoova auhiilgus täitis elamu, **2Ms** 40:34–38. Kõik maailm on täis Tema au, **Js** 6:3 (2Ne 16:3). Jehoova auhiilgus koidab su kohal, **Js** 60:1–2. Inimese Poeg tuleb oma Isa auhiilguses, **Mt** 16:27. Austa mind sina selle auga, mis mul oli sinu juures enne maailma olemasolu, **Jh** 17:5. Iisraeli Püha peab valitsema suure hiilgusega, **1Ne** 22:24. Meil oli lootus tema hiilgusele, **Jb** 4:4. Jumala Poeg tuleb oma hiilguses, **Al** 5:50. Ta selgitas kõike algusest peale kuni selle ajani, mil ta tuleb oma hiilguses, **3Ne** 26:3. Minu apostlid seisavad riietatuna auhiilguses, just nagu minagi olen, **ÕL** 29:12 (ÕL 45:44). Me nägime Poja hiilgust Isa paremal käel, **ÕL** 76:19–23. Johannes nägi minu hiilguse täiust ja andis sellest tunnistuse, **ÕL** 93:6 (Jh 1:14). Tema pale säras eredamalt kui päike, **ÕL** 110:3. Tema hiilgus oli minu peal ja ma nägin tema palet, **Ms** 1:1–11. Minu töö ja minu hiilgus on see, **Ms** 1:39.

Jeesuse Kristuse kohta antud tunnistus: Paulus tunnistas, et Jeesus on Messias, **Ap** 18:5. Isegi kurjad vaimud tunnistasid, et tunnevad Jeesust, **Ap** 19:15. Ükski ei või ütelda: „Jeesus on Issand!" kui vaid Pühas Vaimus, **1Kr** 12:3. Kõik põlved nõtkuvad ja iga keel tunnistab, et Jeesus Kristus on Issand, **Fl** 2:10–11. Me räägime Kristusest, me tunneme rõõmu Kristusest, me jutlustame Kristusest, me kuulutame prohvetlikult Kristusest, **2Ne** 25:26. Mormoni Raamatu ülesandeks on veenda juute ja paganaid, et Jeesus on tõesti Kristus, **2Ne** 26:12 (Mormoni Raamatu tiitelleht). Prohvetid ja pühakirjad tunnistavad Kristusest, **Jb** 7:11, 19. Otsige seda Jeesust, kellest prohvetid ja apostlid on kirjutanud! **Et** 12:41. Me nägime teda ja kuulsime häält tunnistamas, et tema on Ainusündinu, **ÕL** 76:20–24. Igavesed elud on see – tunda Jumalat ja Jeesust Kristust, **ÕL** 132:24. Me usume Jumalasse, Igavesse Isasse, ja Tema Pojasse Jeesusesse Kristusesse, **UA** 1:1. Me usume, et Kristus saab isiklikult valitsema maa peal, **UA** 1:10.

Kiriku pea: Kristus on koguduse pea, **Ef** 5:23 (Ef 1:22; 4:15). Tema on ihu – see on koguduse – pea, **Kl** 1:18. See on minu kirik, **Mo** 26:22 (Mo 27:13). Kristus oli nende usu alustaja ning täidesaatja, **Mn** 6:1–4. Selle kiriku olen ma rajanud, **ÕL** 33:5 (3Ne 27:3–8).

Kohtumõistja: Ta mõistab kohut maailmale õiguses, **Ps** 9:9 (3Ne 27:16). Ta tuleb kohut mõistma maailmale, **Ps** 96:13. Jumal mõistab kohut õigele ja õelale, **Kg** 3:17. Tema mõistab kohut paganate vahel, **Js** 2:4 (Mi 4:3; 2Ne 12:4). Ta mõistab viletsaile kohut õiguses, **Js** 11:2–4. Isa on andnud kõik kohtu Poja kätte, **Jh** 5:22. Kui mina kohut mõistan, siis on minu otsus tõsi, **Jh** 8:16. Tema on Jumala poolt seatud elavate ja surnute kohtumõistja, **Ap** 10:42 (2Tm 4:1). Jumal mõistab kohut inimeste salajaste asjade üle Kristuse Jeesuse läbi, **Rm** 2:16. Meid kõiki seatakse Jumala kohtujärje ette, **Rm** 14:10 (2Kr 5:10; Al 12:12; Mr 3:20; 7:6; Et 12:38; ÕL 135:5). Kõik inimesed tulevad Jumala juurde, et ta mõistaks nende üle kohut vastavalt tõele ja pühadusele, mis temas on, **2Ne** 2:10. Seisa Jumala ees kohtumõistmiseks tegude järgi! **Al** 5:15 (Al 12:15; 33:22; 3Ne 27:14). Jumal ja Kristus on kohtumõistjaks kõigele, **ÕL** 76:68.

Kristuse ilmumine pärast surelikkust: Kui Jeesus oli üles tõusnud, ilmus ta esiti Maarjale, **Mk** 16:9 (Jh 20:11–18). Jeesus käis ja rääkis kahe jüngriga teel Emmausse, **Lk** 24:13–34. Jeesus ilmus apostlitele, kes katsusid tema käsi ja jalgu, **Lk** 24:36–43 (Jh 20:19–20). Jeesus ilmus Toomasele, **Jh** 20:24–29. Jeesus ilmus jüngritele Tibeeria mere ääres, **Jh** 21:1–14. Jeesus õpetas nelikümmend päeva pärast oma ülestõusmist, **Ap** 1:2–3. Stefanos nägi Jeesust seisvat Jumala paremal poolel, **Ap** 7:55–56. Jeesus ilmus Saulile, **Ap** 9:1–8 (JST, Ap 9:7; Ap 26:9–17). Kristust nägid rohkem kui viissada inimest, **1Kr** 15:3–8. Jeesus Kristus näitas ennast Nefi rahvale, **3Ne** 11:1–17. 2500 inimest nägid ja kuulsid Jeesust, **3Ne** 17:16–25. Issand külastas Mormonit, **Mr** 1:15. Joseph Smith ja Sidney Rigdon nägid Jeesust, **ÕL** 76:22–23. Joseph Smith ja Oliver Cowdery nägid Issandat Kirtlandi templis, **ÕL** 110:1–4.

Joseph Smith nägi Jeesust Jumala paremal käel, **JSA** 1:15–17.

Kristuse nime võtmine enda peale: Ei ole ühtki muud nime, kelles meid päästetakse, **Ap** 4:12 (2Ne 31:21). Apostlid olid rõõmsad selle üle, et neid oli väärt arvatud kannatama teotust tema nime pärast, **Ap** 5:38–42. See on tema käsk, et me peame uskuma tema Poja Jeesuse Kristuse nimesse, **1Jh** 3:23. Tunnistage, et te tahate võtta enda peale Kristuse nime ristimise kaudu, **2Ne** 31:13. Ma tahan, et te võtaksite enda peale Kristuse nime, **Mo** 5:6–12 (Mo 1:11). Kes iganes soovis võtta enda peale Kristuse nime, ühines Jumala Kirikuga, **Mo** 25:23. Kõik need, kes olid tõelised Kristusesse uskujad, võtsid enda peale Kristuse nime, **Al** 46:15. Taeva värav on avatud nendele, kes usuvad Jeesuse Kristuse nimesse, **Hl** 3:28. Õnnistatud on see, kes on leitud ustavana minu nimele viimasel päeval, **Et** 4:19. Nad on nõus võtma enda peale Poja nime, **Mn** 4:3 (ÕL 20:77). Võtke endi peale Kristuse nimi! **ÕL** 18:21–25.

Kristuse surelikkusele eelnev olemasolu: Issand ilmutas ennast Aabramile, **1Ms** 12:7 (1Ms 17:1; 18:1; Aabr 2:6–8). Jehoova kõneles Moosesega palgest palgesse, **2Ms** 33:11 (5Ms 34:10; Ms 1:1–2). Ma nägin, et Issand seisis altari juures, **Am** 9:1. Alguses oli Sõna Jumala juures. Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel, **Jh** 1:1, 14 (1Jh 1:1–3). Enne kui Aabraham sündis, olin mina, **Jh** 8:58. Austa mind sina selle auga, mis mul oli sinu juures enne maailma olemasolu, **Jh** 17:5. Jesaja tõesti nägi minu Lunastajat, just nagu minagi ja minu vend Jaakob oleme teda näinud, **2Ne** 11:2–3. Homme ma tulen maailma, **3Ne** 1:12–14. Kristus oli enne maailma algust, **3Ne** 26:5 (Jh 6:62). Just nagu ma ilmun sulle, ilmun ma oma rahvale lihas, **Et** 3:14–17. Eenok nägi Issandat ning kõndis koos temaga, **ÕL** 107:48–49. Minu Armastatud Poeg, kes oli minu Armastatu ja Väljavalitu algusest peale, **Ms** 4:2. Issand ütles: Kelle ma saadan? Ja üks, kes oli Inimese Poja sarnane, vastas: Siin ma olen, saada mind! **Aabr** 3:27.

Kristuse tuhandeaastane valitsemine: Tema õlgadel on valitsus, **Js** 9:5 (2Ne 19:6). Ma asun su keskele, ütleb Jehoova, **Sk** 2:14–16 (Sk 14:9). Jumal annab Jeesusele ta isa Taaveti aujärje, **Lk** 1:30–33. Kristus valitseb ajastute ajastuteni, **Ilm** 11:15. Pühad valitsevad ühes Kristusega tuhat aastat, **Ilm** 20:4 (ÕL 76:63). Rahva õigemeelsuse pärast ei ole Saatanal mingit võimu, **1Ne** 22:26 (Ilm 20:1–3). Ma elan õigemeelsuses koos inimestega maa peal tuhat aastat, **ÕL** 29:11 (ÕL 43:29–30). Olge alamad nendele võimudele, mis on, kuni valitseb tema, kellel on õigus valitseda! **ÕL** 58:22 (1Kr 15:25). Kristus saab isiklikult valitsema maa peal, **UA** 1:10 (Js 32:1).

Kristuse võrdkujud või sümbolid: Aabel tõi ohvrid oma pudulojuste esimesest soost, **1Ms** 4:4 (Ms 5:20). Võta Iisak, oma ainus poeg, ja ohverda ta! **1Ms** 22:1–13 (Jb 4:5). Issand käskis Iisraeli lastel ohverdada veatuid tallesid, **2Ms** 12:5, 21, 46 (4Ms 9:12; Jh 1:29; 19:33; 1Pt 1:19; Ilm 5:6). See on leib, mida Jehoova annab teile süüa, **2Ms** 16:2–15 (Jh 6:51). Löö kaljut, siis tuleb sellest vesi välja ja rahvas saab juua! **2Ms** 17:6 (Jh 4:6–14; 1Kr 10:1–4). Sikk kannab enesega kõik nende patud, **3Ms** 16:20–22 (Js 53:11; Mo 14:11; 15:6–9). Mooses pani vaskmao ridva otsa, et päästa neid, kes seda silmitsevad, **4Ms** 21:8–9 (Jh 3:14–15; Al 33:19; Hl 8:14–15). Joona oli kala kõhus kolm päeva, **Jn** 2:1 (Mt 12:40). See on Isa Ainusündinud Poja ohverdamise võrdkuju, **Ms** 5:4–8.

Prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse surma ja sünni kohta: Neitsi saab käima peale ja toob Poja ilmale, **Js** 7:14 (1Ne 11:13–20). Petlemmast väljub see, kes saab valitsejaks Iisraelis, **Mi** 5:1. Laamanlane Saamuel kuulutas prohvetlikult päevast, ööst ja päevast, mil ei pimene, uuest tähest ja teistest tunnustähtedest, **Hl** 14:2–6. Laamanlane Saamuel kuulutas prohvetlikult pimedusest, müristamisest, välgu löömisest ja maa värisemisest, **Hl** 14:20–27. Jeesuse sünni tunnustähed täitusid, **3Ne** 1:15–21. Jeesuse surma tunnustähed täitusid, **3Ne** 8:5–23.

Volitus: Tema õlgadel on valitsus, **Js** 9:5 (2Ne 19:6). Jeesus õpetas nõnda nagu see, kellel on meelevald, **Mt** 7:28–29 (Mk 1:22). Inimese Pojal on meelevald maa peal anda patud andeks, **Mt** 9:6. Jeesus andis rüvedaile vaimudele käsu ja nad kuulasid tema sõna, **Mk** 1:27 (Lk 4:33–36). Jeesus määras kaksteist, et neil oleks meelevald, **Mk** 3:14–15. Jeesuse sõnal oli meelevald, **Lk** 4:32. Isa on kõik kohtu andnud Poja kätte, **Jh** 5:22, 27. Jumal võidis Jeesuse Püha Vaimu ja väega, **Ap** 10:38. Kristus oli ette määratud enne maailma rajamist, **1Pt** 1:20 (Et 3:14). Kristuse käes on surma ja surmavalla võtmed, **Ilm** 1:18. Kõik inimesed saavad alluvaks temale, **2Ne** 9:5. Jeesus Kristus, Jumala Poeg, on taeva ja maa Isa, kõikide asjade Looja algusest peale, **Hl** 14:12. Kristus tuli Isa tahtel, et teha tema tahet, **ÕL** 19:24. Jeesus sai osa Isa hiilguse täiusest ja kogu võimu, **ÕL** 93:3–4, 16–17 (Jh 3:35–36).

JEESUSE KRISTUSE KIRIK. *Vt ka* Evangeeliumi taastamine; Jumala kuningriik ehk taevariik; Kirik, õige kiriku tunnused; Kiriku nimi; Püha; Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik

Organiseeritud usklike rühm, kes on võtnud enda peale Jeesuse Kristuse nime ristimise ja liikmeks kinnitamise läbi. Selleks, et tegu oleks õige Kirikuga, peab see olema Issanda Kirik; sellel peavad olema tema volitus, õpetused, seadused, talitused ja nimi ning tema peab seda valitsema esindajate vahendusel, kes on tema määratud.

Issand lisas iga päev Kirikule juurde, **Ap** 2:47. Nõnda oleme meiegi paljud üks ihu Kristuses, **Rm** 12:5. Me kõik oleme ühe Vaimuga ristitud üheks ihuks, **1Kr** 12:13. Kirik on rajatud apostlite ja prohvetite alusele, **Ef** 2:19–20. Apostlid ja prohvetid on Kirikule vajalikud, **Ef** 4:11–16. Kristus on koguduse pea, **Ef** 5:23. Kuigi seal oli palju kirikuid, olid nad kõik üks kirik, **Mo** 25:19–22. Kirik puhastati ja seati korda, **Al** 6:1–6. Kristuse Kirikut peab kutsuma tema nimega, **3Ne** 27:8. Kirik kohtus tihti, et paastuda ja palvetada ja rääkida, **Mn** 6:5. See on ainus tõeline ja elav kirik, **ÕL** 1:30. Kristuse Kirik taassündis neil viimsetel päevadel, **ÕL** 20:1. Issand kutsub oma teenijaid üles ehitama tema kirikut, **ÕL** 39:13. Sest nõnda tuleb kutsuda minu kirikut viimsetel päevadel, **ÕL** 115:4.

JEESUSE KRISTUSE SÜNNI JA SURMA TUNNUSTÄHED. *Vt ka* Jeesus Kristus

Sündmused, mis kaasnesid Jeesuse Kristuse sünni ja surmaga.

Sünd: Neitsi saab käima peale ja toob Poja ilmale, **Js** 7:14. Petlemmast väljub valitseja Iisraelis, **Mi** 5:1. Laamanlane Saamuel kuulutas prohvetlikult päevast, ööst ja päevast, mil ei pimene, uuest tähest ja teistest tunnustähtedest, **Hl** 14:2–6. Tunnustähed täitusid, **3Ne** 1:15–21.

Surm: Laamanlane Saamuel kuulutas prohvetlikult pimedusest, müristamisest ja välgulöömisest ning maa värisemisest, **Hl** 14:20–27. Tunnustähed täitusid, **3Ne** 8:5–23.

JEESUSE KRISTUSE TEINE TULEMINE. *Vt ka* Aegade tunnustähed; Goog; Harmagedoon; Jeesus Kristus; Maagoog

Tuhandeaastase rahuriigi ajajärgu alguses naaseb Kristus maa peale. See sündmus tähistab sureliku prooviaja lõppu siin maa peal. Pahelised eemaldatakse maa pealt ja maa puhastamise ajal võetakse õigemeelsed pilvega üles. Samas kui keegi ei tea täpselt, millal Kristus teist korda tuleb, on ta andnud meile ootamiseks tunnustähed, mis viitavad selle aja lähenemisele (Mt 24; JSM 1).

Ma tean, et mu Lunastaja jääb viimsena põrmu peale seisma, **Ii** 19:25. Minu ees peab nõtkuma iga põlv, vanduma iga keel, **Js** 45:23 (ÕL 88:104). Taeva pilvedega tuli Inimesepoeg, **Tn** 7:13 (Mt 26:64; Lk 21:25–28). Nad vaatavad sellele, kelle nad läbi pistsid, **Sk** 12:10. Küsitakse: Mis haavad need su rinnas on? **Sk** 13:6 (ÕL 45:51). Kes suudab taluda Tema tulekupäeva? Sest Tema on nagu sulataja tuli, **Ml** 3:2 (3Ne 24:2; ÕL 128:24). Inimese Poeg tuleb oma Isa auhiilguses, **Mt** 16:27 (Mt 25:31). Sellest päevast ja tunnist ei tea keegi muu kui Isa üksi, **Mt** 24:36 (ÕL 49:7; JSM 1:38–48). See Jeesus tuleb samal kombel, kui te nägite teda taevasse minevat, **Ap** 1:11. Issand ise tuleb taevast alla, **1Ts** 4:16. Issanda päev tuleb otsekui varas öösel, **2Pt** 3:10. Issand tuleb oma pühade kümnetuhandetega, **Jd** 1:14. Tema tuleb pilvedega ja kõik silmad saavad teda näha, **Ilm** 1:7. Jeesus tõuseb kohut mõistma maailma üle, **3Ne** 27:14–18. Valmistuge, valmistuge, sest Issand on lähedal! **ÕL** 1:12. Ma ilmutan ennast taevast väes ja elan maa peal tuhat aastat, **ÕL** 29:9–12. Tõsta oma häält ja hüüa meeleparandust, valmistades Issandale teed tema teiseks tulemiseks!

ÕL 34:5–12. Mina olen Jeesus Kristus ja ma tulen oma templisse äkitselt, **ÕL** 36:8 (ÕL 133:2). See päev tuleb varsti, mil te näete mind ja teate, et mina olen, **ÕL** 38:8. See, kes mind kardab, ootab Inimese Poja tulemise tunnustähti, **ÕL** 45:39. Saab nähtavaks Issanda pale, **ÕL** 88:95. Issanda suur ja kardetav päev on lähedal, **ÕL** 110:16. Kui ilmub Päästja, me näeme teda, nagu ta on, **ÕL** 130:1. Päästja seisab oma rahva keskel ja valitseb, **ÕL** 133:25. Kes see on, kes tuleb alla Jumala juurest taevast, eredate riietega? **ÕL** 133:46 (Js 63:1).

JEHOOVA. *Vt ka* Jeesus Kristus; MINA OLEN

Iisraeli Jumala tõeline või lepingujärgne nimi. Selle tähenduseks on „igavene MINA OLEN" (2Ms 3:14; Jh 8:58). Jehoova on surelikkusele eelnev Jeesus Kristus ja ta tuli maa peale Maarja pojana (Mo 3:8; 15:1; 3Ne 15:1–5). Sõna Issand esinemisel Vanas Testamendis tähendab see tavaliselt Jehoovat.

Jehoova on Kristus: Muistsed prohvetid teadsid Jehoovat (2Ms 6:3; Aabr 1:16). Apostel Paulus õpetas, et Kristus oli Vana Testamendi Jehoova (2Ms 17:6; 1Kr 10:1–4). Mormoni Raamatus nägi Jeredi vend Kristust enne, kui Kristusest sai surelik, ja kummardas teda (Et 3:13–15). Ka Moroni kutsus Kristust Jehoovaks (Mn 10:34). Joseph Smith ja Oliver Cowdery nägid ülestõusnud Jehoovat Kirtlandi templis (ÕL 110:3–4).

JERED. *Vt ka* Jeredi vend; Jeredlased

Mormoni Raamatus juht, kes juhatas koos oma vennaga ühe inimrühma Paabeli torni juurest tõotatud maale läänepoolkeral (Et 1:33–2:1).

Jered palus oma vennal palvetada, et Issand ei segaks nende perede ja sõprade keelt, **Et** 1:34–37. Rändas mere äärde ja elas seal neli aastat, **Et** 2:13. Sõitis tõotatud maale, **Et** 6:4–12.

JEREDI VEND. *Vt ka* Jered; Jeredlased

Mormoni Raamatu prohvet. Ta asutas koos oma vennaga jeredlaste rahva, kui nad juhatasid ühe inimrühma Paabeli torni juurest tõotatud maale läänepoolkeral (Et 1–6). Ta oli mees, kellel oli nii suur usk, et ta rääkis Issandaga palgest palgesse (ÕL 17:1). Tema lugu on kirjas Eteri raamatus.

Jeredi vend oli suur ja vägev mees, keda Issand kõrgelt soosis, **Et** 1:34. Oma usu pärast nägi Jeredi vend Issanda sõrme, **Et** 3:6–9 (Et 12:20). Kristus näitas Jeredi vennale oma vaimu keha, **Et** 3:13–20. Mitte kunagi pole tehtud ilmsiks suuremaid asju kui need, mida Jeredi vennale ilmsiks tehti, **Et** 4:4. Jeredi vend hoiatas oma rahvast monarhia eest, **Et** 6:22–23. Issand näitas Jeredi vennale kõiki asju, **Et** 12:21. Jeredi vend oli vägev kirjutamises, **Et** 12:24. Jeredi vend liigutas usu läbi Serini mäge, **Et** 12:30.

JEREDLASED. *Vt ka* Jered; Jeredi vend; Mormoni Raamat

Mormoni Raamatus rahvas, kes olid Jeredi, tema venna ja nende sõprade järeltulijad (Et 1:33–41). Jumal juhatas nad Paabeli torni juurest Ameerikasse, tõotatud maale (Et 1:42–43; 2–3; 6:1–18). Kuigi nende arv ulatus kunagi miljonitesse, hävinesid nad kõik pahelisusega kaasnenud kodusõjas (Et 14–15).

JEREMIJA. *Vt ka* Nutulaulud, raamat

Vana Testamendi prohvet, kes sündis preestrite suguvõsas ja kuulutas prohvetlikult Juudas 626–586 eKr. Ta elas sama aja paiku, mil teisedki suured prohvetid Lehhi, Hesekiel, Hoosea ja Taaniel.

Jeremija pühitseti prohvetiks surelikkusele eelnenud elus (Jr 1:4–5). Umbes neljakümne prohvetiks oldud aasta vältel oli ta oma õpetustes vastu ebajumala kummardamisele ja kõlblusetusele juudi rahva seas (Jr 3:1–5; 7:8–10). Ta oli silmitsi pideva vastuseisu ja solvangutega (Jr 20:2; 36:18–19; 38:4). Pärast Jeruusalemma langemist võtsid Egiptusesse põgenenud juudid Jeremija endaga (Jr 43:5–6), kus ta pärimuste kohaselt kividega surnuks visati.

Jeremija raamat: Peatükkides 1–6 on kirjas Joosija valitsemise ajal antud prohvetlikud kuulutused. Peatükid 7–20 on Joojakimiaegsed prohvetlikud kuulutused. Peatükkides 21–38 käsitletakse Sidkija valitsemist. Peatükkides 39–44 on kirjas prohvetlikud kuulutused ja kirjeldatakse ajaloosündmusi pärast Jeruusalemma langemist. Peatükis 45 on kirjas Jeremija kirjutajale Baarukile antud tõotus, et Baaruki elu on kaitstud. Lõpetuseks on peatükkides 46–51 prohvetlikud kuulutused võõraste rahvaste kohta. Peatükk 52 on ajalooline lõppsõna. Mõned Jeremija prohvetlikud kuulutused olid kirjas Laabani vaskplaatidel, mis Nefi oma valdusesse võttis (1Ne 5:10–13). Lisaks sellele mainitakse Jeremijat Mormoni Raamatus veel kahel korral (1Ne 7:14; Hl 8:20).

Jeremija raamatus on samuti kirjas kinnitus inimese surelikkusele eelneva olemasolu ja Jeremija surelikkusele eelneva pühitsemise kohta (Jr 1:4–5); prohvetlik kuulutus Iisraeli tagasituleku kohta pärast nende hajaliolemist, kuidas neid kogutakse linnast üks ja suguvõsast kaks ning viiakse Siionisse, meeldivale maale, kus Iisrael ja Juuda saavad elada turvalisuses ja rahus (Jr 3:12–19); ning prohvetlik kuulutus sellest, kuidas Issand kogub Iisraeli põhjamaadelt, saates palju „kalamehi" ja „kütte" neid üles otsima (Jr 16:14–21). See viimse aja sündmus on oma mõõtmetelt suurem isegi sellest, kui Mooses tõi Iisraeli välja Egiptusest (Jr 16:13–15; 23:8).

JEROBEAM

Jerobeam oli Vanas Testamendis jagunenud Iisraeli põhjapoolse osa esimene kuningas. Ta oli Efraimi suguharu liige. Paheline Jerobeam juhtis mässu Juuda koja ja Taaveti soo vastu.

Jerobeam pani Daanis ja Peetelis rahvale kummardamiseks välja ebajumalad, **1Kn** 12:28–29. Ahija noomis Jerobeami, **1Kn** 14:6–16. Jerobeami mäletati kui kohutava patu toojat Iisraelile, **1Kn** 15:34 (1Kn 12:30).

JERUBBAAL. *Vt ka* Giideon (Vana Testament)

Nimi, mis anti Giideonile Vanas Testamendis, kui ta oli hävitanud Baali altari (Km 6:32; 7:1; 9; 1Sm 12:11).

JERUUSALEMM

Linn, mis asub nüüdisaegses Iisraelis. See on tähendusrikkaim linn Piibli ajaloos. Selles linnas asuvad kristlaste, juutide ja muslimite jaoks ühed kõige pühamad paigad, mida külastavad regulaarselt paljud ustavad usklikud. Sellele viidatakse sageli kui pühale linnale.

Kunagi Saalemina (1Ms 14:18; Ps 76:3) tuntud Jeruusalemm oli jebuuslaste linn, kuni selle vallutas Taavet (Jos 10:1; 15:8; 2Sm 5:6–7), kes tegi sellest oma pealinna. Kuni selle ajani oli see olnud peamiselt mägikindluseks, asudes u 800 meetrit üle merepinna. Seda ümbritsevad kõikjal peale põhjaosa sügavad orud.

Kuningas Taavet elas oma valitsusajal Jeruusalemmas puitpalees. Saalomoni valitsusajal tegi aga rahvas palju linna kaunistamiseks, muuhulgas ehitati kuningapalee ja tempel.

Pärast Iisraeli ja Juuda kuningriikide jagunemist jäi Jeruusalemm Juuda pealinnaks. Seda ründasid sageli maale tungivad sõjaväed (1Kn 14:25; 2Kn 14:13; 16:5; 18–19; 24:10; 25). Hiskija valitsuse all sai Jeruusalemmast usulise kummardamise keskus, kuid see hävitati osaliselt 320 eKr, 168 eKr ja 65 eKr. Heroodes taastas selle müürid ja templi, kuid 70 pKr hävitasid roomlased selle täielikult.

Melkisedek oli Saalemi kuningas, **1Ms** 14:18 (Hb 7:2). Jesaja kutsus Jeruusalemma panema selga oma ilusad riided, **Js** 52:1. Jeruusalemmast pidi tulema Jehoova sõna, **Mi** 4:2. Kristus kurtis Jeruusalemma saatuse pärast, **Mt** 23:37–39 (Lk 13:34). Jeruusalemm on elava Jumala linn, **Hb** 12:22. Jeruusalemm pidi saama hävitatud, kui see meelt ei paranda, **1Ne** 1:4, 13, 18 (2Ne 1:4; Hl 8:20). Jeruusalemm saab taas asustatud pärast hävingut, **3Ne** 20:46. Jeruusalemm ehitatakse taas üles, **Et** 13:5. Kristus hoiatas viimse aja pühasid nii nagu Jeruusalemma inimesigi, **ÕL** 5:20. Need, kes on Juudast, põgenegu Jeruusalemma! **ÕL** 133:13. Issand kõneleb Jeruusalemmast, **ÕL** 133:21.

JERUUSALEMM, UUS. *Vt* Siion; Uus Jeruusalemm

JESAJA

Vana Testamendi prohvet, kes kuulutas prohvetlikult 740–701 eKr. Kuningas Hiskija peamise nõuandjana oli Jesajal suur mõju nii usulistes kui poliitilistes küsimustes.

Jeesus tsiteeris Jesajat sagedamini kui ühtegi teist prohvetit. Jesajat tsiteerisid Uues Testamendis sageli ka Peetrus, Johannes ja

Paulus. Mormoni Raamatus ning Õpetuses ja Lepingutes on rohkem tsitaate Jesajalt kui üheltki teiselt prohvetilt ning nendest on suur abi Jesaja tõlgendamisel. Nefi õpetas oma rahvast Jesaja kirjatöö alusel (2Ne 12–24; Js 2–14). Issand ütles nefilastele, et „suured on Jesaja sõnad" ning et kõik, mida Jesaja prohvetlikult kuulutas, läheb täide (3Ne 23:1–3).

Jesaja raamat: Raamat Vanas Testamendis. Paljud Jesaja prohvetlikud kuulutused puudutavad Lunastaja tulekut nii oma maist teenimistööd tegema (Js 9:5) kui ka Suure Kuningana viimsel ajal (Js 63). Ta kuulutas prohvetlikult palju ka Iisraeli tulevikust.

Peatükk 1 on sissejuhatus ülejäänud raamatule. Jesaja 7:14; 9:5–6; 11:1–5; 53:1–12 ja 61:1–3 annavad ajamu Päästja missioonist. Peatükkides 2, 11, 12 ja 35 käsitletakse sündmusi viimsel ajal, mil evangeelium taastatakse, Iisrael kogutakse kokku ja janune maa õitseb nagu liilia. Peatükis 29 on kirjas prohvetlik kuulutus Mormoni Raamatu esiletulemisest (2Ne 27). Peatükkides 40–46 kuulutatakse Jehoova kui tõelise Jumala üleolekut paganate kummardatud ebajumalatest. Ülejäänud peatükkides, 47–66, käsitletakse sündmusi, mis on seotud Iisraeli lõpliku taastamise ja Siioni rajamisega, mil Issand elab oma rahva seas.

JITRO. *Vt ka* Mooses

Vana Testamendi vürst ja Midjani preester, kes andis Moosesele kodu, kui Mooses põgenes Egiptusest. Teda kutsutakse ka Reueliks (2Ms 2:18). Mooses abiellus hiljem Jitro tütre Sipporaga (2Ms 3:1; 4:18; 18:1–12). Jitro õpetas Moosest delegeerima (2Ms 18:13–27). Mooses sai Jitrolt Melkisedeki preesterluse (ÕL 84:6–7).

JOEL

Vanas Testamendi prohvet Juudamaal. Aeg, mil ta elas, pole teada – ta võis elada ajavahemikul, mis jäi Joase valitsemisaja (enne 850 eKr) ja Juuda suguharu Babüloni vangistusest naasmise vahele.

Joeli raamat: Raamat keskendub Joeli prohvetlikule kuulutusele, mis anti pärast seda, kui Juudamaad löödi tõsise põua ja rohutirtsudega (Jl 1:4–20). Joel kinnitas rahvale, et meeleparanduse kaudu saavad nad jälle Jumalalt õnnistusi (Jl 2:12–14).

Peatükk 1 on kutse pühalikule koosolekule Issanda kojas. Peatükkides 2 ja 3 räägitakse millenniumile eelnevast sõjast ja laastamisest. Peatükis 4 räägitakse viimsest ajast ja kinnitatakse, et kõik rahvad sõdivad, kuid lõpuks elab Issand Siionis.

Peetrus tsiteeris nelipühapäeval Joeli prohvetlikku kuulutust Vaimu väljavalamisest (Jl 3; Ap 2:16–21). Ingel Moroni tsiteeris samuti sedasama lõiku Joseph Smithile (JSA 1:41).

JOHANNES, SEBEDEUSE POEG. *Vt ka*
Apostel; Evangeeliumid; Johannese ilmutus; Melkisedeki preesterlus; Muudetud olendid

Uues Testamendis üks Kaheteistkümnest Apostlist, Sebedeuse poeg ja Jaakobuse vend. Varasematel eluaastatel oli ta kalur (Mk 1:17–20). Ta on ilmselt see Ristija Johannese nimetu jünger, keda mainitakse Jh 1:40. Hiljem sai ta kutse olla Jeesuse Kristuse jünger (Mt 4:21–22; Lk 5:1–11). Ta kirjutas Johannese evangeeliumi, kolm kirja ja Ilmutuse raamatu. Ta oli üks kolmest, kes olid koos Issandaga Jairuse tütre ülesäratamise ajal (Mk 5:35–42), Kirgastamise mäel (Mt 17:1–9) ja Ketsemanis (Mt 26:36–46). Oma kirjatöös viitab ta endale kui jüngrile, keda Jeesus armastas (Jh 13:23; 21:20), ja kui „teisele jüngrile" (Jh 20:2–8). Jeesus pani talle ja tema vennale nimeks ka Boanerges, „Kõuepojad" (Mk 3:17). Temale viidatakse sageli ka ristilöömist ja ülestõusmist puudutavates lugudes (Lk 22:8; Jh 18:15; 19:26–27; 20:2–8; 21:1–2). Johannes pagendati hiljem Patmosele, kus ta kirjutas Ilmutuse raamatu (Ilm 1:9).

Johannest mainitakse sageli viimse aja ilmutustes (1Ne 14:18–27; 3Ne 28:6; Et 4:16; ÕL 7; 27:12; 61:14; 77; 88:141). Nendes lõikudes kinnitatakse Piibli ülestähendust Johannesest ning antakse samuti aimu tema suurepärasusest ja selle töö tähtsusest, mille Issand on andnud talle teha maa peal Uue Testamendi ja viimsel ajal. Viimse aja pühakirjadest saab selgeks, et Johannes ei surnud, vaid et tal lubati jääda maa peale teenimistöö tegijana kuni Issanda teise tulemiseni (Jh 21:20–23; 3Ne 28:6–7; ÕL 7).

Johannese kirjad: Kuigi nende kolme kirja kirjutaja ei maini end nimepidi, sarnaneb nende keelekasutus nii tugevasti apostel Johannese keelekasutusega, et teda eeldatakse olevat kirjutanud kõik kolm kirja.

Johannese 1. kirja 1. peatükis manitsetakse pühasid olema osaduses Jumalaga. Peatükis 2 rõhutatakse, et pühad tunnevad Jumalat kuulekuse kaudu, ja õpetatakse, et nad ei armastaks maailma. Peatükis 3 kutsutakse kõiki saama Jumala lasteks ja armastama üksteist. Peatükis 4 selgitatakse, et Jumal on armastus ja elab nendes, kes teda armastavad. Peatükis 5 selgitatakse, et pühad sünnivad Jumalast läbi usu Kristusesse.

Johannese 2. kiri sarnaneb Johannese 1. kirjaga. Selles kirjas rõõmustab Johannes „äravalitud emanda" laste ustavuse üle.

Johannese 3. kirjas kiidetakse inimest, keda kutsutakse Gaajuseks, tema ustavuse ja abi eest neile, kes armastavad tõde.

Johannese evangeelium: Selles Uue Testamendi raamatus tunnistab apostel Johannes, et 1) Jeesus on Kristus ehk Messias ja et 2) Jeesus on Jumala poeg (Jh 20:31). Need sündmused Jeesuse elus, mida Johannes kirjeldab, on hoolikalt välja valitud ja ritta seatud seda eesmärki silmas pidades. Raamat algab avaldusega Kristuse seisusest surelikkusele eelnevas elus: ta oli Jumalaga, ta oli Jumal ja ta oli kõikide asjade looja. Ta sündis lihas kui Isa Ainusündinud Poeg. Johannes toob välja Jeesuse teenimistöö käigu, pannes suurt rõhku tema jumalikkusele ja ta surnuist ülestõusmisele. Ta kinnitab selgelt, et Jeesus on Jumala Poeg, millest annavad tunnistust imed, pealtnägijad, prohvetid ja Kristuse enda hääl. Johannes õpetab, vastandades valgust ja pimedust, tõde ja eksimust, head ja halba, Jumalat ja kuradit. Üheski teises ülestähenduses pole vast Jeesuse pühadust ja juudi rahvusest valitsejate truudusetust nii selgesti välja toodud.

Johannes kirjutas peamiselt Kristuse teenimistööst Judeas, eriti tema sureliku teenimistöö viimasest nädalast, samas kui Matteus, Markus ja Luukas kirjutasid peamiselt tema teenimistööst Galileas. Mitmeid asju sellest evangeeliumist selgitatakse viimse aja ilmutuses (ÕL 7 ja ÕL 88:138–141).

Leidmaks peatükkide kokkuvõtteid vt „Evangeeliumid".

Ilmutuse raamat: Vt Johannese ilmutus

JOHANNESE ILMUTUS. *Vt ka*
Apokalüpsis; Johannes, Sebedeuse poeg

Viimane raamat Uues Testamendis, mis koosneb apostel Johannesele antud ilmutusest. Tal võimaldati näha maailma ajalugu, eriti viimaseid aegu (Ilm 1:1–2; 1Ne 14:18–27; ÕL 77). Johannese ilmutust tuntakse ka apokalüpsisena.

Johannes sai selle ilmutuse Issanda päevast Patmose saarel (Ilm 1:9–10) Aasia ranniku lähedal mitte eriti kaugel Efesosest. Ilmutuse täpne aeg pole teada.

Võtmed raamatu mõistmiseks on ära toodud pühakirjakohtades 1Ne 14:18–27 ja ÕL 77 (Et 4:15–16).

Peatükid 1–3 on raamatu sissejuhatus ja kirjad seitsmele kogudusele Aasias. Johannes kirjutas need kirjad, et aidata pühadel lahendada teatud probleeme. Peatükkides 4 ja 5 on kirjas Johannesele antud nägemused, mis näitavad Jumala ja Kristuse ülevust ja õigemeelset väge. Peatükkides 6–9, 11 kirjutas Johannes, et ta nägi raamatut, mis oli pitseeritud seitsme pitseriga, kus iga pitser esindab tuhandet aastat maa ilmalikus ajaloos. Nendes peatükkides käsitletakse peamiselt seitsmenda pitseri sündmusi (vt Ilm 8–9; 11:1–15). Peatükis 10 kirjeldatakse raamatut, mille Johannes ära sõi. See raamat esindab teda tulevikus ees oodanud misjonit. Peatükis 12 on kirjas nägemus kurjusest, mis sai alguse taevas, kui Saatan hakkas vastu ja heideti välja. Sõda, mis seal alguse sai, jätkub maa peal. Peatükkides 13, 17–19 kirjeldas Johannes pahelisi maapealseid kuningriike, mis on Saatana võimu all, ja pani kirja nende saatuse, k.a kurjuse lõpliku hävinemise. Peatükkides 14–16 kirjeldatakse pühade õigemeelsust keset kurjust vahetult enne Kristuse teist tulemist. Peatükkides 20–22 kirjeldatakse millenniumi, ilusat Uue Jeruusalemma linna ja maa ajaloo viimaseid sündmusi.

JOOMA. *Vt* Tarkuse Sõna

JOONA. *Vt ka* Niinive

Vana Testamendi prohvet, kelle Issand kutsus jutlustama meeleparandust Niinive linnale (Jn 1:1–2).

Joona raamat: Raamat Vanas Testamendis, kus räägitakse ühest kogemusest Joona elus. Joona ei kirjutanud seda raamatut ilmselt ise. Joona raamatu peamiseks mõtteks on see, et Jehoova valitseb kõikjal ja tema armastus ei piirdu üheainsa rahvuse või rahvaga.

Peatükis 1 kutsus Issand Joonat Niinivele jutlustama. Selmet teha nii, nagu Issand oli käskinud, põgenes Joona laevaga minema ja suur kala neelas ta alla. Peatükis 2 palvetas Joona Issanda poole, ja kala oksendas Joona kuivale maale. Peatükis 3 on kirjas, et Joona läks Niinivesse ja kuulutas prohvetlikult selle allakäigust. Rahvas aga parandas meelt. Peatükis 4 noomib Issand Joonat, et too sai vihaseks, et Issand rahva päästis.

Jeesus õpetas, et see, et kala Joona alla neelas, oli Jeesuse enda surma ja ülestõusmise võrdkujuks (Mt 12:39–40; 16:4; Lk 11:29–30).

JOONATAN. *Vt ka* Saul, Iisraeli kuningas; Taavet

Vanas Testamendis Iisraeli kuninga Sauli poeg. Joonatan oli Taaveti lähedane sõber (1Sm 13–23, 31).

JOOSAFAT

Vanas Testamendis ustav Juuda kuningas (1Kn 15:24; 22).

JOOSEP, JAAKOBI POEG. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja Raaheli esmasündinud poeg (1Ms 30:22–24; 37:3).

Joosep sai endale Iisraelis esmasünniõiguse, kuna Ruuben, Jaakobi esimese naise esmasündinu, kaotas selle eesõiguse üleastumise tõttu (1Aj 5:1–2). Kuna Joosep oli vääriline, oli ta Jaakobi teise naise esmasündinud pojana järgmine selle õnnistuse järjekorras. Veidi enne Jaakobi surma sai Joosep õnnistuse ka oma isalt (1Ms 49:22–26).

Joosep oli suurepärase iseloomuga mees, „mõistlik ja tark" inimene (1Ms 41:39). Tema äraütlemine Pootifari naisele on eeskujuks usust, kõlbelisest puhtusest ja isiklikust ausameelsusest (1Ms 39:7–12). Kui Joosep ilmutas Egiptuses oma vendadele, kes ta tegelikult on, ta hoopis tänas neid, selmet süüdistada neid selle eest, kuidas nad teda kohelnud olid. Ta uskus, et nende teod olid aidanud täituda Jumala jumalikul tahtel (1Ms 45:4–15).

Viimse aja ilmutuses selgub Joosepi perekonna suurem missioon viimsel ajal (2Ne 3:3–24; 3Ne 20:25–27; JST, 1Ms 50).

Jaakob armastas Joosepit väga ja andis temale kirju kuue, **1Ms** 37:3. Joosepi vennad hakkasid teda kadedusest vihkama ja plaanisid teda tappa, kuid müüsid ta hoopis kaupmeestele, kes olid teel Egiptusesse, **1Ms** 37:5–36. Egiptuses lasi Issand Joosepil kõigel korda minna ja temast sai Pootifari kojaülem, **1Ms** 39:1–4. Pootifari naine valetas ja ütles, et Joosep püüdis teda võrgutada; Joosep mõisteti alusetult süüdi ja pandi vangi, **1Ms** 39:7–20. Joosep tõlgendas vaarao joogikallajate ja pagarite ülemate unenäod, **1Ms** 40. Joosep sattus vaarao soosingu alla, kuna ta oli tõlgendanud ühe tema unenäo; ta tegi Joosepist Egiptusemaa ülema, **1Ms** 41:14–45. Sündisid Efraim ja Manasse, **1Ms** 41:50–52. Joosep sai oma isa ja vendadega uuesti kokku, **1Ms** 45–46. Joosep suri Egiptuses 110-aastasena, **1Ms** 50:22–26.

JOOSEP, MAARJA ABIKAASA. *Vt ka* Jeesus Kristus; Maarja, Jeesuse ema

Jeesuse ema Maarja abikaasa. Joosep oli Taaveti järeltulija (Mt 1:1–16; Lk 3:23–38) ja elas Naatsaretis. Ta oli Maarjaga kihlatud. Vahetult enne nende abiellumist külastas Maarjat ingel Gabriel, kes teatas, et Maarja on valitud Päästja emaks (Lk 1:26–35). Ka Joosep sai selle jumaliku sünni kohta ilmutuse (Mt 1:20–25).

Maarja oli Jeesuse ainus maine lapsevanem, kuna Isa Jumal oli Jeesuse isa. Juudid aga pidasid Joosepit Jeesuse isaks ja Jeesus kohtleski teda oma isana (Lk 2:48, 51). Taevaste unenägude hoiatusel päästis Joosep Egiptusesse põgenedes Jeesuslapse elu (Mt 2:13–14). Pärast Heroodese surma teatas ingel Joosepile, et ta viiks Kristuslapse tagasi Iisraeli (Mt 2:19–23).

JOOSEP ARIMAATIAST

Joosep Arimaatiast oli Suurkohtu liige, Kristuse jünger ning rikas ja ustav iisraellane, kellel polnud mingit osa meie Issanda süüdimõistmises. Pärast ristilöömist lasi Joosep mässida Päästja keha puhtasse linasesse kangasse ja pani ta omaenda hauakoopasse (Mt 27:57–60; Mk 15:43–46; Lk 23:50–53; Jh 19:38–42).

JOOSEPI PUUTÜKK. *Vt* Efraim – Efraimi või Joosepi puutükk; Mormoni Raamat

JOOSIJA

Õigemeelne Juuda kuningas aastatel 641–610 eKr (2Kn 22–24; 2Aj 34–35). Tema valitsusajal leiti Issanda kojast käsuõpetuse raamat (2Kn 22:8–13).

JOOSUA. *Vt ka* Jeeriko

Vana Testamendi prohvet ja juht ning Moosese ametijärglane. Ta sündis Egiptuses enne Iisraeli laste põgenemist (4Ms 14:26–31). Tema ja Kaaleb olid nende kaheteistkümne maakuulaja hulgas, kes saadeti Kaananimaale. Ainult nemad andsid selle maa kohta hea aruande (4Ms 13:8, 17–33; 14:1–10). Ta suri 110 aasta vanuselt (Jos 24:29). Joosua oli suurepärane eeskuju pühendunud prohvetsõdalasest.

Joosua raamat: See raamat on saanud nime Joosua järgi, kuna tema on selles põhitegelane, ja mitte sellepärast, et ta oli selle autor. Peatükkides 1–12 kirjeldatakse Kaananimaa vallutamist. Peatükkides 13–24 räägitakse, kuidas Iisraeli suguharud maa ära jagasid ja millised olid Joosua viimased nõuanded.

Kaks silmapaistvat salmi Joosua raamatus on Issandalt Joosuale antud käsk pühakirjade üle mõtiskleda (Jos 1:8) ja Joosua üleskutse, et rahvas oleks Issandale ustav (Jos 24:15).

JORDANI JÕGI

Jordani jõgi voolab Galilea merest Surnumerre. Jõgi on 160 kilomeetrit pikk ja tekib mitme Hermoni mäest välja voolava allika ühinemisel. See on tähtsaim jõgi Iisraelis.

Kaks tähtsat sündmust, mis on seotud selle jõega, on, kui Issand lasi jõel kaheks lahkneda, et Iisrael saaks üle minna (Jos 3:14–17), ja Jeesuse Kristuse ristimine (Mt 3:13–17; 1Ne 10:9).

JOSEPH SMITH NOOREM. *Vt* Smith, Joseph, noorem

JOSEPH SMITHI TÕLGE (JST). *Vt ka* Smith, Joseph, noorem

Kuningas *James*i ingliskeelse piibliversiooni parandatud osa või tõlge, millega prohvet Joseph Smith tegi algust 1830. aasta juunis. Selle tõlkimiseks sai ta käsu Jumalalt ja ta pidas seda oma prohvetikutse osaks.

Kuigi Joseph lõpetas suurema osa tõlkimisest 1833. aasta juuliks, jätkas ta muudatuste tegemist kuni oma surmani 1844. aastal, valmistades käsikirja ette trükis avaldamiseks. Kuigi ta avaldas osa tõlkest oma eluajal, on võimalik, et ta oleks teinud veel täiendavaid muudatusi, kui ta oleks elanud nii kaua, et oleks jõudnud kogu töö avaldada. Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Reorganiseeritud Kirik avaldas Joseph Smithi inspireeritud tõlke esimese tiraaži 1867. aastal. Sellest ajast saadik on nad välja andnud mitu tiraaži.

Prohvet sai tõlkimise käigus teada palju asju. Tema tõlketöö tulemusena saadi mitu Õpetuse ja Lepingute osa (nt ÕL 76, 77, 91 ja 132). Lisaks sellele andis Issand Josephile tõlkimiseks konkreetseid juhiseid, mis pandi kirja Õpetusse ja Lepingutesse (ÕL 37:1; 45:60–61; 76:15–18; 90:13; 91; 94:10; 104:58; 124:89). Moosese raamat ja Joseph Smith – Matteuse, mis kuuluvad nüüd Kallihinnalisse Pärli, võeti vahetult Joseph Smithi tõlkest.

Joseph Smithi tõlge on ennistanud mõned selged ja hinnalised asjad, mis on Piiblist kaduma läinud (1Ne 13). Kuigi see pole Kiriku ametlik Piibel, pakub see tõlge palju huvitavaid vaistlikke arusaamu ja on väga väärtuslik Piibli mõistmisel. See annab ka tunnistust prohvet Joseph Smithi jumalikust kutsest ja teenimistööst.

JUHATAJA. *Vt* President

JUHTIV PIISKOP

Üldjuht Kirikus. Ta kannab põhivastutust Kiriku ajaliku heaolu eest (ÕL 107:68). Juhtiv

piiskop ja tema nõuandjad, kes on samuti üldjuhid, juhivad Kirikus Aaroni preesterlust (ÕL 68:16–17; 107:76, 87–88).

Edward Partridge tuleb pühitseda piiskopiks, **ÕL** 41:9. Piiskopid peab kutsuma ja ametisse asetama Esimene Presidentkond, **ÕL** 68:14–15. Aaroni ofsestel järglastel, kes on esmasündinud, on õigus juhtida, kui nad kutsub, seab ametisse ja pühitseb Esimene Presidentkond, **ÕL** 68:16, 18–20. Nende üle tohib pidada kohut vaid Esimese Presidentkonna ees, **ÕL** 68:22–24 (ÕL 107:82).

JULGE, JULGUS. *Vt ka* Kartus; Usk

Kartmatus, eriti siis, kui on vaja teha õigesti.

Olge vahvad ja tugevad, ärge kartke! **5Ms** 31:6 (Jos 1:6–7). Olge lausti kindlad pidama ja tegema kõike, mis on kirjutatud! **Jos** 23:6. Jumal ei ole meile andnud arguse vaimu, **2Tm** 1:7. Kui ta kuulis, hakkas ta süda võtma julgust, **Al** 15:4 (Al 62:1). Heelamani pojad olid äärmiselt vaprad, mis puutub julgusesse, **Al** 53:20–21. Ma ei ole mitte kunagi näinud nii suurt julgust, **Al** 56:45. Julgust, vennad; ja edasi, võiduni! **ÕL** 128:22.

JUMAL, JUMALUS. *Vt ka* Issand; Jeesus Kristus; Püha Vaim; Taevane Isa

Jumalus koosneb kolmest omaette isikust: Jumalast, Igavesest Isast, tema Pojast Jeesusest Kristusest ja Pühast Vaimust. Me usume nendesse kõikidesse (UA 1:1). Me saame viimse aja ilmutusest teada, et Isal ja Pojal on käegakatsutav lihast ja luust keha ning et Püha Vaim on liha ja luuta vaimsik (ÕL 130:22–23). Need kolm isikut on üks oma eesmärgi ja õpetuse täiusliku ühtsuse ja kooskõla poolest (Jh 17:21–23; 2Ne 31:21; 3Ne 11:27, 36).

Jumal, Isa: Tiitliga Jumal viidatakse tavaliselt Isale ehk Elohimile. Teda kutsutakse Isaks, sest ta on meie vaimude isa (Ml 2:10; 4Ms 16:22; 27:16; Mt 6:9; Ef 4:6; Hb 12:9). Isa Jumal on universumi ülim valitseja. Ta on kõikvõimas (1Ms 18:14; Al 26:35; ÕL 19:1–3), kõiketeadev (Mt 6:8; 2Ne 2:24) ja oma Vaimu kaudu kõikjal (Ps 139:7–12; ÕL 88:7–13, 41). Inimkonnal on Jumalaga eriline suhe, mis eristab inimest kõigest muust loodust: mehed ja naised on Jumala vaimulapsed (Ps 82:6; 1Jh 3:1–3; ÕL 20:17–18).

Selle kohta, kuidas Isa Jumal ilmus inimesele või rääkis temaga, on mõned üksikud kirjapandud juhtumid. Pühakirjades öeldakse, et ta rääkis Aadama ja Eevaga (Ms 4:14–31) ja tutvustas mitmel korral Jeesust Kristust (Mt 3:17; 17:5; Jh 12:28–29; 3Ne 11:3–7). Ta ilmus Stefanosele (Ap 7:55–56) ja Joseph Smithile (JSA 1:17). Hiljem ilmus ta nii Joseph Smithile kui ka Sidney Rigdonile (ÕL 76:20, 23). Neile, kes armastavad Jumalat ja puhastavad end tema ees, annab Jumal vahel erilise võimaluse ise näha ja teada, et ta on Jumal (Mt 5:8; 3Ne 12:8; ÕL 76:116–118; 93:1).

Mu Jumal, mu Jumal, miks sa mind maha jätsid? **Mk** 15:34. Need inimesed on kõige kõrgema Jumala sulased, **Ap** 16:17. Me oleme Jumala sugu, **Ap** 17:28–29. Sul tuleb ohverdada oma sakramendid Kõigekõrgemale, **ÕL** 59:10–12. Eenok nägi vaime, kelle Jumal oli loonud, **Ms** 6:36. Tema nimi on Pühaduse Inimene, **Ms** 6:57.

Jumal, Poeg: Jumal, keda tuntakse Jehoovana, on Poeg Jeesus Kristus (Js 12:2; 43:11; 49:26; 1Kr 10:1–4; 1Tm 1:1; Ilm 1:8; 2Ne 22:2). Jeesus tegutseb Isa juhtimisel ja on temaga täielikus kooskõlas. Kogu inimkond on tema vennad ja õed, sest tema on Elohimi vanim vaimulaps. Mõnedes pühakirjaviidetes viitab sõna Jumal temale. Näiteks öeldakse pühakirjades, et „Jumal [lõi] taevad ja maa" (1Ms 1:1), kuid see oli tegelikult Jeesus, kes oli Looja Isa Jumala juhtimisel (Jh 1:1–3, 10, 14; Hb 1:1–2).

Issand ütles enda kohta „Ma olen", **2Ms** 3:13–16. Mina olen Jehoova, ei ole muud päästjat kui mina, **Js** 43:11 (Js 45:23). Mina olen maailma valgus, **Jh** 8:12. Enne, kui Aabraham sündis, olin mina, **Jh** 8:58. Issand teenib inimeste seas savielamus, **Mo** 3:5–10. Abinadi selgitas, kuidas Kristus on Isa ja Poeg, **Mo** 15:1–4 (Et 3:14). Issand ilmus Jeredi vennale, **Et** 3. Kuula Kristuse, oma Issanda ja oma Jumala sõnu, **Mn** 8:8. Jehoova on nii elavate kui ka surnute kohtumõistja, **Mn** 10:34. Jeesus ilmus Joseph Smithile ja Sidney Rigdonile, **ÕL** 76:20, 23. Issand Jehoova ilmus Kirtlandi templis, **ÕL** 110:1–4. Jehoova rääkis Aabrahamiga, **Aabr** 1:16–19. Jeesus ilmus Joseph Smithile, **JSA** 1:17.

Jumal, Püha Vaim: Püha Vaim on samuti Jumal ning lisaks Vaimule ja Jumala Vaimule on tal veel teisigi sarnaseid nimesid ja nimetusi. Püha Vaimu abil võib inimene teada Isa Jumala tahet ja teada, et Jeesus on Kristus (1Kr 12:3).

Püha Vaim õpetab teile, mida tuleb ütelda, **Lk** 12:12. Püha Vaim on Trööstija, **Jh** 14:26 (Jh 16:7–15). Jeesus andis apostlitele käsud Püha Vaimu läbi, **Ap** 1:2. Püha Vaim tunnistab Jumalast ja Kristusest, **Ap** 5:29–32 (1Kr 12:3). Meile tunnistab ka Püha Vaim, **Hb** 10:10–17. Püha Vaimu väel võite te teada tõde kõige kohta, **Mn** 10:5. Püha Vaim on ilmutuse vaim, **ÕL** 8:2–3 (ÕL 68:4).

JUMALA KUNINGRIIK EHK TAEVARIIK. *Vt ka* Jeesuse Kristuse Kirik; Selestiline hiilgus

Jumala kuningriik maa peal on Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik (ÕL 65). Kiriku eesmärgiks on valmistada oma liikmeid elama igavesti selestilises kuningriigis ehk taevariigis. Pühakirjades kutsutakse aga ka Kirikut vahel taevariigiks, mis tähendab seda, et Kirik on taevariik maa peal.

Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik on Jumala kuningriik maa peal, kuid praegusel hetkel piirdub see kirikliku kuningriigiga. Millenniumi ajal on Jumala kuningriik nii kiriklik kui ka poliitiline.

Jehoova on kuningas ikka ja igavesti, **Ps** 10:16 (Ps 11:4). Taeva Jumal püstitab kuningriigi, mis jääb igavesti hävitamatuks, **Tn** 2:44 (ÕL 138:44). Parandage meelt, sest Taevariik on lähedal! **Mt** 3:2 (Mt 4:17). Sinu riik tulgu; sinu tahtmine sündigu maa peal! **Mt** 6:10. Otsige esiti Jumala riiki! **Mt** 6:33 (3Ne 13:33). Ma annan sinule Taevariigi võtmed, **Mt** 16:19. Tulge, pärige kuningriik, mis teile on valmistatud! **Mt** 25:34. Mil ma ühes teiega võtan sakramenti oma Isa riigis, **Mt** 26:26–29. Te näete kõiki prohveteid Jumala riigis, **Lk** 13:28. Ülekohtused ei päri Jumala riiki, **1Kr** 6:9. Liha ja veri ei või pärida Jumala riiki, **1Kr** 15:50. Enne, kui te otsite rikkust, otsige Jumala kuningriiki! **Jb** 2:18. Miski, mis pole puhas, ei saa pärida taevariiki, **Al** 11:37. Sa võiksid koos nendega puhata minu Isa kuningriigis, **ÕL** 15:6. Teile on antud kuningriik ehk Kiriku võtmed, **ÕL** 42:69 (ÕL 65:2). Mingu Jumala kuningriik edasi, et taevariik võiks tulla! **ÕL** 65:5–6. Selle kuningriigi võtmeid ei võeta sinult kunagi ära, **ÕL** 90:3. Kes võtab sinu vastu kui väike laps, võtab vastu minu kuningriigi, **ÕL** 99:3. Nõnda tuleb kutsuda minu kirikut viimsetel päevadel, nimelt Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirikuks, **ÕL** 115:4. Taevad avanesid ja ma nägin Jumala selestilist kuningriiki, **ÕL** 137:1–4.

JUMALA KÄSUD. *Vt ka* Jumala sõna; Kuulekas, kuulekus, kuuletuma; Kümme käsku; Patt; Seadus

Seadused ja nõuded, mida Jumal esitab inimkonnale kas eraviisiliselt või kõigile ühiselt. Käskudest kinnipidamine toob kuulekatele Issanda õnnistusi (ÕL 130:21).

Noa tegi kõik nõnda, nagu Jumal teda käskis, **1Ms** 6:22. Käige mu seaduste järgi ning pidage mu käske! **3Ms** 26:3. Pea mu käske, siis sa jääd elama! **Õp** 4:4 (Õp 7:2). Kui te mind armastate, siis pidage minu käsusõnu, **Jh** 14:15 (ÕL 42:29). Mida me iganes palume, seda me saame temalt, sest me peame tema käske, **1Jh** 3:22. Tema käsud ei ole rasked, **1Jh** 5:3. Ole kõrvalekaldumatu käskude pidamisel! **1Ne** 2:10. Issand ei anna käske ilma, et ta valmistaks tee, **1Ne** 3:7. Ma pean tegema vastavalt Jumala rangele käsule, **Jb** 2:10. Kuivõrd te peate kinni minu käskudest, saadab teid sellel maal edu, **Jm** 1:9 (Al 9:13; 50:20). Õpi oma nooruses kinni pidama Jumala käskudest! **Al** 37:35. Need käsud on minust, **ÕL** 1:24. Uurige neid käske! **ÕL** 1:37. Neid, kes ei pea kinni käskudest, ei saa päästa, **ÕL** 18:46 (ÕL 25:15; 56:2). Minu käsud on vaimsed; need ei ole loomupärased ega ajalikud, **ÕL** 29:35. Käsud on antud selleks, et me võiksime mõista Issanda tahet, **ÕL** 82:8. Ma ei tea muud kui seda, et Issand mind käskis, **Ms** 5:6. Issand paneb inimesed proovile, et näha, kas nad teevad kõike, mida ta neil teha käsib, **Aabr** 3:25.

JUMALA LAPSED. *Vt* Inimene, inimesed; Jumala pojad ja tütred

JUMALA POEG. *Vt* Jeesus Kristus; Jumal, Jumalus

JUMALA POJAD JA TÜTRED. *Vt ka* Inimene, inimesed; Kristuse lapsed; Lepitama, lepitus; Sündima Jumalast, sündima uuesti; Sündinud

Pühakirjades kasutatakse neid sõnu kaheti. Ühe tähenduse kohaselt oleme me kõik sõna otseses mõttes mele Taevase Isa vaimulapsed. Teise tähenduse kohaselt on Jumala pojad ja tütred need, kes on sündinud uuesti Kristuse lepituse läbi.

Isa vaimulapsed: Teie olete jumalad, Kõigekõrgema lapsed, **Ps** 82:6. Me oleme Jumala sugu, **Ap** 17:29. Alistuge vaimude Isale! **Hb** 12:9. Mina olen Jumala poeg, **Ms** 1:13.

Kristuse lepituse läbi uuesti sündinud lapsed: Kõigile, kes teda vastu võtsid, andis ta meelevalla saada Jumala lapsiks, **Jh** 1:12 (Rm 8:14; 3Ne 9:17; ÕL 11:30). Me oleme nüüd Jumala lapsed, **1Jh** 3:1–2. Teid kutsutakse Kristuse lasteks, tema poegadeks ja tema tütardeks, **Mo** 5:7. Kõik rahvad peavad olema uuesti sündinud, saades tema poegadeks ja tütardeks, **Mo** 27:25. Nad saavad minu poegadeks ja minu tütardeks, **Et** 3:14. Teist saab kindlasti Kristuse laps, **Mn** 7:19. Kõik need, kes võtavad vastu minu evangeeliumi, on pojad ja tütred, **ÕL** 25:1. Nemad on jumalad, nimelt Jumala pojad, **ÕL** 76:58. Nõnda võivad kõik saada minu poegadeks, **Ms** 6:68. Paljud on uskunud ja saanud Jumala poegadeks, **Ms** 7:1.

JUMALA SALADUSED

Jumala saladused on vaimsed tõed, mida teatakse vaid ilmutuse vahendusel. Jumal ilmutab oma saladusi neile, kes on kuulekad evangeeliumile. Mõned Jumala saladused on veel ilmutamata.

Teile on antud mõista Taevariigi saladusi, **Mt** 13:11. Kui ma teaksin kõik saladused, aga mul poleks armastust, siis ei oleks minust ühtigi, **1Kr** 13:2. Nefi omas suurt teadmist Jumala saladustest, **1Ne** 1:1. Paljudele on antud teada Jumala saladusi, **Al** 12:9. Sellisele antakse teada Jumala saladused, **Al** 26:22. Neid saladusi ei ole mulle veel täielikult ilmutatud, **Al** 37:11. On palju saladusi, mida ei tea mitte keegi peale Jumala enese, **Al** 40:3. Kui suur on jumalikkuse saladus, **ÕL** 19:10. Kui sa palud, saad sa ilmutuse ja tunda kuningriigi saladusi, **ÕL** 42:61, 65 (1Kr 2:7, 11–14). Sellele, kes peab kinni käskudest, antakse kuningriigi saladused, **ÕL** 63:23. Nendele ma ilmutan kõik saladused, **ÕL** 76:7. Suurem preesterlus kätkeb endas saladuste võtit, **ÕL** 84:19. Oma tulemise ajal ilmutab Issand peidetud asjad, mida ükski inimene ei tea, **ÕL** 101:32–33. Melkisedeki preesterlusel on õigus saada teada taevariigi saladusi, **ÕL** 107:19.

JUMALA SÕNA. *Vt ka* Ilmutus; Jumala käsud; Pühakirjad

Jumalalt saadud juhised, käsud või sõnum. Jumala lapsed võivad saada tema sõna vahetult Vaimu kaudu saadud ilmutuse vahendusel või tema valitud teenijatelt (ÕL 1:38).

Inimene elab kõigest, mis lähtub Jehoova suust, **5Ms** 8:3 (Mt 4:4; ÕL 84:43–44). Sinu sõna on mu jalale lambiks ja valguseks mu jalgteel, **Ps** 119:105. Nad kõik said täis Püha Vaimu ja rääkisid Jumala sõna julgesti, **Ap** 4:31–33. Raudkäsipuu oli Jumala sõna, mis viis elupuu juurde, **1Ne** 11:25 (1Ne 15:23–25). Te olite tundetud, nii et te ei suutnud tema sõnu tunda, **1Ne** 17:45–46. Häda sellele, kes hülgab Jumala sõna! **2Ne** 27:14 (2Ne 28:29; Et 4:8). Pürgige edasi, toitudes Kristuse sõnast! **2Ne** 31:20 (2Ne 32:3). Nende uskmatuse pärast nad ei võinud mõista Jumala sõna, **Mo** 26:3 (Al 12:10). Nad olid usinalt uurinud pühakirju, et nad võiksid tunda Jumala sõna, **Al** 17:2. Proovige järele Jumala sõna jõud! **Al** 31:5. Alma võrdles Jumala sõna seemnega, **Al** 32:28–43. Mida iganes nad räägivad kantuna Pühast Vaimust, on pühakiri, **ÕL** 68:4. Teil tuleb elada iga sõna järgi, mis lähtub Jumala suust, **ÕL** 84:44–45. Kes paneb tallele minu sõna, seda ei eksitata, **JSM** 1:37.

JUMALA TALL. *Vt ka* Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Paasapühad

Päästja nimetus, mis viitab Jeesusele kui meie eest antud ohvriannile.

Ta on nagu tall, keda viiakse tappa, **Js** 53:7 (Mo 14:7). Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu! **Jh** 1:29 (Al 7:14). Teid lunastati Kristuse kui veatu talle kalli verega, **1Pt** 1:18–20. Tall, kes on tapetud, on väärt, **Ilm** 5:12. Me võidame Saatana Talle vere tõttu, **Ilm** 12:11. Need on valgeks tehtud Talle veres nende usu tõttu temasse, **1Ne** 12:11. Jumala Tall on Igavese Isa Poeg ja maailma Päästja, **1Ne** 13:40 (1Ne 11:21). Hüüdke vägevalt Isa poole Jeesuse nimel, et ehk puhastatakse teid Talle verega! **Mr** 9:6 (Ilm 7:14; Al 34:36). Inimese Poeg on Tall, kes on tapetud maailma rajamisest peale, **Ms** 7:47.

JUMALAKARTMATU, JUMALATU. *Vt ka* Paheline, pahelisus; Patt; Roojasus; Õigemeelsusetus

Keegi, kes ei ole, või miski, mis pole Jumala tahte või käskudega kooskõlas; paheline ja ebapüha.

Õelate tee läheb hukka, **Ps** 1:6. Kui õige vaevalt pääseb, kuhu siis saab õel? **1Pt** 4:18. Keelake endale kõik jumalatu! **Mn** 10:32. Jumalatute peale tuleb kättemaks äkitselt, **ÕL** 97:22. Jumalakartmatute seas Päästja hääl ei kõlanud, **ÕL** 138:20.

JUMALAKUMMARDAMINE. *Vt ka* Jumal, Jumalus

Armastus ja austus Jumala vastu, tema teenimine ja talle pühendumine (ÕL 20:19). Jumala kummardamisega käib kaasas palve, paastumine, kirikus teenimine, evangeeliumi talitustest osavõtmine ja muu tegevus, mis näitab Jumalale pühendumist ja tema armastamist.

Sul ei tohi olla muid jumalaid minu palge kõrval, **2Ms** 20:3 (2Ms 32:1–8, 19–35; Ps 81:10). Kummarda Isa vaimus ja tões! **Jh** 4:23. Kummardage teda, kes on teinud taeva ja maa! **Ilm** 14:7 (ÕL 133:38–39). Kummardage teda kõigest oma väest, meelest ja jõust! **2Ne** 25:29. Nad uskusid Kristusesse ja kummardasid Isa tema nimel, **Jb** 4:5. Seenos õpetas, et inimesed peaksid palvetama ja Jumalat kummardama kõikjal, **Al** 33:3–11. Kummardage Jumalat, ükskõik kus te ka ei ole, vaimus ja tões! **Al** 34:38. Inimesed langesid maha Jeesuse jalge ette ja kummardasid teda, **3Ne** 11:17. Kõik inimesed peavad meelt parandama, uskuma Jeesusesse Kristusesse ja kummardama tema nimel Isa, **ÕL** 20:29. Ma annan need ütlused teile selleks, et te võiksite aru saada ja teada, kuidas kummardada, ja teada, mida te kummardate, **ÕL** 93:19. Ma kummardan ainult seda ühte Jumalat, **Ms** 1:12–20. Me nõuame õigust kummardada Kõigevägevamat Jumalat, **UA** 1:11.

JUMALATEOTUS, JUMALAT TEOTAMA. *Vt ka* Andeksandmatu patt; Pühaduseteotus

Lugupidamatu või aukartusetu kõnepruuk Jumalast või pühadest asjadest rääkimisel.

Juudid süüdistasid Jeesust mitmel korral jumalateotuses, kuna ta väitis, et tal on õigus patud andestada (Mt 9:2–3; Lk 5:20–21), kuna ta kutsus end Jumala Pojaks (Jh 10:22–36; 19:7) ning kuna ta ütles, et nad näevad teda istumas väe paremal pool ja tulemas taeva pilvede peal (Mt 26:64–65). Need süüdistused oleksid olnud õiged, kui ta poleks tegelikult olnud kõik see, mida ta enda kohta ütles. Süüdistus, mille valetunnistajad Suurkohtu ees tema vastu esitasid (Mt 26:59–61), oli Jumala templi teotamine. Püha Vaimu teotamine, mis tähendab tahtlikku Kristuse salgamist pärast seda, kui tema kohta on jõutud täiuslikule teadmisele, on andestamatu patt (Mt 12:31–32; Mk 3:28–29; ÕL 132:27).

Kes pilkab Jehoova nime, seda karistatagu surmaga, **3Ms** 24:11–16. Issanda vaenlasi ei jäeta teotama tema nime, **ÕL** 105:15. Kättemaks tuleb nende peale, kes teotavad Issandat, **ÕL** 112:24–26.

JUTLUSTAMA. *Vt ka* Evangeelium; Misjonitöö

Edastama sõnumit, mis aitab paremini mõista evangeeliumi põhimõtet või õpetust.

Jehoova on mind võidnud viima rõõmusõnumit alandlikele, **Js** 61:1 (Lk 4:16–21). Võta kätte, mine Niinivesse ja pea sellele jutlus! **Jn** 3:2–10. Sellest ajast alates Jeesus hakkas kuulutama, **Mt** 4:17. Minge kõike maailma ja kuulutage evangeeliumi kõigele loodule! **Mk** 16:15. Meie kuulutame ristilöödud Kristust, **1Kr** 1:22–24. Ta läks ja kuulutas vangisolevaile vaimudele, **1Pt** 3:19. Oli vaid jutlustamine ja nende pidev ärgitamine, et hoida neid Issanda kartuses, **En** 1:23. Ta käskis neid, et nad ei jutlustaks midagi muud kui meeleparandust ja usku Issandasse, **Mo** 18:20. Sõna jutlustamisel oli suur kalduvus suunata rahvast tegema seda, mis on õiglane, **Al** 31:5. Sa ei pea arvama, nagu sa oleksid kutsutud jutlustama, kuni sa pole kutsutud,

ÕL 11:15. Kellelegi ei anta minna ja jutlustada ilma, et ta oleks pühitsetud ametisse, **ÕL** 42:11. Seda evangeeliumi jutlustatakse igale rahvale, **ÕL** 133:37. Evangeeliumi hakati jutlustama algusest peale, **Ms** 5:58.

JUUDA. *Vt ka* Iisrael; Juudid; Piibel

Vanas Testamendis Jaakobi ja Lea neljas poeg (1Ms 29:35; 37:26–27; 43:3, 8; 44:16; 49:8). Jaakob õnnistas Juudat, et temast saab loomulik juht Jaakobi poegade seas ja et valitseja (Jeesus Kristus) on tema järeltulija (1Ms 49:10).

Juuda suguharu: Juuda suguharu võttis pärast Kaananimaale elamaasumist juhtimise enda peale. Tema peamiseks rivaaliks oli Efraimi suguharu. Mooses õnnistas Juuda suguharu (5Ms 33:7). Pärast Saalomoni valitsemist sai Juuda suguharust Juuda kuningriik.

Juuda kuningriik: Rehabeami valitsusajal jagati Saalomoni valdused kaheks eraldi kuningriigiks peamiselt kadeduse tõttu, mis valitses Efraimi ja Juuda suguharude vahel. Lõuna- ehk Juuda kuningriiki kuulus Juuda suguharu ja suurem osa Benjaminist. Selle pealinn oli Jeruusalemm. Tervikuna jäi see Jehoova kummardamisele ustavamaks kui Põhjakuningriik. Juuda polnud nii kaitsetu põhjast ja idast tulnud rünnakute vastu ning ülemvõim jäi Taaveti perekonna kätte kuni Babüloni vangistuseni. Juuda kuningriigil õnnestus jääda alles veel 135 aastaks pärast rahvarohkema ja vägevama Iisraeli kuningriigi laostumist.

Juuda puutükk: See viitab Piiblile kui Juuda koja ülestähendusele (Hs 37:15–19). Viimsel ajal, kui Iisraeli koja erinevad harud kokku kogutakse, kogutakse kokku ka nende pühad ülestähendused. Need pühakirja ülestähendused täiendavad üksteist ja moodustavad ühise tunnistuse, et Jeesus on Kristus, Iisraeli Jumal ja kogu maa Jumal (2Ne 3; 29; JST, 1Ms 50:24–36).

JUUDA PUUTÜKK. *Vt* Juuda – Juuda puutükk

JUUDAS

Uues Testamendis üks Jeesuse vendadest ja arvatav Juuda kirja autor (Mt 13:55; Jd 1:1).

Juuda kiri: See raamat koosneb Juuda kirjast teatud pühadele, kelle usk nõrgenes. Neid nõrgendasid need nende seas, kes kuulutasid end olevat kristlased, kuid kes tegelesid kõlvatu paganakummardamisega ning väitsid, et nad on vabad kõlbelisele seadusele kuuletumisest. Juudas tahtis panna pühi tunnetama oma vaimset hädaohtu ja kannustada neid jääma ustavaks.

Mõned väljapaistvad lõigud Juuda raamatus on salm 6, mis jutustab sõjast taevas ning Lutsiferi ja tema inglite väljaheitmisest sellest surelikkusele eelnevast olukorrast (Aabr 3:26–28), ning salmid 14–15, kus tsiteeritakse Eenoki prohvetlikku kuulutust.

JUUDAS, JAAKOBUSE POEG

Uues Testamendis üks Jeesuse Kristuse esialgsest Kaheteistkümnest Apostlist (Lk 6:13–16). Teda teati ilmselt ka Taddeusena (Mt 10:2–4).

JUUDAS ISKARIOT

Uues Testamendis üks Jeesuse Kaheteistkümnest Apostlist (Mt 10:4; Mk 14:10; Jh 6:71; 12:4). Tema liignime tähenduseks oli „Kerijoti mees". Ta oli juuda suguharust ja oli ainus apostel, kes polnud galilealane. Juudas andis ära Issanda.

Sai kolmkümmend hõbetükki Kristuse andmise eest ühe ülempreestri kätte, **Mt** 26:14–16 (Sk 11:12–13). Andis Jeesuse ära suudlusega, **Mt** 26:47–50 (Mk 14:43–45; Lk 22:47–48; Jh 18:2–5). Poos end üles, **Mt** 27:5. Saatan läks Juudase sisse, **Lk** 22:3 (Jh 13:2, 26–30). Taavet rääkis, et Juudas annab Jeesuse ära, **Ap** 1:16 (Ps 41:10).

JUUDID. *Vt ka* Iisrael; Juuda

Juudid on kas: 1) Juuda järglased, kes oli üks Jaakobi kaheteistkümnest pojast, 2) muistse Juuda lõunakuningriigi rahvas või 3) inimesed, kes järgivad juudi usku, elustiili ja tavasid, kuid ei pruugi olla sünnilt juudid. Sõnaga *juut* on hakatud viitama kõikidele Jaakobi järeltulijatele, kuid see on viga. Sellega peaks viitama vaid neile, kes on Juuda kuningriigist või, iseäranis tänapäeval, neile, kes on pärit Juuda ja temaga seotud suguharudest.

Ei lahku valitsuskepp Juudast, kuni tuleb valitseja, **1Ms** 49:10. Kristuse evangeelium on Jumala vägi õndsakssaamiseks, juudile esiti, **Rm** 1:16. Issand kasvatab juutide seas üles prohveti – tõepoolest Messia, **1Ne** 10:4. Ajal, mil see raamat tuli välja juudi suust, olid asjad selged ja puhtad, **1Ne** 14:23. Juudid hajutatakse kõikide rahvaste sekka, **2Ne** 25:15. Juudid on minu muistne lepingurahvas, **2Ne** 29:4. Juudid, kes on hajutatud, hakkavad uskuma Kristusesse, **2Ne** 30:7. Juudid hülgavad kivi, millele nad võiksid ehitada, **Jb** 4:14–16. Juudid saavad teise tunnistaja, et Jeesus oli tõeline Kristus, **Mr** 3:20–21. Kaks prohvetit äratatakse juudi rahvale viimsetel päevadel, **ÕL** 77:15. Pöörduge kõigi rahvaste poole, kõigepealt paganate ja seejärel juutide poole! **ÕL** 133:8. Nendel päevadel on juutidel suur viletsus, **JSM** 1:18.

JÕUKUS. *Vt* Rikkus

JÄLE, JÄLEDUS. *Vt ka* Patt

Pühakirjades miski selline, mis kutsub õigemeelsetes ja puhastes esile vastikust või vihkamist.

Valelikud huuled on Jehoova meelest hirmsad, **Õp** 12:22. Uhkus on Issanda silmis jäledus, **Jb** 2:13–22. Pahelised seatakse silmitsi pildiga nende oma jäledustest, **Mo** 3:25. Kõlblusetus on kõige jäledam kõikidest pattudest peale mõrva ja Püha Vaimu salgamise, **Al** 39:3–5. Issanda pahameel on süttinud nende jäleduste vastu, **ÕL** 97:24.

JÄLE KIRIK. *Vt* Kurat – Kuradi kirik

JÜNGER. *Vt ka* Apostel; Ike; Kristlased; Pöördumine, pöördunu

Jeesuse Kristuse järgija, kes elab vastavalt Kristuse õpetustele (ÕL 41:5). Sõnaga jünger kirjeldatakse kahteteistkümmet apostlit, kelle Kristus kutsus oma sureliku teenimistöö käigus (Mt 10:1–4). Sõnaga jünger kirjeldatakse ka neid kahteteistkümmend meest, kelle Jeesus valis juhtima oma Kirikut nefilaste ja laamanlaste seas (3Ne 19:4).

Pitserda õpetus mu õpilastes! **Js** 8:16. Kui te jääte minu sõnasse, siis te olete minu jüngrid, **Jh** 8:31. Mormon oli Jeesuse Kristuse jünger, **3Ne** 5:12–13. Teie olete minu jüngrid, **3Ne** 15:12. Kolm jüngrit ei maitse surma, **3Ne** 28:4–10. Hoiatushääl kõlab minu jüngrite suuga, **ÕL** 1:4. Minu jüngrid seisavad pühades paikades, **ÕL** 45:32. Need, kes ei pea meeles vaeseid, puuduses vaevlejaid, haigeid ja vaevatuid, ei ole minu jüngrid, **ÕL** 52:40. Kes ei ole valmis jätma oma elu, ei ole minu jünger, **ÕL** 103:27–28.

KAALEB

Üks nende seast, kelle Mooses saatis Kaananimaad otsima teisel aastal pärast Egiptusest väljarändamist. Tema ja Joosua olid ainukesed, kes tõid selle maa kohta õige aruande (4Ms 13:6, 30; 14:6–38). Nemad olid ainukesed Egiptusest lahkunute seas, kes elasid üle 40 kõnnumaa-aastat (4Ms 26:65; 32:12; 5Ms 1:36) ja jõudsid Kaananimaale (Jos 14:6–14; 15:13–19).

KAANAN, KAANANLANE

Vana Testamendi ajal Haami neljas poeg (1Ms 9:22; 10:1, 6) ja Noa lapselaps. Kaananlane viitab kellelegi, kes on pärit maalt, kus Kaanan algselt elas, ja ka tema järglastele. Kaananlased olid ka inimesed, kes elasid Palestiinas Vahemere äärsel rannikumadalikul. Seda nime kasutati vahel kõigi Jordanist läände jääva maa elanike kirjeldamiseks, kes polnud iisraellased ja keda kreeklased kutsusid foiniiklasteks.

KAANON. *Vt ka* Kallihinnaline Pärl; Mormoni Raamat; Piibel; Pühakirjad; Õpetus ja Lepingud

Usaldusväärseks tunnistatud pühade raamatute kogumik. Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirikus kutsutakse kanoonilisi raamatuid põhiteosteks ning nendeks on Vana ja Uus Testament, Mormoni Raamat, Õpetus ja Lepingud ning Kallihinnaline Pärl.

KAASTUNNE. *Vt ka* Armastus; Halastav, halastus; Ligimesearmastus

Pühakirjades tähendab kaastunne sõna otseses mõttes „üheskoos talumist". See tähendab ka osavõtlikkust, armulikkust ja halastust teise suhtes.

Jehoova kutsus oma rahvast halastust osutama, **Sk** 7:8–10. Jeesusel oli hale meel, **Mt** 9:36 (Mt 20:34; Mk 1:41; Lk 7:13). Ühe samaarlase meel läks haledaks, **Lk** 10:33. Olge kaastundlikud! **1Pt** 3:8. Kristus on

täis kaastunnet inimlaste vastu, **Mo** 15:9. Mu süda on täis kaastunnet teie vastu, **3Ne** 17:6. Joseph Smith palvetas, et Issandal oleks kaastunnet, **ÕL** 121:3–5.

KADE, KADEDUS

Pühakirjades kasutatu kohaselt tähendab sõna kade armukadedust või kahtlust, et kellelgi läheb paremini. Vastavalt pühakirjadele pole õige ihaldada midagi, mis kuulub kellelegi teisele.

Armukadedusest tekib mehe viha, **Õp** 6:32–35. Peavanemad kadestasid Joosepit ning müüsid ta ära Egiptusesse, **Ap** 7:9. Ligimesearmastus ei ole kade, **1Kr** 13:4 (Mn 7:45). Kui olla iseennast täis, tõuseb sellest kadedust, **1Tm** 6:4. Kus on kadedust, seal on korratust ja igat halba asja, **Jk** 3:16. Jumal on käskinud, et inimesed ei tohi olla kadedad, **2Ne** 26:32. Nefi rahva seas ei olnud kadetsemist, **4Ne** 1:15–18. Akiis hakkas tundma kadedust oma poja vastu, **Et** 9:7. Vabastage end kadedusest ja kartusest! **ÕL** 67:10. Inimeste kadedus ja viha on saanud minu tavaliseks kaaslaseks kõigil minu elupäevil, **ÕL** 127:2.

KADUNUD PÜHAKIRJAD. *Vt* Pühakirjad – Kadunud pühakirjad

KADUNUD SUGUHARUD. *Vt* Iisrael – Iisraeli kümme kadunud suguharu

KAHETEISTKÜMNE KVOORUM. *Vt* Apostel

KAHETEISTKÜMNE NÕUKOGU. *Vt* Apostel

KAHETSEV SÜDA. *Vt* Murtud süda

KAIFAS. *Vt ka* Annas; Saduserid

Uues Testamendis ülempreester ja Annase väimees. Kaifas seisis aktiivselt Jeesuse ja tema jüngrite vastu (Mt 26:3–4; Jh 11:47–51; 18:13–14).

KAIN. *Vt ka* Aabel; Aadam; Mõrv; Salajased liidud

Aadama ja Eeva poeg, kes tappis oma noorema venna Aabeli (1Ms 4:1–16).

Issand hülgas tema ohvri, **1Ms** 4:3–7 (Ms 5:5–8, 18–26). Tappis oma venna Aabeli, **1Ms** 4:8–14 (Ms 5:32–37). Issand pani tema peale needuse ja märgi, **1Ms** 4:15 (Ms 5:37–41). Aadamal ja Eeval oli palju poegi ja tütreid, enne kui tema sündis, **Ms** 5:1–3, 16–17. Armastas Saatanat rohkem kui Jumalat, **Ms** 5:13, 18. Sõlmis Saatanaga patuse lepingu, **Ms** 5:29–31.

KAKSTEIST IISRAELI SUGUHARU. *Vt* Iisrael – Iisraeli kaksteist suguharu

KALJU. *Vt ka* Evangeelium; Ilmutus; Jeesus Kristus

Kujundlikult Jeesus Kristus ja tema evangeelium, mis on kindel alus ja tugi (ÕL 11:24; 33:12–13). Kalju võib viidata ka ilmutusele, mille kaudu Jumal teeb oma evangeeliumi inimesele teatavaks (Mt 16:15–18).

Tema on kalju, Tema töö on täiuslik, **5Ms** 32:4. Jehoova on mu kalju, kus ma pelgupaika otsin, **2Sm** 22:2–3. Kivi murdus lahti käte abita, **Tn** 2:34–35. Tema alus oli rajatud kaljule, **Mt** 7:25 (3Ne 14:25). Jeesus Kristus on see kivi, mis ära põlati, **Ap** 4:10–11. See kalju oli Kristus, **1Kr** 10:1–4 (2Ms 17:6). See, kes on ehitanud kaljule, võtab tõe vastu, **2Ne** 28:28. Juudid hülgavad kivi [Kristuse], millele nad võiksid ehitada, **Jb** 4:15–17. Oma Lunastaja kaljule peame me ehitama oma aluse, **Hl** 5:12. Kes iganes ehitab Kristuse õpetustele, ehitab tema kaljule ja ei lange, kui veeujutused tulevad, **3Ne** 11:39–40 (Mt 7:24–27; 3Ne 18:12–13). Mõistlik mees ehitas oma koja kaljule, **3Ne** 14:24. Kui te olete ehitatud minu kaljule, ei või maa ja põrgu võitu saada, **ÕL** 6:34. See, kes ehitab sellele kaljule, ei lange kunagi, **ÕL** 50:44. Mina olen Messias, Siioni Kuningas, Taeva Kalju, **Ms** 7:53.

KALLIHINNALINE PÄRL. *Vt ka* Kaanon; Pühakirjad; Smith, Joseph, noorem

Jumala kuningriiki maa peal kõrvutatakse kalli pärliga (Mt 13:45–46).

Kallihinnaline Pärl on antud nimeks ka ühele neljast pühakirjaraamatust, mida kutsutakse Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku põhiteosteks. Kallihinnaline Pärl ilmus esimest korda trükist 1851. a ja sisaldas tookord ka selliseid asju, mis on lisatud nüüd Õpetusele ja Lepingutele. Alates

1902. a trükitud väljaanded sisaldavad: 1) väljavõtteid 1. Moosese raamatust Joseph Smithi poolt tõlgitud kujul, mis on saanud nimeks Moosese raamat, ja Matteuse 24. peatükist, mis on saanud nimeks Joseph Smith – Matteuse; 2) Joseph Smithi tõlget Egiptuse papüüruserullilt, mille ta sai 1835. a, mis on saanud nimeks Aabrahami raamat; 3) väljavõtet Kiriku ajaloost, mille Joseph Smith pani kirja 1838. aastal, mis on saanud nimeks Joseph Smith – ajalugu; ning 4) Usuartikleid, kolmeteistkümmet avaldust tõekspidamiste ja õpetuse kohta.

KANNATLIKKUS. *Vt ka* Tasadus, tasane; Vastu pidama

Rahulikuks jäämine; võime pidada vastu kannatustele, solvangule või ülekohtule kaebamata või kätte maksmata.

Ole vait Jehoova ees ja oota teda! **Ps** 37:7–8. Pikameelsel on palju arusaamist, **Õp** 14:29. Oma püsivusega kannatustes te päästate oma hinged, **Lk** 21:19. Meil on lootust kannatlikkuse ja Kirja troosti kaudu, **Rm** 15:4. Järgige neid, kes usu ja pika meele tõttu pärivad selle, mis on tõotatud, **Hb** 6:12–15. Kannatlikkus omagu täiuslikku tegu, et te oleksite täiuslikud ja laitmatud, **Jk** 1:2–4. Iiobi püsivusest te olete kuulnud, **Jk** 5:11. Nad alistusid kõiges rõõmsameelselt ja kannatlikkusega Issanda tahtele, **Mo** 24:15. Sa talusid kõike seda kannatlikult, sest Issand oli sinuga, **Al** 38:4–5. Jätkake kannatlikkuses, kuni te saate täiuslikuks! **ÕL** 67:13.

KARISTAMA. *Vt* Nuhtlema, nuhtlemine

KARJANE. *Vt ka* Hea Karjane; Jeesus Kristus

Sümboolselt isik, kes hoolitseb Issanda laste eest.

Jehoova on mu karjane, **Ps** 23:1. Karjased peaksid karjatama lambaid, **Hs** 34:2–3.

KARTUS. *Vt ka* Austus; Julge, julgus; Usk

Kartusel on kaks tähendust: 1) Jumalakartus tähendab tema austamist, aukartust tema ees ja tema käskudele kuuletumist; 2) inimese, surelike ohtude, valu ja kurjuse kartus tähendab hirmu ja õudu selliste asjade ees.

Jumalakartus: Selles paigas ei ole jumalakartust, **1Ms** 20:11. Karda Jehoovat, oma Jumalat! **5Ms** 6:13 (Jos 24:14; 1Sm 12:24). Teenige Jehoovat kartusega! **Ps** 2:11. Jehoova kartus on tarkuse algus, **Ps** 111:10. Karda Jehoovat ja tagane kurjast! **Õp** 3:7. Neil, kes Jumalat kardavad, käib käsi hästi, **Kg** 8:12. Nõudke oma päästet kartuse ja värinaga! **Fl** 2:12. Kartke Jumalat ja andke temale austust! **Ilm** 14:7 (ÕL 88:104). Prohvetid ärgitasid inimesi pidevalt, et hoida neid Issanda kartuses, **En** 1:23. Alma ja Moosia pojad langesid maha, sest Issanda kartus valdas neid, **Al** 36:7. Teenige välja oma pääste kartuse ja värinaga! **Mr** 9:27. Need, kes ei karda mind, nemad on need, kelle rahu ma rikun ja panen nad värisema, **ÕL** 10:56. See, kes mind kardab, ootab Inimese Poja tulemise tunnustähti, **ÕL** 45:39.

Inimesekartus: Ära karda, sest ma olen sinuga, **1Ms** 26:24 (Js 41:10). Jehoova on meiega! Ärge kartke neid! **4Ms** 14:9. Ära karda, sest neid, kes on meiega, on rohkem! **2Kn** 6:16. Ei ma karda! Mis võibki lihane inimene teha? **Ps** 56:5. Ärge kartke inimeste laimu! **Js** 51:7 (2Ne 8:7). Jumal ei ole meile andnud arguse vaimu, **2Tm** 1:7. Täiuslik armastus ajab kartuse välja, **1Jh** 4:18 (Mn 8:16). Heelamani pojad ei kartnud surma, **Al** 56:46–48. Surmahirm täidab paheliste rinda, **Mr** 6:7. Ära karda, mida võib teha inimene! **Mn** 8:16. Sa poleks tohtinud karta inimesi rohkem kui Jumalat, **ÕL** 3:7 (ÕL 30:1, 11; 122:9). Ärge kartke teha head! **ÕL** 6:33. Kes iganes kuulub minu kirikusse, ei pea kartma, **ÕL** 10:55. Kui te olete ette valmistunud, siis te ei karda, **ÕL** 38:30. Vabastage end kartusest! **ÕL** 67:10. Olge rõõmsad ja ärge kartke, sest mina, Issand, olen teiega! **ÕL** 68:6. Ära karda oma vaenlasi! **ÕL** 136:17.

KAVALUS. *Vt ka* Petma, pettus

Pühakirjades on kavaluse puhul tegu petliku salakavalusega.

Õnnis on inimene, kelle vaimus ei ole kavalust, **Ps** 32:2 (Ps 34:14; 1Pt 2:1). Naatanael oli iisraellane, kelles polnud kavalust, **Jh** 1:47

(ÕL 41:9–11). Puhas teadmine avardab hinge ilma kavaluseta, **ÕL** 121:42.

KAVAND. *Vt* Eeskuju

KEEL. *Vt ka* Keelte and

Kõne sümbol. Omavahel ühendatud suulised või kirjalikud sõnad, mille eesmärgiks on anda edasi teavet, mõtteid ja arvamusi. Meie keelekasutus näitab meie tundeid Jumala ja teiste inimeste vastu. Pühadel tuleb oma keelt talitseda, mis tähendab seda, et neil tuleb jälgida, mida nad räägivad. Keel viitab ka rahvastele ja nende keeltele. Lõpuks peab Jumala ees nõtkuma iga põlv ja iga keel teda tunnistama (Js 45:23; Rm 14:11). Jeesuse Kristuse teise tulemise ajal annab Issand kogu inimkonnale puhtad huuled ehk puhta keele (Sf 3:8–9).

Kogu maailmas oli üks keel, **1Ms** 11:1. Issand segas ära kogu maailma keele, **1Ms** 11:4–9. Hoia oma keelt kurja eest! **Ps** 34:14 (1Pt 3:10). Kes valvab oma suud ja keelt, hoiab oma hinge hädade eest, **Õp** 21:23. Igaüks kuulis neid rääkivat oma keelemurret, **Ap** 2:1–6. Kui keegi ei talitse oma keelt, selle jumalateenistus on tühine, **Jk** 1:26. Kui keegi kõnes ei eksi, siis ta on täiuslik mees, **Jk** 3:1–13. Evangeeliumi kuulutatakse kõigile rahvahõimudele, suguharudele, keeltele ja rahvastele, **Ilm** 14:6–7 (2Ne 26:13; Mo 3:13, 20; ÕL 88:103; 112:1). Issand räägib inimestele vastavalt nende keelele, **2Ne** 31:3 (ÕL 1:24). Benjamin õpetas oma poegadele oma esiisade keelt, et neist võiksid saada mõistjad mehed, **Mo** 1:2–5. Issand annab kõikidele rahvastele nende endi rahvusest ja keelest, et õpetada tema sõna, **Al** 29:8. Need plaadid jõuavad iga rahvuse, hõimu, keele ja rahvani, **Al** 37:4. Saa endale minu sõna, ja siis päästetakse su keelepaelad valla! **ÕL** 11:21. See, kelle kõne on tasane ja avardab arusaamist, on Jumalast, kui ta on kuulekas minu talitustele, **ÕL** 52:16. Igaüks kuuleb evangeeliumi täiust omaenda keeles, **ÕL** 90:11. Viige end kurssi keelte, kõneviiside ja rahvastega! **ÕL** 90:15. Aadama ja tema laste keel oli puhas ja rikkumatu, **Ms** 6:5–6, 46. Jumal andis Eenokile suure kõneväe, **Ms** 7:13.

KEELATUD VILI. *Vt* Aadama ja Eeva langemine; Eedeni aed

KEELEPEKS. *Vt ka* Kurja rääkimine; Kuulujutt

Kedagi teist puudutavate isiklike andmete ja teabe jagamine ilma tema enda loata.

Inimesed peavad aru andma igastühest tühjast sõnast, mis nad on rääkinud, **Mt** 12:36. Pühasid manitsetakse mitte olema lobisejad ning uudishimulikud ja rääkima sobimatuid asju, **1Tm** 5:11–14. Sa ei tohi oma ligimesest rääkida kurja! **ÕL** 42:27. Tugevda oma vendi kõiges oma kõnes! **ÕL** 108:7.

KEELTE AND. *Vt ka* Keel; Vaimu annid

Püha Vaimu and, mis võimaldab inspireeritutel rääkida, mõista või tõlgitseda võõraid keeli. Me usume keelte andi (UA 1:7).

Nad kõik said täis Püha Vaimu ja hakkasid rääkima teisi keeli, **Ap** 2:4. Kes keeltega räägib, ei kõnele inimestele, vaid Jumalale, **1Kr** 14:1–5, 27–28. Keeled on tunnuseks uskmatuile, **1Kr** 14:22–28. Siis tuleb ristimine tule ja Püha Vaimuga; ja siis te saate rääkida inglite keeles, **2Ne** 31:13–14. Amaleki õhutas kõiki inimesi uskuma keelte kõnelemise andi, **Om** 1:25. Mõnele on antud rääkida keeltes ja teisele on antud keelte tõlkimine, **ÕL** 46:24–25 (1Kr 12:10; Mn 10:8, 15–16). Valatagu välja keelte and, **ÕL** 109:36.

KEERUB

Taevaste olendite võrdkujud, täpne kuju pole teada. Keerubeid on kutsutud valvama pühapaiku.

Issand pani keerubid valvama elupuu teed, **1Ms** 3:24 (Al 12:21–29; 42:2–3; Ms 4:31). Lepituskaanele pandi keerubite sümbolid, **2Ms** 25:18, 22 (1Kn 6:23–28; Hb 9:5). Keerubeid mainitakse Hesekieli nägemustes, **Hs** 10; 11:22.

KEHA. *Vt ka* Hing; Surelik, surelikkus; Surm, füüsiline; Ülestõusmine

Surelik lihast ja luust füüsis, mis on loodud Jumala näo järgi ja ühendatud vaimuga, et luua elav inimene. Meeste ja naiste füüsilised kehad ühendatakse uuesti ja igaveseks nende vaimudega ülestõusmise ajal. Vahel viidatakse pühakirjades omavahel ühendatud kehale ja vaimule kui hingele (1Ms 2:7; ÕL 88:15; Ms 3:7, 9, 19; Aabr 5:7).

Issand Jumal valmistas inimese, kes põrm on, mullast, **1Ms** 2:7 (Ms 3:7). Katsuge mind kätega ja nähke, sest vaimul ei ole liha ega luid! **Lk** 24:39. Ma talitsen oma ihu ja teen selle oma orjaks, **1Kr** 9:27. Kui on olemas maine ihu, siis on ka olemas vaimne ihu, **1Kr** 15:44. Ihu ilma vaimuta on surnud, **Jk** 2:26. Surelik keha tõuseb üles surematuks kehaks, **Al** 11:43–45. Iga kehaosa taastatakse, **Al** 41:2. Jeesus näitas oma ülestõusnud keha nefilastele, **3Ne** 10:18–19; 11:13–15. Isal on lihast ja luust keha, sama käegakatsutav nagu inimeselgi; Pojal samuti, **ÕL** 130:22. Jumal lõi mehe ja naise omaenda keha kuju järgi, **Ms** 6:9 (1Ms 9:6).

KEISER

Uues Testamendis tiitel (Caesari järgi), mille järgi tunti mõnesid Rooma riigipäid. Seda kasutatakse pühakirjades maise valitsuse või võimu sümbolina.

Andke keisrile, mis kuulub keisrile! **Mt** 22:21 (Mk 12:17; Lk 20:25; ÕL 63:26).

KERGEMEELSUS, KERGLUS. *Vt ka* Kurja rääkimine

Käia kergelt ümber pühade asjadega (ÕL 84:54).

Pühadel ei tohi olla tühiseid mõtteid ega liigset naeru, **ÕL** 88:69. Lõpetage kõik oma uhkus ja kergemeelsus! **ÕL** 88:121.

KETSEMANI. *Vt ka* Lepitama, lepitus; Ölimägi

Aed, mis asus Uue Testamendi kohaselt Õlimäe lähedal. Aramea keeles tähendab sõna *ketsemani* õlipressi. Jeesus läks sinna aeda õhtul, mil Juudas ta ära andis. Ta palvetas ja kannatas Ketsemanis inimkonna pattude eest (Mt 26:36, 39; Mk 14:32; Jh 18:1; Al 21:9; ÕL 19:15–19).

KIITLEMA. *Vt* Uhkus

KIITUS. *Vt* Hiilgus; Tänamine, tänu, tänulikkus

KIIVAS, KIIVUS

Tulihingelisus ning tundlikkus ja sügavad tunded kellegi või millegi vastu.

Olen kiivas oma püha nime pärast, **Hs** 39:25. Mu püha viha Jeruusalemma ja Siioni pärast on suur, **Sk** 1:14. Mina olen valvas Jumal, **Mo** 11:22 (2Ms 20:5; 5Ms 5:9; 6:15).

KIMBALL, SPENCER W. *Vt ka* Ametlik teadaanne nr 2

Kiriku kaheteistkümnes president alates selle asutamisest 1830. a. Spencer W. Kimball teenis presidendina 1973. aasta detsembrist kuni 1985. aasta novembrini. Ta sündis 1895. aastal ja suri 1985. aastal üheksakümne aasta vanuselt.

1978. aasta juunis teatas Esimene Presidentkond, et president Kimball oli saanud ilmutuse, mis tegi preesterluse ja templiõnnistused kättesaadavaks kõikidele väärilistele meesliikmetele, **ÕL** At 2.

KINDLUSTUNNE. *Vt ka* Usaldama; Usk; Uskuma, usuline tõekspidamine

Millelegi, eriti Jumalale ja Jeesusele kindel olemine, millegi tõekspidamine ja usaldamine või millessegi uskumine.

Parem on pelgupaika otsida Jehoova juures kui loota inimeste peale, **Ps** 118:8. Jehoova on kõigil su teedel, **Õp** 3:26. Et kui Kristus ilmub, meil oleks julgus, **1Jh** 2:28. Pahelised nefilased kaotasid oma laste usalduse, **Jb** 2:35. Siis kasvab sinu enesekindlus Jumala läheduses tugevaks, **ÕL** 121:45.

KINNITAMINE. *Vt* Käte pealepanemine

KIRGASTUMINE. *Vt ka* Jeesus Kristus; Preesterluse võtmed

Inimeste seisund, keda on väliselt ja olemuselt ajutiselt muudetud – st viidud kõrgemale vaimsele tasandile – nii et nad suudavad taluda taevaste olendite juuresolekut ja hiilgust.

Kristuse kirgastumine: Peetrus, Jaakobus ja Johannes nägid, kuidas Issand nende ees hiilgusega ümbritseti ja kirgastati. Päästja oli varem lubanud, et Peetrus saab endale taevariigi võtmed (Mt 16:13–19; 17:1–9; Mk 9:2–10; Lk 9:28–36; 2Pt 1:16–18). Selle tähtsa sündmuse ajal andsid Päästja, Mooses ja Eelija lubatud preesterluse võtmed Peetrusele, Jaakobusele ja Johannesele. Nende preesterluse võtmetega oli apostlitel vägi

jätkata kuningriigi tööd pärast Jeesuse taevassetõusmist.

Joseph Smith õpetas, et Kirgastamise mäel kirgastati ka Peetrus, Jaakobus ja Johannes. Nad nägid nägemust maast selle tulevases hiilgavas seisundis (ÕL 63:20–21). Nad nägid Moosest ja Eelijat, kahte muudetud olendit, ja kuulsid Isa häält. Isa ütles: „See on mu armas Poeg, kellest mul on hea meel; teda kuulake!" (Mt 17:5)

Kirgastunud olendid: Nad nägid Iisraeli Jumalat, **2Ms** 24:9–11. Ta palge nahk hiilgas kõneluse tõttu Jehoovaga, **2Ms** 34:29 (Mk 9:2–3). Jeesuse pale paistis otsekui päike, **Mt** 17:2 (Mk 9:2–3). Iisraeli lapsed ei suutnud vaadata Moosese palgesse ta palge hiilguse pärast, **2Kr** 3:7. Abinadi nägu hiilgas ülimalt säravalt, **Mo** 13:5–9. Nende ümber oli nagu tuli, **Hl** 5:23, 36, 43–45 (3Ne 17:24; 19:14). Nad olid sama valged kui Jeesuse pale, **3Ne** 19:25. See näis neile otsekui kirgastumisena, **3Ne** 28:15. Ükski inimene ei ole lihas näinud Jumalat, kui ta ei ole elavaks tehtud Vaimus, ÕL 67:10–12. Vaimu väega avati meie silmad, ÕL 76:12. Jumala hiilgus oli Moosese peal, **Ms** 1:2. Tema hiilgus oli minu peal ja ma nägin tema palet, sest mind kirgastati, **Ms** 1:11. Ma nägin taevaid avatuna ja ma olin riietatud hiilgusega, **Ms** 7:3–4.

KIRI EFESLASTELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad

Uues Testamendis kiri, mille apostel Paulus kirjutas Efesose pühadele. See kiri on väga tähtis, sest seal on kirjas Pauluse õpetused Kristuse Kiriku kohta.

1. peatükis on kirjas tavapärane tervitus. Peatükkides 2 ja 3 selgitatakse muutust, mis leiab aset inimestes, kui neist saavad Kiriku liikmed – neist saavad pühade kaaskodanikud, nii et paganad ja juudid on üheskoos ühes Kirikus. Peatükkides 4–6 selgitatakse apostlite ja prohvetite rolli, vajadust üksmeele järele ja vajadust panna selga kõik Jumala sõjavarustus.

KIRI FILEEMONILE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad

Uues Testamendis raamat, mille aluseks on Pauluse kirjutatud kiri. Pauluse kiri Fileemonile on erakiri ori Oneesimosest, kes röövis oma isandat Fileemoni ja jooksis ära Rooma. Paulus saatis ta tagasi tema isanda juurde Kolossasse koos Tühhikosega, kes viis Pauluse kirja koloslastele. Paulus palus, et Oneesimosele andestataks ja et ta võetaks tagasi kui usukaaslane. Paulus kirjutas selle kirja, kui ta oli esimest korda Roomas vangis.

KIRI FILIPLASTELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad

Kiri, mille Paulus kirjutas Filippi pühadele, kui ta oli esimest korda Roomas vangis. Nüüd on see kiri Uue Testamendi raamat Pauluse kiri filiplastele.

Peatükis 1 on kirjas Pauluse tervitus ning tema õpetus ühtsusest, alandlikkusest ja visadusest. Peatükis 2 rõhutatakse, et kõik hakkavad kummardama Kristuse ees ja et igaüks peab oma pääste nimel tööd tegema. Peatükis 3 selgitas Paulus, et ta on kõik asjad Kristusele ohvriks toonud. Peatükis 4 tänas Paulus Filippi pühasid nende abi eest.

KIRI GALAATLASTELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad

Raamat Uues Testamendis. See oli algselt kiri, mille apostel Paulus kirjutas kõikjal Galaatias elavatele pühadele. Selle kirja teemaks on see, et tõelist vabadust võib leida üksnes siis, kui elada Jeesuse Kristuse evangeeliumi järgi. Kui pühad võtavad omaks juudi kristlaste õpetused, kes nõuavad kuuletumist Moosese seadusele, piiravad või hävitavad nad vabaduse, mille nad on leidnud Kristuses. Selles kirjas kinnitab Paulus, et ta on üks apostlitest, selgitab õpetust usu läbi õigemeelseks saamisest ja kinnitab vaimse usundi väärtust.

Peatükkides 1 ja 2 väljendab Paulus kahetsust talle saabunud uudiste üle galaatlaste seas aset leidnud usust taganemise kohta ja selgitab oma kohta apostlite seas. Peatükkides 3 ja 4 arutatakse õpetust usust ja tegudest. Peatükkides 5 ja 6 on kirjas jutlus usku käsitleva õpetuse praktilistest tagajärgedest.

KIRI HEEBREALASTELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad

Raamat Uues Testamendis. Paulus kirjutas

selle kirja juudi rahvusest Kiriku liikmetele veenmaks neid selles, et tähtsad valdkonnad Moosese seadusest olid Kristusega täide läinud ja et Kristuse kõrgem evangeeliumiseadus oli tulnud selle asemele. Naasnud oma kolmanda misjoni lõpus Jeruusalemma (u 60 pKr), avastas ta, et paljud juudi rahvusest Kiriku liikmed järgisid ikka veel pühendunult Moosese seadust (Ap 21:20). See leidis aset vähemalt kümme aastat pärast seda, kui Jeruusalemmas peetud Kiriku konverentsil oli otsustatud, et teatud Moosese seaduse talitused pole paganakristlaste päästmiseks olulised. Ilmselt kirjutas Paulus heebrealastele peagi pärast seda, et näidata neile nende enda pühakirja alusel ja terve mõistusega, miks nad ei peaks enam elama Moosese seaduse järgi.

Peatükkides 1 ja 2 selgitatakse, et Jeesus on suurem kui inglid. Peatükkides 3–7 võrreldakse Jeesust Moosese ja Moosese seadusega ning tunnistatakse, et ta on neist mõlemast suurem. Seal õpetatakse ka, et Melkisedeki preesterlus on suurem kui Aaroni preesterlus. Peatükkides 8 ja 9 kirjeldatakse, kuidas Moosese seaduse talitused valmistasid inimesi Kristuse teenimistööks ja kuidas Kristus on uue lepingu vahendaja (Al 37:38–45; ÕL 84:21–24). Peatükis 10 manitsetakse olema usinad ja ustavad. Peatükk 11 on jutlus usust. Peatükis 12 on ära toodud hoiatused ja tervitused. Peatükis 13 räägitakse abielu auväärsest olemusest ja kuulekuse tähtsusest.

KIRI KOLOSLASTELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad

Raamat Uues Testamendis. Algselt oli see kiri, mille apostel Paulus kirjutas koloslastele pärast seda, kui teda külastas Epafras, Kiriku evangeeliumikuulutaja Kolossas (Kl 1:7–8). Epafras rääkis Paulusele, et koloslased olid langemas tõsisesse eksimusse – nad pidasid end teistest inimestest paremaks, kuna järgisid hoolikalt teatud väliseid talitusi (Kl 2:16), ei lubanud endale teatud füüsiliste vajaduste rahuldamist ja kummardasid ingleid (Kl 2:18). Selline tegevus tekitas koloslastes tunde, et nad on pühitsetud. Nad arvasid ka, et mõistavad universumi saladusi paremini kui teised Kiriku liikmed. Paulus kutsus neid oma kirjas korrale, õpetades, et lunastus tuleb üksnes Kristuse läbi ning et me peame olema arukad ja teda teenima.

Peatükk 1 on Pauluse tervitus koloslastele. Peatükid 2 ja 3 puudutavad õpetust ning sisaldavad avaldusi Kristusest kui Lunastajast, ebaõige kummardamise ohtlikkusest ja ülestõusmise tähtsusest. Peatükis 4 õpetatakse pühi olema kõiges arukad.

KIRI ROOMLASTELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad

Uues Testamendis kiri, mille Paulus kirjutas Rooma pühadele. Ta kaalutles Jeruusalemmas käimist, mis oli kahtlemata ohtlik. Ta lootis käia Roomas pärast seda, kui ta peaks Jeruusalemmast eluga pääsema. Kiri oli mõeldud osalt selleks, et valmistada sealset kogudust tema tulles teda vastu võtma. Seda võib vaadelda ka kui kirja, mis sisaldab avaldust teatud õpetuste kohta, mis olid olnud vaidluse all ja mida Paulus vaatles nüüd kui lõpuks paikapanduid.

Peatükis 1 on kirjas Pauluse tervitus roomlastele. Peatükid 2–11 sisaldavad mitmeid avaldusi usku, tegusid ja armu puudutava õpetuse kohta. Peatükkides 12–16 on kirjas praktilised õpetused armastusest, kohusest ja pühadusest.

KIRI TIITUSELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad; Tiitus

Kui Paulus oli ajutiselt Rooma vangistusest vabanenud, kirjutas ta kirja Tiitusele, kes oli Kreetal. Kiri puudutab peamiselt Kiriku sisekorra ja ülesehitusega seotud küsimusi.

Peatükis 1 on kirjas Pauluse tervitus, aga ka juhised ja üldtingimused piiskoppidele. Peatükkides 2 ja 3 on kirjas üleüldised õpetused ja isiklikud sõnumid Tiitusele erinevate rühmade kohtlemise kohta Kreeta Kirikus. Paulus kannustas pühasid saama jagu rikutusest, olema mõistlikud ja ustavad ning jätkama häid tegusid.

KIRIK, SUUR JA JÄLE. *Vt* Kurat – Kuradi kirik

KIRIK, ÕIGE KIRIKU TUNNUSED. *Vt ka* Jeesuse Kristuse Kirik; Tunnustäht; Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik

Kiriku õpetused ja tegevus, mis näitavad,

et Jumal on Kiriku heaks kiitnud ja et see on vahend, mille Issand on rajanud selleks, et tema lapsed saaksid osa tema õnnistuste täiusest. Mõned õige Kiriku tunnused on järgmised:

Õige arusaamine Jumalusest: Jumal lõi inimese oma näo järgi, **1Ms** 1:26–27. Jehoova kõneles Moosesega palgest palgesse, **2Ms** 33:11. Igavene elu on tunda Isa Jumalat ja Jeesust Kristust, **Jh** 17:3. Isal ja Pojal on lihast ja luust kehad, **ÕL** 130:22–23. Isa ja Poeg ilmusid Joseph Smithile, **JSA** 1:15–20. Me usume Jumalasse, Igavesse Isasse, **UA** 1:1.

Esimesed põhimõtted ja talitused: Kui keegi ei sünni veest ja Vaimust, **Jh** 3:3–5. Parandage meelt ja igaüks teist lasku ennast ristida Jeesuse Kristuse nimesse! **Ap** 2:38. Siis panid nad oma käed neile peale, ja nad said Püha Vaimu, **Ap** 8:14–17. Saage usu kaudu Jumala lasteks Kristuses Jeesuses! **Gl** 3:26–27. Parandage meelt ja saage ristitud mu armastatud Poja nimel! **2Ne** 31:11–21. Need, kes uskusid, ristiti, ja nad said Püha Vaimu käte pealepanemise kaudu, **ÕL** 76:50–53. Selleks, et ristida ja anda Püha Vaimu andi, on vaja õiget preesterlust, **JSA** 1:70–72. Kirjeldatakse evangeeliumi esimesi põhimõtteid ja talitusi, **UA** 1:4.

Ilmutus: Kui nägemus puudub, muutub rahvas üleannetuks, **Õp** 29:18. Issand ilmutab oma saladused oma prohvetitele, **Am** 3:7. Kirik on ehitatud ilmutuse kaljule, **Mt** 16:17–18 (ÕL 33:13). Häda sellele, kes ütleb, et Issand ei tegutse enam ilmutuste kaudu! **3Ne** 29:6. Ilmutused ja käsud tulevad üksnes tema kaudu, kes on määratud, **ÕL** 43:2–7. Me usume kõike, mida Jumal on ilmutanud, **UA** 1:9.

Prohvetid: Kirik on rajatud apostlite ja prohvetite alusele, **Ef** 2:19–20. Apostlid ja prohvetid on Kirikule vajalikud, **Ef** 4:11–16. Joseph Smith kutsuti nägijaks, prohvetiks ja apostliks, **ÕL** 21:1–3. Me usume prohvetitesse, **UA** 1:6.

Volitus: Jeesus andis oma jüngritele väe ja meelevalla, **Lk** 9:1–2 (Jh 15:16). Jumal oli andnud Heelamani pojale Nefile suure volituse, **Hl** 11:18 (3Ne 7:17). Prohvet saab Kiriku jaoks käsud, **ÕL** 21:4–5. Keegi ei või jutlustada evangeeliumi või üles ehitada Kirikut ilma, et ta oleks pühitsetud ametisse kellegi poolt, kellel on volitus, **ÕL** 42:11. Vanematel tuleb jutlustada evangeeliumi, tegutsedes volitusega, **ÕL** 68:8. Igaüks, kes jutlustab või sooritab talitusi Jumala nimel, peab olema kutsutud Jumala poolt nende vahendusel, kes on volitatud, **UA** 1:5.

Täiendavate pühakirjade esiletulek: Juuda puutükiga liidetakse Joosepi puutükk, **Hs** 37:15–20. Viimse aja pühakirja esiletulek oli ette ennustatud, **1Ne** 13:38–41. Me usume, et Jumal ilmutab veel palju suuri ja tähtsaid asju, **UA** 1:9.

Kiriku ülesehitus: Kirik on rajatud apostlite ja prohvetite alusele, **Ef** 2:19–20. Apostlid ja prohvetid on Kirikule vajalikud, **Ef** 4:11–16. Kristus on Kiriku pea, **Ef** 5:23. Kristuse Kirikut peab kutsuma tema nimega, **3Ne** 27:8. Me usume samasse organisatsiooni, mis oli algkirikus, **UA** 1:6.

Misjonitöö: Minge siis ja tehke jüngriteks kõik rahvad! **Mt** 28:19–20. Seitsekümmend kutsuti evangeeliumi jutlustama, **Lk** 10:1. Nad soovisid, et päästet kuulutataks igale loodule, **Mo** 28:3. Vanemad peavad minema, jutlustades minu evangeeliumi, kahekaupa, **ÕL** 42:6. Evangeelium peab saama jutlustatud kõigele loodule, **ÕL** 58:64.

Vaimsed annid: Nad hakkasid rääkima teisi keeli, **Ap** 2:4. Vanemad peavad tervendama haigeid, **Jk** 5:14. Ärge eitage Jumala ande! **Mn** 10:8. Loetletakse vaimsed annid, **ÕL** 46:13–26 (1Kr 12:1–11; Mn 10:9–18).

Templid: Ma teen nendega lepingu ja panen oma pühamu igavesti nende keskele, **Hs** 37:26–27. Äkitselt tuleb oma templi juurde Issand, **Ml** 3:1. Nefi ehitas templi, **2Ne** 5:16. Pühasid nuheldi selle eest, et nad ei ehitanud Issanda koda, **ÕL** 95 (ÕL 88:119). Issanda rahvas ehitab pühade talituste läbiviimiseks alati templeid, **ÕL** 124:37–44. Templite ehitamine ja talituste tegemine on osa suurest viimse aja tööst, **ÕL** 138:53–54.

KIRIKU JUHTIDE TOETAMINE. *Vt ka* Ühine nõusolek

Toetuse tõotamine neile, kes teenivad Kirikus üld- ja kohalike juhtide ametites.

Pane Joosua seisma terve koguduse ette

ning anna temale nende nähes kohustus! **4Ms** 27:18–19. Kogu rahvas hõiskas ja ütles: „Elagu kuningas!" **1Sm** 10:24. Uskuge Tema prohveteid, siis teil õnnestub! **2Aj** 20:20. Olge sõnakuulelikud oma juhatajaile! **Hb** 13:17. Issand soosib sind, sest sina ei ole nurisenud, **1Ne** 3:6. Neile, kes olid vastu võtnud prohvetid, heideti armu, **3Ne** 10:12–13. Pöörake tähelepanu nende kaheteistkümne sõnadele! **3Ne** 12:1. Olgu minu enda hääle või minu teenijate häälega, see on sama, **ÕL** 1:38. Tema sõna tuleb teil vastu võtta, nagu oleks see minu omast suust, **ÕL** 21:5. See, kes võtab vastu minu teenijad, võtab vastu minu, **ÕL** 84:35–38. Kes iganes võtab vastu minu, võtab vastu need, kelle ma olen saatnud, **ÕL** 112:20. Kui minu rahvas ei taha võtta kuulda nende meeste häält, kelle ma määranud olen, teda ei õnnistata, **ÕL** 124:45–46.

KIRIKU NIMI. *Vt ka* Jeesuse Kristuse Kirik; Mormoon(id); Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik

Mormoni Raamatus, kui Jeesus Kristus külastas peagi pärast oma ülestõusmist õigemeelseid nefilasi, ütles ta, et tema kirik peab kandma tema nime (3Ne 27:3–8). Kaasajal ilmutas Issand oma Kiriku nimeks „Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik" (ÕL 115:4).

KIRIKULAUL. *Vt* Laulmine; Muusika

Jumala ülistuslaul.

Kaksteist apostlit laulsid kiituslaulu, enne kui Issand läks Õlimäele, **Mt** 26:30. Issand kutsus Emma Smithi tegema valiku pühadest kirikulauludest, **ÕL** 25:11. Õigemeelsete laul on minule nagu palve ja sellele vastatakse õnnistusega nende peade peale, **ÕL** 25:12. Ülista Issandat laulu ja muusikaga, **ÕL** 136:28.

KIRJAD KORINTLASTELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad

Kaks raamatut Uues Testamendis. Olid algselt kirjad, mille Paulus kirjutas Korintose pühadele, et likvideerida nende seas korratused. Korintlased elasid moraalselt pahelises ühiskonnas.

Pauluse esimene kiri korintlastele: Peatükis 1 on kirjas Pauluse tervitused ja tänusõnum. Peatükkides 2–6 kutsub Paulus Korintose pühasid nende eksimuste pärast korrale. Peatükkides 7–12 vastab Paulus mõnele järelepärimisele. Peatükid 13–15 puudutavad ligimesearmastust, vaimseid ande ja ülestõusmist. Peatükis 16 on kirjas Pauluse nõuanne seista kindlana usus.

Pauluse teine kiri korintlastele: Peatükis 1 on kirjas Pauluse tervitused ja tänusõnum. Peatükis 2 on kirjas isiklik nõuanne Tiitusele. Peatükid 3–7 puudutavad evangeeliumi väge pühade ja nende juhtide elus. Peatükkides 8 ja 9 nõustatakse pühasid andma rõõmsalt vaestele. Peatükid 10–12 annavad kinnitust Pauluse enda apostliametist. Peatükis 13 manitsetakse olema täiuslikud.

KIRJAD TESSALOONIKLASTELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad

Kaks raamatut Uues Testamendis. Need olid algselt kirjad, mille Paulus kirjutas tessalooniklastele, kui ta oli Korintoses oma esimese Euroopa-käigu ajal u 50 pKr. Tema tööd Tessaloonikas kirjeldatakse Ap 17. Paulus tahtis Tessaloonikasse tagasi minna, kuid ei saanud seda teha (1Ts 2:18). Seetõttu saatis ta Timoteose usule pöördunuid tervitama ja tooma talle sõna nende käekäigust. Paulus kirjutas esimese kirja tänutäheks Timoteose tagasituleku eest.

Pauluse esimene kiri tessalooniklastele: Peatükkides 1 ja 2 on kirjas Pauluse tervitus ja tema palve pühade eest; peatükkides 3–5 on antud juhised vaimse kasvu, armastuse, kõlbelise puhtuse, usinuse ja Jeesuse Kristuse teise tulemise kohta.

Pauluse teine kiri tessalooniklastele: Peatükis 1 on kirjas palve pühade eest. Peatükis 2 räägitakse tulevast usust taganemisest. Peatükis 3 on kirjas Pauluse palve evangeeliumi võidukäigu eest.

KIRJAD TIMOTEOSELE. *Vt ka* Paulus; Pauluse kirjad; Timoteos

Kaks raamatut Uues Testamendis. Mõlemad olid algselt kirjad, mille Paulus Timoteosele kirjutas.

Pauluse esimene kiri Timoteosele: Paulus kirjutas oma esimese kirja pärast esimest vangisolekut. Ta oli jätnud Timoteose Efesosse,

kavatsedes hiljem sinna tagasi minna (1Tm 3:14). Paulusel oli aga tunne, et peab seda edasi lükkama, ja kirjutas seega Timoteosele tõenäoliselt Makedooniast (1Tm 1:3), et anda talle nõu ja innustust kohustuste täitmisel.

Peatükis 1 on kirjas Pauluse tervitus ja ka tema juhised rumalate arutluste kohta, mis olid Kirikus oma kohta leidmas. Peatükkides 2 ja 3 antakse juhiseid avaliku jumalakummardamise ning kirikuõpetajatele iseloomulike tunnuste ja käitumise kohta. Peatükkides 4 ja 5 kirjeldatakse usust taganemist viimsel ajal ning antakse Timoteosele nõu, kuidas teenida neid, keda ta juhib. Peatükk 6 on manitsus jääda ustavaks ja hoiduda maailma rikkusest.

Pauluse teine kiri Timoteosele: Paulus kirjutas teise kirja oma teise vangistuse ajal, veidi enne oma märtrisurma. Selles on kirjas apostli viimased sõnad ning seal on näha see imeline vaprus ja usaldus, millega ta surmale vastu läks.

Peatükis 1 on kirjas Pauluse tervitus ja ülesanne Timoteosele. Peatükkides 2 ja 3 antakse erinevaid hoiatusi ja juhiseid koos üleskutsega eesolevate ohtudega silmitsi seista. Peatükk 4 on sõnum Pauluse sõpradele, milles on kirjas nõuanne, kuidas tulla toime usust taganenutega.

KIRJATUNDJA

Vanas ja Uues Testamendis on sellel sõnal veidi erinev tähendus: 1) Vanas Testamendis oli kirjatundja peamiseks kohustuseks pühakirjade kopeerimine (Jr 8:8). 2) Kirjatundjaid mainitakse sageli Uues Testamendis ning neid kutsutakse vahel käsutundjateks või käsuõpetajateks. Nad töötasid välja üksikasjaliku seaduse ja rakendasid seda vastavalt oma aja olukorrale (Mt 13:52; Mk 2:16–17; 11:17–18; Lk 11:44–53; 20:46–47).

KIRTLANDI TEMPEL

Esimene tempel, mille Kirik ehitas kaasajal. Pühad ehitasid selle vastavalt Issanda käsule Ameerika Ühendriikidesse, Ohio osariiki, Kirtlandisse (ÕL 94:3–9). Üks selle eesmärke oli tagada väärilistele Kiriku liikmetele koht, kus nad võiksid saada vaimset väge, volitust ja valgustust (ÕL 109; 110). Tempel pühitseti 27. märtsil 1836; pühitsuspalve anti prohvet Joseph Smithile ilmutuse vahendusel (ÕL 109). Selles templis andis Issand mitu tähtsat ilmutust ja taastas vajalikud preesterluse võtmed (ÕL 110; 137). Kirtlandi templis ei tehtud kõiki templitalitusi, mida tehakse templites tänapäeval.

KISKUUMEN. *Vt ka* Gadiantoni röövlid

Mormoni Raamatus pahelise, hiljem Gadiantoni röövlitena tuntud meesterühma juht (Hl 1:9–12; 2).

KIUSATUS. *Vt ka* Kurat; Valikuvabadus; Vastu pidama

Inimese proovilepanek, kas ta suudab valida halva asemel hea; ahvatlus patustada ja järgida Jumala asemel Saatanat.

Ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid kurjast! **Mt** 6:13 (3Ne 13:12). Jumal ei lase teid rohkem kiusata, kui te suudate kanda, **1Kr** 10:13. Kristust kiusati otsekui meid, **Hb** 4:14–15. Õnnis on see mees, kes ära kannatab kiusatuse, **Jk** 1:12–14. Vastase kiusatused ei suuda võimust võtta nende üle, kes Jumala sõna kuulda võtavad, **1Ne** 15:24 (Hl 5:12). Inimene ei saanud ise tegutseda, ilma et teda ahvatleks üks või teine, **2Ne** 2:11–16. Olge valvsad ja palvetage pidevalt, et teid ei kiusataks rohkem, kui te jaksate kanda! **Al** 13:28. Õpeta neid vastu panema kõikidele kuradi kiusatustele usuga Issandasse Jeesusesse Kristusesse! **Al** 37:33. Te peate alati palvetama, et te ei langeks kiusatusse, **3Ne** 18:15, 18 (ÕL 20:33; 31:12; 61:39). Hoidu uhkusest, et sa ei langeks kiusatusse! **ÕL** 23:1. Aadam sai kuradi tahte alamaks, sest ta andis kiusatusele järele, **ÕL** 29:39–40. Mind oli jäetud kõiksugu kiusatuste küüsi, **JSA** 1:28.

KIVI. *Vt* Kalju

KODU. *Vt ka* Perekond

Kodu peaks olema evangeeliumi ja perekonnaga seotud tegevuste keskmeks.

Mees olgu vaba oma pere jaoks ja ta rõõmustagu oma naist, **5Ms** 24:5. Ta saatis tema koju, **Mk** 8:26. Lapsed õppigu vagalt kohtlema oma majarahvast, **1Tm** 5:4. Olge viisakad, kasinad, majatalituses hoolikad! **Tt** 2:5. Minge oma kodudesse ja mõtisklege selle üle, mida ma olen öelnud! **3Ne** 17:2–3. Ma kannustasin

neid, et nad võitleksid oma naiste ja oma laste ja oma kodade ja oma kodude eest, **Mr** 2:23. Isadel kästakse olla kodus usinad ja tegusad, **ÕL** 93:43–44, 48–50.

KOGUDUSEKODA. *Vt* Sünagoog

KOGUJA

Raamat Vanas Testamendis, mis sisaldab mõtisklusi mõnede sügavaimate eluprobleemide üle.

Raamatu autor Koguja kirjutab suurema osa raamatust nende vaatenurgast, kes ei mõista evangeeliumi. Ta kirjutab vastavalt sellele, millised tunded on maailma inimestel – st neil, kes on „päikese all" (Kg 1:9). Enamik raamatust näib negatiivne ja pessimistlik (Kg 9:5, 10). See ei ole see, kuidas Issand tahab, et me ellu suhtuksime, vaid on pigem Koguja täheldus selle kohta, kuidas asjad tunduvad valgustamata inimestele maa peal. Raamatu vaimseim osa on peatükkides 11 ja 12, kus autor järeldab, et ainsaks asjaks, mille väärtus jääb kestma, on kuulekus Jumala käskudele.

KOHTUMÕISTJATE RAAMAT

Raamat Vanas Testamendis. Kohtumõistjate raamatus räägitakse iisraellastest alates Joosua surmast kuni Saamueli sünnini.

Peatükid 1–3 on eessõna tervele Kohtumõistjate raamatule. Seal selgitatakse, et kuna iisraellased ei ajanud oma vaenlasi välja (Km 1:16–35), peavad iisraellased kannatama selle tagajärgede – usukaotuse, uskmatutega sõlmitud abielude ja ebajumala kummardamise all. Peatükkides 3–5 räägitakse Deboora ja Baaraki kogemustest, kes päästsid Iisraeli kaananlaste käest. Peatükid 6–8 on usku tugevdavad kogemused, mis said osaks Giideonile, keda Issand õnnistas, et ta võiks päästa Iisraeli midjanlaste käest. Peatükkides 9–12 teenivad mitu erinevat meest Iisraelis kohtumõistjatena ning seda enamiku ajast usust taganemise ja rõhumise käes. Peatükkides 13–16 räägitakse viimase kohtumõistja Simsoni tõusust ja langemisest. Viimaseid peatükke, 17–21, võib kirjeldada kui lisa, kus [illegible]hakse sügavuti ilmsiks Iisraeli patud.

KOHTUMÕISTMINE, KOHUT MÕISTMA. *Vt ka* Jeesus Kristus – Kohtumõistja; Süüdi mõistma, süüdimõistmine; Viimane kohtumõistmine

Evangeeliumi põhimõtete alusel käitumist hindama; otsustama; head halvast eristama.

Mooses istus rahvale kohut mõistma, **2Ms** 18:13. Mõista ligimesele õiglaselt kohut! **3Ms** 19:15. Ärge mõistke kohut, et teie üle ei mõistetaks kohut! **Mt** 7:1 (JST, Mt 7:1–2; Lk 6:37; 3Ne 14:1). Kõik, kes käsu all on pattu teinud, nende üle mõistetakse kohut käsu järgi, **Rm** 2:12. Pühad mõistavad kohut maailma üle, **1Kr** 6:2–3. Maailm oli kohut mõistnud igavikulise Jumala Poja üle, **1Ne** 11:32. Talle kaksteist apostlit hakkavad kohut mõistma Iisraeli kaheteistkümne suguharu üle, **1Ne** 12:9 (ÕL 29:12). Surm, põrgu, kurat ja kõik, mis on nende võimuses, nende üle tuleb mõista kohut, **2Ne** 28:23 (1Ne 15:33). Kui te mõistate kohut inimese üle, kes palub teilt teie vara, kui palju õiglasem on teie endi süüdimõistmine, kui te keeldute jagamast oma varandust, **Mo** 4:22. Inimeste üle mõistetakse kohut nende tegude järgi, **Al** 41:3. Mõista kohut õigemeelselt ja sulle taastatakse taas õiglus! **Al** 41:14. Nende raamatute põhjal, mida kirjutatakse, mõistetakse maailma üle kohut, **3Ne** 27:23–26 (Ilm 20:12). Selle rahva jäägi üle mõistavad kohut need kaksteist, keda Jeesus valis sellel maal, **Mr** 3:18–20. Mormon selgitas, kuidas eristada head halvast, **Mn** 7:14–18. Usalda seda Vaimu, mis juhib mõistma kohut õigemeelselt! **ÕL** 11:12. Te peaksite ütlema oma südames: Mõistku Jumal kohut minu ja sinu vahel, **ÕL** 64:11. Issanda Kirik mõistab kohut rahvastele, **ÕL** 64:37–38. Poeg külastas vangistuses hoitud vaime, et nende üle võiks kohut mõista nagu inimeste üle lihas, **ÕL** 76:73 (1Pt 4:6). Piiskop on üldine kohtumõistja, **ÕL** 107:72–74. Issand mõistab kõikide inimeste üle kohut vastavalt nende tegudele, vastavalt nende südame soovidele, **ÕL** 137:9.

KOHUSTUS. *Vt ka* Kuulekas, kuulekus, kuuletuma

Pühakirjades ülesanne või vastutus, mis saadakse sageli Issandalt või tema volitatud teenijatelt.

Pea tema käske, sest see on iga inimese kohus! **Kg** 12:13. Mida nõuab Jehoova sinult muud kui et sa teeksid, mis on õige, **Mi** 6:8. Jumala sõna tuleb rohkem kuulda kui inimeste sõna, **Ap** 5:29. Neid löödi kannatustega, et ärgitada neid oma kohustust meeles pidama, **Mo** 1:17. Selgitatakse vanemate, preestrite, õpetajate ja diakonite kohustusi, **ÕL** 20:38–67. Preesterluse hoidjad peavad osa võtma kõikidest perekonnakohustustest, **ÕL** 20:47, 51. Selgitatakse liikmete kohustusi pärast ristimist, **ÕL** 20:68–69. Minu vanemad peavad ootama veidi aega, et minu rahvas võiks tunda täiuslikumalt oma kohustusi, **ÕL** 105:10. Õppigu iga mees oma kohust, **ÕL** 107:99–100.

KOLGATA. *Vt ka* Jeesus Kristus; Ristilöömine

Kolgata tähendab aramea keeles pealuud. Seda nime kannab paik, kus Kristus risti löödi (Mt 27:33; Mk 15:22; Lk 23:33; **Jh** 19:17). Paiga ladinakeelne nimetus on Calvaria.

KOLJAT. *Vt ka* Taavet

Vanas Testamendis vilisti soost hiiglane, kes esitas väljakutse iisraellaste sõjavägedele. Taavet võttis tema väljakutse vastu ja tappis ta Issanda abiga (1Sm 17).

KOLM NEFILASEST JÜNGRIT. *Vt ka* Jünger; Muudetud olendid; Nefilased

Kolm nefilasest jüngrit, kelle Kristus välja valis, kellele viidatakse Mormoni Raamatus.

Issand andis neile jüngritele sama õnnistuse, mis anti armastatud Johannesele – et nad võiksid jääda maa peale, et tuua hingi Kristuse juurde, kuni Issand tuleb taas. Nad muudeti, nii et nad ei tunneks valu ega sureks (3Ne 28).

Kristus rahuldas kolme jüngri soovi jääda kuni tema tulemiseni maa peale, **3Ne** 28:1–9. Nad ei kannata kunagi surma valu ega kurbust, **3Ne** 28:7–9. Nad saavad tundma täielikku rõõmu, **3Ne** 28:10. Nad võeti ajutiselt üles taevasse, **3Ne** 28:13–17. Nad teenisid inimeste seas ja pidasid vastu tagakiusamisele, **3Ne** 28:18–23. Nad teenisid Mormonit, **3Ne** 28:24–26 (Mr 8:10–11). Nad teenivad paganate, juutide, hajutatud suguharude ja kõikide rahvaste seas, **3Ne** 28:27–29. Saatanal pole mingit võimu nende üle, **3Ne** 28:39.

KOLMAS MOOSESE RAAMAT. *Vt ka* Pentateuh

Raamat Vanas Testamendis, kus räägitakse preestrikohustustest iisraellaste seas. Selles rõhutatakse pühadust Jumala ees ja reeglistikku, mille järgi tema rahvas võiks elada, et pühaks saada. Raamatu eesmärgiks on õpetada kombetalituste vahendusel Moosese seaduse kõlbelisi ettekirjutusi ja usulisi tõdesid. Kolmanda Moosese raamatu kirjutas Mooses.

Peatükkides 1–7 selgitatakse ohvritalitusi. Peatükkides 8–10 kirjeldatakse kombetalitust, mida järgiti preestrite pühitsemisel. Peatükis 11 selgitatakse, mida võib või ei või süüa ja mis on või ei ole puhas. Peatükis 12 räägitakse naistest pärast sünnitamist. Peatükkides 13–15 on kirjas seadused kombepärase roojasuse kohta. Peatükis 16 on kirjas kombetalitus, mida tuleb läbi viia lepituspäeval. Peatükkides 17–26 on kirjas seadustik, mis käsitleb usulisi ja sotsiaalseid kombeid. Peatükis 27 selgitatakse, et Issand käskis Iisraelil pühitseda oma viljasaagi, loomakarjad ja linnuparved Issandale.

KOLOB

Jumala troonile lähim täht (Aabr 3:2–3, 9).

Aabraham nägi Kolobit ja tähti, **Aabr** 3:2–18. Issanda ajaarvestus toimub vastavalt Kolobi ajaarvestusele, **Aabr** 3:4, 9 (Aabr 5:13).

KOLOSLASTELE. *Vt* Kiri koloslastele

KOMBEKUS. *Vt ka* Alandama, alandlik, alandlikkus

Käitumine või välimus, mis on alandlik, tagasihoidlik ja sünnis. Kombekas inimene väldib liialdamist ja uhkeldamist.

Jumal tegi Aadamale ja Eevale nahkriided ning pani neile selga, **1Ms** 3:21 (Ms 4:27). Et naised, viisakalt riietatud, endid ehiksid, **1Tm** 2:9. Olge viisakad, kasinad, majatalituses hoolikad, **Tt** 2:5. Paljud on upsakad oma rõivaste hinnalisuse pärast, **Jb** 2:13. Kõik sinu riided olgu lihtsad, **ÕL** 42:40. Me usume, et tuleb olla kõlbeliselt puhtad ja voorustlikud, **UA** 1:13.

KOORES

Vanas Testamendis Pärsia kuningas, kes viis täide Jesaja prohvetliku kuulutuse (2Aj 36:22–23; Js 44:28; 45:1), lubades juutidel naasta Jeruusalemma, et seal uuesti tempel ehitada, tehes nii osaliselt lõpu Babüloni vangistusele. Jesaja kuulutas sellest prohvetlikult umbes 180 aastat enne seda, kui kuningas seda tegi.

KORIANTON. *Vt ka* Alma, Alma poeg

Mormoni Raamatus Alma poja Alma poeg.

Läks soramlaste juurde, **Al** 31:7. Jättis teenimistöö, et minna hoora juurde, **Al** 39:3. Alma õpetas talle olukorrast, mis järgneb surmale, ülestõusmisele ja lepitusele, **Al** 39–42. Kutsuti uuesti jutlustama, **Al** 42:31. Läks laevaga põhjapoolsele maale, **Al** 63:10.

KORIANTUMR. *Vt ka* Jeredlased

Mormoni Raamatus jeredlaste kuningas ja viimane, kes jeredlaste seast ellu jäi.

Tema avastajaks oli Sarahemla rahvas, **Om** 1:21. Oli kogu maa kuningas, **Et** 12:1–2. Sared võttis ta vangi ja ta oma pojad vabastasid ta, **Et** 13:23–24. Piḍas lahingut mitmete vaenlastega, **Et** 13:28–14:31. Parandas meelt, **Et** 15:3. Pidas oma viimase lahingu Siisiga, **Et** 15:15–32.

KORIHOR. *Vt ka* Kristusevastane

Kristusevastane Mormoni Raamatus, kes nõudis Jumala väe tõestuseks tunnustähte; Issand lasi Korihoril tummaks jääda (Al 30:6–60).

KORINTLASTELE. *Vt* Kirjad korintlastele

KORNEELIUS. *Vt ka* Paganad; Pealik; Peetrus

Väesalga pealik Kaisarea linnas, kelle ristis Peetrus (Ap 10). Ta oli ilmselt esimene pagan, kes liitus Kirikuga, võtmata esmalt omaks juudi usku. Korneeliuse ja tema pere ristimine tähistas võimaluse avanemist evangeeliumi jutlustamiseks paganatele. See jutlustamine toimus peaapostel Peetruse juhatusel, kes hoidis tol ajal Jumala kuningriigi võtmeid maa peal.

KRISTLASED. *Vt ka* Jünger; Püha

Nimi, mis on antud neile, kes usuvad Jeesusesse Kristusesse. Kuigi see nimetus on leidnud üldist kasutust kogu maailmas, osutab Issand Kristuse tõelistele järgijatele kui pühadele (Ap 9:13, 32, 41; 1Kr 1:2; ÕL 115:4).

Jüngreid hakati nimetama kristlasteks, **Ap** 11:26. Kui keegi kannatab ristiinimesena, siis ta ärgu häbenegu, **1Pt** 4:16. Lepingu tõttu kutsutakse teid Kristuse lasteks, **Mo** 5:7. Need, kes kirikusse ei kuulunud, kutsusid tõelisi Kristusesse uskujaid kristlasteks, **Al** 46:13–16.

KRISTUS. *Vt* Jeesus Kristus

KRISTUSE LAPSED. *Vt ka* Jeesus Kristus; Jumala pojad ja tütred; Sündima Jumalast, sündima uuesti; Sündinud

Need, kes on võtnud vastu Jeesuse Kristuse evangeeliumi.

Kes iseennast alandab nagu see lapsuke, on suurem, **Mt** 18:1–4. Uskuge valgusesse, et te saaksite valguse lapsiks! **Jh** 12:36. Jäta maha loomupärane inimene ja saa lapse sarnaseks, **Mo** 3:19; 27:25–26. Lepingu tõttu kutsutakse teid Kristuse lasteks, **Mo** 5:7. Kui te haarate kinni kõigest heast, saab teist kindlasti Kristuse laps, **Mn** 7:19. Nii paljudele, kes mind vastu võtsid, andsin ma väe saada minu poegadeks, **ÕL** 39:4. Ärge kartke, väikesed lapsukesed, sest te olete minu! **ÕL** 50:40–41. Sina oled minuga üks, Jumala poeg, **Ms** 6:68.

KRISTUSE ÕPETUS. *Vt ka* Evangeelium; Lunastusplaan

Jeesuse Kristuse evangeeliumi põhimõtted ja õpetused.

Mu õpetus voolaku vihmana, **5Ms** 32:2. Nurisejad võtavad õpetust, **Js** 29:24. Rahvahulgad hämmastusid tema õpetusest, **Mt** 7:28. Minu õpetus ei ole minu oma, vaid selle, kes mind on läkitanud, **Jh** 7:16. Kõik Kiri on kasulik õpetuseks, **2Tm** 3:16. See on Kristuse õpetus ning ainus ja õige õpetus Isast, **2Ne** 31:21 (2Ne 32:6). Teie keskel ärgu olgu mingeid vaidlusi minu õpetuse üksikasjade üle, **3Ne** 11:28, 32, 35, 39–40. Saatan ässitab inimeste südameid üles tülitsema minu õpetuse üksikasjade pärast, **ÕL** 10:62–63, 67. Õpeta lastele õpetust meeleparandusest,

usust Kristusesse, ristimisest ning Püha Vaimu annist! **ÕL** 68:25. Õpetage üksteisele kuningriigi õpetust! **ÕL** 88:77–78. Preesterluse õpetus langeb sinu hinge peale, **ÕL** 121:45.

KRISTUSEVASTANE. *Vt ka* Kurat

Igaüks ja kõik, mis võltsib õiget evangeeliumi päästmisplaani ning on avalikult või salaja Kristuse vastu. Ilmutaja Johannes kirjeldas kristusevastast kui eksitajat (1Jh 2:18–22; 4:3–6; 2Jh 1:7). Suur kristusevastane on Lutsifer, kuid tal on palju abilisi nii vaimsete olendite kui ka surelike seas.

Hukatusepoeg paneb vastu ja tõstab enese üle kõige, mida nimetatakse Jumalaks, **2Ts** 2:1–12. Ta eksitab neid, kes maa peal elavad, tunnustähtedega, **Ilm** 13:13–17. Serem eitas Kristust ja eksitas paljusid, **Jb** 7:1–23. Nehor õpetas valeõpetusi, rajas ühe kiriku ja võttis kasutusele preestripettuse, **Al** 1:2–16. Korihor naeruvääristas Kristust, lepitust ja prohvetliku kuulutamise vaimu, **Al** 30:6–60.

KRONOLOOGIA

Järgnev kronoloogia ehk sündmuste loetelu ei ole kõikehõlmav ja on mõeldud üksnes selleks, et anda lugejale ülevaade Piibli ja Mormoni Raamatu aegadel asetleidnud sündmuste järjestusest.

Varajaste patriarhide aeg: (Kuna selles osas toodud sündmuste konkreetse toimumisaja kindlakstegemine on raske, pole täpne aeg ära toodud.)

eKr (või e.m.a – enne meie ajaarvamist)

4000 Langes Aadam.
Õpetas Eenok.
Õpetas Noa; maale tuli veeuputus.
Ehitati Paabeli torn; jeredlased rändasid tõotatud maale.
Õpetas Melkisedek.
Suri Noa.
Sündis Aabram (Aabraham).
Sündis Iisak.
Sündis Jaakob.
Sündis Joosep.
Joosep müüdi Egiptusesse.
Joosep ilmus vaarao ette.
Jaakob (Iisrael) läks oma perega Egiptusesse.
Suri Jaakob (Iisrael).
Suri Joosep.
Sündis Mooses.
Mooses juhatas Iisraeli lapsed Egiptusest välja (väljarändamine).
Mooses muudeti.
Suri Joosua.
Pärast Joosua surma algas kohtumõistjate ajastu, mil esimene kohtumõistja oli Otniel ja viimane Saamuel; ülejäänud kohtumõistjate järjekord ja ametiaeg pole täpselt teada.
Saul võiti kuningaks.

Iisraeli Ühendkuningriik:

1095 Sauli valitsusaja algus.
1063 Saamuel võidis Taaveti kuningaks.
1055 Taavetist sai Hebroni kuningas.

1047 Taavetist sai Jeruusalemma kuningas; Naatan ja Gaad kuulutasid prohvetlikult.
1015 Saalomonist sai kogu Iisraeli kuningas.
991 Valmis tempel.
975 Suri Saalomon; kümme põhjapoolset suguharu tõstsid mässu Rehabeami ja tema poja vastu ning Iisrael jagunes.

Iisrael:	**Juuda:**	**Mormoni Raamatu ajalugu:**
975 Jerobeam oli Iisraeli kuningas.		
	949 Egiptuse kuningas Siisak rüüstas Jeruusalemma.	
875 Ahab valitses Samaarias Põhja-Iisraeli üle; Eelija kuulutas prohvetlikult.		
851 Eliisa tegi suuri imetegusid.		
792 Aamos kuulutas prohvetlikult.		
790 Joona ja Hoosea kuulutasid prohvetlikult.		
	740 Jesaja hakkas prohvetlikult kuulutama. (Rajati Rooma linn; Nabonassar oli Babüloni kuningas 747. a; Tiglat-Pileser III oli Assuri kuningas 747–734.)	
	728 Hiskija oli Juuda kuningas. (Salmaneser IV oli Assuri kuningas.)	
721 Põhjapoolne kuningriik hävitati; kümme suguharu vangistati, Miika kuulutas prohvetlikult.		
	642 Nahum kuulutas prohvetlikult.	
	628 Jeremija ja Sefanja kuulutasid prohvetlikult.	

Iisrael:	Juuda:	Mormoni Raamatu ajalugu:
	609 Obadja kuulutas prohvetlikult; Taaniel viidi vangina Babüloni. (Niinive langes 606. a; Nebukadnetsar oli Babüloni kuningas 604–561.)	
		600 Lehhi lahkus Jeruusalemmast.
	598 Hesekiel kuulutas prohvetlikult Babülonis; Habakuk kuulutas prohvetlikult; Sidkija oli Juuda kuningas.	
		588 Mulek lahkus Jeruusalemmast, et minna tõotatud maale.
		588 Nefilased lõid lahku laamanlastest (ajavahemikul 588–570).
	587 Nebukadnetsar vallutas Jeruusalemma.	

Juudi rahva ajalugu:	Mormoni Raamatu ajalugu:
537 Koores võttis vastu otsuse, et juudid võivad Babülonist tagasi tulla.	
520 Haggai ja Sakarja kuulutasid prohvetlikult.	
486 Elas Ester.	
458 Esra sai volituse uuenduste tegemiseks.	
444 Nehemja määrati Juuda valitsejaks.	
432 Malakia kuulutas prohvetlikult.	
	400 Jaarom sai plaadid.
	360 Omni sai plaadid.
332 Aleksander Suur vallutas Süüria ja Egiptuse.	
323 Suri Aleksander.	
277 Alustati *Septuaginta*, juutide pühakirjade tõlkimist kreeka keelde.	
167 Mattatias Makkabi tõstis mässu Süüria vastu.	
166 Juudas Makkabi sai juutide juhiks.	

Juudi rahva ajalugu:	Mormoni Raamatu ajalugu:
165 Tempel puhastati ja pühitseti uuesti; hakati pidama *hanukkat*.	
161 Suri Juudas Makkabi.	
	148 Abinadi suri märtrisurma; Alma rajas nefilaste seas uuesti Kiriku.
	124 Benjamin esitas nefilastele oma viimase kõne.
	100 Alma noorem ja Moosia pojad alustasid oma tööd.
	91 Nefilaste seas algas kohtunike valitsusaeg.
63 Pompeius vallutas Jeruusalemma ja Iisraelis lõppes Makkabite valitsusaeg.	
51 Valitses Kleopatra.	
41 Heroodes ja Phasael nimetati Juudamaa kaastetrarhideks.	
37 Heroodesest sai Jeruusalemmas juht.	
31 Peeti Aktioni lahing; Augustus oli Rooma keiser alates 31 eKr kuni 14 pKr.	
30 Suri Kleopatra.	
17 Heroodes taastas templi.	
	6 Laamanlane Saamuel kuulutas prohvetlikult Kristuse sünnist.

Kristlik ajalugu:	Mormoni Raamatu ajalugu:
pKr (või m.a.j – meie ajaarvamise järgi)	pKr (või m.a.j)
Jeesuse Kristuse sünd.	
30 Kristuse teenimistöö algus.	
33 Kristus löödi risti.	
	33 Ülestõusnud Kristus ilmus
	või Ameerika mandril.
	34
35 Paulus pöördus usule.	
45 Paulus tegi oma esimese misjonirännaku.	
58 Paulus saadeti Rooma.	
61 Apostlite tegude ajaloo lõpp.	
62 Rooma põletati maha; kristlaste tagakiusamine Nero valitsuse all.	
70 Kristlased taandusid Pellasse; Jeruusalemm piirati sisse ja vallutati.	
95 Kristlaste tagakiusamine Domitianuse poolt.	
	385 Nefilaste rahvas hävitati.
	421 Moroni peitis plaadid.

KROON. *Vt ka* Igavene elu

Rõngakujuline ehe, mida kannavad peas valitsejad. See võib olla selestilise väe, võimu ja jumaluse võrdkujuks. Need, kes peavad vastu lõpuni, pidades kinni kõikidest Jumala käskudest, saavad igavese elu krooni. (Vt ÕL 20:14; Ms 7:56; JSM 1:1.)

Nüüd on minule tallele pandud õiguse pärg, **2Tm** 4:8. Te saate närtsimatu aupärja, **1Pt** 5:4. Surnud, kes surevad Issandas, saavad õigemeelsuse krooni, **ÕL** 29:13. Nad saavad krooni minu Isa eluasemetes, **ÕL** 59:2. Issand valmistab pühasid jõudma üles krooni juurde, mis on neile valmistatud, **ÕL** 78:15. Issand on lubanud oma pühadele hiilgusekrooni oma paremal käel, **ÕL** 104:7.

KULDPLAADID. *Vt ka* Mormoni Raamat; Plaadid

Kuldplaatidele kirjutatud ülestähendus. Seal on kirjas lugu kahest suurest tsivilisatsioonist Ameerika mandritel. Joseph Smith tõlkis ja avaldas osa nendest plaatidest. Seda tõlget kutsutakse Mormoni Raamatuks. (Leidmaks täiendavat teavet, vt Mormoni Raamatu sissejuhatust ja raamatu alguses äratoodud prohvet Joseph Smithi tunnistust.)

KUMOORA (CUMORAH') KÜNGAS. *Vt ka* Mormoni Raamat; Moroni, Mormoni poeg; Smith, Joseph, noorem

Väike küngas Ameerika Ühendriikides New Yorgi osariigi lääneosas. Muistne prohvet, kelle nimi oli Moroni, peitis siia kuldplaadid, millel olid kirjas mõned Nefi ja Jeredi rahva ülestähendused. Ülestõusnud Moroni juhatas 1827. aastal selle künka juurde Joseph Smithi, et too võtaks plaadid ja tõlgiks osa nendest. See tõlketöö on Mormoni Raamat.

Nefilased kogunesid Kumoora maale, **Mr** 6:2–4. Kumoora küngas oli maal, kus oli palju veekogusid, **Mr** 6:4. Mormon peitis ülestähendused Kumoora künkasse, **Mr** 6:6. Kumooral hukkusid kõik peale kahekümne ja nelja nefilase, **Mr** 6:11. Me kuuleme rõõmusõnumeid Kumooralt, **ÕL** 128:20. Joseph Smith võttis plaadid Kumoora künkast, **JSA** 1:42, 50–54, 59.

KUNINGAMEHED

Rühm Mormoni Raamatus, kes tahtis kukutada nefilaste valitsust (Al 51:1–8).

KUNINGATE RAAMATUD. *Vt ka* Kronoloogia

Kaks raamatut Vanas Testamendis. Nendes raamatutes jutustatakse Iisraeli ajalugu alates kuningas Taaveti neljanda poja Adonija vastuhakust (u 1015 eKr) kuni Juuda lõpliku vangistamiseni (u 586 eKr). Neis on kirjas kogu põhjapoolse kuningriigi (Iisraeli kümne suguharu) ajalugu lahkulöömisest kuni ajani, mil assurlased viisid nad vangidena põhjapoolsetele maadele.

Esimene Kuningate raamat: Peatükis 1 kirjeldatakse kuningas Taaveti viimaseid elupäevi. Peatükkides 2–11 on kirjas Saalomoni elu. Peatükkides 12–16 räägitakse Saalomoni vahetutest ametijärglastest Rehabeamist ja Jerobeamist. Jerobeam põhjustas Iisraeli kuningriigi jagunemise. Mainitakse ka teisi kuningaid. Peatükkides 17–21 on osaliselt kirjas Eelija teenimistöö, kui ta manitses Iisraeli kuningat Ahabit. Peatükis 22 kirjutatakse sõjast Süüria vastu, kus Ahab ja Juuda kuningas Joosafat jõud ühendavad. Prohvet Miika kuulutas prohvetlikult kuningatele kaotust.

Teine Kuningate raamat: Peatükkides 1:1–2:11 jätkatakse Eelija elulugu, rääkides sh Eelija taevassetõusmisest tulises vankris. Peatükkides 2–9 räägitakse Eliisa usku ja suurt väge täis teenimistööst. Peatükis 10 räägitakse kuningas Jehust ja sellest, kuidas ta hävitas Ahabi suguvõsa ja Baali preestrid. Peatükkides 11–13 kirjutatakse Jooahase õigemeelsest valitsemisest ja Eliisa surmast. Peatükkides 14–17 räägitakse erinevatest, sageli pahelistest kuningatest, kes valitsesid Iisraelis ja Juudas. Peatükis 15 on kirjas Iisraeli kümne suguharu langemine Assuri vangistusse. Peatükkides 18–20 on kirjas Juuda kuninga Hiskija ja prohvet Jesaja õigemeelne elu. Peatükkides 21–23 räägitakse kuningas Manassest ja kuningas Joosijast. Pärimuse kohaselt vastutas Manasse Jesaja märtrisurma eest. Joosija oli õigemeelne kuningas, kes kehtestas juutide seas uuesti seaduse. Peatükkides 24 ja 25 kirjutatakse Paabeli vangistusest

KURAT. *Vt ka* Hukatuse pojad; Hävitaja; Kristusevastane; Lutsifer; Põrgu; Vaim – Kurjad vaimud

Saatan. Kurat on õigemeelsuse ja nende vaenlane, kes püüavad täita Jumala tahet. Ta on sõna otseses mõttes Jumala vaimupoeg ja oli omal ajal Jumala juures mõjuvõimas ingel (Js 14:12; 2Ne 2:17). Ometi tõstis ta surelikkusele eelnevas elus mässu ja veenis ühte kolmandikku Isa vaimulastest mässama koos temaga (ÕL 29:36; Ms 4:1–4; Aabr 3:27–28). Nad heideti taevast välja, neile ei antud võimalust saada surelikku keha ja kogeda surelikku elu ning nad on igavesti neetud. Sellest ajast peale, kui kurat taevast välja heideti, on ta püüdnud pidevalt petta kõiki mehi ja naisi ning juhatada neid eemale Jumala tööst, et muuta kogu inimkond sama õnnetuks nagu ta ise (Ilm 12:9; 2Ne 2:27; 9:8–9).

Jeesus sõitles kuradit, **Mt** 17:18. Igavene tuli on valmistatud kuradile ja tema inglitele, **Mt** 25:41. Seiske vastu kuradile, siis ta põgeneb teie juurest! **Jk** 4:7. Pahelised langevad vangistusse kuradi võimuses, **1Ne** 14:7. Kurat on kõikide valede isa, **2Ne** 2:18 (Ms 4:4). Kurat püüab teha kõik inimesed sama õnnetuks, nagu ta ise on, **2Ne** 2:27. Kui see liha enam ei tõuseks, siis peaksid meie vaimud saama kuradi alamaks, **2Ne** 9:8–9. Kurat raevutseb, rahustab ja meelitab, **2Ne** 28:20–23. See, mis on halb, tuleb kuradilt, **Om** 1:25 (Al 5:40; Mn 7:12, 17). Hoiduge, et teie hulgas ei tõuseks tülisid ja te ei otsustaks kuuletuda halvale vaimule! **Mo** 2:32. Kui te ei ole hea karjase lambad, siis teie karjane on kurat, **Al** 5:38–39. Kurat ei toeta oma lapsi, **Al** 30:60. Olge pidevalt palves, et teid ei juhitaks eemale kuradi kiusatustega! **Al** 34:39 (3Ne 18:15, 18). Ehitage oma alus Lunastajale, et kuradi vägeval tormil ei ole mingit võimu teie üle! **Hl** 5:12. Kurat on kõige patu algataja, **Hl** 6:26–31. Kurat püüdis punuda kavalat plaani, **ÕL** 10:12. On paratamatu, et kurat ahvatleb inimlapsi või neil ei saaks olla tegutsemisvabadust, **ÕL** 29:39. Aadam sai kuradi tahte alamaks, sest ta andis kiusatusele järele, **ÕL** 29:40. Hukatuse pojad valitsevad igavikus koos kuradi ja tema inglitega, **ÕL** 76:33, 44. Kurat seotakse tuhandeks aastaks, **ÕL** 88:110 (Ilm 20:2). Paheline võtab ära valguse ja tõe, **ÕL** 93:39. Saatan ei jäänud ustavaks oma esimeses seisundis, **Aabr** 3:28.

Kuradi kirik: Iga halb ja ilmalik ühing maa peal, mis moonutab ehedat ja täiuslikku evangeeliumi ning võitleb Jumala Talle vastu.

Kurat asutas suure ja jäleda kiriku, **1Ne** 13:6 (1Ne 14:9). On ainult kaks kirikut: üks on Jumala Talle kirik ja teine on kuradi kirik, **1Ne** 14:10 (Al 5:39). Ärge võidelge ühegi kiriku vastu, välja arvatud kuradi kirik! **ÕL** 18:20. Suur ja jäle kirik heidetakse maha, **ÕL** 29:21.

KURJA RÄÄKIMINE. *Vt ka* Keelepeks; Kuulujutt; Tüli; Valetamine

Jutt, mis on vale, paheline ja teeb haiget. Pühakirjades räägitakse sel kombel sageli inimesega, kellele on kindel kavatsus haiget teha.

Hoia oma keelt kurja eest! **Ps** 34:14 (1Pt 3:10). Kõlvatu mees kaevab hukatuseaugu, **Õp** 16:27. Õndsad olete teie, kui inimesed valetades räägivad teist kõiksugust kurja, **Mt** 5:11 (3Ne 12:11). Südamest lähtub kurje mõtteid, **Mt** 15:19 (Mk 7:21). Ülemat ära sajata! **Ap** 23:5. Kõik pilge jäägu teist kaugele, **Ef** 4:31. Ärge rääkige paha üksteisest! **Jk** 4:11. Jälgige, et poleks keelepeksu ega kurjarääkimist! **ÕL** 20:54.

KURJAD VAIMUD. *Vt* Vaim – Kurjad vaimud

KUTSE, KUTSUMA, KUTSUTUD JUMALA POOLT. *Vt ka* Ametisse pühitsema; Majapidaja; Valima; Valitu; Volitus

Kui keegi on kutsutud Jumala poolt, on Jumal või tema nõuetekohase volitusega Kiriku juhid määranud või kutsunud ta teenima Jumalat mingil erilisel viisil.

Ta pani oma käed tema peale ja andis temale kohustuse, **4Ms** 27:23. Ma pühitsesin sind prohvetiks, **Jr** 1:5. Mina olen teid valinud ja olen teid seadnud, **Jh** 15:16. Paulus kutsuti apostliks, **Rm** 1:1. Ei võta keegi enesele ise seda au, vaid Jumala kutsel, **Hb** 5:4. Jumal nimetas Jeesuse Melkisedeki korra järgi, **Hb** 5:10. Mind on kutsutud jutlustama Jumala sõna vastavalt ilmutuse ja prohvetliku

kuulutamise vaimule, **Al** 8:24. Preestrid olid kutsutud ja ette valmistatud maailma rajamisest peale, **Al** 13:3. Kui teil on soov teenida Jumalat, olete te kutsutud, **ÕL** 4:3. Püsi kindlana selles töös, millesse ma olen sind kutsunud! **ÕL** 9:14. Sa ei pea arvama, nagu sa oleksid kutsutud jutlustama, kuni sa pole kutsutud, **ÕL** 11:15. Vanemad on kutsutud täide viima äravalitute kokkukogumist, **ÕL** 29:7. Kellelegi ei anta jutlustada minu evangeeliumi või üles ehitada minu kirikut ilma, et ta oleks pühitsetud ametisse, **ÕL** 42:11. Paljud on kutsutud, kuid vähesed on valitud, **ÕL** 121:34. Inimene peab olema kutsutud Jumala poolt, **UA** 1:5.

KUTSUMINE JA VÄLJAVALIMINE. *Vt ka* Väljavalimine

Kristuse õigeimeelsed järgijad võidakse arvata nende äravalitute hulka, kellele tagatakse ülendus. See kutsumine ja väljavalimine algab meeleparanduse ja ristimisega ning on täielik, kui nad „edasi pürgi[vad], toitudes rõõmuga Kristuse sõnast, ning pea[vad] vastu lõpuni" (2Ne 31:19–20). Pühakirjades kutsutakse seda protsessi enda kutsumise ja väljavalimise kindlustamiseks (2Pt 1:4–11; ÕL 131:5–6).

Te olete mulle preestrite kuningriigiks, **2Ms** 19:5–6 (Ilm 1:6). Jumal on algusest valinud väljavalitud õndsuseks, **2Ts** 2:13. Püüdke seda enam teha kindlaks oma kutsumine ja valik! **2Pt** 1:10. Issand võib teid endale pitseerida, **Mo** 5:15. Ma teen sinuga lepingu, et sa saad igavese elu, **Mo** 26:20. Ustavatest preesterluse hoidjatest saavad kirik ja kuningriik ning Jumala valitud, **ÕL** 84:33–34. Veel kindlam prohvetlik sõna tähendab teadmist, et ollakse pitseeritud igaveseks eluks, **ÕL** 131:5–6. Ma pitseerin sinu peale sinu ülenduse, **ÕL** 132:49.

KUULDA VÕTMA. *Vt ka* Kuulekas, kuulekus, kuuletuma; Kõrv

Kuulama ja kuuletuma Issanda häälele või õpetustele.

Jehoova äratab ühe temasarnase prohveti ja teda te peate kuulama, **5Ms** 18:15. Tähelepanu parem kui ohvrijäärade rasv, **1Sm** 15:20–23. Me pole kuulanud Issanda sulaseid, prohveteid, **Tn** 9:6. Õigemeelsed, kes võtavad kuulda prohvetite sõnu, ei hukku, **2Ne** 26:8. Kui te ei taha kuulda võtta hea karjase häält, siis teie ei ole tema lambad, **Al** 5:38 (Hl 7:18). Võtke kuulda, oo teie, minu kiriku rahvas! **ÕL** 1:1. Igaüks, kes Vaimu häält kuulda võtab, on valgustatud ja tuleb Isa juurde, **ÕL** 84:46–47. Nad olid aeglased kuulda võtma Issandat; seepärast on tema aeglane kuulda võtma nende palveid, **ÕL** 101:7–9. Neid, kes ei võta kuulda käske, nuheldakse, **ÕL** 103:4 (Ms 4:4).

KUULEKAS, KUULEKUS, KUULETUMA. *Vt ka* Jumala käsud; Kuulda võtma; Kõndima, kõndima koos Jumalaga; Rõõm; Seadus; Õnnistama, õnnistatud, õnnistus

Vaimses mõttes tähendab kuulekus Jumala tahte täitmist.

Noa tegi kõik nõnda, nagu Jumal teda käskis, **1Ms** 6:22. Aabraham kuuletus Issandale, **1Ms** 22:15–18. Kõik, mida Jehoova on käskinud, me teeme, **2Ms** 24:7. Siis kuule, Iisrael, ja täida seda! **5Ms** 6:1–3. Armasta Jehoovat ja kuula Tema häält! **5Ms** 30:20. Sõnakuulmine on parem kui ohver, **1Sm** 15:22. Karda Jumalat ja pea Tema käske! **Kg** 12:13–14. Mitte igaüks ei saa Taevariiki, vaid kes teeb Isa tahtmist, **Mt** 7:21 (3Ne 14:21). Kui keegi tahab teha tema tahtmist, see tunneb, kas see õpetus on Jumalast, **Jh** 7:17. Jumala sõna tuleb rohkem kuulda kui inimeste sõna, **Ap** 5:29. Lapsed, kuulake oma vanemate sõna! **Ef** 6:1 (Kl 3:20). Ma lähen ja teen seda, mida Issand on käskinud, **1Ne** 3:7. Ma kuuletusin Vaimu häälele, **1Ne** 4:6–18. Kui inimlapsed peavad kinni Jumala käskudest, kosutab ta neid, **1Ne** 17:3. Hoiduge, et te ei otsustaks kuuletuda halvale vaimule! **Mo** 2:32–33, 37 (ÕL 29:45). Inimesed lõikavad oma palga vastavalt sellele vaimule, millele nad kuuletuvad, **Al** 3:26–27. Inimesed peaksid tegema palju asju omaenda vabast tahtest, **ÕL** 58:26–29. Millegi muuga ei pahanda inimene Jumalat kui need, kes ei tunnusta tema kätt ja ei kuuletu tema käskudele, **ÕL** 59:21. Mina, Issand, olen seotud, kui te teete, mida ma ütlen, **ÕL** 82:10. Iga hing, kes kuuletub minu häälele, saab näha minu palet ja saab teadma, et mina olen, **ÕL** 93:1. Rahvast tuleb nuhelda, kuni nad õpivad kuulekust, **ÕL** 105:6. Kui

me saame Jumalalt mõne õnnistuse, tuleb see kuulekuse tõttu sellele seadusele, millel see õnnistus põhineb, **ÕL** 130:21. Aadam oli kuulekas, **Ms** 5:5. Me paneme nad proovile, et näha, kas nad teevad kõike, mida iganes Issand käsib, **Aabr** 3:25.

KUULUJUTT. *Vt ka* Keelepeks; Kurja rääkimine

Saatan levitab kuulujutte ja tülisid, millel on mõnikord osaliselt tõepõhi all, et pöörata inimesi Jumala ja kõige hea vastu (Hl 16:22; JSA 1:1). Üks Jeesuse Kristuse teise tulemise tunnustähti on see, et inimesed räägivad sõdadest ja kuulujutte sõdadest (Mt 24:6; ÕL 45:26; JSM 1:23).

KUULUTAMA. *Vt* Jutlustama

KVOORUM. *Vt ka* Preesterlus

Sõna kvoorum on kaheti kasutatav: 1) Sama preesterluse ametit hoidev piiritletud meesterühm. 2) Enamus või minimaalne arv liikmeid preesterluse rühmas, kes peavad Kiriku asjade ajamiseks koosolekul kohal olema (ÕL 107:28).

Kirjeldatakse Esimese Presidentkonna, Kaheteistkümne ja Seitsmekümne kvoorumeid ning nende omavahelisi suhteid, **ÕL** 107:22–26, 33–34 (ÕL 124:126–128). Nende kvoorumite otsused peavad olema ühehäälsed, **ÕL** 107:27. Kvoorumi otsused tuleb teha kõiges õigemeelsuses, **ÕL** 107:30–32. Kirjeldatakse preesterluse kvoorumite juhatajate kohustusi, **ÕL** 107:85–96. Vanemate kvoorum on asutatud paiksete teenijate jaoks, ÕL 124:137.

KÕIGE ÄÄRMISEM PIMEDUS. *Vt* Põrgu

KÕIKETEADEV. *Vt ka* Jumal, Jumalus

Jumalik tunnus teada kõike (Mt 6:8; 2Ne 2:24).

KÕIKJALOLEV. *Vt ka* Jumal, Jumalus

Jumala võime olla kõikjal kohal oma vaimu kaudu (Ps 139:7–12; ÕL 88:7–13, 41).

KÕIKVÕIMAS. *Vt ka* Jumal, Jumalus

Jumalik tunnus omada kogu võimu (1Ms 18:14; Al 26:35; ÕL 19:1–3).

KÕLBELINE PUHTUS. *Vt ka* Abielurikkumine; Hooramine; Iha, iharus; Vooruslikkus

Meeste ja naiste seksuaalne puhtus.

Joosep pani vastu Pootifari naise lähenemiskatsetele, **1Ms** 39:7–21 (ÕL 42:24; 59:6). Sa ei tohi abielu rikkuda! **2Ms** 20:14. Tubli naine on oma mehe kroon, **Õp** 12:4 (Õp 31:10). Või te ei tea, et teie ihu on Püha Vaimu tempel? **1Kr** 6:18–19. Ole eeskujuks meelepuhtuses! **1Tm** 4:12. Miski, mis pole puhas, ei saa elada koos Jumalaga, **1Ne** 10:21. Sest mina, Issand Jumal, tunnen heameelt naiste kõlbelisest puhtusest, **Jb** 2:28. Seksuaalne patt on jäledus, **Al** 39:1–13. Kõlbeline puhtus ja voorus on kõigest kõige kallim ja hinnalisem, **Mn** 9:9. Me usume, et tuleb olla kõlbeliselt puhtad, **UA** 1:13.

KÕLBLUSETUS. *Vt* Iha, iharus; Kõlbeline puhtus; Paheline, pahelisus; Seksuaalne kõlblusetus

KÕNDIMA, KÕNDIMA KOOS JUMALAGA. *Vt ka* Kuulekas, kuulekus, kuuletuma; Tee; Õigemeelne, õigemeelsus, õigsus

Olema ühel meelel Jumala õpetustega ja elama nii, nagu Jumal oma rahvalt ootab; olema vastuvõtlik ja kuulekas Püha Vaimu õhutustele.

Ma panen nad proovile: kas nad käivad minu käsuõpetuse järgi või mitte, **2Ms** 16:4. Neile, kes laitmatult elavad, ei keelata head, **Ps** 84:12. Need, kes käivad mu seadluste järgi ning peavad mu kohtuseadusi, on mulle rahvaks, **Hs** 11:20–21 (5Ms 8:6). Mida nõuab Jehoova sinult muud, kui et sa käiksid hoolsasti ühes Jumalaga? **Mi** 6:8 (ÕL 11:12). Käige valguses, nõnda nagu Jumal on valguses! **1Jh** 1:7 (2Jh 1:6; 4Ne 1:12; 3Jh 1:4). Kõndige kitsal teerajal, mis viib ellu! **2Ne** 33:9. Kuningas Benjamin kõndis puhta südametunnistusega Jumala ees, **Mo** 2:27. Teie kohus on kõndida laitmatult Jumala püha korra järgi, **Al** 7:22. Kiriku liikmete kulgemine ja kõne peavad olema jumalikud, **ÕL** 20:69. Pane tähele prohvetit ja kõnni kõiges pühaduses Issanda ees! **ÕL** 21:4. Õpetage lapsi palvetama ja kõndima Issanda ees

laitmatult! **ÕL** 68:28. Sina püsi minus ja mina sinus; seepärast kõnni minuga! **Ms** 6:34.

KÕNE. *Vt* Keel

KÕRGEM NÕUKOGU

Kaheteistkümnest ülempreestrist koosnev nõukogu.

Taastatud Kiriku algusaegadel osutas nimetus *kõrgem nõukogu* kahele erinevale juhtiderühmale: 1) Kiriku Kaheteistkümne Apostli Kvoorumile (ÕL 107:33, 38) ja 2) igas vaias teenivale kõrgemale nõukogule (ÕL 102; 107:36).

KÕRV. *Vt ka* Kuulda võtma

Pühakirjades sümboliseerib kõrv sageli inimese suutlikkust kuulda ja mõista Jumala asju.

Kõrvad neil on, aga nad ei kuule, **Ps** 115:6. Issand äratab mu kõrva, et ma kuuleksin, **Js** 50:4–5 (2Ne 7:4–5). Kellel kõrvad on, see kuulgu! **Mt** 11:15. Nad kuulevad raskesti oma kõrvadega, **Mt** 13:15 (Ms 6:27). Silm ei ole näinud ja kõrv ei ole kuulnud, mis Jumal on valmistanud neile, kes teda armastavad, **1Kr** 2:9 (ÕL 76:10). Kurat sosistab neile kõrva, **2Ne** 28:22. Avage oma kõrvad, et te võiksite kuulda! **Mo** 2:9 (3Ne 11:5). Mind kutsuti palju kordi ja ma ei tahtnud kuulda, **Al** 10:6. Hoia oma kõrvad lahti minu sõnadele! **Al** 36:1 (Al 38:1; ÕL 58:1). Pole kõrva, mis ei saa kuulma, **ÕL** 1:2. Kõrvad lähevad lahti alandlikkuse ja palve kaudu, **ÕL** 136:32.

KÄSKUDE RAAMAT. *Vt ka* Ilmutus; Õpetus ja Lepingud

1833. aastal valmistati mõned prohvet Joseph Smithile antud ilmutused ette avaldamiseks trükis pealkirja all *A Book of Commandments for the Government of the Church of Christ* [Käskude raamat Kristuse Kiriku valitsemiseks]. Issand jätkas oma teenijatega suhtlemist ja kaks aastat hiljem anti välja suurem ilmutuste kogu, mis kannab pealkirja Õpetus ja Lepingud.

ÕL 1 on Issanda eessõna tema käskude raamatule, **ÕL** 1:6. Issand esitas kõige targemale inimesele väljakutse jäljendada vähimat tema Käskude raamatu ilmutustest, **ÕL** 67:4–9. Ilmutuste avaldamiseks määrati ülevaatajad, **ÕL** 70:1–5.

KÄSUD. *Vt* Jumala käsud; Kümme käsku

KÄTE PEALEPANEMINE. *Vt ka* Ametisse asetamine; Ametisse pühitsema; Haigete õnnistamine; Püha Vaimu and

Osa preesterluse talitusest, kui keegi paneb oma käed kellelegi teisele pea peale. Käte pealepanemise kaudu viiakse läbi paljud preesterluse talitused nagu pühitsemised, õnnistamised, haigete võidmine ja õnnistamine, Kiriku liikmeks kinnitamine ja Püha Vaimu andmine.

Mooses pani oma käed Joosua peale, nagu Jehoova oli käskinud, **4Ms** 27:18, 22–23 (5Ms 34:9). Jeesus pani oma käed väheste haigete peale ja tegi nad terveks, **Mk** 6:5 (Mr 9:24). Apostlid panid oma käed seitsme peale, kes olid neile abiks, **Ap** 6:5–6. Püha Vaim anti käte pealepanemise kaudu, **Ap** 8:14–17. Ananias pani oma käed Sauluse peale ja andis talle nägemise tagasi, **Ap** 9:12, 17–18. Paulus pani oma käed ta peale ning tegi tema terveks, **Ap** 28:8. Paulus õpetas ristimisest ja käte pealepanemisest, **Hb** 6:2. Alma pühitses ametisse preestrid ja vanemad käte pealepanemise kaudu, **Al** 6:1. Jeesus andis oma jüngritele väe Püha Vaimu andmiseks käte pealepanemise kaudu, **3Ne** 18:36–37. Temale, kelle peale te panete oma käed, te annate Püha Vaimu, **Mn** 2:2. Vanematel tuleb panna oma käed laste peale õnnistuse andmiseks, **ÕL** 20:70. Nad saavad käte pealepanemise teel Püha Vaimu, **ÕL** 35:6 (UA 1:4). Vanematel tuleb asetada oma käed haigete peale, **ÕL** 42:44 (ÕL 66:9). Pärast ristimist pandagu laste peale käed, **ÕL** 68:27. Preesterlus saadakse käte pealepanemise kaudu, **ÕL** 84:6–16.

KÄTTEMAKS. *Vt ka* Vaen, vihavaen

Kättetasumine või tagasitegemine ülekohtu või solvangu eest.

Kättemaks tuleb, teie Jumala karistus, **Js** 35:4. Minu käes on kättemaks, mina tasun kätte, **Rm** 12:19 (Mr 3:15; 8:20). Kättemaksu mõõk ripub teie kohal, **Mr** 8:40–41. Ma maksan pahelistele kätte, sest nad ei paranda meelt, **ÕL** 29:17. Päästja tuli pahelisuse ja kättemaksu päevadel, **Ms** 7:45–46.

KÜMME KÄSKU. *Vt ka* Jumala käsud; Mooses

Kümme seadust, mis Jumal andis prohvet Moosese vahendusel kõlbelise käitumise ohjamiseks.

Nende heebreakeelne nimetus on „Kümme sõna". Neid kutsutakse ka seaduseks (5Ms 9:9) või tunnistuseks (2Ms 25:21; 32:15). Seda, kuidas Jumal andis Kümme käsku Moosesele ja tema vahendusel iisraellastele, kirjeldatakse 2Ms 19:9–20:23; 32:15–19; 34:1. Kümme käsku olid uurendatud kahele kivitahvlile, mis asetati laekasse, mistõttu laegast kutsuti seaduselaekaks (4Ms 10:33). Tsiteerides pühakirjakohti 5Ms 6:4–5 ja 3Ms 19:18, on Issand võtnud Kümme käsku kokku „kahe suure käsuga" (Mt 22:37–39).

Kümmet käsku on korratud viimse aja ilmutuses (Mo 12:32–37; 13:12–24; ÕL 42:18–28; 59:5–13; JST, 2Ms 34:1–2).

KÜMME SUGUHARU. *Vt* Iisrael

KÜMNIS. *Vt ka* Ohvriand; Raha

Kümnendik inimese iga-aastasest sissetulekust, mis antakse Kiriku kaudu Issandale. Kümniseraha kasutatakse kirikute ja templite ehitamiseks, misjonitöö toetamiseks ja Jumala kuningriigi ehitamiseks maa peal.

Aabraham andis kümnist kõigest, mis tal oli, Melkisedekile, **1Ms** 14:18–20 (Hb 7:1–2, 9; Al 13:15). Kõik kümnis on Jehoova päralt; see on pühitsetud Jehoovale, **3Ms** 27:30–34. Sa pead andma kümnist kõigest saagist! **5Ms** 14:22, 28. Nad tõid rohkesti kümnist kõigest, **2Aj** 31:5. Kas inimene tohib Jumalat petta? Kuidas me Sind petame? Kümnise ja tõstelõivuga, **Ml** 3:8–11 (3Ne 24:8–11). Seda, kes maksab kümnist, ei põletata tema tulemisel, **ÕL** 64:23 (ÕL 85:3). Issanda koda ehitatakse tema rahva kümnisega, **ÕL** 97:11–12. Issand ilmutas kümnise seaduse, **ÕL** 119. Kümnist kasutatagu nii, nagu nõukogu määrab, **ÕL** 120.

KÜSIMA. *Vt* Paluma

KÜÜNAR

Heebrealaste seas üldkasutatud pikkusühik – ulatus algselt küünarnukist sõrmeotsteni.

KÜÜROS. *Vt* Koores

LAABAN, REBEKA VEND. *Vt ka* Rebeka

Vanas Testamendis Rebeka vend ning Jaakobi naiste Lea ja Raaheli isa (1Ms 24:29–60; 27:43–44; 28:1–5; 29:4–29; 30:25–42; 31:1–55).

LAABAN, VASKPLAATIDE HOIDJA. *Vt ka* Vaskplaadid

Mormoni Raamatus mees, kelle valduses olid vaskplaadid Jeruusalemmas Lehhi perekonna sealviibimise ajal. Laaban röövis Nefit ja tema vendi ning püüdis neid tappa (1Ne 3:1–27). Vaim juhatas Nefi Laabanit tapma, et plaadid enda kätte saada (1Ne 4:1–26).

LAAMAN. *Vt ka* Laamanlased; Lehhi, Nefi isa

Mormoni Raamatus Lehhi ja Saaria vanim poeg ning Nefi vanim vend (1Ne 2:5). Laaman otsustas üldjuhul teha hea asemel pigem kurja.

Laaman nurises oma isaga, **1Ne** 2:11–12. Hakkas vastu oma õigemeelsele vennale Nefile, **1Ne** 7:6 (1Ne 3:28–29). Ei söönud Lehhi nägemuses elupuu vilja, **1Ne** 8:35–36. Laamani ja tema järgijate peale tuli needus, **2Ne** 5:21 (Al 3:7).

LAAMANLANE SAAMUEL

Laamanlasest prohvet Mormoni Raamatus, kelle Issand saatis nefilasi õpetama ja hoiatama vahetult enne Päästja sündi. Saamuel kuulutas prohvetlikult Jeesuse Kristuse sünni ja surma ning nefilaste hävinguga seotud tunnustähtedest (Hl 13–16).

LAAMANLASED. *Vt ka* Laaman; Mormoni Raamat; Nefilased

Rühm inimesi Mormoni Raamatus, kellest paljud olid Lehhi vanima poja Laamani järeltulijad. Nad tundsid, et Nefi ja tema järeltulijad olid teinud neile ülekohut (Mo 10:11–17). Selle tulemusena hakkasid nad nefilastele vastu ja hülgasid sageli

evangeeliumi õpetused. Veidi enne Jeesuse Kristuse sündi võtsid laamanlased siiski evangeeliumi vastu ja olid õiglasemad kui nefilased (Hl 6:34–36). Kakssada aastat pärast Kristuse külaskäiku Ameerikasse muutusid nii laamanlased kui ka nefilased pahelisteks ja hakkasid teineteise vastu sõda pidama. Umbes 400 pKr hävitasid laamanlased Nefi rahva täielikult.

Laamanlased võtsid võimust Nefi seemne üle, **1Ne** 12:19–20. Laamanlased vihkasid nefilasi, **2Ne** 5:14. Laamanlased saavad nuhtluseks nefilastele, **2Ne** 5:25. Mormoni Raamat taastab laamanlastele teadmise nende esiisadest ja Jeesuse Kristuse evangeeliumist, **2Ne** 30:3–6 (Mormoni Raamatu tiitelleht). Laamanlased on juutide jääk, **ÕL** 19:27. Laamanlased puhkevad õide nagu roos enne Issanda tulemist, **ÕL** 49:24.

LAATSARUS. *Vt ka* Maarja Betaaniast; Marta

Uues Testamendis Marta ja Maarja vend. Jeesus äratas ta surnuist (Jh 11:1–44; 12:1–2, 9–11). See pole seesama vaene Laatsarus, kellest Jeesus õpetas tähendamissõnas (Lk 16:19–31).

LAEN. *Vt* Võlg

LAHUTUS. *Vt ka* Abielu

Abielu lõpetamine tsiviil- või kirikuõiguse alusel. Vastavalt Uuele Testamendile lubas Jumal lahutada teatud tingimustel, inimeste südame kanguse pärast, kuid nagu Jeesus selgitas: „Algusest ei ole see mitte nõnda olnud" (Mt 19:3–12). Pühakirjades lahutamist üldiselt ei soovitata ning abikaasadele antakse nõu armastada teineteist õigemeelsuses (1Kr 7:10–12; ÕL 42:22).

LAMOONI. *Vt ka* Ammon, Moosia poeg

Mormoni Raamatus laamanlaste kuningas, kes pöördus usule Issanda Vaimu ning Ammoni inspireeritud vaevanägemise ja õpetuste vahendusel (Al 17–19).

LANGEMINE. *Vt* Aadama ja Eeva langemine

LAPS, LAPSED. *Vt ka* Lepitama, lepitus; Perekond; Päästmine, pääste – Laste päästmine; Vastutama, vastutav, vastutus; Väikelaste ristimine; Õnnistama, õnnistatud, õnnistus – Laste õnnistamine

Noor inimene, kes ei ole veel jõudnud murdeikka. Isad ja emad peavad õpetama oma lapsi kuuletuma Jumala tahtele. Lastel pole patte enne, kui nad jõuavad vastutusikka (Mn 8:22; ÕL 68:27).

Lapsed on pärand Jehoovalt, **Ps** 127:3–5. Õpeta poisile teed, mida ta peab käima! **Õp** 22:6. Jätke lapsukesed rahule ja ärge keelake neid minu juure tulemast! **Mt** 19:14. Kuulake oma vanemate sõna! **Ef** 6:1–3 (Kl 3:20). Ilma langemiseta poleks Aadam ja Eeva saanud lapsi, **2Ne** 2:22–23. Õpetage lapsi kõndima tõe ja arukuse teid mööda! **Mo** 4:14–15. Väikestel lastel on igavene elu, **Mo** 15:25. Jeesus võttis väikesed lapsed ja õnnistas neid, **3Ne** 17:21. Kõiki su lapsi õpetab Issand ning suur saab olema su laste rahu, **3Ne** 22:13 (Js 54:13). Väikesed lapsed ei vaja meeleparandust ega ristimist, **Mn** 8:8–24. Maailma rajamisest peale on väikesed lapsed lunastatud minu Ainusündinu kaudu, **ÕL** 29:46–47. Lapsevanemad peavad õpetama lastele evangeeliumi põhimõtteid ja tavasid, **ÕL** 68:25, 27–28. Lapsed on pühad Jeesuse Kristuse lepituse kaudu, **ÕL** 74:7. Lapsevanematel on kästud oma lapsed üles kasvatada valguses ja tões, **ÕL** 93:40. Lapsed, kes surevad enne vastutusiga, päästetakse selestilisse kuningriiki, **ÕL** 137:10.

LAPSENDAMINE. *Vt ka* Aabraham – Aabrahami seeme; Iisrael; Jumala pojad ja tütred; Kristuse lapsed

Pühakirjades räägitakse kahte liiki lapsendamisest.

1) Inimesest, kes pole päritolult iisraellane, saab Aabrahami perekonna ja Iisraeli koja liige, kui tal on usku Jeesusesse Kristusesse, kui ta parandab meelt, saab ristitud vee alla kastmise teel ja võtab vastu Püha Vaimu (2Ne 31:17–18; ÕL 84:73–74; Aabr 2:6, 11).

2) Kõigist, kes on saanud osa evangeeliumi päästvatest talitustest, saavad Jeesuse Kristuse pojad ja tütred, kui nad on jätkuvalt kuulekad tema käskudele (Rm 8:15–17; Gl 3:24–29; 4:5–7; Mo 5:7–8).

LAPSEVANEMAD. *Vt ka* Ema; Isa, surelik

Isad ja emad. Väärilised abikaasad, kelle abielu on Jumala templis korrakohaselt pitseeritud, võivad täita oma lapsevanema rolli läbi kogu igaviku.

Lapsed, kuulake oma vanemate sõna! **Ef** 6:1–3 (Kl 3:20). Aadam ja Eeva olid meie esimesed vanemad, **1Ne** 5:11. Needus võib olla teie vanemate peade peal, **2Ne** 4:6. Õpetage vanemaid, et nad peavad parandama meelt ja saama ristitud! **Mn** 8:10. Vanematel on kästud õpetada oma lastele evangeeliumi, **ÕL** 68:25. Kõigil lastel on õigus nõuda oma vanematelt enda ülalpidamist, **ÕL** 83:4. Vanemate pattude eest ei saa panna vastutust laste peade peale, **Ms** 6:54.

LASTE PÄÄSTMINE. *Vt* Laps, lapsed; Päästmine, pääste – Laste päästmine

LAULMINE. *Vt ka* Kirikulaul; Muusika

Jumala kummardamine ja ülistamine laulu ning värssidega.

Laulge Jehoovale! **1Aj** 16:23–36 (Ps 96). Laulge kiitust Jehoovale! **Ps** 30:5. Hõisake Jehoovale! **Ps** 100:1. Kui nad kiituslaulu olid laulnud, läksid nad välja Õlimäele, **Mt** 26:30. Püha Vaim juhtis neid laulma, **Mn** 6:9. Õigete laul on minule nagu palve, **ÕL** 25:12. Kui sa oled rõõmus, ülista Issandat lauluga! **ÕL** 136:28.

LAULUDE RAAMAT. *Vt* Psalm, laul

LEA. *Vt ka* Jaakob, Iisaki poeg; Laaban, Rebeka vend

Vanas Testamendis Laabani vanim tütar ja üks Jaakobi naistest (1Ms 29). Lea oli kuue poja ja ühe tütre ema (1Ms 29:31–35; 30:17–21).

LEEVI. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja Lea kolmas poeg (1Ms 29:34; 35:23). Leevist sai Iisraeli ühe suguharu isa.

Leevi suguharu: Jaakob õnnistas Leevit ja tema järeltulijaid (1Ms 49:5–7). Leevi järeltulijad teenisid Iisraeli pühamutes (4Ms 1:47–54). Aaron oli Leevi ja tema järeltulijad olid preestrid (2Ms 6:16–20; 28:1–4; 29). Leviidid abistasid preestreid, Aaroni poegi (4Ms 3:5–10; 1Kn 8:4). Nad olid vahel muusikuteks (1Aj 15:16; Ne 11:22), tapsid ohvriloomi (2Aj 29:34; Esr 6:20) ja olid üldiselt templis abiks (Ne 11:16). Leviidid olid pühendunud Issanda teenimisele, et viia läbi talitusi Iisraeli laste jaoks. Leviidid toodi ise ohvriks Iisraeli laste eest (4Ms 8:11–22), saades seega Jumala ainuomandiks, kes anti temale esmasündinu asemel (4Ms 8:16). Neid ei pühitsetud, vaid puhastati oma ameti jaoks (4Ms 8:7–16). Neil ei olnud Kaananis oma pärisosa (4Ms 18:23–24), kuid nad said endale kümnise (4Ms 18:21), nelikümmend kaheksa linna (4Ms 35:6) ja õiguse inimeste armuandidele pühade ajal (5Ms 12:18–19; 14:27–29).

LEEVI PREESTERLUS. *Vt* Aaroni preesterlus

LEHHI, NEFI ISA

Mormoni Raamatus heebrea rahvusest prohvet, kes juhatas oma pere ja järgijad Jeruusalemmast tõotatud maale läänepoolkeral u 600 eKr. Lehhi oli Mormoni Raamatus oma inimeste seas esimene prohvet.

Lehhi põgenes Issanda käsu peale koos oma perega Jeruusalemmast (1Ne 2:1–4). Ta oli järeltulijaks Joosepile, kes müüdi Egiptusesse (1Ne 5:14). Issand andis talle nägemuse elupuust (1Ne 8:2–35). Lehhi ja tema pojad ehitasid laeva ja purjetasid läänepoolkerale (1Ne 17–18). Tema ja ta järgijad seadsid end sisse uuel maal (1Ne 18:23–25). Enne oma surma õnnistas Lehhi oma poegi ning õpetas neile Kristusest ja Mormoni Raamatu esiletulekust viimseil päevil (2Ne 1:1–4:12).

Lehhi raamat: Joseph Smith alustas Mormoni Raamatut tõlkides Lehhi raamatust. See oli ülestähendus, mille Mormon oli lühendatud kujul kirja pannud Lehhi plaatidelt. Kui Joseph oli tõlkinud sellest raamatust 116 lehekülge, andis ta selle käsikirja Martin Harrisele, kes oli teeninud lühikest aega Josephi kirjutajana Mormoni Raamatu tõlkimisel. Need leheküljed läksid seejärel kaduma. Joseph ei tõlkinud Lehhi raamatut uuesti, et kadunud käsikirja asendada, vaid tõlkis selle asemel kuldplaatidelt muud samasisulised aruanded (vt sissejuhatused ÕL 3. ja 10. osale). Need muud aruanded

on nüüd esimesed kuus raamatut Mormoni Raamatus.

LEHHI, NEFI RAHVA MISJONÄR. *Vt ka* Heelaman, Heelamani poeg

Mormoni Raamatus Heelamani poja Heelamani poeg. Lehhi oli suurepärane misjonär (Hl 3:21; 4:14).

Sai nimeks Lehhi, et tal oleks meeles tema esiisa, **Hl** 5:4–6. Pööras koos Nefiga paljud usule, vangistati, ümbritseti tulega ja rääkis inglitega, **Hl** 5:14–48. Sai iga päev palju ilmutusi, **Hl** 11:23.

LEHHI, NEFILASTE VÄEPEALIK

Mormoni Raamatus üks nefilaste väepealikutest (Al 43:35–53; 49:16–17; 52:27–36; 53:2; 61:15–21).

LEMUEL. *Vt ka* Laaman; Laamanlased; Lehhi, Nefi isa

Mormoni Raamatus Lehhi teine poeg ja üks Nefi vanematest vendadest. Ta ühines Laamaniga, et seista Nefi vastu.

Lehhi manitses Lemueli olema vankumatu kui org, **1Ne** 2:10. Oli Nefi peale vihane ja võttis kuulda Laamanit, **1Ne** 3:28. Lemuellased arvati laamanlaste hulka, **Jb** 1:13–14 (Al 47:35).

LEPING. *Vt ka* Aabrahami leping; Preesterluse vanne ja leping; Uus ja igavikuline leping; Vanne

Jumala ja inimese vaheline kokkulepe, kuid neil ei ole selle kokkuleppe puhul võrdsed õigused. Jumal sätestab lepingu tingimused ja inimesed soostuvad tegema seda, mida ta neilt palub. Seejärel lubab Jumal inimestele nende kuulekuse eest teatud õnnistusi.

Põhimõtted ja talitused saadakse lepingu vahendusel. Kiriku liikmed, kes selliseid lepinguid sõlmivad, lubavad neid au sees pidada. Näiteks teevad liikmed Issandaga lepingu, kui nad saavad ristitud, ja uuendavad neid lepinguid, võttes sakramenti. Täiendavaid lepinguid sõlmivad nad templis. Issanda rahvas on lepingurahvas ja neid õnnistatakse ohtrasti, kui nad Issandaga sõlmitud lepingutest kinni peavad.

Sinuga ma teen lepingu, **1Ms** 6:18. Pidage minu lepingut, siis te olete omand! **2Ms** 19:5. Sa ei tohi teha lepingut nendega ega nende jumalatega, **2Ms** 23:32. Pidage hingamispäeva igaveseks seaduseks! **2Ms** 31:16. Mina ei tee ilmaski tühjaks oma lepingut teiega, **Km** 2:1. Mu pühad on teinud minuga lepingu ohvri juures, **Ps** 50:5 (ÕL 97:8). Tuleta meele oma püha lepingut! **Lk** 1:72 (ÕL 90:24). Jumala vägi laskus Issanda lepingurahva peale, **1Ne** 14:14. Aabrahamiga tehtud leping täitub viimsetel päevadel, **1Ne** 15:18 (3Ne 16:5, 11–12; 21:7; Mr 9:37). Benjamini rahvas tahtis sõlmida lepingu Jumalaga, et teha tema tahtmist, **Mo** 5:5. Ristimine on tunnistus sellest, et inimene on sõlminud lepingu Jumalaga, et ta täidab tema tahet, **Mo** 18:13. Te olete lepingu lapsed, **3Ne** 20:25–26. Inglid täidavad ja teevad Isa lepingute tööd, **Mn** 7:31. Kristuse vere valamine on leping, **Mn** 10:33. Iga inimene, kes kuulub sellesse Kristuse kirikusse, peab jälgima, et ta peab kinni kõikidest lepingutest, **ÕL** 42:78. Õnnistatud on need, kes on kinni pidanud lepingust, **ÕL** 54:6. See, kes seda lepingut murrab, kaotab oma ameti ja positsiooni kirikus, **ÕL** 78:11–12. Kõik need, kes võtavad vastu preesterluse, võtavad vastu selle vande ja lepingu, **ÕL** 84:39–40. Nad tahavad ohverdades kinni pidada oma lepingutest, **ÕL** 97:8. Abieluleping saab olla igavene, **ÕL** 132. Meie lepinguks olgu see: me kõnnime kõigis talitustes, **ÕL** 136:4.

LEPITAMA, LEPITUS. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Andestama; Arm; Halastav, halastus; Jeesus Kristus; Jumala pojad ja tütred; Ketsemani; Kristuse lapsed; Lunastama, lunastus; Lunastusplaan; Meeleparandus; Ohverdus; Pattude andekssaamine; Päästmine, pääste; Pühitsemine; Rist; Ristilöömine; Sakrament; Surematu, surematus; Veri; Õigeks mõistma, õigeksmõistmine; Ülestõusmine

Inimese lepitamine Jumalaga.

Pühakirjades kasutatu kohaselt tähendab lepitus karistuse kandmist patu toimepanemise eest, vabastades seeläbi meelt parandava patustaja patu tagajärgedest ja võimaldades tal saada lepitatud Jumalaga. Jeesus Kristus oli ainukene, kes suutis teha täiusliku lepituse kogu inimkonna eest. Ta oli selleks võimeline, kuna ta oli välja valitud ja ette määratud suures nõukogus enne maailma rajamist (Et 3:14; Ms 4:1–2; Aabr 3:27), kuna ta on Jumala poeg ja kuna ta ei teinud elus ühtegi pattu. Tema lepituse juurde kuulusid ta kannatused inimkonna pattude eest Ketsemani aias, tema vere valamine, tema surm ja sellele järgnenud hauast ülestõusmine (Js 53:3–12; Mo 3:5–11; Al 7:10–13). Lepituse tõttu tõusevad kõik inimesed surnuist surematu kehaga (1Kr 15:22). Lepitus annab meile ka võimaluse saada andeks oma patud ja elada igavesti koos Jumalaga. Inimene, kes on jõudnud vastutusikka ja selle seaduse vastu võtnud, võib saada need õnnistused siiski ainult sel juhul, kui tal on usku Jeesusesse Kristusesse, kui ta parandab meelt oma pattudest, kui ta saab osa päästvatest talitustest ja kui ta kuuletub Jumala käskudele. Need, kes ei jõua vastutusikka, ja need, kelle puhul seadus ei kehti, lunastatakse lepituse läbi (Mo 15:24–25; Mn 8:22). Pühakirjades õpetatakse selgesti, et kui Kristus poleks teinud lepitust meie pattude eest, ei rahuldaks ükski seadus, talitus või ohverdus õigluse nõudeid ja inimene ei jõuaks kunagi Jumala juurde tagasi (2Ne 2; 9).

See on minu veri, mis paljude eest valatakse pattude andeksandmiseks, **Mt** 26:28. Tema higi oli nagu verepisarad, **Lk** 22:39–44. Ma annan oma liha maailma elu eest, **Jh** 6:51. Mina olen ülestõusmine ja elu, **Jh** 11:25. Kristus on igavese õndsuse alustajaks kõigile, kes on sõnakuulelikud, **Hb** 5:9. Me oleme pühitsetud Kristuse vere valamise läbi, **Hb** 9; 10:1–10. On ju ka Kristus kord surnud pattude pärast, **1Pt** 3:18. Jeesuse Kristuse veri puhastab meid kõigest patust, **1Jh** 1:7. Ta tõsteti üles ristile ja tapeti pattude pärast, **1Ne** 11:32–33. Lunastus tuleb neile, kellel on murtud süda ja kahetsev vaim, **2Ne** 2:3–10, 25–27. Ta andis end patuohvriks, **2Ne** 2:7. Lepitus lunastab inimesed langemisest ning päästab nad surmast ja põrgust, **2Ne** 9:5–24. Peab paratamatult olema lõputu lepitus, **2Ne** 9:7. Saage lepitatud Jumalaga Kristuse lepituse kaudu! **Jb** 4:11. Tema veri lepitab nende patud, kes on teadmatult patustanud, **Mo** 3:11–18. Inimesele pai osaks pääste lepituse kaudu, **Mo** 4:6–8. Kui ei oleks lepitust, siis peaksid nad möödapääsmatult hukkuma, **Mo** 13:27–32. Ta lepitab maailma patud, **Al** 34:8–16. Jumal ise lepitab maailma patud, et teostada halastuse plaani, **Al** 42:11–30. Mina olen terve maa Jumal ja mind tapeti maailma pattude pärast, **3Ne** 11:14. Mina, Jumal, olen neid asju kannatanud kõikide eest, **ÕL** 19:16. Väikesed lapsed on lunastatud minu Ainusündinu kaudu, **ÕL** 29:46–47. Vaata selle kannatusi ja surma, kes ei teinud pattu! **ÕL** 45:3–5. See on Isa Ainusündinud Poja ohverdamise võrdkuju, **Ms** 5:7. Kristuse lepituse läbi võib saada päästetud kogu inimkond, **UA** 1:3.

LESKNAINE. *Vt ka* Heaolu tagamine

Naine, kelle abikaasa on surnud ja kes pole uuesti abiellunud.

Tulgu vaenelaps ja lesknaine ja söögu! **3Ms** 14:29. See vaene lesk pani kõik, mis tal oli, **Mk** 12:41–44. Hoolitsege vaeslaste ja lesknaiste eest nende viletsuses! **Jk** 1:27. Issand on kärmeks tunnistajaks nende vastu, kes teevad liiga lesknaisele, **3Ne** 24:5 (Sk 7:10). Lesknaiste ja orbude eest hoolitsetakse, **ÕL** 83:6 (ÕL 136:8).

LIAHOONA

Mormoni Raamatus vaskkera kahe osutiga, mis näitasid suunda nagu kompass ning andsid ka vaimset juhatust Lehhile ja tema järgijatele, kui nad olid õigemeelsed. Liahoona andis Issand ja ta andis selle vahendusel juhiseid.

Lehhi leidis kahe osutiga vaskkera, mis näitas suunda, kuhupoole ta peaks koos oma perega minema, **1Ne** 16:10. Kera töötas vastavalt usule ja usinusele, **1Ne** 16:28–29 (Al 37:40). Benjamin andis selle kera Moosiale, **Mo** 1:16. Seda kera või teenäitajat nimetati Liahoonaks, **Al** 37:38. Liahoonat võrreldakse Kristuse sõnaga, **Al** 37:43–45. Kolm Mormoni Raamatu tunnistajat saavad näha Lehhile antud suunanäitajat, **ÕL** 17:1.

LIBERTY VANGLA (AMEERIKA ÜHENDRIIGID, MISSOURI OSARIIK). *Vt ka* Smith, Joseph, noorem

Väike vangla, kus prohvet Joseph Smithi ja teisi hoiti ebaõiglaselt vangis alates 1838.

aasta novembrist kuni 1839. aasta aprillini. Nendes rasketes oludes sai Joseph teatud ilmutused, kuulutas prohvetlikult ja sai inspiratsiooni kirjutada pühadele üks tähtis kiri, mille katkendid on kirjas Õpetuses ja Lepingutes 121–123.

LIGIMESEARMASTUS. *Vt ka* Armastus; Heaolu tagamine; Kaastunne; Teenima, teenimine

Kristuse puhas armastus (Mn 7:47); armastus, mida Kristus tunneb inimlaste vastu ja mida inimlapsed peaksid tundma üksteise vastu (2Ne 26:30; 33:7–9; Et 12:33–34); ülim, õilsaim ja tugevaim armastus, mitte lihtsalt kiindumus.

Tunnetus teeb suureliseks, ent armastus ehitab, **1Kr** 8:1. Puhas armastus on peaaegu kõigest parem ja üle, **1Kr** 13. Käskimise eesmärk on armastus puhtast südamest, **1Tm** 1:5. Osutage vennaarmastuses armastust! **2Pt** 1:7. Issand on andnud käsu, et kõikidel inimestel oleks ligimesearmastust, **2Ne** 26:30 (Mn 7:44–47). Vaadake, et teil oleks usku, lootust ja ligimesearmastust! **Al** 7:24. Armastus, mis Issandal on inimlaste vastu, on ligimesearmastus, **Et** 12:33–34. Kui inimestel ei ole ligimesearmastust, ei saa nad pärida seda paika, mis on valmistatud Isa eluasemetes, **Et** 12:34 (Mn 10:20–21). Moroni pani kirja Mormoni sõnad usu, lootuse ja ligimesearmastuse kohta, **Mn** 7. Ligimesearmastus teeb inimese kõlblikuks Issanda tööks, **ÕL** 4:5–6 (ÕL 12:8). Pange endale selga ligimesearmastuse side! **ÕL** 88:125. Olgu su sisemus täis ligimesearmastust! **ÕL** 121:45.

LIHA. *Vt ka* Keha; Lihalik; Loomupärane inimene; Surelik, surelikkus

Sõna liha on mitmetähenduslik: 1) pehme lihaskude, millest koosneb inimeste, loomade, lindude või kalade keha; 2) surelikkus või 3) inimese füüsis ehk lihalik olemus.

Lihaskude: Loomad olgu teile roaks, **1Ms** 9:3. Loomi ei tohi tappa asjata, **JST,** 1Ms 9:10–11 (ÕL 49:21). Loomad ja linnud on inimesele toiduks ja riietuseks, **ÕL** 49:18–19 (ÕL 59:16–20). Me peaksime sööma liha säästlikult, **ÕL** 89:12–15.

Surelikkus: Jeesus on Isast ainusündinu surelikkuses, **Jh** 1:14 (Mo 15:1–3). Aadam sai esimeseks lihaks, **Ms** 3:7.

Inimese lihalik olemus: Neetud on mees, kes teeb liha oma käsivarreks, **Jr** 17:5. Vaim on küll valmis, kuid liha on nõder, **Mk** 14:38. Lihahimu ei ole Isast, **1Jh** 2:16. Nefi oli kurb oma liha ja süütegude pärast, **2Ne** 4:17–18, 34. Ärge allutage end kuradile ega lihale! **2Ne** 10:24.

LIHALIK. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Iha, iharus; Loomupärane inimene

Miski, mis ei ole vaimne; konkreetsemalt võidakse seda sõna kasutada siis, kui mõeldakse midagi surelikku ja ajalikku (ÕL 67:10) või maist, kehalist ja meelelist (Mo 16:10–12).

Lihalik mõtteviis on surm, **2Ne** 9:39. Kurat suigutab inimesed lihalikku turvatundesse, **2Ne** 28:21. Nad olid näinud end oma lihalikus olukorras, **Mo** 4:2. See, kes püsib oma lihalikus loomuses, jääb oma langenud olukorda, **Mo** 16:5. Kõik peavad olema Jumalast sündinud, muudetud nende lihalikust ja langenud seisundist, **Mo** 27:25. Inimkond oli saanud lihalikuks, iharaks ja kuratlikuks, **Al** 42:10. Neil, kes järgnevad omaenese tahte ja lihalike soovide sundidele, tuleb langeda, **ÕL** 3:4. Inimene ei näe Jumalat lihaliku meelega, **ÕL** 67:10–12. Inimesed muutusid lihalikeks, iharateks ja kuratlikeks, **Ms** 5:13; 6:49.

LIIDUD. *Vt* Salajased liidud

LIISK

Viis mõne valikuvõimaluse väljavalimiseks või väljajätmiseks, mida tehakse sageli nii, et mitme paberi- või puutüki seast valitakse välja üks. Seda kutsutakse liisuheitmiseks.

Nad jaotasid tema riided ja heitsid liisku, **Mt** 27:35 (Ps 22:19; Mk 15:24; Lk 23:34; Jh 19:24). Nad heitsid liisku ja liisk langes Mattiasele, **Ap** 1:23–26. Me heitsime liisku – kes meist peaks minema Laabani majja, **1Ne** 3:11.

LIMHI. *Vt ka* Noa, Seenifi poeg

Mormoni Raamatus nefilaste õigemeelne kuningas Nefi maal; ta oli kuningas Noa poeg (Mo 7:7–9). Kuningas Limhi sõlmis lepingu, et teenib Jumalat (Mo 21:32). Ta

juhatas oma rahva välja laamanlaste orjuse alt ja naasis Sarahemlasse (Mo 22).

LIPP

Pühakirjades tähis või tunnus, mille ümber kogunevad ühise eesmärgi või identiteediga inimesed. Muistsel ajal oli lipp kogunemispunktiks lahingut pidavatele sõjameestele. Mormoni Raamat ja Jeesuse Kristuse Kirik on sümboolseks lipuks kõikidele maa rahvastele.

Ta tõstab lipu rahvale, **Js** 5:26 (2Ne 15:26). Iisai juur seisab lipuks, **Js** 11:10 (2Ne 21:10; ÕL 113:6). Tõstke üles rahulipp! **ÕL** 105:39.

LOODU, LOOMA. *Vt ka* Algus; Hingamispäev; Jeesus Kristus; Maa; Vaimne loomine

Asutama, korrastama. Töötades oma Poja Jeesuse Kristuse vahendusel, korrastas Jumal looduse algained, et luua maa. Taevane Isa ja Jeesus lõid inimese omaenese kuju järgi (Ms 2:26–27).

Alguses lõi Jumal taeva ja maa, **1Ms** 1:1. Tehkem inimesed oma näo järgi! **1Ms** 1:26 (Ms 2:26–27; Aabr 4:26). Kõik on tekkinud tema läbi, **Jh** 1:3, 10. Tema läbi on loodud kõik, mis on taevastes, **Kl** 1:16 (Mo 3:8; Hl 14:12). Jumal on teinud maailma ajastud oma Poja kaudu, **Hb** 1:2. Inimene loodi alguses, **Mo** 7:27. Mina lõin taevad ja maa ja kõik, **3Ne** 9:15 (Mr 9:11, 17). Kõik inimesed on loodud alguses minu enda näo järgi, **Et** 3:15. Jeesus Kristus lõi taevad ja maa, **ÕL** 14:9. Tema lõi inimese, mehe ja naise, omaenda näo järgi, **ÕL** 20:18. Ma olen loonud lugematul hulgal maailmu, **Ms** 1:33. Oma Ainusündinu kaudu ma lõin taeva, **Ms** 2:1. Enne, kui need asjad olid maisena maa pinnal, lõin mina, Issand Jumal, need kõik vaimselt, **Ms** 3:5. Miljonite sellesarnaste maade arv poleks mitte ligilähedanegi sinu poolt loodute hulgale, **Ms** 7:30. Jumalad kujundasid ja moodustasid taevad, Aabr 4:1.

LOOJA. *Vt* Jeesus Kristus; Loodu, looma

LOOMUPÄRANE INIMENE. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Lihalik; Sündima Jumalast, sündima uuesti

Inimene, kes lubab end mõjutada pigem kirel, ihal, himul ja lihalistel aistingutel kui Püha Vaimu õhutustel. Selline inimene suudab mõista füüsilisi, mitte aga vaimseid asju. Kõik inimesed on lihalikud ehk surelikud Aadama ja Eeva langemise tõttu. Iga inimene peab uuesti sündima Jeesuse Kristuse lepituse kaudu, et mitte olla enam loomupärane.

Maine inimene ei võta seda vastu, mis on Vaimust, **1Kr** 2:14. Loomupärane inimene on Jumala vaenlane ja tuleb maha jätta, **Mo** 3:19. See, kes püsib oma lihalikus loomuses, jääb oma langenud olukorda, **Mo** 16:5 (Al 42:7–24; ÕL 20:20). Missugune loomupärane inimene teab neid asju? **Al** 26:19–22. Loomupärased ehk lihalikud inimesed on maailmas ilma Jumalata, **Al** 41:11. Inimese üleastumise tõttu sai temast vaimselt surnu, **ÕL** 29:41. Samuti ei suuda ükski loomupärane inimene välja kannatada Jumala juuresolekut, **ÕL** 67:12. Ja inimene hakkas olema lihalik, ihar ja kuratlik, **Ms** 5:13 (Ms 6:49).

LOOTUS. *Vt ka* Usk

Kindel ootus õigemeelsuse eest lubatud õnnistustele ja igatsus nende järele. Pühakirjades räägitakse sageli lootusest kui igavese elu ootusest läbi usu Jeesusesse Kristusesse.

Õnnistatud on mees, kelle lootus on Jehoova, **Jr** 17:7. Jehoova on varjupaigaks oma rahvale, **Jl** 4:16. Meil on lootust kannatlikkuse ja pühakirjade kaudu, **Rm** 15:4. Jumal on meid uuesti sünnitanud elavaks lootuseks Kristuse ülestõusmise läbi, **1Pt** 1:3. Igaüks, kellel on niisugune lootus, puhastab ennast, **1Jh** 3:2–3. Te peate edasi pürgima täiusliku lootuse säraga, **2Ne** 31:20. Vaadake, et teil oleks usku, lootust ja ligimesearmastust! **Al** 7:24 (1Kr 13:13; Mn 10:20). Ma soovin, et te võtaksite kuulda minu sõnu lootusega, et te saate igavese elu, **Al** 13:27–29. Kui teil on usku, siis te loodate asjadele, mida pole näha, kuid mis on tõsi, **Al** 32:21 (Hb 11:1). Lootus tuleb usust ja on ankruks hingele, **Et** 12:4 (Hb 6:17–19). Inimene peab lootma või ta ei saa pärisosa, **Et** 12:32. Mormon rääkis usust, lootusest ja ligimesearmastusest, **Mn** 7:1. Jeesuse Kristuse lepituse läbi te saate lootust, et teid tõstetakse üles igavesse ellu, **Mn** 7:40–43. Püha Vaim täidab teid lootusega, **Mn** 8:26

(Rm 15:13). Nad lahkusid surelikust elust kindla lootusega hiilgavale ülestõusmisele, **ÕL** 138:14.

LOTT. *Vt ka* Aabraham

Vanas Testamendis Haarani poeg ja Aabrahami vennapoeg (1Ms 11:27, 31; Aabr 2:4). Haaran suri näljahäda tõttu Uurimaal (Aabr 2:1). Lott lahkus koos Aabrahami ja Saaraiga Uurimaalt ning läks nendega Kaananimaale (1Ms 12:4–5). Lott otsustas jääda elama Soodomasse. Issand saatis sõnumitoojad Lotti hoiatama, et ta põgeneks Soodomast enne, kui Issand selle rahva pahelisuse tõttu hävitas (1Ms 13:8–13; 19:1, 13, 15); Loti naine vaatas aga tagasi, et näha hävingut, ja muutus soolasambaks (1Ms 19:26). Lotile viidatakse Uues Testamendis (Lk 17:29; 2Pt 2:6–7). Tema elu pärast Aabrahami juurest lahkumist kirjeldatakse 1Ms 13, 14 ja 19.

LUBADUSE PÜHA VAIM. *Vt ka* Püha Vaim

Püha Vaim on lubaduse ehk tõotuse Püha Vaim (Ap 2:33). Ta kinnitab, et inimeste õigemeelsed teod, talitused ja lepingud on Jumalale vastuvõetavad. Lubaduse Püha Vaim tunnistab Isale, et päästvad talitused on tehtud õigesti ja et nendega seotud lepingutest on kinni peetud.

Need, kes on pitseeritud lubaduse Püha Vaimuga, saavad kõik, mis on Isal, **ÕL** 76:51–60 (Ef 1:13–14). Kõik lepingud ja toimingud peavad olema pitseeritud lubaduse Püha Vaimuga, et olla jõus pärast seda elu, **ÕL** 132:7, 18–19, 26.

LUGU PIDAMA. *Vt ka* Au; Austus

Kedagi või midagi hinnaliseks või väärtuslikuks pidama, eriti seoses evangeeliumiga.

Ta oli põlatud ja me ei hoolinud Temast, **Js** 53:3–4. Mis inimeste keskel on kõrge, see on Jumala ees jäledus, **Lk** 16:15. Arvake üksteist ülemaks kui iseennast! **Fl** 2:3. Issand peab kõike liha võrdseks, **1Ne** 17:35. Et iga inimene austaks oma ligimest nagu iseennast, **Mo** 27:4 (ÕL 38:24–25). Oma rahu päeval suhtusid nad mu nõuandesse kergekäeliselt, **ÕL** 101:8.

LUNASTAJA. *Vt ka* Jeesus Kristus; Päästja

Jeesus Kristus on inimkonna suur Lunastaja, kuna ta maksis oma lepituse kaudu lunahinna inimkonna pattude eest ja tegi võimalikuks kõikide inimeste ülestõusmise.

Ma tean, et mu Lunastaja elab, **Ii** 19:25. Mina aitan sind, ütleb su lunastaja, Iisraeli Püha, **Js** 41:14 (Js 43:14; 48:17; 54:5; 59:20). Mina, Jehoova, olen su päästja, su lunastaja, **Js** 49:26 (Js 60:16). Pane temale nimeks Jeesus, sest tema päästab oma rahva nende pattudest, **Mt** 1:21. Inimese Poeg tuli oma hinge andma lunaks paljude eest, **Mt** 20:28 (1Tm 2:5–6). Issand, Iisraeli Jumal, on tulnud katsuma oma rahvast ja saatnud neile lunastuse, **Lk** 1:68. Meid lepitati Jumalaga tema Poja surma kaudu, **Rm** 5:10. Jeesus Kristus andis iseenese meie eest, et meid lunastada kõigest ülekohtust, **Tt** 2:13–14. Jeesus Kristus on meid vabastanud meie pattudest oma verega, **Ilm** 1:5. Lunastus tuleb Pühas Messias ja tema kaudu, **2Ne** 2:6–7, 26. Poeg on võtnud endale inimeste süü ja üleastumised, nad lunastanud ja rahuldanud õigluse nõuded, **Mo** 15:6–9, 18–27. Kristus tuli lunastama neid, kes ristitakse meeleparanduseks, **Al** 9:26–27. Ta tuleb maailma oma rahvast lunastama, **Al** 11:40–41. Lunastamine tuleb meeleparanduse kaudu, **Al** 42:13–26. Jeesus Kristus tuli lunastama maailma, **Hl** 5:9–12. Kristus lunastas inimkonna füüsilisest ja vaimsest surmast, **Hl** 14:12–17. Kristuse kaudu tuleb lunastus, **3Ne** 9:17. Mina olen see, kes on ette valmistatud maailma rajamisest peale, et lunastada minu rahvast, **Et** 3:14. Issand, teie Lunastaja, kannatas surma lihas, **ÕL** 18:11. Kristus kannatas kõikide eest, kui nad meelt parandavad, **ÕL** 19:1, 16–20. Väikesed lapsed on lunastatud Ainusündinu kaudu, **ÕL** 29:46. Ma olen saatnud oma Ainusündinud Poja maailma maailma lunastuseks, **ÕL** 49:5. Kristus on maailma valgus ja Lunastaja, **ÕL** 93:8–9. Joseph F. Smith sai nägemuse surnute lunastamise kohta, **ÕL** 138. Me usume, et Kristuse lepituse läbi võib saada päästetud kogu inimkond, **UA** 1:3.

LUNASTAMA, LUNASTUS. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Päästmine, pääste; Surm, füüsiline; Surm, vaimne

Vabastama, välja ostma või välja lunastama, nt vabastama inimest orjusest lunaraha makstes. Lunastus viitab Jeesuse Kristuse lepitusele ja patust vabastamisele. Jeesuse lepitus lunastab kogu inimkonna füüsilisest surmast. Need, kellel on temasse usku ja kes parandavad meelt, lunastatakse tema lepituse kaudu ka vaimsest surmast.

Ma lunastan sind, **Js** 44:22. Kas peaksin nad lunastama surmast? **Ho** 13:14 (Ps 49:16). Meil on lunastus Kristuse vere läbi, **Ef** 1:7, 14 (Hb 9:11–15; 1Pt 1:18–19; Al 5:21; Hl 5:9–12). Issand on lunastanud mu hinge põrgust, **2Ne** 1:15. Lunastus tuleb Pühas Messias ja tema kaudu, **2Ne** 2:6–7, 26 (Mo 15:26–27; 26:26). Nad laulsid lunastavat armastust, **Al** 5:9 (Al 5:26; 26:13). Pahelised jäävad nii, nagu ei oleks mingit lunastust toimunud, **Al** 11:40–41 (Al 34:16; 42:13; Hl 14:16–18). Jeesus Kristus on teinud teoks maailma lunastuse, **Mr** 7:5–7. Lunastuse vägi tuleb kõigile neile, kellel seadust ei ole, **Mn** 8:22 (ÕL 45:54). Neid, kes ei usu, ei saa lunastada nende vaimsest langemisest, **ÕL** 29:44. Maailma rajamisest peale on väikesed lapsed lunastatud, **ÕL** 29:46. Issand on lunastanud oma rahva, **ÕL** 84:99. Joseph F. Smith nägi nägemuses surnute lunastamist, **ÕL** 138. Aadam ja Eeva tundsid oma lunastamise üle rõõmu, **Ms** 5:9–11.

LUNASTUSPLAAN. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Evangeelium; Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Päästmine, pääste

Jeesuse Kristuse evangeeliumi täius, mille kavatsuseks on tuua inimesele surematus ja igavene elu. Selle juurde kuuluvad loomine, langemine ja lepitus koos kõikide Jumalalt saadud seaduste, talituste ja õpetustega. See plaan võimaldab kõikidel inimestel saada ülendatud ja elada igavesti koos Jumalaga (2Ne 2, 9). Pühakirjades viidatakse sellele plaanile ka kui päästmisplaanile, õnneplaanile ja halastusplaanile.

Teda haavati meie üleastumiste pärast, **Js** 53:5 (Mo 14:5). Taeva all ei ole ühtki muud nime, kelles inimesi päästetakse, **Ap** 4:12. Nõnda nagu kõik surevad Aadamas, nõnda tehakse ka kõik elavaiks Kristuses, **1Kr** 15:22. Teie olete armust õndsaks saanud usu kaudu, **Ef** 2:8 (2Ne 25:23). Jumal tõotas igavest elu enne igavesi aegu, **Tt** 1:2. Jeesus on igavese õndsuse alustajaks, **Hb** 5:8–9. Lunastusplaan anti surnutele, **1Pt** 3:18–20; 4:6 (ÕL 138). Surm viib täide suure Looja halastava plaani, **2Ne** 9:6. Kui suurepärane on meie Jumala plaan! **2Ne** 9:13. Lunastusplaan toob ülestõusmise ja pattude andekssaamise, **Al** 12:25–34. Aaron õpetas lunastusplaani Lamooni isale, **Al** 22:12–14. Amulek selgitas päästmisplaani, **Al** 34:8–16. Alma selgitas päästmisplaani, **Al** 42:5–26, 31. Õpetused loomisest, langemisest, lepitusest ja ristimisest leiavad kinnitust kaasaja ilmutuses, **ÕL** 20:17–29. Plaan seati enne, kui maailm oli, **ÕL** 128:22. Minu töö ja minu hiilgus on tuua inimesele surematus ja igavene elu, **Ms** 1:39. See on päästmisplaan kõikidele inimestele, **Ms** 6:52–62. Paneme nad nõnda proovile, **Aabr** 3:22–26.

LUSTE. *Vt* Raihein

LUTSIFER. *Vt ka* Hukatuse pojad; Hävitaja; Kristusevastane; Kurat; Põrgu

Nime tähenduseks on „Särav" või „Valgusekandja". Teda tuntakse ka Koidutähena. Lutsifer oli Taevase Isa vaimupoeg ja oli surelikkusele eelnevas elus vastuhaku eestvedajaks. Lutsiferi nime ei mainita eestikeelses Piiblis ja see esineb ingliskeelses Piiblis vaid üks kord (Js 14:12). Viimse aja ilmutuses räägitakse üksikasjalikumalt Lutsiferi langemisest (ÕL 76:25–29).

Lutsifer langes surelikkusele eelnevas elus, **Js** 14:12 (Lk 10:18; 2Ne 24:12). Pärast langemist sai temast Saatan ja kurat, **ÕL** 76:25–29 (Ms 4:1–4).

LUUKAS. *Vt ka* Apostlite teod; Evangeeliumid

Luuka evangeeliumi ja Apostlite tegude raamatu autor Uues Testamendis ning Pauluse misjonikaaslane. Tema vanemad olid kreeklased ja ta töötas arstina (Kl 4:14). Luukal oli hea haridus. Ta mainis, et oli apostel Pauluse kaaslane, kui liitus Paulusega Troas (Ap 16:10–11). Luukas oli koos Paulusega

ka Filippis Pauluse viimasel rännakul Jeruusalemma (Ap 20:6) ja nad olid kahekesi koos kuni Roomani. Luukas oli samuti koos Paulusega Pauluse teistkordse vangistuse ajal Roomas (2Tm 4:11). Pärimuse kohaselt suri ta märtrisurma.

Luuka evangeelium: Äruanne, mille Luukas kirjutas Jeesuse Kristuse ja tema sureliku teenimistöö kohta. Apostlite tegude raamat on järg Luuka evangeeliumile. Luukast jäi alles korralik kirjalik aruanne Jeesuse teenimistööst, kus ta esitleb Jeesust nii juutide kui ka paganate Päästjana. Ta kirjutas palju Jeesuse õpetustest ja tegemistest. Luuka evangeeliumis saame me ainuülevaate Gabrieli ilmumisest Sakariasele ja Maarjale (Lk 1); karjuste külaskäigust Jeesuslapse juurde (Lk 2:8–18); Jeesusest templis kaheteistkümne aasta vanusena (Lk 2:41–52); seitsmekümnele kohustuse andmisest ja nende teelesaatmisest (Lk 10:1–24); Jeesusest verepiisku higistamas (Lk 22:44); Jeesuse vestlusest ristilöödud vargaga (Lk 23:39–43) ning sellest, kuidas Jeesus sõi kala pärast oma ülestõusmist (Lk 24:42–43).

Leidmaks peatükkide kokkuvõtteid vt „Evangeeliumid".

LÕIKUS

Pühakirjades kasutatakse vahel sõna *lõikus* kujundlikult, osutamaks inimeste toomisele Kirikusse, mis on Jumala kuningriik maa peal, või siis kohtumõistmise ajale nagu Jeesuse Kristuse teine tulemine.

Lõikus on lõppenud, suvi on möödunud, aga meid ei ole päästetud, **Jr** 8:20 (ÕL 56:16). Lõikust on palju, aga vähe töötegijaid, **Mt** 9:37. Lõikus on maailma-ajastu lõpp, **Mt** 13:39. Mida inimene külvab, seda ta ka lõikab, **Gl** 6:7–9 (ÕL 6:33). Põld on juba lõikuseks valge, **ÕL** 4:4. Lõikusaeg on läbi ning teie hinged päästmata, **ÕL** 45:2. Kätte on jõudnud lõikusaeg ja minu sõna peab täide minema, **ÕL** 101:64.

LÕPUTU. *Vt ka* Jumal, Jumalus

Üks Jumala nimedest, mis osutab tema igavesele loomusele (ÕL 19:10–12; Ms 1:3; 7:35).

MAA. *Vt ka* Loodu, looma; Maailm

Planeet, millel me elame, mille Jumal lõi Jeesuse Kristuse vahendusel inimesele kasutamiseks tema maise prooviaja vältel. Selle saatuseks on saada lõpuks hiilgavaks ja ülendatuks (ÕL 77:1–2; 130:8–9). Maast saab nende igavene pärisosa, kes on elanud selestilise hiilguse väärilselt (ÕL 88:14–26). Nad tunnevad rõõmu Isa ja Poja juuresolekust (ÕL 76:62).

Loodud inimese jaoks: Jumal pani inimese valitsema maa üle, **1Ms** 1:28 (Ms 2:28). Maa on Jehoova päralt, **2Ms** 9:29 (Ps 24:1). Jehoova on andnud maa inimlastele, **Ps** 115:16. Mina tegin maa ja lõin inimesed selle peale, **Js** 45:12. Tema sõna väel tuli inimene maa pinnale, **Jb** 4:9. Maa antakse neile, kes on võtnud Püha Vaimu enesele teejuhiks, **ÕL** 45:56–58 (ÕL 103:7). Need, kes on olnud kuulekad evangeeliumile, saavad tasuks maa head asjad, **ÕL** 59:3. Maa pärivad selle vaesed ja tasased, **ÕL** 88:17 (Mt 5:5; 3Ne 12:5). Teeme maa ja paneme nad proovile, **Aabr** 3:24–25.

Elus asi: Maa püsib igavesti, **Kg** 1:4. Klaasmeri on maa oma pühitsetud, surematus ja igaveses seisundis, **ÕL** 77:1. Maa peab saama pühitsetud ja valmistatud selestiliseks hiilguseks, **ÕL** 88:18–19. Maa leinas valju häälega, **Ms** 7:48.

Maa jagunemine: Veed kogunegu ühte paika! **1Ms** 1:9. Pelegi päevil jagunes maa, **1Ms** 10:25. Kui veed olid taandunud, sai sellest valitud maa, **Et** 13:2. Maa saab selliseks, nagu ta oli enne, kui jaotati, **ÕL** 133:24.

Maa puhastamine: Vihma sadas maa peale nelikümmend päeva, **1Ms** 7:4. Maa hoitakse alal tule jaoks, kohtu päevaks, **2Pt** 3:7. Pärast tänast tuleb põletamine, **ÕL** 64:24. Maa soovib saada puhastatud roojasusest, **Ms** 7:48.

Maa lõplik seisund: Maa rullitakse kokku kui pärgamendirull ja kaob, **3Ne** 26:3 (ÕL 29:23). Siis on uus taevas ja uus maa, **Et** 13:9 (ÕL 29:23). Klaasmeri on maa oma pühitsetud, surematus ja igaveses seisundis, **ÕL** 77:1. Maa peab saama pühitsetud ja valmistatud selestiliseks hiilguseks, **ÕL** 88:18–19. See maa tehakse kristalli sarnaseks ning sellest saab Uurim ja Tummim, **ÕL** 130:8–9. Tuhande aasta jooksul saab maa puhata, **Ms** 7:64. Maa uuendatakse, **UA** 1:10.

MAAGOOG. *Vt ka* Goog; Jeesuse Kristuse teine tulemine

Piiblis maa ja rahvas Musta mere läheduses. Nende kuningas Goog juhib Maagoogi sõjavägesid viimases suures lahingus enne Kristuse teist tulemist (Hs 38:2; 39:6). Pühakirjades räägitakse teisestki suurest Googi ja Maagoogi lahingust millenniumi lõpus Jumala vägede ja kurjuse vägede vahel (Ilm 20:7–9; ÕL 88:111–116).

MAAILM. *Vt ka* Maa; Paabel; Surelik, surelikkus

Maa; koht, kus surelikud inimesed proovile pannakse. Piltlikult öeldes inimesed, kes ei kuuletu Jumala käskudele.

Surelikkus: Maailmas on teil ahastust, **Jh** 16:33. Ärge kartke kuni surmani, sest selles maailmas ei ole teie rõõm täielik! **ÕL** 101:36.

Inimesed, kes ei kuuletu käskudele: Mina tasun ilmamaale ta kurjuse, **Js** 13:11 (2Ne 23:11). Kui maailm teid vihkab, siis teadke, et ta mind on enne teid vihanud, **Jh** 15:18–19. Suur ja ruumikas hoone oli maailma uhkus, **1Ne** 11:36. Maailm on küpsemas süütegudes, **ÕL** 18:6. Hoia end maailmast reostamatuna, **ÕL** 59:9. See, kes on ustav ja peab vastu, võidab maailma, **ÕL** 63:47. Teil ei tule elada maailma viisil, **ÕL** 95:13.

Maailma lõpp: Ma loon uue maa ja endine ei tulegi meelde, **Js** 65:17 (Ilm 21:1; UA 1:10). Maailma-ajastu lõpul kogutakse umbrohi ja põletatakse tulega ära, **Mt** 13:40, 49 (Ml 3:19; Jb 6:3). Ma lasen oma viinamäe põletada tulega, **Jb** 5:77 (ÕL 64:23–24). Issand hävitab Saatana ja tema tööd maailma lõpus, **ÕL** 19:3. Maa sureb, kuid tehakse jälle elavaks, **ÕL** 88:25–26. Issand näitas Eenokile maailma lõppu, **Ms** 7:67.

MAAILMA LÕPP. *Vt* Maailm – Maailma lõpp

MAARJA, JEESUSE EMA. *Vt ka* Jeesus Kristus; Joosep, Maarja abikaasa

Uues Testamendis neitsi, kelle Isa Jumal valis oma Pojale emaks lihas. Pärast Jeesuse sündi sündis Maarjal veel teisi lapsi (Mk 6:3).

Ta oli kihlatud Joosepiga, **Mt** 1:18 (Lk 1:27). Joosepile öeldi, et ta ei lahutaks Maarjast ega tühistaks kihlust, **Mt** 1:18–25. Targad hommikumaalt külastasid Maarjat, **Mt** 2:11. Maarja ja Joosep põgenesid koos lapsega Egiptusesse, **Mt** 2:13–14. Pärast Heroodese surma naasis pere Naatsaretti, **Mt** 2:19–23. Teda külastas ingel Gabriel, **Lk** 1:26–38. Ta külastas oma sugulast Eliisabetti, **Lk** 1:36, 40–45. Maarja esitas kiidulaulu Issandale, **Lk** 1:46–55. Maarja läks koos Joosepiga Petlemma, **Lk** 2:4–5. Maarja sünnitas Jeesuse ja pani ta sõime, **Lk** 2:7. Karjased läksid Petlemma Jeesuslast külastama, **Lk** 2:16–20. Maarja ja Joosep viisid Jeesuse Jeruusalemma templisse, **Lk** 2:21–38. Maarja ja Joosep viisid Jeesuse paasapühadele, **Lk** 2:41–52. Maarja oli Kaanas pulmas, **Jh** 2:2–5. Päästja palus ristil olles, et Johannes hoolitseks ta ema eest, **Jh** 19:25–27. Maarja oli koos apostlitega, kui Kristus oli võetud taevasse, **Ap** 1:14. Maarja oli neitsi, ilusaim ja kauneim kõikidest teistest neitsitest, **1Ne** 11:13–20. Kristuse ema nimi pidi olema Maarja, **Mo** 3:8. Maarja pidi olema neitsi, hinnaline ja valitud anum, **Al** 7:10.

MAARJA, MARKUSE EMA. *Vt ka* Markus

Uues Testamendis Markuse evangeeliumi kirjutanud Johannes Markuse ema (Ap 12:12).

MAARJA BETAANIAST. *Vt ka* Laatsarus; Marta

Uues Testamendis Laatsaruse ja Marta õde.

Maarja istus ja kuulas Jeesuse jalge ees, **Lk** 10:39, 42. Maarja ja ta õde Marta lasid kutsuda Jeesuse, **Jh** 11:1–45. Ta võidis Jeesuse jalgu salviga, **Jh** 12:3–8.

MAARJA MAGDALEENA

Naine Uues Testamendis, kellest sai Jeesuse Kristuse pühendunud jünger. Magdaleena viitab Magdalale, kohale, kust Maarja pärit oli. See asub Galilea mere läänekaldal.

Ta oli risti lähedal, **Mt** 27:56 (Mk 15:40; Jh 19:25). Ta oli Kristuse matusel, **Mt** 27:61 (Mk 15:47). Ta oli ülestõusmishommikul haua juures, **Mt** 28:1 (Mk 16:1; Lk 24:10; Jh 20:1, 11). Jeesus ilmus pärast oma ülestõusmist esmalt temale, **Mk** 16:9 (Jh 20:14–18). Temast läks välja seitse kurja vaimu, **Lk** 8:2.

MAGAMA

Puhkeseisund, mil inimene pole tegus ja teadvuse juures. Issand on andnud oma pühadele nõu mitte magada rohkem kui vajalik (ÕL 88:124). Magamine võib sümboliseerida ka vaimset (1Kr 11:30; 2Ne 1:13) või füüsilist surma (Mr 9:13).

MAJAPIDAJA. *Vt ka* Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt

Inimene, kes hoolitseb kellegi teise äriasjade või kinnisvara eest. Maa peal kuuluvad kõik asjad Issandale; meie oleme tema majapidajad. Me vastutame Issanda ees, kuid võime oma majapidaja-ametist aru anda Jumala volitatud esindajatele. Kui me saame Issandalt või tema volitatud teenijatelt teenimiskutse, võivad selle majapidaja-ameti juurde kuuluda nii vaimsed kui ka ajalikud asjad (ÕL 29:34).

Sa oled pisku üle ustav olnud, ma panen sind palju üle, **Mt** 25:14–23. Kellele on palju antud, sellelt nõutakse palju, **Lk** 12:48 (ÕL 82:3). Jeesus esitas tähendamissõna ülekohtusest majapidajast, **Lk** 16:1–8. See, kes leitakse olevat ustav majapidaja, siseneb oma Issanda rõõmusse, **ÕL** 51:19. Igaühe käest nõutakse aruannet tema majapidaja-ameti kohta, **ÕL** 72:3–5. See, kes on ustav ja tark majapidaja, pärib kõik, **ÕL** 78:22. Issand teeb igaühe majapidajana vastutavaks maiste õnnistuste ees, **ÕL** 104:11–17 (ÕL 42:32). Ole hoolas, et sa võiksid olla tark majapidaja! **ÕL** 136:27.

MALAKIA (MALAKI)

Vana Testamendi prohvet, kes kirjutas ja kuulutas prohvetlikult u 430 eKr.

Malakia raamat: Malakia raamat või prohvetlik kuulutus on Vana Testamendi viimane raamat. Näib, et selles järgitakse nelja põhiteemat: 1) Iisraeli patud – Ml 1:6–2:17; 3:8–9; 2) kohtumõistmised, mis langevad Iisraeli peale nende sõnakuulmatuse tõttu – Ml 1:14; 2:2–3, 12; 3:5; 3) lubadused kuulekuse eest – Ml 3:10–12, 16–18, 20–21 ning 4) prohvetlikud kuulutused Iisraeli kohta – Ml 3:1–5, 19, 23–24 (ÕL 2; 128:17; JSA 1:37–39).

Oma prohvetlikus kuulutuses kirjutas Malakia Ristija Johannesest (Ml 3:1; Mt 11:10), kümniseseadusest (Ml 3:7–12), Issanda teisest tulemisest (Ml 3:23) ja Eelija tagasitulekust (Ml 3:23–24; ÕL 2; 128:17; JSA 1:37–39). Päästja tsiteeris Malakia 3. peatükki täies ulatuses nefilastele (3Ne 24–25).

MAMMON. *Vt ka* Raha

Arameakeelne sõna, mille tähenduseks on „rikkus" (Mt 6:24; Lk 16:9; ÕL 82:22).

MANASSE. *Vt ka* Efraim; Iisrael; Joosep, Jaakobi poeg

Vanas Testamendis Asnati ja Egiptusesse müüdud Joosepi vanim poeg (1Ms 41:50–51). Tema ja ta vend Efraim olid Jaakobi (Iisraeli) lapselapsed, kuid Jaakob lapsendas nad ja õnnistas neid nagu omaenda poegi (1Ms 48:1–20).

Manasse suguharu: Manasse järeltulijad loeti Iisraeli suguharude hulka (4Ms 1:34–35; Jos 13:29–31). Moosese õnnistus Joosepi suguharule, mis anti ka Efraimile ja Manassele, on kirjas 5. Moosese 33:13–17. Neile määratud maa jäi osaliselt Jordanist läände, Efraimi oma kõrvale. Neil olid asumaad ka Jordanist idapool rammusatel Baasani ja Gileadi karjamaadel. Viimsel ajal on Manasse suguharu Efraimi suguharule abiks hajutatud Iisraeli kokkukogumisel (5Ms 33:13–17). Mormoni Raamatu prohvet Lehhi oli Manasse järeltulija (Al 10:3).

MANIFEST. *Vt ka* Abielu – Mitmikabielu; Woodruff, Wilford

Ametlik teadaanne 1890. aastal president Wilford Woodruffi esituses, kus kinnitatakse selgesõnaliselt, et Kirik ja selle liikmed alluvad riigi seadustele ega sõlmi enam mitmikabielusid (ÕL At 1). President Woodruff andis selle manifesti välja, kui oli saanud nägemuse ja ilmutuse Jumalalt.

MANNA. *Vt ka* Eluleib; Teine Moosese raamat

Peenehelbeline toiduaine, mis oli oma maitse poolest nagu mesikook (2Ms 16:14–31) või õliga küpsetatud maiuspala (4Ms 11:8). Issand andis seda Iisraeli lastele söömiseks nende neljakümne kõnnumaal veedetud aasta vältel (2Ms 16:4–5, 14–30, 35; Jos 5:12; 1Ne 17:28).

Iisraeli lapsed nimetasid seda mannaks (või heebrea keeles *man-hu*), mis tähendab „Mis see on?" – sest nad ei teadnud, mis see oli (2Ms 16:15). Seda kutsuti ka „inglite leivaks" ja „taeva leivaks" (Ps 78:24–25; Jh 6:31). See oli Kristuse sümboliks, kellest sai Eluleib (Jh 6:31–35).

MARKUS. *Vt ka* Evangeeliumid

Johannes Markus oli Maarja poeg Uues Testamendis, kes elas Jeruusalemmas (Ap 12:12); ta võis olla ka Barnabase nõbu (või õepoeg) (Kl 4:10). Ta läks koos Pauluse ja Barnabasega Jeruusalemmast nende esimesele misjonirännakule ja lahkus nende juurest Perges (Ap 12:25; 13:5, 13). Hiljem läks ta koos Barnabasega Küprosele (Ap 15:37–39). Ta oli koos Paulusega Roomas (Kl 4:10; Fm 1:24) ja koos Peetrusega Babülonis (tõenäoliselt Roomas) (1Pt 5:13). Lõpuks oli ta koos Timoteosega Efesoses (2Tm 4:11).

Markuse evangeelium: Teine raamat Uues Testamendis. Võimalik, et Markuse evangeelium kirjutati Peetruse juhatusel. Tema sihiks oli kirjeldada Issandat kui Jumala Poega, kes elas ja tegutses rahva seas. Markus kirjeldab jõuliselt ja alandlikult, millise mulje jättis Jeesus kõrvalolijatele. Pärimuse kohaselt külastas Markus pärast Peetruse surma Egiptust, asutas Kiriku Aleksandrias ja suri märtrisurma.

Leidmaks peatükkide kokkuvõtteid, vt „Evangeeliumid".

MARSH, THOMAS B.

Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi esimene juhataja pärast Kiriku taastamist 1830. aastal. Ta hoidis kuningriigi võtmeid, mis puutus Kaheteistkümnesse (ÕL 112:16) ja 1838. aastal sai ta ilmutuse vahendusel käsu avaldada Issanda sõna (ÕL 118:2). Õpetuse ja Lepingute 31. osa on suunatud temale. Marsh heideti 1839. aastal Kirikust välja, kuid ristiti uuesti 1857. aasta juulis.

MARTA. *Vt ka* Laatsarus; Maarja Betaaniast

Laatsaruse ja Maarja õde Uues Testamendis (Lk 10:38–42; Jh 11:1–46; 12:2).

MATTEUS. *Vt ka* Evangeeliumid

Jeesuse Kristuse apostel ja Uues Testamendi esimese raamatu autor. Juut Matteus, kes oli roomlaste maksukoguja Kapernaumas, oli ilmselt Heroodes Antipase teenistuses. Teda tunti enne usule pöördumist Alfeuse poja Leevina (Mk 2:14). Peagi pärast seda, kui ta kutsuti Jeesuse jüngriks, korraldas ta pidusöögi, kus viibis ka Jeesus (Mt 9:9–13; Mk 2:14–17; Lk 5:27–32). Matteusel olid ilmselt laialdased teadmised Vana Testamendi pühakirjakohtadest ja tal oli võimalik näha prohvetliku kuulutuse üksikasjalikku täitumist Issanda elus. Apostli hilisema elu kohta pole eriti midagi teada. Ühe pärimuse kohaselt suri ta märtrisurma.

Matteuse evangeelium: Esimene raamat Uues Testamendis. Matteuse evangeelium kirjutati tõenäoliselt algselt Palestiina juutidele kasutamiseks. Seal on palju tsitaate Vanast Testamendist. Matteuse põhieesmärgiks oli näidata, et Jeesus on Messias, kellest Vana Testamendi prohvetid olid rääkinud. Ta rõhutas ka, et Jeesus on inimeste Kuningas ja Kohtumõistja.

Leidmaks peatükkide kokkuvõtteid, vt „Evangeeliumid".

MATTIAS. *Vt ka* Apostel – Apostlite valimine

Mees, kes valiti Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi liikmeks Juudas Iskarioti asemele (Ap 1:15–26). Ta oli jünger kogu Jeesuse sureliku teenimistöö vältel (Ap 1:21–22).

MEDITEERIMA. *Vt* Mõtisklema

MEEL

Vaimsed võimed; teadlik mõttejõud.

Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma meelest! **Mt** 22:37. Lihalik mõtteviis on surm ja vaimne mõtteviis on igavene elu, **2Ne** 9:39. Mu meelde tuli taas Issanda hääl, **En** 1:10. Sõnal oli võimsam mõju inimeste meeltele kui mõõgal, **Al** 31:5. Ma räägin sulle sinu meeles, **ÕL** 8:2. Sa pead selle läbi mõtlema oma meeles, **ÕL** 9:8. Laske igaviku pühadel asjadel mõlkuda oma meeles! **ÕL** 43:34. Teie meeled on möödunud aegadel olnud pimendatud, **ÕL** 84:54. Minge oma voodisse vara; tõuske vara, et teie keha ja meel võiksid olla virged! **ÕL** 88:124. Saatan ei tundnud Jumala meelt,

Ms 4:6. Issand nimetas oma rahva Siioniks, sest neil oli üks süda ja üks meel, **Ms** 7:18.

MEELEPARANDUS. *Vt ka* Andestama; Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Murtud süda; Pattude andekssaamine; Üles tunnistama, ülestunnistus

Meele- ja südamemuutus, millega kaasneb suhtumise muutumine Jumalasse, iseendasse ja ellu üldse. Meeleparandus eeldab, et inimene pöördub eemale kurjast ning suunab oma südame ja tahte Jumala poole, alistudes Jumala käskudele ja soovidele ning hüljates patu. Tõeline meeleparandus tuleb armastusest Jumala vastu ja siirast soovist kuuletuda tema käskudele. Kõik vastutusvõimelised inimesed on teinud pattu ja peavad parandama meelt, et liikuda päästmise poole. Meie meeleparandus saab jõustuda ja pälvida Jumala heakskiidu vaid Jeesuse Kristuse lepituse kaudu.

Tunnistage seda Jehoovale! **Esr** 10:11. Saatke oma tegude kurjus mu silme eest, lakake paha tegemast! **Js** 1:16. Pöörduge ja taganege kõigist oma üleastumistest! **Hs** 18:30–31. Parandage meelt, sest Taevariik on lähedal! **Mt** 3:2. Taevas on ühest patusest, kes meelt parandab, rõõmu, **Lk** 15:7. Jumal kuulutab kõigile inimestele kõigis paigus, et nad peavad meelt parandama, **Ap** 17:30 (2Ne 9:23; 3Ne 11:31–40; ÕL 133:16). Kurvastus Jumala meele järgi saavutab meeleparanduse, **2Kr** 7:10. Kõigeväelise Issanda Vaim on põhjustanud meis vägeva muutuse, nii et meil ei ole enam mingit tahet teha halba, **Mo** 5:2. Kui ta tunnistab üles oma patud ning parandab meelt, sellele sa andesta, **Mo** 26:29. Pärast Alma jutlustamist hakkasid paljud meelt parandama, **Al** 14:1. Et te ei lükkaks edasi oma meeleparanduse päeva, **Al** 34:33. Alma õpetas Heelamanile oma meeleparandusest ja usule pöördumisest, **Al** 36 (Mo 27:8–32). Meeleparandus ei saanud tulla inimestele enne, kui oli karistus, **Al** 42:16. Lase oma pattudel endale muret teha, selle murega, mis toob sind meeleparandusele! **Al** 42:29. Tooge mulle ohvriks murtud süda ja kahetsev vaim! **3Ne** 9:20. Ma võtan vastu igaühe, kes parandab meelt ja tuleb minu juurde nagu väike lapsuke, **3Ne** 9:22. Parandage meelt, kõik te maa ääred! **3Ne** 27:20. Nii sageli, kui nad parandasid meelt, neile andestati, **Mn** 6:8. Ära räägi sellele põlvkonnale midagi peale meeleparanduse! **ÕL** 6:9 (ÕL 11:9). Kui suur on tema rõõm hinge üle, kes meelt parandab! **ÕL** 18:13. Iga inimene peab meelt parandama või kannatama, **ÕL** 19:4. See, kes patustab ja ei paranda meelt, heidetagu välja, **ÕL** 42:28. See, kes tunnistab oma patud üles ja hülgab need, sellele antakse andeks, **ÕL** 58:42–43. Surnud, kes parandavad meelt, lunastatakse, **ÕL** 138:58. Me usume meeleparandusse, **UA** 1:4.

MEELESPIDAMISE RAAMAT. *Vt ka* Eluraamat; Sugupuu

Raamat, mille kirjutamist alustas Aadam, kuhu pandi kirja tema järeltulijate teod; samuti kõik sarnased ülestähendused, mida on pidanud prohvetid ja ustavad liikmed sellest ajast peale. Aadam ja tema lapsed pidasid meelespidamise raamatut, kuhu nad kirjutasid vaimu inspireerimisel, ja järeltulijate raamatut, kus oli kirjas sugupuu (Ms 6:5, 8). Sellistel raamatutel võib tõepoolest olla oma osa meie viimse kohtuotsuse langetamisel.

Kirjutati mälestusraamat, **Ml** 3:16–18 (3Ne 24:16–18). Kõik need, keda ei leita olevat kirjutatud meelespidamise raamatusse, ei leia sel päeval mingit pärisosa, **ÕL** 85:9. Surnutele mõisteti kohut raamatute alusel, mis sisaldavad ülestähendusi nende tegudest, **ÕL** 128:7. Esitagem raamat, mis sisaldab ülestähendusi meie surnutest, **ÕL** 128:24. Peeti meelespidamise raamatut, **Ms** 6:5–8. Meil on meelespidamise raamat, **Ms** 6:46. Aabraham püüdis teha ülestähendust oma järeltulevatele põlvedele, **Aabr** 1:31.

MEELEVALD. *Vt* Volitus

MEES. *Vt* Inimene, inimesed

MEESAK. *Vt ka* Taaniel

Vanas Testamendis olid Sadrak, Meesak ja Abednego kolm iisraeli rahvusest noort, kes toodi koos Taanieliga Babüloni kuninga Nebukadnetsari paleesse. Meesaki heebreapärane nimi oli Miisael. Need neli noort meest keeldusid end rüvetamast kuninga roa ja viinaga (Tn 1). Kuningas heitis Sadraki, Meesaki ja Abednego tulisesse ahju ning Jumala Poeg kaitses neid (Tn 3).

MEIEISAPALVE. *Vt ka* Palve

Palve, mille Päästja esitas oma jüngrite ees, mis on eeskujuks kõikidele palvetele (Mt 6:9–13; 3Ne 13:9–13).

MELKISEDEK. *Vt ka* Melkisedeki preesterlus; Saalem

Suur Vana Testamendi ülempreester, prohvet ja juht, kes elas pärast veeuputust Aabrahami ajal. Teda kutsuti Saalemi (Jeruusalemma) kuningaks, rahuvürstiks, õigemeelsuse kuningaks (mis on Melkisedeki heebreakeelne tähendus) ja kõige kõrgema Jumala preestriks.

Aabraham andis Melkisedekile kümnist, **1Ms** 14:18–20. Melkisedeki rahvas tegi seda, mis on õigemeelne ning võitis taeva poolehoiu, **JST,** 1Ms 14:25–40. Kristus oli ülempreester Melkisedeki korra järgi, **Hb** 5:6. Melkisedek oli Saalemi kuningas, kõige kõrgema Jumala preester, **Hb** 7:1–3. Mitte keegi ei olnud suurem kui Melkisedek, **Al** 13:14–19. Aabraham sai preesterluse Melkisedekilt, **ÕL** 84:14. Lugupidamisest Issanda nime vastu nimetas muistne kirik kõrgema preesterluse Melkisedeki preesterluseks, **ÕL** 107:1–4.

MELKISEDEKI PREESTERLUS. *Vt ka* Melkisedek; Preesterlus; Vanem

Melkisedeki preesterlus on kõrgem või suurem preesterlus; Aaroni preesterlus on vähem preesterlus. Melkisedeki preesterluse juurde kuuluvad Kiriku vaimsete õnnistuste võtmed. Kõrgema preesterluse talituste kaudu tehakse inimestele ilmsiks jumaluse vägi (ÕL 84:18–25; 107:18–21).

Jumal ilmutas kõigepealt selle kõrgema preesterluse Aadamale. See võim oli patriarhidel ja prohvetitel igal evangeeliumi ajajärgul (ÕL 84:6–17). Seda kutsuti kõigepealt Pühaks preesterluseks Jumala Poja korra järgi. Hiljem hakati seda tundma Melkisedeki preesterlusena (ÕL 107:2–4).

Kui Iisraeli lastel ei õnnestunud elada Melkisedeki preesterluse eesõiguste ja lepingute järgi, võttis Issand kõrgema seaduse ära ja andis neile vähema preesterluse ja vähema seaduse (ÕL 84:23–26). Neid kutsuti Aaroni preesterluseks ja Moosese seaduseks. Kui Jeesus tuli maa peale, taastas ta Melkisedeki preesterluse juutidele ja hakkas Kirikut nende seas üles ehitama. Siiski jäädi preesterlusest ja Kirikust taas ilma usust taganemise läbi. Need taastati hiljem Joseph Smith noorema vahendusel (ÕL 27:12–13; 128:20; JSA 1:73).

Melkisedeki preesterluses on vanema, ülempreestri, patriarhi, seitsmekümne ja apostli ametid (ÕL 107). Melkisedeki preesterlus jääb alati kuuluma Jumala kuningriigi juurde maa peal.

Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku president on kõrgema ehk Melkisedeki preesterluse juhataja ja temal on kõik võtmed, mis kuuluvad Jumala kuningriigi juurde maa peal. Presidendi kutse on korraga ainult ühel inimesel ja tema on ainuke inimene maa peal, kes on volitatud kasutama kõiki preesterluse võtmeid (ÕL 107:64–67; ÕL 132:7).

Kristus on preester igavesti Melkisedeki korra järgi, **Ps** 110:4 (Hb 5:6, 10; 7:11). Melkisedeki preesterlus juhib evangeeliumi, **Hb** 7 (ÕL 84:18–25). Melkisedek rakendas vägevat usku ja võttis vastu ülempreesterluse ameti, **Al** 13:18. Melkisedeki preesterlus anti Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle, **ÕL** 27:12–13 (JSA 1:72). See preesterlus võetakse vastu vande ja lepinguga, **ÕL** 84:33–42. On kaks jaotust ehk suurt peajagu: Melkisedeki ja Aaroni preesterlus, **ÕL** 107:6. Melkisedeki preesterlus hoiab kõikide vaimsete õnnistuste juhtimise õigust, **ÕL** 107:8–18. Mooses, Eelijas ja Eelija andsid Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle preesterluse võtmed, **ÕL** 110:11–16. Ma annan teile nüüd minu preesterlusse kuuluvad ametikandjad, et te võiksite hoida selle võtmeid, **ÕL** 124:123.

MESSIAS. *Vt ka* Jeesus Kristus; Võitu

Aramea- ja heebreakeelse sõna vorm, mille tähenduseks on „võitu". Uues Testamendis kutsutakse Jeesust Kristuseks, mis on *Messia* kreekakeelne vaste. Selle tähenduseks on võitud Prohvet, Preester, Kuningas ja Vabastaja, kelle tulemist juudid innukalt ootasid.

Paljud juudid ootasid vaid vabastajat, kes päästaks nad Rooma võimu alt, ja suuremat

rahvuslikku õitsengut ning seega, kui Messias tuli, ei võtnud juhid ja paljud teised teda vastu. Vaid alandlikud ja ustavad suutsid näha Naatsareti Jeesuses tõelist Kristust (Js 53; Mt 16:16; Jh 4:25–26).

Messia peal on Vaim, ta jutlustab evangeeliumi ja kuulutab vabastust, **Js** 61:1–3 (Lk 4:18–21). Me oleme leidnud Messia, see on meie keeli Kristus, **Jh** 1:41 (Jh 4:25–26). Jumal kasvatas juutide seas üles Messia ehk teiste sõnadega Päästja, **1Ne** 10:4. Jumala Poeg on Messias, kes peab tulema, **1Ne** 10:17. Lunastus tuleb Pühas Messias ja tema kaudu, **2Ne** 2:6. Messias tuleb, kui aeg saab täis, **2Ne** 2:26. Messias tõuseb surnuist, **2Ne** 25:14. Ma annan Messia nimel Aaroni preesterluse, **ÕL** 13:1. Issand ütles: Mina olen Messias, Siioni Kuningas, **Ms** 7:53.

METUUSALA. *Vt ka* Eenok

Eenoki poeg Vanas Testamendis. Metuusala elas 969 aastat (1Ms 5:21–27; Lk 3:37; Ms 8:7). Ta oli õigemeelne prohvet, kes jäeti maa peale, kui Eenoki linn võeti taevasse. Ta jäi maa peale, et kanda hoolt tulevaste põlvede eest, kelle kaudu tuleb Noa (Ms 8:3–4).

MIIKA

Vana Testamendi prohvet. Ta oli rahvuselt morastlane Gatist, mis asus Juuda tasandikul, ning kuulutas prohvetlikult, kui Hiskija oli kuningas (Mi 1:1–2).

Miika raamat: Miika on ainuke raamat Vanas Testamendis, kus mainitakse Messia sünnikohana Petlemma (Mi 5:1). Raamatus peab Issand oma rahvaga nõu ja meenutab, kui hea on ta olnud nende vastu minevikus; ta nõuab neilt õigust, osadust ja hoolsust (Mi 6:8).

MIIKAEL. *Vt ka* Aadam; Peaingel

Nimi, mille järgi Aadamat tunti surelikkusele eelnevas elus. Teda kutsutakse Peaingliks. Heebrea keeles on selle nime tähenduseks: „Kes on Jumala moodi".

Miikael, üks peainglitest, tuli Taanielile appi, **Tn** 10:13, 21 (ÕL 78:16). Viimsel ajal tõuseb Miikael, see suur vürst, **Tn** 12:1. Peaingel Miikael riidles kuradiga, **Jd** 1:9. Miikael ja tema inglid sõdisid lohe vastu, **Ilm** 12:7 (Tn 7). Miikael on Aadam, **ÕL** 27:11 (ÕL 107:53–57; 128:21). Miikael, Issanda peaingel, puhub oma pasunat, **ÕL** 29:26. Miikael kogub kokku oma sõjaväed ja sõdib Saatanaga, **ÕL** 88:112–115. Kuuldi Miikaeli häält, kes paljastas kuradi, **ÕL** 128:20.

MILLENNIUM. *Vt ka* Jeesuse Kristuse teine tulemine; Põrgu

Tuhandeaastane rahuperiood, mis algab siis, kui Kristus naaseb, et valitseda isiklikult maa peal (UA 1:10).

Rahvas ei tõsta mõõka ja nad ei õpi enam sõdima, **Js** 2:4 (Mi 4:3; 2Ne 12:4). Maast, mis oli laastatud, on saanud otsekui Eedeni aed, **Hs** 36:35. Nad elasid ja valitsesid ühes Kristusega tuhat aastat, **Ilm** 20:4. Õigemeelsuse pärast ei ole Saatanal mingit võimu, **1Ne** 22:26. Ma elan õigemeelsuses maa peal tuhat aastat, **ÕL** 29:11. Kui tuhat aastat on möödunud, siis säästan ma maad üürikese aja, **ÕL** 29:22. Suur millennium tuleb, **ÕL** 43:30. Õigemeelsete lapsed kasvavad üles patuta, **ÕL** 45:58. Lapsed kasvavad üles, kuni nad saavad vanaks; inimesed muudetakse ühe silmapilguga, **ÕL** 63:51. Issand pühitseb seitsmenda aastatuhande algul maa, **ÕL** 77:12. Nemad ei ela taas enne, kui on lõppenud tuhat aastat, **ÕL** 88:101. Saatan seotakse tuhandeks aastaks, **ÕL** 88:110. Kirjeldatakse millenniumi, **ÕL** 101:23–34. Tuhande aasta jooksul saab maa puhata, **Ms** 7:64.

MINA OLEN. *Vt ka* Jeesus Kristus; Jehoova

Üks Issanda Jeesuse Kristuse nimedest.

Jumal ütles Moosesele: „Ma olen see, kes ma olen!", **2Ms** 3:14–15. Mina olen Jehoova, **2Ms** 6:2–3. Enne, kui Aabraham sündis, olin mina, **Jh** 8:56–59. Kuulake Jeesuse Kristuse, Suure Mina Olen häält! **ÕL** 29:1 (ÕL 38:1; 39:1).

MIRJAM. *Vt ka* Mooses

Vanas Testamendis Moosese õde (4Ms 26:59).

Pidas valvet pilliroost laeka üle, **2Ms** 2:1–8. Juhatas naisi trummiga, **2Ms** 15:20–21. Nurises Moosese vastu ning teda löödi pidalitõvega ja tehti seejärel terveks, **4Ms** 12:1–15 (5Ms 24:9).

MISJONITÖÖ. *Vt ka* Evangeelium; Jutlustama

Jeesuse Kristuse evangeeliumi jagamine sõna ja eeskujuga.

Kui armsad on mägede peal sõnumitooja sammud, kes kuulutab päästet, **Js** 52:7. Mina ise otsin oma lambaid ja hoolitsen nende eest, **Hs** 34:11. Kuulutage evangeeliumi kõigele loodule! **Mk** 16:15 (Mr 9:22). Põllud on valged lõikuseks, **Jh** 4:35. Ja kuidas nad võivad kuulutada, kui neid ei läkitata, **Rm** 10:15. Õpetage nendele Jumala sõna kogu usinusega! **Jb** 1:19. Issand annab kõikidele rahvastele õpetada tema sõna, **Al** 29:8. Et evangeelium saaks kuulutatud nõrkade ja lihtsate poolt, **ÕL** 1:23. Esile on tulemas imepärane töö, **ÕL** 4:1. Kui te näete vaeva kõik oma päevad ja toote ühe hinge minu juurde, kui suur saab olema teie rõõm, **ÕL** 18:15. Minu äravalitud kuulevad minu häält ja ei tee oma südant kõvaks, **ÕL** 29:7. Minge, jutlustades minu evangeeliumi, kahekaupa! **ÕL** 42:6. Hääl peab sellest paigast minema välja, **ÕL** 58:64. Avage oma suu kuulutamaks minu evangeeliumi! **ÕL** 71:1. Kuulutage tõde vastavalt ilmutustele ja käskudele, **ÕL** 75:4. Igal inimesel, keda on hoiatatud, tuleb hoiatada oma ligimest, **ÕL** 88:81 (ÕL 38:40–41). Issand hoolitseb nende perekondade eest, kes jutlustavad evangeeliumi, **ÕL** 118:3. Jumala teenrid lähevad välja, **ÕL** 133:38. Ustavad vanemad, kui nad lahkuvad surelikust elust, jätkavad oma tööd, **ÕL** 138:57.

MISSOURI. *Vt* Uus Jeruusalemm

MITMIKABIELU. *Vt* Abielu – Mitmikabielu

MOAB. *Vt ka* Lott

Vana Testamendi aegadel maa, mis jäi Surnumerest itta. Moabiidid olid Loti järglased ja nad olid suguluses iisraellastega. Nad rääkisid keelt, mis sarnanes heebrea keelega. Moabiitide ja iisraellaste vahel käis pidev sõdimine (Km 3:12–30; 11:17; 2Sm 8:2; 2Kn 3:6–27; 2Aj 20:1–25; Js 15).

MOOSES. *Vt ka* Aaron, Moosese vend; Kirgastumine – Kristuse kirgastumine; Kümme käsku; Moosese seadus; Pentateuh

Vana Testamendi prohvet, kes juhatas iisraellased välja Egiptuse orjusest ning andis neile hulga Jumala poolt ilmutatud usulisi, sotsiaalseid ja toitumisega seotud reegleid.

Moosese teenimistöö ei piirdunud tema enda sureliku eluajaga. Joseph Smith õpetas, et ta tuli koos Eelijaga Kirgastamise mäele ning andis preesterluse võtmed Peetrusele, Jaakobusele ja Johannesele (Mt 17:3–4; Mk 9:4–9; Lk 9:30; ÕL 63:21).

Mooses ilmus Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle 3. aprillil 1836 Ohio osariigis Kirtlandi templis ning andis neile võtmed Iisraeli kokkukogumiseks (ÕL 110:11).

Viimse aja ilmutuses räägitakse Moosese kohta palju. Teda mainitakse sageli Mormoni Raamatus ning Õpetusest ja Lepingutest saame me teada tema teenimistööst (ÕL 84:20–26) ja sellest, et ta sai preesterluse oma äialt Jitrolt (ÕL 84:6).

Viimse aja ilmutus tõendab ka Piibli ülevaadet tema teenimistööst Iisraeli laste seas ning kinnitab, et tema on nende viie raamatu autor, millega algab Vana Testament (1Ne 5:11; Ms 1:40–41).

Vaarao tütar päästis ta, **2Ms** 2:1–10. Põgenes Midjanimaale, **2Ms** 2:11–22. Jehoova ingel ilmutas ennast temale põlevas kibuvitsapõõsas, **2Ms** 3:1–15. Kuulutas, et egiptlaste peale tulevad nuhtlused, **2Ms** 7–11. Issand seadis sisse paasapüha, **2Ms** 12:1–30. Juhatas Iisraeli lapsed üle Punase mere, **2Ms** 14:5–31. Issand lasi kõrbes sadada mannat, **2Ms** 16. Lõi Hoorebi kaljut ja vesi purskas välja, **2Ms** 17:1–7. Aaron ja Huur toetasid tema käsi, nii et Joosua sai võidu Amaleki üle, **2Ms** 17:8–16. Jitro andis talle nõu, **2Ms** 18:13–26. Valmistas inimesi ette Jehoova ilmumiseks Siinai mäele, **2Ms** 19. Jehoova ilmutas talle kümme käsku, **2Ms** 20:1–17. Tema ja seitsekümmend vanemat nägid Jumalat, **2Ms** 24:9–11. Purustas tunnistuslauad ja hävitas kuldvasika, **2Ms** 32:19–20. Kõneles Jumalaga palgest palgesse, **2Ms** 33:9–11. Ilmus, kui Jeesus muudeti, **Mt** 17:1–13 (Mk 9:2–13; Lk 9:28–36). Olgem tugevad nagu Mooses! **1Ne** 4:2. Kristus on Moosese sarnane prohvet, kelle Issand üles kasvatab, **1Ne** 22:20–21 (3Ne 20:23; 5Ms 18:15). Juhatas Iisraeli ilmutuse

abil, **ÕL** 8:3. Nähti üllaste vaimude seas, **ÕL** 138:41. Nägi Jumalat palgest palgesse, **Ms** 1:2, 31. Oli Ainusündinu sarnane, **Ms** 1:6, 13. Pidi kirjutama üles talle loomise kohta ilmutatu, **Ms** 2:1.

Moosese raamat: Raamat Kallihinnalises Pärlis, kus on kirjas 1. Moosese raamatu seitse esimest peatükki Joseph Smithi inspireeritud tõlkes.

Peatükis 1 on kirjas nägemus, kus Mooses nägi Jumalat, kes ilmutas talle kogu päästmisplaani. Peatükid 2–5 on ülevaade inimese loomisest ja langemisest. Peatükkides 6 ja 7 on kirjas nägemus Eenokist ja tema teenimisest maa peal. Peatükis 8 on kirjas nägemus Noast ja suurest veeuputusest.

Viis Moosese raamatut: *Vt* Esimene Moosese raamat; Teine Moosese raamat; Kolmas Moosese raamat; Neljas Moosese raamat; Viies Moosese raamat

Esimest viit Vana Testamendi raamatut teatakse Moosese raamatutena. Vaskplaadid, mis Nefi Laabanilt võttis, sisaldasid Moosese raamatuid (1Ne 5:11).

Nefi luges palju asju, mis olid kirjas Moosese raamatutes, **1Ne** 19:23.

MOOSESE SEADUS. *Vt ka* Aaroni preesterlus; Mooses; Puhas ja ebapuhas; Seadus

Jumal andis Moosese kaudu Iisraeli kojale seaduse, et vahetada välja kõrgem seadus, millele neil ei õnnestunud kuuletuda (2Ms 34; JST, 2Ms 34:1–2; JST, 5Ms 10:2). Moosese seadus koosnes paljudest põhimõtetest, reeglitest, kombetalitustest, rituaalidest ja sümbolitest, et tuletada inimestele meelde nende ülesandeid ja kohustusi. Selle juurde kuulus seadus, mis hõlmas moraalseid, eetilisi, usulisi ja füüsilisi käske ja tegusid – sh ohverdusi (3Ms 1–7) – mille eesmärgiks oli tuletada neile meelde Jumalat ja nende kohustust tema suhtes (Mo 13:30). Seaduse juurde kuulusid usk, meeleparandus, vees ristimine ja pattude andekssaamine nagu ka kümme käsku ning paljud teised kõrge eetilise ja moraalse väärtusega käsud. Suur osa sellest kombetalituslikust seadusest täitus Jeesuse Kristuse surma ja ülestõusmisega, mis tegi lõpu ohverdamisele verevalamise kaudu (Al 34:13–14). Seda seadust haldas Aaroni preesterlus ja see oli ettevalmistavaks evangeeliumiks, et tuua selle pooldajaid Kristuse juurde.

Ma annan neile seaduse, nagu algul, aga see on lihaliku käsu seaduse järgi, **JST,** 2Ms 34:1–2. Käsk on saanud meie kasvatajaks Kristuse poole, **Gl** 3:19–24. Me peame kinni Moosese seadusest ja ootame vankumatult Kristust, **2Ne** 25:24–30. Pääste ei tule üksi Moosese seaduse kaudu, **Mo** 12:27–13:32. Minus on Moosese seadus täidetud, **3Ne** 9:17. Seadus, mis anti Moosesele, lõppes minus, **3Ne** 15:1–10. Sõnakuulmatuse pärast võttis Issand Moosese ja Püha preesterluse Iisraeli lastelt ära, jättes lihalike käskude seaduse, **ÕL** 84:23–27.

MOOSIA, BENJAMINI ISA. *Vt ka* Benjamin, Moosia isa; Sarahemla

Mormoni Raamatus Nefi rahva prohvet, kes pandi kuningaks Sarahemla rahva üle.

Moosiat hoiatati, et ta põgeneks ära Nefi maalt, **Om** 1:12. Ta avastas Sarahemla rahva, **Om** 1:14–15. Ta lasi Sarahemla rahvale õpetada oma keelt, **Om** 1:18. Ta määrati ühinenud rahvaste kuningaks, **Om** 1:19. Benjamin, tema poeg, valitses pärast tema surma, **Om** 1:23.

MOOSIA, BENJAMINI POEG. *Vt ka* Benjamin, Moosia isa; Moosia pojad

Õigemeelne Nefi rahva kuningas ja prohvet Mormoni Raamatus. Moosia järgis oma isa õigemeelset eeskuju (Mo 6:4–7). Ta tõlkis kakskümmend neli kuldplaati, millel oli kirjas jeredlaste ülestähendus (Mo 28:17).

Moosia raamat: Raamat Mormoni Raamatus. Peatükkides 1–6 on kirjas kuningas Benjamini jõuline jutlus oma rahvale. Issanda Vaim liigutas nende südameid ning inimesed pöördusid ega tundnud enam soovi teha kurja. Peatükkides 7 ja 8 räägitakse rühmast nefilastest, kes olid läinud elama laamanlaste sekka. Nende leidmiseks saadeti välja otsijate salk. Selle otsijate salga juht Ammon leidis nad üles ja sai teada nende katsumustest laamanlaste rõhumise all. Peatükkides 9–24 kirjeldatakse seda rõhumist ja seda, kuidas nende juhid Seenif, Noa ja Limhi

elasid laamanlaste alluvuses. Kirja on pandud ka Abinadiks kutsutud prohveti märtrisurm. Alma pöördus usule Abinadi ülekuulamise ajal. Peatükkides 25–28 tuuakse ära lood sellest, kuidas Alma poeg ja kuningas Moosia neli poega usule pöördusid. Peatükis 29 soovitas kuningas Moosia asendada kuningad kohtunike võrgustikuga. Esimeseks ülemkohtunikuks valiti Alma poeg Alma.

MOOSIA POJAD. *Vt ka* Aaron, Moosia poeg; Ammon, Moosia poeg; Himni; Moosia, Benjamini poeg; Omner

Mormoni Raamatus kuningas Moosia neli poega, kes pöördusid usule pärast seda, kui neile ilmus ingel ja kutsus neid meeleparandusele. Nende nimed olid Ammon, Aaron, Omner ja Himni (Mo 27:34). Nad veetsid neliteist aastat edukalt laamanlastele evangeeliumi jutlustades. Ülestähendus nende teenimistööst laamanlaste seas on kirjas Alma raamatus peatükkides 17–26.

Varem olid nad uskmatud, kes püüdsid hävitada Kirikut, **Mo** 27:8–10 (Al 36:6). Neid noomis ingel ja nad parandasid meelt, **Mo** 27:11–12, 18–20. Nad said loa jutlustada laamanlastele, **Mo** 28:1–7.

MORAALSUS. *Vt* Abielurikkumine; Hooramine; Kõlbeline puhtus; Seksuaalne kõlblusetus

MORMON, NEFI RAHVA PROHVET. *Vt ka* Mormoni Raamat

Nefi rahva prohvet, väepealik ja ülestähenduste pidaja Mormoni Raamatus. Mormon elas u 311–385 pKr (Mr 1:2, 6; 6:5–6; 8:2–3). Ta oli viieteistkümnendast eluaastast enamiku oma elust väejuht (Mr 2:1–2; 3:8–12; 5:1; 8:2–3). Ammaron juhendas Mormonit, et ta valmistuks ülestähendusi ja ülestähenduste pidamist enda kanda võtma (Mr 1:2–5; 2:17–18). Pannud kirja omaenda eluaega hõlmava ajaloo, tegi Mormon Nefi suurtest plaatidest Mormoni plaatidele lühikokkuvõtte. Hiljem andis ta selle püha ülestähenduse oma poja Moroni hoolde. Need plaadid olid osa ülestähendusest, millelt Joseph Smith Mormoni Raamatu tõlkis.

Mormoni sõnad: Väike raamat Mormoni Raamatus. Mormon tegi kõikide ülestähenduste kokkupanijana selle väikese sissekande Amaleki sõnadega lõppeva Omni raamatu ja Moosia raamatu esimeste sõnade vahele. (Vt „Lühike selgitus Mormoni Raamatu kohta" Mormoni Raamatu alguses.)

Mormoni Raamat: Omaette raamat Mormoni Raamatuna tuntud pühakirjaköites. Peatükkides 1 ja 2 räägitakse, kuidas nefilaste prohvet Ammaron õpetas Mormonit, millal ja kuhu plaatide järele minna. Algasid ka suured sõjad ja kolm nefilast võeti ära inimeste pahelisuse tõttu. Peatükkides 3 ja 4 räägitakse, kuidas Mormon hüüdis rahvale meeleparandust, kuid nad olid tundetud ja võimust võttis suurem pahelisus kui kunagi varem Iisraelis. Peatükkides 5 ja 6 on kirjas viimased lahingud nefilaste ja laamanlaste vahel. Mormon tapeti koos Nefi rahva enamusega. Peatükis 7, enne oma surma kutsus Mormon inimesi – tookord ja tulevikus – meelt parandama. Peatükkides 8 ja 9 on kirjas, et lõpuks jäi alles ainult Mormoni poeg Moroni. Ta pani kirja viimased surma ja veresauna vaatused, kaasa arvatud Nefi rahva lõpp, ning kirjutas sõnumi tulevastele põlvedele ja selle ülestähenduse lugejatele.

MORMONI RAAMAT. *Vt ka* Efraim – Efraimi või Joosepi puutükk; Kaanon; Kuldplaadid; Mormon, Nefi rahva prohvet; Mormoni Raamatu tunnistajad; Plaadid; Pühakirjad; Smith, Joseph, noorem

Üks neljast raamatust, mida Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik tunnustab pühakirjana. See on lühikokkuvõte, mille muistne prohvet, kelle nimi oli Mormon, tegi Ameerika muistsete elanike ülestähendustest. Raamat kirjutati selleks, et tunnistada, et Jeesus on Kristus. Prohvet Joseph Smith, kes tõlkis selle ülestähenduse Jumala anni ja väe läbi, ütles selle kohta järgmist: „Ma ütlesin vendadele, et Mormoni Raamat on korrektsem igast raamatust maa peal ja meie usundi päiskivi ning et inimene saab selle õpetuste järgi elades Jumalale ligemale kui ühegi teise raamatu abil" (vt sissejuhatust Mormoni Raamatu alguses).

Mormoni Raamat on usuline ülestähendus kolmest inimrühmast, kes rändasid

Vanast Maailmast Ameerika mandritele. Neid rühmi juhtisid prohvetid, kes kandsid nende usulise ja ilmaliku ajaloo metallplaatidele. Mormoni Raamatus on kirjas Jeesuse Kristuse külaskäik Ameerika rahvaste juurde pärast ülestõusmist. Sellele Kristuse külaskäigule järgnes kahesaja-aastane rahuaeg.

Nefilaste viimane prohvet ja ajaloolane Moroni pitseeris nende rahvaste ülestähenduste lühikokkuvõtted ja peitis need ära umbes 421 pKr. 1823. aastal külastas ülestõusnud Moroni Joseph Smithi ning andis talle hiljem need muistsed ja pühad ülestähendused, et need tõlgitaks ja toodaks esile maailmale kui teine testament Jeesusest Kristusest.

Joosep on noor viljapuu, mille oksad ulatuvad üle müüri, **1Ms** 49:22–26. Tõde võrsub maast, **Ps** 85:12 (Mr 8:16; Ms 7:62). Issand tõstab lipu rahvale, vilistab teda, **Js** 5:26. Hääl tuleb maa seest, **Js** 29:4 (2Ne 26:14–17). Kogu ilmutus on teile nagu pitseeritud raamatu sõnad, **Js** 29:11 (Js 29:9–18; 2Ne 27:6–26). Joosepi ja Juuda puutükist saab Issanda käes tervik, **Hs** 37:15–20. Mul on veel teisi lambaid, kes ei ole sellest tarast, **Jh** 10:16 (3Ne 15:16–24). Mormoni Raamat ja Piibel kasvavad kokku, **2Ne** 3:12–21. Issanda sõnad kostuvad puhanguna maa äärteni välja, **2Ne** 29:2. Issand tegi Enosega lepingu, et ta toob Mormoni Raamatu esile laamanlastele, **En** 1:15–16. Mormoni Raamat kirjutati kavatsusega, et me võiksime uskuda Piiblit, **Mr** 7:9. Mormoni Raamat seisab tunnistusena maailma vastu, **Et** 5:4. Küsige Jumalalt, kas need asjad ei ole mitte õiged, **Mn** 10:4. Kristus tunnistas, et Mormoni Raamat on õige, **ÕL** 17:6. Mormoni Raamat sisaldab Jeesuse Kristuse evangeeliumi täiust, **ÕL** 20:9 (ÕL 20:8–12; 42:12). Me usume, et Mormoni Raamat on Jumala sõna, **UA** 1:8.

MORMONI RAAMATU TUNNISTAJAD. *Vt ka* Mormoni Raamat; Tunnistaja, tunnistus

Issand käskis veel teistelgi lisaks prohvet Joseph Smithile tunnistada Mormoni Raamatu jumalikkusest (ÕL 17; 128:20). Vt nende tunnistajate tunnistusi Mormoni Raamatu sissejuhatuses.

Kolme sõnadega teen ma kindlaks oma sõna, **2Ne** 11:3. Tunnistajad tunnistagu tema sõnast inimlastele! **2Ne** 27:12–13. Kolme tunnistaja suuga need asjad kinnitatakse, **Et** 5:4. Usu kaudu näevad kolm tunnistajat plaate, **ÕL** 17.

MORMOON(ID). *Vt ka* Jeesuse Kristuse Kirik; Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik

Hüüdnime „mormoon" mõtlesid välja Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku liikmete jaoks inimesed, kes polnud Kiriku liikmed. See nimi pärineb pühast pühakirjaraamatust, mille koostas muistne prohvet Mormon ja mille pealkirjaks on Mormoni Raamat. Issand andis Kiriku liikmetele nimeks „pühad". Kiriku õige nimi on Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik.

MORONI, MORMONI POEG. *Vt ka* Mormon, Nefi rahva prohvet; Mormoni Raamat

Viimane Nefi rahva prohvet Mormoni Raamatus (u 421 pKr). Vahetult enne oma surma andis Mormon Mormoni plaatideks kutsutud ajaloolise ülestähenduse oma pojale Moronile (Mrs 1:1). Moroni lõpetas Mormoni plaatide koostamise. Ta lisas Mormoni Raamatule 8. ja 9. peatüki (Mr 8:1). Ta lühendas Eteri raamatu ning lisas selle plaatidele (Et 1:1–2) koos omaenda raamatuga, mis kannab nime Moroni raamat (Mn 1:1–4). Moroni pitseeris plaadid ja peitis need Kumoora künkasse (Mr 8:14; Mn 10:2). 1823. aastal saadeti Moroni ülestõusnud isikuna Mormoni Raamatut Joseph Smithile ilmsiks tegema (JSA 1:30–42, 45; ÕL 27:5). Ta andis noorele prohvetile juhiseid igal aastal alates 1823 kuni 1827 (JSA 1:54) ning andis talle lõpuks plaadid 1827. aastal (JSA 1:59). Lõpetanud tõlkimise, andis Joseph Smith plaadid Moronile tagasi.

Moroni raamat: Viimane raamat Mormoni Raamatus. Selle kirjutas viimane Nefi rahva prohvet Moroni. Peatükkides 1–3 räägitakse nefilaste lõplikust hävingust, tuues ära juhised Püha Vaimu ja preesterluse andmiseks. Peatükkides 4 ja 5 on üksikasjalikult kirjas täpne moodus sakramenditalituse läbiviimiseks. Peatükis 6 tehakse kokkuvõte Kiriku tööst. Peatükid 7 ja 8 on jutlused

evangeeliumi esimestest põhimõtetest, millele on lisatud Mormoni õpetused usust, lootusest ja ligimesearmastusest ning sellest, kuidas otsustada hea ja halva üle (Mn 7), ning Mormoni selgitus, et väikesed lapsed on elavad Kristuses ja ei vaja ristimist (Mn 8). Peatükis 9 kirjeldatakse Nefi rahva kõlvatust. Peatükk 10 on Moroni viimane sõnum ja seal on kirjas, kuidas teada saada tõde Mormoni Raamatu kohta (Mn 10:3–5).

MORONI, ÜLEMJUHATAJA. *Vt ka* Vabaduse tähis

Mormoni Raamatus õigemeelne nefi rahva väejuht, kes elas u 100 eKr.

Moroni määrati kogu nefilaste sõjaväe ülemjuhatajaks, **Al** 43:16–17. Tiivustas nefilaste sõjaväelasi võitlema vabana olemise eest, **Al** 43:48–50. Valmistas oma kuue tükist vabaduse tähise, **Al** 46:12–13. Oli Jumala mees, **Al** 48:11–18. Oli vihane valitsuse peale nende ükskõiksuse pärast maa vabaduse suhtes, **Al** 59:13.

MORONIIHA, ÜLEMJUHATAJA MORONI POEG

Õigemeelne Nefi rahva väejuht Mormoni Raamatus (u 60 eKr).

Moroni andis oma sõjaväe käsutamise oma poja Moroniiha kätte, **Al** 62:43. Võttis Sarahemla linna taas oma valdusse, **Hl** 1:33. Tõi laamanlased meeleparandusele ja saavutas uuesti kontrolli maa üle, **Hl** 4:14–20.

MULEK. *Vt ka* Sidkija

Üks Vana Testamendi kuninga Sidkija (u 589 eKr) poegadest. Piiblis on kirjas, et kõik Sidkija pojad tapeti (2Kn 25:7), kuid Mormoni Raamatust selgub, et Mulek jäi ellu (Hl 8:21).

Sarahemla oli Muleki järglane, **Mo** 25:2. Muleki rahvas ühines nefilastega, **Mo** 25:13. Issand tõi Muleki põhjapoolsele maale, **Hl** 6:10. Kõik Sidkija pojad peale Muleki tapeti, **Hl** 8:21.

MURTUD SÜDA. *Vt ka* Alandama, alandlik, alandlikkus; Meeleparandus; Ohverdus; Süda; Tasadus, tasane

Kui kellelgi on murtud süda, on ta alandlik, kahetsev, meeltparandav ja tasane, st vastuvõtlik Jumala tahtele.

Ma elan rõhutute ning vaimult alandlike juures, **Js** 57:15. Kristus andis end ohvriks nende eest, kellel on murtud süda ja kahetsev vaim, **2Ne** 2:7. Tooge Issandale ohvriks murtud süda ja kahetsev vaim, **3Ne** 9:20 (ÕL 59:8). Ristimisele võetakse vastu vaid neid, kellel on murtud süda ja kahetsev vaim, **Mn** 6:2. Jeesus löödi risti, et kahetsev süda saaks andestuse oma pattudele, **ÕL** 21:9. Kelle vaim on kahetsev, see võetakse vastu, **ÕL** 52:15. Neile, kes kahetsevad, lubatakse Püha Vaim, **ÕL** 55:3. Minu Vaim on saadetud välja valgustama alandlikke ja kahetsevaid, **ÕL** 136:33.

MUUDETUD OLENDID

Inimesed, keda on muudetud, nii et nad ei koge valu ega surma, kuni nad tõusevad üles surematusesse.

Eenok kõndis ühes Jumalaga, ja siis ei olnud teda enam, sest Jumal võttis tema ära, **1Ms** 5:24 (Hb 11:5; ÕL 107:48–49). Tänapäevani ei tea ükski Moosese hauda, **5Ms** 34:5–6 (Al 45:19). Eelija läks tuulepöörises taevasse, **2Kn** 2:11. Kui ma tahan, et ta jääb, kuni ma tulen, mis see sinusse puutub? **Jh** 21:22–23 (ÕL 7:1–3). Te ei maitse kunagi surma, **3Ne** 28:7. Seepärast, et nad ei maitseks surma, toimus nende kehades muutus, **3Ne** 28:38 (4Ne 1:14; Mr 8:10–11). Armastatud Johannes elab, kuni tuleb Issand, **ÕL** 7. Mina võtsin Eenoki Siioni oma rüppe, **ÕL** 38:4 (Ms 7:21, 31, 69). Eenok ja tema vennad on linn, mida hoitakse, kuni saabub õigemeelsuse päev, **ÕL** 45:12. Eelija võeti taevasse surma maitsmata, **ÕL** 110:13. Püha Vaim langes paljude peale ja need tõmmati üles Siionisse, **Ms** 7:27.

MUUSIKA. *Vt ka* Kirikulaul; Laulmine

Meloodiad ja rütmid, mida on lauldud ja mängitud juba varajasest piibliajast peale rõõmu, kiituse ja kummardamise väljendamiseks (2Sm 6:5). See võib olla üks palve vorme. Psalme lauldi tõenäoliselt lihtsal viisil ning saadeti pillimänguga.

Mirjam, Aaroni ja Moosese õde, võttis trummi kätte ja kõik naised käisid tema järel tantsides, **2Ms** 15:20. Kõik lauljad leviidid

seisid simblite ja kanneldega ja sada kakskümmend preestrit puhusid pasunaid, **2Aj** 5:12. Jeesus ja Kaksteist laulsid pärast viimast õhtusöömaaega kiituslaulu, **Mt** 26:30. Õpetage ja juhatage üksteist psalmidega ja kiituslauludega ja vaimulike lauludega! **Kl** 3:16. Kas te olete tundnud, nagu tahaksite laulda laulu lunastavast armastusest? **Al** 5:26. Jumala hing rõõmustub laulust, mis tuleb südamest; jah, õigete laul on palve, **ÕL** 25:12. Ülista Issandat laulu, muusika ja tantsuga! **ÕL** 136:28.

MÕISTMA, MÕISTUS. *Vt ka* Aruga olendid, arukus; Tarkus; Teadmised; Tõde

Teada saama või tajuma mingi tõe tähendust, kaasa arvatud seda, kuidas seda ellu rakendada.

Ära toetu omaenese mõistusele! **Õp** 3:5. Taotle mõistust kogu oma varanduse hinnaga! **Õp** 4:7. Jeesus rääkis tähendamissõnadega ja mõned ei mõistnud, **Mt** 13:12–17. Issand avas nende mõistuse, **Lk** 24:45. Kui te ei mõista neid sõnu, siis on see seepärast, et te ei küsi, **2Ne** 32:4 (3Ne 17:3). Ülestähendusi hoiti, et me võiksime lugeda ja mõista, **Mo** 1:2–5. Nende uskmatuse pärast nad ei võinud mõista Jumala sõna, **Mo** 26:3. Nad olid selge mõistmisega mehed, **Al** 17:2–3. Sõna hakkab valgustama mu mõistmist, **Al** 32:28. Arutlegem koos, et te võiksite mõista! **ÕL** 50:10–12, 19–23. Vanemad peavad õpetama oma lapsi mõistma, **ÕL** 68:25. Jumala töid ja saladusi saab mõista ainult Püha Vaimu kaudu, **ÕL** 76:114–116. Saatan püüab pöörata inimeste südamed ära, et nad ei mõistaks, **ÕL** 78:10. Kristuse valgus elavdab meie mõistmist, **ÕL** 88:11.

MÕRV. *Vt ka* Kain; Surmanuhtlus

Kellegi ebaseaduslik ja tahtlik tapmine. Mõrv on patt, mis on juba kõige varasematest aegadest peale hukka mõistetud (1Ms 4:1–12; Ms 5:18–41).

Kes valab inimese vere, selle vere valab inimene, **1Ms** 9:6 (JST, 1Ms 9:12–13; 2Ms 21:12; Al 34:12). Sa ei tohi tappa! **2Ms** 20:13 (5Ms 5:17; Mt 5:21–22; Mo 13:21; ÕL 59:6). Jeesus ütles, et sa ei tohi tappa, **Mt** 19:18. Tapjate osa on teine surm, **Ilm** 21:8. Te olete oma südames mõrvarid, **1Ne** 17:44. Häda mõrvarile, kes tahtlikult tapab! **2Ne** 9:35. Jumal on käskinud, et inimesed ei tohi mõrvata, **2Ne** 26:32. Mõrv on jäledus Issanda silmis, **Al** 39:5–6. See, kes tapab, ei saa andestust, **ÕL** 42:18. Kui keegi tapab, tuleb ta anda üles talitamiseks vastavalt maa seadustele, **ÕL** 42:79.

MÕTISKLEMA. *Vt ka* Ilmutus; Palve

Sügavalt mõtlema, sageli pühakirjade ja muude Jumala asjade üle. Kombineerituna palvega võib Jumala asjade üle mõtisklemisega kaasneda ilmutus ja arusaamine.

Maarja mõtles nendele sõnadele oma südames, **Lk** 2:19. Kui ma istusin, mõtiskledes oma südames, viidi mind ära, **1Ne** 11:1. Mu süda mõtiskleb pühakirjade üle, **2Ne** 4:15. Nefi läks oma teed, mõtiskledes asjade üle, mida Issand oli näidanud, **Hl** 10:2–3. Minge oma kodudesse ja mõtisklege selle üle, mida ma olen öelnud! **3Ne** 17:3. Pidage meeles, kui halastav on Issand olnud, ja mõtisklege selle üle oma südames! **Mn** 10:3. Mõtiskle nende asjade üle, mida sa oled saanud! **ÕL** 30:3. Kui me mõtisklesime nende asjade üle, puudutas Issand meie arusaamise silmi, **ÕL** 76:19. Ma istusin oma toas, mõtiskledes pühakirjade üle, **ÕL** 138:1–11. Ma mõtlesin sellest ikka ja jälle, **JSA** 1:12.

MÕTTED. *Vt ka* Mõtisklema; Valikuvabadus

Pähetulevad aated, arusaamad ja ettekujutused. Mõtlemisvõime on Jumala and ja see on meie enda otsustada, kuidas me oma mõtlemisvõimet kasutame. Meie mõtlemisviis mõjutab suuresti nii meie suhtumist ja käitumist kui ka meie seisu pärast seda elu. Õigemeelsed mõtted viivad päästmisele, pahelised mõtted needuse alla.

Jehoova mõistab kõiki mõtteid, **1Aj** 28:9. Ta on selline, nagu ta oma hinges arvestab, **Õp** 23:7. Minu mõtted ei ole teie mõtted, **Js** 55:7–9. Jeesus mõistis nende mõtteid, **Mt** 12:25 (Lk 5:22; 6:8). Seestpoolt, inimeste südamest, lähtuvad kurjad mõtted, **Mk** 7:20–23. Võtke vangi iga mõte Kristuse sõnakuulelikkuse alla, **2Kr** 10:5. Kõik, mis on tõsine, aus, kasin või armas, sellele mõelge! **Fl** 4:8. Pidage meeles, et lihalik mõtteviis on surm ja vaimne mõtteviis on igavene elu!

2Ne 9:39. Kui te ei jälgi ennast ja oma mõtteid, te peate hukkuma, **Mo** 4:30. Meie mõtted mõistavad meid süüdi, **Al** 12:14. Vaid Jumal teab sinu mõtteid ja sinu südame kavatsusi, **ÕL** 6:16 (ÕL 33:1). Vaadake minu poole igas oma mõttes! **ÕL** 6:36. Talletage oma meelde elu sõnu! **ÕL** 84:85. Heitke kõrvale oma tühised mõtted! **ÕL** 88:69. Inimeste südame mõtted ilmutatakse, **ÕL** 88:109. Kaunistagu voorus lakkamatult sinu mõtteid! **ÕL** 121:45. Kõikide inimeste mõtted olid jätkuvalt kurjad, **Ms** 8:22.

MÄEJUTLUS. *Vt ka* Jeesus Kristus; Õndsakskiitmised

Issanda Jeesuse Kristuse õpetuskõne oma jüngritele, kes pidid lähiajal misjonile saadetama (Mt 5–7; Lk 6:20–49). Issand esitas selle jutluse peagi pärast Kaheteistkümne kutsumist.

Jutlust selgitatakse Joseph Smithi piiblitõlkes ja sarnases jutluses, mis on kirjas 3Ne 12–14, mis näitab, et Matteuse evangeeliumis kirjasolevast aruandest on mõned tähtsad osad kaduma läinud.

MÄRTER, MÄRTRISURM

Inimene, kes annab pigem oma elu, kui hülgab Kristuse, evangeeliumi või oma õigemeelsed tõekspidamised ja põhimõtted.

Kõik vaga veri Aabelist Sakarjani tunnistab paheliste vastu, **Mt** 23:35 (Lk 11:50). Kes iganes oma hinge kaotab Kristuse ja armuõpetuse pärast, see päästab selle, **Mk** 8:35 (ÕL 98:13). Ja nad viskasid Stefanost kividega, **Ap** 7:59 (Ap 22:20). Seal, kus on olemas testament, on hädavajalik ka testamenditegija surm, **Hb** 9:16–17. Abinadi langes, surres tulesurma, **Mo** 17:20. Usule pöördunud ammoniihalased visati tulle, **Al** 14:8–11. Paljud tapeti, kuna nad neist asjadest tunnistasid, 3Ne 10:15. Kes jätab oma elu minu asja pärast, leiab igavese elu, **ÕL** 98:13–14. Joseph Smith ja Hyrum Smith olid evangeeliumi taastamise märtrid, **ÕL** 135. Joseph Smith pitseeris oma tunnistuse oma verega, **ÕL** 136:39.

NAAMAN. *Vt ka* Eliisa

Vanas Testamendis ühe Süüria kuninga väepealik. Ta oli ka pidalitõbine. Ühe iisraellasest teenijatüdruku üsu läbi läks ta Iisraeli prohveti Eliisa juurde. Ta sai pidalitõvest terveks, kuna alandas end ja pesi end seitse korda Jordani jões, nagu prohvet Eliisa oli õpetanud (2Kn 5:1–19; Lk 4:27).

NAATAN. *Vt ka* Taavet

Vana Testamendi prohvet kuningas Taaveti ajal. Kui Taavet pakkus end Issandale templit ehitama, lasi Issand Naatanil Taavetile öelda, et ta ei ehitaks seda. Naatan noomis Taavetit ka ühe oma sõjamehe Uurija surma põhjustamise ning Uurija naise Batseba naiseksvõtmise eest (2Sm 12:1–15; ÕL 132:38–39). Saadok ja Naatan võidsid kuningaks Taaveti poja Saalomoni (1Kn 1:38–39, 45).

NAATANAEL. *Vt ka* Bartolomeus

Kristuse apostel ja Filippuse sõber Uues Testamendis (Jh 1:45–51). Ta tuli Kaanast Galileamaalt (Jh 21:2). Kristus ütles, et Naatanael on iisraellane, kelles ei ole kavalust (Jh 1:47). Teda ja Bartolomeust peetakse üldiselt üheks ja samaks isikuks (Mt 10:3; Mk 3:18; Lk 6:14; Jh 1:43–45).

NAATSARET. *Vt ka* Jeesus Kristus

Küla Galilea merest läände jäävate küngaste vahel. Naatsaret oli Jeesuse varases lapsepõlves tema kodu (Mt 2:23). Jeesus õpetas Naatsareti kogudusekojas ja kuulutas, et ta viis täide prohvetliku kuulutuse pühakirjakohas Jesaja 61:1–2 (Mt 13:54–58; Mk 6:1–6; Lk 4:16–30).

NAFTALI. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Jaakobi kaheteistkümnest pojast viies ja Raaheli ümmardaja Billa teine laps (1Ms 30:7–8). Naftalil oli neli poega (1Aj 7:13).

Naftali suguharu: Jaakobi õnnistus Naftalile on kirjas 1Ms 49:21. Moosese õnnistus sellele suguharule on kirjas 5Ms 33:23.

NAHUM

Vana Testamendi prohvet Galileast, kes pani oma prohvetlikud kuulutused kirja ajavahemikul 642–606 eKr.

Nahumi raamat: Peatükis 1 räägitakse maa põletamisest teise tulemise ajal ning Issanda halastusest ja väest. Peatükis 2 räägitakse Niinive hävitamisest, millega antakse aimu

sellest, mis tuleb viimsel ajal. Peatükis 3 jätkub jutustus Niinived ees ootavast õnnetust hävingust.

NAINE. *Vt ka* Inimene, inimesed

Täiskasvanud naissoost isik, Jumala tütar. Nimetust naine kasutatakse pühakirjades vahel aunimetusena (Jh 19:26; Al 19:10).

Jumal lõi mehe ja naise, **1Ms** 1:27 (Ms 2:27; 6:9; Aabr 4:27). Tubli naine on palju enam väärt kui pärlid, **Õp** 31:10–31. Naine on mehe aupaiste, **1Kr** 11:7. Ometi ei ole naine meheta ega mees naiseta Issandas, **1Kr** 11:11. Naised peaksid olema viisakalt riietatud, **1Tm** 2:9–10. Mina, Issand Jumal, tunnen heameelt naiste kõlbelisest puhtusest, **Jb** 2:28. Sinu patud on sinule andeks antud ja sa oled äravalitud leedi, **ÕL** 25. Naistel on õigus nõuda oma abikaasadelt enda ülalpidamist, **ÕL** 83:2.

NAISPROHVET. *Vt ka* Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine

Naine, kes on saanud tunnistuse Jeesusest ja tunneb rõõmu ilmutuse vaimust. Naisprohvet ei hoia preesterlust ega selle võtmeid. Kuigi pühakirjades kutsutakse naisprohvetiteks vaid mõnda naist, kuulutasid prohvetlikult paljud, nagu nt Rebeka, Hanna, Eliisabet ja Maarja.

Mirjamit kutsuti naisprohvetiks, **2Ms** 15:20. Deboorat kutsuti naisprohvetiks, **Km** 4:4. Huldat kutsuti naisprohvetiks, **2Kn** 22:14 (2Aj 34:22). Annat kutsuti naisprohvetiks, **Lk** 2:36.

NAUVOO (AMEERIKA ÜHENDRIIGID, ILLINOISI OSARIIK)

Linn, mille viimse aja pühad rajasid 1839. a Illinoisi osariigis. See asub Mississippi jõe ääres, ligikaudu kolmsada kakskümmend kilomeetrit Saint Louisist ülesvoolu.

Missouri osariigis osakssaanud tagakiusamise tõttu kolisid pühad umbes kolmsada kakskümmend kilomeetrit kirde poole üle Mississippi jõe Illinoisi osariiki, kust nad leidsid eest soodsamad olud. Mõne aja pärast ostsid pühad endale maa vähearenenud Commerce'i linna läheduses. See maa oli tegelikult soine tühermaa, kus olid vaid mõned lihtsad hooned. Pühad kuivendasid maa ja rajasid sinna kodud. Joseph Smith kolis koos oma perega väikesesse palkmajja. Linn sai Commerce'i asemel nimeks Nauvoo, mille tähenduseks on heebrea keeles „ilus".

Nauvoos pandi kirja mitu Õpetuse ja Lepingute osa (ÕL 124–129, 132, 135). Pühadel kästi ehitada Nauvoosse tempel (ÕL 124:26–27). Nad ehitasid templi ja asutasid Siioni vaiad, enne kui nad 1846. a oma kodudest välja aeti. Selle tagakiusamise tulemusena lahkusid pühad sellest piirkonnast ja suundusid läände.

NEBUKADNETSAR. *Vt ka* Paabel; Taaniel

Vanas Testamendis Paabeli kuningas (604–561 eKr), kes alistas Juuda (2Kn 24:1–4) ja piiras ümber Jeruusalemma (2Kn 24:10–11). Prohvet Lehhil kästi põgeneda Jeruusalemmast u 600 eKr, et mitte lasta end viia Paabelisse vangistusse (1Ne 1:4–13), kui Nebukadnetsar kuningas Sidkija ja rahva ära viis (2Kn 25:1, 8–16, 20–22). Taaniel tõlgendas Nebukadnetsari unenägusid (Tn 2; 4).

NEEDMA, NEEDUS. *Vt ka* Hukka mõistma, hukkamõist; Pühaduseteotus

Pühakirjades on needus jumaliku seaduse rakendumine, mis võimaldab mõnel asjal, inimesel või rahval saada osa kohtumõistmisest ja selle tagajärgedest või toob nende peale kohtumõistmise ja tagajärjed peamiselt nende õigemeelsusetuse tõttu. Needused on Jumala jumaliku armastuse ja õigluse ilminguks. Jumal võib need ise appi võtta või langetavad sellise otsuse tema volitatud teenijad. Vahel on needuse täielik põhjus teada üksnes Jumalale. Lisaks sellele on neetud olukorras need, kes ei kuuletu tahtlikult Jumalale ja eemalduvad seeläbi Issanda Vaimust.

Issand võib needuse ära võtta inimese või rahva usu tõttu Jeesusesse Kristusesse ning kuulekuse tõttu evangeeliumi seadustele ja talitustele (Al 23:16–18; 3Ne 2:14–16; UA 1:3).

Jumal needis mao Aadama ja Eeva petmise pärast, **1Ms** 3:13–15 (Ms 4:19–21). Maapind neeti Aadama ja Eeva pärast, **1Ms** 3:17–19 (Ms 4:23–25). Jehoova needis Kaini Aabeli tapmise pärast, **1Ms** 4:11–16 (Ms 5:22–41). Jehoova needis Kaanani ja tema järeltulijad, **1Ms** 9:25–27 (Ms 7:6–8; Aabr 1:21–27). Iisraeli õnnistatakse, kui ta kuuletub Jumalale, ja neetakse, kui ei kuuletu, **5Ms** 28:1–68 (5Ms 29:17–27). Geehasit ja tema järeltulijaid neeti Naamani pidalitõvega, **2Kn** 5:20–27. Jehoova needis muistset Iisraeli rahvast, kuna nad ei maksnud kümnist ja annetusi, **Ml** 3:6–10. Jeesus needis viigipuud ja see kuivas ära, **Mk** 11:11–14, 20–21. Jeesus needis Korasini, Betsaida ja Kapernauma linna, **Lk** 10:10–15. Kuna laamanlased ei võtnud kuulda Issandat, lõigati nad Issanda juurest ära ja neeti, **2Ne** 5:20–24. Kõik on kutsutud Jumala juurde tulema, **2Ne** 26:33. Issand neab neid, kes hooravad, **Jb** 2:31–33. Nefilastele saab osaks suurem needus kui laamanlastele, kui nad ei tee meeleparandust, **Jb** 3:3–5. Vastuhakkajad toovad enda peale needuse, **Al** 3:18–19 (5Ms 11:26–28). Korihori neeti, kuna ta juhtis inimesi Jumalast eemale, **Al** 30:43–60. Issand needis nefilaste maad ja rikkuse inimeste süütegude pärast, **Hl** 13:22–23 (2Ne 1:7; Al 37:31). Issand needis pahelisi jeredlasi, **Et** 9:28–35. Krisfuse lepitus võtab väikestelt lastelt Aadama needuse, **Mn** 8:8–12. Neid, kes pöörduvad Issandast eemale, neetakse, **ÕL** 41:1. Maad löödaks needusega, kui ei oleks mingisugust siduvat lüli isade ja laste vahel, **ÕL** 128:18 (Ml 3:23–24).

Vandumine: Needmine tähendab ka vandesõnade kasutamist, Jumalat teotavat või põlgavat kõnepruuki.

Inimesed ei tohi needa oma isa või ema, **2Ms** 21:17 (Mt 15:4). Ära sajata neid, kes sinu üle valitsevad! **2Ms** 22:27 (Kg 10:20). Mehed ja naised ei tohi needa Jumalat, **3Ms** 24:13–16. Peetrus needis, kui eitas, et tunneb Jeesust, **Mt** 26:69–74. Pahelised nefilased needsid Jumalat ja soovisid surra, **Mr** 2:14.

NEFI, HEELAMANI POEG. *Vt ka* Heelaman, Heelamani poeg; Lehhi, Nefi rahva misjonär

Mormoni Raamatus suur Nefi rahva prohvet ja misjonär.

Oli Heelamani vanem poeg, **Hl** 3:21. Määrati ülemkohtunikuks, **Hl** 3:37. Tema ja ta vend Lehhi pöörasid paljud laamanlased evangeeliumile, **Hl** 5:18–19. Oli tulega ümbritsetud ja vabanes vanglast, **Hl** 5:20–52. Palvetas oma aiatornis, **Hl** 7:6–10. Tegi teatavaks ülemkohtuniku mõrva, **Hl** 8:25–28; 9:1–38. Issand andis talle suure väe, **Hl** 10:3–11. Palus Issandalt näljahäda ja selle lõppu, **Hl** 11:3–18.

NEFI, HEELAMANI POJA NEFI POEG. *Vt ka* Jünger; Nefi, Heelamani poeg

Üks kaheteistkümnest nefilasest jüngrist, kelle ülestõusnud Jeesus Kristus Mormoni Raamatu järgi välja valis (3Ne 1:2–3; 19:4). See prohvet palvetas vägevalt oma rahva nimel Issanda poole. Nefi kuulis Issanda häält (3Ne 1:11–14). Nefit külastasid ka inglid, ta ajas välja kuradeid, äratas oma venna surnuist üles ja andis tunnistuse, mida ei saadud mitte uskuda (3Ne 7:15–19; 19:4). Nefi pidas pühakirjalist ülestähendust (3Ne 1:2–3).

Kolmas Nefi raamat: Raamat Mormoni Raamatus, mille kirjutas Nefi poeg Nefi. Peatükkides 1–10 näidatakse, kuidas täitusid prohvetlikud kuulutused Issanda tulemisest. Anti Kristuse sünni tunnustäht, inimesed parandasid meelt, kuid pöördusid siis uuesti pahelisuse juurde. Lõpuks andsid marutuuled, maavärinad, ägedad tormid ja suur hävitustöö märku Kristuse surmast. Peatükkides 11–28 on kirjas Kristuse tulemine Ameerikasse. See on 3. Nefi raamatu keskne osa. Paljud Kristuse sõnad sarnanevad tema jutlustega Piiblis (nt Mt 5–7 ja 3Ne 12–14). Peatükkides 29 ja 30 on kirjas Mormoni sõnad viimse aja rahvastele.

Neljas Nefi raamat: Selles raamatus on vaid nelikümmend üheksa salmi, mis kõik on ühes peatükis, hõlmates ometi peaaegu kolmsada aastat nefilaste ajaloost (34–321 pKr). Selle ülestähenduse valmimisele aitasid kaasa mitme põlvkonna kirjamehed, k.a Nefi. Salmides 1–19 räägitakse, et pärast ülestõusnud Kristuse külaskäiku pöördusid kõik nefilased ja laamanlased evangeeliumile. Valitsesid rahu, armastus ja üksmeel. Kolm jüngrit Nefi rahva seast, kellel Kristus oli lubanud jääda maa peale kuni oma teise tulemiseni (3Ne 28:4–9), teenisid inimeste keskel. Nefi jättis ülestähenduse oma pojale

Amosele. Salmid 19–47 on ülestähendus Amose teenimistöö (84 aastat) ja tema poja Amose teenimistöö kohta (112 aastat). Aastal 201 pKr hakkas uhkus tekitama probleeme rahva seas, kes jagunes klassidesse ja asutas kasusaamise eesmärgil valekirikuid (4Ne 1:24–34).

4. Nefi raamatu viimased salmid näitavad, et inimesed olid pöördunud taas pahelisuse juurde (4Ne 1:35–49). Aastal 305 pKr suri Amose poeg Amos ja tema vend Ammaron peitis kõik pühad ülestähendused kindlasse kohta. Ammaron usaldas hiljem need ülestähendused Mormoni kätte, kes pani kirja palju sündmusi omaenda eluajast ja tegi neist seejärel lühenduse (Mr 1:2–4).

NEFI, LEHHI POEG. *Vt ka* Lehhi, Nefi isa; Nefilased

Mormoni Raamatus Lehhi ja Saaria õigemeelne poeg (1Ne 1:1–4; 2:5). Nefil oli tugev usk Jumala sõnasse (1Ne 3:7) ning temast sai oma rahvale suur prohvet, ülestähenduste pidaja ja juht.

Oli kuulekas ja palvetas usuga, **1Ne** 2:16. Läks tagasi Jeruusalemma vaskplaatide järele, **1Ne** 3–4. Läks tagasi Jeruusalemma, et tuua Ismaeli pere kõnnumaale, **1Ne** 7. Sai sama nägemuse, mis Lehhi, **1Ne** 10:17–22; **11**. Nägi nägemuses oma rahva tulevikku ja evangeeliumi taastamist, **1Ne** 12–13. Tõlgendas nägemuse elupuust, **1Ne** 15:21–36. Murdis oma vibu, kuid suutis usu läbi toitu muretseda, **1Ne** 16:18–32. Ehitas laeva ja sõitis tõotatud maale, **1Ne** 17–18. Nefilased ja laamanlased eraldusid teineteisest, **2Ne** 5. Andis viimase tunnistuse, **2Ne** 33.

Esimene Nefi raamat: Peatükkides 1 kuni 18:8 käsitletakse enamjaolt prohvet Lehhi ja tema pere lahkumist Jeruusalemmast. Nad rändasid läbi viljatute kõnnumaade, kuni jõudsid mere äärde. 1. Nefi 18:9–23 räägitakse nende reisist tõotatud maale Issanda juhatusel, vaatamata Laamani ja Lemueli mässamisele. Peatükkides 19–22 räägitakse sellest, mis eesmärgil Nefi pidas ülestähendusi (1Ne 6:1–6; 19:18) – et veenda kõiki mäletama Issandat, oma Lunastajat. Ta tsiteeris Jesajat (1Ne 20–21) ja tõlgendas Jesaja sõnumeid, lootes, et kõik võiksid hakata tundma Jeesust Kristust kui oma Päästjat ja Lunastajat (1Ne 22:12).

Teine Nefi raamat: Peatükkides 1–4 on kirjas mõned Lehhi viimased õpetused ja prohvetlikud kuulutused, mis ta andis enne oma surma, k.a õnnistused oma poegadele ja nende järeltulijatele. Peatükis 5 selgitatakse, miks nefilased eraldusid laamanlastest. Nefilased ehitasid templi, õpetasid Moosese seadust ja pidasid ülestähendusi. Peatükkides 6–10 on kirjas Nefi noorema venna Jaakobi sõnad. Jaakob tegi ülevaate Juuda ajaloost ja kuulutas prohvetlikult Messiast, millest osa on võetud prohvet Jesaja kirjutustest. Peatükkides 11–33 pani Nefi kirja oma tunnistuse Kristusest, Jaakobi tunnistuse, prohvetlikud kuulutused viimsetest aegadest ning mitu peatükki Vana Testamendi Jesaja raamatust.

Nefi plaadid: Vt Plaadid

NEFILASED. *Vt ka* Laamanlased; Mormoni Raamat; Nefi, Lehhi poeg

Inimrühm Mormoni Raamatus, kellest paljud olid Lehhi poja prohvet Nefi järeltulijad. Nad eraldusid laamanlastest ja olid üldiselt õigemeelsemad kui laamanlased. Ometi hävitasid laamanlased nad lõpuks pahelisuse tõttu.

Nefilased eraldusid laamanlastest, **2Ne** 5:5–17. Kõik need, kes ei olnud laamanlased, olid nefilased, **Jb** 1:13. Nefilased olid innustatud paremast aatest, **Al** 43:6–9, 45. Nefilased ei olnud kunagi olnud õnnelikumad kui Moroni päevil, **Al** 50:23. Nefilased säästeti õigemeelsete palvete pärast, **Al** 62:40. Nefilased hakkasid kalduma uskmatusse, **Hl** 6:34–35. Jeesus õpetas ja teenis nefilaste seas, **3Ne** 11:1–28:12. Kõik olid Issandasse pöördunud ja neil oli kõik ühine, **4Ne** 1:2–3. Ei olnud mingit tülitsemist, Jumala armastus asus nende südames ja nad olid inimeste seas kõige õnnelikumad, **4Ne** 1:15–16. Nefilased hakkasid muutuma uhkeks ja tühiseks, **4Ne** 1:43. Veri ja veresaunad levisid üle kogu maa palge, **Mr** 2:8. Nefilaste pahelisus suurenes ja Mormon keeldus neid juhtimast, **Mr** 3:9–11. Kõik peale kahekümne nelja nefilase tapeti, **Mr** 6:7–15. Iga nefilane, kes ei tahtnud salata Kristust, surmati, **Mn** 1:2. Nefilased hävitati nende pahelisuse ja pattude pärast, **ÕL** 3:18. Hoiduge uhkusest, kartes saada nefilaste sarnaseks! **ÕL** 38:39.

NEFILASTEST JÜNGRID. *Vt* Kolm nefilasest jüngrit

NEHEMJA

Vanas Testamendis iisraellasest aadlik Babülonis (kas leviit või Juuda suguharust), kes pidas joogikandja ametit Artahsasta õukonnas ja sai temalt kuningliku käsu, mis volitas teda Jeruusalemma müüre uuesti üles ehitama.

Nehemja raamat: See raamat on Esra raamatu järg. Selles on kirjas ülevaade Jeruusalemmas tehtud tööde käigust ja nendega seotud raskustest pärast juutide naasmist Paabeli vangistusest. Peatükkides 1–7 räägitakse Nehemja esimesest külaskäigust Jeruusalemma ja linnamüüride taastamisest, vaatamata suurele vastuseisule. Peatükkides 8–10 kirjeldatakse usulisi ja ühiskondlikke uuendusi, mida Nehemja püüdis sisse viia. Peatükkides 11–13 tuuakse ära vääriliste nimekiri ja antakse ülevaade müüri pühitsemisest. 13. peatüki 4.–31. salmis on kirjas Nehemja teine külaskäik Jeruusalemma pärast kaheteistkümneaastast eemalolekut.

NEHOR. *Vt ka* Kristusevastane; Preestripettus

Paheline mees Mormoni Raamatus. Nehor oli üks esimesi, kes tegeles nefilaste seas preestripettusega. Kui Nehor oli õpetanud valeõpetust ja tapnud Giideoni, hukati ta tema kuritegude pärast (Al 1). Nehori järgijad jätkasid tema kurjade tavade ja õpetustega tegelemist veel kaua pärast Nehori surma.

Alma ja Amuleki vangistas kohtunik, kes kuulus Nehori korra juurde, **Al** 14:14–18. Need, kes olid tapetud, kuulusid Nehori usku, **Al** 16:11. Paljud olid nehorite korra järgi, **Al** 21:4. Kõige suurem osa neist, kes surmasid oma vendi, oli nehorite korra järgi, **Al** 24:28.

NEITSI. *Vt ka* Maarja, Jeesuse ema

Abiellumisealine mees või naine, kes pole kunagi olnud sugulises vahekorras. Pühakirjades võib neitsi sümboliseerida kedagi, kes on kõlbeliselt puhas (Ilm 14:4).

Neitsi saab käima peale ja toob Poja ilmale, **Js** 7:14 (Mt 1:23; 2Ne 17:14). Taevariik on kümne neitsi sarnane, **Mt** 25:1–13. Naatsareti linnas ma nägin ühte neitsit, kes oli Jumala Poja ema, **1Ne** 11:13–18. Maarja oli neitsi, hinnaline ja valitud anum, **Al** 7:10.

NEITSI MAARJA. *Vt* Maarja, Jeesuse ema

NELIPÜHA. *Vt ka* Moosese seadus

Moosese seaduse kohaselt peeti nelipüha ehk uudseviljapüha viiskümmend päeva pärast paasapühasid (3Ms 23:16). Nelipüha oli lõikusaja pidustus ja Vanas Testamendis kutsutakse seda lõikuspühaks ja nädalate pühaks. Sellesama püha ajal täitusid apostlid Jeruusalemmas Püha Vaimuga ja hakkasid rääkima teisi keeli (Ap 2; ÕL 109:36–37).

NELJAS MOOSESE RAAMAT. *Vt ka* Pentateuh

Neljas raamat Vanas Testamendis. Neljanda Moosese raamatu kirjutas Mooses. Neljandas Moosese raamatus jutustatakse Iisraeli rännakust Siinai mäelt Moabi tasandikele Kaananimaa piiri ääres. Üks tähtis õppetund, mida seal edastatakse, on see, et Jumala rahvas peab käima usus, usaldades tema lubadusi, kui nad tahavad ka edaspidi edukad olla. Raamatus jutustatakse sellest, kuidas Jumal karistas Iisraeli sõnakuulmatuse tõttu, ning antakse teada iisraellaste seadustest. Raamatu originaalpealkiri (Numeri) on tuletatud rahvaloenduse arvandmete osatähtsusest (4Ms 1–2, 26).

Peatükkides 1–10 räägitakse iisraellaste ettevalmistustest Siinailt lahkumiseks. Peatükkides 11–14 kirjeldatakse rännakut ennast, maakuulajate saatmist Kaananimaale ja seda, et Iisrael keeldus tõotatud maale minemast. Peatükkides 15–19 on üles tähendatud erinevad seadused ja ajaloosündmused. Peatükid 20–36 on rahva ajalugu seoses nende viimase kõnnumaa-aastaga.

NIINIVE. *Vt ka* Assur, Assüüria; Joona

Vanas Testamendis Assuri pealinn, mis oli rohkem kui kakssada aastat suur kaubanduskeskus Tigrise jõe idakaldal. See langes Assuri suurriigi laostudes 606 eKr.

Assuri kuningas Sanherib elas Niinives, **2Kn** 19:36. Joona saadeti linna meeleparandusele kutsuma, **Jn** 1:1–2 (Jn 3:1–4). Niinive rahvas parandas meelt, **Jn** 3:5–10. Kristus tõi juutidele Niinive meeleparandamisel eeskujuks, **Mt** 12:41.

NIKODEEMUS. *Vt ka* Variserid

Uues Testamendis juutide õigemeelne valitseja (kuulus arvatavasti Suurkohtusse) ja variser (Jh 3:1).

Ta rääkis Jeesusega öösel, **Jh** 3:1–21. Ta kaitses Kristust variseride ees, **Jh** 7:50–53. Tõi Jeesuse matmisele lõhnarohtusid, **Jh** 19:39–40.

NOA, PIIBLI PATRIARH. *Vt ka* Gabriel; Noa laev; Veeuputus Noa ajal; Vikerkaar

Vanas Testamendis Lemeki poeg ja Aadamast alates kümnes patriarh (1Ms 5:29–32). Ta tunnistas Kristusest ja jutlustas meeleparandust pahelisele põlvkonnale. Kui inimesed tema sõnumi tagasi lükkasid, käskis Jumal tal ehitada laeva, mis mahutaks tema pere ja kõik loomad, kui maa paheliste hävitamiseks üle ujutatakse (1Ms 6:13–22; Ms 8:16–30). Prohvet Joseph Smith õpetas, et Noa on ingel Gabriel ja on päästmise võtmete hoidmisel kohe Aadama kõrval.

Tema ja ta pojad Jaafet, Seem ja Haam ning nende naised pääsesid, kui nad ehitasid Jumala käsu peale laeva, **1Ms** 6–8 (Hb 11:7; 1Pt 3:20). Issand uuendas Noaga Eenokiga sõlmitud lepingu, **1Ms** 9:1–17 (Ms 7:49–52; JST, 1Ms 9:15, 21–25). Noa oli kümme aastat vana, kui ta pühitseti ametisse Metuusala käe all, **ÕL** 107:52. Mehed püüdsid võtta tema elu, aga Jumala vägi päästis ta, **Ms** 8:18. Temast sai õigemeelsuse jutlustaja ja ta õpetas Jeesuse Kristuse evangeeliumi, **Ms** 8:19, 23–24 (2Pt 2:5).

NOA, SEENIFI POEG

Paheline kuningas Mormoni Raamatus. Ta oli Nefi maal ühe nefilaste rühma valitsejaks.

Noa pani toime palju patte, **Mo** 11:1–15. Ta käskis prohvet Abinadi tappa, **Mo** 13:1 (Mo 17:1, 5–20). Noa põletati surnuks, **Mo** 19:20.

NOA LAEV. *Vt ka* Noa, Piibli patriarh; Veeuputus Noa ajal; Vikerkaar

Vanas Testamendis laev, mille Noa ehitas elu säilimiseks suure veeuputuse ajal.

Tee enesele laev goferipuust! **1Ms** 6:14. Laev peatus Ararati mägede kohal, **1Ms** 8:4. Jeredlaste pargased olid veekindlad nagu Noa laev, **Et** 6:7.

NOOMI. *Vt ka* Rutt

Vanas Testamendis õigemeelne naine ja Elimeleki abikaasa (Rt 1–4). Elimelek ja Noomi läksid oma perega nälja eest Moabisse. Pärast seda, kui Elimelek ja tema kaks poega surid, naasis Noomi koos oma minia Rutiga Petlemma.

NUHTLEMA, NUHTLEMINE. *Vt ka* Vastandlikkus, vastuseis

Inimeste või inimrühmade korralekutsumine või karistamine, aitamaks neil end parandada või tugevamaks saada.

Ära põlga Kõigevägevama karistust! **Ii** 5:17 (Õp 3:11). Õnnis on mees, keda sina, Jehoova, karistad, **Ps** 94:12. Kõik Kiri on antud noomimiseks, parandamiseks, **2Tm** 3:16. Keda Issand armastab, seda ta karistab, **Hb** 12:5–11. Issand peab vajalikuks oma rahvast talitseda, **Mo** 23:21–22. Kui Issand ei talitse oma rahvast, siis nad ei pea teda meeles, **Hl** 12:3. Issand rääkis Jeredi vennaga ja talitses teda, **Et** 2:14. Neid nuheldi, et nad võiksid meelt parandada, **ÕL** 1:27. Keda ma armastan, neid ma ka nuhtlen, et nende patud võiksid saada andestatud, **ÕL** 95:1. Kõiki neid, kes ei talu nuhtlemist, ei saa pühitseda, **ÕL** 101:2–5. Minu rahvast tuleb paratamatult nuhelda, kuni nad õpivad kuulekust, **ÕL** 105:6. See, kes ei talu nuhtlemist, ei ole minu kuningriigi vääriline, **ÕL** 136:31.

NURGAKIVI. *Vt ka* Jeesus Kristus

Peamine kivi, mis on hoone vundamendi nurgaks. Jeesust Kristust kutsutakse nurgakiviks (Ef 2:20).

Kivi, mille hoone ehitajad põlgasid, on saanud nurgakiviks, **Ps** 118:22 (Mt 21:42–44; Mk 12:10; Lk 20:17; Ap 4:10–12). Juudid hülgasid nurgakivi, **Jb** 4:15–17.

NURISEMA. *Vt ka* Vastuhakk

Virisema ja kaebama Jumala eesmärkide, plaanide või teenijate üle.

Rahvas nurises Moosesega, **2Ms** 15:23–16:3. Siis nurisesid juudid Jeesuse üle, **Jh** 6:41. Laaman ja Lemuel nurisesid paljudes asjades, **1Ne** 2:11–12 (1Ne 3:31; 17:17). Ära nurise nende asjade pärast, mida sa pole näinud! **ÕL** 25:4.

NUTULAULUD, RAAMAT

Raamat Vanas Testamendis, mille kirjutas Jeremija. See on kogumik luuletusi või kaebelaule Jeruusalemma ja iisraellaste rahva langemise pärast. Raamat kirjutati pärast linna langemist u 586 eKr.

NÕRKUS. *Vt ka* Alandama, alandlik, alandlikkus

Surelik seisund, mil jääb puudu suutlikkusest, jõust või oskusest. Nõrkus on seisund. Kõik inimesed on nõrgad ja neil on vägi teha õigemeelseid tegusid vaid Jumala armust (Jb 4:6–7). Seda nõrkust on osalt näha iga inimese isiklikes nõrkustes või puudustes.

Kinnitage lõtvu käsi! **Js** 35:3–4. Vaim on küll valmis, aga liha on nõder, **Mt** 26:41 (Mk 14:38). Ma tahan end välja vabandada omaenda ihuliku nõrkusega, **1Ne** 19:6. Mul on kästud neid asju kirjutada vaatamata minu nõrkusele, **2Ne** 33:11. Ära ole vihane oma teenija peale tema nõrkuse pärast! **Et** 3:2. Paganad pilkavad neid asju meie nõrkuse pärast kirjutamises, **Et** 12:23–25, 40. Ma näitan neile nende nõrkust, **Et** 12:27–28. Kuna sina oled näinud oma nõrkust, tehakse sind tugevaks, **Et** 12:37. See, kes on teie hulgas nõrk, tehakse edaspidi tugevaks, **ÕL** 50:16. Jeesus Kristus tunneb inimese nõrkust, **ÕL** 62:1.

NÕU ANDMA

Nõuandmine tähendab millegi soovitamist või juhendamist.

Ma annan sulle nõu osta minult kulda, mis tules on puhastatud, **Ilm** 3:18. Ärge püüdke Issandale nõu anda! **Jb** 4:10. Ta annab tarkuses nõu kõigis oma töödes, **Al** 37:12. Teie patud on tõusnud minu ette, sest te püüate nõu anda, kuidas endile meeldib, **ÕL** 56:14.

NÕUANNE. *Vt ka* Prohvet

Issandalt ja tema ametissepühitsetud juhtidelt saadud manitsussõnad, hoiatused, nõu ja juhatus.

Ma annan sulle nõu, **2Ms** 18:19. Jumal juhatab mind oma nõuga, **Ps** 73:24. Kus ei ole juhtimist, seal langeb rahvas, **Õp** 11:14. Variserid ja käsutundjad tegid tühjaks Jumala tahte, **Lk** 7:30. Õpetatud olla on hea, kui nad võtavad kuulda Jumala nõuandeid, **2Ne** 9:29. Kuulake selle nõuannet, kes on teid pühitsenud! **ÕL** 78:2. Saa nõu selle käest, kelle mina olen määranud! **ÕL** 108:1. Ta püüdis maksma panna omaenda nõu selle nõu asemel, mille mina olen andnud, **ÕL** 124:84. Võtku kuulda minu teenija Josephi nõuandeid! **ÕL** 124:89. Kui keegi ei otsi minu nõuannet, ei ole tal väge, **ÕL** 136:19.

NÄGEMUS. *Vt ka* Esimene nägemus; Ilmutus; Unenägu

Püha Vaimu väe vahendusel saadud nägemise kaudu tajutav ilmutus mõne sündmuse, inimese või asja kohta.

Mõned näited tähtsatest nägemustest: Hesekieli nägemus viimsest ajast (Hs 37–39), Stefanose nägemus Jeesusest seismas Jumala paremal poolel (Ap 7:55–56), Johannese ilmutus viimse aja kohta (Ilm 4–21), Lehhi ja Nefi nägemus elupuust (1Ne 8, 10–14), Alma noorema nägemus Issanda inglist (Mo 27), Jeredi venna nägemus kõikidest maa elanikest (Et 3:25), nägemus hiilgustest (ÕL 76), nägemused, mis anti Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle Kirtlandi templis (ÕL 110), Joseph F. Smithi nägemus surnute lunastamisest (ÕL 138), Moosese nägemus Jumalast ja tema loodust (Ms 1), Eenoki nägemus Jumalast (Ms 6–7), Joseph Smithi esimene nägemus (JSA 1).

Kui nägemus puudub, muutub rahvas üleannetuks, **Õp** 29:18. Noored mehed näevad nägemusi, **Jl** 3:1 (Ap 2:17). Nägemustega on ta andnud mulle teadmist, **2Ne** 4:23. Ta on Jumala lähedusest saadetud sõnumitooja, **JSA** 1:33. Me usume prohvetlikku kuulutamisse, ilmutustesse, nägemustesse, **UA** 1:7.

NÄGIJA. *Vt ka* Prohvet; Uurim ja Tummim

Keegi, keda Jumal on volitanud nägema

vaimusilmas asju, mida Jumal on maailma eest varjanud (Ms 6:35–38). Ta on ilmutaja ja prohvet (Mo 8:13–16). Mormoni Raamatus õpetas Ammon, et ainult nägija võib kasutada erilisi tõlkijaid Uurimit ja Tummimit (Mo 8:13; 28:16). Nägija teab minevikku, olevikku ja tulevikku. Muistsel ajal kutsuti prohvetit sageli nägijaks (1Sm 9:9; 2Sm 24:11).

Joseph Smith on suur viimse aja nägija (ÕL 21:1; 135:3). Lisaks sellele toetatakse ka Esimest Presidentkonda ja Kaheteistkümne Nõukogu prohvetite, nägijate ja ilmutajatena.

See on tõrges rahvas, kes ütlevad nägijaile: Ärge nähke! ja ennustajaile: Ärge ennustage! **Js** 30:9–10. Ma kasvatan sinu niuete viljast üles parima nägija, **2Ne** 3:6–15. Siin on tarkus; jah, olla nägijaks, ilmutajaks, tõlkijaks ja prohvetiks, **ÕL** 107:92. Issand määras Hyrum Smithi prohvetiks ja nägijaks ja ilmutajaks Kirikule, **ÕL** 124:91–94.

NÄGU, NÄOILME. *Vt* Pale

OBADJA

Vana Testamendi prohvet, kes ennustas ette Edomi hävingut. Võimalik, et ta kuulutas prohvetlikult Joorami valitsemise (848–844 eKr) või Paabeli sissetungi ajal 586 eKr.

Obadja raamat: Raamat Vanas Testamendis. Selles on vaid üks peatükk. Raamatus kirjutas Obadja Edomi allakäigust ja kuulutas prohvetlikult, et päästjad seisavad Siioni mäel.

OHVERDUS. *Vt ka* Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Murtud süda; Sakrament; Veri

Muistsel ajal tähendas ohverdus millegi või kellegi pühakstegemist. Nüüdseks on see hakanud tähendama maistest asjadest loobumist või nendest ilmajäämist Issanda ja tema kuningriigi nimel. Issanda Kiriku liikmed peaksid olema valmis ohverdama kõik Issanda heaks. Joseph Smith õpetas, et „usundil, mis ei nõua kõikide asjade ohverdamist, pole kunagi piisavalt väge, et kutsuda esile eluks ja päästmiseks vajalikku usku". Igavesest vaatenurgast on ohverduse teel saadud õnnistused suuremad kui miski, millest on loobutud.

Pärast seda, kui Aadam ja Eeva heideti Eedeni aiast välja, andis Issand neile ohverdamisseaduse. Selle seaduse juurde kuulus oma karja esmasündinute ohverdamine. See ohverdus sümboliseeris ohverdust, mida teeb Jumala Ainusündinud Poeg (Ms 5:4–8). See komme jätkus kuni Jeesuse Kristuse surmani, mis tegi lõpu loomade ohverdamisele evangeeliumi talitusena (Al 34:13–14). Tänapäeval võtavad Kiriku liikmed sakramendileiba ja -vett Jeesuse Kristuse ohverduse mälestuseks. Kristuse Kiriku liikmetel on palutud tänapäeval ka tuua ohvriks murtud süda ja kahetsev vaim (3Ne 9:19–22). See tähendab seda, et nad on alandlikud, meeltparandavad ja valmis kuuletuma Jumala käskudele.

Aabraham sidus kinni oma poja Iisaki ja pani ta altarile, **1Ms** 22:1–18 (Jb 4:5). Ohverda oma põletusohvreid! **2Ms** 20:24. Ohverdatavad loomad peavad olema veatud, **5Ms** 15:19–21. Sõnakuulmine on parem kui tapaohver, **1Sm** 15:22. Armastamine on rohkem kui kõik põletusohvrid ja muud ohvrid, **Mk** 12:32–33. Me oleme pühitsetud Kristuse ohvriga, **Hb** 10:10–14. Kristus andis end patuohvriks, **2Ne** 2:6–7. See suur ja viimne ohverdus on Jumala Poeg; jah, lõputu ja igavene, **Al** 34:8–14. Põletusohvrid tuleb lõpetada; tooge Jumalale ohvriks murtud süda ja kahetsev vaim! **3Ne** 9:19–20 (Ps 51:18–19; ÕL 59:8). Täna on ohverdamise päev, **ÕL** 64:23 (ÕL 97:12). Kõik need, kes tahavad ohverdades kinni pidada oma lepingutest, võtab Issand vastu, **ÕL** 97:8. Joseph F. Smith nägi õiglaste vaime, kes olid ohverdanud ohvri Päästja ohverduse sarnaselt, **ÕL** 138:13. Lunastus tuli Jumala Poja ristil ohverdamise kaudu, **ÕL** 138:35.

OHVRIAND. *Vt ka* Armuannid; Heaolu tagamine; Kümnis; Ohverdus; Paast, paastumine

And Issandale. Vanas Testamendis viidatakse selle sõnaga sageli ohverdustele või põletusohvritele. Kirikus kasutatakse tänapäeval paastu- ja teisi vabatahtlikke annetusi (sh aeg, anded ja omand) vaeste abistamiseks ja muudel väärilistel alustel.

Te petate mind kümnise ja tõstelõivuga, **Ml** 3:8–10. Lepi enne oma vennaga, ja siis too oma and! **Mt** 5:23–24. Pakkuge kogu oma hing ohvriannina Kristusele! **Om** 1:26. Kui inimene toob anni muidu kui tõsise kavatsusega, ei too see talle mingit kasu, **Mn** 7:6. Preesterluse võtmeid ei võeta enam kunagi ära, kuni Leevi pojad ohverdavad taas ohvrianni Issandale õigemeelsuses, **ÕL** 13:1. Sellel Issanda päeval tuleb sul ohverdada oma ohvriannid ja oma sakramendid Kõigekõrgemale, **ÕL** 59:12. Toogem seepärast kirikuna ja inimestena Issandale ohvriand õigemeelsuses! **ÕL** 128:24.

OMNER. *Vt ka* Moosia, Benjamini poeg; Moosia pojad

Mormoni Raamatus kuningas Moosia poeg. Omner läks koos oma vendadega laamanlastele jutlustama (Mo 27:8–11, 34–37; 28:1–9).

OMNI

Nefi rahva ülestähendusepidaja Mormoni Raamatus, kes kirjutas u 361 eKr (Jm 1:15; Om 1:1–3).

Omni raamat: Raamat Mormoni Raamatus, mis tõlgiti Nefi väikestelt plaatidelt. Raamatus on ainult üks peatükk, kus on kirjas ülevaade nefilaste ja laamanlaste vahelistest sõdadest. Omni kirjutas raamatus vaid kolm esimest salmi. Seejärel anti plaadid edasi järgemisi Amaronile, Kemisile, Abinadomile ja lõpuks Amalekile. Amaleki andis plaadid Sarahemla kuningale Benjaminile.

OOBED. *Vt ka* Boas; Rutt

Vanas Testamendis Boase ja Ruti poeg ning Iisai isa ja kuningas Taaveti vanaisa (Rt 4:13–17, 21–22).

OOMEGA. *Vt* Alfa ja Oomega; Jeesus Kristus

OSADUS. *Vt ka* Armastus; Ühtsus

Viimse aja pühade jaoks käib osadusega kaasas sõbralik seltsipakkumine ning teiste teenimine, meeleülendamine ja tugevdamine.

Armasta oma ligimest nagu iseennast! **3Ms** 19:18 (Mt 19:19; ÕL 59:6). Kui sa pärast pöördud, siis kinnita oma vendi, **Lk** 22:32. Teie olete minu jüngaid, kui teil on armastus isekeskis, **Jh** 13:35. Sööda mu lambaid! **Jh** 21:15–17. Nad anusid, et me lubaksime neil osa võtta pühade abistamisest, **2Kr** 8:1–5. Meie osadus on Isaga ja tema Pojaga, **1Jh** 1:3. Nefilased ja laamanlased olid üksteisega osaduses, **Hl** 6:3. Igaüks pidagu oma vennast lugu nagu iseendast! **ÕL** 38:24–25. Kui te ei ole üks, pole te minu omad, **ÕL** 38:27. Ma võtan sind osadusse, et olla sinu sõber ja vend, **ÕL** 88:133.

PAABEL. *Vt ka* Maailm; Nebukadnetsar

Babüloonia pealinn.

Paabeli asutas Nimrod ja see oli Mesopotaamias ehk Sinearimaal üks vanemaid linnu (1Ms 10:8–10). Ajal, mil inimesed ehitasid Paabeli torni, segas Issand keeled (1Ms 11:1–9; Et 1:3–5, 33–35). Babülonist sai hiljem Nebukadnetsari pealinn. Ta ehitas tohutu linna, mille varemed on tänaseni säilinud. Babülonist sai väga paheline linn ja see on hakanud tollest ajast peale sümboliseerima maailma pahelisust.

Põgenege Paabelist! **Jr** 51:6. Babülon asutatakse ja langeb, **Ilm** 17–18. Babülon hävitatakse, **2Ne** 25:15. Babülon langeb, **ÕL** 1:16. Ma ei säästa ühtegi, kes jääb Babüloni, **ÕL** 64:24. Minge välja Babülonist! **ÕL** 133:5, 7, 14.

PAASAPÜHAD. *Vt ka* Jumala Tall; Viimane söömaaeg

Paasapühi hakati pidama selleks, et aidata Iisraeli lastel meeles pidada aega, mil hävitaja ingel möödus nende majadest ja vabastas nad egiptlaste käest (2Ms 12:21–28; 13:14–15). Veatud talled, kelle verd kasutati muiste Iisraeli päästmise tunnustähena, sümboliseerivad Jeesust Kristust, Jumala Talle, kelle ohverdus lunastas kogu inimkonna.

See on paasatalle seadlus, **2Ms** 12:43. Jeesus ja tema apostlid pidasid paasapühi viimasel õhtusöömaajal, **Mt** 26:17–29 (Mk 14:12–25). Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patud, **Jh** 1:29, 36. Meie paasatall Kristus on tapetud, **1Kr** 5:7. Meid on lunastatud Kristuse kui veatu talle verega, **1Pt** 1:18–19. Uskuge Jumala Tallesse, kes võtab ära maailma patud! **Al** 7:14. Pühasid, kes elavad Tarkuse Sõna järgi, hoitakse nii, nagu hoiti Iisraeli lapsi, **ÕL** 89:21. Tall on tapetud maailma rajamisest peale, **Ms** 7:47.

PAAST, PAASTUMINE. *Vt ka*
Armuannid; Heaolu tagamine; Ohvriand; Vaene

Vabatahtlik loobumine söögist ja joogist, mille eesmärgiks on läheneda Issandale ja paluda temalt õnnistusi. Kui üksikisikud ja rühmad paastuvad, peaksid nad ka palvetama, et mõista Jumala tahet ning tugevdada oma vaimsust. Tõelised uskujad on alati paastunud.

Tänapäeval on Kirikus üks hingamispäev kuus määratud paastumise tarbeks. Sel ajal on Kiriku liikmed kakskümmend neli tundi ilma toidu ja veeta. Seejärel annetavad nad Kirikule raha, mille nad oleksid muidu kulutanud nendeks eineteks vajaliku toidu peale. Seda raha kutsutakse paastuannetuseks. Kirik kasutab paastuannetusi vaeste ja abivajajate abistamiseks.

Me paastusime ja otsisime oma Jumalat, **Esr** 8:21–23, 31. Ma paastusin ja palvetasin taeva Jumala ees, **Ne** 1:4. Paastuge minu pärast; kolm päeva ärge sööge ega jooge! **Est** 4:16. Ma kurnasin oma hinge paastumisega, **Ps** 35:13. Eks ole ju mulle meeldiv paast niisugune, **Js** 58:3–12. Ma pöörasin oma näo Issanda Jumala poole, otsides palvega, paastudes, **Tn** 9:3. Pöörduge minu poole kõigest südamest, paastudes! **Jl** 2:12. Niinive uskus Jumalasse ja kuulutas paastu, **Jn** 3:5. Jeesus paastus nelikümmend päeva, **Mt** 4:2 (2Ms 34:28; 1Kn 19:8; Lk 4:1–2). Et su paastumine ei oleks nähtav inimestele, **Mt** 6:18 (3Ne 13:16). Seesinane sugu ei lähe muidu välja kui aga palve ja paastumisega, **Mt** 17:21. Jätkake paastumises ja palves! **Om** 1:26 (4Ne 1:12). Nad hakkasid paastuma ja palvetama Issanda, oma Jumala poole, **Mo** 27:22. Ma olen paastunud ja palvetanud palju päevi, et ma võiksin neist asjust ise teada saada, **Al** 5:46. Jumala lapsed kogunesid paastumises ning vägevas palves, **Al** 6:6. Moosia pojad olid pühendanud ennast rohkele palvetamisele ja paastumisele, **Al** 17:3, 9. Paljude nefilaste surmale järgnes paastumise ja palvetamise aeg, **Al** 28:5–6. Nad paastusid palju ja palvetasid palju, **Al** 45:1 (Hl 3:35). Sinu toit olgu valmistatud pühendunud südamega, et sinu paast oleks täiuslik, **ÕL** 59:13–14. Teil tuleb jätkata palves ja paastumises, **ÕL** 88:76.

PAGANAD

Pühakirjades kasutatu kohaselt on sõna *paganad* mitmetähenduslik. Vahel osutab see inimestele, kes ei põlvne iisraellastest, vahel inimestele, kes ei põlvne juutidest, ja vahel rahvastele, kellel puudub evangeelium, kuigi nende seas võivad olla mõned iisraeli verd inimesed. Viimane tähendus on eriti iseloomulik selle sõna kasutamisele Mormoni Raamatus ning Õpetuses ja Lepingutes.

Iisraellased ei tohtinud abielluda mitte-iisraellastega (paganatega), **5Ms** 7:1–3. Issand tuleb paganaile valguseks, **Js** 42:6. Peetrusel kästi viia evangeelium paganatele, **Ap** 10:9–48. Jumal on ka paganaile andnud meeleparanduse, **Ap** 11:18. Me oleme ristitud üheks kirikuks, olgu juudid või kreeklased (paganad), **1Kr** 12:13. Paganad peaksid olema kaaspärijad Kristuses evangeeliumi kaudu, **Ef** 3:6. Mormoni Raamat kirjutati paganatele, **Mormoni Raamatu tiitelleht** (Mr 3:17). Paganate seas üks mees läks paljudele vetele, **1Ne** 13:12. Teisi raamatuid tuli esile paganatelt, **1Ne** 13:39. Evangeeliumi täius tuleb paganatele, **1Ne** 15:13 (3Ne 16:7; ÕL 20:9). See maa saab vabaduse maaks paganatele, **2Ne** 10:11. Paganad sarnanevad metsõlipuuga, **Jb** 5. Evangeelium tuleb esile paganate aegadel, **ÕL** 45:28 (ÕL 19:27). Sõna läheb maa äärteni välja, kõigepealt paganatele ja siis juutidele, **ÕL** 90:8–10. Seitsekümmend peavad olema erilisteks tunnistajateks paganatele, **ÕL** 107:25. Saatke minu kiriku vanemad pöörduma kõigi rahvaste poole, kõigepealt paganate ja seejärel juutide poole, **ÕL** 133:8.

PAHANDAMA

Jumalikku seadust rikkuma, patustama, tekitama ebamugavust või kahju; samuti kellelegi pahameelt või tüli tegema.

Petetud vend paneb rohkem vastu kui tugev linn, **Õp** 18:19. Kui su parem silm sind pahandab, siis kisu ta välja, **Mt** 5:29. Kes pahandab ühe neist pisukesist, kes minusse usuvad, sellele oleks parem, et ta uputataks mere sügavusse, **Mt** 18:6 (ÕL 121:19–22). Kui sinu vend või õde sind pahandab ja tunnistab üles, tuleb sul leppida, **ÕL** 42:88. Millegi muuga ei pahanda inimene Jumalat kui

need, kes ei tunnusta tema kätt ja ei kuuletu tema käskudele, **ÕL** 59:21.

PAHELINE, PAHELISUS. *Vt ka*
Jumalakartmatu, jumalatu; Patt; Pimedus, vaimne; Roojasus; Õigemeelsusetus

Kurjus, süüteod; sõnakuulmatus Jumala käskudele.

Kuidas tohiksin siis teha seda suurt kurja ja pattu Jumala vastu? **1Ms** 39:7–9. Jehoova on õelatest kaugel, aga Ta kuuleb õigete palveid, **Õp** 15:29. Õela valitsedes rahvas ägab, **Õp** 29:2 (ÕL 98:9). Lükake siis kurjategija endi seast välja! **1Kr** 5:13. Me maadleme taevaaluste kurjuse vaimudega, **Ef** 6:12. Tulge välja paheliste seast ja ärge puutuge nende asju, mis pole puhtad! **Al** 5:56–57 (ÕL 38:42). See on paheliste lõplik seisund, **Al** 34:35 (Al 40:13–14). Pahelisus ei ole kunagi olnud õnn, **Al** 41:10. Pahelisi karistatakse paheliste kaudu, **Mr** 4:5 (ÕL 63:33). Sel tunnil tuleb õigete ja paheliste täielik eraldamine, **ÕL** 63:54. Nõnda tuleb paheliste lõpp, **JSM** 1:55.

PAHORAN

Kolmas nefi rahva ülemkohtunik Mormoni Raamatus (Al 50:39–40; 51:1–7; 59–62).

PALE

Inimese tavaline näoilme, mis peegeldab sageli vaimulaadi ja meeleolu.

Nende näoilme tunnistas nende endi vastu, **Js** 3:9. Kuninga näojume kahvatas ja ta mõtted kohutasid teda, **Tn** 5:6. Ta nägu oli otsekui välk, **Mt** 28:3. Tema pale oli otsekui päike, **Ilm** 1:16. Kas te olete saanud Jumala peegelpildi oma näoilmesse, **Al** 5:14, 19. Ammon nägi, et kuninga pale on muutunud, **Al** 18:12. Paastuge ja palvetage rõõmustava südame ja rõõmsa palgega! **ÕL** 59:14–15. Tema pale säras eredamalt kui päike, **ÕL** 110:3.

PALUMA. *Vt ka* Palve

Küsima või paluma Jumalalt mingit erilist abi.

Paluge, siis antakse teile! **Mt** 7:7. Kui kellelgi teist on puudu tarkusest, see palugu Jumalalt, **Jk** 1:5 (JSA 1:9–20). Palute minult usus, **1Ne** 15:11. Kui te ei mõista neid sõnu, siis on see seepärast, et te ei küsi, **2Ne** 32:4. Paluge siira südamega! **Mo** 4:10. Jumal annab teile kõik, mis on õige, mida te palute usus, **Mo** 4:21. Küsige Jumalalt, kas need asjad ei ole mitte õiged! **Mn** 10:4. Nad armastavad pigem pimedust kui valgust; seepärast nad ei taha paluda minult, **ÕL** 10:21. Teil on kästud paluda kõigis asjades juhatust Jumalalt, **ÕL** 46:7.

PALVE. *Vt ka* Aamen; Jumalakummardamine; Mõtisklema; Paluma

Aupaklik suhtlemine Jumalaga, mille vältel tänatakse ja palutakse õnnistusi. Palved on suunatud meie Taevasele Isale Jeesuse Kristuse nimel. Palved võivad olla kas valjuhäälsed või vaiksed. Palveks võivad olla ka mõtted, kui need on suunatud Jumalale. Õigete laul võib olla Jumalale nagu palve (ÕL 25:12).

Palve eesmärgiks ei ole muuta Jumala tahet, vaid kindlustada endale ja teistele õnnistused, mida Jumal on juba nõus andma, kuid selleks, et neid saada, tuleb meil neid paluda.

Me palvetame Isa poole Kristuse nimel (Jh 14:13–14; 16:23–24). Kristuse nimel palvetamine on tõepoolest võimalik, kui meie soovid ühtivad Kristuse soovidega (Jh 15:7; ÕL 46:30). Siis palume me seda, mida Jumalal on niisiis võimalik anda (3Ne 18:20). Mõned palved jäävad vastuseta, kuna need ei kujuta mingil viisil Kristuse soovi, vaid nende taga on selle asemel inimese omakasupüüdlikkus (Jk 4:3; ÕL 46:9). Tõepoolest, kui me palume Jumalalt midagi ebaõiglast, pöördub see meie süüdimõistmiseks (ÕL 88:65).

Sel ajal hakati Issanda nime appi hüüdma, **1Ms** 4:26. Altari paigas Aabraham hüüdis appi Issanda nime, **1Ms** 13:4. Aabrahami sulane palvetas ja palus abi, et iisakile naist leida, **1Ms** 24:10–19. Jäägu see minust kaugele, teeksin pattu Jehoova vastu, kui ma lakkaksin palvetamast teie eest, **1Sm** 12:23. Jehoova kuuleb õigete palveid, **Õp** 15:29. Te leiate minu, kui te nõuate mind kõigest oma südamest, **Jr** 29:12–13. Palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad! **Mt** 5:44 (Lk 6:28; 3Ne 12:44). Palu oma Isa, kes on salajas! **Mt** 6:5–8 (3Ne 13:5–8). Teie palvetage siis nõnda!

Mt 6:9–13 (Lk 11:2; 3Ne 13:9). Paluge, siis antakse teile! **Mt** 7:7 (3Ne 14:7; ÕL 4:7; 6:5; 66:9). Jeesus läks üles mäele üksipäini palvetama, **Mt** 14:23. Valvake ja paluge, et te kiusatusse ei satuks! **Mt** 26:41 (Mk 14:38; 3Ne 18:15–18; ÕL 31:12). Ta palugu usus, ilma kahtlemata, **Jk** 1:5–6 (ÕL 42:68; 46:7). Õige inimese vägev palve suudab palju, **Jk** 5:16. Võtke kuulda Vaimu, kes õpetab inimest palvetama! **2Ne** 32:8–9. Ma hüüdsin teda vägevas palves, **En** 1:4. Ma olen paastunud ja palvetanud palju päevi, **Al** 5:45–46 (Al 26:22). Nad olid pühendanud ennast rohkele palvetamisele ja paastumisele, **Al** 17:3. Kas teil on meeles, mida Seenos on öelnud palve ehk kummardamise kohta? **Al** 33:3. Alandage end ja jätkake palves! **Al** 34:18–27. Kõikides oma toimetustes pea nõu Issandaga! **Al** 37:37. Te peate alati palvetama Isa poole minu nimel, **3Ne** 18:19–20. Palvetage oma peredes! **3Ne** 18:21. Jeesus palvetas Isa poole, **3Ne** 19:31–34 (Jh 17; 3Ne 18:16). Ta käskis neil mitte lakata palvetamast oma südames, **3Ne** 20:1. Kui ta palvetab Jumala poole muidu kui tõsise kavatsusega, ei too see talle mingit kasu, **Mn** 7:6–9. Ära palu seda, mida sa ei peaks! **ÕL** 8:10. Palveta alati, et sinust võiks saada vallutaja! **ÕL** 10:5. Ma käsin sind, et sa pead palvetama nii häälega kui ka oma südames, **ÕL** 19:28. Vaim antakse teile usu palve kaudu, **ÕL** 42:14. Mine palvekotta ja ohverda oma sakramendid! **ÕL** 59:9 (Mt 21:13). Lapsevanematel tuleb õpetada oma lapsi palvetama, **ÕL** 68:28. Issand, nende Jumal, oli aeglane nende palveid kuulda võtma, **ÕL** 101:7–8 (Mo 21:15). Ole alandlik, ja Issand, sinu Jumal, vastab sinu palvetele! **ÕL** 112:10. Aadamal kästi hüüda Jumala poole Poja nimel, **Ms** 5:8. Isa ja Poeg ilmusid Joseph Smithile vastuseks tema palvele, **JSA** 1:11–20.

PARADIIS. *Vt ka* Taevas

See osa vaimumaailmast, kus siit elust lahkunud õigemeelsed vaimud ootavad keha ülestõusmist. See on õnne- ja rahuseisund.

Pühakirjades kasutatu kohaselt tähendab *paradiis* ka vaimude maailma (Lk 23:43), selestilist kuningriiki (2Kr 12:4) ja maa hiilgavat tuhandeaastast seisundit (UA 1:10).

Kes võidab, sellele ma annan süüa elupuust, mis on Jumala paradiisis, **Ilm** 2:7. Jumala paradiis peab üle andma õigemeelsete vaimud, **2Ne** 9:13. Õigemeelsete vaimud võetakse vastu õnne seisundisse, mida kutsutakse paradiisiks, **Al** 40:11–12. Jeesuse jüngrid olid kõik läinud Jumala paradiisi, peale kolme, **4Ne** 1:14. Ma lähen varsti puhkama Jumala paradiisi, **Mn** 10:34. Kristus teenis õigemeelseid vaime paradiisis, **ÕL** 138.

PARANDAMA, PARANEMINE. *Vt* Tervendama, tervenemine

PARTRIDGE, EDWARD

Kiriku varajane liige ja juht pärast selle taastamist kaasajal. Edward Partridge teenis Kirikus esimese piiskopina (ÕL 36; 41:9–11; 42:10; 51:1–18; 115; 124:19).

PATRIARH. *Vt ka* Evangeeliumi kuulutaja; Isa, surelik; Melkisedeki preesterlus; Patriarhaalsed õnnistused

Pühakirjades räägitakse kahte liiki patriarhidest: 1) Melkisedeki preesterluse amet, millesse mees pühitsetakse ja mida kutsutakse vahel evangeeliumi kuulutajaks; 2) isa perekonnas või suguvõsa esiisa. Ametisse pühitsetud patriarhid annavad väärilistele Kiriku liikmetele erilisi õnnistusi.

Ametisse pühitsetud patriarhid: Tema on pannud mõned prohveteiks ja mõned evangeeliumi kuulutajaiks, **Ef** 4:11 (UA 1:6). Kaheteistkümne kohuseks on pühitseda ametisse evangeelsed teenijad, **ÕL** 107:39. Hyrum võib võtta preesterluse ja patriarhi ameti, **ÕL** 124:91–92, 124 135:1.

Isad: Jaakob õnnistas oma poegi ja nende järeltulijaid, **1Ms** 49:11–28. Olgu lubatud teie peavanemast Taavetist lausa öelda, **Ap** 2:29. Lehhi andis nõu ja õnnistuse oma järelpõlvedele, **2Ne** 4:3–11. Minust sai õiguspärane pärija, kes hoiab isadele kuuluvat õigust, **Aabr** 1:2–4.

PATRIARHAALSED ÕNNISTUSED. *Vt ka* Evangeeliumi kuulutaja; Isa, surelik; Patriarh

Õnnistused, mida annavad väärilistele Kiriku liikmetele ametisse pühitsetud patriarhid. Patriarhaalse õnnistuse juurde kuulub Issanda nõuanne õnnistuse saajale ja selles

tehakse teatavaks selle inimese põlvneminе Iisraeli kojas. Isad võivad anda erilisi õnnistusi oma pere patriarhidena, kuid selliseid õnnistusi Kirik üles ei tähenda ega säilita.

Iisrael sirutas oma parema käe ja pani Efraimi pea peale, **1Ms** 48:14. Jaakob õnnistas oma poegi ja nende seemet, **1Ms** 49. Lehhi õnnistas oma järeltulijaid, **2Ne** 4:3–11.

PATT. *Vt ka* Jumalakartmatu, jumalatu; Jäle, jäledus; Pahandama; Paheline, pahelisus; Roojasus; Vastuhakk; Õigemeelsusetus

Tahtlik sõnakuulmatus Jumala käskude suhtes.

Kes oma üleastumisi varjab, ei jõua sihile, **Õp** 28:13. Kuigi teie patud on helepunased, saavad need lumivalgeks, **Js** 1:18. Patustajad surevad ja õigemeelsed päästetakse, **Hs** 18. Jumala Tall võtab ära maailma patud, **Jh** 1:29. Lase ennast ristida ja oma patud ära pesta! **Ap** 22:16. Patu palk on surm, **Rm** 6:23. Kes mõistab teha head ja ei tee seda, sellele on see patuks, **Jk** 4:17. Teed sa mind selliseks, et ma hakkan värisema patu ilmnemisel, **2Ne** 4:31. Häda kõikidele nendele, kes surevad oma pattudes! **2Ne** 9:38. Nad ei võinud vaadata patule muidu, kui jäledust tundes, **Al** 13:12. Ära arva, et sind taastatakse patust õnne! **Al** 41:9–10. Issand ei saa vaadata patule mitte vähimagi mööndusega, **Al** 45:16 (ÕL 1:31). Väikesed lapsed pole võimelised pattu tegema, **Mn** 8:8. Meeleparandus tähendab pattude ülestunnistamist ja hülgamist, **ÕL** 58:42–43. Selle patt, kes ei andesta, on suurem, **ÕL** 64:9. Kes patustab suurema valguse vastu, saab osaks suurema süüdimõistmise, **ÕL** 82:3. Sellele hingele, kes patustab, tulevad eelnevad patud tagasi, **ÕL** 82:7. Kui me hakkame varjama oma patte, siis taevad eemalduvad, **ÕL** 121:37.

PATTEN, DAVID W.

Viimse aja evangeeliumi ajajärgul valitud esimese Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi liige. David Patten oli taastatud Kirikus esimene märter, kes tapeti Crookedi jõe lahingus Missouri osariigis 1838. a.

Kutsutud korda ajama oma äriasjad ja tegema misjonitööd, **ÕL** 114:1. Võeti Issanda juurde, **ÕL** 124:19, 130.

PATTUDE ANDEKSSAAMINE. *Vt ka* Andestama; Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Meeleparandus

Andestus pahateo eest tingimusel, et tehakse meeleparandus. Pattude andekssaamine on saanud võimalikuks Jeesuse Kristuse lepituse läbi. Inimene saab oma patud andeks, kui tal on usku Kristusesse, kui ta parandab meelt oma pattudest, saab osa ristimistalitusest ja käte pealepanemise talitusest Püha Vaimu anni saamiseks ning kuuletub Jumala käskudele (UA 1:3–4).

Kuigi teie patud on helepunased, saavad need lumivalgeks, **Js** 1:16–18. See on minu veri, mis paljude eest valatakse pattude andeksandmiseks, **Mt** 26:28 (Hb 9:22–28; ÕL 27:2). Parandage meelt ja laske ennast ristida pattude andekssaamiseks! **Ap** 2:38 (Lk 3:3; ÕL 107:20). Igaüks, kes usub Jeesusesse, saab pattude andeksandmise, **Ap** 10:43 (Mo 3:13). Kristus on allikas, millest nad võivad otsida andestust pattudele, **2Ne** 25:26. Et meie patud oleksid andeks antud, peame hoolitsema vaeste ja abivajajate eest, **Mo** 4:11–12, 26. Kes iganes parandab meelt, võib nõuda halastust oma pattude andekssaamiseks, **Al** 12:34. Käskude täitmine toob pattude andekssaamise, **Mn** 8:25. Aaroni preesterlus hoiab vee alla kastmise teel pattude andekssaamiseks sooritatava ristimise võtmeid, **ÕL** 13:1 (ÕL 84:64, 74; UA 1:4). Mina, Issand, ei pea nende patte enam meeles, **ÕL** 58:42–43 (Hs 18:21–22). Neile jagati teadmisi asenduslikust ristimisest pattude andekssaamiseks, **ÕL** 138:33.

PAULUS. *Vt ka* Pauluse kirjad

Apostel Uues Testamendis. Pauluse heebreakeelne nimi oli Saulus ja teda kutsuti selle nime järgi, kuni ta alustas oma misjonit paganate seas. Ta oli varem Kirikut taga kiusanud, kuid hakkas uskuma selle õigsusesse, kui nägi nägemust Jeesusest Kristusest. Paulus käis kolmel suurel misjonirännakul ja kirjutas pühadele palju kirju. Neliteist neist kirjadest moodustavad tänapäeval osa Uuest Testamendist. Ta viidi lõpuks vangina Rooma ja tapeti arvatavasti 65. aasta kevadel.

Tal oli hea meel, et Stefanost kividega visati, **Ap** 7:57–8:1. Kiusas taga pühasid, **Ap** 8:3. Oli minemas Damaskusesse, kui Jeesus talle ilmus, **Ap** 9:1–9. Ananias ristis ta, **Ap** 9:10–18. Käinud Araabias, läks ta uuesti Damaskusesse jutlustama, **Ap** 9:19–25 (Gl 1:17). Läks kolm aastat pärast usule pöördumist tagasi Jeruusalemma, **Ap** 9:26–30 (Gl 1:18–19). Läks kolmele misjonirännakule, jutlustades evangeeliumi ning asutades Kiriku kogudusi ühel- ja teiselpool Rooma keisririigis, **Ap** 13:1–14:26; 15:36–18:22; 18:23–21:15. Kui ta naases pärast oma kolmandat misjonit Jeruusalemma, siis ta vahistati ja saadeti Kaisareasse, **Ap** 21:7–23:35. Oli Kaisareas vangis kaks aastat, **Ap** 24:1–26:32. Saadeti kohtumõistmiseks Rooma ja tegi teel läbi laevahuku, **Ap** 27:1–28:11.

PAULUSE KIRJAD. *Vt ka* Paulus; kirjade pealkirjad

Neliteist raamatut Uues Testamendis, mis olid algselt apostel Pauluse kirjad Kiriku liikmetele. Need võib jagada järgmistesse rühmadesse:

Esimene ja teine kiri tessalooniklastele (50–51 pKr)

Paulus kirjutas kirjad tessaloonikiastele Korintosest oma teise misjonirännaku ajal. Tema tööd Tessaloonikas kirjeldatakse Apostlite tegude 17. peatükis. Ta tahtis naasta Tessaloonikasse, kuid ei saanud seda teha (1Ts 2:18). Seetõttu saatis ta Timoteose pöördunuid rõõmustama ja tooma temale sõna, kuidas neil läheb. Esimese kirja kirjutas ta tänulikkusest Timoteose tagasituleku eest. Teise kirja kirjutas ta veidi aega hiljem.

Esimene ja teine kiri korintlastele, kiri galaatlastele, kiri roomlastele (55–57 pKr)

Paulus kirjutas kirjad korintlastele oma kolmanda misjonirännaku ajal, et vastata küsimustele ja teha lõpp korratusele Korintose pühade seas.

Kiri galaatlastele võis olla kirjutatud *mitmele* Kiriku üksusele terves Galaatias. Mõned Kiriku liikmed olid hülgamas evangeeliumi, soosides juutide seadust. Selles kirjas selgitas Paulus Moosese seaduse otstarvet ja vaimse usundi väärtust.

Paulus kirjutas kirja roomlastele Korintosest osalt selleks, et valmistada Rooma pühasid ette tema loodetavaks külaskäiguks. Selles kirjas kinnitatakse ka õpetusi, mille üle vaidlesid mõned juudid, kes olid võtnud omaks kristluse.

Kirjad filiplastele, koloslastele, efeslastele, Filemonile ja heebrealastele (60–62 pKr)

Paulus kirjutas need kirjad, kui ta oli esimest korda Roomas vangis.

Paulus kirjutas kirja filiplastele peamiselt selleks, et väljendada oma tänulikkust ja kiindumust Filippi pühade vastu ning et tuua neile rõõmu, kuna tema pikk vangistus tegi neile meelehärmi.

Paulus kirjutas kirja koloslastele, kui oli saanud teate, et Kolossa pühad olid langemas suurde eksimusse. Nad uskusid, et täiuslikkus tuleb pigem pelgast väliste talituste hoolikast järgimisest kui kristliku iseloomu kasvatamisest.

Kiri efeslastele on väga tähtis, kuna seal on kirjas Pauluse õpetused Kristuse Kiriku kohta.

Kiri Filemonile on erakiri orjast Oneesimosest, kes oli röövinud oma isandat Filemoni ja põgenenud Rooma. Paulus saatis Oneesimose isanda juurde tagasi, kaasas see kiri, milles ta palub, et Oneesimosele andestataks.

Paulus kirjutas kirja heebrealastele, Kiriku juudi rahvusest liikmetele, veenmaks neid selles, et Moosese seadus oli Kristuses täide läinud ja et Kristuse evangeeliumi seadus on tulnud selle asemele.

Esimene ja teine kiri Timoteosele, kiri Tiitusele (64–65 pKr.)

Paulus kirjutas need kirjad pärast seda, kui ta Roomas esimest korda vanglast vabastati.

Paulus läks Efesosse, kuhu ta jättis Timoteose, et peatada teatud teooriate levik, kavatsedes hiljem sinna tagasi minna. Timoteosele kirjutas ta oma esimese kirja arvatavasti Makedooniast, et anda talle nõu ja innukust tema kohustuste täitmisel.

Paulus kirjutas kirja Tiitusele ajal, mil ta oli vanglast väljas. Ta võis olla käinud Kreetal, kus Tiitus teenis. Kiri käsitleb peamiselt õigemeelset elu ja korda Kirikus.

Paulus kirjutas oma teise kirja Timoteosele, kui oli vangis teist korda, veidi enne

oma märtrisurma. Selles kirjas on Pauluse viimased sõnad ning see näitab, millise imelise vapruse ja usaldusega ta surmaga silmitsi seisis.

PEAINGEL. *Vt ka* Aadam; Miikael

Miikael ehk Aadam on peaingel ehk tähtsaim ingel.

Issand tuleb taevast alla sõjahüüuga, peaingli häälega, **1Ts** 4:16. Miikael on peaingel, **Jd** 1:9 (ÕL 29:26; 88:112; 128:20–21).

PEALAGI. *Vt* Kolgata

PEALIK

Väejuht Rooma sõjaväes, kelle alluvuses oli viiekümne- kuni sajameheline väeüksus. Selline väeüksus moodustas ühe kuuekümnendiku Rooma leegionist. (Vt Mt 8:5; Lk 23:47; Ap 10:1–8.)

PEETEL

Tähendab heebrea keeles „Jumala koda" ja on üks pühamaid paiku Iisraelis. Asub umbes kuusteist kilomeetrit Jeruusalemmast põhjapool. Siia ehitas Aabraham oma altari, kui ta esimest korda Kaananimaale jõudis (1Ms 12:8; 13:3). Siin nägi Jaakob nägemuses redelit, mille ots ulatus taevasse (1Ms 28:10–19). See oli püha paik ka Saamueli päevil (1Sm 7:16; 10:3).

PEETRUS

Uues Testamendis tunti Peetrust algselt Siimonana (2Pt 1:1), Betsaida kalamehena, kes elas koos oma naisega Kapernaumas. Jeesus tegi terveks Peetruse ämma (Mk 1:29–31). Peetrus kutsuti koos oma venna Andreasega Jeesuse Kristuse jüngriks (Mt 4:18–22; Mk 1:16–18; Lk 5:1–11). Issand andis talle arameakeelseks nimeks Keefas, mille tähenduseks on „nägija" või „kivi" (Jh 1:40–42; JST, Jh 1:42). Kuigi Uues Testamendis mainitakse mõnda Peetruse surelikku nõrkust, selgitatakse seal ka seda, et ta sai neist jagu ning sai tugevaks läbi oma usu Jeesusesse Kristusesse.

Peetrus tunnistas, et Jeesus on Kristus ja Jumala poeg (Jh 6:68–69) ning Issand valis ta hoidma kuningriigi võtmeid maa peal (Mt 16:13–18). Peetrus nägi Kirgastamise mäel nii muudetud Päästjat kui ka Moosest ja Eelijat (Mt 17:1–9).

Peetrus oli oma eluajal peaapostel. Pärast Päästja surma, ülestõusmist ja taevasseminekut kutsus tema Kiriku kokku ja juhatas apostli ametissekutsumist Juudas Iskarioti asemele (Ap 1:15–26). Peetrus ja Johannes tegid terveks mehe, kes oli sünnist saadik halvatud (Ap 3:1–16), ja nad vabastati imekombel vanglast (Ap 5:11–29; 12:1–19). Just Peetruse teenimistöö kaudu jõudis evangeelium esimest korda paganateni (Ap 10–11). Viimsel ajal tuli Peetrus koos Jaakobuse ja Johannesega taevast ning andis Melkisedeki preesterluse ja selle võtmed Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle (ÕL 27:12–13; 128:20).

Peetruse esimene kiri: Esimene kiri kirjutati „Paabelist" (arvatavasti Roomast) ja saadeti pühadele nüüdisaegsesse Väike-Aasiasse peagi pärast seda, kui Nero hakkas kristlasi taga kiusama.

Peatükis 1 räägitakse Kristuse surelikkusele eelnevast pühitsemisest Lunastaja rolli. Peatükkides 2 ja 3 selgitatakse, et Kristus on Kiriku nurgakivi, et pühadel on kuninglik preesterlus ja et Kristus kuulutas vangis olevaile vaimudele. Peatükkides 4 ja 5 selgitatakse, milleks on surnuile kuulutatud evangeeliumi ja miks peavad vanemad karja hoidma.

Peetruse teine kiri: Peatükis 1 manitsetakse pühasid tegema kindlaks oma kutsumine ja valik. Peatükis 2 hoiatatakse valeõpetajate eest. Peatükis 3 räägitakse viimsest ajast ja Kristuse teisest tulemisest.

PEIGMEES. *Vt ka* Jeesus Kristus

Jeesus Kristus on pühakirjades Peigmehe võrdkuju. Kirik on Tema sümboolne pruut.

Kümme neitsit läksid välja peigmehele vastu, **Mt** 25:1–13. Kellel on pruut, see on peigmees, **Jh** 3:27–30. Õndsad on need, kes Talle pulma õhtusöömaajale on kutsutud, **Ilm** 19:5–10. Olge Peigmehe tulekul valmis! **ÕL** 33:17. Seadke end valmis Peigmehe tulekuks, **ÕL** 65:3.

PELEG

Vanas Testamendis Eeberi poeg ja Seemi

pojapoja pojapoeg. Tema päevil jagunes maa (1Ms 10:22–25).

PENTATEUH. *Vt ka* Esimene Moosese raamat; Kolmas Moosese raamat; Mooses; Neljas Moosese raamat; Teine Moosese raamat; Vana Testament; Viies Moosese raamat

Vana Testamendi viie esimese raamatu ehk Moosese viie raamatu koondnimetus. Juudid kutsuvad neid raamatuid tooraks ehk Iisraeli seaduseks. Need kirjutas Mooses (1Ne 5:10–11).

PEREAJALUGU. *Vt* Sugupuu; Surnute päästmine

PEREKOND. *Vt ka* Abielu; Ema; Isa, surelik; Laps, lapsed

Pühakirjades kasutatu kohaselt koosneb perekond mehest ja naisest, lastest ja vahel ka teistest sugulastest, kes elavad samas majas või kellel on sama perepea. Perekonnaks võib olla ka üksikvanem koos lastega, mees ja naine ilma lasteta või isegi omaette elav inimene.

Üldine: Sinu nimel õnnistavad endid kõik suguvõsad maa peal, **1Ms** 12:3 (1Ms 28:14; Aabr 2:11). Ma olen kõigi Iisraeli suguvõsade Jumal, **Jr** 31:1. Isa lasteks nimetatakse kõiki suguvõsasid taevas ja maa peal, **Ef** 3:14–15. Aadamale ja Eevale sündis kogu maa perekond, **2Ne** 2:20. Sinu hiilgus on seemne jätkumine igavesti, **ÕL** 132:19. Ma annan talle igavese elu kroone igavestes maailmades, **ÕL** 132:55. Laste pitseerimine oma vanemate külge on osa aegade täiuse ajajärgu suurest tööst, **ÕL** 138:48. Ma lõin nad meheks ja naiseks ja ütlesin neile: Olge viljakad ja paljunege! **Ms** 2:27–28. Inimesel ei ole hea olla üksi, **Ms** 3:18. Aadam ja Eeva nägid vaeva üheskoos, **Ms** 5:1.

Lastevanemate kohustused: Aabraham käsib oma poegi hoida Issanda teed, **1Ms** 18:17–19. Kinnita neid sõnu oma lastele kõvasti! **5Ms** 6:7 (5Ms 11:19). Kes oma poega armastab, karistab teda, **Õp** 13:24 (Õp 23:13). Õpeta poisile teed, mida ta peab käima! **Õp** 22:6. Naudi elu naisega, keda sa armastad! **Kg** 9:9. Kõik su lapsed on Issanda õpilased, **Js** 54:13 (3Ne 22:13). Kasvatage neid Issanda manitsuses! **Ef** 6:1–4 (En 1:1). Kui keegi enese omaste eest ei kanna hoolt, see on usu ära salanud, **1Tm** 5:8. Ta õhutas neid kogu vanemliku õrnusega, **1Ne** 8:37. Me räägime Kristusest, et meie lapsed võiksid teada, millisest allikast nad võiksid otsida, **2Ne** 25:26. Nende mehed ja naised armastavad oma lapsi, **Jb** 3:7. Õpetage neid üksteist armastama ja üksteist teenima! **Mo** 4:14–15. Kaitske oma perekondi koguni verevalamiseni välja! **Al** 43:47. Palvetage oma peredes, et teie naised ja teie lapsed oleksid õnnistatud! **3Ne** 18:21. Vanemad peavad õpetama oma lastele evangeeliumi, **ÕL** 68:25. Igal mehel on kohustus hoolt kanda omaenda pere eest, **ÕL** 75:28. Kõigil lastel on õigus nõuda oma vanematelt, **ÕL** 83:4. Kasvatage oma lapsed üles valguses ja tões! **ÕL** 93:40. Sea korda omaenda koda! **ÕL** 93:43–44, 50. Preesterluse hoidjad peaksid mõjutama teisi vaid teesklematu armastusega, **ÕL** 121:41. Aadam ja Eeva tegid kõik asjad teatavaks oma lastele, **Ms** 5:12.

Lapse kohustused: Sa pead oma isa ja ema austama, **2Ms** 20:12. Kuule, mu poeg, oma isa õpetust! **Õp** 1:8 (Õp 13:1; 23:22). Jeesus oli oma vanematele allaheitlik, **Lk** 2:51. Jeesus tegi oma isa tahtmist, **Jh** 6:38 (3Ne 27:13). Kuulake oma vanemate sõna Issandas! **Ef** 6:1 (Kl 3:20). Kui lapsed parandavad meelt, siis pööratakse sinu meelepaha kõrvale, **ÕL** 98:45–48. Eeva ustavad tütred kummardasid tõelist ja elavat Jumalat, **ÕL** 138:38–39.

Igavene perekond: Õpetuses ja Lepingutes on paika pandud abielusuhte ja perekonna igavikulisus. Selestiline abielu ja perekonna jätkumine võimaldavad abikaasadel saada jumalateks (ÕL 132:15–20).

PESEMA, PESEMINE. *Vt ka* Lepitama, lepitus; Ristima, ristimine

Puhastama füüsiliselt või vaimselt. Sümboolselt võib meeltparandav inimene pattudest koormatud elust ja selle tagajärgedest puhtaks saada läbi Jeesuse Kristuse lepitusohvri. Teatud pesemised, mida tehakse õige preesterluse volituse all, on pühadeks talitusteks.

Preester pesku oma riided ja loputagu oma ihu veega, **4Ms** 19:7. Pese mind hästi mu

patust! **Ps** 51:4, 9. Peske endid, puhastage endid, lakake paha tegemast! **Js** 1:16–18. Jeesus pesi oma apostlite jalgu, **Jh** 13:4–15 (ÕL 88:138–139). Lase ennast ristida ja oma patud ära pesta! **Ap** 22:16 (Al 7:14; ÕL 39:10). Ükski inimene ei või saada päästetud, kui ta riided ei ole pestud valgeks, **Al** 5:21 (3Ne 27:19). Nende rõivad pesti valgeks Talle verega, **Al** 13:11 (Et 13:10). Käskudest kinnipidamise kaudu võidakse nad pesta ja puhastada kõikidest nende pattudest, **ÕL** 76:52. Teie võidmised ja teie pesemised on pühitsetud minu püha koja talitustega, **ÕL** 124:39–41.

PETLEMM

Väikelinn, mis jääb kaheksa kilomeetrit Jeruusalemmast põhjapoole. Heebrea keeles tähendab Petlemm „leivakoda"; seda kutsutakse ka Efrataks, mis tähendab „viljakas". Jeesus Kristus sündis Petlemmas (Mi 5:1; Mt 2:1–8). See on Raaheli matmispaik (1Ms 35:19; 48:7).

Seal elasid Rutt ja Boas, **Rt** 1:22. Saamuel võidis seal Taaveti, **1Sm** 16:1–13; 17:12, 15; 20:6, 28. Heroodes lasi seal lapsed tappa, **Mt** 2:16.

PETMA, PETTUS. *Vt ka* Kavalus; Valetamine

Pühakirjades tähendab petmine seda, kui kedagi pannakse uskuma midagi sellist, mis pole tõsi.

See, kes ei vannu pettuseks, tohib minna Jehoova mäele, **Ps** 24:4. Päästa mind petise käest! **Ps** 43:1. Häda neile, kes hüüavad kurja heaks ja head kurjaks! **Js** 5:20 (2Ne 15:20). Ärgu ükski ennast petku! **1Kr** 3:18. Ükski ärgu petku teid tühjade sõnadega! **Ef** 5:6. Kurjad inimesed eksitavad teisi ja eksivad, **2Tm** 3:13. Saatan, kes eksitas kogu maailma, visati välja, **Ilm** 12:9. Saatan seoti, et ta enam ei eksitaks rahvaid, **Ilm** 20:1–3. Issandat ei saa petta, **2Ne** 9:41. Kui te järgnete Pojale ega tegutse Jumala ees pettusega, siis te saate Püha Vaimu, **2Ne** 31:13. Serem tunnistas üles, et ta oli kuradi võimust petetud, **Jb** 7:18. Kuningas Noa rahvast peteti meelitavate sõnadega, **Mo** 11:7. Targad on võtnud Püha Vaimu enesele teejuhiks ning neid ei ole petetud, **ÕL** 45:57. Häda neile, kes on petised! **ÕL** 50:6. Temast sai Saatan, kõikide valede isa, eksitama ja pimestama inimesi, **Ms** 4:4.

PHELPS, WILLIAM W.

Kiriku varajane liige ja juht pärast selle taastamist 1830. aastal. Issand kutsus William Phelpsi Kirikule trükkaliks (ÕL 57:11; 58:40; 70:1).

PIDALITÕBI

Nakkushaigus, millest räägitakse sageli Vanas ja Uues Testamendis. Selle käes vaevlesid mingil ajal paljud väljapaistvad isikud Piiblis, k.a Mooses (2Ms 4:6–7), tema õde Mirjam (4Ms 12:10), Naaman (2Kn 5) ja kuningas Ussija (2Aj 26:19–21).

Jeesus tegi pidalitõvest terveks mitmed inimesed, **Mt** 8:2–4 (Mk 1:40–45; Lk 5:12–15; 3Ne 17:7–9). Jeesus tegi terveks kümme pidalitõbist, **Lk** 17:11–19.

PIIBEL. *Vt ka* Apokriiva; Efraim – Efraimi või Joosepi puutükk; Juuda – Juuda puutükk; Kaanon; Pühakirjad; Uus Testament; Vana Testament

Kogumik heebreakeelseid ja kristlikke kirjatöid, mis sisaldab jumalikke ilmutusi. Sõna *piibel* tähenduseks on raamatud. Piibli on kirjutanud paljud prohvetid ja inspireeritud kirjutajad, kes on tegutsenud Püha Vaimu mõju all (2Pt 1:21).

Kristlikus Piiblis on kaks jagu, mida tuntakse tavaliselt Vana ja Uue Testamendina. Vana Testament koosneb pühakirjaraamatutest, mida kasutati Palestiina juutide seas Issanda sureliku teenimistöö ajal. Uus Testament sisaldab apostlite ajastusse kuuluvaid kirjutusi, mida peetakse pühaduselt ja volituselt võrdseteks juudi pühakirjadega. Vana Testamendi raamatud pärinevad mitme sajandi vältel kogutud rahvakirjandusest ja need kirjutati peaaegu täies ulatuses heebrea keeles, samas kui Uue Testamendi raamatud on ühe põlvkonna teosed ja need kirjutati peamiselt kreeka keeles.

Vanas Testamendis esindab sõna *testament* heebreakeelset sõna, mille tähenduseks on „leping". Vana Leping on seadus, mis anti Moosesele, kui Iisrael hülgas evangeeliumi täiuse, mis oli kuulunud Jumala rahvale surelikkuse algusest peale. Uus Leping on evangeelium sellisel kujul, nagu seda õpetas Jeesus Kristus.

Heebreakeelses Piiblis (Vanas

Testamendis) jagunesid raamatud kolme rühma: Seadus, Prohvetid ja Kirjutused. Kristliku maailma kasutuses olevas Piiblis liigitatakse raamatuid sisu alusel nt ajalooline, poeetiline ja prohvetlik.

Uue Testamendi raamatute järjekord on tavaliselt järgmine: neli evangeeliumi ja Apostlite teod; Pauluse kirjad; Jaakobuse, Peetruse, Johannese ja Juuda üldised kirjad ning Johannese ilmutus.

Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik austab Piiblit ja peab sellest lugu ning kinnitab samuti, et Issand jätkab täiendava ilmutuse andmist oma prohvetite vahendusel viimsel ajal, mis toetab ja kinnitab piibellikku aruannet Jumala läbikäimisest inimkonnaga.

Juuda puutükk (Piibel) ja Joosepi puutükk (Mormoni Raamat) saavad Issanda käes tervikuks, **Hs** 37:15–20. Viimse aja pühakiri kinnitab Piibli õigsust, **1Ne** 13:38–40. Piibliga kasvab kokku Mormoni Raamat, et lükata ümber valeõpetused, **2Ne** 3:12. Piibel! Piibel! Meil on Piibel! **2Ne** 29:3–10. Kõik, kes usuvad Piiblit, usuvad ka Mormoni Raamatut, **Mr** 7:8–10. Vanematel tuleb õpetada minu evangeeliumi põhimõtteid, mis on Piiblis ja Mormoni Raamatus, **ÕL** 42:12. Me usume, et Piibel on Jumala sõna sel määral, kui see on tõlgitud õigesti, **UA** 1:8.

PIIBEL, JOSEPH SMITHI PIIBLITÕLGE (JST). *Vt* Joseph Smithi tõlge (JST)

PIISKOP. *Vt ka* Aaroni preesterlus

Tähendab ülevaatajat; amet või vastutav ametikoht. Piiskop on amet, millesse pühitsetakse Aaroni preesterluses (ÕL 20:67; 107:87–88), ja piiskop on Iisraeli üldine kohtumõistja (ÕL 107:72, 74).

Püha Vaim on pannud teid ülevaatajaiks, **Ap** 20:28. Loetletakse piiskoppidele vajalikud omadused, **1Tm** 3:1–7 (Tt 1:7). Piiskop tuleb ametisse pühitseda, **ÕL** 20:67. Edward Partridge pidi teenima Kiriku piiskopina, **ÕL** 41:9. Piiskop peab eristama vaimseid ande, **ÕL** 46:27, 29. Ülempreester võib tegutseda piiskopi ametis, **ÕL** 68:14, 19 (ÕL 107:17). Piiskopi määrab Issand, **ÕL** 72:1–26. Piiskop peab hoolitsema vaeste eest, **ÕL** 84:112. Piiskop peab teenima kõigis ajalikes asjades, **ÕL** 107:68. Piiskop on Aaroni preesterluse juhataja, **ÕL** 107:87–88.

PIKAMEELNE. *Vt* Viha, vihastama

PILAATUS, PONTIUS

Roomlasest valitseja Judeas 26–36 a (Lk 3:1). Ta vihkas juudi rahvast ja nende usku ning surmas vähemalt mõned galilealased (Lk 13:1). Jeesust süüdistati Pilaatuse ees ja ta mõisteti ristilöömisele (Mt 27:2, 11–26, 58–66; Mk 15; Lk 23; Jh 18:28–19:38).

PILKAMINE. *Vt* Kurja rääkimine

PIMEDUS, KÕIGE ÄÄRMISEM. *Vt* Hukatuse pojad; Kurat; Põrgu; Surm, vaimne

PIMEDUS, VAIMNE. *Vt ka* Paheline, pahelisus

Pahelisus või tähelepanematus vaimsete asjade suhtes.

Häda neile, kes teevad pimeduse valguseks! **Js** 5:20 (2Ne 15:20). Pimedus katab maad ja pilkane pimedus rahvaid, **Js** 60:2. Jeesus paistab valgusena neile, kes istuvad pimeduses, **Lk** 1:79. Valgus paistab pimeduses, ja pimedus ei ole seda võtnud omaks, **Jh** 1:5 (ÕL 45:7). Heitkem enestest ära pimeduse teod ja varustugem valguse relvadega! **Rm** 13:12. Ärgu teil olgu tegemist pimeduse viljatute tegudega! **Ef** 5:8–11. Seepärast, et te ei küsi, teid ei ole toodud valgusesse, vaid te peate hukkuma pimeduses, **2Ne** 32:4. Saatan levitab pimedusetöid, **Hl** 6:28–31. Pimeduse võimud valitsevad maa peal, **ÕL** 38:8, 11–12. Kogu maailm oigab pimeduses ja patu orjuses, **ÕL** 84:49–54. Kui teie pilk on suunatud üksnes minu aule, ei ole teis mingit pimedust, **ÕL** 88:67. Pimedusetööd hakkasid valitsema kõikide inimesepoegade seas, **Ms** 5:55.

PITSEERIMINE. *Vt ka* Eelija; Preesterlus; Talitused

Maa peal preesterluse volitusega tehtud talituste jõustamine taevas. Talitused pitseeritakse, kui need saavad heakskiidu Pühalt Vaimult ehk lubaduse Pühalt Vaimult.

Mis sa maa peal seod, see on taevas seotud;

Mt 16:19 (Mt 18:18; ÕL 124:93; 132:46). Te olete kinnitatud tõotatud Püha Vaimu pitseriga, **Ef** 1:13. Ma annan sulle väe, et mille iganes sa pitseerid maa peal, saab pitseeritud taevas, **Hl** 10:7. Neile on antud vägi pitseerida nii maa peal kui taevas, **ÕL** 1:8. Need, kes on selestilises hiilguses, on pitseeritud lubaduse Püha Vaimuga, **ÕL** 76:50–70. Eelija usaldab pitseerimisväe võtmed Joseph Smithi kätte, **ÕL** 110:13–16. See on pitseeriv ja siduv vägi, **ÕL** 128:14. Veel kindlam prohvetlik sõna tähendab seda, et inimene teab, et ta on pitseeritud igaveseks eluks, **ÕL** 131:5. Kõik lepingud, mida ei ole pitseeritud lubaduse Püha Vaimuga, lõppevad siis, kui inimesed on surnud, **ÕL** 132:7. Selle suure töö juurde, mis peab tehtama templites, kuulub laste pitseerimine oma vanemate külge, **ÕL** 138:47–48.

PLAADID. *Vt ka* Kuldplaadid; Mormoni Raamat

Muistsel ajal kirjutati mõnes kultuuris ajalugu ja ülestähendused metallplaatidele, nii nagu ka Mormoni Raamatu puhul. Leidmaks täiendavat teavet, vt „Lühike selgitus Mormoni Raamatu kohta" Mormoni Raamatu esimestel lehekülgedel sissejuhatavas osas.

POLÜGAAMIA. *Vt* Abielu – Mitmikabielu

PORNOGRAAFIA. *Vt* Abielurikkumine; Hooramine; Kõlbeline puhtus

PRATT, ORSON

Üks esimesest kaheteistkümnest apostlist, kes kutsuti ametisse pärast Kiriku taastamist kaasajal (ÕL 124:128–129). Ta oli olnud Kiriku liige vaid kuus nädalat, kui Issand andis talle Joseph Smithi vahendusel ilmutuse (ÕL 34). Orson Pratt oli ka Kiriku misjonär (ÕL 52:26; 75:14) ja teenis mitmeid aastaid Kiriku ajaloolasena.

PRATT, PARLEY PARKER

Orson Pratti vanem vend ja üks esimesest kaheteistkümnest apostlist, kes kutsuti ametisse pärast Kiriku taastamist kaasajal (ÕL 124:128–129). Parley Pratt kutsuti esimesele mitmest misjonist, kui Issand andis talle Joseph Smithi kaudu ilmutuse 1830. a oktoobris (ÕL 32; 50:37).

PREESTER, AARONI PREESTERLUS. *Vt ka* Aaron, Moosese vend; Aaroni preesterlus; Ülempreester

Aaroni preesterluse amet. Muiste kõrgeim amet Leevi preesterluses, mida hoidsid vaid Aaron ja tema järglased. Kui Kristus täitis Moosese seaduse, see piirang kõrvaldati.

Kirjeldatakse preestri kohustusi taastatud Kirikus, **ÕL** 20:46–52.

PREESTER, MELKISEDEKI PREESTERLUS. *Vt ka* Melkisedeki preesterlus; Ülempreester

Inimene, kes teeb teiste heaks Jumalale suunatud usutalitusi. Sageli on pühakirjades preestrid tegelikult ülempreestrid Melkisedeki korra järgi (Al 13:2). Neist, kes saavad pärast ülestõusmist Jumala täieliku hiilguse osaliseks, saavad selestilises maailmas preestrid ja kuningad.

Melkisedek oli kõige kõrgema Jumala preester, **1Ms** 14:18. Sina oled preester igavesti Melkisedeki korra järgi, **Ps** 110:4 (Hb 5:6; 7:17, 21). Kristus on meid teinud kuningriigiks, preestriks Jumalale ja oma Isale, **Ilm** 1:6 (Ilm 5:10; 20:6). Pidage meeles, et Issand Jumal pühitses ametisse preestrid oma püha korra järgi! **Al** 13:1–20. Nemad, kes tulevad esile õiglaste ülestõusmisel, on preestrid ja kuningad, **ÕL** 76:50, 55–60.

PREESTERLUS. *Vt ka* Aaroni preesterlus; Ametisse pühitsema; Melkisedeki preesterlus; Preesterluse vanne ja leping; Preesterluse võtmed; Volitus; Vägi

Volitus ja vägi, mille Jumal annab mehele, et teha kõike inimese päästmise nimel (ÕL 50:26–27). Kiriku meessoost liikmed, kes hoiavad preesterlust, on organiseeritud kvoorumitesse ning volitatud tegema Kirikus talitusi ja täitma teatud haldusülesandeid.

See olgu neile igavesse preestriametisse võidmiseks, **2Ms** 40:15 (4Ms 25:13). Mina olen teid seadnud, **Jh** 15:16. Teie ehituge üles vaimulikuks kojaks ja pühaks preesterkonnaks! **1Pt** 2:5. Teie olete valitud sugu, kuninglik

preesterkond, **1Pt** 2:9 (2Ms 19:6). Mehi kutsutakse ülempreestriteks tänu nende äärmiselt suurele usule ja headele tegudele, **Al** 13:1–12. Ma annan sulle väe ristida, **3Ne** 11:21. Teil on vägi anda Püha Vaimu, **Mn** 2:2. Ma ilmutan teile preesterluse prohvet Eelija käe läbi, **ÕL** 2:1 (JSA 1:38). Issand kinnitas preesterluse samuti Aaronile ja temâ seemnele, **ÕL** 84:18. See suurem preesterlus juhib evangeeliumi, **ÕL** 84:19. Ta võttis Moosese nende keskelt ära, ja samuti Püha preesterluse, **ÕL** 84:25. Selgitatakse preesterluse vannet ja lepingut, **ÕL** 84:33–42. Preesterlus on jätkunud teie isade põlvnemisliini pidi, **ÕL** 86:8. Kirikus on kaks preesterlust, **ÕL** 107:1. Esimene preesterlus on Püha preesterlus Jumala Poja Korra järgi, **ÕL** 107:2–4. Preesterluse õigused on lahutamatult seotud taeva vägedega, **ÕL** 121:36. Ükski võim ega mõjujõud ei saa ega tohi põhineda muul kui preesterlusel, **ÕL** 121:41. Preesterluse võib saada iga ustav ja vääriline Kiriku meessoost liige, ÕL At 2. Me usume, et inimene peab olema kutsutud Jumala poolt, **UA** 1:5.

PREESTERLUS, AARONI. *Vt* Aaroni preesterlus

PREESTERLUS, MELKISEDEKI. *Vt* Melkisedeki preesterlus

PREESTERLUSE VANNE JA LEPING. *Vt ka* Leping; Preesterlus; Vanne

Vanne on kindel lubadus jääda truuks ja ustavaks oma lubadustele. Leping on kahe osapoole vaheline pühalik tõotus. Aaroni preesterlus saadakse ainuüksi lepingu vahendusel. Melkisedeki preesterluse hoidjad saavad selle preesterluse nii vaikimisvande kui lepingu vahendusel. Kui preesterluse hoidjad on ustavad ja suurendavad oma kutseid nii, nagu Jumal juhatab, siis ta õnnistab neid. Need, kes on ustavad kuni lõpuni ja teevad kõik, mida ta neilt palub, saavad kõik, mis on Isal (ÕL 84:33–39).

Issand tegi Aabrahamiga lepingu ja Aabraham kuuletus, **1Ms** 15:18; 17:1; 22:16–18. Hesekieli ajal ei karjatanud preestrid lambaid, **Hs** 34:2–3. Malakia ajal rikkusid preestrid lepingut, **Ml** 1–2.

PREESTERLUSE VÕTMED. *Vt ka* Esimene Presidentkond; Evangeeliumi ajajärk; Preesterlus

Võtmed on juhatamisõigus ehk vägi, mille Jumal on andnud inimesele, et juhtida, ohjata ja hallata Jumala preesterlust maa peal. Juhtivatesse ametitesse kutsutud preesterluse hoidjad saavad võtmed neilt, keda on volitatud neid juhtima. Preesterluse hoidjad kasutavad preesterlust ainult piirides, mille määravad need, kes hoiavad võtmeid. Kiriku president hoiab kõiki preesterluse võtmeid (ÕL 107:65–67, 91–92; 132:7).

Peetrus sai Taevariigi võtmed, **Mt** 16:19. Miikael (Aadam) sai päästmise võtmed Jeesuse Kristuse juhatuse all, **ÕL** 78:16. Kuningriigi võtmed kuuluvad alati Esimesele Presidentkonnale, **ÕL** 81:2. Melkisedeki preesterlus hoiab Jumala tundmise saladuste võtit, **ÕL** 84:19. Joseph Smith ja Oliver Cowdery said võtmed seoses Iisraeli kokkukogumise, Aabrahami evangeeliumi ja pitseerimisvägedega, **ÕL** 110:11–16. Kaksteist Apostlit hoiavad erilisi võtmeid, **ÕL** 112:16. Esimene Presidentkond ja Kaksteist hoiavad aegade täiuse evangeeliumi ajajärgu võtmeid, **ÕL** 112:30–34. Preesterlusse kuuluvad ametikandjad hoiavad võtmeid, **ÕL** 124:123. See, kellel on võtmed, võib saada teadmisi, **ÕL** 128:11. Aaroni preesterlus sisaldab inglite teenimise ja meeleparanduse evangeeliumi ning ristimise võtmeid, **JSA** 1:69 (ÕL 13).

PREESTERLUSSE PÜHITSEMINE. *Vt* Ametisse pühitsema

PREESTRIPETTUS

Inimesed, kes jutlustavad ja seavad end maailmale valguseks, et saada maailmalt kasu ja kiitust. Nad ei taotle Siioni heaolu (2Ne 26:29).

Hoidke Jumala karja mitte alatu kasu tõttu! **1Pt** 5:2. Kirikud, mis on üles ehitatud kasu saamiseks, peavad langema, **1Ne** 22:23 (Mr 8:32–41). Preestripettuse ja süütegude pärast lüüakse Jeesus risti, **2Ne** 10:5. Kui preestripettus oleks sellele rahvale peale sunnitud, põhjustaks see nende täieliku hävitamise, **Al** 1:12. Paganad on täis kõiksugu preestripettust, **3Ne** 16:10.

PRESIDENT. *Vt ka* Esimene Presidentkond; Prohvet

Juhtiva ametikandja tiitel organisatsioonis. Kiriku president on prohvet, nägija ja ilmutaja (ÕL 21:1; 107:91–92) ning Kiriku liikmetel tuleb kutsuda Kiriku prohvetit presidendiks (ÕL 107:65). Ta on ainuke isik maa peal, kes on volitatud kasutama kõiki preesterluse võtmeid.

Preesterluse kvoorumite ja teiste Kiriku ühingute juhte kutsutakse juhatajateks.

Issand andis kuningriigi võtmed Joseph Smithile, **ÕL** 81:1–2. Kolm presidenti moodustavad Kiriku Presidentkonna kvoorumi, **ÕL** 107:21–24. Presidendid pühitseti ametisse Melkisedeki korra järgi, **ÕL** 107:29. Selgitatakse diakonite, õpetajate, preestrite ja vanemate juhatajate kohustusi, **ÕL** 107:85–89 (ÕL 124:136–138, 142). Seitse juhatajat on kogu teise seitsmekümne üle, **ÕL** 107:93–95. Määrati vaiade juhatajad, **ÕL** 124:133–135.

PRESIDENTKOND. *Vt* Esimene Presidentkond

PROHVET. *Vt ka* Ilmutus; Nägija; President; Prohvetlik kuulutus, prohvetlik kuulutamine

Inimene, kelle on kutsunud ametisse Jumal ja kes räägib Jumala nimel. Jumala sõnumitoojana saab prohvet Jumalalt käske, prohvetlikke kuulutusi ja ilmutusi. Tema kohuseks on teavitada inimkonda Jumala tahtest ja õigest iseloomust ning näidata, mida tema läbikäimine nendega tähendab. Prohvet mõistab hukka patu ja ennustab ette selle tagajärgi. Ta jutlustab õigemeelsust. Mõnikord võivad prohvetid saada inspiratsiooni, et inimkonnale nende kasuks tulevikku ennustada. Tema peamine kohus on aga tunnistada Kristusest. Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku president on Jumala prohvet, kes on tänapäeval maa peal. Esimese Presidentkonna ja Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi liikmeid toetatakse kui prohveteid, nägijaid ja ilmutajaid.

Kes küll annaks, et kogu Jehoova rahvas saaks prohveteiks, **4Ms** 11:29. Kui teie hulgas on prohvet, siis ma ilmutan ennast temale nägemuses, **4Ms** 12:6. Jehoova oli hoiatanud Iisraeli kõigi prohvetite läbi, **2Kn** 17:13 (2Aj 36:15–16; Jr 7:25). Ma pühitsesin sind rahvaile prohvetiks, **Jr** 1:5, 7. Ta ilmutab oma nõu oma sulaseile prohveteile, **Am** 3:7. Ta on rääkinud oma pühade prohvetite suu kaudu, **Lk** 1:70 (Ap 3:21). Kristusest tunnistavad kõik prohvetid, **Ap** 10:43. Jumal on seadnud koguduses mõned prohveteiks, **1Kr** 12:28 (Ef 4:11). Kirik on rajatud apostlite ja prohvetite alusele, **Ef** 2:19–20. Inimesed on hüljanud prohvetite sõnad, **1Ne** 3:17–18 (2Ne 26:3). Vaimu kaudu on prohvetitele teatavaks tehtud kõik asjad, **1Ne** 22:1–2. Kristus tuli nefilaste juurde, et täita kõik, mida ta oli rääkinud oma pühade prohvetite suuga, **3Ne** 1:13 (ÕL 42:39). Need, kes ei taha pöörata tähelepanu prohvetite sõnadele, lõigatakse ära, **ÕL** 1:14. Need, kes usuvad prohvetite sõnu, saavad igavese elu, **ÕL** 20:26. Prohveti sõna tuleb teil vastu võtta, nagu oleks see minu omast suust, **ÕL** 21:4–6. Ilmutused ja käsud Kirikule tulevad ainult selle kaudu, kes on selleks määratud, **ÕL** 43:1–7. Presidendi kohuseks on juhtida kogu kirikut ja olla nagu Mooses, olla prohvetiks, **ÕL** 107:91–92. Me usume prohvetitesse, **UA** 1:6.

PROHVETITE KOOL. *Vt ka* Smith, Joseph, noorem

Kirtlandis (Ameerika Ühendriikides Ohio osariigis) 1832.–1833. aasta talvel käskis Issand Joseph Smithil asutada kool, mille eesmärgiks oleks koolitada vendi kõiges evangeeliumisse ja Jumala kuningriiki puutuvas. Sellest koolist tulid paljud Kiriku varajased juhid. Teist prohvetite või vanemate kooli juhatas Parley P. Pratt Missouri osariigis Jacksoni maakonnas (ÕL 97:1–6). Sarnaseid koole hakati pidama peagi pärast pühade läänderändamist, kuid see tava ei kestnud kaua. Tänapäeval õpetatakse evangeeliumi kodus, preesterluse kvoorumites ja erinevates abiorganisatsioonides ja Kiriku koolide ning seminari- ja instituuditundide vahendusel.

Pühitsege end ja õpetage üksteisele kuningriigi õpetusi! **ÕL** 88:74–80. Otsige usinalt ja õpetage üksteisele! **ÕL** 88:118–122. Seati sisse prohvetite kooli kord, **ÕL** 88:127–141. Esimene Presidentkond hoiab prohvetite kooli võtmeid, **ÕL** 90:6–7.

PROHVETLIK KUULUTUS, PROHVETLIK KUULUTAMINE.
Vt ka Ilmutus; Naisprohvet; Nägija; Prohvet

Prohvetlik kuulutus koosneb jumalikult inspireeritud sõnadest või kirjutustest, mida inimene saab ilmutuse kaudu Pühalt Vaimult. Tunnistus Jeesusest on prohvetliku kuulutamise vaim (Ilm 19:10). Prohvetlik kuulutus võib puudutada minevikku, olevikku või tulevikku. Kui keegi prohvetlikult kuulutab, räägib või kirjutab ta seda, mida Jumal tahab talle teada anda tema enda või teiste heaks. Inimesed võivad saada prohvetlikke kuulutusi ehk ilmutusi omaenda elu kohta.

Kes küll annaks, et kogu Jehoova rahvas saaks prohvetiks! **4Ms** 11:29. Teie pojad ja tütred hakkavad ennustama, **Jl** 3:1 (Ap 2:17–18). Ta ilmutab oma nõu oma sulaseile prohveteile, **Am** 3:7. Ükski prohvetikuulutus Kirjas ei ole omavolilise seletuse jaoks, **2Pt** 1:20. Nefilastel oli palju ilmutusi ning prohvetliku kuulutamise vaim, **Jb** 4:6, 13. Alma ja Amulek teadsid Seesromi südame kavatsusi vastavalt prohvetliku kuulutamise vaimule, **Al** 12:7. Häda sellele, kes ütleb, et Issand ei tegutse enam prohvetlike kuulutuste kaudu! **3Ne** 29:6. Uurige Jesaja prohvetlikke kuulutusi! **Mr** 8:23. Prohvetlikud kuulutused lähevad kõik täide, **ÕL** 1:37–38. Inimene peab olema kutsutud Jumala poolt prohvetliku kuulutuse läbi, **UA** 1:5.

PSALM, LAUL. *Vt ka* Muusika; Taavet

Inspireeritud luuletus või laul.

Psalmide (Laulude) raamat: Vana Testamendi raamat, kus on kirjas psalmide kogumik, millest paljud on Kristusest. Psalmide raamatut tsiteeritakse sageli Uues Testamendis.

Paljud psalmid kirjutas Taavet. Psalmid kirjutati Jumala ülistamiseks. Paljud neist viisistati.

PUHAS, PUHTUS. *Vt ka* Puhas ja ebapuhas; Pühitsemine

Patuta või süüta; laitmatu. Inimene on puhas, kui tema mõtted ja teod on igati puhtad. Patu toime pannud inimene võib saada puhtaks, kui ta usub Jeesusesse Kristusesse, parandab meelt ja saab osa evangeeliumi talitustest.

See, kes süütu kätelt ja puhas südamelt, saab õnnistuse Jehoovalt, **Ps** 24:3–5. Puhastage endid, Jehoova riistade kandjad! **Js** 52:11 (ÕL 133:4–5). Õndsad on puhtad südamelt, **Mt** 5:8 (3Ne 12:8). Kõik, mis on kasin, sellele mõelge! **Fl** 4:8 (UA 1:13). Kõik teie, kes te olete südamelt puhtad, tõstke oma pea ja võtke vastu Jumala meeldiv sõna! **Jb** 3:2–3. Kas te võite sel päeval vaadata üles Jumala poole puhta südamega ja puhaste kätega? **Al** 5:19. Jumala ees puhtad ja ilma ühegi plekita, nad ei võinud vaadata patule muidu, kui jäledust tundes, **Al** 13:12. Olge puhastatud, just nagu Kristus on puhas! **Mn** 7:48 (Mr 9:6). Kristus säilitab iseendale puhta rahva, **ÕL** 43:14. Issand andis käsu, et Siionisse tuleb ehitada koda, kus puhtad saavad näha Jumalat, **ÕL** 97:10–17. Siion on see – puhtad südamelt, **ÕL** 97:21.

PUHAS JA EBAPUHAS. *Vt ka* Moosese seadus; Puhas, puhtus; Roojasus

Vanas Testamendis ilmutas Issand Moosesele ja muistsetele iisraellastele, et ainult teatud toite peetakse puhtaks ehk teiste sõnadega söömiskõlbulikuks. Sellel, kuidas iisraellased puhastel ja ebapuhastel toitudel vahet tegid, oli suur mõju nende usu- ja seltsielule. Teatud loomi, linde ja kalu peeti puhasteks ja söömiskõlbulikeks, samas kui muud olid ebapuhtad ja keelatud (3Ms 11; 5Ms 14:3–20). Ka osa haigeid inimesi peeti ebapuhasteks.

Vaimses mõttes tähendab puhasolemine seda, kui inimesel pole patte ega patuseid soove. Selles mõttes kasutatakse seda sõna, et kirjeldada inimest, kes on vooruslik ja südamelt puhas (Ps 24:4). Jumala lepingurahvas on saanud seoses puhtana olemisega alati konkreetseid juhiseid (3Ne 20:41; ÕL 38:42; 133:5).

See, kes süütu kätelt ja puhas südamelt, tohib minna Jehoova mäele, **Ps** 24:3–5. Ära pea ühtki inimest halvaks ega rüvedaks! **Ap** 10:11–28. Kas te võite sel päeval vaadata üles Jumala poole puhta südamega ja puhaste kätega? **Al** 5:19. Issand nuhtleb Siionit, kuni ta saab puhtaks, **ÕL** 90:36. Olge puhtad, te Issanda astjate kandjad! **ÕL** 133:4–5, 14 (Js 52:11).

PUHKUS JA RAHU. *Vt ka* Hingamispäev; Rahu

Rööm rahust ning murest ja vaevast vabanemisest. Issand on lubanud sellist puhkust oma ustavatele järgijatele selles elus. Samuti on ta valmistanud nende jaoks puhkepaiga järgmises elus.

Minu pale läheb ühes ja ma annan sulle rahu, **2Ms** 33:14. Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise! **Mt** 11:28–29. Me nägime vaeva, et nad võiksid pääseda tema rahusse, **Jb** 1:7 (Hb 4:1–11). Kes iganes parandab meelt, pääseb minu rahusse, **Al** 12:34. Oli äärmiselt palju neid, kes tehti puhtaks ja pääsesid Issanda rahusse, **Al** 13:12–16. Paradiis on puhkeseisund, **Al** 40:12 (Al 60:13). Ei pääse miski tema rahusse peale nende, kes on pesnud oma rõivad minu veres, **3Ne** 27:19. Kuuluta meeleparandust sellele rahvale, et sa võiksid koos nendega puhata minu Isa kuningriigis! **ÕL** 15:6 (ÕL 16:6). Need, kes surevad, puhkavad kõigest oma vaevast, **ÕL** 59:2 (Ilm 14:13). Issanda rahu on tema hiilguse täius, **ÕL** 84:24.

PUNANE MERI. *Vt ka* Mooses

Veekogu Egiptuse ja Araabia poolsaare vahel. Selle kaks põhjapoolset lahte moodustavad Siinai poolsaare rannajoone. Issand poolitas imepäraselt Punase mere, et iisraellased saaksid Moosese juhtimisel mööda kuiva maad sellest läbi minna (2Ms 14:13–31; Hb 11:29). Mere poolitamist Moosese poolt kinnitatakse viimse aja ilmutuses (1Ne 4:2; Hl 8:11; ÕL 8:3; Ms 1:25).

PURJUTAMA. *Vt* Tarkuse Sõna

PÕHIMÕTE. *Vt ka* Evangeelium

Peamine õpetus, tõde või seadus. Evangeeliumi esimesed põhimõtted on usk Issandasse Jeesusesse Kristusesse ja meeleparandus (UA 1:4).

Ärme jäta kõrvale algõpetust Kristusest ja püüdkem täiuslikkusele! **Hb** 6:1–3. Vanematel, preestritel ja õpetajatel tuleb õpetada minu evangeeliumi põhimõtteid, mis on pühakirjades, **ÕL** 42:12. Saage täiuslikumalt õpetust põhimõtetes, õpetuses, kõigis asjades! **ÕL** 88:78 (ÕL 97:14). Igaüks võib toimida õpetuses ja põhimõtetes vastavalt moraalsele valikuvabadusele, mille ma talle olen andnud, **ÕL** 101:78.

PÕHISEADUS. *Vt ka* Seadus; Valitsus

Õpetuses ja Lepingutes viitab „põhiseadus" Ameerika Ühendriikide põhiseadusele, mis koostati jumaliku inspiratsiooni ajel, valmistamaks teed evangeeliumi taastamisele.

Põhiseadust tuleb toetada, **ÕL** 98:5–6. Issand lasi kehtestada põhiseaduse, **ÕL** 101:77, 80.

PÕHITEOSED. *Vt* Kaanon

PÕLASTAMA. *Vt* Vihkama, vihkamine

PÕLD. *Vt ka* Issanda viinamägi; Maailm

Pühakirjades ilma piireteta maa-ala, mida kasutatakse viljelemise eesmärgil või karjamaana. Sageli sümboliseerib see maailma ja selle inimesi.

Põld on maailm, **Mt** 13:38. Taevariik on põllusse peidetud varanduse sarnane, **Mt** 13:44. Ma nägin suurt ja avarat välja, **1Ne** 8:9, 20. Põld oli küps, **Al** 26:5. Põld on juba lõikuseks valge, **ÕL** 4:4 (ÕL 6:3; 11:3; 12:3; 14:3; 31:4; 33:3, 7). Põld on maailm, **ÕL** 86:1–2. Ma võrdlen neid kuningriike mehega, kellel on põld, **ÕL** 88:51.

PÕRGU. *Vt ka* Hukatuse pojad; Hukka mõistma, hukkamõist; Kurat; Surm, vaimne

Viimse aja ilmutustes on põrgul vähemalt kaks tähendust. Esiteks on see vaimumaailmas nende ajutiseks elukohaks, kes polnud surelikkuses kuulekad. Selle tähenduse kohaselt on põrgul lõpp. Sealsetele vaimudele õpetatakse evangeeliumi ja mingil ajal pärast meeleparandust tõstetakse nad üles sellele hiilguse astmele, mille väärilised nad on. Need, kes ei paranda meelt, kuid pole sellest hoolimata hukatuse pojad, jäävad põrgusse terveks millenniumiks. Pärast seda tuhandeaastast piina tõstetakse nad üles telestilisse auhiilgusesse (ÕL 76:81–86; 88:100–101).

Teiseks on see nende alaline asupaik, keda ei lunastata Jeesuse Kristuse lepituse

vahendusel. Selle tähenduse kohaselt on põrgu jääv. See on nende jaoks, kes „jäävadki roojaseks" (ÕL 88:35, 102). See on see koht, kus Saatan, tema inglid ja hukatuse pojad – need, kes on hüljanud Poja pärast seda, kui Isa on ta ilmsiks teinud – elavad igavesti (ÕL 76:43–46).

Pühakirjades viidatakse vahel põrgule kui kõige äärmisemale pimedusele.

Taaveti hinge ei jäeta surmavalla kätte, **Ps** 16:10 (Ps 86:13). Mine põrgusse, kustumatusse tulle! **Mk** 9:43 (Mo 2:38). Rikas mees on põrgus suures valus ja tõstab oma silmad, **Lk** 16:22–23 (ÕL 104:18). Surm ja surmavald andsid tagasi surnud, **Ilm** 20:13. Koht on valmistatud, jah, nimelt see hirmuäratav põrgu, **1Ne** 15:35. Liha tahe annab kuradi vaimule väe viia meid alla põrgusse, **2Ne** 2:29. Kristus valmistas tee meie vabastamiseks surmast ja põrgust, **2Ne** 9:10–12. Need, kes on endiselt roojased, lähevad ära igavikulisse piina, **2Ne** 9:16. Kurat petab nende hingi ning juhib neid ettevaatlikult ära alla põrgusse, **2Ne** 28:21. Jeesus on lunastanud mu hinge põrgust, **2Ne** 33:6. Vabastage end põrgupiinadest! **Jb** 3:11. Kuradi poolt vangi võtmine ning tema tahtmist mööda hävitusse juhtimine ongi põrgu ahelad, **Al** 12:11. Pahelised aetakse välja äärmisemasse pimedusse kuni nende ülestõusmise ajani, **Al** 40:13–14. Roojased on õnnetumad Jumala juures, kui elades põrgus, **Mr** 9:4. Karistus, mis on antud minu käest, on lõputu karistus, **ÕL** 19:10–12. Põrgu on paik, mis on valmistatud kuradi ja tema inglite jaoks, **ÕL** 29:37–38. Need, kes tunnistavad Jumalat, vabastatakse surmast ja põrgu ahelatest, **ÕL** 138:23.

PÄRIJA

Inimene, kellel on õigus pärida füüsilisi või vaimseid ande. Pühakirjades lubatakse õigemeelsetele, et neist saavad kõige selle pärijad, mis on Jumalal.

Aabraham soovis endale pärijat, **1Ms** 15:2–5. Aabraham sai maailma pärijaks usu õiguse kaudu, **Rm** 4:13. Me oleme Jumala lapsed. Kui me aga oleme lapsed, siis oleme ka pärijad, nii Jumala pärijad kui ka Kristuse kaaspärijad, **Rm** 8:16–17 (ÕL 84:38). Sa oled laps, pärija Jumala kaudu, **Gl** 4:7. Jumal on pannud oma Poja kõigi asjade pärijaks, **Hb** 1:2. Need, kes ootavad oma pattude andekssaamist, on Jumala kuningriigi pärijad, **Mo** 15:11. Inimestest said Kristuse lapsed ja Jumala kuningriigi pärijad, **4Ne** 1:17. Kõigist, kes on surnud ilma teadmiseta sellest evangeeliumist, võivad saada selestilise kuningriigi pärijad, **ÕL** 137:7–8. Surnud, kes parandavad meelt, on pääste pärijad, **ÕL** 138:59. Aabrahamist sai tema õigemeelsuse tõttu õiguspärane pärija, **Aabr** 1:2.

PÄRIMUSED

Tõekspidamised ja tavad, mida antakse edasi ühelt põlvelt teisele (2Ts 2:15). Issand hoiatab pühakirjades järjekindlalt õigemeelseid, et nad väldiksid inimeste pahelisi pärimusi (3Ms 18:30; Mk 7:6–8; Mo 1:5; ÕL 93:39–40).

PÄÄSTJA. *Vt ka* Jeesus Kristus

Keegi, kes päästab. Jeesus Kristus pakkus oma lepituse kaudu lunastust ja päästet kogu inimkonnale. „Päästja" on üks Jeesuse Kristuse nimi ja nimetus.

Jehoova on mu kalju ja mu päästja, **2Sm** 22:2 (Ps 18:3; 144:2). Jehoova on mu valgus ja mu pääste, **Ps** 27:1 (2Ms 15:1–2; 2Sm 22:2–3). Sina oled mu abi ja mu päästja, **Ps** 40:18 (Ps 70:6). Mina olen Jehoova, ei ole muud päästjat kui mina, **Js** 43:11 (ÕL 76:1). Sa pead temale nimeks panema Jeesus, sest tema päästab oma rahva nende pattudest, **Mt** 1:21. Teile on täna sündinud Õnnistegija, kes on Issand Kristus, **Lk** 2:11. Nõnda on Jumal maailma armastanud, et ainusündinud Poeg tuli inimesi päästma, **Jh** 3:16–17. Kristuse kõrval ei ole ühtki muud nime, kelles inimesi päästetakse, **Ap** 4:10–12 (2Ne 25:20; Mo 3:17; 5:8; ÕL 18:23; Ms 6:52). Siionist tuleb Päästja, **Rm** 11:26. Taevast me ootame Issandat Jeesust Kristust kui Õnnistegijat, **Fl** 3:20. Isa on läkitanud Poja maailma Õnnistegijaks, **1Jh** 4:14. Issand kasvatas üles Messia, maailma Päästja, **1Ne** 10:4. Jumala Tall on maailma Päästja, **1Ne** 13:40. Teadmine Päästjast levib kõikide rahvuste, hõimude, keelte ja rahvaste seas, **Mo** 3:20. Kristus pidi surema, et võiks tulla pääste, **Hl** 14:15–16. Õigeksmõistmine ja pühitsemine Päästja läbi on tõene ja õige, **ÕL** 20:30–31. Mina olen Jeesus Kristus, maailma Päästja, **ÕL** 43:34. Minu Ainusündinu on Päästja, **Ms** 1:6. Igaüks, kes usub Pojasse ning parandab meelt oma pattudest, saab päästetud, **Ms** 5:15.

PÄÄSTMINE, PÄÄSTE. *Vt ka* Arm; Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Lunastama, lunastus; Lunastusplaan; Surm, füüsiline; Surm, vaimne; Ülendus

Pääsemine nii füüsilisest kui ka vaimsest surmast. Kõik inimesed päästetakse füüsilisest surmast Jumala armu läbi, Jeesuse Kristuse surma ja ülestõusmise kaudu. Iga inimene võib saada päästetud ka vaimsest surmast Jumala armu läbi, usu kaudu Jeesusesse Kristusesse. Selline usk avaldub eluaegses kuulekuses evangeeliumi seadustele ja talitustele ning Kristuse teenimises.

Jehoova on mu valgus ja mu pääste, **Ps** 27:1. Üksnes tema on mu kalju ja mu pääste, **Ps** 62:3. Evangeelium on Jumala vägi õndsakssaamiseks, **Rm** 1:16 (ÕL 68:4). Nõudke oma päästet kartusega! **Fl** 2:12. Jumal on teid valinud õndsuseks pühitsemise kaudu, **2Ts** 2:13. Pääste on vabalt saadaval, **2Ne** 2:4. Pole suuremat andi kui pääste and, **ÕL** 6:13. Jeesus Kristus on ainukene nimi, mille kaudu tuleb pääste, **Ms** 6:52 (Ap 4:10–12). Me usume, et Kristuse lepituse läbi võib saada päästetud kogu inimkond, **UA** 1:3.

Laste päästmine: Kui te ei saa kui lapsukesed, ei saa te mitte Taevariiki, **Mt** 18:3. Ka väikestel lastel on igavene elu, **Mo** 15:25. Väikelaste ristimine on jäledus ja väikesed lapsed on elavad Kristuses lepituse tõttu, **Mn** 8:8–24. Väikesed lapsed on lunastatud Ainusündinu kaudu; Saatan ei saa neid ahvatleda, **ÕL** 29:46–47. Lastele tuleb õpetada evangeeliumi ja ristida, kui nad on kaheksa aasta vanused, **ÕL** 68:25–28. Väikesed lapsed on pühitsetud Jeesuse Kristuse kaudu, **ÕL** 74:7. Inimesed saavad taas oma väikelapse seisusesse, süütuks, **ÕL** 93:38. Kõik lapsed, kes surevad enne vastutusikka jõudmist, päästetakse selestilisse taevariiki, **ÕL** 137:10. Lapsed on maailma rajamisest peale süüta, **Ms** 6:54.

PÄÄSTMISPLAAN. *Vt* Lunastusplaan

PÖÖRDUMINE, PÖÖRDUNU. *Vt ka* Jünger; Sündima Jumalast, sündima uuesti

Oma usuliste tõekspidamiste, südame ja elu muutmine, et nõustuda Jumala tahtega ja alluda sellele (Ap 3:19).

Pöördumisega kaasneb teadlik otsus loobuda oma endistest teguviisidest ja muutuda, selleks et saada Kristuse jüngriks. Meeleparandus, ristimine pattude andekssaamiseks, Püha Vaimu vastuvõtmine käte pea peale panemise teel ja jätkuv usk Issandasse Jeesusesse Kristusesse muudavad pöördumise täielikuks. Loomupärane inimene muutub uueks inimeseks, kes on pühitsetud ja puhas, uuesti sündinud Kristuses Jeesuses (2Kr 5:17; Mo 3:19).

Inimesed peavad pöörduma ja saama sellisteks kui lapsukesed, **Mt** 18:3 (Mo 3:19). Kui sa pärast pöördud, siis kinnita oma vendi, **Lk** 22:32. Kes nüüd vastu võtsid tema sõna, need ristiti, **Ap** 2:37–41. Pööra patune tema eksiteelt! **Jk** 5:20. Enos pöördus, **En** 1:2–5. Kuningas Benjamini sõnad põhjustasid inimestes vägeva muutuse, **Mo** 5:2 (Al 5:12–14). Kogu inimkond peab olema uuesti sündinud; jah, Jumalast sündinud, **Mo** 27:25. Alma ja Moosia pojad pöördusid, **Mo** 27:33–35. Lamooni isa pöördus, **Al** 22:15–18. Jumala väe ja sõnaga pöörati nad Issandasse, **Al** 53:10. Meeleparandus toob südame muutuse, **Hl** 15:7. Kõik, kes olid usule pöördunud, näitasid tõepoolest, et nad olid osa saanud Jumala võimust ja Vaimust, **3Ne** 7:21. Nad ristiti tule ja Püha Vaimuga, sest nad uskusid Kristusesse usule pöördumise ajal, **3Ne** 9:20. Nad lähevad välja ja jutlustavad meeleparandust, ja paljud pöörduvad, **ÕL** 44:3–4.

PÜHA. *Vt ka* Jeesuse Kristuse Kirik; Kristlased; Puhas, puhtus; Pühadus; Pühitsemine; Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik

Pühal on kaks tähendust: 1) ustav Jeesuse Kristuse Kiriku liige; 2) pühalik, iseloomult jumalik või vaimselt ja kõlbeliselt puhas. Püha vastand on tavaline või labane.

Te olete mulle preestrite kuningriigiks ja pühaks rahvaks, **2Ms** 19:5–6 (1Pt 2:9). Jehoova

andis Iisraelile käsu: Olge pühad, sest mina olen püha! **3Ms** 11:44–45. See, kes süütu kätelt ja puhas südamelt, tohib seista ta pühas paigas, **Ps** 24:3–4. Koguge mulle kokku mu vagad! **Ps** 50:5. Õpetage mu rahvale vahet püha ja mittepüha vahel! **Hs** 44:23. Saulus tegi palju kurja pühadele Jeruusalemmas, **Ap** 9:1–21. Peetrus tuli ka pühade juurde, kes elasid Lüddas, **Ap** 9:32. Armu ja rahu kõigile Roomas olevaile pühadeks kutsutuile, **Rm** 1:7. Te olete pühade kaaskodanikud, **Ef** 2:19–21. Jumal on kutsunud meid püha kutsega, **2Tm** 1:8–9. Lapsest saadik tunned pühi kirju, **2Tm** 3:15. Pühast Vaimust kantuna on inimesed rääkinud, saades seda Jumala käest, **2Pt** 1:21. Ma nägin Jumala Talle kirikut, kes olid Jumala pühad, **1Ne** 14:12. Kõikide inimeste üle tuleb kohut mõista vastavalt tõele ja pühadusele, mis Jumalas on, **2Ne** 2:10. Loomupärasest inimesest saab püha Kristuse lepituse kaudu, **Mo** 3:19. Kõndige Jumala püha korra järgi! **Al** 7:22 (Al 13:11–12). Kolm jüngrit pühitseti lihas, nii et nad muutusid pühadeks, **3Ne** 28:1–9, 36–39. Ära mängi pühade asjadega! **ÕL** 6:12. Sa ei saa kirjutada seda, mis on püha, ilma et seda sulle minult antakse, **ÕL** 9:9. Siduge ennast tegutsema minu ees kõiges pühaduses! **ÕL** 43:9. Minu jüngrid seisavad pühades paikades, **ÕL** 45:32. Mina, Issand, olen õnnistanud maa minu pühadele kasutamiseks, **ÕL** 61:17. See, mis tuleb ülalt, on püha, **ÕL** 63:64. Väikesed lapsed on pühad, **ÕL** 74:7. Saatan sõdib Jumala pühadega, **ÕL** 76:28–29. Nähke usinasti vaeva, et valmistada pühasid ette kohtumõistmiseks, mis on tulemas! **ÕL** 88:84–85. Pühad peaksid jagama oma varandust vaeste ja vaevatutega, **ÕL** 105:3. Ma pühitsen selle paiga, nii et see saab pühaks, **ÕL** 124:44. Ülalmainitud ametid olen ma andnud teenimistööks ja minu pühade täiustamiseks, **ÕL** 124:143 (Ef 4:12). Issand kogub oma äravalitud pühasse linna, **Ms** 7:62.

PÜHA METSASALU. *Vt* Esimene nägemus

PÜHA VAIM. *Vt ka* Andeksandmatu patt; Ilmutus; Inspiratsioon, inspireerima; Jumal, Jumalus; Lubaduse Püha Vaim; Püha Vaimu and; Ristima, ristimine; Trööstija; Tuvikujuline tunnustäht

Jumaluse kolmas liige (1Jh 5:7; ÕL 20:28). Ta on Vaimisik, kellel pole lihast ja luust keha (ÕL 130:22). Pühale Vaimule viidatakse sageli kui Vaimule või Jumala Vaimule.

Pühal Vaimul on päästmisplaanis mitu ülitähtsat rolli. 1) Ta tunnistab Isast ja Pojast (1Kr 12:3; 3Ne 28:11; Et 12:41). 2) Ta teeb ilmsiks tõe kõigi asjade kohta (Jh 14:26; 16:13; Mn 10:5; ÕL 39:6). 3) Ta pühitseb need, kes on teinud meeleparandust ja saanud ristitud (Jh 3:5; 3Ne 27:20; Ms 6:64–68). 4) Ta on lubaduse Püha Vaim (ÕL 76:50–53; 132:7, 18–19, 26).

Püha Vaimu vägi võib tulla inimese peale juba enne ristimist ja tunnistada, et evangeelium on õige. Kuid õigus saada Püha Vaim oma pidevaks kaaslaseks alati, kui ollakse selle vääriline, on and, mida võib saada vaid käte pealepanemise kaudu Melkisedeki preesterluse hoidja poolt pärast volitatud ristimist õigesse Jeesuse Kristuse Kirikusse.

Jeesus õpetas, et andestada saab kõiki patte peale Püha Vaimu pilkamise (Mt 12:31–32; Mk 3:28–29; Lk 12:10; Hb 6:4–8; ÕL 76:34–35).

Vaim paneb inimesi käima Jumala seadluste järgi, **Hs** 36:27. Apostlitele anti ülesandeks ristida Isa, Poja ja Püha Vaimu nimel, **Mt** 28:19. Püha Vaim õpetab teile kõik, **Jh** 14:26. Pühast Vaimust kantuna on inimesed rääkinud, **2Pt** 1:21. Nefit juhtis Vaim, **1Ne** 4:6. Jumala saladused avatakse neile Püha Vaimu väel, **1Ne** 10:17–19. Püha Vaim näitab teile kõik, mida te peate tegema, **2Ne** 32:5. Püha Vaimu väel võite te teada tõde kõige kohta, **Mn** 10:5. Püha Vaim räägib sulle sinu meeles ja sinu südames, **ÕL** 8:2. Vaim juhib tegema head, **ÕL** 11:12. Püha Vaim teab kõiki asju, **ÕL** 35:19. Püha Vaim õpetab kuningriigi rahutoovaid asju, **ÕL** 36:2 (ÕL 39:6). Kui te ei saa Vaimu, ei või te õpetada, **ÕL** 42:14. Püha Vaim tunnistab Isast ja Pojast, **ÕL** 42:17 (1Kr 12:3; 3Ne 11:32, 35–36). Mõnele on antud Püha Vaimu poolt teada, et Jeesus Kristus on Jumala Poeg, **ÕL** 46:13. Mida iganes nad räägivad liigutatuna Pühast Vaimust, on pühakiri, **ÕL** 68:4. Valatakse välja Püha Vaim, kes annab tunnistust kõigest, mida te iganes ütlete, **ÕL** 100:8. Pühast Vaimust saab sinu pidev kaaslane, **ÕL** 121:45–46.

PÜHA VAIMU AND. *Vt ka* And; Jumal, Jumalus; Püha Vaim; Vaimu annid

Kiriku igal väärilisel ristitud liikmel on õigus Püha Vaimu pidevale mõjutusele. Pärast seda, kui inimene saab ristitud õiges Jeesuse Kristuse Kirikus, annab keegi, kellel on vastav volitus, talle käte pealepanemise kaudu Püha Vaimu anni (Ap 8:12–25; Mn 2:1–3; ÕL 39:23). Püha Vaimu anni saamisest räägitakse sageli kui tulega ristimisest (Mt 3:11; ÕL 19:31).

Inimestel kästakse parandada meelt, lasta ennast ristida ja saada Püha Vaimu and, **Ap** 2:38. Peetrus ja Johannes andsid Püha Vaimu anni käte pealepanemise läbi, **Ap** 8:14–22. Püha Vaim antakse käte pealepanemise läbi, **Ap** 19:2–6. Pattude andekssaamine tuleb tule ja Püha Vaimuga, **2Ne** 31:17. Me usume Püha Vaimu anni andmisesse käte pea peale panemise teel, **UA** 1:4.

PÜHA ÕHTUSÖÖMAAEG. *Vt* Sakrament

PÜHADUS. *Vt ka* Puhas, puhtus; Püha; Pühitsemine

Vaimne ja kõlbeline täiuslikkus. Pühadus osutab puhtale südamele ja puhastele kavatsustele.

Liikmetel tuleb näidata, et nad on Kiriku liikmeksoleku väärilised, kõndides pühaduses Issanda ees, **ÕL** 20:69. Issanda koda on pühaduse asupaik, **ÕL** 109:13. Jumala nimi on Pühaduse Inimene, **Ms** 6:57 (Ms 7:35).

PÜHADUSE INIMENE. *Vt ka* Inimese Poeg; Jumal, Jumalus; Taevane Isa

Veel üks nimi Isale Jumalale (Ms 6:57).

PÜHADUSETEOTUS. *Vt ka* Jumalateotus, Jumalat teotama

Lugupidamatus või põlgus pühade asjade vastu, eriti austuse puudumine Jumala nime vastu.

Sa ei tohi Jehoova, oma Jumala nime asjata suhu võtta, **2Ms** 20:7 (2Ne 26:32; Mo 13:15; ÕL 136:21). Mispärast me teotame oma vanemate lepingut? **Ml** 2:10. Inimesed peavad kohtupäeval aru andma igast tühjast sõnast, mis nad on rääkinud, **Mt** 12:34–37. Samast suust lähtuvad tänu ja sajatus, mis nii ei tohi olla, **Jk** 3:10. Meie sõnad mõistavad meid süüdi, **Al** 12:14 (Mo 4:30). Vaadaku igaüks ette, kuidas ta minu nime oma huultele võtab! **ÕL** 63:61–62.

PÜHAKIRJAD. *Vt ka* Jumala sõna; Kaanon; Kallihinnaline Pärl; Kronoloogia; Mormoni Raamat; Piibel; Õpetus ja Lepingud

Pühade jumalameeste sõnad, mida nad kirjutasid või kõnelesid Pühast Vaimust kantuna. Kiriku ametlikult õigeks tunnistatud pühakirjade hulka kuuluvad Piibel, Mormoni Raamat, Õpetus ja Lepingud ning Kallihinnaline Pärl. Jeesus ja Uue Testamendi kirjutajad pidasid pühakirjadeks Vana Testamendi raamatuid (Mt 22:29; Jh 5:39; 2Tm 3:15; 2Pt 1:20–21).

Eks meie süda põlenud meie sees, kui ta meile kirju seletas, **Lk** 24:32. Te uurite pühi kirju, sest te arvate enestel neis olevat igavese elu, ja need on, mis tunnistavad minust, **Jh** 5:39. Kristuse sõnad ütlevad teile kõik, mida te peate tegema, **2Ne** 32:3. Kõik need, keda on juhitud uskuma pühakirju, on kindlad ja vankumatud usus, **Hl** 15:7–8. Inimesed eksivad, sest nad väänavad pühakirju ega mõista neid, **ÕL** 10:63. Need sõnad ei ole inimestelt ega inimeselt, vaid minult, **ÕL** 18:34–36. Mormoni Raamatu esiletulek tõestab maailmale, et pühakirjad on tõesed, **ÕL** 20:2, 8–12. Pühendage oma aega pühakirjade uurimisele! **ÕL** 26:1. Pühakirjad on antud pühadele juhiseks, **ÕL** 33:16. Pühakirjad antakse äravalitute päästeks, **ÕL** 35:20. Õpeta minu evangeeliumi põhimõtteid, mis on Piiblis ja Mormoni Raamatus! **ÕL** 42:12. Minu neisse asjadesse puutuvad seadused on antud minu pühakirjades, **ÕL** 42:28. Mida iganes räägitakse kantuna Pühast Vaimust, on pühakiri, **ÕL** 68:4.

Kadunud pühakirjad: Pühakirjades mainitakse paljusid pühi kirjutusi, mida meil tänapäeval ei ole, mille hulgas on järgmised raamatud ja kirjutajad: seaduseraamat (2Ms 24:7), Jehoova sõjad (4Ms 21:14), Õiglase raamat (Jos 10:13; 2Sm 1:18), Saalomoni Teod (1Kn 11:41), nägija Saamueli lood (1Aj 29:29), prohvet Naatani Kõned (2Aj 9:29), prohvet Semaja Kõned (2Aj 12:15), prohvet Iddo

Seletused (2Aj 13:22), Jehu lood (2Aj 20:34), nägijate lood (2Aj 33:19), Eenok (Jd 1:14) ning Seenoki, Neumi ja Seenose sõnad (1Ne 19:10), Seenos (Jb 5:1), Seenok ja Esias (Hl 8:20), meelespidamise raamat (Ms 6:5) ning kirjad korintlastele (1Kr 5:9) ja efeslastele (Ef 3:3) ning kiri Laodikeast (Kl 4:16).

Pühakirju tuleb hoida: Me peame saama need ülestähendused, et võiksime hoida sõnu, mis on prohvetite suuga räägitud, **1Ne** 3:19–20. Ma peaksin hoidma neid plaate, **Jb** 1:3. Neid asju on pidanud ja hoidnud Jumala käsi, **Mo** 1:5. Hoolitse nende pühade asjade eest! **Al** 37:47. Pühakirju tuleb säilitada turvaliselt, **ÕL** 42:56. Tee kõik, mis sinu võimuses, et neid säilitada! **JSA** 1:59.

Pühakirjade väärtus: Loe seda käsuõpetust kogu Iisraeli eest! **5Ms** 31:10–13. Ärgu lahkugu see käsuõpetuse raamat sinu suust! **Jos** 1:8. Jehoova käsuõpetus on laitmatu, see kosutab hinge, **Ps** 19:8. Sinu sõna on mu jalale lambiks, **Ps** 119:105. Pühakirjad tunnistavad minust, **Jh** 5:39. Kõik Kiri on Jumala Vaimu poolt sisendatud ja on kasulik õpetuseks ja juhatamiseks, **2Tm** 3:15–16. Ma kõrvutasin kõiki pühakirju meiega, et need oleksid meile kasuks ja õpetuseks, **1Ne** 19:23. Minu hing tunneb heameelt pühakirjadest, **2Ne** 4:15–16. Me näeme usinasti vaeva, et kirjutada, veenmaks meie lapsi ja ka meie vendi uskuma Kristusesse, **2Ne** 25:23. Nad uurisid pühakirju ega võtnud enam kuulda selle pahelise mehe sõnu, **Jb** 7:23 (Al 14:1). Kui ei oleks neid plaate, oleksime me olnud teadmatuses, **Mo** 1:2–7. Nad olid usinalt uurinud pühakirju, et nad võiksid tunda Jumala sõna, **Al** 17:2–3. Pühakirju hoitakse, et tuua hingi päästele, **Al** 37:1–19 (2Ne 3:15). Jumala sõna juhib Kristuse inimest, **Hl** 3:29. Mida iganes nad räägivad kantuna Pühast Vaimust on pühakiri ja Jumala vägi päästmiseks, **ÕL** 68:4. Trükkige minu pühakirjade täiust minu Kiriku ülesehitamise eesmärgil ja et valmistada minu rahvast ette! **ÕL** 104:58–59. Kes paneb tallele minu sõna, seda ei eksitata, **JSM** 1:37.

Prohvetlikud kuulutused pühakirjade esiletulekust: Jesaja kuulutas ette Mormoni Raamatu esiletulekust, **Js** 29:11–14. Võta enesele üks puutükk ja kirjuta selle peale: Juuda! **Hs** 37:15–20. Teisi raamatuid tuleb esile, **1Ne** 13:39. Te ei pea oletama, et Piibel sisaldab kõiki minu sõnu, **2Ne** 29:10–14. Võtke kinni Kristuse evangeeliumist, mis pannakse teie ette ülestähendustes, mis tulevad esile! **Mr** 7:8–9. Õnnistatud on see, kes toob selle asja valguse kätte, **Mr** 8:16. Kirjuta need asjad, ja ma näitan neid minu enda poolt heaksarvatud ajal! **Et** 3:27 (Et 4:7). Me usume, et Ta ilmutab veel palju asju, **UA** 1:9.

PÜHAKIRJAD, KADUNUD. *Vt*
Pühakirjad – Kadunud pühakirjad

PÜHAKODA, PÜHAMU. *Vt ka*
Pühamast püham; Seaduselaegas; Tempel, Issanda koda

Issanda koda, Iisraeli jumalakummardamise keskus Egiptusest väljarändamise ajal. Pühamu oli tegelikult kaasaskantav tempel ning seda sai võtta osadeks ja uuesti kokku panna. Iisraeli lapsed kasutasid pühamut kuni Saalomoni templi valmimiseni (ÕL 124:38).

Jumal ilmutas pühamu kavandi Moosesele (2Ms 26–27) ja Iisraeli lapsed ehitasid pühamu selle kavandi alusel (2Ms 35–40). Kui pühamu sai valmis, kattis pilv kogudusetelgi ja Jehoova auhiilgus täitis elamu (2Ms 40:33–34). Pilv oli märk Jumala kohalolekust. Öösel võttis see tule kuju. Kui pilv oli pühamu kohal, jäid Iisraeli lapsed laagrisse. Kui pilv liikus, läksid nemad sellega kaasa (2Ms 40:36–38; 4Ms 9:17–18). Iisraeli lapsed kandsid pühamut endaga oma rännakute ajal kõrbes ja Kaananimaa vallutamisel. Pärast Kaananimaa vallutamist püstitati pühamu Siilosse, kohta, mille Issand oli välja valinud (Jos 18:1). Pärast seda, kui Iisraeli lapsed ehitasid Saalomoni templi, ajalugu pühamust enam ei räägi.

Issanda ja Jesaja kasutusviisi kohaselt sümboliseeris pühamu Siioni ja Jeruusalemma linna Issanda teise tulemise ajal (Js 33:20; Ms 7:62).

PÜHAMAST PÜHAM. *Vt ka* Pühakoda, pühamu; Tempel, Issanda koda

Kõige püham ruum Moosese kogudusetelgis ja hiljem templis. Pühamast pühamat kutsutakse ka „kõige pühamaks paigaks" (2Ms 26:33–34).

PÜHAPÄEV. *Vt* Hingamispäev

PÜHITSEMINE. *Vt ka* Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Õigeks mõistma, õigeksmõistmine

Protsess, mille käigus vabanetakse patust ning saadakse puhtaks ja pühaks Jeesuse Kristuse lepituse kaudu (Ms 6:59–60).

Jumal on teid valinud õndsuseks Vaimu pühitsemise kaudu, **2Ts** 2:13. Me oleme pühitsetud Jeesuse ihu ohvriga, **Hb** 10:10. Jeesus kannatas, et pühitseda rahvast oma vere läbi, **Hb** 13:12. Ülempreestrid pühitseti ametisse ning nende rõivad pesti valgeks Talle verega, **Al** 13:10–12. Pühitsemine leiab aset nendega, kes annavad oma südamed Jumalale, **Hl** 3:33–35. Parandage meelt, et te võiksite olla pühitsetud Püha Vaimu vastuvõtmisega! **3Ne** 27:20. Pühitsemine Jeesuse Kristuse armu läbi on tõene ja õige, **ÕL** 20:31. Jeesus tuli pühitsema maailma, **ÕL** 76:41. Pühitsege end, et teie meeled võiksid olla suunatud üksnes Jumalale! **ÕL** 88:68.

PÜHITSEMINE, PÜHITSEMISE SEADUS. *Vt ka* Jumala kuningriik ehk taevariik; Ühinenud vennaskond

Pühendama, pühaks muutma või õigemeelseks saama. Pühitsemise seadus on jumalik põhimõte, mille alusel mehed ja naised pühendavad vabatahtlikult oma aja, anded ja ainelise vara Jumala kuningriigi rajamisele ja ülesehitamisele.

Täitke täna oma käed Jehoovale! **2Ms** 32:29. Kõik need, kes uskusid, neil oli kõik ühine, **Ap** 2:44–45. Nende seas oli kõik ühine; seepärast ei olnud rikkaid ega vaeseid, **4Ne** 1:3. Issand selgitas pühitsemist käsitlevaid põhimõtteid, **ÕL** 42:30–39 (ÕL 51:2–19; 58:35–36). Üks inimene ei peaks omama rohkem kui teine, **ÕL** 49:20. Igaühele anti võrdne osa vastavalt tema pere suurusele, **ÕL** 51:3. Kehtestati kord, nii et pühad võiksid olla võrdselt ühte seotud taevastes ja maistes asjades, **ÕL** 78:4–5. Igaühel pidid olema võrdsed nõudmised vastavalt tema soovidele ning tema vajadustele, **ÕL** 82:17–19. Siionit saab üles ehitada ainult selestilise kuningriigi seaduse põhimõtetel, **ÕL** 105:5. Eenoki rahval oli üks süda ja üks meel ning nad elasid õigemeelsuses, ja nende seas ei olnud ühtegi vaest, **Ms** 7:18.

RAAFAEL. *Vt ka* Inglid

Issanda ingel, kes osales kõikide asjade taastamisel (ÕL 128:21).

RAAHEL. *Vt ka* Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi naine (1Ms 29–31, 35). Ta oli ka Joosepi ja Benjamini ema.

RAEV. *Vt* Viha, vihastama

RAHA. *Vt ka* Ajalikkus; Armuannid; Kümnis; Rikkus

Mündid, paberraha, sertifikaadid või miski, mida inimesed kasutavad kaupade või teenuste eest tasumiseks. See on vahel materialismi sümboliks.

Rahata teid lunastatakse, **Js** 52:3. Kaheteistkümnel kästi, et nad midagi ei võtaks teele kaasa, ei pauna ega leiba ega raha, **Mk** 6:8. Peetrus ütles nõid Siimonale, et ta raha kaob koos temaga, **Ap** 8:20. Rahaahnus on kõigi kurjade asjade juur, **1Tm** 6:10. Ärge raisake raha selle peale, mis on väärtusetu! **2Ne** 9:50–51 (Js 55:1–2; 2Ne 26:25–27). Kui nad näevad vaeva raha eest, nad hukkuvad, **2Ne** 26:31. Enne, kui te otsite rikkust, otsige Jumala kuningriiki! **Jb** 2:18–19. Kirikud ütlevad, et raha eest te saate andeks oma patud, **Mr** 8:32, 37. See, kes annab raha Siioni heaks, ei kaota mingil juhul oma tasu, **ÕL** 84:89–90.

RAHU. *Vt ka* Millennium; Puhkus ja rahu; Rahutegija

Pühakirjades võib rahu tähendada kas vabadust tülidest ja rahutustest või sisemist rahulolu ja trööstitunnet, mida saab Vaimult, mille Jumal annab oma ustavatele pühadele.

Vabadus tülidest ja rahutustest: Ta lõpetab sõjad, **Ps** 46:10. Nad ei õpi enam sõdima, **Js** 2:4. Pidage rahu kõigi inimestega! Ärge makske ise kätte! **Rm** 12:18–21. Maal jätkus veel rahu, **4Ne** 1:4, 15–20. Taunige sõda ja kuulutage rahu! **ÕL** 98:16. Tõstke üles rahulipp! **ÕL** 105:39.

Rahu, mida Jumal annab kuulekatele: Päästjale pannakse nimeks Rahuvürst, **Js** 9:5. Õelatel

ei ole rahu, **Js** 48:22. Taeva sõjaväe hulk kiitis Jumalat ning ütles: Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu! **Lk** 2:13–14. Rahu ma jätan teile, **Jh** 14:27. Jumala rahu on ülem kõigest mõistusest, **Fl** 4:7. Kuningas Benjamini rahvas sai meelerahu, **Mo** 4:3. Kui armsad on mägede peal nende sammud, kes kuulutavad rahu! **Mo** 15:14–18 (Js 52:7). Alma hüüdis Issandat ja leidis rahu, **Al** 38:8. Õigemeelsete vaimud võetakse vastu rahuseisundisse, **Al** 40:12. Kas ma ei rääkinud rahu sinu meelele selles asjas? **ÕL** 6:23. Kõndige minu Vaimu tasaduses ja teil saab olema rahu minus! **ÕL** 19:23. See, kes teeb õigemeelsuse tegusid, saab rahu, **ÕL** 59:23. Pange endale mantliks selga ligimesearmastuse side, mis on täiuslikkuse ja rahu side! **ÕL** 88:125. Mu poeg, rahu sinu hingele! **ÕL** 121:7. Saades teada suuremast rahust, taotlesin ma isade õnnistusi, **Aabr** 1:2.

RAHUTEGIJA. *Vt ka* Rahu

Inimene, kes kutsub esile või soodustab rahu (Mt 5:9; 3Ne 12:9). Rahutegija võib olla ka keegi, kes kuulutab evangeeliumi (Mo 15:11–18).

RAIHEIN

Rohttaim või mürgine umbrohi, mis sarnaneb välimuselt nisuga. Seda ei saa eristada nisust enne, kui see on täispikaks kasvanud (Mt 13:24–30; ÕL 86:1–7).

RAMEUMPTOM

Mormoni Raamatus kõrge alus, millel soramlased, kes olid usust taganenud nefilased, palvetasid (Al 31:8–14, 21).

REBEKA. *Vt ka* Iisak

Vana Testamendi patriarhi Iisaki naine (1Ms 24–27). Rebeka oli Eesavi ja Jaakobi ema (1Ms 25:23–26).

REHABEAM. *Vt ka* Saalomon

Vanas Testamendis kuningas Saalomoni poeg. Ta oli oma isa ametijärglane ja valitses Jeruusalemmas seitseteist aastat (1Kn 11:43; 14:21, 31). Rehabeami valitsuse ajal jagunes see kuningriik põhjapoolseks Iisraeli kuningriigiks ja lõunapoolseks Juuda kuningriigiks (1Kn 11:31–36; 12:19–20). Rehabeam valitses Juuda kuningriigi üle.

REUEL. *Vt* Jitro

RIGDON, SIDNEY

Varajane pöördunu ja juht taastatud Kirikus 1830ndail aastail ja 1840ndate aastate alguses. Sidney Rigdon teenis mõnda aega Joseph Smithi esimese nõuandjana Kiriku Esimeses Presidentkonnas (ÕL 35; 58:50, 57; 63:55–56; 76:11–12, 19–23; 90:6; 93:44; 100:9–11; 124:126). Hiljem taganes ta usust ja heideti 1844. a septembris Kirikust välja.

RIID. *Vt* Tüli

RIKKUS. *Vt ka* Raha; Uhkus

Jõukus või küllus. Issand annab pühadele nõu, et nad otsiksid maist rikkust vaid heategemiseks. Pühad ei peaks tõstma maailma rikkuse otsimist ettepoole Jumala kuningriigist, mis hoiab endas igaviku rikkust (Jb 2:18–19).

Kui jõukus kasvab, siis ärge pange seda millekski, **Ps** 62:11. Varandusest pole kasu vihapäeval, **Õp** 11:4. Kes loodab oma rikkuse peale, langeb, **Õp** 11:28. Aus nimi on kallim kui suur rikkus, **Õp** 22:1. Kui raske on neil, kellel on palju vara, sisse minna Jumala riiki, **Mk** 10:23 (Lk 18:24–25). Rahaahnus on kõigi kurjade asjade juur, **1Tm** 6:10. Häda rikastele, kes põlgavad vaeseid ja kelle varandus on nende jumal, **2Ne** 9:30. Õigemeelsed ei kinnitanud oma südant rikkuse külge, vaid olid helded kõigi vastu, **Al** 1:30. Rahvas hakkas minema uhkeks rikkuse pärast, **Al** 4:6–8. Rahvas hakkas eralduma klassidesse oma rikkuse järgi, **3Ne** 6:12. Ärge otsige rikkust, vaid tarkust! **ÕL** 6:7 (Al 39:14; ÕL 11:7). Maa rikkused on Jumala anda, kuid hoiduge uhkusest, **ÕL** 38:39.

Igaviku rikkused: Koguge endile varandusi taevasse! **Mt** 6:19–21. Kui sageli olen ma teid kutsunud igavese elu rikkuse häälega, **ÕL** 43:25. Igaviku rikkused on minu anda, **ÕL** 67:2 (ÕL 78:18).

RINNAKILP. *Vt ka* Uurim ja Tummim

Pühakirjades mainitakse kahte liiki rinnakilpe: 1) Sõduri kaitseriietuse või -rüü esiosa.

Sümboolses mõttes peaksid pühad kandma õigemeelsuse rinnakilpi, et kaitsta end kurja eest (Js 59:17; Ef 6:14). 2) Riideese, mida kandsid ülempreestrid Moosese seaduse kohaselt (2Ms 28:13–30; 39:8–21). See oli valmistatud linasest ja kaetud kaheteistkümne kalliskiviga. Sellele viidatakse vahel seoses Uurimi ja Tummimiga (ÕL 17:1; JSA 1:35, 42, 52).

RIST. *Vt ka* Jeesus Kristus; Kolgata; Lepitama, lepitus; Ristilöömine; Sakrament

Puust tarind, millele Jeesus Kristus risti löödi (Mk 15:20–26). Tänapäeva maailmas peavad paljud seda Kristuse ristilöömise ja ohverduse võrdkujuks, kuid Issand on kehtestanud oma ristilöömise ja ohverduse puhul omaenda võrdkujud – sakramendileiva ja -vee (Mt 26:26–28; ÕL 20:40, 75–79). Pühakirjades on need, kes oma risti enda peale võtavad, need, kes armastavad Jeesust Kristust nii väga, et ütlevad lahti kõigest jumalatust ja igast maisest himust ning peavad kinni tema käskudest (JST, Mt 16:25–26).

Jeesus kannatas risti ja on istunud Jumala aujärje paremale käele, **Hb** 12:2. Ta tõsteti üles ristile ja tapeti maailma pattude pärast, **1Ne** 11:33. Need, kes on vastu pidanud maailma ristidele, pärivad Jumala kuningriigi, **2Ne** 9:18. Võtke üles oma rist! **3Ne** 12:30 (ÕL 23:6). Minu Isa saatis mind, et mind võidaks tõsta üles ristile, **3Ne** 27:14–15. See, kes ei taha võtta oma risti enese peale ja järgida mind ning ei pea kinni minu käskudest – see ei saa päästetud, **ÕL** 56:2. Vaata, Inimese Poeg on üles ristile tõstetud, **Ms** 7:55.

RISTIJA JOHANNES. *Vt ka* Aaroni preesterlus; Eelijas

Sakariase ja Eliisabeti poeg Uues Testamendis. Johannes saadeti valmistama rahvast Messiat vastu võtma (Jh 1:19–27). Ta hoidis Aaroni preesterluse võtmeid ja ristis Jeesuse Kristuse.

Jesaja ja teised kuulutasid prohvetlikult Johannese missioonist, **Js** 40:3 (Ml 3:1; 1Ne 10:7–10; 2Ne 31:4). Pandi vangi ja raiuti pea maha, **Mt** 14:3–12 (Mk 6:17–29). Gabriel teatas Johannese sünnist ja teenimistööst Sakariasele, **Lk** 1:5–25. Jeesus õpetas, et Ristija Johannes oli suur prohvet, **Lk** 7:24–28. Tunnustas Jeesust kui Jumala Poega, **Jh** 1:29–34. Johannese jüngritest said Jeesuse jüngrid, **Jh** 1:25–29, 35–42 (Ap 1:21–22). Ei teinud ühtki tunnustähte, **Jh** 10:41. Saadeti ülestõusnuna pühitsema Joseph Smithi ja Oliver Cowderyt Aaroni preesterlusse, **ÕL** 13 (ÕL 27:7–8; JSA 1:68–72). Jumala ingel pühitses ta ametisse, kui ta oli kaheksa päeva vanune, **ÕL** 84:28.

RISTILÖÖMINE. *Vt ka* Jeesus Kristus; Kolgata; Lepitama, lepitus; Rist

Uue Testamendi ajal üldlevinud Rooma hukkamisviis, mille käigus inimene surmati, sidudes või naelutades ta käed ja jalad risti külge. Niimoodi tehti tavaliselt ainult orjade ja kõige alatumate kurjategijatega. Ristilöömisele eelnes sageli rooskade või piitsaga peksmine (Mk 15:15). Ristilöödaval kästi tavaliselt endal oma rist hukkamispaigale tassida (Jh 19:16–17). Tema riided võtsid tavaliselt endale sõdurid, kes surmaotsuse täide viisid (Mt 27:35). Rist löödi maasse nii, et inimese jalad olid ainult umbes poole meetri jagu maapinnast kõrgemal. Sõdurid valvasid risti, kuni ristilolnud inimene suri, mis kestis vahel kuni kolm päeva (Jh 19:31–37).

Jeesus Kristus löödi risti, kuna rühm uskmatuid esitas tema kohta valesüüdistusi, öeldes, et ta õhutab mässu keisri vastu ja pilkab Jumalat, kuna ta ütles, et ta on Jumala Poeg. Jeesusele anti purpurkuub (Jh 19:2) ja okaskroon ning teda solvati veel muulgi viisil (Mt 26:67; Mk 14:65).

Pahelised uuristavad Messia käsi ja jalgu, **Ps** 22:12–19. Kristus läheb nagu lammas tapmisele, **Js** 53:7. Jeesus kuulutas ette oma ristilöömist, **Mt** 20:18–19. Kirjeldatakse Kristuse ristilöömist, **Mt** 27:22–50 (Mk 15:22–37; Lk 23:26–46; Jh 19:17–30). Nefi nägi nägemuses Jumala Talle ristilöömist, **1Ne** 11:33. Nefi rääkis Kristuse kannatustest ja ristilöömisest, **1Ne** 19:9–14. Jaakob rääkis Iisraeli Püha teenimistööst ja ristilöömisest, **2Ne** 6:9. Ameerikas asetleidnud maruhood, maavärinad, tulekahjud ja tuulispead andsid tunnistust Kristuse ristilöömisest Jeruusalemmas, **3Ne** 8. Mina olen Jeesus, kes löödi risti, **ÕL** 45:51–52. Kristuse teenimistöö vangisolnud vaimude seas piirdus ajavahemikuga, mis jäi tema surma ja ülestõusmise vahele, **ÕL** 138:27.

RISTIMA, RISTIMINE. *Vt ka* Püha Vaim; Sündima Jumalast, sündima uuesti; Talitused; Väikelaste ristimine

Pärineb kreekakeelsest sõnast tähendusega „sisse pistma" või „kastma". Ristimine vee alla kastmise teel kellegi poolt, kellel on volitus, on evangeeliumi sissejuhatav talitus ja vajalik selleks, et saada Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku liikmeks. Sellele eelneb usk Jeesusesse Kristusesse ja meeleparandus. Selleks, et talitus oleks täielik, peab sellele järgnema Püha Vaimu anni vastuvõtmine (2Ne 31:13–14). Vee ja Vaimuga ristimine on möödapääsmatu, enne kui inimene saab minna selestilisse kuningriiki. Aadam oli esimene, kes ristiti (Ms 6:64–65). Ka Jeesus ristitij et täita kogu õigemeelsust ja näidata teed kogu inimkonnale (Mt 3:13–17; 2Ne 31:5–12).

Kuna kõigil maa peal ei ole võimalust surelikkuses evangeelium vastu võtta, on Issand andnud volituse surnute eest ristimiseks asemike vahendusel. Seetõttu need, kes võtavad evangeeliumi vastu vaimumaailmas, võivad olla kõlbulikud minema Jumala kuningriiki.

Hädavajalik: Olgu nüüd nii; sest nõnda on meie kohus täita kõike õigust, **Mt** 3:15. Jeesus tuli ja Johannes ristis ta, **Mk** 1:9. Variserid ja käsutundjad tegid tühjaks Jumala tahte ega lasknud endid ristida, **Lk** 7:30. Kui keegi ei sünni veest ja Vaimust, ei või ta Jumala riiki pääseda, **Jh** 3:5. Parandage meelt ja igaüks teist lasku ennast ristida! **Ap** 2:38. Ta käsib kõiki inimesi, et nad peavad saama ristitud tema nimega, **2Ne** 9:23–24. Selleks, et saada päästetud, peavad inimesed järgima Kristust, saama ristitud, võtma vastu Püha Vaimu ja pidama vastu lõpuni, **2Ne** 31. Kristuse õpetuse kohaselt peavad inimesed uskuma ja saama ristitud, **3Ne** 11:20–40. Need, kes ei usu teie sõnadesse ja ei saa minu nimel vees ristitud, saavad olema neetud, **ÕL** 84:74. Jumal selgitas Aadamale, miks meeleparandus ja ristimine on hädavajalikud, **Ms** 6:52–60.

Ristimine vee alla kastmise teel: Kui nüüd Jeesus oli ristitud, tuli ta sedamaid veest välja, **Mt** 3:16 (Mk 1:10). Johannes oli ristimas, sest seal oli palju vett, **Jh** 3:23. Filippus ja kojaülem astusid maha vette, **Ap** 8:38. Me oleme ristimise kaudu ühes temaga maha maetud, **Rm** 6:4 (Kl 2:12). Järgnege oma Issandale ja oma Päästjale vette! **2Ne** 31:13. Alma, Heelam ja teised maeti vette, **Mo** 18:12–16. Ja siis te kastke nad vee alla! **3Ne** 11:25–26. Selgitatakse, kuidas õigesti ristida, **ÕL** 20:72–74. Nad ristiti tema matmise viisil, saades maetud vette tema nimel, **ÕL** 76:50–51. Aadam asetati vee alla, ja ta toodi veest välja, **Ms** 6:64. Ristimine on vee alla kastmise teel pattude andekssaamiseks, **UA** 1:4.

Ristimine pattude andekssaamiseks: Tõuse üles ja lase ennast ristida ja oma patud ära pesta! **Ap** 22:16. Pärast ristimist tuleb teie pattude andekssaamine tule ja Püha Vaimuga, **2Ne** 31:17. Tulge ja saage ristitud meeleparanduseks, et te saaksite puhtaks pestud oma pattudest! **Al** 7:14. Õnnistatud on need, kes usuvad ja saavad ristitud, sest nad saavad oma patud andeks, **3Ne** 12:1–2. Kuuluta meeleparandust ja usku Päästjasse ja pattude andekssaamist ristimise kaudu! **ÕL** 19:31. Me usume ristimisse vee alla kastmise teel pattude andekssaamiseks, **UA** 1:4.

Õige volitus: Minge ja tehke jüngriteks kõik rahvad, neid ristides Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse! **Mt** 28:19 (ÕL 68:8). Limhi ja paljud tema rahva seast soovisid saada ristitud; aga kogu maal ei olnud kedagi, kellel oleks olnud Jumala volitus, **Mo** 21:33. Ma annan sulle väe, et sa ristiksid, **3Ne** 11:19–21. Aaroni preesterlus kätkeb vee alla kastmise teel pattude andekssaamiseks sooritatava ristimise võtmeid, **ÕL** 13:1. Nemad on need, kelle ma olen asetanud minu nimel ristima, **ÕL** 18:29. Ristija Johannes andis Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle ristimiseks vajaliku volituse, **JSA** 1:68–69.

Ristimiseks vajalikud nõuded: Parandage meelt ja saage ristitud mu armastatud Poja nimel! **2Ne** 31:11. Te peate parandama meelt ja sündima uuesti, **Al** 7:14. Vaadake, et te ei saa ebaväärilisena ristitud, **Mr** 9:29. Õpetage vanemaid, et nad peavad parandama meelt ja saama ristitud ning end alandama! **Mn** 8:10. Neile, kes soovivad saada ristitud, esitatakse vajalikud tingimused, **ÕL** 20:37. Lapsed tuleb ristida nende pattude andekssaamiseks, kui nad on kaheksa aasta vanused, **ÕL** 68:25, 27.

Ristimisel sõlmitud lepingud: Te olete sõlminud temaga lepingu, et teenite teda ja peate kinni tema käskudest, **Mo** 18:8–10, 13. Need, kes parandavad meelt, võtavad enda peale Kristuse nime ja otsustavad kindlalt teda teenida, võetagu ristimise kaudu vastu, **ÕL** 20:37.

Ristimine surnute eest: Mida teevad need, kes ennast lasevad ristida surnute eest? **1Kr** 15:29. Surnute eest ristimisi tehakse pattude andekssaamiseks, **ÕL** 124:29 127:5–9 128:1 138:33.

Ristimine pole väikelaste jaoks: See, et te ristite väikseid lapsi, on pühaduse teotus Jumala ees, **Mn** 8:4–23. Lapsed tuleb ristida, kui nad on kaheksa aasta vanused, **ÕL** 68:27. Kõik lapsed, kes surevad enne vastutavasse ikka jõudmist, päästetakse selestilisse kuningriiki, **ÕL** 137:10.

ROOJASUS. *Vt ka* Jumalakartmatu, jumalatu; Paheline, pahelisus; Patt; Puhas ja ebapuhas; Õigemeelsusetus

Vaimne räpasus, mis tuleb sellest, kui olla tahtlikult Jumalale sõnakuulmatu.

Issand peseb ära Siioni tütarde saasta, **Js** 4:4 (2Ne 14:4). Jumala kuningriik ei ole roojane, **1Ne** 15:34 (Al 7:21). Need, kes on roojased, on endiselt roojased, **2Ne** 9:16 (Mr 9:14). Kuidas te end tunnete, kui te seisate Jumala kohtulaua ees roojasusega määritud rõivastes? **Al** 5:22. Nad peavad jäämagi roojaseks, **ÕL** 88:35. Millal ma saan puhata ja millal mind puhastatakse roojasusest? **Ms** 7:48.

ROOMA. *Vt ka* Rooma impeerium

Uues Testamendis Rooma impeeriumi pealinn Itaalias Tiberi jõe kaldal (Ap 18:2; 19:21; 23:11). Paulus õpetas evangeeliumi Roomas, kui ta oli Rooma valitsuse vangistuses (Rm 1:7, 15–16; Ap 28:14–31).

ROOMA IMPEERIUM. *Vt ka* Rooma

Muistne Rooma keisririik. Apostlite ajastul oli Rooma impeerium maailma suurriik. Selle alla kuulus kõik, mis jäi Eufrati, Doonau, Reini, Atlandi ookeani ja Sahara kõrbe vahele. Palestiina riik sattus Rooma kontrolli alla 63 eKr, kui Pompeius vallutas Jeruusalemma. Kuigi roomlased andsid juutidele palju õigusi, vihkasid juudid Rooma valitsust ja hakkasid pidevalt vastu.

Rooma kodanik Paulus jagas kogu impeeriumis evangeeliumi kreeka keeles, mis oli impeeriumis kõige levinum.

Andke keisrile, mis kuulub keisrile! **Mt** 22:17–22. Paulus nõudis Rooma kodanikuna oma õigusi, **Ap** 16:37–39 (Ap 22:25–29).

ROOMLASTELE. *Vt* Kiri roomlastele

RUTT. *Vt ka* Boas

Vanas Testamendis iisraellaste Noomi ja Elimeleki moabi rahvusest minia. Pärast oma abikaasa surma abiellus Rutt Noomi mehe sugulase Boasega. Nende poeg Oobed oli Taaveti ja Kristuse esivanem. Ruti lugu kirjeldab kaunilt mitteiisraellase pöördumist Iisraeli lambatarasse. Rutt loobus oma endisest jumalast ja endisest elust, et ühineda usukaaslastega Iisraeli Jumala teenimisel (Rt 1:16).

Ruti raamat: Peatükis 1 kirjeldatakse Elimeleki ja tema pere elu Moabis. Pärast abikaasade surma läksid Noomi ja Rutt Petlemma. Peatükis 2 selgitatakse, et Rutt noppis viljapäid Boase põllul. Peatükis 3 räägitakse, kuidas Noomi andis Rutile nõu minna rehealusesse ja heita magama Boase jalge ette. Peatükk 4 on lugu Ruti abielust Boasega. Neile sündis poeg Oobed, kellest põlvnesid Taavet ja Kristus.

RUUBEN. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja Lea vanim poeg (1Ms 29:32; 37:21–22, 29; 42:22, 37). Kuigi Ruuben oli esmasündinu, ta jäi oma esmasünniõigusest ilma patu pärast (1Ms 35:22; 49:3–4).

Ruubeni suguharu: Jaakobi õnnistus Ruubenile on kirjas 1. Moosese 49:3 ja 5. Moosese 33:6. Suguharu arvukus vähehaaval kahanes ja olgugi et suguharu jäi alles, muutus see poliitiliselt vähetähtsaks. Ruubeni esmasünniõigus läks Joosepile ja tema poegadele, kuna Joosep oli Jaakobi teise naise Raaheli esmasündinu (1Aj 5:1–2).

RÕÕM. *Vt ka* Kuulekas, kuulekus, kuuletuma

Suur õnneseisund, mis tuleb õigemeelsest elust. Rõõmu tundmine on kõikide inimeste sureliku elu eesmärk (2Ne 2:22–25). Täielik rõõm tuleb üksnes Jeesuse Kristuse kaudu (Jh 15:11; ÕL 93:33–34; 101:36).

Alandlikud tunnevad aina rõõmu Jehoovas, **Js** 29:19 (2Ne 27:30). Ma kuulutan teile suurt rõõmu, **Lk** 2:10. Ükski ei võta teie rõõmu teilt ära, **Jh** 16:22. Vaimu vili on armastus, rõõm, rahu, **Gl** 5:22. Vili täitis mu hinge ülimalt suure rõõmuga, **1Ne** 8:12. Inimesed on, et nad võiksid tunda rõõmu, **2Ne** 2:25. Õigemeelsete rõõm on igavesti täielik, **2Ne** 9:18. Nad elavad koos Jumalaga lõputus õnnes, **Mo** 2:41. Ma annan ära kõik, mis mul on, et ma võiksin saada selle suure rõõmu osaliseks, **Al** 22:15. Ehk ma võin olla tööriistaks Jumala käes, et tuua mõni hing meeleparandusele; ja see on minu rõõm, **Al** 29:9. Millist rõõmu ja millist imepärast valgust ma nägin! **Al** 36:20. Mu Vaim täidab su hinge rõõmuga, **ÕL** 11:13. Kui suur saab olema teie rõõm koos temaga minu Isa kuningriigis, **ÕL** 18:15–16. Selles maailmas ei ole teie rõõm täielik, vaid teie rõõm on täielik minus, **ÕL** 101:36. Selles elus on mul rõõmu, **Ms** 5:10–11.

SAALEM. *Vt ka* Jeruusalemm; Melkisedek

Linn Vanas Testamendis, kus valitses Melkisedek. See võis asuda paigas, kus asub tänapäeva Jeruusalemm. Nimi „Saalem" on väga sarnane heebreakeelse sõnaga, mille tähenduseks on rahu.

Melkisedek, Saalemi kuningas, tõi leiba ja viina, **1Ms** 14:18. Melkisedek, Saalemi kuningas, oli kõige kõrgema Jumala preester, **Hb** 7:1–2. Melkisedek oli Saalemi maa kuningas, **Al** 13:17–18.

SAALOMON. *Vt ka* Batseba; Taavet

Vanas Testamendis Taaveti ja Batseba poeg (2Sm 12:24). Saalomon oli mõnda aega Iisraeli kuningaks.

Taavet nimetas Saalomoni kuningaks, **1Kn** 1:11–53. Taavet käskis Saalomonil käia Jehoova teedel, **1Kn** 2:1–9. Jehoova lubas anda talle mõistliku südame, **1Kn** 3:5–15. Mõistis kohut kahe ema vahel ja tegi kindlaks lapse tõelise ema, **1Kn** 3:16–28. Kõneles õpetussõnu ja laule, **1Kn** 5:12. Ehitas templi, **1Kn** 6; 7:13–51. Pühitses templi, **1Kn** 8. Teda külastas Seeba kuninganna, **1Kn** 10:1–13. Saalomon abiellus naistega, kes polnud Iisraelist, ja ta naised pöörasid tema südame valejumalaid kummardama, **1Kn** 11:1–8. Jehoova vihastus Saalomoni peale, **1Kn** 11:9–13. Suri, **1Kn** 11:43. Taavet kuulutas prohvetlikult Saalomoni valitsusaja hiilgusest, **Ps** 72. Saalomon sai palju naisi ja liignaisi, aga mõned ei saanud ta Issandalt, **ÕL** 132:38 (Jb 2:24).

SAAMUEL, VANA TESTAMENDI PROHVET

Elkana ja Hanna poeg Saamuel sündis vastusena oma ema palvetele (1Sm 1). Ta anti lapsena Siilo pühamu ülempreestri Eeli hoole alla (1Sm 2:11; 3:1). Issand kutsus Saamueli noores eas prohvetiks (1Sm 3). Pärast Eeli surma sai Saamuelist Iisraelis suur prohvet ja kohtumõistja ning ta taastas maal seaduse, korra ja korrakohase jumalakummardamise (1Sm 4:15–18; 7:3–17).

1Sm 28:5–20 on kirjas lugu sellest, kuidas Een-doori nõid kuningas Sauluse palvel Saamueli surnuist üles äratas. See ei saanud olla nägemus Jumalalt, sest ei nõid ega mõni muu ekstrasensitiiv ei suuda mõjutada prohvetit oma palve peale välja ilmuma (1Sm 28:20; 31:1–4).

Esimene ja Teine Saamueli raamat: Mõnes Piiblis on Esimene ja Teine Saamueli raamat üks raamat. Teistes on need kaks raamatut. Need raamatud hõlmavad u 130aastast perioodi alates Saamueli sünnist ja lõppedes vahetult enne kuningas Taaveti surma.

Esimene Saamueli raamat: Peatükkides 1–4 selgitatakse, et Issand needis ja karistas Eeli perekonda ning kutsus Saamueli ülempreestriks ja kohtumõistjaks. Peatükkides 4–6 räägitakse, kuidas seaduselaegas langes vilistite kätte. Peatükkides 7 ja 8 on kirjas Saamueli hoiatused valejumalate ja pahelise kuninga eest. Peatükkides 9–15 kirjeldatakse Sauli kroonimist ja tema valitsemist kuningana. Peatükkides 16–31 on kirjas Taaveti elulugu ja see, kuidas ta tuli võimule. Saamuel võidis kuningaks Taaveti, kes oli tapnud Koljati. Saul vihkas Taavetit, kuid

Taavet keeldus Sauli tapmast, kuigi tal oli selleks võimalus.

Teine Saamueli raamat: Raamatus on kirjas üksikasjad Taaveti valitsemise kohta Juuda ja lõpuks kogu Iisraeli kuningana. Peatükkides 1–4 on näha pikk heitlus Taaveti ja Sauli järgijate vahel pärast seda, kui Juuda oli Taaveti kuningaks krooninud. Peatükkides 5–10 näidatakse, et Taavet sai võimsaks paljudes maades. Peatükkides 11–21 on näha Taaveti vaimse jõu kahanemine tema pattude ja tema enda peres asetleidnud mässu tõttu. Peatükkides 22–24 kirjeldatakse Taaveti püüdlusi Issandaga ära leppida.

SAARA. *Vt ka* Aabraham

Vanas Testamendis Aabrahami esimene naine. Ta sünnitas vanas eas Iisaki (1Ms 18:9–15; 21:2).

SAARIA. *Vt ka* Lehhi, Nefi isa

Mormoni Raamatus Lehhi naine (1Ne 5:1–8; 8:14–16; 18:19) ning Laamani, Lemueli, Sami, Nefi, Jaakobi, Joosepi ja tütarde ema (1Ne 2:5; 2Ne 5:6).

SAATAN. *Vt* Kurat

SAATUS. *Vt* Surelikkusele eelnev pühitsemine

SADRAK. *Vt ka* Taaniel

Vanas Testamendis olid Sadrak, Meesak ja Abednego kolm noort iisraellast, kes toodi koos Taanieliga Paabeli kuninga Nebukadnetsari paleesse. Sadraki heebrea nimi oli Hananja. Need neli noormeest keeldusid end rüvetamast kuninga roa ja viinaga (Tn 1). Kuningas heitis Sadraki, Meesaki ja Abednego tulisesse ahju ja Jumala Poeg päästis nad (Tn 3).

SADUSERID. *Vt ka* Juudid

Väike, kuid poliitiliselt mõjuvõimas erakond või kinnine ühiskonnakiht juutide seas. Nad olid vast kõige enam tuntud selle poolest, et uskusid rangelt Moosese seaduse tähttähelisse järgimisse ning keeldusid uskumast vaimude ja inglite olemasollu ning ülestõusmise ja igavese elu õpetustesse (Mk 12:18–27; Ap 4:1–3; 23:7–8).

SAJATAMINE. *Vt* Kurja rääkimine

SAKARIAS. *Vt ka* Eliisabet; Ristija Johannes

Uues Testamendis Ristija Johannese isa. Sakarias oli ametilt preester ja täitis oma ametikohustusi templis.

Ingel Gabriel lubas, et Sakarias ja tema naine Eliisabet saavad poja, **Lk** 1:5–25 (ÕL 27:7). Tema keel läks lahti, **Lk** 1:59–79. Sakarias tapeti templi ja altari vahel, **Mt** 23:35 (Lk 11:51).

SAKARJA

Vana Testamendi prohvet, kes kuulutas prohvetlikult u 520 eKr. Ta elas samal ajal kui prohvet Haggai (Esr 5:1; 6:14).

Sakarja raamat: Raamat on tuntud oma prohvetlike kuulutuste poolest Kristuse sureliku teenimistöö ja tema teise tulemise kohta (Sk 9:9; 11:12–13; 12:10; 13:6). Peatükkides 1–8 on kirjas rida nägemusi Jumala rahva tuleviku kohta. Peatükkides 9–14 on kirjas nägemused Messiast, viimsest ajast, Iisraeli kogumisest, viimasest suurest sõjast ja teisest tulemisest.

SAKRAMENT. *Vt ka* Elav vesi; Eluleib; Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Ohverdus; Rist; Ristima, ristimine; Viimane söömaaeg

Viimse aja pühade jaoks tähendab sakrament leiva ja vee võtmise talitust Kristuse lepitava ohverduse mälestuseks. Murtud leib sümboliseerib tema katkist ihu; vesi sümboliseerib verd, mida ta valas meie pattude lepitamiseks (1Kr 11:23–25; ÕL 27:2). Kui väärilised Kiriku liikmed võtavad sakramenti, lubavad nad võtta enda peale Kristuse nime, teda alati mäletada ja pidada kinni tema käskudest. Selle talituse käigus uuendavad Kiriku liikmed oma ristimislepinguid.

Jeesus selgitas viimase õhtusöömaaja ajal sakramenditalitust, kui ta sõi koos kaheteistkümne apostliga (Mt 26:17–28; Lk 22:1–20).

Jeesus võttis leiva ja õnnistas, ja ta võttis karika ja tänas, **Mt** 26:26–28 (Mk 14:22–24; Lk 22:19–20). Kes sööb minu liha ja joob minu verd, sel on igavene elu, **Jh** 6:54. Kes sööb ja joob vääritult, see sööb ja joob enesele

nuhtlust, **1Kr** 11:29 (3Ne 18:29). Jeesus õpetas oma kaheteistkümnele nefilastest jüngrile sakramendist, **3Ne** 18:1–11. Jeesus õpetas neile jüngritele, et nad ei laseks inimestel ebaväärilisena sakramendist osa saada, **3Ne** 18:28–29 (Mr 9:29). Esitatakse sakramendipalved, **Mn** 4–5 (ÕL 20:75–79). Sakramenditalitust peab läbi viima preester või vanem, **ÕL** 20:46, 76. Õpetajatel ega diakonitel pole volitust sakramenti õnnistada, **ÕL** 20:58. Sakramendi jaoks võib kasutada ka muid jooke peale veini, **ÕL** 27:1–4.

SALAJASED LIIDUD. *Vt ka* Gadiantoni röövlid; Kain

Ühendus, kus inimesed on seotud vannetega, et viia täide selle rühma kurjad eesmärgid.

Valede isa ärgitab inimlapsi üles sõlmima salajasi mõrvaliite, **2Ne** 9:9. Ma pean hävitama salajased pimedusetööd, **2Ne** 10:15. Jumala kohtuotsused tulid nende salajaste liitude tegijate peale, **Al** 37:30. Gadianton põhjustas Nefi rahva peaaegu täieliku hävituse, **Hl** 2:4–13. Saatan pani inimeste südamesse sõlmida salajasi vandeid ja lepinguid, **Hl** 6:21–31. Issand ei tegutse salajastes liitudes, **Et** 8:19. Rahvus, kes toetab salajasi liite, hävitatakse, **Et** 8:22–23. Nad hülgasid kõik prohvetite sõnad oma salaühingu pärast, **Et** 11:22. Kaini päevist alates oli olemas salajane liit, **Ms** 5:51.

SAM. *Vt ka* Lehhi, Nefi isa

Mormoni Raamatus Lehhi kolmas poeg (1Ne 2:5). Ta oli õiglane ja püha mees, kes otsustas järgida Issandat (1Ne 2:17; 2Ne 5:5–6; Al 3:6).

SAMAARIA. *Vt ka* Samaarlased

Vanas Testamendis Iisraeli põhjakuningriigi pealinn (1Kn 16:23–24). Kuna selle asukoht mäe otsas oli sõjaliselt kindel, suutsid assurlased selle vallutada alles pärast kolm aastat kestnud piiramist (2Kn 17:5–6). Heroodes ehitas linna uuesti üles ja andis sellele nimeks Sebaste. Uue Testamendi aegadel oli kogu Palestiina keskpiirkonnale Jordani jõest läänes nimeks Samaaria.

SAMAARLASED. *Vt ka* Samaaria

Piibli rahvas, kes elas Samaarias pärast seda, kui assurlased olid vallutanud Iisraeli Põhjakuningriigi. Samaarlased olid osalt iisraellased ja osalt paganad. Nende usund oli segu juutide ja paganate tõekspidamistest ja tavadest. Tähendamissõnas halastajast samaarlasest Lk 10:25–37 on näha viha, mis juutidel oli samaarlaste vastu välja kujunenud, kuna samaarlased olid taganenud iisraellaste usust. Issand juhatas apostlid samaarlastele evangeeliumi õpetama (Ap 1:6–8). Filippus jutlustas edukalt Kristuse evangeeliumi Samaaria rahvale ja tegi nende seas palju imesid (Ap 8:5–39).

SARAHEMLA. *Vt ka* Ammon, Sarahemla järglane; Mulek

Mormoni Raamatus viitab Sarahemla 1) mehele, kes juhtis Muleki siirdlaste rühmitust, 2) linnale, mis sai oma nime tema järgi, 3) Sarahemla maale või 4) temale järgnenud rahvale.

Sarahemla rõõmustas, kuna Issand oli saatnud nefilased, **Om** 1:14. Sarahemla koostas oma esiisade sugupuu, **Om** 1:18. Ammon oli Sarahemla järglane, **Mo** 7:3, 13. Kirik rajati Sarahemla linnas, **Al** 5:2. Õigemeelsete pärast pahelised Sarahemla linnas päästeti, **Hl** 13:12. Sarahemla linn põles maha, kui Kristus suri, **3Ne** 8:8, 24.

SAUL, IISRAELI KUNINGAS

Vanas Testamendis Iisraeli esimene kuningas enne riigi jagunemist. Kuigi ta oli oma valitsemise algusaastail õigemeelne, oli ta lõpuks uhkust täis ega kuuletunud Jumalale (1Sm 9–31).

SAULUS TARSOSEST. *Vt* Paulus

SEADUS. *Vt ka* Jumala käsud; Kuulekas, kuulekus, kuuletuma; Moosese seadus; Õnnistama, õnnistatud, õnnistus

Jumala käsud või reeglid, millel põhinevad kõik õnnistused ja karistused nii taevas kui ka maa peal. Need, kes kuuletuvad Jumala seadustele, saavad lubatud õnnistused. Prohvet Joseph Smith õpetas, et inimestel tuleb kuuletuda ka maa seadustele, neid austades ja toetades (UA 1:12).

Moosese seadus oli ettevalmistav seadus meeste ja naiste toomiseks Kristuse juurde. See seadus koosnes piirangutest, ettekirjutustest ja talitustest. Täna on Kristuse seadus, mis viis täide Moosese seaduse, evangeeliumi täius ehk „vabaduse täiuslik käsk" (Jk 1:25).

Jumal andis Aadamale käsud, **1Ms** 1:28; 2:16–17. Jumal andis Noale seadused, **1Ms** 9:1. Jehoova käsuõpetus on laitmatu, see kosutab hinge, **Ps** 19:8. Jehoova on meie käsuandja, **Js** 33:22. Üks on käsuandja, **Jk** 4:12. Kus ei ole seadust, ei ole karistust, **2Ne** 9:25. Seadus on antud, **Al** 42:17–22. Inimeste üle mõistetaks kohut seaduse kohaselt, **Al** 42:23. Kristus on seadus, **3Ne** 15:9. Kõik seadused on vaimsed, **ÕL** 29:34. Joseph Smith sai Kiriku seaduse ilmutuse kaudu, **ÕL** 42. Sellel, kes peab kinni Jumala seadustest, ei ole tarvis rikkuda maa seaduseid, **ÕL** 58:21. Kristuse valgus on seadus, mille kaudu kõiki asju valitsetakse, **ÕL** 88:7–13. Ta on kõikidele asjadele andnud seaduse, **ÕL** 88:42–43. Rahvas peaks jälgima maa seadust, **ÕL** 98:4–5. Kui me saame Jumalalt mõne õnnistuse, tuleb see kuulekuse tõttu seadusele, **ÕL** 130:20–21. Kirik andis teada oma tõekspidamistest seoses riigi seadustega, **ÕL** 134. Inimkond päästetakse, kui nad kuuletuvad evangeeliumi seadustele ja talitustele, **UA** 1:3.

SEADUSELAEGAS. *Vt ka* Pühakoda, pühamu

Seaduselaegas, mida teatakse ka Jehoova laeka ja tunnistuslaekana, oli puidust valmistatud ja üle kullatud ristkülikukujuline kirst või kast. See oli iisraellaste vanim ja kõige püham usu sümbol. Selle katteks olnud lepituskaant peeti Jehoova maiseks viibimispaigaks (2Ms 25:22). Templi valmides asetati laegas pühadest pühimasse ehk kõige pühamasse paika hoones (1Kn 8:1–8).

Mooses valmistas Jumala käsul laeka, **2Ms** 25. Leevi laste hoolde jäi laeka eest hoolitsemine, **4Ms** 3:15, 31. Seaduselaegas käis nende ees, **4Ms** 10:33. Võtke see käsuõpetuse raamat ja pange ta seaduselaeka kõrvale! **5Ms** 31:24–26. Jordani vee vool katkes seaduselaeka ees, **Jos** 3:13–17; 4:1–7. Preestrid kandsid seaduselaegast Jeerikot vallutades, **Jos** 6:6–20. Vilistid võtsid Jumala laeka, **1Sm** 5. Jehoova õnnistas Oobed-Edomi koda Jumala laeka pärast, **2Sm** 6:11–12. Jehoova lõi Ussa maha, kui too sõnakuulmatult laegast paigal hoida püüdis, **1Aj** 13:9–12 (ÕL 85:8). Ehitage Jehoova Jumala pühamu, et seaduselaegast saaks viia kotta! **1Aj** 22:19. Kirjeldatakse seaduselaeka sisu, **Hb** 9:4.

SEBULON. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja Lea poeg (1Ms 30:19–20).

Sebuloni suguharu: Jaakob õnnistas Sebuloni suguharu (1Ms 49:13). Sebuloni suguharu läks koos Deboora ja Baarakiga Iisraeli vaenlaste vastu võitlema (Km 4:4–6, 10). Nad võitlesid ka koos Giideoniga midjanlaste vastu (Km 6:33–35).

SEEM. *Vt ka* Noa, Piibli patriarh

Vanas Testamendis Noa õigemeelne poeg ning vastavalt pärimusele semiidi rahvaste, sh araablaste, heebrealaste, babüloonlaste, süürlaste, foiniiklaste ja assüürlaste esiisa (1Ms 5:29–32; 6:10; 7:13; 9:26; 10:21–32; Ms 8:12). Viimse aja ilmutuses öeldakse Seemi kohta „suur ülempreester" (ÕL 138:41).

SEENIF

Mormoni Raamatus mees, kes juhtis Nefi maale naasnud rühma; temast sai nende kuningas ja ta juhtis neid õigemeelselt (Mo 9–10).

SEENOK

Iisraeli prohvet Vana Testamendi ajal, keda mainitakse vaid Mormoni Raamatus.

Kuulutas prohvetlikult Kristuse surmast, **1Ne** 19:10. Rääkis Jumala Pojast, **Al** 33:15 (Al 34:7). Suri tõe märtrina, **Al** 33:17. Kuulutas prohvetlikult Messia tulekust, **Hl** 8:20.

SEENOS

Iisraeli prohvet Vana Testamendi ajal, kelle prohvetlikke kuulutusi Kristuse missiooni kohta võib leida vaid Mormoni Raamatus.

Kuulutas prohvetlikult Kristuse matmisest ja kolmepäevasest pimedusest, **1Ne** 19:10, 12. Ennustas ette Iisraeli kokkukogumisest, **1Ne** 19:16. Jaakob tsiteeris Seenose tähendamissõna vääris- ja metsõlipuudest, **Jb** 5. Jaakob

seletas Seenose mõistukuju, **Jb** 6:1–10. Õpetas palvest ja jumalakummardamisest, **Al** 33:3–11. Õpetas, et lunastus tuleb Poja kaudu, **Al** 34:7. Surmati julge tunnistuse pärast, **Hl** 8:19. Rääkis sellest, et laamanlased tuuakse taas tõe tundmisele, **Hl** 15:11. Tunnistas Kristuse surma ajal aset leidnud hävingust, **3Ne** 10:15–16.

SEESROM

Mormoni Raamatus seadusetundja Ammoniiha linnas. Alma ja Amulek tajusid Vaimu kaudu, et Seesrom valetab. Seejärel ta pöördus ja võttis vastu Kristuse evangeeliumi (Al 11:21–46; 15:1–12).

SEFANJA

Vana Testamendi prohvet, kes elas Joosija valitsusajal (639–608 eKr).

Sefanja raamat: Peatükis 1 räägitakse tulevast päevast, mis on täis häda ja ahastust. Peatükis 2 manitsetakse Iisraeli rahvast otsima õiglust ja olema alandlik. Peatükis 3 räägitakse teisest tulemisest, kui kõik rahvad kogunevad lahingut pidama. Issand aga valitseb nende keskel.

SEITSEKÜMMEND. *Vt ka* Apostel; Melkisedeki preesterlus

Amet, millesse mehi pühitsetakse Melkisedeki preesterluses. Tänapäeval on Seitsmekümne kvoorumite liikmed Kiriku üldjuhid, kellele on antud apostellik volitus, kuid neid ei ole pühitsetud apostliteks. Nad pühendavad kogu oma aja teenimistööle.

Issand määras teised seitsekümmend, **Lk** 10:1. Seitsekümmend on kutsutud jutlustama evangeeliumi ja olema Jeesuse Kristuse erilisteks tunnistajateks, **ÕL** 107:25–26. Seitsmekümnel tuleb tegutseda Issanda nimel, Kaheteistkümne juhatuse all, Kiriku ülesehitamisel ja selle kõikide asjade korraldamisel kõigi rahvaste seas, **ÕL** 107:34. Valige välja järgmine seitsekümmend, kuni seitse korda seitsekümmend, kui töötamine seda nõuab! **ÕL** 107:93–97. Seitsmekümnete kvoorum on asutatud reisivate vanemate jaoks, et anda tunnistust minu nimest kõikjal maailmas, **ÕL** 124:138–139.

SEKSUAALNE KÕLBLUSETUS. *Vt ka* Abielurikkumine; Hooramine; Iha, iharus

Tahtlik osavõtt abielurikkumisest, hooramisest, homoseksuaalsusest, lesbismist, verepilastusest ja kõikidest muudest ebapühadest, loomuvastastest või rüvedatest tegevustest.

Joodame oma isa viinaga ja magame temaga, **1Ms** 19:30–36. Ruuben läks ja magas oma isa liignaise Billa juures, **1Ms** 35:22 (1Ms 49:4; 1Aj 5:1). Homoseksuaalsus ja muu suguline loomuvastasus on jäledused, **3Ms** 18:22–23. Kui mees sunnib naist temaga magama, on patus süüdi vaid mees, **5Ms** 22:25–27. Igaüks, kes naise peale vaatab teda himustades, on juba abielu rikkunud temaga oma südames, **Mt** 5:28 (3Ne 12:28). Hoorus, roppus, kired on ebajumalateenistus, **Kl** 3:5. Viimseil päevil on inimesed südametud, **2Tm** 3:1–3. Suguline patt on jäledus, **Al** 39:3–5.

SELESTILINE HIILGUS. *Vt ka* Hiilguse astmed; Igavene elu; Ülendus

Kõrgeim kolme hiilguse astme seas, kuhu inimene võib jõuda pärast maist elu. Õigemeelsed elavad siin Isa Jumala ja tema poja Jeesuse Kristuse juures.

Teistsugune on taevalike auhiilgus, **1Kr** 15:40 (ÕL 76:96). Paulus tõmmati kolmanda taevani, **2Kr** 12:2. Nägemuses näidati selestilist hiilgust, **ÕL** 76:50–70. Kui pühad soovivad kohta selestilises maailmas, peavad nad end ette valmistama, **ÕL** 78:7. See, kes ei suuda püsida selestilise kuningriigi seaduses, ei suuda taluda selestilist hiilgust, **ÕL** 88:15–22. Selestilises hiilguses on kolm taevast; esitatakse tingimused kõrgeimasse jõudmiseks, **ÕL** 131:1–2. Lapsed, kes surevad enne vastutusiga, päästetakse selestilisse kuningriiki, **ÕL** 137:10.

SEREM. *Vt ka* Kristusevastane

Mees Mormoni Raamatus, kes eitas Kristust ja nõudis tunnustähte (Jb 7:1–20).

SERUBBAABEL

Kui Koores Vanas Testamendis andis juutidele loa Palestiinasse naasta, määrati Serubbaabel juutide kuningakoja ülemaks või esindajaks. Tema pärsiapärane nimi oli Sesbassar (Esr 1:8). Ta võttis osa Jeruusalemma templi taastamisest (Esr 3:2, 8; 5:2).

SETT. *Vt ka* Aadam

Vanas Testamendis Aadama ja Eeva õigemeelne poeg.

Sett oli täiuslik inimene ja ta nägi välja täpselt oma isa moodi, **ÕL** 107:42–43 (1Ms 5:3). Sett oli üks vaimumaailma vägevaid, **ÕL** 138:40. Jumal ilmutas ennast Setile, **Ms** 6:1–3, 8–14.

SIBLON. *Vt ka* Alma, Alma poeg

Mormoni Raamatus Alma noorema poeg. Siblon õpetas evangeeliumi soramlastele ja teda kiusati taga tema õigemeelsuse pärast. Issand päästis ta tagakiusamisest tema ustavuse ja kannatlikkuse tõttu (Al 38). Siblon hoolitses mõnda aega ka nefilaste ülestähenduste eest (Al 63:1–2, 11–13).

SIDKIJA. *Vt ka* Mulek

Vanas Testamendis Juuda viimane kuningas (2Kn 24:17–20; 25:2–7). Sidkija vangistas prohvet Jeremija (Jr 32:1–5) ja Jeremija kuulutas prohvetlikult Sidkija vangistamisest (Jr 34:2–8, 21). Lehhi ja tema pere elasid Jeruusalemmas Sidkija esimesel valitsusaastal (1Ne 1:4). Kõik peale ühe Sidkija poja tapeti; tema poeg Mulek põgenes läänepoolkerale (Jr 52:10; Om 1:15; Hl 8:21).

SIIMEON. *Vt ka* Iisrael; Jaakob, Iisaki poeg

Vanas Testamendis Jaakobi ja tema naise Lea teine poeg (1Ms 29:33; 35:23; 2Ms 1:2). Ta tappis koos Leeviga maha hulgaliselt Sekemi rahvast (1Ms 34:25–31). Jaakobi prohvetlik kuulutus Siimeoni kohta on kirjas 1Ms 49:5–7.

Siimeoni suguharu: Siimeoni järeltulijad elasid sageli koos Juuda suguharuga ja Juuda kuningriigi piirides (Jos 19:1–9; 1Aj 4:24–33). Siimeoni suguharu läks koos Juudaga kaananlaste vastu võitlema (Km 1:3, 17). Hiljem ühinesid nad ka Taaveti sõjaväega (1Aj 12:26).

SIIMON KAANAST

Uues Testamendis üks Jeesuse Kristuse esialgsest kahekstkümnest apostlist (Mt 10:2–4).

SIIMON PEETRUS. *Vt* Peetrus

SIINAI MÄGI. *Vt ka* Mooses; Moosese seadus

Mägi Siinai poolsaarel, mille lähedal Mooses ja iisraellased olid kolm kuud laagris pärast Egiptusest väljarändamist; seda kutsutakse ka Hoorebi mäeks (2Ms 3:1). Siin andis Jumal Moosesele Iisraeli koja jaoks oma käsuõpetuse; siia püstitati ka pühamu (2Ms 19:2; 20:18; 24:12; 32:15).

SIION. *Vt ka* Eenok; Uus Jeruusalemm

Südamelt puhtad (ÕL 97:21). Siion tähendab ka kohta, kus südamelt puhtad elavad. Siion pandi nimeks linnale, mille ehitasid Eenok ja tema rahvas ning mis võeti lõpuks õigemeelsuse tõttu taevasse (ÕL 38:4; Ms 7:18–21, 69). Viimsel ajal ehitatakse Siioni nime kandev linn Missouri osariiki Jacksoni maakonna lähedusse (Ameerika Ühendriikides), kuhu kogunevad Iisraeli suguharud (ÕL 103:11–22; 133:18). Pühadele antakse nõu Siioni ülesehitamiseks kõikjal, kus nad maailmas elavad.

Taaveti linna kutsuti Siioniks, **1Kn** 8:1. Siionist väljub käsuõpetus, **Js** 2:2–3 (Mi 4:2; 2Ne 12:2–3). Siionile tuleb lunastaja, **Js** 59:20. Mina võtan teid: linnast ühe ja suguvõsast kaks ning viin teid Siionisse, **Jr** 3:14. Siioni mäel ja Jeruusalemmas on pääs, **Jl** 3:5 (Ob 1:17). Õnnistatud on need, kes püüavad esile tuua minu Siionit, **1Ne** 13:37. Siioni tütred on upsakad, **2Ne** 13:16 (Js 3:16). Häda neile, kes on Siionis ükskõiksed! **2Ne** 28:19–25. Püüdke esile tuua ja jalule seada Siioni asja! **ÕL** 6:6 (ÕL 11:6). Teda olen ma inspireerinud heal eesmärgil võimsas väes edasi viima Siioni asja, **ÕL** 21:7. Uut Jeruusalemma kutsutakse Siioniks, **ÕL** 45:66–67. Independence Missouri osariigis on paik Siioni linna jaoks, **ÕL** 57:1–3. Siioni laste peale jääb nuhtlus, kuni nad parandavad meelt, **ÕL** 84:58. Issand nimetas oma rahva Sioniks, sest neil oli üks süda ja üks meel, **Ms** 7:18–19. Siion (Uus Jeruusalemm) ehitatakse Ameerika mandrile, **UA** 1:10.

SIIS. *Vt ka* Jeredlased

Jeredi rahvusest väejuht Mormoni Raamatus. Ta suri suure lahingu lõpus, milles hävines kogu jeredlaste rahvas (Et 14:17–15:31).

SILM, SILMAD

Pühakirjades sümboliseerib silm sageli inimese suutlikkust võtta vastu Jumala valgust. Inimese silm näitab sümboolselt ka tema vaimset seisundit ja tema arusaamist Jumala asjadest.

Jehoova käsk on selge, see valgustab silmi, **Ps** 19:9. Rumalatel on silmad, aga nad ei näe, **Jr** 5:21 (Mk 8:18). Ihu küünal on silm, **Mt** 6:22 (Lk 11:34; 3Ne 13:22; ÕL 88:67). Õndsad on teie silmad, et nad näevad, **Mt** 13:16. Teie südame silmad valgustatakse, **Ef** 1:17–18. Häda neile, kes iseenese silmis on targad! **2Ne** 15:21 (Js 5:21). Nad hakkasid paastuma ja palvetama, et rahva silmad avaneksid, **Mo** 27:22. Saatan tegi pimedaks nende silmad, **3Ne** 2:2. Kellelgi ei saa olla väge Mormoni Raamatut esile tuua muidu, kui üksnes tema hiilgust silmas pidades, **Mr** 8:15. Vaimu väega avati meie silmad ja valgustati meie arusaamist, **ÕL** 76:12. Valgus on tema kaudu, kes valgustab teie silmi, **ÕL** 88:11. Kui teie pilk on suunatud üksnes minu aule, täidetakse terve teie keha valgusega, **ÕL** 88:67.

SIMSON

Vanas Testamendis Iisraeli kaheteistkümnes kohtumõistja. Teda tunti tema suure füüsilise jõu poolest, kuid ta polnud arukas mõne kõlbelise valiku ja teo koha pealt (Km 13:24–16:31).

SINEPIIVA

Sinepitaime seeme. Kuigi seeme on väga väike, kasvab sellest väga kõrge taim. Jeesus võrdles taevariiki sinepiseemnega (Mt 13:31).

Kui teil oleks usku nagu sinepiivake, siis te võiksite liigutada mägesid, **Mt** 17:20.

SIPPORA. *Vt ka* Mooses

Vanas Testamendis Moosese naine ja Jitro tütar (2Ms 2:21; 18:2).

SMITH, EMMA HALE. *Vt ka* Smith, Joseph, noorem

Prohvet Joseph Smithi naine. Issand käskis Emmal valida Kiriku jaoks välja kirikulaulud. Ta teenis ka esimese Abiühingu juhatajana.

Anti ilmutus Issanda tahte kohta seoses Emma Smithiga, **ÕL** 25. Issand andis Emma Smithile abielu suhtes nõu, **ÕL** 132:51–56.

SMITH, HYRUM. *Vt ka* Smith, Joseph, noorem

Joseph Smithi vanem vend ja ustav kaaslane. Hyrum sündis 9. veebruaril 1800. Ta teenis Joseph Smithi abilisena Kiriku juhatuses ja oli ka Kirikus teine patriarh. 27. juunil 1844 suri ta koos Josephiga Carthage'i vanglas märtrisurma.

Jumal ilmutas Hyrumile juhiseid tema venna Josephi vahendusel, **ÕL** 11; 23:3. Õnnistatud on minu teenija Hyrum Smith tema südame ausameelsuse tõttu! **ÕL** 124:15. Hyrumil kästi võtta Kiriku patriarhi amet, **ÕL** 124:91–96, 124. Josephi ja Hyrumi märtrisurm Carthage'i vanglas, **ÕL** 135. Hyrum ja teised valitud vaimud jäeti varuks, tulemaks välja aegade täiusel, **ÕL** 138:53.

SMITH, JOSEPH, NOOREM. *Vt ka* Esimene nägemus; Evangeeliumi taastamine; Joseph Smithi tõlge (JST); Kallihinnaline Pärl; Mormoni Raamat; Õpetus ja Lepingud

Prohvet, kes valiti taastama maa peale tõelist Jeesuse Kristuse Kirikut. Joseph Smith sündis Ameerika Ühendriikides Vermonti osariigis 23. detsembril 1805.

1820. a ilmusid Josephile Isa Jumal ja Jeesus Kristus ning ta sai teada, et ükski maapealsetest kirikutest polnud õige (JSA 1:1–20). Hiljem külastas teda ingel Moroni, kes ilmutas, kuhu olid peidetud kuldplaadid, mis sisaldasid Ameerika mandri muistsete rahvaste ülestähendust (JSA 1:29–54).

Joseph tõlkis kuldplaadid ja avaldas need 1830. a Mormoni Raamatuna (JSA 1:66–67, 75). 1829. a sai ta Ristija Johanneselt ning Peetruselt, Jaakobuselt ja Johanneselt preesterluse volituse (ÕL 13; 27:12; 128:20; JSA 1:68–70).

6. aprillil 1830 asutasid Joseph ja mõned teised Jumala juhatusel taastatud Jeesuse Kristuse Kiriku (ÕL 20:1–4). Josephi juhtimisel kasvas Kirik Kanadas, Inglismaal ja Ameerika Ühendriikide idaosas, eriti Ohio, Missouri ja Illinoisi osariigis. Kõikjal, kuhu Joseph pühadega elama asus, tabas neid

tõsine tagakiusamine. 27. juunil 1844 surid Joseph ja tema vend Hyrum Ameerika Ühendriikides Illinoisi osariigis Carthage'is märtrisurma.

Jaakobi poeg Joosep kuulutas prohvetlikult Joseph Smithist, **2Ne** 3:6–15. Teades tulevat häda, kutsus Issand oma teenija Joseph Smithi, **ÕL** 1:17 (ÕL 19:13). Joseph Smith pühitseti Jeesuse Kristuse apostliks ja selle Kiriku esimeseks vanemaks, **ÕL** 20:2. Josephi pühitsesid apostliks Peetrus, Jaakobus ja Johannes, **ÕL** 27:12. Joseph ja Sidney Rigdon tunnistasid, et nad nägid Isa Ainusündinut, **ÕL** 76:23. Joseph Smith nägi koos Oliver Cowderyga Issandat nägemuses, **ÕL** 110:1–4. Issand kutsus Josephi juhtivaks vanemaks, tõlkijaks, ilmutajaks, nägijaks ja prohvetiks, **ÕL** 124:125. Joseph Smith on teinud inimeste päästmiseks rohkem kui ükski teine inimene, välja arvatud ainult Jeesus, **ÕL** 135:3.

Prohvet Joseph Smithi vahendusel esile toodud pühakirjad: Joseph tõlkis teatud osad kuldplaatidelt, mille andis talle ingel Moroni, ja see tõlketöö avaldati 1830. a Mormoni Raamatuna. Ta sai Issandalt ka palju ilmutusi, kus toodi peajoontes välja Kiriku peamised õpetused ja ülesehitus. Paljudest nendest ilmutustest koostati raamat, mida tuntakse nüüd Õpetuse ja Lepingutena. Ta vastutas ka Kallihinnalise Pärli esiletoomise eest, mis sisaldab mõnede Moosese, Aabrahami ja Matteuse kirjutuste inspireeritud tõlkeid, väljavõtteid tema enda isiklikust eluloost ja tunnistusest ning kolmeteistkümmet avaldust Kiriku õpetuste ja tõekspidamiste kohta.

SMITH, JOSEPH, VANEM. *Vt ka* Smith, Joseph, noorem; Smith, Lucy Mack

Prohvet Joseph Smithi isa. Ta sündis 12. juulil 1771. Ta abiellus Lucy Mackiga ja neil oli üheksa last (JSA 1:4). Joseph uskus truult taastamisse viimsel ajal ja temast sai Kiriku esimene patriarh. Ta suri 14. septembril 1840.

Jumal ilmutas talle juhiseid tema poja Josephi vahendusel, **ÕL** 4; 23:5. Jätkaku minu elatanud teenija koos oma perega! **ÕL** 90:20. Minu elatanud teenija Joseph istub koos Aabrahamiga tema paremal käel, **ÕL** 124:19. Joseph Smith noorem nägi oma isa selestilise kuningriigi nägemuses, **ÕL** 137:5. Ingel käskis Joseph Smith nooremal rääkida oma isale nägemusest, mille ta saanud oli, **JSA** 1:49–50.

SMITH, JOSEPH F.

Kiriku kuues president; Hyrum ja Mary Fielding Smithi ainus poeg. Ta sündis 13. novembril 1838 ja suri 19. novembril 1918.

Joseph F. Smith sai nägemuse surnute lunastamisest, **ÕL** 138.

SMITH, LUCY MACK. *Vt ka* Smith, Joseph, noorem; Smith, Joseph, vanem

Prohvet Joseph Smithi ema ja Joseph Smith vanema abikaasa (JSA 1:4, 7, 20). Ta sündis 8. juulil 1776 ja suri 5. mail 1856.

Joseph nägi oma ema selestilise kuningriigi nägemuses, **ÕL** 137:5.

SMITH, SAMUEL H. *Vt ka* Smith, Joseph, noorem

Prohvet Joseph Smithi noorem vend (JSA 1:4). Samuel sündis aastal 1808 ja suri aastal 1844. Ta oli üks kaheksast Mormoni Raamatu tunnistajast ja teenis taastatud Kirikus ühe esimese misjonärina (ÕL 23:4; 52:30; 61:33–35; 66:7–8; 75:13).

SOODOM. *Vt ka* Gomorra

Vanas Testamendis paheline linn, mille Issand hävitas (1Ms 19:12–29).

SOOL

Kasutati Vanas Maailmas tähtsa säilitusainena. Seda peeti elutähtsaks.

Loti naine muutus soolasambaks, **1Ms** 19:26. Teie olete maa sool, **Mt** 5:13 (Lk 14:34; 3Ne 12:13). Issanda lepingurahvast loetakse maa soolaks, **ÕL** 101:39–40. Kui pühad ei ole inimeste päästjad, on nad nagu sool, mis on kaotanud oma maitse, **ÕL** 103:9–10.

SORAM, SORAMLASED

Mormoni Raamatus Laabani teenija, kes läks Nefi ja Lehhiga kaasa, et minna tõotatud maale (1Ne 4:31–38). Sorami ustavuse tõttu õnnistas Lehhi omaenda poegade kõrval ka

teda (2Ne 1:30–32). Tema järeltulijaid tunti soramlastena (Jb 1:13).

SOTSIAALABI PROGRAMM. *Vt* Heaolu tagamine

STEFANOS

Stefanos oli Päästja ja tema Kiriku märter Uue Testamendi aegadel. Tema jutlustamine andis aimu ja ilmselt mõjutas seda suurt tööd, mida tegi Paulus, kes oli kohal, kui Stefanos kaitses end Suurkohtu ees (Ap 8:1; 22:20).

Stefanos oli üks seitsmest mehest, kes määrati abistama kahteteistkümmet apostlit, **Ap** 6:1–8. Stefanos tegi imetegusid ja suuri tunnustähti, **Ap** 6:8. Stefanos vaidles juutidega, **Ap** 6:9–10. Tema vastu esitati süüdistusi ja ta viidi Suurkohtu ette, **Ap** 6:11–15. Stefanose kaitsekõne, **Ap** 7:2–53. Täis Püha Vaimu, nägi ta nägemuses Isa ja Poega, **Ap** 7:55–56. Stefanos suri oma tunnistuse pärast märtrisurma, **Ap** 7:54–60.

SUGUPUU. *Vt ka* Meelespidamise raamat; Perekond; Päästmine, pääste; Ristima, ristimine – Ristimine surnute eest; Surnute päästmine; Talitused – Asenduslik talitus

Ülestähendus põlvnemisliini kohta suguvõsas. Seal, kus preesterluse ametid või teatud õnnistused olid mõeldud rangelt konkreetse suguvõsa jaoks, olid pühakirjades väljatoodud sugupuud väga tähtsad (1Ms 5; 10; 25; 46; 1Aj 1–9; Esr 2:61–62; Ne 7:63–64; Mt 1:1–17; Lk 3:23–38; 1Ne 3:1–4; 5:14–19; Jm 1:1–2). Tänapäeva taastatud Kirikus jätkavad Kiriku liikmed oma suguvõsa põlvnemisliini uurimist osalt seetõttu, et tuvastada põhjalikult oma surnud esivanemad, et nad saaksid teha oma esivanemate heaks päästvad talitused. Talitused on jõus nende surnud inimeste puhul, kes võtavad Jeesuse Kristuse evangeeliumi vastu vaimumaailmas (ÕL 127, 128).

SUGUVÕSA. *Vt* Perekond

SUNDIMA, SUNDUS. *Vt ka* Püha Vaim

Tungiv nõudmine, eriti Püha Vaimu mõju ja väe vahendusel, et midagi tehtaks või jäetaks tegemata. Vaim mu sees sunnib mind, **Ii** 32:18. Kristuse armastus sunnib meid, **2Kr** 5:14. Vaim sundis mind, et ma pean Laabani tapma, **1Ne** 4:10. Vaim sunnib mind, **Al** 14:11. Olen sunnitud vastavalt lepingule, **Al** 60:34. Ammaron, keda sundis Püha Vaim, peitis ülestähendused, **4Ne** 1:48. Sellest, mis tuleb ülalt, tuleb rääkida, kuuletudes Vaimu ohjeldamisele, **ÕL** 63:64.

SURELIK, SURELIKKUS. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Keha; Maailm; Surm, füüsiline

Aeg sünnist füüsilise surmani. Seda kutsutakse vahel teiseks seisundiks.

Päeval, mil sa sellest sööd, pead sa surma surema, **1Ms** 2:16–17 (Ms 3:16–17). Surres läheb vaim jälle Jumala juurde ja keha mullasse, **Kg** 12:7 (1Ms 3:19; Ms 4:25). Ärgu valitsegu patt teie surelikus ihus! **Rm** 6:12. See surev keha peab riietuma surematusega, **1Kr** 15:53 (En 1:27; Mo 16:10; Mr 6:21). Inimese seisund sai prooviseisundiks, **2Ne** 2:21 (Al 12:24; 42:10). Aadam langes, et inimesed võiksid olla, **2Ne** 2:25. Kas te vaatate ette ja näete seda surelikku keha tõstetuna surematusesse? **Al** 5:15. See elu on aeg valmistuda kohtumiseks Jumalaga, **Al** 34:32. Ärge kartke surma, sest selles maailmas ei ole teie rõõm täielik! **ÕL** 101:36. Neile, kes jäävad ustavaks oma teises seisundis, antakse juurde hiilgust, **Aabr** 3:26.

SURELIKKUSELE EELNEV ELU. *Vt ka* Algus; Inimene, inimesed; Sõda taevas; Taevane nõukogu

Elu enne maapealset elu. Kõik mehed ja naised elasid koos Jumalaga tema vaimulastena, enne kui nad tulid surelike isikutena maa peale. Seda kutsutakse mõnikord esimeseks seisundiks (Aabr 3:26).

Kui Jumal rajas maa, tõstsid kõik Jumala pojad rõõmukisa, **Ii** 38:4–7. Vaim läheb Jumala juurde, kes tema on andnud, **Kg** 12:7. Enne, kui ma sind emaihus valmistasin, tundsin ma sind, **Jr** 1:4–5. Meie oleme tema sugu, **Ap** 17:28. Jumal valis meid enne maailma rajamist, **Ef** 1:3–4. Me peaksime alistuma vaimude Isale, **Hb** 12:9. Inglid, kes oma seisust ei hoidnud, pani ta kinni igaveste ahelatega, **Jd** 1:6 (Aabr 3:26). Kurat ja tema inglid visati

välja, **Ilm** 12:9. Nad olid kutsutud ja ette valmistatud maailma rajamisest peale, **Al** 13:3. Kristus vaatas igaviku avarusi ja taeva vägesid, enne kui valmistati maa, **ÕL** 38:1. Inimene oli samuti algul koos Jumalaga, **ÕL** 93:29 (Hl 14:17; ÕL 49:17). Õilsad vaimud valiti juba alguses saama Kiriku juhtideks, **ÕL** 138:53–55. Paljud said oma esimesed õppetunnid vaimumaailmas, **ÕL** 138:56. Enne, kui asjad olid maa peal, loodi need kõik vaimselt, **Ms** 3:5. Mina tegin maailma ja inimesed enne, kui nad olid lihas, **Ms** 6:51. Aabraham nägi neid aruga olendeid, kes koondati enne, kui oli maailm, **Aabr** 3:21–24.

SURELIKKUSELE EELNEV PÜHITSEMINE. *Vt ka* Surelikkusele eelnev elu

Jumala vaprate vaimulaste surelikkusele eelnev määramine täitma teatud missiooni sureliku elu ajal.

Jumal seadis kindlaks rahvaste rajad, **5Ms** 32:8. Enne kui ma sind emaihus valmistasin, pühitsesin ma sind prohvetiks, **Jr** 1:5. Jumal seadis ennemääratud ajad, **Ap** 17:26. Keda ta on ette ära tundnud, need on ta ka ette ära määranud, **Rm** 8:28–30. Ta on meid valinud tema sees enne maailma rajamist, **Ef** 1:3–4. Jeesus Kristus oli ette määratud Lunastajaks, **1Pt** 1:19–20 (Ilm 13:8). Nad kutsuti ja valmistati ette maailma rajamisest peale, **Al** 13:1–9. Ma panin tähele õilsaid ja suursuguseid, kes valiti alguses, **ÕL** 138:55–56. Minu Armastatud Poeg oli Väljavalitu algusest peale, **Ms** 4:2. Aabraham valiti enne, kui ta sündis, **Aabr** 3:23.

SUREMATU, SUREMATUS. *Vt ka* Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Päästmine, pääste; Surelik, surelikkus; Ülestõusmine

Seisund, kus elatakse igavesti ülestõusnuna, alistumata füüsilisele surmale.

Ta on üles tõusnud, **Mk** 16:6. Nõnda tehakse ka kõik elavaks Kristuses, **1Kr** 15:22. Surm on neelatud, kui surev riietub surematusega, **1Kr** 15:53–54. Kristus on hävitanud surma ja toonud kadumatu põlve, **2Tm** 1:10. Surematus on vaimu taastamine keha külge, **2Ne** 9:13. Vaimud ühinevad oma kehadega, saades surematuks, nii et nad ei saa enam surra, **Al** 11:45. Ustavad kroonitakse surematuse ja igavese eluga, **ÕL** 75:5. Maa saab pühitsetud ja surematuks, **ÕL** 77:1 (ÕL 130:9). Jumala töö ja hiilgus on tuua inimesele surematus ja igavene elu, **Ms** 1:39.

SURM, FÜÜSILINE. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Päästmine, pääste; Surelik, surelikkus; Ülestõusmine

Keha ja vaimu eraldumine. Langemine tõi maa peale surelikkuse ja surma (2Ne 2:22; Ms 6:48). Jeesuse Kristuse lepitus saab surmast võitu, nii et kõik tõusevad üles (1Kr 15:21–23). Ülestõusmine on tasuta and kõikidele inimestele hoolimata sellest, kas nad on teinud selles elus head või halba (Al 11:42–44). Igale inimesele saab osaks ainult üks füüsiline surm, sest kui me oleme kord üles tõusnud, ei saa meie keha enam surra (Al 11:45).

Kõik liha heidab hinge ja inimene saab jälle põrmuks, **Ii** 34:15. Kallis on Jehoova meelest tema vagade surm, **Ps** 116:15. Põrm saab jälle mullasse ja vaim läheb Jumala juurde, **Kg** 12:7. Surm on tulnud inimese kaudu, **1Kr** 15:21. Päästja käes on surma ja surmavalla võtmed, **Ilm** 1:18. Surma ei ole enam ega leinamist, **Ilm** 21:4. Surm on tulnud kõikidele inimestele, **2Ne** 9:6, 11 (Al 12:24). Nad ei tundnud surma ees vähimatki hirmu, **Al** 27:28. Alma selgitas hinge seisundit surma ja ülestõusmise vahel, **Al** 40:11. Need, kes surevad minus, ei maitse surma, **ÕL** 42:46. Need, kes ei ole surmale määratud, saavad tervendatud, **ÕL** 42:48. Ma panen teid proovile kõiges kuni surmani välja, **ÕL** 98:14. Põrmuks pead sa taas saama, **Ms** 4:25. Aadam langes ja tema langemise kaudu tuli surm, **Ms** 6:48.

SURM, VAIMNE. *Vt ka* Aadama ja Eeva langemine; Hukatuse pojad; Hukka mõistma, hukkamõist; Kurat; Põrgu; Päästmine, pääste

Eraldatus Jumalast ja tema mõjust; surm kõige selle suhtes, mis puutub õigemeelsusesse. Lutsiferile ja ühele kolmandikule taeva vägedest sai osaks vaimne surm, kui nad heideti taevast välja (ÕL 29:36–37).

Vaimne surm tuli maailma Aadama langemise kaudu (Ms 6:48). Surelikud, kelle mõtted, sõnad ja teod on halvad, on vaimselt

surnud, kuigi nad elavad ikka veel maa peal (1Tm 5:6). Jeesuse Kristuse lepituse kaudu ning kuuletudes evangeeliumi põhimõtetele ja talitustele, võivad mehed ja naised saada patust puhtaks ning ületada vaimse surma.

Vaimne surm leiab aset ka pärast sureliku keha surma. Nii ülestõusnute kui kuradi ja tema inglite üle mõistetakse kohut. Neile, kes on hakanud tahtlikult vastu evangeeliumi valgusele ja tõele, saab osaks vaimne surm. Seda surma kutsutakse sageli teiseks surmaks (Al 12:16; Hl 14:16–19; ÕL 76:36–38).

Kurjad hävitatakse, **Ps** 37:9. Liha mõtteviis – see on surm, **Rm** 8:6 (2Ne 9:39). Himud suruvad inimesed alla hukatusse ja hävitusse, **1Tm** 6:9. Patt sünnitab surma, **Jk** 1:15. Kes võidab, sellele ei tee teine surm mingit kahju, **Ilm** 2:11. Nende üle ei ole teisel surmal meelevalda, **Ilm** 20:6, 12–14. Paheliste osa on tule ja väävliga põlevas järves, mis on teine surm, **Ilm** 21:8 (ÕL 63:17–18). Inimesed on vabad, et valida vabadus ja igavene elu või vangistus ja surm, **2Ne** 2:27 (2Ne 10:23; Al 29:5; Hl 14:30–31). Jumal on valmistanud tee meie põgenemiseks surma ja põrgu haardest, **2Ne** 9:10. Vabastage end põrgupiinadest, et teile ei saaks osaks teine surm! **Jb** 3:11. Loomupärane inimene on Jumala vaenlane, **Mo** 3:19. Andku Issand teile meeleparandust, et te ei peaks kannatama teist surma! **Al** 13:30. Alma ümber olid igavikulised surmaahelad, **Al** 36:18. Pahelised surevad kõige selle suhtes, mis puutub õigemeelsusesse, **Al** 40:26 (Al 12:16). Langemine tõi tervele inimkonnale vaimse surma, **Al** 42:9 (Hl 14:16–18). Kui Aadam langes, sai temast vaimselt surnu, **ÕL** 29:40–41, 44.

SURMANUHTLUS. *Vt ka* Mõrv

Karistus surmamõistmise läbi mingi kuriteo, iseäranis mõrva eest.

Kes valab inimese vere, selle vere valab inimene, **1Ms** 9:6 (JST, 1Ms 9:12–13). Tapjat karistatagu surmaga, **4Ms** 35:16. Mõrvarid, kes tahtlikult tapavad, surevad, **2Ne** 9:35. Sa oled surma mõistetud seaduse järgi, **Al** 1:13–14. Seda, kes mõrvas karistati surmaga, **Al** 1:18. Seadus nõuab selle elu, kes on mõrvanud, **Al** 34:12. See, kes tapab, peab surema, **ÕL** 42:19.

SURNUMERI

Soolane meri Jordani oru lõunaservas. Seda tunti ka Soolamerena. Selle veepind on umbes 395 meetrit Vahemere pinnast madalamal. Selle kallaste lähedal asusid Soodoma, Gomorra ja Soari ehk Bela linn (1Ms 14:2–3).

Prohvetliku kuulutuse täitudes ja Päästja teise tulemise ühe tunnustähena Surnumere vesi paraneb ja sealne elu puhkeb õide (Hs 47:8–9).

SURNUTE PÄÄSTMINE. *Vt ka* Lunastusplaan; Meelespidamise raamat; Päästmine, pääste; Sugupuu

Neile, kes surid evangeeliumi päästvaid talitusi saamata, avanenud võimalus saada need talitused endale Kiriku vääriliste elavate liikmete vahendusel templites. Surnutele õpetatakse evangeeliumi vaimumaailmas ja neil on võimalik endi heaks surelikkuses tehtud talitused vastu võtta.

Ustavad Kiriku liikmed uurivad ja kogu vad perekonna ajalugu, et teha kindlaks esivanemate nimed ja sünniajad, et nende eest saaks teha päästvaid talitusi.

Ütle vangistatuile: Minge välja! **Js** 49:9 (Js 24:22; 1Ne 21:9). Kuuluta vabastust vangidele! **Js** 61:1 (Lk 4:18). Tema pöörab vanemate südamed laste poole, **Ml** 3:23–24 (3Ne 25:5–6; ÕL 110:13–16). Surnud peavad kuulma Jumala Poja häält, **Jh** 5:25. Mispärast siis neid ristitakse surnute eest? **1Kr** 15:29. Kristus kuulutas vangisolevaile vaimudele, **1Pt** 3:18–20. Selleks on surnuile kuulutatud evangeeliumi, **1Pt** 4:6. Poeg külastas vangistuses hoitud vaime, **ÕL** 76:73. Siis tuleb nende lunastus, kes on saanud oma osa selles vanglas, **ÕL** 88:99. Maa peal ei ole ristimisanumat, kus minu pühad võiksid saada ristitud nende eest, kes on surnud, **ÕL** 124:29. Kõigist, kes on surnud, kes oleksid evangeeliumi vastu võtnud, saavad selestilise kuningriigi pärijad, **ÕL** 137:7–10. Jumala Poeg ilmus, kuulutades vabastust vangidele, kes olid olnud ustavad, **ÕL** 138:18. Kõik need vaimud, kes olid vangistuses, tulid välja, **Ms** 7:57.

SUUR JA JÄLE KIRIK. *Vt* Kurat – Kuradi kirik

SUURKOHUS, SANHEDRIIN. *Vt ka* Juudid

Juutide riiginõukogu ja kõrgeim kohus nii tsiviil- kui ka kirikuasjades (Mt 26:59; Mk 14:55; Ap 5:34). Suurkohus koosnes seitsmekümne ühest liikmest, kes valiti ülempreestrite, kirjatundjate ja vanemate seast.

SÕDA. *Vt ka* Rahu

Lahing või relvastatud kokkupõrge, relvavõitlus. Issand nõustub sõjaga vaid juhul, kui see on tema pühade jaoks oma perede, omandi, õiguste, eesõiguste ja vabaduse kaitsmisel viimane abinõu (Al 43:9, 45–47).

Moroni püüdis kaitsta oma rahvast, oma õigusi, oma maad ja oma usundit, **Al** 48:10–17. Joseph Smith sai ilmutuse ja prohvetliku kuulutuse sõjast, **ÕL** 87. Taunige sõda ja kuulutage rahu! **ÕL** 98:16, 34–46. Me usume, et igal inimesel on õigus kaitsta ennast, oma sõpru ja omandit ja valitsusvõimu, **ÕL** 134:11. Me usume, et tuleb kuuletuda seadustele neid austades ja toetades, **UA** 1:12.

SÕDA TAEVAS. *Vt ka* Surelikkusele eelnev elu; Taevane nõukogu

Kokkupõrge, mis leidis aset surelikkusele eelnevas elus Jumala vaimulaste vahel.

Saatan visati taevast välja maa peale, **Ilm** 12:4, 7–9. Kurat ja kolmandik taeva vägedest tõugati alla, **ÕL** 29:36–37. Lutsifer hakkas vastu Ainusündinud Pojale, **ÕL** 76:25–26. Saatan püüdis saada endale Isa au ja hävitada inimese valikuvabaduse, **Ms** 4:1–4 (Js 14:12–15; Aabr 3:27–28). Need, kes järgnesid Jumalale, jäid ustavaks oma esimeses seisundis, tulid maa peale ja said endale keha, **Aabr** 3:26.

SÕJAVARUSTUS

Kaitserüü, mida kantakse, et kaitsta keha relvatorgete või löökide vastu. Selle sõna all mõeldakse ka vaimseid tunnuseid, mis kaitsevad inimest kiusatuse või kurja eest.

Varustage endid kogu Jumala sõjavarustusega! **Ef** 6:10–18 (ÕL 27:15–18).

SÕNA. *Vt* Jeesus Kristus – Kristuse surelikkusele eelnev olemasolu; Jumala sõna

SÕNAKUULELIKKUS. *Vt* Kuulekas, kuulekus, kuuletuma

SÜDA. *Vt ka* Murtud süda; Sündima Jumalast, sündima uuesti

Inimese meelelaadi ja tahte sümbol ning kõigi emotsioonide ja tunnete kujundlik allikas.

Armasta Jehoovat, oma Jumalat, kõigest oma südamest! **5Ms** 6:5 (5Ms 6:3–7; Mt 22:37; Lk 10:27; ÕL 59:5). Jehoova on enesele otsinud oma südame järgi mehe, **1Sm** 13:14. Inimene näeb, mis silma ees, aga Jehoova näeb, mis südames, **1Sm** 16:7. See, kes süütu kätelt ja puhas südamelt, tohib minna Jehoova mäele ja saab õnnistuse, **Ps** 24:3–5 (2Ne 25:16). Kes arvestab iseennast, selle süda ei ole sinuga, **Õp** 23:7. Eelija pöörab vanemate südamed laste poole ja laste südamed vanemate poole, **Ml** 3:23–24 (Lk 1:17; ÕL 2:2; 110:14–15; 138:47; JSA 1:39). Õndsad on puhtad südamelt, **Mt** 5:8 (3Ne 12:8). Inimene räägib oma südame heast või halvast tagavarast, **Lk** 6:45. Järgnege Pojale kogu südamest! **2Ne** 31:13. Kas te olete vaimselt Jumalast sündinud ja kogenud seda vägevat muutust oma südames? **Al** 5:14. Tooge Issandale ohvriks murtud süda ja kahetsev vaim! **3Ne** 9:20 (3Ne 12:19; Et 4:15; Mn 6:2). Ma räägin sulle sinu meeles ja sinu südames Püha Vaimu kaudu, **ÕL** 8:2.

SÜDAMETUNNISTUS. *Vt ka* Valgus, Kristuse valgus

Kristuse valgusest tulev õiget valest eristav sisetunne kõikides inimestes (Mn 7:16). Igale inimesele antud Kristuse valguse tõttu on meil kaasasündinud võime eristada õiget valest (ÕL 84:46). Seda võimet kutsutakse südametunnistuseks. Selle olemasolu teeb meist vastutusvõimelised. Nii nagu teistegi võimete puhul, nii võib ka meie südametunnistus patu või vale kohtlemise tõttu tundetuks muutuda.

Kirjatundjaid ja varisere süüdistas nende enda südametunnistus, **Jh** 8:9. Nende südametunnistus ühtlasi tunnistab, **Rm** 2:14–15. Usust taganenud on oma südametunnistusse tulise märgi põletanud, **1Tm** 4:2. Inimesed on saanud piisavalt juhatust, et eristada head halvast, **2Ne** 2:5. Kuningas Benjaminil oli Jumala ees puhas südametunnistus, **Mo** 2:15.

Nefilased täitusid rõõmuga, saades meelerahu, **Mo** 4:3. Seesromit vaevas teadlikkus omaenda süüst, **Al** 14:6. Meile antakse vastavalt meie soovidele rõõmu või süümepiina, **Al** 29:5. Karistus ja õiglane seadus toovad süümepiina, **Al** 42:18. Kristuse Vaim on antud igale inimesele, et ta võiks eristada head halvast, **Mn** 7:16. Igal isikul peaks olema vabadus tegutseda vastavalt oma südametunnistusele, **ÕL** 134:2. Mu südametunnistus on puhas, **ÕL** 135:4. Me nõuame õigust kummardada Jumalat meie oma südametunnistuse järgi, **UA** 1:11.

SÜMBOOLIKA

Millegi kasutamine mingi asja võrdkuju või tähisena. Pühakirjades tähendab sümboolika tuttava eseme, sündmuse või olukorra kasutamist mõne evangeeliumi põhimõtte või õpetuse sümbolina. Mormoni Raamatu prohvet Alma kasutas näiteks seemet Jumala sõna sümbolina (Al 32).

Prohvetid on kasutanud kõikjal pühakirjades sümboolikat selleks, et õpetada Jeesusest Kristusest. Mõned nendest sümbolitest on tavandid ja talitused (Ms 6:63), ohverdused (Hb 9:11–15; Ms 5:7–8), sakrament (Lk 22:13–20; JST, Mk 14:20–24) ja ristimine (Rm 6:1–6; ÕL 128:12–13). Paljud piiblinimed on sümboolse tähendusega. Vana Testamendi pühamutalitus ja Moosese seadus sümboliseerisid igavesi tõdesid (Hb 8–10; Mo 13:29–32; Al 25:15; Hl 8:14–15). Leidmaks teisi näiteid, vt Mt 5:13–16; Jh 3:14–15; Jb 4:5; Al 37:38–45.

SÜNAGOOG. *Vt ka* Juudid

Usuotstarbel kasutatav kohtumispaik. Uue Testamendi aegadel oli sealne mööbel tavaliselt lihtne, koosnedes laekast seaduse- ja muude pühade kirjutuste rullraamatutega, lugemislauast ja jumalakummardajate istekohtadest.

Igat sünagoogi juhtis kohalik vanematekogu. Nemad otsustasid, keda vastu võtta ja kes välja jätta (Jh 9:22; 12:42). Kõige tähtsam ametnik oli kogudusekoja ülem (Lk 13:14; Mk 5:22). Ta oli tavaliselt kirjatundja, kandis hoolt hoone eest ja jälgis teenistuste läbiviimist. Vaimuliku kohustusi täitis kojasulane (Lk 4:20).

Sünagoog oli igas linnas, kus elasid juudid, nii Palestiinas kui ka mujal. Sellest oli suur abi Jeesuse Kristuse evangeeliumi levitamisel, sest Kiriku varajased misjonärid võisid tavaliselt sünagoogides kõneleda (Ap 13:5, 14; 14:1; 17:1, 10; 18:4). See oli tavakohane ka nii Mormoni Raamatu misjonäride (Al 16:13; 21:4–5; 32:1) kui käesoleva evangeeliumiajajärgu varajaste misjonäride seas (ÕL 66:7; 68:1).

SÜNDIMA JUMALAST, SÜNDIMA UUESTI. *Vt ka* Jumala pojad ja tütred; Kristuse lapsed; Loomupärane inimene; Pöördumine, pöördunu; Ristima, ristimine; Sündinud

Kui Issanda Vaim põhjustab inimese südames vägeva muutuse, nii et ta ei soovi enam teha kurja, vaid pigem otsida Jumala asju.

Mina annan teie sisse uue vaimu, **Hs** 11:19 (Hs 18:31; 36:26). Kes usuvad tema nimesse, ei ole sündinud verest, vaid Jumalast, **Jh** 1:12–13. Kui keegi ei sünni veest ja Vaimust, ei või ta Jumala riiki pääseda, **Jh** 3:3–7. Meist võivad saada uuesti sünnitatud Jumala sõna läbi, **1Pt** 1:3–23. Ükski, kes on Jumalast sündinud, ei jätka patustamist, **JST,** 1Jh 3:9. Sest kõik, mis Jumalast on sündinud, võidab maailma ära, **1Jh** 5:4. Need, kes on sündinud Kristusest, teevad lepingu Jumalaga, **Mo** 3:19; 5:2–7. Kõik rahvad peavad olema uuesti sündinud; jah, Jumalast sündinud, **Mo** 27:25–26 (Al 5:49). Kas te olete vaimselt Jumalast sündinud? **Al** 5:12–19. Kui te ei sünni uuesti, ei saa te pärida taevariiki, **Al** 7:14. Kes iganes usuvad minu sõnadesse, sünnivad minust, nimelt veest ja Vaimust, **ÕL** 5:16. Te peate uuesti sündima taevariiki, **Ms** 6:59.

SÜNDINUD. *Vt ka* Ainusündinu; Jumala pojad ja tütred; Kristuse lapsed; Sündima Jumalast, sündima uuesti

Sünnitatud. Sündimine tähendab sünnitamist, sigitamist või ellukutsumist. Pühakirjades kasutatuna tähendavad need sõnad sageli Jumalast sündimist. Kuigi Jeesus Kristus on Isast ainusündinud laps surelikkuses, võivad kõik inimesed olla vaimselt Kristusest sündinud, võttes ta vastu,

kuuletudes tema käskudele ja saades uuteks inimesteks Püha Vaimu väe läbi.

Täna ma sünnitasin sind, **Ps** 2:7 (Ap 13:33; Hb 1:5–6; 5:5). Tema au oli kui Isast ainusündinud Poja au, **Jh** 1:14 (2Ne 25:12; Al 12:33–34; ÕL 76:23). Nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, **Jh** 3:16 (ÕL 20:21). Kristus on oma rahva vaimselt sünnitanud, **Mo** 5:7. Need, kes on sündinud Issandast, on Esmasündinu Kirik, **ÕL** 93:22.

SÜNDIVUSE REGULEERIMINE. *Vt ka* Abielu; Perekond

Abielupaarile sündivate laste arvu reguleerimine rasestumise piiramise või ärahoidmisega.

Olge viljakad ja teid saagu palju, täitke maa! **1Ms** 1:28 (Ms 2:28). Lapsed on pärand Jehoovalt, **Ps** 127:3–5. Lehhi pere pidi Issandale seemet üles kasvatama, **1Ne** 7:1. Abielu on inimesele seatud Jumala poolt, **ÕL** 49:15–17. Ülendatutele saab osaks seemne täius ja jätkumine igavesest ajast igavesti, **ÕL** 132:19, 63.

SÜÜ. *Vt ka* Meeleparandus

Seisund, kui on tehtud midagi valesti, või kahetsus- ja kurbustunne, mis peaks kaasnema patuga.

Kes on pattu teinud ja on saanud süüdlaseks, **3Ms** 5:20–25. Kes iganes seda sakramenti võtab kõlvatult, sellel on Jeesuse ihust ja verest süüd, **1Kr** 11:27. Süüdlased peavad tõde karmiks, **1Ne** 16:2. Meil on siis täiuslik teadmine kogu meie süüst, **2Ne** 9:14. Mu süü oli ära pühitud, **En** 1:6. Oli määratud karistus, mis tõi süümepiina, **Al** 42:18. Lase oma pattudel endale muret teha selle murega, mis toob sind meeleparandusele! **Al** 42:29. Osa teie seast on süüdi minu ees, kuid ma olen halastav, **ÕL** 38:14. Jumala Poeg on lepitanud algse süü, **Ms** 6:54.

SÜÜDI MÕISTMA, SÜÜDIMÕISTMINE. *Vt ka* Kohtumõistmine, kohut mõistma; Viimane kohtumõistmine

Kohtumõistmine või Jumalapoolne süüdimõistmine.

Jumal mõistab hukka kurja nõuga mehe, **Õp** 12:2. Issand karistab meid, et meid ühes maailmaga hukka ei mõistetaks, **1Kr** 11:32. Meie sõnad, teod ja mõtted mõistavad meid süüdi, **Al** 12:14. Inimesed tõmbavad enesele süüdimõistmist, teades ja mitte tehes selle järgi, **Hl** 14:19. Kui me lakkaksime vaeva nägemast, sattuksime me süüdimõistmise alla, **Mn** 9:6. See, kes ei andesta oma vennale, seisab Issanda ees süüdimõistetuna, **ÕL** 64:9. See, kes patustab suurema valguse vastu, saab osaks suurema süüdimõistmise, **ÕL** 82:3. Kogu Kirik jääb süüdimõistmise alla niikauaks, kuni nad parandavad meelt ja tuletavad meelde Mormoni Raamatut, **ÕL** 84:54–57.

SÜÜTU, SÜÜTUS

Laitmatu või patuta.

Enne langemist olid Aadam ja Eeva süütuse seisundis, **2Ne** 2:23. Süütute veri seisab tunnistajana, **Al** 14:11. Iga inimese vaim oli alguses süüta, **ÕL** 93:38. Süütut ei mõisteta süüdi koos ülekohtusega, **ÕL** 104:7. Joseph ja Hyrum Smith ei olnud süüdi üheski kuriteos, **ÕL** 135:6–7. Lapsed on maailma rajamisest peale süüta, **Ms** 6:54.

TAANIEL

Peategelane Vana Testamendi Taanieli raamatus, Jumala prohvet ja mees, kellel oli suur usk.

Tema vanemate kohta ei teata midagi, kuigi ta oli nähtavasti kuninglikust soost (Tn 1:3). Ta viidi vangistatuna Babüloni, kus talle anti nimeks Beltsassar (Tn 1:6–7). Taaniel ja veel kolm vangistatut loobusid usulistel kaalutlustel kuninga toidust (Tn 1:8–16).

Taaniel võitis Nebukadnetsari ja Daarjavese soosingu, kuna tal oli vägi tõlgendada unenägusid (Tn 2; 4). Ta oskas lugeda ja tõlgendada ka käega seinale kirjutatud sõnumit (Tn 5). Tema vaenlased sepitsesid tema vastu salaplaane ja ta heideti lõukoerte auku, kuid Issand säästis ta elu (Tn 6).

Taanieli raamat: Raamatul on kaks jagu: peatükkides 1–6 on kirjas lood Taanielist ja tema kolmest kaaslasest; peatükkides 7–12 on kirjas Taanieli prohvetlikud nägemused. Raamat õpetab, kui tähtis on olla truu Jumalale, ja selgitab, et Issand õnnistab ustavaid.

Suure osa raamatust võtab enda alla kuningas Nebukadnetsari unenäo tõlgendus. Selles unenäos kujutatakse Jumala kuningriiki viimsel ajal kivina, mis mäest lahti murdub. Kivi veereb edasi, kuni ta on täitnud terve maa (Tn 2; vt ka ÕL 65:2).

TAASTAMINE. *Vt ka* Evangeeliumi taastamine

Äravõetud või kaotatud asja tagastamine või olukorra ennistamine.

Vaim ja keha ühendatakse selle täiuslikul kujul, **Al** 11:43–44. Taastamine tähendab ühendada halb taas halvaga, õigemeelne õigemeelsega, **Al** 41:10–15. Me usume kümne suguharu taastamisse ja et maal taastatakse paradiislik hiilgus, **UA** 1:10 (ÕL 133:23–24).

TAAVET. *Vt ka* Batseba; Psalm, laul

Muistse Iisraeli kuningas Vanas Testamendis.

Taavet oli Iisai poeg Juuda suguharust. Ta oli vapper noormees, kes tappis lõukoera, karu ja vilistist hiiglase Koljati (1Sm 17). Taavet valiti ja võiti Iisraeli kuningaks. Nii nagu Saul, nii oli ka tema täiskasvanuna süüdi tõsistes kuritegudes, kuid vastupidiselt Saulile suutis ta neid tõeliselt kahetseda. Seetõttu leidis ta andestust kõiges peale Uurija mõrva (ÕL 132:39). Tema elu võib jagada nelja ossa: kui ta oli 1) Petlemmas karjus (1Sm 16–17); 2) kuningas Sauli õukonnas (1Sm 18:1–19:18); 3) põgenik (1Sm 19:18–31:13; 2Sm 1:1–27); 4) Juuda kuningas Hebronis (2Sm 2–4) ja hiljem kogu Iisraeli kuningas (2Sm 5–24; 1Kn 1:1–2:11).

Kui Taavet patustas Batsebaga abielu rikkudes, järgnes sellele terve rida õnnetusi, mille tõttu olid tema viimased kakskümmend eluaastat rikutud. Rahvas tervikuna oli tema valitsemise ajal edukas, kuid Taavet ise kannatas oma pattude tagajärgede all. Perekonnas oli üks pidev vaenutsemine, mis lõppes Absalomi ja Adonija puhul avaliku mässuga. Nende juhtumitega läks täide see, mida prohvet Naatan oli Taavetile tema patuga seoses teada andnud (2Sm 12:7–13).

Nendest õnnetustest hoolimata oli Taaveti valitsusaeg kõige säravam iisraellaste ajaloos, sest 1) ta liitis suguharud üheks rahvaks, 2) ta kindlustas, et riik kuulub vaieldamatult neile, 3) ta võttis riigi juhtimisel aluseks õige usu, nii et Jumala tahe oli Iisraeli seaduseks. Sel põhjusel vaadeldi Taaveti valitsusaega hiljem kui rahva kuldajastut ja kui võrdkuju veel hiilgavamale ajale, mil tuleb Messias (Js 16:5; Jr 23:5; Hs 37:24–28).

Taaveti elu illustreerib seda, kui vajalik on kõikidel inimestel õigemeelselt lõpuni vastu pidada. Noorena öeldi tema kohta, et ta on mees Jehoova „oma südame järgi" (1Sm 13:14); mehena rääkis ta Vaimuga ja sai palju ilmutusi. Ometi maksis ta kõva hinda, kuna ei kuuletunud Jumala käskudele (ÕL 132:39).

TABERNAAKEL. *Vt* Pühakoda, pühamu

TAEVAISA. *Vt* Taevane Isa

TAEVANE ISA. *Vt ka* Jumal, Jumalus

Kogu inimkonna vaimude Isa (Ps 82:6; Mt 5:48; Jh 10:34; Rm 8:16–17; Gl 4:7; 1Jh 3:2). Jeesus on tema Ainusündinud Poeg lihas. Inimesel on kästud Isale kuuletuda ja teda austada ning palvetada tema poole Jeesuse nimel.

Kui te annate andeks inimestele, siis annab teie Taevane Isa ka teile andeks, **Mt** 6:14 (Mt 18:35; 3Ne 13:14). Teie Taevane Isa teab, et te seda kõike vajate, **Mt** 6:26–33 (3Ne 13:26–33). Kui palju enam Isa taevast annab Püha Vaimu neile, kes teda paluvad? **Lk** 11:11–13. Kiidetud olgu Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, **Ef** 1:3. Te olete igaveseks oma Taevase Isa võlglased, **Mo** 2:34. Kristus ülistas Isa nime, **Et** 12:8. Pühad peaksid andma teada oma tagakiusamisest, enne kui Isa tuleb välja oma varjupaigast, **ÕL** 123:1–3, 6. Me kogesime võimsaid ja suurepäraseid õnnistusi meie Taevaselt Isalt, **JSA** 1:73.

TAEVANE NÕUKOGU. *Vt ka* Lunastusplaan; Surelikkusele eelnev elu; Sõda taevas

Sündmus surelikkusele eelnevas elus, mil Isa esitles oma plaani oma vaimulastele, kes pidid tulema siia maa peale.

Jumala pojad tõstsid rõõmukisa, **Ii** 38:7. Kõrgemale Jumala tähtedest ma tõstan oma

aujärje, **Js** 14:12–13. Sõda tõusis taevas, **Ilm** 12:7–11. Enne kui nad sündisid, said nad oma esimesed õppetunnid vaimumaailmas, **ÕL** 138:56. Saatan hakkas vastu surelikkusele eelnevas elus, **Ms** 4:1–4. Aruga olendid koondati enne, kui loodi maailm, **Aabr** 3:22. Jumalad pidasid omavahel nõu, **Aabr** 4:26. Jumalad lõpetasid töö, mida nad olid arutanud, **Aabr** 5:2.

TAEVAS. *Vt ka* Jumala kuningriik ehk taevariik; Paradiis; Selestiline hiilgus

Sõnal *taevas* on pühakirjades kaks peamist tähendust. 1) See on koht, kus elab Jumal, ja see on pühade tulevane kodu (1Ms 28:12; Ps 11:4; Mt 6:9). 2) See on maad ümbritsev laotus (1Ms 1:1, 17; 2Ms 24:10). Taevas pole kindlasti mitte *paradiis*, mis on ajutiseks paigaks nende ustavatele vaimudele, kes on elanud ja surnud siin maa peal. Jeesus käis paradiisis pärast seda, kui ta suri ristil, kuid teatas kolmandal päeval Maarjale, et ta polnud veel käinud Isa juures (Lk 23:39–44; Jh 20:17; ÕL 138:11–37).

Ma näen su taevast, su sõrmede tööd, **Ps** 8:4. Jehoova sõnaga on tehtud taevad, **Ps** 33:6. Kuidas sa ometi oled, helkjas koidutäht, alla langenud taevast! **Js** 14:12 (2Ne 24:12). Taevad keerduvad otsekui rullraamat, **Js** 34:4. Ma loon uued taevad ja uue maa, **Js** 65:17. Jumal avab teile taevaluugid, **Ml** 3:10. Meie Isa, kes oled taevas! Pühitsetud olgu sinu nimi! **Mt** 6:9 (3Ne 13:9). Paulus tõmmati kolmanda taevani, **2Kr** 12:2. Taevas tekkis vaikus, **Ilm** 8:1 (ÕL 88:95–98). Kui nad peavad ustavalt vastu kuni lõpuni, võetakse nad vastu taevasse, **Mo** 2:41. Te võiksite olla oma taevase Isa lapsed, **3Ne** 12:45. Ma tulen taeva pilvede sees, **ÕL** 45:16. Eelija võeti taevasse ilma surma maitsmata, **ÕL** 110:13. Preesterluse õigused on seotud taeva vägedega, **ÕL** 121:36. Taevas on kahte sorti olendeid, **ÕL** 129:1. Siion võeti üles taevasse, **Ms** 7:23.

TAEVASSETÕUSMINE. *Vt ka* Jeesus Kristus; Jeesuse Kristuse teine tulemine

Päästja füüsiline lahkumine maa pealt nelikümmend päeva pärast tema ülestõusmist. Taevassetõusmine leidis aset ühes Õlimäel asuvas paigas jüngrite juuresolekul (Mk 16:19; Lk 24:51). Tookord tunnistasid kaks inglit taevast, et tulevikus naaseb Issand samal kombel (Ap 1:9–12).

TAGAKIUSAMINE. *Vt ka* Vastandlikkus, vastuseis

Teistele nende tõekspidamiste või sotsiaalse seisuse tõttu ahastust või valu tekitama; teisi ründama või rõhuma.

Õndsad on need, keda taga kiusatakse õiguse pärast, **Mt** 5:10 (3Ne 12:10). Palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad! **Mt** 5:44 (3Ne 12:44). Kuna nad on rikkad, nad kiusavad taga vagasid, **2Ne** 9:30 (2Ne 28:12–13). Õigemeelsed, kes ootavad Kristust, hoolimata kõigest tagakiusamisest, ei hukku, **2Ne** 26:8. Kõik need asjad annavad sulle kogemusi, **ÕL** 122:7.

TAGARÄÄKIMINE. *Vt* Kurja rääkimine

TALENT

Muistne massimõõt või rahaühik, mis oli suure väärtusega. See sümboliseerib ka midagi väga väärtuslikku, nagu nt Jeesuse Kristuse evangeelium (Mt 25:14–29; Et 12:35; ÕL 60:2, 13).

TALITUSED. *Vt ka* Pitseerimine; Päästmine, pääste; Sugupuu; Surnute päästmine; Tempel, Issanda koda

Pühad tavandid ja kombetalitused. Talitused koosnevad toimingutest, millel on vaimne tähendus. Talituste all võidakse mõelda ka Jumala seadusi ja määrusi.

Kiriku talituste hulka kuuluvad haigete õnnistamine (Jk 5:14–15), sakramendi õnnistamine (ÕL 20:77, 79), ristimine vee alla kastmise teel (Mt 3:16; ÕL 20:72–74), laste õnnistamine (ÕL 20:70), Püha Vaimu andmine (ÕL 20:68; 33:15), preesterluse andmine (ÕL 84:6–16; 107:41–52), templitalitused (ÕL 124:39) ning uue ja igavikulise lepinguga sõlmitud abielu (ÕL 132:19–20).

Seleta neile seadusi ja käsuõpetust! **2Ms** 18:20. Käige mu seadluste järgi ning pidage mu kohtuseadusi! **Hs** 11:20. Rahvas täitis rangelt Jumala talitusi, **Al** 30:3. Mis kasu on sellest, et me oleme pidanud tema talitusi? **3Ne** 24:13–14. Kes palvetab ja on kahetsev,

selle ma võtan vastu, kui ta on kuulekas minu talitustele, **ÕL** 52:14–19. Kogu inimkond võib saada päästetud, kui nad kuuletuvad evangeeliumi seadustele ja talitustele, **UA** 1:3.

Asenduslik talitus: Usutalitus, mille elav inimene teeb kellegi heaks, kes on surnud. Need talitused jõustuvad vaid juhul, kui need, kelle heaks need tehti, võtavad need talitused vastu, peavad kinni nendega seotud lepingutest ja on pitseeritud lubaduse Püha Vaimuga. Selliseid talitusi tehakse tänapäeval templites.

Mis teevad muidu need, kes ennast lasevad ristida surnute eest, kui surnuid koguni ei äratata? **1Kr** 15:29. Ristimisi surnute eest tuleb teha templites, **ÕL** 124:29–36. Vaimudele vaimumaailmas õpetati asenduslikust ristimisest pattude andekssaamiseks, **ÕL** 138:29–34.

TAPMINE. *Vt* Mõrv; Surmanuhtlus

TARKUS. *Vt ka* Mõistma, mõistus; Teadmised; Tõde

Jumalalt saadud võime või and õigesti otsustada. Tarkust omandatakse kogemuste ja uurimise kaudu ning Jumala nõu järgides. Ilma Jumala abita puudub inimesel tõeline tarkus (2Ne 9:28; 27:26).

Jumal andis Saalomonile tarkust, **1Kn** 5:9–10. Tarkuse algus on see: taotle tarkust! **Õp** 4:7. Kes muretseb enesele targa südame, armastab oma hinge, **Õp** 19:8. Jeesus edenes tarkuses, **Lk** 2:40, 52. Kui kellelgi teist on puudu tarkusest, see palugu Jumalalt, **Jk** 1:5 (ÕL 42:68; JSA 1:11). Ma räägin teile neid asju, et te võiksite õppida tarkust, **Mo** 2:17. Õpi tarkust oma nooruses! **Al** 37:35. Pühad leiavad tarkust ning suuri teadmiste aardeid, **ÕL** 89:19. See, kes ei tea, õppigu tarkust, alandades iseennast ja hüüdes Issanda poole, **ÕL** 136:32.

TARKUSE SÕNA

Terviseseadus, mille Issand ilmutas pühade füüsilise ja vaimse heaolu jaoks (ÕL 89). Seda on hakatud üldiselt nimetama Tarkuse Sõnaks. Issand on alati õpetanud oma järgijatele tervise põhitõdesid. Issand ilmutas Joseph Smithile, millist toitu süüa ja millest hoiduda, andes ühtlasi tõotuse Tarkuse Sõnale kuuletumisega kaasnevate ajalike ja vaimsete õnnistuste kohta.

Viina ja vägijooke sa ei tohi juua, **3Ms** 10:9. Viin paneb pilkama, vägijook lärmama, **Õp** 20:1. Vägijook on joojale kibe, **Js** 24:9. Taaniel ei roojastanud ennast kuninga roa ja viinaga, **Tn** 1:8. Kui keegi rikub Jumala templi, siis Jumal rikub tema, **1Kr** 3:16–17. Joodikud ei päri Jumala riiki, **1Kr** 6:10 (Gl 5:21). See, kes käsib, et inimene ei tohiks liha süüa, ei ole pühitsetud Jumala poolt, **ÕL** 49:18–21. Kõik asjad, mis tulevad maa seest, on kasutamiseks mõistlikult, mitte liialdades, **ÕL** 59:20. Issand andis pühadele nõu mitte tarvitada veini, vägijooke, tubakat ja kuumi jooke, **ÕL** 89:1–9. Taimed, puuviljad, liha ja teravili on pühitsetud kasutamiseks inimesele ja loomadele, **ÕL** 89:10–17. Kuulekus Tarkuse Sõnale toob ajalikke ja vaimseid õnnistusi, **ÕL** 89:18–21.

TASADUS, TASANE. *Vt ka* Alandama, alandlik, alandlikkus; Kannatlikkus; Murtud süda

Jumalakartlik, õigemeelne, alandlik, õpetatav ja kannatustes kannatlik. Tasased on valmis järgima evangeeliumi õpetusi.

Tasased pärivad maa, **Mt** 5:5 (Ps 37:11; 3Ne 12:5; ÕL 88:17). Õppige minust, et mina olen tasane ja südamelt alandlik, **Mt** 11:29. Vaimu vili on tasadus, **Gl** 5:22–23. Taotle õigust, tasadust! **1Tm** 6:11 (Sf 2:3). Issanda sulane olgu lahke, osav õpetama, valmis kannatama, kes tasase meelega noomib vastupanijaid, **2Tm** 2:24–25. Tasane ja vaikne vaim on kallis Jumala ees, **1Pt** 3:4. Jäta maha loomupärane inimene ja saa tasaseks! **Mo** 3:19 (Al 13:27–28). Jumal käskis Heelamanil õpetada inimesi olema tasased, **Al** 37:33. Issanda arm on küllaldane tasastele, **Et** 12:26. Teil on usku Kristusesse teie tasaduse pärast, **Mn** 7:39. Mitte keegi pole vastuvõetav Jumala ees kui vaid südames tasane ja vaga, **Mn** 7:44. Pattude andekssaamine toob tasadust ja tänu tasadusele tuleb Püha Vaimu külastus, **Mn** 8:26. Kõndige minu Vaimu tasaduses! **ÕL** 19:23. Valitse oma koda tasaduses! **ÕL** 31:9. Preesterluse võim ja mõjujõud saavad põhineda lahkusel ja tasadusel, **ÕL** 121:41.

TAYLOR, JOHN

Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku kolmas president.

Kutsuti Kaheteistkümne Nõukogusse, **ÕL** 118:6 (ÕL 124:128–129). Kirjutas Joseph ja Hyrum Smithi märtrisurmast, **ÕL** 135. Sai nende märtrisurma ajal haavata, **ÕL** 135:2. Oli nende vägevate seas, keda Joseph F. Smith vaimumaailmas nägi, **ÕL** 138:53–56.

TEADMISED. *Vt ka* Mõistma, mõistus; Tarkus; Tõde

Mõistmine ja arusaamine, iseäranis tõest, nii nagu seda õpetab või kinnitab Vaim.

Jehoova on kõikteadja Jumal, **1Sm** 2:3. Issanda tarkus on ülim, **Ii** 37:16. Jehoova kartus on tunnetuse algus, **Õp** 1:7. Kes oma sõnu peatab, on arusaaja, **Õp** 17:27. Maa on täis Jehoova tundmist, **Js** 11:9 (2Ne 21:9; 30:15). Te olete ära võtnud tunnetuse võtme, **Lk** 11:52. Kristuse armastus ületab tunnetuse, **Ef** 3:19. Osutage oma usus vooruslikkust ja vooruslikkuses tunnetust! **2Pt** 1:5. Nefi omas suurt teadmist Jumala headusest, **1Ne** 1:1. Nad tulevad teadmisele oma Lunastajast, **2Ne** 6:11. Õigemeelsetel on siis täiuslik teadmine nende õigemeelsusest, **2Ne** 9:14. Vaim annab teadmist, **Al** 18:35. Teie teadmine on täiuslik selles asjas, **Al** 32:34. Laamanlased tuuakse õigele teadmisele oma Lunastajast, **Hl** 15:13. Te võite teada täiusliku teadmisega, et see on Jumalast, **Mn** 7:15–17. Pühad leiavad suuri teadmiste aardeid, **ÕL** 89:19. Puhas teadmine avardab suuresti hinge, **ÕL** 121:42. Sellele, kellel on püha preesterluse võtmed, ei valmista mingit raskust saada teadmisi, **ÕL** 128:11. Kui keegi omandab selles elus teadmist, on tal eelised tulevases maailmas, **ÕL** 130:19. Teadmatuses oleval inimesel on võimatu saada päästetud, **ÕL** 131:6.

TEANKUM

Suur nefi rahva väejuht Mormoni Raamatus (Al 50:35; 51–52; 61–62).

TEE. *Vt ka* Jeesus Kristus; Kõndima, kõndima koos Jumalaga

Rada või teguviis, mida järgitakse. Jeesus ütles, et tema on tee (Jh 14:4–6).

Pea Jehoova käske, käies tema teedel! **5Ms** 8:6. Õpeta poisile teed, mida ta peab käima! **Õp** 22:6 (2Ne 4:5). Jehoova ütles, et tema teed on kõrgemad kui meie teed, **Js** 55:8–9. Kitsas on värav ja ahtake on tee, mis viib ellu, **Mt** 7:13–14 (3Ne 14:13–14; 27:33; ÕL 132:22, 25). Jumal valmistab kiusatusest väljapääsu, **1Kr** 10:13. Issand ei anna käske ilma, et ta valmistaks oma lastele tee neist kinnipidamiseks, **1Ne** 3:7 (1Ne 9:6; 17:3, 13). Ei ole muud teed kui värava kaudu, **2Ne** 9:41. Te olete vabad toimima oma tahtmist mööda – et valida tee igavikulisse surma või tee igavesse ellu, **2Ne** 10:23. See on see tee; ja ei ole ühtegi teist teed ega nime, **2Ne** 31:21 (Mo 3:17; Al 38:9; Hl 5:9). Oma Poja annis on Jumal valmistanud oivalisema tee, **Et** 12:11 (1Kr 12:31). Iga inimene kõnnib omaenda teed mööda, **ÕL** 1:16. See peab olema tehtud minu enda viisil, **ÕL** 104:16.

TEENIMA, TEENIMINE. *Vt ka* Armastus; Heaolu tagamine; Preesterlus

Issanda töö tegemine maa peal. Jumala ja teiste eest hoolitsemine või töötegemine nende heaks. Kui me teenime teisi, teenime me ka Jumalat. Jumala teenimistöö tegemiseks peavad tema väljavalitud teenijad olema kutsutud Jumala poolt. Kui tõelised teenijad täidavad Issanda tahet, esindavad nad oma ametlike kohustuste täitmisel Issandat ja tegutsevad tema usaldusisikutena (ÕL 64:29), tehes nii tööd, mis on vajalik inimkonna päästmiseks. Issand on andnud apostlid, prohvetid, evangeeliumi kuulutajad, ülempreestrid, seitsmekümned, vanemad, piiskopid, preestrid, õpetajad, diakonid, abilised ja juhid, et pühi inimesi täielikult valmistada teenimistööks (Ef 4:11–16; 1Kr 12:12–28; ÕL 20; 107).

Jehoova on ta valinud kõigi teenistusse Jehoova nimel, **5Ms** 18:5. Valige endile täna, keda te tahate teenida! **Jos** 24:15. Teist räägitakse kui meie Jumala teenritest, **Js** 61:6. Inimese Poeg ei ole tulnud, et teda teenitaks, vaid teenima, **Mt** 20:26–28. Mida te iganes olete teinud ühele nende mu vähemate vendade seast, seda te olete minule teinud, **Mt** 25:35–45. Ma olen ilmunud selleks, et ma sind seaksin oma sulaseks ja tunnistajaks, **Ap** 26:16–18. Andke oma ihud elavaks

ohvriks, mis on teie mõistlik jumalateenistus, **Rm** 12:1. Teenige üksteist armastuses! **Gl** 5:13. Jumal ei ole ülekohtune, et ta unustaks ära teie teod ja armastuse, kui te pühadele abiks olite, **Hb** 6:10. Kui keegi teenib, siis ta teenigu kui jõust, mida Jumal annab, **1Pt** 4:10–11. Sinu päevad kuluvad sinu Jumala teenistuses, **2Ne** 2:3. Kui te olete oma kaasinimeste teenistuses, te olete ainult oma Jumala teenistuses, **Mo** 2:17. Nad õpetasid ja teenisid üksteist, **3Ne** 26:19. Kes valdavad tõotatud maad, peavad teenima Jumalat või nad pühitakse ära, **Et** 2:8–12. Kes astuvad Jumala teenistusse, peavad teenima teda kõigest oma südamest, **ÕL** 4:2. Issand andis inimkonnale käsud, et nad peavad armastama ja teenima teda, **ÕL** 20:18–19. Jeesuse Kristuse nimel pead sa Jumalat teenima! **ÕL** 59:5. Mulle, Issandale, valmistab rõõmu austada neid, kes teenivad mind, **ÕL** 76:5. Kaheteistkümne kohuseks on pühitseda ametisse evangeelsed teenijad, **ÕL** 107:39–40. Ülempreestri võib asetada teenima ajalikes asjades, **ÕL** 107:71–72. Neil seitsmekümnel tuleb olla ringiliikuvad teenijad, **ÕL** 107:93–97. Vanemad on pühitsetud minu kiriku paikseteks teenijateks, **ÕL** 124:137. Kummarda Jumalat, sest ainult teda tuleb sul teenida! **Ms** 1:15.

TEENIVAD INGLID. *Vt* Inglid

TEGEMA. *Vt* Kuulekas, kuulekus, kuuletuma

TEGEVUSETUS

Kui ei olda toimekad ega õigemeelsete tegudega hõivatud.

Kes ei taha tööd teha, ärgu ka söögu, **2Ts** 3:10. Neist sai laisk rahvas täis kurjust, **2Ne** 5:24. Hoidu laiskusest! **Al** 38:12. See, kes laiskleb, ei saa süüa töötegija leiba, **ÕL** 42:42. Häda teile, kes ei taha näha vaeva omaenda kätega! **ÕL** 56:17. Olge õhinaga kinni heas asjas! **ÕL** 58:27. Lakake olemast tegevusetud! **ÕL** 88:124.

TEINE MOOSESE RAAMAT. *Vt ka* Pentateuh

Raamat Vanas Testamendis, mille kirjutas Mooses ja mis kirjeldab iisraellaste väljarändamist Egiptusest. Iisraeli varajast ajalugu, nii nagu see on kirjas Teises Moosese raamatus, võib jagada kolme ossa: 1) rahvas Egiptuse orjuses, 2) nende lahkumine Egiptusest Moosese juhtimisel ja 3) nende pühendumine Jumala teenimisele oma usuelus ja riigiasjades.

Esimeses osas, peatükkides 1–15 on selgitusena kirjas Iisraeli rõhumine Egiptuses, varajane ajalugu ja Moosese kutsumine, väljaränne ja paasapühadega alguse tegemine ning teekond Punase mere äärde, vaarao sõjavägede hukk ja Moosese võidulaul.

Teises osas, peatükkides 15–18 räägitakse Iisraeli lunastamisest ja sündmustest, mis leidsid aset rännakul Punase mere äärest Siinaile, Maara kibedast veest, vuttide ja manna andmisest, hingamispäeva pühitsemisest, imepärasest veeannist Refidimis ja sealsest lahingust amalekkidega, Jitro saabumisest leeri ning tema nõuandest rahva kui kodanikkonna valitsemisel.

Kolmandas osas, peatükkides 19–40 käsitletakse Iisraeli pühendumist Jumala teenimisele Siinail aset leidnud pühade sündmuste käigus. Issand pidas seda rahvast preestrite kuningriigiks ja pühaks rahvaks, ta andis neile Kümme käsku ning juhised kogudusetelgi, selle sisustuse ja seal sees kummardamise kohta. Sellele järgneb aruanne rahva patust seoses kuldvasika kummardamisega ning lõpuks ülevaade kogudusetelgi ehitamisest ja eraldistest, et seal teenistusi pidada.

TEINE SEISUND. *Vt* Surelik, surelikkus

TEINE SURM. *Vt* Surm, vaimne

TEINE TRÖÖSTIJA. *Vt* Trööstija

TEINE TULEMINE. *Vt* Jeesuse Kristuse teine tulemine

TELESTILINE HIILGUS. *Vt ka* Hiilguse astmed

Madalaim kolmest hiilguse astmest, kus inimesed elavad pärast viimset kohtumõistmist.

Paulus nägi tähtede hiilgust, **1Kr** 15:40–41. Joseph Smith ja Sidney Rigdon nägid telestilist hiilgust, **ÕL** 76:81–90. Telestilise maailma elanikke oli sama loendamatu hulk, kui on tähti, **ÕL** 76:109–112. See, kes ei suuda püsida

telestilise kuningriigi seaduses, ei suuda taluda telestilist hiilgust, **ÕL** 88:24, 31, 38.

TEMPEL, ISSANDA KODA. *Vt ka* Pühakoda, pühamu; Pühamast püham; Talitused; Templiand

Sõna otseses mõttes Issanda koda. Issand on alati käskinud oma rahval ehitada templeid, pühasid hooneid, kus väärilised pühad viivad läbi pühasid evangeeliumi tavandeid ja talitusi iseenda ja surnute heaks. Issand külastab oma templeid ja need on kõikide jumalakummardamise kohtade seas kõige pühamad.

Pühamu, mille püstitasid Mooses ja Iisraeli lapsed, oli kaasaskantav tempel. Iisraellased kasutasid seda Egiptusest väljarändamise ajal.

Tuntuim tempel, mida Piiblis mainitakse, on see, mille ehitas Saalomon Jeruusalemmas (2Aj 2–5). Aastal 600 eKr hävitasid selle babüloonlased ja peaaegu sada aastat hiljem taastas selle Serubbaabel (Esr 1–6). Osa templist põletati 37 eKr ja Heroodes Suur ehitas selle hiljem uuesti üles. Roomlased hävitasid templi 70. aastal pKr.

Mormoni Raamatus juhatati õigemeelseid Jumala järgijaid templeid ehitama ja neis Jumalat kummardama (2Ne 5:16; Mo 1:18; 3Ne 11:1). Templite ehitamine ja nende õige kasutamine on õige Kiriku tunnusmärgiks igal evangeeliumi ajajärgul, kaasa arvatud taastatud Kirik meie ajal. Kirtlandi tempel oli esimene tempel, mis ehitati ja pühitseti Issandale käesoleval evangeeliumi ajajärgul. Sellest ajast alates on templeid pühitsetud paljudes riikides üle kogu maa.

Kes tohib seista ta pühas paigas? **Ps** 24:3–5. Mingem üles Jaakobi Jumala kotta! **Js** 2:2–3 (Mi 4:1–2; 2Ne 12:2–3). Issand tuleb äkitselt oma templi juurde, **Ml** 3:1 (3Ne 24:1; ÕL 36:8; 42:36). Jeesus puhastas templi, **Mt** 21:12–16 (Mk 11:15–18; Lk 19:45–48). Pühadel kästi ehitada tempel Missourisse, **ÕL** 57:3 (ÕL 84:3–5). Rajage Jumala koda! **ÕL** 88:119 (ÕL 109:8). Issand nuhtles pühasid, et nad ei ehitanud templit, **ÕL** 95:1–12. Ma ei tule ebapühadesse templitesse, **ÕL** 97:15–17. Mina olen selle koja vastu võtnud ja minu nimi saab olema siin, **ÕL** 110:7–8. Issanda rahval on alati kästud ehitada koda tema pühale nimele, **ÕL** 124:39. Suure töö juurde, mis peab tehtama templites, kuulub laste pitseerimine oma vanemate külge, **ÕL** 138:47–48. Suur viimse aja töö hõlmab templite ehitamist, **ÕL** 138:53–54.

TEMPLIABIELU. *Vt* Abielu

TEMPLIAND. *Vt ka* Tempel, Issanda koda

Üldises mõttes Jumala annina saadud vägi. Kiriku väärilised liikmed võivad saada väe anni templis tehtavate talituste kaudu, mis annab neile Püha preesterluse juhised ja lepingud, mida neil on vaja selleks, et saada ülendatud. Templianni juurde kuulub ka õpetus päästmisplaanist.

Seal antakse teile vägi kõrgest, **ÕL** 38:32, 38 (Lk 24:49; ÕL 43:16). Ehitage koda, millises kojas ma kavatsen anda väe neile, kelle ma olen valinud, **ÕL** 95:8. Ma olen valmistanud suure templianni ja õnnistuse, **ÕL** 105:12, 18, 33. Paljud saavad rõõmustama templianni tagajärjel, mis minu teenijatele antud on, **ÕL** 110:9. Hiilgus, au ja templiand on pühitsetud minu püha koja talitustega, **ÕL** 124:39. Neile, kes kutsutakse Isa poolt, nagu kutsuti Aaron, antakse selle preesterluse võtmed, **ÕL** 132:59.

TEOD

Inimese tegevus, olgu hea või halb. Iga inimese üle mõistetakse kohut tema enda tegude alusel.

Issand tasub inimesele ta tegu mööda, **Õp** 24:12. Nõnda paistku teie valgus inimeste ees, et nad näeksid teie häid tegusid! **Mt** 5:16 (3Ne 12:16). Kes teeb mu Isa tahtmist, saab Taevariiki, **Mt** 7:21. Usk ilma tegudeta on surnud, **Jk** 2:14–26. Nende üle mõistetakse kohut nende tegude põhjal, **1Ne** 15:32 (Mo 3:24). Me teame, et pärast kõike, mida me saame teha, saame me päästetud armu läbi, **2Ne** 25:23. Õpeta neile, et nad ei väsiks kunagi heategudest! **Al** 37:34. On nõutav, et inimeste üle mõistetaks kohut nende tegude järgi, **Al** 41:3. Nende tegudest te tunnete neid, **Mn** 7:5 (ÕL 18:38). Mina, Issand, mõistan kõikide inimeste üle kohut vastavalt nende tegudele, **ÕL** 137:9.

TERRESTRILINE HIILGUS. *Vt ka* Hiilguse astmed

Teine kolmest hiilguse astmest, kus inimesed elavad pärast viimset kohtumõistmist.

Paulus nägi terrestrilist hiilgust, mida võrreldakse kuu hiilgusega, **1Kr** 15:40–41. Joseph Smith ja Sidney Rigdon nägid terrestrilist hiilgust, **ÕL** 76:71–80. Terrestriline hiilgus ületab telestilise hiilguse, **ÕL** 76:91. See, kes ei suuda püsida terrestrilise kuningriigi seaduses, ei suuda taluda terrestrilist hiilgust, **ÕL** 88:23, 30, 38.

TERVENDAMA, TERVENEMINE. *Vt ka* Haigete õnnistamine; Võidma

Nii füüsiliselt kui vaimselt terveks tegemine. Pühakirjades on toodud palju näiteid, kus Issand ja tema teenijad kellegi imeliselt terveks tegid.

Mina olen Jehoova, su ravija, **2Ms** 15:26. Naaman kastis ennast seitse korda Jordanisse ja paranes, **2Kn** 5:1–14. Tema vermete läbi on meile tervis tulnud, **Js** 53:5 (Mo 14:3). Tõuseb õiguse päike ja paranemine tema tiibade all, **Ml** 3:20. Jeesus parandas igasugust tõbe, **Mt** 4:23 (Mt 9:35). Ta andis meile meelevalla parandada kõike tõbe, **Mt** 10:1. Nad tehti terveks Jumala Talle väel, **1Ne** 11:31. Kui sa usud Kristuse lunastusse, võid sa saada terveks, **Al** 15:8. Ta tegi nad terveks, igaühe, **3Ne** 17:9. See, kellel on usku minusse, et saada tervendatud, saab tervendatud, **ÕL** 42:48. Minu nimel tervendavad nad haigeid, **ÕL** 84:68. Me usume tervekstegemise andi, **UA** 1:7.

TERVIS. *Vt* Tarkuse Sõna

TESSALOONIKLASTELE. *Vt* Kirjad tessalooniklastele

TESTAMENT. *Vt* Uus Testament; Vana Testament

TIITUS. *Vt ka* Kiri Tiitusele; Paulus; Pauluse kirjad

Uues Testamendis usaldusväärne kreeka rahvusest usulepöördunu, kes läks koos Paulusega Jeruusalemma ja kellest sai hiljem misjonär (Gl 2:1–4; 2Tm 4:10). Tiitus andis Korintose pühadele üle Pauluse esimese kirja (2Kr 7:5–8, 13–15).

TIMOTEOS. *Vt ka* Paulus

Uues Testamendis Pauluse noor misjonikaaslane tema teenimistöö ajal (Ap 16:1–3; 2Tm 1:1–5); Timoteose isa oli kreeklane ja ema juut; ta elas koos oma vanematega Lüstras.

Paulus viitas Timoteosele kui oma tõelisele pojale usus (1Tm 1:2, 18; 2Tm 1:2). Timoteos oli arvatavasti Pauluse usaldusväärseim ja võimekaim abiline (Fl 2:19–23).

TOOMAS

Uues Testamendis üks esialgsest kaheteistkümnest apostlist, kelle Päästja oma maise teenimistöö ajal välja valis. Nime kreekakeelne vaste on Didymus, mille tähenduseks on kaksik (Mt 10:2–3; **Jh** 14:5; 20:24–29; 21:2). Kuigi Toomas kahtles Jeesuse ülestõusmises, enne kui ta nägi Päästjat isiklikult, oli ta oma iseloomukindluse tõttu valmis seisma koos oma Issandaga silmitsi tagakiusamise ja surmaga (Jh 11:16; 20:19–25).

TRÖÖSTIJA. *Vt ka* Jeesus Kristus; Püha Vaim

Pühakirjades räägitakse kahest Tröösti jast. Esimene on Püha Vaim (Jh 14:26–27; Mn 8:26; ÕL 21:9; 42:17; 90:11). Teine Tröösti ja on Issand Jeesus Kristus (Jh 14:18, 21, 23). Teise Tröösti jana ilmub Jeesus Kristus aeg-ajalt inimesele, teeb talle ilmsiks Isa ja õpetab teda palgest palgesse (ÕL 130:3).

TSÖLIBAAT. *Vt* Abielu

TUBAKAS. *Vt* Tarkuse Sõna

TULEMA. *Vt ka* Jünger; Kuulekas, kuulekus, kuuletuma

Pühakirjades kellelegi lähenema teda järgides või talle kuuletudes, nagu nt väljendis „tulge Kristuse juurde ja saage täiuslikuks temas" (Mn 10:32).

Pöörake oma kõrv ja tulge minu juurde! **Js** 55:3. Tulge minu juure kõik, kes olete vaevatud! **Mt** 11:28. Ärge keelake lapsukesi minu juure tulemast! **Mt** 19:14. Kui keegi tahab minu järele tulla, see salaku end, **Lk** 9:23. Kes tuleb minu juurde, see ei näe iialgi nälga, **Jh** 6:35. Kristus kutsub kõiki enda juurde tulema, **2Ne** 26:33. Tulge minu juurde ja saage

päästetud! **3Ne** 12:20. Tulge Kristuse juurde! **Mn** 10:32. Kutsuge kõiki tulema Kristuse juurde! **ÕL** 20:59. Tulge minu juurde ja teie hinged saavad elama! **ÕL** 45:46.

TULI. *Vt ka* Maa – Maa puhastamine; Põrgu; Püha Vaim; Ristima, ristimine

Puhastamise, selitamise või pühaksmuutmise sümbol. Tuli võib sümboliseerida ka Jumala juuresolekut.

Su Jumal on hävitav tuli, **5Ms** 4:24. Issand teeb oma käskjalgadeks tuleleegid, **Ps** 104:4. Vägede Jehoovalt tuleb neile hävitav tuleleek, **Js** 29:6 (2Ne 27:2). Jehoova tuleb tules, **Js** 66:15. Tema on nagu sulataja tuli, **Ml** 3:2 (3Ne 24:2; ÕL 128:24). Tema ristib teid Püha Vaimu ja tulega, **Mt** 3:11 (Lk 3:16). Õigemeelsed päästetakse tulega, **1Ne** 22:17. Pahelised hävitatakse tulega, **2Ne** 30:10. Nefi selgitas, kuidas me saame osa ristimisest tule ja Püha Vaimuga, **2Ne** 31:13–14 (3Ne 9:20; 12:1; 19:13; Et 12:14; ÕL 33:11). Kuuluta pattude andekssaamist ristimise ja tule kaudu! **ÕL** 19:31. Suur ja jäle kirik heidetakse maha hävitava tulega, **ÕL** 29:21. Maa kaob nagu tule läbi, **ÕL** 43:32. Issanda juuresolek on kui sulatav tuli, **ÕL** 133:41. Aadam ristiti tule ja Püha Vaimuga, **Ms** 6:66.

TUNDMA. *Vt ka* Püha Vaim

Vaimu õhutusi tunnetama.

Te olite tundetud, nii et te ei suutnud tema sõnu tunda, **1Ne** 17:45. Kui te tunnete neid paisumise liigutusi, siis te hakkate ütlema, et see on hea seeme, **Al** 32:28. Sa tunned, et see on õige, **ÕL** 9:8. Kõik inimesed, kes astuvad Issanda kotta, võivad tunda sinu väge, **ÕL** 109:13.

TUNNISTAJA, TUNNISTUS. *Vt ka* Tunnistus

Teade või tõend millegi õigsuse kohta; tunnistus. Tunnistaja võib olla ka keegi, kes esitab sellise teate või tõendi omaenda teadmiste alusel, st keegi, kes tunnistab.

Sa ei tohi tunnistada valetunnistajana! **2Ms** 20:16. Evangeeliumi kuulutatakse kogu maailmas tunnistuseks kõigile rahvaile, **Mt** 24:14 (JSM 1:31). Te peate olema minu tunnistajad, **Ap** 1:8. Seesama Vaim tunnistab ühes meie vaimuga, **Rm** 8:16 (1Jh 5:6). Te tahate seista kui Jumala tunnistajad igal ajal, **Mo** 18:8–9. Me võtame sakramenti, et tunnistada Isale, et me peame kinni käskudest ja peame teda alati meeles, **3Ne** 18:10–11 (Mn 4, 5; ÕL 20:77–79). Te ei saa mingit tunnistust enne teie usu proovilepanemist, **Et** 12:6. Tunnistajate reegel: iga sõna kinnitatakse kahe või kolme tunnistaja suuga, **ÕL** 6:28 (5Ms 17:6; Mt 18:16; 2Kr 13:1; Et 5:4; ÕL 128:3). Ma olen pühitsenud teid apostliteks ja minu nime erilisteks tunnistajateks, **ÕL** 27:12 (ÕL 107:23). Seitsekümmend on kutsutud olema erilisteks tunnistajateks paganatele ja kogu maailmas, **ÕL** 107:25. Olgu seal ülestähendaja, ja ta olgu teie ristimiste tunnistajaks! **ÕL** 127:6 (ÕL 128:2–4).

TUNNISTAMA. *Vt ka* Tunnistus

Andma tunnistust Püha Vaimu väega; tegema tõe kohta püha avaldust, mis põhineb isiklikel teadmistel või tõekspidamistel.

Tröösti ja tunnistab minust, **Jh** 15:26. Tema on meid käskinud kuulutada ja tunnistada, **Ap** 10:42. Kolm tunnistajat tunnistavad õigsusest, **2Ne** 27:12. Püha Vaimu vägi kannab selle inimlaste südameni, **2Ne** 33:1. Pühakirjad tunnistavad Kristusest, **Jb** 7:10–11 (Jh 5:39). Ma tunnistan teile, et ma tean, et see, millest ma olen rääkinud, on õige, **Al** 5:45 (Al 34:8). Te peate neist tunnistama Jumala väega! **ÕL** 17:3–5. Seda, mille kohta Vaim teile tunnistab – just nii te teete, **ÕL** 46:7. Ma saatsin teid välja tunnistama ja hoiatama, **ÕL** 88:81.

TUNNISTUS. *Vt ka* Püha Vaim; Tunnistaja, tunnistus; Tunnistama

Püha Vaimu kaudu saadud teadmine ja vaimne kinnitus. Tunnistus võib olla ka ametlik või õiguslik avaldus selle kohta, mida keegi tõeks peab (ÕL 102:26).

Ma tean, et mu Lunastaja elab, **Ii** 19:25–26. Ärgu olgu sul häbi meie Issanda tunnistusest! **2Tm** 1:8. Jeesuse tunnistus on prohvetikuulutamise vaim, **Ilm** 19:10. Seista kui Jumala tunnistajad igal ajal, **Mo** 18:9. Nende tagasivõitmiseks polnud mingit muud teed, kui tuua nende vastu kuuldavale puhas tunnistus, **Al** 4:19–20. Minule on kõik asjad tunnistuseks, et need asjad on õiged,

Al 30:41–44. Te ei saa mingit tunnistust enne teie usu proovilepanemist, **Et** 12:6. Kas ma ei rääkinud rahu sinu meelele? Millist suuremat tõendust sa võid saada kui see, mis tuleb Jumalalt? **ÕL** 6:22–23. Ja nüüd, pärast paljusid tunnistusi, mis temast on antud, on see tunnistus, mis meie temast anname, **ÕL** 76:22–24. Ma saatsin teid välja tunnistama ja inimesi hoiatama, **ÕL** 88:81–82. Testamendi tegijad on nüüd surnud ja nende testament on jõus, **ÕL** 135:4–5. Eenok nägi ingleid, kes tunnistavad Isast ja Pojast, **Ms** 7:27. Kuigi mind vihati ja kiusati taga, kuna ma ütlesin, et olin näinud nägemust, oli see siiski tõsi, **JSA** 1:24–25.

TUNNUSTÄHT. *Vt ka* Aegade tunnustähed; Ime; Kirik, õige kiriku tunnused

Sündmus või kogemus, mis on inimeste arusaamise järgi millegi tõenduseks või tõestuseks. Tunnustäht on tavaliselt Jumalalt saadud imepärane ilmutus. Ka Saatanal on vägi teatud tingimustel tunnustähti näidata. Pühad peaksid otsima Vaimu ande, kuid ei peaks otsima tunnustähti uudishimu rahuldamiseks ega usu alalhoidmiseks. Pigem annab Issand tunnustähti oma heaksarvamist mööda neile, kes usuvad (ÕL 58:64).

Issand ise annab teile tunnustähe, **Js** 7:14 (2Ne 17:14). Jumal teeb tunnustähti ja imesid taevas ja maa peal, **Tn** 6:28. Kuri ja abielurikkuja tõug otsib tunnustähte, **Mt** 12:39 (Mt 16:4; Lk 11:29). Tunnustähed järgivad neid, kes usuvad, **Mk** 16:17 (Mr 9:24; Et 4:18; ÕL 84:65). Serem palus tunnustähte, **Jb** 7:13–20. Korihor palus tunnustähte, **Al** 30:48–60. Näita meile tunnustähte, siis me usume! **Al** 32:17. Suurem osa rahvast uskus tunnustähti ja imetegusid, **3Ne** 1:22. Rahvas unustas tunnustähed ja imeteod, **3Ne** 2:1. Te ei saa mingit tunnistust enne teie usu proovilepanemist, **Et** 12:6. Ärge nõudke imesid, välja arvatud juhul, kui ma käsin! **ÕL** 24:13. Usk ei tule tunnustähtede läbi, vaid tunnustähed järgnevad nendele, kes usuvad, **ÕL** 63:7–11. Neil päevil tõuseb valekristuseid ja valeprohveteid ja nad teevad suuri tunnustähti ja imetegusid, **JSM** 1:22.

TUVIKUJULINE TUNNUSTÄHT. *Vt ka* Püha Vaim

Varem kokkulepitud tunnustäht, mille järgi Ristija Johannes tundis ära Messia (Jh 1:32–34). Joseph Smith õpetas, et tuvi tunnustäht kehtestati enne maailma loomist tunnistajaks Pühale Vaimule, mistõttu kurat ei saa tulla tuvikujulise tunnustähena.

Jumala Vaim laskus alla kui tuvi, **Mt** 3:16. Kui Jeesus oli ristitud, tuli Püha Vaim alla tuvi kujul, **1Ne** 11:27. Mina, Johannes, annan tunnistuse, ja ennäe – taevad avanesid ja Püha Vaim laskus tema peale tuvi kujul, **ÕL** 93:15.

TÕDE. *Vt ka* Aruga olendid, arukus; Teadmised; Valgus, Kristuse valgus

Teadmine asjadest sellistena, nagu need on, nagu need olid ja nagu need saavad olema (ÕL 93:24). Tõde osutab ka taevast pärinevale valgusele ja ilmutusele.

Tõde võrsub maast, **Ps** 85:12 (Ms 7:62). Te tunnetate tõde ja tõde teeb teid vabaks, **Jh** 8:32. Mina olen tee, tõde ja elu, **Jh** 14:6. Kui me ütleme, et meil ei ole pattu, siis tõde ei ole meie sees, **1Jh** 1:8. Süüdlased peavad tõde karmiks, **1Ne** 16:2. Õigemeelsed armastavad tõde, **2Ne** 9:40. Vaim räägib tõde ega valeta, **Jb** 4:13. Sina oled tõe Jumal ega saa valetada, **Et** 3:12. Püha Vaimu väel võite te teada tõde kõige kohta, **Mn** 10:5. Tõde püsib igavesest ajast igavesti, **ÕL** 1:39. Sind on valgustatud tõe Vaimu läbi, **ÕL** 6:15. Mormoni Raamat sisaldab tõde ja Jumala sõna, **ÕL** 19:26. Trööstija saadeti välja õpetama tõde, **ÕL** 50:14. See, kes saab sõna tõe Vaimu kaudu, saab selle nii, nagu seda jutlustatakse tõe Vaimu kaudu, **ÕL** 50:17–22. Kuulutage tõde vastavalt ilmutustele, mis ma teile andnud olen! **ÕL** 75:3–4. Mis iganes on tõde, on valgus, **ÕL** 84:45. Kristuse valgus on tõe valgus, **ÕL** 88:6–7, 40. Minu Vaim on tõde, **ÕL** 88:66. Mõistust ehk tõe valgust ei loodud, **ÕL** 93:29. Jumala hiilguseks on mõistus ehk valgus ja tõde, **ÕL** 93:36. Mina olen teil käskinud oma lapsed üles kasvatada valguses ja tões, **ÕL** 93:40. Minu Ainusündinu on täis armu ja tõde, **Ms** 1:6.

TÕLKIMA

Väljendama ühes keeles esitatud mõtte tähendust samatähenduslike sõnadega teises keeles (Mo 8:8–13; UA 1:8). Pühakirjades viidatakse sellele sageli kui Jumala annile (Al 9:21; ÕL 8; 9:7–9). Vahel võib see tähendada mingis keeles olemasoleva tõlke parandamist või korrigeerimist või kadumaläinud teksti taastamist (ÕL 45:60–61). Joseph Smithil kästi võtta ette kuningas *Jamesi* Piibli inspireeritud tõlkimine (ÕL 42:56; 76:15).

Joseph Smithil oli vägi tõlkida läbi Jumala armu, Jumala väega, **ÕL** 1:29. Sul on tõlkimise and, **ÕL** 5:4. Ma annan sulle anni, kui sa minult soovid, tõlkida, **ÕL** 6:25. Jumal andis Joseph Smithile väe kõrgest, et tõlkida Mormoni Raamat, **ÕL** 20:8. Uurimi ja Tummimi abil tõlkisin ma osa kirjamärke, **JSA** 1:62 (Mo 8:13; 28:13).

TÕOTATUD MAA

Maad, mida Issand tõotab pärandina oma ustavatele järgijatele ja sageli ka nende järeltulijatele. Tõotatud maid on palju. Tõotatud maa, millest räägitakse sageli Mormoni Raamatus, on Ameerika.

Sinu seemnele ma annan selle maa, **1Ms** 12:7 (Aabr 2:19). Ma annan sinule ja su seemnele Kaananimaa, **1Ms** 17:8 (1Ms 28:13). Mooses täpsustas, millised on Iisraeli maa piirid Kaananis, **4Ms** 34:1–12 (4Ms 27:12). Teid juhitakse tõotatud maale, **1Ne** 2:20 (1Ne 5:5). Issand juhib õiglased ära hinnalistele maadele, **1Ne** 17:38. Kui Lehhi järeltulijad peavad kinni Jumala käskudest, saadab neid tõotatud maal edu, **2Ne** 1:5–9. Iisrael pöördub tagasi oma tõotatud maadele, **2Ne** 24:1–2 (Js 14:1–2). Ükskõik missugune rahvas seda tõotatud maad valdab, see peab teenima Jumalat või nad pühitakse ära, **Et** 2:9–12. See on tõotatud maa ja paik Siioni linna jaoks, **ÕL** 57:2. Juuda võib hakata tagasi pöörduma Aabrahami maadele, **ÕL** 109:64. Uus Jeruusalemm ehitatakse Ameerika mandrile, **UA** 1:10.

TÄHENDAMISSÕNA. *Vt ka* Evangeeliumid – Evangeeliumide vastavus

Lihtne lugu, mida kasutatakse vaimse tõe või põhimõtte selgitamiseks ja õpetamiseks. Tähendamissõna põhineb mingi tavalise eseme või sündmuse võrdlemisel tõega ning tähendamissõna peamine tähendus või sõnum jääb sageli varjatuks kuulajatele, kes pole vaimselt valmis seda vastu võtma (Mt 13:10–17).

Jeesus õpetas sageli tähendamissõnadega. Leidmaks tema tähtsaimate tähendamissõnade loetelu, vt „Evangeeliumid".

TÄIUSLIK

Täielik, terviklik ja täiel määral välja arenenud; täiesti õigemeelne. Täiuslikkuse tähenduseks võib olla ka ilma patu või kurjuseta. Ainuüksi Kristus oli täiesti täiuslik. Kristuse tõelised järgijad võivad saada täiuslikuks tema armu ja lepituse läbi.

Teie süda olgu siiras Jehoova vastu! **1Kn** 8:61. Teie olge siis täiuslikud, nõnda nagu teie Taevane Isa, **Mt** 5:48 (3Ne 12:48). Kui keegi kõnes ei eksi, siis ta on täiuslik mees, **Jk** 3:2. Usk ei ole täiuslik teadmine asjadest, **Al** 32:21, 26. Lepitus tehti, et Jumal võiks olla täiuslik Jumal, **Al** 42:15. Moroni oli mees täiusliku mõistmisega, **Al** 48:11–13, 17–18. Kristuse Vaim on antud igale inimesele, et ta võiks otsustada ja teada täiusliku teadmisega, kas miski on Jumalast või kuradist, **Mn** 7:15–17. Tulge Kristuse juurde ja saage täiuslikuks temas! **Mn** 10:32. Jätkake kannatlikkuses, kuni te saate täiuslikuks, **ÕL** 67:13. Nemad on need, kes on õigemeelsed inimesed, täiuslikuks tehtud Jeesuse kaudu, **ÕL** 76:69. Kiriku ametid on pühade täiustamiseks, **ÕL** 124:143 (Ef 4:11–13). Elavad ei ole täiuslikud ilma oma surnuteta, **ÕL** 128:15, 18. Noa oli õiglane mees ja oma põlvkonnas täiuslik, **Ms** 8:27.

TÄNAMINE, TÄNU, TÄNULIKKUS. *Vt ka* Jumalakummardamine; Õnnistama, õnnistatud, õnnistus

Tänulikkus Jumalalt saadud õnnistuste eest. Tänulikkuse väljendamine teeb Jumalale meelehead ja tõelise jumalakummardamise juurde kuulub tema tänamine. Me peaksime tänama Issandat kõikide asjade eest.

Hea on tänada Jehoovat, **Ps** 92:2. Tulgem tema palge ette tänamisega! **Ps** 95:1–2. Ülistage teda ja andke tänu ta nimele! **Ps** 100:1–5. Ei lakka tänamast, **Ef** 1:15–16. Olge tänulikud! **Kl** 3:15. Kiitus ja austus ja tänu ja au meie Jumalale! **Ilm** 7:12. Oo, kuidas

te peaksite tänama oma taevast Kuningat! **Mo** 2:19–21. Elage tänulikkuses iga päev! **Al** 34:38. Kui sa tõused hommikul, olgu su süda täis tänu Jumalale! **Al** 37:37. Tehke kõiki asju palve ja tänuga! **ÕL** 46:7. Te peate tänama Jumalat! **ÕL** 46:32. Tehke neid asju tänulikkusega! **ÕL** 59:15–21. Võta see õnnistus vastu Issanda käest tänuliku südamega! **ÕL** 62:7. See, kes võtab kõik asjad vastu tänuga, tehakse hiilgavaks, **ÕL** 78:19. Andke tänu kõiges! **ÕL** 98:1 (1Ts 5:18). Ülista Issandat ülistus- ning tänupalvetega! **ÕL** 136:28.

TÖLNER. *Vt ka* Rooma impeerium

Muistse Rooma riigi maksukoguja. Juudid vihkasid tavaliselt tölnereid. Mõned tölnerid võtsid meeleldi vastu evangeeliumi (Mt 9:9–10; Lk 19:2–8).

TÜHINE, TÜHISUS. *Vt ka* Ajalikkus; Uhkus

Valskus või pettus; uhkus. Tühise ja tühisuse tähenduseks võib olla ka tühi või väärtusetu.

Kelle hing tühja ei himusta, seisab Issanda pühas paigas, **Ps** 24:3–4. Kui te palvetate, siis ärge palju lobisege, **Mt** 6:7. Suur ja ruumikas hoone on asjatud ettekujutused ja uhkus, **1Ne** 12:18. Kas te jätkate oma südamete hoidmist maailma tühiste asjade küljes? **Al** 5:53. Ära otsi selle maailma tühiseid asju; sest sa ei saa neid endaga kaasa viia! **Al** 39:14. Tühisus ja uskmatus on asetanud Kiriku süüdimõistmise alla, **ÕL** 84:54–55. Kui me hakkame rahuldama oma tühist auahnust, eemalduvad taevad, **ÕL** 121:37.

TÜLI. *Vt ka* Vastuhakk

Riid, targutamine ja vaidlemine. Issandale ei meeldi tüli, eriti kui omavahel tülitsevad Issanda Kiriku liikmed või pereliikmed.

Ärgu olgu riidu minu ja sinu vahel! **1Ms** 13:8. Ülbus põhjustab riidu, **Õp** 13:10. Kui kellelgi on kaebust teise peale, andke andeks nõnda, nagu Kristus on andeks andnud, **Kl** 3:13. Väldi rumalaid uurimusi ning riidu! **Tt** 3:9. Issand käsib, et inimesed ei tohi tülitseda üksteisega, **2Ne** 26:32. Te ei lase oma lastel kakelda ja riielda üksteisega, **Mo** 4:14. Alma käskis, et Kiriku liikmete seas ei tohi olla mingeid tülisid, **Mo** 18:21. Saatan levitab kuulujutte ja tülisid, **Hl** 16:22. Kurat on tülide isa ja ärgitab inimesi üksteisega tülitsema, **3Ne** 11:29 (Mo 23:15). Pane maksma minu evangeelium, et ei oleks nii palju tülisid! **ÕL** 10:62–64. Lõpetage üksteisega tülitsemine! **ÕL** 136:23.

UHKUS. *Vt ka* Ajalikkus; Alandama, alandlik, alandlikkus; Raha; Rikkus; Tühine, tühisus

Uhkel jääb puudu alandlikkusest või on raskesti õpetatav. Uhkus seab inimesed üksteise ja Jumalaga vastuollu. Uhke inimene peab end teistest paremaks ja järgib pigem omaenda kui Jumala tahet. Uhkele inimesele on iseloomulik ka kiitlemine, kadedus, kalkus ja upsakus.

Hoia, et sa ei unusta Jehoovat, et su süda siis ei lähe suureliseks! **5Ms** 8:11–14. Ma vihkan kõrkust ja ülbust, **Õp** 8:13 (Õp 6:16–17). Uhkus on enne langust, **Õp** 16:18. Jehooval on päev suureliste jaoks, **Js** 2:11–12 (2Ne 12:11–12). Su südame ülbus on petnud sind, **Ob** 1:3. Kõik ülbed on nagu kõrred, **Ml** 3:19 (1Ne 22:15; 3Ne 25:1; ÕL 29:9). Kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, **Mt** 23:12 (ÕL 101:42). Jumal paneb suurelistele vastu, **1Pt** 5:5. Suur ja ruumikas hoone oli maailma uhkus, **1Ne** 11:36 (1Ne 12:18). Kui nad on õpetatud, siis nad mõtlevad, et nad on targad, **2Ne** 9:28–29. Te olete oma südames uhkust täis, **Jb** 2:13, 16 (Al 4:8–12). Kas te olete lahti riietunud uhkusest? **Al** 5:28. Ülimalt suur uhkus oli siginenud rahva südamesse, **Hl** 3:33–36. Kui kärmed on inimlapsed olema uhkust täis, **Hl** 12:4–5. Selle rahva uhkus on saanud neile hävituseks, **Mn** 8:27. Hoiduge uhkusest, et te ei saaks nefilaste sarnaseks! **ÕL** 38:39. Lõpetage kõik oma uhkus ja kergemeelsus! **ÕL** 88:121.

UNENÄGU. *Vt ka* Ilmutus

Üks viis, kuidas Jumal ilmutab oma tahet meestele ja naistele maa peal. Kõik unenäod ei ole siiski ilmutused. Inspireeritud unenäod on usu vili.

Ta nägi und, ja vaata, redel ulatus taevasse, **1Ms** 28:12. Joosep nägi unenäo, **1Ms** 37:5. Jehoova räägib temaga unenäos, **4Ms** 12:6. Nebukadnetsar nägi unenäo, **Tn** 2:1–3. Vanemad uinuvad unenägusid nähes, **Jl** 3:1

(Ap 2:17). Issanda ingel ilmus talle unes, **Mt** 1:20 (Mt 2:19). Lehhi kirjutas paljudest asjadest, mida ta nägi unenägudes, **1Ne** 1:16. Lehhi nägi unenägu, **1Ne** 8.

USALDAMA. *Vt ka* Kindlustunne; Usk

Kellelegi või millelegi lootma või kindel olema. Vaimsetes asjades käib usalduse juurde Jumalale ja tema Vaimule lootmine.

Kuigi ta tapab mu, loodan ma ometi tema peale, Kuningas *James*i piibliversioon, **Ii** 13:15. Looda Jehoova peale kõigest südamest! **Õp** 3:5. Jumal päästis oma sulased, kes lootsid Tema peale, **Tn** 3:19–28. Ma usaldan sind igavesti, **2Ne** 4:34. Rõõmustage ning pange oma lootus Jumalale! **Mo** 7:19. Kes iganes paneb oma lootuse Jumalale, see saab viimsel päeval üles tõstetud, **Mo** 23:22. Kes iganes paneb oma lootuse Jumalale, saab abi oma katsumustes, **Al** 36:3, 27. Ära pane usaldust liha käsivarrele! **ÕL** 1:19. Usalda seda Vaimu, mis juhib tegema head! **ÕL** 11:12. Usaldagu ta mind, ja tema üle ei saada võitu! **ÕL** 84:116.

USINUS

Järjepidev, vapper pingutus, eriti Issanda teenimisel ja tema sõnale kuuletumisel.

Kuulake mind hästi! **Js** 55:2. Kandke kõikepidi hoolt ja osutage oma usus vooruslikkust! **2Pt** 1:5. Õpetage Jumala sõna kogu usinusega! **Jb** 1:19. Nad olid usinalt uurinud pühakirju, **Al** 17:2. Soovides kogu usinusega kinni pidada käskudest, **3Ne** 6:14. Tehkem usinalt tööd! **Mn** 9:6. Olge õhinaga kinni heas asjas! **ÕL** 58:27. Ärge olge jõude, vaid nähke vaeva oma väega! **ÕL** 75:3. Pöörake usinasti tähelepanu igavese elu sõnadele! **ÕL** 84:43. Õppigu iga mees oma kohust ja tegutsema täie usinusega, **ÕL** 107:99.

USK. *Vt ka* Jeesus Kristus; Lootus; Usaldama; Uskuma, usuline tõekspidamine

Kellegi või millegi usaldamine. Kõige sagedasema kasutuse järgi pühakirjades on usk Jeesuse Kristuse usaldamine või tema peale kindel olemine, mis paneb inimest temale kuuletuma. Selleks, et usk viiks inimese päästmiseni, peab selle keskmes olema Jeesus Kristus. Viimse aja pühad usuvad ka Isasse Jumalasse, Pühasse Vaimu, preesterluse väesse ja teistesse taastatud evangeeliumi olulistesse seisukohtadesse.

Usuga käib kaasas lootus asjadele, mida pole näha, kuid mis on õiged (Hb 11:1; Al 32:21; Et 12:6). Usku sütitab evangeeliumi kuulmine, mida õpetavad Jumala saadetud volitatud kuulutajad (Rm 10:14–17). Imed ei tekita usku, vaid tugev usk kujuneb kuulekusest Jeesuse Kristuse evangeeliumile. Teiste sõnadega tuleb usk õigemeelsuse kaudu (Al 32:40–43; Et 12:4, 6, 12; ÕL 63:9–12).

Tõeline usk toob endaga imed, nägemused, unenäod, tervenemise ja kõik annid, mida Jumal annab oma pühadele. Usu läbi saadakse andeks oma patud ja ollakse lõpuks võimelised elama Jumala juures. Usu puudumine viib meeleheiteni, mis tuleb süütegudest (Mn 10:22).

Õige elab oma usust, **Ha** 2:4. Sinu usk on sind päästnud, **Mt** 9:22 (Mk 5:34; Lk 7:50). Teile sündigu teie usku mööda, **Mt** 9:29. Kui teil oleks usku nagu sinepiivake, siis miski ei oleks teile võimatu, **Mt** 17:20 (Lk 17:6). Mina olen sinu eest palunud, et su usk ära ei lõpeks, **Lk** 22:32. Usk Kristuse nimesse on teinud tugevaks selle mehe, **Ap** 3:16. Usk tuleb Kristuse sõna kuulmise kaudu, **Rm** 10:17. Kui Kristus mitte ei ole üles äratatud, siis tühine on ka teie usk, **1Kr** 15:14. Usk on tegev armastuse kaudu, **Gl** 5:6. Teie olete armust õndsaks saanud usu kaudu, **Ef** 2:8 (2Ne 25:23). Haarake usukilp! **Ef** 6:16 (ÕL 27:17). Ma olen oma jooksmise lõpetanud, ma olen usu säilitanud, **2Tm** 4:7. Usk on kindel usaldus selle vastu, mida oodatakse, **Hb** 11:1. Ilma usuta on võimatu olla meelepärane, **Hb** 11:6. Usk, kui tal ei ole tegusid, on surnud, **Jk** 2:17–18, 22. Ma lähen ja teen seda, mida Issand on käskinud, **1Ne** 3:7. Issand võib teha inimlaste heaks kõiki asju, kui nad rakendavad usku temasse, **1Ne** 7:12. Liahoona osutid töötasid vastavalt usule, **1Ne** 16:28. Parandage meelt ja saage ristitud tema nimega, omades täiuslikku usku Iisraeli Pühasse! **2Ne** 9:23. Kristus teeb inimlaste hulgas vägevaid imesid vastavalt nende usule, **2Ne** 26:13 (Et 12:12; Mn 7:27–29, 34–38). Enose patud anti andeks tema usu pärast Kristusesse, **En** 1:3–8. Päästet ei tule mitte ühelegi sellisele muidu kui usu läbi Issandasse Jeesusesse Kristusesse,

Mo 3:12. Südamed on muutunud usu läbi tema nimesse, **Mo** 5:7. Jumala teenijate palvetele vastatakse vastavalt nende usule, **Mo** 27:14. Anna meile jõudu vastavalt meie usule Kristusesse! **Al** 14:26. Hüüa usus Jumala nime! **Al** 22:16. Usk ei ole täiuslik teadmine asjadest, **Al** 32:21 (Et 12:6). Kui see hakkab paisuma, koguni nõnda kosutage ka seda oma usuga! **Al** 33:23 (Al 32:28). Nende ellujäämine kirjutati Jumala imepärase väe arvele nende äärmiselt suure usu pärast, **Al** 57:25–27. Kõik need, kes vaatavad usus Jumala Poja poole, võivad elada, **Hl** 8:15. Ma näen, et teie usk on piisav selleks, et ma võiksin teid terveks teha, **3Ne** 17:8. Usk on midagi, mida loodetakse ja mida ei nähta, **Et** 12:6. Kõik need, kes tegid imesid, tegid neid usu läbi, **Et** 12:12–18. Kui neil on minusse usku, siis ma lasen nõrkadel asjadel saada nende tugevuseks, **Et** 12:27–28, 37. Mormon õpetas usust, lootusest ja ligimesearmastusest, **Mn** 7. Mida iganes, mis on hea, te Isalt usus minu nimel palute, uskudes, et te saate, vaata, see antakse teile, **Mn** 7:26. Need, kellel on Kristusesse usku, hoiavad kinni kõigest heast, **Mn** 7:28. Kui te küsite, uskudes Kristusesse, ilmutab ta tõe, **Mn** 10:4. Ilma usuta ei suuda sa teha midagi; seepärast palu usus! **ÕL** 8:10. Neile antakse vastavalt nende usule nende palvetes, **ÕL** 10:47, 52. Kõik inimesed peavad usus tema nimesse vastu pidama kuni lõpuni, **ÕL** 20:25, 29. Õigeksmõistmine Kristuse armu läbi on tõene ja õige, **ÕL** 20:30. Vaim antakse teile usu palve kaudu, **ÕL** 42:14. Usk ei tule tunnustähtede läbi, vaid tunnustähed järgnevad nendele, kes usuvad, **ÕL** 63:9–12. Vanemad peavad õpetama lastele usku Kristusesse, **ÕL** 68:25. Otsige teadmisi, nimelt õppimise ja samuti usu kaudu! **ÕL** 88:118. Usk Issandasse Jeesusesse Kristusesse on evangeeliumi esimene põhimõte, **UA** 1:4.

USKMATUS. *Vt ka* Uskuma, usuline tõekspidamine

Usu puudumine Jumalasse ja tema evangeeliumisse.

Ta ei teinud seal mitte palju vägevaid tegusid nende uskmatuse pärast, **Mt** 13:58. Jeesuse jüngrid ei võinud kurja vaimu välja ajada nõdra usu pärast, **Mt** 17:14–21. Aita mu uskmatust! **Mk** 9:23–24. Jeesus sõitles apostlite uskmatust ning kõva südant, **Mk** 16:14. Ega siis uskmatu meel tee tühjaks Jumala ustavust? **Rm** 3:3. On parem, et hukkub üks inimene, kui et terve rahvas kaldub uskmatusse ja hukkub, **1Ne** 4:13. Kui tuleb aeg, et nad kalduvad uskmatusse, laseb ta neid hajutada ja lüüa, **2Ne** 1:10–11 (ÕL 3:18). Nende uskmatuse pärast nad ei võinud mõista Jumala sõna, **Mo** 26:1–5. Juutide uskmatuse pärast ei saanud ma näidata neile nii suuri imesid, **3Ne** 19:35. Teie meeled on möödunud aegadel olnud pimendatud uskmatuse tõttu, **ÕL** 84:54–58.

USKUMA, USULINE TÕEKSPIDAMINE. *Vt ka* Jeesus Kristus; Usaldama; Usk; Uskmatus

Usk kellessegi või millegi tõekspidamine. Inimene peab parandama meelt ja uskuma Jeesusesse Kristusesse, et saada päästetud Jumala kuningriiki (ÕL 20:29).

Uskuge Jehoovasse, oma Jumalasse; uskuge Tema prohveteid! **2Aj** 20:20. Taaniel ei saanud lõukoerte augus vigastada, sest ta uskus Jumalasse, **Tn** 6:24. Nagu sa oled uskunud, nõnda sündigu sulle! **Mt** 8:13. Kõik, mida te iganes palves palute uskudes, seda te saate, **Mt** 21:22. Ära karda, usu vaid! **Mk** 5:36. Kõik on võimalik sellele, kes usub, **Mk** 9:23–24. Kes usub ja keda ristitakse, see saab õndsaks, **Mk** 16:16 (2Ne 2:9; 3Ne 11:33–35). Kes usub Pojasse, sellel on igavene elu, **Jh** 3:16, 18, 36 (Jh 5:24; ÕL 10:50). Me oleme uskunud ja tundnud, et sina oled Jumala Püha, **Jh** 6:69. Kes minusse usub, see elab, ehk ta küll sureb, **Jh** 11:25–26. Meie, kes usume, saame hingamisse, **Hb** 4:3. Uskuge Jeesusesse Kristusesse ja armastage üksteist! **1Jh** 3:23. Messias ei hävita kedagi, kes usub temasse, **2Ne** 6:14. Juute kiusatakse taga, kuni neid on veendud uskuma Kristusesse, **2Ne** 25:16. Kui te usute seda, siis vaadake, et te seda teete, **Mo** 4:10. Poeg võtab enda peale nende üleastumised, kes usuvad tema nimesse, **Al** 11:40. Õnnistatud on see, kes usub Jumala sõna, ilma et teda peaks sundima! **Al** 32:16. Kui te ei suuda rohkemat, kui vaid soovida uskuda, siis laske sel soovil endas töötada! **Al** 32:27. Kui te usute Kristuse nimesse, siis te parandate meelt, **Hl** 14:13. Kes iganes usub

Kristusesse, usub ka Isasse, **3Ne** 11:35. Mitte kunagi ei ole inimene uskunud Issandasse nagu Jeredi vend, **Et** 3:15. Kõik, mis veenab uskuma Kristusesse, on saadetud Kristuse väe läbi, **Mn** 7:16–17. Kes iganes usub Issanda sõnadesse, sellele antakse Vaimu ilmutus, **ÕL** 5:16. Need, kes usuvad Issanda nimesse, saavad Jumala poegadeks, **ÕL** 11:30 (Jh 1:12). Mõnele on antud uskuda teiste sõnadesse, **ÕL** 46:14. Tunnustähed järgnevad neile, kes usuvad, **ÕL** 58:64 (ÕL 63:7–12). Need, kes usuvad, parandavad meelt ja saavad ristitud, saavad Püha Vaimu, **Ms** 6:52.

USUARTIKLID. *Vt ka* Kallihinnaline Pärl; Smith, Joseph, noorem

Kolmteist peamist tõekspidamist, mida Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku liikmed omaks peavad.

Joseph Smith kirjutas neist kõigepealt kirjas ajalehe *Chicago Democrat* toimetajale John Wentworthile vastusena tema palvele teada saada, mida Kiriku liikmed usuvad. Kirja hakati kutsuma *Wentworthi* kirjaks ning see avaldati esmakordselt ajalehes *Times and Seasons* 1842. aasta märtsis. 10. oktoobril 1880 andsid Kiriku liikmed oma hääle, et Usuartikleid tunnustataks ametliku pühakirjana, ja need lisati Kallihinnalisele Pärlile.

USUST TAGANEMINE. *Vt ka* Evangeeliumi taastamine; Vastuhakk

Üksikute inimeste, Kiriku või kogu rahva eemalepöördumine tõest.

Üleüldine usust taganemine: Iisrael pidi end kaitsma selle eest, et nende süda ei pöörduks Jehoova juurest, **5Ms** 29:17. Kui nägemus puudub, muutub rahvas ohjeldamatuks, **Õp** 29:18. Nad on murdnud igavese lepingu, **Js** 24:5. Tuuled sööstsid vastu seda koda, ja ta langes, **Mt** 7:27. Ma panen imeks, et te nii ruttu ära pöördute teistsuguse evangeeliumi juurde, **Gl** 1:6. Nad läksid heale teerajale, kuid kaotasid udus oma tee, **1Ne** 8:23 (1Ne 12:17). Pärast seda, kui nad olid maitsnud seda vilja, nad langesid ära keelatud radadele, **1Ne** 8:28. Nefilaste usust taganemine oli uskmatutele komistuskiviks, **Al** 4:6–12. Paljud Kiriku liikmed muutusid uhkeks ja kiusasid taga teisi liikmeid, **Hl** 3:33–34 (Hl 4:11–13; 5:2–3). Kui Issand laseb edul oma rahvast saata, teevad nad vahel oma südame kõvaks ja unustavad tema, **Hl** 12:2 13:38. Nefilased muutsid oma südamed kõvaks ja langesid Saatana võimu alla, **3Ne** 2:1–3. Moroni kuulutas prohvetlikult viimsel ajal asetleidvast usust taganemisest, **Mr** 8:28, 31–41. Usust taganemine eelneb teisele tulemisele, **ÕL** 1:13–16.

Varajase kristliku kiriku usust taganemine: See rahvas ligineb mulle suuga, **Js** 29:10, 13. Pimedus katab maad, **Js** 60:2. Jehoova saadab nälja Jehoova sõnade kuulmise järele, **Am** 8:11. Tõuseb valekristusi ja valeprohveteid, **Mt** 24:24. Teie sekka tulevad hirmsad hundid, **Ap** 20:29. Ma panen imeks, et te Kristusest nii ruttu ära pöördute, **Gl** 1:6. Enne teist tulemist tuleb ärataganemine, **2Ts** 2:3. Mõned eksivad ära tõest, **2Tm** 2:18. Mõnel on jumalakartuse nägu, aga salgavad tema väge, **2Tm** 3:5. Tuleb aeg, et nad tervet õpetust ei taha sallida, **2Tm** 4:3–4. Rahva seas saab olema valeprohveteid ja lahköpetajaid, **2Pt** 2:1. Teie sekka on poetunud mõningaid inimesi, kes salgavad ainsa valitseja, **Jd** 1:4. Mõned ütlevad endid apostlid olevat, aga ei ole, **Ilm** 2:2. Nefi nägi suure ja jäleda kiriku asutamist, **1Ne** 13:26. Paganad on komistanud ja ehitanud üles palju kirikuid, **2Ne** 26:20. Nad on kõrvale kaldunud minu talitustest ning on murdnud minu igavikulise lepingu, **ÕL** 1:15. Pimedus katab maad ja tihe pimedus inimeste meeli, **ÕL** 112:23. Josephile öeldi, et kõik kirikud on eksiteel; nende süda on Jumalast kaugel, **JSA** 1:19.

UUESTISÜND. *Vt* Sündima Jumalast, sündima uuesti

UUR

Vanas Testamendis oli Kaldea Uur Aabrami algne kodupaik (1Ms 11:27–28, 31; 15:7; Ne 9:7; Aabr 2:1, 4).

UURIM JA TUMMIM. *Vt ka* Nägija; Rinnakilp

Jumala valmistatud vahendid, et aidata inimest ilmutuse saamisel ja keelte tõlkimisel. Heebrea keeles on nende sõnade tähenduseks valgus ja voorused. Uurimi ja Tummimi moodustavad kaks hõberaamidesse kinnitatud kivi, mida kasutatakse vahel

koos rinnakilbiga (ÕL 17:1; JSA 1:35, 42, 52). Sellest maast saab selle pühitsetud ja surematus seisundis suur Uurim ja Tummim (ÕL 130:6–9).

Pane kohtu-rinnakilpi ka Uurim ja Tummim! **2Ms** 28:30. Kes võidab, sellele ma annan valge kivikese, **Ilm** 2:17. Temal on, millega vaadata ja tõlkida, **Mo** 8:13. Ma annan sinule need kaks kivi, **Et** 3:23–24, 28 (Et 4:5). Joseph Smith sai ilmutusi Uurimi ja Tummimi kaudu, **ÕL** osade 6, 11, 14–16 päised. Sulle oli antud vägi tõlkida Uurimi ja Tummimi abil, **ÕL** 10:1. Kolm tunnistajat pidid nägema Uurimit ja Tummimit, mis anti mäe peal Jeredi vennale, **ÕL** 17:1. Paik, kus elab Jumal, on suur Uurim ja Tummim. Valge kivike saab Uurimiks ja Tummimiks igaühele, kes selle saab, **ÕL** 130:6–11. Minul, Aabrahamil, oli Uurim ja Tummim, **Aabr** 3:1, 4.

UUS JA IGAVIKULINE LEPING. *Vt ka* Leping

Jeesuse Kristuse evangeeliumi täius (ÕL 66:2). See on uus iga kord, kui seda ilmutatakse uuesti pärast usust taganemise perioodi. See on igavikuline selles mõttes, et tegu on Jumala lepinguga ja sellest on tuntud rõõmu igal evangeeliumi ajajärgul, mil inimesed on olnud valmis seda vastu võtma. Uue ja igavikulise lepingu ilmutas taas inimestele maa peal Jeesus Kristus prohvet Joseph Smithi kaudu. See sisaldab pühasid talitusi, mida tehakse preesterluse volitusega – nagu nt ristimine ja templiabielu –, mis kannavad hoolt inimese päästmise, surematuse ja igavese elu eest. Kui inimesed võtavad vastu evangeeliumi ja lubavad pidada kinni Jumala käskudest, lubab Jumal lepinguga anda neile oma uue ja igavikulise lepingu õnnistused.

Ma teen lepingu enese ja sinu vahel, **1Ms** 17:7. See olgu temale igaveseks preestriameti lepinguks, **4Ms** 25:13. Inimesed muutsid seadusi ja murdsid igavese lepingu, **Js** 24:5 (ÕL 1:15). Mina teen teiega igavese lepingu, **Js** 55:3 (**Jr** 32:40). See jääb igaveseks lepinguks, **Hs** 37:26. Issand sõlmis uue lepingu ja vana sai läbi, **Hb** 8:13. Jeesus on uue lepingu vahemees, **Hb** 12:24 (ÕL 76:69). See on uus ja igavikuline leping, **ÕL** 22:1. Ma olen saatnud maailma oma igavikulise lepingu, **ÕL** 45:9 (ÕL 49:9). Issand saatis oma evangeeliumi täiuse, oma igavikulise lepingu, **ÕL** 66:2 (ÕL 133:57). Et pääseda selestilises kuningriigis kõrgeimale astmele, peab inimene sõlmima uue ja igavikulise abielulepingu, **ÕL** 131:1–2. Uus ja igavikuline leping seati Issanda hiilguse täiuseks, **ÕL** 132:6, 19.

UUS JERUUSALEMM

Koht, kuhu pühad kogunevad ja kus Kristus valitseb isiklikult koos nendega millenniumi ajal. Siion (Uus Jeruusalemm) ehitatakse Ameerika mandrile ja maa saab jälle uueks ning saab paradiisliku hiilguse (UA 1:10). See viitab ka pühale linnale, mis tuleb taevast alla millenniumi alguses.

Siionist väljub käsuõpetus, **Mi** 4:2. Minu Jumala linna nimi on Uus Jeruusalemm, **Ilm** 3:12. Johannes nägi püha linna, Uut Jeruusalemma, **Ilm** 21:1–5. Ma sean selle rahva jalule sellel maal ja see on Uus Jeruusalemm, **3Ne** 20:22. Uus Jeruusalemm ehitatakse üles Ameerikas, **Et** 13:3–6, 10. Uue Jeruusalemma linn valmistatakse ette, **ÕL** 42:9, 35, 62–69. Pühadel kästakse koguneda ja ehitada Uus Jeruusalemm, **ÕL** 45:63–75. Uus Jeruusalemm ehitatakse Missouri osariiki, **ÕL** 84:1–5 (ÕL 57:1–3). Tall seisab Siioni mäel ja pühas linnas, Uues Jeruusalemmas, **ÕL** 133:56. Minu pühamut kutsutakse Siioniks, Uueks Jeruusalemmaks, **Ms** 7:62.

UUS TESTAMENT. *Vt ka* Piibel; Pühakirjad

Kogumik inspireeritud kirjutusi (algselt kreekakeelseid) Jeesuse Kristuse, apostlite ning teiste Jeesuse Kristuse järgijate elu ja teenimistöö kohta. Uus Testament jaguneb tavaliselt evangeeliumideks, Apostlite tegudeks, Pauluse kirjadeks, üleüldisteks kirjadeks ja Ilmutuse raamatuks.

Neli evangeeliumi – Matteuse, Markuse, Luuka ja Johannese raamatud – on jutustused Kristuse elust. Apostlite tegudes on kirjas Kiriku ja apostlite ajalugu, eriti Pauluse misjonirännakud, pärast Kristuse surma. Pauluse kirjad annavad juhiseid Kiriku juhtidele ja liikmetele. Ülejäänud kirjad kirjutasid teised apostlid, kes andsid varajastele pühadele täiendavat nõu. Ilmutuse raamat, mille kirjutas apostel Johannes, sisaldab peamiselt prohvetlikke kuulutusi viimse aja kohta.

VAARAO. *Vt ka* Egiptus; Egyptus

Haami tütre Egyptuse vanim poeg (Aabr 1:25). Ka Egiptuse kuningate aunimetus (Aabr 1:27).

VABA, VABADUS. *Vt ka* Valikuvabadus; Vangistus

Vägi või suutlikkus teha isiklikke valikuid ilma sunduseta. Vaimses mõttes on inimene, kes parandab meelt ja kuuletub Jumala tahtele, vaba patu orjusest Jeesuse Kristuse lepituse vahendusel (Jh 8:31–36; Mo 5:8).

Ma tahan avaruses käia, sest ma nõuan sinu korraldusi, **Ps** 119:45. Tõde teeb teid vabaks, **Jh** 8:32. Need, kes saavad patust vabaks, saavad igavese elu, **Rm** 6:19–23. Kus on Issanda Vaim, seal on vabadus, **2Kr** 3:17. Püsige vabaduses, milleks Kristus on meid vabastanud! **Gl** 5:1 (ÕL 88:86). Inimesed on vabad, et valida vabadus ja igavene elu, **2Ne** 2:27. Iisraeli koja õigemeelne oks tuuakse välja vangistusest vabadusse, **2Ne** 3:5. See maa saab vabaduse maaks, **2Ne** 10:11. Nad hüüdsid Issanda poole oma vabana olemise eest, **Al** 43:48–50. Moroni püstitas nefilaste seas vabaduse lipu, **Al** 46:36. Moroni rõõmustas oma maa vabaduse üle, **Al** 48:11. Jumala Vaim on vabaduse vaim, **Al** 61:15. Järgige mind, ja te saate olema vaba rahvas! **ÕL** 38:22. Issand ja tema teenijad kuulutavad vabastust vangistatud vaimudele, **ÕL** 138:18, 31, 42.

VABADUSE TÄHIS. *Vt ka* Moroni, ülemjuhataja

Lipp, mille Mormoni Raamatus heiskas nefilaste vägede ülemjuhataja Moroni. Moroni valmistas selle lipu, et inspireerida nefilasi kaitsma oma usku, vabadust, rahu ja perekonda.

Moroni valmistas vabaduse tähise oma purukskäristatud kuuest, **Al** 46:12–13. Kes iganes tahtis seda tähist hoida, sõlmis lepingu, **Al** 46:20–22. Moroni lasi heisata tähise kõikidesse tornidesse, **Al** 46:36 (Al 51:20).

VABASTAJA. *Vt ka* Jeesus Kristus

Jeesus Kristus on inimkonna Vabastaja, sest ta päästab kõik surma ahelatest ja meeleparandajad patu karistustest.

Pühad tunnistasid, et Jumala Poeg on nende Lunastaja ja Vabastaja, **ÕL** 138:23.

VAEN, VIHAVAEN. *Vt ka* Armastus; Kade, kadedus; Kättemaks

Pühakirjades lepitamatu vastuolu, vaenulikkus ja viha.

Ma tõstan vihavaenu sinu ja naise vahele, **1Ms** 3:15 (Ms 4:21). Lihalik mõtteviis on vaen Jumala vastu, **Rm** 8:7. Maailma sõprus on vaen Jumala vastu, **Jk** 4:4. Sel päeval kaob minu palge eest vaen, **ÕL** 101:26.

VAENE. *Vt ka* Alandama, alandlik, alandlikkus; Armuannid; Heaolu tagamine; Ohvriand; Paast, paastumine

Pühakirjades võib sõna vaene viidata: 1) inimestele, kellel pole vajalikke materiaalseid vahendeid nagu toit, riided ja peavari, või 2) inimestele, kes on alandlikud ega ole uhked.

Vaene materiaalsete asjade poolest: Ära sule kätt oma vaese venna eest! **5Ms** 15:7. Vaesed saavad vaevatud riivatute uhkusest, **Ps** 10:2. Kes annab kehvale, sellele ei tule puudust, **Õp** 28:27. Vii oma kotta viletsad! **Js** 58:6–7. Kui tahad olla täiuslik, siis anna vaestele! **Mt** 19:21 (Mk 10:21; Lk 18:22). Kas ei ole Jumal valinud selle maailma vaesed? **Jk** 2:5. Kuna nad on rikkad, põlgavad nad vaeseid, **2Ne** 9:30. Et teie patud oleksid päevast päeva andeks antud, jagage oma varandust vaestega, **Mo** 4:26. Nad jagasid oma varandust vaestele, **Al** 1:27. Kui te pöörate selja abivajajatele, siis teie palve on asjatu, **Al** 34:28. Nefilastel oli kõik ühine; ei olnud rikkaid ega vaeseid, **4Ne** 1:3. Sa pead meeles vaeseid! **ÕL** 42:30 (ÕL 52:40). Häda vaestele, kelle süda ei ole murtud! **ÕL** 56:17–18. Vaesed tulevad Talle pulma, **ÕL** 58:6–11. Piiskopil tuleb otsida vaeseid, **ÕL** 84:112. Evangeeliumi seaduse alla kuulub vaeste eest hoolitsemine, **ÕL** 104:17–18. Nende seas ei olnud ühtegi vaest, **Ms** 7:18.

Vaimust vaene: Rohkem õnnistatud on need, kes end ise alandavad, ilma et nad oleksid sunnitud vaesuse pärast, **Al** 32:4–6, 12–16.

Õnnistatud on vaimust vaesed, kes tulevad minu juurde, **3Ne** 12:3 (Mt 5:3). Vaestele ja tasastele jutlustatakse evangeeliumi, **ÕL** 35:15.

VAHEMEES, VAHENDAJA. *Vt ka* Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus

Eestkostja või vahetalitaja. Jeesus Kristus on vahemees Jumala ja inimese vahel. Tema lepitus tegi inimestele võimalikuks parandada meelt oma pattudest ja saada lepitatud Jumalaga.

Ükski ei saa Isa juurde muidu kui Jeesuse Kristuse kaudu, **Jh** 14:6. Üks vahemees on Jumala ja inimeste vahel, **1Tm** 2:5. Kristus on parema lepingu vahemees, **Hb** 8:6 (Hb 9:15; 12:24; ÕL 107:19). Püha Messias kostab kõikide inimlaste eest, **2Ne** 2:9 (Js 53:12; Mo 14:12). Et te vaataksite suure Vahemehe poole, **2Ne** 2:27–28. Meid on täiuslikuks tehtud uue lepingu vahemehe Jeesuse kaudu, **ÕL** 76:69.

VAHIMEES. *Vt* Valvama, vahimehed

VAI

Üks Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku organisatsiooni haldusüksusi. Vai koosneb teatud arvust kogudustest. Sellel on tavaliselt kindlaksmääratud geograafilised piirid ja see vastab telgi kujutisele, mida kirjeldatakse pühakirjakohas Js 54:2: „Pikenda oma telginööre ja kinnita vaiu." Iga Siioni vai toetab Kirikut ja aitab seda püsti hoida, nii nagu telki või tabernaaklit hoitakse püsti selle vaiade abil. Vai on kogunemiskohaks hajutatud Iisraeli jäägile (ÕL 82:13–14; 101:17–21).

Tugevda oma vaiu ja avarda oma piire! **Mn** 10:31 (ÕL 82:14). Määra Siionile teisi vaiu peale selle! **ÕL** 109:59. Kokkukogunemine Siioni maale ja selle vaiadesse võiks olla kaitseks, **ÕL** 115:6 (ÕL 101:21). Vaiadeks tuleks määrata muid paiku, **ÕL** 115:18. Ülempreestrite kvoorumi juhataja on seatud nende ettevalmistamiseks, kes määratakse vaiade juhatajateks, **ÕL** 124:133–134. Minge välja Siioni maale, et tema vaiad saaksid tugevdatud! **ÕL** 133:9.

VAIM. *Vt ka* Hing; Inimene, inimesed; Surm, füüsiline; Ülestõusmine

See osa elusolendist, mis on olemas enne surelikku sündi, mis elab surelikkuse ajal füüsilises kehas ja mis elab pärast surma kuni ülestõusmiseni omaette olendina. Kõik elusolendid – inimkond, loomad ja taimed – olid vaimud enne, kui mingi eluvorm oli maa peal (1Ms 2:4–5; Ms 3:4–7). Vaimukeha näeb välja nagu füüsiline keha (1Ne 11:11; Et 3:15–16; ÕL 77:2; ÕL 129). Vaim on mateeria, kuid palju peenem ja puhtam kui mõni surelik algaine või mateeria (ÕL 131:7).

Iga inimene on sõna otseses mõttes Jumala poeg või tütar, sündinud vaimuna taevastele vanematele enne, kui ta sündis surelikele vanematele maa peal (Hb 12:9). Igal inimesel maa peal on lisaks lihast ja luust kehale ka surematu vaimukeha. Nii nagu pühakirjades on vahel määratletud, moodustavad vaim ja füüsiline keha üheskoos hinge (1Ms 2:7; ÕL 88:15; Ms 3:7, 9, 19; Aabr 5:7). Vaim võib elada ilma füüsilise kehata, kuid füüsiline keha ei saa elada ilma vaimuta (Jk 2:26). Füüsiline surm on vaimu eraldumine kehast. Ülestõusmisel taasühineb vaim sama lihast ja luust kehaga, mis oli tema valduses surelikuna, mille juures on kaks tähtsat erinevust: neid ei lahutata enam kunagi teineteisest ning füüsiline keha on surematu ja täiustatud (Al 11:45; ÕL 138:16–17).

Vaimul ei ole liha ega luid, nõnda nagu te näete minul olevat, **Lk** 24:39. Seesama Vaim tunnistab ühes meie vaimuga, et me oleme Jumala lapsed, **Rm** 8:16. See keha on minu vaimu keha, **Et** 3:16. Inimene on vaim, **ÕL** 93:33. Kristus teenis õigemeelseid vaime paradiisis, **ÕL** 138:28–30 (1Pt 3:18–19). Te sündisite maailma vee, vere ja vaimu kaudu, **Ms** 6:59. Ta seisis nende keskel, kes olid vaimud, **Aabr** 3:23.

Kurjad vaimud: Jeesus ajas välja mitu kurja vaimu, **Mk** 1:27, 34, 39. Mine välja inimesest, sa rüve vaim! **Mk** 5:2–13. Halb vaim õpetab inimest, et ta ei pea palvetama, **2Ne** 32:8. Jeesuse nimel ajas ta välja kuradeid ja rüvedaid vaime, **3Ne** 7:19. Paljud valed vaimud on läinud välja, pettes maailma, **ÕL** 50:2, 31–32. Joseph Smith selgitas kolme võtit, mille abil

eristada, kas vaim on Jumalast või kuradist, **ÕL** 129.

VAIMNE LOOMINE. *Vt ka* Inimene, inimesed; Loodu, looma

Enne, kui Issand lõi kõik asjad füüsiliselt, lõi ta need vaimselt (Ms 3:5).

Issand tegi iga taime enne, kui see oli maa peal, **1Ms** 2:4–6 (Aabr 5:5). Ma lõin kõik asjad Vaimu väega – esmalt vaimsed, teiseks ajalikud, **ÕL** 29:31–32. See, mis on ajalik, on selle sarnane, mis on vaimne, **ÕL** 77:2. Mina tegin maailma ja inimesed enne, kui nad olid lihas, **Ms** 6:51.

VAIMNE PIMEDUS. *Vt* Pimedus, vaimne

VAIMNE SURM. *Vt* Surm, vaimne

VAIMU ANNID. *Vt ka* And

Erilised vaimsed õnnistused, mida Issand annab väärilistele inimestele nende enda heaks ja selleks, et nad kasutaksid neid teiste õnnistamisel. Leidmaks erinevate Vaimu andide kirjeldusi, uuri Õpetus ja Lepingud 46:11–33; 1. kõrintlastele 12:1–12; Moroni 10:8–18.

Olge agarad püüdma suuremaid armuandeid! **1Kr** 12:31 (1Kr 14:1). Nefilastele anti palju Vaimu ande, **Al** 9:21. Häda sellele, kes ütleb, et Issand ei tegutse enam andide või Püha Vaimu väe kaudu! **3Ne** 29:6. Jumal annab ande ustavatele, **Mr** 9:7. Annid tulevad Kristuse Vaimu kaudu, **Mn** 10:17. Ande on palju ja igale inimesele antakse and Vaimu poolt, **ÕL** 46:11. Kiriku juhtidele antakse vägi eristada Vaimu ande, **ÕL** 46:27. Kiriku presidendil on kõik Jumala annid, **ÕL** 107:92.

VAIMUMAAILM. *Vt* Paradiis; Põrgu; Surelikkusele eelnev elu

VAIMUVANGLA. *Vt* Põrgu

VALETAMINE. *Vt ka* Aus, ausus; Kurja rääkimine; Petma, pettus

Igasugune valskus või vale petmise eesmärgil.

Ärge varastage ja ärge valetage, ja ükski ärgu petku! **3Ms** 19:11. Ma vihkan valet ja see on mu meelest jäle, **Ps** 119:163. Valelikud huuled on Jehoova meelest hirmsad, **Õp** 12:22. Nemad on mu rahvas, kes ei tee pettust, **Js** 63:8. Kurat on valetaja ja vale isa, **Jh** 8:44 (2Ne 2:18; Et 8:25; Ms 4:4). Sina ei ole valetanud inimestele, vaid Jumalale, **Ap** 5:4 (Al 12:3). Kui keegi ütleb: „Mina armastan Jumalat" ja vihkab oma venda, siis ta on valelik, **1Jh** 4:20. Kõigi valelike osa on teine surm, **Ilm** 21:8 (ÕL 63:17). Häda valetajale, sest tema visatakse alla põrgusse! **2Ne** 9:34. Saab olema paljusid, kes õpetavad valesid õpetusi; kes ütlevad: valeta pisut, see ei tee mingit kahju, **2Ne** 28:8–9 (ÕL 10:25). Kas te kujutate endale ette, et te võite valetada Issandale? **Al** 5:17. Sina oled tõe Jumal ega saa valetada, **Et** 3:12 (4Ms 23:19; 1Sm 15:29; Tt 1:2; Hb 6:18; En 1:6). See, kes valetab ja ei taha meelt parandada, heidetagu välja, **ÕL** 42:21. Valetajad pärivad telestilise hiilguse, **ÕL** 76:81, 103–106. Me usume, et tuleb olla ausad, **UA** 1:13.

VALGUS, KRISTUSE VALGUS. *Vt ka* Aruga olendid, arukus; Jeesus Kristus; Püha Vaim; Südametunnistus; Tõde

Jumalik energia, vägi või mõju, mis lähtub Jumala juurest Kristuse vahendusel ning annab valgust ja elu kõikidele asjadele. See on seadus, mille alusel kõiki asju valitsetakse taevas ja maa peal (ÕL 88:6–13). See aitab inimestel ka mõista evangeeliumi tõdesid ja aitab panna nad sellele evangeeliumi rajale, mis viib päästmisele (Jh 3:19–21; 12:46; Al 26:15; 32:35; ÕL 93:28–29, 31–32, 40, 42).

Kristuse valgust ei tohiks ajada segamini Püha Vaimuga. Kristuse valgus pole isik. See on mõju, mis tuleb Jumalalt ja valmistab inimest võtma vastu Püha Vaimu. See mõjutab kõiki inimesi elus headele tegudele (Jh 1:9; ÕL 84:46–47).

Üks Kristuse valguse ilming on südametunnistus, mis aitab inimesel valida õige ja vale vahel (Mn 7:16). Kui inimesed õpivad rohkem evangeeliumist, muutub nende südametunnistus tundlikumaks (Mn 7:12–19). Inimesed, kes võtavad kuulda Kristuse valgust, juhatatakse Jeesuse Kristuse evangeeliumi juurde (ÕL 84:46–48).

Jehoova on mu valgus, **Ps** 27:1. Käigem Jehoova valguses! **Js** 2:5 (2Ne 12:5). Jehoova on sulle igaveseks valguseks, **Js** 60:19. See tõeline Valgus, mis valgustab igat inimest,

oli tulemas maailma, **Jh** 1:4–9 (Jh 3:19; ÕL 6:21; 34:1–3). Mina olen maailma valgus, **Jh** 8:12 (Jh 9:5; ÕL 11:28). Mis iganes on valgus, on hea, **Al** 32:35. Kristus on maailma elu ja valgus, **Al** 38:9 (3Ne 9:18; 11:11; Et 4:12). Kristuse Vaim on antud igale inimesele, et ta võiks eristada head halvast, **Mn** 7:15–19. See, mis on Jumalast, on valgus; ning see valgus kasvab üha eredamaks, kuni saabub täiuslik päev, **ÕL** 50:24. Vaim annab valgust igale inimesele, **ÕL** 84:45–48 (ÕL 93:1–2). See, kes peab kinni tema käskudest, saab tõde ja valgust, **ÕL** 93:27–28. Valgus ja tõde hülgavad kurja, **ÕL** 93:37.

VALIK. *Vt* Valikuvabadus; Valima

VALIKUVABADUS. *Vt ka* Vaba, vabadus; Vastutama, vastutav, vastutus

Võime ja eesõigus, mille Jumal annab inimestele selleks, et nad saaksid ise valida ja tegutseda.

Kõigist puudest sa võid küll süüa, **1Ms** 2:16. Inimene ei saanud ise tegutseda ilma, et teda ahvatletaks, **2Ne** 2:15–16. Inimesed on vabad, et valida vabadus ja igavene elu või vangistus ja surm, **2Ne** 2:27. Te olete vabad; teil on lubatud tegutseda iseenda eest, **Hl** 14:30. Kolmanda osa taeva vägedest pööras ta ära, kuna neil oli valikuvabadus, **ÕL** 29:36. On paratamatu, et kurat ahvatleb inimesi, või neil ei saaks olla tegutsemisvabadust, **ÕL** 29:39. Igaüks valigu ise! **ÕL** 37:4. Igaüks võib toimida vastavalt moraalsele valikuvabadusele, mille ma talle olen andnud, **ÕL** 101:78. Saatan püüdis hävitada inimese valikuvabadust, **Ms** 4:3. Issand andis inimesele valikuvabaduse, **Ms** 7:32.

VALIMA. *Vt ka* Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt; Vaba, vabadus; Valikuvabadus

Kui Issand mõne inimese või inimrühma välja valib, kutsub ta tavaliselt nad ka teenima.

Valige endile täna, keda te tahate teenida! **Jos** 24:15 (Al 30:8; Ms 6:33). Teie ei ole mind valinud, vaid mina olen teid valinud, **Jh** 15:16. Jumal on valinud maailma meelest narrid, et häbistada tarku, **1Kr** 1:27. Ta on meid valinud enne maailma rajamist, **Ef** 1:4. Ma olen sind valinud kannatuste ahjus, **1Ne** 20:10 (Js 48:10). Me oleme vabad, et valida vabadus ja igavene elu või vangistus ja surm, **2Ne** 2:27. Õilsad ja suursugused valiti juba alguses, **ÕL** 138:55–56. Iisrael on Jumala väljavalitu, **Ms** 1:26. Aabraham valiti enne, kui ta sündis, **Aabr** 3:23.

VALITSUS. *Vt ka* Põhiseadus

Kui Jeesus Kristus naaseb, asutab ta õigemeelse valitsuse.

Tema õlgadel on valitsus, **Js** 9:5 (2Ne 19:6). Andke keisrile, mis kuulub keisrile! **Mt** 22:21 (ÕL 63:26). Ole allaheitlik valitsemas olevaile ülemustele! **Rm** 13:1. Tehke palveid kuningate ja kõigi ülemate eest! **1Tm** 2:1–2. Alistuge valitsejaile ja ülemaile, olge sõnakuulelikud! **Tt** 3:1. Alistuge kõigele inimeste seatud korrale Issanda pärast! **1Pt** 2:13–14. Jeesusest Kristusest saab maa lõplik valitseja, **Ilm** 11:15. Et teil oleks kuningaks õigemeelne mees, **Mo** 23:8. Ajage oma asju rahva hääle kaudu! **Mo** 29:26. Kristus on meie valitseja, kui ta tuleb, **ÕL** 41:4. Sellel, kes peab kinni Jumala seadustest, ei ole tarvis rikkuda maa seaduseid, **ÕL** 58:21. Kui valitsevad pahelised, siis rahvas ägab, **ÕL** 98:9–10. Valitsusvõimud on seatud inimesele kasuks Jumala poolt, **ÕL** 134:1–5. Inimesed on kohustatud toetama ja ülal hoidma oma valitsust, **ÕL** 134:5. Me usume, et tuleb alluda kuningatele, presidentidele, valitsejatele ja võimukandjatele, **UA** 1:12.

VALITU. *Vt ka* Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt

Need, kelle Jumal on valinud täitma mingeid erilisi kohustusi.

Ma olen teinud lepingu oma valituga, **Ps** 89:4. Paljud on kutsutud, kuid vähesed on valitud, **Mt** 22:14 (Mt 20:16; ÕL 95:5; 121:34, 40). Pühad on valitud sugu, kuninglik preesterkond, **1Pt** 2:9. Kristus oli Jumala Armastatud ja Valitu algusest peale, **Ms** 4:2.

VALVAMA, VAHIMEHED. *Vt ka* Hoiatama, hoiatus

Valvas olema, valvet pidama. Inimene, kes on valvas ja kuulekas, on valmis ja ette valmistunud. Vahimehed on juhid, keda Issanda

esindajad on kutsunud võtma endale teatud kohustuse teiste heaolu nimel. Neil, keda on kutsutud juhtideks, on eriline kohustus olla vahimeheks ka ülejäänud maailmale.

Ma olen sind pannud vahimeheks, **Hs** 3:17–21. Vahimehed, kes toovad kuuldavale hoiatushääle, päästavad oma hinge, **Hs** 33:7–9. Siis valvake, sest te ei tea, mil päeval teie Issand tuleb! **Mt** 24:42–43 (Mt 25:13; Mk 13:35–37; ÕL 133:10–11). Valvake ja paluge, et te kiusatusse ei satuks! **Mt** 26:41 (3Ne 18:15, 18). Kui te ei jälgi ennast, oma mõtteid, oma sõnu, oma tegusid, te peate hukkuma, **Mo** 4:30. Alma pühitses preestrid ja vanemad juhtima Kirikut ja vaatama selle järele, **Al** 6:1. See, kes Päästjat ei oota, lõigatakse ära, **ÕL** 45:44. Jumal kutsub ja pühitseb piiskopi ja teised vaatama Kiriku üle, **ÕL** 46:27. Issand seadis vahimehed viinamäe üle, **ÕL** 101:44–58.

VANA TESTAMENT. *Vt ka* Pentateuh; Piibel; Pühakirjad

Kirjutused, mille panid kirja muistsed prohvetid, kes tegutsesid Püha Vaimu mõju all ning tunnistasid mitme sajandi jooksul Kristusest ja tema tulevasest teenimistööst. Seal on kirjas ka ülestähendus Aabrahami ja tema järeltulijate eluloo kohta, mis saab alguse Aabrahamist ja lepingust ehk testamendist, mille Issand sõlmis Aabrahami ja tema järelpõlvedega.

Esimesed viis Vana Testamendi raamatut kirjutas Mooses. Need on Esimene, Teine, Kolmas, Neljas ja Viies Moosese raamat. Esimeses Moosese raamatus viidatakse maa, inimkonna, keelte ja rasside päritolule ning sellele, kuidas Iisraeli koda alguse sai.

Ajalooraamatud räägivad Iisraeli sündmustest. Need raamatud on Joosua, Kohtumõistjate raamat, Rutt, 1. ja 2. Saamueli raamat, 1. ja 2. Kuningate raamat, 1. ja 2. Ajaraamat, Esra, Nehemja ning Ester.

Luuleraamatutes on kirjas mõned prohvetite tarkusesõnad ja kirjatöö. Need raamatud on Iiob, Psalmid (Laulud), Õpetussõnad, Koguja, Ülemlaul ja Nutulaulud.

Prohvetid hoiatasid Iisraeli tema pattude eest ja tunnistasid õnnistustest, mis tulevad kuulekusest. Nad kuulutasid prohvetlikult Kristuse tulemisest, kes lepitab nende inimeste patud, kes parandavad meelt, saavad osa talitustest ja elavad evangeeliumi järgi. Prohvetite raamatud on Jesaja, Jeremija, Hesekiel, Taaniel, Hoosea, Joel, Aamos, Obadja, Joona, Miika, Nahum, Habakuk, Sefanja, Haggai, Sakarja ja Malakia.

Enamik Vana Testamendi raamatuid kirjutati heebrea keeles. Mõned kirjutused sisaldavad sugulaskeelt aramea keelt.

VANDUMA. *Vt* Jumalateotus, Jumalat teotama; Needma, needus; Pühaduseteotus; Vanne

VANEM. *Vt ka* Melkisedeki preesterlus; Preesterlus

Sõnal vanem on Piiblis erinevad tähendused. Vanas Testamendis viidatakse sellega sageli suguharu vanematele meestele, kelle kätte usaldati juhtimisega seonduv (1Ms 50:7; Jos 20:4; Rt 4:2; Mt 15:2). Vanuse ja kogemuste tõttu oli nende nõuanne väärtuslik. Nende seisus polnud tingimata preesterluse kutse.

Melkisedeki preesterluses pühitseti vanemaks ka Vana Testamendi päevil (2Ms 24:9–11). Uues Testamendis mainitakse vanemat kui Kiriku preesterluse ametit (Jk 5:14–15). Ka nefilaste seas pühitseti preesterluses vanema ametisse (Al 4:7, 16; Mn 3:1). Käesoleval evangeeliumi ajajärgul olid Joseph Smith ja Oliver Cowdery esimesed vanemad, kes ametisse pühitseti (ÕL 20:2–3).

Vanem on nüüd nimetus, mis antakse kõikidele Melkisedeki preesterluse hoidjatele. Näiteks öeldakse meessoost misjonäride kohta vanem. Ka apostel on vanem ning seda nimetust on kohane kasutada Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi või Seitsmekümne kvoorumite liikmetest rääkides (ÕL 20:38; 1Pt 5:1). Vanemaks pühitsetute kohustused tänapäeva Kirikus on ära toodud viimse aja ilmutuses (ÕL 20:38–45; 42:44; 46:2; 107:12).

Mooses kirjutas kõigile Iisraeli vanemaile, **5Ms** 31:9. Barnabas saatis abi kiriku vanematele, **Ap** 11:30. Igas koguduses seati vanemad, **Ap** 14:23 (Tt 1:5). Kutsuge vanemad palvetama haige kohal! **Jk** 5:14. Vanemad pühitseti ametisse käte pealepanemise kaudu, **Al** 6:1. Vanematel tuleb lapsi õnnistada, **ÕL** 20:70. Vanematel tuleb koosolekud läbi viia Püha Vaimu juhendusel, **ÕL** 46:2. Vanematel

tuleb esitada aruanne oma majapidaja-ameti kohta, **ÕL** 72:5. Vanemad peavad jutlustama rahvastele evangeeliumi, **ÕL** 133:8.

VANGISTUS. *Vt ka* Vaba, vabadus

Füüsiline või vaimne orjus.

Iisraeli sugu on vangi läinud oma süü pärast, **Hs** 39:23. Kui keegi viib vangi, siis ta ise satub vangi, **Ilm** 13:10. Pahelised langevad kuradi vangistusse, **1Ne** 14:4, 7. Inimesed on vabad, et valida vabadus ja igavene elu või vangistus ja surm, **2Ne** 2:27. Liha tahe annab kuradi vaimule väe vangistada, **2Ne** 2:29. Kas te olete piisavalt meeles pidanud oma isade vangistust? **Al** 5:5–6. Need, kes teevad oma südame kõvaks, võtab kurat vangi, **Al** 12:11. Te peate alati valvel olema ja palvetama, et kurat ei viiks teid kiusatusse ega juhiks teid ära vangistusse, **3Ne** 18:15.

VANNE. *Vt ka* Leping; Preesterluse vanne ja leping

Pühakirjades kasutatu kohaselt tavaliselt püha leping või tõotus. Vandeid annavad siiski ka pahelised inimesed, k.a Saatan ja tema inglid, et saata täide oma kurjasid eesmärke. Vana Testamendi aegadel olid vanded heaks kiidetud, kuid Jeesus Kristus õpetas, et inimesed ei peaks vanduma Jumala ega tema loodu nimel (Mt 5:33–37).

Ma pean vannet, mille ma olen vandunud Aabrahamile, **1Ms** 26:3. Kui keegi mees vannub vande, võttes oma hinge peale loobumistõotuse, siis ei tohi ta murda oma sõna, **4Ms** 30:3. Nad võtsid endile kohustuse ühes vandega käia Jumala käsuõpetuse järgi, **Ne** 10:30. Pea Issandale oma vanded! **Mt** 5:33 (Kg 4:17–5:1; 3Ne 12:33). Jumal vandus, et ustavad päästetakse, **Hb** 6:13–18. Kui Soram oli andnud vande, kadusid meie kartused, **1Ne** 4:37. Ammoni rahvas andis vande enam mitte kunagi verd valada, **Al** 53:11. Pahelised nefilased sõlmisid Saatanaga salajasi vandeid ja lepinguid, **Hl** 6:21–30. Inimesed saavad igavese elu preesterluse vande ja lepingu kaudu, **ÕL** 84:33–42. Kõik lepingud, kokkulepped, seotused, kohustused ja vanded, mida ei ole pitseeritud lubaduse Püha Vaimuga, lõppevad siis, kui inimene sureb, **ÕL** 132:7.

VAPPER, VAPRUS. *Vt* Julge, julgus

VARAAIT. *Vt ka* Heaolu tagamine

Koht, kus piiskop võtab vastu, hoiab usalduse alusel ja jaotab vaestele viimse aja pühade pühitsetud annetusi. Iga varaait võib olla nii suur või väike, kui olud nõuavad. Ustavad pühad annetavad andeid, oskusi, materjale ja rahalisi vahendeid, et piiskop saaks kanda hoolt vaeste eest siis, kui nad seda vajavad. Seega võib varaaida juurde kuuluda ka loetelu olemasolevatest teenustest, rahast, toidust või muudest tarbeesemetest. Piiskop on varaaida esindaja ning jaotab esemeid ja teenuseid vastavalt vajadusele ja nii, nagu Issanda Vaim juhatab (ÕL 42:29–36; 82:14–19).

Kogutagu toidus tagavaraks seitsmeks nälja-aastaks! **1Ms** 41:34–36, 46–57. Tooge kogu kümnis varaaita! **Ml** 3:10 (3Ne 24:10). Piiskop seadku sellele Kirikule sisse varaait, **ÕL** 51:13. Antagu üleliigsed asjad minu varaaita! **ÕL** 70:7–8. Pühad peaksid asutama ja seadma sisse varaaida, **ÕL** 78:1–4. Lastel on õigus nõuda Issanda varaaidast, kui nende vanematel ei ole, **ÕL** 83:5.

VARASTAMA, VARASTAMINE

Võtma kelleltki midagi ebaausalt või ebaseaduslikult. Issand on alati käskinud, et ta lapsed ei varastaks (2Ms 20:15; Mt 19:18; 2Ne 26:32; Mo 13:22; ÕL 59:6).

Koguge endile varandusi taevasse, kus vargad sisse ei murra ega varasta! **Mt** 6:19–21. Nefilaste kaotused tulid uhkuse, rikkuse, rüüstamise ja varastamise pärast, **Hl** 4:12. See, kes varastab ja ei taha meelt parandada, heidetagu välja, **ÕL** 42:20. Need, kes varastavad, tuleb üles anda maa seaduse kätte, **ÕL** 42:84–85.

VARISERID. *Vt ka* Juudid

Uues Testamendis usuline rühmitis juutide seas, mille nimetus vihjab eraldatusele või lahusolemisele. Variserid tundsid uhkust selle üle, et nad järgisid täpselt Moosese seadust ja hoidusid kõigest, mis on seotud paganatega. Nad uskusid surmajärgsesse ellu, ülestõusmisesse ning inglite ja vaimude olemasolusse. Nad uskusid, et suusõnaline seadus ja komme on sama tähtsad kui kirjalikud seadused. Nende õpetuste alusel piirdus

usund reeglitele kuuletumisega ja nende õpetused soosisid vaimset uhkust. Nad panid paljusid juute Kristuses ja tema evangeeliumis kahtlema. Issand hurjutas variserе ja nende tegusid pühakirjakohtades Matteuse 23; Markuse 7:1–23 ja Luuka 11:37–44.

VASKMADU. *Vt ka* Jeesus Kristus; Mooses

Vasest madu, mille Mooses valmistas Jumala käsul, et teha terveks iisraellased, kes olid saanud kõrbes mürgistelt madudelt salvata (4Ms 21:8–9). See vaskmadu kinnitati ridva külge ja „püstitati, … et kes iganes seda vaatab, jääb elama" (Al 33:19–22). Issand viitas, et mao ülestõstmine kõrbes sümboliseerib tema enda ristiletõstmist (Jh 3:14–15). Viimse aja ilmutus kinnitab mürkmadude lugu ja seda, kuidas inimesed terveks said (1Ne 17:41; 2Ne 25:20; Hl 8:14–15).

VASKPLAADID. *Vt ka* Plaadid

Juutide ülestähendus algusest peale kuni 600 eKr, mis sisaldab paljusid prohvetite kirjutusi (1Ne 5:10–16). See ülestähendus oli Laabani käes, kes oli Jeruusalemmas üks juutide vanemaid. Kui Lehhi oli koos perega kõnnumaal, saatis ta oma pojad tagasi Jeruusalemma selle ülestähenduse järele (1Ne 3–4). (Leidmaks täiendavat teavet, vt Mormoni Raamatus „Lühike selgitus Mormoni Raamatu kohta".)

VASTANDLIKKUS, VASTUSEIS. *Vt ka* Kiusatus; Nuhtlema, nuhtlemine; Tagakiusamine; Vastu pidama

Vastuseisu käigus – katsumustes, hädas ja kitsikuses – võib inimene saada palju kogemusi, mis viivad vaimse kasvu ja igavese arenguni, kui ta pöördub Issanda poole.

Jumal on teid päästnud kõigist õnnetustest ja ahastustest, **1Sm** 10:19. Oma kitsikuses nad karjusid Jehoova poole, **Ps** 107:6, 13, 19, 28. Issand annab teile küll hädaleiba, kuid su õpetajad ei jää kõrvale, **Js** 30:20–21. On paratamatu, et kõigis asjades on vastandlikkus, **2Ne** 2:11. Kui nad ei tunneks kunagi kibedat, ei võiks nad tunda magusat, **ÕL** 29:39. Sinule osutatud vastuseis on vaid viivuks, **ÕL** 121:7–8. Kõik need asjad annavad sulle kogemusi ja on sinule kasuks, **ÕL** 122:5–8. Nad maitsevad kibedat, et oskaksid hinnata head, **Ms** 6:55.

VASTANE. *Vt* Kurat

VASTU PIDAMA. *Vt ka* Kannatlikkus; Kiusatus; Vastandlikkus, vastuseis

Jääma kindlaks kohustusele olla ustav Jumala käskudele, vaatamata ahvatlusele, vastuoludele ja vastuseisule.

Kes peab vastu lõpuni, see päästetakse, **Mt** 10:22 (Mk 13:13). Neil ei ole juurt enestes, vaid nad kestavad ainult üürikese aja, **Mk** 4:17. Ligimesearmastus talub kõik, **1Kr** 13:7. Aabraham ootas kannatlikult ning sai tõotuse kätte, **Hb** 6:15. Kui nad peavad vastu kuni lõpuni, tõstetakse nad üles viimsel päeval, **1Ne** 13:37. Kui te olete sõnakuulelikud käskudele ja peate vastu kuni lõpuni, saate te päästetud, **1Ne** 22:31 (Al 5:13). Kui te edasi pürgite, toitudes Kristuse sõnast, ning peate vastu lõpuni, te saate igavese elu, **2Ne** 31:20 (3Ne 15:9; ÕL 14:7). Kes iganes võtab enda peale minu nime ja peab vastu lõpuni, see päästetakse, **3Ne** 27:6. Kes iganes peab minu kirikus vastu kuni lõpuni, selle sean ma jalule oma kaljule, **ÕL** 10:69. See, kes peab vastu usus, see võidab maailma, **ÕL** 63:20, 47. Kõik aujärjed ja võimkonnad antakse kõigile neile, kes on vapralt vastu pidanud Jeesuse Kristuse evangeeliumi eest, **ÕL** 121:29.

VASTUHAKK. *Vt ka* Kurat; Nurisema; Patt; Usust taganemine

Issandale vastuhakkamine või vastuseismine, sh tema valitud juhtide järgimisest keeldumine ja tema käskude tahtlik täitmatajätmine.

Ärge pange vastu Jehoovale! **4Ms** 14:9. Halb inimene otsib üksnes vastuhakku, **Õp** 17:11. Häda kangekaelseile lastele! **Js** 30:1. Issand ei lunasta kedagi, kes talle vastu hakkab ja sureb oma pattudes, **Mo** 15:26. Amlisilased olid avalikult Jumalale vastu hakanud, **Al** 3:18–19. Vastuhakkajad saavad läbistatud rohke kurvastusega, **ÕL** 1:3. Issanda viha on süttinud vastuhakkajate vastu, **ÕL** 56:1 (ÕL 63:1–6). Saatan hakkas Jumalale vastu, **Ms** 4:3.

VASTUPANEK. *Vt* Vastandlikkus, vastuseis

VASTUTAMA, VASTUTAV, VASTUTUS. *Vt ka* Valikuvabadus

Issand on öelnud, et kõik inimesed vastutavad omaenda motiivide, hoiakute, soovide ja tegude eest.

Vastutusiga on vanus, mil lapsi hakatakse pidama vastutavaks nende tegude eest ning mil nad on võimelised tegema pattu ja meeleparandust.

Ma mõistan kohut igaühe üle ta eluviiside kohaselt, **Hs** 18:30. Nad peavad aru andma igast tühjast sõnast, **Mt** 12:36. Tee aru oma majapidamisest! **Lk** 16:2. Meil igaühel tuleb anda aru iseenda kohta Jumalale, **Rm** 14:12. Surnutele mõistetakse kohut nende tegude järgi, **Ilm** 20:12. Meie sõnad, teod ja mõtted mõistavad meid süüdi, **Al** 12:14. Me oleme iseeneste kohtumõistjad, kas teha head või halba, **Al** 41:7. Teil on lubatud tegutseda iseenda eest, **Hl** 14:29–31. Seda te peate õpetama – meeleparandust ja ristimist nendele, kes on vastutavad, **Mn** 8:10. Kõik, kes on jõudnud vastutavasse ikka, peavad meelt parandama ja saama ristitud, **ÕL** 18:42. Saatan ei saa ahvatleda väikesi lapsi enne, kui nad saavad vastutavateks minu ees, **ÕL** 29:46–47. Lapsed tuleb ristida, kui nad on kaheksa aasta vanused, **ÕL** 68:27. Igaüks on kohtupäeval vastutav omaenda pattude eest, **ÕL** 101:78. Inimestele on antud eristada head halvast, mispärast nad on vabad tegutsema, **Ms** 6:56. Inimesi karistatakse nende endi pattude eest, **UA** 1:2.

VASTUTUSIGA. *Vt* Laps, lapsed; Ristima, ristimine – Ristimine pole väikelaste jaoks; Vastutama, vastutav, vastutus; Väikelaste ristimine

VEE ALLA KASTMINE. *Vt* Ristima, ristimine – Ristimine vee alla kastmise teel

VEEUPUTUS NOA AJAL. *Vt ka* Noa, Piibli patriarh; Noa laev; Vikerkaar

Noa ajal oli maapind täielikult veega kaetud. See kujutas endast maa ristimist ja sümboliseeris puhtakstegemist (1Pt 3:20–21). Jumal saadab veeuputuse maa peale, et hävitada kõik liha, **1Ms** 6:17 (Ms 7:34, 43, 50–52; 8:17, 30). Veeuputus tuli maa peale, **1Ms** 7:10. Jumal pani pilvedesse vikerkaare lepingu tähiseks, **1Ms** 9:9–17. Kui veed olid taandunud, sai Ameerikamaast valitud maa, **Et** 13:2. Pahelised hukkuvad veeuputuses, **Ms** 7:38; 8:24.

VEND, VENNAD. *Vt ka* Inimene, inimesed; Õde

Meie Taevase Isa lastena on kõik mehed ja naised vaimselt vennad ja õed. Kirikus kõnetatakse sageli Kiriku meessoost liikmeid ja sõpru kui vendi.

Kui sa pärast pöördud, siis kinnita oma vendi, **Lk** 22:32. Kes venda ei armasta, see jääb surmasse, **1Jh** 3:10–17. Mõelge oma vendadele nagu enestele! **Jb** 2:17. Igaüks austagu oma venda nagu iseennast, **ÕL** 38:24–25. Tugevda oma vendi kõiges oma kõnes! **ÕL** 108:7.

VERI. *Vt ka* Jeesus Kristus; Lepitama, lepitus; Ohverdus

Muistsed iisraellased ja paljud kaasaja kultuurid peavad verd elu aluseks või kogu lihale eluliselt vajalikuks energiaks. Vana Testamendi ajal keelas Issand iisraellastel verd toiduks süüa (3Ms 3:17; 7:26–27; 17:10–14).

Ohverduse lepitav vägi peitus veres, sest verd peeti eluliselt oluliseks. Loomade ohverdamine Vanas Testamendis sümboliseeris seda suurt ohverdust, mille tegi hiljem Jeesus Kristus (3Ms 17:11; Ms 5:5–7). Jeesuse Kristuse lepitav veri puhastab meeleparandaja patust (1Jh 1:7).

Tema higi oli nagu verepisarad, **Lk** 22:44. Me oleme pühitsetud Kristuse vere valamise läbi, **Hb** 10:1–22. Verd tuli igast poorist, **Mo** 3:7 (ÕL 19:18). Issanda verd valati pattude andekssaamiseks, **ÕL** 27:2. Jeesus viis täiusliku lepituse täide omaenda vere valamise läbi, **ÕL** 76:69. Vere kaudu teid pühitsetakse, **Ms** 6:60.

VIHA, VIHASTAMA. *Vt ka* Armastus; Vihkama, vihkamine

Vihaga väljendatakse pahameelt. Issand on manitsenud oma pühasid viha talitsema (Mt 5:22). Lapsevanem ega laps ei tohi teisi peres halvasti kohelda. Pühakirjades kujutatakse viha sageli tulena (2Ne 15:25; ÕL 1:13).

Kain vihastus väga ja lõi pilgu maha, **1Ms** 4:5. Jehoova on pika meelega ja suur heldusest, **Ps** 145:8. Rahulik vastus vaigistab raevu, **Õp** 15:1. Raevutsev mees õhutab tüli, aga pikameelne vaigistab riidu, **Õp** 15:18 (Õp 14:29). Oma nime pärast ma olen pikameelne, **Js** 48:9. Ma sirutan käsi rahva poole, kes mind ärritab, **Js** 65:2–3. Kui keegi sind lööb vastu su paremat kõrva, siis kääna temale ka teine, **Mt** 5:39. Teie, isad, ärge ärritage oma lapsi vihale! **Ef** 6:4. Kuna ma olen teile tõde rääkinud, olete te minu peale vihased, **Mo** 13:4. Ma nuhtlen seda rahvast oma vihas, **Al** 8:29. Mitte kellegi teise peale ei sütti tema raev kui nende peale, kes ei tunnusta tema kätt kõiges, **ÕL** 59:21. Mina, Issand, olen vihastanud paheliste peale, **ÕL** 63:32.

VIHKAMA, VIHKAMINE. *Vt ka* Armastus; Kättemaks; Vaen, vihavaen

Vihkamine on tõsine sallimatus kellegi või millegi suhtes.

Mina, Jumal, nuhtlen vanemate süü laste kätte, neile, kes mind vihkavad, **2Ms** 20:5. Neid kuut asja vihkab Jehoova, **Õp** 6:16. Alp inimene põlgab ema, **Õp** 15:20. Ta on põlatud ja inimestest hüljatud, **Js** 53:3. Tema kas vihkab üht ja armastab teist või hoiab ühe poole ega hooli teisest, **Mt** 6:24. Te saate kõikide vihaalusteks minu nime pärast, **Mt** 10:22. Igaüks, kes teeb kurja, vihkab valgust, **Jh** 3:20. Ükski ärgu põlaku sinu noorust, **1Tm** 4:12. Kuna nad on rikkad, põlgavad nad vaeseid, **2Ne** 9:30. Ärge põlake Jumala ilmutusi! **Jb** 4:8. Nendel oli igavene viha meie vastu, **Jb** 7:24. Inimesed peavad Jumala nõuandeid tühiseks ning põlgavad tema sõnu, **ÕL** 3:7. Mind vihati ja kiusati taga, kuna ma ütlesin, et olin näinud nägemust, **JSA** 1:25.

VIIES MOOSESE RAAMAT. *Vt ka* Deuteronoomium; Pentateuh

Viies raamat Vanas Testamendis.

Viiendas Moosese raamatus on kirjas Moosese kolm viimast jutlust, mis ta esitas Moabi tasandikel just enne seda, kui ta muudeti. Esimene jutlus (peatükid 1–4) on sissejuhatav. Teine jutlus (peatükid 5–26) koosneb kahest osast: 1) peatükid 5–11 – kümme käsku ja nende otstarbekohane selgitamine – ning 2) peatükid 12–26 – seadustik, mis moodustab kogu raamatu tuuma. Kolmas jutlus (peatükid 27–30) sisaldab Iisraeli ja Jumala vahelise lepingu püha uuendamist ning teadaannet sellest, millised õnnistused järgnevad kuulekusele ja millised needused järgnevad sõnakuulmatusele. Peatükkides 31–34 kirjeldatakse seaduse andmist leviitidele, Moosese laulu ja viimast õnnistust ning Moosese lahkumist.

VIIMANE KOHTUMÕISTMINE. *Vt ka* Jeesus Kristus – Kohtumõistja; Kohtumõistmine, kohut mõistma; Süüdi mõistma, süüdimõistmine

Lõplik kohtumõistmine, mis leiab aset pärast ülestõusmist. Jumal mõistab Jeesuse Kristuse vahendusel kohut iga inimese üle, et määrata kindlaks igavene auhiilgus, mille ta saab. Selle kohtumõistmise aluseks on iga inimese kuulekus Jumala käskudele, kaasa arvatud see, kas ta on võtnud vastu Jeesuse Kristuse lepitava ohverduse.

Isa on kõik kohtu andnud Poja kätte, **Jh** 5:22. Meid kõiki seatakse Jumala kohtujärje ette, **Rm** 14:10. Surnutele mõisteti kohut sedamööda, kuidas oli kirjutatud, **Ilm** 20:12 (ÕL 128:6–7). Kõikide sinu tegude eest tuuakse sind kohtumõistmisele, **1Ne** 10:20. Kaksteist apostlit ja kaksteist nefilastest jüngrit mõistavad kohut Iisraeli üle, **1Ne** 12:9 (ÕL 29:12). Kõik peavad ilmuma Iisraeli Püha kohtujärje ette, **2Ne** 9:15. Valmistage oma hing ette selleks hiilgavaks päevaks! **2Ne** 9:46. Kas te võite ette kujutada end Jumala kohtu ees? **Al** 5:17–25. Jeesus Kristus tõuseb kohut mõistma maailma üle, **3Ne** 27:16. Issand tuleb alla needusega kohut mõistma jumalakartmatutele, **ÕL** 133:2.

VIIMANE SÖÖMAAEG. *Vt ka* Paasapühad; Sakrament

Vastavalt Uuele Testamendile viimane eine, mille Jeesus sõi enne tema vahistamist ja ristilöömist (Lk 22:14–18). Tema ja ta kaksteist apostlit sõid selle eine paasapühade ajal (Mt 26:17–30; Mk 14:12–18; Lk 22:7–13).

Päästja õnnistas leiba ja veini ning andis apostlitele, **Mt** 26:26–29 (Mk 14:22–25;

Lk 22:7–20). Jeesus pesi apostlite jalgu, **Jh** 13. Juudast nimetati Jeesuse äraandjaks, **Jh** 13:21–26 (Mt 26:20–25).

VIIMSE AJA PÜHADE JEESUSE KRISTUSE KIRIK. *Vt ka* Evangeeliumi taastamine; Jeesuse Kristuse Kirik; Kirik, õige kiriku tunnused; Kiriku nimi

Nimi, mis on antud Kristuse Kirikule viimsel ajal, et eristada seda Kirikust teistel ajajärkudel (ÕL 115:3–4).

Issand valab teadmisi viimse aja pühade peale, **ÕL** 121:33. Joseph Smith on Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku prohvet ja nägija, **ÕL** 127:12. Issanda suur päev on viimse aja pühade jaoks lähedal, **ÕL** 128:21, 24. Joseph Smith on aidanud viimse aja pühasid kokku koguda, **ÕL** 135:3. Organiseeritagu viimse aja pühade rühmad rännakuks Ühendriikide lääneterritooriumile, **ÕL** 136:2. Viimse aja pühade jaoks tuuakse selgust abieluseadusesse, **ÕL** At 1. Preesterlus antakse kõikidele Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku väärilistele meesliikmetele, **ÕL** At 2. Aruanne esimesest nägemusest kõikidele viimse aja pühadele, **JSA** 1:1.

VIIMSED AJAD, VIIMSED PÄEVAD. *Vt ka* Aegade tunnustähed; Jeesuse Kristuse teine tulemine

Aeg, mil me praegu elame. Aeg (või evangeeliumi ajajärk), mis eelneb vahetult Issanda teisele tulemisele.

Ma kuulutan teile, mis teiega sünnib tulevasil päevil, **1Ms** 49:1. Lunastaja jääb viimsena põrmu peale seisma, **Ii** 19:25. Viimseil päevil Jehoova koda seisab kindlana, **Js** 2:2. Viimseil päevil tuleb raskeid aegu, **2Tm** 3:1–7. Viimseil päevil pilkesõnadega pilkajad eitavad teist tulemist, **2Pt** 3:3–7. Ma kuulutan teile prohvetlikult viimsetest päevadest, **2Ne** 26:14–30. Nõnda tuleb kutsuda minu kirikut viimsetel päevadel, nimelt Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirikuks, **ÕL** 115:4. Kristus tuleb viimsel ajal, **Ms** 7:60.

VIKERKAAR. *Vt ka* Noa, Piibli patriarh; Noa laev; Veeuputus Noa ajal

Jumala ja Noa vahelise lepingu tähis või tunnusmärk (1Ms 9:13–17). JST, 1Ms 9:21–25 selgitab, et selle lepingu juurde kuuluvad lubadused, et maad ei kaeta enam kunagi veetulvaga, et Eenoki Siion tuleb tagasi ja et Issand tuleb taas elama maa peale.

VILISTID

Vanas Testamendis suguharu, kes tuli algselt Kaftoorist (Am 9:7) ja võttis enne Aabrahami päevi enda valdusesse viljaka madaliku Vahemere rannikul Joppest kuni Egiptuse kõrbeni (1Ms 21:32). Vilistid ja iisraellased sõdisid omavahel mitmeid aastaid. Lõpuks hakati tundma kogu Püha Maad vilistite territooriumi järgi Palestiinana.

Iisrael oli nelikümmend aastat vilistite orjuses, **Km** 13:1. Simson võitles vilistitega, **Km** 13–16. Koljat oli Gatist pärit vilist, **1Sm** 17. Taavet lõi vilisteid, **1Sm** 19:8.

VOLITUS. *Vt ka* Ametisse pühitsema; Kutse, kutsuma, kutsutud Jumala poolt; Preesterlus; Preesterluse võtmed; Vägi

Luba, mis on antud maa peal meestele, kes on kutsutud või pühitsetud tegutsema Jumala töö tegemisel Isa Jumala või Jeesuse Kristuse eest ja nimel.

Mina olen sind läkitanud, **2Ms** 3:12–15. Sina räägi kõik, mida ma sind käsin! **2Ms** 7:2. Ta andis oma kaheteistkümnele jüngrile meelevalla, **Mt** 10:1. Mitte teie ei ole mind valinud, vaid mina olen teid valinud ja olen teid seadnud, **Jh** 15:16. Nefi ja Lehhi jutlustasid suure volitusega, **Hl** 5:18. Heelamani poeg Nefi oli Jumala mees, kellele oli antud suur Jumala vägi ja volitus, **Hl** 11:18 (3Ne 7:17). Jeesus andis väe ja volituse kaheteistkümnele nefilasele, **3Ne** 12:1–2. Joseph Smith kutsuti Jumala poolt ja pühitseti, **ÕL** 20:2. Keegi ei saa jutlustada minu evangeeliumi või üles ehitada minu kirikut ilma, et ta oleks pühitsetud ja kirikule on teada, et tal on volitus, **ÕL** 42:11. Vanemad peavad jutlustama evangeeliumi, tegutsedes volitusega, **ÕL** 68:8. Melkisedeki preesterlusel on volitus toimetada vaimsetes asjades, **ÕL** 107:8, 18–19. Mida iganes tehakse jumaliku volitusega, see saab seaduseks, **ÕL** 128:9. Igaüks, kes jutlustab või sooritab talitusi Jumala nimel, peab olema kutsutud Jumala poolt nende vahendusel, kes on volitatud, **UA** 1:5.

VOORUSLIKKUS. *Vt ka* Ausameelsus; Kõlbeline puhtus; Vägi

Ausameelsus ning kõlbeline täiuslikkus, vägi ja tugevus (Lk 8:46) või seksuaalne puhtus (Mn 9:9).

Sa oled tubli naine, **Rt** 3:11. See, kes süütu kätelt ja puhas südamelt, tohib seista Jehoova pühas paigas, **Ps** 24:3–4. Tubli naine on oma mehe kroon, **Õp** 12:4. Tubli naine on palju enam väärt kui pärlid, **Õp** 31:10–31. Osutage oma usus vooruslikkust! **2Pt** 1:5 (ÕL 4:6). Proovige järele Jumala sõna jõud! **Al** 31:5. Kaunistagu vooruslikkus lakkamatult sinu mõtteid! **ÕL** 121:45. Me usume, et tuleb olla vooruslik, **UA** 1:13 (Fl 4:8).

VÕIDMA. *Vt ka* Haigete õnnistamine; Õli

Muistsel ajal võidsid Issanda prohvetid õliga neid, kes pidid täitma erilisi ülesandeid, nagu nt Aaron, preestrid või kuningad, kellest said Iisraeli valitsejad. Tänapäeva Kirikus tähendab võidmine seda, et inimesele pannakse erilise õnnistuse osana pea peale üks või kaks tilka pühitsetud õli. Seda saab teha ainult Melkisedeki preesterluse volituse ja väega. Pärast võidmist võib sellesama preesterluse volituse alusel tegutsev inimene võidmise pitseerida ja anda võitule erilise õnnistuse.

Võia neid ja pühitse nad mulle preestriteks! **2Ms** 28:41 (3Ms 8:6–12, 30). Võia ta vürstiks mu rahvale, Iisraelile! **1Sm** 9:16; 10:1. Vanemad võidku ja õnnistagu haigeid, **Jk** 5:14–15 (ÕL 42:44).

VÕITU. *Vt ka* Jeesus Kristus; Messias

Jeesust kutsutakse Kristuseks (kreekakeelne sõna) või Messiaks (arameakeelne sõna). Mõlema sõna tähenduseks on võitu. Tema on see, kelle Isa võidis olema Isa isiklikuks esindajaks kõiges inimkonna päästmisesse puutuvas.

Jehoova on mind võidnud, **Js** 61:1–3. Ta on mind võidnud kuulutama evangeeliumi, **Lk** 4:16–22. Isa Jumal võidis Jeesuse, **Ap** 4:27. Jumal võidis Jeesuse Naatsaretist, **Ap** 10:38.

VÕLG. *Vt ka* Andestama

Pühakirjades kasutatu kohaselt põhjustab kellelegi võlgu oldav rahasumma või vara võlguvõtjale omal moel orjust. Teises mõttes õpetas Jeesus, et me peaksime paluma, et Isa annaks andeks meie võlad ehk siis vabastaks meid meie pattude eest maksmisest – Jeesuse Kristuse lepituse vahendusel –, kui me oleme andestanud teistele meie vastu tehtud pahateod (Mt 6:12; 3Ne 13:11).

Õel võtab laenuks ega tasu, **Ps** 37:21. Laenaja on laenuandja ori, **Õp** 22:7. Kõik selle võla ma kinkisin sulle, eks siis sinagi pidanud halastama oma kaassulase peale, **Mt** 18:23–35. Ärgu olgu teil midagi kellegagi võlgu, kui et te üksteist armastate! **Rm** 13:8. Te olete igaveseks võlglased oma taevasele Isale, **Mo** 2:21–24, 34. Kes iganes laenab oma naabrilt, peab tagastama asja, mis ta on laenanud, **Mo** 4:28. Maksa ära võlg ja vabasta ennast orjusest! **ÕL** 19:35. Keelatud on võtta endale võlga oma vaenlastelt, **ÕL** 64:27. Makske ära kõik oma võlad! **ÕL** 104:78. Ärge võtke võlga Issanda koja ehitamiseks! **ÕL** 115:13.

VÄEPEALIK, VÄESALGA PEALIK, VÄEÜLEM. *Vt* Pealik

VÄGEDE ISSAND. *Vt ka* Jeesus Kristus

Veel üks nimi Jeesusele Kristusele. Ta valitseb taeva ja maa vägede üle ning juhib õigemeelseid kurjuse vastu (ÕL 29:9; 121:23).

Jehoova Sebaot, see on aukuningas, **Ps** 24:10. Iisraeli Jumal on Vägede Issand, **1Ne** 20:2. Minu Vaim ei heitle inimesega alati, ütleb Vägede Issand, **ÕL** 1:33.

VÄGI. *Vt ka* Preesterlus; Volitus

Võime midagi teha. Kui kellelgi on vägi kellegi või millegi üle, võib ta seda inimest või asja ohjata või käsutada. Pühakirjades on vägi sageli seotud Jumala väe või taeva väega. See on sageli lähedaselt seotud preesterluse volitusega, mis kujutab endast luba või õigust tegutseda Jumala nimel.

Ma jätsin sind alles just selleks, et näidata sulle oma väge, **2Ms** 9:16. Jumal on mu tugev paik ja vägi, **2Sm** 22:33. Ära keela head, kui su käel on jõudu seda teha! **Õp** 3:27. Mina aga olen täis jõudu, Jehoova Vaimu, **Mi** 3:8. Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal, **Mt** 28:18. Nemad hämmastusid tema õpetusest, sest ta sõnal oli meelevald,

Lk 4:32. Teie jääge sellesse linna seni, kuni teid ehitakse väega kõrgest! Lk 24:49. Kõigile, kes teda vastu võtsid, andis ta meelevalla saada Jumala lapsiks, Jh 1:12 (ÕL 11:30). Te saate Püha Vaimu väe, kes tuleb teie peale, Ap 1:8. Ülemust ei ole muud kui Jumalalt, Rm 13:1. Teid valvatakse Jumala väega usu läbi õndsuse jaoks, 1Pt 1:3–5. Ma olen täis Jumala väge, 1Ne 17:48. See on minule ilmsiks tehtud Püha Vaimu väel, Jb 7:12. Inimesel võib olla Jumalalt antud suur vägi, Mo 8:16. Nad õpetasid Jumala väe ja volitusega, Al 17:2–3. Nefi õpetas väe ja suure volitusega, 3Ne 7:15–20 (3Ne 11:19–22). Ehkki inimesel võib olla vägi teha vägevaid tegusid, siiski, kui ta hoopleb omaenese jõuga, tuleb tal langeda, ÕL 3:4. Igas inimeses on vägi teha head, ÕL 58:27–28. Melkisedeki talitustes avaldub jumalikkuse vägi, ÕL 84:19–22. Preesterluse õigused on lahutamatult seotud taeva vägedega, ÕL 121:34–46. Ma viin sind käekõrval ja sinu peal saab olema minu vägi, Aabr 1:18.

VÄIKELASTE RISTIMINE. *Vt ka* Laps, lapsed; Päästmine, pääste – Laste päästmine; Ristima, ristimine – Ristimine pole väikelaste jaoks; Vastutama, vastutav, vastutus

Tarbetu komme ristida imikuid ja lapsi, kes pole veel vastutuseas ehk kaheksa-aastased. Issand mõistab väikelaste ristimise hukka (Mn 8:10–21). Lapsed sünnivad süütuna ja ilma pattudeta. Saatanal pole mingit võimu laste ahvatlemiseks enne, kui neist hakkavad saama vastutavad (ÕL 29:46–47), mistõttu neil pole mingit vajadust meelt parandada ega saad ristitud. Lapsed peaksid saama ristitud kaheksa aasta vanuselt (ÕL 68:25–27).

VÄLI. *Vt* Põld

VÄLJAHEITMINE. *Vt ka* Usust taganemine; Vastuhakk

Protsess, mille käigus eemaldatakse inimene Kiriku nimekirjast ja temalt võetakse ära kõik liikmesusega kaasnenud õigused ja privileegid. Kiriku juhid heidavad inimese Kirikust välja vaid juhul, kui ta on otsustanud elada vastupidiselt Issanda käskudele ja tunnistanud seega, et ta pole enam kõlblik Kiriku liige olema.

Paljude süda oli kõvaks muutunud ja nende nimed olid ära kustutatud, Al 1:24 (Al 6:3). Kui ta ei paranda meelt, siis ärgu loetagu teda minu rahva hulka, 3Ne 18:31 (Mo 26). Abielurikkujad, kes ei paranda meelt, heidetagu välja, ÕL 42:24. See, kes patustab ja ei paranda meelt, heidetagu välja, ÕL 42:28. Antakse talitusviis raskete juhtumite menetlemiseks Kirikus, ÕL 102 (ÕL 42:80–93). Piiskop on asetatud kohtumõistjaks Iisraelis, ÕL 107:72. Usulistel ühendustel on õigus tegeleda oma liikmete korrarikkumistega, ÕL 134:10.

VÄLJAVALIMINE. *Vt ka* Kutsumine ja väljavalimine

Jumal valis surelikkusele eelnenud väärilisuse alusel need, kellest saab Aabrahami seeme ja Iisraeli koda ning lepingurahvas (5Ms 32:7–9; Aabr 2:9–11). Nendele inimestele antakse erilised õnnistused ja kohustused, nii et nad saavad õnnistada kõiki maailma rahvaid (Rm 11:5–7; 1Pt 1:2; Al 13:1–5; ÕL 84:99). Selleks aga, et saada päästetud, peavad ka need valitud osutuma praeguses elus kutsutuks ja väljavalituks.

VÄÄRILINE, VÄÄRILISUS. *Vt ka* Õigemeelne, õigemeelsus, õigsus

Isiklik õigemeelsus ning heakskiidu pälvimine Jumala ja tema poolt määratud juhtide silmis.

Kes ei võta oma risti enese peale, ei ole mind väärt, Mt 10:38. Töötegija on oma palga väärt, Lk 10:7 (ÕL 31:5). Vaadake, et te teete kõiki asju väärilisuses! Mr 9:29. Neid ei ristitud muidu, kui nad olid väärilised, Mn 6:1. Laiska ei loeta väärilisek püsima, ÕL 107:100. See, kes ei talu nuhtlemist, ei ole minu kuningriigi väärilise, ÕL 136:31. Preesterlust hakati andma kõikidele väärilistele meessoost liikmetele, ÕL At 2.

WHITMER, DAVID

Varajane juht taastatud Kirikus ning üks kolmest Mormoni Raamatu jumaliku päritolu ja õigsuse tunnistajast (ÕL 14, 17–18). Issand andis talle isiklikke juhiseid Õpetuses ja Lepingutes 14 ja 30:1–4.

WHITMER, JOHN

Varajane juht taastatud Kirikus ning üks kaheksast Mormoni Raamatu tunnistajast. Vt „Kaheksa tunnistaja tunnistus" Mormoni Raamatu sissejuhatavatel lehekülgedel. Teda kutsuti ka evangeeliumi jutlustama (ÕL 30:9–11).

WHITMER, PETER, NOOREM

Varajane juht taastatud Kirikus ning üks kaheksast Mormoni Raamatu tunnistajast. Vt „Kaheksa tunnistaja tunnistus" Mormoni Raamatu sissejuhatavatel lehekülgedel. Issand andis talle isiklikke juhiseid Õpetuses ja Lepingutes 16 ja 30:5–8.

WHITNEY, NEWEL K.

Varajane juht taastatud Kirikus. Newel K. Whitney oli piiskop Ohio osariigis Kirtlandis (Ameerika Ühendriikides) ja teenis hiljem Kiriku juhtiva piiskopina (ÕL 72:1–8; 104; 117).

WILLIAMS, FREDERICK G.

Varajane juht taastatud Kirikus, kes teenis mõnda aega nõuandjana Ülempreesterluse Juhatuses (ÕL 81; 90:6, 19; 102:3).

WOODRUFF, WILFORD. *Vt ka* Ametlik teadaanne nr 1; Manifest

Kiriku neljas president pärast evangeeliumi taastamist prohvet Joseph Smithi kaudu. Ta sündis aastal 1807 ja suri aastal 1898.

Kutsuti kohta täitma Kaheteistkümne Nõukogus, ÕL 118:6. Oli valitud vaimude seas, kes jäeti varuks, tulemaks välja aegade täiusel, ÕL 138:53. Sai ilmutuse mitmikabielude lõpetamiseks Kirikus, ÕL At 1.

ÕDE. *Vt ka* Inimene, inimesed; Vend, vennad

Meie Taevase Isa lastena on kõik mehed ja naised vaimselt vennad ja õed. Kirikus öeldakse naissoost liikmete ja Kiriku sõprade kohta sageli õed.

Kes iganes teeb mu Isa tahtmist, see on mu vend ja õde, Mt 12:50 (Mk 3:35). Esitatakse seadused, mis käsitlevad Kirikus vendade ja õdede vaheliste pattude ülestunnistamist, ÕL 42:88–93.

ÕIGE KIRIKU TUNNUSED. *Vt* Kirik, õige kiriku tunnused

ÕIGEKS MÕISTMA, ÕIGEKSMÕISTMINE. *Vt ka* Lepitama, lepitus; Pühitsemine

Patu eest saadava karistuse kustutamine ja süütuks kuulutamine. Inimene mõistetakse õigeks Päästja armu läbi, kui sel inimesel on Päästjasse usku. Seda usku näidatakse meeleparandusega ning kuulekusega evangeeliumi seadustele ja talitustele. Jeesuse Kristuse lepitus võimaldab inimkonnal teha meeleparandust ja saada õigeks mõistetud või vabastatud karistusest, mida nad muidu kandma peaksid.

Jehoovas saab õigeks kogu Iisrael, Js 45:25. Mitte käsu kuuljad, vaid käsu tegijad mõistetakse õigeks, Rm 2:13. Inimene on õigeks saanud Kristuse vere läbi, Rm 5:1–2, 9. Te olete õigeks tehtud Issanda Jeesuse nimes, 1Kr 6:11. Tema armu läbi õigeks tehtud, saame me pärijaiks, Tt 3:7. Eks Aabraham, meie isa, mõistetud õigeks tegudest? Jk 2:21. Inimene mõistetakse õigeks tegudest ja mitte ükspäinis usust, Jk 2:14–26. Seaduse järgi ei ole ükski liha õigeks mõistetud, 2Ne 2:5. Mu õigemeelne teenija mõistab õigeks paljud, sest ta võtab enda kanda nende süüteod, Mo 14:11 (Js 53:11). Kas te võiksite öelda, et teie rõivad on puhastatud Kristuse kaudu? Al 5:27. Õigeksmõistmine Jeesuse Kristuse armu läbi on tõene, ÕL 20:30–31 (ÕL 88:39). Vaimu kaudu tehakse teid õigeks, Ms 6:60.

ÕIGEMEELNE, ÕIGEMEELSUS, ÕIGSUS. *Vt ka* Ausameelsus; Jumala käsud; Kõndima, kõndima koos Jumalaga; Vääriline, väärilisus; Õigemeelsusetus

Õiglane, püha, vooruslik, ausameelne; kuuletumine Jumala käskudele; patust hoidumine.

Jehoova õnnistab õiget, Ps 5:13. Jehoova silmad on õigete poole, Ps 34:16, 18 (1Pt 3:12). Õigete rohkusest rahvas rõõmutseb, Õp 29:2 (ÕL 98:9–10). Õndsad on need, kellel nälg ja janu on õiguse järele, Mt 5:6 (3Ne 12:6). Otsige esiti Jumala riiki ja tema õigust! Mt 6:33. Õiged lähevad igavesse ellu, Mt 25:46. Õige inimese vägev palve suudab palju, Jk

5:16. Kes on õigemeelne, seda Jumal soosib, **1Ne** 17:35. Ta hoiab õigemeelseid, nad ei pea kartma, **1Ne** 22:17, 22. Issanda rahva õigemeelsuse pärast ei ole Saatanal mingit võimu, **1Ne** 22:26. Kui ei ole õigemeelsust, siis ei ole ka õnne, **2Ne** 2:13. Õigemeelsed pärivad Jumala kuningriigi, **2Ne** 9:18. Õigemeelsed ei karda tõe sõnu, **2Ne** 9:40. Kõik rahvad peavad olema muudetud õigemeelsuse seisundisse, **Mo** 27:25–26. Õigemeelsete nimed kirjutatakse eluraamatusse, **Al** 5:58. Te olete otsinud õnne, pannes toime süütegusid, mis on loomuvastane õigemeelsusele, **Hl** 13:38. Õigemeelsete laul on minule nagu palve, **ÕL** 25:12. Seiske, rinnal õigemeelsuse rinnakilp, **ÕL** 27:16 (Ef 6:14). Õigemeelsete surm saab neile olema magus, **ÕL** 42:46. Õigemeelsed kogutakse kokku kõigi rahvaste seast, **ÕL** 45:71. Inimesed peaksid korda saatma rohkesti õigsust omaenda vabast tahtest, **ÕL** 58:27. See, kes teeb õigemeelsuse tegusid, saab rahu selles maailmas ja igavese elu tulevases, **ÕL** 59:23. Teise tulemise ajal tuleb õigemeelsete ja paheliste täielik eraldamine, **ÕL** 63:54. Taeva vägesid saab juhtida üksnes õigemeelsuse põhimõtteid järgides, **ÕL** 121:36. Õigemeelsete seas oli rahu, **ÕL** 138:22. Siioni rahvas elas õigemeelsuses, **Ms** 7:18. Aabraham oli õigemeelsuse järgija, **Aabr** 1:2.

ÕIGEMEELSUSETUS. *Vt ka*
Jumalakartmatu, jumalatu; Paheline, pahelisus; Patt; Roojasus; Õigemeelne, õigemeelsus, õigsus

Pahelised, ebaõiglased inimesed, kes ei armasta Jumalat ega Jumalasse puutuvat ega toeta tema eesmärki.

Ülekohtused ei päri Jumala riiki, **1Kr** 6:9–10. Need, kellel on olnud hea meel ülekohtust, mõistetakse hukka, **2Ts** 2:12. Jeesus Kristus võib puhastada meid kõigest ülekohtust, **1Jh** 1:9. Ebaõiglane kuningas moonutab kõiki õigemeelsuse teid, **Mo** 29:23. Hävingule pannakse alus seadusetundjate ja kohtunike õigemeelsusetusega, **Al** 10:27. Ma saadan teid välja noomima maailma õigemeelsusetute tegude eest, **ÕL** 84:87. Hing peab saama pühitsetud puhtaks kõigest õigemeelsusetusest, **ÕL** 88:17–18. Peaaegu kõikide inimeste kalduvuseks on hakata õigemeelsusetult võimutsema, **ÕL** 121:39.

ÕIGLUS. *Vt ka* Halastav, halastus; Lepitama, lepitus

Õnnistused, mis ei jää järgnemata õigemeelsetele mõtetele ja tegudele, ning karistus, mis ilmeksimatult järgneb meeleparanduseta jäänud patule. Õiglus on igavene seadus, mis nõuab karistust iga kord, kui rikutakse Jumala seadust (Al 42:13–24). Patustaja peab kandma karistust, kui ta meelt ei paranda (Mo 2:38–39; ÕL 19:17). Kui ta parandab meelt, võtab Päästja karistuse lepituse vahendusel enda kanda, hüüdes appi halastuse (Al 34:16).

Hing, kes teeb pattu, peab surema, **Hs** 18:4. Mida nõuab Jehoova sinult muud kui et sa teeksid, mis on õige? **Mi** 6:8. Jeesus on õige, nii et ta meile annab patud andeks, **1Jh** 1:9. Jumala õiglus eraldas pahelised õigemeelsetest, **1Ne** 15:30. Lepitus rahuldab tema õigluse nõuded, **2Ne** 9:26. Kogu inimkond on langenud ja on õigluse haardes, **Al** 42:14. Lepitus rahuldab õigluse nõudeid, **Al** 42:15. Kas sa arvad, et halastus võib röövida õiglust? **Al** 42:25. Jumala õiglus ripub sinu kohal, kui sa meelt ei paranda, **Al** 54:6. Õiglus ja kohtumõistmine on karistus, mis on kinnitatud minu seadusesse, **ÕL** 82:4. Õiglus jätkab oma rajal ja nõuab oma, **ÕL** 88:40. Keegi ei ole väljaspool Jumala õiglust ja seadust, **ÕL** 107:84.

ÕLI. *Vt ka* Haigete õnnistamine; Võidma; Õlipuu

Kui pühakirjades mainitakse õli, mõeldakse selle all tavaliselt oliiviõli. Vana Testamendi aegadest peale on oliiviõli kasutatud templi ja pühakoja kombetalituste jaoks, võidmiseks, lampides põletamiseks ja toiduks. Oliiviõli on vahel puhtuse ning Püha Vaimu ja tema mõju sümbol (1Sm 10:1, 6; 16:13; Js 61:1–3).

Preester määrigu õli parema kõrva lestale! **3Ms** 14:28–29. Jehoova on mind läkitanud võidma sind kuningaks tema rahvale, **1Sm** 15:1. Lesknaise õlikruus ei saanud tühjaks, **1Kn** 17:10–16. Issand võiab mu pea õliga, **Ps** 23:5. Nad võidsid palju tõbiseid õliga, **Mk** 6:13. Vanemad palvetagu tema kohal ja võidku teda õliga, **Jk** 5:13–15. Hoidke oma

lambid korras ja põlevatena, ja hoidke õli enda juures! **ÕL** 33:17 (Mt 25:1–13).

ÕLIMÄGI. *Vt ka* Ketsemani

Mägi Jeruusalemmast itta jääva Kidroni oru idaservas. Õlimäe läänenõlvadel, jalami lähedal asub Ketsemani aed. Õlimäe tipus ja idanõlval asuvad Betfage ja Betaania. See mägi oli koht, kus leidsid aset paljud piiblisündmused (Mt 24:3) ja see saab olema ka tähtis koht viimse aja sündmuste ajal (Sk 14:3–5; ÕL 45:48–54; 133:20).

ÕLIPUU. *Vt ka* Iisrael; Õli

Iisraelis levinud puuliik ning tähtis põllumajanduskultuur Piibli maades. Seda kasvatatakse puidu, viljade ja õli pärast. Õlipuud kasutatakse pühakirjades kõige sagedamini Iisraeli koja sümbolina.

Iisraeli koda võrreldakse õlipuuga, mille oksad murtakse ära ning hajutatakse, **1Ne** 10:12 (1Ne 15:12). Issand võrdles Iisraeli koda väärisõlipuuga, **Jb** 5–6. Joseph Smith kutsus 88. osas olevat ilmutust õlipuu leheks, **ÕL** 88:päis. Suursugune inimene käskis oma teenijatel minna tema viinamäele ja istutada kaksteist õlipuud, **ÕL** 101:43–62.

ÕNDSAKSKIITMISED. *Vt ka* Mäejutlus

Rida õpetusi, mis Jeesus esitas Mäejutluse ajal, kus kirjeldatakse puhast ja vaimset iseloomu (Mt 5:3–12; Lk 6:20–23). Õndsakskiitmised on pandud sellisesse järjekorda, et iga avaldus toetub eelnevale. Veelgi ulatuslikum ja täpsem õndsakskiitmisi käsitlev ülestähendus on kirjas peatükis 3Ne 12.

ÕNN, ÕNNELIK. *Vt* Rõõm

ÕNNETUS. *Vt* Vastandlikkus, vastuseis

ÕNNISTAMA, ÕNNISTATUD, ÕNNISTUS. *Vt ka* Arm; Haigete õnnistamine; Patriarhaalsed õnnistused; Seadus; Tänamine, tänu, tänulikkus

Kellelegi jumaliku toetuse andmine. Õnnistus on kõik see, mis aitab kaasa tõelisele õnnele, heaolule või õitsengule.

Kõik õnnistused põhinevad igavestel seadustel (ÕL 130:20–21). Kuna Jumal tahab, et ta lapsed leiaksid elus rõõmu (2Ne 2:25), annab ta neile õnnistusi oma käskudele kuuletumise eest (ÕL 82:10), vastusena palvele või preesterluse talitusele (ÕL 19:38; 107:65–67) või oma armulikkusest (2Ne 25:23).

Üks hästituntud loetelu õndsusest on Õndsakskiitmised (Mt 5:1–12; 3Ne 12:1–12).

Üldine: Ma teen sind suureks rahvaks ja õnnistan sind, **1Ms** 12:2–3 (1Ne 15:18; Aabr 2:9–11). Õige pea peale tulevad õnnistused, **Õp** 10:6. Ustav mees saab suure õnnistuse, **Õp** 28:20. Issand avab teile taevaluugid ja kallab teile õnnistust, **Ml** 3:10 (3Ne 24:10). Õndsakskiitmistes lubatakse õnnistusi, **Mt** 5:1–12 (3Ne 12:1–12). Õndsad on need, kes Talle pulma õhtusöömaajale on kutsutud, **Ilm** 19:9. See, kes on õiglane, seda Jumal soosib, **1Ne** 17:35 (Mo 10:13). Kui te võtate kuulda, siis ma jätan teile õnnistuse, **2Ne** 1:28. Ma jätan teile sama õnnistuse, **2Ne** 4:9. Ta kohe õnnistab teid, **Mo** 2:24. Issand õnnistab ja laseb edul saata neid, kes panevad oma lootuse temale, **Hl** 12:1. Aita kaasa minu töö esiletoomisel, ja sa saad õnnistatud! **ÕL** 6:9. Palveta alati, ja suur saab olema sinu õnnistus, **ÕL** 19:38. Saa ristitud, ja sa saad minu Vaimu ja nii suure õnnistuse, millist sa eales pole tundnud! **ÕL** 39:10. Pärast rohket viletsust tulevad õnnistused, **ÕL** 58:4. Inimesed ei kuuletu; ma tühistan ja nad ei saa õnnistust, **ÕL** 58:32. Te ei ole aru saanud, kui suured õnnistused on Isal teie jaoks valmistatud, **ÕL** 78:17. Ülempreesterluselt tuleb talituste ja õnnistuste andmine kirikule, **ÕL** 107:65–67. On olemas seadus, millel põhinevad kõik õnnistused, **ÕL** 130:20. Kõik, kes tahavad saada minu käest õnnistust, peavad püsima selles seaduses, **ÕL** 132:5. Õnnistused on varuks hoitud nende jaoks, kes Issandat armastavad, **ÕL** 138:52. Aabraham taotles oma isade õnnistusi ja õigust neid jagada, **Aabr** 1:2.

Laste õnnistamine: Ta kaisutas neid ja õnnistas neid, **Mk** 10:16. Ta võttis ükshaaval nende väikesed lapsed ja õnnistas neid, **3Ne** 17:21. Vanematel tuleb õnnistada lapsi Jeesuse Kristuse nimel, **ÕL** 20:70.

ÕPETAJA, AARONI PREESTERLUS. *Vt ka* Aaroni preesterlus

Amet Aaroni preesterluses.

Õpetaja kohustuseks on vaadata Kiriku järele, **ÕL** 20:53–60. Õpetaja amet on vähemasse preesterlusse kuuluv vajalik osa, **ÕL** 84:30, 111. Õpetajate kvoorumi juhataja juhib kahtekümmet nelja õpetajat, **ÕL** 107:86.

ÕPETAJA, ÕPETAMA. *Vt ka* Püha Vaim

Teistele eriti just evangeeliumi tõdede kohta teadmisi jagama ja juhatama neid õigemeelsusele. Need, kes õpetavad evangeeliumi, peaksid saama Vaimult juhatust. Kõik lapsevanemad on õpetajad omaenda perekonnas. Pühad peaksid otsima juhiseid Issandalt ja tema seatud juhtidelt ning olema valmis neid vastu võtma.

Kuuluta oma lastele! **5Ms** 4:8–9. Kinnita neid oma lastele kõvasti! **5Ms** 6:7 (5Ms 11:18–19). Õpeta poisile teed, mida ta peab käima! **Õp** 22:6. Su lapsed on Issanda õpilased, **Js** 54:13 (3Ne 22:13). Me teame, et sa Jumalalt oled tulnud õpetajaks, **Jh** 3:2. Kuidas sa siis, kes teist õpetad, iseennast ei õpeta? **Rm** 2:21. Mind õpetati mõningal määral kõiges, mida minu isa teadis, **1Ne** 1:1 (En 1:1). Preestrid ja õpetajad peavad õpetama usinusega või vastutama rahva pattude eest oma peaga, **Jb** 1:18–19. Võtke mind kuulda ja avage oma kõrvad! **Mo** 2:9. Te õpetate oma lapsi üksteist armastama ja teenima, **Mo** 4:15. Ärge usaldage kedagi oma õpetajaks muidu kui juhul, kui ta on Jumala mees! **Mo** 23:14. Issand valas oma Vaimu kogu maa palgele, et valmistada ette nende südameid vastu võtma sõna, **Al** 16:16. Nad õpetasid Jumala väe ja volitusega, **Al** 17:2–3. Nende emad olid neile õpetanud, **Al** 56:47 (Al 57:21). Kuivõrd nad otsisid tarkust, võiksid nad saada juhatust, **ÕL** 1:26. Õpetage üksteist vastavalt ametile, millesse ma teid määranud olen! **ÕL** 38:23. Õpetage minu evangeeliumi põhimõtteid, mis on Piiblis ja Mormoni Raamatus! **ÕL** 42:12. Teie peate saama õpetust kõrgest, **ÕL** 43:15–16. Vanematel tuleb õpetada oma lapsi, **ÕL** 68:25–28. Õpetage üksteisele kuningriigi õpetust! **ÕL** 88:77–78, 118. Määrake endi seast õpetaja! **ÕL** 88:122. Sa ei ole õpetanud oma lastele valgust ja tõde, ja see on sinu vaeva põhjuseks, **ÕL** 93:39–42. Õpetage neid asju salatsemata oma lastele! **Ms** 6:57–61.

Vaimuga õpetamine: Teie ei ole need, kes kõnelevad, vaid see on Vaim, kes kõneleb teie sees, **Mt** 10:19–20. Eks meie süda põlenud meie sees, kui ta meile kirju seletas? **Lk** 24:32. Evangeeliumi jutlustatakse Vaimu väega, **1Kr** 2:1–14. Ta rääkis Jumala väe ja volitusega, **Mo** 13:5–9 (Al 17:3; Hl 5:17). Sul saab olema minu Vaim inimeste veenmiseks, **ÕL** 11:21. Sind peab kuulama kõigis asjades, mida iganes sa Trööstija kaudu õpetad, **ÕL** 28:1 (ÕL 52:9). Kui te ei saa Vaimu, ei või te õpetada, **ÕL** 42:14 (ÕL 42:6). Õpetage inimlastele asju minu Vaimu väega! **ÕL** 43:15. Vanemad peavad jutlustama evangeeliumi Vaimu kaudu, **ÕL** 50:13–22. Teile antakse selsamal tunnil, mida te peate ütlema, **ÕL** 84:85 (ÕL 100:5–8).

ÕPETUS JA LEPINGUD. *Vt ka* Kaanon; Käskude raamat; Pühakirjad; Smith, Joseph, noorem

Kogumik viimse aja jumalikke ilmutusi ja inspireeritud teadaandeid. Issand andis need Joseph Smithi ja mõnede tema ametijärglaste kaudu Jumala kuningriigi rajamiseks ja korraldamiseks maa peal viimsetel päevadel. Õpetus ja Lepingud on üks Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku põhiteostest koos Piibli, Mormoni Raamatu ja Kallihinnalise Pärliga. Siiski on Õpetus ja Lepingud unikaalne, kuna see ei ole muistse üriku tõlge. Issand andis need ilmutused oma valitud prohvetitele praegusel ajal, et taastada oma kuningriik. Neis ilmutustes on kuulda Issanda Jeesuse Kristuse õrna, kuid kindlat häält (ÕL 18:35–36).

Prohvet Joseph Smith ütles, et Õpetus ja Lepingud on Kiriku vundamendiks viimsetel päevadel ja kasuks maailmale (ÕL 70:päis). Selles kirjas olevad ilmutused juhatavad sisse töö, mis on ettevalmistuseks Issanda teisele tulemisele, millega täituvad kõik sõnad, mis pühad prohvetid on maailma algusest peale rääkinud.

ÕPETUSSÕNA

Lühike kõlbeline ütlus või nõuanne.

Õpetussõnade raamat: Vana Testamendi raamat, kus on kirjas palju tähendamissõnu, ütlusi ja luuletusi, millest mõned kirjutas Saalomon. Õpetussõnade raamatut tsiteeritakse sageli Uues Testamendis.

Peatükkides 1–9 on kirjas selgitus tõelise tarkuse kohta. Peatükkides 10–24 on kirjas ütluste kogumik, milles käsitletakse õiget ja vale eluviisi. Peatükkides 25–29 on kirjas Saalomoni õpetussõnad, mille olid kirja pannud Juuda kuninga Hiskija mehed. Peatükkides 30 ja 31 on ära toodud voorusliku naise kirjeldus.

ÄRAVALITU

Väljavalitud on need, kes armastavad Jumalat kogu südamest ja elavad temale meelepäraselt. Need, kes elavad sellist jüngrielu, valib Jumal ühel päeval oma valitud laste hulka.

Nad eksitavad, kui võimalik, ka äravalituid, **Mt** 24:24. Johannes rõõmustas, kuna äravalitud emanda lapsed olid truud ja ustavad, **2Jh** 1. Sinu patud on sinule andeks antud ja sa oled äravalitud leedi, **ÕL** 25:3. Minu äravalitud kuulevad minu häält ja ei tee oma südant kõvaks, **ÕL** 29:7. Just nii ma kogun oma äravalitud maa neljast ilmakaarest, **ÕL** 33:6. Pühakirjad antakse minu äravalitute päästeks, **ÕL** 35:20–21. Neist, kes suurendavad oma preesterluse kutseid, saavad Jumala äravalitud, **ÕL** 84:33–34. Äravalitute pärast lühendatakse vaevapäevi, **JSM** 1:20.

ÜHINE NÕUSOLEK. *Vt ka* Jeesuse Kristuse Kirik; Kiriku juhtide toetamine

Põhimõte, mille alusel Kiriku liikmed toetavad neid, kes on Kirikus teenima kutsutud, ja ka muid Kiriku otsuseid, mille puhul on vaja nende heakskiitu, mida näidatakse tavaliselt parema käe tõstmisega.

Jeesus Kristus seisab oma Kiriku eesotsas. Püha Vaimu inspiratsiooni vahendusel juhatab ta Kiriku juhte tähtsates tegevustes ja otsustes. Õigus ja eriline võimalus oma juhtide tegevust ja otsuseid kas toetada või mitte toetada on aga ka kõikidel Kiriku liikmetel.

Kogu rahvas vastas ühehäälselt, **2Ms** 24:3 (4Ms 27:18–19). Apostlid ja vanemad arvasid üksmeelselt, **Ap** 15:25. Ühtegi isikut ei või pühitseda ametisse ilma Kiriku hääletuseta, **ÕL** 20:65–66. Kõik asjad tuleb teha ühisel nõusolekul, **ÕL** 26:2 (ÕL 28:13). Tehtagu kõik asjad vastavalt ühisele nõule! **ÕL** 104:21.

ÜHINENUD VENNASKOND. *Vt ka* Pühitsemine, pühitsemise seadus

Ühendus, mille kaudu püüdsid pühad taastatud Kiriku alguspäevil elada pühitsemise seaduse järgi. Inimeste maaomand, asjad ja tulud olid ühised ning igaüks sai vastavalt puudusele ja vajadusele (ÕL 51:3; 78:1–15; 104).

Oma ajalikes asjades peate te olema võrdsed, **ÕL** 70:14. Pühad pidid olema organiseeritud, et olla võrdsed kõikides asjades, **ÕL** 78:3–11 (ÕL 82:17–20). Issand andis ühinenud vennaskonnale ilmutuse ja käsu, **ÕL** 92:1. John Johnson peaks saama ühinenud vennaskonna liikmeks, **ÕL** 96:6–9. Issand andis üldised juhised ühinenud vennaskonna tegutsemise kohta, **ÕL** 104. Minu rahvas ei ole ühinenud vastavalt ühendusele, mida nõuab selestilise kuningriigi seadus, **ÕL** 105:1–13.

ÜHTSUS. *Vt ka* Jumal, Jumalus

Ühised mõtted, soovid ja eesmärk esmalt oma Taevaisa ja Jeesuse Kristusega ning seejärel teiste pühadega.

Hea on see, et vennad üheskoos elavad, **Ps** 133:1. Mina ja Isa oleme üks, **Jh** 10:30 (ÕL 50:43). Jeesus palvetas, et kõik oleksid üks, nõnda nagu tema ja ta Isa on üks, **Jh** 17:11–23 (3Ne 19:23). Ma manitsen teid, et ei oleks lõhesid teie seas, vaid et oleksite kokku liidetud, **1Kr** 1:10. Olge kindlad üksmeeles ja südames, ühinenud kõigis asjades! **2Ne** 1:21. Pühade südamed peaksid olema kokku põimitud ühtsuses, **Mo** 18:21. Jeesus palus ühtsuse eest oma nefilastest jüngrite seas, **3Ne** 19:23. Jüngrid ühinesid vägevas palves ja paastumises, **3Ne** 27:1. Isa, Poeg ja Püha Vaim on üks, **ÕL** 20:27–28 (ÕL 35:2; 50:43). Sinu kohustuseks on ühineda õige kirikuga, **ÕL** 23:7. Mida iganes te palute usus, olles ühinenud palves, seda te saate, **ÕL** 29:6. Kui te ei ole üks, pole te minu omad, **ÕL** 38:27. Issand nimetas oma rahva Siioniks, sest neil oli üks süda ja üks meel, **Ms** 7:18.

ÜKS. *Vt* Jumal, Jumalus; Ühtsus

ÜLDJUHID. *Vt* Apostel; Esimene Presidentkond; Juhtiv piiskop; Seitsekümmend

ÜLEMLAUL

Raamat Vanas Testamendis. Prohvet Joseph Smith õpetas, et Ülemlaul pole inspireeritud kirjutus.

ÜLEMPREESTER. *Vt ka* Aaroni preesterlus; Melkisedeki preesterlus

Preesterluse amet. Pühakirjades on nimetusel ülempreester kaks tähendust: 1) amet Melkisedeki preesterluses; ja 2) Moosese seaduse all Aaroni preesterluse juhtiv ametikandja.

Esimene tähendus vastab Jeesusele Kristusele kui suurele Ülempreestrile. Aadam ja kõik patriarhid olid samuti ülempreestrid. Täna moodustavad kolm juhtivat ülempreestrit Kiriku Presidentkonna ning juhivad kõiki teisi preesterluse hoidjaid ja Kiriku liikmeid. Kui see on asjakohane, pühitsetakse tänapäeval kõikjal Kirikus ülempreestriteks veel teisigi väärilisi mehi. Ülempreestreid võib kutsuda, asetada ja pühitseda piiskopi ametisse (ÕL 68:19; 107:69–71).

Teise tähenduse kohaselt kutsuti Moosese seaduse all ülempreestriks Aaroni preesterluse juhtivat ametikandjat. See amet saadi pärimise teel ja tuli esmasündinu kaudu Aaroni perekonnas, kusjuures Aaron ise oli esimene ülempreester Aaroni korra järgi (2Ms 28, 29; 3Ms 8; ÕL 84:18).

Melkisedek oli kõige kõrgema Jumala preester, **1Ms** 14:18 (Al 13:14). Ülempreestrid kutsuti ja valmistati ette maailma rajamisest peale, **Al** 13:1–10. Ülempreestrid toimetavad vaimsetes asjades, **ÕL** 107:10, 12, 17.

ÜLEMPREESTERLUS. *Vt* Melkisedeki preesterlus

ÜLENDUS. *Vt ka* Igavene elu; Inimene, inimesed – Inimene, võimeline saama selliseks nagu Taevane Isa; Kroon; Lepitama, lepitus; Selestiline hiilgus

Ülim õnne ja hiilguse seisund selestilises kuningriigis.

Rõõmu on rohkesti su palge ees, **Ps** 16:11. Nemad on jumalad, nimelt Jumala pojad – mispärast, kõik kuulub neile, **ÕL** 76:58–59. Pühad saavad oma pärisosa ja tehakse temaga võrdseks, **ÕL** 88:107. Need inglid ei püsinud minu seaduses, seepärast nad jäävad eraldi ja üksikuks, ilma ülenduseta, **ÕL** 132:17. Et saada ülendatud, peavad mehed ja naised abielluma vastavalt Jumala seadusele, **ÕL** 132:19–20. Kitsas on värav ja ahtake on tee, mis viib ülendusse, **ÕL** 132:22–23. Aabraham, Iisak ja Jaakob on astunud oma ülendusse, **ÕL** 132:29, 37. Ma pitseerin sinu peale sinu ülenduse, **ÕL** 132:49.

ÜLES TUNNISTAMA, ÜLESTUNNISTUS. *Vt ka* Andestama; Meeleparandus

Pühakirjades on sõnal tunnistama vähemalt kaks tähendust. Ühe tähenduse kohaselt on tunnistamine oma usu väljendamine millessegi, nagu nt tunnistamine, et Jeesus on Kristus (Mt 10:32; Rm 10:9; 1Jh 4:1–3; ÕL 88:104).

Teise tähenduse kohaselt on tunnistamine oma süü möönmine, nagu nt pattude ülestunnistamise puhul. Iga inimese kohuseks on kõik oma patud Issandale üles tunnistada ja temalt andeks saada (ÕL 58:42–43). Vajaduse korral tuleb patud üles tunnistada sellele inimesele või nendele inimestele, kelle vastu patustati. Tõsised patud tuleb üles tunnistada Kiriku ametikandjale (enamikul juhtudel on see piiskop).

Ta peab tunnistama, millega ta on pattu teinud, **3Ms** 5:5. Nad tunnistavad oma patusüüd, **3Ms** 26:40–42. Anna au Jehoovale, Iisraeli Jumalale, tunnista Temale! **Jos** 7:19. Ta ristis inimesi Jordani jões ning nad tunnistasid oma patud, **Mt** 3:5–6. Üleastujale, kes tunnistab üles oma patud, andestatakse, **Mo** 26:29. Tunnista üles oma patud, et sa ei peaks kannatama karistuste all, **ÕL** 19:20. Meeltparandavad tunnistavad üles oma patud ja hülgavad need, **ÕL** 58:43. Issand on halastav nendele, kes tunnistavad üles oma patud alandliku südamega, **ÕL** 61:2. Issand annab patud andeks neile, kes tunnistavad üles ja paluvad andestust, **ÕL** 64:7.

ÜLESTÕUSMINE. *Vt ka* Jeesus Kristus; Keha; Lepitama, lepitus; Surematu, surematus; Surm, füüsiline; Vaim

Vaimukeha ning lihast ja luust füüsilise keha taasühinemine pärast surma. Pärast ülestõusmist ei lahutata vaimu ja keha enam kunagi ning inimene saab surematuks.

Igaüks, kes on sündinud maa peal, tõuseb üles, kuna Jeesus Kristus sai jagu surmast (1Kr 15:20–22).

Jeesus Kristus oli esimene inimene, kes tõusis üles siin maa peal (Ap 26:23; Kl 1:18; Ilm 1:5). Uues Testamendis on küllaldaselt näiteid, et Jeesus tõusis üles füüsilise kehaga: tema haud oli tühi, ta sõi kala, tal oli lihast ja luust keha, inimesed puudutasid teda ning inglid ütlesid, et ta on üles tõusnud (Mk 16:1–6; Lk 24:1–12, 36–43; Jh 20:1–18). Viimse aja ilmutuses kinnitatakse Kristuse ja kogu inimkonna ülestõusmise reaalsust (Al 11:40–45; 40; 3Ne 11:1–17; ÕL 76; Ms 7:62).

Kõik inimesed ei tõuse üles samasse auhiilgusesse (1Kr 15:39–42; ÕL 76:89–98), samuti ei tõuse kõik üles samal ajal (1Kr 15:22–23; Al 40:8; ÕL 76:64–65, 85). Paljud pühad tõusid üles pärast Kristuse ülestõusmist (Mt 27:52). Õigemeelsed tõusevad üles enne pahelisi ja tulevad esile esimesel ülestõusmisel (1Ts 4:16); patustajad, kes ei tee meeleparandust, tulevad esile viimasel ülestõusmisel (Ilm 20:5–13; ÕL 76:85).

Ma avan teie hauad ja toon teid välja, **Hs** 37:12. Hauad läksid lahti, ja tõusis üles palju ihusid, **Mt** 27:52–53 (3Ne 23:9). Issand on üles tõusnud, **Lk** 24:34. Vaimul ei ole liha ega luid, nõnda nagu te näete minul olevat, **Lk** 24:39. Mina olen ülestõusmine ja elu, **Jh** 11:25. Kaksteist apostlit õpetasid, et Jeesus on üles tõusnud, **Ap** 1:21–22 (Ap 2:32; 3:15; 4:33). Kõik tehakse elavaks Kristuses, **1Kr** 15:1–22. Kristuses surnud tõusevad üles esmalt, **1Ts** 4:16. Õnnis ja püha on see, kellel on osa esimesest ülestõusmisest, **Ilm** 20:6. Kristus annab ära oma elu ja võtab selle taas, et ta võiks teoks teha surnute ülestõusmise, **2Ne** 2:8 (Mo 13:35; 15:20; Al 33:22; 40:3; Hl 14:15). Ilma ülestõusmiseta saaksid meist Saatana alamad, **2Ne** 9:6–9. Ülestõusmine saab osaks kõikidele inimestele, **2Ne** 9:22. Abinadi õpetas esimesest ülestõusmisest, **Mo** 15:21–26. Pahelised jäävad nii, nagu ei oleks mingit lunastust toimunud, peale surma kõidikute lahtipäästmise, **Al** 11:41–45. Alma selgitas hinge seisundit surma ja ülestõusmise vahel, **Al** 40:6, 11–24. Issanda tuleku ajal tulevad esile surnud, kes on surnud Kristuses, **ÕL** 29:13 (ÕL 45:45–46; 88:97–98; 133:56). Nuta eriti nende pärast, kellel pole lootust hiilgavale ülestõusmisele, **ÕL** 42:45. Need, kes ei tundnud seadust, saavad osa esimesest ülestõusmisest, **ÕL** 45:54. Nad tõusevad surnuist ja ei sure enam, **ÕL** 63:49. Surnuist ülestõusmine on hinge lunastus, **ÕL** 88:14–16. Vaim, olles lahutamatult ühendatud mateeriaga, saab täieliku rõõmu osaliseks, **ÕL** 93:33. Inglitel, kes on ülestõusnud isikud, on lihast ja luust keha, **ÕL** 129:1. Mis iganes mõistmise me omandame selles elus, see jääb ülestõusmisel meiega, **ÕL** 130:18–19. Taas lihas saan ma näha Jumalat, **Ms** 5:10 (Ii 19:26).

ÜLESTÕUSMISPÜHA. *Vt* Jeesus Kristus; Ülestõusmine

ÜMBERLÕIKAMINE. *Vt ka* Aabrahami leping

Aabrahami lepingu märk meessoost iisraellastele Vana Testamendi ajajärkudel (1Ms 17:10–11, 23–27; JST, 1Ms 17:11). Ümberlõikamise korral lõigati ära nii poisslaste kui täiskasvanud meeste eesnaha liha. Ümberlõigatud tundsid rõõmu eesõigustest ja võtsid endile lepinguga seotud kohustused. Lepingu märgiks läbi viidud ümberlõikamisele tegi lõpu Kristuse missioon (Mn 8:8; ÕL 74:3–7).

YOUNG, BRIGHAM

Varajane apostel käesoleval evangeeliumi ajajärgul ja Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku teine president. Ta juhatas pühad Illinoisi osariigist Nauvoost läände Soolajärve orgu ja oli suur lääneosariikide asustaja.

Brigham Young kutsuti Kaheteistkümne Apostli juhatajaks, **ÕL** 124:127. Brigham Youngi kiideti tema töö ja vaeva eest ning ta vabastati tulevikus võõrsile minemise kohustusest, **ÕL** 126. Issand õpetas Brigham Youngi, kuidas organiseerida pühasid nende rännakuks läände, **ÕL** 136. Brigham Young oli vaimumaailmas valitute seas, **ÕL** 138:53.